

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 08160784 2

276-78

Alexander Cochrane.

IOANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG.

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE RECOGNITA

E D I T I O N O V A

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG.

VOLVMEN VNDECIMVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCCVIII

LIPSIÆ EX OFFICINA BREITKOPPIO - HAERTELIA

P R A E F A T I O.

Quae hoc volumine vndecimo comprehenduntur, et in indice capitum, post Fabricii praefationem posito, vberius declarantur; ea secundum veterem editionem partim ex volumine nono, nempe continuationem capitis de *Photio*, et cap. XXXVI. olim XXXIX. de *Maximo Alexandrino Sophista* etc. partim, eaque maximam partem ex volumine decimo; denique *Demetrii Procopii* succinctam eruditorum Graecorum recensionem ex volumine vndecimo reduxi, nec raro multis locupletavi supplementis. Contra omisi alia, quae in volumine decimo vet. edit. exstabant. Primum reliquam capitis de *Suida* partem cum recensione *Ety-mologici Magni*, *Lexicorum varii generis* et *Glossariorum antiquorum* in capite XL. voluminis sexti iam persequutus eram. Tum Fabricius praefationi suae ad volumen X. subiecerat duo indices 1) *homonymorum in decem voluminibus huius bibliothecae distinctorum*, et 2) *indicum, scriptores in variis scriptoribus graecis laudatos indicantium, qui in decem voluminibus huius bibliothecae exhibentur*. Enimuero refecui illos, quoniam meliorem locum inuenient in indice generali, cui illorum notitia a Fabricio iterum fuerat immixta, et quae propter multas *Homonymorum*

a me factas accessiones multo vberior b. c. d. erit. Quapropter hoc loco chartae et tempori atque labori, non dicam perquam molesto, sed inani parcendum esse duxi. Praeterea indices, a Fabricio post praefationem suppletos, scriptorum 1) in *Nemesii* libro de homine, 2) in *Meletii* libro de structura hominis laudatorum, ego iam suis quemque locis, vol. VIII. p. 451. sq. et vol. IX. p. 307. inserui, et tertium scriptorum a *Gemino Rhodio*, astronomo, memoratorum in calce vol. IV. reposui. Porro *prolegomena rhetorica* incerti scriptoris, (vide quae pag. 38. scripsi,) et passim plura loca, quibus Fabricius spicilegia collegerat ad superiora volumina, iam suis locis a me intexta, et quaedam alia exclusi.

Permulta autem a me esse adiecta, ipse, L. B., facile intelliges: et tamen aperte fateor, (vti iam aliquoties professus sum,) alios VV. DD. in bibliothecis amplissimis sedentes atque in hoc litterarum genere quasi habitantes, ideoque maiore instructos librorum vniuersaeque litteraturae vsu scientiaeque, haud pauca esse desideraturos; alia in tempore vel non venisse in memoriam, vel ad manus non fuisse. *) Cumprimis in capite huius voluminis vlti-

*) Sic ad pag. 492. addenda sunt, eaque memoratu digna, quae cel. *Werner Carol. Ludovic. Ziegler* in: Theologische Abhandlungen, tom. I. Göttingae 1791. 8. p. 77. sqq. in historia dogmatis de Spiritu S. (*Geschichts-Entwicklung des Dogma vom heiligen Geiste von den frühesten Zeiten der Kirche an bis zum letzten Vereinigungstermin der beyden grossen vber den Ausgang streitenden Kirchen zu Florenz*,) et quae cel. *Guil. Müncher* in Enchiridio christianae dogmatum historiae, (*Handbuch der christlichen Dogmen Geschichte*. tom. III. Marburgi, 1804. 8.) in sectione III. p. 569. sqq. de doctrina de Trinitate, inprimis p. 537. sqq. de processione Spiritus S. docte copioseque disputant. Insuper posterior p. 537. in nota 1. laudat de processione Spiritus S. dissertationem, quae est prima inter dissertationes Damascenicas *Mich. Le Quien*, praefixas editioni opp. Io. Damasceni, tom. I. p. 1. sqq. — *Christoph. M. Pfaffii* Historiam succinctam controuersiae Graecorum Latinorumque de processione Spiritus S. a patre filioque, Tubingae 1749. 4. et *Theophanis Procopowicz* tractatum

ultimo, faepe sterili, quod incredibilem laborem, interdum fatietatem, et, paene vt dicam, taedium creauit, et in quo locupletando, quamquam multum operae et temporis consumpsi, nec raro perdidit, aliis amplum reliquisse sentio spicilegium. At enim *Te*, L. B. vt hoc Catone contentus, humanae ignoscas infirmitati, rogo maximopere.

Fabricius vol. X. vet. edit. adiecerat *Leonis Allatii* de *Georgiis* et eorum scriptis diatribam, ad edit. Parisiensem 1651. cum notis, supplemento et indice recusam. Ego vero illam doctam quidem, at pro instituto nostro copia laborantem, quia *Fabricius* ad illam saepe prouocauit, eamque alii forsan desiderabunt, plane excludere nolui; at, bibliopola, viro honesto et aliis VV. DD.

a 3

finem

tum de processione Spiritus S. Gothae 1772. additque, in illo libro inesse, iam typis antea expressam, Historiam, in qua de ortu et profectu conuersiae, Graecos inter et Latinos de processione Spiritus S. agitatae, narratur, totiusque dissidii ad nostram vsque aetatem exponitur series, conscripta a *Theophane Procopowicz*, 1767. — Tum ad p. 496. vet. edit. (nam plagella ista p. 593. huius editionis, vbi *Fabricius* meminerat *Angeli* eiusque libri, dum haec scribo, haeret adhuc in manibus typothetae,) veram libri, quem tum temporis nondum habueram, inscriptionem omisisse suspicor. Meum igitur exemplar inscriptum est: *Ἐνχίριδιον — — Enchiridium de statu hodiernorum Graecorum: opera Christoph. Angeli Graeci, graece conscriptum; iam cum versione latina, e regione posita, et annotationibus, multo, quam antehac locupletioribus cura Georgii Fehlauii, ecclesiae Dantiscani, adornatum.* Lipsiae, impensis Io. Grossii et socii, 4. fine anni nota. Atque, qui olim possederat exemplar, is in fronte libri ea, quae sequuntur, adnotauit. „*Koecher* in Theol. symbol. p. 921. Historia graeca, in qua constitutiones Graecorum, praecipue ipsorum dogmata, mores variique, quos circa sacra adhibent, ritus, gr. et lat. describuntur, ad maiorem perspicuitatem annotationibus eruditissimis illustrata C. Aug. a G. F. Francof. et Lips. 1720. 4. Titulus splendide mentiens *Historiae graecae* loco *Christoph. Angeli* de statu hodiernorum Graecorum, siue de institutis et ritibus Graecorum et graecae ecclesiae, *Enchiridion*, cum commentario et annot. *Georgii Fehlauii*, quod olim Cantabrigiae 1619. et *Fehlauii* cura illustratum ac locupletatum, Francof. 1655. typis exscriptum fuit, exhibet: de quo libro *Heinzeccius* in der Abbildung der alten v. neuen griechisch. Kirche, P. I. cap. IV. §. 8. p. 227. seq. *Io. Fabric.* in histor. bibl. part. V. p. 367. *Reimann.* in cat. biblioth. p. 802. seq. *Zeltner.* in breuiar. Prolegg. nr. 11. §. 2. p. 15. *Lilienthal*, tom. II. der theolog. Biblioth. p. 127. fqq. verbosius agunt.“ Add. supra, p. 491. vbi *Fabric.* quasdam citat *Fehlauii* edit.

finem operis flagitantibus, in sequenti volumine, vti in superiore volumine in capitibus XXVII. et XXVIII. de Nilis et Psellis feceram, b. c. d. ita contraham, vt, quae scitu maxime necessaria videantur, et quatenus instituto nostro respondeant, ipsius Allatii verbis vt plurimum seruatim, excerpam, et Fabricii nostri reddam adnotationes, interdum meas adiiciam; ad ea vero, quae alibi in nostra bibl. Gr. iam disputata sunt, lectores abilem.

Heumanni, a quo vna tantum alteraque nota in hoc volumine profecta est, ad cetera autem, quae restant, volumina nihil adnotatum in illius exemplari relictum est, nomen in voluminis inscriptione omittere satius esse duxi. Quod superest L. B. cel. *Beckii*, cuius insigni liberalitati atque rarae eruditioni etiam in hoc volumine haud pauca, eaque egregia debes supplementa, et cel. *Rosenmülleri* singularem diligentiam ac sollertiam in tollendis operarum peccatis denuo lubenterque cognosces, et mecum gratus laudabis. Vale, meisque faueas velim laboribus. Scr. Erlangae d. XII. Maii c1818cccviii.

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLESS.

I. A.

I. A. FABRICII PRAEFATIO

volumini X. veteris edit. praefixa.

AD LECTOREM.

Decimum hocce volumen, quod recens iam Tibi exhibeo, denique clausulam imponit libro quinto praesentis bibliothecae, atque adeo notitiam Graecorum Scriptorum deducit ad illud tempus, quod mihi dudum proposui, et ad captam vsque a Turcis CPolin profequitur, imo non paucos, qui etiam post miserandam illam graeci imperii catastrophem vixerunt, carptum et breuiter attingit. Difficillimam hanc esse omnium partem, periti et eruditi Lectores facile agnoscent, neque mihi vertent vitio, si ex libris infinitis, exiguis etiam ex parte, obscuris, rarissimeque obuiis vel adhuc ineditis aliqui vix cogniti per nebulam, alii plane me effugerint. Nonnullum tamen etiam in his studium fuisse meum, aequi iudices haud diffitebuntur: certe, quod potui, feci libenter, atque vt eruditorum Virorum obseruatis vterer, propriaque obseruatione aliquid adstruerem eorum, qui de scriptoribus graecis et ecclesiasticis ante me tractarunt, industriae, quantum licuit mihi, operam impendi. De *Georgiis*, qui Graece aliquid in literas miserunt, quum exstaret doctissima *Allatii* diatriba, nolui Iliadem scribe-

scribere post Homerum, sed lucubrationem illam cum notulis meis ac supplementis huic volumini integram subiunxi. Quoniam vero in multis aliis homonymis scriptoribus similiter annotandis non minimus huius bibliothecae labor versatur, atque index duplex in totum opus, chronologicus alter, alter alphabeticus, vna cum parapomenis et supplementis emendationibusque, vltimum, hoc est duodecimum operis volumen, expectat, vndecimo destinato conciliis, Ictis, medicisque, et variis Graecorum scriptorum iunctim editorum hactenus indictis mihi collectionibus: haud ingratum puto fore, si interim in limine huius voluminis triplicem Tibi indicem exhibuero, vnum homonymorum scriptorum, qui in decem hactenus editis voluminibus exponuntur atque inter se distinguuntur, alterum indicum citatorum scriptorum in scriptores varios per decem haecce volumina sparforum,*) tertium denique capitum, quae in hoc speciatim volumine iam Tibi recens a me oblata inspicias. Vale.

*) Hi duo indices vna cum Allatii diatriba cur ab hoc volumine absint, causam iam in mea praefatione attuli. *Harl*

INDEX CAPITVM

IN HOC VOLVMINE CONTENTORVM.

- CAPITIS XXXV. (olim XXXVIII.)** *continuatio de PHOTIO. Index alphabeticus, de quibus Photius in Bibl. IX. Epistolae Photii. X. Index eorum, ad quos Photius scripsit. XI. Libri quatuor contra Manichaeos. XII. Nomocanon. XIII. Alia eius scripta. XIV. Scripta aduersus Latinos. XV. Amphiloquia. XVI. Alia Photii scripta per odium a Latinis exusta vel suppressa aut interpolata. XIX.* pag. 1.
- CAPVT XXXVI. (olim XXXIX.)** *MAXIMI ALEXANDRINI SOPHISTAE de obiectionibus insolubilibus, gr. ac lat.* p. 38.
- CAPVT XXXVII. (olim XLI.)** *De IOSEPHI Christiani Hypomnestico, hactenus inedito, p. 51. capita eius sine argumenta, gr. et lat. p. 53. sqq. — De ANDREA Cretensi. p. 62. Alii Andreas, 64. De Andreae Cretensis scriptis editis, 68. MELODI Graetorum. p. 76. Index homiliarum Andreae Cretensis editarum et ineditarum, 84. Eiusdem homilia in publicanum et pharisaeum, nunc primum edita, gr. et lat.* p. 86.
- De CTRILLO Scythopolitano, eius scriptis.* p. 97.
- De IOANNE Cappadocae, patriarcha CPolit. antiquiore.* p. 99.
- De IOANNE Antiocheno, patriarcha CPolitano.* p. 100.
- De GREGORIO Antiocheno episc.* p. 102.
- De DOROTHEO abbate, p. 103. eius adhortationes, gr. et lat. p. 105. Index eorum, qui in eius adhortationibus laudantur.* p. 106.
- De IOANNE Cappadocae iuniore Nestuta s. ieiunatore.* p. 108.
- De THALASSIO. p. 112. Thalassii varii.* p. 114.
- De ISAACO presbytero Antiocheno. p. 114. De Isaaco seniore, de Isaaco Syro et aliis Isaacis. p. 118. Index scriptorum, qui ab Isaaco Armeniae Catholico in inuestiuis contra Armenios citantur, p. 124. De Isaaco Argyro,* p. 126. sqq.

b

Index

x
Index scriptorum et epistolarum quae referuntur vel citantur in Actis CONCILII V. CPoli a. 553. habiti contra tria capitula, p. 130, nec non in CONCILIIS duobus, adversus MONOTHELITAS habitis, Lateranensi a. Ch. 649. Romae sub Martino Papa, et CPolitano SEXTO oecumenico, a. 680. p. 136. sqq.

Monothelitarum haereseos promachi p. 151. oppugnatores, et de eorum historia consulendi, p. 153. e recentibus, p. 154.

De GERMANIS tribus CPolitanis p. 155. De aliis Germani nomine claris. p. 171.

De IOANNE Carpathio et COSMA Hierosolymitano, p. 173. Aldi Manutii editio hymnorum IOANNIS DAMASCENI et COSMAE HIEROSOLYMITANI, p. 175. GEORGII SCHOLARII ad unum et trium personarum deum, et gr. ac lat. oratio ad dom. nostrum Iesum Christum, p. 177. COSMAE varii. p. 181.

De TARASIO, patriarcha CPolitano, p. 183.

De MICHAELE STNCELLO, p. 186. Alii Michaelis, qui graece scripserunt, in his praesertim de Michaelis APOSTOLIO, p. 188. de Michaelis CERVULARIO p. 195. de Michaelis GLYCA, p. 199. Index eorum, ad quos Michaelis Glycae epistolas, p. 201. sqq.

CAPVT XXXVIII. (olim XLII.) De THEOPHANE CERAMEO, eius scriptis, p. 208. Alii Theophanes. p. 218.

De IOANNE ZONARA, p. 222.

De IOANNE TZETZE, eiusque fratre, p. 228. De Ioan. Tzetzae scriptis. p. 215. sqq. Index scriptorum, in Chiliade Io. Tzetzae laudatorum, p. 243. sqq.

De CONSTANTINO HARMENOPVLO eiusque scriptis editis et ineditis. p. 260. sqq. Alii Constantini. p. 268.

De NICONE, monacho et archimandrita, p. 275. Index scriptorum, in Niconis Pandaſſe laudatorum, p. 277. de aliis Niconibus. p. 278.

De ANDRONICO CAMATERO. p. 278. alii Camateri. p. 279.

De ALEXIO ARISTENO. p. 280.

De SAMONA Gazensi et de THEODORIANO. p. 281.

De EVSTATHIO Theſſalonicenſi archiepiscopo, et de aliis Euſtathiis. p. 282.

De NICOLAO Grammatico et aliis Nicolais, qui graece scripserunt. p. 285. sqq.

De

- De SIMEONIBVS** variis, p. 295. et **SIMONIBVS**, p. 300. **De SIMEONE** presbtero
S. Mamantis in Xylocero CPoli, p. 302. **De SIMEONE SETHI**, p. 320. *sqq.* de
SIMEONE Theſſalonicenſi, p. 328. **De SIMONE Cretenſi**. p. 334.
- De PETRO** diacono et aliis Petris, qui graece ſcripſerunt. p. 334. *ſqq.*
- De LVCA** Chryſoberge, p. 338. de **NEOPHYTO** et aliis Neophytis, p. 339. et de
IOANNE Citri epifcopo, p. 341.
- De SYNTIPA** et **ERASTO**. p. 342.
- CAPVT XXXIX.** (olim XLIII.) de ſcriptoribus graecis, romanas eccleſiae fauentibus, vel
cum graeca eam conciliare cupientibus. p. 344. *ſqq.*
- De IOANNE VECCO**, eiusque ſcriptis. p. 344.
- De GEORGIO SCHOLARIO**, poſtea **GENNADIO** diſto, et an duo Gennadii, ex Eu-
ſebii Renaudoti diſſertat. p. 349. *ſqq.* et de eius ſcriptis, p. 369. *ſqq.*
- De GREGORIO MAMMATE**. p. 393.
- De NICEPHORO BLEMMYDE**. p. 394.
- De ESAIA CYPRIO**. p. 395.
- De AGAPIO Cretenſi**. p. 396.
- De GEORGIO PACHYMERE**. p. 397.
- De MAXIMO CHRYSOBERGE**. p. 397. *ſq.*
- De DEMETRIO CYDONE**, eiusque ſcriptis, p. 398. *ſqq.* et de aliis Demetriis. p. 405. *ſqq.*
- De tribus DEMETRIIS CHRYSOLORIS**. p. 409.
- De BESSARIONE**. p. 420. *ſqq.*
- De LEONE ALLATIO** eiusque libris editis et non editis. p. 435. *ſqq.*
- De IO. MATTHAEO CARTOPHILO**. p. 446.
- De PETRO ARCYDIO**. p. 448.
- De IO. BAPTISTA CATVMSTRTO**. p. 450.
- De NICOLAO COMNENO PAPADOPOLI**. p. 450.
- De ALOTSIO ANDRVZZI**. p. 452.
- De MANVELE CALECA**. p. 453.
- De PANTALEONE**. p. 455.
- De ANDREA EVDAEMONE IOANNE**. p. 457.
- De IOANNE PLVSIADENO**. p. 458.
- De HILARIONE** monacho. p. 459.

De

- De IOANNE ARGYROPOLO** eiusque scriptis. p. 460.
- De BARLAAMO**, p. 462. sqq. et de Barlaamo eremita. p. 473.
- De IOANNA** Papissa, Graecorum testimonia. p. 471.
- De FANTINO VALLARESO**. p. 473.
- De NICOLAO** Spadarijo, **PAYSIO LIGARIDIO**, **HILARIONE** Citada, **ANDREA** Colossensi, **NICETA** Maronita, **NICEPHORO** Melisseno Commeno, et **IOANNE** Meliteniota. p. 474.
- De MELETIO STRIGO**, et **MELETIO PIGA**. p. 474. sqq.
- De ANDREA** Rhodi archiep. p. 478.
- De IOSEPHO** patriarcha CPolit. p. 479.
- De IOANNE PALAEOLOGO**. p. 479.
- De IO. ANDREA STAVRINO**, **RHODINO** et variorum Graecorum opusculis contra Latinos MSSis. p. 480.
- Scripta multorum de Graecis, aut contra Graecos a Latinis et romanas ecclesias sociis, natione haud Graecis, consignata.* p. 481. lqq.
- CAPVT XL.** (olim XLIV.) **de GREGORIO PALAMA** eiusque scriptis, p. 494. sqq. *Palamas aduersarii.* p. 506. lq.
- De GREGORIO ACINDYNO**. p. 507.
- De IOANNE CYPARISSIOTA** p. 507. *index scriptorum in Cyparissiotas decedibus laudatorum*, p. 509. *Palamas propugnatores, praecipue de PHILOTHEO patriarcha CPol.* p. 513.
- Alii Philothei.* p. 518.
- De NILO** Rhodio. p. 519.
- De IOANNE GLTCE**. p. 520.
- DEMETRII PROCOPII** succineta eruditorum Graecorum superioris et praesentis saeculi recensio, (ex vol. XI. veter. edit. p. 760. sqq.) p. 521. lqq.
- CAPVT XLI.** (olim XLV.) *Notitia alphabetica scriptorum graecorum, magnam partem adhuc ineditorum et parum explicatae aetatis, de quibus haecenus non dictum. Plerorumque etiam ex iis, qui romanam ecclesiam oppugnaverunt.* p. 554. vsque ad finem.

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBRI QVINTI PARS QVINTA.

CAPITIS XXXV. (olim XXXVIII.)
CONTINVATIO.

DE PHOTIO.

Index alphabeticus scriptorum, de quibus Photius in Bibl. IX. Epistolae Photii. X. Index eorum, ad quos Photius scripsit. XI. Libri quatuor contra Manichaeos. XII. Nomocanon. XIII. Alia eius scripta. XIV. Scripta aduersus Latinos. XV. Amphilochia. XVI. Alia Photii scripta inedita. XVII. Et deperdita. XVIII. Photii scripta per odium a Latinis exarsita, vel suppressa aut interpolata. XIX.

[Cum supplementis G. C. Harles.]

*Index alphabeticus scriptorum de quibus Photius in bibl. *)*

Numeri maiores Codicum denotant illos de quibus ex instituto differuit, minores, quorum obiter mentio.

Abas. 190.
Abibus Gamalielis F. 171.
Abraam Ebraeus. 242.
Acacius Berrhoënsis. 59.
Acacius Melitenfis. 169.
Acacius Scythopol. 169.

Acephali. 225. 226. 228.
Acestorides. 189.
Achilles Tatius LXXXVII. 94. 166;
Achillius. 85.
Adda Manichaeus. 85.
Adelphius Massalianus. 52.

Adelphi-

22) Conf. indicem auctorum, qui a Photio laudantur, subiectum ab Albert. Glossario gr. in sacros N. T. libros. Harl.

Vol. XI.

- Adelphiani*. id.
Adrianus imp. C.
Adrianus Christianus. II.
Aedessia. 242.
Aelius Dionysius Halic. CLII. 161.
Aenescidemus. CCXII.
Aeschines orator. LXI. CCLXVI. 279.
Aeschines Socraticus. 61. 158.
Aeschylus. 158.
Aesopus. 190.
Aëtius Amidenus. CCXXI. 178.
Aëtius haereticus. 162.
Africanus XXXIV. 163.
Agapius rhetor. 242.
Agapius Massalianus. 52.
Agapius Manichaeus. CLXXIX.
Agatharchides. CCXIII. CCL.
Agläophon. 234.
Agnoëtae. 230.
Alcman. 190.
Alexander, Dionysii Halic. pater. 83.
Alexander Aphrodiseus. 214.
Alexander Hierapol. 232.
Alexander Magnus. 190.
Alexandri et Metrophanis martyrum *Acta*. CCLVI.
Alexander Myndius. 190.
Alexander (Polyhistor). CLXXXVIII. 189.
Alexander Trallianus. 178.
Alpheus Massalianus. 52.
Alypius, Cappadociae archiep. 52.
Ambrosius. 226. 229. 230. 231.
Ammon geometra. 89.
Ammonius siue Ammonianus criticus. 242.
Ammonius (Hermeneas) Alex. 181. 214. 242.
Amometus. 189.
Amphilochius Iconiensis. 52. 226. 229.
Amphilochius, Sidae episc. 52. 230.
Amyntianus CXXXI.
Anastasius Antioch. 231.
Vindanius Anatolius Berytius CLXIII.
Anatolius. 242.
Anaxagoras Athen. vide *Praxagoras*.
Andocides CCLXI.
Andreas monachus. 161.
Andronicianus. XLV.
Andronicus Hierapol. 279.
[P] Anomoei. 102.
Anonymi. XXIV. XXXVI. XXXVII. CXV. CXVI. CXVII. CXLVI. CXLVII. CXLVIII. CLXX. CXCVIII. CCXLIX. CCLIII. 161.
Antalcidas. 61.
Antenor. 190.
Anthimus, Trapezantius episc. 228.
Anthusa. 242.
Antimachus poeta. 161. 213. 239.
Antiochus, mythographus. 190.
Antiochus Ptolemaidis. 229. 59.
Antipater Acanthius. 190.
Antipho CCLIX.
Antisthenes. 158.
Antonius Diogenes. CLXVI.
Aphthonius sophista. CXXXIII.
Aphthartodocetae. 162.
Apollinaris Hierapolitanus. XIV.
Apollinaris haereticus. 230. 231. 229. 162.
Apollodorus. CLXXXVI. 161. 189.
Apollonius astronomus. 190.
Apollonius stoicus. 161.
Apollonius Tyanensis. 39. 44. 241.
Apollonius medicus. 216.
Apostolorum vitae. 170. 114. 179.
Appianus. LVII.
Apuleius. 163.
Aramus. 177.
Aratus. 279.
Archelaus, Mesopotam. episc. 85.
Archelaus Caesariensis. 52.
Archelaus Cyprius. 199.
Archiasas. 242.
Archilochus. 239. [et male *Aralochus*. vid. *Ruhnken*. ad *Vellei. Patercul.* I. c. 5. p. 20. *Harl.*]
Archinus rhetor. 260.

Arion.

- Arion. 239.
 Aristarchus grammaticus. 190.
 Aristides rhetor. CCXLVI. CCXLVII. 158.
 265.
Aristides Christianus. 34.
 Aristot. peripateticus. 189.
 Aristocles. 158.
 Aristogiton rhetor. 267.
 Aristonicus Tarentinus. 190.
 Aristophanes grammaticus. 161.
 Aristophanes comicus. 279.
 Aristoteles. 189. 190. 239. 242. 279. 214. 161.
 Aristoxenus. 161.
Arius haereticus. 222. 229. 230. 127. 136. 140.
 Arrianus. LVIII. XCI. XCII. XCIII. 82. de
 cometarum significatione. CCL.
 Artemo Magnetus. 161.
Artemo haereticus. 48.
 Asclepiades. 242.
 Asclepiodotus. 242.
 Aspalus rhetor. 265.
Asterius Amasenus. CCLXXI.
 Atræus. 166.
Athanasius. XXXII. CXXXIX. CXL. 75. 127.
 162. 226. 227. 229. 230. 231. 232. 242. eius
 vita CCLVIII.
 Athenæus Naucratis. 161.
Athenagoras. 234.
 Athenagoras, Boëthii amicus. 155.
 Athenodorus Eretriensis. 190.
Atticus CPol. 52. 229. 232.
Augustinus. 53.
Aurelius, Carthag. episc. 53.
 Bacchylides. 190.
 Balager. 166.
 [P] Balaamus propheta. 223.
Baradatus. 229. 230.
Bardesan. 223.
 Basilides sophista. 158.
Basilus Caesarjens. CXXI. CXLII. CXLIII.
 CXLIV. CXCI. 4. 5. 43. 225. 216. 229. 230.
 231. 232. 75. 137. 138. 140. 162.
Basilus, Cilix presb. XLII. CVII. 95.
Basilii imp. genealogia adulterina, cuius Pho-
 tium reum fecit Chronici Gotwicensis au-
 ctor illustris in præf. pag. VIII. auctore ci-
 tato Morerio. — Alium testem vtiq. de-
 siderabat.
Basilus Seleuc. CLXVIII.
Bizus, Seleucia episc. 52.
 Bleimyum prophetæ. 80.
 Boëthus. CLIV. CLV.
 Botrys Myndius. 190.
 Brachmanac. 242.
Brazes Persa. 228.
 Brutus. 158.
 Caecilius Sículus. 61. 259. 260.
Caesarinus. CCX.
Caius presb. XLVIII.
Caianitæ. 227.
 Calchas vates. 190.
 Callicles. 279.
 Callimachus. 190. 239. 265. 279.
Callinicus. 228.
 Callinus Ephesus. 239.
 Callixenus. 161.
Candidus Isaurus. LXXIX.
Canonum ecclesiasticorum collectio Syris vñtata,
 228.
 Carinianus vates. 166.
Cassianus. CXC VII.
Castor. 197.
Celestius. 53. 54.
Celestinus rom. 53. 54.
 Cephalæon. LXVIII. 161.
 Cercidas. 190. 279.
 Chaldaica philosophia. 242.
 Charinus iambographus. 190.
Lucius Charinus, manichæus. CXIV.
 Chio Matridis F. 224.
 Chiron medicus. 190.
Choricus. CLX.
Christophorus. 230.
Chrysippus Hierosol. 171.
 A 2

Chrylip-

- Chrysippus. 242.
 Chrysothemis Cretensis. 239.
 Cicero. 190.
 Cinnaeus. 213.
 Clearchus. 224.
 Clemens Alex. CIX. CX. CXI. 117. 232.
 Clemens Rom. CXII. CXIII. CXXVI.
 Cleophanes Myrleapus. 176.
 Cocytus. 190.
 Conon mythographus. CLXXXVI. 189.
 Conon tritheim. XXIII. XXIV.
 Constantinus quæstor. 231.
 Constantinus magnus, imp. 62. 256.
 Constantius imp. 53.
 Cosmas diac. Alex. 194.
 Cosmas Indopleustes. XXXVI.
 Cratinus. 190.
 Crinagoras. 190.
 Critias. 158.
 Ctesias. LXXII. 68. 189.
 Cycclus epicus. 186. 239.
 Κυπρία, poem. 239.
 Cypriani et Iustinae martyrium. CLXXXIV.
 Cyriacus, Paphi episc. 229.
 Cyrillus Alex. XLIX. LIV. CXXXVI. CLXIX.
 226. 227. 229. 230. 231. 232. 75. 162.
 Cyrillus Hierosol. 89. 229.
 [P] Cyrus Antinopolitanus. 279.
 Dadoes Massalianus. 52.
 Damascius. CXXX. CLXXXI. CCXLII. 166.
 Damosstratus. 161.
 Daniel propheta. 184.
 Dares. 190.
 Demetrius Alex. 117.
 Demetrius Magnæ. 265.
 Demetrii martyrium. CCLV.
 Demetrius Scepius. 190.
 Democritus. 163.
 Demodocus. 190.
 Demosthenes. CCLXV. 158. 176. 239. 242.
 279. 293.
 Dexippus. LXXXII. 77.
 Diadochus Photices episc. CCI. 231.
 Didymus. 279.
 Dinarchus. CCLXVII. 265.
 Dio Cassius. LXXI.
 Dio Chrysostomus Prusæus. CCIX.
 Diodorus, Valerii Pollionis F. CL.
 Diodorus Siculus. LXX. CCXLIV.
 Diodorus Tarsensis. CCXXIII. 85. 102.
 Antonius Diogenes. CLXVI.
 Diogenes cynicus. 161.
 Diogenes Eusebii philos. F. 181.
 Diogenes Laërtius. 161.
 Diogenianus. 145. 149.
 Diogneti duo. 190.
 Dionysius Aegenfis. CLXXXV. CCXI.
 Aelius Dionysius. CLII.
 Dionysius Alex. 117. 232.
 Dionysius areopagita. 1. 229. 231.
 Dionysius Halicarnass. LXXXIII. LXXXIV.
 279.
 Dionysius sophista. 61.
 Dionysius tyrannus. 259. 279.
 Diophanes. 163.
 Dioscorides. CLXXVIII. 216.
 Dioscorus. 95. 230.
 Domnus monachus. 229.
 Domitianus. 228. Melitenes episc. 225. 229.
 230.
 Domitianus Teleptensis. 53.
 Dorotheus. CLVI.
 Dorus philosophus. 242.
 Dositheani. 121. 230.
 Duris Samius. 176.
 Elpidius. 193.
 Emesion. 242.
 Ephorus. 176.
 Ephraem Syrus, presb. CXCVI. 229.
 Ephraem, episc. Antioch. CCXXVIII. CCXXIX.
 231.
 Epictetus. 58.
 Epicharmus. 190. 279.
 Epidaurius. 242.

Epigram.

- Epigrammata vetera. 189.
 Epiphanius. CXXII. CXXIII. CXXIV. 229.
 232.
 Erichthius. 229.
 Euagrius. XXIX.
 Eubulus. 190.
 Euchitae. 52.
 Eudocia. CLXXXIII.
 Eugenius, ad quem scripsit Oribasius. 219.
 Eugenius trithemita. XXIII. XXIV.
 Eulogius Alex. CLXXXII. CCVIII. CCXXV.
 CCXXVI. CCXXVII. CCXXX. CCLXXVII.
 CCLXXX. 231. Eulogii opusculum de SS.
 Trinitate et diua oeconomia editurum se
 promissit Magnus Crusius diss. epist. p. 26.
 Eunapius. LXXVII. 98. 219.
 Eunoïus. 242.
 [P] Eunoïus monachus. 228.
 Eunomius haereticus. CXXXVII. CXXXVIII.
 4. 5. 6. 7. 45. 163. 179.
 Euphorion. 190. 279.
 Eupithius. 242.
 Eupolis. 190.
 Eupompus Samius. 190.
 Euripides. 158. 190.
 Eusebius Caesariensis. IX. X. XI. XII. XIII.
 XXVII. XXXIX. CXVIII. CXXVII. 229.
 117. 232. Palaestinus. 227. pro Sozomeno
 adlegatur. 196.
 Eusebius Emesenus. 242.
 Eusebius, episc. Thessalon. CLXII.
 Eusebius sophista. CXXXIV.
 Eustathius Antiochenus. 127. 225. 229. 232.
 Eustathius Massalianus. 52.
 Eustratius. CLXXI.
 Eutyches. 95. 225. 228. 229. 230.
 Eutychius CPol. 227.
 Euxenon. 224.
 Fauorinus. 161.
 Firmus. 242.
 Flavianus Antiochenus. 52. 229.
 Flavianus CPol. 230.
 Flavianus, Eusebii philosophi pater. 181.
 Florentinus. 163.
 Gaianus. 151.
 Galenus. CLXIV. 216-219. 242. 279. 178.
 Gamaliel. 171.
 Gelasius Caesariensis. XV. LXXXIX. CII. 88.
 227.
 Gelasius Rom. 54.
 Gennadius CPol. 231.
 Georgius Alexandrinus. XCVI.
 Georgius eparchus. 194.
 Georgius Laodiceus. 85.
 Germanus CPol. CCXXXIII.
 Gerontius. 52.
 Gessius medius. 242.
 Gregorius, Hermiae frater. 242.
 Gregorius Dialogus, papa. CCLII.
 Gregorius Naz. 222. 227. 229. 75. 140. 162.
 194. 230. 231. 232.
 Gregorius Nyssenus. VI. VII. 222. 229. 138.
 162. 230. 231. 232. 233.
 Gregorius thaumaturgus, episcopus Neocaes-
 sar. 229. 230. 162.
 Hegemonius. 85.
 Hegesias. 232.
 Hegesippus. 232.
 Hegesippus rhetor. 265.
 Hegias. 242.
 Helena, Musaei filia. 190.
 Heliodorus. LXXIII. 87. 94. 166.
 Heliodorus, Hermiae F. 242.
 Helladius (Alex.) CXLV. 158.
 Helladius Besantinus. CCLXXIX.
 Hellanicus. 68. 161. 176. 189.
 Heraclianus Chalced. LXXXV. 231.
 Heraclides, Ephesi episc. 59.
 Heraclides Lembus. 213.
 Heraclides Nyssenus. 52.
 Heraclides Ponticus. 189.
 Heraiscus. 242.
 Hermias Hermopolitanus. 279.
 Hermias Ammonii pater. 242.
 A 3 Herodes.

- Herodes sophista. 242.
 Herodianus. XCIX.
 Herodorus. 80.
 Herodotus. LX. 68. 161. 176. 189. 190.
 [P] *Heros, Pelagii adulator.* 54.
 Hesiodus. 161. 190. 239. 279.
Hesychius illustris. LXIX.
Hesychius, presbyt. Hierosol. LL. CXCVIII.
 CCLIX. CCLXXV.
 Hierax Alexandrinus. 242.
 Hierius. 242.
 Hierocles. CCXIV. CCLI. 39. 242.
 Hieronymus Rhodius. 189.
 Hilarius confessor. 229.
 Hilarius philosophus. 242.
 Himerius. CLXV. CCXLIII.
 Hippocrates. 242. 279.
Hippolytus. XLVIII. CCI. 232.
 Hipponax Ephesius. 239.
 Homerus. 161. 190. 239. 279.
Honorius imp. 53.
 Horapollon grammaticus. 279.
Hormizes, Comanenſis episc. 52.
 Hymenaeus. 239.
 Hymni. 190. 239.
 Hypatia. 242.
 Hyperides. CCLXVI. 265.
 Hypermenes. 190.
Jacobus apostolus. 275. 222.
Jacobus medicus. 242.
Jacobus monachus. 229. 231.
 Iambe Threſſa. 239.
 Iamblichus. 181. 242. 214. 215.
 Iamblichus, alius dracenis auctor. XCIV. 166.
 Ibycus poeta. 190.
Ignatius. 222. 229. 232.
 Illus. 242.
Innocentius Rom. 54. 86.
 Ioannis evangelistae vita. 229.
Ioannes Aegates. XLI. LV.
Ioannes Alexandrinus. 54.
Ioannes Antiochenus. 52. 230.
Ioannes Cappadox, episc. CPol. 231.
Ioannes Carpathius. CCI.
Ioannes Chrysostomus. XXV. LXXXVI.
 CLXXII. CLXXIII. CLXXIV. CCLXX.
 CCLXXIV. CCLXXVII. 273. 229. 231. 232.
 59. 116. 162.
Ioannes, diaconus CPol. 59.
 Io. Laurentius Philadelph. Lydus. CLXXX.
Ioannes Moschus. XCIX.
Ioannes Philopenus. XXI. XLIII. LV. LXXV.
 CCXIV. CCXL. 22. 23. 50.
Ioannes philosophus. 192. b. alius. 242.
Ioannes scholasticus, episc. CPol. 24. 75.
Ioannes Sythopolita. XCV. 107. 231.
 Ioannes Stobaeus. CLXVII.
Iobius monachus. CCXXII.
 Iosephus Iudaeus. XLVII. XLVIII. LXXVII.
 CCXXXVIII. 234.
Irenaeus. CXX. 121. 232.
 Ilaeus. CCLXII.
Isidorus, monachus Alexandrinus. 229. Pelu-
 siota. 232.
 Isidorus, philos. Alex. 181. 242.
 Isigonus. 189.
 Isocrates. CLIX. CCLX. 176. 265.
 Iuba. 161.
 Iulianus, senator rom. 158.
 Iulianus imp. 242.
 Iulianus sophista. CL.
Iulianus Halicarnass. 225. 162.
Iulianus (Eclanensis). 54.
 Iulius Rom. 229. 230.
Iustinianus imp. 228. 231.
Iustinus martyr. CCXV. 231. 232. 234.
 Iustus Tiberiensis, Iudaeus. XXXIII.
 [P] *Lampadius.* 107.
Victorinus Lampadius. CI.
 Lachares rhetor. 242.
Lampetius Massaliotus. 52.
Lazarus, Pelagii adulator. 54.
 Leo medicus. 163.
Leo Rom. 53. 54. 225. 226. 228. 229. 230. 231.

Leo

- Leo imper.* 230.
Leodamas. 264.
Leon siue Leonides. 224.
Leontius sophista. 80.
Leontius philosophus. 183. *alius Leontius.* 196.
alius. 242.
Leontius monachus. 231.
Leontius, Arabiss episc. CCLXXII.
Lesbonax rhetor. LXXIV.
Letoius; Armeniae episc. 52.
Leucius Charinus manichaeus. CXIV.
Libanius rhetor. XC. 265.
Libanius magus. 80.
Longinus. 265.
Lucianus. CXXVIII. 129. 166.
Lucius Patrensis. CXXIX. 166.
Lucius Byz. 242.
Lycophron. 190.
Lycurgus rhetor. CCLXVIII.
Lysias. CCLXII. 260. 263. 265.
Matarius, Magnesia episc. 59.
Macedonius. 222. 230. *Macedoniani.* 229.
Magnus, Berrhoensis episc. 228.
Magnus haereticus. 231.
Malchus sophista. LXXVIII.
Manes haereticus. 222. 229. 230.
Manichaei. 85.
Marcianus. 158.
Marcion haereticus. 229.
Marcus monachus. CC.
Marinus philos. 242.
Marinus Christianus. 107.
Marfus. 242.
Maruthas Sapharenorum episc. 52.
Massaliani. 52.
Matris Thebanus. 190. *alius Chionis pater.* 224.
Maximinus. 242.
Maximus confessor. CXCII. CXCIII. CXCIV.
 CXCIV.
Maximus, sophista Alex. CXXXV.
Melantas. 154.
Memnon historicus. CCXXIV. 104.
Menander. 279.
Menas patricius. XXXVII.
Menodorus. 158.
Menophantes. 176.
Menophilus. 158.
Methodius. CCXXXIV. CCXXXV. CCXXXVI.
 CCXXXVII. 162.
Metrodorus. CXV. 116.
Metrophanes sophista. 242.
Metrophanes, supra in Alexandro.
Mimnermus Colophonius. 239.
Modestus Hierosol. CCLXXV.
Moeris. CLVII.
Monimus. 181.
Moses alpha dictus. 279.
Neon episc. 52.
Neporus, Pelagii aduersator. 54. *lege Heros.*
Nestorius. 41. 52. 53. 95. 225. 228. 229. 230.
 162. 169.
Nicander. 279.
Nicephorus CPol. LXVI.
 [P] *Nicias monachus.* L.
Nicolaus Damascenus. CLXXXIX.
Nicolaus monachus. 200.
Nicomachus Gerasenus. CLXXXVII.
Nicostratus comicus. 190.
Nilus. CCI. CCLXXVI.
Noetiani. 121.
Nomus Damascenus. 241.
Nonnosus. III.
Novatus, Novatiani. 182. 208. 280.
Occidentis episcoporum acta contra Nestorium.
 LIV.
Oës (aliis Oannes). 279.
Olympiodorus Thebanus. LXXX. *Alius.* 214.
Oracula. 190. 239.
Oribasius. CCXVI. CCXIX. 221.
Orientalis episcopi. 54. 208. 230.
Origenes. VIII. 34. 106. 117. 118. 121. 234.
 235. 236. *variae patrum de Origene seu-*
tentiae. 232.
Origenes Adamantius, diuersus a priore. 231.
 Onge-

- Origenes platonicus. 274.
 Orphica philosophia. 241.
 Palladius sophista. CXXXII.
Palladius Helenopol. 59. 96.
 Palamedes. 190.
 Pamphila. CLXXV. 161.
Pamphilus martyr. CXVIII. 117.
 Pamphilus medicus. 163.
 Pamprepicus. 242.
 Panyasis. 239.
Papias Hierap. 232.
 Parodiae. 190. 279.
 Patricius. 242.
 Paulus Aegineta. 178.
Pauli CPol. vita CCLVII.
Paulus confessor.
Paulus διακρινόμενος. 24.
Paulus Emesenus. 229.
Paulus Samosatenus. 229. 230.
 Pausanias. CLIII.
Pelagius haereticus. 53. 54.
 Pelius medicus. 190.
Petrus fullo. 41.
Petrus Alexandrinus. 229.
Petrus illustris. 194.
 Petrus praefectus. 242.
Petrus Myrensis. 231.
Petrus apostolus. 229.
 Phaëton scriptor. 189.
 Phantasia Memphitis. 190.
 Phemonoë. 190. 239.
 Pherecydes. 279.
 Philetas Cous. 239.
 Philippus, rex Maced. 279. iunior. 176.
Philippus Sidet. XXXV.
 Philistius. 176.
 Philo Iudaeus. CIII. CIV. CV. 279.
 Philonides. 279.
 Philostephanus. 190.
Philostorgius. XL.
 Philostratus. XLIV. CL. CCXLI.
 Philoxenus. 279.
 Philtati grammaticus. 80.
 Phlegon Trallianus. XCVII.
 Phebammon. 279.
 Phrynichus. CLVIII. 61.
Phthartolatrae. 162.
 Phrynes Mytilenaeus. 239.
Pierius presb. CXIX. 118.
 [P] Pindarus. 239. 242.
 Pisander. 239.
 Plato. 48. 224. 214. 151. 154. 155. 158. 179. 181.
 242. 279.
 Pletirrhbus Thessalus. 190.
 Plotinus. 214.
 Plutarchus Chaeronensis. CCXLV. 161. 242.
 Plutarchus Atheniensis. 214. 242.
Pneumatomachus (Macedonius). 230.
 Polemo. 279.
Polemius, Apollinarii discip. 239.
 Pollio. CXLIX.
Polycarpus. CXXVI.
Proclus CPol. 162. 229.
 Porphyrius. 214. 242.
 Praxagoras. LXII.
 Proclus philosophus. CCXXXIX. 242.
Proclus Montanista. 48.
 Proclus iunior. 242.
Procopius Caesarienf. LXIII. 160.
Procopius Gazaeus. CCVI. CCVII. 160.
 Prophetæ Blemmyum. 80.
Prosper. 54.
 Protagoras. CLXXXVIII. 189.
 Ptolemaeus. 181. 242.
 Ptolemaeus H-phaestion. CXC.
Ptolemaeus, Rhinocuroorum episc. 52.
 Pyrrhus, saltationis Pyrrichiae inuentor. 239.
Pyrrhus presb. 194. 195.
 Pythagoras. 166. 242.
 Pytheas Car. 242.
 Pythermas. 189.
 Quadratus. 162.
 Quirinus. 242.
Quirinus Chalcedonensis. 59.

Rhegi-

Rheginus. 158.
Rufinus. 89.
Rufus Ephesius. 216.
Rufus historicus. 161.
Sabbas, monachus cuiratus. 52.
Sabbas Massalianus. 52.
Salustius cynicus. 242.
Samaritani. 230.
Sampligeramus. 181.
Samus episc. 52.
Sanctorum vitas. CXCVIII. seq.
Sappho. 161.
Scidapfus eretricus. 190.
Septem dormientium martyrium. CCLIII.
Septimius episc. 54.
Serapion Thmuitanus. 85.
Serenus grammaticus. 279.
Sergius patriarcha. CCXL.
Sergius confessor. LXVII.
Seuerianus Gabalensis. 59. 229. 231. 232. alius
 Seuerianus. 242.
Seuerus, consul et patricius. 242.
Seuerus Antiochenus. 50. 52. 222. 225. 226.
 228. 162. 229. 230. 232.
Sibylla. 166.
Simeon Massalianus. 52.
Simeon stylites. 229. 230.
Simeon, monachus et presb. 231.
Simon magus. 230.
Simonides. 239.
Simplicius papa. 42.
Sisinnius CPol. 52.
Socrates philos. 158.
Socrates scholasticus. XXVIII. 96.
Sopater sophista. CLXI.
 [P] *Sophocles*. 158. 190. 279.
Sophronius. V. 138. Hierosol. CCXXXI.
Soranus Mallotes. 242.
Soterides. 161. 175.
Sotion. CLXXXIX.
Sozomenus. XXX.
Stafinus Cyprius. 239.
 Vol. XI.

Stephanus Gobarus, tritheita. CCXXXII.
Stephanus διακονόμενος. 24.
Stephanus monachus, Syncellus. 228.
Stefichorus. 190.
Superianus sophista. 242.
Syncleticus, Tarfi episc. 228.
Synefius. XXVI.
Synodus Nicaena. XV. LXXXVIII. LXXXIX.
 CCLVI. 127. 229. 230.
CPolitana. 228. 229. 230.
Ephesina. XVI. 52. 54. 229.
Ephesina Ἀγρινη. 229.
Chalcedonensis. XVII. 21. 226. 228. 55. 229.
 230. 231.
 quinta. XVIII.
 sexta. XIX.
 septima. XX.
 ad Quercum. LIX.
Palaeftina Diospol. 54.
Alexandrina. 230.
Sidenfis et aliae contra Massalian. LII.
Carthag. contra Pelag. etc. LIII.
Syrianus philos. 242. alius iunior. ibid.
Tarantinus. 163.
Tarasius, Photii frater. 280.
Tellis. 190.
Terpander. 239.
Tertulla. 190.
Thalaffius. 192.
Theagenes. 161. 242.
Themistius Euphrades. LXXIV.
Themistius, Agnoëtarum promachus. LXXIII.
 108.
Theo archiater. CCXX.
Theo rhetor. 181. 242.
Theocritus Chius. 176.
Theodora. 181.
Theodoretus. XXXI. XLVI. LVI. CCLXXIII.
 CCIII. CCIV. CCV. 206. 230. 231. 232.
Theodorus, Arginenfis episc. 253.
 B *Theodo-*

- Theodorus Antiochenus* (Mopsuesten.). IV. XXXVIII. LXXXI. CLXXVII. 227. 43. 138. 230.
Theodorus Asinaeus. 242.
Theodorus monachus Alex. CVIII.
Theodorus presbyter. 1.
Theodorus (Diodorus) Tars. CCXXIII.
Theodorus Samothiax. 190.
Theodosius magus. 53.
Theodosius monachus. XXII.
Theodosius acephalus. 226.
Theodosiani. 227.
Theodotus Ancyranus. 231.
Theodotus Antiochenus. 52. 53.
Theognostus Alexandrinus. CVI. 232.
Theopaschitae. 229.
Theophanes Byz. LXIV.
Theophilus (Alex.). 227. 53. 56. 232.
Theophilus calligraphus. 231.
Theophobius. 108.
Theophrastus. CCLXXVIII. 190.
Theophylactus Simocatta. LXV.
Theopompus. CLXXVI. 189.
[P] *Theolebius*. 242.
Thomas referendarius. XXXVII. alius *Thomas*. 194.
Thucydides. 158. 176. 259. 260.
- Tiberinus*. 158.
Timaeus sophista. CLI. 154.
Timothei apostoli martyrium. CCLIV.
Timotheus Alexandrinus. 52.
Timotheus acephalus. 225. 230.
Timotheus dithyramb. 239.
Titus Bostrensis. 85. 232.
Valens. 163.
Valentinus haereticus. 230.
Valentiniani. 236.
Valerius. 169.
Verinianus. 52.
Victorinus Lampadius. CI.
Vindanonius Anatolius Berytius. CLXIII.
Volusianus. 53.
Vranus Syrus. 242.
Vrania manichaea. 179.
Xenophon. 158. 279.
Zacharias propheta. 184.
Zacharias papa. CCLII.
Zamolxis. 166.
Zafrades Persa. 81.
Zeno. 242.
Zenobius acephalus, scholastic. Edessenus. 208.
Zenodotus. 181. 242.
Zosimus. XCVIII.
Zosimus Panopolit. 170.

IX. *De aliis Photii scriptis.*

EPISTOLAE Photii CCXLVIII. ex codice Bodleiano descriptae et cum *Richardi Montacutii*, episcopi Norwicensis, (iam defuncti a. 1641. sub finem *) mensis Aprilis,) versione et notis vulgatae sunt Lond. 1651. fol. quibus editor R. D. adiunxit alias *epistolas V.* quas ex oriente secum adulerat Parricioque Iunio donauerat Christianus Rauus. *Fabr. Conf. Schroeckh.* in *Hist. eccles. christ.* tom. XXIV. p. 204. seq. qui et laudat illas, et peculiaries quasdam Photii sententias ex iis adfert; et *Ellies du Pin* nouvelle *Biblioth. des aut. eccles.* tom. VII. p. 104-107. — Has editurus erat Allatius. vid. *catal. eius scriptor.* nr. 34. init. eiusdem libri, de templis Graecorum, et pag. 233. de mensura temporum. — De *Montacutii*, (Montague siue Mountage,) edit. *epist. Photii* vid. *Baumgarten Nachrichten von merkwürdigen Büchern.* tom. VII. p. 509. seq. ubi etiam laudatur *de Chauffepié* nouveau dict. histor.

et

a) Andreas Riuetus lib. II. *Critici sacri* cap. 1.

et crit. tom. III. pag. 114 - 118. — *Lamber.* comment. III. pag. 400 - 403. Montacutium eiusque editionem ter corrigi suppletque. — De codd. in quibus epistolae continentur, quaedam subnectere iuvat. Sunt igitur in cod. *Augustano* Vindel. v. *Reiser.* in indice MSS. bibl. Augustanae p. 38. — De epistola prima in cod. *Vindobon.* ap. *Lamber.* III. p. 101. sqq. ism dixi ad notam *b.* Eadem, s. synopsis histor. septem conciliorum est quoque in cod. *Vindobon.* CCXXVII. v. *Lamber.* V. p. 116. seq. — Epistolae plures in cod. Vossiano bibl. *Leidens.* v. cat. illius bibl. p. 402. nr. 12. — Epistolae XLVII. *Matrit.* in cod. regio XLIV. v. *Iriart.* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 157. seq. — Ibid. pag. 277. de cod. Mendoz. qui complectitur *Photii* enumeration. librorum, quos legit, tom. I. et II. — ibid. p. 425. seq. de epistolis in cod. CVI. e cod. biblioth. Escorialensis descriptae. — In bibl. *Escorial.* epistolae 48. ad diuersos, teste *Plüero* in *Itinerar.* per Hispan. p. 187. — *Venet.* in cod. *Naniano* CXXVII. nr. 8. sexdecim epistolae. v. cat. MSS. gr. *Nanian.* p. 280. — Ibid. in cod. bibl. *Marc.* DLXV. epist. triginta. v. cat. codd. gr. *Marc.* pag. 302. seq. — *Florentiae* in bibl. *Laurent. Medic.* XXII. nr. 43. plut. 5. sunt Photii canonicae constitutiones super diuersis criminibus, gr. ac lat. editae a Montacutio post Photii epistolas. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* I. p. 48. — Ibid. in cod. XL. nr. 74. plut. 5. sunt quinque Photii epistolae. vid. *Bandin.* l. c. p. 79. — Ibid. in cod. XXXIII. nr. 6. plut. 32. epistolae XII. et in cod. XXXIV. nr. 23. plut. 57. epistolae XXV. quas *Bandin.* l. c. II. p. 184. ac praecipue pag. 393. vberius recenset. — Secundum *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. sunt, p. 6. *B. Romae* in bibl. Vaticana epistola ad thronos orientales *περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆ ἀγίας πνεύματος* it. de Spiritu sancto. — p. 503. *A. Mediolani* in bibl. Ambrosi. epistolae, quod Spiritus S. solum sit ex patre. — p. 609. *A. Basileae* in bibl. publ. Photius ad fratrem. — p. 646. *D.* in cod. *Bodlei.* epistolae. — p. 699. *C.* in bibl. *Sfortiana* epistolae 47. — p. 1319. *A.* in bibl. *Mazarin.* epist. ad Michael. Bulgariae principem et encyclica ad Aquileiae metropolitam. — *Paris.* in bibl. publ. epistolae in quatuor codd. — in cat. quodam libror. MSS. in *I. Lamii* deliciis eruditorum, Florent. 1743. p. 175. in codd. CLXIX. et CLXX. exstat Photii de septem oecumenic. synodis. — Secundum cat. MSS. Angliae etc. I. part. 1. in cod. *Barotti.* CCXXVII. sunt CCXLIX. epistolae: ibid. nr. 8621. in cod. *Mareschall.* argumenta epistolarum Photii. — ibid. vol. II. nr. 5956. in cod. *Th. Gale* CXXII. de septem oecumenicis synodis ex epistola Photii, et de earum temporibus. — *Mosquae* in cod. syn. XXXII. epistola *περὶ τῶν καὶ νεογενικῶν ζητημάτων.* v. cel. *Matthaei* notit. MSS. Mosq. synod. p. 53. nr. 38. ed. in fol. — ibid. in cod. CCCLXXXIV. nr. 6. ex Photii epistola ad Michaellem etc. de septem synodis oecumenicis. vid. eiusdem notitiam etc. p. 245. ed. in 8. — *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCXCI. nr. 7. excerptum ex prima epistola. *Harl.*

Familiam ducit in hac editione prolixa illa et lectu digna epistola de fide et septem synodis et de boni principis officio ad *Michaellem*, Bulgariae principem nuper baptizatum ^{b)},

B 2

cuius

^{b)} Princeps iste sine rex Bulgarorum Begaris, (vide *Combesium* ad S. Maximum tom. II. pag. 693. seq.) in sacro baptisinate nomen imperatoris Michaelis adsciuuit, vt ex Io. Curopalate nar-

rat *Baronijs* ad a. C. 845. a. 6. Confer *Lambecium* III. p. 161. seq. [p. 401. sqq. ed. Kollar. de cod. LXXVII. nr. 64. vbi exstat Photii synopsis historica septem conciliorum oecumenicorum s. gene-

cuius partem ex *Francisci Turriani* versione ediderat latine *Henricus Canisius* tom. V. *Antiquar. Lect.* p. 183. *) sed omissa parte posteriore de principis officio et narratione de VII. *synodis* *), quae in Londinensi edit. legitur a p. 3. ad 18. atque saepius lucern [P] vidit alias, et panopliae Euthymii *) subiicitur, et post Nomocanonem Photii graece et latine a Christophoro Iustello Paris. 1615. 4. et tome secundo bibl. canonicae pag. 1141. et in conciliis Harduini tom. V. p. 1463. iterum edita est. Lacunam pag. 1. edit. Lond. ita ex codice caesareo supplet *Lambecius* III. p. 163. [p. 403. Koll.] αὐτὴ γὰρ τῆς πολυμῶρφου πλάνης τὸν ἀνθρώπον ἀπαλλάττεισα, καὶ τὰ τῆς καρδίας ὅμματα τῆς ἐκεῖθεν ἀχλὺος ἀποκαθαίρεισα, καθαρὰ ψυχῆς θεωρεῖα τῷ καθαρωτάτῳ αἵματι τῆς λατρείας καθαρῶς ἐνατενίζειν παρέχεται. Haec enim (fides christiana) hominem variis erroribus liberat, et oculos cordis, pulsa inde caligine, repurgat, ut pura contemplatione animae in purissimam pulcritudinem divini cultus possit intueri. Turrian. [Conf. supra, vol. VIII. p. 333. fin. et infra in vol. XI. p. 171. et 571. ed. vet. atque *Mollerum* in *Homonymoscopia* p. 513. seq. Photii de VII. synodis epistola, in cod. *Angl. v. Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 632. *D. Harl.*] Synopsis VII. conciliorum Commeliana incipit: Χρὴ γινώσκων πάντα χριστιανὸν, ὅτι ἐπτά εἰσιν αἱ γαίαι καὶ οἰκουμένη καὶ σύνοδοι. Hoefscheliana: χρὴ γινώσκων πάντα χριστιανὸν, ὅτι ἐπτά αἱ γαίαι καὶ οἰκουμένη γαγόνασιν σύνοδοι. Nili de synodis nouem: ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Denique alia inedita synopsis, (de qua infra, §. XVI. nr. 9.) cuius est initium: ἀναγκαῖον ἐστὶ μέλλοντας.

Secunda

generalium cum praefat. et epilogo ad Michaelē versibus gallicis expressit, et regi Ludouico obtulit *D. Bernardus Theatinus*, editam Paris. 1718. 4. hoc titulo: Maximes pour la conduite du Prince Michel, Roi de Bulgarie. v. *Mem. Trev.* 1719. *Ind.* p. 1. sqq.

c) Sed graece et lat. exhibet *Iac. Basnagius* in noua edit. *Lect. Canisii*, Amstel. 1725. fol. tom. II. part. 2. pag. 379. post partem ex lat. versione Turriani, quam Canisius ediderat. *Fabr.* In *Basnagii* edit. tom. II. *lect. Canis. antiq. part. 2.* pag. 379-462. aliquot scripta Photii exhibentur. *Heum.* Graece de conciliis VII. quae dicuntur oecumenica, in cod. *August. Vindel.* vid. *Reiser.* indic. MSS. Aug. Vind. p. 39. *Harl.*

c) Alia Synopsis VII. conciliorum, quae graece, subiecta Abrahami Sculteti versione prodit ad calcem Gelasii de actis synodi Nicaenae, Heidelberg. apud Commelin. 1604. fol. recudi curauit gr. et lat. Io. a Euchte. Helmstad. 1614. 8. Alia item conciliorum Synopsis, quam Photio Tyrrio auctore adtulit ex oriente *Christianus Ravius* communicauitque cum Iacobo *Vsserio* qui ex illa

locum producit diff. de rom. ecclesiae symbolo vetere p. 25. 26. Eandem MStam habuit *Isaacus Voslius*. Alia denique, quam e MS. bibl. Augustanae productam vulgavit graece, dicauitque Theodoro Cantero *David Hoefschelius*. *Angustae Vincel.* 1595. 4. sed longe pleniorē integriorēque graece et latine dedit *Stephanus le Moigne* in variis sacris tom. I. pag. 81-123. Lugd. Bat. 1685. 1694. 4. Ne dicam de auctoris incerti libello de sex synodis, atque libello *Nili* metropolitae Rhodii de synodis nouem, quos ambos utraque lingua dant *Guil. Voëllus* et *Henricus Iustellus* in bibl. canonicae tomo II. (illum p. 1161. hunc p. 1155.) Ibidem pag. 1166-1215. exstat synodicon a *Ioanne Pappo* primum editum gr. lat. Argentorat. 1601. 4. in quo breuis de synodis CLIII. notitia occurrit, definens in synodo octaua CPoli a. 877. celebrata. Haec tria scripta etiam recusa tomo V. concilior. Harduini: nam Labbeus in sua concilior. collectione synodicon Pappi non vno loco, sed per singula capita sparsim exhibet, vt caput 1. tom. I. p. 21. caput 2. p. 564. caput 2. et 5. sqq. p. 599. seq. etc.

c) Tom. XIX. bibl. patrum edit. Lugd.

Secunda epistola non minus est memorabilis ac celebratissima, encyclica nimirum illa siue circularis aduersus Nicolaum papam rom. et Latinos, episcopis per orientem missa de dogmatibus tum aliis, tum praecipue processione ex solo patre ^f). Haec ipsa est, quam integris scriptis impugnarunt *Aeneas Parisiensis* ^g) ac *Ratramus* ^h), et cuius lucubratio intercedit, *Odo Bellouacensis* ⁱ). Hanc deinde a pluribus patriarchis CPolitanis ^k), sed omissis vel interpolatis hinc inde, prout res ferebat, aliis recoctam et suo sub nomine emissam notat *Allatius* contra *Creyghtonum* p. 194. [conf. *Schroeckh.* in hist. eccl. christ. tom. XXIV. p. 202. seq. *Arnold.* Kirch. u. Ketz. Histor. I. in Suppl. p. 537. sqq. ed. Schaffhaus. *Harl.*]

[P] De ceteris speciatim dicere nihil adinet, nisi quod auctore suo lectuque dignae sint, variaeque contineant egregia, quae vel ad locos S. scripturae illustrandos, vel ad mores et iura canonica ecclesiae graecae rectius intelligenda, vel ad alia capita non poenitenda liberalis eruditionis insigniter faciunt. Variae ex illis a Photio deinde *Amphiloch.* quaestiones sunt insertae, ut a *Montfauc.* obseruatum est. Epistolam CCVII. qua de aliis epistolarum scriptoribus fert iudicium, illustratam dedi supra lib. II. c. 10. §. 48. [vol. I. p. 701. seq.] Nonnullas harum epistolarum, (quinque et triginta,) ex codice MS. Maximi Margunii Cytherorum episcopi vulgauerat graece ad calcem bibliothecae Photianae *David Hoefhelius*, vnam ad Ioannem Patricium quoque in notis p. 948. Consolatoriam vero de sororis obitu ad *Eusebiam* monacham, (quae in Londinensi edit. est 245.) *Conradus Rittershusius* a. 1601. 8. Augustae Vindel. vna cum Hymnis Anacreonticis Margunii latine versis. [Errorem Fabricii castigauit *Baumgarten* in: Nachrichten von merkwürd. Büchern, tom. VII. pag. 505. seq. et indicem libelli rectum p. 503. seq. dedit: *Photii*, patriarchae CPolitani de consolatione ad *Eusebiam* libellus: Graece editus cum interpretatione lat. et emendationibus *Conr. Rittershusii*. Accesserunt eiusdem et amicorum carmina consolatoria ad ill. et generosum Baronem D. Hertwicum Zeydlicium, *Schonfeldi* dominum etc. super obitu filii eius cognominis. *Norbergae* apud *Paulum Kauffmannum.* c1010c1. 8. constat paginis 32. Non insunt igitur Hymni anacreontici etc. nec prodiit libellus Augustae Vindel. Contra alia, quae recenset *Baumgarten.*, addidit *Rittershus.* *Harl.*] Separatim *Helmstadii* edidit *C. H. Ritmeierus* sub titulo: *Photii* de consolatione ad *Eusebiam* libellus. — Nonnullas quoque latine in Annalibus suis tomo decimo ex versione Petri Morini vel Federici Metii produxit *Caesar Baronius*: in his etiam aliquas, quae in Londinensi desiderantur, ut binas ad NICOLAVM papam ^l) ad

B 3

a. 859.

f) Paris. 1722. 12. v. Mem. Treu. 1732. pag. 1944. *Fabr.* Photii epistolae, quod Spirit. S. solun sit ex patre, vid. *Montfauc.* Bibl. bibliothec. MSS. p. 503. *A. Harl.*

g) *Dacher.* spicileg. tom. VII.

h) Idem tomo II.

i) *Elias du Pin* tom. VII. bibl. eccles. p. 109.

k) Sic *Sisinnii* patriarchae nomine emissam notat *Baronius* ad a. C. 363. n. 33. et *Allatius* li-

bro de consensu vtriusque ecclesiae p. 606. Eandem Photii epistolam encyclicam latine ex versione *Friderici Metii* iam *Baronius* exhibet, ad a. 361. nr. 34. *Fabr.* Exstat separatim *Florent.* in eod. *Laurent.* XII. nr. 6. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* I. p. 408. *Harl.*

l) Graeca citat *Allatius* contra *Hottingerum* p. 12. et 66. et de purgatorio pag. 595. seq. et de aetate ordinum apud Graecos pag. 165. e Ioanne *Vecco.* Fragmentum aliquod latine versum adfert

a. 859. n. 61. et ad a. 861. n. 39. et vnam ad archiepiscopum AQVILEIENSEM de processione Spiritus S. ad a. 883. n. 5. Fed. Metio interprete, quam graece cum noua versione sua vulgavit *Franc. Combefisius* in parte I. auctarii nouissimi bibl. patrum p. 527. fqq. Paris. 1672. fol. [conf. *Schroeckh.* l. c. tom. XXIV. p. 206. seq. *Combefis.* addidit: eiusdem Photii orationum, quae plures non editae Mosci habentur, tituli et capp. gr. et lat. *Harl.*] Aliam ad THEOPHANEM monachum (Cerameum) graece cum versione Iacobi Sirmondi publicauit *Franciscus Scorsus* S. I. in prolegomenis ad Theophanis illius homilias graece et latine editas Paris. 1644. fol. Aliam ad STAVRACIVM spathorocandidatum, praefectum insulae Cypri, *Cotelerius* tom. II. monument. p. 104. ibid. 1681. 4. Aliarum duarum adhuc ineditarum notitiam dat *Combefisius* p. 549. ^m):

1) *Ad Nicolaum papam*, quae incipit: *ὅτι τῆς ἱεραρχίας κατὰ νῦν τὸ μέγιστον ἀναλήψομαι, καὶ πολλῶν τὴν ἀνθρωπίνην* etc. Hanc gr. et lat. edere voluit Allatius tom. VI. *συμμίκτων.* *Fabr.* Editam esse ab Anthimo, modo in nota significauimus. *Harl.*

2) *Ad oeconomum et syncellum Theopolitanae (Antioch.) ecclesiae.* *μεγίστον μὲν ἄνθρωπον τετυχηκότες ἀγαθῶν.* [Edita est ab Anthimo. v. notam.]

Sed tertia ad Nicolaum, quae incipit: *ἀγάπης μὲν ὡς ἀληθῶς ἔδεν κτῆμα σεμνότερον*, eadem est, quae latine exstat apud Baronium ad [P] a. 861. n. 34. Ex epistola Photii

fert etiam et oppugnat *Hugo Etherianus*, duodecimi scriptor saeculi, libro secundo contra Graecos cap. 16. tom. XXII. biblioth. patrum Lugd. pag. 1230. seq. Ex alia epistola encyclica, (quam seruauit *Nicetas* tomo XXI. thesauri orthodoxae fidei adhuc inedito,) locum producit graece *Vossius* libro de eccles. rom. symbolo veteri pag. 20.

m) At postea haec epistola cum duabus aliis antea ineditis aliaque graece formulis typographicis descripta sunt atque edita ab *Anthimo*, episcopo Remnic. in libro graeco, inscripto: *Τίμος χαρῆς, ἐν ᾧ περιέχονται αἱ ἐπιστολαὶ Φωτίου, τῷ ἀγιοτάτῳ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ἀγία καὶ οὐκαταμένη ὁρμή Σύνοδος, σημαίνουσι τοῖς αἰς ταύτην τὴν ἀγίαν Σύνοδον, τὰ ἀντιβήθηκα κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπᾶ τῆς Ῥώμης, Νικολάου ἱεροφίλοσοφου, λόγου Μελετίου Ἀλεξανδρείας κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπᾶ, διάλογος ἱερομνημονοῦ μοναχῆ κατὰ τινος ἐκείνου μοναχῆ κατὰ Πατίου, τοσαύτας ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ Ῥωμαίων. — Διὰ ἑξῆς καὶ ἱερομολύμῳ καὶ πάσης Παλαιστίνης, Κυρίᾳ, Κυρίᾳ Δασείᾳ [n. II. mortui CPoli d. 7. Febr. 1707.] κατὰ τὸ φιλοφιλῶν καὶ λογιστῶν*

ἱεραρχίας Ῥωμαίων, Κυρίᾳ Ἀνθίμῳ, τῷ ἱεροφίλοσοφῳ. *Ἐν τῷ αἰτί, (1705.) Κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου.* fol. *Dositheus* in praef. copiose agit de Photio eiusque scriptis. In hoc opere insunt graece, monstrante Baumgartenio, ea, quae sequuntur, Photiana: 1) epistola ad Nicolaum papam, inc. *ὅτι τῆς ἱεραρχίας* etc. 2) ad oeconomum — eccl. Antioch. inc. *μεγίστον μὲν ἄνθρωπον* etc. 3) ad Nicolaum I. inc. *ἀγάπης μὲν ὡς ἀληθῶς* etc. 4) ad patriarchas et episcopos orientales de processione Spiritus Scti: inc. *ἐν τῇ ἁγίᾳ, ὡς ἱεραρχία, κύριος τῷ πνεύματι τῶν πατέρων.* (in ed. Londin. p. 47-64.) 5) ad archiepiscopum *Aquileiensem*, lat. apud Baron. ad a. 883. §. 5. sed gr. et lat. (vt *Fabr.* iam adnotauit,) apud *Combefis.* 6) acta synodi octauae, Constantinop. (v. supra vol. X. §. II. de synodo pro Photio a. 879. congregata.) 7) *Dosithei* adnotatt. in illam. Reliqua huc non pertinent. — Quae epp. in Montacutii edit. nr. 144. p. 201. de Eusebio, cuius haeresis esset, et nr. 306. p. 209. de Hercule, cornu copiae gestante, exstant, eas postea Photius, ablatiis titulis et nominibus propriis, quaestionum more in *Amphilochiis* posuit, et ex his eas edidit *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 347. 348. lq. *Harl.*

tii ad ZACHARIAM *) Armeniae patriarcham pro doctrina concilii Chalcedonenfis, iam doctiff. Caveus notauit nonnulla adferri latine ex Armenico verfa a Clemente Galano in conciliatione ecclefiae Armeniae cum romana, a. 1650. fol. Romae edita part. II. p. 28. et 116. *Fabr.* [De epiftola 187. v. fupra in vol. VI. p. 739. Epiftolam 49. effe genuinam, docet *Fontanius* in diff. mem. de Photio in nouis eruditor. deliciis, tom. I. pag. XVII. feq. not. *Hartl.*] Photium in epiftola ad epifcop. Ancyranum citat *Nicol. Comnenus* p. 188. Praenot. myftag. item in epiftola encyclica de virtute Sacramentorum, ibid. p. 310. — Photium ἐν τοῖς πρὸς Εὐσέβιον λόγῳ citat *Veccus* tom. II. Graec. orthod. p. 138.

Index eorum, ad quos Photius fcripfit. Ad paginas editionis epiftolarum Londinenfis.

Acacio monacho et medico. pag. 162. 163.
 Alexandro comiti 101. 213.
 Amphilochio, Cyzici metropolitae. 190. 215. 220. 265. 295. 304.
 Anastasio, tributi collectori. 106. 107.
 Anastasio, presbytero et bibliothecario Romano. 244.
 Anonymo. 143.
 Antonio, Bofpori archiepifcopo. 136.
Aquileienfi epifcopo. Edita latine a Baronio ad a. 883. n. 5. et graece ac latine a Combefifio in auctar. nouiff. part. I. p. 527-537. [ed. gr. ab Anthimo.]
 Archiepifcopis orientalibus. 47.
 Arfaber protofpathario. 335. 347.
 Arfenio monacho. 113. 271. 345. 357.
 Athanasio, monacho et anachoretæ. 81. 85. 86. 134. 313.
 Baanae praepofito et patricio, et europalatae. 65. 68. 69.
 Eidem iam Caefari creato. 71.
 Bardae, patricio et Macedoniae duci. 119.
 Barnabae monacho. 98.
 Bafilio patricio, urbis praefecto. 74.
 Bafilio praefecto. 128.
 Bafilio quaeftori. 101. 209.
 Bafilio imperatori. 136. 141.
 Chriſtophoro, protofpathario a ſecretis. 170. 275.
 Constantino notario. 244. 360.
 [P] Constantino patricio. 201.
 Constantino ſpathario. 127. 180. 268. 294. 309.
 Damiano hoſpiti. 153. 155. 293.

Doro-

*) Fuere et alii Zachariae Photio familiares, vt *Zacharias Cophus*, (ὁ κωφός, ſurdus) Chalcedonenſis metropolita ab eo ordinatus, cuius in ſynodis Photii cauſa celebratis non ſemel mentio, et *Zacharias Tauromenii* in Sicilia epifcopus in cauſa Photii Romam miſſus, quem a priore diſtinguendum, docet *Franciſcus Scorſus* prolegom. ad Theophanem Cerameum. *Zacharias* alius *Paulicianus* memoratur a Photio lib. I. contra Manichaeos. infra, p. 558.

- Dorotheo, monasterii Cedronorum abbati. 344. 345.
 Monacho *ἐκπεσόντι*, lapso. 74.
 Episcopis, ab exilio. 245. 286.
 Eulampio, archiepiscopo et sceuophylaci. 122. 135. 167. 269. 270. 273. 307.
 Eufchemoni, archiepiscopo Caesareae Cappadociae. 124. 125. 166. 211. 245. 274. 299. 313.
 377. 378.
 Eusebiae monachae. 372. Hanc epist. gr. et lat. separatim editam esse, iam paullo ante monuimus.
 Eustathio, patriarchae Antiocheno. 73.
 Euthymio, Catanensi metropolitae. 205.
 Euthymio monacho. 119.
 Galatoni, a secretis. 110. 291. Vide Leonti, etc.
 Georgio diacono et hospitalario. 200. 114. 132. 133. 135. 189.
 Georgio Nicomediae metropolitae. 84. 166. 210. 221. 224. 235. 243. 295. 296. 318. 380. [cf. *cl. Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 518. *Hartl.*]
 Gregorio, diacono et chartulario. 141. 142. 155.
 Gregorio, spatharocandidato. 88. Huic Gregorio culpam schismatis Photiani impingit Nicol. Comnenus p. 292.
 Gregorio, Syracusae archiepiscopo. 154.
 Heliae protospatharii. 77. 163. 294.
 Ignatio, Chrysopolitani monasterii abbati. 125.
 Ignatio, Claudiopoli metropolitae. 156. 164.
 Ignatio, Lophorum episcopo. 84. 120.
 Ioanni protospathario. 69. 94. 95. 96. 97. 98. 112. 127. 178. 206.
 Ioanni, Heracleae metropolitae. 72. 87. 324.
 Ioanni, Nicomediae metropolitae. 77.
 Ioanni patricio. 273.
 Ioanni, patricio et praetori Graeciae. 113. 134. 209.
 Ioanni, patricio et sacellario. 102.
 Ioanni patricio et sacellario per Angureos. 102. 122. 131. 171.
 Ioanni philosopho. 114. 115.
 Ioanni, protospathario et Drungario Ploimi. 206.
 Isacio monacho. 169.
 Leoni protospathario. 306.
 Leoni et Galatoni, fratribus, a secretis. 150. 324. 346.
 Leoni, logothetae Madiam. 99. 100. 112.
 [¶] Leoni logothetae, monacho iam facto. 128.
 Leoni philosopho. 305.
 Leoni spathario, cognominato Draconi. 87.
 Manueli patricio. 203. 334.
 Marco monacho Siculo. 130.
 Mariano, patricio et domestico scholarum. 287. 288.

Metro-

- Metrophani, monacho et anachoretæ Siculo. 118. 205.
 Michaeli, Bugarorum principi. 1.
 Michaeli imperatori. 78. 80.
 Michaeli Mytilenes metropolitæ. 157. 334.
 Michaeli, patricio et facellario. 112.
 Michaeli protospathario. 131. 153.
 Michaeli spatharocandidato. 175.
 Nicephoro, philosofo et monacho. 301. 323. 356. 358. 359. 365. 371.
 Nicetæ protospathario. 154.
 Nicolao, S. Nicephori monasterii abbati. 213.
 Nicolao, papæ vet. Romæ. Latine apud Baron. ad a. 859. n. 61. et a. 861. n. 34. ex versio-
 ne Petri Morini, qui vsus est cod. Columnnensi. [Graece edita est ab *Anthimo. Harl.*]
 Pantaleonti spathario. 83. 243.
 Paulo, Caesareæ archiepiscopo. 262.
 Paulo, Laodiceæ metropolitano. 242. 304. 317. 328. 332.
 Paulo monacho apostata. 71.
 Sabæ anachoretæ. 133. 262. 264.
 Sabæ, Pissadorum hegumeno. 76.
 Sergio, fratri. 103. 107. 121. 202. protospathario. 214. 295.
 Sergio, magistro et Dromi logothetæ. 73. 75.
 Sophronio monacho. 98.
 Stauratio spatharocandidato. Edidit Cotelarius tom. II. monument. p. 104.
 Stephano orthodoxo. 315.
 Tarasio patricio, fratri, 90. 126. 171. 207. 208. 214. 347. *)
 Theoclisto hegumeno. 94.
 Theodoro abbati. 115. 199. 200. 300. 302.
 Theodoro, fratri. 193.
 Theodoro, Laodiceæ metropolitæ. 98. 120. 132. 194. 198. 199. 244. 293.
 Theodosio, monacho et anachoretæ. 158. 159.
 [P] Theodoto spatharocandidato. 164. 204. 206.
 Theophani *μωνάχου*. Edita a Scorfo in prolegom. ad Theophanem Cerameum.
 Theophani diacono, et protonotario. 129. 361.
 Theophilo protospathario. 164. et facellario. 292.
 Theophilo praeposito. 163.
 Theophylacto protospathario. 333.
 Theophylacto, patricio et duci Armeniacorum. 82.
 Zachariae, Armeniae patriarchæ. Fragmenta edidit Clemens Galanus. Pagi ad a. Chr. 535.
 nr. 13.
 Zachariae, Antiocheno metropolitæ. 289.

Zacha.

*) His adde epistolam Photii ad Tarasium, quæ in calce bibliothecæ legitur.

Vol. XI.

C

Zachariae, Chalcedonis metropolitae. 151. 152. 267. 329. 333.
Zosimo, monacho et anachoretæ. 85.

XI. *Adversus recentes Manichaeos siue Paulicianos* *) *libri quatuor*, quorum *primus* διήγησιν περὶ τῆς νεοφανεῖς τῶν Μανιχαίων ἀναβλαστῆσεως, renascentis Manichaeorum illa aetate haereseos historiam complectitur. *Secundus* confutat illorum dogma, quod animae quidem a bono deo conditae, corpora autem et mundus sensibilis a malo facta fuerint; ὅτι ὁ ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν μὲν δημιουργεῖ, ὁ δὲ πονηρὸς τὸ σῶμα καὶ τὸν αἰσθητὸν κόσμον. *Tertius* disputat contra alium Manichaeorum errorem, Vetus testamentum et legem Moysi ut a malo deo profecta calumniantium. Πρὸς τὰς ἐνυβρίζοντας τὴν παλαιὰν νομοθεσίαν ὡς τῷ πονηρῷ. *Quartus*, dicatus *Arsenio monacho* †), varias Manichaeorum dubitationes et obiectiones dissolvit ad eadem ipsorum dogmata pertinentes, declaratque ὡς ἡ χάρις τῇ μωσαϊκῇ κοσμογενείᾳ συμφέγγεται, καὶ ὅσοις ἄλλοις ἄρτι ἡ πολιτεία Θεὸν γινώσκων καθεύαμένη παιδαγωγεῖται καὶ κατευθύνεται. quod gratia evangelii, et quaecunque christiana oeconomia ad Deum recte cognoscendum perducunt ac dirigunt, [P] pulchre conspiciunt cum Moisaica mundi creatione. Καὶ ὅτι τὴν σωματικὴν καὶ ὁρατὴν κτίσιν ἐκείνος ἐστίν, ὁ ἐκ μὴ ὄντων λόγῳ ὑποστησάμενος, ὃς καὶ τὴν νοεράν τε καὶ αἰθέρατον παραπλησίῳ σοφίας πλέτῳ παρηγάγεν, quod, qui solo verbo corporales et visibiles res ex nihilo condidit, Deus idem etiam intelligibiles et invisibiles simili sapientiae abundantia produxit. Ὅτι καὶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τῆς αὐτῆς ἐστὶν Φιλανθρώπου καὶ ἀγαθουργῶ προνοίας, ὥσπερ καὶ ἡ ψυχὴ, Φιλετέχημα, quod corpus hominis, non minus fit beneficae, et nos amantis providentiae artificium quam anima. Καὶ ὡς οἱ τῇ νομικῇ πολιτείᾳ διαπερὲσαντες Θεὸν τε τὸν ἀληθινὸν καὶ ἀγαθὸν ἐθεράπευον καὶ κατὰ τῆς πονηρίας παρετάττοντο, quod sub veteri lege conspicui verum et bonum coluerunt Deum, et malitias omnibus viribus resistere †). Hoc Photii opus, (maximam

p) Ex Photio et alijs veteribus colliges, *Paulum* Callinices filium, Ioannis fratrem, a quo *Pauliciani* dicti et *Pauloiohannitae*, diu vixisse post Manichaeum, adeoque longe diuersum esse a Paulo Samosateno, ab Antiochiae episcopatu circa a. C. 270. deiecto et Manichaei aequali, diversissimaeque haereseos auctore, et cuius sectatores *Παυλιανοὶ*, *Παυλιανισαί*, *Παυλιανισαῖτες*, *Σαμοσατῖται*, Samosatensium. De Paulicianis vero, quos τῷ Μάννιτος πληρονόμος adpellat Glycas pag. 209. Annal. videndus praeter Photium aequalis ipsius circa a. 870. *Petrus* Siculus in libro singulari, de quo dixi volum. V. p. 292. [vol. VII. p. 329. ed. nou. vbi Montfaucon. et aliorum diuersas adtuli sententias. *Harl.*] nec non *Cedrenus* p. 356. *Euthymius* loco laudato panopliae, et *Nicetas* thesauro orthodoxae fidei libro XVIII. E recentioribus *Petauius* lib. XV. dogm. theol. de incarnatione verbi c. 7. *Cangius* notis ad

Alexiam Comnenam p. 412. et *Beueregius* notis ad synodum p. 87. *Fabr.* *Petri Siculi* Historiam haereseos Manichaeorum, a *Matth. Radero*, Ingolstadt. 1604. 4. gr. et lat. editam, ex cod. *Vindobon* CCXLVII. ur. 6. quo continetur ordo observandus circa eos, qui a Manichaeis et Paulicianis ad puram et veram fidem christianam reuertuntur, plurimum posse emendari, illustrari et augeri, monet *Lambec.* in comment. vol. V. p. 254. *Harl.*

q) Vocatur etiam presbyter et ἡγούμενος τῶν ἱερῶν. Sinistrum iudicium in *Mem. Treu.* 1716. pag. 38.

r) Libb. IV. *Metrophanis*, Smyrnenfis archiepiscopi, contra Manichaeos, quos inter codd. Palatinos memorat *Possevinus*, Photii sunt, si *Onidinum* audiamus tom. II. de SS. eccl. pag. 204. Sed nolim eius opinioni adsentiri, licet idem ceptat pag. 232. ibique falso addat, sub nouorum Mani-

(maximam partem adhuc ineditum,) in bibliothecis delitescit, ut in Segueriana, nec non in Vaticana, et ex illustribus viri Lucae Holstenii legato in bibliotheca Iohannea huius urbis, ex quo codice editionem eius parabat, et partem etiam latine verterat b. D. Abrahamus Hinckelmannus*) noster, pastor ad S. Catharinae aedem meritisissimus, sed cuius conatibus iam a. 1695. 11. Febr. fata intercessere. Ab eo tempore idem facere constituit Sebastianus Godfridus Starckius Berolini, et Romae Laurentius Zaccagnius, sed uterque obierunt citius†), quam consilium hoc peragerent. Itaque primum duntaxat librum adhuc luci datum habemus, illumque, quoniam plura aliis indicta continet, luce dignissimum, quem ex Seguerianae siue Coislinianae bibl. codice publicavit, latinamque versionem addidit vir supra laudes *Bernhardus de Montfaucon* in catalogo MSS. codicum graecorum illius bibl. Paris. 1715. fol. p. 349-375. Edidit postea integrum opus *Io. Christoph Wolfius*, tom. I. et II. Anecdotor. Hamb. 1722. 8. Homilias esse putat, licet aliter sentiant auctores biblioth. german. gallice editae, tom. VIII. p. 171. seq. *Fabr.* Plura de eo opere et edd. addidi supra ad vol. VII. pag. 329. seq. ubi iam laudavi *Schroeckh.* in hist. eccl. christ. tom. XX. p. 364. sqq. et tom. XXIII. pag. 322. seq. adde Thef. epistol. Lacrozian. tom. II. p. 170. seq. et pag. 174. *Harl.* Compendium quoddam operis Photiani exstat in Euthymii panoplia edit. latinae parte II. tit. 21. (t. XIX. bibl. patrum Lugd.) et edit. graecae (Tergobyti 1710. fol.) τῆς λ. κδ'. Longe pleniora autem sunt, quae leguntur apud Photium, quam quae ab Euthymio [v. supra, vol. VIII. pag. 333. tit. 21. *Harl.*] vel Petro Siculo, aut Cedreno aliisque, de Paulicianis traduntur. Exstat Photius contra Manichaeos MS. etiam in codice Colbertino CCCCXLIV. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXXVIII. nr. 3. in fine nonnulla desiderantur. — *Vindobon.* in cod. LXXVII. nr. 81. sunt in Euthymii Zigabeni Panoplia excerptiones, quarta aduersus iconomachos ex Nicephoro, CPolit. et Photio atque ex Theodoro Studita, et sexta contra Paulicianos ex Photio aliisque. v. *Lambec.* III. p. 422. seq. — *Geneuae* in bibl. publ. nr. 34. Photii tres homiliae de origine mali, et fragm. quaedam contra Manichaeos et Paulicianos, generatim contra Manetem ac Gignaeum. v. *Io. Senebier* catal. raisonné de MSS. — de Geneve. Geneu. 1779. 8. p. 42. seq. *Harl.*

Scriptores, qui Manichaeos oppugnarunt, a Photio laudantur *Alexander*, Lycopoleos archiepisc. p. 354. *Archelaus*, Carcharorum episc. p. 356. 358. *Cyrillus* Hierosol. *Epiphanius*, *Heraclianus*, Chalcedonis episc. libris viginti: *Serapion* Thmuitanus et *Titus*, Bostrenorum episc. p. 354. et *Tryphon* presbyter p. 358.

Praeter haereticos Basilidem p. 359. et Valentinum p. 350. 359.

[¶] Manichaicis erroribus imbuti eorumque propagatores memorantur: Adamantus et Adimantus, Manetis discipuli. p. 357.

C 2

Aphtho-

Manichaeorum nomine a Photio perstringi Latinos. Nam quartus Metrophanis liber, plane ab argumento priorum trium et Photii diuersus, de Spiritu S. disputat, et Latinis est oppositus. Priores quidem tres illi sane argumentum cum Photio tractant; sed propterea esse non est necesse,

Fabr. Restringenda igitur forent ea, quae supra scripsi ad vol. VII. p. 328. de Metrophane. *Harl.*

s) Vide eius detectionem fundamenti Bohemiani p. 52. et 123.

t) Zaccagnius a. 1712. 26. Ian. et Starckius a. 1710. 1. Iul.

- Aphthonius p. 357.
 Aſtati, Sergii diſcipuli p. 372.
 Baanes p. 350. 351. 370. 371. Iosephi F. p. 365. et diſcipulus. 371. *Βαανῖται*, p. 371.
 Baſilius, Sergii diſcipulus. p. 372.
 Budes p. 359. idem qui ante Terebinthus. p. 355.
 Budas, Manetis diſcipulus. p. 357.
 Callinice Samofatena Pauli et Ioannis mater p. 349. 350. 358.
 Canacares, Sergii diſcipulus p. 373.
 Carbaeas. p. 374.
 Chryſocheres, Carbaeae gener. p. 375.
 Conſtantineus, qui deinde *Sylvanus* p. 350. 351. 358. 359. 360. 361. lampas lucida dicitur a Sergio p. 369.
 Cubricus, qui poſtea Manes. p. 355. 359.
 Cynechoritae, Sergii diſcipuli p. 372.
 Dryinus Aniienſis. p. 365.
 Gauriabius, p. 357.
 Gegnaeſius Armenius, qui deinde *Timotheus* p. 350. 351. 361. 362. Pauli Armenii F. p. 361.
 Heraclides p. 357.
 Hermas, Manetis diſcipulus. p. 357.
 Hierax. p. 357.
 Ioannes, Callinicas F. Pauli frater. p. 349. 358. alius Ioannes, Sergii diſcipulus p. 373.
 Iosephus, qui deinde *Epaphroditus* p. 350. 351. 364. 365. 371.
 Iuſtus Conſtantinei diſcipulus. p. 360. 361.
 Manes p. 352. 370. antea Cubricus. Seruus viduae a Terebintho relictae. p. 355. de illo plura p. 356. 357. 358. a recentioribus Manichaeis reiicitur et anathemate percutitur, Conſtantinum prae illo amplectentibus. p. 350. 359. Spiritum S. ſe venditavit. 356.
 Michaël, Sergii diſcipulus. 373.
 Paulus, Callinices F. a quo Pauliciani p. 349. 358. 361.
 Paulus alius, Armenius, Gegnaeſii pater, a quo Paulicianos quidam diſtos eſſe putant. p. 361.
 Scythianus Alexandrinus. p. 354. 359. eius quatuor libri, *Εὐαγγέλιον*, [P] *κατάλοιον*, *μυστήρια*, *Θησαυρός* p. 355. Patrem deum ſe appellavit. p. 356.
 Sergius, qui deinde *Tychicus* p. 350. 351. p. 366. 367. 368. 369. 372. 373. Dryini F. p. 366. interfectus a. 6343. (Chriſti 835.) p. 372.
 Ex eius epistoſis loca p. 379. ad Leonem Montanum. *) p. 370.
Σεργιῶται. p. 371.
 Simeon, qui deinde *Titus*. p. 350. 360. 361.
 Sifinnius, Manetis diſcipulus. 357.
 Terebinthus, Scythiani diſcipulus. p. 355. Buden ſe cognominavit. p. 355. Filium dei, natum ex virgine. p. 356.
 Theodorus, Gegnaeſii frater, p. 361. 362.
 Theodotus p. 371. Sergii diſcipulus. p. 372.

Thomas

*) Ita malim, quam cum erudito interprete, Leontem Montaniſtam. *Πρὸς Διονύσιον τὸν Μοντανόν.*

Thomas, auctor euangelii, Manetis discipulus. p. 357.

Zacharias p. 350. 351. Gegnaesii F. p. 363. 364.

Zaranes p. 357.

Zaruas. p. 357.

Zosimus, Sergii discipulus. p. 373.

XII. *Νομοκανών*, siue, vt a Theod. Balsamone et aliis vocatur, *νομοκανόνων* *) *Nomocanon*, legum imperialium corporis Iustiniani et canonum ecclesiasticorum harmoniam, per titulos quatuordecim digestam, exponens, praemissusque *συντάγματι κανόνων* e decem synodis composito a. 6391. (Christi 883.) Vide *Lambecium* VIII. p. 431. 432. et VI. p. 51-54. *) Canones autem non modo apostolicos et conciliorum decem, quae graeca suscipit ecclesia,

C 3

v) Vide *Cotelierium* tom. II. monument. pag. 600. seq. et *Cangii* glossar. graec. in *Νομοκανών*. Interdum hoc vocabulo etiam corpus siue codex canonum denotatur, vt praeter *Cangium* notauit *Beueregius* in codice canonum illustrato lib. I. cap. 15.

w) In cod. *Vindob.* XLV. nr. 10. est *Photii* praefatio in syntagma canonum, sed ab initio manca; nr. 11. principium syntagmatis canonum, siue index materialium, quae continentur 85. canonibus illis, qui dicuntur SS. apostolorum v. *Lambec.* comment. VIII. col. 908-911. ed. Kollar. vbi *Lambec.* col. 909. praefert lectionem cod. *Vindob.* *αποστολικήν τάξιν* lectioni cod. *Oxonienfis*, *αποστ. ταξις*. vti etiam ediderunt Voellus et Iustellus. add. ibid. pag. 346. sq. nr. 1. et 2. — In cod. volumine pag. 960. in cod. XLVIII. nr. 2. index antiquus graec. in *Photii* nomocanonem et syntagma canonum, nr. 13. autem *Photii* nomocanon, in titulos XIV. diuisus, et Theodori Balsamoni atque alterius cuiusdam anonymi auctoris adnotatt. illustratus. — ibid. pag. 967. in cod. XLIX. nr. 1. nomocanon; sed sine scholiis Theod. Balsamoni. — In vol. VI. part. 1. p. 111. sqq. copiose egit *Lambec.* de cod. XV. in quo nr. 1. idem est nomocanon cum Theod. Balsamoni commentariis, (quae autem caute legenda esse, cum *Phil. Labbeo*, tom. II. diss. de scriptoribus ecclesiast. p. 396. sq. statuit,) ac nr. 3. (pag. 114. sq.) canones SS. apostolorum variorumque conciliorum et diuerforum patrum epistolae canonicae cum amplissimis Theod. Balsam. commentariis, editis quidem; sed ex hoc cod. saepe emendandis ac supplendis: — idem nomocanon et iidem canones sed sine Balsamoni commentar. in cod. XVI. nr. 1. et 2.

Lambec. VI. part. 1. p. 112. conf. etiam *Fabr.* infra in vol. XI. p. 26. et 27. ac p. 48. sqq. ed. vet. et supra in vol. X. hui. edit. cap. 90. §. 3. de Theodoro Balsamone eiusque scriptis, — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCXX. (in quo sunt variorum conciliorum canones,) nr. 1. canones 85. SS. apostolorum: praemittuntur Petri et Pauli constitutiones quaedam, indices varii, et *Photii* nomocanon: cod. MCCCXXIII. nr. 2. praefatio collectionis in titulos quinquaginta diuisae: illius, vt et collectionis, auctor est *Ioannes* Antiochenus: nr. 3. prologus siue nomine auctoris: *Photio* tribuitur in bibliotheca iuris canonici p. 789. nr. 4. index canonum, e quibus constat haec collectio: nr. 5. *Photii* praefatio in nomocanonem: nr. 6. Nomocanonis *Photiani* capp. sub XIV. titulis digesta, cum scholiis et nr. 7. Nomocanon sine scholiis: — codd. MCCCXXVIII. nr. 1. et MCCCXXIX. *Photii* nomocanon cum scholiis Theod. Balsamoni: — cod. MCCCXXXIV. nr. 2. Nomocanonis *Photiani* capita, quatuordecim titulis comprehensa; deest autem titulus primus totus, cum initio secundi. nr. 3. Nomocanon. — In cod. *Coisl.* XXXIV. qui continet collectiones canonum, fol. 4. prologus tertius *Photii*. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 85. — *Taurini* in cod. CV., in quo est amplissima canon. conciliorum generalium et particularium, nec non epistolarum canonicarum collectio, nr. 1. *Photii* nomocanon; quinque priora capp. tituli primi a recentiore manu suppleta sunt, addito iidem tantum Theod. Balsamoni comment. vid. cat. codd. gr. *Taurin.* p. 194. et *Giornal. d'Italia*, tom. VI. p. 478. — *Venetis* in cod. bibl. Marc. CLXVIII. et CLXIX. ac CLXX. syntagma canonum, diuisum

ecclesia, sed patrum etiam scripta, canonum in auctoritatem recepta adnotat, Dionysii, Petri, Timothei, Theophili et Cyrilli, quinque episcoporum Alexandrinorum, Gregoriique Thaumaturgi, Basilii Caesareensis, Gregorii Nysseni, et Gennadii CPol. Non sine causa hunc Nomocanonem ceteris eiusdem generis scriptis omnibus praeferendum olim monuit Theod. Balsamon ad canonem secundum Trullanum. Παρεγγυῶμαι πάντις τοῖς μέλλουσιν ἀναγινώσκων Νομοκάνονεν, μὴ προσχεῖν τοῖς παλαιότεροις βιβλίοις [P] τῶν νομοκανόνων, ἀλλὰ ἀναγινώσκων τὸ παρὰ τῷ πατριάρχει τῷ Φωτίῳ ποιηθὲν, καὶ εἰς τὰς ἰδ' τίτλους διαρρυθμένον. Moneo omnes, qui Nomocanonum lecturi sunt, ne antiquioribus Nomocanonum libris mentem adhibeant, sed id, quod a patriarcha Photio est elaboratum, et in quatuordecim titulos diuisum, legant. Τὸ δὲ νομοκάνονεν, τὸ συμπρωσῶσαν εἰς ν' τίτλους τῶν νόμων καὶ τῶν κανόνων, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἔχοντα νεαροῖς τῷ Ἰεσινιανῷ ἐπερακτησάσας καὶ μὴ δεχθείσας ἐν τοῖς βασιλικαῖς, καὶ ἄλλας τινὰς νόμους ἐκ τῶν κωδίκων καὶ τῶν διγέσεων, καὶ δοκῶντα καταπλατίζεισθαι ὑπὲρ πολυλογίας, εἶδον γὰρ μυρία τοιαῦτα βιβλία παρὰ πολλοῖς ἀξιολόγοις ἀνδράσι, μηδὲ λόγος ἀξίον, ὥς κινδυνότερα καὶ ἀποτρόπαια, ἀλλ' ἐπιτρέπειν τὴν τῶν ἀπώλειαν. Nomocanonum autem, quod in quinquaginta titulos redegit leger et canonis (hoc est, Ioannis, qui ex scholastico et presb. Antiocheno patriarcha CPol. fuit ab a. C. 565. ad 577. et cuius Nomocanonem in quinquaginta tributum titulos Nicolaus Alemannus notis ad Procopii hist. arcanam p. 110. testatur, in bibl. Vaticana MS. se euoluisse, Bezae pag. 128. notis ad synodicum, in Bodleiana: Christophorus vero Iustellus ex codicibus regis Galliae, Vaticano et Bodleiano descriptum latine vertit, illiusque filius Henricus Iustellus graece et latine cum eiusdem Ioannis collectione canonum similiter titulis quinquaginta distincta, graece et latine edidit in tomo posteriore bibliothecae iuris canonici veteris - Paris.

sum in titulos XIV. (in cod. tamen illorum tertio, in L. titulos diuisum,) cum similibus canonum collectionibus. v. cat. cpdd. gr. Marcian. p. 95. sqq. De illis tamen codd. curatius agit cel. Morellius in bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 96. sqq. — ibid. in cod. Naniano CCXXVI. in quo etiam est conciliorum collectio, nr. 17. sunt Photii constitutiones canonicae. vid. cat. codd. gr. Nan. pag. 417. — In bibl. Escorial. Nomocanon in titulis 14. eum expositione Zonarae et Balsamonis. V. Plüer. itinerar. per Hispan. pag. 187. — In bibl. Bodlei. Oxon. in cod. Barocc. CLXXXV. Photii collectio canonum ecclesiast. in titulos L. digesta; sed confector catal. MSS. Angliae etc. I. part. 1. p. 24. adnotat: „tituli incipiunt fol. 29. si modo iidem sunt, quos operis titulus pollicetur: non sunt enim plures 14. nec aliud, quam Photii nomocanon.“ — ibid. in cod. CXCIV. canones cum commentario Balsamonis, opus imperfectum. — ib. in cod. CCV. Nomocanon cum expositione Balsamonis, accedit canonum etc. collectio. — in cod. Selden. LV. siue nr.

3385. cat. cit. collectio canonum, vna cum epistolis encyclicis Dionysii, Basilii et aliorum: praemittitur Photii nomocanon. — in cod. cat. p. 269. nr. 8. in Aduersariis Langbaeni, de Photii nomocanone. — In cod. cat. vol. II. nr. 1836. in cod. collegii Etonensis XXXVIII. codex canonum, in quo post praefationem Balsamonis est Photii nomocanon cum comment. Balsamonis. — ibid. vol. 2. part. 2. nr. 634. Dublini in cod. coll. S. Trinitatis CDXCIV. Photii leges, per capitula digestae; plenius, quam in nomocanone, e cod. Barocc. — Secundum Montfauc. in bibl. bibliothecar. MSS. pag. 27. E. in cod. Vatic. DCXXXVIII. Nomocanon cum scholiis Balsamonis. — p. 201. D. E. A. Romae in hospitio congregationis S. Mauri, Photii syntagma canonum, bis, et nomocanon cum comm. Balsamonis. — pag. 490. C. Veronae in museo I. Saba-bantae Photii nomocanon: — p. 1318. c. in cod. Mazarin. idem cum expositione Balsamonis. Harl.

Parif. 1661. fol.) *itemque reliqua Nomocanona, quibus Iustiniani Nouellae abrogatae nec in Basilicis receptae, et aliae quaedam leges e codice ac Digestis desumptae continentur, quatuor videntur multiloquio locupletari, (innumerabiles enim tales libros vidi apud multos non adspemandos homines.) nihil faciant, ut quae sint periculosa et refugienda, sed ea perire sinant.* Photii Nomocanon canonibus ipsis praemissus, (vnde et *προνόμιον* dictus est, *) cum Theodori Balsamonis commentariis latine ex versione Gentiani Herueti, Parif. apud Guil. Morellium 1561. fol. deinde ex Henrici Agylaei interpretatione Basil. 1562. fol. [1561. in cat. bibl. Leid. p. 65.] et graece ac latine deinde plus simplici vice editus fuit, Parif. 1615. 4. et 1661. fol. cum eadem versione Agylaei, per H. Iustellum castigata et suppleta, [v. infra vol. XI. p. 53. ed. vet.] ut iam dixi supra quum de Balsamonis scriptis differerem p. 187. ed. vet. [vol. X. n. ed.] Tantum addo, lapsum du Pinium memoria, quando Photii nomocanonem in magno Beueregii synodico recusum scripsit. Compendium Nomocanonis a Michaeli Psello versibus politicis adornatum adhuc in bibliothecis delitescit manu exaratum. Versus ad Michaellem Ducam, quibus Psellus opus istud ei consecrat, publicauit Cangius in Glossario graeco pag. 1002. [v. supra in hoc vol. pag. 58. L. et not. ii, et infra vol. XI. pag. 49. sq. ed. vet. vbi Pselli versiculi adducuntur. Add. Lambec. comment. V. p. 490. sq. de cod. Vindob. CCLXXXV. in quo continentur Mich. Pselli quinque carmina, versibus politicis, quorum quartum est de Nomocanone Photii et de conciliis generalibus atque prouincialibus, ex quorum canonibus is collectus est. Harl.] Nomocanonem Photii cum notis Balsamonis et Zonarae editum esse a Iac. Gothofredo et Beueregio, praeter rem tradit ex memoriae lapsu Morhofius lib. I. Polyhist. cap. 16. p. 177. Totum illud Nomocanonum institutum improbat, et Graecorum in imperatores adlationi tribuit Allatius de consensu etc. p. 221. Fabr. Add. de hoc Photii nomocanone Io. Aug. Bachii historiam iurisprudentiae romanae, libr. IV. cap. 2. §. VII. ed. V. cum obseruat. Aug. Corn. Stockmanni, Lipsiae 1796. 8. pag. 650. sq. — Burcard. Struuii Histor. iuris etc. Ienae 1718. 4. cap. 4. §. V. pag. 348. sqq. cel. Christ. Frid. Glück praecognita vberiora vniuersae iurisprud. ecclesiasticae positivae Germanor. Halae. 1786. 8. pag. 271. sq. cel. Schroeckh. histor. eccl. christianam, tom. XXII. p. 408. sqq. Harl. Inprimis Ios. Simon Assmannus in bibliotheca iuris orientalis ciuilis et canonici, tom. I. (Rom. 1762. 4.) p. 35. sqq. et al. loc. Beck.]

[P] XIII. *Six breues dissertationes theologicae*, latine, Francisco Turriano interprete, vulgatae ab Henr. Canisso tomo V. Antiquae lectionis, Ingolstadt. 1604. 4. Graece et lat. praeter primam exhibentur a Iac. Basnagio, (qui tertiam quoque integriorem adiunxit,) cum notis Claud. Capperonerii, cuius etiam notae accedunt, in noua editione Lectt. Canisian. tom. II. part. 2. p. 420. 1) *quomodo dicatur deus esse in omni re, et quomodo respondendum ad obiectiones.* p. 188. 2) *Hypotyposes theologicae, capitibus X.* p. 190. 3) *quare usque ad Trinitatem procedat Deus, nec circa nec ultra personas numerentur.* pag. 192. 4) *quomodo dicamus unum et tria.* p. 195. 5) *quomodo cogitari possit Deum esse incarnatum?* p. 198. 6) *quare Deus carnem assumerit?* p. 198. 199. Turrianus vsus est graeco codice MS. Bavarico. Fortasse hae breues lucubrationes sunt particula ex Amphilochois Photii adhuc ineditis, de quibus infra.

De voluntatibus in Christo gnomiis siue decretoriis diatriba, in qua negat, locum habere in Christo deliberationem et electionem, quia omnia nouit perfecte, prospicitque simul

x) Vide Cangium in *Προνόμιον*. [add. infra vol. XI. p. 27. et 49. ed. vet.]

simul et semel: itaque licet, quot naturae, tot etiam sint in illo voluntates, tamen quia humanae naturae voluntas voluntati naturae divinae semper consentit, vnam quoque esse voluntatem gnomicam. Prodiit latine ex eiusdem Turriani interpretatione in auctario *Petri Stewartii*, Ingolstadt. 1616. 4. pag. 437-452. Graece servatur in bibl. Caesarca *περὶ γυναικῶν δηλημάτων ἐπὶ Χριστῷ*. Vide *Lambecium* V, pag. 13. [p. 32. nr. 1. Kollar.] Subiunxit *Stewartius* dissertationem (Turriani, ni fallor,) qua Photii argumenta impugnantur. Graece et lat. in edit. lectt. Canis. per Basnag. tom. II. part. 2. p. 407. ex cod. Bauar. et Basnag. subiunxit, ut ei visum est, ipsius *Stewartii* dissert. [Est Photii opusc. *Monac.* in codd. LII. et CLII. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. I, p. 14. et part. 10. p. 48. Conf. *Schroekh.* I. c. tom. XXIV. p. 202. sqq. *Harl.*] Vide etiam sis de hac materia Ioannem Damascenum lib. III. de orthodoxa fide cap. 14. et Ioannis Forbessii instructiones historico-theolog. lib. V. cap. 26.

Περὶ τῆς μὴ δεῖν πρὸς τὰ ἐν τῷ βίῳ λυπηρὰ ἐπιστρέφουσαι. Quod non oporteat ad praesentes vitae molestias attendere, et hoc vnice omni studio curandum, ut peccata fugiamus. Hoc scriptum breue *Cotelerius* graece et latine edidit tom. II. monument. p. 106-108. Paris. 1681. 4. Incipit: ἀγαθὸν ἀνθρώπων βίος ἄλυπος.

Εἰς τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Homilia in sanctissimae dei genitricis natali diem. Incipit: πᾶσα μὲν ἑστὴ καὶ πᾶσα πανήγυρις. Graece ex MS. Mazariniano descripsit, et cum versione sua edidit *Franciscus Combesius* in auctario nouo bibl. patrum tom. I. p. 1583. 1604. Paris. 1648. fol. col. 1583-1604. testatus, in Seguieriani codicis indice etiam aliam Photio tribui in sepulturam domini. Haec, licet valde luculenta, a Combesio omissa est, quia exordio mutilam exscribere noluit. Altera latine exstat etiam in eius bibl. concionatoria. *Fabr.* Conf. supra in hoc vol. p. 278. Est etiam in cod. *August. Vindl.* v. *Reiser.* indic. MSS. bibl. August. p. 31. *Harl.*

Ὁμιλία ἐκείνη ὡς ἐν ἐκφράσει τῇ ἐν τοῖς βασιλείοις περιωνύμα ναῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὑπὸ βασιλεῖς τῷ Μακεδόνος οἰκοδομηθέντος. Homilia, complexa descriptionem noui templi S. Mariae virginis, in palatio conditi ab imp. *Basilio* [P] *Macedone*, et die eius dedicationis habita. Hanc graece primus publicauit *Petrus Lambecius* notis ad Codinum pag. 187. Paris. 1655. fol. Latine vertit *Combesius*, in cuius manipulo originum rerumque CPolitanarum legitur vtraque lingua pag. 296-303. ibid. 1644. 4. Incipit: Φαυδρὸν ὄρα τῆς παρθένου ἡμέρας τὸν σύλλογον. [v. supra, vol. VII. p. 803. sq.]

In Guil. Beueregii synodico tom. II. ante Matthaei Blastaris syntagma, tituli paginarum praeferunt *Balsamonem* in Photii XI. interrogationes quorundam monachorum. Sed Photii nomen ibi delendum; nihil enim in illis interrogationibus, quod ad Photium vlllo modo pertineat.

Ἐξήγησις in *Ioannem Climacum*, quae in codic. Coislinianis [LXXVII. et LXXVIII. sed v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 141.] refertur ad Photium, et cuius excerpta quaedam dedit *Raderus*, non Photium, sed Eliam Cretensem auctorem habet, ut dixi volum. VIII. p. 617. [vol. IX. p. 525. nr. 2. n. ed.]

XIV. Ad-

XIV. *Aduersus latinos, de processione Spiritus S.* κατὰ τῶν τῆς παλαιᾶς Γράμης, ὅτι ἐκ Πατρὸς μόνου ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ' ἐκὶ καὶ ἐκ τῆς υἱᾶς in *Euthymii* Panopliae latinis versionibus omissum, sed in graeca, quae Tergobyssi in Walachia a. 1710. fol. lucem vidit, legitur, et tituli XIII. locum occupat, vt dixi volum. VII. pag. 463. [vol. VIII. p. 332. et 340. n. ed.] Graeca etiam obuia MSS. in variis bibliothecis, *) ex quibus ἕσσας varias produxere Vsserius pag. 25. de symbolis, Petauius, praecipue vero Allatius, vt contra Creyghtonum pag. 232. 244. et contra Hottingerum pag. 417. etc. Nec credibile est, quod p. 418. *Allatius* adfirmat, illa non a Photio ipso esse, sed adfumenta et βαπτολογήματα recentium Schismaticorum, itaque recte reiecta a Zino, *Euthymii* interprete. [v. supra, vol. VIII. p. 332. vbi cod. Baroccian. quoque citatus est. *Harl.*] Sane simillima in Photii scriptis iampridem lecta omnes agnoscunt, atque etiamnum in illis passim reperiuntur, vt in epistolis scriptis ad Nicolaum Papam, et ad patriarcham Aquileiensem, nec non in Encyclica illa celebri, aliisque in lucubrationibus. Ad Photii obiectiones respondet *Io. Vetus* libro primo de vnione ecclesiarum veteris et nouae Romae, in *Allatii* Graecia orthodoxa tom. I. p. 154. etc. [add. paullo infra, XVI. 4. et in vol. X. pag. 433. vst. ed. *Harl.*] Ex Photio MS. de Sp. S. processione, postea edito Londini, locum citat *Dau. Blondellus* lib. de Papissa Iohanna p. 76.

XV. *Amphilochia, τὰ Ἀμφιλόχεια*, Responsiones ad quaestiones et dubia CCCVIII. **) ab Amphilochio Cyzici metropolita, ad quem Photii exstant epistolae, proposita de variis S. Scripturae locis, aliisque capitibus theologici variique argumenti. *Opus varium et multiplici eruditione plenum theologis ac Scripturae expostitoribus maxime necessarium, eoque magis amplectendum*, iudice Allatio, quod non alibi, quam in Vaticana bibl. ex libris *Lollianis* sub *Vrbano VIII.* inueñtum exstat. Sed non modo, vt idem mox refert Allatius, apographum eius a Francisco Arcudio, Nuscano episcopo, descriptum, feruatur in bibl. [P] Barberina, verum etiam idem opus, licet titulo, capite et cauda truncum vna cum libris Photii contra Manichaeos obuium est in codice Colbertino CCCCXLIV. teste *Cotelerio* III. mo-

g) Venet. in cod. Marciano CLIII. Photii ep. de processione Spiritus S. ad archiepisc. Aquileiens. v. cat. codd. gr. Marc. p. 85. — *Vindobon.* in cod. XLIII. nr. 2. fragmentum aliquod de processione Spiritus S. v. *Lambec.* VII. p. 181. sq. add. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 542. C. D. — *Monac.* in cod. CXV. (sec. catal. gr. codd. Bauar. pag. 48.) de process. Spir. S. contra Latinos. — In cod. *Barocc.* CI. idem opus *Euthymio Zigabeno* tribuitur, quod in cod. LXXXV. adscribitur Photio. — *Paris.* in bibl. publ. est Photii opuscul. de Spiritus S. processione in codd. CMLXX. nr. 3. MCCLVIII. nr. 23. (vbi dicitur Photii disputatio etc.) et in cod. MCCCIII. nr. 2. prius opusculum in cod. MCCCII. nr. 2. Photii aduersus latinos argumenta, ad adstruendam

Spiritus S. e solo patre processionem, et nr. 33. eadem, credo, argumenta. — *Florentiae* in cod. Laurent. VII. nr. 20. plut. 86. Excerptis variorum theologicis de Spiritu S. subiiciuntur Photii capita syllogistica vndecim contra Latinos, v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. p. 324. fin. Multa ex Photio subiiciuntur *Nicolai Methonensis* libro de processione Spir. S. in cod. *Laurent.* XII. nr. 3. plut. 9. teste *Bandin.* l. c. I. p. 407. — In cod. bibl. *Sfortianae* de processione Spiritus S. v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 698. D. *Harl.*

z) Apud *Allatium* p. 576. de consensu, numerantur CCCXIII. quod typographi errorem esse suspicor. [sed totidem numerantur in cod. *Paris.* in notitia codd. memorato.]

III. monument. p. 556. Alius cod. in bibl. *Taurin.* v. *Giornale d'Italia* tom. VI. pag. 478. [inprimis catal. codd. gr. *Taurin.* pag. 108. vsque ad 197. vbi confector catal. primum observat, esse numero CCXCVII. responsiones: tum animaduertit, plurimas huiusmodi quaestiones iam editas esse cum a *Montfaucon.* in bibl. *Coisl.* tum a *Io. Christoph. Wolfio* in curis criticis et philolog. in epistolas canonicas et Apocalypsim, et hunc insuper ostendisse in praefatione, sextam fere partem earum exstare in *epistolis Photii*, vulgatis a Rich. Montacatio; (v. exempla supra ad §. IX. de epistolis Photii:) hinc concludit, quum id nonnulli non animaduertissent, factum esse, vt inter *ἀνέκδοτα* adnumerarent responsa quaedam Photii, quae iam pridem typis consignata fuissent. Quapropter quum earum indicem, prout exstat in cod. *Taurin.* cum edito in *Montfaucon.* bibl. *Coisl.* contulisset, et obseruasset, praeter aliquam lectionis varietatem, paucas deesse in cod. *Taur.*, e contrario alias haberi, quae in cod. *Coisl.* desiderantur: singularum quaestionum titulos exscripsit, et, ad discrimen utriusque codicis diiudicandum, titulis earum initia subiecit. conf. *Christoph. Matthaei Pfaffii* epistol. ad Kappium in nouis actis erudit. a. 1752. p. 447. *Harl.*] — Alius, quem *Aloys Lilius* donauit bibl. *Vaticanae.* vid. eius epp. pag. 326. *Fabr.* [In bibl. *Vindobon.* cod. XXVI. *Photii* excerptum ex *Amphilochio* cap. 38. notante *Kohlar* ad *Lambecii* comment. VII. pag. 135. — *Romae* in bibl. *Vaticana*, in bibl. quondam reginae *Sueciae*, cod. DCXLII. selecta quaedam ex *Leonicii* et *Photii* *Amphilochiis*, teste *Montfaucon.* in *Bibl. biblioth. MSS.* pag. 28. C. et pag. 926. E. de cod. *Colbertino*, a *Fabricio* memorato. — *Paris.* in *Bibl. publ.* codd. MCCXXVII. (in quo sunt Photii responsa ad quaestiones 313. ab *Amphilochio* propositas,) et MCCXXVIII. ex vetusto codice montis *Athos* descripto. — *Photii* Responsiones ex 38. capitibus *Amphiloch.* de *Trinitate*, in cod. bibl. *Escorial.* v. *Plüer.* itinerar. per *Hispan.* p. 187. — *M. Io. Iustus Spier* in: *Wittenbergische Anmerkungen ueber theologische, philosophische, historische, philologische v. critische Materien*, part. I. *Wittenberg.* 1738. 8. (v. ephem. litter. *Lips.* 1738. p. 695. sq.) edidit obseruat. in *Photii* *Amphilochia*, et in fine quaedam ex illis *Amphilochiis* antea nondum publicata, conf. *Kordes.* in *Lips. allgem. litterar. Anzeiger*, nr. 97. pag. 925. sqq. a. 1801. vbi plura de *Spierio.* *Harl.*] Alius pulcher codex *Amphilochiorum* exstat in bibl. *Sequieriana* siue *Coisliniana*, vnde singulorum CCCVIII. capitum titulos et initia exhibet *Montfauconus* in catalogo *MSS. graecorum* illius bibl. pag. 326-345. Ab eodem p. 346. seq. graece et latine exhibentur quatuor quaestiones: CXXV. (quam ab *Allatio* acceptam dederat quoque *Combesius* ad calcem sui *Asterii*, tom. I. auctar. noui bibl. patrum pag. 276.) Πόσαι Ἀστέρις γεγόνασιν καὶ τίς ἡ δοξὰ αὐτῶν; quot *Asterii* fuerint, et quatenam ipsorum opinio? CXXIX. διὰ τί τῷ Τηλέμαχῳ Ἡρακλεῖ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρασιν οἱ ποιηταὶ ἐγχέειν; cur laborioso *Herculi* potestae *Amaltheae* cornu in manibus ponant? CLX. πόσαι σίβυλλαι γεγόνασιν; quot fuerint *Sibyllae*? et CLXVI. ποίαν αἰρέσεως ἦν Εὐσέβιος ὁ Παμφίλος; cuius haereseos erat *Eusebius Pamphili*? Pridem quoque quaestionem XXXVII. α) αἱ ἀπερίγραπτος ἡ ἐν τῷ Τίτῳ Θεότης, ἡ σαφὲς

αα) Hanc puto innui, quum in catal. codd. graec. bibl. *Bauar.* p. 68. ur. 175. memoratur Photii patriarchae de incircumscrip-
ta filii diuinitate ex *Amphilochio*. Legendum ex *Amphilochiis*,

ἐν τῷ Ἀμφιλοχίῳ. *Fabr.* Secundum ccl. *Hard-
tii* notit. codd. *Bauar.* in *Arcini* *Beyträgen* etc.
a. 1804. part. 7. p. 4. est cod. CIV. in eoque ἐν
τῷ Ἀμφιλοχίῳ καὶ λη (cap. 38.) discrete scribi-
tur,

ἡ σὰρξ ἣν ἀνέλαβεν ἡ πανταχῶς ἡ περιγεγραμμένη τόπων; si incircumscripta est in Filio Dei-
 tas, num caro quam assumpsit ubique est, an loco circumscripta? publicauerat graece et latine
Combesius ad calcem sui *Amphilochii* Paris. 1644. fol. pag. 226. locum ex quaestione LXXXIII.
 producit *Allatius* capite 2. syntagmatis de engastrimytho: alium ex quaestione CLVII. in li-
 bro de Sineonibus p. 3. Alia loca laudat *Franciscus Turrianus* in defensione epistolarum pon-
 tificum, p. 24. et 165. et in notis ad Constitutiones apostolicas, VII. 41. pag. 155. nec non in
 libro de iure ordinandi ministros ecclesiae p. 155. Respons. ad quaesita 18. quorum initia ex
 MS. habes tom. XXXII. Diarii italici Venet. p. 66. eadem cum illis, quas pag. 328. sq. me-
 morat *Montfaucon*. bibl. Coislin. nr. 24-41. Neophytus Rødinus, monachus Cyprius, descri-
 pit pro *Allatio* ex MS. 600. annorum, quod exstat in bibl. caesarea. Quaedam etiam capita *Am-*
philochiorum inter Photii epistolas legi monet *Allatius* lib. II. de consensu cap. 6. §. 4. spe-
 ciatim illas, ut praestantissimo *Caueo* notatum, quae *Amphilochio* *Cyziceno* inferibuntur.
 [v. quae paullo ante de cod. Taurin. adnotata sunt.] Vbi integrum hoc opus, quod optan-
 dum est, lucem viderit, constabit tum hoc, tum illud praeterea, an ex eo mutuati sint au-
 ctiores *Catenarum* in euangelistas, quae ex Photio passim adferunt, an, quod facilius mihi
 persuadeo, ex commentario eius deperdito in *Matthaeum*. Nicol. Falco molitur edere cum
 lat. versione. *Fabr.* Num editio illius lucem viderit, ignoro et fere dubito. — De *Amphi-*
lochiis conf. *Schroeschk.* hist. eccl. christian. tom. XXIII. p. 263. sq. *Harl.*

[XVI. Συναγωγὰ καὶ ἀποδείξεις ἀκριβεῖς, συνελεγμέναι ἐκ τῶν συνοδικῶν καὶ
 ἱστορικῶν γραφῶν περὶ ἐπισκόπων καὶ Μητροπολιτῶν, καὶ λοιπῶν ἐτέρων ἀναγκαιῶν ζητη-
 μῶν. Collectiones accurataeque demonstrationes de episcopis et metropolitibus, et reliquis aliis
 quaestionibus ex synodicis *) et historicis monumentis excerptae, gr. et lat. a *Franc. Fontanio*,
 biblioth. Riccardianae praefecto, editae notisque doctis illustratae in nouis eruditorum deli-
 ciis etc. tom. I. Florent. 1785. 8. pag. 1-80. In praemissa diss. de vita et scriptis Photii pag.
 LXIX. sq. exemplar, scribit, a se inuentum esse in bibl. Riccardianae cod. chart. fol. nr. XI.
 plut. 5. 1. idque optime descriptum esse a *Vignolio* ex cod. Vaticano 829. collatumque cum
 codd. 828. et 1150. ab eoque latine redditum; dein ei *Frider. Münterum* dono dedisse apo-
 graphum cod. LXXXIX. bibl. caesar. ab illo descriptum, cuius ope, profitetur, se et tutius *Vig-*
nolii interpretationem in nonnullis immutare, et decimam interrogationem, quae deerat in
 aliis codd. in lucem proferre. Id opusc. *Fabricius* scriptis Photii ineditis adnumerauit, ne-
 que antea editum erat: et de eo ita scripsit: „Inc. ἐπὶ Κωνσταντίῳ. MSS. in bibl. Bodleiana,
 codd. *Barocc.* 91. et 196. in caesarea *Lambec.* III. p. 195. [480. ed. Koll. in cod. LXXXIX. nr.
 9. quaestiones decem] et in vol. V. p. 46.“ [p. 102. Koll. in cod. CCXVII. nr. 2. vbi pri-
 ma quaestio ita scripta est, ἐν ποίοις φαίνονται πεπεσσότες οἱ ῥωμαῖοι παραλόγως, con-
 tra, parumper aliter positus vocc. in priore cod. eadem incip. Ἐν ποίοις φαίνονται οἱ ῥο-
 μαῖοι

D 2

tur, atque *Hardt.* adnotat, aliam esse quaestionem
 XXXVII. a *Combesio* ad calcem sui *Amphilochii*,
 Par. gr. et lat. 1644. p. 226. vulgatam. *Harl.*

*) H. e. ex epistolis illis, quas conscribebant
 episcopi recens ad sedem promoti ex consensu

synodi, vel ex iis epp. quae absoluto concilio ad
 ecclesias et ad principes dabantur ut certiores fie-
 rent de iis quae in synodo vel peracta essent ve-
 decreta, suosque calculos adicerent, ut ait docet
 que *Fontanius* l. c. p. 1. sqq. *Harl.*

μαῖοι πεπραχότες παραλόγως, sed ἐν πολλοῖς φαίνονται πεπραχότες οἱ Ῥωμαῖοι παραλόγως, edidit Fontan. Add. cod. Monac. Bavar. LXVIII. in quo occurrunt VIII. quaestiones quem cod. recenset cl. Harst. in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. p. 17. sq. — *Leidae* in cod. Vossiano collectiones et demonstrat. etc. gr. et lat. item de translatione episcoporum; ubi vero dubium, an sit translatio Patricii Iunii. v. catal. bibl. Leidens. p. 403. nr. 26. — *Mosquae* in cod. synod. XXII. pag. 25. inc. ἐν πολεῖς φαίνονται πεπραχότες οἱ Ῥωμαῖοι. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. p. 46. ed. in 8. et p. 52. ed. in fol. — in cod. *Selleri* IX. siue nr. 3371. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. et in cod. *Th. Gale* XCII. f. nr. 5926. in cat. cit. — *Paris*. in bibl. publ. codd. MC. nr. 9. — MCCLIX. nr. 7. et MCCCLXXV. nr. 2. inc. ἐν πολεῖς φαίνονται. — in cod. *Mazarin*. CLXXII. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1324. D.] Pergit Fabricius; „Locum ex illo scripto produxit *Humfredus Hody* in libro edito anglice, qui inscribitur: *the case of sees vacant* p. 89. Act. erudit. tom. II. supplementi p. 562. „denique in nota manu adscripta, „citatur, ait, etiam *Allatius συναγωγῶν καὶ ἀποδείξεως περὶ Ἐπισκόπων καὶ Μητροπολιτῶν, καὶ ἑτέρων ἀναγκαῖων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων*, in diatrib. de Georgiis p. 319. Ex Photii collectaneis de episcopis et metropolitibus locum adfert *Th. Miller* ad Cyrillum Hierosol. notatque, ab *Is. Casaubono* esse excerptum. Ex Photii *Synodico* quaedam profert *Nic. Comnenus* p. 201. Praenott. myslag. — Orationem de *Constantia*, s. de se memorat p. 257. “ *Harl.*]

XVI. Scripta Photii alia inedita.

1. De patriarchis sede sua iniuste pulsis, quod orthodoxi successores communionem eorum non refugerint, πόνων ἐκβληθέντων πατριαρχῶν τῇ τῶν κρατέντων πρὸς αὐτὰς βασιλέων ἀπερχομένων, οἱ μετ' αὐτὰς ὁρθόδοξοι ἀποδέχονται. MS. in bibl. caesarea, teste *Lambecio* VIII. p. 458. [p. 961. ed. Koll. de cod. XLVIII. nr. 5. *Harl.*] Incipit: Ἀναστασις ἐκβληθέντος τῷ Θανμασῷ. Similis argumenti scriptum [P] iunioris auctoris qui circa a. C. 1267. vixit, editum habemus ab *Humfredo Hody*, de quo dixi volum. VI. p. 134. ed. vet. Aliud *Methodii* monachi memorat *Allatius* libro de *Methodiis* pag. 383. 384. (edit. a me curatae tom. II. operum S. Hippolyti p. 95.)

2. Περὶ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος μυσαγωγίας, καὶ ὅτι ὡς περὶ ὁ Υἱὸς ἐκ μόνου τῷ Πατρὶ ἐκλογεῖται γεννᾶσθαι, ἔτω καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ μόνου καὶ τῷ αὐτῷ αὐτῷ θεολογεῖται ἐκπορεύεσθαι, λέγεται δὲ τῷ Υἱῷ εἶναι ὡς ὁμοούσιον καὶ ἀποσελλόμενον δι' αὐτῷ. De Spiritu S. disciplina arcana, et quemadmodum Filius ex sola eademque causa procedit: dicitur tamen Filii esse, tamquam qui illi consubstantialis est, et ab eo mittitur. Hunc tractatum sane luculentissimum adpellat *Allatius* de consensu utriusque ecclesiae pag. 575. testatur, in codice Palatino referri ad *Metrophanem* ^{bb}), episcopum Smyrnensem. Incipit: ἐν πολλοῖς μὲν εἰσιν οἱ ἡγεῖς πολυσίχαις ἑσπασμένοι λόγοις, δι' ὧν ἡ Ἐκκλησία κατασπᾶται. *Fabr.* Conf. *Allatius* contra *Hottinger*. cap. XVIII. pag. 290. sqq. et cap. XLX. p. 414. sqq. et de utriusque ecclesiae

^{bb}) Huic *Metrophani* (circa a. 858. claro): in sus *Manichaeos* *Paulicianos* ad *Autonium*, metropolitam *Cyzicenum*. codice MS. Palatino etiam tribuitur opus aduer-

ecclesiae — perpetua in dogmate de purgatorio consensione, p. 622. sqq. 631. sqq. *Arnold. hist. eccl. et hær. I. p. 327. 329. sq. 332. Io. Georg. Walch historia controuersiae Graecorum Latinorumque de processione Spir. S. Ienae. 1751. 8. — Schroech hist. eccl. christian. tom. XX. p. 499. sqq. — MS. Paris. in bibl. publ. cod. MCCXXVIII. nr. 2. Venet. in cod. Marciano CLXVII. teste cel. Morellio in bibl. MS. gr. et lat. I. pag. 95. — In bibl. Escorial. v. Plöer. itinerar. per Hispani. p. 187. Harl.*

3. Eodem loco alia apud Graecos sub Photii nomine opuscula legi, Allatius monet, minoris illa quidem molis ac momenti. *Κατὰ Λατίνων περὶ τῆς ἁγίας Πνεύματος. Aduersus latinos de processione Spiritus S.* Incipit: *τίς ἄλως ἀνέσχετο τῶν ἐν χριστιανείᾳ τελευτῶν ἐπὶ τῆς ἁγίας τριάδος δύο εἰσάγειν αἰτία.* MS. in bibl. caesarea. *Lambec. III. pag. 117. "* Plura de eodem argumento scripserat Photius partim etiam edita in eius epistolis, et apud Euthymium. Ex oratione prima Photii de processione Spiritus S. producit locum *Allatius* contra Hottingerum pag. 196.

4. *Τὰ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Λατίνων αἰτιώματα μερικά. Aduersus latinorum ecclesiam criminationes particulares.* Incipit: *ὅτι τὰ ἄζωμα προφύεσι.*

5. Ad calcem Amphiloichiorum in cod. Colbert. legi scriptum Photii, in quo latinos arguit, nec imagines sacras ab illis, nec Sctorum reliquias coli, testatur Steph. de Altimura p. 177. Panopliae aduersus schisma graecorum. Atque *de imaginum cultu* scripsisse aliquid colligas ex Euthymio apud *Lambec. III. p. 169. [p. 422. ed. Kollar. de cod. LXXVII. nr. 82. vbi in Euthymii Panoplia est excerptio quarta aduersus iconomachos ex Nicephoro et Photio et ex Theodoro Studita. Harl.] v. etiam librum IV. Lambecii p. 148. [p. 335. ed. Kollar. de cod. CLVII. nr. 5. vbi exstant Photii et Theodori Studitae testimonia duo de sacris imaginibus, et de differentia inter sacras imagines atque idola. Eadem testimonia sunt inter Ger. Langbaeni aduersaria, nr. 7. in cat. MSS. Angliae etc. I. part. 1. pag. 268. De illa controuersia conf. Schroech, hist. eccles. christ. tom. XX. pag. 512. sqq. Harl.]*

D 3

6. Σύμ-

cc) Siue p. 304. sq. ed. Kollar. de cod. LXIV. nr. 23. et p. 399. sq. de cod. LXXVII. in quo sunt nr. 63. excerpta ex illo Photii opere. In cod. *Vindob. CCXVI. nr. 1. male tribuitur Nicolao, episc. Methonensi, cum inscriptione Θεολογία περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, fragmentum. Lambec. V. p. 239. Kollar. — Atqui in cod. Laurent. XII. nr. 3. plut. 9. est Nicolai Methonenfis liber de processione Spiritus S. capp. LX. quibus vero subiiciuntur quaedam ex Photio; quorum inscriptio: *ἐλέλιν περὶ τῶν αὐτῶν τῷ Φωτίῳ πατριάρχῃ* at incipit: *ὁ ἀπλὴν μὲν τὸ πνεῦμα,* (vt in aliis codd. mox memorandis,) v. *Bandin. cat. codd. gr. Laurent. pag. 407. — Monac. in cod. Bauar. XXVII. v. Hardt. in Arcani Beyträge etc. a. 1803. part. 4. pag. 18. sq. — Paris. in bibl. publ. cod. MCLXVII. nr. 1. — Venetis in bibl. Mar-**

*eiana CLXVII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 95. cum primis cel. Morell. l. cit. p. 95. qui adnotat, illam differtat. conficere partem epistolae secundae in ed. Montacutii p. 51. — in cod. Georg. Wheeleri LIII. f. nr. 9124. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. Photius et Ignatius de processione Spiritus S. — in bibl. MSS. Harleianae cod. DMDCLXI. qui in cat. MSS. illius bibl. ita notatur. „Photii de processione Spir. S. liber, per Io. Ionam ex bibl. S. Germani transcriptus, 1722. gr. “ — *Mosquae* in cod. synod. CCCLII. nr. 25. v. *Matthari* notit. MSS. gr. Mosquens. p. 231. in 8. — ibid. pag. 237. nr. 39. cod. CCCLV. et p. 325. nr. 16. cod. XLVI. citatur Phot. de processione Spir. S. ex solo patre; inc. vero: *ὁ ἀπλὴν μὲν τὸ πνεῦμα.* Cum eodem initio in cod. *Barocc. CI. idem adscribitur Euthymio Zygabeno. Harl.**

6. Σύμβολον πίστεως πρὸς τὰς μέλλοντας χειροτονῶσθαι· *Επιστολὴς*.—*Symbolum fidei pro iis, qui episcopi ordinandi sunt.* MS. in bibl. caesarea, teste Lamberto VIII. p. 453. [p. 951. nr. 73. ed. Kollar. in cod. XLV. *Hart.*]

7. Homiliae XIV, quarum notitiam Nic. Heinso communicavit Gazensis metropoli-
lita D. Paisius Ligarides, et ab Emerico Bigotio acceptam [P] prodidit Combefisius ^{dd}) ad
calcem tomi I. auctarii nouissimi bibl. patrum. *Fabr.* Hunc Bigotii cod. qui praeter homi-
lias alia Photiana scripta continet, late recensuit *Montfau.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 1156. lq.
— Tres homiliae de origine mali et alia scripta *Genesiae* in cod. bibl. publ. v. supra, ad §. XL
de Photii libr. aduers. Manichaeos. *Hart.*

a) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατηχήσεων, *post expletas catecheses*, die sanctae
parasceues, dicta ex ambone templi sanctae Irenae. Incipit: ἀλλὰ ταῦτα μὲν προεγμένῳ
λόγῳ τοῖς ἡδὴ παρεσκευασμένοις πρὸς τὸ βάπτισμα, ἔγω δὲ κατηχημένοις τὴν τελειό-
τητα, ἀλλ' ἔτι καὶ τῆς καθάρσεως ἐπιδεομένοις καὶ τῆς μυσικῆς τραπέζης ἀπειρογμένοις.

b) *Altera eiusdem argumenti.* Incipit: κατὰ τὴν τῶν κατηχητικῶν λόγων ἀνάγνω-
σιν, ὧν ἡμεῖς ἐν προσοχῇ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιδεικνύντες κατάνυξιν ἐποιῶσθε τὴν ἀκρόα-
σιν, καὶ ἡμᾶς τὸν παρόντα καιρὸν προσομιλεῖν ὑμῖν ἔγνωμεν ἀποδεῖν.

c) *Tertia μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς κατὰ συνήθειαν κατηχήσεως. Post lectam ex-
more catechesin.* Incipit: Ὅτε τὸ διαβόλε το κράτος σκυλεύεται, ὅτε τὸ θανάτε το κέν-
τρον ἀμβλύνεται, ὅτε τὸ κατὰ τὸ ἄδὲ το τρέπαιον ἴσταται, τῶν συνθηκῶν ἡμῖν ὁ πῖναξ
ὑπαναγινώσκεται, τότε τῆς ὁμολογίας τὸ χειρογραφον προκομίζεται, τότε τῶν ὑποσχέ-
σεων ἡ τηλογραφία θριαμβεύεται. διὰ τί.

d) *Eis τὴν ἔφοδον τῶν Ῥώσ.* In irruptionem *Russorum* homiliae duae. *Prior* inci-
pit: τί τῷτο; τίς ἡ χαλεπή αὕτη καὶ βαθεῖα πληγὴ καὶ ὀργή; πόθεν ἡμῖν ὁ ὑπερβόρεος
ἔτος καὶ φοβερός ἐπέσκηψεν κεραυνός;

e) *Posterior:* οἶδα μὲν, ἅπαντες συνεπίσασθε, ὅσοι τε δεινοὶ συνιδᾶν ἀποστροφὴν
πρὸς ἀνδρώπεις Θεῷ, ὅσοι τε ἀμαθέστερόν πως περὶ τὰ τῷ Κυρίῳ διάκεισθε κρίματα.

f) *Eis τὸν εὐαγγελισμόν.* In *Annunciationem sanctissimae dei genetricis Mariae.*
Incipit: Φαιδρὰ τῆς παρέσης ἡμέρας κατέστηκεν ἡ παῖν γυρεῖς, καὶ λαμπρὰν τὴν χαρὰν
τοῖς πέρασιν ἀποφέρειται. Χαρὰν χορηγεῖ, λύπην παλαιὰν διαλύσκει. Χαρὰν χορη-
γεῖ, κοσμικὴν ἀρὰν ἐξορίζεται, καὶ τὸ πεπτωκότος πάλαι τὴν ἔγερσιν ἐγκαινίζει καὶ
τὴν σωτηρίαν πᾶσιν ἡμῖν ὑπογράφεται.

g) *Altera eiusdem argumenti praesente imperatore* ^{ee}) dicta, incipit: ὡς ἀγαπητὰ
τα σκηνώματά σε, Κύριε τῶν δυνάμεων, καιρὸς καλὲντος κατὰ τὸ προφῆτη βοήσομαι
Δαυὶδ

^{dd}) Quod ait Combefisius quum ista scriberet
(a. 1672.) in Anglia nouum Photii opus procudi
de ecclesiae CPolitanae praecellentia, nescio au
Beueregi intellexit synodicum, in quo nonnulla

synodi pro Photio habitae, de qua supra p. 373.
ed. vet. f. vol. X. p. 673. ed. nou.

^{ee}) Basilio Macedone.

Δαυιδ, τῶν λογικῶν προβάτων τὰς τῆς ἐκκλησίας αὐλὰς ἐρῶν τῷ πλήθει σποχωρημένας πολυανθεῖ τῇ τερπνότητι καὶ ποικιλίᾳ τῶν συνεληλυθότων.

[P] h) Εἰς τὰ βαίαια καὶ εἰς τὸν Λάζαρον. *In ramos palmarum et in Lazarum*, incipit: ὅτε τῶν παιδῶν ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις ἀναβιβάζοντων ἡ ἐκκλησία σαλπίζει, καὶ τῆς λαμπρῆς ἐκείνης καὶ θεοπρεπεστάτης Φωνῆς ταῖς ἀκοαῖς τὸν ἥχον ἐλκύσω, μεταρσίος ὅλος γίνομαι τῇ προθυμίᾳ.

i) Εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν. *In divini corporis sepulturam domini nostri Iesu Christi, sancto sabbato*. Incipit: ἀφ' ἐκείνου μὲν τῶν τῷ Χριστῷ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ἔργων καὶ πράξεων, τῆς περὶ ἡμᾶς φιλανθρωπίας τὸ μέγεθος ἐμφανίζεται, καὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν λαμπρῶς αἱ χάριτες ἀναπτύσσονται. Καὶ πολὺς ὁ τῆς εὐφροσύνης γλυκασμός τις τῶν ἀνθρώπων ἐπισιζόμενος ψυχῇς.

k) Τῇ παρασκευῇ τῆς πρώτης ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν. *In parasceue primas hebdomadis ieiuniorum*, dicta ex ambone templi S. Sophiae. Incipit: Ἦκομεν ὑμῖν τὴν προθεσμίαν προφθάσαντες, καὶ τῆς ὀφειλῆς τὴν καταβολὴν προκαταθέσθαι σπεύδαντες. Haec, ni fallor, est homilia Photii de *hassefi*, quae in Baruoëti catalogo MSS. bibl. Scorialensis memoratur.

l) *Altera* ex eodem ambone dicta, incipit: Τῆς προλαβέσης ὁμιλίας τὸ τέλος, εἴ τι μέμνησθε, τὸν Ἄρειον παρεδίδα καθαιρέμενον, τῆς ἐκκλησίας ἐξωθήμενον, ἀνασχόν τῆντα, πλαττόμενον, ὑποκρινόμενον τὴν εὐσέβειαν.

m) *Tertia*, incipit: Τῶν προμάχων τῆς ἐκκλησίας, ὡς καὶ πρόσθεν ἔφημεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας συσκευασθέντων, καὶ τῶν ἰδίων μὲν νομίῶν τῶν ποιμνίων ἐξημαθίντων.

n) Ὅτε τῆς Θεοτόκου ἐξεκονίσθη καὶ αἰετακλύφθη μορφή. *Quando sanctae Dei genitricis effigies expressa imagine est atque detecta*. Dicta praelente imperatore ex eodem ambone magnae ecclesiae, magno sabbato. Incipit: Σιγαῖν εἴ τις διὰ παντὸς μελετήσῃ τῇ βίᾳ, νῦν λάλος τις εἶναι καὶ πρὸς ἑητόρων τέχνας παρεσκευάσθαι τὴν γλῶσσαν, εἴπερ ἄλλο τι διὰ σπεδῆς ἀν' ὅτι μάλιστα ποιήσεται.

o) Ἦνίκα τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ μεγάλοις ἡμῶν Μιχαὴλ καὶ — — ὁ κατὰ πάσης αἰρέσεως ἐσηλογραφῆθαι θείαμβος. *Quando orthodoxis magnisque nostris imperatoribus Micheli et — — adversus omnes haereses publico monumento consignatus est triumphus*. Incipit: ἦν ἄρα ἐκ πολλῆ γεγηρακώς ὁ χρόνος καὶ νέαν ἐκ ἔχων ὥδινά, καὶ ἦν ἀκμάζων ἐθαζέας σεμνύνεσθαι.

[Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀγίαν πρωτομάρτυρα Θέκλαν. Incip. τῆς Θέκλης ἡ μνήμη τῆς πρωτομάρτυρος, *Mosquae* in cod. synod. CLXIII. nr. 2. v. *Matthaei* notit. MSS. gr. *Mosq.* p. 94. ed. in 8. *Harl.*]

8) In Alexandri Baruoëti catalogo MSS. bibl. Scorialensis inter vndecim, quas memorat

memorat, Photii homilias duae sunt hactenus mihi indictae, una de *ascensione*, et altera: *εἰς τὴν ἐφοδὸν τῶν φωτῶν* siue in *sesto Epiphaniae*.

9) *Ἐπιτομή τῶν πρακτικῶν τῶν ἐπὶ τοῖς οἰκουμενικῶν Συνόδοις*. *Epitome actuum conciliorum VII. generalium*. Incipit: ἀναγκαῖόν ἐστι μέλλοντας ἡμᾶς Χριστιανικῶν αἰτίσεων ἐπιμεμῆσθαι. MS. in bibl. caesarea teste *Lambec.* V. p. 46. [p. 102. in cod. CCXVII. ed. Kollar.] et diuersa a Photii et aliorum editis synopsis conciliorum, quas memorauimus supra, pag. 520. ^{ff}). Videbunt autem, quibus MStos codices euoluendi dabitur occasio, num diuersa etiam sit ab inedita synopsis Photii Tyrii, quam laudauit *Vissarius* de symbol. pag. 25. et quae MS. fuit apud *H. Vossium*. Photii libell. de synodis citat *Allatius Consens.*

Octo nouem MSS. exstant Paris. in bibliotheca collegii Claromontani cum Theodori Prodrumi versibus de duodecim mensibus aliisque, teste *Phil. Labbeo* in bibl. noua MSS. pag. 139. *Ex hisce odis meridiana luce clarius liquere*, ait *Paulus Colomesius*, *Photium nostrum carminis laude floruisse, ut de eo Nicetas Paphlago* ^{es}). Photii *εἰς χηρὸν* in *Methodium CPol.* ex octoecho, tom. II. act. Sancto. Iunii p. 969. Anecdota quaedam Photii epigrammata in anthologia inedita Leonardi Philarae, quae exstat MSS. in bibl. Coisliniana, [cod. CCCLII. v. bibl. cit. p. 519. seq.] Alius *Photius* monachus, cuius explicationem tropariorum S. Stephani Sabaitae citat *Nic. Comnenus* in praenotionibus *mythagogicis* p. 397. [v. infra, vol. X. pag. 137. ed. vet.]

[Partes *Amphilochiorum* aut alius operis Photiani esse videntur *Photii* libellus de *fide*, et *iudicium de Athanasio eiusque scriptis* in cod. bibl. Basilensis. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 614. *E.* ac fragmentum Photii de sermonibus *Athanasii* praemissum est *Athanasii* sermonibus in cod. *Veneto* Marciano XLIX. et editum a *Montfauc.* in tom. I. Opp. *Athanasii* inter *Elogia*. v. catal. codd. gr. Mare. p. 30. — Quaedam, in cod. *Guil. Pelliserii*, teste *Montfauc.* l. cit. p. 1198. *E.* — et in cod. *Balufii*, ibid. p. 1305. *B.* — de erroribus *Romanensium*, inter aduersaria *Ger. Langbaeni* in cat. MSS. Angliae I. p. 268. nr. 13. — Ex Photio sententiae et praecepta ascetica, hinc inde sparsa in canonum quorundam collectione et excerptis e *Maximo* de caritate, in *Barocc.* cod. V. — *Vindobon.* in cod. LIII. nr. 27. ex Photii quaestionibus ecclesiasticis necessariis interrogatio et responsio: quibus antistitibus propter haeresin damnatis, illi, qui ab iis ordinati fuerant, nullum damnum passi sint. vid. *Lambec.* VIII. p. 1013. — Excerpta ex Photio, et de *St. Athanasio* epistola, in bibl. *Taurinensi*, teste *Montfauc.* l. c. p. 1400. *A.* — *Mosquae* in cod. XXXVIII. Photii *ἔγραψέ σε ἡ ὁσιότης περὶ τινῶν μυαγοφωγησάντων*. et in cod. LVI. eiusdem *περὶ δρυάμων καὶ τινῶν ἑτέρων διαφορῶν κεφαλαίων πάντα τῆς ἡμῶν ἀρχιερατικῆς*. v. *Matthaei* notitiam MSS. gr. *Mosquens.* p. 319. nr. 15. et pag. 350. nr. 16. *Paris.* in bibl. publ. cod. CML. nr. 30. Photii fragmenta duo, quorum prius est de *ieiunio quadragesimae*, alterum de *ieiuniis*; nr. 32. fragmentum de *animae perfectione*; nr. 35. fragm. de *termino vitae*, et nr. 36. fragm. ex op. de *procefs-*

^{ff}) In paragr. IX. de Photii epp. vbi plura adscripti: add. infra, vol. XI. p. 171. §. 4. ed. vet. et *Molleri* *Homonymoptia* pag. 573. sq. §. 63. *Harl.*

^{gg}) Supra p. 375. [vol. X. p. 679. ed. nou.]

processione Spir. S. — in cod. MCCCCLXXX. canonicae constitutiones de diuersis criminibus. — (Hae *constitut.* sunt quoque *Florent.* in cod. Laurent. XXII. nr. 43. plut. 5. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 48. qui adnotat, eas editas esse post Photii epp. ex versione et cum notis Ric. Montacutii, gr. ac lat. Londini 1651.) — in cod. *Paris.* MMDCCLXXXII. nr. 6. (in adpendice catal. MSS. Paris. tom. II. p. 624.) responsio ad quaestionem: *Si filius in patre et pater in filio, cur pater non dicitur incarnatus esse?* — in cod. MMCLXVII. fragmentum de decem rhetoribus. — de pulsione et restitutione Ignatii, *Romae* in cod. Vatic. teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 123. *E.* — *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 28. plut. 8. excerpta ex octauo titulo Photii, quae continent Constantini M. imp. donationem, factam Syluestro Papae: v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 361. vbi multus est de illo edicto seu donatione, et conf. supra in vol. VI. p. 697. sqq. ibique notas. — *Photius* citatur quoque in thesauro orthodoxae fidei, et in locis communibus S. Maximi. v. *Bandin.* libr. cit. I. p. 434. et 440. coll. not. 5. ibid. *Harl.*]

In *Psalms* catena ex Athanasio, Basilio, Chrysostomo et Theodoro Heraclota, MS. in bibl. Segueriana siue Coisliniana. Vide catalogum MSS. eius bibl. editum a celeberrimo Montfaucono p. 58. 59.

In *prophetas* MS. in bibl. Vaticana, vt ex Posseuino Colomescius et Caucus.

In *epistolas Pauli* MS. in bibl. Cantabrigiensis. Ex hoc commentario idem Caucus notat plura desumpsisse Oecumenium, (a quo etiam nominatenus non raro Photius laudatur,) codicem vero istum esse mutilum initio et fine, et totum in epistolam ad Romanos commentarium in illo desiderari.

In *Matthaeum Turrianus* ad constitut. apost. lib. I. cap. 1. et ex scholiis in *Ioannem* adfert quaedam ad VIII. 1.

In epist. ad *Romanos* fragmenta edere promisit *Magnus Crusius* p. 6. dissert. epistol. — Locum etiam adfert *Turrianus* II. 13. pro epistolis pontificum p. 210. et III. 12. p. 349. vbi Photium acutissimum Paulli scholiasten adpellat. — Ex scholiis in *Euangelia*, idem p. 346. III. 11. *Fabr.* Frequenter occurrunt fragm. in Catenis patrum. v. supra, vol. VIII. p. 670. 675. 688. 691. — et vol. IX. p. 525. in Climaci scalam. — In MSSis ap. *Lambec.* comm. III. p. 166. cod. XLII. et *Venet.* in cod. Marc. XXVII. (v. cat. codd. graec. Marc. pag. 23. inprimis cl. *Morell.* bibl. MSt. gr. et lat. p. 48. 49.) in catena patr. in *Matthaeum* et *Lucam* et *Ioannem*: add. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 72. 251. etc. *Harl.*

In *Categorias Aristotelis*, MS. in cod. reg. Paris. DXLVII. teste *Labbeo* p. 114. bibl. nouae MSS. *Fabr.* Vid. supra, vol. III. p. 209. et p. 213. de comment. in Aristot. de interpretatione. — *Vindobon.* in cod. XXIX. *Photii synopsis categoriarum*, intermixta Ammonii et Io. Philoponi expositionibus. v. *Lambec.* VII. p. 146. In not. msta *Fabr.* haec addidit: „Id Photii scriptum, quod pro suo in auctorem odio exsuccum vocat, legisse se Romae in cod. Allatiano, testatur Nic. Comnenus p. 252. notatque in cod. MS. exflare in bibl. caesarea. *Harl.*

Lexicon Photii, quod in Anglia ^{hh)} servant viri docti, longe diuersum est a Gudiano, longeq̃ breuius, atque Photium certius auctorem habet. Nam MS. quod ex bibliotheca illustris viri Marquardi Gudii peruenit in principalem Guelpherbytanam, duobus spissis crassisque constat voluminibus quadratis, nec auctoris gerit nomen praefixum, et in etymologiis

^{hh)} In cod. *Th. Gale* (qui codex postea in bibl. Bodlei. transiit,) CLI. siue nr. 5985. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. et pars posterior in cod. *Ed. Bernardi XXXVIII.* f. nr. 7584. dicti cat. *Romae* est in bibl. *Angelica.* vid. Introduct. meam in hist. L. Gr. I. p. 65. — *Küster.* praef. ad ed. Iamblichi de vita Pythagor. Amsterd. 1707. Conf. plura, a Fabricio scripta et a me adiecta, supra in vol. VI. pag. 602. sq. Photii Lexicon MS. ad Hesychitum suum saepe laudauit et emendauit *Io. Alberti*, et vnde id acceperit, docuit in praefat. ad Glossarium in sacros noui foederis libros Lugd. Bat. 1795. 8. *. pl. 7. et **. opistogr. vbi in eodem libro indicem scriptorum in Photii lexico graeco inedito laudatorum dedit p. 322-373. ex eoque colligi posse, quot Aristophanis deperditorum fabularum fragmenta colligi vel cum editis comparari possint, Burmannus II. in praef. ad Aristophanem, tom. I. p. 32. animaduertit atque editionem illius Lexici optat. Add. *Ruhnken.* praef. ad Hesychii Lexic. tom. II. p. X. sq. — MS. Lex. Photii aliquoties citant emendantque *Rich. Bentlei.* passim in epistola ad Millium, et multis locis *Ruhnken.* in not. ad Timaei Lexicon. — *Io. Christoph. Wolfius* in epist. ad de la Croze (in Thes. epistol. Lacroz. II. pag. 30.) scripsit, Photii etymologici *ἀντίγραφον* exstare in bibl. Bodleiana, et in eo aliqua, sed perpauca epigrammata exstare. In eodem Thes. epist. tom. I. p. 68. Boysen narravit, *Bergerum* meditatatum fuisse Lex. Photii *ἀντίγραφον*, ex cod. bibl. Bodleianae descriptum; sed cum a promissis stare non potuisse constat. E cod. Bodlei. alia exempla, a se inuicem culpa librorum interdum diuersa, descripta sunt; primum exemplum in Anglia latens; (num Londini? de quo Wolfius suum apographum descripsisse dicitur, an Cantabrigiae? ex quo editurus id erat Porson? sed ignis absumsit ea, quae iam elaborarat, cum optima bibl. Porsonii parte:) ex illo aliud anglicum quoddam; ex hoc Hafniense Nicolai Fosli, (v. quae scripsi in Introduct. in hist. L. Gr. II. 1. p. 462.) Ex Hamburgensi, f. Wolfii apographo, ortum Gothanum. v. *Lörenz An-*

cher in: Sendschreiben an den Herrn M. H. E. G. Paulus, das ungedruckte Glossarium des Photius betreffend, in inscriptione sine nota l. x. et redemptoris: in vltima tamen pagina legitur, Kopenhagen d. 19. Mart. 1789. eamque epistol. recensuit Paulus 1792. v. huius Bibl. von Anzeigen und Auszügen kleiner Schriften, 1792. p. 1. sqq. ibique ipsius Pauli iudicium, et Lips. allgem. literar. Anzeig. a. 1798. nr. CCIII. pag. 2109. Ancheri vero ipse spes fecerat editionis criticae Glossarii Photiani. vid. *Baden.* in Memoria *Petri Kosod Ancher*, rec. in *Iac. Baden* opusculis latinis, Hauniae 1793. 8. p. 371. sqq. vbi pag. 399. commemorat Petri Kos. Ancheri filium, *Laurentium Ancher* iam con plures annos in eo esse, vt editionem Lexici gr. Photiani ad apographum Reiskianum, collatis codd. Hamburgensi et Cantabrigiensi, adornet, editionis sumtus suppeditante P. F. Suhmio. Sed nec illa editio lucem adspexit. Ancher tamen ad nouam prelo propemodum paratam, editionem praeclarum reliquisse adparatum dicitur in cat. bibl. Ancher. ab initio, Othen. 1799. 8. [qui in regiam Havn. transiit.] — Ab hoc Photii lexico diuersum esse Gudianum et male adscribi Photio, praeter Fabr. alii etiam suspicati sunt, et *Biel* in supplem. ad aet. erudit. citatis conuicit, Etymologicum Gudianum simile esse *Etymologico*, quod in bibl. Leidensi inter MSSa locum habet. — *Diuerfa* illa esse, etiam censuit *I. C. Harenberg.* in diatriba epistolica de Photii Etymologico Magno, in noua bibl. Bremensi, class. V. fasc. 2. pag. 280. sq. His adfensit *Luder. Kulenkamp.* in specimine emendationum et obseruationum in Etymologicum magnum, maximam partem petitarum ex cod. Gudiano etc. Gottingae 1765. 4. p. 13. descripsit cod. Gudianum et pag. 14. sqq. docuit qua potissimum causa Gudius ductus deceptusque fuerit, vt Photium auctorem operis vendicaret, sibi que persuaderet, suum codicem Galeano, qui certissime Lexicon exhibet, Photiumque agnoscit auctorem, esse simillimum. v. supra ad vol. VI. p. 604. Kulenkampii specimen recusum est in biblioth. Bremensi noua,

molōgiis enucleandis versatur atque incipit: συν Θεῷ ἀρχὴ τῆς κατὰ σοιχείων Ἑτυμολογίας. ἀρχὴ τῆ α' σοιχείας. ἀάθην etc. Itaque et Gubertus Cuperus timide illud tribuit Photio lib. II. Observationum cap. 8. MS. *Etymologicum penes Marquardum Gudium, quod creditur Photii patriarchae.* [P] Et ante Cuperum Ezechiel Spanhemius p. 358. de vfu numism. *Auctor etymologici MS. qui Photius patriarcha existimatur, et apud eruditissimum Marquardum Gudium nostrum mihi inspectus, κεράσαι, τὸ πάλαι γὰρ κέραι ἐπινον* etc. Citat iterum p. 368. 369. et Is. Vossius Var. Observat. p. 126. 127. ") At Anglicanum illud Lexicon voces oratoribus et historicis, partem etiam poetis vñtatas exponit brevissime, atque inscribitur: Φωτίῃ τῇ ἀγιωτάτῃ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως λέξεων συναγωγὴ, αἱ μάλ- λον τῶν ἄλλων ῥήτορι καὶ λογογράφοις ἀνηκῶσιν ἐπὶ χρεῖαν. προσπεφώνηται δὲ Θωμᾷ τῷ πρῶτῳ παθαρῶ καὶ ἀρχοντι τῷ Λυκοταμίῃ [apogr. meum λυκοπά...υ B.] οἰκίῳ μαθητῇ.

Πρόλογος τῇ λεξικῇ, δι' ὧν ῥητόρων τε πόνοι καὶ συγγραφέων ἐξωραΐζονται μάλισα.

Αἱ τῶν λέξεων πλείους, περὶ αἷς τὸ πολιτικὸν [apogr. ποιητικὸν B.] νέμεται ἔθνος, εἰς τὸ ὠφελέστατον [a. m. ὠφελιμώτατον] τοῖς βεβλομένοις προσέχεν Διογενιανῶ συνέλεγε- σαν, εἰ γὰρ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ἐπὶ νῦν ἦκεν τὴν ἴσιν καὶ ὁμοίαν πραγματείαν ἐντέλλασθαι, ἀλλ' ἐν ὅσῃ γε ἐμὲ εἰδέναι ἔδει τῶν προτέρων — — καὶ οὐκ ἐχρησθῆναι, συναγαγὼν τὴν ἀνα- γραφὴν κατὰ σοιχείων ἐποίησά μιν, ἔδὲ τῶν ποιητικῶν παντελῶς ἀπέσας· ἐπεὶ μήθ' ὅσοι ταύτας συνελόχασιν, τῶν ἀεμιζόντων τῇ χωρὶς μέτρει φράσει παντελῶς ἀπέσχοντο. etc. [post ἐντέλλασθαι plura, quae in cod. legi non potuerant, in ap. m. defunt, sed alia adduntur. B.]

Incipit: αὐτὸ ἄλφα περισπασθὲν, δηλοῖ τὸ αἶθε, ἔτως γὰρ Καλλιμάχος ἐχρη- σάμενος αὐτοῦ μονοσύλλαβος ἢ λέξις ἔσται καθ' ἑαυτὴν αὐτοτελὴ παρὶς διανοίαν. ὡς μέ- ρος δὲ παραλαμβανομένη λέξεως, τὸ αὐτὸ δηλοῖ δὲ καὶ τὸ μέγα, ὡς τὸ αἰχάνης πέλαιος. ἀλ- λά καὶ τὸ πολὺ, ὡς τὸ ἐν ἀξύλῳ ὕλη. καὶ τὸ ὁμοῦ ὡς τὸ ἀδελφός, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς δελφύος ἦτορ μητέρα. καὶ τὸ κακόν, ὡς τὸ ἀμήχανε, ἀντὶ τῇ κακομήχανε, καὶ τοιαῦτα ἕτερα. [Locus in ap. m. longe copiosior est, vti mox post αἶ, σ. ὕ. tres glossae et infra plures Fabr. omissae sunt. B.]

αὐτὸ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ. ἔστι δὲ σχετλιαστικὸν ἀναφώνημα, δασυνθὲν δὲ γέλωτα δηλοῖ, ὡς φησι Διογενιανός.

αἶ. σύστημα ὕδατος.

αἶαπτον, ἰσχυρὸν, βαρὺ, χαλεπὸν, οἱ δὲ ἀπληστον, καὶ χεῖρας ἀάπτους, μεγάλας, αἶπρο-

E 2

noia, tom. siue class. VI. fascic. I. n. 5. pag. 135. sqq. ibid. in fascic. III. nr. 4. p. 278. sqq. legitur *I. C. Harenbergii* epistola ad virum f. reuer. L. Kulenkamp de Etymologicis quibusdam graecis. Contra Kulenkampium quaedam monuit *Saxius* in Onom. lit. II. pag. 160. sq. Add. quae scripsi in Introd. in hist. L. Gr. I. p. 81. et in Supplem. ad illam, part. 2. p. 46. sqq. *Hartl.* Apographum codicis Lexici Photii, qui a Galeo est donatus bibliothecae Coll. SS. Trin. Cantabrigiae, membranacei admodum vetusti et vñici, in quo tamen omnia ab ἀδιακριτοῖς vsque ad ἐτῶν τοῖς et aliquot

folia aliarum litterarum desiderantur; e bibl. b. Car. Segaar, Theologi et philologi Traiecti. (qui et ipse diuersum a Gudiano Etymol. esse docet in ms. adnot.) ad me peruenit. *Beck*

ii) *Lexicon Photii* citat *Turrianus* in apolo- gia pro canonibus apostol. pag. 5. et ad consti- tut. apostol. V. 6. pag. 56. Quod in priore loco ex Photii Lexico de voc. ὅσις adfertur, id qui- dem non exstat in meo, quamuis vox ipsa non omissa sit. Idem locus de voc. ὅσις etiam ad Constitut. apoſt. citatur. Itaque videtur ea ex Etymologico, quod Gudius habuit, adtulisse.

ἀπροσπελάστεις, ὧν ἔχ' ἄψαιτό τις. εἰ δὲ ψιλῶσθῃ, τὴς ἀπτοήτης, οἱ δὲ ἀαπτον, ἀπε-
ρον, ἀπέραντον.

ἀάπτες οἱ μὲν δασύνοντες τὸ δεύτερον α, ἀκέραιον ἀπροσπελάστεις, ὧν ἔκ' ἄν τις
ἄψαιτο. οἱ δὲ ψιλῶντες, ἀπράκτες. οἱ δὲ τὰς ἀνεκφεύκτας καὶ χαλεπὰς. Ἀππίων δὲ
δασύνει, βέλεται γὰρ ἀποδιδόναι, ὧν ἔκ' ἄν τις ἄψαιτο. ἢ [ap. m. καὶ, B.] τὰς πολλὰς
ἀπροσπελάστεις.

ἀγχιτέμνων, ὁ γέτων. Ὅμηρος.

[P] ἀγωγεῖ, τῷ ἱμάντι, ᾧ ἄγεται ὁ ἵππος, ὁ καὶ εὐτὴρ καλεῖται.

ἀγωγεὺς, ὁ ἱμᾶς τῶν κυνηγητικῶν κυνῶν. ἔτως Σοφοκλῆς.

ἀγωγίμων. Φορτίων ἐμπορικῶν.

ἀγωγὸς, προπομπὴς.

ἀγωνία, ὁ ἀγωνισμὸς καὶ ἀγών. λέγεται δὲ ἔτως καὶ ἀγωνιστική. ἀγωνία [ap. m.
ἀντιγωνία et mox ἀγῶνι, B.] Ξενοφῶν ἀντὶ τῆς ἀγῶν.

ἀγῶνα καὶ τὴν πρὸς τὴς ἀγῶνας ἀσκήσιν.

ἀγωνιῶ, κινδυνεύω.

ἀγὼν ὅτομα κύριον δηλοῖ, ὡς Δῆρις ἰσορεῖ. σημαίνει δὲ καὶ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ
ἀθροισμα καὶ τὸν ναὸν ἐνθα ἀθροίζονται, καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἀθροίζεται τὸ πλῆθος. ἀγῶ-
να καὶ Ὅμηρος τὸν τόπον αὐτὸν, ἐν ᾧ ἀγωνίζεται. [ap. m. ἀγωνίζονται. B.] Θεκυδίδης ε',
προσελθὼν [ap. m. προσελθὼν ε. τὸν α'. B.] εἰς ἀγῶνα, ἀνέδησε τὴν ἡνίοχον.

ἀγὼν ε' δέχεται σκήψεις. τάττεται ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν μηδὲν ἐνησαμένων οἷς
σκήψιν.

ἀγωνος. κατὰ σχηματισμὸν ἀντὶ τῆς ὁ ἀγὼν, ἀπο δὲ γενικῆς ἐσχηματίσθη. ἔτως
Ἀλκαῖος ὁ Λυρικός πολλὰκις ἐχρήσατο ^{kk}).

ἀγῶνα τὴν συναγωγὴν, ἔτως Ἀριστοφάνης.

ἀδαγμός ὁ δεξήσιμος [ap. m. ὁ δαξήσιμος. B.] ὅπερ ἐστὶ κνισμός [ap. m. κνησμός. B.]
ἔτως Σοφοκλῆς. etc.

Hoc Anglicanum ^{ll}) puto lectum Iosepho Scaligero, qui illud Richardo Thomsoni
in Angliam remittens, epistola CCXXXV. Remitto tibi nunc, inquit, Photium tuum, opti-
mum

kk) Anglic. conuenit cum Suida passim et Har-
pocracione.

ll) Hoc Anglicum habuit I. G. Bergerus, v.
Acta erud. tom. VI. supplem. p. 265. Idem differt
ab Etymologico ille Gudiano. Quas enim voces

ex hoc adfert Bielius in actis erudit. supplem.
tom. VI. eae vel prorsus non exstant in anglicano
Galei, inter quas etiam sunt latinae illae, graeca
ciuitate donatae, vel aliter vel breuius etiam ex-
ponuntur.

num sane librum et quem edi e re literaria est, quanquam omnia quae in illo sunt, hodie in aliis unde ipse hausit, exstant. Quia tamen laborem legentium leuare possit, quod in eo omnia congesta sunt, quas sparsim in aliis relegere labor est, non exiguum a studiosis gratiam iniueris, si tam utilem librum in publicum exire patiaris. Exstat hodie magno cum fructu legentium similis labor Varini Fauorini etc. Photium in lexico MS. apud Robertum Cottonum citat *Henricus Valefius* bis in notis ad Harpocracionem pag. 3. idem est cum Galei msto: quae enim ibi de voce. ex cod. Cotton. adfert, illa etiam in Galeo leguntur. Plura ex illo Richardus Bentleius in epistola ad Io. Millium, subiecta Chronico Ioannis Malalae, et cum Bentleii obseruationibus ad Menandri reliquias recusa. Passim loca ex eo profert Küsterus ad Suidam, et Io. Clericus indice ad Menandri et Philem. fragmenta. Hoc etiam euoluit auctor etymolog. magni, Photium patriarcham laudans in 'Hγητορία, Κοροσθήναι, Κρόνος, Ὁβελίσκος. Quod editionem lexi Photiani viros doctos in Anglia moliri scripsit *Morhofius* lib. I. Polyhistoris cap. 16. puto, eum inaudiisse de conatu viri doctissimi Thomae Galei, qui pro suo in graecas litteras amore ac studio huic in se laborem suscipere voluit, vt memorat etiam *W. E. Tentzelius* in dialogis mensuris germanice editis a. 1692. p. 608.

[P] XVII. Scripta Photii deperdita.

In *Matthaeum* scripsisse Photium, auctores Catenarum dubitare nos non sinunt, fortasse etiam in alios libros sacri codicis, licet illa hodie desiderentur.

Aduersus Leontium. Suidas: Λεόντιος, καὶ ἕτος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐγένετο αἰρετικός. ἔγραψε καὶ κατ' αὐτῷ Φώτιος ὁ Πατριάρχης.

De imaginum cultu scripsisse aliquid colligas ex Euthymio. [v. XVI. nr. 5.]

Aduersus Iulianum imper. aliqua composuisse colligas ex epistola Photii CLXXXVII. ad Christophorum protospatharium.

Περὶ ἐναντιοφάνων scripsisse se, innuit Photius, si credimus Io. Mar. Suarezio; sed scholiastes Photii, Balsamo, tantum citat veterem ἐναντιοφάνην, siue scriptorem de conciliatione repugnantiae speciem inter se praebentium legum, qui toties in Basilicorum commentariis laudatur:

XVIII. Haec de Photio eiusque scriptis dicta sufficiant, cuius lucubrationes plures aduersus Latinos, vt olim exustas flammis, sic postea suppressas a Romanarum partium nimium studiosis, atque luci subductas docet *Frid. Spanhemius*, filius, libro de papa foemina cap. 7. tom. II. Opp. p. 636. 637. Vide etiam *Iac. Gretserum* lib. I. de iure et more prohibendi, expurgandi et abolendi libros haereticos et noxios cap. 14. pag. 74. seq. Ingolstadt. 1603. 4.

CAPVT XXXVI. (olim XXXIX.)

MAXIMI ALEXANDRINI SOPHISTAE DE OBIECTIONIBVS
INSOLVBILIBVS.

Lubet hoc capite cum lectore communicare *Maximi* sophistae scriptum rhetoricum, quod promisi supra p. 417. ed. vet. *Fabr.* MS. exstat *Venet.* in codd. Marcian. DVIII. et DXII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 273. et 275. ac *Paris.* in bibl. publ. sex codd. Fabricius subiecerat ex *Montfauc.* bibl. Coislín. p. 590. sqq. Prolegomena rhetorica incerti scriptoris etc. At quoniam facile id opus. legi potest in *Montfauc.* bibl. citata, atque in cod. Matrit. vberius pleniusque scriptum exstat, (v. supra, ad vol. VI. p. 70.) id h. l. exclusi. *Harl.*

[P] ΜΑΞΙΜΟΥ ΠΕΡΙ ΑΛΥΤΩΝ
ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ.

*Maximi sophistae de obiectionibus insolubilibus
ab oratore declinandis et eludendis.*

ΑΙ ΑΛΥΤΟΙ ἀντιθέσεις ὅτι μὲν ἐν ἐπιδέ-
χονται λύσει ἐμφανῇ, πρόδηλον· ἔ γάρ ἂν
ἦεν αὐτοὶ, εἰ ἐπιδέχοντο λύσει· ὅτι δὲ μεθ-
όδῳ τινὸς πρὸς αὐτὰς χρῆσθαι, ἐμφανὲς ἐστὶ.
πόθεν ἔν αὐ μέθοδοι πρὸς τὰς αὐτὰς ἀντι-
θέσεις; ἔρεσθαι ὡς εὐρήκαμεν.

α' Ἐὰν ἐμπίπτῃ αὐτὸς ἀντιθέσις, ἥ ἐν
προσχήματι τῷ δοκεῖν λύειν, ἀντικατηγορεῖν
τῷ ἀντιδίκῳ.

β' Ἡ εὐπροσώπως μὴ ἔχοντα λύσαι, ἀνα-
βαλεῖσθαι εἰς ἕτερον χρόνον τὴν λύσιν.

γ' Ἡ συνδραμόντα, ἔπως ἀντικατηγορεῖν
τῷ ἀντιδίκῳ.

δ' Ἡ πάλιν συνδραμόντα, τῷ δικαίῳ ἀν-
τιθεῖναι τὸ συμφέρον.

ε' Ἡ τὸν δικαστὴν ἀπάγειν μὲν ἀπὸ τῆς
αὐτῆς ἀντιθέσεως, εἰς ἕτερα δὲ πράγματα
κρινόμενα ἐμβιβάζειν.

ς' Ἡ μετὰ αἰτίας λύειν τὴν δοκῶσαν αὐ-
τὸν εἶναι.

Obiectiones insolubiles patet non admittere
evidentem solutionem, hanc enim si admit-
terent, insolubiles non essent: hinc mani-
festum est methodo aliqua aduersus illas esse
opus. Quibus igitur viis ac rationibus aduer-
sus insolubiles obiectiones utemur? Dicam
quas reperi.

1. Quando insolubilis incidit obiectio, li-
cebit cauissando solutionem, aduersarium vi-
cissim accusare.

2. Aut vbi non suppetit quo directe solua-
tur, solutionem in aliud tempus reicere.

3. Aut concedendo, accusationem hinc
intorquere in aduersarium.

4. Aut rursus concedentem, vtile iusto op-
ponere.

5. Aut iudicem abducere ab insolubili ob-
iectione et ad alia, de quibus contenditur,
animum eius adpellere.

6. Aut causa allata soluere obiectionem
quae solui non posse videbatur.

7. Aut

ζ' Ἡ πολλὰκις τὴν αὐτὸν ὑπομερίσαντα, κατὰ μέρος εἰσάγοντα δοκεῖν λύειν.

η' Ἡ μὴ τιθέντα, διὰ λόγου πρὸς αὐτὴν βλέποντας λύειν.

θ' Ἡ παραινετικῶς καὶ ὥσπερ κηδόμενον [P] τῆ ἀντιδικίας, μεθοδεύειν τὴν αὐτὸν ἀντίθεσιν ἐν αὐτῇ τῇ παραινήσει.

ι' Πάλιν, εἰὰν αὐτὸς ἀντίθεσις, προστιθέναι τι αὐτῇ εὐλυτον, ἵνα ἀπὸ τῆ εὐλύτου ἀφορμὴ λύσεως γένηται.

ια' Ἡ μὴδὲ μεμνησθαι τῆς αὐτῆς τοπαρεῶπαν, εἰ ἥλπικε τὸν δικαστὴν αὐτῆς ἐπιλελῆσθαι.

ιβ' Ἡ συνδραμόντα, τὴν γνώμην διαβάλλειν τῆ ἀντιδικίας.

ιγ' Ἡ μὴ τιθέντα περᾶσθαι λύειν, περιρίπτοντα τὴν λύσιν ὡς ἐν ἀφηγήσεως τρόπῳ, καὶ σπεδὴν ἔχειν ἵνα μὴ τὸ κρινόμενον γένηται.

ιδ' Ἡ ὄνομα ἀντ' ὀνόματος διθέντα, ἕτως τῷ εὐλύτῳ ὀνόματι συμπλεκόμενον δόζαι λύειν.

ιε' Ἡ ἐν προσχίματι τῆ δοκεῖν πλείους παρῆχου λύσεις, ἀπάγειν μὲν ἀπὸ τῆ φητῆ τῆ ὄντος αὐτῆς τῆς δικαστῆς, τὴν δὲ γνώμην ἐξετάζειν τῆ νομοθέτου, μεθ' ἧς γέγραφε τὸν νόμον.

ισ' Ἡ ἐὼν ἰσάζουσιν αἱ ἀντιθέσεις, ἐκ διαβολῆς τῆ ἀντιδικίας καὶ οἰκείας συστάσεως ἀντὶ ἐρωτῶντα, ἕτως λύειν τὴν ἰσάζουσαν μὲν, αὐτὸν δὲ εἶναι δοκεῖσαν.

Εἰπωμεν ἔν ἐκάστῃ τῶν παραδείγματων, ἃ προεθέμεθα ἐνταῦθα [P] αὐτῶν, ἀπ' αὐτῶν τῶν ῥήτορος τὰς μεθόδους τῶν αὐτῶν ἀντιθέσεων λαμβάνοντες.

α' Ἐν μὲν ἔν προσχίματι τῆ δοκεῖν λύειν αὐτὸν ἔσαν τὴν ἀντίθεσιν, ἀντικατηγορεῖ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνῃ. Κακῶς οἱ στρατηγοὶ ἐχρῶντο τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τῆτο εἰ-

7. Aut insolubilem in plures subdiuidere partes, atque ita soluere videri.

8. Aut non diserte ponere, oratione tamen ad eam respiciendo soluere.

9. Aut adhortando ac veluti aduersarii partes iuuando, obiectionem insolubilem in ipsa adhortatione euertere.

10. Rursus, si insolubilis sit obiectio, illi aliquid quod solui facile possit annexere, atque ita ab hoc, quod solutu facile est, ansam solutionis capere.

11. Aut omnino non facere insolubilis obiectionis mentionem, si spes sit iudicem illius oblitum esse.

12. Aut condescendendo, sententiam et intentionem perstringere aduersarii.

13. Aut obiectionem non proponere et tamen soluere tentare, solutione iniecta per modum narrationis, dareque operam ne in controuersiam res veniat.

14. Aut vocabulum ponere pro vocabulo, atque ita per vocabulum solutu facile adiectum, videri afferre solutionem.

15. Aut sub specie plurium afferendarum solutionum iudices abducere ab argumento vere insolubili, et legislatoris, qua legem scripserit, sententiam inquirere.

16. Aut si obiectiones pari vtrunque pondere sint, ex aduersarii criminatione sui que commendatione vicissim interrogare, atque ita soluere aequalis ponderis quidem sed insolubilem visam obiectionem.

Producamus igitur de singulis hisce, quae iam ordine de insolubili commemorauimus exempla, ex Demosthene ipso sumtis obiectionum insolubilium retundendarum rationibus.

1. Caussando igitur solutionem obiectionis, quam soluere non poterat, vicissim accusat aduersarium orator in oratione aduersus Aeschinem. *Duces male rem gesserunt in bello,*

ρήνην ἐπράξαμεν. Οὐ δυνάμενος λύσαι ταύτην ὁ ῥήτωρ, ἀντικατηγορῶν φάσκει, ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς θεῶν ἀντερωτήσασθε αὐτὸν μεμνημένοι, πότερον ἐξ ἐτέρας τινὸς πόλεως ὥχαστο πρεσβεύων, ἢ ταύτης αὐτῆς. εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἐτέρας, ἦν κεκρατηκέναι τε τῷ πολέμῳ φησὶ, καὶ χρηστὸς εἶχεν στρατηγὸς, εὐκότως χρεήματα ἔληφεν· εἰ δὲ ἐκ ταύτης αὐτῆς, τίνος ἔνεκα ἐφ' οἷς ἡ πέμψασα πόλις τῶν αὐτῆς ἀφέντηκεν, ἐπὶ τέτοις ἔτος δῶρα προσλαβὼν φαίνεται; ἀδυνατῶν γὰρ δεῖξαι ὅτι ἔκαστος οἱ στρατηγοὶ ἐπολέμεν, διὰ τὸ ἐν φησὶν ἀντικατηγορῶν, δῶρα ἔληφας.

β' Ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς λύσαι ἀντιθέσειν, εὐπροσώπως ἀναβάλλῃ τὰς λύσεις τῶν εἰρημένων· εἰς ἕτερον χρόνον παρέξομαι. ἢ, νῦν διὰ τοῦτο ἐπεποίηκα. ἢ, παρὰ τῷδε ποιήσω. ἔτι οὗτος ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀνδρότιον· Ἄν τοίνυν λέγῃ περὶ τῆς ἐταιρήσεως νόμου, ὡς ὑβρίζομεν ἡμεῖς καὶ βλασφημίας ἐχὶ προσήκουσας κατ' αὐτῆς ποιούμεθα, δεόν πρὸς τῆς Δημοσθένους ἐλέγχειν, [P] ἵνα ἐκὼ περὶ χιλίων ἐκκινδυνεύωμεν, ὑποβάλλετε αὐτῷ, ὅτι καὶ τῷτο ποιήσομεν ὑπεραν, ἐπειδὴν νῦν περὶ ὧν εἰσηκται, δῶ λόγον. Οὔτε γὰρ ἀδύνατος ἔναυ δόξεις λύσαι τὴν ἀντιθέσειν, καὶ ἀναβολὴν μετὰ ἀπολογίας ἐργασμένος ἀξιόπιστος, ἀπάξας ἀπὸ τῆς ἀντιθέσεως ἕως ἀλύτου τὸν δικαστήν.

γ' Συνδραμῇ δὲ τῇ αλύτῳ ἀντιθέσει, καὶ συνδραμῶν ἀντικατηγορήσεις τῆ ἀντιδικῆ. πάλιν γὰρ τῷτο ἐπὶ τῶν αλύτων θεωρηματι παρασχετέον παραδείγμα, μικρὰς καὶ ἀσθενὲς καὶ γλίσχρη τῆς διαφορᾶς ἕως ἐν ταῦθα. ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀίσχιναν· εἶπα τοίνυν μοι τις ἄρτι πρόσελθὼν πρὸ τῆ

lo, itaque pacem (cum Philippo) fecimus. Hoc cum non posset soluere orator, vicissim accusans ait: a) Quae si dixerit, obtestor vos, ut memineritis eum vicissim interrogare, utrum ex alia urbe legatus abierit, an ex hac eadem. Nam si ex alia, quam bello superiorem fuisse dicit, ac bonos duces habuisse, merito pecuniam accepit. Sin ex hac ipsa, qua gratia propter quae urbs, a qua missus erat, suis bonis cessit, ob ea ipse dona accepisse cernitur? Cum non enim possit offendere quod duces in bello rem male non gessissent, ideo vicissim accusando eum arguit dona accepisse.

2. Si non possis commode soluere obiectionem, solutionem obiectionum differ hunc in modum: alio tempore respondebo. Vel: nunc ideo a respondendo me abstineo. Vel: tunc huic obiectioni satisfaciam. Sic Demosthenes in oratione contra Androktionem: b) Quod si dixerit de impudicitia nos esse iniurios, et falsa in se maledicta iacere, apud Seuiros esse fidem faciendam accusationi, ut ibi de mille drachmis (pro calumnia pendendis) periclitemur: moneto ipsum quod et hoc facturum sumus rationem reddiderimus. Ita enim non videberis soluere obiectionem haud posse, et in dilatione te defensurus fidem inuenies, adeoque iudicem ab obiectione quam dissolvere non valebas, abduces.

3. Concedendo obiectionem quae solui nequit, eique assentiendo accusabis vicissim adversarium. Nam et istud exemplum in doctrina hac de indissolubilibus obiectionibus iterum adducere iuvat, licet parua sit levisque et vix notanda differentia. Sic itaque Demosthenes oratione adversus Aeschinam c).

Dudum

a) P. 219.

b) P. 421.

c) P. 244. seq.

δικαίηρις, Χάρηςτος κατηγορεῖν αὐτὸν παρ-
εσκευάσθαι, καὶ διὰ τὴν τὴν τὴν καὶ τὴν
των τῶν λόγων ἐξαπατήσεν ὑμᾶς ἐλπίζεν.
ἐγὼ δὲ ὅτι πάντα μὲν τρεῖς κρινόμενος Χάρ-
ης εὐρεθήσεται πιᾶς καὶ εὐνοϊκῶς ἔσον ἦν
ἐπ' ἐκείνῳ, πράττων ὑπὲρ ὑμῶν. διὰ δὲ τὰς
ἐπὶ χρεῖμασι λυμαινόμενες τοῖς πράγμασι,
πολλῶν ὑπερῶν, ἔσφοδρα δισχυρίζομαι ἀλλ'
ὑπερβολὴν ποιῶμαι. ἔγω γάρ, πάντα τὰ
ληθῆ λέξεν περὶ αὐτῶν ταυτῶν. καὶ ἔγω τοι-
σὺν κομῇ γέλως ἐστὶ κατηγορεῖν ἐκείνους ταυ-
τῶν. ἐγὼ γάρ Αἰσχίνην ὑδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν
τῷ πολέμῳ πραχθέντων· τῶν γάρ εἰσιν
ὑπεύθυνοι οἱ στρατηγοί. εἰ δὲ τὴν ποιήσασθαι
[P] τὴν πόλιν εἰρήνην. ἀλλ' ἄχρι τῆς πάν-
τα ἀφίημι. τί, ἔν λέγω, καὶ πῶς ἀρχομαι
κατηγορεῖν; τὴν, ποιημένης τῆς πόλεως εἰρή-
νην, Φιλοκράτης συνειπνείν, ἀλλὰ μὴ τοῖς τὰ
βέλτερά γραφῶσι· τὴν δῶρα εἰληφέναι, τὴν
ἐξαπατήσας. Συνδραμῶν γάρ ὅτι κακῶς
ἐπολέμευ Χάρης, ἔως κατηγορῶν Αἰσχίνην
περδοσίαν ἐπὶ τῷ συνειπνείν Φιλοκράτης, ἀξί-
πιστος ἔδοξεν εἶναι, ὅτι καὶ δῶρα εἰληφε, λέ-
γων.

δ' Συνδραμῶν δὲ πάλιν οἷς ὁ ἀντίδικος λέ-
γει δικαίους ἔστι, τὸ συμφέρον ἀντιτιθέσθαι
ἔως, ὡς ὁ Δημοσθένης πάλιν ἐν τῷ κατ'
Αἰσχίνην. λέγοντος γάρ Αἰσχίνην ὅτι πονηροὶ
Φωκεῖς ἦσαν, καὶ ἔχρην αὐτὸς ἀπολωλέναι,
ἐκ ἀντίτη μὲν, συνδραμῶν δὲ ἔφη, ἀλλὰ συν-
έφερον αὐτὸς σώας εἶναι τῇ πόλει. εἰ δὲ γάρ
Λακεδαιμονίους διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ποτε
ἴσωςατε, εἰ δὲ τὴν καταρατὴν Εὐβοέας, ἀλλ'
ὅτι συνέφερε τὴν τῇ πόλει.

ε' Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ἀντιθέσεως ἢ ὁ ἀν-
τίδικος παρέχεται, μεταβιβάζεις τὸν δικα-
σὴν ἐφ' ἑτέραν ἀντίθεσιν, τὴν μὲν αὐτὴν,

d) P. 510.

Vol. XI.

Dudum autem ante curiam quidam venit et
michi rem dixit omnium absurdissimam: insti-
tuisset eum Charetem accusare, atque eo modo et
iis verbis decipi posse vos sperare. Ego vero,
si accusetur Chares, inuentum eam iri fadit
et beneuole modis omnibus pro vobis egisse, quis-
quid in ipso fuerit: propter eos autem qui suis
corruptis negotia perderent, tanto fuisse in-
feriorem: non magnopere ista contendo, sed
nimium ipsi largiar. Esto, vere Aeschines de
eo dicat omnia: etiam sic tamen admodum ri-
diculum erit eum ab isto accusari. Ego enim
nihil, quod in bello gestum est, Aeschini im-
puto, id enim a ducibus requirendum est: ne-
que pacem factam a republica: sed hactenus
condono omnia. Quid igitur dico? unde ac-
cusare incipio? Quod, dum pacem resp. face-
ret, Philocrati suffragatus est, non iis qui
suadebant optima: quod munera accepit, quod
fucum fecit. Concesso enim quod male in
bello se gessisset Chares, ita dum arguit Ae-
schinem proditoris quod Philocrati esset suf-
fragatus, fide dignus etiam videtur, quando
munera eum accepisse affirmat.

4) Concessis iterum iis quae aduersarius
vera ac iusta obicit, vtilitatem opponit: ita
ut Demosthenes iterum in oratione aduersus
Aeschinem. d) Cum enim ille dixisset malos
fuisse Phocenses, atque oportuisse illos pen-
dere: non hoc oppugnauit, sed concedens
ait: at reip. intererat eos incolumes seruari.
Neque enim Lacedaemonios propter virtutem
eorum olim conseruastis, neque execrandos il-
los Euboenses, sed quod eos esse incolumes et
republica erat.

5) Ab obiectione quam affert aduersarius,
iudicem abduces ad obiectionem aliam: illam-
que insolubilem negabis facere cum maxime
ad

F

μη συνεκτικὴν εἶναι λέγων τῷ παρόντι ἀγῶ-
νος, ἣν δὲ ἀντεσάγεις σύ. ὅτως ἐν τῷ κατὰ
Τιμοκράτους ὁ ῥήτωρ πεποίηκε λόγῳ. λέγον-
τος γὰρ τῷ Τιμοκράτῃ ὅτι ἐκτέτισαι τὰ χρεῖ-
ματα Ἀνδρότιον καὶ Γλαυκῆτι καὶ Μελαν-
οπῷ ὑπὲρ ὧν αἰτίαν ἔχω θῆναι τὸν νόμον, ὡς
ὁ Φαιλόντων ἐτιτῇ πόλει, Φησὶν, ἀλλ' ἐπεὶ
τέτων κρίνεται [P] νῦν, ἔτε ἐκτέτισαι τὰ
χρήματα τέτοις, ἔτε μὴ ἀλλ' ἐπὶ παρὰ νο-
μον ἔγραψε Τιμοκράτης ψήφισμα. Ἀπα-
γαγὼν γὰρ τῆς αὐτῆς ἀντιθέσεως, τῆς λε-
γούσης ὅτι ἐκτέτισαι τὰ χρήματα αὐτοῖς,
ἔχ' ὑπὲρ τέτων κρίνεται, λέγων, καὶ ἔχ' ὑπὲρ
τέτων ἔγραψε τὸν νόμον, τὸ παρὰ νομον ἐπὶ
γαγεν εἶπαι, ὡς παρὰ νόμον τῆς γραφῆς
ἔσθ' ὑπὲρ ἧς ἦκασι κρίνοντες.

ε' Μετὰ αἰτίας δὲ τὸ πρὸς τῶν πραχ-
θέντων παρίστας, τὰς αὐτῆς ἀντιθέσεως μεθ-
οδεύων. ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Φορ-
μίωνος, λέγοντος Φορμίωνος, Ἡ μήτηρ ἐν ἡ
ἐν τῇ διαθήκῃ ἐμοὶ πασθῆσα ἐξέπλεξε,
καὶ ἐρωτῶντος εἰσφέρει ἀπὸ Φανόνος εἶναι τὸ τὸν
Φορμίωνα προσημασθῆναι ὑπὸ τῆς Ἀπολλοδώ-
ρου μητρὸς. μετὰ τῆς αἰτίας ἐν τῷ πρὸς παρ-
άγον, εἰπὼν, ὅτι μὴ ἀπίσκει. διέφθαρται
γὰρ ἡ μήτηρ. καὶ ἐδῆλος ἦν Φορμίων, ἀλλ'
αἰνῆ. τὸ δὲ ἐπαχθὲς ἔφυγε, τῷ δόξαι μη-
τρὸς κατηγορεῖν, προσεπισημασμένους ὅτι ἀ-
καταγασμένοι καὶ ἔχ' ἐκὼν λέγει ταῦτα.

ζ' Ὅταν δὲ αὐτῆς ἀντιθέσεως μέρη δια-
εῖς, παρὰ μεθόδου, ὡς ὁ Δημοσθένης
ἐν τῷ κατ' Ἀίσχινος πεποίηκε. λέγοντος γὰρ
Ἀίσχινος ὅτι καὶ Χερσόνησος ὑμῶν ἀπὸ τῆς εἰ-
ρήνης περιέγεγενε, καὶ εἰρήνην ἔχετε ἀντὶ πο-
λέως, καὶ τρεῖς τριακσίας, καὶ σκευὴ
ταύταις καὶ χρήματα, ἐδυνάμενος πρὸς
ἅπαντα ταῦτα ὁ Δημοσθένης ἀθρόως ἀντι-
σημασθῆναι, ὅς ὡς ἐν εἰς αἰνῆ δόξαι, διὰ τοῦ

ad praesentem controuersiam, sed hanc po-
tius quam tu adduxeris. Sic Demosthenes in
oratione aduersus Timocratem, *) cum ille
dixisset pecuniam solutam esse ab Androtione,
Glaucente et Melanopo, pro quibus accusor
legem tulisse, ut qui ciuitati adhuc debue-
runt: respondet, non de eo quaeri iam utrum
pecunia ab illis soluta sit nec ne, sed utrum
nefarium Timocrates decretum tulerit. Ab-
ducens itaque iudices ab insolubili obiectione,
quod pecunia soluta ab illis fuisset, non de
hoc inquit contenditur, neque de his legem
tuli: sed obicit de nefario, et legem ipsam
de qua iam litigent, contra omnes leges esse.

6) Causa allata fidem rebus facies, atque
ita indissolubiles obiectiones declinabis. Sic
Demosthenes in oratione pro Phormione, cum
Phormio diceret, f) mater tua, Apollodore,
a me persuasa tabulas testamenti aboleuit, et
videretur incredibile Phormionem ab Apollo-
dori matre praeferrī filio, causa allata fidem
rei facit, aitque, noli non credere, mater
enim fuit corrupta, nec seruus erat Phormio,
sed vir. Illudque effugit quod erat maxime
odiosum, ut videretur matrem accusare, si-
gnificans coactum et nequitiam volentem hoc
se facere.

7) Insolubilem obiectionem commodè ten-
tabis euadere, si eam diuiseris in partes, ut
fecit Demosthenes in oratione aduersus Ae-
schinem. Cum enim hic obieciisset, quod pa-
cis beneficio Chersonesum Athenienses habe-
rent, et pro bello restituta esset pax, et tre-
centae illis forent naues, hisque instruendis
apparatus et pecuniae: haec cum non posset
coniunctim refellere Demosthenes, nec quo
falsa

e) P. 468.

f) P. 602.

[P] τὴν ἀντιθέσιν εἰς τρία μέρη. καὶ κατὰ μέρος εἰσαγαγὼν, ὅπως τῇ διαίρεσει μεθώ-
 δευσε τὴν αὐτὸν ἀντιθέσιν, καὶ ταῖς λύσε-
 σιν ἐσοφίσατο, αὐτῶν ὄντων καὶ τῶν μερῶν
 ἐν μὲν γὰρ τῇ πρώτῃ, τὴν Χερρόνησον ἔχετε
 ἐξ ἧς εἶτος ἀφθονος ὑμῖν κομίζεται, ἐν τῇ εἰς-
 αγωγῇ τὴν δοκῶσαν λύσιν διὰ τῆς ἀντικατη-
 γορίας παρέστησεν, εἰπὼν ὅτως. Ἄν τείνυν
 ἀντὶ Φωκέων καὶ Πυλῶν Χερρόνησος ὡς πε-
 ρίεσι τῇ πόλει, λέγει, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ
 ἀποδέξασθε· ἐδύνασθε γὰρ ἂν εἰ μὴ διὰ τῶ-
 νδε, καὶ Χερρόνησον καὶ Πύλας καὶ Φωκέας
 ἔχετε. Εἰ μὲν γὰρ ἀληθὴς ἦν λύσις ἐκείνη,
 ὅτι ἔπεριγέγονε Χερρόνησος. ἐπεὶ δὲ ψεῦδος
 ἦν, τὸ σοφισμὰ ἐκεῖνο γέγονεν, ἀλλ' ἐκ ἀντὶ
 Φωκέων καὶ Πυλῶν. Πάλιν δὲ τὸ δεύτερον
 τῆς ἀντιθέσεως μέρος εἰσήγαγε, λέγων, Οἶ-
 δα τοίνυν ὅτι τὰς μὲν ὑπὲρ τῶν κατηγορημέ-
 των αὐτῶ λόγους Δισχίνης φεύζεται. βελομέ-
 νος δὲ ὑμᾶς ὡς πορρωτάτω τῶν πεπραγμένων
 ἀπαγαγεῖν, διέξεισιν ἡλικὰ πᾶσιν ἀνδρά-
 ποις ἀγαθὰ ἐκ τῆς εἰρήνης γίγνεται, καὶ τὴν
 ἀντίον ἐκ τῆς πολέμου κακὰ. καὶ ὅπως ἐγκώ-
 μια εἰρήνης ἔρεῖ. καὶ τοιαῦτα ἀπολογίσεται.
 εἰ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα, κατηγορήματα τῶ-
 νδε. εἰ γὰρ ἡ τοῖς ἄλλοις ἀγαθῶν αἰτία, το-
 ῦτων πραγμάτων καὶ τηλικαύτης ταραχῆς
 ἡμῖν αἰτία γέγονε, τί τις εἶναι τῶτο Φῆ, πλὴν
 ὅτι δῶρα λαβόντες ἔτσι, καλὸν πρᾶγμα φύ-
 σαι, κακῶς διέθηκαν; καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διαίρε-
 σει [P] ἐσοφίσατο. ἔτι γὰρ ἔλυσεν, ὅτι καλὸν
 ἡ εἰρήνη· ἢ ἐκ εἰρήνης ἄγετε. ἀλλ' ἐξημιώ-
 θημεν ἐξ αὐτῆς, εἶπε. καὶ τὸ ἕτερον δὲ μέρος
 τῆς ἀντιθέσεως ὅπως εἰσήγαγε. Τί δὲ ἔτι
 εἰς τριακόσια, καὶ σκεῦη ταύταις καὶ χρή-
 ματα ὑμῖν περίεσι, καὶ περίεσι διὰ τὴν εἰρή-
 νην; ὅπως ἀνείποι. πρὸς δὲ ταῦτα ἐκείνου μᾶς
 ὑπολαμβάνειν δεῖ ὅτι καὶ τὰ Φιλίππου πρᾶ-
 γματα γέγονεν εὐπορώτερα ἐκ τῆς εἰρήνης

falsa essent demonstrare, diuisit obiectionem
 in tres partes, singulasque inducens, ita diui-
 sionis ope hanc indissolubilem obiectionem
 scite declinauit, et solutionum specie elusit
 etiam partes, quae dissolui vix ac ne vix qui-
 dem poterant. Nam ad primam, *Chersones-*
us vobis est, ex qua commeatus abunde ad vos
affertur, in inductione per recriminationem
 soluere obiectionem videtur cum ait: ^{a)} *Quod*
si pro Phocensibus et Pyliis Chersonesum super-
esse reip. dixerit, per Iouem et deos vos ob-
secro, ne admittatis, potuissetis enim alia ra-
tione et Chersonesum et Phocenses et Pylos ha-
bere. Licet enim vera solutio fuisset, dicere
Chersonesum non esse relictam Atheniensibus,
 tamēa quoniam falsum hoc erat, illo potius
 scite excogitato vltus est: *at non pro Phocen-*
sibus Pyliisque. Hinc ad alteram obiectionis
 partem progressus ^{b)}, *Equidem scio*, inquit,
Aeschinem ad accusationem nihil esse responsu-
rum, sed quo vos quam longissima a causa ab-
ducatur, commemoratum quantum uniuersi mor-
tales commodorum ex pace percipiant, contra,
quas e bello clades, ac denique laudationem pa-
cis, defensionis loco allaturum. Sunt autem
 ea omnia cum eius criminatione coniuncta. Nam
 si pax, quae aliis tot bonorum causa est, tot
 negotiorum et tantae perturbationis causa no-
 bis extitit, quid tandem dici conueniet, nisi
 istos muneribus acceptis, rem suapte natura bo-
 nam male corrupisse? Etiam in hac diuisionis
 parte artificium adhibuit; non enim soluit
 obiectionem negando pacem esse rem bonam,
 aut pacem non habere Athenienses, sed iactu-
 ram ex illa passos esse affirmauit. Sed et ter-
 tiam obiectionis partem attingit hunc in mo-
 dum: ^{c)} *Quid vero? an non triremes trecentae*
et armamenta illarum et pecuniae vobis su-
per sunt et supererunt propter pacem? Fortas-
se,

F 2

g) P. 210.

h) P. 211.

i) P. 212.

πολλῶ, καὶ κατασκευαῖς ὀπλων, καὶ χώρων,
καὶ προσόδοις, αἱ γέγονασιν ἐκείνῳ μεγάλα·
παρὰ δὲ ἐκείνῳ εὐδὲς ἀπέδοτο, ὥς ἔτοι τὰ ἡμέ-
τερα. ἔ δὲ δίκαιον ἐκείνῳ μὲν ἀμφοτέρω ὑπὸ-
χθῆσθαι, καὶ τὰ τῶν συμμαχῶν· αἱ δὲ ἡμῶν
δικαίως ἂν ὑπῆρχεν ἐκ τῆς εἰρήνης, ταῦτα
πάνθ' ὧν ἀπένδοντο ἔτοι, λογίζεσθαι· ἔ γὰρ
ταῦτα ἀντ' ἐκείνων γέγονεν, εὐδὲ πολλὰ δὲ
αἰδῶ ταῦτα μὲν ἦν ἂν ὁμοίως ἡμῶν, ἐκείνα
δὲ τέτοις ἂν προσῇν, αἱ μὴ διὰ τέτης. Τὸ
εὐφισμα καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μεμερίσθαι τὴν
ἀντιθέσιν ἐκείνῳ, γέγονε, καὶ τῷ μέρεος οὗτος
τῆς ἀντιθέσεως αὐτῷ. μὴ δυνάμενος γὰρ
εἰπεῖν, ὅτι ἐκ ἔχσει τριήρεις τριακοσίας, ἀντ-
έθηκε φήσας, ὅτι καὶ τὰ Φιλίππου πρά-
γματα πολλῶ ὑπορωτέρως ἐκ τῆς εἰρήνης γέ-
γονεν, ἐκείνῳ δὲ ἔ προδίδεται, ὥσπερ τὰ
ἡμέτερα.

· ἡ Δι' ὅλα δὲ τὰ λόγια μεθοδεύσεις τὴν αὐλου ἀντιθέσιν, ὑδέποτε προηγουμένως [Γ] παρεχόμενος τὰς λύσεις· ἔτις ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ὀλυμπιόδωρον, ὅτι ἔπροσῆκει σοι τῶν Κόνωνος τῇ ἀλίτῳ· ἐγὼ γάρ καὶ ἠμφισβήτησα, καὶ εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον ἐνίκησα, καὶ δεσπότης εἰμί· σὺ δὲ εἰ ἠμφισβήτησες τὰ κλήματα, πρὸ τῆς τῶν δικαστῶν ἀποφάσεως ἐχερῆν ἀντιπαιεῖσθαι. τὰς μὲν ἀντιθέσεις ὑδαμῶς προηγουμένως ἔθηκε, λέγει δὲ δι' ὅλα τὰ λόγια, ὅτι μοι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον συνδῆκαί τινες ἐγένοντο, ἵνα κοινῇ πρὸς τὴν αὐτὴν ἀγωνισώμεθα· τὸ μὲν ἡμῖσι τῶν ἔχον τὰ κλήματα, τὸ δὲ ἡμῖσι ἐμέ· καὶ ὁμώσαμεν κοινῇ πρὸς ἅπαντας ἀγωνισέσθαι· παρήβη δὲ Ὀλυμπιόδωρος τὰς συνθήκας. Οὕτως γὰρ ἀμφοτέρως λεληθότως τὰς ἀντιθέσεις μεθοδεύει, μηδὲ ἥτινα συνθεῖς ἐκ προηγουμένων. λέγω δὲ ὅτι διὰ τὰς συνθήκας ἐκ ἠμφισβήτησαι, νομίζων σε πιστὸν εἶναι· ἐνίκησας δὲ ἐμὲ σιωπήσαντος κατὰ τὰ δόξαιτα.

se, dicat. Vobis autem contra ita sentiendum est: etiam Philippo opes ea pace multo auctiores esse factas et apparatu armorum et provinciarum et redditibus quos ille nactus est ingentes. At illius res nemo alienavit, ut isti nostra tradiderunt. Non igitur aequum est, illi utraque esse aucta per istos et provincias et societates: nobis ea quae propter pacem merito teneremus, istorum traditione aestimari. Non enim haec pro illis recipimus, neque multis verbis est opus, sed et haec, absque ista esset, accessissent. Artificium etiam hic in divisione obiectionis adversarii apparet, circa partem etiam illius indissolubilem. Itaque cum non possit negare trecentas triremes esse Atheniensibus, obiecit Philippo res ex pace vehementer auctas, quae non ita proditae sunt, ut nostrae Atheniensium.

8) Per totam orationem eludes indissolubilem obiectionem, nusquam ex instituto solutionem eius professus, vt Demosthenes in oratione contra Olympiodorum. Non competit tibi Cononis piscatoris haereditas. Nam ego, qui dubius haerebam, forum adii, et causae victor recessi, itaque sum dominus haereditatis. Te vero cum de illa heriscunda eras dubius, oportebat ante iudicum sententiam, haereditatem tibi vindicare. Demosthenes obiectiones neutiquam ex instituto ponit, at per totam orationem prae se fert cum Olympiodoro pactum initum vt communiter aduersus alios certaremus, et dimidiam partem ferret haereditatis ipse, dimidiam ego, et communi nomine aduersus alios quoscumque iurauimus nos esse certaturos. 4) Olympiodorus vero pactum hoc violauit. Ita utramque simul obiectionem scite euertit Demosthenes, licet neutram ex instituto proponat. Aio nimirum me propter pactum neutiquam dubitasse, cum te fidem seruaturum crederem. Tu autem in foro vicisti me propter illam opinionem scilicet tacente.

k) P. 692.

9) Mo-

9) Παρεαινῶν δὲ τῶ ἀντιδίκῳ, καὶ ὡς δοκῶν αὐτῷ προκρίδεσθαι, ἄλυσιν εἶναι δοκῶσαν μεθοδεύσεις ἀντίθεσιν, ὡς ὁ Δημοσθένης πεποίηκεν ἐν τῷ πρὸς Βοιωτὸν περὶ τῆς ὀνόματος. λέγοντος γὰρ τῷ Βοιωτῷ, Μαντίθεος λέγομαι [P]· δεύτερον γὰρ ὁ πατὴρ εἰσήγαγεν εἰς τὰς Φράτορας· τὴν μὲν ἀντίθεσιν προηγυμένως ἐκ ἔστηκεν· ὁ Μαντίθεος γὰρ ἦν αὐτός· ὡς προηγόμενος δὲ μεθοδεύει, ἐρωτῶν, βύλας πρὸς Θεῶν, ὦ Βοιωτῆ, Μαντίθεος λέγεσθαι; σὲ ἔν εἰσήγαγε δεύτερον ὁ πατὴρ εἰς τὰς Φράτορας, ὃν ἀναγκασθεὶς ἐποίησατο ὄντα ἀπὸ τῆς ἐταίρας Πλαγγόνος. Ἀδυνατῶν γὰρ κἀνταῦθα λύσαι τὴν ἀντίθεσιν, ἔθηκε προηγυμένως ὡς παρεαινῶν τῷ ἀντιδίκῳ, καὶ κατεσοφίσατο. καὶ λύσιν ἔδοξε, μετὰ τῇ καὶ ἐνεδίδεν αὐτῷ τὰς προτέρας τύχας τῶν πατέρων.

1) Παρεμπλέκων δὲ τι εὐλυτον τῇ ἀλύτῳ ἀντίθεσι, δοξάει παρέρχεσθαι λύσιν, τὴν ἀφορμὴν ἀπὸ τῆς συμπλεκομένης εὐλύτης λαμβάνων· ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην πεποίηκεν. ἔπολλοι ἀνάξιοι ἔχουσι τὰς ἀτελείας, παραπλέκει τι τῷ, καὶ λέγει, ὅτι Φησὶ Λεπτίνης, ἐπειδὴ ἀνάξιοι ἔχουσι τὰς ἀτελείας, διὰ τῶτο τὰς δωρεὰς τὰς εὐεργέτας ἀφελώμεθα. Ἀπὸ τῆς πεπραγμένης, ὅτι τὰς δωρεὰς τὰς εὐεργέτας ἀφελώμεθα, εὐπορεῖν ἔδοξε λύσεως, πρὸς τὸ ὅτι πολλοὶ ἀνάξιοι τὰς ἀτελείας ἔχουσιν.

1α) Ἐὰν δὲ ἡ ἀντίθεσις ἄλυτος ᾖ, ἐλπίξῃς δὲ τὰς δικασίας ἐπιλήσεσθαι [P] αὐτῆς, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιτηδείων ἐν τῷ λόγῳ συμπραχθέντων, μηκέτι μέμνησο ἐν τῷ λόγῳ αὐτῆς. τῷτο δὲ καὶ ὁ ῥήτωρ πεποίηκε. λέγοντος γὰρ

1) P. 639.

m) P. 362. sq.

n) Aeschines de falsa legat. p. 358.

9) Monendo aduersarium, ac velut eius curam habendo obiectionem quae videbatur insolubilis, discuties, ut fecit Demosthenes in oratione aduersus Boeotum, de nomine. *) Cum enim Boeotus obiiceret se Mantitheum vocari, secundo loco enim a patre introductum esse ad curiales: ille obiectionem differte non posuit, nam Mantitheus ipse erat, sed velut curam gerens aduersarii, eam eludit, dum rogat: Voles itaque, per deos, o Boeote, Mantitheus vocari, te quippe secundo loco pater in curiales introduxit, quem coactus adoptauit susceptum ex amica Plangone. Cum enim soluere hic obiectionem non posset, posuit cum maxime velut monitorius aduersarium, atque ita elusit soluereque est visus, priorem etiam parentum conditionem exprobrando.

10) Insolubili obiectioni aliquid, facile solui quod potest, admiscens videberis solutionem afferre, si argumentum ab illo, quod solutu est facile, sumseris, ut factum est a Demosthene in oratione aduersus Leptinem. **) Cum enim non posset dissoluere, quod obiciebatur, multos etiam indignos immunitatibus frui, admiscet ei aliquid, et ait Leptinem colligere ex eo quod indigni gaudent immunitatibus, ideo etiam bene meritis praemium esse spoliandos. Ex hoc enim quod afferebatur de eripiendo bene meritis praemio, visus est etiam alterum illud de multis indignis immunitates habentibus posse diluere.

11) Si dissolui nequeat obiectio, et spes sit iudices eius ob multitudinem rerum in oratione aduersarii allatarum oblituros, non facies eius in oratione tua mentionem. Sic etiam Demosthenes cum ab Aeschine *) esset dictum, quod

Διοσχίνε, ἀλλὰ πρὶν ἐμὲ ἐξελθεῖν, καὶ Κερσοβλέπτης ἀπώλετο· ἐκ ἔθηκε τὴν ἀντίθεσιν ἐν τῷ λόγῳ, τῷ χρόνῳ δόξας πολλὴν ἀντιθέσεων ἀφ' ὅναιον παρέχεσθαι ἑτέρων, καὶ σύγχυσιν ἐργασάμενος, τὴν ἀνθυποφωρὰν τὴν περὶ τῶν χρόνων, ἐκ ἐλπίσας τὰς δικαστὰς ὡς περὶ τὸτο κρινόμενον ἐνέησεσθαι.

ιβ' Συντρέχων δὲ τῇ αὐτῷ ἀντιθέσει, τὴν γνώμην διαβάλλει τῇ ἀντιδικῇ, ἵνα δοκῇ προσχήματι ὡς λύσιν δὴ τινα τὴν κατηγορίαν γνώμης παρέχεσθαι. ὡς ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους ὁ ρήτωρ πεποίηκε. μὴ δυνάμενος γὰρ δεῖξαι ὅτι ἐκ ἑστὶ τὸ ψήφισμα τὸ γεγραφέν τῷ Ἀριστοκράτει προβέλευμα, τὴν γνώμην τῇ γεγράφαντος διαβάλλει. Ἐγὼ δὲ, Φησὶν, οἶμαι δᾶν ὑμᾶς ἐκείνο ὑπολαμβάνειν, ὅτι τὸ ψήφισμα τῷ ἔτος ἔγραψεν, ἐχ' ἵνα ὅντος ἀκῦρος, μηδὲν αἰδὲς ὑμῖν συμβῇ (τὴν ἀρχὴν γὰρ ἔξην αὐτῷ μὴ γεῖν, ἔγωγε τὸ τῇ πόλει βέλτιστον σκοπεῖν ἐβέλετο) ἀλλ' ἵνα ἱξαπατηθέντων ὑμῶν, διαπραΰναι τινες ταῖς ἀντιθέσεσιν ὑμῖν συμφέρονται. οἱ δὲ γεγραφάμενοι καὶ χρόνος ἐμποίησαντες, καὶ δι' ἑς ἀκῦρον ἐστίν, ἡμεῖς ἐσμέν. Ἐνέηνα γὰρ ἔδυνάμενος ὅτι ἐκ ἑστὶ προβέλευμα, συνέδραμε, καὶ [P] συνδραμῶν, τῆς γνώμης τῇ γεγράφαντος κατηγόρησεν.

ιγ' Μὴ τιθεὶς δὲ ἀντίθεσιν, λήσας προσρίπτων τὴν λύσιν, καὶ σπευδὴν ἔχεις ἵνα μὴ περὶ τὸτο ὡς κρινόμενον ἵσταται ὁ δικαστής. ὡς ἐν τῷ κατὰ Διοσχίνε ὁ ρήτωρ ἐποίησεν· ἔδυνάμενος γὰρ ἐξαρνηθῆναι ὅτι ἐκ ἔδωκε χρήματα Ὀλυνθίοις καὶ Φωκεῦσιν ἵνα Διοσχίνε καταμαρτυρήσωσιν. ἐλέγχει γὰρ ταῦτα Διοσχίνης, αὐτῶν Ὀλυνθίων παρεχόμενος μαρτυρίας, οἷς περὶ τὰς διαλεχθεὶς ὁ Δημοσθένης ἐφαίνεται. μὴ θεὸς τὴν ἀντίθεσιν προηγμένως ταύτην ὁ ρήτωρ περὶ αὐτῆς λύσιν, προσ-

quod antequam ipse esset profectus, Cersobleptes periisset, obiectionem in oratione sua non posuit, ratusque magnam copiam aliarum obiectionum deinceps afferendam, et obiectionem de tempore cum aliis confundens speravit non fore, ut iudices huic controuersiae insisterent.

12) Concessa insolubili obiectione, consilium accusabis aduersarii, ut isto obtenta videaris velut pro solutione quadam, criminationem consilii ingerere, ut fecit Demosthenes in oratione aduersus Aristocratem. *) Cum enim non posset demonstrare quod decretum ab Aristocrate scriptum non esset praeconsultum a senatu, consilium eius qui scripserat criminatur. *Ego vero vobis illud contra hoc opponendum statuo: decretum ab ipso esse scriptum, non ut eo irritum nihil vos incommodi sentiretis (licuisset enim omnino nihil scribere, si spectasset quid esset e republica) sed ut vobis deceptis, quidam ea, quae cum vestris utilitatibus pugnant, consequerentur. Qui autem accusarint, et rem distulerint, et effecerint ne ratum esset decretum, hi nos sumus. Cum enim instare non posset quod non esset a senatu praeconsultum, hoc concessit, eoque concessio, consilium eius qui scripserat accusauit.*

13) Non posita obiectione, solutionem velut aliud agens et obiter ingeres, dabisque operam ne illi rei tanquam controuersiae iudex insistat. Sic in oratione aduersus Aeschinem Demosthenes. *) Cum enim non posset negare quod pecunias non dedisset Olynthiis Phocensibusque, ut contra Aeschinem testimonium dicerent, probat enim hoc Aeschines ipsorum Olynthiorum allatis testimoniis, e quibus Demosthenem hac de re collocutum cum illis constabat: non ponit discrete hanc obie-

o) P. 442.

p) P. 210.

ρίπτων τὴν λύσιν, καὶ λέγων, Φωκίων τῶν ἐκπεπωκότων, οἱ μὲν οἶμαι βέλτιστοι καὶ μετρίωτατοι, Φυγάδες γεγεννημένοι καὶ τοιαῦτα πεπονθότες, ἡσυχίαν ἄγασιν· οἱ δὲ μὴδ' ὅτις ἄνευ ἀργυρίᾳ ποιήσονται, τὸν δῶσοντα ἐκ ἔχουσιν αὐτοῖς. ἔ γάρ ἐγωγε ἔδωκα ἂν ἐδενί, ἐδὲν, ὥστε μοι παρασάντας ἐνταυτοῖ, βοᾶν οἷα πεπόνθασιν. ἡ γὰρ ἀλήθεια καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ βοᾷ. Οὔτε γὰρ εἶδη κεν αὐτῷ τὴν ἀνδυποφοράν· αὐτὸς γὰρ ἦγε Φωκίων αὐτῶν καταμαρτυρῶντων αὐτῷ· καὶ δίζας παρέχεσθαι τὴν λύσιν ἣν προσέβηκεν, ἐκ ἐποίησε περὶ αὐτὸ ἱσῆσθαι τὸν δικαστήν, εἰπὼν αὐτὸ ἐν ἀφηγήσεως τρόπῳ.

ιδ' Ὅνομα δὲ ἀντ' ὀνόματος μεταθεῖς, τὴν αὐτὸν μεθοδεύσεις ἀντιθεσιν, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς στεφάνης πεποίηκεν. ἔ δυνάμενος γὰρ ἀντιτεῖναι πρὸς τὸ ὅτι ἐχ' ὑπεύθυνον ὄντα αὐτὸν ὁ Κτησιφῶν ἀνηγόρευσεν (ὅπερ ἀντικρὺς καὶ διαβέβηδον ὁ νόμος ἀπαγορεύει, μηδὲνα τῶν ὑπευθύνων ἀναγορεύεσθαι κελεύων) ὀνόματος μεταθέσει τὴν μέθοδον παρέσχeto, ἀντὶ τῆς ἀνηγόρευσεν, ἐπὶ ηὐσεσεν, εἰπὼν, αὐτὸν ὑπεύθυνον ὄντα. οἱ γὰρ νόμοι ἔ κωλύουσιν ἐπαινεῖσθαι, ἀλλ' ἀναγορεύεσθαι. Ἀπὸ δὲ τῆς ὀρίσμεθ μεθοδεύσεις τὴν αὐτὸν ἀντιθεσιν, συντρέχων αὐτῇ τὸν τρόπον τῆτον. κέχρηται δὲ αὐτῷ καὶ ἐρήτωρ. ἐκῶνος γὰρ ἔ δυνάμενος δεῖξαι ὅτι ἐκ ἦν ὑπεύθυνος, ἐδὲ αὐτὸ, ὅτι ἔ κωλύουσιν οἱ νόμοι τῆς ὑπευθύνου ἀναγορεύεσθαι, συνδραμὼν τῷ ὅτι ὑπεύθυνος ἦν, λέγει τὸ, ἄξιον ἔκρινέ με στεφάνης Κτησιφῶν ἔ περὶ τῶν ἐδενὸς ὧν ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὃ συκοφάντω. ἀλλὰ καὶ τεχοποιὸς ἦσθα, Φησί. καὶ διὰ τῆτο γὰρ ὁρῶς ἐπὶ ηὐμένην (ἐκ ἀνηγορεύουμένην, εἶπεν) ὅτι τὰ ἀνηλωμένα ἐπέδωκα,

obiectionem Demosthenes, sed instituit dissolvere, solutionemque obiter ingerit cum ait: *) *Phocensium optimi quique ut puto et modestissimi extorres facti et talia perpeffi otium nimirum agunt: qui vero nihil sine pecunia facili sunt, si praebitorem non habent. Neque enim ego cuiquam quicquam dederim, ut hic mihi assistentes clamitarent qualia perpeffi essent. Veritas enim et res ipsa clamat. Hic non posuit ipse obiectionem, quod ipse fuisset qui Phocenses illos aduersus Aeschinem dicentes testimonium induxisset, sed dum videtur solutionem afferre quam obiter atque per narrationis modum adicit, effecit ut illi rei a iudice minus infisteretur.*

14) Vocabulum ponendo pro vocabulo, obiectionem insolubilem eludes, ut fecit Demosthenes in oratione de Corona *). Cum enim haud posset refellere quod obnoxium ad rationes reddendas ipsum Ctesiphon praeconio extulisset, quod disertis verbis et aperte vetat lex, neminem obnoxium praeconio efferrī permittens, vocabuli mutatione viam diluendae obiectionis reperit et obnoxium laudatum a Ctesiphonte, non praeconio elatum dixit. Non autem laudari leges, sed praeconio efferrī prohibent. A definitione etiam viam inuenies diluendae insolubilis obiectionis, si definitionem concesseris certo modo, qua ratione vsus etiam est orator. Cum enim non posset ostendere quod obnoxius non esset: neque illud, quod leges non prohiberent obnoxios efferre praeconio, concessio quod esset obnoxius, subiungit: *) *atqui me dignum corona iudicauit Ctesiphon non ob eorum quicquam de quibus obnoxius eram, sed ob ea quae largitus sum, o calumniator. Sed et murorum instaurator fuisti, inquit. Et ob hoc* refute

g) P. 210.

r) P. 328. seq.

s) P. 329.

καὶ ἐκ ἐλογισμοῦ. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθυ-
νῶν καὶ τῶν ἐξεταζόντων προσδεῖται· ἡ δὲ
δωρεὰ, χάριτος καὶ ἐπαίνου δικαία τυγχά-
νουν ἐστίν. Ἀδυνατῶν γὰρ ὅτι ἐχ' ὑπεύθυνος
ἦν δεῖξαι τὴν ἀντίθεσιν, συνδραμῶν καὶ ἐπὶ
τὸ [P] ορίσασθαι καταφυγὰν ὣν ἐκ ἧν ὑπεύ-
θυνος, ταῦτέστιν ἐφ' οἷς ἐπέδωκε, μεθ' οὐδέν
ἔδοξε τὴν ἀντίθεσιν.

18) Ἐν προσχήματι δὲ τῷ δοκεῖν πλείους μὲν
ἔχεν παρέχεσθαι λύσεις τῷ ἔχοντος νόμῳ,
ὡς ὁ ἀντιδικὸς λέγει, ἢ βέλεσθαι δὲ ἀντίστα-
σθαι αὐτῷ, τὴν γνώμην δὲ ἐξετάζειν τῷ θέν-
τος τὸν νόμον μᾶλλον αἰρεῖσθαι τῶν συλλαβῶν
τῶν ἐν αὐτῷ τῷ νόμῳ ὑπεναντίως ἔχουσιν σοί·
ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῷ σεφάνου πε-
ποίηκεν. ἢ δυνάμενος γὰρ δεῖξαι ὅτι ἔχει τὴν
ὑπεύθυνον ἀνακηρύττεσθαι ἐν τῷ θεάτρῳ,
τάτῃ μὲν ἀφίσταται, τὴν γνώμην δὲ τῷ νομο-
δίτῃ ὑπὲρ αὐτῷ ὅσαν ἐξετάζει, μετὰ τῷ δο-
κεῖν πλείους ἂν παρέχεσθαι λύσεις πρὸς τὸ
ῥητὸν, εἰ ἐβέλετο. Καὶ μὴν περὶ γε τῷ ἐν
τῷ θεάτρῳ ἀνακηρύττεσθαι παραλείπω, καὶ
τὸ πελλὰ κίς αὐτὸς ἐξεφανῶσθαι πρότερον.
ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἔτω σκαιὸς εἰ καὶ ἀναισθη-
τος, Αἰσχίνη, ὥς ἐδύνασθαι λογισασθαι ὅτι
τῷ μὲν σεφανὲ μὲν τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον ὅπερ
ἂν ἀναρρήθῃ ὁ σεφάνος· τῷ δὲ τῶν σεφανέν-
των ἕνεκα συμφέροντος, ἐν τῷ θεάτρῳ γίνε-
ται τὸ κήρυγμα; οἱ γὰρ ἀλύσαντες ἅπαν-
τες, εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν προτρέπονται,
καὶ τὰς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαι-
νῶσι τῷ σεφανέμενῃ. Δόξας γὰρ πλείους
[P] ἔχεν ἂν παρέχεσθαι λύσεις εἰ ἐβέλετο,
ἐκείνας μὲν παρέλιπε, τὴν γνώμην δὲ ἐξετά-
σας καὶ ἦν συμφέρει μᾶλλον ἐν τῷ θεάτρῳ

recte laudabatur, (non ait, praeconio efferabar,) quod impensas de meo sumi largitus, et non in expensi tabulas retuli. Expensi enim tabulae rationes et inquisitores requirunt, donatio autem gratiarum actionem et laudationem merito consequitur. Cum enim non posset, quod obnoxius non esset, contra id quod obiciebatur ostendere, concedens hoc et ad definitionem confugiens, ostenso de quibus non esset ad rationes reddendas obnoxius, de iis scilicet quae esset largitus, objectionem visus est diluisse.

15) Causando plures esse in promptu solu-
tiones aduersus legem qualem aduersarius ob-
iicit, nolle autem te aduersus illam iam dispu-
tare, sed intentionem potius et consilium
examinare eius qui legem tulit, illoque po-
tius stare quam syllabis et verbis legis quae ti-
bi aduersantur. Sic Demosthenes in oratione
de Corona. Cum enim non posset ostendere
esse fas, ut in theatro obnoxii efferrentur prae-
conio, illud quidem relinquit, sed consilium
legislatoris de illa re inquit, cum insinuas-
set plures sibi si vellet etiam aduersus legis
verba responsiones haud deesse. 1) Iam quod
ad praeconium in theatro attinet, quam pluri-
mos alios ante me coronatos praetereo, sed per
deos immortales, itane vecors es et stupidus,
Aeschines, ut intelligere nequeas, ei qui coro-
natur, idem contingere incitamentum virtutis,
ubicunque corona proclametur, sed propter uti-
litatem eorum qui coronam donant, in theatro
fieri praeconium? Nam quotquot audiunt, hi
ad bene de rep. merendum excitantur: et eos
qui gratiam referunt, magis laudant quam eum
qui coronatur. Cum enim videri posset plu-
res habere in promptu solutiones, si vellet illi
vti, his relictis consilium excussit, quare ma-
gis e re sit bene meritos praeconio efferri in
theatro,

ἀνακηρύττεσθαι, μεθώλευσε τὸν νόμον, κατ' αὐτὸ μὲν ὄντα, ἔχοντα δὲ ἔτος.

15) Εὰν δὲ ἰσάζωσιν αἱ ἀντιθέσεις, ἐκ διαβολῆς μὲν τῆ ἀντιδικε, συστάσεως δὲ τῆς ἐαυτῆς, κρατύνει αἱ εἰς σοὶ συμφέρον· ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος πεποίηκεν· ὅντος γὰρ τότε τῆ ζητήματος, ἔμοσον σύ· ἔχῃ· ἀλλ' ἐγὼ ὁμνύω καὶ τῆ κατὰ τὸν ὅρκον ἰσάζοντος, πότερον ὁμῶσαι δεῖ, διαβαλὼν τὸν ἐχθρὸν, καὶ εἰπὼν ὅτι τὰ ἑκατῶα κατήτησε, καὶ ἡσέβει μὲν περὶ τὰς θεὰς αἰεὶ, εὐσεβὴς δὲ ἐγὼ καὶ πλεῖστον τῶν κραττόνων ποιέμενός λόγον. ἔτως τὴν ἰσάζουσαν ἀντιθέσιν ὡς ἄετο συμφέρον μὲν ἑαυτῷ, λυπεῖν δὲ τὸν ἀντιδικόν, ἐκράτυνεν, εἰπὼν, ἐγὼ τείνω ὁμνύω ὡς νόμιμον κατ' ἐξωλείας αὐτῆ καὶ γέ·ες καὶ οἰκίας, ἀξιοπιστότερος ὁ τῶν θεῶν πλείω ποιέμενος λόγον.

Ἔτι περὶ τῶν εὐλύτων καὶ τῶν δυσλύτων ἀντιθέσεων.

ΤΑΣ ἀντιθέσεις ὅσαι λύσεις ἐπιδέχονται, εἰ μὲν ὅσιν εὐλυτοί, προηγεμένως θεῖς, καὶ κατασκευάσας αἱ ἀντὶ ἀντιδικὸς εἰποι, διὰ τῆς ἀξιοπιστίας καὶ [P] τὸ πιστεῦν τῷ πλήθει τῶν λύσεων, ἔτως ἔπαυε πρὸς τὴν ἀντιθέσιν. Εἰ μὲν δὲ ἡ δύσλυτος, προδιαβαλὼν καὶ σά·θροτέρην ποιήσας ταῖς διαβολαῖς, ἔτω λύσεις πρόσφερε. Εἰσάγαγε δὲ τὰς ἀνθύποφους ποικίλως. ἡ γὰρ ὡς αἰκούσας ὅτι μέλλει λέγειν ὁ ἀντιδικός· ἡ, ὅτι πρὸς τόδε δεῖ πρῶτον ἀπαντῆσαι· ἡ, ὅτι αἰκήκοις τόδε τι μέλλει λέγειν αὐτόν· ἡ, ὅτι ἄπερ πέπεισαι, τάδε αὐτόν λέγειν· ἡ, ὅτι αὐτόν χρητῶνδε τῶν λόγων ἀποκλείεσθαι· ἡ, ὅτι ἐχ' ὁμοίαν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις λέγει· οἱ μὲν γὰρ τάδε, ἔτος δὲ

theatro, atque ita legem elusit ipsi quidem aduersantem sed eo datam consilio.

16) Si paria utrinque sint obiectionum momenta, ex criminatione aduersarii, et tui ipsius commendatione confirmabis ea quae causae tuae prodesse duxeris, ut Demosthenes fecit in oratione aduersus Cononem *). Cum enim iure esset quaestionis status, iuratu, non, sed ego iurabo: ac paribus hinc et inde existentibus uter iurare deberet, argumentis, criminatus inimicum quod Hecatae comesset coenas, et impium semper aduersus deos se gefisset, ego autem semper pius et deorum reuerens. Sic argumenti paritati robur addidit, ut putabat suae causae conducere et aduersario obesse, aitque, ego igitur iurabo solenne iusiurandum, mihi progenieique meae et domui exitium si fefellerō imprecatus, longaque vero fide dignior qui deos reuerentius colat.

17) De facile et difficulter solubilibus objectionibus.

Ex obiectionibus solutionem admittentibus eas quae facile possunt solui, diserte expone, et enarratis perspicue iis quae ab aduersario dicuntur, ut fide dignus videaris, atque ut multitudinis solutionum tuarum credatur, ita progredere ad confutationem. Si autem obiectio sit difficilis solutu, prius eam criminando et criminatione labefaciendo ita solutionem produci in medium. Poteris autem obiectiones variis modis adducere, vel, audisse te quid obiecturus sit aduersarius. Vel, prius occurrere oportet huic obiectioni, vel, intelligere te, hoc aduersarium dicturum. Vel, ab his rationibus eum intercludendum imprimis. Vel, non similia eum aliis loqui hominibus, nam illos

τάδε. ἢ οὕτως, εἰκὸς αὐτὸν ταῦτα λέγειν· ἢ, ὡς θαυμάζοντάς σε ὅτι τὶς μέλλει λέγειν ὁ ἀντιδίκος χρη εἰσάγειν· ἢ, ὡς ἀγανακτῶντος τῷ ἀντιδίκου, καὶ ταῦτα λέγοντος· οἶον, παῦ δὲ ἅλεις, πῦ δὲ τραπέζῃ; πῦ σπονδαί; ἢ, ὅτι ταῦτα λέγοντος αὐτὸν χρη ἀντέχεσθαι· ἢ ὅτι ἐκ ἑλάθε τόδε μέλλων λέγειν· ἢ, ὅτι ὁμοίως τινὶ τῶν πρῶτην κατηγορουμένων λέξει λόγους· ἢ, ὅτι τεχνικώτατος ἔσας ἐστὶν αὐτοῖς ὁ λόγος· ἢ, ὅτι προμπερὲς ἦν ἀπαύσας ὁ μέλλων λέγειν· ἢ ὅπως αὐτὸν ἐπινοήσας.

illos, alia hunc alia dicere. Vel sic: verisimile est haec eum dicturum. Vel mirantem te induces si haec dicturus sit aduersarius. Vel indignanter dicturum aduersarium, v. g. *ubi sal; ubi mensae, ubi tabulae foederum?* vel quod haec dicens audiendus non sit. Vel quod non fugit te haec ab eo dici. Vel quod similia dicturus sit iis quae nuper sunt condemnata. Vel quod haec sit ratio aduersariorum exquisitissima. Vel: ante exiguum tempus audiui obijci quod iam dicturus sum: vel quancumque rationem aliam placuerit tibi comminisci.

Περὶ τῶν ἐπιλογικῶν ἀντιθέσεων.

Αἱ δὲ ἐπιλογικαὶ ἀντιθέσεις αὐξήσεως ἔνεπεν παραλαμβάνοντα, καὶ ὥστε τὸν δικαστὴν πρὸς ὃ βέβαιον ἐγκρατῆ ποιῆσαι· χρη δὲ αὐτοῖς ἔσθ' ὅτε καταμιγνύναι [P] καὶ ταῖς μαχίμοις. ἐπεὶ δὲ κατὰ τῷ ἀγωνίζεσθαι ἔσθ' ὅτε χρη καὶ τὸν δικαστὴν ἐμπαθεῖ ποιῆσαι, δεῖ ἂν ποιῇ καὶ τὸν ἀντίδικον ὡς ἀντιθέσεως σχήματι λέγειν περὶ αὐτῶ, ὅ, τι αἰὶν ὁ ἡττηθεὶς εἶπη. οἶον τὰ, Μὴ με Δημοσθένης παραδῶτε, μηδὲ διὰ Δημοσθένην ἀνέλητε. Ἡ γὰρ ἀντιθέσις αὕτη ἐν μέσῃ τῇ μάχῃ κειμένη τῇ λεγούσῃ ὅτι χρη σε ἰδιωτικὴν πρὸς με ἐπαναρεῖσθαι δίκην, τὰς μὲν δικαστὰς ἀπὸ Φθόνος τῷ κατ' ἑαυτὸν διὰ τὸ δημοσίαν εἰληχέειν, εἰς ὀργὴν ἐμβέβληκε τὴν κατὰ Μεδίαν· καὶ ἀντίδικον δὲ ὡς προκαταγινώσκοντάς αὐτῷ ὅπερ ἀμφισβητεῖται, τὰς λόγους ἐποίησε τὰς λέγειν διὰ τῆς ἐπιλογικῆς ἀντιθέσεως.

18) De obiectionibus epilagicis.

Epilogicae obiectiones ad exaggerandum assumuntur, ut iudex in eo quod volumus confirmetur, licet illas aliquando etiam pugatoris admiscere, quoniam inter decertandum opus est quandoque commouere iudicem: oportet igitur inducere aduersarium obiectionis more dicere de se ipso, qualia diceret iam victus et superatus, quale est illud: *ne me Demostheni tradite, ne me Demosthenis causa perdat.* Haec enim obiectio in media decertatione collocata, quae fuerat de eo quod priuatam te oportet mihi intentare litem, iudices per inuidiam aduersus se, quod publicam ipsi mouisset, in iram aduersus Mediam coniecit. Aduersarium itaque, velut praetcondemnantem seipsum de quo adhuc litigabatur, haec dicentem induxit per obiectionem epilagicam.

*) Orat. contra Midiam p. 400.

CAPVT

CAPVT XXXVII. (olim XLI.)

DE IOSEPHI CHRISTIANI HYPOMNESTICO, DE CYRILLO SCYTHOPOLITANO, ANDREA CRETENSI ET ALIIS QVIBVSDAM
SAECVLI VI. VII. VIII. ET IX. SCRIPTORIBVS.

Capitulum hypomnestici hactenus inediti, e MS. graece et latine. I. De Cyrillo Scythopolitano et aliis scriptoribus quibusdam saeculi sexti, de quibus necdum dictum, II. De Andrea Cretensi, et aliis quibusdam saeculi septimi scriptoribus. III. Index plenior Melodorum graecorum. IV. De Paulo CPol. et aliis propugnatoribus haereseos Monotheletarum. V. Index scriptorum, qui in conciliis Lateranensi a. 640. et CPolitano a. 680. memorantur. VI. De Ioanne Carpathio et aliis quibusdam scriptoribus saeculi octavi. VII. De Michaele Syncello, et aliis quibusdam saeculi noni scriptoribus. VIII.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

Inter scripta graeca, quae in Angliam aduexit Theodorus Cantuariensis episcopus a. C. 690. defunctus, traditur fuisse IOSEPHI, Christiani scriptoris, hypomnesticon *), siue commentarii rerum sacrarum memoriales in quinque libros diuisi, quorum apographum scriptum

G 2

ante

*) Vide si placet, quae de illo dixi lib. IV. cap. 6. §. 17. *Fabr.* *Stue.* libr. IV. cap. 3. sect. 3. pag. 60. vol. V. nou. ed. inprimis, quae ego notavi ad vol. VIII. p. 349. not. f. ubi cod. *Vindobon.* XIX. et iudicium Lambecii, praecipue Kollarit, (qui negat, *Iosephum*, *christianum*, in mortalium numero vmquam existisse,) in eodem. de bibl. caesar. III. de illo codice pag. 83. sqq. iam memoravi. — Add. cod. XX. *Vindob.* nr. 3. et de eo *Lambec.* III. p. 96. — *Matriti* in cod. regio CXVIII. sunt fol. II. *Ἰωσήφ ἐν τῇ ὑπομνηματικῇ*, (scribe *ὑπομνηματῇ*,) κεφ. 9. quod fragmentum, *Iriarto* in cat. codd. gr. *Matrit.* p. 478. si spectes capituli inscriptiones, a Fabricio nostro loco exhibitae, desumptum esse videtur ex Iosephi Hypomnestici libri IV. cap. 73. — In cod. cod. fol. 14. est aliud ex eodem Iosephi opere, cap. CLVIII. fragmentum, quod incipit: *Ἦν ἐν τῇ μνημόσυνῃ ἐν ταῖς γραφαῖς βιβλία.* — *Mosquae* in cod. synbd. CXLIX. sunt nr. 1.

Ἰωσήφ ἀπὸ τῶν ὑπομνηματικῶν Ἰωσήφου et nr. 2. eiusdem; *καὶ συνέτη τὸ ψαλτήριον* (confer supra, vol. VII. p. 349.) v. *Matthaei* notit. MSS. gr. *Mosquae* pag. 81. ed. in 8. — *Florentiae* in cod. Laurent. III. nr. 11. plut. 6. *Ἰωσήφ ἐν τῇ ὑπομνηματικῇ, καὶ ψαλμῶν βιβλῖ* (est in *Fabr.* inscriptionibus sqq. libri V. cap. 131.) v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 83. — Ibid. in cod. XXX. nr. 6. plut. 58. *Methodus Iosephi ex eius commentariis et chronicis operibus, quomodo compositum sit Psalterium et Psalmi dispositi: et quinam sint libri, in scripturis memorati, ac si existerent, nec tamen reperiuntur; quidque David in fine fecerit; quique et quot, et quo tempore Psalterium sint interpretati.* v. *Bandin.* libr. cit. II. p. 477. — Fragmentum, *Paris.* in bibl. publ. cod. CXLVI. nr. 7. (idem, credo, quod est in codd *Vindobon.* et *Laurent.*) et cod. CMXXXVII. nr. 8. caput centesimum. *Harl.*

ante annos quingentos in membrana, seruat bibliotheca Cantabrigiensis ex munere Matthaei Parkeri, archiepiscopi Cantuariensis, a. 1575. extincti. Sed si caput CXXXVI. ab ipso auctore est, ille non modo haud fuit antiquior Theodoro Cantuariensi, nedum S. Epiphanio; sed vixit non ante saeculi vndecimi extremum; nam Hippolytum Thebanum, ex cuius Chronico syntagmate laciniam adfert, saeculo vndecimo vixisse constat. Equidem praestantissimus *Caveus*^{b)}, qui hunc Iosephum ad a. C. 420. [P] refert, et Epiphanium ab eo plurima ait repetisse; caput illud ab interpolatore aliquo vel ipso librario additum non dubitat: sed nullam habet, quam huius rei adferat, rationem, nisi quod auctorem longe antiquiorem esse sibi persuasit. Ad argumentum autem, quod haereticos Nestorianos et alios iuniores ille non commemorat, responderi potest, eum antiquioris scriptoris Epiphanii^{c)} insistentem vestigiis, de suo nihil illo in loco adiecit. Quicquid vero est, totum ex codice Cantabrigiensis ab aliquo viro docto publicari cum necessariis observationibus optem, licet non integrum exstare in illo MSto, sed tum alia, tum maximam libri secundi partem cum toto libro tertio periisse existimem. Quum vero nactus sim inscriptiones capitum, quas, quum verlateretur Cantabrigiae, ex MSto codice excerptis venerandus noster D. Io. Christophorus Wolfius, eas hoc loco exhibere vniuersas, additaque latina versione cum lectore communicare volui, si fortassis tanto facilius aliquis hoc veluti gustu ad opus ipsum proferendum permoveeri se patiatur. *Fabr.* Ipse vero Fabricius noster postea illud opusculum edidit in libro inscripto: *Codici pseudepigraphi veteris Testamenti volumen alterum. Accedit Iosephi, veteris christiani scriptoris, Hypomnesticon, nunc primum in lucem editum, cum versione ac notis Ioann. Alb. Fabricii* D. Theol. et P. P. Hamburgi 1723. 8. In epistola nuncupatoria ad D. Christian. Frid. Boernerum, theolog. Lipsiens. et ad Adolph. Hofmannum laudat utriusque studium; et a posteriore, scribit, reduce ex Anglia, se apographum cod. Thomae Galei, manu illius castigatum, accepisse; Boernerum vero codicem suum, quem ex Cantabrigiensis ipse olim descripsisset, sponte misisse, et non paucorum locorum, emendatius atque integrius exprimendorum, ita ducem se Fabricio praebuisse et auctorem. Tum de Iosepho, eius libro atque aetate plura observat. Negat igitur librum ad nos pervenisse integrum; tum de aetate neque Canro assentitur, neque Isaaco Vossio, qui, auctorem hypomnestici, putavit, eundem esse cum Iosepho Tiberiensi, ex Iudaeo Christiano, quem laudat Epiphanius haeresi XXX. 4. seq. immo, „haud dubie, ait Fabricius, longe est iunior, etiam Theodoro, Cantuariensi episcopo, a. 690, defuncto; neque cod. Cantabrigiensis mscriptus ab eo in Angliam adlatus est, qui non potest esse antiquior Leone philosopho, cuius versus quosdam eadem manu exaratos exhibet; neque Hippolyto Thebano, (a quo citatur Simeon Metaphrastes,) cuius Hippolyti locus capite 136. hypomne-

b) In historia litteraria scriptor. eccles. quae a. 1720. quartum recusa est Genevae. *Fabr.* [In ed. Basil. 1741. tom. I. p. 397. sqq. ubi multus est de hoc Iosepho, et eius opere. Contra Caveum disputat *Oudin.* in comment. de SS. eccles. tom. II. pag. 1061. sq. at quando scribit, reperisse se, hypomnesticum illud, nihil aliud esse, ac paucis

exceptis, editionem latinam Iosephi Gorionidis, a vero aberrasse videtur. *Hari.*

c) Epiphanius plura debere auctorem et Iosepho, res arguit. Praeterca c. 152 citat Clementem Alex. et Hegesippum atque alibi (ex Clemente, ni fallor,) Heraclidem Pythag. et (ex Eusebio, ut opinor,) Porphyrium.

hypomnestici eodem caractere expressus legitur. " Fabric. quidem ibid. p. 362, sqq. iterum edidit indicem libri memorialis, a Iosepho compositi, quem antea in bibl. gr. h. l. primum euulgauerat: attamen, et propter adnotationes subiectas, et quod, multos, cognoui, ad hunc bibl. gr. locum promouisse, cum in hac noua editione renouare typis, quam excludere, satius esse dixi. Fabricius ipse, in codice pseudepigrapho V. T. vol. I. pag. 901. sqq. et 912. seq. iam duo capita, nr. 130. et 120. ex cod. Cantabrig. cum versione lat. paucisque notis luce publica donasse, in notis ad capp. citata indicauit. Harl. Ex Fabricio edit. Iosephi (ita scribitur memorialis liber, sed versione editoris addita et textu ita ordinato, ut lectorum commodo inferuiret (ut in Proll. dicitur), repetitus est in Gallandii Bibl. PP. tom. XIV. p. 3, seq. ubi in Prolegg. p. IV. f. contra Fabr. disputatur, et floruisse auctorem medio saeculo IV. contenditur. Beck.

ΙΩΣΗΠΟΥ ΥΠΟΜΝΗΣΤΙΚΟΝ

Βιβλίον α΄.

Caput 1. Ὅσα γεγονάσιν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἕως τοῦ τοῦ Σωτῆρος παρεσσίας γενεᾶς.

2. Ὅσοι γεγονάσιν ἀρχιερεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀβραὰμ ἀρχαίμενοις.

3. Τίνες οἱ ἐκ τοῦ Καὶν γεννώμενοι καὶ εἰς εἰσδομήν γενεὰν ἀνέστηκαν α).

4. Τίνες εἰσιν οἱ ἐκ τοῦ Ἰακώβ παῖδες οἱ τοῦ λαοῦ πατριάρχαι.

5. Τίνες εἰσιν οἱ ἐκ τοῦ κατακλυσμῆ ἐν τῇ κιβωτῷ διασωθέντες.

6. Τίνες εἰσιν οἱ οὐ μετὰ τοῦ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον καταλύσαντες.

7. Τίνες εἰσιν οἱ τοῦ Σαμὴλ πρόγονοι ἱερατικοί.

[C] 8. Τίνες δὲ οἱ τοῦ Ἠλὶ πρόγονοι ἱερατικοί.

9. Τίνες δὲ οἱ τοῦ Ἐζεκιὴλ τοῦ προφήτου πρόγονοι ἱερατικοί.

10. Τίνες δὲ οἱ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου πρόγονοι ἱερατικοί.

11. Τίνες εἰσιν οἱ τοῦ λαοῦ κριταὶ μετὰ τὴν διανομήσιν τὴν ὑπὸ Ἰησοῦ τοῦ Νεοῦ τῆς γῆς γεγενημένην γενόμενοι.

12. Τίνες ἐβασίλευσαν τῷ λαῷ.

13. Τίνες βασιλεῖς γεγονάσι τῷ Ἰσραὴλ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰεζαα διαίρεσιν.

14. Τίνες προφῆται γεγονάσιν ἐν τῷ θάω λόγῳ,

α) Leg. ἀνέστην.

Iosephi Christiani scriptoris Hypomnesticon lib. 1.

Caput 1. Quot fuerint generationes ab Adam usque ad saluatoris aduentum. (adde c. 149.)

2. Quot pontifices maximi, facto initio ab Aarone.

3. Quinam posterii Caini, ad septimam usque ab illo generationem.

4. Quinam filii duodecim Iacobi, populi patriarchae.

5. Quinam seruati in arca ex diluuio.

6. Quinam illi LXXV. qui cum Iacobo Aegyptum habitaturi petierunt.

7. Quinam progenitores Samuelis sacerdotis.

8. Quinam Eli progenitores sacerdotes.

9. Quinam Ezechielis prophetae progenitores sacerdotes.

10. Quinam Ieremiae prophetae progenitores sacerdotes.

11. Qui fuerint Iudices populi, post distributionem terrae a Iesu filio Naue factam.

12. Quinam reges populo praefuerint.

13. Quinam reges Israelis post disiunctionem a Iuda.

14. Quinam prophetae in diuinis litteris commemorati.

οἱ καὶ τὰς προφητείας ἐγγράφως πεποι-
ηται.

15. Τίνες δὲ γεγόνασιν ἄλλοι ^{ε)}.
16. Τίνες προφήτιδες ^{ς)} γυναῖκες γεγόνασιν.
17. Τίνες εὐσεβεῖς γεγόνασι βασιλεῖς.
18. Τίνες ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ γεγό-
νασι.
19. Τίνες ἐξηρχον τῶν φυλῶν κατὰ τὴν ἐξο-
δον τῆς Αἰγύπτου.
20. Τίνες ἔσχε Μωϋσῆς υἱὲς καὶ ἐκ τίνος.
21. Τίνες δὲ Ἰσραὴλ ἔσχε υἱὲς.
22. Τίνα ἐστὶ τὰ ἐθνη, αἳ ὁ λαὸς ἐκληρονόμη-
σε.
23. Τίνες βασιλεῖς καὶ τίνων ἐθνῶν ὁ λαὸς
ἀπέκτεινεν.
24. Πόσα ἐθνη καὶ τίνα συνέστη ἀπὸ [P] τῶν
τριῶν τῆ Νῶε παίδων, Σήμ, Χαμ, Ἰα-
φῆθ.
25. Τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ ^{ς)} ἐνδιάθετα βιβλία
κβ'.
26. Ὀνομασίαι καὶ ἐρμηνεῖαι ^{ς)} τῶν παρ'
Ἑβραίοις σοφιστῶν.
27. Μῆνες ^{ς)} Ἑβραίων, Αἰγυπτίων, Μακε-
δόνων, Ῥωμαίων.

ε) In codicis pseudepigraphi V. T. volumine
II. p. 364. plenior est sectionis 15. inscriptio: nam
post τὸ, ἄλλοι additum est: προφῆται, οἱ μὴ ἐν
γραμμασιν αὐτῶν καταλείψαντες τὰς προφητείας, pro-
phetas, qui scriptis suis prophetias non relique-
runt. Harl.

ς) Confer, quae ex Epiphania dedi pag. 901.
codicis pseudepigraphi Vet. test.

g) Al. ἐνδιάθετα. Adde, quae ex Origene Eu-
sebius VI. 25. hist. ecoles. [et Fabr. notam ad
cod. pseudep. V. T. p. 44. sq.]

h) Confer Eusebium pag. 474. et 519. Demon-
strat. euangel. et Hieronymum epist. CLV: ad
Paulam, Io. Drusium in Alphabeto Ebraico p. 29.

memorati extiterint, qui prophetiarum
etiam scripto consignatarum fuere aucto-
res.

15. Quisam prophetae alii.
16. Quasnam prophetides mulieres.
17. Quinam reges fuerint pii.
18. Quinam pseudoprophetae fuerint in po-
pulo.
19. Qui praefuerint tribubus tempore profe-
ditionis ex Aegypto.
20. Quos filios habuerit Moyse et e quam
uxore.
21. Quos filios habuerit Aaron.
22. Quasnam illae gentes, quarum in terras
successit populus Israeliticus.
23. Quosnam et quarum gentium reges popu-
lus interfecerit.
24. Quot et quasnam gentes exstiterint e tri-
bus filiis Noë, Semo, Chamo et Iaphetho.
25. Libri XXII. quibus vetus testamentum
continetur.
26. Nomina et interpretationes litterarum
apud Hebraeos.
27. Menses Hebraeorum, Aegyptiorum,
Macedonum, Romanorum.

28. Quo-

seq. et Io. Morini Exerc. biblic. p. 504. Lambec-
cium III. p. 55. Si Iosephum nostrum audimus,
litterae alphabeti hebraici ex significationis sin-
gularum connexionione hanc fundunt sententiam:
(ὁ μὲ ἀκροτάτω τοιαύτην διάνοιαν) μᾶθαι οὐκ
πλήρως δύλται αὐτῇ. Ἐν αὐτῇ ἔη ὁ ζῶν. Καλὴ
ἀρχὴ ὅμως μᾶθαι ἐξ αὐτῶν αἰώνια βούθαι,
ὁφθαλμοῖς, στόμα καὶ δικαιοσύνη· κλήσι κεφαλῇ καὶ
ὀδόντων σημεῖα.

ς) Nomina mensium:

Νησὴν, Φαρμαδί. Ζανθινοῦ, Ἀπρίλλου.
Ἰούρ, Παχών, Ἀρτεμίδιος, Μάιος.
Σικαν, Παυνί, Δέσιος, Ἰένιος.
Θαμμιάς, Ἐπιφί, Πάνμος, Ἰέλιος.
Ἀβ, Μισσαρί, Αὔρι, Αὐγαστος.
Ἐλάλ, Θαθ, Γορπιῶς, Σεπτεμβριος.

Θισρί

28. Ὅπως τὸ ἱερὸν κατεσκευάζετο χρῆμα καὶ θυμίαμα.
 29. Τίνες γεγόνασι Γίγαντες.
 30. Τίνες πολὺπαιδες γεγόνασι.
 31. Ὅπως κατεσκευάθη ὁ λαός *).
 32. Τίνες εἰσὶν αἱ φυγαδευτήριαι πόλεις, εἰς αἷς κατέφυγον οἱ ἀκούσιον φόνον διδρασκότες.
 33. Τίνες εἰσὶν αἱ μὴ πόλεις. αἱ τοῖς Λευταῖς ἀφορισθῆσαι.
 [P] 34. Τίνες αἰλήφασιν πόλεις καὶ βασιλῆς, Ἰησὺς καὶ Χαλεφ οἱ πιστοί.
 35. Τίνες εἰσὶ βασιλεῖς οἱ ἐπελθόντες τῇ αἰλικῇ παιδίᾳ, ἕς ἐπάταξε Ἀβραάμ.
 36. Τίνες εἰσὶ βασιλεῖς, ἕς δίκασεν Ἀβραάμ μετὰ τῷ Λῶτ.
 37. Τίνες ἑβραῖοι γυναῖκας ἐθνικὰς ἡγάγοντο.
 38. Τίνες πόλεις ἡγάγον γυναῖκας.
 39. Ὅσαι γυναῖκες τὰς ἀνδρας διέφθειραν.
 40. Ὅσαι γυναῖκες τὰς ἀνδρας εὐεργέτησαν, καὶ δι' ὧν ἔδρασαν εὐάρεστοι τῷ Θεῷ γεγένησιν.
 41. Τίνες ἀνδρες ἐπὶ σοφίᾳ θαυμαστοὶ γεγένησιν.
 42. Τίνες ἐπὶ σοφίᾳ γυναῖκες θαυμασταὶ γεγένησιν.
 43. Τίνες ἐπὶ δεινότητι γινόμενοι σοφοὶ διὰ τῆς ἐαυτῶν σοφίας ἀπώλοντο.
 44. Τίνες ἐπικρύψας ἀληθείας σοφοὶ σωτηρίαν εὗραντο.
 45. Τίνες δὲ δόλῳ δικαιοσύνης ἔργα διεπράξαντο.
28. Quomodo sacrum vagentur et incensum præparata fuerint.
 29. Quinam fuerint Gigantes,
 30. Quibus multi fuerint liberi.
 31. Quomodo populus fuerit distributus.
 32. Quae fuerint vrbes asyli, ad quas confugerent, qui inuoluntariam caedem perpetraverant.
 33. Quacnam ciuitates XLVIII. Lenitis assignatae.
 34. Quas ciuitates regesque ceperint Iosua et Caleb, insigni fide viri.
 35. Qui fuerint reges, qui conuenere in vallem salsam, *) quos profligauit Abraam.
 36. Qui reges, quos Abraham una cum Loto seruauit.
 37. Quinam Hebraei vxores ethnicas duxerint.
 38. Quinam multas duxerint vxores.
 39. Quae vxores viros suos perdiderint.
 40. Quae vxores bene de suis viris sint promeritae, et factis suis deo probatae extirint.
 41. Quinam viri sapientia fuerint admirabiles.
 42. Quenam admiranda sapientia exstiterint foeminae.
 43. Quinam callide sapientes sua perierint sapientia.
 44. Quinam sapientes veritatis occultatione salutem inuenerint.
 45. Qui per dolum iussa patrauerint.

46. Qui-

Θισρι†), Φωφι, Τπερβερεταῖοι, Οκτώβριος.

Μαρτίου, *) Ἀδύρ, Δίος, Νομβρίου.

Χασλεῦ, Χυαῖ, Ἀπελαῖος, Δεκέμβριος.

Τηβήδ, Τυβί. **) Διδυαῖος, Ἰανουάριος.

Σαβαδ, Μεχίρ, Περίτιος, Φεβρουάριος.

Ἀδάρ, Φαμενιάδ, ***) Δύρριος, Μάρτιος.

*) [Μαρσαβάν in cod. pseud. V. T. p. 51. Mox ibidem, ἀπηνδαῖος. Χαλκί.]

†) Ὅσρι vulg. in cod. pseud. et Gall. sed in not. corrigitur Θισρι. Beck.

**) [Τύβι, ibid. Harl.]

***) [Φαμενιάδ, ibid. Harl.]

λ) In codice Fabricii citato inscriptioni post τὴν, λαὸς praeterea leguntur adiecta: τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ὁ Ναυὴ Ἰησὺς αὐτοῖς ἐπαγγέλλεται. addita versione loci: quomodo populo fuerit distributa terra promissionis, uti Iesus Naue illis in hereditatem dedit. Harl.

λ) Gen. XIV. 9.

46. Τίνες, προσχήματι χρηστότητος ἢ εὐσεβείας, θάνατον κατεργάσαντο.
 47. Τίνες δίκαιοι ἀνῆρέθησαν.
 48. Τίνες ἀδελφοὺς ἀπέκταναν.
 49. Τίνες παρὰ τὸ δοκεῖν, τῷ Θεῷ χρηστεύμενοι, ἀναιρένται.
 [P] 50. Τίνες μισθὸν δικαιοσύνης τὸ ἀποθανεῖν ἐκομίσαντο, καὶ τίνες δι' ἀσεβείας ἐπέβιωσαν.
 51. Τίνες ἐνοσήσαντες ἀποθνήσκον ἐκελεύοντο.
 52. Τίνες τῶν ἁγίων, τυφλοὶ τὴν ὄρασιν γεγόναντες, ἀπέθανον.
 53. Τίνες διέμειναν, ἐκ ἀπέθανον.
 54. Τίνες ἀποθανόντες ἀνέζησαν.
 55. Τίνες ζῆραν τετόκασιν.
 56. Τίνες πατέρα ἠτίμησαν.
 57. Τίνες ἀλαζονεύσασμενοι κατηνέχθησαν.
 58. Τίνες διὰ ταπεινοφροσύνης εἰς δόξαν καὶ ὕψος ἤχθησαν.
 59. Τίνες ἐπὶ φονοῖς δράσαντες ^{m)} ἀπαδείχθησαν καὶ εὐαρεστοὶ παρὰ Θεῷ γεγονάσι.
 60. Τίνες ἐπὶ παρανομίαις λιθόλευστοι ἀνῆρέθησαν.
 61. Καὶ τίνες δίκαιοι ἐπ' εὐσεβείας.
 62. Τίνες παρανόμους μίξας πεποίητο.
 63. Τίνες διώνυμοι γεγονάσι.
 64. Τίνες δευτέρῳ ἐνόματι ἐπωνομάσθησαν.
46. Quinam bonitatis vel pietatis praetextu mortem intulerint.
 47. Qui iusti fuerint interemti.
 48. Quinam fratres suos occiderint.
 49. Qui praeter opinionem, quum bene erga Deum se gererent, fuerint interfecti.
 50. Quinam mercedem iustitiae tulerint mortem, et qui per impietatem superstites in vita manserint.
 51. Quinam sine agrotatione mori sint iussi.
 52. Qui sancti oculis capti mortem obierint.
 53. Quinam viui manserint nec sint mortui.
 54. Quinam ex morte reuixerint.
 55. Quatenam, steriles quum essent, pepererint.
 56. Quinam patrem suum inhonorauerint.
 57. Qui superbi depressi sint.
 58. Quinam per modestiam sint euecti in gloriam ac sublimitatem.
 59. Qui propter homicidia quae patrarunt inclaruerint et Deo probati fuerint.
 60. Quinam propter crimina obruti lapidibus, atque ita e medio sublati sint.
 61. Quinam item iusti propter pietatem.
 62. Quinam incestuosae nuptiae se polluerint.
 63. Quinam duplici exstiterint praediti nomine.
 64. Quinam secundo nomine nuncupati sint.

Βιβλίον β'.

Liber II.

65. Τίνα ἐστὶ τὰ ἐπὶ τιμῆς ⁿ⁾ θεότητος παραλαμβανόμενα.
 [P] 66. Τίνα δὲ τὰ ἐπὶ δυαδικῆς ὑποστάσεως.
 67. Τίνα τὰ τριαδικῶς ^{o)} παραλαμβανόμενα.
65. Quatenam sumantur ad venerendam divinitatem concipiendum.
 66. Quatenam ad personam duplicis substantiae.
 67. Quatenam ad S. Trinitatem.

68. Quae-

m) In cod. pseudep. citato p. 369. editum est: τίνες ἐφ' οἷς ἔδρασαν φόνους, ἀπαδείχθησαν, etc. Harl.

n) In cod. mem. legitur: τίνα τὰ ἐπὶ τῆς μιᾶς etc. Harl.

o) Loco cit. editum est: τίνα τὰ ἐπὶ τριαδικῆς παραλαμβανόμενα. Harl. Galland. edidit: τίνα τὰ ἐπὶ τῆς μιᾶς θεότητος παρ. Beck.

68. Τίνες εἰσὶν οἱ σταθμοὶ τῆς πορείας τῶ λαοῦ
οἱ ἀπ' Αἰγύπτου.

68. Quaequam fuerint mansiones in itinere
populi ex Aegypto.

Βιβλίον δ'.

Liber IV.

69. Τίνα ἐστὶν, ἃ τεθέαται Μωϋσῆς θαυμά-
σια, καὶ δι' αὐτῶ κατέργασται.

69. Quae miracula a Moyse visa et per ipsum
patrata fuerint.

70. Τίνα ἐστὶν τὰ δι' Ἰησοῦ τῷ Ναυῇ ἐπιτε-
λεσθέντα σημεῖα, καὶ δι' αὐτῶ τῷ λαῷ
κατεργασθέντα θαύματα.

70. Quae signa perfecta sint a Iesu Naue, et
per ipsum in populo patrata miracula.

71. Τίνα ἐστὶ τὰ διὰ τῶν κριτῶν θαυμάσια
γεγόμενα.

71. Quaeenam miracula facta sint a Iudicibus.

72. Τίνα ἐστὶ τὰ διὰ Σαμὴλ διαπεπραγμέ-
να θαύματα.

72. Quae miracula effecta fuerint per Samue-
lem.

73. Τίνα ἐστὶ τὰ τῷ Δαβὶδ πεπραγμένα καὶ
εἰς αὐτὸν θαύματος ἄξια πραχθέντα.

73. Quaeenam peracta a Dauide, et in ipsum,
digna admiratione facta sint.

74. Τίνα ἐστὶ τὰ τῷ Σολομῶνι δεδρασμένα.

74. Quae a Salomone sint patrata.

75. Τίνα ἐστὶ τὰ ὑπὸ Ἠσαΐα τῷ προφῆτῃ πε-
πραγμένα θαύματα.

75. Quae miracula fecerit Esaias.

76. Τίνα ἐστὶ ἃ Ἰερემίας προεφήτευσεν καὶ
προφητεύων ὑπέμεινε.

76. Quaeenam Ieremias praedixerit, quaeque
vaticinatus pertulerit.

77. Τίνα ἐστὶ, ἃ προεφήτευσεν Σοφονίας.

77. Quae praelocutus sit Sophonias.

78. Τίνα προεφήτευσεν Ἀγγαῖος.

78. Quae Aggaeus.

79. Τίνα προεφήτευσεν Ζαχαρίας.

79. Quae Zacharias.

80. Τίνα προεφήτευσεν Μαλαχίας.

80. Quae Malachias.

81. Τίνα ἐστὶ, τὰ διὰ Ἠλίου [Gall. Ἠλιῆ] γε-
γονότα θαυμάσια σημεῖα.

81. Quae signa admiranda per Eliam effecta
sint.

82. Τίνα ἐστὶ τὰ διὰ Ἐλισσαίου γεγονότα δι-
πλά ἐν πνεύματι Ἠλίου θαύματα σημεῖα.

82. Quaeenam per Elisaeum patrata sint dupla
in spiritu Eliae signa admirabilia.

[P] 83. Τίνα ἐστὶν, ἃ προεφήτευσεν Ἠλίας.

83. Quae vaticinatus sit Elias.

84. Τίνα ἐστὶν, ἃ Ἐλισσαῖος προεφήτευσεν.

84. Quae Elisaeus.

85. Τίνα ἐστὶν, ἃ Γαδ προεφήτευσεν.

85. Quae Gad.

86. Τίνα ἐστὶν, ἃ προεφήτευσεν Ναθαν.

86. Quae Nathan.

87. Τίνα προεφήτευσεν Ἀχίας ὁ Σιλωνίτης.

87. Quae Achias Silonitas prophetauerit.

88. Τίνα Σαμαίας προεφήτευσεν.

88. Quae Samaeas.

89. Τί προεφήτευσεν Ἰαδων. 9).

89. Quae Iadon.

90. Quae

p) 'Eri abest l. cit. Fabricii etiam in seq. inscriptione. Harl.

q) 'Idw aliis vel 'Addw.

90. Τί προεφήτευσέ Βαασά.
 91. Τί προεφήτευσεν Μιχαίας.
 92. Τίνα προεφήτευσεν Ἀζαρίας, υἱὸς Σαδὸκ.
 93. Τίνα προεφήτευσεν Ἰησοῦς, ὁ τῷ Ἀνανῇ.
 94. Τίνα προεφήτευσεν Ὀζιήλ ὁ προφήτης.
 95. Τίνα προεφήτευσεν Ἐλιαδ, ὁ τῷ Ὀβδία.
 96. Τίνα προεφήτευσεν Ὀλδα, ἡ τῷ Σελίμ γυνή.
 97. Τίνα ἐστὶν, ὁ Ζαχαρίας ὁ ἀρχιερεὺς προεφήτευσεν.
 98. Τίνα ἐστὶν, ὁ Συμεὼν προεφήτευσεν.
 99. Τί προεφήτευσεν Ἐλισάβετ.
 100. Τίνα ἐστὶν, τὰ διὰ τῆς παρθένου Μαρίας προφητευθέντα *).
 101. Τίς ἄκων προεφήτευσεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ.
90. Quae Baasa.
 91. Quae Michacas.
 92. Quae Azarias. Sadoci F.
 93. Quae Iesus Ananiae.
 94. Quenam praelocutus sit Oziel propheta.
 95. Quae Eliad Obdiae F.
 96. Quenam prophetauerit Olda, Selimi vxor.
 97. Quae Zacharias pontifex.
 98. Quae Simeon.
 99. Quenam Elifabet.
 100. Quenam a Maria virgine fuerint.
 101. Quis inuitus sit vaticinatus in euangelio.

Βιβλίον ε΄.

Liber V.

102. Τίνες εἰσὶν οἱ τῷ Δαβὶδ δυνατοί.
 103. Τίνες οἱ τῷ Σολομῶντος ἄρχοντες.
 104. Τίνα ἦν τὰ καθ' ἡμέραν ἐξοδιζόμενα τῷ Σολομῶν.
 [P] 105. Περὶ τῆς ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἣν ᾠκοδόμησε Σαλομῶν.
 106. Ὅποιος ἦν ὁ ναὸς ὃν Σαλομῶν ᾠκοδόμησεν.
 107. Τίνα ἦν τὰ ἐν τῷ ἁγιάσματι ἀνακείμενα ἀφιερώματα.
 108. Τίνα ἦν τὰ κατασκευασθέντα καὶ ἀνατεθέντα ὑπὸ τῷ Σαλομῶνος εἰς ἱερουργίαν τὰ κειμήλια.
 109. Τίνα ἦν τὰ τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευίταις εἰς τὰς λειτουργίας κατασκευασθέντα ὑπὸ Σαλομῶνος *) ἐσθήματα.
 110. Ὅποια ἦν ἡ σκηνὴ ἡ ὑπὸ Μωϋσεως ἀνασθεῖσα, κατὰ τὴν ἐπόδειξιν, ἣν εἶδεσθε ἐν τῷ ἔρει.
102. Qui sint Davidis potentes.
 103. Qui Salomoni principes.
 104. Quae quotidie impendenda a Salomone fuerint.
 105. De templo Hierosolymitano, quod Salomo condidit.
 106. Quale fuerit templum a Salomone aedificatum.
 107. Quae fuerint sacra in sanctuario collocata.
 108. Quae parata fuerint et reposita ad sacrum cultum a Salomone cimelia.
 109. Quae fuerint sacerdotibus ac Levitis a Salomone ad sacrum cultum velles praeparatae.
 110. Quale fuerit tabernaculum a Moysse erectum, secundum exemplar, quod in monte viderat.

III. Qua-

*) In cod. pseudep. memorato additur: καὶ τίνα ἐστὶν, ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής. *Havf.*s) Ibid. editur: ἀναθήματα καὶ ἐσθήματα. *Havf.* Gallaud, hoc additamentum non habet. *B.*

111. Ὅποιον ἦν τὸ ἁγίασμα τὸ μέσον τῆ περιβόλης, ὃ Μωϋσῆς κατεσκευάσα.
112. Πόσος ἦν ὁ λαός, ὃ ὑπὸ Δαβὶδ ἀριθμηθεὶς παρὰ τῷ [Gall. recte τῷ] δεῶν τῷ θεῷ.
113. Πόσοι ἀπώλοντο τῇ λαῖ ἐπὶ τῇ ἀμαρτία τῇ Δαβὶδ τῆς ἐξαριθμήσεως τῇ λαῖ.
114. Τίνες πορνεύσασαι γυναῖκες εἰς γάμους εὐδοκίμησαν.
115. Τίνες ἐν τῷς προφήταις ἄγαμοι μεμνήκασιν.
116. Τίνες ἐν τοῖς Ἀποστόλοις γυναῖκας ἔσχον.
117. Τίνες ἐκ ἐγάφησαν ἐν τοῖς βασιλικαῖς τῇ Δαβὶδ τάφοις βασιλεῖς διὰ τὸ δυσσεβῆσαι.
118. Τίνες οἱ ἐκ τῇ Δαβὶδ βασιλεῖς ἐκβλητοὶ ἐκ τῆς τῇ Σωτῆρος γενεαλογίας γεγόνασι, καὶ διὰ τί.
- [P] 119. Τίς ἰατροῖς κακῶθεις χρησάμενος, καὶ μὴ παρὰ τῷ θεῷ τὴν ἰασιν αἰτήσας, ἀπαδήσκει.
120. Τίνα ἐστὶ τὰ μνημονεύμενα ἐν ταῖς γραφαῖς βιβλία ὡς ὄντα, ἐκ εὐρισκόμενα.
121. Τίνες ἐστὶν αἱ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων μαρτυρίαι παραγεγόμεναι, ὧν τὰς γραφὰς ἐκ ἔχουμεν.
122. Τίνες εἰσὶν οἱ τὰς ἱερὰς γραφὰς ἐρμηνεύσαντες.
123. Ποσάκις πορεύεται ἡ Ἱερουσαλήμ.
124. Ποσάκις καὶ πότε ἐπορεύθησαν οἱ ἐξ Ἰσραήλ.
125. Κεφάλαιον Ἰωσήφ ἕτερον *). Γυνή τις τῇ λιμῇ διὰ τῶν σπλάγχχνων καὶ μυελῶν παρειαδύνοντος ἐπὶ τὴν φύσιν ἐπαῶρει, καὶ τὸ τέκνον, ἦν δὲ αὐτῷ ὑπομάσθιος παῖς,

111. Quale fuerit sanctuarium in medio meditationis, quod Moyses condidit.
112. Quantus existerit numerus populi, a Davide contra Dei sententiam ad calculos vocatus.
113. Quot ex Israëlitis perierint propter peccatum Davidis, quo populum enumeravit.
114. Quenam mulieres fornicariae in nuptias probatae fuerint.
115. Qui prophetae manserint caelibes.
116. Qui apostoli uxores habuerint.
117. Qui reges propter impietatem non sepulti sint in regis Davidis monumentis.
118. Quinam reges, Davidis posterii, ex salvatoris genealogia sint extrusi, et quam ob causam.
119. Quis, quum laborans morbo esset usus medicis, nec apud deum medelam expectisset, morti datus fuerit.
120. Quinam sint libri in scriptoris memorati ac si existerent, qui nusquam reperiuntur.
121. Quae sint testimonia ab apostolis allegata, ubi scripta, e quibus repetita sunt, non habemus.
122. Quinam sint sacra scripta in graecam linguam interpretati.
123. Quoties eversa sit Hierosolyma.
124. Quoties et quando excisi sint Israëlites.
125. Aliud caput ex (Flav.) Iosepho. *Mulier quaedam, fame viscera ipsius et medullas exedente, naturae vim intulit, et puerum lactentem quem habebat arripens, misit*

H 2

felle

*) Hoc caput habes graece et latine apud Lambecium III. p. 33. [p. 83. Koll. supra, vol. VIII. p. 349. Bandin. cat. codd. gr. Laur. I. p. 88. nr. 11. Harl.] et in Godfr. Olearii obseruat. in Matthaeum pag. 73. et in codice meo pseudepi-grapho Vet. test. pag. 912.

u) Hoc caput graece et latine dedit laudatus Olearius p. 77.

x) In indice, a Fabricio l. cit. edito, absunt verba; Γυνή τις - μύθος. in textu autem pag. 257. pro ἰσχυρὰ legitur ἰσχυρὰ, et pro αὐτῷ ὑπομα. legitur αὐτὸ ὑπομάσθιος. Harl. Ita et Galland.

- ἀρπασαμένη ἔπε' βρέφος ἄθλιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ ζῶσσι τίνι σε τηρῶ; γυνὲ μοι τροφὴ καὶ τῷ βίῳ μῦθος etc.
126. Πόσαι ἑορταὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις αὐγούνται.
127. Ποίαις νηστείαις Ἰουδαῖοι νηστεύουσι.
128. Τίνα ἐστὶν, ἃ μὴ χρὴ ζητεῖν, ὅτι καὶ ἀκατάληπτα.
129. Ὅσα δι' ἐνυπνίων τισὶν ἐμπεφάνισται.
130. Τὴν τῶν βασιλειῶν βίβλον *) - τίς κατέγραψε.
- [P] 131. Τίνα παραβολικῶς καὶ αἰνιγματῶδες ἐν ταῖς γραφαῖς εἴρηται.
132. Τίνες εἰσὶν αἱ ὑπὸ τῷ Κυρίῳ παραβολαὶ ἐρηθείσαι.
133. Τίνων τῶν ἔξωθεν μαρτυριῶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μνήμην ποιεῖται.
134. Πόσοι Ἰακώβοι ἐν τοῖς Ἀποστόλοις γεγόνασι.
135. Πόσοι Ἰωάννοι εἰς τὸ κήρυγμα γεγονόασιν, καὶ πόσοι Ζαχαρία.
136. Ἰππολύτης Θεβαΐς *) ἐκ τῆς χρονικῆς αὐτῆς συντάγματος.
137. Τίνες εἰσὶν οἱ ἀπὸ τῶν μαθητῶν τῶν οὐ γνώριμοι **).
138. Πόσοι καὶ οἱ δι' Ἑλλήνων διωγμοὶ γεγονότες, καὶ διὰ τίνων.
139. Πόσαι αἵρέσεις **b) κατὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πίστεως ἐπανετίθησαν.
140. Πόσαι αἵρέσεις παρὰ Ἰουδαίοις γεγόνασι.
- selle infans, inquit, in bello, fame et seditione cui te fortunae servum? eris tu potius mihi cibus et hominibus fabula etc.
126. Quot festa apud Iudaeos agantur.
127. Quot ieiunia Iudaei ieiunent.
128. Quanam sint quae scrutari nefas, vtpote incomprehensibilia.
129. Quae manifestata aliquibus fuerint per infomnia.
130. Librum regnorum quis auctor scripserit.
131. Quanam in sacris litteris dicta sint per parabolas et aenigmata.
132. Quas parabolas dominus protulerit.
133. Quibus de testimoniis externorum scriptorum mentionem faciat apostolus Paulus.
134. Quot Iacobi inter apostolos extiterint.
135. Quot Ioannes in praeconio fuerint, et quot Zachariae.
136. Hippolyti Thebani, ex Chronico eius syntagmate.
137. Quinam fuerint LXX. discipuli.
138. Quot per ethnicos persecutiones, et a quibus illatae fuerint.
139. Quot haereses aduersus ecclesiasticam fidem insurrexerint.
140. Quot haereses extiterint apud Iudaeos.

141. Quot

g) Hoc caput vulgavi in codice pseudepigrapho Vet. test. pag. 902. seq.

z) Hoc caput integrum exstat inter ea, quae ex Hippolyti Chronico cum Gretseri versione edidit Canisius tom. III. Lect. antiq. [Fabr. Caput hoc esse recentius adfumentum docetur a Caueo et in Galland. Prolegg. ad bibl. PP. XIV. p. IV. B. aa) In indice, a Fabr. in cod. pseudep. V. T. edito p. 378. atque in contextu Hypomnestici p. 295. [et Galland. p. 65.] insertum legitur cap. 138. πόσοι διω-

γμοὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας γεγονόασιν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ὡς τῆς ἁλώσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐκκρήσεως τῆς ναῆ. Quot persecutiones fuerint aduersus ecclesiam motae a Iudaeis usque ad illorum eversionem exustionemque templi. Hinc etiam numero in sequentibus mutato, vtroque loco capita 167. numerantur. Harl.

bb) Caput 139. 140. 141. et 142. habes supra volum. VII. p. 476. 478. [p. 348. 349. ed. nou.]

141. Τίνες αἱρέσεις παρὰ Σαμαρείταις γεγόνασι.
 142. Τίνες αἱρέσεις παρ' Ἑλλήσι γεγόνασι.
 143. Ὅσα ἐσὶν μαντεύα παρ' Ἑλλήσιν.
 144. Διὰ τί οἱ Ἰουδαῖοι τὴν δευτέραν τῶν σαββάτων καὶ τὴν πέμπτην νηστεύουσιν.
 145. Διὰ τί οἱ Χριστιανοὶ τὴν τετράδα καὶ παρασκευὴν νηστεύουσιν.
 [P] 146. Τίνα ἔθνη καὶ πόσα ἐκ τῆς Ἀβραάμ συνέστη.
 147. Τίνας ἐστὶν, αἱ προεφήτευσεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.
 148. Τίνα ἐστὶν, αἱ προεφήτευσεν Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής.
 149. Πόσοι χρόνοι εἰσὶν ἀπὸ γενέσεως κόσμου, ἕως ἃ παραγγέγονεν ὁ Χριστός (c).
 150. Πόσοις καὶ ποίοις ὀνόμασι προηγορεύετο διὰ τῶν ἀγίων γραφῶν ὁ Κύριος ἐν ἀνθρώποις ἐμφανισόμενος κληθήσεσθαι.
 151. Αἱ δέκα ἐπιφάνειαι τῆς Κυρίας τοῖς ἰδίοις γεγόμεναι μετὰ τὸ ἐκ νεκρῶν αὐτὸν ἐγερθῆναι.
 152. Ποσάκις μετὰ τὴν εἰς ἑρὰν ἐπαύνοδον ὁ Κύριος τοῖς ἰδίοις ἄφθι μαθηταῖς.
 153. Ποῖα εἰδωλεῖα^{dd}) ἐσεβάσθη ὁ λαὸς τὸν Θεὸν καταλείψας.
 154. Τίνες βεβαιωτάταις Φιλίαις ἐχρήσαντο.
 155. Τίς μετέβαλεν εἰς Θηρίον τὴν ψυχὴν.
 156. Τίνες ἐκ φαύλων ἀγαθοὶ γεγόνασι.
 157. Τίς μακρόβιος μετὰ Μωϋσέα ἐγένετο.
 158. Τίνες λέοντας χερσὶν ἀνείλον.
 159. Τίνες ὑπὸ λεόντων ἀννῆθησαν.
 160. Τίνες ἐπὶ ἱεροσυλίας ἀννῆθησαν.
141. Quot haereses apud Samaritanos.
 142. Quot apud Grattos.
 143. Quot genera divinationum apud ethnicos sint.
 144. Quare Iudaei secundam sabbatorum et quintam ieiunent.
 145. Quare Christiani ieiunent quartam, et parasceuen, siue sextam.
 146. Quae et quot gentes ex Abrahamo exstiterint.
 147. Quae sint illa, quae vaticinatus est apostolus Paulus.
 148. Quae Ioannes euangelista.
 149. Quot anni sint a condito mundo ad adventum vsque Christi.
 150. Quot et qualibus nominibus Christum, quum inter homines adpariturus esset, appellatum iri, praedictum sit in sacris literis.
 151. Decem apparitiones domini, quibus resuscitatus ex mortuis vivum se suis demonstravit.
 152. Quoties post reversionem in coelos dominus suis discipulis apparuerit.
 153. Qualia idolea coluerit populus, deo relicto.
 154. Quinam constantissimis vfi sint amicitis.
 155. Quis in bestiam transmigraverit.
 156. Quinam ex malis facti sint probi.
 157. Quis post Moysen fuerit longaeuus.
 158. Quinam manibus suis leones interemerint.
 159. Qui interemti sint a leonibus.
 160. Quinam interemti sint super sacrorum spoliacione.

H 3

161. Qui-

cc) Hoc caput exhibet atque illustrat Caueus in historia literaria scriptor. eccles.

dd) Πόσα εἰδωλεῖα legitur in indice in ood. pseudep. p. 380. sed in contextu p. 350. πόσα εἰδωλεῖα. Harl. Ap. Gall. etiam in inser. πόσα εἰδωλεῖα. Beck.

[P] 161. Τίνας εἰς λάκκους εἰς τὸ ἀναρεθῆναι ἐβλήθησαν.

162. Τίνας δίκας ἔδωσαν πλημμελήσαντες.

163. Τίνας πλημμελήσαντες ἐλέως τετυχήκασιν.

164. Τίνας εἰσὶν οἱ κατορθῶν τι δοῦντες, καὶ ἐπὶ τούτω διαμαρτύντες.

165. Τίνα ἐστὶ τὰ ἔθνη καὶ πόσα, τὰ τοῖς ἱεροῖς τόποις ὑπερὶ ἐπανιτάμενα καὶ θεόλατον ὑπομέναντας τὴν τιμωρίαν *).

166. Αἱ δυνάμεις τῶν λίθων, τῶν ἐν τῇ σῇ Ἀρχιερέως ζωῇ ἐντιθεμένων.

Τέρμα πτυκτίδων ἐνταῦθα Ἰωσήππε,
Τὰς ὑποθέσεις τῶν πέντε βιβλίων ἔχων.
Πέρας δέδωκα τῷ τελευταίῳ σίχῳ,
Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις,
Τῷ συμπέρασμα δόντι μοι λόγους γραφῶν.
Εἰς αἶνον εὐχάριστον αὐτῇ τῇ Δόξῃ.

161. Quinam in foveas, ut occiderentur, coniecti sint.

162. Qui delictorum suorum poenas dederint.

162. Qui post delicta admitta misericordiam sint consequuti.

164. Qui recte fecisse, quum viderentur, eo ipso deliquerint.

165. Quatenam et quantae sint calamitates, quae iacris locis deinceps acciderunt, et diuinitus illatam poenam pertulere.

166. Virtutes gemmarum, pontificis zonae impositarum.

*Hic scriptio est Iosephi terminus,
Habens librorum quinque complexum breuem.
Iam versui addidi ultimo coronidem,
Grates deo, qui cuncta perfecit bona,
Pertexere haecce verba qui dedit mihi,
Laudes ut offeramus Verbo et gratias.*

II. ANDREAS, natus Damasci, ^f) aliquamdiu antequam CPolim proficisceretur, Hierosolymis monachi ^{ee}) vitam vixit, vnde *Hierosolymitanus* ^{hh}) in quibusdam codicibus dicitur; sed a Marco Hoppere ⁱⁱ), Surio, ([P] Laur. Cundio et Sixto Senensi ^{kk}) perperam venditur pro episcopo Hierosolymitano. Vtrum Sophronio patriarchae Hierosol. a. C. 639. defuncto fuerit σύγχρονος, quod in synaxario traditur, viderint alii: ^{ll}) certe a Theodoro ^{mm}) patriarcha Hierosol. ad sextam synodum a. 680. celebratam CPolin subsidio aduersus

^{ee}) In bibl. gr. olim legebatur: *τίνα ἐστὶν καὶ πόσα* etc. sed in cod. pseudep. V. T. et in indice, et pag. 360. [etiam Gall. p. 80.] rectius editum est, sensu etiam, quia gentes nominantur, exigente, *τίνα ἐστὶ τὰ ἔθνη καὶ πόσα*, addita versione lat. *quatenam et quot fuerint gentes, quae sacris locis deinceps infestae fuerunt* etc. Harl.

^{ff}) Synaxarium Triodio adiunctum et magno canoni p. 285. edit. Combesianae, atque ex eodem Triodio Graecorum *Aub. Miraeus* *auxilio* de script. eccles. cap. CLXXXII.

^{gg}) Combesius notis ad Andream Cretensem p. 359. et in bibl. concionatoria tom. I.

^{hh}) Τῷ μακαρίῳ Ἀνδρίᾳ τῷ Ἱεροσολύμιτι, Ἀρχιεπισκόπῳ Κρήτης. Etiam in Catenis et alibi, ὁ Ἱεροσολύμιτι, Andreas hic iunuitur. Vide Combesii

notas ad Manuelis Calecae de essentia et operatione tom. II. auctarii nouissimi p. 151. vbi apud Calecam p. 26. pro κατὰ τὸν θάον Ἀνακρίσιον Ἱεροσολύμιτι legit Ἀνδρίαν Ἱεροσολύμιτι. In magno canone p. 301. ποιήμα τῷ ἁγίῳ πατρὶς Κυρίῳ Κρήτης, τῷ Ἱεροσολύμιτι.

ⁱⁱ) *Marcus Hopperus* in editione Homiliae Andreae in b. Mariae salutationem. *Surius* ad 15. August. *Laur. Cundius* tom. IV. homiliar. patrum p. 631.

^{kk}) *Sixtus Senensis* in bibl. sancta lib. IV. pag. 243.

^{ll}) Adfirmatur in synaxario p. 286. negat *Papebrochius* in actis Sanctior. tom. I. April. p. 69.

^{mm}) in actis synodi sextae tom. III. edit. Harduin.

aduersus Monotheletas missum esse, Graeci ipsi in synaxario affirmant, constitutumque in illa urbe diaconum et orphanotrophum, *) vbi describenda acta synodi illius aduersus haereticos illos habitae cum ipso communicauit Agatho archidiaconus et chartophylax; cui pro hoc beneficio gr̃atias egit in *Iambis*, quos graece et latine exhibet *Franciscus Combesius* auctarii noui tom. II. in historia Monotheletarum pag. 235-240. Ab eo tempore archiepiscopum *Cretensem* factum ex multis testimoniis constat. Non aequè est exploratum, quod a *Casimiro Oudino* **) adiungitur, ad cathedram Caesareae Cappadociae tandem translatum fuisse,

quin. pag. 1441. hic Theodorus tantum dicitur *ἱεράρχης καὶ πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητὴς τῆς Ἀποστολικῆς θρόνου Ἱεροσολύμων*, edit. Labbei p. 1057. *Hierosolymorum vicarius*.

nn) *Cane* hist. litterar. ad. a. 635. A Posseni-
no, Canisio et aliis male refertur ad a. 550. Apud
Eliesium du Pin autem tom. VI. bibl. eccles. pag.
99. videtur esse error typographi, vbi traditur,
Andream venisse Hierosolymas a. 730. Legendum
enim 630. vel 650. quia subiungitur deinde, cum
adfuisse concilio sexto (a. 680.) *Fabr. Cane* igitur
libr. cit. I. p. 582. ex *Iambis*, a Fabricio quo-
que memoratis colligit, Andream vltra a. 680.
vitam protraxisse. Atque a *Saxio* in *Onomast.*
part. II. p. 81. quoque refertur eius aetas ad a.
680. quo synodo CPolitanae Monotheletarum
caussa interfuisse dicitur. *Oudin.* in comment.
de SS. eccl. tom. II. col. 174-188. ad a. 850.
multus de hoc Andrea, in prologo de *magno ca-*
none, cuius ille auctor fuit, tum in duobus ca-
pitibus de vita et scriptis Andreae copiose dis-
serit, contra *Caneum* acerbè disputans, et ex ipsis
Andreae scriptis, illum a. 840. vel 850 non esse
antiquiorem, ostendere studeat his argumentis
ductus, festiuitates, in quas homilias scripsisse
legitur, n. in S. Mariae natalem, circumcisionem
et in Basilium, in crucis exaltationem, in Ma-
riae dormitionem, eius canones praecipuos et
triodia, seu canones IX, festiuitates igitur illas
omnes a Graecis deum institutas esse, postquam
a. 842. decreto sollempni post Theophili, impe-
ratoris mortem a Michaele impi ac Theodora
eius matre atque Methodio, patriarcha CPolit.
cultus imaginum sancitus fuisset: 2) illa opuscu-
la tempore Nicaenae synodi, cuius patres alioquin
illas citare haud omisissent, nondum existisse;
3) ex orat. in circumcisionem et in S. Basilium
sn. p. 39. quam, putat *Oudin.*, pronuntiatam
fuisse a. 842. vel 843. et 4) ex homilia in aposto-
lum Titum p. 173. patere, Andream vixisse post
ablatus ab insula Cretensi imagines, et sub impe-

rat. Porphyrogenneto, magno imaginum cultore,
qui a. 855. matrem occidisse dicitur, et Combe-
sium, (qui in notis ad edit. opp. Andreae, a.
1644. aetatem eius adligarat a. 702. et 710. atque
pag. 357. Baronium ad a. 702. sequutus, inpp.
Iustinianum II. ac Philippicum eius filium intel-
lexerat,) multis refutat: 5) ex Andreae canoni-
bus, canticis sacris et tropariis, quae medio sae-
culo nono maxime inuoluerant; 6) denique opi-
natur, Agathonem non cum fuisse, qui acta con-
cilii oecumenici a. 680. tanquam notarius scrip-
sit; sed alium eiusdem nominis et senioris aetatis
esse intelligendum. Euiusmodi plura argumenta
infirmis niti talis, non est, quod fufius demon-
stremus. Dein *Oudin.* quosdam codd. praecipue
Vindobonenses ex Lambecii commentariis recen-
set, et quosdam VV. DD. qui de scriptis Andreae
Cretensis egerunt, nominat. — *Schroeckh.* in
historia eccl. christiana, germanice scripta, tom.
XX. p. 135. vbi Andreas orat. II. in diem Mariae
natalem, stoculis ineptis tumidisque repletas,
excitat, iis accedit, qui vitam illius intra a. 635.
et 680. collocant. Secundum Bandinium in indi-
ce ad catal. codd. gr. Laurent. III. p. 448. (sed
nullo adducto teste,) obiit Andreas Cret. a.
720. vel 723. — Vita eius legitur in cod. *Cois-*
lin. XXXVIII. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 113.
(Add. supra in hoc vol. pag. 194. et 195. de eo
aliisque SS. Andreis:) atque *Ant. Eparchus* in
indice infra in h. vol. pag. 481. ed. vet. §. XXIX.
paucæ de Andrea Cret. tradidit. Plura leges in
Flaminii Cornarii Creta sacra, Venet. 1755. fol.
vbi quoque *Acta Andreae Cretensis*, graece, pri-
mum edita sunt. *Harl.* In Prolegg. ad Galland.
B. PP. XIII. p. VI. breuiter de eo disseritur, mo-
netur, vel plures fuisse Andreas Cretenses, vel ab
aliis contextas ex verbis archiep. Cretensis oratio-
nes, illius nomine inscriptas esse. *Beck.*

oo) *Oudin.* supplemento de scriptoribus ec-
cles. p. 190.

fuisse, vitamque produxisse ad a. 724. 14. Iunii. Graecorum, quidem menologia ^{pp}) memoriam huius Andreae 4. Iulii celebrant: Andream vero Caesariensem ab hoc Cretenfi communis eruditorum sententia distinguit. [Vita *Andreae*, ex coniectura Hoeschelii, Cretenfis, in cod. *August. Vindel. v. Reiseri* notit. bibl. August. p. 30. *Harl.*]

Alii quidam Andreas.

Andreas apostolus, de cuius vitae scriptoribus et actis eius nomini suppositis dixi in Codice Apocrypho novi testamenti. Equidem Andreas Saussaeus in opere *δωδεκαβιβλα* de gloria S. Andreae, edito Paris. 1656. fol. non pauca parum certae fidei adtexuit. Sed idem de aliis etiam Andreis celebribus adeundus: mihi tamen hoc loco animus eos tantum notare Andreas, ipsi ferme omisso, quorum [P] mentio non aliena a graecae huius bibliothecae instituto. Complures enim episcopos in conciliorum actis memoratos et martyres, et latinis scriptis celebres de industria praetereo. *Fabr.* Permultos *Andreas*, scriptis latinis celebres, enumerat *Fabricius* noster in bibl. med. et inf. latinitatis, tom. I. pag. 90-98. ed. Mansi. Multo plures, praesertim recentioris aetatis, *Andreas*, producit *Io. Christph. Adelung* in: Fortsetzungen vnd Ergänzungen zu Christi. Gottlieb Ioechers allgemeynem Gelehrten-Lexico, tom. I. p. 801-830. Multorum latinor. nomina scriptaque in variis codd. citat *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. ind. II. *Harl.* *Andreas* apostoli martyrium in Galland. bibl. Patr. I. p. 143. fqq.

[*Andreas* quidam, qui scholia valde spissa scripsit in Dionysii Pseudo-Areopagitae libros de diuinis nominibus etc. cum scholiis, quae quidem in fronte gerunt nomen *Andreas* cuiusdam; quae tamen eadem ferme esse, atque scholia S. Maximi, typis vulgata, adnotat *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 30. fq. recensendo cod. Laur. XXVI. plut. 5. et cum aliis codd. comparando. — Idem opus eademque scholia in cod. *Taurin.* CCCLXIX. de quo vide cat. codd. gr. Taurin. p. 486. fq. *Harl.*]

[*Andreas*, abbas S. Antonii in *Aegypto*, a. 1441. princeps legatorum *Aethiopicorum* in urbem Remam. v. *Lambec.* VIII. p. 1053. nr. V. *Harl.*]

[*Andreas Edessenus*, incertae aetatis. Scripsit dialogum inter magistrum et discipulum. v. *Assmann.* bibl. orient. III. p. 609. add. ibid. pag. 143. nr. 22. tom. I. pag. 414. et 424. *Harl.*]

Andreas, episcopus *Caesariensis* in Cappadocia, de cuius *commentario graeco in Apocalypsin* dixi vol. VII. pag. 791. ^{qq}) Aetas eius incerta est, licet a Caueo referatur ad a. C. 500. qui

^{pp}) Menologium in Typico S. Sabae etc.

^{qq}) Siue vol. VIII. pag. 696. fqq. et codd. ibi a me excitatis adde cod. *Vindobon.* XXVI. de quo et *Andrea Caesar.* auctore huius commentarii,

atque aetate illius copiosius disputat *Kollar.* in Supplem. I. ad Lambecii comment. pag. 216. fq. — cod. CCXII. *Barocc.* in bibl. Bodlei. — *Roma* in cod. bibl. *Slusianae*, et in bibl. patrum S. Basilii, sed commentar. *Andreae Cretenfi* adscri-

qui etiam notat ex eius libro secundo *Therapeuticae spiritualis* ἐν τῇς Θεραπευτικῇς δευτέραις βιβλας fragmentum exstare in eclogis asceticis Iohannis patriarchae Antiocheni, quae MSS. seruantur in bibl. caesarea.

[Andreas *Callisurae* episcopus. v. *Affemann*. bibl. orient. II. p. 381. *Harl.*]

Andreas *Carystius*, medicus, de cuius scriptis infra libro VI. *Fabr.* [In elencho medicor. vett. vol. XIII. pag. 57. sqq. ed. vet. vbi praeterea plures alii Andreae medici occurrunt. — Andreae medici imago, *Vindob.* in cod. V. v. *Lambec.* VI. part. 2. p. 206. *Harl.* v. *Montfaucon* palaeogr. gr. lib. III. c. 2. p. 200. sq. *Hermann.*]

[Andreas chartophylax *Libadinarius*, cuius tetraſtichon iambicum in iudicem publici iuris fecit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. III. p. 417. nr. 1. ex cod. Laur. LXXXV. plut. 89. *Harl.*]

[Andreae, episcopi *Ciuitatenſis*, eiusdem cum Andrea, *Megarenſi*, v. *Fabr.* bibl. med. et inf. latin. I. p. 93. sermones de reformatione ecclesiae, a. D. 1423. *Oxon.* in cod. XXV. colleg. omnium animarum, f. nr. 1426. in cat. codd. Angliae etc. I. 2. p. 44. *Harl.*]

[Andreas *Curcumeles*. v. supra, vol. VIII. p. 91. *Harl.*]

[*Antonius* Andreae, Scotus, defunctus a. 1308. v. *Fabric.* bibl. med. et inf. latin. tom. I. p. 121. ed. *Manſi.* Plures codd. sunt in bibl. *Oxon.* et *Cantabrig.* *Harl.*]

[*Bernardi* Andreae noui anni munusculum, *Oxon.* in cod. CCLXXXVII. collegii noui, siue nr. 1251. cat. codd. Angliae etc. II. 1. p. 37. *Harl.*]

[Andreae *Iuliani* pro Manuele Chryſolora funebris oratio, cod. in bibl. *Paullina Lipsienſi*: ibid. *Andreae Dandali*, ducis Venetorum epistola ad Remaldum, cardinalem, cum huius responsione: eiusdem responsio ad epist. Franc. Petrarchae. v. *Felleri* cat. codd. MSS. bibl. *Paullinae* in acad. *Lipsienſi.* *Lips.* 1686. 12. p. 296. sq. add. *Fabr.* bibl. med. et inf. lat. I. p. 93. ed. *Manſi.* *Harl.*]

[Andreae a *Lacuna*, (al. *Lucana*,) *Secobiensis*, de origine regum Turcarum, MS. lat. *Vindobon.* in bibl. caesar. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 570. B. *Harl.*]

[Andreas

scribitur; vid. *Montfaucon* in Bibl. biblioth. MSS. I. p. 178. D. et 179. B. ac 197. D. — cod. LXXII. *August.* *Vindel.* ibid. pag. 593. B. — *Paris.* in bibl. publ. inter codd. Armen. commentar. ex lingua gr. in armenicam per *Constant.* metropolitam Hieropol. a. 1181. translatus, quem codic. *Montfaucon.* l. c. p. 1023. C. valde laudat. — cod. gr. *Mazarin.* ibid. pag. 1306. D. et pag. 1309. E. fragm. in catena patrum in duodecim prima *Lucae* capp. — in bibl. *Sfortiana*, ibid. pag. 703.

A. — *Leidas* inter codd. *Vossianos.* v. cat. bibl. *Leid.* pag. 393. nr. 48. — Confer de hoc Andrea etiam C. *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. II. pag. 93. sqq. qui multus est de codd. et de aetate Andreae Caes. quem medio saeculo nono scripsisse, multis argumentis, contra *Caucum* disputans, euincere admissus est. Ad annum tamen circ. 500. *Hamberger.* in zuverlässigen Nachr. tom. III. pag. 236. ex *Saxius* in *Onom.* litt. II. p. 11. referunt eius aetatem. *Harl.*

Vol. XI.

I

[*Andreas Lopadiota*, de grammatica, gr. v. *Montfauc.* l. c. p. 3. *B.* De *Andrea*, grammatico. v. supra vol. VI. p. 301. fin. et p. 335. *Harl.*]

Andreas Colossensis episcopus, qui synodo Florentinae a. 1438. interfuit, scripsitque latinum dialogum ad ciues Methonenſes contra *Marci Ephesi epistolam*, ritus Latinorum perſtringentem. Virum ſummum, graecarumque litterarum peritiſſimum vocat *Petrus Pitheous* de proceſſione Spiritus S. p. 33. [conf. infra, vol. X. p. 436. ed. vet.]

Andreas Corinthius, Plutarcho lib. de Muſica memoratus.

Andreas Eudaemon Iohannes, ex Palaeologorum familia, Cydonius Cretenſis, Societati IESV nomen dedit et collegio graecorum Romae praepoſitus fuit ab Urbano VIII. deſunctus a. 1625. Praeter ſcripta eius, quae in bibl. Ieſuitica memorantur, video a Nic. Comneno pag. 243. praenot. myſtagogicar. laudari eius reſutationem catecheſeos graecae Zach. Gergani: et pag. 249. librum de moribus Graecorum, qui eſt contra Caluinium primus. *Fabr.* [conf. infra, vol. X. p. 424. ed. vet.]

Andreas Hieroſolymitanus, idem cum Cretenſi archiepſcopo, de quo ſupra.

Andreas mechanicus. Vitruu. IX. 9.

[*Andreas*, epiſc. *Megarenſis*. v. paullo ante *Andr.* Ciuitatenſ. infra, vol. X. pag. 435. §. XXIV. ed. vet. *Harl.*]

[*Andreas* monachus. v. in ſuperiore vol. ad Photii codicem CLXII. *Harl.*]

Andreas medicus. Supra in Caryſtio. Alius comes archiattrorum, cuius inentio apud Aëtium II. 2. 90.

Andreas Panhyperſebaftus, cuius verſus graecos in imaginem b. *Virginis Deiparae* memorat *Lambecius* VI. pag. 155. [p. 352. nr. 5. ed. Koll.]

Andrae Panormitani Σικελικῶν liber XXXIII. *Athenaeo* laudatus XIV. p. 634. *Dipnoſophiſt. Fabr.* Plura de eo congeſſit *Mongitor.* in bibl. ſicula, Panormi, 1707. fol. tom. I. pag. 23. ſqq. Medicum etiam illum fuiſſe, ac floruiſſe circ. a. ante Ch. nat. 210. et ſcripſiſſe, oſtendit *Mongitor.* 1) de rebus in quibusque oppidis Siciliae memorabilibus; 2) de medica origine, niſi id opus cum Veſſio de hiſt. graecis IV. 3. p. 501. alii *Andrae*, a noſtro diuerſo, adſcribere malis; 3) de iis, quae falſo creduntur, cuius libri mentionem iniicit *Athenaeus* libr. VII. c. 18. — 4) de iis, quae morſu venenata ſunt, ſive de ſerpentibus; — 5) de herbis ſ. de plantis; — 6) gloſſemata ad *Nicandrum*. — Apud *Galenum* variis locis antidota nonnulla, et ap. *Senecam* libr. II. controuerſ. 7. fragmentum, ſuperſunt. *Andreas* quidam Siculus de *Cardinalibus* in cod. *Vaticano*, teſte *Montſaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 106. A. nr. 2658. *Mongitor.* ibid. p. 25-42. permultorum *Andrearum*, Siculorum, recentioris aevi vitam ſcriptaque, quae multa ſunt, perſequitur, inprimis copioſe agit de *Andrea de Bartholomaeo*, ſive *Barbatia*,

batia, ita dicto ex prolixae barbae cultu, Icto, post medium saeculum XV. celebri, et mortuo Bononiae circa a. 1476. Add. *Wharton* in adpend. ad Cauei hist. lit. SS. eccl. p. 180. ed. Basil. ad a. 1460. *Harl.*

Andreas *Paphlago* episcopus, in *Canticum canticorum* citatur a Nic. Commeno in praenotio- nibus myslagogicis p. 236.

Andreas *Pericopus*, Ictus graecus, cuius *Synopsis* iuris citat idem Comnenus pag. 182.

[Andreas *de Petra*, Colossarum et Rhodi archiepiscopus, graecus, pro Latinis pugnavit in conciliis Basileensi et Ferrariensi, v. *Fabricii* bibl. med. et inf. latin. I. p. 96. ed. Mansi, atque *Wharton* et *Gerium* in adpendice ad Cauei hist. lit. SS. eccles. ad a. 1432. p. 133. ed. Basil. Graeca eius scripta, Graecis opposita, et adhuc inedita, refert *Iac. Quetif.* tom. I. de scriptis Dominicanorum, p. 803. *Harl.*]

[Andreas, *Pracuatitanus* episcopus. v. infra vol. XI. p. 423. vet. ed. inter epistolas Hormis- dae, nr. 45. *Harl.*]

[Andreas *presbyter*, cuius acta apostolorum et epp. catholicae cum commentariis ex Chryso- stomo aliisque collectis et in ordinem ab eo digestis, in cod. *Coisl.* XXV. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 75. et 77. sq. *Harl.*]

[Andreas *presbyter*, ad S. Magnam Ratisbonensis. v. *Fabricii* bibl. med. et inf. latin. I. p. 96. *Mans.* atque *Adelung Fortsetzung* - - des *Iocher.* gel. Lexic. I. p. 825. *Harl.*]

[Andreas, *presbyter* Italus, auctor Chronici ab a. 568. vsque ad a. 874. et paullo ultra, quod cum notis Hermannii Philomusi edidit *Lud. Ant. Muratorius* in *Antiq. Ital. medii* aevi p. 40-52. v. *Saxii* *Onom.* II. p. 548. sq. *Harl.*]

[P] Andreas *presbyter*, cuius Catena patrum graecorum in Prouerbia et Esaiam MS. in bibl. caesarea et collegii noui Oxon. Vide supra volum. VII. p. 759. [vol. VIII. pag. 658. et 664. ed. nou. ibique not.]

Andreas *Rhodi* citatur ab Allatio contra *Creygthonum* p. 222. 224. Interfuit concilio Fer- rariensi a. 1438. [v. *Andr. de Petra.*]

Andreas *Samosatenfis* episcopus, cuius *epistolas* quasdam habemus ex latina veteri versione in collectione epistolarum Ephesinarum a Christiano Lupo edita: sex ad Alexandrum **) Hierapolitanum, vnam ad Theodoretum, *) et vnam *) ad oeconomos Alexandri. Idem scripsit contra *Cyrilli Alex. anathematismos*, orientalium episcoporum nomine, cui *Cyrillus* in *Apologetico* tom. VII. p. 157. seqq. respondit. **) *Cyrillo* etiam iniu- riam

I 2

riam

rr) In collectione Lupi epist. 43. 59. 90. 98.
101. 103.
ss) Epist. 62.

*) Epist. 106.
tt) Conf. *Assmann.* bibl. orient. tom. III. p.
202. not. I. 2. et tom. I. p. 198. et 403. *Harl.*

riam ab illo fieri, disputat Anastasius Sinaita in hodego p. 342. seq. vbi prolixam eius ἐξηγιν adducit. Ad hunc Andream plures exstant Theodoreti epistolae [Conf. Schroeckh. hist. eccl. christ. tom. XVIII. p. 227. sq. 298. Harl.]

Andrae Cretensis Scripta edita.

Inprimis recensere iuvat ea, quae iunctim cum SS. Amphilocho et Methodii lucubrationibus graece et latine, notis etiam ad calcem voluminis subiunctis et Onomastico peculiarium Andrae vocum, vulgavit *Franciscus Combesius* Paris. 1644. fol. ^{uu}) [Selectiores Andrae Orationes vndecim leguntur in Galland. bibl. PP. tom. XIII. pag. 93. sqq. Beck.] Sunt autem haec:

1. Ἐγκώμιον εἰς τὸ γενέθλιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. In b. Mariae natalem. Incipit: ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν p. 1. e MS. regis Galliae n. 275. Emendatiorem deinde hanc homiliam dedit *Combesius* ex codice Mazariniano in auctario nouo bibl. patrum tom. I. p. 1289. Paris. 1648. fol. *Fabr.* V. supra in vol. X. pag. 277. de hac homilia, quae incip. ἀρχὴ μὲν, et de alia, a Riccio edita, cuius initium: ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις. Haec est quoque in eod. *Coislin.* mox laudando. Prior autem gr. recusa est in *Patufae* encyclopaedia philologica, Venet. 1710. 8. vol. II. p. 341. sqq. Tres diuersae in cod. *Gali* XXXII. 1. nr. 5866. catal. — MS. *Florent.* in cod. *Laurent.* XV. nr. 1. plut. 11. et in cod. IV. nr. 1. plut. 4. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 510. et 519. — *Paris.* in bibl. publ. codicibus septemdecim, in cod. *Coislin.* CCLXXIV. sunt Andrae Cret. quatuor diuersae homiliae in Mariae natiuitatem. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 388. — *ibid.* pag. 422. in cod. CCCVI. nr. 3. ad d. 3. Sept. homilia: incipit: εἰ μετρήται γῆ etc. Oudin. l. c. p. 181. Andrae Cret. posse oratt. de Mariae virg. natiuitate et adfumptione adtribui negat, quia festi illi Mariae dies tempore eius nondum exstitissent. *Harl.* Apud Galland. p. 93. sqq.
2. Εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. In Adnunciationem. Incipit: Ἐπέση σήμερον ἡ πάντων χαρὰ p. 11. Saepius prodierat graece et latine cum alia versione *Marci Hopperi*, vt in *Micropresbytico* Basil. 1550. fol. et in *Orthodoxographis* vtriusque editionis 1555. et 1559. etc. nec non in tomo secundo auctarii bibl. patrum *Ducacani* Paris. 1624. et in bibl. patrum Paris. 1644. tomo XI. Ne dicam de editio-

^{uu}) Conf. supra, vol. VII. p. 264. not. f. — Plures autem sermones, interdum nullo singulorum indice addito, coniuncti reperiuntur, nr. 1. 7. 11. et sermo in b. Virginem in Sabbato τῆς ἀναστάσεως Σήμερον εὐφροσύνη, *Oxon.* in bibl. *Bodlei.* in cod. *Barocc.* CXC VII. *ibid.* nr. 2. 5. 6. 9. 10. 11. 12. et 21. *ibid.* in cod. CXCIX. — *ibid.* nr. 1. 2. et 21. in cod. CCXXXIV. — *ibid.* nr. 1. 7. 2. 6. 9. in cod. *Oliu. Cromwell.* CIV. f. nr. 283. cat. codd. *Augliae* etc. — *ibid.* *Sermones*, in cod. *Guil. Laud.* LXXXI. siue nr. 723. dicti

cat. et in LXXXIV. f. nr. 726. *decem Sermones.* — *ibid.* quatuor diuersae homiliae in natiuit. b. Mariae, item nr. 7. et 8. ac 2. in cod. V. *Bodlei.*, f. nr. 2500. catal. — sermo in natiuitatem Virginis Mariae in cod. *Selden.* LIII. f. nr. 3383. dicti catal. — *ibid.* homiliae quaedam Andrae et aliorum de b. Virgine, arabice, in cod. *Rob. Huntington.* LXXII. f. nr. 5818. eiusd. catal. — *Venet.* in codd. *Marcian.* CCCLIX. CCCLX. CCCLXII. CCCLXIII. — in codd. bibl. *Escorial.* v. *Plater.* itiner. per Hispan. p. 156. sq. *Harl.*

editionibus latinis in bibl. patrum Paris. et Colon. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 280. et alia eiusdem argumenti homilia, ib. p. 281. — MS. in cod. *August.* Vind. v. Reiser. notit. p. 8. — *Coisl.* CCLXXIV. v. *Montfauc.* l. c. p. 389. in decem codd. bibl. publ. *Paris.* — *Florent.* in cod. Laurent. XXXI. nr. 10. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 442. *Harl.* Ap. Galland. p. 98.

3. Εἰς τὴν περιτομὴν τῆ Κυρίε ἡμῶν Ἰησοῦ, καὶ εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον. *In circumfisionem CHRISTI, et S. Basilium.* Incipit: πάντα τὰ ὑπὲρ [P] ἡμῶν θεανδρικῶς pag. 28. Ex MSS. duobus, regio alteroque vetusto membranaceo codice. *Fabr.* V. supra, vol. X. p. 140. — MS. in cod. *Coisl.* CXXI. nr. 24. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 196. In cod. *Paris.* bibl. publ. MCLXXI^{ff}. nr. 24. *Harl.* Ap. Galland. l. l. p. 108.
4. Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆ Κυρίε ἡμῶν Χριστοῦ. *In domini nostri transfigurationem.* Incipit: Ὅσοι τῇ κενώσει τῆ Λύγῃ pag. 38. *Fabr.* V. supra, vol. X. pag. 244. add. cod. *Coisl.* CVII. nr. 29. v. *Montfauc.* bibl. cit. p. 182. — *Paris.* in nouera codd. bibl. publ. — *Taurin.* in codd. LXX. et LXXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. et 175. — in cod. *Laur.* XXXIII. nr. 26. plut. 9. v. *Bandin.* cat. cit. l. p. 455. *Harl.* Gall. l. l. p. 114.
5. Εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον. *In Lazarum quatuoriduumm.* Incipit: Λάζαρος τὸν παρόντα συγκεκριμένη σύλλογον pag. 56. *Fabr.* Conf. supra volum. X. pag. 268. — *Paris.* in quatuordecim codd. bibl. publ. — Haec et sequens et secunda homil. in codd. *Coisl.* CVII. nr. 1. et 29. et CCLXXXV. CCCIV. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* pag. 181. 182. 401. 402. 419. — *Taurin.* in codd. LXX. CXV. et CCCXX. v. cat. cit. pag. 165. 217. et 399. — *Mosquae* in cod. synod. V. haec et seq. hom. v. *Matthaei* cat. codd. gr. Mosquens. p. 19. nr. 9. et 13. — in cod. *Ge. Wheler.* XVI. f. nr. 9087. cat. MSS. Angl. II. 1. haec et sequens hom. in cod. *Thom. Roe* XXVIII. f. nr. 274. cat. I. 1. *Harl.* Galland. p. 125.
6. Εἰς τὰ βῆλα. *In ramos palmarum.* Incipit: χρεὶς ἡμᾶς μετὰ τῇ Δεσπότῃ Λάζαρος. p. 75. Huius sermonis in Triodio mentio. In hac oratione ad Pseudeuangelium Iacobi auctor adludit p. 77. C. *Fabr.* Vide supra. vol. X. p. 302. et ad nr. 1. ac 5. — in codd. *Taurin.* CXV. CLXVI. atque CCCXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 217. sq. 253. et 399. *Paris.* in tredecim codd. bibl. publ. *Harl.* Galland. p. 135.
7. 8. Λόγος σχεδιασθεὶς εἰς τὴν παγκόσμιον ὑψωσιν τῆ τιμῆ καὶ ζωοποιῶ σαυροῦ. *In exaltationem S. Crucis.* Oratio prior. Incipit: σαυροῦ πανήγυριν ἄγομεν pag. 96. Oratio posterior, incipit: κινήσωμεν, ἀγαπητοὶ, σήμερον ὡς κινύσαν τὰ χεῖλη pag. 108. Vtramque hanc orationem dedit Combefisius cum recognita paucis in locis versione Iacobi Gretseri S. I. qui eas graece et latine vulgauerat tomo II. de Cruce pag. 94. et 108. Ingolstadt. 1600. 4. Opus Gretseri deinde recusum Ingolstadt. 1616. fol. Hae duae orationes, (siue potius vna in duas male distincta. Vide *Lambecium* VIII. p. 288.) [pag. 612. sq. Kollar.] etiam ex Gretseri versione plus simplici vice recusae sunt latine in bibliothecis patrum, Paris. et Colon. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 247. ibique not. d.

- d. et pag. 248. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXI. nr. 2. plut. 10. d. 14. Sept. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 495. — *Paris.* in duodecim codd. bibl. publ. — in cod. *Coisl.* CXXI. nr. 1. et CCCIV. nr. 2. et CCCVI. ad d. 17. Sept. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 195. et 418. et 422. — *Venet.* in cod. Naniano LXIII. nr. 14. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 103. — *Mosquae* in cod. *Synod.* XXXIX. nr. 1. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosq.* p. 50. — *Taurin.* in codd. LXXXVIII. et CCXXVI. vid. cat. codd. gr. *Taur.* p. 172. et 405. — in cod. *August.* *Vindelic.* v. *Reiseri* notit. MSS. *August.* p. 32. *Harl.*
9. *Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.* *In dormitionem b. Mariae.* Homilia prima. Incipit: ὅσοι τὸ σεπτὸν τῆτο τῆς Θεοτόκου. p. 115. Haec secunda est in codice MS. caesareo, de quo *Lambecius* VIII. p. 130. et in sacro itinere *Cellensi* p. 152. *Fabr.* V. supra, in vol. X. pag. 283. bis et 284. bis ubi init. prioris, οἱ τὴν ἐν πνεύματι θεωρίαν, posterioris, ὅσοι τὸ σεπτὸν τῆτο. Sunt igitur quatuor *Andreae* homiliae in dormitionem *Mariae*. — In cod. *Coisl.* XXXI. duae homiliae; — in cod. CVIII. homil. quae inc. *μυστήριον* in cod. CCCVII. hom. cuius init. ὅσοι etc. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 84. 183. et 425. — *Paris.* in septemdecim codd. bibl. publ. — *Florentias* in cod. Laurent. XXXI. nr. 11. inc. *μυστήριον* etc. ac 12. siue quarta hom. quae inc. οἱ τὴν ἐν πνεύματι θεωρίαν τῷ αὐτῷ — in cod. XXXIII. nr. 36. 37. et 38. tres homil. — in cod. XI. nr. 1. plut. 60. inc. ὅσοι τὸ σεπτὸν τῆτο v. *Bandini* cat. codd. gr. I. p. 442. 456. et II. p. 600. *Harl.* *Ap. Galland.* I. I. p. 147.
10. Secunda, incipit: *μυστήριον ἢ παρῶσα πανήγυρις* pag. 131. Ex duobus regiis codd. (Antea tantummodo legebatur latine apud *Surium* 15. *Augusti* et *Laur.* *Cumidium* tom. IV. bibl. homiliarum patrum p. 631.) Haec prima est in codice caesareo.
11. Tertia, incipit: *καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχές.* pag. 143. Haec quoque, sed latine tantum apud *Surium* loco citato et *Cumidium* p. 633. *Andreae Cretensis* de dormitione b. *Virginis* ex versione *Ambrosii Camaldulensis* lucem viderat *Venet.* 1530. 8.
12. *Εἰς τὸν ἅγιον καὶ μακάριον καὶ πανεύφημον τῷ Χριστῷ ἀπόστολον Τίτον.* *In S. apostolum Titum.* Incipit: Ἀποστολικῶν ἐγκωμιῶν ἐφάπτεσθαι pag. 155. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 341. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 41. plut. 9. v. *Bandin.* I. c. I. p. 457. — *Paris.* in quatuor codd. bibl. publ. *Harl.* *Galland.* p. 156.
13. *Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον.* *In S. martyrem magnum Georgium.* Incipit: αἰεὶ μὲν λαμπρὰ καὶ πανεύφημα, pag. 175. [P] Legitur etiam in actis sanctorum tom. III. Aprilis pag. XX. c MS. Vaticano. Sed extrema pars huius homiliae, tantum latine exstat apud *Lipomannum* et *Surium* 23. April. *In plerisque*, inquit, *Combesius* p. 358. regio codice vltus, corrigimus *Lipomanni* interpretem, seu potius novam versionem adornamus, ut est ille reuera minus accuratus etc. *Fabr.* V. supra, vol. X. p. 230. — In cod. *Nanian.* CCXX. (qui continet canones, troparia, hymnos, lectt. et narrationes, recitandas die festo S. *Georgii*.) nr. 6. *Andreae* encomium in *Georgium*; sed incipit: ἡλῖος μὲν ἐκείνης ἀνίσχων ἡμέρας v. cat. codd. gr. *Nanian.* p. 412. — *Paris.* in cod. MCXCVII. nr. 2. bibl. publ. *Harl.*

14. Ἐγκώ-

14. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἴσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον, τὸν τῆς ἐν Λυκίᾳ Μύρης. In S. Nicolaum, Myrensem in Lycia episcopum. Incipit: ἀνδρῶπε τῷ Θεῷ καὶ θεράπων p. 188. Fabr. V. supra, vol. X. pag. 298. sq. — Paris. in quinque-codd. bibl. publ. — in cod. Coisl. CV. nr. 11. v. Montfaut. bibl. Coisl. p. 179. — Taurini in cod. CCCXX. fol. 44. v. catal. codd. gr. Taur. p. 399. Harl.
15. 16. 17. Εἰς τὸν μακάριον Πατάριον καὶ μερικὴ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ διήγησις. In b. Patarium, cuius memoriam recolunt Graeci VIII. Decembr. Incipit: ὡς λαμπρὰν καὶ πνευματικὴν ὁρῶ τὴν πανήγυριν pag. 196. Eiusque miraculorum particularis narratio. Incipit: τὴν τῶν ἐγκωμίων τὰδε τῷ πατρὶ ἀποδώσαντες εὐφημίαν pag. 206. Aliud encomium eiusdem Patarii, ἀπὸ Φωνῆς Ἀνδρῆς ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, incipit: πάντα πιστεύειν ἄξιον τὰ ὄντως Θεῷ pag. 216. Fabr. V. supra, in vol. X. pag. 304. sq. Paris. in cod. bibl. publ. MCCCCLVIII. nr. 13. et 14. Harl.
18. Λόγος εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ εἰς τὰς κοιμηθέντας. In vitam humanam et defunctor. Incipit: ἔδεν ὡς ἀληθῶς τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει τὸ γάσιμον pag. 229. Hanc homiliam primus graece vulgauerat Io. Mourfius in variis diuinis, Lugd. Batav. 1619. 4. p. 39. Legunt Graeci Sabbato τῆς ἀπόκρυφου, quod Quinquagesimam proxime antecedit. Fabr. Conf. supra, vol. X. p. 218. Paris. in octo codd. bibl. publ. In bibl. Bodlei. in cod. Th. Roe, XXVIII. siue nr. 274. cat. codd. Angliae etc. — Venetiis, in cod. CCCLXII. v. cel. Morelli bibl. MS. gr. et lat. I. p. 235. sq. — Monac. in cod. Bauar. LXVI. v. cl. Hardt. in Aretini Beytrāgen etc. a. 1804. part. 3. p. 34. Harl.
19. Canones siue hymni sacri, triodia ac troparia Andreae Cretensis ex variis Graecorum libris ecclesiasticis eruta.
- IX. Dec. Canon in conceptionem sanctas ac dei auias (θεοπρομήτορος) Annae pag. 252. Fabr. V. supra, vol. X. p. 196. Harl.
- VIII. Sept. In Natalem sanctissimae Deiparae p. 258.
- Magnus ^{vv}) Canon, 250. tropariis constans, qui feria quinta quintae ieiuniorum hebdomadae a poenitentibus recitatur, pag. 265. Inferto canone in Mariam Aegyptiacam, cuius ἀκροστιχίς haec est: σὺ ὦ ὁσία Μαρία βοήθει, idque disertis verbis notauit Combefisius pag. 268., licet in Actis sanctorum tom. I. April. pag. 70. a Papebrochio notetur veluti qui hoc neglexisset. Obseruabis autem ab aliis Graecis iunioribus post Andreae aetatem passim esse addita, quibus Andreae ipsius auxilium atque intercessio precibus expetitur. Vt pag. 268. [P] ἱκεσίαις σε ἡμᾶς, Ἀνδρέα, ῥῦσαι παθῶν αἰτίμων, καὶ τῆς βασιλείας νῦν Χριστοῦ κοινωνῆς τὰς πίσεις καὶ πόθῳ ἀνυμνῶντάς σε, κλεινὲ, ἀνάδειξον δέομαι. Pag. 272. Ἀνδρέα ταῖς λιταῖς, Σῶτερ, ἐλέησον ἡμᾶς. Pag. 275. Ταῖς αἰῶς λιταῖς δώρησαι καί μοι τὴν λύσιν τῶν ἰφλημάτων, ὦ Ἀνδρέα Κρήτης πρόεδρε, μετανοίας σὺ μυσταγωγός γάρ εἰσις. Et p. 280. Ἀνδρέα, πατρῶν κλέος, εὐχαῖς σε μὴ ἐπιλάθῃ καὶ δικετεύων παρεως Τριάδα τὴν ὑπέρ-
- vv) Confer. acta sanctor. tom. II. April. pag. 69. 70. Cangium in glossario graeco p. 583.

ὑπέρθεον, ὅπως λυτρηθῶμεν τῆς κολάσεως οἱ πόθῳ προσάτην σε θῆον, πάμμακαρ, ἐπικαλῶντες, σὸ Κρήτης ἐγκαλῶπισμα. Pag. 282. Ὡς ποιμένων ἄριστος, Ἀνδρέα σοφὲ, πρόκριτον ὄντα σε, πόθῳ δέομαι πολλῶ καὶ φοβῶ, σαῖς πρεσβείαις τῆς σωτηρίας τυχεῖν καὶ ζωῆς αἰώνις. Pag. 284. Τῆς Κρήτης σε ποιμένα καὶ πρόεδρον καὶ οἰκμένης πρεσβευτὴν ἐγνωκὼς προστρέχω, Ἀνδρέα, καὶ βοῶ σοι· ἐξελεῖ, πάτερ, βυθὸ τῆς ἀμαρτίας. Et pag. 292. Τῆς πίστεως ἐν τῇ πέτρᾳ ταῖς πρεσβείαις σε ζηρίζον, πάτερ, φόβῳ με τῶ ἐν θεῷ τευχίζων καὶ μετάνοιαν, Ἀνδρέα, παρῶσχα μοι, δυσωπῶ σε, καὶ ῥυσάί με παγίδος ἐχθρῶν, τῶν ἐκζητῶντων με. Pag. 296. Ὡς παρρησίαν ἔχων πρὸς Κύριον, Ἀνδρέα Κρήτης σεπτὸν κλέος, δυσωπῶ, πρέσβευε τῷ δεσμῷ με τῆς ἀνομίας λύσειν νῦν εὐρεῖν εὐχαῖς σε, ὡς τῆς μετανοίας διδάσκαλος, ὁσίῳ δόξα. Nouam editionem huius Canonis magni debemus Cheuillierio, bibliothecario Sorbonico, Paris. 1699. 12. *Fabr.* Gallice scriptus est liber: Le grand canon, ou hymne de l'Eglise grecque qui contient la priere de l'Office Grec, ou l'ame sollicite le pardon de ses pechez et s'anime à la vertu, avec le canon du pecheur qui a recours à la S. Vierge; version paraphrasée sur le Grec, par *André Cheuillier*, Paris. 1699. 12. — *Andrae Cret.* orationes, selecti canones et triodia, in bibl. max. patrum. — Canon in agentes animam, Florent. in cod. *Laurent.* XVII. nr. 13. plut. 5. inc. Δεῦτε συνάχθητε. v. *Bandin.* cat. codd. Laur. I. p. 40. — ibid. in cod. VI. nr. 8. plut. 86. inter S. S. et patrum auctoritates de praedeterminatione et praescientia dei est locus ex *Andrae Cretens.* triodio τῆς μεγάλης δευτέρας, s. in feriam secundam maioris hebdomadis. v. *Bandin.* libr. cit. vol. III. p. 295. — *Mosquae* in cod. synod. II. magnus canon cum interpretatione satis ampla et copiosa: definit in interpretatione troparii 255. Post hoc legitur aliud troparium. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosq. p. 12. seq. ed. in 8.

Canon in Lazarum, ad vespervas parasceues, ante ramos palmarum p. 301.

Triodium in dominica in ramis palmarum p. 311.

Magna secunda feria p. 315. *tertia* p. 318. *quarta* p. 322.

In diem festum mediae pentecostes p. 326. [v. cod. Florent. *Laur.* citat.]

Idiomela in Christi natiuitatem p. 334. *in occursum domini* ibid. *In exaltationem S. crucis* XIV. Sept. p. 335. *In Natalem Iohannis praecursoris* ibid. *Sticharium idiomelon in apostolos Petrum et Paulum* p. 336. *In S. Ignatium* 20. Dec. *Fabr.*

[*In zonam b. Mariae.* v. supra, vol. X. p. 285. *Harl.*]

Hae omnes haecenus enumeratae *Andrae* homiliae una cum hymnis latine recusae sunt ex *Combesfii* versione in tomo decimo bibliothecae patrum edit. Lugd. a. 1677. Pleraque etiam meliora edidit ipse *Combesfius* partim interpretationis suae recensione, partim collatione MSS. exemplarium, in bibliotheca concionatoria, quam Parisiis 1662. fol. octo voluminibus latine vulgavit.

Quae

[F] Quae praeterea lucem viderunt Andreae lucubrationes, hae sunt:

20. *Εἰς τὴν ἁγίαν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.* Sermo in natiuitatem b. Mariae. Incipit: *Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ.* Hic sub Germani patriarchae CPolitani nomine graece et latine exstat cum *Andreas Schotti* S. I. versione in Auctario bibl. patrum Ducaeano, Paris. 1624. fol. tom. II. pag. 450. et in bibl. patrum Paris. Morelliana a. 1644. tom. XII. Eundem *Allatius* pag. 312. de Georgiis tribuit *Georgio Nicomediensi*. Et codex regis Galliae MS. num. CCLXXV. refert ad *Iohannem Damascenum*. His omnibus sententiis praefert *Combesius* testimonium codicis Mazatiniiani, a quo Andreae Cretensi vindicatur, itaque sub huius nomine cum noua versione sua edidit p. 130. auctarii noui bibl. patrum, Paris. 1648. fol. Andreae etiam tribuitur in codicibus caesareis, de quibus *Lambecius* IV. p. 88. [p. 204. seq. Kollar.] VIII. 379. 380. [p. 515. Kollar.] et in codice bibl. Coislinianae p. 388. *Fabr.* Conf. supra in vol. X. p. 278. et infra, vol. X. vet. ed. p. 210. nr. 7. de Germano. — *Florent.* in cod. Laurent. X. nr. 92. plut. 5. — cod. XXXI. nr. 3. plut. 9. et cod. XXXXI. nr. 1. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. graec. Laurent. I. pag. 30. 441. (vbi ex cod. finem homiliae edidit,) et 495. *Harl.*
21. *Εἰς ἀποτομὴν Ἰωάννου τοῦ προδρόμου.* In Iohannis praecursoris decollationem. Incipit: *πῶς καὶ γῆρας ὡς τὰ ποταμῶν.* Ediderat latine Lipomaneus interprete minus adcurato; itaque *Combesius* cum noua versione sua graece et latine in lucem extulit in eodem auctario nouo tom. I. p. 1327. Hunc, quemadmodum et alia Andreae huius pleraque, MStum seruat etiam bibl. caesarea, vide *Lambecium* VIII. p. 530. *Fabr.* [f. p. 463. ed. Kollar. de cod. XIV. nr. 72. in quo eod. nr. 12. 30. 31. 32. 65. sunt plures Andreae Cret. orationes, et aliae in aliis haud paucis codd. in eod. volumine. v. ind. p. 1108. sq. et indices ad reliqua volumina, quae notitiam multorum Andreae homiliarum in codd. Vindob. suppeditabunt. — *Florentiae* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 45. v. *Bandin.* l. c. I. p. 457. — In cod. *Barocc.* bibl. Bodlei. CLXXIV. CXCIX. cum multis aliis Andreae Cret. homiliis, et CCXXXIV. fin. — In cod. *Coislin.* CVII. nr. 32. et CCCIV. (in quo plures aliae Andreae sunt homiliae,) nr. 46. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 183. et 419. — *Paris.* in cod. bibl. publ. DCCLXXII. nr. 59. in quo plures aliae Andreae Cret. exstant homiliae. conf. supra, vol. X. p. 260. *Harl.*
22. *Idiomelon in adnunciationem b. Mariae.* In eodem auctario nouo tom. I. p. 1363.
23. *Carmen iambicum eucharisticum* CXXVIII. versum ad Agathonem, archidiaconum et chartophylacem ecclesiasticum CPol. pro communicatis ad describendum Actis sextae synodi, editum graece et lat. a *Combesio* in auctarii noui bibl. patrum tom. II. siue Historia Monotheletarum Paris. 1648. fol. p. 235-240. Idem carmen etiam in tomis conciliorum editionis Labbeanae exstare scribit *Oudinus* pag. 191. de Script. eccles. ¹⁰⁰⁷)

Sed

¹⁰⁰⁸) In ed. Lips. 1712. fol. tom. II. p. 182. non legitur, hoc carmen exstare in tom. concilior. bibl. MSS. librorum etc. Paris, 1653. 4. part. 2. ed. Labbeanae; sed alia tria opuscula Andreae pag. 82. commemorantur. *Harl.*

Vol. XI.

K

Sed illud in tom. VI. Labbei, vbi acta sextae synodi habentur, perinde vt in tertio edit. Harduinianae tomo incassum quaesui. De codice MSto caesareo, in quo hi iambi continentur, vide sis *Lambesium* VIII. p. 500. *Fabr.* siue p. 1042. sqq. ed. Kollar. de cod. LIX. ibique Kollarii not. conferes. *Harl.* Leguntur hi iambi cum noua et planiore versione lat. in Galland. bibl. PP. XIII. 167. sqq.

24. *Computus* siue *μέθοδος πῶς δὲ εὐρεῖν τὸν κύκλον τῆ ἡλίου, φιλοπονηθεῖσα ἀκριβῶς χάριν τῶν φιλομαθῶν. Methodus inuestigandi Cycli Solaris (et Lunar, nec non paschatis) in studiosorum gratiam [P] adcurate elaborata. Graece et lat. edita a *Dionysio Petauio* ex apographo Andreae Schotti, qui ex codice bibl. Vaticanæ descripserat. *Vranologium Petauii* ²²), in quo plura graeca scripta astronomica veterum exstant, lucem vidit Paris. 1630. fol. et Antwerp. (siue Amstelodami potius,) 1703. fol. in qua posteriore editione computus Andreae Cretensis pag. 211. et 212. implet.*

25. In Catena graeca patrum ad Lucam, quam Niceta collectore MStam euoluit in codice Mazariniano Combesius, praeclara nonnulla referuntur sub nomine τῆ ἱεροπολυμίτου, quae ad Andream nostrum referre non dubitat, et earum pleraque latine dedit in bibl. concionatoria. *Fabr.* In Nicetae cat. patr. in euang. Lucae in cod. *Coislin.* CCI. ex Andrea Cretensi excerpta repetiri, testatur *Montfau.* in bibl. Coislin. p. 251. — Praeterea loca Andreae Cret. citantur a Io. Cantacuzeno contra Palamam, et in thesauro orthodox. fid. in codd. Laurent. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 347. et 432. *Harl.*

[*Cantabrig.* in cod. coll. S. Benedicti CXLIV. siue nr. 1421. cat. MSS. Angliae etc. I. 3. est historica expositio *Andreae* (huiusne Cretensis? an potius presbyteri, supra memorati?) super Pentateuchum, libr. regum, paralipom. parabolas, et ecclesiasten. — Ibid. in cod. CLXXIII. siue nr. 1450. cat. cit. Andreas super librr. regum, Macchabaeorum et Danielis. *Harl.*]

[In cod. *Taurin.* CCCXX. tribuitur *Andreae* Cretensi sermo in b. Mariae ingressum, cuius initium: Καλὰς ἡμῖν ἀπαρχὰς ὑποθέσεως qui gr. ac lat. sub nomine *Georgii*, metropolitae Nicomediensis editus est a *Combesio* in tomo I. Auctarii noui, p. 1091. v. cat. codd. gr. *Taurin.* p. 398. seq. *Harl.*]

[Encomium *SSorum martyrum Cretensium*: inc. ἐπωθεῖται τάχα τὴν ἡμετέραν ἐπαύροdon: in cod. *Taurin.* LXX. v. cat. cit. p. 174. *Harl.*]

[Insuper in codd. bibl. publ. *Paris.* secund. cat. MSS. bibl. regiae, vol. II. sunt *Andreae Cretensis homiliae*.

In laudem *Sergii martyris*, in cod. DCCLXXI. nr. 36. cum nonnullis aliis eiusdem homiliis.

In *St. Ioannem baptistam* in septem codd.

Carmen

xx) Alia scripta in *Vranologio Petauii* obuia recensui lib. 3. cap. 5. p. 69. seq. [c. 18. vol. IV. p. 29. not. *fff.* nou. edit.]

Cerameus in secundum Christi aduentum, in cod. CCCXCVI. nr. 26.

De imaginum Sctar. adoratione, in cod. MDCXXX. nr. 55.

De loco, in quem animas post mortem abeunt, in cod. MMCCCXIV. nr. 17. inc. καὶ θὰς Φη-
οι οὐ μὴ κελος. Add. Quatin. commentarior. sitt. tom. II. p. 182. qui etiam ex Caroli
du Fresno Glossario mediae et inf. graecitatis, ad calcem in indice auctor. ineditorum,
col. 24. refert, Eusebium Renaudotum habuisse gr. MS.

Andreas Cretensis Ἐγκώμιον εἰς τὰς αἰγλὰς καὶ καλῶν δίκαι μάρτυρας, ὅτε ὑπὸ τῆς τῆ
χειμῶνος βίας ἐξ ὑποσηφῆς τῆ πλοῦς ἐπιστὰς, τὸν παρὲντα ἐσχιδίασε λόγον.

Eiusdem hom. in silentium Zachariae et natiuitatem Ioannis, in cod. Coisl. ECCIV. (qui
praeterea sex alias Andreae Cretens. homilias continet,) nr. 40. init. Ἐν γενητοῖς γυ-
ναικῶν ἐδίδας Ἰωάν. — v. Montfaut. bibl. Coisl. p. 419.

Fabrie. infra vol. XIII. p. 806. not. memorauit Andreae Cretensis homiliam in natiuitatem
Christi, quae incipit: Χριστὸ τέκος ἀποτέλεσμα τῆς εὐφραδὸς τῆ Θεοῦ Φιλαυδρωπίας.

De libro MS. de musica ecclesiastica. v. supra, vol. III. p. 654. fin. Harl.]

[Oratio eis τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας δεσποῖνης ἡμῶν Θεοτόκῃ, μετὰ ἀποδείξεως, ὅτι ἐκ
ἐπέματος κατὰγεται τῆ Δαβὶδ, in natalem diem sanctissimae dominae nostrae Dispa-
rae, quae ostenditur, quod ex semine Davidis deducitur. (inc. Ἄλλοι μὲν ἄλλας ἐορτῶν
ὑποθέσεις — ab Angelo Maria Riccio primum edita, cum eius versione lat., in notis
subiectis passim emendata, in Galland. bibl. PP. XIII. p. 175. sqq. est repetita. Beck.)]

Vbiq. Andreas plane floridus scriptor magna loquitur¹⁹⁾, ac si quis aduerteret, Dio-
nyssianis, Methodianis, Gregorianis, Amphiloichianis, aliorumque veterum inferata, quae ver-
bis qua sententiis: excepta scriptura, quam totus, vere christianus orator, spirat. Nihil rhe-
toricis²²⁾ flosculis suauique compositione delicatius, nihil sensu plenius, nihil theologia solidius,
nihil mystico volatu sublimius.

Quum vero inter hymnorum auctores, quibus ecclesia graeca vititur, iam a longo
tempore illustre inprimis Andreae huius nomen existat, cuius καλίστησαν laudat Theopha-
nes Cerameus p. 207., placet hoc loco, indicem melodorum paulo pleniorē subiungere,
quam olim dedi ad calcem Allatii de libris ecclesiasticis Graecorum, atque publico simul no-
mine rogare seu. Urbanum Gotfridum Siberum, ecclesiastem et professorem Lipsiensem eru-
ditissimum, ut historiam Melodorum ecclesiae graecae, eorumque theologiae poëticae, quam
e Menaeis librisque Graecorum liturgicis se expositurum recepit in schediasmate edito Lipsi.
1714. 4. diutius nobis ne inuideat. [Num a promissis steterit Siberus, equidem ignoro.]

K 2

Melodi

39) Combessif. notis ad Andream p. 340:

22) Idem in praef. et *Ellies du Pin*. tom. VI.
p. 100. Les sermons de cet Auteur ne sont pas si
fort à mépriser que la plupart de ceux des non-
vieux Grecs: ils sont pleins d'esprit, de doctri-

ne et de morale, et ne manquent pas d'éloquence
et de noblesse. Son discours est plein de mots
composés et hardis, ses narrations sont libres,
ses réflexions justes, ses éloges éclatans, ses figu-
res naturelles, et ses instructions solides.

[P] *Melodi Graecorum*, de quibus liber *Allatii* p. 77. et 81. commentarii de libris eccles. Graecor. et in diatriba de *Georgiis* pag. 318. promissus, cum auctore intercidit.

Alexius, metropolita Nicaenus, auctor canonis in S. Demetrium martyrem. *Lambec. V. p. 283.* [p. 599. ed. Kollar.]

Amphilochius.

Anastasius.

Anatolius, patriarcha CPol. circa a. C. 450. cuius nonnulla leguntur in *Octoëcho*.

Anatolius, monachus Studita.

Andreas, monachus, Cretensis, circa a. C. 690. auctor magni canonis siue *ἀγιοπολιτικῆς* *εἰρηγῆς*, de quo supra.

Andreas Pyrrhus.

ANGELI *δοξολογῶντες*.

Angelus Matthaeus canone in S. *parasceuen* laudatur ab *Allatii* pag. 194. contra *Hottinger*.

Anthimus, patriarcha CPol. circa a. 535. *Anthimus* tropariorum poëta memoratur *Theodoro* lectori lib. I. p. 554. adde *Tillemont.* tom. XVI. p. 72.

Antonius Patarensis, fortissimus catholicae fidei athleta, in ecclési canonum siue odarum ecclesiae, citatur a *Nic. Comueno* p. 142. praenot. *mystagog*.

Apollinaris haereticus.

Arius haereticus.

Asenius, monachus.

Athanasius Alex.

Athanasius in monte *Atho*, cuius canones in SS. martyres *Theodoros* et in S. *Ioannicium* memorat *Allatii* de synodo *Phot.* p. 543.

Athanasii τῷ *Κατ'ὸν* in Io. *Damascenum*. *Cangius* in *Μεγαλυνάρια*.

Athenogenes martyr, de cuius hymno dixi lib. V. bibl. graecae pag. 195. seq. [pag. 95. not. k. vol. VII. in prius ib. p. 170. sqq. n. ed.]

Auxentius.

Babylas monachus.

Bardesanes, Syrus.

[P] *Bartholomaei* melodi canon in *Theodorum* martyrem laudatur ab *Allatio* p. 543. de synodo *Phot.*

Basilus, monachus.

Basilus Pegariota.

Beryllus.

Bryso.

Byzar siue *Byzantius*, monachus.

Cassia siue *Cassiana* siue *Itāsa*, virgo, in confiniis octavi et noni saeculi clara. Vide *Allatium* de libris eccles. Graecor. pag. 74. seq. et *Nic. Rayaei* S. I. diss. praeliminarem ad *Acta Sanctor.* tom. II. Iunii p. XXI.

CHRISTVS cum discipulis suis *ὕμνησας*.

Christo.

Christophorus Gangraensis.

Christophorus, proto a secretis.

Clemens Alex. de cuius hymno dixi lib. V. bibl. graecae p. 104. [pag. 122. cum not. a. nou. edit.]

Alins Clemens, ποιητὴς τῶν καπῶνων, de quo Papebrochius tom. III. April. 30. pag. 787. *Clemens Studita.*

Constantinus Porphyrogenneta, Leonis imp. filius, cuius exapostilaria leguntur in *Octoëcho*, *Fabr.* v. cat. codd. gr. *Taurin.* p. 260. seq. de eod. CLXXV. *Harl.*

Cosmas, de quo Menologia 14. Nou. monachus et Io. Damasceni praeceptor, Maiurnensis episcopus, melodus celeberrimus, circ. a. 743. sub μελωδῆ nomine laudatus *Cadreno* p. 456. de quo *Allatius* lib. laudati p. 73. 74. et de Georgiis p. 418. 419. 420. *) *Combesifus* ad vitam S. Theodori Grapti. *Cangius* in *Τερσαδίων*. Ex vita Cosmae melodi quaedam profert *Allatius* p. 740. de purgatorio. Cosmam Hierosolymitanum vocat *Suidas* in *Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός* ex Iohanne Hierosol. quem vide in vita Damasceni c. 10. seq. et 34. Eius expositio hymnorum eccles. MS. in bibl. Coisliniana p. 274. Eius hymni XIII. latine tom. XII. bibl. PP. Lugd. p. 737. sqq.

Cumular.

Cyprianus, monachus.

Cyrillus, Alexandrinus.

DAVID rex ac propheta, dininorum psalmorum auctor et modulator suauissimus. Μελωδῆ nomine et ipse venit Chrysostomo et Annae Comnenae: aliis ψαλμωδῆ, vt Antiocho homilia 2. De psalmis Davidis in ecclesia decantari solitis vide *Io. Guil. Ianum* p. 48. ad sermonem Eusebii Alex. editum Witebergae a. 1720. 4.

Demetrius.

Dorotheus, monachus.

[P] *Emmanuel Charitopolus* in ecclesi tropariorum ad troparia Simeonis Thaumastoritae. *Nic. Comnenus* p. 397. *Myrtagog.* praenot.

Emmanuel Palaeolaurita.

Emmanuel Palaeologus.

K 3

Emmanuel

a) Sed vide ipsum nostrum *Fabric.* infra in h. vol. p. 217. vot. ed. vbi is suam retractauit sententiam, et Cosmam Hierosolymitanum, Io. Damasceni praeceptorem, discreuit a Cosma monacho, cuius *Hymni* sunt *Paris.* in codd. bibl. publ. CCCXLIII. nr. 2. cum commentar. MCCLXXVII. 36. et MDCCXX. II. — *Taurini* in eod. CLXXVII. hymni, a Cosma compositi, explicantur. v. catal. codd. gr. *Taur.* p. 261. sq. — *Romae* in eod. *Vaticano.* — Cosmae poema ecclesiasticum cum punctis et modulatione Graecorum, in eod. *Escorial.* v. *Montfauc.* Bibl.

bibliothecar. MSS. p. 134. C. et 618. C. — Enarratio metrica singulorum Psalmorum totius Psalterii Davidici, *Vindobonae* in eod. CXCVII. v. *Lambec.* IV. p. 476. sq. ibique not. Kollarii, atque pag. 271. sq. de Cosma, episcopo Maiurnae. — In editione perantiqua, saec. XV. sine anni et loci nota, 4. sunt quidam Io. Damasceni, et Cosmae Hierosolym. tum Marci, episcopi Hydruntini ac Theophanis hymni, v. *Bandm.* cat. codd. gr. *Laurent.* II. p. 204. add. *Saxii* *Onoma.* litt. part. II. p. 25. *Harl.*

Emmanuel Phile, de quo volum. VII. p. 695. seq. [vol. VIII. p. 617. sqq. ed. n.]

Emmanuel, Peloponnesius rhetor, cuius diss. de cantico in b. virginem, quod incipit *Θεο-
χία νεύματι*, memoratur *Lambecio* V. p. 294.

Ephraem Syrus.

Ephraem Cariae, monachus, a Mylassae in Caria episcopo huius nominis diversus. vide *Nic.
Rayari* diss. praeliminarem ad Acta Sctor. Iunii tom. II. p. LXVIII.

Euphrates.

Eustathius Thessalonicensis scripsit expositionem hymnorum Ioannis Damasceni. *Commen-
tarios* in iambica carmina de Pentecoste laudat *Allatius* p. 319. sq. de Georgiis et p. 613.
de consensu.

Euthymius, monachus. *Fabr.* Prologus Euthymii, et eius vita, *Mosquas* in cod. synod.
XLI. nr. 3. et 4. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. p. 51. ed. in 8. — Conf. supra,
vol. X. pag. 285. *Harl.*

Gabriel, cuius canonem in S. Nicolaum laudat *Allatius* p. 179. contra Hottingerum.

Georgius siue *Gregorius*, metropolita Corinthi, qui scripsit expositionem canonum et Tro-
pariorum, *Allat.* p. 73. 280. de libris eccles. et de Georgiis p. 417. 418. 419. *Lambec.*
lib. V. p. 278. [p. 587. seq. Koll.]

Georgius Nicomediensis, de quo *Allatius* de Georg. p. 312. eius idiomela tom. I. Auctar.
noui Combesii. p. 1135. 1222. et latine tom. XII. bibl. patrum Lugd. p. 711. 722.

Georgius Pamphilus.

Georgius Rammata, de quo *Allatius* p. 339. de Georgiis. Huius troparia in S. Nicolaum
laudat idem p. 178. contra Hottingerum.

Georgius Scylitza, de quo *Allatius* p. 338. de Georgiis.

Georgius Siculus, de quo *Allatius* p. 337. seq. eiusdem libri.

Germanus, patriarcha CPol. hic primus est inter melodos, quorum dimidiatae icones ex-
stant in fronte Triodii, excusi Venet. 1601. Conspiciuntur autem ibi sub Christi ima-
gine *οἱ τὰ μέλη πλεῖσται ἐν δέσιν ὕμνων*, hoc ordine: 1) Germanus patriarcha CPol.
sub Leone Armeno Saec. IX. eiectus, de quo acta Sanctor. 12. Maii. 2) Sophronius
patriarcha Hierosol. de quo XI. Mart. 3) Philotheus patriarcha CPol. ab a. 1362. ad
1375. 4) Andreas Cretensis, (de quo supra,) archiepiscopus. 5) Ioannes Euchaio-
rum metropolita. [P] 6) Georgius Nicomediae archiepiscopus. 7) Methodius. 8)
Cyprianus. 9) Anatolius episcopus. 10) Leo despotes siue imp. 11) Leo magister.
12) Basilius Pigeriotes siue Pegoriotes. 13) Iustinus. 14) Sergius. Sequuntur mo-
nachi: 15) Io. Damascenus. 16) Cosmas (postea Maiumae episcopus,). 17) Iose-
phus hymnographus. 18) Theophanes cognomine Graptus. 19) Byzas, siue By-
zantius. 20) Stephanus Hagiopolites. 21) Georgius Siceliotes. 22) Simeon. 23)
Philotheus. 24) Arsenius. 25) Babylas. 26) Ephraim Cariae. 27) Andreas Pyrr-
hus seu Rufus. 28) Theodorus Studites. 29) Cassia virgo. Confer *Papebrochium*
tom. III. April. p. 787. 788. *Rayaeum* p. XXI. diss. praeliminar. ad tom. II. Iunii.

Hagiopolita. Infra in Sergius et Stephanus. *Allat.* de Georgiis p. 318.

Hierax.

Hiero-

Eerotheus, Dionysio areopag. ut aiunt *εὐρυχρεος*. *Nic. Commen.* p. 331. praenot. *Myllagog.*
Hierotheus, monachus.

Hippolytus.

Icathas tetraodium magni sabbati. Scriptores post Theophanem pag. 514. confer *G. Codini*
Origines CPol. n. 128. Anonymum *Randurianum* sect. 148. *Bandurium* pag. 716. su-
 pra in *Cassia*.

S. Ignatio, Antiocheno episcopo ac martyri, antiphonariorum in ecclesia vsum in acceptis
 quidam referunt, ut dixi lib. V. p. 41. [vol. VII. p. 38. nou. ed.]

Ignatium hymnodum canone in S. Ioannem Climacum laudat *Allatius* de synodo Phot. p.
 437. et contra Hotting. p. 195.

Ioannes Chrysostomus, archiepiscopus.

Ioannes Cucuzeles. Vide *Lambecium* lib. V. p. 273. [p. 572. sqq. ed. Kollar.]

Ioannes Arela Damascenus μελωδὸς cognominatus, teste Cedreno pag. 456. de eo dixi vol.
 VIII. p. 772. seq. [vol. IX. p. 682. sqq. ed. nou.]

Ioannes geometra, de quo tom. VII. p. 715. seq. [vol. VIII. p. 625. sqq. nou. ed.]

Ioannes Grassus, Nectarii abbatis Casulensis discipulus.

Ioannes, cognomento *Mauropus*, monachus primus, deinde archiepiscopus et metropolita
 Euchaitorum, clarus sub imp. Constantino Monomacho circa a. C. 1050. Vide [cat.
 codd. gr. *Taurin.* p. 244. et] *Lambecium* lib. V. p. 29. seq. [p. 66. sqq. et p. 560. sqq.
 ed. Kollar. huiusque not. p. 73. seq.] Eius carmina iambica in principalium festorum
 historias, graece et lat. vulgata per *M. Rustum*. Eten. 1610. 4. De illo dictum volum.
 VII. p. 718. seq. [vol. VIII. p. 627. sqq. ed. nou.]

Ioannes Stauratius.

Ioannes Thessalonicensis.

[P] *Ioannes Zonaras*, monachus, qui illustravit etiam canones siue cantica Ioannis Dama-
 sceni. Vide *Lambecium* III. p. 39. [p. 103. nr. 4. Kollar. Exstat etiam in codice Ba-
 rocc. CXXIX. Eius canon in Deiparam a Cotelerio editus graece et lat. III. p. 465.

Iobius.

Iosephus seu *Iosaphatus Cucuzeles*, *Allatius* de libris eccles. Graec. p. 99. seq.

Iosephus, *καρονων ποιητής*. *Codin.* n. 104. *Origg.* CPol. ex Studio Monasterio, Thessalo-
 nicensis archiepisc. singulari festiuitate a Graecis 15. Iulii honoratus. *Allatius* pag. 947.
 de purgator.

Iosephus Studita, Siculus patria, qui senio confectus a. C. 883. obiit. De eo Ioannes dia-
 conus et magnae ecclesiae in vita Iosephi hymnographi citatur ab *Allatio* p. 735. de pur-
 gatorio. *Ioannes diaconus* CPol. cognomine Eugenius in illius vita, *Acta Sanctor.* 3.
 April. et tom. II. Iunii p. 788. Ab hoc distingui video *Iosephum melodum*, auctorem
 nouae Octoëchi siue Paracleticos. Vide *Allat.* de libris eccles. Graec. pag. 283. Eius
 triodia a die paschae ad pentecostem MSS. in bibl. Barberina. *Allatius* p. 78. Cano-
 nes XLVIII. *Lambec.* lib. V. p. 274. [p. 563. 567. cod. CCCX. ed. Kollar.] *Hippoly-
 tus Maraccius* Lucensis Rom. 1662. 8. edidit Iosephi hymnographi Mariale, latine cum
 notis.

Iosephum

Iosephum hymnographum recolunt Graeci 4. April.

Iosephus diaconus.

De Isidoro, patriarcha CPolitano, Niceph. Gregoras tom. II. p. 521.

Isidori canon in S. Demetrium laudatur ab *Allatio* p. 543. de Synodo Photiana.

Theophanes p. 183. περιέδωκεν Ἰουστινιανὸς τὸ ψάλλεσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὸ. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος Θεοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ τὸ ὁρολόγιον τῆ μῆλις.

Iustinianus imp. Nic. Alemannus ad hist. arcanam Procopii p. 88. *De musica Iustiniani peritia* Theophanes profert graecum troparium i. e. hymnum, quem de CHRISTI diuinitate et oeconomia ad ecclesiasticos modulos concinnauit, hodieque Graeci canunt inter Missarum solennia. Confer Goari notas posteriores ad paginam Cedreni 371.

Iustinus Decadio, idem, qui graecam praefationem praemisit psalterio graeco Aldino antiquissimae edit. in 4.

S. Iustini, martyris, ψάλλτης *Eusebio* IV. 18. Hist. memoratus pridem intercidit.

[P] *Lazari Leuonii*, S. Niconis discipuli, expositio hymnorum citatur a *Nic. Commeno* pag. 142. praenot. mystagog.

Leo sapiens, imperator, cuius τροπάρια ἡ ὠδὴν vndecim leguntur in octoëcho. Odarium catanycticum memorat *Lambecius* V. p. 295. *Fabr.* [I. p. 550. nr. 15. cod. CCXCVII. et pag. 620. nr. 4. cod. CCCXXXIII. ed. Kollar. Cantica matutina, *Taurini* in cod. CLXXV. — Ibid. in cod. CCXCI. fol. 34. *Leonis imp.* odarium catanycticum, secundum alphabeti ordinem; fol. 36. eiusd. canon in occursum domini, versibus iambicis; fol. 41. canon alter in festum diem Palmarum, continens acrostichidem edit. ab confectore cat. codd. gr. *Taurin.* p. 388. quem vid. de illo cod. et pag. 260. de priore codice. — Conf. supra, vol. VII. p. 693. sqq. *Harl.*

Leo magister. } ἐν τοῖς περὶ τροπαρίων. [v. supra, vol. VII. p. 718. not. yy.]

Leo Peganius.

[*Macarii*, iunioris, metropolitae, deia ascetae in Creta, canon in cod. *Taurin.* CLXXVII. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 262. *Harl.*]

Marcus Eugenius paraphrasin hymnorum Ioannis Damasceni concinnauit. Laudatur ab *Allatio* p. 280. de libris eccles. et de Georgiis p. 419.

Marcus, monachus, ecclesiae CPol. oeconomus, et inde episcopus Hibruntinus, Leonis imp. philosophi aetate clarus. *Allat.* pag. 72. 73. 74. Videndum, idemne hieromonachus *Marcus*, qui scripsit de dubiis typicis. *Lambec.* V. p. 285. [p. 599. et 595. nr. 2. edit. Kollar.]

Marcus, monachus, qui Cosmae tetraodiam magni sabbati supplens. *Zonaras* tom. II. p. 178. continuator Theophanis p. 225. in Leone philos. p. 464. et 557.

Marci, archiepisc. Ephesini, qui concilio Ferrariensi a. C. 1438. interfuit, cantica duo in S. trinitatem et Canones octo in b. virginem memorat *Lambecius* V. p. 284. [pag. 595. ed. Kollar.] Eius expositio ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας edita ad calcem operum Simeonis Thessalonicensis, a. 1683. Iassii in Moldavia.

Mortha.

Matthaeus Caryophylus.

Mauri-

Mauritius, imp.

Maurolo.

Mauropus, supra *Ioannes Mauropus*.

Mennas | *Calliceladus*.

Methodius, patriarcha CPol.

Metrophanes, episcopus Smyrnaeus. *Allat.* p. 67. de libris ecclē.

Metrophanes Nauplius, cuius canon in nouum ascetam Gerasimum laudatur ab *Allatio* pag. 772. de purgatorio.

Michael Psellus, Michaelis Ducae imp. praeceptor circa a. C. 1050. clarus, de quo abunde *Allatius* libro de Psellis, [et supra, in vol. X. p. 41. sqq. *Harl.*]

Michael Phile, de quo dixi vol. VII. p. 695. seq. [p. 618. seq. vol. VIII. a. ed.]

Michael Syncellus.

Nesarius, abbas Casularum. *Allat.* p. 181. contra Hottinger.

[P] *Nepos*, cuius psalmos laudat apud Eusebium *Dionysius Alex.* VII. 24.

Nicephorus Callistus Xantopulus, de quo dixi volum. VI. p. 130. seq. [vol. VII. p. 437. sqq. ed. nou.] Huius catalogum breuem hymnographorum, quem versibus iambicis concinnauit, adponam:

Οἱ τὰ μέλη πλέξαντες ὕμνων ἐνθέων.

Ἡ λύρα τῷ πνεύματος ΚΟΣΜᾶΣ ὁ ζήνας.

Ὁρφεὺς νεαρὸς ἢ ΔΑΜΑΣΚΟῦ χάρις,

καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ἸΩΣΗΦ οἱ Στεδίται.

Ὁργανα τὰ κράτιστα τῆς μεσοεργίας,

Ξενὴ τε σαιρὴν ἸΩΣΗΦ ὕμνογράφος.

Μέλος πανσεμνόνιον ἈΝΔΡΕᾶΣ ἐκρότας.

καὶ ΘΕΟΦΑΝΗΣ ἡ μελιχρὰ πινύρας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΔΕΩΝ τε, ΜΑΡΚΩΝ, (leg. Μάρκος) ΚΑΣΙᾶ. (leg. Ἰκασία.

Nicephorus, patriarcha CPol.

Nicetas, monachus et presbyter monasterii Stethati, in librum hymnorum Simeonis MS. in bibl. Bodleiana cod. V. Barocc. [v. supra, vol. VII. p. 752.]

Nicetae, metropolitae Thessalonicae. Echi et canones id. cod. LXVIII. CLVII.

Nicetas Heraclas siue Heracleota.

Nicetas Stecharius, (an *Stethatus*, siue Pectoratus? cuius canonem in S. Nicolaum laudat *Allatius* p. 208. in Hottinger.) *Fabr.* V. supra, vol. X. p. 324. not. k. atque in cod.

Mosquensi ibi laudato scriptum legitur Νικήτα μοναχῷ καὶ πρεσβυτέρῳ μονῆς τῶν σιδίς, τῷ σιδάτῃ etc. et cel. *Matthaei* in not. d. „sic, ait, σιδάτῃ, quod hic cognomen est Nicetae, non, nomen monasterii. Monachus autem fuit monasterii Studii. v. *Causa* hist. litt. p. 524.“ — In cod. *Mosquensi* XXXVIII. nr. 33. teste *Matthaei*

Vol. XI.

L

L c.

l. c. p. 321. legitur Νικήτα μονάζωντος, τῷ 549 ἄτα. Conf. supra, vol. VII. p. 753. seq. de illo. *Harl.*

Nicolaus Malaxus, Nauplii archipresbyter, qui pentecostario non pauca addidit. Vide *Allatium* de libris eccles. p. 229.

Nicolaus, Athenarum metropolita, quem laudat *Allatius* de purgatorio p. 89. 212. 262.

Nicolaus Callicles.

Nicolaus patriarcha. Fabr. Conf. supra, vol. VII. p. 804. fin. et cel. *Matthaei* in Notitia MSS. Mosquens. de cod. synod. XXXII. nr. 5. 24. 62. 66. p. 52. sqq. ed. in fol. *Harl.*

Nilus Doxopatrius.

Nilus, Rossanensis, circa a. C. 980. vide *Allatium* de Nilis p. 37. seq.

Nilus Xanthopulus, postremis imperii Graecorum temporibus clarus, de quo idem *Allatius* de Nilis diatriba p. 59.

Pamphilus.

Paulus Ammonius.

[P] *Philippus* cuius canonem in S. Iosaphatum laudat *Allatius* p. 180. contra Hottingerum.

Philotheus, patriarcha CPol. plurimorum canticorum auctor, saeculo XIV. clarus, de quo infra, suo loco.

Photius monachus in explicatione tropariorum S. Stephani Sabaitae citatur a Nic. Comneno p. 397. praenot. mystagog.

Photius, patriarcha CPol. [v. supra in vol. X. de Photii scriptis sect. XVI. ineditis, sub fin. de eius *Odis* etc.]

Plato melodus.

Procopius chartophylax in eclogis hymnorum et scriptorum Samonae Gazienfis. *Nic. Comnenus* l. c. p. 397.

Pyrrhus, supra *Andreas Pyrrhus*.

Romanus, diaconus Emesenus, circa a. C. 500. clarus, quem plurimorum canticorum sine paruorum hymnorum auctor celeberrimus. Ioannis canonem in Romanum melodum laudat *Allatius* p. 543. de synodo Phot.

Sergius Hagiopolita.

Simeon, Thessalonicensis archiepisc. ὁ δαὺς ἰσχυρὸς τὰς τῶν ἁγίων χάρις καὶ οἰκοδομὴν καταστήσας. *Allat.* p. 186. de Simeonibus.

Simeon Logotheta.

Simeon Xyllocercinus.

Simeon, monachus Stylita.

Sophronius, patriarcha Hierosol. cuius troparia in vigilia natalis Christi et Horologium magnae parasceues in memorat *Lambecius* lib. V. pag. 270. [p. 568. et 569. nr. 1. et 3. ed. Kollar. supra ad vol. IX. p. 164. nr. 7. n. ed. *Harl.*]

Stephanus Hagiopolita, monachus.

Stephanus Sabaita.

Synesius senior.

Synesius iunior.

Theodori.

Theodisius. Lambec. VIII. p. 99. ^{b)} vbi Cantica sacra MSS. mensis Aprilis refert.

Theodoritus. Vide Lambecium lib. V. pag. 268. [p. 563. sq. ed. Koll. supra, vol. VIII. pag. 306. Harl.]

Theodorus Coetonia, cuius Canonem in Iohannem Euchaitorum episcopum laudat *Allatius* contra Hottinger. p. 180.

Theodorus Ducas, Lascaris. Vide *Congium* in Παρεκκλητική et *Raynaudum* tom. VII. p. 368.

In paracletico pag. 181. describitur κανὼν παρεκκλητικός [P] εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποιήμα τῆ βασιλέως κυρῆ Θεοδώρας Δυκά τῆ Λασκάρως.

Cyrus Theodorus Prodromus ὁ τῶν ἱερῶν κανόνων πρῶτος σαφηνιστὴς Nicephoro Blemmidae λόγῳ 1. de process. Spiritus S. laudatus. Eius ἐξηγήσις in canones Cosmae ac Ioannis Damasceni MS. in bibl. Vaticana et caesarea, Lambec. lib. V. p. 276. 277. ^{c)} Citatur ab *Allatio* p. 74. MS. in bibl. Bodleiana tom. I. catalog. MSS. pag. 101. n. 1996. et p. 12. n. 110.

Theodorus Santabaremus.

Theodorus Studita, cuius nonnulla leguntur in Oſioëcho. Κανόνων ποιητής. Codin. n. 104. Orig. CPol. Theodori monachi canonem catanyclicum ad CHRISTVM servatorem memorat Lambecius lib. V. p. 268. [pag. 563. sq. ed. Kollar.] Canon nouem odis constans in erectionem imaginum apud Baron. ad a. 842. est junioris Theodori, qui post Nsocratium studio praefuit, vt notavit Combesius. *Fabr.* De hoc Theodoro v. plura supra in vol. X. in catal. variorum Theodororum, sub illius nomiae. Harl.

Theodosia cuius canon in S. Ioanniciu laudatur ab *Allatio* p. 217. contra Hottingerum.

Theodosius Lascaris, supra Theodorus.

Theodosia Syceota.

Theosterius.

L 2

Theodo-

^{b)} Siue pag. 211. ed. Kollar. Lambec. coniecit, illum Theodisium fuisse S. Euthymii, archimandritae f. abbatis in Palaestina, qui a. C. 472. obiit, socium familiarissimum. *Theodisii* Studitae et aliorum preces, in b. Mariam, in Christum et in angelum custodem, *Venetis*, in cod. Naniano CXXVI. nr. 13. v. cat. codd. gr. Nan. p. 279. Theod. precatio dicitur esse διὰ τῆς αὐτῆς. Sequuntur alia stichea et canones. Harl.

^{c)} S. pag. 579. nr. 1. cod. CCCXV. ed. Kollar. qui autem in nota docet, illam ἐξηγῆσιν non tribuendam esse Theodoro Prodromo, sed Georgio, f. Gregorio Pardo, metropolitae Corinthi, vti Vaticani habent codices, ab *Allatio* in diatr. de Georgiis et eorum scriptis p. 418. sq. laudati, et adtestatur eod. *Vindobon.* caesar. CCCXX. nr.

1. de quo v. Lambec. V. p. 387. sq. Male quoque illam adscribi *Theodoro Prodromo* in cod. CCCXVII. monet Kollar. ad eum ibid. pag. 583. Aliam vero expositionem Theodori Prodromi, auctoris, nomen recte praeferre in codd. CCCXVI. et CCCXVIII. statuit Kollar. l. cit. p. 586. Idem Kollar. in nota A. ad p. 579. obseruat, Cantica ipsa a. 1501. edita esse ab Aldo, et Prudentii sanctique Procopeni poematibus subiuncta, versione prosaica κατὰ τὴν αὐτὴν e regione adposita: tres tamen canones, siue cantica in cod. CCCXX. occurrere, quae in Aldina aliisque edd. non inveniuntur. etc. *Theodori Prodromi ἐξηγῆσις* memor. *Taurini* in cod. regio CCLII. vid. cat. codd. gr. Taur. p. 379. — Add. supra vol. VIII. p. 137. sqq. et vol. X. 427. in variorum Theodororum catalogo. Harl.

Theodosius Syracusanus saec. VIII. episcopus, qui troparia composuit, quae canuntur in vigiliis ieiuniorum. Act. sanctior. Iunii tom. II. p. 788. *Fabr.* Conf. de eo *Mongitor.* in biblioth. Sicula, tom. II. p. 249. qui animaduertit, eum a. 880. Saracenis, Syracusis occupatis, catenis vinctum Panormum esse deductum; annum autem mortis ignorari. *Harl.*

Theopetius, Philadelphiae metropolita, cuius elogium scripsit Nicephorus Chumnus. Hymnum habet Horologium Graecor. vide et bibl. patrum tom. XXII. edit. Lugd. p. 764.

Theophanes Graptus, confessor, Theodori Grapti frater. Vide *Baron.* ad a. C. 842. n. 28. et martyrolog. 11. Octobr. et 27. Dec. *Allatium* pag. 707. sqq. contra Creyghtonum. Eius canonem paracliticum ad b. Deiparam Virginem memorat *Lambecius* lib. V. pag. 268. d) Μελωδον cognomine Theodori Grapti fratrem laudat Cedrenus p. 456. Poëtam vocat Suidas in Ἀφροίτα.

Theophilus imperator. Vide Cedreni locum apud *Allatium* p. 66. seq. de libr. eccles. Continuator Theophanis p. 66. seq. et *Zonaras* tom. II. p. 147. edit. Paris. ἐφιλοτιμᾶτο δὲ καὶ μελωδῶν λέγονται μὲν ἐν καὶ ἕτερα ἦναι ἐκείνους ἀνδρὸς ποιήματα, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸ κατὰ τὴν τῆς Βασιλοφῶρε ἑορτὴν ἀδόμενον τὸ σιχηρόν· τὸ, ἐξέλθετε εἰς τὴν ἐξέλθετε καὶ λαοί.

[P] *Thomae* monachi canonem catanycticum memorat *Lambecius* V. p. 285.

Timosles Eutylichianus, tropariorum poëta memoratus Theodoro Lectori lib. I. pag. 554. et Cedreno pag. 349. Vide *Tillemont.* tom. XVI. pag. 72.

Triphyllius.

Valentinus haereticus.

Musicos Contopetricum, Domesticum, Panaretum et Moschisnum, qui cantionibus et hymnis graecis notas musicas adposuere, laudat *Allatius* de Georgiis p. 414.

[Plurimum melodorum graecorum cantica graece et latine leguntur, in rarissima collectione Aldina (Poetae Christiani veteres, 1501. 2. Venet. 2. voll. 4.) vol. I. sub finem. V. Renouard Annales de l'imprim. des Aldes tom. I. p. 34. sqq. Ex hac ed. Ald. repetiti sunt Cosmae Hieros. de quo antea dictum, hymni XIII. et alii nonnulli additi gr. et lat. in Galland. Bibl. PP. XIII. p. 234. sqq. *Beck.*]

Index homiliarum Andreae Cretensis XXI. editarum et ineditarum XIX.

Maiores numeri editas, (de quibus supra:) minores ineditarum in MSto ordinem denotant.

Ἀεὶ μὲν λαμπρά. in S. Georgium XIII.

Ἀνδρωπε τῷ Θεῷ. in S. Nicolaum XIV.

Ἀποστολικῶν ἐγκωμίων. in apostolum Titum VII.

Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν. in S. Mariae natalem I.

Ἐθὺς ἐπὶ τοῖς τῶν στρατευμάτων καθηγεμόσιν. de praedictione passionis dominicae MS. 12.

Εἰ μετρεῖται γῆ σπιδάμη. in natiuitatem Mariae XX.

E

d) Siue pag. 563. ed. Koll.r. de cod. Vindob. CCXCIX. nr. 6. vbi variorum auctorum varii canones, siue varia cantica ecclesiastica iunctim scripta exstant. Pariter cod. CCCIX. nonnulla miscellanea cantica ecclesiastica continentur, et

statim ab initio *Theophanis* melodi canon paracliticus ad Christum soteris incip. ἡ πανταρχία καὶ σύμφωνος. Conf. supra, vol. VIII. p. 84. et infra, vol. X. p. 240. ed. vet. vbi plures *Theophanes* enumerantur. *Harl.*

Εἰ οἱ ἀγγελοφόροι τῷ αἰσθητῷ. in Mariæ praesentationem in templo MS. 8.

Ἐπέση σήμερον ἡ πάντων χαρά. in Mariæ adnunciationem II.

Ἡ διὰ τῷ τελῶνι καὶ τῷ Φαρισαίῳ ὕλη. in publicanum et Pharisaicum MS. 1. Hanc infra graece et latine integram exhibeo.

Θάλαττα ὄντως τετυμωμένη. in paralyticum. MS. 9.

Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς ἡμᾶς τήμερον συνήγαγεν. in Ioannem euangelistam MS. 14.

Καλῶ πάλιν ἡμᾶς. in Mariæ dormitionem, tertia XI.

Κυήσωμεν ἀγαπητοί. in crucis exaltationem, secunda VIII.

Κλίμαξ ἡ ψυχῆ. in praesentationem Mariæ trimulae in templo. MS. 6.

Κεῖς ἡμῶν τῇ προθέσει τήμερον προσβάλλει. in dominica τῆς ἀποκτεῖναι siue carnis priuii. MS. 3.

[P] Λάζαρος τὸν παρόντα συνεκρότησε. in Lazarum quatruiduanum V.

Λαμπρὸν λαὸς ἡμῖν προτείνεται. in Mariam templo redditam MS. 5.

Μυστήριον ἡ παρεῖσα πανήγυρις. in Mariæ dormitionem secunda X.

Ναὸς ὄντως τῆς Τριάδος ἡ δοῦς τήμερον. in SS. anargyros, (Cosmam et Damianum.) MS. 16.

Νηστίας ἡμῖν ἡ πρόθεσις. in dominicam τῆς τυροφάγας, (Quinquages.) qua caseo et ouis comedendis finis imponitur. MS. 4.

Ὀντως ἀρχιτέκτων τῶν δεινῶν ἀπάντων. de lunatico MS. 11.

Ὀντως ἔργον ὑπάρχας Θεὸς τὸ ἔλεος. in dominicam de filio prodigo. MS. 2. multa communia cum homilia Chrysostomi ριβ p. 720. gr. edit. Sauil. tom. V.

Ὀντως εὐφημία θεολογίας καὶ οἰκονομίας. in Lucam euangelistam. MS. 15.

Ὀντως σὴν ἐστὶ καὶ ταθλιμένη ἡ ὁδός. in crucem a Christiano in se suscipiendam. MS. 10.

Ὅδοι τῇ κενώσει τῷ λόγῳ. in Transfigurationem Christi. IV.

Ὅσοι τὸ σπυρὶν τῷτο. in Mariæ dormitionem prima. VII.

Οὐδὲν ὡς ἀληθῶς. de vita humana et defunctis. XVIII.

Πάντα πιστεύειν ἄξιον. in S. Patapium. XVII.

Πάντα τὰ ὑπὲρ ἡμῶν. in circumcisionem et S. Basilium. III.

Πηδᾶ καὶ γῆρας ὡς τὰ ποδά. in praecursoris decollationem. XXI.

Σήμερον τὸ ἱερὸν τῷ Θεῷ εἰς τὸ ἱερὸν εἰσέρχεται. in Mariæ ingressum in templum. MS. 17.

Σταυρῷ πανηγυρίῳ ἀγομεν. in Crucis exaltationem prima. VI.

Τὴν σύλληψιν σήμερον. in conceptionem S. Annae.

Τὴν τῶν ἐγκωμίων. in S. Patapium XVI.

Τράπεζα βασιλική. in conceptionem S. Mariæ. MS. 7.

Χθὲς ἡμῶς τῷ δεσπότῃ. in ramos palmarum. VI.

Χορευτῷ πᾶσα κτίσις. in Mariæ natiuitatem. MS. 18.

Χριστῷ τόκος ἀποτέλεσμα. in Christi natiuitatem in tempore. MS. 19.

Ὡς λαμπρὰν καὶ πνευματικὴν. in S. Patapium. XV.

Ὡς περ εἰ τῆς τῶν ἀγῶνων ἡττᾶς. in Ioannem theologum. MS. 13.

Ex vndeiginti hisce ineditis Andreae homiliis, quas ex MSto codice Bodleiano descriptit et mecum pro sua in me beneuolentia communicauit amicus noster eruditione et ingenio

genio praestans *h. Christianus Wolfius*, placet primam specimenis causa cum lectore hoc loco communicare adiuncta mea versione: ceteras vero servare alii tempore et alii occasione, qua vel a rhe. vel ab laudato Wolfio ipso, quod opto, in lucem, qua non sunt indignae, proferantur. [Num editae sint, nescio, et fere dubito. Hinc, diu quidem incertus, quid faciam, seq. orat. h. l. retinere malui, quam omittere aut conicere in totum supplementorum, quae quando prodeant in lucem, decernere nequeo. *Harl.* Repetita est haec homilia in Galland. Bibl. PP. XIII. p. 170. sq. addita tamen nova versione latina, ne quem forte hominis τὸ ἔξω interpretatio offenderet“ ut in Prolegg. dicitur. Scilicet ὁ ἴσως verba magis adnumeravit. *Beck.*]

Τὴ ἐν ἁγίοις πατέροις ἡμῶν Ἀνδρέῳ Κρήτης
λόγοι παρανηντικοί, καὶ πρῶτον περὶ τῆς
ὕποθέσεως τῆς τελώνης καὶ τῆς Φαρι-
σαίου.

*Sancti patris nostri ANDREAE CRETENSIS
sermones adhortatorii, et primum de eo argu-
mento, quod ad publicanum et Pharisaicum
pertinet.*

1. Ἡ διὰ τῆς τελώνης καὶ τῆς Φαρισαίου ὕλη
οἷον τι προγύμνασμα καὶ προοδοποιήσις πρό-
κατα τοῖς βεβημένοις ἐχέσθαι τῆς ἱερᾶς τα-
πεινότητος τῆς πασῶν τῶν ἀρετῶν λαμβαν-
ομένης, αἷς ἡ κτήσις τῆς βασιλείας τῶν οὐρα-
νίων ὄντως ἐνδρεύεται, καὶ τῆς θεομυστικῆς ἀλα-
ζονείας ἀπέχεσθαι τῆς πασῶν τῶν φιλοχρη-
σιῶν ἀρετῶν παρὰ τρεπέσθαι τὸν ἀνθρώπον.
τίς ἐν ἐξηλώσει τὸν τελῶνην, καὶ τὴν ἐπι-
τροφὴν αὐτῆς, καὶ τὴν μεταμέλειαν, καὶ τῆς
Φαρισαίου ἐκ ἀποσείσεται τὸν ὄγκον; ἔπειτα ἡ
μὲν ταπείνωσις συνάπτεται τῷ χρεῖσθαι, ἡ δὲ
ἀλαζονεία τῷ πεφρονηματισμένῳ καὶ πλήρει
ὄγκου δαίμονι.

2. Ἡ ἀλαζονεία τὸν πρῶτον τῶν ἀγγέ-
λων, ὃ κλήσις καὶ ἑωσφόρος ἦν, πάντως διά-
βολον καθίστα. αὕτη τὸν γενάρχην Ἀδὰμ
τῆς παραδείσου ἐξωθεῖται. καθεύδα δυνάσας
ἀπὸ θρόνων καὶ ὑψώσει ταπεινός, κύριος
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, καὶ ταπεινὸς δι-
δωσι χάριν. αὕτη κατατίθεται τὸν Φαραῶ.
ἔπειτα ἁφρονὲν καρδίᾳ αὐτῆς ἐκ ἐστὶ θεός. αὕ-
τη τὸν Ναβυχοδονόσορ καταβιάζεται, κυρίῳ
γὰρ θεῷ σὲ προσκυνήσεις [P] καὶ αὐτῷ μόνῳ
λατρεύσεις, καὶ ἐποίησας ἐδὲν ὁμοιωμα. εἰ

1. Materia de publicano ac Phariseo tan-
quam praeexercitamentum quoddam ac prae-
paratio exstat proposita iis, qui sacram humi-
litate colere cupiant, omnes in se comple-
ctentem virtutes, quibus possessio regni coe-
lorum sane firmatur: superbiam vero fugere,
quae et inuisa Deo est, et ab omnibus vir-
tutibus christianis hominem avertit. Ecquis
igitur non libenter imitetur publicanum,
eiusque conversionem et poenitentiam: Pha-
risaei contra fastum exhorreat, cum humili-
tas nos consociet CHRISTO, superbia au-
tem daemioni tumenti atque pleno insolentiae
coniungat.

2. Superbia omnino est, quae ex principe
angelorum, cui Luciferi nomen *), effecit
diabolum. Haec Adamum generis nostri au-
ctorem expulit paradiso. *Deposuit f) potentes
de thronis et exaltavit humiles: dominus
resistit superbis, g) et humilibus dat gratiam.*
Haec evertit Pharaonem, qui stultus aiebat
in corde suo, h) non est Deus. Haec Na-
buchodonosorem deiecit. *Dominaum enim
deum tuum adorabis, illique soli servies i),
nec ullum ei effinges simile k).* Quanquam
Nabu-

e) Ef. XIV. 12.

f) Luc. I. 52.

g) Iac. IV. 6. et I. Petr. V. 5.

h) Psal. XIV. 1.

i) Matth. IV. 10.

k) Deut. IV. 16.

καὶ τῷ μὲν ἡ νόσος λύεται, τῷ δὲ ἔτις γήγνηται τὸ πάθος. ὅτως πυρετός ἐστιν ἡ ὑπερφανία ἡ ὑποκρίσθαι τῇ αἰσθήσει τῶ πυρετῶντος, φρενῆτις δαυὴ ἐκ πτώσιν τὸν ἀνθρώπου παρῶζύνουσα. ὑδρωψὶ ἔμπλεος αἶρας καὶ ὕδατος.

Nabuchodonosoris morbus soluebatur, *) superbo autem malum suum in affectionem mentem ac constantem degenerat. Sane enim febris ardens arrogantia est, qua sensus laborantis misere afficiuntur: gravissimus furor hominem ad prolapsionem incitans, hydrops vento et aquis plena.

3. Τίς γὰρ ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος κυρίου; ὁ δὲ ἄσπυρος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς ἐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ταύτη ἦν ἡ τῆς Τυρεῖς ματαιότης καὶ ἀγροικία ἡ τὴν ἱκμάδα ἀποβαλλομένη τῆς χάριτος, γῆ ἀνικμος. ἔτε γὰρ δῆπερ τῆτο καὶ λόγῳ καὶ πείρᾳ, ὁ ἀλάζων ἔδετο τῆς τελειωτικῆς τῆς Θεοῦ χάριτος. καὶ διὰ τῆτο ἐστὶν ἀνικμος καὶ ξηρὸς, λυπεύεται τῷ ζωτικῷ θερμῷ καὶ τῆς ζωτικῆς ὑγρότητος. ἐν τῇ τῷ κενῷ ὄντι δαδρῶ τὴν καλλιὰν ἐργάζεται ὁ νυκτικὸς διαβολός.

3. Quis *) ascendet in montem domini? in operibus manibus et mundo corde, qui non accipit in vano animam suam. Huiuscemodi fuit vanitas ac ferocia Tyri, quae humorem gratiae a se alienauerat, **) terra humore destituta. Ut enim ex ratione et experientia vobis est cognitum, superbus non indigere se putat perficiente Dei gratia, atque ideo exsuccus et aridus vitali calore est, viuoque humore destituitur. In hac vacua arbore nidum componit coruus nocturnus diabolus.

4. Καὶ ἀπλῶς εἰπὼν, ἡ ταπεινότης τῶν φθόνος ὑπάσχει τῶν ἀρετῶν, τῇ χριστιανῇ καλῶς εὐσεβείας καὶ φιλανθρωπίας καὶ τέλος, τῶν παθῶν νέκρωσις, τῆς ἀμαρτίας ἀνάνησις, συντήρησις τῆς ὑγρότητος ἐν τῇ βίᾳ τῆς πίστεως. ἡ ταπεινότης σύνεσι τῷ φόβῳ τῆς Θεοῦ [P] τῷ ἐλαύνοντι τὴν ἀνομίαν, ὡς ἐφ' ἡ καὶ ὁ Ἰερραμίας καὶ ὁ Σολομών. ἔντως γὰρ ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου. τῆτοις συνάδει καὶ ὁ μακάριος Παῦλος. Αὕτη τὸν τελῶν κήρυκα ποιεῖται τῷ πνεύματος, ἡ δὲ ἀλάζονεια τὸν φαρισαῖον κενὸν ἐργάζεται τύμπανον μάτην ἀλάλαζον. ὅτως βοᾷ Σοδόμων ἐστὶν ὁ ὑποκριτής, πέπαν τὰ μὲν ἔξωθεν ὡραῖος, τὰ δὲ ἐνδοθεν σαπρὺς τε καὶ ἄχαρις.

4. Humilitas vero, ut breuiter dicam,atrix est virtutum, pietatis in qua christiana pulchritudo consistit, summa, initium, finisque: passionum extinctio, subuersio peccati, et humidi radicalis in fide conseruatio. Humilitas iunctum sibi habet timorem Numinis, quo peccatum procul pellitur, ut a Ieremia *) ac Salomone **) edocemur: quoniam vere initium sapientiae est timor domini: hisque concinit beatus Paulus, *) Haec publicanum praeconem sancti spiritus constituit, at superbia Pharisaicum facit tympanum inani resonans strepitu. Sane sodomiticum pomum refert hypocrita, nam extrinsecus pulchri fructus speciem habet, at intus putridus ac destabilis est.

5. Ascen-

l) Dan. IV. 31.

m) Pl. XXIV. 3.

n) Ezech. XXVIII.

o) Ierem. XXXII. 40. 51.

p) Prouerb. I. 7.

q) 2. Cor. VII. 1.

5. Ἀνέβη εἰς τὸ ἱερὸν ὁ τελώνης καὶ ἀνέβη καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. ἀνέβη εἰς τὸ ἱερὸν ὁ Φαρισαῖος σωματικῶς καὶ ἔψυχικῶς. ὁ μὲν γὰρ ἀνέβη τῇ ψυχῇ καταβαίνων διὰ τῆς ταπεινότητος, ὁ δὲ κατέβη τῇ ψυχῇ ἀναβαίνων διὰ τῆς ὑπερηφάνειας. ὁ μὲν ἀνέβη ταῖς κατὰ τὸν Δαβὶδ ἀναβάσεσι. Ἐπιβάς τῆς οὐδὲ τῆς Φερέσης εἰς τὸν παράδεισον, ὁ δὲ κατέβη καταβαίνων εἰς τὸν ἑωσφόρον τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὑπερηφάνειας. ὁ μὲν ἀνέβη διὰ τῆς ἀναβάσεως καὶ ἐπιδόσεως εἰς τὰς ἀρετάς. ὁ δὲ κατέβη ἀπὸ τῶν ἀρετῶν, καὶ προσέπλασεν ταῖς κακίαις.

6. Πολλοὶ εἰσέρχονται τῷ ἱερῷ, ἀλλ' ὀλίγοι μετέχουσιν τῷ ἱερῷ, ἔτι γὰρ εἰσι ἄλλοι τῷ οὐκ ἐν τῷ Θεῷ. ὁ γὰρ ὑπερηφάνος ἔτι μένει ἐν τῇ ἀγάπῃ, ὁ δὲ μὴ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ ἔτι μένει κατὰ τὸν Ἰωάννην. ὁ δὲ μένων [Γ] ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ἔστιν ναὸς Θεῷ κατὰ τὸν Παῦλον. ἡκεῖνοι κυρίως εἰσέρχονται τῷ ἱερῷ καὶ τῷ ναῷ τῷ Θεῷ, οἷς ἰδικῶς ἐνεργεῖ ὁ Θεός. Φατίζει δὴ μόνες τὰς νηπίας καὶ μικρὰς ὁ Θεός, κατὰ τὸν μεσεγγέτην Δαβὶδ. ὅπως γὰρ ταπεινώσις, ἔκει καὶ σοφία, κατὰ τὸν Σολομῶντα, σοφία πίστεως καὶ σοφία πράξεως.

6. Ταύτης τῆς σοφίας ἐλείπετο ὁ Φαρισαῖος, ὃθεν καὶ ὑποκριτὴς ὢν εὐχαρισεῖ κατὰ μίαν τὰ ἔξωθεν τῷ Θεῷ, κατὰ δὲ τὰ ἐνδοθεν ἀχάριστος γίγνεται τῷ Θεῷ. ἔτι γὰρ τηρεῖ τὴν ἐντολὴν, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἦν ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, εὐχαρισῶ σοι, ἐπεὶ δὲ ἐκ σεαυτοῦ ἀπεδίδα τὴν ἀρετὴν ὁ

5. Ascendit in templum publicanus corpore pariter et animo. Ascendit in templum Phariseus corpore, animo minime. Ille enim ascendit, dum per humilitatem descenderet: hic descendit, per superbiam ascendendo. Ille ascendit gradibus Davidicis, ingressus viam quae ad paradysum tendit: at hic descendit ascendens ad Luciferum ducem ac principem superbiae. Ille ascendit per ascensionem ac profectum in virtutibus: hic a virtutibus descensione facta propior vitis accessit.

6. Multi templum sanctum ingrediuntur, sed pauci de sancto participant, utpote domo diuina existentes indigni. Superbus enim in caritate non manet: qui vero non manet in caritate, nec in Deo manet, ut docet Iohannes. *) Qui vero manet in caritate, manet in Deo, et in ipso manet Deus, et Dei ipse templum est, ut Paulus ait. *) Illi propria aedem sacram et templum Dei ingrediuntur, in quibus Deus priuatim operatur. Solos autem infantes et paruulos illuminat, ut a Musurgeta siue modulatore Dauide *) docemur. Vbi enim humilitas, ibi etiam sapientia est, teste Salomone: *) sapientia fidei, et sapientia, quae in actione versatur.

6. Hac sapientia destituebatur Phariseus, vnde tanquam hypocrita pro solis externis rebus gratias Deo agit, pro internis autem ingratum se Numini exhibet, neque enim seruat praeceptum illud: *amabis proximum tuum veluti teipsum*. *) Bene quidem dictum ab eo erat: *gratias ago tibi*. Siquidem non sibi ipsi

*) 1. Ioh. IV. 16.

*) 1. Cor. III. 16.

*) Psal. XIX. 2. CXIX. 129.

*) Prouerb. XI. 2.

*) Leuit. XIX. 18.

Φαρισαῖος, ὡς ἐνόμιζεν ὁ Ναβυχοδονόσορ καὶ ὁ Σεμείας καὶ ὁ Πέτρος, ἥτινι ὑπερηφάνειος καὶ ὁ ἑωσφόρος, καὶ ὁ Ἀδάμ περιέπεσον· ὅμως ἤνυχτο ὁ ἐκ ἑχεν ἔχεν, καὶ ἐγὰρ ἔχε, διὰ τῆς ὑπερηφάνειας ἀπώλεσεν. ὀφείλει γὰρ καὶ ὁ ἔχων ὁμολογεῖν μὴ ἔχεν, καὶ λέγειν ὅτι ἀχρεῖος δούλος εἰμι, ἐπεὶ δὲ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.

ipſi virtutem tribuebat Pharſaeus, qua ſententia fuit Nabuchodonſor ^{w)}) et Semeias ^{x)}) et Petrus, ^{y)}) et in quam arrogantiam inciderant Lucifer et Adamus: nihilominus gloriabatur ſe habere, quod non habebat, atque ſi vel maxime habuiſſet, per ſuperbiam amiſerat. Nam et qui habet, debet fateri ſe non habere, et dicere: *ſervus inutilis ſum*, ^{z)}) nam in conſpectu tuo non iuſtificabitur vivens quisquam. ^{aa)})

[P] 7. Ἀποβάλλεται ἔντως τὴν ἀγάπην ὁ μὴ ταπεινόμενος, καταφρονεῖ δὲ ὁ μὴ ἀγαπᾶν. ὄντως ἀρχὴ πάντος εἶδος ἀμαρτίας ἡ ὑπερηφάνεια. ταύτῃ ἔπεται φθόνος, τῷ φθόνῳ φόβος, δι' ἣν ἐν ἔχθρῃ μοῖρα ὁρᾷ τὸν πατέρα ὁ Ἀβεσαλώμ καὶ κτείνειν προάγεται. ὄντως ὁ κρύφιος κακὸς τῷ Φανερῷ ἐστὶ χείρων, καὶ τῷ διαβόλῳ ἐκ ἀπέοικε δι' ὅφους τὸν πρωτόπλαστον Φανακίσαντος. διὰ τῆτο ὁ Φανερός Φαῦλος δικαιᾶται, καὶ ὁ ὠφάνης καταδικάζεται. τῷ μὲν γὰρ μόνῃ Φυλότης, τῷ δὲ καὶ ψῦδος καὶ διαπάτῃ παρέπεται, καὶ διὰ τῆτο τῆς ἀκρας ἀληθείας ἀποδιώκεται. διὰ γὰρ τῆς ἀγάπης καὶ ὁ ἐκλεκτὸς προορίζεται, κατὰ τε τὸν Πέτρον ἐπιστολῇ δευτέρᾳ, καὶ τὸν Παῦλον πρῶτῳ πρὸς Ἐφεσίους καὶ τρίτῳ πρὸς Κολοσσαεῖς, τὸ δὲ ἔχθρος ἀποδοκιμάζεται.

7. Abiicit ſane a ſe caritatem quiſquis humilis non eſt, et non amans contemnit. Certe omnis generis peccatorum principium eſt ſuperbia, ex qua ſequitur invidia, ex invidia caedes. Per ſuperbiam Abſalom patrem ut hoſtem aſpicit, ^{bb)}) et conatur interficere. Clam malus proſecto aperte malo peior eſt, nec abſimilis diabolo, a quo per ſerpentem protoplaſtus fuit deſuſus: propterea et palam malus iuſtificatur, et clam malus qui erat, condemnatur: in illo enim ſola vitioſitas, in hoc praeterea etiam mendacium dolusque haerebat, atque ideo a ſumma veritate expellitur: per caritatem quippe et electus praefinitur, ut docent Petrus poſteriore epistoſa, ^{cc)}) et Paulus primo capite ad Ephēſios ^{dd)}) et tertio ad Coloſſenſes: ^{ee)}) odium vero et inimicitias caritas abolet.

8. Ἐγνώ ὁ τελώνης τὴν ἰδίαν ἀμαρτίαν, καὶ δεικαίωται, τῆς ἀμαρτίας πόρρωθεν γεγόμενος. ὅθεν καὶ ζῇ κατὰ τὸν Ἰεζεκιήλ, ἥτις ζῶν καὶ τῷ Δαβὶδ παρεκλήθησεν, ὡς ἐμαρ-

8. Agnouit publicanus proprium peccatum, et iuſtificatus proculque a peccato remotus fuit. Hinc etiam vivit, profitente Ezechiele, ^{ff)}) cuiuscemodi vita etiam Davidem ſequēba-

w) Daniel. IV. 1.

x) Ierem. XXIX. 25

y) Matth. XXVI. 33.

z) Luc. XVII. 10.

aa) Pſal. CXLIII.

Vol. XI.

bb) 2. Sam. XV. ſeq.

cc) 2. Petr. I. 7. ſeq.

dd) Ephēſ. I. 5. 6.

ee) Coloſſ. II. 2.

ff) Ezech. XVIII. 22.

ας ὀλιγωρεῖ ὡς καταγέσης εἰς Αἴγυπτον καὶ
θάλασσαν ἐχέσης τῇ Φαραῶ καὶ σκιᾷ τῆς Αἴ-
γυπτος καὶ μνήμης ἀπώλειαν μετ' ἧς κατὰ
τὸν ἱεροψάλτην Δαβὶδ, καὶ μὴ μνήμης αἰδιό-
τητα. βαβαὶ τῇ φιλολοιδόρῃ ζώματος κατὰ
τὸ ἕκτον τῶν παρσιμιῶν. ἐκ εἰμὶ, φησιν, ὥσ-
περ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀρπαγες,
ἀδικοὶ, καὶ μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς ἕτος ὁ τελώνης.
ἀρχὴ τῆς ὑπερηφανίας ἢ ὑβρις φαίνεται. ὁ
γὰρ διαπτύων τὰς αἰσας, καὶ μηδὲν τέρας
ἠγάμενος, ἀλλὰ τὰς μὲν πτωχεύς, τὰς δὲ δυσ-
γενεῖς, τὰς δὲ ἀμαθῆς καὶ ἰδιώτας ὑπολαμ-
βάνων, τὰς δὲ ἀδίκους καὶ ἀμαρτωλοὺς ἐκ
τῆς ὑβρισεως ταύτης παρασύρεται, καὶ μόνον
ἑαυτὸν οἶσται εἶναι σοφόν, συνετὸν, εὐγενῆ,
πλάσιον, δυνατὸν, δίκαιον, καὶ πάντων ἀν-
θρώπων ὑπέρτερον. καὶ ἐστὶν ἡ ὑβρις ὑπερη-
φανίας ἀρχή, καὶ ἡ ὑπερηφανία κακὸν τῆς
ὑβρισεως ἔγγονον. διὰ τὸτο ἡ διαβόητος ἡμέρα
Κυρίου τὴν ἐκδίκησιν ποιήσει ἐπὶ πάντα ὑβρι-
στὴν καὶ ὑπερήφανον. αἱ γὰρ συγγενεῖς ἀμαρ-
τίαι ὁμοτρόπως κολάζονται.

12. Ἐδειξεν ὁ Φαρισαῖος καὶ τῷ σχήματι
αὐτοῦ καὶ τῇ εἰσέσει τὴν ἑπαρσιν, [P] ἣν ἔχε
καὶ τὴν ἀλαζονείαν, καὶ οἱ μὲν λόγοι αὐτοῦ
ἐξ ἀρχῆς ἦσαν εὐγνώμονες. ἔλεγε γὰρ, ὁ
Θεὸς ευχαριστῶ σοι. μετὰ ταῦτα δὲ ὅσα εἶπε
πάσης ἀλαζονείας καὶ ὑπερηφανίας ἦσαν
πεπληρωμένα. ὁ γὰρ εἶπε, σὺ με ἐποίησας
Κύριε, καὶ διὰ τῆς βοηθείας τῆς σῆς ἐλευθε-
ρῶμαι πάσης ἀδικίας καὶ ἀρπαγῆς, καὶ τῶν
ἄλλων κακῶν. τί γὰρ ἔχεις, φησὶ, ὁ ἐκ ἑλα-
βες; ἀλλὰ πάντα τὰ κατορθώματα ἐξ ἰδίας
δυνάμεως ἐλογίζετο κατορθῶσαι. πᾶς δὲ ἀν-
θρώπος ἐχέτω πληροφορίαν, ὅτι χωρὶς τῆς
τῷ Θεῷ βοηθείας ὁ δύναται εὐδὲ ἰσχύει κατορ-
θῶσαι τι ἀγαθόν. χωρὶς γὰρ ἐμῆ, φησὶν ὁ

aspernatur, tanquam deducentem in Aegy-
ptum, et fiduciam habentem in Pharaone at-
que in vmbra Aegypti: perituramque me-
moriam cum sonitu, ut ait sacer psalter Da-
vid, " non in sempiternum duraturam.
Hem os pronum ad obtreccationes, non sum,
inquit, sicut caeteri homines, rapaces, iniusti
et moechi, aut etiam qualis hicce publicanus.
Ita secundum sextum ¹¹⁾ Prouerbiorum ca-
put, superbia ac tumor contumeliae apparet
esse principium. Nam qui alios despuit ni-
hilque aestimat, et hos pauperes habet vel
ignobiles, illos indectos et imperitos, istos
iniustos ac peccatores: ex huiusmodi contu-
melia transuersus abripitur solumque se ipsum
putat esse sapientem, peritum, nobilem, di-
vitem, iustum cunctisque praestantiorem ho-
minibus. Est adeo contumelia principium
superbiae, superbiaque mala contumeliae pro-
genies. Propterea nobilis ac celebrata illa
dies Dei ¹²⁾ vindictam repetet ab omni con-
tumelioso ac superbo, cognata quoniam pec-
cata consimili ratione punientur.

12. Demonstravit Pharisaeus et habitu suo
et statione elatum quem habebat animum at-
que arrogantiam: ac verba eius initio quidem
moderata ac probata erant, aiebat enim: *gra-
tias ago tibi, Deus.* Quae vero deinde sub-
iunxit, plena superbiae et arrogantiae erant
omnia. Non enim dixit, tu me talem feci-
sti, domine, et tua ope liber sum et immu-
nis ab omni iniustitia, rapina aliisque malis.
Quid vero habes, inquit apostolus; ¹³⁾ *quod*
non accepisti? at Pharisaeus omnem virtutem
ex propriis viribus edere se existimabat. De-
bet autem quisque mortalium certus esse sine
Dei se auxilio nihil quicquam posse ac nihil
valere boni ita ut debet perficere. *Sine me*,
M 2 inquit

11) Psal. IX. 6.

12) Prouerb. XI. 2. [iuxta veterum divisionem.
cap. VI. Galland. Bibl. PP.]

11) Es. II. 12.

13) 1. Cor. IV. 7.

Χριστός, εἰ δύνασθε ποιεῖν εἰδέν. καὶ ὁ προφήτης, εἰ μὴ Κύριος οἰκοδομήσει οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομῆντες. καὶ ὁ Ἀπόστολος· εἰ τὸ θέλοντος, εἰ δὲ τὸ τρέχοντος, ἀλλὰ τὸ ἐλεῦντος Θεοῦ. καὶ, ἐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. καὶ, ὁ Θεὸς ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν.

13. Καὶ διὰ τῆτο ὁ μὲν τελώνης κήπος ἦν τοῖς πνευματικοῖς ὕδασι ὑποβρύχιος. ὁ δὲ Φαρισαῖος δρυς ἦν ἄφυλλος κατὰ τὸν Ἡσαΐαν καὶ τὸν Σαλομώντα. εἰ γὰρ καὶ τὸ αὐτεξισία τετιμήμεθα τῆς προαιρέσεως, [P] ἀλλ' ὅμως ἐκτος τῆς ἀνωθεν συμμαχίας εἰδὲν τῶν ἀνδραγαθημάτων ἐν τῇ οἰκῇ τῆ βίβης ἐπιτελεῖσαι δύναμεθα. οἶδα γὰρ, φησιν, ὅτι εἰ τὸ ἀνθρώπου ἡ οὐδὸς αὐτῆ, εἰ δὲ πορεύεται ἀνὴρ κατ' ἐξουσίαν πορεύεται αὐτῆ. μὴ ἔν ἐαυτοῖς λογιζώμεθα τῶν ἀγώνων τὰ τρόπαια. ἡμετέρον γὰρ τὸ προελεσθαι μόνον τὸ κρεῖττον καὶ σπουδασαί, Θεὸς δὲ τὸ εἰς ἔργον ἀγαγεῖν τὴν ἀγαθὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἀφροσιν.^{uu} τῷ μὴδὲ φύσει τὸ δύνασθαι ἔχοντι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς χάριτος λαμβάνοντι λέγειν ὅτι δύναμαι. τῆτο κόμπος καὶ καύχησις. τί γὰρ ἔχεις, φησὶ, ὁ ἐκ ἑλαβες, εἰ δὲ καὶ ἑλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν;

14. Νηστεύω δις τὸ σαββάτῃ, ἀποδεκατῶ δὲ πάντα ὅσα κτῶμαι. ἐπειδὴ γὰρ κατηγορήσῃ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων καὶ τῶ τελώνῃ ὁ

inquit Christus, *facere potestis nihil.* ^{uu}) Et propheta: ^{oo}) *nisi dominus aedificauerit domum, frustra laborant qui aedificant.* Et apostolus ^{pp}): *Non volentis, nec currentis, sed miserentis Dei.* Et ^{qq}): *non ego, sed gratia Dei, quae mecum est,* Et: ^{rr}) *Deus est, qui operatur in nobis et velle et perficere.*

13. Publicanus itaque hortus erat spiritualibus aquis irrigatus: Phariseus autem quercus sine foliis, ut est apud Esaiam ^{oo}) ac Salomonem. ^{uu}) Quamquam enim honor nobis concessus est liberi arbitrii, nihilominus citra supernum auxilium nihil recte in vitae huius via perficere possumus. *Novi enim,* inquit, ^{uu}) *quod non est hominis via eius, nec viri, ut ambulet et dirigat gressus suos.* Ne igitur nobis tribuamus tropaea certaminum: nostrum enim tantummodo est eligere ^{vv}) quod melius est, studiumque impendere: Dei autem, in opus deducere bonum desiderium, ac propositum, in eo qui a natura facultatem hanc non habebat, sed a gratia accipit ut dicat se posse. Haec gloria atque praedicatio. *Quid enim habes,* inquit, ^{xx}) *quod non accepisti, si vero accepisti, ecquid gloriaris ac si non accepisses?*

14. *Ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium quae possideo.* Postquam alios Phariseus mortales et publicanum accusauerat tan-

nn) Ioh. XV. 5.

oo) Ps. CXXVII. 1.

pp) Rom. IX. 16.

qq) 1. Cor. XV. 10.

rr) Philipp. II. 13.

ss) Ef. I. 30.

tt) Sirach. VI. 4.

uu) Ierem. X. 22.

vv) Hoc ita intelligendum ex apostoli Pauli doctrina, ut ipsum etiam velle et eligere ex gratia divina in uos proficiatur. Philipp. II. 13. ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶ ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκουσίας. Hanc gratiam quique non reiciunt, habent.

ww) Leg. *ἔφειπ.*

xx) 1. Cor. IV. 7.

Φαρισαῖος, ὅτι μοιχοὶ εἰσι καὶ ἄρπαγες, αὐ-
τὸς πρὸς μὲν τὸ τῆς μοιχείας παῖδος τὴν νη-
τείαν ἠλαζονεύσατο. ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς τρυφῆς
γίνεται ἡ πορνεία. κόρος γὰρ πατὴρ ὕβρεως,
καὶ πορνεία ἐκ πλησμονῆς· ὁ Φαρισαῖος δὲ τὸ
σῶμα διὰ νητείας κατατήκων πολὺ ἀπέχεν
ἐκαυχᾶτο τῶν τοιούτων παθῶν. ἐνήψευον δὲ
οἱ Φαρισαῖοι [P] δύο ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος,
δευτέραν καὶ πέμπτην.

15. Πρὸς δὲ τὸ, ἄρπαγες καὶ ἄδικοι, ἔλε-
γεν ὁ Φαρισαῖος· αποδεκατῶ πάντα ὅσα
πτώμα. τοσούτον γὰρ ἐξεκαυχῆσατο ἐναν-
τιῶσθαι τῇ ἀρπαγῇ καὶ τῇ ἀδικίᾳ, ὥς καὶ
τὰ ἑαυτοῦ ἐτέροις δίδοναι. οἱ γὰρ ἑβραῖοι ἐδί-
δουσαν τῶν ὄντων ἀπάντων δεκάτην μίαν, καὶ
μετὰ τὴν τρίτην. καὶ αἱ τρεῖς συντεθειμένα
διανύουσιν ὅτι τὸ τρίτον τῆς ἑσίας αὐτῶν ἐδί-
δουσαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπαρχὰς καὶ πρῶτοτάκια,
καὶ ἕτερα πλείονα παρέχον τῶν ὄντων ὑπὲρ
ἀμαρτημάτων, τὰ ὑπὲρ καθαρισμῶν, τὰ
ἐν ἐορταῖς, τὰ ἐν ταῖς τῶν χρεῶν ἀποκοπαῖς,
καὶ ταῖς τῶν δόλων ἀφέσεσι, καὶ τοῖς δα-
νείσμασι τοῖς ἀπηλλαγμένοις τοκῶν. ταῦ-
τα δὲ πάντα συντεθειμένα καὶ συναριθμέ-
μενα τὸ ἡμισυ τῆς ἑσίας διδὸς ἀνθρώποις ^{yy})
ἐδὲν μέγα ἐργάζεται ἐπαιρόμενος καὶ ἀλαζο-
νεύμενος, καὶ ταῦτα τῷ εὐαγγελίῳ λέγον-
τος, εἰ μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεον
τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἐκ εἰσέλ-
σεσθε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑβραίων.

16. Ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἕως ἐκ ἡθε-
λεν ἰδεῖ τὰς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν θρανὸν ἐπαρχοῦ,
καί, ἂν, ἔτυπτεν εἰς τὸ σῆθος αὐτοῦ, λέγων
ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ [P] λέ-
γων ὑμῖν, κατέβη ἔτος δεικασμένος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινω-
θήσεται, ὁ δὲ ταπεινὸς ἑαυτὸν ὑψώθησεται.

tanquam adulteros et raptores, ipse aduersus
moechiae vitium, de ieiunio gloriatur. Si-
quidem a luxuria profluit libido, lasciuiae
enim parens est affluens satietas, et ex reple-
tione cibi ac potus, scortatio. At Phariseus
corpus suum ieiunio emacerans multum se
ab eiusmodi vitiis abstinentem esse iactabat.
Ieiunabant autem bis Pharisei quauis hebdo-
made, die tertio quintoque.

15. Raptoribus atque iniustis opponit Pha-
risaeus: *decimas do omnium quae possideo*. Ve-
que adeo scilicet gloriatur se aduersari rapi-
nis atque iniustitiae, vt et sua bona aliis im-
pertiat. Hebraei dabant omnium quae habe-
bant decimam vnā atque iterum, ad ter-
tiam ^{yy}) vsque, quae triplices decimae iun-
ctim positae tertiam partem bonorum, quam
largirentur, conficiebant. Primitias prae-
terea ac primogenita aliaque plura tribuebant
ex facultatibus suis pro peccatis, pro purifi-
catione, in fessis, in debitorum remissione,
in manumissione seruorum, in mutuo dato
sine foenore. Quae omnia si simul ponan-
tur ac computentur, dimidiam partem bono-
rum suorum largiens homo nihil tamen ma-
gni facit, siquidem in eo effert se ac superbit,
nam vt ait euangelium, *nisi iustitia vestra
abundauerit prae iustitia scribarum et Phari-
saeorum, non ingrediemini in regnum coelo-
rum*.

16. *At publicanus e longinquo stans nolebat
oculos ad coelum tollere, sed percutiens pectus
suum, Deus, inquit, propitius esto mihi
peccatori. Dico vobis, descendit hic iustifica-
tus in domum suam. Nam omnis qui se exal-
tat humiliabitur. Oraturus publicanus, nec
bona habebat opera, nec instar Pharisei enu-*

M 3

merare

yy) Tobiae I. 8.

zz) Leg. ἀνθρώποις.

εὐχόμενος ὁ τελώνης καὶ ἔργα μὴ ἔχων ἀγαθὰ, ἐδὲ ἀπαριθμῆσαι ταῦτα ἠδύνατο ὥσπερ ὁ Φαρισαῖος, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στήθος, καὶ τὴν καρδίαν ἐμάστιζε, καὶ μετὰ πολλῆς συντριβῆς καὶ κατανύξεως ἔλεγεν· ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῶν ἀμαρτωλῶν, διὰ τὸτο καὶ ἵλεων εὐρίσκει τὸν ἐλεήμονα καὶ εὐδιάλλακτον Κύριον. πάντων γὰρ τῶν ἀμαρτημάτων καθαιρετική ἐστὶν ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ δὲ ὑπερηφάνια ἀφανίζει πάσας τὰς ἀρετάς, ὅτι πάσης ἀμαρτίας καὶ κακίας μείζων ἐστὶ καὶ βαρύτερα. κρεῖσσον ἀμαρτανόντας ἐπιστρέφει καὶ ταπεινῶσαι, ἢ κατορθύντας ἐπαινεῖσαι. ὁ τελώνης τὰ ἀμαρτήματα ἀπεδύσατο, δεξιόμενος τὴν τῷ Φαρισαίῳ κατηγορίαν μετὰ πραότητος, καὶ ὑπομονῆς, καὶ ὁ Φαρισαῖος ἀπὸ δόξης εἰς τὸ τῆς ἀτιμίας κατέπεσε βάρεθρον, δικαιοῦσας ἑαυτὸν, καὶ κατηγορήσας τὸν τελώνη καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. ὁ τελώνης ἀπὸ τῆς ἐπονειδίσου ζωῆς καὶ τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν μακαρίαν ἐπανήλθε ζωὴν καὶ κατέσαςιν, ὁ δὲ Φαρισαῖος ἐταπεινώθη ἐξ ὄγκου καὶ τῆς ἐπάρεστος.

17. Δύο γὰρ ἀπαιτέμεθα πάντες ἄνθρωποι, τὸ καταγινώσκειν τῶν οἰκείων ἀμαρτημάτων, καὶ τὸ τοῖς ἑτέροις ἀφιέναι ἀμαρτήματα. ὁ γὰρ [P] τὰ αὐτὰ ^{a)} βλέπων ἀμαρτήματα συγγνωμικώτερός γίνεται τοῖς ἑτέροις, ὁ δὲ κατακρίνων ἑτέρας, ἑαυτὸν κατακρίνει καὶ καταδικάζει, καὶ εἰ πολλὰς κηκτῆται ἀρετὰς. ὥντως μέγα ἐστὶ τὸ μὴ κατακρίνειν ἑτέρας ἀλλ' ἑαυτὸς, ἀδελφοί. ἡμεῖς δὲ τὰ ἑαυτῶν ἀφέντες ἀμαρτήματα, ἑτέρας μᾶλλον κατακρίνομεν, ἀλλὰς ἐξετάζομεν, ἐκ εὐδοτίας ὅτι καὶ πάντων ὦμεν δικαιότεροι, ἑτέρας δὲ κατακρίνομεν, ὑπεύθυνοι γινόμεθα καὶ τῆς αὐτῆς ἐσμὲν ἄξιοι τιμωρίας καὶ καλᾶσεως ἧς καὶ ὁ κρινόμενος ἄξιος ἐστίν. ὦ γὰρ κρίματι κρίνετε, Φησὶ, τέτω καὶ κρι-

merare illa valebat, sed verberabat pectus, et cor suum castigabat, multaque cum afflictione et compunctione dicebat: Deus, propitius esto mihi peccatori. Ideoque et propitium inuenit misericordem et placabilem dominum: omnium enim delictorum deletrix est humilitas, at superbia omnes abolet atque euertit virtutes, quoniam omni peccato et malitia maior est grauiorque. Praestat, peccatores se conuertere et humiliari, quam officio suo functos superbire. Publicanus peccatis se suis exuit, criminatione Pharisei accepta cum leni animo ac patientia: et Phariseus a gloria in barathrum ignominiae prolapsus est cum se ipsum iustificaret, publicanumque et alios homines criminaretur. Publicanus a vita erubescenda et peccato conuersus est ad felicem vitam et statum: Phariseum contra ex tumore atque elatione sua contigit deprimi atque humiliari.

17. Duae res ab omnibus requiruntur hominibus, ut nostra condemnemus peccata atque alienis veniam demus. Qui enim in propria peccata respicit, erga alios fit indulgentior: qui vero condemnat alterum, se ipsum condemnat, et aduersus se fert sententiam. Et quantumuis multas quis possidet virtutes, vere magnum est, fratres, non alios, sed se ipsum condemnare. Nos autem nostris peccatis neglectis alios potius arguimus atque inquirimus, nec perspectum habemus, quod licet omnes iustitia anteiremus, si tamen alios condemnamus, rei ipsi sumus, eademque poena et supplicio digni, quam ille qui condemnatur promeruit. Quo enim iudicio, inquit, ^{b)} iudicatis, eodem et iudicabimini. Qui libidi-

a) Leg. αὐτῶ.

b) Matth. VII. 2.

θήσεσθε. ὁ γὰρ πορνέων ἐντολὴν παραβαίνει, καὶ ὁ κρῖνων τὸν πορνέοντα. ὥς καὶ ἀμφοτέρωθεν θείαν ἐντολὴν παραβαίνουσιν καὶ ὁ πορνέων καὶ ὁ κρῖνων.

18. Ἀλλὰ μεταθώμεθα τὴν εἰς ἑτέρας ἐξήτασιν, καὶ πολυπραγμοσύνην εἰς ἑαυτὸς μᾶλλον, ἀγαπητοί. καὶ εἰάν ἴδωμέν τινὰς ἀμαρτανόντας, ἡμεῖς τὰ ἑαυτῶν ἀμαρτήματα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχωμεν καὶ χεῖρω τὰ ἡμέτερα λογίζομεθα ἢ τὰ τῶν ἑτέρων. οἱ γὰρ ἀμαρτήσαντες ἐν τῇ ᾧρᾳ ἴσως τῆς ἀμαρτίας μετενοήσαν, ἡμεῖς δὲ πάντοτε μένομεν ἀδιόρθωτοι κατακρίνοντες καὶ ἑτέρων ἐξετάζοντες. ὁ Λὼτ ἐκεῖνος ἐν Σοδόμοις οἰκῶν εἰδέναι κατέκρινεν, εἰδένος κατηγορήσας. διὰ [P] τῷτο δεικνύεται καὶ ἀπὸ τῆς πυρὸς διεσώθη, καὶ τῆς πανολοθρίας ἧς οἱ Σοδομίται κατεδικάσθησαν. ταπεινωθέντες ἔν καὶ ἡμεῖς ἑαυτοὺς κατακρίνωμεν, ἑαυτοὺς κατασχύνωμεν, ἵνα ἀκατακρίτοι ὑψηλοὶ γενώμεθα· ἀγαπήσωμεν τὴν ταπεινοφροσύνην. διὰ ταύτης ὁ τελῶνης ἐδικαιώθη, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἀμαρτημάτων ἀπέθετο· μισήσωμεν τὴν ἔπαρσιν. ὅτι ὁ Φαρισαῖος διὰ ταύτης κατεκρίθη καὶ ταῖς ἀρεταῖς αἷς ἔχεν ἀπώλεσεν.

19. Ὁ Φαρισαῖος μὴ καλῶς τὸ καλὸν διαπραχάμενος κατακρίεται, ὁ τελῶνης ὡς καλῶς τὰ μὴ καλὰ τῶν ἔργων ἀποσεισάμενος δεικνύεται. ἐπέβλεψε γὰρ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὸν φειαγμὸν τῆς τελῶνης καὶ τὴν αὐτῆς συντριβὴν, καὶ τὰς κατὰ τῆς σήθης τύψεις, καὶ προσδεξάμενος τὸ, ἰλάσθητι, μετὰ τῆς Ἀβελ αὐτὸν ἐδικαίωσεν. τὰς δὲ θυσίας καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ κατορθώματα Φαρισαῖς ὡς μεγαλαυχῆς καὶ ὑπερηφάνης ἐβδελύξατο καὶ ἀπώσατο, καὶ ὡς τὸν ἀδελφοκτόνον Καὶν κατεδικάσεν αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας.

20. Μάθωμεν ἀδελφοὶ καὶ διδασθῶμεν καὶ μεγάλα ἐργαζόμεθα κατορθώματα.

libidinibus se contaminat, praeceptum Dei transgreditur. Sed violat praeceptum diuinum etiam ille, qui alterum condemnat, ut adeo ambo sint diuinæ legis transgressores, et scortator et condemnator.

18. Itaque, carissimi, istam in alios inquisitionem ac curiositatem in nosmet potius ipsos transferamus, ac si quos videmus peccare, nos nostra ipsorum delicta habeamus ante oculos, et alienis peiora ducamus. Nam illi, qui peccarunt, eadem fortasse hora egerunt poenitentiam, at nos si alios condemnamus et in alios inquirimus, incorrecti manemus. Lot ille, Sodomorum incolæ, condemnauit neminem, neminem accusauit: ac per hoc iustificatus ipse et ab igne incolumis seruatus est, et a communi exitio liberatus, ad quod Sodomitæ iudicio diuino addicebantur. Igitur et uos humilitati dediti nos ipsos condemnemus, nos ipsos pudore afficiamus, ut absoluiamur, atque extollamur. Amemus humilitatem, per hancce publicanus iustificatus est, onusque peccatorum a se deposuit: detestemur elationem animi, quoniam Pharisæus per hanc condemnatus est, et virtutum quas habebat fecit iacturam.

19. Phariseus minus bene bonum peragens condemnatur, et publicanus opera non bona bene a se remouens et excutens iustificatur: respexit enim Deus publicani gemitum et contritionem, percussionesque pectoris, et eius precibus: *propitius mihi esto*, locum dedit, atque cum Abele eum iustificauit. Pharisei autem sacrificia virtutesque et recte facta, tanquam iactatoris ac superbi detestatus est ac reiecit, ipsumque, perinde ut fratricidam Cainum, hanc ob causam condemnauit.

20. Discemus hinc fratres et erudiamur, ut magno studio operemur quæ bona et recta

τέτων ἕνεκεν μὴ ἐπαυρώμεθα, καὶ εἰς ἀγα-
θοὶ γενώμεθα, δίκαιοι καὶ ἐπιεικεῖς καὶ
[P] συμπαθεῖς καὶ ἐλεήμονες, ἀλλὰ καὶ
ὅπως ταπεινώμεθα καὶ μὴ ὑπερψιάινῃ καὶ ἀλα-
ζονεῖαν ἔχωμεν, μήποτε τὲς καμαύτης ἡμῶν
καὶ τὲς πόνες ἀπολέσωμεν. Ὅταν γάρ,
Φησιν, ταῦτα πάντα ποιήσητε, λέγει Κύ-
ριος, λέγετε ὅτι ἀχρεοὶ δούλοι ἐσμέν, ὃ ὁ Θεὸς
λομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν. Ἀναγκαῖον
γάρ καὶ ἀπαραίτητον χρέος ἐστὶ προσφέρειν
ἡμᾶς τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ τὴν δελικὴν ταπει-
νωσιν, τὴν ὑπομονὴν, τὴν ὑποταγὴν, τὴν
εὐπειθειαν, τὴν ἀγνωμοσύνην, τὴν εὐχαρι-
σίαν, καὶ μεγαλύνειν καὶ προσκυνεῖν τὸ θέ-
λημα αὐτοῦ τὸ πανάγιον, καὶ μὴ δάκνυσθαι
ταῖς παρ' ἐτέρων λοιδορίαις καὶ ὕβρεσι, μή-
τε ἀχθεσθαι τοῖς πειρασμοῖς, μήτε δυσχο-
ραίνειν ὀνειδιζόμενοι ὅτι καὶ ἀπὸ τέτων πολ-
λὴν καρπέμεθα τὴν ὠφέλειαν. μάθωμεν καὶ
γινώσκοντες ἀδελφοὶ μετὰ τὴν τῆς ταπεινώσεως δύ-
ναμιν καὶ ἰσχὺν καὶ βοήθειαν. μάθωμεν τῆς
ἐπαρεσβώσεως τὴν καταδικὴν καὶ τὴν ζημίαν καὶ
τὴν ἀπώλειαν, τὴν βεβρωμένην τὴν σκιάν κατὰ
τὸν Ἰωβ ἐν τοῖς ὑγροῖς τόποις καὶ τῷ καλὰ-
μῳ, τὴν ἐκτροπὴν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, καὶ
τὴν φωτὸς τῆς δικαιοσύνης.

21. Καὶ ἐπειδὴ μέγα ἀγαθὸν ἐστὶ μετάνο-
ιαν καὶ ἐξομολόγησιν, καὶ ἡ συντριβὴ, καὶ
τὰ δάκρυα, καὶ οἱ ἐκ βάθους στεναγμοὶ καὶ
ἡ κατανύξις, [P] διὰ τῆτο παρακαλῶ, ἐξο-
μολογεῖσθε τῷ Θεῷ συνεχῶς καὶ τὰ ἀμαρ-
τήματα αὐτῷ ἐκκαλύπτετε. εἰ γὰρ ἀναπτύ-
σωμεν τὸ συνεδὸς ἡμῶν καὶ δεκνύωμεν αὐτῷ
τὰ τραύματα τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ ἐτέρους
ἐκρίνομεν, ὅδε ἐκδηριέμεθα πρὸς τὰς τῶν
πλησίων ὕβρεις, ὅδε λυπέμεθα διὰ τὴν ὀνει-
δισμὸς καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ἵλεως ἡμῖν

et sunt, horum causa autem neutiquam nos
efferramus: etiam si boni simus et iusti, aequi-
que, humani et misericordes, tamen ita quo-
que colimus humilitatem, neque supercilium
aut arrogantiam habeamus, ne labores nostri
ac operae infumtae nobis pereant. Haec
omnia enim, inquit dominus, *) cum feceritis,
dicite, servi inutiles sumus, quae debe-
mus fatere, fecimus. Necessarium enim et
haud inficiandum debitum est, ut Deo sum-
mo offeramus humilitatem servilem, patien-
tiam, submissionem, obsequium, proprii
consilii renunciationem, gratumque ani-
mum: maximi autem faciamus et adoremus
sanctissimam eius voluntatem, nec afficiamur
aliorum in nos conuiciis ac contumeliis, nec
tentationibus affligamur, neque moleste fe-
ramus, quum ignominia nobis infertur, quo-
niam ex his quoque multum fructus atque
utilitatis in nos redundat. Discamus, fra-
tres, ac perspectam habeamus virtutem, vim
atque opem humilitatis: discamus elationis
ac superbiae condemnationem, poenamque,
damnum, et exitium, umbram Beemoth in
locis humidis, ut est apud Iobum, *) et in-
ter arundines declinationem a via veritatis lu-
ceque iustitiae.

21. Cumque magnum bonum sit poeniten-
tia et confessio, contritio, lacrimae et ex
imo pectore gemitus ac compunctio, ideo
hortor vos, confitemini Deo assidue, et pec-
cata ipsi vestra exponite ac detegite. Si enim
conscientiam illi nostram aperimus, et vul-
nera animarum nostrarum indicamus, alios
autem homines non condemnamus, nec ad
contumelias ab aliis nobis illatas efferramur,
neque ob conuicia et iniurias illorum affici-
mur tristitia, dominus ille hominum amantis-
simus

c) Luc. XVII. 10.

d) Iob. XL. 16. 17.

γενήσεται ὁ Φιλάνθρωπος Κύριος, καὶ τὰς
τῆς συμπαθείας αὐτῆ καὶ τῆς εὐσπλαγ-
χίας κεράσει φάρμακα, καὶ ἐπιθήσει καὶ
ιατρύσει ἡμᾶς. δεῖξωμεν τὰ ἀμαρτήματα
τῷ μὴ ὀνειδίζοντι δεσποτῇ ἀλλὰ θεραπεύοντι.
κἂν γὰρ σιγήσωμεν ἡμεῖς, ἐκῆνος ἅπαντα
γινώσκει. ἐπῶμεν τοίνυν τὰ ἡμῶν ἀμαρτή-
ματα, ἀδελφοί, καὶ ἐξομολογησώμεθα κα-
θαρώς τῷ κυρίῳ, ἵνα περδάνωμεν τὴν τέτυ-
την συμπαθείαν. ἀποδώμεθα ἐνταῦθα τὰ
ἀμαρτήματα, ἵνα καθαροὶ γεγενῆσθαι καὶ
ἔτοιμοι ἀπέλθωμεν ἐκεῖσε, καὶ εἰσαχθῶμεν
παρὰ τῆ δίκαις κριτῆ εἰς τὴν βασιλείαν αὐ-
τῆ τὴν ἀτελεύτητον καὶ αἰδίων, καὶ κληρονο-
μήσωμεν τὰς μελλούσας ἐκείνας καὶ ἀκέραιας
μονάς καὶ τὴν ἀδωπάνητον τρυφὴν καὶ ἀπό-
λαυσιν. ὧν καὶ τύχοιμεν πάντες ἐν αὐτῷ
Χριστῷ, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
ἐς τὸς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

simus propitius nobis erit, et condolentiae
ac misericordiae miscebit pharmaca admove-
bitque et nobis medebitur. Monstremus pec-
cata nostra domino non exprobraturo nobis
sed curaturo: quamvis enim delicta silentio
occulemus, ille tamen omnia nouit. Enun-
ciemus itaque peccata nostra, fratres, et li-
quide domino confiteamur, ut eius miseri-
cordiam lucrī loco feramus. Hic itaque pec-
cata deponamus, ut puri ac parati illuc venia-
mus, atque a iusto iudice in regnum sempiternum ac sine fine deducamur, hereditate-
que cernamus futura illa atque labis omnis
expertia habitacula, inexhaustam omnium
bonorum abundantiam ac fruitionem, quam
vtinam omnes nos ac singuli consequamur in
eodem CHRISTO DEO nostro, cui gloria
et potentia in saecula saeculorum, Amen.

III. CYRILLVS ex Scythopoli Palaeolinae presbyter, Euthymii et Sabae abbatis, qui
a. C. 531. obiit *) discipulus, inter monachos [P] Laurae *) Hierosolymis vicinae celeberrimus
medio saeculo sexto *) a quo plures exstant diligenter scriptae vitae anachoretarum atque
Hesychastarum illustrium.

1. Ioannis Silentiarīi episcopi et solitarii, nati a. 453. scripta centesimo quarto eius
aetatis a. adeoque a. 557. exstat latine apud Surium 13. Maii. Graece vulgata e MS. Vati-
cano in actis sanctor. adpendice ad tom. III. Maii pag. 16. [p. 779.] et latine cum notis pag.
232-237. Incipit: *Primum mihi propono dicendum de Ioanne abbate Laurae. Fabr. V. su-
pra, vol. X. pag. 263. Florent. in Laur. cod. IX. nr. 4. plut. II. vbi vita legitur ad d. VII.
Decembr. v. Bandin. cat. codd. Laurent. I. p. 503. Harl.*

2. Theo-

e) Lambecius VIII. pag. 307. Fabr. S. p. 563.
ed. Kollar. vbi Lambec. in nota 1. adpellat Ba-
ron. Ann. eccl. tom. VII. a. 531. et eiusdem notas
ad Martyrologii romani d. V. Dec. add. Baron.
ad a. 481. et Io. Silentiarīi ad a. 491. atque conf.
supra in vol. IX. pag. 451. vbi de codd. potissi-
mum quibusdam iam disputavi. Add. Ger. Io.
Voss. de Historicis gr. lib. II. cap. 21. p. 264. et
Caue hist. literar. SS. eccl. vol. I. ad a. 555. pag.
529. ed. Basl. vbi in nota citatur Tillemont.
Mem. eccl. vol. XVI. ad vitam Euthym. art. I. —
Plura ap. Oudin. in comment. de SS. eccl. tom.

I. pag. 1420. sqq. ad a. 550. vbi quoque codd. at-
que edd. recensentur. Cyrilli monachi, (is si
noster est,) vita in cod. arabico Vatic. teste Asse-
manno in bibl. orientali, III. p. 286. a. Harl.

f) Laurae erant cellae anachoretarum et soli-
tiorum loca, in quae vix admissi nisi qui mona-
sticam coenobitarum vitam iam per plures annos
egissent. Vide Cangii vtrunque glossarium.

g) Acta sanctorum tom. I. Martii pag. 386.
Steph. le Moynes prolegomen. ad varia sacra * 27.
a. b.

2. *Theodosii archimandritae.* ^{h)} Graece necdum quod sciam edita citatur ab *Allatio* p. 9. et 54. de libris ecclesiasticis Graecorum. Incipit: Θεοδόσιος ὁ ἀξιωματικώτατος καὶ. Aliam ex Metaphraste latine dedit post Lipomannum et Surium *Bollandus* in actis sanct. ad XI. Ianuar. tom. I. p. 685. qui huius recte alium, quam Cyrillum, auctorem suspicatur pag. 680. Incipit: *Inter tempora ver quidem est iucundissimum.* *Fabr.* V. supra ad vol. X. pag. 337. add. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1314. C. nr. 12. *Harl.*

3. *Quiriaci* siue *Cyriaci* anachoretæ, ⁱ⁾ e quo vita eiusdem scripta a Simeone Metaphraste, edita graece et latine a monachis Benedictinis in *Analectis graecis* Paris. 1692. 4. pag. 100-127. Incipit: τὰς εὐλογεῖντάς τε. Versio latina est *Antonii Pouget*, monachi Benedictini. Latine ediderat *Surius* 29. Sept. et ante eum *Lipomannus* tom. VI. Defunctus Cyriacus anno aetatis 109. Christi 557. Ex Cyriaci ore res gestas Euthymii et Sabae magnam partem acceptas scripsisse Cyrillus traditur p. 120. magni Euthymii primum, deinde beati Sabae laurae alumnus p. 115. *Fabr.* V. supra, vol. X. pag. 216. ibique not. x. Exstat graece quoque *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 17. plut. II. et plura v. in *Bandini* cat. codd. Laus. I. p. 504. *Harl.*

4. *S. Euthymii* abbatis, defuncti a. 473, ad Georgium nouae laurae abbatem, capitibus LIX. praemissa epistola: πρὸς προηγμένον περὶ Εὐθυμίου. Incipit: ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τῷ Θεῷ. Graece et latine praeiit in iisdem *analectis graecis* p. 1-99. vulgata primum ex MSto Colbertino. Nam interpolatam tantum Metaphraetae, vt latine ab *Gentiano Herueto* versa erat, dederant *Lipomannus* tomo V. et *Surius* atque cum notis *Bollandus* 20. Ianuar. Graecolatium Metaphraetae *Cotelerius* tom. II. monument. p. 200-340. Ceterum *historia Euthymiana*, [P] ex cuius libro III. capite 40. locum adfert *Io. Damascenus* Orat. 2. in dormitionem b. Mariae, diuersum opus est et alterius scriptoris, nec audiendus *Lambecius*, qui VIII. p. 306. 173. [p. 363. ed. et cum not. Koll. et hinc quoque p. 330. sqq. vol. V.] V. 157. [p. 330. sq. vbi conf. not. Kollar.] putauit, Cyrillum primo eius libro tractasse de vita Euthymii, secundo de vita Sabae, tertio de vita Ioannis Silentiarum, quod refellit *Cotelerius* III. monument. p. 575. *Mich. le Quien* ad *Damascenum* tom. II. p. 879. *Fabr.* Plura v. supra, vol. VIII. p. 345. sq. vol. IX. p. 451. et X. p. 228. atque *Oudin.* l. c. p. 1420. sqq. — Exstat quoque in cod. *Taurin.* CXVI. ad d. 20. Ianuar. v. cat. codd. Taur. gr. pag. 221. *Harl.*

5. *S. Sabae* Hagiopolitæ siue Hierosolymitani abbatis et confessoris a. C. 531. defuncti, ad eundem Georgium abbatem. Incipit: εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. Edidit graece et latine *Cotelerius* tom. III. monument. p. 220-376. vnico codice bonae notae, sed per mucorem corrupto atque exeso vsus. Antiquam latinam versionem dederat *Io. Bollandus* in actis sanctor. ad XX. Ianuarii. Eadem vita a Metaphraste contra-

^{h)} Ex vita Theodosii etiam petita sunt, quae *Allatus* p. 1470. de hebdomadibus Graecorum tamquam ex Euthymii vita producit.

ⁱ⁾ Cyrillo tribuit *Labbeus* de scriptor. eccles. tom. II. p. 23.

contracta latine legitur apud Lipomannum et Surium V. Decemb. Incipit in graecis MSS. *ἔδεν οὐτὰν νικητὰν ψυχὴν εἰς ἀετῆς ἐπιθυμίαν*. Quum vero Cyrillus accurati et diligentis scriptoris optimique historici laudem a viris eruditissimis tulerit, merebatur pro virtutibus suis, iudice Cotelerio, ^{k)} ut minus a Simeone Metaphraste contaminaretur. Poterat quidem, si ita videbatur, minus graeca mutare, licet graecobarbara non careant sua utilitate, nec defint auctores, unde purior graecitas petatur. Sed cur, (nihil dico de additionibus et mutationibus,) quamplurima historica magnique momenti et scitu dignissima detraxerit, rationem et excusationem nequaquam video. Et tamen, ut solet fortuna deterioribus favere, Metaphrasteam Sabae vitam multi codices MSS. continent, Cyrillianam autem in unico nactus sum etc. Fabr. Conf. supra ad vol. X. p. 319. Graece quoque exstat Florent. in cod. Laurent. IX. nr. 3. plut. II. v. Bandin. cat. codd. gr. Laur. I. pag. 503. — Paris. in bibl. publ. codd. DII. II. et MDCIX. Harl.

6. S. Theognii ascetae, qui episcopus Cypri fuit. Incipit: *Θεόγνιος ὁ πνευμάτης* *μος τὸ μέγα*. MS. in bibl. Coisliniana in codice decimi saeculi, de quo eruditiss. Montfauconus p. 417.

IOANNES Cappadox, archiepiscopus CPolitani a. 517. in locum Timothei ordinatus, primus titulo usus fuit patriarchae oecumenici, ^{l)} diu adeo ante Ioannem ieiunatorem, a quo primo id factum esse, praeter rem tradidit Eusebius Renaudotus. ^{m)} Ex scriptis eius nihil aetatem tulit praeter paucas epistolas, ex quibus duae tantum graece exstant, una ad Ioannem Hierosol. altera ad Epiphanium Tyri, in actis synodi CPol. a. 536. habitae sub Mena, ⁿ⁾ actione V. tomo [P] V. Labbei pag. 185. et tom. II. Harduin. pag. 1341. [Mansi, VII. p. 1065. 1067.] Tres alias ad Hormisdam papam latine tantum habemus: e quibus solam primam in collectione Isidori etiam obuiam Harduinus p. 1016. exhibet sub titulo libelli fidei [et Mansi VIII. p. 436.] Reliquae duae ab eo omissae, quas inter Hormisdas epistolas dedit Binius et tom. IV. Labbeus p. 1491. de ecclesiae pace, et p. 1521. de dominica passionis die (a. 520.) 13. Kal. Mai. celebrando. [add. Mansi VIII. p. 451. et Walch l. c. p. 76. sq. 79. 104. sq.] De Iohanne I. qui in sede romana a. 523. Hormisdas succedit, vide, si placet, acta sanctor. 27. Mai. tom. VI. p. 702. sqq. Ioanni II. ab a. 532. episcopo rom. tribuitur epistola, quam canonibus quibusdam apostolicis aliisque praemissam edidit Sirmondus tom. I. concil. Galliae p. 232. sed illam spuriam esse, contendit Matthaeus Larroquanus in observationibus ad Ignatianas Pearsonii vindicias pag. 41. seq. argumentis non plane certissimis.

N 2

Fabr.

k) Tom. III. monument. p. 574.

l) Anselm. Bandurius in imperio oriental. p. 895. Memoires de Treuoux a. 1710. Avril p. 642.

m) Renaudot defense de la perpetuité de la foi, Paris. 1709. 12. pag. 13. Ante Renaudotum Allatus p. 228. contra Hottinger. Io. Morinus de poenitentia p. 615. edit. Venetae, et alii.

n) Conf. infra in vol. XI. p. 430. sqq. 443. et pag. 422. sqq. ed. vet. — Christ. Guil. Franc. Walch. histor. haeresium, germanice scriptam,

tom. VII. p. 58. sqq. 66. sq. 102. p. 151. sqq. qui p. 158. laudat Mansi collect. concil. ampliss. tom. VII. p. 879 - 1150. De Mena s. Menna Walch. l. c. pag. 180. sq. etc. — De Io. Hierosolymit. v. supra, vol. X. p. 525. sqq. ibique not. s. et Lambec. cum nota Kollarii, vol. III. comment. de bibl. caesarea, pag. 177. sqq. Harl. De Ioanne Cappadoce eiusque epistolis et unione cum eccl. Rom. cf. Affemann. bibl. iur. orient. canon. et ciu. tom. III. p. 87 - 108. vbi etiam p. 144. sqq. de Menna agitur. Beck.

Fabr. Libell. fidei ad Hormisdani Romae in cod. Vatic. DCXXX. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. I. p. 128. C. ibid. II. p. 1372. A. in bibl. Victoris Paris. Alia scripta, in cod. romano, ibid. p. 210. A. — ibid. p. 499. E. Mediol. in cod. Ambros. — ib. p. 518. C. — *Homiliae* ibid. pag. 281. D. *Flor.* in cod. Laurent. XXIII. plut. 18. De alio *Ioanne*, CPol: patriarcha, paullo infra p. 203. vol. X. ed. vet. et vol. XI. p. 475. ed. vet. et de alio, iuniorre, a. 1430. qui scripsit contra Latinos, de eius scriptis, horumque codd. *Oudin.* de SS. eccl. III. pag. 2366. sq. — *Io. patriarchae* Bulla, gr. litteris scripta a. Chr. 1277. v. *Montfauc.* bibl. cit. p. 207. D. in cod. romano. *Harl.*

IOANNES *Antiochenus*, ex vico Sirimi, Antiochiae vicino, *) natus, *schola-*
sticus *) siue caussarum patronus, et, pulso Eutychio, *patriarcha* ab a. C. 564. ad 578. [quo
anno mortuus est] *CPolitanus*, composuit *catecheticum sermonem*, a. 566. habitum, sed qui
pridem vna cum *Io. Philoponi*, tritheitae, libello eidem opposito et apud Photium cod.
LXXV. memorato intercidit. Exstat vero *collectio canonum ecclesiasticorum*, *) sub quinquaginta
titulis digesta, quam *Theodorito* perperam tribuerunt *Franciscus Florens* et *Salmasius*:
Exstat etiam respondens huic collectioni, atque sub totidem titulis leges *Iustiniani* imp. civiles,
canonibus ecclesiasticis respondentes adnotans *nomocanon*, de quo dixi ad *nomocanonem Photii*,
nr. XII. vol. IX. p. 529. [supra in hoc vol. p. 22.] *Nomocanoni* subiiciuntur *capita XXI. ecclesia-*
stica siue imperatoriae de rebus ecclesiasticis constitutiones ἐκ τῶν νεατέρων eiusdem *Iustiniani*
διατά-

o) *Eugrins* IV. 38. Ἰωάννης ὁ ἐκ τῆ Σιρίμου; *νόμος δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ συνηγῇ συναγωγῇ τῆς Ἀντιοχείας*. *Fabr. Conf. Affemann.* in bibl. orientali, tom. I. pag. 496. not. 1. vbi per totum cap. XLIII. copiosius est de *Ioanne Marone*, *Sirimenfi*, *patriarcha Antiocheno* circa a. C. 700. mortuo a. C. 707. d. V. Id. Febr. de eius actis scriptisque. P. 506. sqq. vindicat eum a *Monothelitarum* haeresi; pag. 512. recenset codd. Vatican. bibl. (praecipue pag. 575. et 576. codd. XIII. et XIV. *Ecchellenfcs*) syriace scriptos, in quibus sunt illius *Ioannis* opera, scil. *Liturgia*; *Libellus fidei* aduersus *Monophysitas* et *Nestorianos* cum arabica versione; *Liber aduersus Monophysitas*; lib. *aduersus Nestorianos*; *Epistola de Trisagio*, forsitan *Ioanni* supposita; *Liber de Sacerdotio*, quem tamen *Ioanni* episcopo *Darenfi* restituendum esse, *Affemannus* ostendit, et *Expositio liturgiae S. Iacobi apostoli*; quem tamen librum, saltem potestatem illius partem, cum *Renaudotio*, tom. II. *Liturgiae* oriental. p. 74. foetum esse *Dionysii Barsalibaei*, censet *Affemannus*, qui in tomo II. permultos alios *Ioannes*, episcopos, patriarchas, abbates etc. ex scriptis syriacis excirat: v. indic. ad tom. II. pag. 533. sqq. — De *Ioanne* nostro *scholastico*, conf. *Baron.* in *Annalibus* a. 554.

num. II. et sqq. — *Pagii* Crit. *Baron.* a. 563. III. p. 215. 216. et a. 578. IV. p. 539. 540. *Caue* in hist. litter. SS. eccl. tom. I. ad a. 564. p. 534. *Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. I. ad a. 560. p. 1435. sqq. vbi quoque is codd. viriusque operis s. collectionis refert, et *Saxii Onomast.* II. p. 54. qui pag. 536. laudat *Christ. Godofr. Hofmanni* hist. iur. lib. III. c. VI. §. 7. (b.) pag. 717. sq. vol. I. Lips. 1734. 4. add. *I. Aug. Bachii* histor. iuris pr. rom. ed. V. *Stockmann.* Lips. 1796. 2. p. 610. *Harl.* In primis *Ioh. Sim. Affemanni* bibl. iur. orient. can. et civ. tom. III. p. 519. sqq. et p. 544. sqq. de eius *Canonum* collectione. *Beck.*

p) *Subscriptio* capitulum eccl. in *Iustelli* bibl. canonica p. 672. Ἰωάννης ἀρχιεπισκοπὴς Κωνσταντινουπόλεως τῆ ἀπὸ σχολαστικῶν. Eodem tempore fuit *Ioannes* *scholasticus* alter, *Climaci* nomine notior, de quo dixi vol. VIII. p. 615. seq. [vol. IX. p. 522. sqq. n. ed.]

q) Hanc *Christoph. Iustellus* notauit respici a *Nicolao I.* pontifice in epistola ad Photium patriarcham: *Quomodo non sunt penes vos canones Sardicenses, quando inter quinquaginta titulos quibus concordia canonum apud vos textitur, ipsi quoque reperiuntur.* [conf. infra, vol. XI. p. 35. nr. XI. p. 48. sq. nr. XVII. et p. 52. ed. vet.]

διατάξαν. Canones, ex quibus collectio facta est, et quibus codex canonum ecclesiae orientalis *) tunc constabat, sunt apostolici LXXXV. Nicaeni XX. Ancyrani XXV. Neocaesarienses XIV. [P] Sardicenses XXI. Gangraeni XX. Antiocheni XXV. Laodiceni LIX. CPolitani VI. Ephesini VII. Chalcedonenses XXVII. et S. Basilii LXVIII. Collectio haec canonum, quam ex MS. bibl. Claromontanae Iesuitarum Paris. collato Petri Seguierii codice primi edidit graece cum latina versione Christophori Iustelli *Guil. Voëllus* et *Henr. Iustellus* in bibliotheca iuris canonici veteris Paris. 1661. fol. tom. II. pag. 499-602. exstat saepius MS. in bibl. caesarea: vide *Lambecium* VI. p. 55. 56. 61. et VIII. p. 458. *) Nomocanonem iidem Voëllus et Iustellus dedere ex MS. bibl. regis christianissimi, *) collato codice Oxoniensi, p. 603-660. et capita ecclesiastica p. 660-672. Iniquum porro est iudicium Leonis Allatii, qui vniuersum hoc nomocanonum institutum pro sua in pontificem deuotione improbat, susceptumque nolit, atque totum Graecorum in imperatores adsentationi tribuit, (in opere de consensu vtriusque ecclesiae pag. 221.) Grauius etiam hallucinatur, quando putat, imperatorum leges de rebus ecclesiasticis, si canonibus repugnent, nullam vim obtinere, et p. 227. arguit Iustinianum, quod ecclesiastica constitutionibus imperialibus conturbauit. Nam circa res in sacris litteris haud definitas, et disciplinam atque externa ecclesiae spectantes, canonibus ipsis auctoritas fuit ab consensu imperatorum, qui ex quo fuere Christiani, τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα ἤρτητο ἐξ αὐτῶν, ex illis pependunt res ecclesiae, vt ait Socrates praefat. libri V. histor. Neque Iustinianus primus fuit, qui de rebus ecclesiasticis

N 3

cis

. r) Confer *Guil. Beneregium* in codice canonum ecclesiae primitivae illustrato et vindicato lib. I. cap. 8. et Christoph. Iustelli praef. ad Ioh. scholastici collectionem canonum.

s) Siue vol. VI. part. I. pag. 122. sqq. de cod. Vindobon. XVII. nr. 1. ibique not. Kollar. qui Beneregii iudicium adfert et culpat, confertque Fabricii animaduersionem supra ad vol. X. cap. de Photio; S. XII. de Photii Nomocanone, eiusdemque Fabricii iudicium de Allatii errore, nostro loco latum, repetit et mitigat, dum, *sed nempe*, inquit, *Allatius, consensu vtriusque ecclesiae summo conturbatus opere, de consensu sacerdotii et imperii, qui illi, vt adparet, ignotissimus fuit, ne cogitabat quidem.* — Ibid. p. 126. sqq. de cod. XVII. nr. 2. vbi est anonymi cuiusdam collectio eorumdem, quae nominat Fabricius, conciliorum et canonum aliorumque conciliorum. — In cod. XLVIII. nr. 6. secundum *Lambec.* VIII. p. 961. ed. Kollar. est *Ioannis scholast.* collectio canonum ecclesiasticorum. — *Florent.* in cod. XXII. plut. 5. *Io. scholastici* collectio canonum et Nomocanon in titulos L. et aliae aliorum ecclesiasticarum constitutiones; quem codicem fusc recenset *Bandius*. in cat. codd. gr.

Laur. I. pag. 45-48. — In eod. *Coisl.* CCIX. collectio canonum Ioan. patriarchae CPolit. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 267. sq. — *Venet.* in cod. Naniano CCXXVI. nr. 15. collectio canonum, in 50 titulos diuisorum, falso tribuitur *Theodoreto*, et (*Mingarellius*) in cat. codd. gr. *Nanian.* pag. 417. suspicatur, illam esse Ioannis Antiocheni. — *Venet.* in codd. CLXIX. prologus ad collectionem Io. scholastici Antiocheni, et CLXX. eiusd. syntagma canonum, in capp. L. distributum. v. cl. *Morelli* Bibl. inst. gr. et lat. I. p. 96. et 98. — Nomocanon in cod. V. Abrahami Massad Maronitae, teste *Assemanno* in bibl. orient. I. p. 599. — In cod. *Barocc.* LXXXVI. sunt apostolorum et conciliorum canones in 50. titulos digesti. — In eod. *Barocc.* LXXI. et CXI. est *Io. patriarchae CPolit.* apologia contra calumniantes consensum suum cum romana ecclesia. *Harl.*

t) In isthoc MS. male Nomocanon hic tribuitur Theodoreto, quum longe iuniores illo habeat constitutiones Iustiniani et canones apostolicos ac Sardicenses in censuram referat, quod Theodoretus tempore factum minime constat. [v. *Oudin.* l. c.]

cis constitutiones sanxerit, quales graecis imperatoribus vitio vertit *Nic. Comnenus* pag. 236. praenot. myslagog. sed idem a Constantino magno vsque, vt notum est, fecere christiani imperatores, reges, principes, atque etiamnum faciunt; teste toto orbe terrarum.

GREGORIUS ex Byzantino atque montis Sinai abbate patriarcha Antiochenus ab a. C. 571. *) ad 594., in cuius laudem multa *Euagrius* V. 6. hist. et VI. II. 24. quo postremo loco testatur, Gregorii huius beneficio duplicem se dignitatem consequutum esse, a Tiberio Constantino imp. Quaesuram, et ab imp. Mauritio Tiberio, vt codicillos praefecturae curaret: narrat etiam, alterum se composuisse volumen, quod hodie desideramus, et in quo varia monumenta ad historiam facientia inseruerat, relationes, epistolas, decreta, orationes et disputationes, relationes [P] autem illas maximam partem ex Gregorii huius persona compositas, τῶν ἐμπειριεχομένων ἀναφορῶν ὡς ἐπὶ πάντας ἐκ προσώπου Γρηγορίου τῷ Θεοπόλει συντεθεμένων. Oratio, quam κλινοπέτης, siue lecto decumbens, Gregorius ad seditiosos milites habuit, exstat apud eundem *Euagrium* VI. 12. et mutatis verbis apud *Nicephorum* XVIII. 15. Homilia εἰς τὰς μυροφόρας, in mulieres vnguentiferas, quae incipit: ἐπὶ πάντες καὶ ἕως τῆς ἐκκλησίας ὁ νόμος, legitur graece inserta Menaeis Graecorum, et cum latina versione et notis edita est a *Combesio*, tom. I. auctarii noui bibl. patrum Paris. 1648. fol. p. 827-846. et latine etiam repraesentata in eiusd. *Combes.* biblioth. patrum concionatoria t. III. *) [Vterque Gregorii Sermo repetitus est in *Galland. Bibl. vet. PP.* XII. 289. sqq. vbi cf. *Prolegg.* p. XX. sq. *Besh.*] Fuit et *Gregorius* patriarcha Antiochenus iunior, saeculo septimo, cuius

res

*) Ab anno 570. *Gregorium* in locum Anastasii successum esse patriarcham Antiochenum, et vita decessisse a. 591. tradit *Saxius* in *Onomast.* II. p. 56. sq. laudatque *Pagii* critic. Baron. 572. X. p. 301. sq. a. 588. IV-VII. pag. 449-451. et a. 594. IV-VI. p. 573. sq. tom. X. — *Came* hist. litter. SS. eccl. I. ad a. 572. p. 554. sq. qui eum, a. 562. obiisse scribit. *Hart.*

v) Homilia in sepulturam Domini et in Ioseph Arimathiae etc. init. ἐπὶ πάντες καὶ ἕως τῆς, in cod. synod. *Mosquensi* V. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosquens.* pag. 20. nr. 30. ed. in 8. — v. supra, vol. X. pag. 249. et p. 250. — *Paris.* in bibl. publ. codd. DLXXXII. 28. DCXCIX. 8. et DCCLXXII. 50. orat. de mulieribus vnguentiferis, et de resurrectione Domini. — in codd. DCLXI. 7. et MCLXXXVI. 20. or. in Christi sepulturam. — in cod. MCLXXIV. 29. or. in sanctum pascha. — In cod. *Barocc.* CXCIX. hom. in resurrectione domini: inc. ἐπὶ πάντες καὶ ἕως in cod. *Th. Gale.* nr. 5949. cat. MSS. Angliae II. p. 189. or. in Christi sepulturam. — Ibid. pag. 557. nr. 9097. in cod. *Wheler.* *Gregor. Antioch.* in martyres. — *Vindobonae* in cod. caesar.

CCXXXIV. nr. 28. *Gregorii Sinaitae* capp. asctica, s. ad vitam monasticam pertinentia septem: primum incipit: πρὸς μὴν ἐπὶ σήμερον τὸ πλεον διὰ τὸ ἑλπίον in cod. CCLXV. 7. (et cod. *Barocc.* CCXIII.) eiusdem capp. 35. de quiete asctica s. monastica: inc. Δύο τρόποι αἰσιν ἡσυχίας. v. *Lambec.* V. p. 156. et 411. ed. *Kollar.* (eadem in codd. *Barocc.* LXIII. LXVI. de tranquillitate capp. 15. inc. Ἰδὲ κατὰ τὴν πλεον.) — in cod. *Vindob.* CLI. nr. 50. *Gregorii* episc. Antiocheni orat. in Christum resurgentem et in Iosephum ab Arimathia v. *Lambec.* IV. pag. 308. — *Taurini* in codd. regis LXX. et CXV. hom. in sepulturam et resurrectionem Domini. — Ibid. in cod. CXVI. (et *Oxon.* in cod. *Bodlei.* nr. 2500. cat. MSS. Angliae etc. I. pag. 129. in cod. *Th. Gale.* nr. 5872. cat. cit. II. p. 186.) *Gregorii* presbyteri Antiocheni sermo in illud: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui:* inc. Ἀνδρες ἀγαπᾶται, ὁ βέλεσθε τῆς κατεργασίας — *Quint.* v. catal. codd. gr. *Taurin.* pag. 165. 218. et 220. — *Mingarellius* in indice ad catal. codd. gr. *Nanian.* *Gregorio*, patriarchae Antiocheno, tria opuscula in cod. *Nan.* CCCLXXXI. adscribit, quae vero in ipso catal. p. 475. sqq. ita indicantur: nr. 116. opu-

res paullo obscuriores sunt, Antiochia tunc gemente sub annis Persarum. *Fabr.* De *Gregorio Bar-hebraso*, qui etiam *Abulpharagius* dicitur, primate orientis, multa legi possunt in *Assmanni* bibl. orientali, vol. II. cap. 42. p. 244. sqq. Sed de hoc non potest sermo esse h. l. — Ibid. p. 315. laudatur ab *Abulpharagio* ab arte medica *Gregorius*, Syrus, episcopus: in eod. vol. de *Gregorio*, patriarcha *Armenorum*, nec non alio patriarcha *Chaldeorum* multisque aliis *Gregoriis* episcopis etc. Syris agitur. v. indic. ad id vol. sub voc. *Gregorius*. add. supra, vol. X. p. 332. — *Vindobonas* in cod. XLIV. nr. 26. *Gregorius*, presbyter, ad quem scripsit *Basilius M.* (edita est epist. gr. et lat. in *Theodori Balsamonis* syntagmate canonum, cum ipsius expositione graeca, pag. 1622. sqq. ed. Paris. etc.) et nr. 34. inter eos, qui a. 459. subscripserunt concilio CPolitano sub *Gennadio* patriarcha, occurrit *Gregorius*, episcopus metropolis *Ἀδριανουπόλεως*. v. *Lambec.* VIII. p. 882. et 891. vt alios *Gregorios*, qui multi sunt, antiquos omittam. *Harl.* Add. *S. Gregorius* Decapolita, qui sub *Leone Armeno* saec. IX. floruit, et cuius Sermonem historicum de visione et martyrio Saraceni cuiusdam e cod. *Bessar.* edidit graece et latine vertit *Isidorus a S. Iosepho Rom.* 1642., repetitum in *Gallaud. Bibl. PP.* XIII. p. 513. sq. vbi cf. *Prolegg.* p. XIII. seq. *Beck.*

DOROTHEVS, qui ad septimi saeculi initia a *Caueo* ^{w)} refertur, certe *Ioannem* abbatem, (*Barfanuphii* discipulum celebratissimum et *prophetas* notum nomine,) magistru habuit.

opusculum *Gregorii cuiusdam*: deest titulus. Incipit: *Ἰμαλιν ἄρα μὴ τὸν μέγαν Βασίλειον μόνον ἵκανόν τῃ πάντῃ προτείνῃ λογικῶν ἀγῶνι ὑπόθεσιν, ἀλλὰ καὶ σὲ πατριάρχῳ σοφῇ κορυφαίᾳ καὶ θεοτίμῃ. τε - ἰμοὶ Γρηγορίῳ ταμιευθῆναι ἥς ἦν.* nr. 117. eiusdem τῇ ἰδίᾳ πατρὶ ἐπιστολῆς inc. *μικρὸς ἦδη χρόνος* nr. 118. titulus, τὰ αὐτὰ ἀξιολογώτατα ἔσονται κυρῇ Γρηγορίᾳ τῇ ἀντιοχείᾳ (vel ἀντιοχείᾳ) ἐπιστολῇ διαφθορῇ, (tres.) Prima missa est τῇ τερτίᾳ κυρῇ δημητρίῳ et tertia incipit: τῇ γεγονότι μακροτέρῃ τῶν ἑσθέρων κυρῇ Ἰουσαδίῃ τῇ θεσσαλονίκῃς ἀπὸ τριᾶν διττῆς σφαλῆσαι, et incip. *πρωτὴν σοι ταύτην - καὶ ἐπιστολὴν διαχαράττω, καὶ τραγγεῖαν, ὣν ἀνέτηλιν ἐν σαρδικῇ κακῶν, ἀναβαλλόμεναι* ex quibus verbis apparet, hunc *Gregorium* diuersum esse a *Gregorio* nostro *Antiocheno*. *Harl.*

Diodoro Tyrrio, de quo plura sunt scripta supra in vol. VII. pag. 452. sqq. et in nota p. plures *Dorothei*, horumque scripta et codices excutuntur. — De tribus *Dorotheis*, aequalibus, quos *Labbeus* in adpend. ad tom. I. pag. 769. inuenit saec. IV. in ecclesia Christi inclarusse putat, multus est, et diuersa variorum iudicia colligit *Io. Moller.* in *Homonymoscopia* p. 452. sqq. — *Oudin.* comment. de SS. eccles. I. pag. 1623. sqq. saec. VII. longam inseruit dissertationem de *Dorotheis archimandritis* et eorum scriptis, atque in cap. I. probatum iuit, plures fuisse *Dorotheos archimandritas*. Primum igitur fuisse contendit, archimandritam Thebanum, *Isidori* anachoretæ discipulum natum a. 308, et a. 568. adhuc viuentem; alterum archimandritam eiusdem saeculi atque ætatis, *Eliæ* abbatis successorem; vtriusque vitam conscripsit *Palladius* episc. *Hele-* nopolitanus, in historia *Lausiaca* cap. 2. ac primi se discipulum proficitur. add. de posteriore ib. cap. 56. tertium, cuius mentionem fecit *Caueo* loco antea citato; quartum, archimandritam monachorum in communi viuentium coenobio, quod *χολοκόμων* dictum est circiter a. Ch. 1040. de quo loquitur *Leo Allatus* in diatriba de *Symeonibus* et eorum scriptis. Praeter duo istos archimandritas, saec. IV. duo alios esse, scribit *Oudin.*, quibus *Doctrinae* sub *Dorothei* nomine excusae atque scriptae monachis coenobitis, seu ex communi vita viuentibus, legitime possint adtribui.

„Ho-

w) *Tom.* I. hist. litter. SS. eccl. p. 572. ed *Basil.* ad a. 601. — Idem *Caueo* in tomo I. agit p. 418. ad a. 413. de *Dorotheo*, *Martianopolitano* episcopo, secundae *Moensiae* metropolita a. 451. pertinacissimo *Nestoris* sectatore, et ab imperatore *Maximiano* *Caesaream* *Cappadociae* relegato: eius epistolae IV. exstant inter epistolae *Lupi Ephesinas*, nr. 46. 78. 115. 137. — Tum p. 492. ad a. 502. de *Dorotheo* monacho *Alexandrino*; qui scripsit ingens opus pro defensione synodi *Chalcedonensis*, quod *Tragœdian* seu *prophetiam* nominauit: v. *Theophanes* *Chronograph.* ad a. 502. p. 131. — Dein p. 163. sqq. ad a. 503. de

habuit, archimandrita Palaestinus, a *Dorotheo Thebano* et tertio iuniore Chiliocomensi diversus, ut notant acta Sanctorum tom. I. Iunii p. 592. qui de hoc Palaestino fufe p. 596. sq. [Ex variis, praesertim propriis eius scriptis a Balthasare Corderio latine versis collecta est vita. Conf. autem *Kollarium* in Supplem. I. ad Lambecii comment. p. 274. sq. nam in cod. *Vindobon.* XXXVII. epist. gr. de vita Dorothei plenior exstat. *Harl.*] Inter praestantissimos ascetas commendatur a Theodoro Studita in testamento suo tom. V. Opp. Sirmondi pag. 81. Nec minus hio Theodorus eius se scripta amplecti profitetur, quam Marci, Esaias, Hefychii: iubetque distinguere a *Dorotheo Acephalo*, siue Seueri sectatore, quem inter alios haereticos reiecit et detestatur Sophronius Hierosol. in synodica ad Sergium patriarcham CPol. a. 639. defunctum, (cuius locum dedi volum. VII. p. 486.) [p. 353. sqq. vol. VIII. n. ed.] Exstat pii huius et egregii viri Dorothei opus lectu dignissimum: *Διδασκαλία διάφοροι πρὸς αὐτὸν μαθητὰς, doctrinae varias ad discipulos suos, ἀναχωρήσαντες αὐτὸν ἐκ τῶν τῷ Ἀββᾷ Σερίδῃ, καὶ τὸ ἴδιον σὺν Θεῷ συησαμένῃ μοναστήριον μετὰ τὴν τῷ Ἀββᾷ Ἰωάννῃ τῷ σφοδρῷ τελευτῇ καὶ τέλει σιωπῇ τῷ Ἀββᾷ Βαρσανούφῃ, quum ipse ab abbate Serido *) secessionem fecisset, propriumque monasterium constituisset, post obitum abbatis Ioannis prophetas et extremum abbatis Barsanuphii silentium *)*.

Διδασκα-

„Horum primus, ait, non saeculo sexto medio, siue ad a. 550. vti scripsit *Lambec.* IV. comment. bibl. *Vindob.* p. 229. [vet. edit.] sed locus falso citatur, vel pag. 407. ed. *Kollar.* atque in indice ad id vol. actas Dorothei assignatur circa a. 560. et additur *ita credi*; sed circa an. saeculi septimi LX. atque ille ipse erat Dorotheus archimandrita, qui Seueri partes et doctrinam amplectebatur, quidquid contra scribat ac praemittat *doctrinis* istis graecus anonymus, qui quum in illis nihil non orthodoxum deprehendisset, Doctrinas istas praefatione praemissa *Dorotheo Seniori* saec. V. viuenti adtribuere pro viribus conatus est.“ In capite II. inquit, ad quem Dorotheum Doctrinae asceticae impressae pertineant, atque primum refert edit. atque codices, vbi exstant illae; tum anonymi graeci praefationem gr. et lat. reddit, subiungitque incerta iudicia *Anton. Possuini* in tom. I. *Adparatus sacri*; voc. *Dorotheus* etc. ed. opp. eius, Venet. 1564. 8. atque *Belharmini* de SS. eccles. ad a. 390. pag. 92. ed. Lugdun. 1613. 8. In cap. denique tertio tribus argumentis, quae repetere haud vacat, euincere adlaborat, certo Doctrinas istas pertinere ad Dorotheum archimandritam iuniorem, saec. septimi scriptorem. Tres Dorotheos interdum confundi a nonnullis, monet quoque *Lambec.* III. p. 130. *Harl.*

x) Doctrina I. p. 757. *πρὸς ὅσους μὲν ἐν τοῖς τῷ*

Ἀββᾷ Σερίδῃ. Et doctrina 4. pag. 775. πρὸς ὅσους μὲν ἐν τοῖς τῷ Ἀββᾷ Σερίδῃ, καὶ δέθενται ἐν ἑκέρῃ τῷ γράσαντι τῷ Ἀββᾷ Ἰωάννῃ τῷ κατὰ τὸν Ἀββᾷ Βαρσανούφῃ.

y) Codd. mssti, in quibus exstant Dorothei nostri *Doctrinae*, hi fere sunt *Vindob.* cod. CLXV. nr. 14. 15. 16. sunt Doctrinarum capp. 21. II. et 20. et exstant in Magnae bibl. vet. patrum, gr. lat. Paris. tom. XI. p. 742. sqq. p. 811. et 852. v. *Lambec.* IV. p. 382. sq. — in cod. CLXXVI. nr. 5. sunt doctrinae asceticae nouemdecim: praemittuntur anonymi cuiusdam de vita b. Dorothei et primi ipsius discipuli b. Dosithei; in fine autem anonymi adnotatio de duobus Barsanuphiis et totidem diuersis Dorotheis. v. *Lamb.* I. c. pag. 407. sqq. — in cod. CCXXXVIII. nr. 6. doctrinae septem, n. 10. 2. 3. 6. 7. 1. II. sec. editionem magnae biblioth. citatam. v. *Lamb.* V. pag. 204. sq. — in cod. CCXXXIX. doctrinae decem, n. in ed. memor. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 1. et II. v. *Lamb.* ibid. p. 211. sq. Citatur *Dorotheus* in catena in euangelium Lucae in cod. XLII. et aliquoties in cod. CCLI. v. *Lambec.* III. p. 165. et V. p. 326. — In cod. XXXVII. primum legitur epistola anonymi, qui Dorothei doctrinas atque institutiones de vita recte pieque instituenda collegit et ad amicum misit, de vita Dorothei et Dosithei; tum sequuntur octodecim doctrinae, eodem ordine, quo editae sunt, exceptis quatuor vlti-

Διδασκαλία α' περὶ ἀποταγῆς.

[P] β' Περὶ ταπεινοφροσύνης.

γ' Περὶ συνεδότης.

δ' Περὶ φόβου Θεοῦ.

ε' Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν τιτὰ σοφῶν τῇ ἰδίᾳ γνώσει (συνέσει).

ς' Περὶ τοῦ μὴ κρῖναι τὸν πλησίον.

ζ' Περὶ τοῦ ἑαυτὸν μέμφεσθαι.

η' Περὶ μνήσεως κακίας.

θ' Περὶ ψεύδους.

ι' Περὶ τοῦ μεταὶ σκοπεῖν καὶ νήψεως ἐδεύειν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ.

ια' Περὶ τοῦ σπερδαῖν ταχέως ἐκκόπτειν τὰ πάθη ἀπὸ τῆς ψυχῆς πρὸ τοῦ ἐν ἔξει κακῇ γενέσθαι.

ιβ' Περὶ φόβου τῆς μελλούσης κολάσεως καὶ ὅτι χρὴ τὸν θέλοντα σωθῆναι μηδέποτε ἀμελεῖν τῆς ἰδίας σωτηρίας.

Doctrina 1. de renunciatione. tom. I. auditorii Ducaeani p. 748. [p. 374. G. tom. XII.]

2. De humilitate p. 760. [p. 383. Gall.]

3. De conscientia p. 766. [p. 389. Gall.]

4. De timore Dei p. 769. [p. 390. Gall.]

5. Non debere quemquam propriae prudentiae confidere p. 778. [p. 398. G.]

6. Ne proximum iudicemus. p. 784. [p. 402. G.]

7. De accusatione sui ipsius. p. 790. [p. 407. G.]

8. De similitudine et iniuriarum memoria. pag. 796. [p. 411. G.]

9. De mendacio. p. 800. [p. 414. G.]

10. Vt ad certum scopum sobrie in Dei via dirigamur. p. 805. [p. 418. G.]

11. Vt studeamus a nobis praecidere statim passiones, priusquam in malum habitum animae transcant. p. 811. [p. 423. G.]

12. De timore et poenis inferni, et quodcumque saluari cupit, non deceat sine cura salutis vivere. p. 819. [p. 428. G.]

- 13. Vt

ultimis. v. *Kollarium*, copiose codicem recentem in Supplementis p. 273. sqq. — *Monacii* in cod. Bauar. LXIII. cum correctionibus margini adscriptis. primum epistola citata, tum sequuntur triginta doctrinae; sed sermones XVI. et XVII. bis sunt scripti: exstant saepius lat. Ingolstadt. 1616. 8. Antwerp. 1646. 8. in bibl. PP. cum interpret. Calabri, Hilarionis et Corderii: dein capp. XXI. et XV. in edit. variarum doctrinarum, siue quaestiones et responsiones Dorothei ad Barsanuphium et discipulum, abbatem Ioannem. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. II. p. 47. sq. et part. III. p. 3. sq. qui pag. 4. quae, inquit, hic prima est, ibi (n. in edit. citatis) deest, et, quae ibi ultima est, in h. cod. non habetur. — *Venetis* in cod. Naniano XXII. nr. 4. sqq. nonnulli Dorothei sermones, ac in fin. nr. 6. (f. Doctrinarum cap. 20.) legitur adnotatio longior de duobus Dorotheis et duobus Barsanuphiis, cuius particulam exscripsit (Mingarelli.) in cat. codd. gr. Naniani. p. 16. — *Paris.* in bibl. publ. octo codd. est Doctrina, et in codd. DCCLXXXIII. et CMXXVI. sermo de

Vol. XI.

ieiunio in ind. ad vol. II. cat. codd. regior. tribuitur Dorotheo, Tyri episcopo. — In cod. *Coislin.* CXXIII. variae doctrinae: sequitur adnotatio de duobus Dorotheis et duobus Barsanuphiis, quae etiam legitur in cod. CCXXXVIII. — in cod. CCCLXXX. vita Dorothei. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 199. 297. et 574. et saepius occurrunt in codd. nomina Dorotheo- rum, neque tamen curate discretorum. v. indic. pag. 781. — In *Anglia*, in cod. Bodlei. bibl. CCLXXXIV. in cod. Cromwell. CV. CXX. CCXCIX. etc. v. *Oudin.* — Dorothei *ascetica* in multis ac variis codd. quos enumerat *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. vid. ind. ad vol. I. et p. 1302. *B.* Epistola de Dorothei vita, in bibl. monasterii S. Trinit. proxime CPoliu, in insula Χελῶν dicta. — *Mosquae* in cod. synod. XXXVIII. Doctrinae 22., cum epistola de vita Dorothei; eadem et 20. Doctrinae in cod. CXXV. nr. 7. et 8. — in cod. CCLVII. Dorothei capp. 30. asceticorum, et eiusdem interrogationes ac responsiones etc. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. in 8. p. 50. 70. 164. *Harl.*

O

- ιγ' Περὶ τῆ ἀταράχως καὶ εὐχαρίστως φέρειν
 τὰς πειρασμοὺς.
 ιδ' Περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἀρεολογίας τῶν τῆς
 ψυχῆς ἀρετῶν.
 ιε' Περὶ τῶν ἁγίων νησιῶν.
 ις' Πρὸς τινὰς κελιωτάς περὶ τῆ παραβα-
 λειν ἐρωτήσαντας.
 ιζ' Πρὸς τὲς ἐν μοναστηρίοις ἐπιστάτας καὶ μα-
 θηταὺς πῶς δεῖ ἐπιστατεῖν τῶν ἀδελφῶν,
 καὶ πῶς τοῖς ἐπιστατέσιν ὑποτάσσεσθαι.
 ιη'. Περὶ τῆ ἔχοντες διακονίαν τῆ κελαρίας.
 [P] ιθ' Περὶ διαφόρων ζημιῶν ὡς ἐν συντό-
 μῳ.
 κ' Πρὸς ἀδελφὸν ἐρωτήσαντα περὶ ἀναισθη-
 σίας ψυχῆς καὶ περὶ ψύξεως ἀγάπης.
 κα' Περὶ πένθους.
 κβ' Ἑρμηνεία τῶν ζητῶν τῆ ἁγίας Γεηγορίας
 ψαλλομένων μετὰ τρεπάρων εἰς τὸ ἅγιον
 πάσχα.
 κγ' Ἑρμηνεία τῶν ζητῶν τῆ ἁγίας Γεηγορίας
 ψαλλομένων εἰς τὰς ἁγίας μαρτυρίας.
 24. De compositione monachi, siue praecepta de monachi officio. pag. 865. 866, Latine
 tantum.
 25. Πρὸς ἀδελφὸν σενοχωρέμενον ὑπὸ πειρασμῷ. πρὸς ἀδελφὸν ἐμπεσόντα εἰς μακρὰν νό-
 σον. Breuia octo monita ad fratres tentationi vel morbo obnoxios. p. 867-869. [466-68. G.]

13. Vt constanti animo et cum gratiarum actio-
 netentationes feramus. p. 826. [p. 435. G.]
 14. De aedificio et harmonia virtutum ani-
 mae. p. 831. [p. 438. G.]
 15. De ieiunio sancto. p. 839. [p. 445. G.]
 16. Ad quosdam celliotas, interrogantes ipsum
 de congressibus et colloquiis. p. 843. [447. G.]
 17. Ad praepositos et discipulos in monaste-
 riis, quomodo praepositi praeesse fratri-
 bus, et hi illis subesse et obsequi debeant.
 p. 846. [p. 450. G.]
 18. Ad eum, qui penum administrat, dialo-
 gus. p. 849. [p. 452. G.]
 19. Breues et compendiosae sententiae. pag.
 851. [p. 453. G.]
 20. Ad fratrem a quo interrogatus fuerat de
 insensibilitate animae et refrigerio carita-
 tis. p. 852. [p. 454. G.]
 21. De planctu, interrogationes et responsio-
 nes ad magnum senem sanctum Barsanu-
 phium, eiusque discipulum Ioannem co-
 gnomento prophetam, διὰ τὸ διορατικὸν
 χάρισμα, ob perspicaciae donum, quod
 habuit a Deo. p. 853. [p. 455. G.]
 22. Expositio in quaedam dicta S. Gregorii Na-
 zianzeni, quae cantantur per modulos quos-
 dam ad sanctum pascha. p. 858. [p. 459. G.]
 23. Expositio in verba S. Gregorii decantata
 in sanctos martyres. p. 861. [p. 463. G.]

*Indiculus eorum, qui in Dorothei adhortationibus laudantur: ad paginas tomi prioris auxiliarii
 bibl. patrum Ducaeani.*

Agatho abbas II. p. 764. IV. 773. V. 784. IX. 804.

Alonius abbas IX. 804.

Ammonas ὁ ἅγιος Ἀμμωνᾶς. VI. 788.

Antonius

Antonius I. p. 752. II. 761. VI. 799. XXV. 868. ὁ μέγας Ἀντώνιος.

Arsenius abbas X. 805.

Barfanuphius IV. 775. XXI. 853.

Basilius I. 759. II. 762. IV. 770. VIII. 797. X. 807. XII. 822. 824. 825. (XIV. 838.) XV. 842. XXIII. 863. 864.

Clemens XXIII. 865. ὡς λέγει καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, καὶ μὴ σεφανῶταί τις, ἀλλὰ σπεύδασθαι μὴ μακρὰν εὐρεθῆναι τῶν σεφανωμένων.

Θαυμαστὸν ὃ ἤκιστα περὶ μεγάλης γέροντος διορατικῆς. XI. 84. vbi in margine: *B. Dioratici visio*, sed γέροντος διορατικῆς vertendum est: *senis perspicaciae dono praediti*; Sic διορατικὸν χάρισμα, quo Ioannes abbas conspicuus esse traditur XXI. 853.

[P] Dorotheus de se et legendi ac studendi contentione X. 806. ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος ἔλεγεν, XIX. pag. 851.

Dositheus I. 757.

Euangrius II. 766. XII. 823. XIV. 834. XXII. 858. XXIII. 864.

Οἱ ἔξω. μαργαίνειν λέγεται παρὰ τοῖς ἔξω τὸ μαίνεσθαι. XV. 841.

Γεροντικὸν siue liber de dictis et factis seniorum ascetarum citatur VI. 785. XII. 819. XIV. 833. XXIII. 862.

Gregorius (Naz.) I. 749. II. 762, 765. X. 807. XIV. 838. XXII. 858. 859. XXIII. 862. 863.

Ioannes apostolus ἐν ταῖς καθολικαῖς ἐπιστολαῖς XXII. 859.

Ioannes Chrysostomus. ὁ ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος. XII. 821. XXII. 859.

Ioannes, Barfanuphii discipulus. I. 752. II. 761. IV. 775. V. 781. IX. 801. XIV. 832. cognomento propheta διὰ τὸ διορατικὸν χάρισμα XXI. 853.

Macarius II. 762. V. 760.

Marcus abbas I. 752. VIII. 797.

Moyfes abbas XIV. 834.

Nisithero, ὁ Ἀββᾶς Νισιθερῶ. XI. 817.

Pachomius I. 752.

Poemen, ὁ Ἀββᾶς ποιμήν. VII. 791. 799. X. 810. XIII. 826. XVIII. 850. XXV. 867. 868.

Serides abbas I. 757. IV. 775.

Sisoës abbas XIII. 828.

Zosimus abbas I. 754. II. 762. 764. VIII. 797. 800.

Dorothei διδασκαλίαι siue sermones **GRAECE ET LATINE** cum versione *Hilarionis* *) Veronensis, monachi Benedictini, congregationis Cassinensis, prodierunt in editione posteriore Orthodoxographorum Basil. 1569. fol. pag. 198. et in auctario bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. I. p. 742. nec non in bibl. patrum edit. Morellianae Paris. 1644. 1654. tom. XI. [in *Galland. Bibl. vett. Patr.* tom. XII. p. 369. sq. vbi cf. Prolegg. p. XXVII. *B. LATINE*

O 2

*) Hilarion versionem suam dicauit Oliuerio rion, cuius paraphrasin rhetoricae Hermogenis Caraphae, cardinali Neapolitano. Hic est Hila- Gesnerus memorat.

LATINE ex Hilarionis versione in bibliothecis patrum Paris. a. 1575. et a. 1589. tom. II. et Colon. 1618. tomo IV. et Lugd. 1672. tom. V. p. 902.

Ex versione *Chrysostomi* Calabri, Cremonae 1595. 8.

[P] Ex interpretatione *Balthasaris Corderii* S. I. cum eius breuib. notis. Antwerp. 1646. 12.

GALLICE per *Franciscum Bostonum* S. I. Paris. 1629. 8. Theophilus Raynaudus in SS. Lugdunensibus tom. VIII. Opp. p. 91. *Sanctum quoque Dorotheum gallice fecit e graeco, quod dum mentem aeterei illius lectissimi pabuli usu reficeret, et latinis graeca componeret, observasset pleraque non modo in Hilarionis Verouensis, quae aperte misera est et mendosissima, sed etiam in politiore et venustiore Chrysostomi Calabri latina interpretatione peccari.*

Ex noua et magis idonea versione gallica viri graece doctissimi, (qui iam decennis Homerum habuit familiarem et anno aetatis decimo tertio versionem gallicam insignem Anacreontis in lucem edidit,) ^{aa)} Io. Arnaldi Butellerii Rantaei, notioris iam pridem sub nomine abbatis Trapensis (*abbé de la Trappe*) Paris. 1686. 8.

IOANNES Cappadox, (cum superiore, de quo p. 157. [p. 99.] dictum, non confundendus,) patriarcha CPol. successit Eutychio a. C. 582. 12. April. et defunctus 2. Sept. 595. successorem habuit Cyriacum. ^{bb)} Notus nomine *Ioannis ὡσηυτῆ* siue *ieiunatoris* in Graecorum menologiis 2. Sept. colitur. Vitam ^{cc)} eius scripsit *Nicephorus* CPol. patriarcha, quae MS. habetur in codice CCLXXVI. regis Galliae, teste *Cangio* notis ad Zonaram p. 62. ^{dd)} citatur.

^{aa)} Journal des Savans 1686. p. 531.

^{bb)} Conf. *Caus* Hist. litter. SS. eccles. vol. I. p. 540. ed. Basl. qui tradit, Ioannem ieiunat. a Graecis sanctorum numero adscriptum, Eutychio a. 585. successisse, et mortuum esse a. 596. — *Baron.* qui eum exagitat, annal. a. 585. 587. 595. tom. VII. pag. 655. etc. et tom. IIX. pag. 102. quocum *Lambec.* comment. vol. VIII. pag. 945. statuit, Ioannem ieiunat. obiisse a. 596. — Ita quoque *Morinus* in praefat. p. 77. sq. ed. a. 1651. cuius longum de Ioanne locum repetiit *Oudin* l. mox citando p. 1474. sq. — *Oudin.* enim multus est de Ioanne in comment. de SS. eccles. I. p. 1473. sqq. ad a. 590. qui, eum, scribit, a. 585. fuisse etum fuisse Eutychio, adhuc viuenti. — *R. Ceillier* Hist. gen. des Aut. eccles. tom. XVII. p. 123. — *Mich. le Quien* Oriens christianus, tom. I. p. 226. — *Hamberger* zuverl. Nachricht. tom. III. pag. 442. sq. qui eum, adnotat, an. 582. Eutychio fuisse fuisse etum. — Ita quoque *Saxius* in Opom. lit. II. p. 60. qui praeterea laudat *Pagii* Critic. Baron. 582. VI. p. 374. et a. 596. II. pag.

604. 605. tom. X. vna cum anima iuersione Maufiana. — Io. Moller. Homonymosc. p. 484. — *Moshem.* Institut. hist. eccles. saec. VI. part. 2. c. 2. §. 8. — Io. Fabric. Histor. bibl. Fabric. P. I. p. 132. inprimis *Schroëckh.* in Histor. eccl. christ. germanice scripta, tom. XVII. p. 55. sqq. et XX. p. 146. — Alius est *Ioannes patriarcha CPolitanus*, a Philippico Bardane imperat. a. 712. patriarchae dignitatem adeptus: de quo paullo post in catalogo Monotheletarum. *Harl.* Post Cuperum *Assermann* Bibl. iur. orient. III. p. 480. sqq. (vbi copiose de Ioh. Ieiunatore agit) Eutychium a. 582. d. 6. Apr. obiisse ostendit, Ioannem autem hunc non Cappadocem patriam, sed CPlitanum fuisse, atque inde ortos alios Cauei et Fabr. errores notauit. De *Cyriaco* vid. idem *Assermann.* p. 542. sqq. *Beck.*

^{cc)} *Photino* presbytero CPol. male a Caueo tribuitur.

^{dd)} Item *Phil. Labbe* teste in noua bibl. MSS. Graecor. Latinorum et Gallicor. Paris. 1653. 4. part. I. pag. 74. *Harl.*

citaturque in concilio Nicaeno secundo actione IV. *Oecumenici patriarchae* titulum non quidem primus [in synodo a. 588. habita] vsurpauit, sed iam a decessoribus suis"), et nominatim a Ioanne Cappadoce a. 517. seq. et a Menà a. 536. vsurpatum; constanter, freudentibus licet Pelagio II. et Gregorio I. episcopis romanis adseruit. Ex scriptis eius^f) exstant:

O 3

1. Libel-

es) *Dav. Blondel* de la primauté en l'Eglise, p. 862. 1074. Supra p. 157. *Fabr.* Cf. *Assemann.* l. I. p. 482. sqq. *Beck.*

f) Codd. in quibus illius scripta custodiri reperi, paucis enumerabo. *Vindob.* in cod. CLXXXIV. nr. 1. Libri duo poenitentiales de qualitatibus et differentiis peccatorum, et de confessione: nr. 2. anonymi cuiusdam auctoris graeci iudicium de Ioannis ieiunatoris libris poenitentialibus. *Lambec.* IV. pag. 433. seq. (conf. *Fabric.* paullo post nr. 2.) — *Ibid.* p. 435. nr. 5. in cod. CLXXXIV. est *Symeonis hieromonachi*, τῷ Σχολαστῇ, syntagma canonum poenitentialium ex canonibus apostolorum, et variis conciliis SSorumque patrum, praecipue *Basilii M.* et *Ioannis ieiunatoris* scriptis collectorum et dispositum ordine alphabetico. — (Similis *Simeonis hierom.* collectio canonum est *Venet.* in cod. Naniano CCXXXII. nr. 8. v. cat. codd. gr. Naniano. p. 426. sq.) — *Ibid.* in cod. CCLI. citatur aliquoties Ioannes ieiunator in locis communibus asceticis, et in cod. CCLXXXIII. nr. 25. exstat eius opus poenitentiale. (f. nr. 2. apud *Fabr.*) v. *Lambec.* V. p. 326. et 486. *Kollar.* — in cod. XC. nr. 10. *Κανόνες* siue canones poenitentiales. *Lambec.* VII. p. 352. seq. — in codd. LI. nr. 11. et LII. nr. 5. *Nomocanon*, a *Matthaeo Blastare* hieromonacho in synopsis redactus. *Lambec.* VIII. p. 988. ac pag. 1000. sq. (conf. *Fabric.* paullo post, nr. 2. sub fin. et *Lambec.* l. c. p. 943. sqq.) et in cod. synod. *Mosquensi* CL. nr. 2. atque cod. VI. bibl. typograph. synod. in 8 v. *Matthaei* in notit. codd. gr. *Mosquens.* p. 82. ed. in 8. et p. 334. — *Ibid.* p. 260. de cod. CCCXCIX. nr. 63. citatur *Ioannis ieiun.* περί εξουγρύνσεως inc. διάφοροι διαφοραί καὶ διατίσεις. — *Venetis* in cod. Naniano CCVI. nr. 2. orat. 2. a *Fabricio* citata: et nr. 4. *Nomocanon*, siue nomine auctoris: ac Ioannis nostri esse videtur? incipit enim, ὅτι δὲ τὸν εξουμολογούμενον πρὸς αὐτὸν ἡμαρτημάτων: et est potius poenitentiale. — in cod. CCXXXII. nr. 4. Prologus Io. ieiunatoris: εἰς τὴν ψυχικὴν ταύτην βίβλιν incip. τῇ θάσει

καὶ παναγία καὶ ἀληθινὰ θεῶ etc. — nr. 5. περί εξουγρύνσεως διαφοραί καὶ διατίσεις incit. ὅτι δὲ τὸν εξουμολογούμενον etc. et paullo post alius titulus: περί τῶ πῶς δὲ εξουμολογῶσθαι incit. λαμβάνειν δὲ τὸν εξουμολογούμενον ὁ τῶτον καὶ τὰ αὐτῷ ἀνταρξόμενος. (Differt igitur aliquatenus ab edito, nr. 1. *Fabric.*) — *ibid.* in cod. CCXXVIII. nr. 4. διατάξεις περί τῶν εξουμολογούμενων πῶς δὲ εξουμολογῶσθαι καὶ περί διαφορῶν ἡμαρτημάτων καὶ περί τῶν ἀνταρξούντων αὐτῶν ἦσαν τῷ πνευματικῷ πατρί: inc. πῶς δὲ ἀνταρξῶσθαι τὰς εξουμολογούμενας fol. 231. liber secundus. Tit. σκόπε πᾶσαι βιβλίαι τῶ β. κανόνιον τῷ — Ἰωάννη τῷ ἡγεμένῳ. ἡμᾶς ταῦτα πρὸς σύνοψιν καὶ εὐχάρις. πρόλογος. *ibid.* nr. 18. caput περί τῶν λόγων, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον ἀνίσταται τὸ τεθνηκὸν (sic) εὐμνη καὶ ἑτέρας ἀνθρώπων ἐσθία. vid. cat. codd. Nan. gr. p. 404. 419. 421. et 426. — *Florentiae* in cod. Laurent. XI. nr. 53. plut. 5. est synodica diiudicatio *CPolitani patriarchae Ioannis*, (qui in indice a superiore Ioanne scholastico discernitur,) de rebus, quae ad monasteria pertinent, de expensis et operibus, mensis Nou. die sexta, praesidente Ioanne Schissimo et vniuersali patriarcha etc. Hanc constitutionem *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 76. sqq. integram protulit, quia deesse comperit in Leunclauio. *Ibid.* p. 79. nr. 72. eiusd. cod. ex synodico tomo *Ioannis patriarchae CPolit.* et *Bandin.* adnotat, simile quid pertractari in Leunclauio. libr. III. p. 211. — *Taurini* in cod. regio CXLVIII. sermo de animi exitu ex corpore: inc. μέγας φόβος, ἀδελφοί, ἐν ἡμῶν τῷ θανάτῳ etc. v. catal. codd. gr. Taur. pag. 239. — in *Coislin.* cod. XXXIX. de confessione: in cod. CXXXII. excerpta ex Io. ieiunatore, in *Niconis* collectan. asceticis. — in cod. CCXI. *Io. περὶ τῶν παραπτώσεων* incit. Αἱ ποσότητες καὶ ποιότητες καὶ τὰ διάφορα. — in cod. CCCLXIV. doctrina monialium et castigationes pro singulis peccatis: incit. Πᾶν ὁ πνευμάτιος διαφορὰν τῶν τοῦ ἐνὸς. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 114. 198. 269. et 560. — *Paris.* in bibl. publ. *Methodus confitendi peccata et poenitentiae imponendae*, sec. catal.

1. *Libellus poenitentialis*, siue, vt ab *Allatio* lib. III. de consensu vtriusque ecclesiae c. 17. §. 10. inscribitur, *praxis Graecis praescripta in confessione per agenda*, ἀκολουθία καὶ τάξις ἐπὶ ἐξομολογούμενων. Incipit: λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸν μέλλοντα ἐξομολογήσασθαι Graece cum latina versione exhibetur a *Ioanne Morino* ex codice Akempisanae bibliothecae, ad calcem operis praeclari de poenitentia, [inscr. comment. histor. de disciplina in administratione Sacramenti poenitentiae etc.] quod Parisiis primum lucem vidit 1651. fol. recusum Bruxellis 1685. fol. et Venetiis 1702. fol. Subiunxit etiam Morinus loca, quae ex hoc scripto repetierunt *Harmenopolus* in epitomē canonum; *Matthaeus Blastares* et *Theodorus Balsamo*. *Fabr. Oudin.* l. c. p. 1476. contendit, *librum poenitentialium* esse longe posteriorem temporibus *Io. Nesteutae*, quod agat atque iniungat *tres Quadragesimas*, a Christianis obseruandas, atque in his tribus abstinentiam a carnibus, tam monachis, quam laicis, praeceptum autem trium Quadragesimarum demum post saeculum ecclesiae nonum esse factum, et illas tres Quadragesimas vix ante saeculum X. apud Graecos fuisse auditas, tandemque saeculo XI. suppressas. Morinus vero iudicauit, librum fuisse interpolatum, atque, more haud inusitato, a posterioribus suppletum auctumque. At *Schroekhio* l. c. p. 58. sq. Morini sententia haud quidem improbabilis; sed nondum sufficere videtur. Contra multa alia recenset, quae contra dignitatem patriarchae et morem ecclesiae graecae pugnent, ac satis sint testimonii, sequiore tempore praeceptis *Ioan. Nesteutae*, qui iam a scriptoribus serioribus nimiae erga resipiscentes peccatores lenitatis adculabatur, haud pauca adluta fuisse. *Harl. Cf. Asseman. bibl. iur. orient. III. p. 527.*

[P] 2. Λόγος πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξαγορεύσαι τὸν ἑαυτῷ πνευματικὸν οὖν. Instructio, qua non modo confitens de confessione pie et integre edenda instruitur, sed etiam sacerdos; qua ratione confessiones excipiat, poenitentiam imponat et reconciliationem praestet, informatur. Incipit: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μονογενὴς. Edidit graece et latine idem Morinus, laudato loco, vsus codice bibliothecae D. Caroli de Montchal, archiepiscopi Tolosani. An *Ioannes patriarcha* istius sermonis sit reuera auctor, an vero aliquis eum ex ipsius poenitentiali exprefferit, difficile dictu est. Cum vero codicis titulus *P. Ioannem ieiunatorem praeferat*, nullumque contrarii iudicium nobis praesto fit, illius auctor sit nobis *Ioannes patriarcha*. Haec Morinus, ^{ss}) cum cuius editione operae pretium fuerit conferre duos codices caesareae bibliothecae, de quibus *Lambecius* IV. pag. 196. [pag. 434. nr. 2. ed. Koll.]

catal. MSS. bibl. regiae, vol. II. in quatuor codd. — canon poenitentialis in totidem codd. — homilia de poenitentia in cod. DCCLXXXVIII. — quaedam de sacra liturgia: init. καὶ μετὰ τὴν γυνύσκων ἡμῶν. — Romae in cod. Ottobon. de sacramento poenitentiae, gr. et alia. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 184. C. — ibid. in bibl. patrum S. Basilii, varia *Io. Nesteutae*, teste *Montfaucon*. l. c. p. 197. B. — In bibl. Bodlei. cod. *Pocock*. armeniaco, f. nr. 5346. cat. MSS. Angliae etc. I. p. 247. Homiliae aliquot *Ioannis* et *Ephraemi*. — In cod. gr. X. *Abrah. Massad*, Maronitae, de sacrificio missae, interpretatt. v.

Asseman. bibl. orient. I. p. 602. — Reliquiae *Io. ieiunatoris* esse dicuntur in coenobio Ibero-rum, in monte Atho, sec. descriptionem etc. gr. quam publicauit *Montfaucon*. in Palaeogr. gr. p. 474. — *Augustae Vindel.* in cod. *Ioan.* canonē de diuersis perturbationibus, quae possunt incidere. v. *Reiser.* notit. MSS. codd. bibl. Augustanae, p. 29. *Harl.* De codd. Vaticanis variorum *Ioan.* opusculorum pluribus egit *Asseman.* Bibl. iur. orient. III. p. 524. 527. 530. seq. 537. seq. *Beck.* gg) Hunc quoque sermonem *Oudin.* l. c. longe recentiore esse temporibus *Ioannis ieiunatoris* censet. *Harl.*

Koll.] et V. p. 236. [p. 486. Koll.] In priore monetur, Ioannem ieiunatorem indulgentem nimis esse et *συγκαταβατικώτερον*, in quam sententiam Nicolaus patriarcha apud Har-
menopolum: *scriptum illud canonicum ieiunatoris, quod nimiam lenitatem adhibeat, complures perdidit, at qui quod bonum est norunt, corriguntur.*^{hh)} Aliorum Graecorum testimo-
nia, quibus Ioannes, licet severus admodum, tamen multum remississe videtur a priorum ri-
gore, produxit Morinus lib. VI. de poenitentia cap. 26. §. 4. In posteriore codice caesa-
reo notatu dignum est, quod Ioannes ieiunator idem esse traditur cum Ioanne, cui cogno-
men τέκνον ὑπακοῆς, filius obedientiae. Τῷ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἰωάννῃ Ἀρχιεπισκόπῳ
Κωνσταντινουπόλεως, τῷ Νησευτῷ, ἔτινος ἐπωνυμίου τέκνον ὑπακοῆς, διάφοροι διαφορά τῶν
ἐξομολογούμενωνⁱⁱ⁾). Nam ab aliis non sine causa diuersus habetur Ioannes τέκνον ὑπα-
κοῆς^{kk)} a Ioanne ieiunatore. Edidit ex codice Vaticano idem Morinus post illa Ioannis iei-
unatoris, scriptum cum latina versione hoc titulo: Ἰωάννης Μοναχὸς καὶ Διακόνος, μαθητὴς
τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ, ἔτινος ἡ ἐπωνυμία, τέκνον ὑπακοῆς, Κανονάριον, διαγορεύων περὶ πάν-
των [P] λεπτομερῶς τῶν παθῶν, καὶ τῶν τέτοις προσφόρων ἐπιτιμιῶν, περὶ τε τῆς ἁγίας
κοινωνίας, βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν λίαν συμπάθεσταιον. Ἰωάννης μοναχὸς
et diaconi, discipuli magni Basilii, cui cognomentum est filius obedientiae, canonarium, sigil-
latim explicans prauos animi adfectus morbosque, et poenitentias his conuenientes, nec non,
quae de communione, cibo, potu et oratione obseruanda sunt, clementer admodum definiens^{ll)}).
Hoc Κανονάριον haud puto multum diuersum esse ab eo, quod νομοκάνονον adpellatur in epi-
stola anonymi Graeci, quam adfert Lambecius VIII. p. 449. [p. 943. seq. ibique Kollar. not.
add. Oudin. l. c. p. 1478. sqq.] Ἐγραψάς μοι, πνευματικῇ ἀδελφῇ κύρι Λεκά, ἵνα σοι γρά-
ψω εἰδήσῃ τινα περὶ τῷ λεγομένῳ νομοκάνονος τῷ Νησευτῷ, καὶ ἕως οὕτως, ὅτι πολλὰ περὶ
τῆς ἐξερωνύσεως ἐκ ἡδονῆς εὐρεῖν ἐν ἀληθείᾳ τίνες ἐσιν. Ἐγὰρ συμφωνεῖσι ἀλλήλοις τὰ
ἀντιγράφα· ἀλλὰ τινὰ μὲν ταιάνδε φέρει τὴν ἐπιγραφήν, Νομοκάνονον Ἰωάννης πα-
τριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τῷ νησευτῷ· ἀλλὰ Κανονικὸν Ἰωάννης μοναχὸς καὶ Δια-
κόνος, μαθητὴς τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ, ἡ ἐπωνυμία τέκνον ὑπακοῆς. ἐν ἑτέροις δὲ πάλιν
δείκνυται τις χαρακτήρ, ὅτι γέροντος ἐστὶν τινος πρὸς τὸν ἑαυτὸ μαθητὴν· τῷ λέγειν, ὅτι
ταῦτά σοι γράφω, καὶ ὅπως ποιεῖς, ἕως ἂν σε συντύχω ἀπὸ σώματος, καὶ ἐκ τῷ λέγειν,
ὅτι

hh) In cod. Naniano CCXXXI. exstat Nomo-
canon cum apologia Ioannis ieiunat. περὶ τῆς αἰ-
τίας συγκαταβατικώτερον τῶν ἄλλων δοκῶ. v. cat. MSS.
gr. N. n. p. 425. et p. 426. nr. 6. de cod. CCXXXII.
vbi eadem apologia reperitur. Harl

ii) V. supra de cod. Mosquensi. Harl.

kk) Distinguit etiam Allatius contra Hottinge-
rum p. 229. Praeter illa vero tria scripta Mori-
nus etiam alios Graecorum poenitentiales libellos
graece et latine publicauit, ut sunt; 1) ἀπολογία
τῶν ἐξομολογούμενων, siue enchiridion confessionis
edendae et excipiendae ritum, consentientis exami-
nandi et interrogandi formulam, absolutionisque
dandae rationem tradens, ex codice Barberinae
bibl. quem Thomas Basiliscus, graecus diaconus,
saeculo decimo sexto ex vetusto codice descripse-
rat. 2) Simeonis Thessalonicensis archiepiscopi

de poenitentia, ex eius dialogo aduersus omnes
haereses, de quo infra, suo loco. 3) Formulae
absolutionum ex Euchologio Allatiano, scripto
a. C. 1576. 4) Gabrielis Philadelpiae metropo-
litae libellus de sacramento poenitentiae, ex edi-
tione Veneta 1600. Fabr. Eundem esse Iohan-
nem ieiun. et illum qui Ioannes monachus filius
obedientiae, dicitur, e codd. mss. et testimoniis
Harmenopuli et Blastaris ostendit Asseman. bibl.
iur. orient. III. p. 532. sqq. Beck.

ll) De Ioanne alio diacono eccl. CPolit. circ.
a. 880. v. Oudin. comment. II. p. 335. sq. qui ci-
tat Acta S. S. ad III. April. — de aliis v. Af-
seman. bibl. orient. II. p. 58. sub fin. in quo et
III. voll. permulti alii Ioannes excitantur. v. in-
dic. ad illa p. 533. sqq. et p. 686. sqq. Harl.

ὅτι ταῦτα πάντα ἑμαυτὸν ἐκ τῶ ἐμὲ ἀναθρέψαντος λύχνῳ τῆς διακρίσεως. τῷ τε ἔχεν προ-
λόγους δύο, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν δείκνυται, ὅτι γέροντος ἐστὶν τινος πρὸς τὸν ἑαυτῷ μαθητὴν
etc. Basilii magni discipulus dicitur, non, quod Basilii temporibus vixerit, est enim longe
iunior et ἡ θεία κλίμαξ Ioannis Climaci ab eo citatur; sed quod saepe laudat et in pluri-
bus sequitur S. Basilium.

3. Περὶ μετανοίας καὶ ἐγκρατείας καὶ παρθενίας λόγος. *Sermo de poenitentia, continentia et virginitate.* Incipit: ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος. Prodiit in Chrysostomo graeco Sauii tom. VII. p. 641. et graecolatino Ducaei I. pag. 807. [in ed. Montfaucon. tom. XII. v. supra, vol. VIII. p. 500. et p. 568. *Harl.*] In quibusdam codicibus Chrysostomo tribuitur, vt Coisliniano, quem memorat *Montfauconius* p. 132. [Cf. *Assermann. B. I. Or. III. 541.*]

4. Περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων καὶ ἀθέων αἰρετικῶν καὶ σημείων τῆς συντελείας. *De pseudoprophetais et falsis doctores et atheis haereticis et de signis consummationis.* Incipit: ὁδυνηρὸς ὁ λόγος καὶ ὁ καὶ ἐσχάτος. Dictus paullo ante discessum auctoris ex hac vita. Chrysostomo in quibusdam codicibus tribuitur, vt in *caesareo*^{mm}, ex quo graece edidit Sauius tom. VII. p. 221. Graece et lat. Ducaeus VI. p. 396. *Petrus Wastelius* tribuit Ioanni Hierosolymitano [P] p. 563. sed Gerhardus Vossius, qui cum Ephraemo Syro latine verbum edidit, adscribit Ioanni Nestutae. Vossio assentiunt Petavius et Caueus. [add. *Assermann. l. l.*]

[*Præcepta ad monachum* quemdam: in cod. bibl. publ. *Paris. MMDCCXLVIII. nr. 5.* incip. *τηρῶν μοναχῶν σωφροσύνης*, quae inedita esse dicuntur in catal. MSS. regg. II. pag. 547. *Harl.*] De *Blasphemia* (synopsi Nomocanonis Iohannis iei., aliis excerptis e Iohanne, et pluribus scriptis Ioh. cf. *Assermann. l. l. p. 535-540. Beck.*]

Desideratur huius Iohannis *liber epistolarum ad diuersos*, Trithemio c. 224. de script. eccles. memoratus, nec non libellus *de baptismo ad Leandrum* episcopum Hispalensem, de quo *Isidorus* cap. 26. [p. 56. ed. Fabr.] de script. eccles. *Ioannes sanctae memoriae alius Constantinopolitanus episcopus natione Cappadox, vir fuit inaeestimabilis abstinentiae et elemosynis in tantum largissimus, vt zelo auaritiae aduersus eum imperator Mauritius permotus vrbe pellendos pauperes ediceret. Hic graeco eloquio edidit de Sacramento baptismatis rescriptum ad beatæ recordationis dominum meum et praedecessorem Leandrum antistitem, in quo nihil proprium ponit, sed tantummodo antiquorum patrum replicat de trina merfione sententias. Fabr. De epistola quadam dubia v. supra not. xx. ad vol. I. p. 699. *Harl.* [*Assermann. p. 542.*]*

THALASSIVS, presbyter et hegumenusⁿⁿ), siue abbas monasterii in desertis Libyae, vir pius et sacrarum litterarum amans, ad quem S. Maximus confessor a. c. 662. defunctus

^{mm}) Corrupte ap. Sauium legi principium orationis, monet *Lambacius* comment. vol. IV. p. 201. in not. 1. et illam esse diuersam in cod. Vindob. CCXXXVII. nr. 6. ab ea, quam se Sauius indicat accepisse ex cod. quodam caesareo. — In *Montfaucon.* ed. Chrysostomi existat in

tomo VIII. p. 72. conf. supra ad vol. VIII. pag. 497. et *Io. Fabricii* Histor. bibl. Fabric. tom. I. p. 128. nr. 45. *Harl.*

ⁿⁿ) *Combesius* ad S. Maximum tom. I. pag. 674.

functus varias epistolae scripsit, librumque quaestionum in difficulta scripturae loca ei dicat, ut dixi volum. VIII. p. 730. [vol. IX. pag. 639. nr. 1. ed. nou. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 305. 390. et 412. *Harl.*] Exstant huius, ut credibile est, Thalassii *περί ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς κατὰ νῦν πολιτείας*, de caritate, vitae continentia et mactis regimine ad Paulum presbyterum, sententiarum hecatontades siue Centuriae IV. quarum postremam claudit doctrina perspicua de SS. Trinitate. Primae litterae in singulis hisce sententiis, si iunctim componantur, sensum et ipsae conficiunt, primae enim centuriae acrostichis est: Πνευματικῶ ἀδελφῶ καὶ ἀγαπητῶ Κυρίῳ Παύλῳ Θαλάσσιος, τῷ μὲν φαινόμενῳ Ἡσυχαστῆς, τῇ δὲ ἀληθείᾳ πραγματευτῆς κενόδοξος^{oo}). *Spiritali fratri et dilecto domino Paulo Thalassius, specie externa quidem Hesychnasta, et quietis monasticae sedicator, reuera autem uariae gloriae studiosus.* Secundae: εὐχαὶ ὑπὲρ ἐμῶ, ἀδελφὲ τιμώτατε, ὅτι μεγάλα κακὰ προσδοκῶ ἄξια τῆς ἐμῆς προαιρέσεως, λύπας τῇ ψυχῇ καὶ ὀδύναις τῷ σώματι. *Ora pro me, frater honoratissime, magna enim mala praestolor digna meis institutis, animae tristitiam et dolores corpori.* Tertiae: ἄλλ' ἢν κακὰ κυρίως ἐκ τῆς συνείδησιν λυπῶνται, τὴν δὲ ψυχὴν

oo) Ita legendum pro κενόδοξος. vide *Lambec.* V. pag. 11. et 70. *Fabr.* f. in cod. CCVII. nr. 2. p. 29. Kollar. ubi exstant quadriugenta capita; et in cod. legitur *Κενόδοξος* (*Lambec.* in nota l. citat Magnam bibl. vett. patrum graeco-lat. Parisin. tom. XI. p. 1179. et tom. XVII. p. 18. et 82.) et in cod. CCXXXIV. nr. 18. pag. 152. Kollar. in quo cod. legitur *Κενόδοξος*, probante *Lambecio* in not. 5. Sed *Kollar.* in Supplem. ad *Lamb.* comment. I. p. 268. (in recensione cod. Vindobon. XXXVI. in quo nr. 3. continentur *Thalassii* sententiarum centuriae quatuor, et legitur *Κενόδοξος*.) miratur, *Fabricio* h. l. probatam esse *Lambecii* opinionem, et, si quid hic quidem mutandum sit, homoeoptotigraia potius, uti est in cod. mem. CCVII. et in cod. CCXXXV. nr. 13. (de quo v. *Lambec.* V. p. 171. sq.) legerit *Κενόδοξος* πραγματευτῆς. — Tum in cod. *Vindobon.* CCXIV. nr. 18. sunt excerpta ex illis capitibus. v. *Lambec.* V. p. 94. Koll. et p. 198. de cod. CCXXXVIII. in quo nr. 2. reperiuntur *Thalassii capp. ascetica.* — Per hanc occasionem indic. aliorum codicum gr. subiungam. — *Monaci* in cod. CIII. secundum catal. gr. MSS. Banar. p. 40. *Thalassii Africani* centuriae II. de caritate et continentia ad Paulum presbyterum: enchiridion praeeptionum, 27. capp. constans. — *Augustae Vindel.* in cod. centuriae quatuor. vid. *Reiseri* notit. MSS. bibl. Aug. p. 56. — *Florentiae* in cod. Laurent. XXX. excerpta in collectione capitum asceticor. et cod. XIII. plut. 86. excerpta ex capp. *Thalassii.* vid.

Vol. XI.

Bandin. cat. codd. gr. Laur. I. pag. 495. et III. p. 335. nr. 1. — *Ventis* in cod. Namiano XCV. nr. 10. *Thalassii τῷ Μάρτυρι καὶ ἀφαιρετῷ* de caritate etc. centuria prima, et secunda, cuius tamen finis et centuriae III. et IV. desiderantur. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 187. ubi notatur *Fabricius*, quod pro *Κενόδοξος* habeat *Κενόδοξος*. — Secundum catal. MSS. Angliae etc. tom. I. *praeeptia ascetica* in cod. *Barocc.* V. et LIX. in quo centuria quarta 108. capita habet. — in cod. XXXVI. *Guil. Laudi*, siue nr. 688. catal. — In cod. *Coislin.* CCCLXX. quatuor centuriae, et de *patientia.* — in cod. CLXVIII. scholia *Thalassii* et aliorum in margin. *Isaaci Syri* sermonum asceticor. vid. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 574. et 312. — *Ascetica* secundum *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 12. *B. Romae* in cod. Vaticano. — ibid. p. 124. *B.* inter codd. *Claudii Stephani.* — ibid. p. 220. *D.* in cod. CCLXXVII. bibl. *Cassinenfis.* — in cod. *Escorial.* quatuor centuriae. v. *Plüer* itinerar. per Hispan. pag. 190. — *Mosquae* in cod. synod. CCLX. *Maximi* homoegetae responsa ad *Thalassium*, et *Thalassii* centuriae quatuor. — eadem in codd. CCCLXXVIII. nr. 9. et CCCXCVIII. nr. 25. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 165. 243. et 255. — Add. supra, vol. IX. p. 525. nr. 3. et praeterea de *Thalassio* monacho conf. *Cause* hist. litter. SS. eccl. I. p. 584. ad a. 640. et *Oudin.* comment. de SS. eccl. I. col. 1620. ad a. 650. ubi quoque codd. *Vindobon.* memorantur. *Harl.*

P

καὶ καθαίροντα, ἀλλὰ τὰ τὴν συνείησιν λυπῶντα, τέρποντα δὲ τὴν σάρκα. Vere autem mala sunt, non, quae contristant conscientiam, animum vero purificant, sed quae contristant conscientiam et titillant corpus. Quartae denique: ὅμως [P] ἐν καὶ ἐν τῶν κυρίως κακῶν καὶ τῶν μὴ κυρίως, νομιζομένων δὲ, εὐχαί ἐκτενῶς πρὸς τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, αὐτῶν θῆναι ἡμᾶς. Attamen et a vere malis, et ab illis quae vere quidem non sunt sed existimantur, dominum Deum nostrum ut nos liberet, exire orato. Latine vertit Ioannes Oecolampadius, ediditque Augustae Vindel. 1520. 4. vnde recusa in micropresbyterico Basil. 1550. fol. et in vtraque orthodoxographorum editione a. 1555. p. 660. et a. 1569. p. 897. nec non in vniuersis patrum bibliothecis, vt Lugdunensi tom. XII. p. 337. [Paris. 1575. vol. III. col. 561. — ib. 1589. vol. V. col. 549. Colon. 1618. vol. VII. pag. 271. Harl.] Curauit etiam recudendas Ioannes a Fuchte, vna cum sententiis Sexti pythagorei et Laurentii Pisani. Helmst. 1635. 8. Graece primus edidit Fronto Dutaeus ex MSS. codd. regis Galliae in auctario bibliothecae patrum Paris. 1624. fol. tom. II. pag. 1179. Idem Oecolampadii versionem seruauit, nomine interpretis praeterito et oblitterato. Repetita haec graeco-latina editio in bibliotheca patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. tom. XIII. p. 1184.

Io. Iacobus Grynæus, in praefat. ad Orthodoxographa scribit, Thalassium ex quorundam sententia floruisse in ecclesia Caesariensi a. C. 465. Verum a sententiarum auctore Hesychasta utique diuersus fuit Thalassius Caesareae Cappadociae episcopus, qui interfuit concilio CPol. et Ephesino a. 449. et Chalcedonensi a. 451. Thalassius vero episcopus Caesareae Palaestinae nullus fuit: nam in subscriptione concilii CPol. a. 381. pro Thalassio rectius alii codices habent Gelasium, quibus Theodoretus, Leontius et alii veteres apud Harduinum suffragantur. Fuere et alii Thalassii, sed quibus non magis tribui hae sententiae possunt, quam Thalassio praefecto praetorio sub Constantio a. 353. de quo Valefius ad Anianiani XIV. 1. Thalassius Alaius in Phoenicia episcopus, qui concilio Nicaeno interfuit a. 325. et qui concilio CPol. sub Mena a. 536. Thalassius Berytensis et Thalassius Nicomediae episcopi: Thalassius Dorylaeensis in Phrygia, qui subscripsit relationi ad Ioannem patriarcham factae a. 518. et Actis concilii sub Mena habiti insertae: Thalassius Parii in Hellelpono, qui interfuit conciliis Chalcedonensi a. 460. et Romano a. 503. Thalassius Romanus presbyter, qui subscripsit concilio Romano a. 721. Fabr. Caue l. c. „meminit, ait, Suidas in voc. Θεόφιλος Thalassii cuiusdam, qui Theophilo, episcopo ecclesiarum celeberrimo, admodum familiaris fuit, et miraculum eius quoddam litteris consignauit. Verum, an is Thalassius noster fuerit, parum liquet.“ Add. supra, vol. VI. p. 542. de Theophilo apud Suidam. Harl.

ISAAC, presbyter Antiochenae ecclesiae, scripsit syro sermone, longo tempore et multa: praecipua tamen cura aduersum Nestorianos et Eutychianos, Ruinam etiam Antiochiae eleganti carmine planxit, eo auditores imbuens sono, quo Ephraem diaconus Nicomediae lapsus. Moritur Leone et Maioriano imperantibus. Haec de Isaaco Gennadius cap. 66. de script. eccles. Ex iis vero quae [P] memorat Isaaci scriptis, nullum ad nos peruenit neque syriaca lingua, neque, quod Ephraemi contigit monumentis, ex syriaco graece versum. Exstat tamen latine in posteriore Orthodoxographorum editione Basil. 1569. fol. pag. 1626. atque inde in bibliothecis patrum vniuersis, vt Colon. 1618. tom. VI. et Paris. 1644. 1654. tom. V. col. 483-532. et nouissima Lugd. 1672. tom. XI. p. 1019. [etiam in Galland. bibl. PP. tom. XII.

p. 3. sqq. *Isaaci Syri presb. Ant. liber de contemptu mundi*, latine, nunc recensitus pluribusque in locis restitutus legatur, prolegg. autem p. 111. tribuitur Niniues episcopo B.] opusculorum suorum sermonum asceticorum farrago, nescio, an ex syriaco, an, quod magis crediderim, ex graeco versa, quae inscribitur, *S. Isaaci Syri et presbyteri Antiocheni de contemptu mundi, de operatione corporali et sui abiectione liber* ^{pp}). Io. Iacobus Grynæus in praefat. ad Orthodoxographa ait,

P 2

in

^{pp}) Conf. Lambec. qui in vol. V. p. 157. sqq. copiose recenset cod. CCXXXV. quo nr. 1. continentur *S. Isaaci Syri, abbatis et anachoretæ*, qui, (vt ait Lambec.) fuit episcopus vrbis Niniens, sermones ascetici octoginta septem. Horum priores, inquit idem, quadraginta et vnus, a reliquis separati, peculiarem suam olim habuerunt inscriptionem generalem miniatam: — primus eorum incipit: *Ψυχῇ. ἡ τὴν Θεὸν ἀγαπᾷσα, ἐν τῇ Θεῷ* etc. Eiusdem autem primi sermonis titulus in aliis duobus codd. caesar. antiquis est: *τὴ ὁδὸν πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ, τὴ ἀναχωρήσασθαι καὶ ἀσκητῶν λόγος περὶ ἀνομιῶν καὶ μοιχαλῶν πειρασμῶν, de renuntiatione et monastica viuendi ratione*; in hoc autem cod. CCXXXV. inscribitur atque incipit: *περὶ ὑπομενῆς τῆς ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τῆς Θεῷ*, etc. Finito hoc sermone 41. sequuntur reliqui sermones 46. habentque peculiarem inscriptionem generalem miniatam: *Τὴ-Αββᾶ. Ἰσαὰκ τῷ Συρῷ καὶ Ἀναχωρητῇ, τὴ γνωμὴν ἀποστόλου τῆς φιλοχρηστίας πόλεως Νινυῖ* - - sermones ascetici reperi ab Abbate Patricio et Abbate Abramio etc. „v. Fabric. imox de iuniore Isaaco, Syro, et quae ibi ex Assemanno adscripsi. Tum animaduertit Lambec. existare quidem ex memoratis 87. sermonibus asceticis in Magna biblioth. patrum Paris. 1654. tom. V. col. 483. sqq. (aut tom. XI. edit. nouiss.) sermones quinquaginta tres; sed latine tantum, et mutile turbatoque et confuso ordine, atque instar capitum vnus continui libri, inscripti: *de contemptu mundi*; quum tamen manifeste adpareat, sermones istos, vt de diuersis materiis, sic etiam diuersis temporibus esse habitos, ideoque tam inscriptionibus et principiis, quam epilogis s. clausulis a se inuicem distinctos esse. Postea adnotat, perperam ibi eorumdem sermonum auctorem vocari, vti etiam a Io. Trithemio in libro de SS. eccles. et a Possesino in Adparatu sacro, abisque presbyterum Antiochenum, quem quidem Isaacum Syrum, constet, ab Isaaco Syro, primum episcopo vrbis Niniues, deinde autem abbate et anachoreta, plane diuersum esse. Idem copiose disputat de locis Trithemii, potissimum Genaa-

dii, quem corrigit, et de duobus Isaacis discernendis, notatque, Isaacum presbyterum Antiochenum non inclaruisse scriptis asceticis, sed *hareticomachieis* contra Nestorianos praecipue et Eutychianos, et illum obiisse inter Calend. April. a. 457. et VII. Aug. a. 461. alterum autem Isaacum, abbatem et anachoretam, auctorem 87. sermonum asceticorum, non multo post mortem prioris natum esse, de quo fabulas ex Gregorii M. narratione de S. Isaaci Syri, abbatis et anachoretæ aduentu in Italiam eiusque commoratione in eadem regione vsque ad mortem, in libro tertio dialogorum de vita et miraculis patrum italicorum etc. cap. 14. repetit, citatque martyrologium romanum die 11. April. — *Venetis* in bibl. Marci CXXXVII. eiusdem sermones, capita et interrogationes vtilissimae. Quae singula, eaque permulta, opuscul. in illo cod. insunt, copiose recensentur in cat. codd. Marc. gr. pag. 71. sqq. — Ibid. in bibl. MSS. S. Michaelis est cod. qui continet Isaaci Syri sermones, et eos, qui in illo cod. reperiuntur, curate recenset Bened. Mittarellus in Biblioth. MSS. illius bibliothecae p. 543. sqq. et obseruat, in bibl. vet. patrum Margarini de la Bigne, ed. tertiae, tom. V. p. 563. et alibi prodiisse inscriptas: *Isaaci Syri, presbyteri Antiocheni, de contemptu mundi*, et id opus primum editum esse Venetiis 1506. 8. editiones autem multum discrepare a cod. isto Veneto, in eoque plura legi, quam sint in impressis; inemendatiores quoque esse, ita vt vix exculpatur sensus, qui ope cod. illius clarior existat: praeterea notat, Ambrosium Venetum, a. 1492. reperisse Romae in pontificis biblioth. Isaaci Syri opuscula *de perfectione vitae religiosae*, ea autem parum differre a titulo codicis Veneti: *de contemplationis perfectione*: (version. italicam: *Isaac de Siria Abbate, Libro de la perfectione de la vita contemplatiua*, Venet. per Bonet. Locatellum, presbyter. 1509. 8. recenset Mittarell. in Appendice libror. saeculi XV. ad eiusd. bibl. cit. 220. —) Tum pag. 545. sq. Bibliothecae recenset codicem: *Libro dello abbate ysaac de Syria — como l'anima se deve posare in Deo et in* lo

in calce libri adscriptum fuisse, (sicut etiam in Orthodoxographis p. 1677. exhibetur,) vixit ao. Dni MCCCCVII. vnde colligit, vixisse Isaacum, quem ille monachum adpellat, eo tempore, quo in Occidente Rupertus, Palatinus princeps, imperii romani sceptrum tulit. Sed mihi non de Isaaco ipso, verum de latino eius interprete illa nota videtur intelligenda; Isaacus enim ipse longe antiquior. Et sunt, qui Gennadio memoratum, Isaacum auctorem esse existiment; ita enim post Possevinum aliosque *Franciscus Combefisius*, qui in bibl. patr. concionatoria tom. I. pag. 25. *Quum diserte*, inquit, *Gennadius presbyterum Antiochenae ecclesiae scribat, nec iste liber alio titulo praenotetur, fitque dignus homine, qui adfines Ephraemio indole atque genio moralia ac compungentia egregie scripserit, alii nulli illum adscripserim, quem nec satis ex illo opusculo monachum deprehendo.* Nec dubitare licet, Trithemium quoque Isaaco seniori Gennadiano librum de contemptu mundi tribuisse, licet sub aliis titulis et in plures libellos distinctum legerit. In utroque enim fallitur Combefisius quum ait: *Senioris illius (Isaaci) multa refert Trithemius, quae non exstant, in quibus librum hunc de contemptu mundi non adnumerat.* Nam si Trithemii caput 147. libri de scriptoribus ecclesiasticis consulatur, neque multa non exstantia Isaaci ab eo referri, neque librum de contemptu mundi ipsi incognitum fuisse adparebit. Ea tibi Trithemii verba! *Isaac ex monacho Antiochenae ecclesiae presbyter, vir in diuinis scripturis eruditus et in declamandis homiliis venerabilis, scripsit syro sermones ad imitationem sancti Effrem plura deuota opuscula, quorum lectio religiosis hominibus valde utilis iudicatur. E quibus inter nostra, subiecta reperi:*

Contra Nestorianos et Eutyehianos lib. II. 11).

[P] *Exhortatorium vitae spiritualis. lib. I. Anima quae Deum diligit 77).*

De pugna vitiorum lib. I. Mulum honorem de 22).

De accessu ad Deum lib. I. Quando aliquis in aliquam ruinam 22).

De difficultate virtutum lib. I. Quamlibet virtutem sine 22).

Dialo-

lo contempto dello mundo, quem librum alia, quae indicat, capita, continere notat, additque, vulgarem horum sermonum versionem sine l. et a. sed cum correctione dialecti in lucem exiisse, et auctores diarii litteratorum Italiae tom. XXXII. p. 544. laudare versionem horum sermonum sub nomine: *Collazione de Padri dell' abate Isaac*, factam tempore, quo vixit Dantes; idque fateari editores Florentinos, qui a. 1720. typis dedere hanc abbatissae Isaac collectionem, ibique multos codd. quibus vsi sunt, recensere. (De hac edit. Florentina plura scripsit *Paitoni* in bibl. degli autori antichi gr. et latini vulgarizzati, tom. II. p. 190.) Denique tradit *Mittarellus*, Ioannis Antiocheni excerpta in euangelium Matthaei extare in Catena graeca, cod. CXX. — Citatur *Isaac presbyter* in anonymi scholiis in Io. Clinaz.

cum. v. supra vol. IX. pag. 525. nr. 3. De aliis codd. vide paullo post de *Isaaco iuniore. Harl.*

gg) Hos ex Gennadio, vt solet, refert Trithemius, non ipse inspexit, alioqui prima eorum verba adpositurus.

rr) Haec prima libri de contemptu mundi verba sunt, atque hunc a Trithemio respici certissimum.

ss) Prima verba capitis vndecimi in eodem libro Isaaci. tom. XI. bibl. patrum edit. Lugd. pag. 1022. F.

tt) Prima verba capitis decimi quarti. id. pag. 1025. F.

uu) Prima verba capitis decimi sexti. id. pag. 1027. D.

Dialogum de profectu spiritali lib. I. Quo viaculo retinetur ^{vv)}.

De ordine monasticas vitae lib. I. Ex operatione violenta ^{ww)}.

De humilitate lib. I. Beatus homo qui scit. infir. ^{xx)}.

De tribus ordinibus proficientium lib. I. Tres sunt ordines in ^{yy)}.

De solitudine monachorum lib. I. Homo multae sollicit ^{zz)}.

De diuersis tentationibus lib. I. Virtutes inuicem sibi ^{a)}.

De informatione nouitiorum lib. I. Hic est ordo sobrius ^{b)}.

De poenitentia lib. I. Fortitudinem quam po. ^{c)}.

Carmen super Antiochias desolatione lib. I. ^{d)}.

Homilias plures ad populum habuit, sed in manus nostras minime venerunt. Claruit sub Theodosio iuniore. Fabr.

[De Isaaco presbytero v. *Caus* hist. litter. SS. eccl. I. p. 434. sq. ad a. 440. qui eum fuisse S. Ephraemi Syri discipulum, et circ. a. 456. obiisse statuit: eiusdem esse opinatur breuem libellum *de cogitationibus*, quem gr. et lat. edidit P. *Possinus* in *Asceticis*, pag. 318. nec non fragmentum illud, quod nobis conseruauit Nicephorus monachus libro de custodia cordis ibid. opusc. 17. pag. 420. Neque alium, suspicatur, Isaac illum, magni Arsenii discipulum, quem secum ad Poemenem abbatem deduxit Arsenius, eiusque mentionem fieri inter *apophthegmata patrum*, ibid. opusc. 9. p. 247. Quod vero scripsit Caue, eum fuisse Ephraemi discipulum, hoc ita intelligendum esse, Isaacum illum circ. a. 390. habuisse praeceptorem Zenobium, ecclesiae Edeffensae diaconum, S. Ephraemi discipulum, docet ex pluribus argumentis praecipue ex carmine illo, quo *ruinam Antiochias*, (quae accidit a. 459.) planxit, *Assmannus* in bibl. orient. tom. I. cap. XVI. p. 207. sqq. vbi de S. Isaaco, cognomento

P 3

Magno,

vv) Prima verba p. 1028. E.

ww) Prima verba capitis vigesimi. p. 1031. F.

xx) Prima verba capitis vigesimi primi. pag. 1032. A.

yy) Prima verba capitis vigesimi sexti. pag. 1033. G.

zz) Prima verba capitis trigesimi. p. 1035. E.

a) Prima verba capitis duodequadragesimi. p. 1038. E.

b) Prima verba quinquagesimi capitis, vbi male excusum p. 1043. C. *hic est ergo sobrius.*

c) Hoc in editis non reperio.

d) Hoc ex Gennadio cap. 66. Trithemius, neque enim ipse threnum Isaaci vsurpauit oculis, quo Antiochiae casum ille defleuerat, terrae motum quarta vice passae 19. Sept. a. C. 459. Antiocheno 506. anno Leonis imper. tertio. De hoc terrae motu Ioannes Malala in Chronico tom. II. p. 75. *Ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ τῶ Ἀντοχείου παύσαντος ἐκείνου ἡ Ἀντιόχεια ἡ μεγάλη τὸ τέταρτον αὐτῆς πάσαν μὴν σάπτεμβριον ἔχ', διαφάσης Κυριακῆς, ἔρας κατὰ τὴν αὐτὴν Ἀντιόχειαν χρηματίζοντες φε' ἐπὶ τῆς ὑπατάρας Παύλου. Fabr. conf. *Assmann*. l. c. I. de tempore, quo Antiochia terrae motu corruit, aliosque citat VV. DD. p. 210. sqq. vbi quoque ipse adnotat, in cod. Vaticano V. Syriaco hoc Isaaci carmen extare, et p. 220. fusius eum cod. recenset. *Barl.**

Magno, presbytero Antiocheno, eius patria, genere ac dignitate scriptisque, copiose agit, monetque, Isaacum presbyt. cum Isaaco *Nineuita* interdum, etiam ab antiquioribus confundi: et p. 210. contra Caueum annum mortis circ. in a. Ch. 460. collocat. Add. *ibid.* pag. 38. et p. 215. 405. in chronico Edeffeno. — *Doctor* autem et *Magnus* a Syris nuncupatur cum, vt ab aliis distinguatur Isaacis, tum, quia multa diuersi generis erudita, et sermone syro nitidissimo composita opera, etiam poemata, scripsit. *Harl.*

In Gregorii Abulpharai historia dynastiarum p. 91. *) Theodosii iunioris (a. 450. defuncti) temporibus floruisse traditur *Mar Isaac, discipulus Mar Ephraimi, sermonum rhythmicorum auctor*: quae verba de Isaaco Gennadii accipienda haud dubie sunt, et Ephraemus intelligendus celebratissimus ille et insignis sanctitate presbyter Edeffenus †), qui a. C. 375. [P] obiit: non, vt Tentzelio tom. II. diff. select. p. 145. placuit, Ephraemus Antiochenus patriarcha a. 546. defunctus. Nam Isaacus ille a Gennadio, Leone et Maioriano imperantibus mortuus fuisse traditur, qui a. C. 457. imperare coeperunt. *Fabr.*

[Cum Isaaco, presbytero Antiocheno, a multis confunditur *Isaac Senior*, quem vero ex auctore syro vitae S. Ephraem, qui huius discipulis illum Isaacum accenset, in cod. Nitricasi V. discernit *Assmann.* in bibl. orient. I. cap. VII. pag. 165. sqq. et contra Suffridum Petri

9) Conf. *Assmann.* l. c. p. 208. vbi et p. 234. etiam memorat, Ioannem Marc. in op. aduersus Nestorianos et Eutychiano ex Ioanne Antioch. quatuor producere testimonia: primum ex sermone eiusdem *de orthodoxa fide*, alterum *de symbolo fidei*, tertium *de curru Ezechielis*, et quartum *de incarnatione Domini*: duo posteriores sermones desunt in codd. syriacis Vaticanis, et ad paulo infra de *Isaaco ex Iudaeis*. — Idem recenset vberius pag. 214. sqq. Opera S. Isaaci, quae exstant in codd. *Vaticanis* syriacis, maxime in cod. V.

1) *De amore doctrinae*: ad cuius calcem posita est memorabilis amanuensis adnotatio.

2) *Ad monachos sermones* CXI. quos diligenter persequitur *Assmann.* et multa notatu digna ex illis adfert illustratque. Singulorum autem argumenta atque inscriptiones repetere, haud vacat; saepe tamen in duobus pluribusue sermonibus Isaacum vnam virtutem commendasse patet.

3) (nr. 55. *Assm.*) *Precationes tres*.

4) et 5. (nr. 58. 59. *Assm.*) *duo hymni*, sequuntur aliae orationes et paraeneses, et inter hasce

5) (nr. 62. *Assm.*) *supplicatio*, seu flebile carmen *de Terrae motu*.

6) (nr. 74. *Assm.*) *Deprecatio*: quod quidem scriptum in cod. Nitrensi XVII. adiudicatur Ephraemo; in cod. vero Vatic. V. Isaaco: verum neutrius esse videtur *Assmanno*, quum metro pentasyllabo constet, et probabilius *Balato Syro*, qui cuncta fere sua opera huiusmodi metro adligasset, tribuendum.

7) (nr. 75. *Assm.*) *de Adam et Eva* dialogus, s. sermo.

8) (nr. 76. *Assm.*) *de Abel et Cain*, siue dialogus Cain, Abel et Dei. — Sequuntur plures aliae oratt. et paraeneses.

In cod. *Mosquensi* synod. V. est sec. *Matthaei* Notit. MSS. gr. Mosq. p. 18. nr. 24. ed. in 8. τὸ αἶμα ἰσχυρὸν ἐξ ἰσχυρῶν, τὸ ὄργρον, τὸ ἰσχυρὸν τῶν ἀνθρώπων. in indice refertur ad *Isaacum monachum*. *Harl.*

f) Isaac. presb. Antiochen. fuisse genere Edeffenum, tradit Georg. Elinacius Normaidus ap. *Assmann.* in bibl. orient. I. p. 208. *ibid.* tamen Dionysius, Iacobitarum patriarcha, cum Anidensem facit, non Edeffenum, *Harl.*

Petri Leouardiensem, cui in notis ad Gennadium is floruisse videtur circ. an. 450. docet, cum floruisse circa a. 380. add. paullo infra de Isaaco ex Iudaeis. *Harl.*]

Alius iunior *Isaacs* Syrus laudatur a Gregorio magno lib. III. dialogor. cap. 14. vbi ait eum de Syriae partibus ad Spoletanam urbem venisse, et ad extrema paene Gothorum tempora ibi versatum esse, hoc est, ad medium vsque saeculum sextum; prophetiae quoque spiritu ac miraculis clarum refert, et hanc eius celebrat sententiam: *monachus, qui in terra possessiones quaerit, monachus non est* ^a). Huncce esse auctorem illorum, de quibus dixi, opusculorum, malunt Aubertus Miraens notis ad Gennadium, *Lambecius* V. p. 74. seq. ^b). Caueus, aliique. Sed non video, quibus argumentis *Lambecius* euiucat, *Isaacum* hunc Gregorii magni eundem esse cum *Isaaco episcopo urbis Niniues*, quem verum esse auctorem opusculorum illorum, non permittunt dubitare codices, qui adhuc supersunt, syriaci et graeci eorumdem MSti. Hebed Iesu in catalogo librorum Chaldaeorum pag. 29. *Isaac Niniuita septem composuit tomos de regimine spiritus, de diuinis mysteriis, de iudiciis et politia*. In codice graeco caesareo: Τῶ ἐν ἀγίοις πατέρος ἡμῶν Ἀββᾶ Ἰσαὰκ Σύρε καὶ ἀναχωρητῇ τῇ γενομένῃ Ἐπισκόπῃ τῆς Φιλοχείτης πόλεως Νινευὶ λόγοι ἀσκητικοί, εὐρεθέντες ὑπὸ τῶν ἰσίων πατέρων ἡμῶν τῷ Ἀββᾶ Πατρικίῃ καὶ τῷ Ἀββᾶ Ἀβραμίῃ, τῶν Φιλοσόφων ^c) καὶ Ἑουχαστῶν ἐν τῇ λαύρᾳ τῇ ἐν ἀγίοις πατέρος ἡμῶν Σάββα. Occurrunt ibi graece sermones ascetici septem et octoginta, ex quibus, *Lambecio* notante, sermones priores quinquaginta tres sunt, qui velut vnus liber de contemptu mundi latine sub *Isaaci Antiocheni presbyteri* nomine in bibliothecis patrum vtrunque legitur: quod elogium Antiocheni presbyteri ex *Gennadio* additum credibile est ab eo, qui eundem *Isaacum*, de quo *Gennadius*, auctorem esse non dubitat. Primi sermonis in graeco hic est titulus; Τῶ ὁσίῃ πατέρος ἡμῶν Ἰσαὰκ τῇ ἀναχωρητῇ καὶ ἀσκητῇ τῇ Σύρε λόγος περὶ ἀποταγῆς καὶ μοναχικῆς πολιτείας. Incipit: ψυχὴ ἡ τὸν Θεὸν ἀγαπῶσα ἐν τῷ Θεῷ καὶ μόνῳ τὴν ἀνάπαυσιν κεντήται. Προκατάλαβε λύειν πάντα σύνδεσμον etc. Quadragesimus primus inscribitur: Περὶ ὑπομονῆς τῆς ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τῷ Θεῷ καὶ πῶς ἡ ἀντίληψις εὐρίσκεται ἐν αὐτῇ, λόγος μά. Incipit: ὅταν καταφρονήσῃ ἄνθρωπος τὰς τῷ κόσμῳ, καὶ σπαράσσῃ εἰς τὸν φόβον τῷ Θεῷ. In bibliotheca Coisliniana [P] p. 312. *Montfauconus* memorat codicem MStum *Isaaci Syri anachoretæ episcopi Niniues sermonum asceticorum XCII*. Initium primi est: ὁ φόβος τῷ Θεῷ ἀρ-

χῇ

g) Sermo *Isaaci* ipse est in cod. *Taurin.* CCCLI. fol. 201. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 478. *Harl.*

h) [P. 157. sqq. ed. Kollar. de cod. CCXXXV. nr. 1. et v. quae supra de hoc cod. adscripsi. *Harl.*]

i) In *Assmanni* bibl. O. tom. III. p. 104. vbi *Assm.* in notis 3. et 4. plura de eo adiutauit. Secundum illum igitur claruit exeunte saeculo sexto. Opera eius e syriaco sermones non modo in arabicum translata sunt; sed etiam in graecum a *Patricio* et *Abrahamio monachis* S. Sabae, qui tamen, vt ait *Assmann.* non integros septem tomos, (tot enim tomos ab *Isaaco Niniuita* com-

positos fuisse, scriptum est in catal. libror. syror. *Ebediesu*,) sed sermones duntaxat XCVIII. interpretati sunt; exstantque MSS. in bibl. Vaticana, ex quibus quinquaginta tres sub titulo, *libri de contemptu mundi*, latine prodierunt; (vt quoque supra e *Lambecio* ad *Isaacum Antiochenum* obseruauimus,) Tum adnotat *Assm.* ex memoratis septem tomis vnum syriace et quatuor libros arabice existare in MSS. bibl. Vaticanae. *Harl.* De *Isaaco Syro*, *Niniues episcopo*, cf. *Galland. Prolegg.* ad bibl. PP. XII. p. 111. sq.

k) *Philosophus* pro monacho. Vide *Cangii Glossar.*

χὴ ἀρετῆς. In marginibus scholia ex dictis vel scriptis Anastasii, Antiochi, Antonii, Arsenii, Athanasii, Barsanuphi, Basilii, Bulgari (Theophylacti) Carionis abbatis, Carpathii, Ioannis Chrysostomi, Ioannis Climaci, Copres, Cyrilli, Diadochi, Dorothei, Ephraemi, Hesaiac, Euagrii, Gregorii theologi, Hesychii, Ioannis monachi, Iosephi, Isidori, Longini abbatis, Macarii, Marci, Maximi, Nili, Nisitheri abbatis, Petri abbatis, S. Petri Alexandrini, Poemenis, Sisoës abbatis, Symeonis, Thalassii, Theodori noni, Zegadini, Zosimae. Etiam in bibl. Bodleiana inter codices *Baroccianos*, est Isaaci Syri de regimine novitiorum. Incipit: αὕτη ἡ σάφρων. Atque in aliis codicibus Isaaci Syri capita: ἀγάπῃ-
σον τὰ πενιχρὰ ἡμῶν ἐν ἐνδύματί σε. atque alia, quorum initium: ὁ κωλύων τὸ σῶμα. Alia item: ψυχὴ ἡ τὸν Θεὸν ἀγαπᾶσα ἐν τῷ Θεῷ μόνω. Et de motu angelico ac profectu animae; πρώτη ἐννοία. Homiliae asceticae XCIX. ex syriaco graece redditae a Patricio et Abramio, monachis monasterii S. Sabae. Vide catalogum MSS. Angliae p. 35. n. 256. et p. 44. n. 295. ubi male illi duo interpretes, quemadmodum et apud Caueum, vocantur Abramius et Isaacius. In eodem catalogo p. 155. homiliae tres Isaaci huius syriace seruari traduntur in codice Thomae Bodleii LXXII. Memorat etiam *Lambecius* IV. pag. 148. 1) fragmentum de baptismo ἐκ τῆς μεγάλης ἐπιστολῆς Ἰσαὰκ τῷ Σύρε. Incipit: ἰδὲ γὰρ εἰς τὸ βάπτισμα δαρεῖν συγχαρεῖ. Fabr. Homilias asceticas, arabice scriptas, et iam olim a Patricio et Abramio graece versas, *Nicephorus Theotokius*, hieromonachus, edidit et inscripsit: Τῶ ὁσίῳ πατρὶ ἡμῶν Ἰσαὰκ, Ἐπισκόπῳ Νινεὺ τῷ Σύρε, τὰ εὐρεθέντα Ἀσκητικὰ ἐπιμελείας Νικηφόρου, Ἱερομονάχου, πρώτου τύπου ἐκδοθέντα, Lipsiae, 1770. 8. Vfus est editor duobus codicibus. At non idem ordo est sermonum, qui in arabicis apud *Assemannum* ordo, nec omnes omnino insunt in graeca versione, qui in libris Vaticanis; plerique tamen reperiuntur. Dicendi genus esse dicitur metaphoris oppletum. Plura de iis et de editione leges in *Nouis actis eruditor.* 1770. Iun. pag. 283. et in *Ernesti* nouiss. biblioth. theolog. tom. I. part. 2. pag. 134 - 145. atque cl. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. tom. I. pag. 81. de cod. Venet. Marc. CXXVII. in quo seruantur *Isaaci Syri* Sermones ascetici; graece. — Isaacus Syrus laudatur a poeta quodam, qui iambos composuit in sermones SS. patrū, et quos publicavit *Anadutius* in anecdotis litterariis, vol. II. p. 23. sqq. et in vers. 29. sqq. dicitur nosse quieto e statu mentem in altum tollere ad feruidas preces fundendas; et in homilia quadam de silentio et vita solitaria, in cod. *Paris.* bibl. publ. MLXXVI. nr. 1. — De hoc Isaaco v. *Guil. Coue* l. c. vol. I. pag. 434. a quo tamen duo Isaacos esse mixtos, iam adnotatum est; *Oudin.* in comm. de SS. eccl. I. p. 1400. sqq. ad a. 540. qui non solum de eo multus est; sed etiam codd. qui in Vindobonensi et Anglicis bibliothecis exstant, et Isaaci opuscula comprehendunt, diligenter enumerat; *Saxius* in Onom. litt. I. pag. 507. sq. ad a. 440. nam hoc circiter ambitu eum inclaruisse suspicatur, et, epistolam, inquit, certe ad Symeonem Styli-tem eum scripsisse aiunt. Inprimis comparandus est *Assermannus*, qui in bibl. orient. tom. I. cap. 34. pag. 444 - 463. copiose persequitur vitam scriptaque Isaaci, Niniuitae. Primum particulam excerpfit ex illius vita, quam anonymus in praefat ad Isaaci Opp. quae arabico quidem sermone, litteris tamen syriacis exstant in cod. Nitriensi XX. descripsit. Tum inquit in

1) Sine p. 336. ed. Kollar. in cod. CLVII. nr. 7. Ibid. p. 331. sqq. nr. 21-23. cod. CLVI. sunt plura Isaaci capp. ascetica, graece. *Harl.*

in eiusdem aetatem, et ex Isaaci epistola, ad Simeonem Stylitam iuniorem, cognomento Thaumastoritam, mortuum d. 24. Maii a. Chr. 593. (quae epistola postremum locum occupat in cod. graeco CCCXCI. comprehendente nonaginta Isaaci sermones a Patricio et Abrahamio s. syriaco in graecum conuersos,) efficit, Isaacum nostrum sexto saeculo ad exitum vergente floruisse; et contra Lambec. et Caue, hunc Isaacum cum altero Ephraemi discipulo confundentes, ostendit ex epistola, nostrum Isaacum ex Mesopotamia non in Italiam, sed in Aegyptum perrexisse et in Scetenfi eremo animam piam efflasse. Tum de eiusdem scriptis et codd. paucis agit, in quibus existant sermones 98. graece versi, ab aliisque male tributi Isaaco Antioch. n. in Vindob. caes. ap. Lambec. in bibl. Vatic. codd. CCCXCI. (antea iam memorato,) DCV. DCCXXXVII. et regio Alexandrino XXIII. in specie vberissime recenset opera s. libros IV. sermonum ex codicibus syriacis, (qui vnum dumtaxat habent librum,) et arabicis, (in quibus sunt quatuor libri,) atque graecis Vaticanis: idemque, in quibus codd. singuli sermones reperiantur, vbique indicat. Continet vero liber I. sermones viginti quatuor; lib. II. sermones 45; lib. III. sermones 44; lib. IV. sermones 20. atque epistolam ad Simeonem Thaumastoritam. Denique pag. 461. sqq. persequitur eod. in bibl. collegii Maronitarum syriacum, inscriptum: *Liber generalis ad omnes gentes, seu de causa omnium couersarum*, in IX. tractatus diuisus, cuius auctorem nonnulli fecerunt Isaacum Nineuitam: sed dubitat Asseman. et ex praefatione auctoris docet, auctorem fuisse Isaacum, Edessenum episcopum, et hunc denique propter turbas, sede sua relicta, in proximos Edessae montes secessisse, ibique laudatum dictasse codicem. — In eodem vol. pag. 563. sqq. 568. 569. *Isaaci* sermones nominantur, qui sunt in codd. Nitriensibus in bibl. Vatic. et pag. 607. codd. IV. et V. quos Asseman. ex oriente aduexit. — Isaacus passim citatur a Syris scriptoribus, docente Asseman. in vol. III. p. 158. 183. 303. (vbi Bar-Hebraeus laudat 214. sermones Isaaci,) 306. 310. fin. 315. ibique not. (vbi tamen Isaacus Edessenus circa a. 450. innuitur, et Amidae obiisse dicitur.) — Codd. in quibus Isaaci Nineu. sermones occurrunt, et qui a Fabricio atque Oudinio iam excitati sunt, addi possunt *Mosquenses* CCXCIII. oratt. cum scholiis, CCXCIV. (in quo sunt septuaginta sex oratt.) CCXCV. (scripta cum prologo de Isaaci vita;) CCXCVI. excerpta ex quinque oratt. Isaaci Syri: in cod. CCCLXXVIII. septem illius opuscula: CCCXCIX. Isaaci Syri *regi Ayyroym* — denique in cod. IV. in 4. nr. 16. et 19. bibl. typographi synod. quaedam bis. v. *Matthaei*. notit. codd. gr. Mosq. pag. 190. 191. 192. nr. 3. p. 243. nr. 1. p. 255. nr. 14. et p. 301. — *Taurini* in cod. regio CCCLI. qui diligenter recensetur, et omnium, quae in eo continentur, scriptorum Isaaci tituli, atque initia subiiciuntur in catal. MSS. Taurin. gr. p. 473-480. in eoque cod. est fol. 224. Isaaci epistola ad amicum quemdam, et fol. 262. alia ad abbatem Symeonem. — *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 13. plut. II. sermo de renuntiatione et monastica disciplina. vid. Bandin. catal. bibl. Laurent. I. pag. 504. qui vero hunc Isaacum non curate distinguit ab Isaaco Antiocheno, et eundem citari in expositione sacrorum praeceptorum, tum ab Ioanne Cantacuzeno contra Palamam, et in collectione capitulum asceticorum, docet ibid. p. 99. 348. et 495. — Ibid. in cod. XI. plut. 3. *Isaaci* vita et oratt. vndecim, quarum prima de Cleonymi hereditate, teste *Montfaucon* in Bibl. bibliothecar. MSS. I. pag. 251. D. — ibid. eod. teste pag. 386. B. epistola ad Simeonem. in cod. XIII. plut. 74. — in cod. *Escorial.* de ascetica conuersatione capp. diuersa, teste *Plüger* in Itinerar. per Hispan. pag. 178. — *Paris.* in bibl. publ. sermones ascetici

Vol. XI.

Q

modo

modo plures, modo pauciores, in septem codd. (v. indic. ad cat. MSS. regior. Paris. voc. *Isaac Syrus*. tom. II.) — interrogata et responsa de doctrina morum in cod. MLXXIV. in quo praeterea sunt eiusdem Isaaci de obedientia atque institutis, et sermones viginti octo, et in cod. MLXXIII. nr. I. (in Adpend. ad cit. tom. catal. p. 615.) de vita monastica opus, in varias homilias diuisum: inc. ἡ ψυχὴ τὸν θεὸν ἀγαπᾷσα. — Ibid. in tom. I. catal. pag. 52. et 53. in codd. syriacis X. et LXXI. sunt *Isaaci Niniuitae* et aliorum precesiones variae: et p. 120. in cod. arabico CLXVI. eiusdem de poenitentia: atque pag. 120. in cod. syriaco CLXVIII. *Isaaci Syri* homilia de peccatorum cauillis. — *Mediolani* in codd. bibl. Ambrosianae *Isaaci anachoritis* orat. tres in Sina monte de abrenuntiatione et vita monastica, — it. (sub nomine Isaaci presbyteri Antiocheni) sermones ascetici LXXXIX. et eiusd. interrogationes ac responsiones; — de contemplationis perfectione, v. *Montfaut*. Bibl. biblioth. MSS. I. p. 500. E. et pag. 518. D. — Idem codd. multos, in quibus adseruantur Isaaci Niniu. sermones ascetici, enumerat, n. *Romae* in bibl. Vatic. p. 9. E. vbi Isaacus vocatur *monachus Vrus*. — pag. 13. A. et p. 143. B. cod. MMMMMMCDLXXXVI. — p. 27. D. cod. DCXXXVI. olim reginae Sueciae. — p. 134. A. inter codd. Claud. Stephani, *liber de contemptu mundi*; — p. 184. D. et E. inter codd. Octobon. — pag. 201. D. *Isaaci Tyri* sermones. pag. 1313. D. in cod. Mazarin. de precesione, ecloga ex Isaaco aliusque. — p. 1320. A. in cod. Mazar. CIII. sermones et opuscula Isaaci Nin. ascetica. — pag. 1373. B. in cod. S. Victoris Paris. *Isaac abbas* de anima deum amante. — p. 293. C. *Florent*. in cod. Laurent. XV. plut. 27. il libro dell' abate Isaac di Siria della vita monastica. *Harl*.

Isaacus etiam est in Chronico Alex. p. 874., qui alius Ilychius et Helychius rectius adpellatur, patriarcha Hierosolymitanus, cui Zacharias a. C. 609. successit. Hunc cum Helychio presbytero Hierosol. a. 433. defuncto, sunt qui confundant, de cuius scriptis dixi vol. VI. pag. 243. sq. *Fabr*. S. pag. 548. sqq. vol. VII. ed. nou. ibique vide, quae in notis adscripti: add. ib. pag. 552. — In cod. *Vatic*. esse dicitur *Isidii presbyteri opusc.* in *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 134. A. *Harl*.

Isaaci alterius ex Iudaeis libellis latine scriptis obsecurissimae disputationis et inuoluti sermonis (vt vere vocatur a *Gennadio* cap. 26. de script. sceles.) de S. Trinitatis tribus personis et incarnatione domini, in lucem protractus est a *M. Sirmondo* cum Leopoldi presb. Capreoli episcopi Carthag. et Victorini Afri lucubrationibus Paris. 1630. 8. reculus tomo primo operum Sirmondi pag. 401. Paris. 1696. fol. [rec. *Vesler*. 1729. fol.] Exstat etiam in tomo tertio bibl. patrum Lugd. [in *Galland*. bibl. PP. tom. VII. pag. 397. sqq. *Isaaci ex Iudaeo Liber fidei*.] et ad calcem codicis canonum veteris ecclesiae romanae ex biblioth. Petri Rithoci editi Paris. 1687. fol. pag. 362-365. vbi inscribitur *Fides Isaaci ex Iudaeo*. Sirmondus verisimili coniectura existimauit, Isaacum hunc paullo ante annum Christi 400. vixisse. *Fabr*. Conf. *Du Pin* hist. eccl. vol. III. p. 121. *Cate* hist. litt. SS. eccl. I. ad a. 450. pag. 415. sq. ed. *Basil. Affemann*. in bibl. orient. I. pag. 165. id opus de tribus personis Trinitatis et incarnat. domini potius adscribendum suspicatur *Isaaco seniori*, Ephraemi discipulo, additque, si Isaac, iudaica secta relicta, christianam fidem amplexus fuisset, id vtique Gennadium eiusque abbreviatorem, Honorium Augustodunensem fuisse in catalogo notaturos. — At *Isaacus Iudaeus de urinis* est in cod. *Escorial*. v. *Pluer* itin. per Hispan. p. 178. et *Dublin*. in cod.

in cod. Com. Clarendonii, v. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. part. 2. pag. 15. nr. 138. — et *Isaacus Iudaei*, filii adoptivi Salomonis Arabiae regis, *remedium purgandi capitis et stomachi* in cod. Vindob. caesar. XXV. nr. 7. v. *Lambec. VI.* part. II. p. 269. Koll. Sed de *Isaacis medicis* v. infra, vol. XIII. p. 294. 302. sq. vet. edit.

Isaac. protonobil. *Contostephanus*. v. *Montfaut*. bibl. Coislin. p. 104.

Isaacus, episcopus *Θύβεως*, a. 459. subscripsit concilio CPolitano sub Gennadio patriarcha, in cod. *Vindob. XLIV.* nr. 35. v. *Lambec. VIII.* p. 893.

Isaac metropolita Ephesin. sub finem saeculi XIII. v. *Le Quien orient. christian.* tom. II. p. 689. et cl. *Morell.* bibl. MSS. gr. et lat. I. p. 79.

Isaacus, proedrus Ephesi: ad hunc epistola Gregorii Cyprii, (de quo vide supra, vol. VIII. p. 57. sqq.) in cod. *Vindobon. LXVII.* v. *Lambec. VIII.* p. 1070. — Per multos alios *Isaacos*, episcopos aliisque viuendi generibus claros orientales commemorat *Assmann.* passim in bibl. orient. v. indices ad eius volumina, et aliorum orientt. codd. in bibl. MSS. regg. *Paris.* citatos reperies in cat. MSS. illorum, tom. I. v. ind. ad illum voc. *Isaac. Harl.*

[P] Vt illos vero Isaacos tantum hoc loco attingam, qui graece scripserunt, longe iunior fuit, qui iam commemorandus mihi venit, *Isaacus* magnae Armeniae catholicus ^{m)}, *Armenius* ipse et inter Armenios educatus atque eorum opinionibus innutritus ⁿ⁾, sed postea catholicae promachus ecclesiae, circa medium saeculi duodecimi ^{o)}, scripsit *λόγος σχολιαστικός* siue *inuestiuias duas contra Armenios*, idem sentientes cum Eutyche, Dioscoro, Timotheo Aeluro, Petro Fullone, Iuliano Halicarnrseio et Aphthartodocetis. [— Excerpta ex orationibus duabus inuestiuiis *Vindobonae* in cod. caesar. CCXIII. nr. 7. v. *Lambec. V.* p. 84. Kollar. — Orationes II. *Paris.* in bibl. publ. codd. DCCCLIV. nr. 34. et CM. nr. 13. — *Isaaci*, patriarchae Armenorum primi, canones de presbyteris, *Paris.* in bibl. publ. codd. Armenis, LVI. et LXXXIV. v. cat. MSS. bibl. reg. vol. I. p. 82. et 87. — atque ibid. p. 91. epistola eiusd. ad Mosem grammaticum, in cod. Armenio LXXXVIII. nr. 5. Pauca de eo prodiderunt *Cause* in Hist. lit. SS. eccl. II. p. 227. ad a. 1150. (at dubitat, num ad hunc annum

Q²

m) Catholici diœi metropolitani et archiepiscopi. Vide Cangii Glossar.

n) Isaacus inuestiuias 2. pag. 316. *ἡγεμόνως* καὶ κατὰ τὴν ἐν μίση τῶν αἰρετικῶν καὶ ἀδελφῶν καὶ διδασκάλων ἐν αἰσῶσι τῶν διδασκαλῶν αὐτῶν, καὶ ἐφ' ὅσον ὁ βροτὴς καὶ ἀντιτασσόμενος καὶ λουδοῦν τὴν τῶν χριστιανῶν καὶ ἐρδοδέξων θρησκείαν.

o) Videtur omnino esse hic Isaacus, de quo *Theorianus*, qui circa a. 1170. scripsit, in dialogo capta catholico Armeniorum Norfese pag. 120.

ἐκπλασθέντων ἐκλεονεῶν Ἰσαὰκ ἄκων· ἀπὸ τοῦ μὴ φιλονίκους ἀνίσταται τῶν ἐκθίτων κατὰ τῶν δύο διλημάτων τῷ Ἑρμαννέῳ. Isaacus ipse Norfesis p. 379. meminit, ut p. 374. Constantini magni baptismum, ait, contigisse ante octingentos annos. *Fabr. Theoriani*, legati ab imper. Manuele Comneno a. Chr. 1170. in Armeniam missi, disputatio cum patriarcha Armeniorum, *Vindobon.* in cod. caes. CCLIV. nr. 1. v. *Lambec. VIII.* p. 550. sq. Conf. supra, vol. VII. p. 750. — et infra in hoc vol. (siue sec. vet. edit. vol. X. p. 288.) §. XI. *Harl.*

annum referri possit Isaaci huius aetas, et *Oudin.* qui cum Labbeo in chronologia SS. eccl. eius aetatem adligat anno circ. 1130. in comm. de SS. eccl. II. col. 1125. seq. — De *Isaaco*, Armeniae patricio, et Armenorum duce, v. *Assmann.* bibl. orient. tom. III. p. 371. et 373. *Harl.*] — Primus ex bibl. regis christianissimi in lucem protulit et cum latina versione sua et notis vulgavit *Franciscus Combesius* tom. II. auctarii novi bibl. patrum Paris. 1648. fol. p. 318-415. Latine ex Combesii versione reculae leguntur in tom. XX. bibliothecae patrum edit. Lugd. [Vtrique Isaaci op. inuect. aduersus Armenios, graece et lat. repetita est in Galland. bibl. PP. tom. XIV. p. 411-456. *Bek.*]

Indiculus scriptorum et haereticorum, qui ab Isaaco contra Armenios memorantur.

Ad paginas editionis Combesianae.

- Acephali.* pag. 328. 340. 365.
Agapetus, papa Rom. 389.
Agatho, papa Rom. 389.
Ambrosius. 389.
Aphthartodocetae. 317. 384.
Apollinaris. 389.
Apollinaristae. 364.
Apostolorum canones. 369. 375.
Arius. 361. 364. 389. a synodo Nicaena deuotus. 388.
Armenii deteriores Eutychianis. 317. baptismus illorum irritus. 392. Manichaeorum haereses arguuntur. 317. 321. 346. *Χριστομάχοι καὶ μανιχαῖοι.* adde 337. 384. 389. 392. 393. *Τὰ τῶν Ἑβραίων φρονεῖντες* [P] 398. azymo vtuntur more Hebraeorum in eucharistia. 401. Pascha faciunt cum agno anniculo. 416. Sacrificia Iudaica offerunt. 352. Romanos rebaptizant. 384. Eorum synodus Tibensis. 328. et Mantzicievtenfis. 360. *Πανηγυρικαὶ βιβλαὶ* Armeniorum 320. seq. 164. seq. quotidie in libris suis legunt, quibus ipsi condemnantur. 399. libri Armeniorum lingua scripti. 412. quibus duae naturae in Christo agnoscuntur. 321. 364. seq. 381. Armeniorum scripta haeretica. 392. Siluestri episcopi rom. vitam habent in libris suis. 409. *ἐν διαφόροις βιβλοῖς* festum adnuntiationis *τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέξει Νισαὶν τῇ πέμπτῃ* indicant. 404. *Ἀρτζεβυρς* ieiunii festum apud Armenios 369. seq. 411. Sergii Armenii ieiunium. ibid. 372. 376. eius cant. *Arzobuxes* h. e. praetentius. ibid. seq.
Athanasius Alex. 329. 332. 371. 389.
Basilius magnus. 389. 412. *ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς Λατρινίας.* 341.
Constantini M. baptismus a Siluestro. 373. 409. imagines Petri et Pauli *ἐπέγραψεν τὴν κληθεῖσαν καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν.*
Cyrillus Hierosol. 389.
Cyrillus Alex. 372. 389. 399.
Epistola ad Successum episcopum. 329.

Dama-

Damasus. 389.

Dionysius areopagita. 408.

Dioscorus. 317. 377. 381. 389. 392.

S. Ephraim. 372. 389. 399.

Epiphanius. 389. 404.

Eusebius. 399. ὁ Παμφίλιος Φιλομαθὴς καὶ πολυῖσιν ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας συγγραφεὺς, ὁ ἀρχαιότερος, ὃν τῶν τῇ αἰγίῳ πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου, ὁ πάντων τῶν πατέρων λογιώτερος καὶ πολυμαθέστερος. 332.

Eutyches. 317. 377. 381. 389. 392.

Eutychianistae. 364.

Felix, papa. 389.

Flavianus. 389.

Gregorius thaumaturgus. 372. 389. 404.

Gregorius Nyssenus. 389.

Gregorius theologus. 321. 340. 344. 353. 372. 389. 399. 401. 404. 405. seq. 409. 412. 416. Oratio in Cyprianum. 412. in lumina. 409.

[P] Gregorius, Armeniorum episcopus. 368. 373. 400. 409. a Leontio Caesariensi ordinatus. 368. liber de vita ac martyrio S. Gregorii id. ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ βιβλίων. 373. baptizavit ad CXCM. 409.

Hydroparastatae. 340.

Iacobi apostoli liturgia. 341.

Iacobus Syrus. 389.

Ioannes Chrysostomus. 332. 344. 372. 387. 389. 401. 404. 412. expositione evangelii Matthaei. 340. 341. 416. Ioannis. 340.

Ioannes, patriarcha Hierosol. 389.

Isaacus, inter Armenios natus et in eorum educatus haeresi, postea resipuit. 395. seq.

Iudaici et Christiani paschatis collatio. 344.

Iulianus Halicarnassicus. 317. 377. 381. 389.

Iulius. 389.

Leo papa. 317. 389.

Leontius, Caesareae Cappadociae archiepiscopus. 368. 401. Gregorium Armeniae baptizavit. 368. eius ad Tiridatem regem epistola et regis rescriptum. 401.

Macedonius deuotus a CL. patribus in synodo CPol. 388.

Marcionis Pontici discipuli Hydroparastatae. 340.

Marci liturgia. 341.

Martinus, papa. 389.

Menas, patriarcha CPol. 389.

Monothelitae. 392.

Nestorius deuotus a CC. patribus in synodo I. Ephesina 388. in synodo sexta CPol. 392.

Nestoriani. 384. quaternitatem inducunt in S. Trinitatem. 399.

Norselis, Armeniae episcopi, sinistrum de Armeniis testimonium. 379.

- Paulus, haereticus monothelita. 398.
 Petrus Fullo. 317. 377. 381. 389. additamentum eius ad Trisagium ab Armeniis probatum. 365. 385. 399.
 Petrus Mogus. 389.
 Pipsume et Caiana in Armenia martyrio consummatae. 372.
 Preces super ordinandis. 349. super consecratione altarium. ibid. *εὐχαὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν ἁγίων Θεοφάνων.* 348.
 Pyrrhus. 398.
 Quintianus, papa. 389.
 [P] Sabelliani. 399.
 Sergius. 398.
 Sergius et Bacchus, martyres romani. 369.
 Seuerus. 389. (perperam Seuerianus. 405.)
 Siluester, episcopus rom. 389. Nicaenae synodi praefes. 373. fabula de baptizato Constantino M. 373. 409. *τὴν τυρινὴν*, lacticinorum ieiunium, vt vestium sacrarum varietatem a Siluestro et Constantino ecclesia accepit. 413. Siluestri vitam Armenii habent in libris suis. 409.
 Simon Magus. 364. Simoniani. 385.
 Symmachus, papa. 389.
 Synodus Nicaena CCCXVIII. patrum, post CCCXVIII. annos a Christo nato. 329. 332. 361. 372. Arium deuouit. 388. Symbolum Nicaenum a baptizandis recitatum. 348. canones Nicaeni et aliorum conciliorum. 369. 376. Carthaginienlis synodus patrum DCXVII. sub Arcadio et Honorio. 341. Ephesine synodus *λητρεκή.* 317. Synodus Chalcedonenlis. 317. 328. 361. 405. patrum DCXXX. 389. *ἅγιοι καὶ Θεοφῆροι πατέρες.* 320. 324. 329. Synodus sexta CPol. patrum CLXX. sub Constantino. 392. 398. Synodus romana sub Martino, patrum CCL. et sub Agathone patrum CXXV. contra Monothelitas. 392. Synodus CPolitana, patrum CLXV. sub Iustiniano Chalcedonensem confirmauit, condemnauitque Eutychianos. 389. Synodus sub Mena. 389. Synodus Nicaena II. patrum CCCL. contra Iconomachos. 392.
 Theodosius et Sabas sub imp. Anastasio, congregatis decies mille abbatibus atque eremitis, Eutychianos damnarunt. 389.
 Theopaschitae. 399.
 Timotheus Aelurus. 317. 340. 377. 381. 389.
 Traditiones *πατροπαράδοτοι.* 348. seq.

ISAACVS ARGYRV monachus, anno aetatis circiter sexagesimo ^{p)}, Graecorum 688r.

p) Pag. 33. ait, se adolescentem aucte annos quinquaginta Aeni Thraciae ciuitate versatum esse, cum Iudaei pascha celebrarent XX. Martii,

Christiani XXVI. April. *πρὸ χρόνων πενήτηντα νῆτος ὤνῃτι τὴν ἡλικίαν ἐγὼ μὲν ἐν τῷ τῶν θρακικῶν πόλεων διατρίβων Ἀίψα καλεσμένη* etc. *Fabr. Conf. Henr.*

6881. *) Christi 1372. composuit *canonem paschalem*, πασχαλίον κανόνα, eumque dicauit *Oenacotae Andronico*, quem [P] Θεότατον ἀνδρῶν adpellat. Hunc canonem, siue methodum paschatos inueniendi ex MSto bibl. Palatinae edidit graece latinamque versionem Petavio non memoratam ac scholia subiunxit M. *Jacobus Christmannus*, Ioannisbergenfis, professor Heidelbergensis, typis nitidis Gotthardi Voegelini 1611. 4. Hinc cum noua versione sua *Dionysius Petavius* S. I. in Vranologio edito Paris. 1630. fol. et recuso Amstelodami, (licet titulus Antwerpianum praeferat) 1703. fol. Caput postremum ante Christmannum et Petavium ediderat latine *Iosephus Scaliger* atque illustrauerat ad calcem canonis paschalis Hippolytei p. 25. seq. Lugd. Batav. 1595. 4. et in opere de emendatione temporum libro IV. p. 327. Lugd. Bat. 1598. et Genev. 1629. fol. Laudat Argyrus Θαυμασίον Ptolemaeum ἐν τῇ ἀνταξίῳ πραγματείᾳ, praeterea astronomos Persae τὰ παρὰ Πέρσας τὸ τῆς ἀστρονομίας μετερχομένους, denique Nicephorum Gregoram, καὶ πρὸ ἡμῶν δ' ὁ σοφώτατος Γεωργεὺς ἀπέδειξε τὴν περὶ τέτων λόγον. Fabr. v. supra, vol. VII. p. 639. nr. 34. et vol. IV. p. 29. not. ffff. de Petavii Vranologio. Monacii in codd. Bauar. C. et CV. est *Argyri canon paschalis*. v. *Hardt* in Arefini Beyträgen etc. a. 1804. part. 6. p. 29. seq. et part. 7. p. 14. qui pauca, quae in edd. in fine desiderantur, ex illis codd. suppleuit. — Florentiae in cod. Laur. XIII. nr. 2. plut. 28. *canon*, sed in hoc cod. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. tom. II. p. 25. discrimen aliquod ab ed. Petav. tam in diuisione; tum in titulis capp. et nonnullos quoque defectus animaduertit: idem *canon* ibid. in cod. XVI. nr. 3. atque cod. XXXII. nr. 1. plut. 28. et cod. VIII. nr. 14. plut. 86. v. *Bandin.* l. c. p. 33. et 56. ac tom. III. p. 321. in postremo cod. inter cap. IX. et X. insertum est aliud eiusdem Argyri opusculum: *demonstrationes, quod optimum omnium initium solarium et lunarium cyclorum est Septembris dies XXX. et cur in solaribus in Octobris diem primam translatum est, in lunaribus vero in primam Ianuarii.* — Paris. in bibl. publ. exstat *Is. Argyr.* de cyclis, paschatisque inueniendi ratione in codd. MCCCX. nr. 36. — MMDI. nr. 2. — MMDXI. nr. 17. — in cod. MMDIX. nr. 10. opusculum ineditum de lunaribus et solaribus cyclis ad Andronicum imper. inc. ἐπεὶ τῶν αἰώνων. et MMDCCXXXVII. nr. 3. folia nonnulla Paschalii. — Excerpta in cod. Barocc. V. *Harl.*

Idem Petavius etiam alteram methodum paschatii inueniendi cum priorē vulgavit graece et latine, quam putat Isaaci Argyri esse, licet in MSto regis Galliae codice nullum auctoris nomen praefixum repperit. Incipit: Ἐπεὶ περ, μοναχῶν τιμώτατε καὶ ἀδελφῶν μοι κατὰ χρεῖον πορευέσθε etc. [add. cod. Venet. Marc. CCCXXVIII. et catal. cit. pag. 151. *Harl.*]

Aliud ineditum scriptum seruat bibliotheca caesarea, quod ante canonem paschalem Argyrus innuit se composuisse anno Graecorum 8786. (Christi 1386.), reducendo calculo astrono-

Henr. Wharton et *Robert. Gerium* in Adpendice ad *Cauai* histor. litterar. in edit. *Cauai* hist. cit. Basil. p. 75. seq. ad a. Chr. 1573. et *Saxii* Onoin. lit. part. II. p. 382. qui notat, *Gerh. Io. Vossium* aliquid humani passum videri, quum XI. a Christi natalibus saeculo Isaac. Argyr. vixisse scriberet

de scientiis mathematicis cap. XI. §. 15. p. 227. seq. vid. etiam eundem *Vossium* l. c. cap. LIV. §. 21. p. 351. et cap. LXI. §. 13. p. 559. *Harl.*

q) Pag. 5. τὰ ἀπὸ τῆς κατανόησιν ἐν πλείοις ἐκείνοις αἰσιν.

astronomicorum canonum Ptolemaei ab annis Aegyptiacis et ab Alexandriae meridiano ad annos romanos et ad meridianum CPoleos. Ἰσαὰκ μοναχὸς τῆς Ἀργυρῆς πραγματεία νέων κακονίων, συνεδικῶν τε καὶ πανσεληνιακῶν, μεταποιηθέντων ἀπὸ τῶν ἐν τῇ συντάξει, καὶ συσάντων πρὸς τε ἑτὴ Ῥωμαϊκὰ καὶ πρὸς τὸν διὰ Βυζαντίου μεσημβρινόν, ἑτι δὲ καὶ χρονικὴν ἀρχὴν ἔχόντων τὸ 5005' ἔτος ἀπὸ τῆς τῆς κόσμου γενέσεως. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν τῇ συντάξει etc. Vide Lambecium VII. p. 229. [sive p. 492. ed. Koll. Venet. in cod. Marc. CCCXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 148. bis. — Plura de hoc aliisque opusculis Isaacii Argyri, illorumque codd. supra, vol. IV. p. 155. adscripti. — Add. ibid. p. 206. de iis, quae Edw. Bernhard ac p. 663. de iis, quae Holstenius erant edituri. Harl.] Nescio, sitne diuersa Isaacii Argyri *tabula astronomica*, quam vidi memorari inter codices MSS. Isaacii Vossii. Fabr. In catal. autem bibl. Leidens. p. 341. inter MSS. legati Scaliger. nr. 51. memoratur tantum liber, posthaec a Fabricio ipso memoratus, *Isaacii Argyri methodus melior solarium et lunarium cyclorum*: in pag. vltima notauit aliquid Scaliger; et nr. 52. eiusdem methodus eadem, sed altero tanto plenior et amplius, in cuius etiam prioribus et postremis notauit aliqua idem Scaliger. Sed in catal. MSS. Angliae etc. II. p. 69. nr. 2240. inter codd. Isaacii Vossii nominatur *Is. Argyri tabula astronomica*. — Venet. in cod. Marc. CCCXXVIII. *de methodis cyclorum solarium et lunarium*: it. tractatus compositus a. Graecor. 6876. (sic,) Chr. 1368. *de reducendo calculo astronomic. etc.* inc. *ἔπειτα τὸ ἐν τῇ συντάξει* etc. — in cod. CCCXXIII. *methodus solarium et lunarium cyclorum*; tum *methodi tres paschatis inueniendi*; nec non *methodi duas de carnispruiio*; ac *methodus de ieiunio apostolorum*; denique *de errore paschatis*. v. cat. MSS. gr. Marci, p. 151. et 153. p. 155. de cod. CCCXXVI. — Paris. in bibl. publ. cod. MMCD. nr. 2. eiusd. *tabulae nouae astronomicae*, initio anni ab orbe condito 6876. Christi 1468. confectae: et in cat. MSS. regior. II. p. 495. adnotatur, huiusce operis esse duas quodammodo partes; in priore adiungi tabulis prolegomena et scholia, partim Isaacii Argyri propria: partim e Ptolemaeo et aliunde excerpta: partem alteram totam tabulis conflare. Harl.

Apparatus Astrolabii, MS. Romae in bibl. Vaticana, teste Gesnero. Fabr. Et teste Montfaucon. in Bibl. biblioth. MSS. I. p. 8. A. atque in eod. codice eiusdem Argyri *exercitium chronologicum*: in aliq. cod. ibid. A. Argyri *geographia*. — ibid. p. 9. A. *de temporibus* quaedam. — ibid. p. 621. D. in codd. Escorial. *opuscula chronographica et canones astrologici*. — ibid. II. p. 1199. B. in cod. Pelliserij, Io. Argyri quaedam. — Monac. in cod. Bauar. CV. *methodus adparandi instrumentum astrolabii*, teste Hardtio in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 7. p. 16. — nec non Florentiae in cod. Laurent. XVI. nr. 10. plut. 28. v. Bandin. cat. MSS. Laur. II. p. 33. — Venet. in cod. bibl. Marci CCCXXIII. CCCXXIV. CCCXXVIII. et CCCXXXV. v. catal. codd. gr. Marc. p. 148. 149. et 151. et 154. Harl.

De reducendis triangulis non rectis in rectos, MS. in bibl. Coisliniana [P] pag. 220. Incipit: ἡ τῶν γαιόμετρομένων χωρίων μέτρησις. Habuit quoque Tho. Galeus, [in cod. CCXLI. f. nr. 6075. catal. MSS. Angliae.] Et exstant in bibliothecis Galliae; [in cod. MMXIII. nr. 6:] et in Bodleiana inter codices Baroccianos LXX. et CXI. Fabr. [et ibid. inter codd. Oliuerij Cromwelli CXVIII. 4. sive nr. 297. cat. MSS. Angliae *de triangulis et aliis nonnul-*

nonnullis figuris. *Venet.* in codd. bibl. Marcianae CCCXXIII. CCCXXVIII. et CCCXXXIII. v. cat. cit. p. 148. 151. et 153. *Harl.*]

De extractione radicis quadraticae quadratorum irrationalium. MS. in eadem Bodlejana inter codices Spaulanos VI. Apud Simlerum *methodus inveniendi latera quantitatum irrationalium*, in *extr.* MS. in bibl. regis Galliae. *Fabr.* In eadem biblioth. in cod. MMCVII. nr. 6. *Is. Argyri* op. ineditum *de arithmetica*: inc. *πάρτα τοῦδε σοφιστά.* — (adde supra, vol. V. p. 648.) *ibid.* in cod. MMCDXIX. nr. 7. *geometria* aliquot capp. et in cod. MMCDXXVIII. nr. 9. Singularia quaedam *de componendis sive addendis numeris*: pleraque Isaac. Argyrum auctorem habere dicuntur in cat. MSS. reg. Gall. II. p. 501. — *ib.* in eod. cod. nr. 12. catalogi confecti videntur. *Is. Argyri* auctor *Stereometriae*. s. de solidis metiendis. — *ibid.* nr. 15. eiusdem scholium ineditum in primam tabularum Ptolemaei geographicarum, et quidem in primam figuram descriptae in plano habitationis. — *Florent.* in cod. Laurent. VIII. nr. 15. plut. 86. *Is. Argyr.* *de inuentione quadraticorum laterum irrationalium numerorum quadratorum*: inc. *τῶν μὲν ἑπτῶν τετραγώνων ἀριθμῶν εὐρεσις* atque *Bandin.* in cat. MSS. gr. Laur. III. p. 321. seq. suspicatur, a Fabricio h. l. inui id opus in cod. Laur. — *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. *Is. Argyr.* *de inuentione quadrangularium laterum*, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 493. D. Add. *Isaaci* scholia in *Euclidis* elementorum Geometriae sex priores libros, lat. per *Cunrad. Dasypodium.* Argent. 1579. 8. *Harl.*

Methodus Geodasicae sive agrorum dimensionis graeca. MS. fuit in bibl. Scorialensi et apud Huradum Mendoniam. *Fabr.* De cod. *Scorialensi* XV. *Plerumque* per Hispaniam p. 178. — Graece exstat *Florent.* in cod. Laurent. XIII. nr. 36. plut. 74. inc. *Ἡ τῶν γεωμετρικῶν χωρίων μέτρησις.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 109. et *Venet.* in cod. bibl. Marci. CCCXXVI. v. catal. mem. p. 154. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MMCDVIII. nr. 11. — in cod. *Guil. Pelliserii*, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1200. C. *Harl.*

De ratione metiendi plana et solida. [maximam partem ex *Heron* collectum.] *Vosius* p. 331. de scientiis mathematic. *Fabr.* In cod. *Paris.* bibl. publ. MMCDXXVIII. nr. 12. *Harl.*

De oppositione et coniunctione solis et lunae, et circulis solaribus et lunaribus. Disciplina rationalium solarium. Simler. *Fabr.* *De coniunctionibus solis et lunae, et tabulae Perficæ, et de factura astrolabii.* *Venet.* in cod. bibl. Marci. teste *Montfauc.* l. c. p. 468. E. nr. 9. *Harl.*

Methodus melior solarium et lunarium cyclorum. MS. in bibl. Leideni ex legato *Iosephi Scaligeri.* *Fabr.* v. catal. bibl. Leid. iam cit. p. 341. et supra ad vol. IV. p. 29. not. fff. — *Florent.* in cod. Laurent. VIII. nr. 14. plut. 86. de quo cod. v. paullo ante *de canone paschali* adnotata, et *Bandin.* cit. p. 321. qui suspicatur, *Argyri demonstrationes* etc. *ibid.* citat. idem esse opus, ac *Methodus* etc. h. l. a Fabricio memorata. — *Romae* in codd. Vatican. v. Vol. XI. *Montf.*

Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 8. *A. et D.* p. 10. *D.* — in eod. *Laurent.* ibid. p. 294. *D.* p. 295. *C.* 296. *C.* et 406. *B. Harl.*

Solutio quaestionis Palamiticae. Τόμος τῆς Ἱπποκρίτου Ὁρθόδοξου. *Gesner.* *Ioannis Cantacuzeni* de fumine in monte Thabor adiectus Isaacum Argyrum memorat *Lambertus* p. 86. bibl. nouae MSS. *Fabr.* *Cantacuzen.* contra *Is. Argyrum Paris.* in bibl. publ. eod. MCCXLII. nr. 1. (de quo cod. v. cat. MSS. regg. *Paris.* II. pag. 263.) et MCCXLVII. nr. 6. — Excerpta ex *Cantacuzeni* capitulis contra *Isaac Argyri Vthob.* in cod. CCLXVI. nr. 10. v. *Lambert.* *Comm.* V. p. 428. *Harl.*

Carmina de duodecim ventis. Fuit apud *Hartadum Mendozam*, teste *Gesnero* in bibl. pag. 467.

Encomium martyris Demetrii. *Gesner.*

In dictum *Ioh. XV. 12.* hoc praecipio vobis, ut amatis vos inuicem. *Id.*

De metris poeticis fuit apud *Io. Sambucum*. Vide et catalogum MSS. *Angliae* tom. II. p. 246. n. 8558. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VI. p. 337. et 344. sub voc. *Isaacus Argyrus Harl.*

[*De facultatibus animae, Venet.* in cod. Marc. DLXXXIX. vid. cat. eod. Marc. p. 309. — *Monast.* in cod. *Bauer.* XXVII. v. *Harl.* in *Arctini Bey.* a. 1803. part. 4. p. 18. *Harl.*]

Index scriptorum et epistolarum, quae referuntur vel citantur in actis concilii quinti, CPoli a. 553. habiti contra tria capitula 7.

Ad paginas tom. tertii concilior. edit. *Harduin.*

Ex Aegyptiorum epistola synodica contra Origenem. Εκ τῆς ἐκτεθείσης ὑπὸ τῶν κατ' Αἴγυπτον καὶ Ἀλεξάνδρειαν ἐπισκόπων συνόδου ἐπιστολῆς κατὰ τῶν Ωριγένους δογματῶν. pag. 264.

7) Conf. *Schroeckh.* *Histor. eccles. christ. germanice scriptam*, tom. XVIII. p. 596. sqq. et 601. seq. ac de tribus capitulis, ibid. p. 571. sqq. *Klem.* p. 601. seq. citat *Norisi.* *diff. hist. de synodo.* V. oecumenica, in appendice ad *historiam Pelagianam*, f. l. 1677. fol. qui contendit, *Origenem* et *Theodorum Mopsuest.* tamquam auctores haereses *Pelagianae* in ista synodo iure esse damnatos. *Norisi* quidem *Garner* in *diff. de syno-*

do quinta, in *Theodoret. Opp.* tom. V. p. 512. seq. ed. *Schulzii* corrigis, at multa quoque acerbè culpatur obscuratque. Idem *Schroeckh.* ibid. p. 603. laudat *Mücke* de tribus capitulis concilii *Chalcedoni.* *Lips.* 1756. 4. in fine de quinta agitur synodo. add. *Cass.* *Hist. litter. & S. eccl.* I. pag. 560. 199. *Harl.* *Acta concilii Oecum.* V. leguntur in *Mansi* collect. conc. ampliat. tom. IX. p. 274. 199.

Atanasius papa romanus Origenem condemnauit, teste Theophilo Alex. 261.

[P] De Apollinario SS. Basilii et Athanasii iudicium p. 321. et Damasi 317. condemnatus cum Ario, Eunomio, Macedonio, Nestorio, Eutyche, Origene. 198. 272. 301. 305.

Armeniae et Persidis episcoporum ad Proclum CPol. epistola de Theodoro Mopsuestenob. 98.

Athanasii historica narratio de Arianis citatur 114. 317. Epistolas ad Apollinarium scripsit, et post mortem illius aduersus eum scripsit, cognitis eius erroribus. 121. ex vita Antonii ab eo scripta. 257. ex sermone secundo contra Arianos. id. ex epistola ad Epictetum. id. Apologia pro Dionysio Alex. citatur. 312.

Augustini locus ex epist. ad Bonifacium comitem. 113. 320. ex gestis apud Marcellinum tribunalium et Notarium capitulo CLXXXVII. 113. ex epistola ad catholicos. 113. ex opere aduersus Cresconium grammaticum, Donatistam. 113. 114. diuersae epistolae memorantur significantes, quod oportet haereticos etiam post mortem anathematizari 191. eius retractationum mentio. 214.

Basilii, episcopi Caesareae Cappadociae, epistola ad Patrophilum, episcopum Megarum, (fortasse Aegearum) 121. citatur *ἐν τῷ λόγῳ εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν.* 260. *ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τὸ ὑπομνήματος τῆς ἑξαήμερου.* 265. *ἐκ τῆ κανονικῆ αὐτῆ βιβλίου.* 269. *ἐκ τῆ πρὸς τριπτικῆ εἰς τὸ βάπτισμα λόγῳ.* 270. *ἐν τῷ τετάρτῳ κατ' Εὐνομίαν λόγῳ.* 300.

Basilii Seleuciensis et Acacii episcoporum Ephesine synodo refragatur. 325.

Caelestini, romani episcopi, epistola ad Nestorium. 152.

Canon XIX. ex codice Afr. ecclesiae citatur. 179.

Chalcedonenfis synodi iudicium de Iba. 40. eius synodi actorum pars quaedam 162 - 166. 217. seq.

Ciliciae secundae episcoporum epistola ad Iustinianum. 132. ad Vigilium papam Romae. 133.

Constantini imp. rescriptio ad Theodotum citatur 114.

Cyrilli Alex. epistola, qua Theodorum Mopsuestenum noluit defunctum anathemati subicere, citatur 35. 36. cum Theodoreto et orientalibus episcopis in concordiam remeavit. 38. de eius duodecim capitulis. 41. seq. 43. amplius Cyrillum criminatus est Dioscorus et Eutyches laudans, quam Ibas sub falsi intellectus errore vituperans. 42. contra Nestorium quae in concilio ephesino Cyrillus protulit. 169. refutauit quaedam Theodori Mopsuesteni contra [P] Symonistas siue Apollinarianas in lib. quod unus est Christus 80. 83. 91-98. 108. seq. 112. 117. seq. 119. 317. Epistola ad clericos et Lampsonem presb. 101. ad Acacium Melitenae episc. 100. 116. ad Rabbulam Edessae. 101. ad monachos, 102. I. et II. ad Successum. 293. 300. ad Theodosium. 324. ad Martinianum et alios monachos 112. ad Ioannem Antiochenum. 116. 191. ad Theodosium imp. 117. ad Proclum CPol. 118. 119. ad Nestorium. 147. quae incipit: *obloquitur quidam*: alia 156. cuius initium: *Saluatore nostro aperte dicente*, subiunctis XII. anathematismis. Ex epistola ad Alexandrum et Martinianum et Ioannem et Paregorium et Maximum presbyteros

et

- et patres monachorum. 191. in libris, quos contra Theodorum (Mopsuest.) Iulianus citatur. 191. bonum adpellavit Theodorum. 198. 199. eloquentissimum. 118. Aegypti epistola ad monachos in Πίναξ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχούς. 262. 264. ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῷ Λευιτικῷ. 297.
- Cyrillo supposita epistola ad Ioannem Antiochenum, Mopf. Theodori defuncti memoriae suadens parcere, quae incipit: *Inspexi literas*. 115.
- Damasi synodalia constituta, quae post Nicaenam concilium de spiritu S. tractantibus et convenientibus in vrbe Roma catholicis episcopis et beate reparationis Ambrosio Mediolanensis ciuitatis antistite sunt edita, citantur 242. vide p. 318.
- Demetrius et (successor eius) Heraclas, episcopi (Alexandrini) varias molestias, passi ab Origene. 258.
- Dioscorus papa *) Rom. ecclesiae dicitur 114. post mortem anathematizatus a romanis. id.
- Domnus, episcopus Antiochenus, post mortem a synodo Chalcedonenſi condemnatus, tantum quod ausus esset scribere, capita XII. Cyrilli debere sinuolui silentio. 317.
- Ephesine synodi actuum pars 147 - 162.
- Ephesini secundi concilii nefaria gesta perstringuntur 217. 218. 325.
- De Eusebio Nicomediensi. 114.
- Ex Eusebii, cognomento Pamphili, historiae libro VII. de Dionysio Alex. et Nepote Aegypti episcopo. 37.
- Eutyches damnatus cum Valentino atque Apollinare. 39. 325, vide infra in Leone.
- [P] Eutychii CPol. Apollinaris Alex. Domni Antiochiae Syriae et Eliae Thessalonicensis episcoporum professio fidei. 11. 12. Eutychii epistola ad Vigilium episcopum rom. quem vocat συλλειτουργόν. 60. graece et lat. adde 207.
- Flauianus CPol. defendens orthodoxam fidem, interfectus. 325.
- Gelasius papa in gestis synodalibus de Miseni episcopi Cumani absolutione confectis. 37.
- Gregorii Naz. epistolae ad Theodorum Mopsuest. vel Tyanensem potius. 109. 110. 111. 317. Gregorii theologi locus de anima citatur 249. ἐν τῷ λόγῳ εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν. 252. ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὰ ἁγία πάσχα. 253. ἐν τῷ ἀπολογητικῷ λόγῳ. 269. ἐν τῷ πρὸς Κληδόνιον πρῶτῳ λόγῳ. 297. ἐν τῷ περὶ νύκτεος λόγῳ. 300.
- Gregorii Nysseni ad Theophilum Alex. 106. 122. ἐν τῇ εἰς τὸν ἀνδραγῶν πραγματείᾳ. 260. ἐν τῷ κατ' Εὐδόκιον τεταρτῷ λόγῳ. 390.
- Heraclas episcopus Origenem, blasphemias homiliis habentem, remouet. 264. Vide et supra in Demetrio.
- Ex Hefychii presb. Hierosol. historia eccles. de Theodoro Mopsuest. 103. Hefychius iterum citatur. 320.
- Ibae
- s) Electus in schismate contra Bonifatium secundum.

Ibas Edeffensis episc. epistola, quam ad Marium Persam haereticum scripserit confingitur ¹⁾ 140. 141. de eadem 39. seq. 96. 59. 142. seqq. ad 170. vbi condemnatur, et 194. 200. seq. 215. 217. 241. 244. 308. 325. 328.

Ioannis Antiocheni et orientalium episcoporum libri et epistolae ad Theodosium imp. et alios citantur 320.

Ioannes, CPolitanus episcopus, quem Chrysostomum vocant, et Flavianus, eiusdem ciuitatis episcopus, licet violenter exclusi, non tamen pro damnatis habiti, 37. 326. post mortem restituti diptychis. 58. ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ λόγῳ τῶν εἰς κτίσιν εἰσάγεται 249. 252. ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὴν ἀνάληψιν. 253. ἐκ τῆς πρὸς Θεόδωρον τὸν μανάχον πρώτης ἐπιστολῆς. 272. ad Theodorum Mopsuestenum 320. ἐκ τῆς ὑπομνήματος τῆς πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς. 272.

Italiae clericorum epistola ad legatos Francorum CPolin ad concilium a. 553. proficiscentes. 47.

[P] Iustiniani imp. epistola ad Eutychium CPol. et alios episcopos, 54. alia 186. ad Ioannem metropolitānum Anazarbenae (Iustinopolitanae) ciuitatis. 123. ad Cosmam Mopsuestiae episcopum. 123. aduersus Origenem liber, graece et latine. 243-282. Epistola ad synodum CPol. de Origene et sectatoribus eius 282. 283. Edictum fuit confessio fidei aduersus tria capitula. 288-322. Epistola ad synodum CPol. de Theodoro Mopsuesteno et reliquis. 322-328. omnia graece et latine.

Leonis papae epistolae ad synodum Chalced. et ad Pulcheriam Augustam citantur. 43. Epistola de sancta et orthodoxa fide laudatur. 217. 230. seq. ad Leonem Augustum, et ad Anatolium CPol. 44. ad Flavianum. 163. Eutychem Romae suscepit eique rescripsit, postea errores eius condemnauit. 121. seq. 317.

Menae CPol., Theodori Caesareae Cappadociae, Andreas Ephesini, Theodori Antiochiae Pisidiae et Petri Tarlensis episcoporum professio fidei. 10. 11. [conf. Schrockh. I. c. tom. XVIII. p. 547. etc.]

Mopsuestenae synodi a. 550. celebratae acta. 124-132. quibus Theodorus Mopsuestenus e diptychis exulare, (adde p. 316.) Cyrillus Alex. in illis celebrari cognoscitur.

Nestorius cum Paulo Samosateno et Bonoso damnatus. 39. eius loca quaedam. 169. 170. ad Cyrillum Alex. epistola. 149. Incipit: *Iniurias quidem, quae contra nos sunt.* Locutus ex epistola ad Alexandrum Hierapolitanum citatur. 168. et 309. vbi Alexander ille vocatur haereticus.

Origenes, qui et Adamaantius. 272. 281. presbyter Alex. 272. post mortem anathematizatus. 122. 198. 280. nemo ordinandus episcopus aut monasteriorum praefectus, nisi Origenem anathematizet vna cum aliis haereticis Sabellio, Ario, Apollinario, Nestorio, Eutyches, Dioscoro, Timotheo Aeluro, Petro Moggo, Anthimo Trapezuntis, Theodosio

R 3

1) Ita Vigilinus papa in constituto p. 240. adde p. 215. vbi Ibas dicitur epistolam illam a se scriptam negasse.

dosis Alexandriae, Petro Antiochiae, Petro Apameae et Severo Antiochiae episcopis. 272. Iustiniani imp. adversus Origenem liber, quo similia cum Ethnicis (Pythagora et Platone. 281. 284.) Manichaeis et Arianis docere arguitur, et ex patrum dictis confutatur, graece et lat. 243-282. Epistola eiusdem ad synodum CPol. de Origene et eius sectatoribus, graece et lat. 282. Canones XV. concilii CPol. contra Origenem, graece quidem ex codice bibl. caesareae publicati a Lambecio VIII. p. 435. *) et cum latina [P.] versione exhibiti ab Harduino. p. 283-288. ἐν τῷ περὶ ἀρχῶν πρώτῳ λόγῳ. 245. 273. 276. 277. 280. ἐκ τῆς δευτέρας λόγῳ. 273. 276. 277. ἐκ τῆς τρίτης λόγῳ. 277. ἐκ τῆς τεταρτῆς λόγῳ. 273. 276. 277. 280. Dei providentia factum esse, ne in ecclesia pro martyre acciperetur. 268.

Petrus, episcopus Alex. et martyr. ἐκ τῆς πρώτης λόγῳ περὶ τῆς μηδὲ προϋπάρχον τὴν ψυχὴν, μηδὲ ἀμαρτήσαν τὸ τοῦ σώματος βληθῆναι. 256. ἐκ τῆς μεταγωγίας ἧς ἐποίησατο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, μέλων τὸν τῆς μαρτυρίας σέφανον ἀναδέχου. 257.

Pontiani episcopi epistola ad Iustinianum imp. de tribus capitulis 1.

Ex Procli CPol. homo ad Armenios. 109. 120. Epistola ad Ioannem Antiochenum. 120. 142. seq.

Rabbulae Edesseni ad Cyrillum Alex. epistola contra Nestorium. 103. Theodorum Mopsuestenum iam defunctum anathematizavit. 114.

Sardicenis synodi mentio. 317.

Simplicii papae epistola ad Zenonem Augustum citatur. 44.

Socrates et Sozomenus historiae eccles. scriptores citantur. 320.

Symbolum Nicaenum et CPolitenum. 165. Theodori Mopsuesteni. 89.

Synodus Nicaena, CPolitana, Ephesina et Chalcedonenfis probantur. 189. 193. 304.

Theodosii et Valentiniiani lex contra Diodorum et Nestorium. 104. contra Nestorium, Diodorum, Theodori Mopf. et Theodoretii scripta. 105.

Theodoretii historia ecclesiastica citatur. 122.

Theodoretus Chalcedonenfi concilio subscripsit, Leonis papae epistolis consensit, Nestorium damnauit, ideoque pro non scriptis habentur, quibus videtur concordare Nestorio vel anathematizasse Cyrillum. 38. quaecumque tamen vel eius vel cuiuscumque proferuntur nomine, Nestorii aut Eutychetis consonantia erroribus, damnantur, 39. quae scripsit pro Theodoro et Nestorio contra Cyrillum. 59. 106. 107. 134. sq. 171. sqq. 194. 200. 215. 243. seq. 308. 325. contra Cynilli anathematismos. 134. epistola ad monasteria.

*) Siue p. 917. seq. ed. Kollar. ex cod. Viudob. XLV. nr. 32. p. 915. sqq. et Kollar. p. 917. in nota obseruat, canones illos etiam in aliis collectionibus, atque in *Mansii* amplissima canon. collect. IX. p. 595. legi. add. *Fabriz.* infra, vol. XI. pag. 29. sqq. ed. vet. *Mansium* l. c. p. 272. 387. sqq.

et *Schroechk.* hist. eccles. christiah. tom. XVIII. p. 48. sqq. et, de quaestione, num Origenis dogmata in illo concilio sint damnata, p. 56. sqq. imprimis *Walch.* in hist. haeresium etc. tom. VII. p. 466. sqq. ac VIII. p. 221. 291. *Härl.*

ria. 135. ad Andreā Samosatenum. 136. ad Nestorium. 137. ad Ioannem Antiochenum. 137. alia 138. adlocutiones ad Cyrillum. 136. 139. Historia ecclesiastica respicitur 1320. Epistola ad Irenaeum digamum. 168.

[P] Theodori Mopsuesteni symbolum. 89-91. in synodo Ephesina prolatum memoratur 35. Iudaicum dicitur. 58. in Ephesina synodo et Chalcedonensi damnatum. 313. mortuum Theodorum anathemati subiicere noluit Cyrillus. 35. doctor Nestorii peiora Nestorio blasphemasse dicitur a Iustiniano. 56. *) Ex eius libro III. contra Apollinarium 72. 73. 74. 75. ex libro IV. 74. in duodecim prophetas. 78. in Canticum canticorum. 88. 89. in octauum psalmum. 77. in psalmum XXI. 78. in Psalm. LXVIII. 79. in Iobum 86. 87. de interpretatione Euangelii libro I. 79. in Matthaeum. 82. 85. libro quarto. 84. in Lucam 77. commentum in euangelium Iohannis. 76. 81. libro VI. 75. in Actus apostolorum. 76. 199. 242. 308. in epist. ad Hebraeos. 81. 83. libris de incarnatione. 80. 309. Photino et Paulo Samosateno ipsis verbis vsus, et si quid peius. 98. libro I. 79. libro II. 84. libro VII. 81. libro VIII. 80. 169. XI. 168. XII. 83. 84. 169. XIII. 84. libro XIV. 77. 84. libro contra Synusistas siue Apollinaristas. 80. interpretatione symboli CCCXVIII. patrum (Nicaeni) 81. libro ad baptizandos. 82. libro quod Deus peccatum non docuit nec mortem introduxit. 85. libro IV. commentarii de creatura. 86. libro V. 85. 86. condemnatur 189. seq. 193. seq. 198. seq. 214. seq. 241-243. 304. seq. 325. *Fabr. v. Schroechh. l. c. p. 597. add. tom. XV. p. 176. fqq. Harl.*

Theodori, Caesareae Cappadociae episcopi damnatio a Vigilio papa facta. 8. capitula LX. cum Vigilii responsione. 13-35.

Theophili Alexandrini ad Porphyrium Antiochiae episc. 106. ἀπὸ τῆς λόγῃ πρὸς τινὰς μοναχὸς τὰ Ὡριγένης φρονήτας. 261. ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὰς ἐν τῇ Σκήτῃ ἀγίας. 261.

Theophilus laudatur inter patres, quorum doctrinam sequi profitetur se Iustinianus imp. Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium theol. Gregorium Nyssenum, Ambrosium, Ioannem CPol. Cyrillum, Augustinum, Probum, Leonem. 58. πτ.

Valentinus, Marcion, Basilides, Apollinaris, Eunomius viui a nulla synodo condemnati. 114. his additur Cerinthus, Manichaeus, Bonosus. 313.

Vigilii papae epistola ad vniuersam ecclesiam. 3. damnatio Theodori episcopi Caesareae Cappadociae. 8. Constitutum de tribus capitulis ad Iustinianum Augustum. 10. Iudicatum dicitur p. 57. aliud eiusdem constitutum de condemnatione trium capitulorum. 217. Graeco linguae ignarus acta concilii Chalcedonensis Latinae verti. [P] curauit. 99. seq. Ex epistola ad Menam CPol. adferuntur quaedam. 45. a Iustiniano consultus de tribus capitulis, saepius ea condemnauit. 56. seq. Condemnauit et Rusticum ac Sebastianum diaconos rom. in epistola ad hos scripta. 175. Scripsit ad Valentinianum Tomitanum, Scythiae episcopum. 57. Epistola illa exstat. 181. et ad Aurelium Arclati. 57. Epistola

*) Conf. *Schroechh. hist. eccl. christian. tom. XVIII. p. 162. fqq. Harl.*

sola exstat 183. Epistola ad Eutychium CPol. 61. alia 214. vtraque graece et lat. Epistola ad Iulianum imperatorem et Theodorum Augustin, latine 175. adde 1070. *Fabr. conf. Schroeckh. l. c. tom. XVII. pag. 225. sqq. tom. XVIII. p. 548. sqq. 576. sqq. 595. sqq. 599. sqq. 602. Harl.*

Index scriptorum, quae adferuntur vel citantur in conciliis duobus aduersus MONOTHELITAS ^{w)} *habitis, Lateranensi a. C. 649. Romae sub Martino papa; et CPolitano sexto oecumenico a. 680.*

Ad paginas tomi III. concilior. edit. Harduin. Lateranense p. 687. et CPolitimum p. 1043. incipit.

Abrodicorum haeresis. p. 1291. Gr. *Ταροδοξίαν.*

Acacius CPol. henoticon Zenonis machinatus. 1289.

Acephali. 1292. Monothelitae. 775. Iunguntur cum Arianis, Apollinaristis, Eutychianistis, Timotheanis, Theodosianis et Gaiianitis, 1083. Acephali noui ab Elais. 1289.

Adamiani haeretici. 1298.

Ademis Carystius, haeticus. 1288.

Adrianus haeticus. 1288.

Aëtius haeticus. 1289.

Africanis in conciliis praesidium episcoporum, Columbi in concilio Numidia, Stephani in Byzaceno et Reparati in concilio Mauritaniae epistola ad Theodorem papam, scripta a. 646. p. 734. 735. Gulosi, Probi et ceterorum episcoporum concilii proconsularis synodica ad Paulum CPol. epistola (cuius p. 735. 738. mentio) 742-751. Stephani et vniuersi concilii Byzaceni epistola ad Constantium (Pogonatum) imp. 738. 739.

Agathonia papae epistola ad Constantium (Pogonatum) imp. eiusque fratres Augustos Heraclium et Tiberium. 1073-1116. et ex alia latina versione 1485. seq. citatur 1333. 1336. 1397. 1420. Agathonis [P] et synodi Romanae CXXV. episcoporum synodica. 1115-1139. et ex alia latina versione 1506. seq. citatur. 1400. 1420.

Agnoëtae. 1292. infra in Themistio.

Alexander acarius, haeticus. 1288.

Ex

^{w)} De concilio *Lateranensi* v. *Labbei* concill. tom. VI. pag. 75-389. [*Mansi* coll. ampl. t. X. p. 1185. sqq.] *Cause* hist. lit. SS. eccl. tom. I. p. 603. *Walch.* Hist. haeresium etc. tom. IX. p. 222. sqq. et *Schroeckh.* [Hist. eccles. christ. tom. XVIII. p. 595. sqq. et 601. sqq. tom. XX. p. 425. sqq. [*Rössler* Bibl. der Kirchenv. X. 446.] — De concilio s. synodo CPolit. [*Mansi* tom. XL p. 207-684. *Rössler* l. l. X. pag. 475. sqq.] *Schroeckh.* ibid.

pag. 438. sqq. 445. sqq. et 448. vbi plures citantur libri de *Honorio*. v. infra voc. *Honorius*. add. infra, vol. XI. p. 469. seq. ed. vet. et *Cause* l. c. p. 605. sqq. qui p. 566-610. de saeculo septimo Monothetico, primum scriptores ab a. Chr. 601-699. vbertim persequitur, dein p. 601-610. concilia illo saecula habita secundum temporis ordinem recenset. *Harl.*

Ex S. Ambrosii Mediol. episcopi (lib. 2. de fide) 743. 746. 747. de sermone fidei. 878. de sermone fidei secundo. 866. ad Gratianum imper. 1183. 1186. ex sermone I. ad Gratianum imp. 858. ex sermone II. cuius initium: *Sed forsitan arbitror per praeteritum librum.* 858. 866. 1086. 1100. 1102. 1203. ex sermone III. 859. ex interpretatione euangelii secundum Lucam. 866. 1087. ex libro sexto. 1203.

Amphilochii episcopi Iconiensis ex sermone in illud, quod dictum est: ex se filium nil facere posse. 863. in eo, quod dictum est: Pater maior me est. 883.

Anastasio Apozygarius, haereticus. 1289. Monothelita.

Anastasio, episcopi Antiocheni, ex satisfactione pro epistola apostolicae memoriae Leonis papae. 886. capite LX. cuius initium: *ἡ τις μέμνηται τῶν ἐλγῶν προσθέν ἡμῶν.*

Anastasio ὁ μέγας (in latina versione, maior) citatur. 1103.

Aphonitae. 1292.

Apelles haereticus. 1288.

Apergius, Pergensis episcopus, Monothelita. 1385.

Apollonides haereticus. 1288.

Anthimus Trapezuntius, haereticus. 1289. libro ad Iustinianum imper. cuius initium: *Θεὸς μεμνησθαι ἐν πάσῃ ὑποθέσει καλόν.* 1240. 1301. seq.

Anthropomorphitae. 1292.

Antidicomarianitae. 1292.

Antitactitae. 1292.

Apollinaris et Seueri dogmata haereticorum renouare ausi sunt Monothelitae. 711. 718. 722.

Nestorii ac Theodori (Mopsuest.) 722. 846. 847. 850. Arii ac Apollinaris. 847. 850. 887. 906. Arii ac Nestorii. 770. 887. 906. Seueri. 850. 770. 1397. 1453. Manetis, Apollinaris. 770. 1385. Themistii Tritheitae. 783. seq. 1453. 1397. 1437. Apollinari. 771. 846. 1397. Arii, Eudoxii, Eunomii, Macedonii, 846.

Apollinaris ἀντιθεῖς. 838. 839. 1171. 1341. damnata in concilio CPolit. 1283. locus eius citatur 1300. ex eius scripto contra Theodorum (Diodorum Tarl.) 892. 1105. ἐκ τῶν ἀπεριών, quarum initium: *ἡ ζωὴ τῶν ζώντων αἰτία.* 1248. 1301. ex sermone de diuina incarnatione. [P] 892. capitulo XIII. 894. ex sermone in Epiphania incarnationis Dei. 892. 1105. de sermone scripto ad eos, qui contra diuinam incarnationem Verbi certant propter homouision. 892.

Apollinaris Laodiceus et eius filius Apollinaris, haeretici. 1289.

Arcadius Σεῖς i. e. auunculus Sergii Cyprienfis episcopi. 730.

Artotyritae. 1292.

Arius, haereticus. 1289. 1341.

Artemo, haereticus. 1288.

Afclepiodotus, haereticus. 1288.

Asterius, haereticus. 1289.

Athanasius Syrus, haereticus. 1289. Monothelita.

S. Athanasius citatur. 775. 902. 903. 1240. 1300. 1400. *ὁ μέγας τῆς ἐκκλησίας Φωστὴρ*, magnus ecclesiae lucifer. 819. sermone de S. Trinitate et incarnatione, cuius initium: *αἱ κακοτίχως τὰς θείας γραφάς*. 1208. 1452. ex libro de incarnatione contra Apollinarium, qui incipit: *ὁ μὲν τρέπος τῷ εὐσεβῆς*. 1224. 1236. 870. 1086. 1184. 1193. sermone maiore pro fide contra Apollinarium. 870. sermone contra Apollinarem facto per interrogationem et responsionem. 870. 871. ex libro, quo dicitur: nunc anima mea turbata est. 870. 1365. 1368. seq. de sermone contra Arianos tertio. 882. 1098. de dogmatica epistola ad Antiochenos. 882 de sermone euangelii secundum Matthaeum, quo ait: *qui dixerit verbum contra filium hominis*. 882. seq. ex secundo sermone contra Apollinarem. 1176. seq. 1180. libro IV. contra Arianos. 1232. Episcopus Alex. 882.

Ex S. Augustini, Hipponensis (Hipponeregienſis. 839. 1053.) episcopi aduersus Arianos. 747. ex libro de gratia Noui Test. ad Honoratum. 747. 870. ex interpretatione euangelii secundum Iohannem, homilia XXII. 859. ex interpretatione XCIII. Psalmi. 866. Psalmi C. 867. de sermone quarto decimo ciuitatis Dei. 867. quinto libro contra Iulianum Pelagianistam. 907. 910. 1090. seq. 1183. 1226. contra Maximinum Arianum. 1086. seq.

Bardefanes. 1288.

Barfanuphitæ. 1292.

Barſumas, Eutychetis aduocatus. 1289.

Basilides, haereticus. 1288.

S. Basilius contra Eunomium scribens. 1456. 696. *ἐκ τῆ κατ' Εὐνόμιον συλλογιστικῆς λόγῃ*. 860. lib. I. contra Eunomium, 860. ad beatae [P] memoriae Amphilochem. 695. 883. ad Amphilochem de S. Spiritu. 860. sermone de gratiarum actione. 774. ex interpretatione primi psalmi. 860. de naturalibus voluntatibus ex sermonibus de S. Spiritu cap. VIII. 863.

Benjamin Alexandrinus, haereticus. 1289.

Blastus, haereticus. 1288.

Borboniani, haeretici. 1292.

Caelëstius, haereticus. 1289.

Caiani. 1292.

Carpocrates, haereticus. 1288.

Cassianus, haereticus. 1288.

Cerdo, haereticus. 1288. *ἀκέρδων*.

Cerintus

- Cerinthus haereticus, quem *μῆρινθον laqueum* adpellat Sophronius Hierosol. 1288.
- Chalcedonenſe concilium DCXXX. patrum a Marciano imp. congregatum, condemnauit Dioscorum Alexandrinum praefulem, et Eutychem archimandritam CPol. 1052. 1123. 1420. citatur. 695. 699. 706. 707. 718. 727. 758. 774. 819. 847. 851. 903. 1093. 1316. *Ἔρεος* ſiue definitio illius ſynodi 830-836. ab haereticis anathematizatur. 902. 1106. 1243.
- Cleobius, haereticus. 1288.
- Cleomenes, haereticus. 1289.
- Colluthi haeretici ex ſatisfactione ſiue apologia pro tomo Theodoſii. 895. 898. ex reſcriptis contra Themiftium pro Theodoſio. 898.
- Colorbaſus, haereticus. 1288.
- Conon, tritheita. 1289.
- Conſtantine, Apameenſis preſbyter monothelita. 1381. 1384. 1385.
- Conſtantine, patriarchae CPol. epiſtola ad Macarium epiſc. memoratur. 1349.
- Conſtantine (Pogonati) imp. epiſtola ad Donum papam. 1043-1048. in qua memorabile monitum: *διὰ εὐκταὰ ζητήματα μὴ γενέσθω ἀτέλεστος ἡ ἐρεσχηλία, μὴ ἐπιχαλῶσιν ἡμῖν οἱ Ἕλληες καὶ οἱ αἰρετικοί.* Propter viles inquisitiones non ſit infinita contentio, ne nobis inſultent pagani et haeretici. Epiſtola ad Georgium CPol. p. 1049. 1050. Editum. 1445-1458. ad Leonem papam epiſtola (ſuſpecta) 1459-1464. ad ſynodum Rom. 1464. *Fabr. v. Schroeckh. l. c. tom. XX. p. 437. ſeq. Harl.*
- CPolitanum ſymbolum. 831. Synodus CPolitana CL. patrum a Theodoſio congregata condemnauit Macedonium. 1051. 1123. 1283. [P] 1420. Synodus quinta CLX. patrum congregata a Iuſtiniano damnauit tria capitula. 1052. 1420.
- Cyrtianorum haereſis. 1292.
- Cyrus ex Lazorum metropolita 1312. ſiue epiſcopo Phafidis (in Lazis) 1336. Alexandrinus epiſcopus, monothelita. 1058. 1313. 1345. 1352. anathematizatur. 924. Eius exemplar ſatisfactionis aduerſus Theodoſianos, ſiue eius nouem capitula a. C. 630. edita p. 1339-1341. memorantur p. 695. 698. 774. 1313. ex capitulari, quod coram omnibus Acephalis legi praecepit ex ambone in perſcriptione orthodoxae fidei, capitulum ſeptimum. 775. 807. 1107. Epiſtola ad Sergium CPol. (ſcripta a. 640.) pag. 1337. citatur. 1336. 805. 810. alia. 1340. ex qua 850. *Fabr. Conf. Walch. Hiſt. haeref. tom. IX. pag. 106. ſqq. 111. ſqq. 148. et Schroeckh. l. c. tom. XX. p. 392. ſqq. etc. Harl.*
- Cyrus Aegeota. 1341. Cilix, Neſtorianus. 1289.
- Cyrellus Alex. 775. 778. 779. 1309. 1452. 1237. 1455. 1401. 1181. Proſphnetico ad Theodoſium imp. de recta fide, cuius initium: *τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας.* 1060. 1229. 1233. Scripta eius ſuſcipit Sophronius Hierosol. praecipue ſynodicas duas ad Neſtorium cum XII. capitulis et ſynodicam ad orientales epiſcopos. 1286. ſeq. et orientalium ad Cyrellum. 1288. *ὁ ἀμφίτομος ſειρομάτης τῷ Πνεύματι, ὁ ἐν ἱερῶν δεύτερος ζῆ-
S 2 λωτής*

λατῆς Φινεὺς etc. 820. 902. duodecim anathematismi ab Ephesinis patribus probati exhibentur 831. seq. locus ex libro thesaurorum. 695. 861. 875. 1095. 1453. de thesauris, capitulo XXII. 886. ἐκ τῶν θησαυρῶν λόγος κδ' qui incipit: εἰ παρὰ τινος τῶν τυχόντων. 1221. λόγος λβ'. 1229. 1233. capite XXIV. 1100. 1102. 1216. ἐκ τῆς κατὰ τῶν Ἰε-λιανῆ δογμάτων βιβλίου τρίτου, ἀπὸ λόγου δεκάτου. 1216. ex sermone ad Hermiam facto. 695. et 907. ex sermone ad Hermiam secundo. 863. primo de duodecim capitulis ad Nestorium. 771. tertio capitulorum suorum. 907. quarto de anathematibus capitulo dictis aduersum contradictiones XII. capitulorum factas a Theodorito atque probatis a sancta vniuersali Chalcedonenſi et quinta synodo. 819. 902. satisfactione pro quarta duodecim capitulorum. 911. Synodicae ad Nestorium et aliis per Orientem datae probantur. 835. 1400. scripta contra Theodorum, Theodoritum, Andream et Nestorium. 1344. ad Successum. 782. in epistolam ad Hebraeos. 886. ex interpretatione in euangelium secundum Iohannem. 860. seq. libro IV. qui incipit: ὅτι καταβέβηκα [P] ἐκ τῆς ἑρανῆ. 875. 1217. 1224. seq. libro VIII. qui incipit: ἡ ἔν Μαρίᾳ λαβῆσα λίτραν μύρου. 1220. libro IX. 863. libro X. cuius initium: ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς. 1200. libro XII. cuius initium: ὅτι θεὸς κατὰ φύσιν ὁ υἱός. 1220. ex sermonibus dialogicis ad Hermiam. 863. in Matthaeum libro XI. 875. libro XII. 863. 875. 1217. 1196.

Cyrillus, Hierosol. episc. citatur. 1103. de homilia dicta in euangelium, vbi Dominus aquam in vinum conuertit. 883.

Damianus, nouus Sabellius. 1289.

Didymus. Infra in Origene.

Diodorus (Tarsensis) cum Theodoro (Mopsuest.) Nestorio, Seuero, Apollinari et Eutychē reiiicitur a Paulo CPol. 818.

Dionysius, (qui Areopagita fertur, citatur. 699. 771. 775. 1065. 1345. de diuinis nominibus. 774. 1185. epistola ad Caium. 774. 779. 782. 783. 787. 790. 811. epistola quarta ad Caium. 879. Dionysius areopagita, episcopus Atheniensis, de sermone diuinorum nominum capitulo secundo. 879. 1100.

Dioscorus, haereticus. 795. 924. 1173. 1273. 1285. 1413. Eutychetis defensor. 1289.

Donatus, haereticus. 1289.

Dorotheus, haereticus. 1289.

Dositheus, haereticus. 1288.

Dulianorum haeresis. 1292.

Ebion, haereticus. 1288.

Eneratitae. 1292.

Ephesinum symbolum, siue duodecim Cyrilli Alex. anathematismi. 831. Ephesinae synodi CC. patrum caput Cyrillus, auctoritate sanctae sedis apostolicae praeditus, Nestorium condemna-

condemnavit. 1052. 1420. βιβλίον τῆς τρίτης ἀγίας συνόδου. 1061. Ephesinam synodum a Chalcedonenſi ſuſcipi fecit Marcianus imp. 1123.

S. Ephraemius, (male Εὐφρήμιος,) episcopus Antioch. citatur 1103. ex ſcriptis contra Seuerum haereticum capitulo LVI. 886. ἐξ ἧς ἐποιήσατο ἀπολογίας ὑπὲρ τῆς, ἐν Χαλκεδόνι, συνόδου καὶ τῶ τόμῳ τῆ ἀγίας Λέοντος ἀπὸ κεφαλαίς ν5' quod incipit: ὅτι ἐκ ἀνεπιπῶς ἐφύλαττεν ἡ σάξ. 1233. 149. ἐκ τῶ κεφαλαίς ξδ'. 1236.

Epigenus, haereticus. 1289.

Epiphanes, haereticus. 1288.

[P] S. Epiphanius, archiep. Cypri. ἐκ τῶν παναρίων, ἀπὸ λόγου ξθ' κατὰ Ἀρειομανιτῶν, cuius initium: τέττες περὶ Μελέτιον. 1221. de capitulo septuagesimo septimo, factio in euitio Marcionis. 883. ἐκ τῶ Μαρκίωνος ἐλέγχου, κεφαλαίς οζ'.

Esaías, acephalus. 1289.

Esaiani. 1292.

Euagrius, infra in Origeni.

Euchitae. 1292.

Eudoxius, haereticus. 1289.

Eugenius, tritheita. 1289.

Eulogius Alex. citatur. 1103. librum integrum ſcripſit pro epiſtola Leonis Rom. 1309.

Eunomius, haereticus. 1289. 1341.

Euphrates Perficus, haereticus. 1288.

Eusebius Dorylenſis, vnicus adculator contra Nestorium, Eutychen et Dioscorum. 707.

Eutychetis κακόνεια. 836. 838. 1244. 1269. 1273. 1289. 1341.

Eutychitae. 1292. Eutychianistae. 1416.

Fauſtus, haereticus. 1476.

Felicissimus, haereticus. 1289.

Feliciſ III: papae verba ex epiſt. 1. ad Acacium CPol. citantur. 758. 759. *Negligere, quum poſſis deturbare peruerſos, nihil eſt aliud, quam fouere eorum impietatem: nec enim caret ſcrupulis ſocietatis occultae, qui manifeſto facinori deſinit obuiare.*

Florinus, haereticus. 1288.

Gaius Alexandrinus, auctor Gaianitarum. 1289.

Gortheus, haereticus. 1288.

Granunaticus, infra in Ioanne Philopono.

Gregorius Cappadox. 902. (Nyſſenus in Cappadocia episcopus.) 903. — Patriarcha CPol. 1157. [v. Schroeckh. l. c. tom. XX. p. 440. etc.]

Gregorius Nyssanensis. 855. 859. ex epistola ad Eustathium de S. Trinitate, quae incipit: ἔτι μὲν καὶ πᾶσιν ἡμῖν. 1229. 859. ex epistola ad Ablabium de S. Trinitate. 859. de sermone, ubi exponit *Pater noster*. 859. ex antirrhethico contra Apollinarem, cuius initium: καλὸν ἂν γένοιτο προοίμιον. 1208. 1209. 1452. 863. 871. 1093. contra Eunomium. 1171. 1317. sermone secundo. 863. 871. 1093. 1095. tertio libro, volumine decimo, λόγος γ', τομὴ ι'. 883. de sermone quarto contra Eunomium. 883. quinto. 1100. 1102. ἐκ τῶν κατ' [P] Εὐνομίᾳ, κεφαλαίᾳ λέ, εἰ ἡ ἀρχή· ἐκ ἧν ὡς εἰσικεν. 1212. ex quinto tomo cuius initium: περὶ δὲ τῆς Πέτρης τῆς Ἀποστόλης Φωνῆς. 1228. ex tomo XII. cuius initium: ἀλλ' ἰδῶμεν καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. 1228. de sermone facto in pascha. 871. ἐκ τῆς εἰς τὸν ἀνδρῶπον θεωρίας, κεφαλαίᾳ τετάρτῃ. 1212.

Gregorius theologus. 918. ad Cledonium. 771. 847. 1089. ad Nectarium. 811. ἀκριβὲς τῶν δογμάτων γνώμων, peritissimus in dogmatibus. 819. ὁ συστατικὸς τῆς ἀληθείας κηρυχτής. 1089. ex sermone secundo de filio, cuius initium: ἐπειδὴ σοι τὰς μὲν ἐκ τῶν λογισμῶν. 1221. 1093. 1095. 1096. 863. 871. locus eius a Paulo CPol. adulteratus. 910. 914. 915.

Harmonius, Bardesanis F. haereticus. 1288.

Helcesaeus, haereticus. 1289.

Heracleo, haereticus. 1288.

Heraclii imp. rescriptum ad Arcadium episcopum Cypri contra Paulum κεφαλαίωσιν Αcephalorum memoratur. 1309. ad Sergium CPol. 1317. ecthesis fidei, infra in Sergio. Colloquium cum Paulo Seueriano. 1312. seq. *Fabr. conf. Schroeckh. Hist. eccl. christ. tom. XIX. p. 9. seq. Harl.*

Hermogenes, haeretici duo. 1288.

Hermophilus, haereticus. 1288.

Hieracitae. 1292.

Hieronymi eruditissimi et omni luce conspicui presbyteri scripta suscipiuntur cum scriptis Ambrosii, Athanasii, Augustini, Basilii, Cyrilli Alex. Hilarii Pictau. et Ioannis CPol. 1053.

Hilarii, episcopi Pictau. et confessoris ex sermone pro fide expositio. 878. ὁ τῆς ἀληθείας ἐξοχώτατος ἐκδικητής. libro nono de fide aduersus Arianos. 1098.

S. Hippolyti, episcopi et martyris ἐκ τῆς περὶ Θεολογίας λόγος, de sermone theologiae, id est Deitatis. 863. seq. de homilia Dominicae paschae. 870.

Honorius papa laudatur a Paulo CPol. 819. memoratur in diptychis propter honorem apostolicae sedis. 1047. ad eius consensum prouocat Macarius Antiochenus, Monothelita. 1167. 1173. eius epistola ad Sergium CPol. 1320. condemnatur. 1332. 1333. et alia ad Sergium epistola. 1352. seq. Honorio haeretico anathema. 1385. 1397. 1413. 1421. 1448. 1457. 1476. Sergii ad Honorium epistola. 1312. *Fabr. De hoc Honorio multa in vtramque partem disputata sunt. Conf. Walch. Hist. haeres. tom. IX. pag. 127-132. et Schroeckh.*

Schroeckh. Hist. eccles. christ. tom. XX. p. 399. sqq. 406. sqq. 446. sqq. vbi plures auctores de controuersia, num Honorius iure, an iniuria, et qua de causa sit condemnatus, adducuntur. Eum non tamquam haeticum, sed aliis de causis fuisse condemnatum, ostendere studuerunt *Pagiur* in Crit. in annal. Baron. ad a. 681. §. 4. 12. *Garnier* in Adpend. ad notas cap. 2. libri diurni rom. pontiff. diff. II. §. 6. de causa Honorii, summi pontif. et VI. synodi gener. p. 262. seq. ed. Vindob. *Combeff*. in diff. apologetica pro Actis VI. synodi etc. cap. 3. p. 164. seq. in Hist. haeref. Monothel. seu tom. II. graeco-lat. PP. bibl. nouo auctar. Paris. 1648. fol. (*Fouquiere*) in celebri historia Monothelitarum atque Honorii controuersia, scrutiniis octo comprehensa; scrut. VI. p. 217. seq. scrutin. VII. p. 254. seq. Paris. 1679. 8. etc. Alii, quibus adsentitur *Schroeckh*. l. c. p. 448. secus senserunt, *Richer*. in Hist. concilior. generall. libr. I. cap. 10. p. 569. seq. 578. seq. ed. Colon. *Du Pin* de antiqua eccl. disciplina, diff. V. p. 349. seq. *Bossuet* in Defens. celeberr. declarat. quam de potestate eccles. sanxit Clerus Gallic. part. II. p. 189. seq. et alii. *Harl*.

[P] Hydropatastatae. 1292.

Iacobus Syrus, haeticus. 1289.

Iacobitae. 1292.

Ibae epistola ad Marim Persam condemnatur. 842. seq. 1173. 1285. 1344. 1361. 1455. 1476.

Ioannis Thalassii, Theodori et Georgii abbatum aliorumque presbyterorum, diaconorum et monachorum libellus synodo Lateranensi oblat. 722-726.

Ioannes, episcopus CPolitanus, citatur 1103. de sermone facto ad eos, qui ad missas non occurrerunt et de consubstantiali, cuius initium: *πάλιν ὑπεδρομία*. 871. 1096. 1204. seq. ex interpretatione euangelii secundum Iohannem. 874. in sermone de vidua, quae duo minuta obtulit, cuius initium: *ἀπλὴ μὲν ἡ τῆς νηστείας προσήγερία*. 883. seq. in Thomam apostolum et contra Arianos, qui incipit: *τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας περὶ θόρονος*. 1228. 886.

Ioannis eiusd. Chrysostomi ex homilia, quae incipit: *βαθεῖαν τομὴν*, in illud: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste*. 1212. 1185. 1190. collata cum libro membranaceo, (*πρὸς βιβλίον ἐν σώμασι*), qui est ex bibliotheca *) patriarchii CPol. 1185. ex serm. LXXXI. in Matthaeum, qui incipit: *τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησῆς*. 1213. In Iohannem libro secundo, serm. LXVII. qui incipit: *γλυκύς ὁ παρὰν βίος*. 1213.

Ioannes, episcopus Scythopoleos citatur. 1103. de sermone VIII. contra Seuerum haeticum, cap. III. 886. 1238. seq.

Ioannes Cilix, Nestorianus. 1289. Ioannes Aegeota. 1341.

Ioannes grammaticus, cognomento Philoponus, imo mataeoponus. Tritheita. 1289. ab Ephraemo Antiocheno confutatur. 1236.

Ioannes

x) Huius bibliothecae iterum mentio p. 1193. 1201. 1205. 1212. 1213. 1296. 1247. 1240. 1233. 1220. 1224. etc.

Ioannes Syrus, haereticus. 1289.

Ioannis CPol. patriarchae epistola ad Macarium episc. memoratur. 1349.

Isaacio, patricio et exarcho Italiae, missa ecthesis fidei a Sergio CPol. 803.

Isidorus, Basilidis F. haereticus, patre deterior. 1288.

Iulianus, haereticus Pelagianus. 1289.

[P] Iulianus, Halicarnassensis episcopus, auctor Iulianistarum. 1289. Ex eius sermone contra Manichaeos. 898. 1237.

S. Iustini philosophi, episcopi et martyris, de libro tertio de Trinitate, capitulo septimo decimo. 879. seq. de sermone facto ad paganos. 882. in *ἐκθεσιν πίστεως περὶ τῆς ἐρ-
θῆς ὁμολογίας*, cuius initium: *ἰκανῶς τὸν κατὰ Ἰσδαίων καὶ κατ' Ἑλλήνων*. 125.

Iustiniani imp. ad Zoilum, Alexandrinum episc. contra Acephalos epistola dogmatica laudatur 1103. incipit: *τοῖς γραμμασιν ἐντυχόντες*. 1232. edictum orthodoxae fidei. 1105. *ἐκ τῆ κατὰ Νεσοριανῶν καὶ Ἀκεφάλων λόγε*, cuius initium: *τεκμήριον ἀκριβὲς τῆς εὐθείας καὶ μὴ τετραμμένης ὁδῆ*. 1232.

Iustiniani (Rhinotmeti) confirmatio sextae synodi. 1478-1480.

Lampetius, auctor nefandae Marcianistarum haereseos. 1289.

Leo, apostolicae sedis praeful, in epistolis. 1159. Epistola ad Leonem imp. 873. 879. 1087. 1100. 1102. 1309. 1456. Epistola secunda ad Leonem imp. 695. 1202. de secundo volumine ad Leonem imp. 870. 1226. Epistola, Chalcedonenfi inserta synodo. 1063. 1420. ad Leonem Augustum, symbolum verae confessionis explanat. 1102. in tomo suo ad beatae memoriae Flavianum CPol. 695. 835. 851. 878. 1100. ex epistola ad Flavianum. 1226. *σηλὴ ὁρθοδοξίας* dicitur a Sophronio Hierosol. 1288. citatur iterum 730. 755. sq. 759. 778. 787. 903. 1400. ab haereticis anathematizatus. 902. 1106. 1244. 1245. 1247. 1316. 1337. a catholicis pluribus defensus 1103. vide in Anastasio et Ephraemo Antiochenis, et in Eulogio Alex. Ab imp. Marciano et a Chalcedonenfi synodo susceptus. 1123. a Io. Scythopolitano defenditur contra Seuerum. 1237.

Leonis II. Epistola ad Constantinum (Pogonatum) 1469-1478.

Lucas, monothelita, presbyter et monachus in Africa, scripsit contra haeresin, quam vocat Maximianorum. 1300. ad eum misit sermonem Macarius Antiochenus. id.

Lucii, Ariani episcopi Alex. de sermone dicto in pascha. 892.

Macarii Antiocheni, monothelitae, confessio fidei. 1167. 1176. et ex alia latina versione 1523. seq. ex sermone misso ad imp. Constantinum, (Pogonatum,) qui incipit: *εἰρήνης Θεοῦ τῆς ὑπερεχέουσας πάντα νῦν, τὸ κεφάλαιον εὐσεβείας*. Prosphonetici sermonis mentio. 1297. 1300. 1308. incipit: *παρεδόξον τι καλὴνικε δέσποτα*. 1301. [P] sermonis, qui incipit: *οἶόν ἐστι τοῖς κατὰ θάλατταν κινδυνεύον* missi ad Lucam presbyt. et monachum in Africa, qui scripserat contra haeresin Maximianorum. 1300. 1301. ex sermone tertio, cuius initium: *αἱ μὲν ἐν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐνστάσεις κατὰ τῶν πολεμίων*. 1300. nouo

nouo Dioscuro anathema, nouum Dioscorum foras mitte, nouo Apollinari malos annos. 1181. nouo Eutycheti malos annos. 1197. condemnatur. 1328. 1461. 1468. etc. *Fabr. Conf. Walch. hist. haeref. tom. IX. p. 490. sqq. 518. sqq. Schroeckh. Hist. eccles. christ. tom. XX. p. 438. seq. Harl.*

Macedonius, pneumatomachus 1289. in synodo CPolitana damnatus. 1051. 1123. 1283. 1341.

Macedonius Antiochenus inter Monothelitas memoratur. 1173.

Magni impietas cum Macedonii et Apollinaris haeresi damnata in concilio secundo oecumenico CPolitano. 1284. Magnus inter haereticos reicitur. 1289.

Manichaeus Persa, haereticus. 1211. S. Maximus *μαρινχαίzen* arguitur a Macario monothelita. 1173. Manichaei. 1221. 1268. Manes *ὁ τῆς αἰῶνς μαρίας ἐπώνυμος*. 1289.

Manfueti, Mediolanensis episcopi, ad Constantinum (Pogonatum) imp. epistola. 1051-1053. Marbiliotae. 1292.

Marcianistarum haeresis, auctore Lampetio. 945.

Marcionistae. 1221. 1292. Marcion Ponticus. 1212. 1288.

Martini papae epistola encyclica. 933. Epistola ad Amandum episc. Traiectensem. 945-948. *Fabr. Synodica ad eccl. Carthag. p. 633. Epist. ad Constantem imp. pag. 626. seq. conf. Schroeckh. l. c. tom. XIX. p. 496. seq. tom. XX. p. 424. seq. et 429. sqq. Harl.*

Masbotheus haereticus. 1288.

Mauri, Caesenatis episcopi, epistola ad Martinum papam. 703. Inscriptio est: *Domino sancte et meritis beatissimo, totoque orbe apostolico et vniuersali pontifici Martino papae, Maurus seruus seruorum Dei, episcopus.*

Μαξιμιανῶν αἵρεσιν ac *διαιρέσιν* Monothelitae vocarunt catholicam de duabus in Christo voluntatibus sententiam, ab illius propugnatore Maximo confessore. Vide in Luca et Macario. Maximi locus Honorium ab haeresi defendentis. 1333. [De Maximo. v. supra, vol. IX. p. 635. sqq. Harl.]

Maximinus, haereticus. 1476.

Maximilla et Priscilla Montani. 1289.

Mediolanensis synodi expositio fidei. 1053. 1054.

[P] Meletius, haereticus. 1289.

Menander, haereticus. 1288.

Menae CPol. sermo ad Vigilium papam, quod vna sit Christi voluntas, citatur. 1309. 1313. 1317. commentitius et per fraudem insertus actis quintae synodi a. XXVII. Iustiniani congregatae, cum a. XXI. Mennas obierit. 1068. 1070. 1312. 1357. 1359. 1361. 1365. *Fabr. conf. Schroeckh. l. c. tom. XX. p. 389. Harl.*

Menas Alexandrinus, Gajanitarum propugnator. 1292.

Messaliani. 1292.

Vol. XI

T

Monei.

Monoimus Arabs; haereticus. 1288.

Monothelitae, antiquas recoquunt haereses: supra in Apollinaris. Anathemati subiciuntur: vide in Cyro, Paulo, Petro, Pyrrho, Sergio et Theodoro Pharanitano.

Montanus, haereticus, 1288. seq.

Nafeni, haeretici. 1292.

Nepos, haereticus. 1289.

Nestorii *Φρενοβλάβαια*. 1105. 1246. 1284. 836. 838. 903. 1244. 1267. 1289. ex libro II. *ἐπὶ Φανὺς μυσήσεως*. 895. 1105. ex libro IV. *ibid.* ex epistola ad Alexandrum Hierapolitanum. 895.

Nicaenum symbolum. 831. 1369. Nicaena synodus CCCXVIII. patrum a Constantino congregata condemnauit Arium. 1051. 1123. 1417.

Nicolaitae. 1292.

Noëtus Smyrnenfis, haereticus. 1289.

Nouatus, haereticus. 1289.

Ophitae, haeretici. 1292.

Contra Origenem et Theodorum (Mopsuest.) in sancta quinta synodo aduersatur nullus, sed tantum ipsorum conscripta ad adulationem et reprehensionem suffecisse noscuntur. 1707. Origenes, Euagrius, Didymus damnantur a Sophronio Hierosol. 1281. et 1286. a quinta synodo. 1456. 1473. cum Nouato, Sabellio, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Theodoro Mopsuest. Nestorio, Eutyche, Dioscoro, Seuero, Theodoriti scriptis contra Ephesinam synodum et Cyrillum et pro Theodoro ac Nestorio, et Ibae epistola anathematizatur in Heraclii imp. eccliesi fidei. 795. a quinta synodo anathematizatur Origenes cum Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Nestorio et Eutyche. 839. in canone XVIII. concilii Lateranensis anathematizatur cum Sabellio, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Polemone, Eutyche, Dioscoro, [P] Timotheo Aeluro, Seuero, Theodosio, Collutho, Themistio, Paulo Samosateno, Diodoro, Theodoro, Nestorio, Theodulo Persa, Didymo et Euagrio. 924. a Macario Antiocheno monothelita condemnatur cum Simone, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinario, Sabellio, Nouato et Sabbatio, Diodoro, Nestorio, Eutyche, Dioscoro, Seuero, Iuliano, Themistio *ἀγνοητῇ*, Theodoro Mopsu. Theodorati scriptis contra Cyrillum et Ibae epistola ad Marim Persam. 1173. Didymus et Euagrius *οἱ τῆς Ὠργενιανῆς τεθρῆας μυστηρίων καμμίαι*. 1289.

Origenes duo, alter qui et Adamantius, inter haereticos reiciuntur a Sophronio Hierosol. 1289.

Paulus Samosatenus, haereticus. 1289.

Paulus Fuscus (*ὁ μελανός*), haereticus. 1289. 1313. Acephalorum *κεφαλαίων*. supra, in Heraclio. Paulus *Φαῦλος*. 1337.

Paulus

Paulus CPol. Pyrrhi successor, monothelita anathematizatur. 924. eius epistola ad Martinum papam pro confirmatione eccl̄ieos Sergianae memoratur. 699. 827. tres prosphonētiei ad imp. citantur. 1336. clementissimo principi suavit, typum exponere, qui catholicum dogma destrueret. 699. 718. 723. 827. altare sanctae sedis (Rom.) in domo Placidiae (CPoli) sacratum subvertens diripuit. id. epistola ad Theodorum papam. 815-822. 899. 1107. 1109. 1336. 1341. Typus nomine Constantis imp. editus. 823-826. persuasione Pauli editus a Constantino anathematizatur. 924. 933. 940. citatur 1107. 1109. in hoc inter alia ait imperator, se chartas, quae positae fuerant in nartheci sanctissimae magnae ecclesiae CPol. de controuersis illis quaestionibus, iussisse auferri ac leuari. τὰς τῶν εἰρημένων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ χριστοῦ ζητημάτων χάριτας, ἐπαρθεῖν ἀποκελεύσασθαι. 825. Paulus in epistola sua Gregorii theologi dictum adulterans. 910. ex epistola ad Iacobum, quae incipit: πάντα μοι τὰ τῆς ὑμετέρας ἀγιοσύνης. 1245. ad Theodorum Pharanaitem, quae incipit: ὁ νῦν πρῶτον ἀλλ' ἀναθεὶ μυστικός. 1248. Fabr. Conf. tamen *Walch.* Hist. haeres. tom. IX. p. 493. seq. *Schroetkh.* l. c. XX. p. 423. sqq. *Harl.*

Pauli diaconi, Persae, Nestoriani ex sermone de iudicio. 895.

Pelagius, haereticus. 1289.

Peratici, haeretici. 1292.

Petrus Syrus, haereticus. 1289.

Petrus Fullo, qui ad hymnum trisagii crucem ausus est coaptare. 1289.

Petrus alter Ibericum et barbarae mentis contagium. 1289. Acephali Esaiæ collega. id.

[P] Petrus Pauli successor, episcopus CPol. monothelita. 1101. 1173. scribens ad Vitalianum papam. 1348. 1107. 1109. 1337. regestum variarum eius epistolarum memoratur. 1337. [conf. *Walch.* l. c. p. 494.]

Petri Nicomediensis, Bithyniae metropoleos episcopi, expositio fidei concilio oblata. 1249. sq.

Petrus Moggus siue Balbus, haereticus. 1289.

Philetus, haereticus. 1288.

Phryges, haeretici. 1292.

Pithon, haereticus. 1288.

Polemon. 1289. discipulus Apollinaris ἐν τῶν πρὸς τῆς ἀγίας πνεύματος ἀντιρρητικῶν. 892. ex epistola eius sexta ad Timotheum. 893.

Polychronius presbyter et monachus, monothelita. 1369. 1373. 1376. nomen Simoni anathema. Polychronio λαοπλάτῃ ἀνάθεμα. 1376. 1377. 1457. 1476.

Potius, haereticus. 1288.

Prepon, haereticus. 1288.

Priscilla et Maximilla Montani. 1289.

Priscillianus. 1475.

Prodicus, haereticus. 1288.

Pfathyriani. 1292.

Ptolemaeus, haereticus. 1288.

Pyrrhus CPol. monothelita. 695. 610. anathematizatur. 924. Eius professio fidei subscriptionibus episcoporum firmata memoratur cum libello retractionis ad apostolicam sedem. 699. 734. 738. 739. postea rursus more canis ad vomitum repedavit. 699. 738. ex tomo eius dogmatico locus. 790. 807. 810. 1107. de his quae acta sunt a Pyrrho pro Sergii ecthesi fidei. 799. 1107. ex epistola ad Ioannem papam (scripta circa a. 641.) p. 902. Pyrrhus ἐν τῇ βεβαιώσει τῆ τύπῃ καὶ ἐν ἄλλοις ὑπὲρ Κύρου τῆ Ἀλεξανδρείας ἀπολογούμενος. 1109. βιβλία ἐξ ἔχοντα συντάγματα Πύρρου. 1336. ex eius tomo dogmatico περὶ θελήματος καὶ ἐνεργείας. 1345. ex epistola ad Ioannem papam Rom. 1353. *Fabr.* Conf. *Walch.* l. c. tom. IX. p. 84. 145. sqq. 180. sqq. 802. sqq. 211. sq. et *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XX. p. 411. sqq. 413. (coll. supra, vol. IX. pag. 635.) p. 415. sqq. et 420. sqq. *Harl.*

Quinta synodus. 1031. 1123. 1420. eius definitio. 837-844. 855. 1091. acta falsata a Monothelitis. 1067. 1070. 1312. 1357. sqq.

Sabbatius haereticus. 1289.

Sabellius Libycus, haereticus. 1289. Sabellionem vocat latina versio in ecthesi Heraclii. 795. Sabellii confusio et Arii diuisio pariter condemnandae. 1169. 1261. nouus Sabellius, Damianus. 1289.

[P] Saturninus, haereticus. 1288.

Secundus, haereticus. 1288.

Sergius Armenius, cum Petro Syro Tritheiae minoris doctor, haereticus. 1289.

Sergius Syrus, haereticus. 1289.

Sergii, Cyprienfis insulae archiepiscopi, epistola a. 643. scripta ad Theodorum papam pag. 727-731.

Sergius CPol. episcopus, monothelita, anathematizatur. 924. eius epistola ad Cyrum Alex. 778. 779. citatur 807. 1316. et ecthesis fidei a. 639. eius persuasione sub Heraclii imp. nomine edita p. 791-795. conf. p. 695. 850. 851. 899. 924. 940. 1107. quam prae foribus ecclesiae suae suspendens diuulgare studuit, et cum quibusdam ab eo surreptitiis modis deceptis episcopis in scripto firmavit. 698. 699. Ex gestis compositis pro ecthesi a Sergio. 798. 810. 851. Ecthesis destruit typum, (de quo supra, in Paulus,) et typus ecthesin. 941. ex rescripto ad Cyrum Alex. 1107. Epistola ad Cyrum Phasidis episc. exhibetur. 1309. ad Honorium Rom. 1313-1318. condemnatur. 1332. *Fabr.* v. *Walch.* hist. haeref. tom. IX. multis locis, e. gr. p. 105. 123. sqq. 496. etc. *Schroeckh.* hist. cit. tom. XX. p. 388. sqq. 403. 406. et 409. de ἐκθήσεσ. *Harl.*

Sergius

Sergius, Iopenfis episcopus, loci seruatorem τὴν τοκοτησίαν sedis Hierosol. sibi arrogans. 718.

Sethiani, haeretici. 1292.

Seueriani, Gabalensis episcopi, in eo quod scripsit: *Pater transfer a me calicem hunc*, et iterum *Pater salua me in illa hora*. 874. ex homilia dicta contra Iudaeos, paganos et Apollinaristas. 874.

Seuerinus papa memoratur. 803.

Seuerus, haeticus. 1309. 1288. ex eius epistola ad Niphaliū. 850. ex prosphonetico sermone facto in Dapline in martyrio S. Euphemiae. 894. 1105. ex epistola ad Eleusium. 894. ad Sergium grammaticum. 1105. 894. ad Oecumenium comitem prima. 894. secunda. 1241. aduersus Ioannem episcopum Caesareae Palaestinae. 894. ad Ioannem haeticum, quondam episcopum Alexandrinum. 898. ad Paulum haeticum. 1244. ἐκ τῆ πρὸς Ἀνθιμον τὸν αἰρετικὸν συνεδιῶ γράμματος. 1244. ad Theodosium. id. Seuerus a Theodosio Alex. εὐφώτατος adpellatur. 1245. cum Apollinari et Eutyche iungitur Senerus. 1171. *Fabr.* De *Seueris* v. supra, vol. X. cap. 33. p. 614. sqq. et 629. sqq. *Harl.*

Seuerus alius, Syrus, haeticus. 1289.

[P] Simon magus, ὁ πατρὶν πρῶτος κακίως ἀρεξας αἰρέσεων. 1288.

Sophronius, ex monacho patriarcha Hierosol. 1314. 1320. SS. Patrum testimonia aduersus Monothelitas produxit. 850. citatur. 790. 1345. ab Honorio papa velut nouas vocum quaestiones introducens arguitur. 1289. aduersus Cyrum Alex. 1320. Eius synodica ad Sergium CPol. graece et lat. 1257-1296. et ex alia latina versione. 1563-1582. Eius zelus aduersus haeticos. 714. *Fabr.* Conf. supra, vol. VIII. pag. 353. sqq. vol. IX. p. 158. sqq. et vol. X. p. 456. — *Caus* hist. litt. SS. eccl. I. p. 579. seq. *Walch.* hist. haeref. tom. IX. p. 36. seq. p. 87. sqq. 115. sqq. et *Schroechh.* hist. cit. tom. XX. p. 403. sqq. et p. 405. contra *Walch.* disputans. *Harl.*

Stephani Dorensis, in dioecesi Hierosol. episcopi, libellus contra Monothelitas. 711-719. citatur. 763.

Stephanus monothelita, Macarii Antiocheni discipulus. 1181. 1196. 1361. 1364. 1385. 1397. 1413. 1457. 1476.

Stratioticus, haeticus. 1292.

Symbolum Nicaenum. 831. 1396. CPolitanum. 831. 1397. Agathonis papae. 1119.

Syneros haeticus. 1292.

Synodi, Nicaena, CPolitana, Ephesina, Chalcedonensis et Quinta. 723. 778. 795. 810. 811. 1051. 1052. 1123. 1251. 1284. seq. 1396. 1417. seq. 1457. 1473. Synodi Lateranensis, (a. 649. habitae,) canones XX. 822. de eadem vide pag. 1124. Synodi sextae sermo prosphoneticus ad Constantinum (Pognatum) imp. 1416-1436. Epistola ad Agathonem papam. 1437-1446.

Tatianus Syrus, haereticus. 1288.

Themislius, agnoëta. 1173. 1289. haeresiarcha Agnoëtarum et ex haeresi Seneri. 894. Eius de secundo sermone, capitulo XLI. ex tomo, missio ad Theodoram imperatricem ab haeresiarcha Theodosianorum. 894. ex epistola ad Marcellinum presbyterum et Stephanum diaconum de vna operatione. 783. aduersus Coluthum haereticum. 783. de tertio sermone aduersus Coluthum, capitulo LII. vbi satisfacit pro tomo Theodosii. 894. ex epistola pro Salamitanis. 894. ex sermone compendiaro (κεφαλαιώδης λόγος) ad Charisium monachum. 894. seq. ex libro aduersus scripta a Constantino, episcopo Laodiceno. 895. ad eos, qui dicunt pro eo, quod vna est Deo decibilis (θεοπροσηγής) operatio, omnium habuit scientiam humanitas eius. 895. de satisfactione siue apologia ad generalitatem monachorum, pro viginti capitulis. 895. de satisfactione [P] facta secundum querelas nefandissimi. 895. seq. ad Marcellum presbyterum et Stephanum diaconum. 898. ex primo eius antirrhethico cap. V. 1241. cap. XXXIV. ib. ex secundo antirrhethico contra tommum Theodosii, capite XLI. 1240. 1300.

Theodorito blasphemia tribuitur a Theodosio Alex. 1245. scripta contra Ephesinam synodum et Cyrillum vel duodecim eius capitula et pro Theodoro Mopsuest. ac Nestorio condemnantur. 842. 1173. 1285.

Theodorus Mopsuestenus cum Nestorio condemnatur. 838. 839. 842. 1173. 1285. 1289. 1361. 1456. interpretatio eius in acta apostolorum. 842. 1474. 1456. 1361. 1341. ex secundo sermone pro miraculis. 895. sermone de incarnatione. 895.

Theodorus papa rom. 718. qui Paulum CPol. deposuit. 723. Pauli ad eum epistola. 815-822.

Theodorus, Pharanitanae ecclesiae episcopus, monothelita. 711. anathematizatur. 924. 1332. seq. 1333. 1336. 1385. 1397. 1413. 1421. 1437. 1447. 1457. 1476. primus auctor illius haereseos. 763. 1121. circa a. C. 634. vt colligas e p. 1058. loca ex eius sermone, siue libro ad Sergium episcopum Arsmoitanum Aegyptiaci tractus. 766. 1107. 1336. 1344. ex eius sermone siue libro, quem fecit in interpretationibus paternorum testimoniorum. 1344. seq. 767. *αἱ τὰς ἐρμηνείας τῶν πατρικῶν χρησίων*. Ex eius epistola dogmatica ad Paulum monothelitam, quas incipit: *ὅταν μὲν τὸν καιρὸν*, 1245. seq. [Conf. *Walt.* hist. haeref. tom. IX. p. 497. *Hart.*]

Theodorus CPol. suspectus non audet synodicas emittere, veritus vt recipiantur. 1045.

Theodorus, Alexandriae vicarius, inter Monothelitas memoratur 1173.

Theodorus Cantuariensis memoratur 1121. *ὁ τῆς μεγάλης ἡσὺς Βρεττανίας ἀρχιεπίσκοπος καὶ φιλόσοφος*.

Theodosius Alexandrinus, haereticus 1289. de tomo ab eo scripto Theodora Augustae. 898. 894. 1106. seq. 1244. vide supra in Themislio et Collutho.

Theodosiani. 778. 1340.

Theodotus, haereticus. 1288.

Theodotus alter *σκυτεὺς* siue coriarius. ibid. tertius Theodotus Trapezita. ibid.

Theodu-

Theoduli Nestoriani ex secundo libro de consonantia Noui et Veteris Testamenti. 898.

[P] Theophil Alex. scripta praeantur a quinta synodo cum scriptis Ambrosii, Athanasii, Augustini, Basilii, Cyrilli, Gregorii theologi, Gregorii Nyssanensis (Nysseni) Hilarii, Ioannis CPolitani, Leonis, Procli. 835. ex eius sermone de muliere; habente fluxum sanguinis. 874.

Thomae CPol. epistola ad Vitalianum papam memoratur, 1349.

Thomas Syrus, haereticus. 1289.

Timotheus Aslurus. 1289. 1473.

Tritheitae. 1264. 1292.

Valentinus haereticus. 1212. 1268. 1288.

Verfunophitae (Barfanuphitae) 1292.

Victoris, Carthaginensis episcopi, synodica ad Theodorum papam. 754-758.

Vigilii papae epistola ad Iustinianum imp. et altera ad Theodoram Augustam insertae (pag. 175.) Actis concilii quinti, actione VII. et falsatae 1070. 1312. 1357. 1359. 1361. 1365. in illis anathematizatur Theodorus Mopsuest. id. [v. ad anteced. indic. voc. *Vigilii*.]

Vitalianus papa e diptychis eiiciendus. 1047. fqq. *Fabr. Conf. Schroetkh.* l. c. tom. XIX. p. 498. fqq. tom. XX. p. 438. 442. *Harl.*

Zenonis imp. *ἐναντίον γράμματα* ad peremtionem concilii Chalced. machinati sunt Petrus Moggus et Acacius CPol. 1289. vbi per indignationem *κεναντίον* vocatur a Sophronio Hierosol. Illud suscipere se profitetur Theodorus et Paulus Monothelitae. 1245.

Zooras, haereticus. 1289.

Monothelitarum haereseos, vnam in Christo voluntatem defendentis, promachi.

Anastasius Apérygarius, notatus a Sophronio Hierosol. in epistola synodica supra p. 186. ad. vet.

Apergius, episcopus Perges, supra pag. 186.

Athanasius Syrus, catholicus Iacobitarum, de quo Theophanes, Zonaras, Cedrenus. Vide Baron. ad a. 629. et Combefisi hist. Monothelitarum pag. 17. seq. supra p. 187.

Constantinus, Apameensis presb. supra p. 188.

[P] *Cyrus*, Alexandrinus episc. *ἐναντίος Θεοδώρῳ τῷ Ἐπισκόπῳ Φαργάν*, vt est apud Theophanem, Cedrenum etc, supra p. 189.

Georgius Cyprinus, patriarcha CPol. ab a. 679. ad 683. Monothelitis primum adensus, qui postea resipuit et ad catholicam doctrinam accessit. Vide *Paulum Diaconum* VI. 14. de gestis Longobardorum, vbi male Gregorius excusum pro Georgio. Sed Georgium recte habet Humbertus cardinalis aduersus Graecos de azymo et fermentato.

Heracius imp. supra p. 192.

Honorius

Honorius papa, supra p. 191.

Ioannes CPol. patriarcha ab a. 711. ad 715. vide synodicum Pappi c. 136. 137. sed et Ioannis huius epistolam apologeticam ad Constantinum papam romanum, quam graece et latine edidit *Combesfius* tomo II. auctarii notii p. 211 sq. *Fabr. Florent.* in bibl. Laurent. cod. XL. (in quo reperiuntur *canones ecclesiastici diuersorum*,) nr. 53. plut. 5. est *Ioannis* patriarchae CPol. diuindicatio synodica de rebus, quae ad monasteria pertinent etc. quam totam gr. euulgauit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 76. sq. et p. 79. in cod. cod. nr. 71. testatur, custodiri ex synodico tomo eiusdem Ioannis. — *Conf. Cane* hist. liter. SS. eccl. I. p. 619. ad a. 712. ed. *Basil. et Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. I. p. 1672. ad a. 710. *Harl.*

Macarius Antiochenus, supra pag. 194. sq.

Macedonius Antiochenus, supra pag. 195.

Paulus CPol. patriarcha ab a. 641. ad 655. supra p. 197. *Fabr. Conf. Walch.* hist. haer. tom. IX. p. 88. sqq. et *Schroeckh.* l. c. tom. XX. p. 422. sqq. *Harl.*

Petrus ab a. 656. ad 666. patriarcha CPol. supra p. 198.

Philippicus Bardanes, imp. acta synodi sextae rescindere ausus, vide synodicum Pappi cap. 136. Suidam in *Φιλππικος*. Et quae *Combesfius* ad calcem historiae Monothelitarum edidit, Agathonis diaconi relationem et Ioannis CPol. epistolam ad Constantinum papam Romae.

Polychronius. Photus cod. XIX. et epist. I. pag. 13. supra p. 198.

Pyrrhus ab a. 639. ad 642. atque iterum 655. quo obiit, patriarcha CPol. de cuius actis disputationis cum S. Maximo dixi volum. VIII. p. 736. Alia eius supra p. 198. Haeresin monothelicam, quam oblato fidei catholicae libello eiurauerat, cum deinde iterum fuisset amplexus, Theodorus papa Rom. depositionem eius manu sua scripsit, stillato in atramentum vino consecrato, siue sanguine dominico, vt praeter Theophanem, (a quo solo id traditum, scribit *Combesfius* p. 49.) narrat auctor synodici c. 131. [v. ad ind. antec. voc. *Pyrrhus*.]

Sergius, CPol. patriarcha ab a. 610. ad 639. Supra p. 199.

Stephanus monachus, *Macarii* Antiocheni discipulus. Supra p. 200.

Theodorus Alexandriae vicarius, qui Theodorus Aegyptius dicitur in synodico Pappi c. 134. supra p. 201.

Theodorus Pharanites primus, auctor ac dux totius monothelitici certaminis. Supra, p. 281.

[P] *Theodosius*, Caesareae Bithyniae episcopus, cum quo collationem instituit Maximus confessor, quam videre licet in *Anastasi* collectaneis.

Monoths-

Monothelitarum oppugnatores et de eorum historia consulendi y).

Acta concilii Lateranensis a. 649. et concilii VI. oecumenici a. 680. CPoli in Trullo celebrati, quae exstant in conciliis Binii tom. II. et III. Labbei tom. VI. et Harduini tom. III. Varias lectiones actorum concilii VI. codicis Tiliani edidit *Combesfius* ad calcem historiae Monothelit. pag. 241. sqq. [v. supra de iis ad indic.]

Agathonis diaconi relatio edita gr. lat. ab eodem *Combesf.* p. 199.

Anastasio bibliothecarii collectanea, a Sirmondo edita tom. I. opusc. Paris. 1620. 8. et recusa in bibliotheca patrum edit. Lugd. tom. XII. pag. 831. et in operibus Sirmondi iunctim editis Paris. 1696. fol. tomo III. atque ex parte ante tomum I. operum S. Maximi, quae vulgavit *Combesfius*. [v. supra, vol. X. p. 602. sqq.]

Euthymius in panoplia parte 2. tit. XVIII. in editione latina tomo XIX. bibl. patrum edit. Lugd. pag. 191. seq. sed in graeca editione Tergobyssena ττ. κα. [conf. supra, vol. VIII. p. 328. sqq.]

Eutychius tom. II. annal. p. 64. 323. sqq. 348. sqq. alique historici Nicephorus CPol. Theophanes, Zonaras, Cedrenus etc.

Germanus de sex synodis oecumenicis apud Steph. le Moyne tom. I. Var. sacr. pag. 77. seq. alius de septem synodis Anonymus, ibid. pag. 105. seq. 121. seq.

Humbertus cardinalis aduersus Graecos de azymo et fermentato apud Baron. tom. XI. Annal. pag. 798. sq. vbi etiam Honorii a synodo VI. cum Macario, Cyro, Sergio, Pyrrho, Paulo, Petro anathematizati meminit.

Ioannes Damascenus de haeresibus c. 83. et 99. et de orthodoxa fide III. 16. et de duabus voluntatibus tom. I. p. 527. seq. et homilia in sabbatum sanctum tomo II. p. 820. Harmenopolus de sectis cap. VIII. etc.

Ioannes eleemosynarius, papa Alex. Vide *Combesfii* hist. Monothelitarum pag. 26. seq.

Ioannis, papae romani, typus aduersus Monothelitas ad Dauidem et Heraclium, Heraclii imp. filios, missus memoratur in synodico Pappi cap. 130. [conf. *Oudin.* comment. etc. I. col. 1617. *Hart.*]

[P] S. Maximus confessor, de cuius scriptis dixi volum. VIII. pag. 729. sq. [f. vol. IX. pag. 635. sqq. n. ed.]

Nicetas Choniates in thesauro orthodoxae fidei, tomo XV. adhuc inedito.

Paulus diaconus VI. 4. de gestis Longobardor. vbi male *Gregorius* CPolitanus vocatur pro *Georgio*.

Photius

y) Conf. *Walch.* hist. haer. tom. IX. pag. 78. sqq. 662. sq. etc. *Hart.*

Vol. XI.

V

Photius in cod. XIX. bibl. et de septem synodis: nec non libello de voluntatibus in Christo gnosticis, cum Anonymi (Turriani ni fallor) diss. aduersus Photium a Steuartio edita. Vide quae dixi volum. IX. p. 520. et 560. [quae initio vol. sequentis legentur.]

Sophronius Hierosol. cuius synodica inserta actis concilii VI. actione XI. Etiam aliam exinde publicasse, aliaque synodo congregata Monothelitas damnassee suspicatur Combesius p. 32. seq. [v. *Walch*. l. c. IX. p. 523. sqq. et quae ad indic. anteced. sub h. v. adnotata sunt. *Harl.*]

Synodicon Pappi cap. 121. sqq. ad 137.

E recentioribus scriptoribus:

Natalis Alexander in selectis historiae eccles. capitibus saeculo VII. p. 23. sqq. edit. in fol. et in dissertatione V. quae et aduersus Monothelitarum haeresin.

Leo Allatius lib. I. de consensu vtriusque ecclesiae cap. 26. p. 451. sqq.

Gottfr. Arnold. Kirchen und Ketzer Historie etc. tom. I. lib. 7. cap. 4. p. 301. sq. edit. Schaffhausen, 1740. fol.]

Caesar Baronius tomo VII. Annalium, et alij saeculi VII. scriptores ecclesiastici, nec non ad acta concilii sexti *Seuerinus Binius*, et in notitia ecclesiastica *Ioannes Cabassutius* etc.

[*Fridem. Bechmanni*, D. et Prof. theol. Jenens. Haeresiographia, Ienae 1700. 4. p. 133. sqq. conf. *Buddei* Isagoge etc. p. 918. *Harl.*]

Caspar Calucrius in fissuris Sionis, Lips. 1705. 4. p. 285. sqq.

D. Martinus Chladni diss. de Monothelismo Honorii papae in concilio VI. damnati, aduersus Biniuum et Cabassutium. Witeb. 1710. 4.

Franciscus Combesius prolegomenis et notis ad S. Maximi, Monothelitarum mallei, opera: nec non in historia haereseos Monothelitarum, et diss. apologetica pro actis sextae synodi aduersus Albertum Pighium et card. Baronium, nec non de Honorii causa eiusque iustitia. Paris. 1648. fol. in tomo II. auctarii noui bibliothecae patrum. Historiam illam, a sacra congregatione prohibitam, narrant, ob quaedam durius dicta in Baronium, Honorii papae defensorem. Vide *Io. Launoii* epistolas pag. 555. edit. Lond. In eandem propterea inuehitur *Theophilus Raynaudus*, tom. XII. opp. p. 660.

Lambertus Danaeus ad S. Augustinum de haeresibus supplemento, cap. 93. et alij de haeresibus scriptores, vt *Alphonfus de Castro*, *Gabriel Prateolus*, *Bonauentura Maluasia* etc.

[P] *Antonius Desallier* in historia Monothelitarum, Paris. 1679. 8. quam a Casp. Sagittario tom. II. introductionis ad hist. eccles. p. 691. memoratam haud vidi.

Ioannes Forbescius in instructionibus historico-theologicis libro V.

Dionysius

Dionysius Petavius libro VIII. et IX. dogmatum theol. de sacra Verbi incarnatione.

[*Pfaffius* in Introduct. in histor. theol. litterar. p. 251. not. 39. *Harl.*]

Albertus Pighius, cuius Hierarchiae ecclesiasticae assertionem libris VI. editam habemus, Colon. 1572. fol. diatriba, qua actis sextae synodi auctoritatem conatur detrahere, confutata a Combesio in dissert. apologetica pro actis sextae synodi, post histor. Monothelit. pag. 66. seqq.

Caspar Sagittarius introductione in historiam ecclesiasticam, tom. I. pag. 1070. seqq.

Wolfgangi Davidis Schoepfi diss. historica de Monothelitis. Witeberg. 1682. 4.

[*Io. Matthias Schroechh.* in *Christliche Kirchengeschichte*, tom. XX. pag. 386-458. qui de tota controuersia, de multis et adseculis et oppugnatoribus, in indice antea memoratis, folleter agit, et in fine moderate iudicat: pag. 454. sqq. curate disputat de *Maronitis*, quorum in oriente coetum non incongrue Monotheticam ecclesiam dici, docere instituit *Io. Ern. Gerhardus* in diss. de eccl. Maronitarum Ienae 1668. 4. atque *Maronitas* a quibusdam haberi Monothetarum foetum, obseruauit *Moshem*. in *Institutt. hist. eccl. antiquioris* p. 499. idque ostendit *Renaudot* in *hist. patriarch. Alexandrin. Iacobit.* pag. 149. sq. Add. de Maronitis *Affemann*, qui ipse se in fronte operis profitetur Syrum Maronitam, in *Bibl. Orientali Clementino-Vaticana*, tom. I. p. 498. vbi de *Ioanne Marone*, patriarcha Antiocheno, circ. a. C. 700. auctore sectae, vbertim agit, et ex *Stephani Edonensis*, patriarchae Antioch., *Vindiciis Maronitarum* lib. I. cap. 7. sqq. acta Ioannis Mar. summam syriace et lat. excerpfit; p. 501. sqq. de eorum origine p. 507. et p. 508. ac pag. 524. Maronitas ab haereleos crimine vindicare adlaborat: it. in tom. II. p. 204. 291. vbi et pag. 298. eos contra Gregorii Bar-Hebraei calumnias, ab haeresi Monothelismi et Monophysismi liberare sustinet, etc. — in tom. IV. p. 433. sq. 789. sqq. 903. sqq. *Harl.*]

D. Aegidii Strauchii diss. de Monothetarum haeresi, Witeb. 1665. 4.

Io. Caspar Suicerus in thesauro ecclesiastico, voce *Θελμα*.

Io. Baptistae Tamagnini Veneti [siue potius *Ant. Mich. Fouquieres*, Paris. mon. Benedict.] historia Monothetarum et Honorii controuersia, scrutiniis octo comprehensa. Opus postumum. Paris. 1678. 8. *Journal des Sauans* a. 1678. p. 328. et *Giornale de letterati di Roma* 1678. p. 133.

[In primis commendanda est diligentia *Walchii*, theologi quondam Gottingens. qui in *hist. haeres. saepius* laudata, tom. IX. p. 1-166. omnia paene scitu memorabilia de illa secta, de Monothelitis, eorum scriptis fatisque curate collegit, moderate expendit atque iudicauit, et multos libros locaque de illis excitauit. *Harl.*]

[Add. *P. Iac. Chmel* *Vindiciae Concilii Oecum. VI. quois aequitas et veritas censurae synod. aduersus Honorium I. ostenditur. Accedit Diss. de ortu et progressu Monothetarum. Prag. 1777. 8.*]

GERMANVS ex Cyzici metropolita *) a. 715. patriarcha CPol. sed quod Leonis
V 2 Ifauri

2) Vide vitam *Stephani iunioris* in *analectis Cotelarii* pag. 404. et *Anonymi narrationem de S. graecis Benedictin.* siue tomo IV. monumentor. Germano, quam graece et latini exhibet *Combesius*

Isauri imp. edictis contra imagines promulgatis constanter resisteret, a. 730. deiectus *), successorem habuit Anastasium iconomachum, et priuatus a. 740. diem obiit, post mortem ab iconomachis a. 754. sub Constantino Copronymo CPoli congregatis anathemate percussus cum Georgio Cyprio et Ioannē Damasceno **). [P] A Graecis et Latinis colitur vt ὁμολογητὴς siue Confessor, XII. Maii, vide *Henschenium* in actis sanctor. tom. III. Maii pag. 155. seqq. Scripta eius sunt:

I. *De sex synodis*, περὶ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν συνόδων, πίσσαι εἰςὶ καὶ πότε καὶ διὰ τί συνεβλήθησαν, de synodis oecumenicis, quot, quando et quare fuerint congregatae. Sine

figus in auctario nouo bibl. patrum p. 1462. seq. vbi patriarchatum CPol. gessisse dicitur annos XIV. et menses VI. *Fabr.* Conf. supra in vol. X. p. 231. — *Vita Germani*, in cod. *Barocc.* CCXL. inc. Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν. — *Florentiae* in bibl. Benedictin. b. Marine. v. *Montsaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 414. A. — In epistola Nicaenae synodi ad Alexandrinorum ecclesiam, edita gr. et lat. a *Montsaucon.* in bibl. Coislin. p. 96. sqq. bis n. p. 99. et 100. laudatur *Germanus*. — De *Germano* I. vid. etiam *Pagii* critic. Baron. ad a. 714. II. pag. 255. a. 726. nr. IV. p. 357. a. 730. I. — IV. p. 387. sqq. tom. XII. — *G. Caue* hist. lit. SS. eccl. tom. I. pag. 621. sqq. — *C. Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. I. p. 1673. sqq. ad ann. 720. contra *Cau.* — *Assmanni* Kalendar. eccles. vniuers. tom. VI. p. 341. — *Du Pin* hist. eccl. vol. VI. p. 92. — *Moller.* Homonymoscop. sect. II. cap. 3. §. XXXI. p. 465. sq. — *Le Quien* oriens christ. tom. I. pag. 235. *R. Ceiller* hist. gen. des Aut. eccl. tom. XVIII. p. 62. — *Hamberger.* zuverläss. Nachricht. part. III. pag. 524. sq. — *Saxii* Onom. lit. part. II. p. 83. ad a. 715. — *Walch.* in hist. haeresum etc. german. scripta, tom. X. cap. IV. de controuersia, propter imaginum cultum orta, pluribus locis, pag. 98. sqq. 166. sq. 186. sqq. de Baronii in Annal. a. 726. §. 1-40. etc. narratione de ista controuersia: tum p. 191. sqq. de Ludou. Maimburg. narratione in histoire de l'heresie des iconoclastes p. 95-113. part. III. edit. eiusdem Histoires, Paris. 1686. 4. dein de narrationibus Natalis Alexandri, Frid. Spanhemii, Iac. Basnagii, Ant. Pagii et Mosheimii in eius hist. eccl. a Schlegelio versa, part. II. pag. 55. Idejn *Walch* p. 191. sqq. plura de Germano collegit, suumque subiunxit iudicium. Porro p. 238. sqq. multa de eo traduntur, interdum examinantur. — *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XX. p. 135. sq. de *Germani* sermonibus, (qui interdum Ger-

mano II. saec. XIII. adtribuuntur,) in praesentat. adnuntiat. et dormit. S. Mariae, et pag. 526. sqq. de cultu imaginum, ab illo acriter constanterque probato defensoque. — *Theophil. Sigefer.* Bayer. in epist. ad De la Croze in Thesaur. epistol. Lacroz. tom. I. pag. 27. animaduertit, *Mar* esse honoris vocabulum, at honorificentius, quam *Kūr*, recentiorum Graecorum titulum; hinc Thomaum quemdam, ab Antiocheno patriarcha imperatorem, ab incerto autem Theophanis continuatore fol. 296. *Μαροδωρ* esse nuncupatum, titulo vtique potentiae argumento a Syris accepto: ex eo *Germanum* patriarch. CPolit. apud Pachymereim vocatum esse *Μαρκίτταν* sic enim Persas vfos esse hoc vocabulo, prouti fere tituli soleant mutui fieri. *Harl.*

*) [Aut se ipse abdicauit munere. v. *Walch.* hist. haeres. tom. X. p. 240. sqq. *Harl.*]

aa) *Γερμανῷ τῷ διγνώμῃ καὶ ἐυλολῶτερῃ ἀνάστημα.* Refertur in actis synodi Nicaenae secundae actione VI. vbi Germanus defenditur, celebraturque his verbis: *Γερμανῷ τῷ ἐν ἱεροῖς γραμματεῖσι ἀντιδραμῆτι, καὶ ὡς Σαμαὴλ ἐκ βροτῶν τῷ Θεῷ ἀντιδραμῆτι, καὶ τῶν θεσπεσίων πατέρων Ἰφαιμῆτι, ἔ ταις διαλογαῖς ἐξακολουθεῖν ἀναγκαῖον, διαβεβήντα τὰ συγγραμματα ἐν πάσῃ τῇ εὐκρίνῃ. Καὶ γὰρ ὁ ὡς τῷ Θεῷ ἐν τῷ λάργγι αὐτῷ, καὶ ἐμφανῶς δισκομαι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῷ ἀποτιζόμεναι κατὰ τῶν ἀποστόλων τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει.* *Fabr.* v. *Manfi* collect. concil. ampliff. tom. XIII. pag. 203-363. *Walch.* hist. haer. tom. X. pag. 309. sq. et pag. 397. sq. coll. tom. IX. p. 448. p. 465. et 471. de Germano, qui aliquamdiu Monotheletarum sectae adhaesit, dein eam deseruit: in tom. X. pag. 398. idem disseruit de *Georgio Cyprio* et memorauit *Manfi* collect. tom. XIII. pag. 357. aliosque VV. DD. *Harl.*

Sine nomine auctoris et tantum vsque ad verba pag. 79. v. 12. edit. Stephani le Moyne, *ιδὴ πρὸς μείζονα γνῶσιν*, graece et latine ediderat *Christophorus Iustellus*, Paris. 1615. 4. cum Nomocanone Photii: vnde recusum hoc scriptum in *Henr. Iustelli* bibliotheca canonica p. 1161. et in conciliis Harduini tom. V. pag. 1485. Sed integrius et Germano auctori vindicatum dedit *Stephanus le Moyne* in tomo. I. Variorum sacrorum Lingd. Bat. 1685. et 1694. 4. pag. 68 - 80. [Inde repetitum in Galland. bibl. PP. XIII. 230. sqq., *Beck.*] Incipit: *χρὴ πάντα χριστιανὸν γινώσκειν ὅτι ἔξ εἰσιν ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος*^{bb)}. Ad didit *Lemonius* pag. 81 - 123. aliam iunioris scriptoris relationem de *synodis oecumenicis septem*, quam graece, sed minus plenam et integram e codice bibl. Augustanae vulgaverat *David Hoeschelius*, dicaueratque Theodoro Cantero, Augustae Vindel. 1595. 4. Incipit: *χρὴ γινώσκειν πάντα χριστιανὸν ὅτι ἑπτὰ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ γεγονῶσι σύνοδοι*. In conciliis *Harduini* tom. V. pag. 1492. adnotatum est libellum synodicum, quem Argentorati a. 1601. 4. graece et latine primus vulgavit *D. Ioannes Pappus* et MS. codex regis Gall. 2951. p. 219.^{cc)} *Cyrillo* episcopo Hierosol. adscribit, Germano apud *Lemonium* p. 68. tribui. Sed error est, non enim hic libellus synodicus, saeculo nono extremo compositus, verum illa, quam dixi, synopsis de sex synodis, Germano a *Lemonio* vindicatur. In hac tamen non legitur, quod *Canisius* tom. III. Antiqu. lect. graece et latine vulgavit de Gregorii thaumaturgi professione fidei ex *narratione* S. Germani oecumenici patriarchae ad *Anthimum* diaconum de *sacris synodis*, et *quaenam quouis tempore apostolicas praedicationi haereses succreuerint*. Exstat etiam breue hoc scriptum latine in supplemento bibl. patrum *Morelliano* Paris. 1639. tom. I. pag. 709. et in bibl. patrum *Colon.* 1618. tom. VIII. atque *Lugd.* 1672. tomo. XIII. *Fabr. Oudin.* l. c. contendit, omnia Germano I., quem circa a. Ch. 728. vel 729. mortuum esse arbitrat, inscripta, iunioris esse *CPolit.* s. Germani II. quem sub initium saec. XIII. a. 1222. et sqq. floruisse probatum iuit. — In cod. *Coisl.* CCXI. *Germani* enarratio de synodis, quae celebratae sunt: inc. *Σοφῶν ἀνδρῶν αἱ ἐρωτήσεις, μελέτης*, et in cod. CCXCVI. ex apostolicis constitutionibus et ex *Germano*, C. P. quaedam. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 269. et p. 413. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* CLXXXV. *Germ.* de sex synodis etc. inc. *χρὴ πάντα χριστιανὸν γινώσκειν*. — *Londini* in cod. collegii *Sionensis* IV. f. nr. 4068. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. 1. pag. 106. *Germani* liber ad *Anthimum*, etc. — in cod. VIII. *Thom. Gale*, f. nr. 5842. cat. cit. *Germ.* enarratio de S. synodis deque haeresibus; quotquot a tempore SS. apostolorum subortae sunt. — *Dublino* in collegii S. Trinitatis cod. CCCXXV. siue nr. 465. cat. cit. II. 2. historia de synodis cum aliis fragmentis etc. — Secundum *Montfauc.* in *Bibl. biblioth.* MSS. II. pag. 1319. *A.* in cod. *Maxariu.* de septem synodis, vbi et quando et aduersus quos celebratae, sine nomine auctoris. *Harl.*

II. *Epistolae tres ad Ioannem* episcopum Synadensem (*Συναδων*) in Phrygia Salutaris, ad *Constantinum* Nacoliae, in eadem Phrygia, et ad *Thomam* Claudiopolitanum: insertae actis septimae synodi, Nicacae ao. 787. celebratae, actione IV. tom. III. *Binii* pag. 577. tom. VII. *Labbei* pag. 289. seq. et tom. IV. *Harduin.* pag. 240. vna cum Gregorii I. papae epistola ad Germanum data pag. 232. *Fabr.* In *Mansii* ampliss. conciliorum collectione sunt 1) tom. XIII. p. 91. sqq. *Gregorii* II. epist. ad Germanum, patriarch. *CPolit.* sine anni

V 3

nota.

bb) V. infra, vol. XI. pag. 165. sqq. ed. vet. *Harl.*

cc) V. infra vol. XI. p. 184. sqq. et 544. vet. ed. *Harl.*

nota; 2) *Germani* ep. ad Ioann. Synadensem, ib. pag. 99. sine anni nota; 3) eiusd. ep. ad Constantin. Nacol. ib. p. 105. sine anni nota; 4) eiusd. ep. ad Thomam Claudiopolit. ib. p. 107. teste *Walchio* in hist. haeres. tom. X. p. 98-106. qui illas epp. vberius recenset. Add. p. 171. sqq. *Harl.*

[P] III. Ἀναποδοτικός ἢ ἀνάδευτος, retributorius et incorruptus, siue apologia adversus criminatores et corruptores scriptorum Gregorii Nysseni, lecta olim Photio cod. CCXXXIII. et hodie deperdita. Vide quae dixi volum. IX. pag. 488. [f. vol. X. pag. 758: nou. ed.]

IV. *Sermones varii et hymni.* Auctor brevis elogii de S. Germano apud Combefium p. 1464. τὸν τῆς ἀληθείας καλὸν ἐρδοτομήσας λόγον, λόγους μὲν ἱκανὸς πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἔγραψε, τὰς εὐσεβῆντας ἐνεργειῶν. ὕμνος δὲ διαφύρων ἐξέδωκε τὰς ἀγίας ἐπειρῶν, καὶ ἁσμάτια πρὸς δοξολογίαν τῶν θαυμασιῶν ἔργων τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὧν εἰς πάντεσσι σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἐκπτώσεως ἐνήργησεν. *Veritatis sermonem recta fide docens, sat multos scripsit sermones ad communem utilitatem, quibus pios demeretur; sed et varios hymnos edidit laudandis Sanctis, ac cantica admirandis divinae gratiae celebrandis operibus, quibus Deus humani generis ruinam de integro reparavit* ^{ad}). In fronte Triodii Graecorum, excusi Venetiis 1601. primo statim loco occurrere effigiem Germani inter Melodorum sacrorum icones illi praefixas notare me memini supra pag. 132. [supra p. in h. vol. in cat. Melodor. graec. *Harl.*] *Sermones huius Germani sunt:*

1) Ἐγκώ-

^{ad}) Obseruandum est, in nonnullis codd. catal., praecipue indicibus ad illos, ex gr. in catal. MSS. Angliae etc. plurimos sermones adscribi Germano II. atque ab *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. col. 55. sqq. in recensione sermonum aliorumque opusc. atque codd. in M. Britanu. bibliothecis adseruatorum, in quibus custodiuntur illi, omnes memoratos sermones Germano II. adscribi, iam praeeunte *Allatio* in diatr. de Symeonum scriptis, pag. 264. — De quibusdam edd. v. catal. bibl. *Leidensis*, p. 44. — In cod. *Escorial.* *Germani* sermo in Mariae praesentationem in templo et in eius dormitionem et alia varia, teste *Plüaro* in itin. per Hispaniam p. 170. — Secundum *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 134. C. *Germani* C. P. Theoria et sermones, in cod. *Vaticano.* — p. 497. C. sermones de processione Spiritus S. *Mediolani* in b. Ambros. — pag. 1308. A. B. plura opusc. utriusque Germani, non singulatim indicata, in codd. *Mazarin.* — pag. 1312. C. in cod. *Mazar.* LX. *Germ.* patriarchae CPol. dioptra animi

et carnis, versibus politicis; eiusd. versus alii politici, ex historiis compositi, *de compunctione*; scripsisse librum, notatur. Georg. Geloidam; at *Montfaucon*, auctor, ait, forte sit S. Germanus, non senior, sed iunior et latinis infensor. ibid. pag. 1042. C. in cod. *Coislin.* serm. slavice versi — *Florent.* in cod. Laurent. X. nr. 71. plut. 5. *Germani* versus alterni Christi et Mariae, scripti in eo templo, ubi a. 318. patres congregati fuerunt. v. *Bandini* cat. codd. graec. Laur. tom. I. p. 28. — in cod. tom. p. 78. in cod. XL. nr. 64. Tomus *Germani* de non diripiendis episcopatus bonis, post mortem episcopi: inc. Ἀναστρεψάμενοι πάντα τὰ ἔθνη. deest in Leunclauui iure graec. roman. — Versus politici *de compunctione*, *Paris.* in cod. bibl. publ. MMDCXLVIII. inc. ἐκάλει βλήσας ὁ ἄνθρωπος. Illi versus in cat. MSS. regg. bibl. publ. vol. II. 547. tribuuntur *Germano* saec. XIII. patriarchae CPolit. et dicuntur esse nondum editi. — *Oxon.* in cod. Barocc. CX. *Germani* patriarchae hymni aliquot versibus politicis: inc. τὸν πρῶτον σωτῆρα ἐν βρετοῖι. *Harl.*

1) Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον, in *S. Deiparam*, quando triennis praesentata in templo, et in sancta sanctorum a suis parentibus illata. Incipit: ἰδὲ καὶ πάλιν ἐτέρᾳ πανήγυει. Edidit graece et latine *Petrus Pantinus* cum aliis quibusdam Io. Chrysostomi, Antiochi, et Io. Damasceni, Antw. 1601. 8. Vnde recusa in tomo II. auctarii bibl. patrum Ducaeani p. 445. et in bibliothecae patrum Paris. a. 1644. 1654. tom. XII. atque ex recensione *Francisci Combesii* ad duos regios et vnum Mazarinianum codicem, cum eiusdem versione in auctario nouo tom. II. p. 1411-1462. Paris, 1648. fol. Latine ex Pantini versione in tomo octauo bibl. patrum Colon. 1618. et ex Io. Matthaei Caryophili, in Mariali Hippolyti Maraccii, Rom. 1650. 8. et ex Combesii, in tom. XIII. bibl. patrum Lugd. 1672. *Fabr.* Conf. infra, vol. XIII. p. 751. nr. 8. In multis autem codd. mss. adhuc leguntur hic et sequentes sermones. Hic igitur primus est in cod. *Augustano* Vindel. v. *Reiser.* indic. MSS. Aug. p. 23. nr. 16. — *Vindobon.* in cod. cael. CLI. nr. 25. v. *Lambec.* IV. p. 298. — ibid. p. 358. seq. in cod. CLI. nr. 16. citatur *Germanus* inter testimonia variorum antiquor. de obdormitione *Mariae*. — in vol. VIII. p. 111. in cod. VI. nr. 3. orat. de praesentatione *Mariae* in templo etc. quem codicem propter variantes lectiones cum edit. Combesii diligenter conferendum censet *Lambec.* — Eadem orat. in cod. XL. nr. 5. v. *Lambec.* ibid. p. 823. seq. et supra in vol. X. p. 240. et p. 279. ibid. p. 280. et p. 281. oratt. in salutationem ab angelo factam. — Sermo I. etiam in codd. *Coislin.* CV. nr. 3. — CCLXXIV. — CCCIV. nr. 8. — CCCVI. nr. 18. d. 21. Nou. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 178. 388. 418. et 422. — *Paris.* in bibl. publ. homilia in praesentationem in nouemdecim codd. v. indic. ad vol. II. cat. voc. *Germanus*. — *Florent.* in codd. *Laurent.* XXXI. nr. 5. plut. 9. — XXXI. nr. 6. plut. 10. — XV. nr. 2. plut. 11. et IV. nr. 17. plut. 4. v. *Bandini* cat. codd. gr. *Laurent.* tom. I. p. 442. 495. 510. et 521. — *Venet.* in codd. *Nanianis* LXIII. nr. 41. — LXXIII. nr. 19. d. 21. Nou. — CCCVIII. — v. cat. codd. *Nan.* p. 106. 149. 522. — *Taurini* in codd. regiae LXX. — CXXXV. — CXLVIII. et CLXVI. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 167. 231. 239. et 254. — In codd. *Mazarin.* LXXIII. et LXXV. orat. in obdormit. *Mariae*, teste *Montfauc.* in *Bibl. biblioth. MSS.* p. 1317. B. et 1318. A. — in bibl. *Sfortian.* codd. nr. 19. et alio atque in cod. *Mazarino.* v. *Montfauc.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 696. C. et 701. C. et 1318. — Secundum cat. MSS. Angliae etc. I. in cod. *Barocc.* CXXXII. — ibid. in codd. *Selden.* LIII. siue nr. 3383. et nr. 3397. catal. *Harl.*

2) Εἰς τὴν ἁγίαν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοῦκος καὶ ἀειπαρθένου *Μαρίας*, in beatam dormitionem sanctissimae dominae nostrae *Deiparae*. Incipit: πανσάσωσαν τῶν αἱρετικῶν οἱ ἀμαρτῆς καὶ ἐμβρόντηται λόγοι. Cum *Andreae Schotti* versione exstat in tomo II. Auctarii Ducaeani p. 458. et in bibliotheca patrum Paris. 1644. 1654. tom. XII. et cum noua versione *Francisci Combesii*, in huius nouo auctario bibl. patrum tom. II. p. 1455. Eadem versio in tomo XIII. bibl. patrum Lugd. et in bibl. *Combesii* concionatoria. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 284. et *Schroeckh.* Hist. eccles. christ. tom. XX. pag. 135. — Recusa est illa oratio graece in *Io. Patusae* Encyclopaedia philolog. Venet. 1710. 8. tom. II. p. 332. sqq. — Exstant MSS. in dormitionem, *Paris.* in bibl. publ. octo codd. v. indic. ad tom. II. catal. sed quatenam sit trium eiusdem argumenti oratt. nullibi adnotatur. — Eadem orat. prima, cum duabus sequentibus *Oxon.* in cod. *Barocc.* CXCIX. — In cod. *Vindobon.*

dobon, caef. XXXI. nr. 13. est narratio fabulosa, f. anonymi alicuius auctoris commentar. histor. de imagine S. Mariae, quam *Germanus* patriarcha CPol. in itinere suo Hierosolymitano ex eiusdem Mariae archetypa imagine non manufacta — vivis coloribus diuinitus impressa curavit in tabula quadam depingi, etc. de qua narratione et imagine, huiusque miraculis, quae vulgo olim credebantur, multus est *Lambec.* VIII. p. 692-713. conf. supra, vol. X. p. 285. seq. — Idem *Lambec.* ibid. p. 360. sqq. locum quemdam orationis in ed. Paris. auctarii bibl. patrum graeco lat. Paris. 1648. tom. I. pag. 1465. copiose illustrat emendatque *Harl.*

[P] 3) In eandem dormitionem S. Mariae, homilia altera, ab eodem Combesifio in eodem secundo novi auctarii tomo primum edita graece et latine pag. 1445. Incipit: ὁ χρεω-
των πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην ἀνυμνεῖ. Germani, qui tempore Leonis Isauri ob ima-
ginum cultum adflectum in exilium actus est, homiliam εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, citat
Georgius Pediasimus in historia inedita, quam evoluit Petrus Pantinus. Hiatus, qui in hac
posteriore homilia apud Combesifium exstat p. 1449. ita supplendus est ex Caesareo codice:
οἱ μὲν ἄγγελοι καταβατικοὶ πρὸς τὴν συγκατάβασιν τῆς κατὰ Φημὶ κηρύσεως τῆς Θεῆς γε-
γονότες, οἱ δὲ ποιμένες ἀναβατικοὶ πρὸς τὴν ἀνω τῆς Θεῆς καὶ δεδοξασμένην ὑψωθέντες ἀξίαν.
Vide *Lambecium* VIII. p. 130. *Fabr.* f. p. 278. seq. ed. Kollar. ex cod. XIV. nr. 33. — ibid.
nr. 34. est eiusd. Germani orat. 2. inc. παυσάσθωσαν et nr. 35. orat. 3. init. Φημὶ καλὴ
et a p. 282-410. nimius est de Mariae adfumptione. — Ibid. p. 112. est nostra tertia in cod.
V. nr. 6. v. supra, in vol. X. p. 284. — item in codd. *Baroc.* CLXXIV. — CXCIX. vna
cum sequenti orat. et CCXXXIV. — *Morganar* in cod. synod. CCLXXI. nr. 69. atque in
eod. cod. nr. 68. est *Germani λόγος α.* in eundem festum diem, f. in Mariae dormitionem,
et inc. τίς ὁ συναθροισμός. *Harl.*

4) In eandem dormitionem, εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς Θεομήτορος, homilia
tertia, cuius initium: Φημὶ καλὴ καὶ ἀγαθὴ λιπαίνει κατὰ τὸ γεγραμμένον ὡς αἶ. ὅθεν καὶ
ἡ περὶ τῆς σωματικῆς κοιμήσεως τῆς ζωοτόκου καὶ ἀεπαρθένης Μαρίας διήγησις. Graece et
latine dedit idem *Combesifius* ad calcem Theodoti Ancyran. Paris. 1675. 8. MSta in bibl.
caesarea, teste *Lambecio* VIII. p. 131. [f. p. 280. Kollar. in cod. XIV. nr. 35. — *Florent.*
in cod. Laurent. XV. nr. 25. plut. II. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 511. et aliis in eod.
iam memoratis. add. supra, in vol. X. p. 284. *Harl.*] Latine iterum *Combesifius* in bibl.
concionatoria, codice bibl. Mazarin. vius et altero Raphaëlis du Fresne, in quo tribuitur
Germano τῷ ὁμολογητῇ. Historica est, et nonnulla tangit ex Melitone et aliis Apocryphis.

5) Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, in sanctissimae Dei genetricis
Annunciationem. Incipit: τῆς παρέσης τιμίας καὶ βασιλικῆς συνάξεως. Per ethopoeiam
dialogi more colloquentes fuit angelum et Mariam atque Iosephum. Primum edita haec
homilia

es) Allatus pag. 104. de Simeonibus testatur, πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην ἀνυμνεῖ, [v. supra, vol. X. p. 199. *Harl.*] aliam Germani CPol. homiliam in S. Michaelēm ἑρχεμένην incipere iisdem verbis: ὁ χρεω-

homilia [sed magna ex parte mutila et imperfecta,] graece et latine a laudato *Combesius* tom. II. apudatui noui p. 1443-1444. Integrior exstat in codice caesareo, de quo *Lambecius* V. p. 26. [f. p. 59. Koll. in cod. CCX. nr. 28. *Harl.*] In alio male refertur ad Chrysostomum. id. VI. p. 128. *Harl.* siue p. 280. Kollar. in cod. XXVII. nr. 15. — *Oxon.* in cod. Baroco CXLVIII. nr. 2. — in cod. *Th. Gale* XXXV. siue nr. 5869. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. — *Paris.* in cod. DCCLXXIII. nr. 54. bibl. publ. Conf. supra, vol. X. p. 281. *Harl.*

6) Εἰς τὰ ἑγκαινία τῆς εὐβασμῆς τοῦ, in encainia venerandas aedis S. Mariae, inque sanctas fascias Domini nostri Iesu Christi, et in depositionem atque adorationem zonas S. Dei genetricis. Incipit: δέδοξασμένα ἑλευλήθη περὶ σβ. Edidit graece et latine cum noua versione idem *Combesius* in madipulo originum rerumque CPol. p. 232-241. Paris. 1664. 4. Idem huic Germano tribuit, licet ad iuniorem referre malint alii cum praeclearo Caueo. Latine dederat *Lipomannus* tom. VI., et *Surius* ad 31. Augusti. *Fabr.* — *Florentiae* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 47. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. Laur. tom. I. p. 457. — in cod. *Coisl.* CCCLVII. nr. 56. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 425. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MCLXXVI. nr. 42. — MCLXXVII. nr. 34. et MCXCIV. nr. 11. — it. MCDLIII. nr. 27. — In cod. *Guil. Laudi* LXXXIV. f. nr. 726. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — in cod. *Marin.* LXIX. nr. 39. teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1316. E. De aliis Germani orat. in encainia et in zonam Mariae, v. supra vol. X. p. 285. et p. 284. et p. 285. de Germani orat. II. in Mariae ingressum in sancta scorum. Sed orationes in Mariam abiudicat Germano I. *Oudin.* in comm. de SS. eccl. II. p. 55. seq. quem consules. — *Florentiae* in cod. Laurent. VI. nr. 8. plut. 86. est inter alia Germani testimonium de praescientia dei ἐν τῷ αἰς τὸν εὐαγγελισμόν καὶ νέος. *Harl.*

[P] 7) Quae sub Germani nomine exstat homilia in Natiuitatem S. Mariae in tomo secundo auctarii Ducacani p. 450. cum versione Andreæ Schotti, atque incipit: αἱ μετὰ τῶν γῆ σπιδάμῃ, Andream Cretensem habet auctorem, non Germanum, nec Georgium Nicomediensem, ut notauit hoc ipso volumine p. 128. et 610. 611. [ed. vet. add. supra, vol. X. pag. 278. *Harl.*] Plerasque huius Germani homilias latine cum notis edidit Hippolytus Maraccius, Lucensis, Rom. 1650. 8. inscripsitque S. Germani Mariolo. [add. *Caus.* l. c. II. p. 289. ibique not. e. *Harl.*]

V. Huic Germano etiam *Richardus Simon* ^{f)} tribuit *Θεωρίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ μυσταγωγικὴν* siue *allegoricam expositionem liturgiae*, quae in aliis codicibus ad S. Basilium ^{g)}, in aliis ad Athanasium vel Cyrillum Hierosol. aut Alexandrinum, vel ad Chrysostomum refertur, in MS. bibl. Coislinianae ^{h)} plane tribuitur Iacobo, fratri domini, quem nullius istorum

f) Vide *Rich. Simonis* notis ad Gabrielem Severum Philadelphiensem pag. 249. 257. et bibl. chelise tom. II. p. 174. seqq.
g) V. supra ad vol. IX. p. 47. sq. *Harl.*
h) *Montfauconus* in catalogo MSS. graecorum bibl. Coislinianae pag. 238. hunc exhibet ti-

tissum: *Ἱερεὺς ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐξήγησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ μυστικῆς ἐκδόσεως πρὸς διευρίαν, συντάχουσα κατὰ τὴν ἰακώβου. τὴν ἀδελφίδα κατὰ Βασίλειον τὴν μεγαλή, καὶ κατὰ Ἀθανάσιον καὶ Κυρίλλον τὸν Ἀλεξανδρινόν, καὶ κατὰ Χρυσόστομον.*

sum sit, ac, qualis lucem vidit, ne Germani quidem istius integra ferat aetatem, sed multas recentioribus temporibus passa sit interpolationes, unde Germano iuniori circa a. 1240. defuncto eam tribuere maluerunt Fronto Ducaeus atque Leo Allatus. [nec non *Oudin.* in comm. citatis, tom. I. p. 1674. seq. duce potissimum *Græfnero* in Opp. Ingolstadt. 1616. fol. in tomis III. qui in notis ad tomum II. de S. *Cruce* memoratam *Theoriam* esse alterius Germani, aetate posterioris, arbitratur docetque; Bellarminus de SS. ecclesiast. aliique secus sentiunt. *Harl.*] — De illius editionibus et Rich. Simonis consilio, qui sinceriores et ab interpolationibus multis ope codicis MS. liberatas, dare voluit, non repetam, quae dixi volum. VII. p. 548. [sive vol. VIII. p. 444. seq. nr. 7. add. infra, in vol. XIII. pag. 816. de *Liturgiis* S. S. patrum, Paris. ap. Guil. Morell. 1560. fol. in quo opere pag. 145-179. exstat *Germani*, archiep. CPol. *ἱερωία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μουσικὴ Θεολογία περὶ τῶν ἱεραρχημένων* inquit. *ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς Θεῷ.* Eadem est *Venet.* in cod. Naniano XXXIV. nr. 2. et Germano archiep. CPol. adferitur. v. cat. MSS. Nan. gr. p. 45. — et in cod. *Barocc.* XLII. — it. in cod. eccl. S. Petri ap. Eborac. L. v. cat. MSS. Angl. etc. vol. II. Add. infra in vol. XIII. p. 835. de *Iac. Goar*, qui cum *Euchologio Graecorum*, Paris. 1647. fol. p. 200. sqq. ex MSS. edidit *Missam*, eamque in notis p. 200. et 211. tribuit *Germano* CPol. aliudque breuissimum et antiquissimum eius exemplar exhibuit ex MS. Barberino. — *Paris.* in bibl. publ. codd. DCC. nr. 9. DCCCLIV. nr. 13. memorata expositio adscribitur *Bafilio* — et in cod. CMLXXXV. nr. 16. est anonymi explicatio sacrae liturgiae, et, eadem, ait confector catal. codd. *Par. regg.* II. p. 196. ferme cum illa, quae sub *Germani*, CPolitani patriarchae, nomine prodiit. Inquit. *το σημαντερον ἀνιπτεται.* *Harl.*] Latina interpretatio in bibliothecis patrum saepius vulgata Gentianum Heruetum auctorem habet. [Graece et lat. legitur ap. Gall. bibl. PP. XIII. p. 203. sqq. B.] Ex hac Theoria quoque depromptum est, quod in *Orationem dominicam* sub Germani nomine legitur latine in quibusdam bibl. patrum editionibus, ut Colon. tom. VII. a. 1618. *Fabr. Florent.* in cod. Laurent. X. nr. 9. plut. 5. sunt in orationem dominicam sermones quatuor, h. e. explicati in IV. sermones diuisae, cum multis scholiis, margini adiectis. *Bandin.* autem in catal. codd. graec. Laurent. tom. I. p. 23. aliis inquirendum reliquit, an in cod. custodita expositio pars sit Theoriae rerum ecclesiast. *Harl.*

Fuere praeterea *Germani* duo iuniores, CPolitani patriarchae, vnus Nauplius, ex monacho pio et erudito ad patriarchatum Nicaeae euectus a. 1226. eo tempore, quo Latini CPolin tenebant, defunctus a. 1240. Synodi Nicaenae ab eo habitae meminit *Allatus* III. 12. de consensu p. 1103. *Odoricus Raynaldus* ad a. 1233. etc. *Fabr.* De *Germano* II. eiusque scriptis v. *Cane* Hist. litter. SS. eccl. tom. II. pag. 289. seq. ed. Basil. ad a. 1222. qui ab hoc anno circiter, inquit, patriarcha CPolit. Nicaeae lares fixit, quo translatus fuerat patriarchatus CPol. quamdiu vrbs a Latinis teneretur; sede depositus a. 1240. iterumque restitutus a. 1254. obiit eodem, saltem sequente, anno. Eum quoque a. 1254. restitutum fuisse, prodit *Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. III. pag. 52. sqq. ad a. 1220. qui late persequitur eius vitam, fata, controuersias et scripta, horumque eodd. MSS. atque, ut iam antea significauimus, scripta, quae *Labbeus* in diss. histor. de scriptoribus eccles. a Bellarmino recensitis, tom. I. pag. 350. aliique Germano I. s. seniori adtribuunt, huc Germano II. adferenda censet itque probatum. Add. *Saxii* Onom. lit. II. p. 295. ad a. 1226. a quo anno, ait, patriarcha CPolitani, sed Nicaeae habitans, Latinis quippe vrbs adhuc regiae dominis,

minis, theologis et homiletis, den. a. 1240. — *Spanhem. Miscell. sacra antiq. lib. IV. Opp. tom. II. p. 531.* — *Schroeckh. Hist. eccles. christ. tom. XXIX. p. 411. Harl.*

Inedita Germani II. CPol. scripta.

I. *De processione spiritus S. aduersus Latinos.* Incipit: *ἐὰν ὁ μὲν μένῃτε ἐν τῷ λό-
γῳ τῷ ἐμῷ, ἀλλὰ ὡς μαθηταὶ μὲ ἐστέ.* Collegit auctoritates [P] patrum etiam Latinorum,
graecis tamen verbis expressas, teste eodem *Allatio II. 14. pag. 712. libro I. contra latinos,*
responsione 10. ") citatur a Nic. Comneno p. 356. Praenot. *Myrtagog.* ") *Ex epistola ad*
patriarcham CPol. latinum (Nicolaum) Allatius p. 309. 568.

II. *De azymis ad Theodorum Studitam iuniorem, scriptum inficetum prorsus et*
inscitiae plenum, iudice Stephano de Altimura Ponticensi in Panoplia contra schisma Graeco-
rum p. 358. Fabr. Exstat in cod. Vindob. caes. modo laudato, et Paris. in bibl. publ. cod.
MCCXCV. nr. 3. Harl.

III. *De purgatorio, et IV. de tribus modis administrandi baptismum.* *Allatius t. c.*
pag. 712.

V. *Homilias plures et Catecheses, cum epistola ad Nicolaum grammaticum, seruatae*
in codice Constantiano, cuius notitiam ex eruditiss. Montfauconi catalogo pag. 391. hic adpo-
nere non grauabor.

CODEX CCLXXVIII. olim CCCLXIII. bombycinus, XIV. circiter saeculi, folio-
rum 236. Sancti Germani patriarchae C. P. Sermones et Homiliae.

Fol. 4. S. Germani archiep. C. P. Sermones. Primus in ordinatione eius in patriar-
cham C. P. Init. *Πάλιν ἐπ' ἐμὲ χειρομαχὸς καὶ πνεῦμα, Fabr.* Hic et sequens aliique sermo-
nes quatuor, nec non epist. ad populum CPol. postquam episcopus factus esset, et epistola
ad *Nicolaum grammaticum*, qui ad partes Musulmanorum transierat, et scripta ignominiosa
contra orthodoxam fidem vulgauerat, postea vero ad sanam mentem redierat, *Oxon. in cod.*
Barocc. CXXXI. — Germani sermo, quando archiepiscopus ipse consecratus esset; eiusd.
sermo indictionis initio; eiusdem homilia contra clericos auaros et paraenesis ad parentes de
liberis; homilia de sacra synaxi, et quod adhuc durant miracula, denique sermo in adnun-
tiationem b. virginis, in Thomas Gale cod. XLVI. f. nr. 5880. cat. MSS. Angl. vol. II. Harl.

X 2

2) Els

ii) [S. de ecclesiae orientalis et occidentalis
confensione, cuius locum repetiit *Lambeck. III.*
p. 312. sq. Harl.]

*Spiritus Scti, Azymis et baptismo ex Germa-
ni, patriarchae CPolitani, Nicae residentis,*
responsione ad epistolam papae Gregorii IX. v.
Lambeck. III. pag. 318. sqq. ed. Kollar. — Paris.
in bibl. publ. cod. MCCXXVIII. nr. 2. Conf. On-
dim. l. c. p. 56. sqq. Harl.

iii) *Vindobon. in cod. caeser. LXIV. nr. 27.*
est synopsis testimoniorum S. Script. et SS. patrum
contra Latinorum haereses et errores de processione

- 2) Eis αἵρεσιν ἰνδίκτε. Init. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἔρδ.
- * 3) In Exaltationem S. crucis. Init. Πάλιν ἑορτῆς μυστήριον, καὶ πάλιν.
- 4) Epist. post ordinationem ejus. Init. Ἀββακὺμ πάλαι ἔκεινον τὸν ἐν προφήταις
θαυμ.
- 5) Ad Constantinopolitanos, contra Bogomilos. Init. Ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάν-
δαλα. [conf. Schroeckh. libr. cit. tom. XX. p. 475. Harl.]
- 6) Contra eos, qui conveniunt in ecclesiam. Init. Ἦδη μὲν ὁ τῆς ἡμέρας ὀφθαλ-
μὸς ἥλιος.
- 7) Gratiarum actio pro concursu populi, et contra vanitatem vitæ, Init. Εὐλογη-
τὸς κύριος ὁ ποιῶν θαυμάσια.
- 8) Gratiarum actio de Samfone, de Dauide et contra moechos. Init. Ὡς περ τὰ
ἐν αὐτοῖς φησὶ, ὅταν μὲν αἰεδ.
- 9) Πρὸς τὸς ἱερωμένους etc. Init. - - - Τὸ τῷ προσώπῳ ἐρύθημα.
10. De misericordia et futuro iudicio, Init. Ἐβελόμην καὶ τὸ σήμερον κατενώτερον.
- 11) Quo scopo homo compositus factus sit etc. Init. Ἀσπάζομαι σε, πρωτίτη τῶν.
- 12) De bono in ecclesia ordine etc. Init. Αἱ μητέρες ὅταν ἀπογαλακτίζον.
- [?] 13) De eodem argumento. Init. Ἀδελοσχίσω καὶ πάλιν, ἢ ὑμᾶς πύσχοι.
- 14) De praeparatione ad mysteria accipienda. Init. Ἀλλ' εἰδὲ ὁ παλαιὸς ἑκείνος,
καὶ τῷ σκιά.
- 15) De superhumerali summi pontificis etc. Init. Ὁ μὲν νομικὸς ἑκείνος ἱεράρχης,
καὶ τυπικός.
- 16) Contra clericos inordinatos etc. Init. Οὐκ ἀφύης ἐγὼ τὴν ποιμαντὴ.
- 17) De amore Dei erga homines etc. Init. Τίς ἡ τυραννὶς ἢ ἐκ τῆς πρὸς ὑμᾶς.
- 18) Post reditum ex Lydia, et de condemnatione haeretici Leontii. Init. Λύες με
τὴν γλῶσσαν ἢ παρεῖσα πανήγυρις.
- 19) Homilia κατανυκτικῇ. Init. Ἡ μὲν ἀπολογία τῆς ἐμῆς σιωπῆς.
- 20) De conuentu in ecclesia etc. Init. Τί ἀν' ἀνθρώπων πάθοι ἐπιμαρτυρίαν.
- 21) Quod

- 31) Quod Deus multum curet de hominibus etc. Initium: Φέρει δὲ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν τεχνίτην.
- 32) Quum Canicleus *) diaconum percussit. Init. ὦ λυκεῖα ἔψις, ὦ γάμος ψυχῆς.
- 33) De eodem Canicleo. Init. Οἶμι ἐγὼ, μήτερ, ὡς τίνα με ἔτεκες.
- 34) Ad populum, quod non semel per hebdomadem ad vigiliis in ecclesiam concurrant. Init. Τὴν ποτε, ὦ παρόντες, οἶσθε.
- 35) Quod oporteat os psalmodiis sanctificare. Initium: Κύριε ἡγάπητα εὐπρέπειαν οἴκῃ σου, καί.
- 36) In parabolam coenae apud Lucam. Initium: Ἐχει μὲν τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς σήμερον.
- 37) Gratiarum actio, quod inciderit in morbum in adornanda hac homilia, et de mysteriis sacris. Init. Ἐπαλαμβάνειν μοι ἔπαισα, ὦ φιλόχρ.
- 38) Homilia μεθεόρτιος Christi natiuitatis. Init. τῆς καθ' ἡμέραν μεγαλύνου πτωχείας μου.
- 39) Hom. post festum luminum. Init. Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ.
- 40) Eis τὰ ἀπὸ κρεωφαγίας. Init. Οἶδα, ὡς ἐν θαύματι κείσεται τοῖς πολλοῖς.
- 41) Homilia apologetica de diuturniore silentio. Initium: Ἀγαθόν μοι, ἔτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως.
- [P] 32) Post natiuitatem Christi et ante lumina. Initium: Χθὲς τοῖς λαμπροῖς γενεθλίοις τῷ.
- 33) In primam dominicam ieiuniorum. Init. Ὡς ἐμμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε.
- * 34) In infanticidium. Init. Τίς Θεὸς πλην τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὁ Θεός.
- 35) De eodem festo. Init. Οἱ μικρολόγοι τῶν ἐξιατόρων.
- 36) Alia sine titulo. Init. Ὁρᾶτε, μὴ καταφρονήσητε ἐνός.
- 37) Alia sine titulo. Init. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆρχετο.

X, 3

* 38) In

1) Ὁ Κανίκλος, vel ὁ Κανίκλης, vel ὁ Κανίκλης a Byzantiis scriptoribus is appellatur, qui Caniculus, sine agramento, imperatoris praeerat.

Vas enim illud, caniculus, a caniculis fœtibus sustentabatur. v. Villosion in Anecdotis gr. tom. II. p. 72. Harl.

- * 38) In primam dominicam ieiuniorum. Init. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα σά.
 39) In secundam dominicam ieiuniorum. Init. Ἦνυσαι μὲν ἰδὲ σὺν θεῷ καὶ ἡ.
 40) In tertiam dominicam ieiuniorum. Init. Ἡ μὲν τῶν εὐαγγελίων πανίεραι βί-
 βλος.
 41) In quartam dominicam quadragesimae. Init. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνδρωπός τις.
 42) In quintam ieiuniorum. Init. Τὸν μὲν δὴ τῆς τεσσαρακονθήμερου.
 43) In dominicam ante natiuitatem, et in tres pueros. Init. Ἐπειδὴ πελυανθευ-
 πώτερον σήμερον τὸ ἄθροισμα.
 44) Quod non sit accedendum ad diuinos et praefligiatores. Init. Χριστὲ ἀναξ αὐ-
 τοσυμπαθὲς αὐτόνυκτε.
 * 45) In tertia dominica ieiuniorum et in S. crucem. Init. Ἰδὲ ἡ κλίνη Σαλομων
 ἐξήκοντα δυνατοί. [v. supra, vol. X. p. 246. et p. 247. alia eiusdem argumenti. Harl.]
 46) Homilia sine titulo. Init. Ὅταν στρατοπεδευσάμενον ἐνταῦθα κατίδω,

Deinde sequuntur catecheses eiusdem:

Primae catechesis initium: Οἴδατε, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας.

Secundae init. Ἐπὶ τῆς φυλακῆς με.

Tertiae catechesis init. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ Νινευί.

Quartae catechesis init. Τὴν ἀλλοίωσιν ἐλαία.

Quintae init. Ὅποι τὸ πτώμα, ἐκεῖ συν-

Sine titulo, init. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ἐκεῖνος.

Fol. 193. Epistola ad Nicolaum grammaticum, qui in Musulmanorum religionem se contulerat etc. Haec epistola est inter primam et secundam catechesim. Init. Εἶπα, ἀγαγορεύσω κατ' ἐμὲ τὴν ἀνομίαν με. [v. paullo ante de cod. Coislín. ad nr. 1. Harl.]

[P] Haecenus codex Coislínianus. Ex his solae editae homiliae quatuor, quibus asteriscum praefixi, 3. 34. 38. et 45.

VI. Epistola ad Manuelem Ducam, despotam Epiri et Thessaliae, MS. in bibl. caes. [Vindob.] Inc. ἡττήμεθα νῆ τὰς σὰς ἀρετῆας, ἡττήμεθα, πανευτυχεῖσθε Δέσποτα. Vide Lambecium V. p. 107. ^{mm}) vbi etiam memorat Manuelis Duceae epistolam ad Germanum, ad quam

^{mm}) S. p. 225. sq. ed. Kollar. in cod. CCKLI. nr. 1. et 3. et Ὀνδίν. l. cit. III. p. 58. sq. Harl.

quā hic respondet, et in qua Germanumⁿⁿ⁾ ille vocat παναγωγώτατον δεσπότην καὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένη χειριστῶν ἀπλανέστατον ὁδηγόν.

Mandatum seu Communionitorium synodale, traditum Christophoro, metropolitae Ancyrano, quum is ex synodo Nicaena a. C. 1232. celebrata tamquam legatus patriarchalis ad Manuelem Ducem esset profecturus. MS. in eodem codice caesareo, [nr. 4. pag. 227. sqq. ubi conf. not. Kollarii, A.] sed posteriore parte mutilum. Incipit: καὶ τὸ τῆ βασιλεῖς λίθας καὶ καὶ τὸ συναγαγαῖν λίθας. [conf. *Oudin.* l. c. III. p. 59. sqq. *Harl.*]

VII. *Onirocriticon.* *Lambec.* V. p. 237. seq. Siue p. 488. ed. Kollar. — *Oudin.* l. c. tom. III. pag. 61. et p. 236. illam somniorum interpretationem in cod. Vindobon. pertinere, arbitrat, ad Nicephorum II. patriarcham CPol. a. 1250. Sed forsan *Lambec.* tutius audiat, Nicephori onirocriticon esse brevius, quam Germani, et ab hoc illum sua videri per compendium accepisse. — In *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. I. pag. 708. D. inter codd. bibl. *Sfortianae* cod. sic citatur: „Germanum CPol. scripsisse aduersus eos, qui dicunt, Daemones conuertendos, meminit Photius.“ *Harl.*

Scripta Germani II. CPol. edita.

I. *Epistola ad Gregorium IX.* papam rom. de vniōne, quae latine saepius prodixit inter Gregorii IX. epistolas et apud Matthaeum Paris. ad a. 1237. cum alia Germani *ad cardinales* epistola; et apud *Odoricum Raynaldum* ad a. 1232. n. 46. et in conciliorum tomis, cum Gregorii IX. responsione duplici, vt tom. XI. Labbei pag. 318. et tom. VII. Harduin. pag. 149. Sed Harduinus primus etiam graece dedit p. 1961. acceptam a Michaele le Quien, qui ex codice regio MMDIII. descripserat. Incipit: ὦ Κύριε, σῶσον δὴ ὦ Κύριε εὐώδωσον δὴ. Apud eundem Harduinum pag. 157-162. graece et latine exstat definitio apocryphariorum Gregorii IX. ad Germanum missa, quod Spiritus S. a patre filioque procedat aequaliter, haec in codice caesareo apud *Lambecium* III. p. 118. **) inscribitur: ἐκθεσις τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως

nn) Nicephoro Gregorae sub initium libri hist. ἀπὸς συντόμης, καὶ ἀρετῆ καὶ λόγου βίαι προμήσια,

oo) Siue p. 305. sq. nr. 24. et 25. in cod. LXIV. ed. Kollar. add. ibid. p. 31. nr. 27. Synopsis argumentorum etc. supra de ineditis Germani II. scriptis ad nr. II. citata: — infra, in vol. XI. pag. 630. ed. vet. — *Schroechk.* hist. eccl. christ. tom. XXIX. pag. 414. sqq. — In codd. duobus bibl. *Sfortianae* secundum *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 706. D. E. Epistola Gregorii papae ad patriarcham CPolitan. in qua loquitur ille de duplici gladio ecclesiae temporalis et spiritualis, et vsu vtriusque; atque Germani, patriarchae CPol. et synodi eius disputatio de Spi-

ritu Sto aduersus legatos sedis apostolicae. — Ibid. II. pag. 1819. C. nr. 36. papae epist. ad patriarch. CPolit. eiusque ad ipsum *super vniōne*, Manuele imperatore; — et nr. 41-44. inter codd. *Mazarin.* Germani epist. ad Gregorium papam; Gregorii papae ad ipsum; *Fratrum minorum*, legatorum romani pontificis, fidei editio; Germani cum iis disputatio. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* XCI. Germani, CPol. patriarchae epistola ad papae romani legatum, qui presbyteros quosdam graecos male tractauerat, et in carcere detinuerat: inc. *Διόσωρα*. — ibid. in cod. *Guil. Laudi* LXXVIII. nr. 18-21. (siue nr. 720. cat. codd. Angliae, etc. tom. I.) Germani ep. ad Gregorium, papam; Gregorii, papae, ep. ad Germanum;

πῶς τῶν Λατίνων συγγραφεῖς καὶ ἀποστολεῖς παρὰ Γρηγορίου Πάπα Ῥώμης πρὸς Γερμανὸν τὸν ἀγιοτάτον Πατριάρχην Κωνσταντινέως. In eodem codice caesareo subiuncta Germani responsio graece adhuc inedita: τῷ ἀγιοτάτῳ Γερμανῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινέως, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἱερᾷ συνόδῳ ἀπάντησις πρὸς τὴν τοιαύτην ἐμολογίαν τῷ Πάπῃ, καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἐκείνῳ σαλέντας Φρεμενυρίους ^{PP}) καὶ λοιπὰς περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆς ἀγίας Πνεύματος. Hanc latine vulgavit *Lucas Waddingus* in *Annalibus* [P]-ordinis Minorum, diuersam a priore Germani scripto de processione Spiritus S. quod ex Allatio paullo ante pag. 210. seq. memoravi, illiusque veluti summa ac compendium. Confer *Altimuram* pag. 359. 360. panopliae contra schisma Graecorum. *Fabr.* Editā est graece ex cod. caesareo Vindobon. a *Franc. Carolo Altero*, ad calcem edit. libri: *Χρονικὸν Γεωργίου Φραντζῆ* etc. Vindobon. Austr. 1796. fol. pag. 139. sq. Gregorii *ἐκθεσις* — missa ad Germanum. In fine: ὑπογραφαὶ τῶν ἀποκρισιαρίων pag. 140. sqq. sequitur Germani et synodi cum illo responsio, s. ἀπάντησις etc. in qua multa et sacrorum et ecclesiasticorum scriptorum loca testimoniaque adferuntur. In praefat. autem pag. II. sq. Alter. agit de codd. Vindobonenſi atque Vaticano. *Harl.*

II. *Homiliae variae.* 1) *In infantes Bethlehemiticōs.* Κυρὲ Γερμανῷ domini Germani eis τὴν σφαγὴν τῶν ἀγίων νηπίων, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῇ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίᾳ, ἀναγινωσκομένη κυριακῇ πρὸ τῶν Φώτων. Incipit: τίς Θεὸς πλὴν τῷ Θεῷ ἡμῶν. Graece ex codice Augustano edidit *David Hoefschekius* inter *Homiliae sacras* variorum patrum, Augustae Vindel. 1586. p. 154–181. *Fabr.* De Germani homiliis et codd. in biblioth. Angliae adseruatis, in quibus illae aliaeque Germani scripta exstant, copiose agit *Oudin.* L. c. tom. III. p. 61. sqq. — In cod. *Augustan. Vind.* secundum *Reiseri* indicem MSS. bibl. Augustanae pag. 8. nr. 20. sunt septem sermones Germani, archiep. CPolitani; 1) *in sepulturam Christi*, dictus die magni sabbathi; 2) *in adnuntiationem Mariae*; 3) *in primam ieiuniorum dominicam*, deque imaginum restitutione; 4) *in venerationem uiuificae crucis*, dictus tempore ieiunii; 5) *de infantibus, ab Herode occisis*; 6) *in exaltationem S. crucis*; 7) *in dominicam ante natalem Christi*, deque tribus pueris in fornacem missis. — Ex Germani sermonibus permultis plura collegit excerpta *Macarius Chrysocephalus* in opere, Ῥοδωνίαῖ ἱερίῳ,

manum; Determinatio fratrum minorum, s. confessio de processione Spiritus S. a patre filioque etc. et Germani ac synodi, quae cum ipso, oppositio aduersus Phraemenarios, a Gregorio papa missos reliquosque — ibid. inter aduersaria mss. *Gerardi Langbaeni* (cat. cit. pag. 268. nr. 6.) Germani epistola ad Latinorum CPoli patriarcham, graecos sacerdotes, ut papae in supplicationibus memoriae facerent, cogentem. — *Paris.* in bibl. publ. cod. CMLXX. nr. 4. Gregorii, papae, fidei expositio, missa ad Germanum; nr. 5. Germani responsio ad illam expositionem, et Gregorii ad legatos Minoritas: ibi de processione Spiritus S. in primis disputatur. — in cod.

MCELXVII. nr. 1. Gregorii expositio etc. et nr. 5. Germani et synodi, cui praeerat, responsium, quo Latinorum dogma de processione Spiritus S. refutatur. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. DLXXV. Gregorii, papae, epistola ad Germanum, et huius epistola ad illum Gregorium de vnione: ἀπάντησις τῷ Γερμανῷ, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἱερᾷ συνόδῳ πρὸς τὰς ἀπὸ τῷ Πάπῃ Γρηγορίᾳ σαλέντας Φρεμενυρίας καὶ τοὺς λοιπὰς inc. ἀπὸ τοῦ ἡμῶν etc. v. cat. codd. gr. Marc. p. 303. *Harl.*

pp) Al. *Φρεμενυρίαι*, fratres ordinis Minorum intellige. [v. *Io. Meursii* Glossar. gr. barbar. voc. *Φρεμενυρίαι*.]

pto, quod exstat in cod. Veneto CCCCLII. bibl. Marc. vide *Villoison*. in anecdotis graecis tom. II. p. 72. — In indice ad hunc tomum, voc. *Germani*, citatur fragmentum ex qua. dam illius oratione, in qua explicatio allegorica arboris illius, in medio Paradiso posita. *Harl.*

2. In exaltationem venerandae crucis, et contra Bogomilos. Eis ὕψωσιν τῆ τιμῆς σταυροῦ, καὶ κατὰ Βογομίλων. Incipit: πάλιν ἐορτῆς μυστήριον, καὶ πάλιν ὁ ἐμὸς λαὸς χροεωτής μυστικός. Graece et latine edidit Iacobus *Gretserus* tom. II. de Cruce pag. 156-173. Ingolstadt. 1600. 4. *Fabr.* V, supra, vol. X. p. 247. et *Oudin.* commentar. citi. tom. I. p. 1675. *Harl.*

3) In viuificam crucem, tertia ieiuniorum dominica. Τῇ τρίτῃ κυριακῇ τῶν νηστῶν, καὶ εἰς τὸν ζωοποιόν σταυρόν. Incipit: ἰδὲ ἡ κλίνη Σολομών. Graece et latine apud eundem *Gretserum* p. 294-308.

4) In adorationem Crucis, tempora medii ieiunii. Eis τὴν προσκύνησιν τῆ τιμῆς καὶ ζωοποιῶς σταυροῦ ἐν τῷ καιρῷ τῷ μεσημεσιμῷ. Incipit: Φωτίζε Ἰερουσαλήμ. Graece et latine apud eundem *Gretserum* pag. 308-311.

5) In primam ieiuniorum dominicam, et in sanctorum imaginum restitutionem. Eis τὴν πρώτην κυριακὴν τῶν νηστῶν, καὶ εἰς τὴν τῶν ἁγίων καὶ σептῶν εἰκόνων ἀναστήλωσιν. Incipit: ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σε, Κύριε τῶν δυνάμεων. Graece et latine apud eundem *Gretserum* pag. 549-565. In hac quoque homilia Bogomilorum mentio pag. 552. ἡρώτησέ με τις τῶν δαιμονοπροσώπων τέτων Βογομίλων· διὰ τί, Φησι, προσκυνεῖτε τοίχους καὶ σανίδας καὶ ἄσβεστον καὶ διάφορα χρώματα; Latine exstat etiam ex *Gretseri* versione in supplemento bibl. patrum Morelliano Paris. 1639. tom. I. pag. 70. et in bibl. patrum Coloniensi a. 1618. tom. XI. et in Lugdunensi a. 1672. tomo XX. [v. cat. bibl. Leidens. p. 44.]

6. In dominici corporis Sepulturam, et in magnum Sabbatum, λόγος εἰς τὴν Θεόσωμον ταφὴν τῆ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ῥηθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆ μεγάλης Σαββάτου. Incipit: σάββατον μὲν ἐστὶ σήμερον. Graece et latine vulgavit *Combesius* tom. I. auctarii noui [P] pag. 1469. 1524. Paris. 1648. fol. Latine ex *Combesii* versione in tom. XX. bibl. patrum edit. Lugd. et in bibliotheca patrum concionatoria *Combesiana*. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 249. — In cod. antea citato Augustano Vindel. — *Oxon.* in cod. Barocc. CCXLI. — *Vindobonae* in cod. caesar. LXIV. nr. 20. v. *Lambec.* III. p. 299. *Kollar.* — *Paris.* in bibl. publ. codd. DCCCLIV. nr. 14. et MCLXXXVI. nr. 22. *Harl.*

[In imaginem Iesu. v. supra, vol. X. p. 254. *Harl.*]

[In dedicationem templi b. Mariae etc. *Paris.* in bibl. publ. codd. MCLXXXVI. nr. 42. MCLXXXVII. nr. 34. et MCXCIV. II. add. supra, vol. X. p. 285. bis. *Harl.*]

In decollationem S. Ioannis baptistae homiliam Germani a *Combesio* editam tradit praestantissimus *Caucus*, lapsus memoria: *Andreae* enim *Cretensis*, non *Germani* sermo-
Vol. XI. Y nem

nem eo de argumento Combefsius publicauit. Andreae etiam est, non Germani, Idiome-
lon in Adaunciationis festum ab eodem Caueo memoratum.

III. *Epistolae duae* suo et synodi nomine missae ad Cyprios, eorumque archiepiscopum Neophytum, cum cogerentur a Latinis⁹⁹⁾, illis subiici. Prior incipit: ἡ Νῆσος ἡ Κύπρος. altera: ἄνδρες Φιλοχρηστάτοι καὶ Φιλευσεβεῖς. Graece et latine edidit Cotelierius tom. II. monument. ecclesiae graecae pag. 462. et 475-482. Parif. 1681. 4. *Fabr.* Venetiis in cod. bibl. Marc. DLXXV. epistolae duae, Germani et synodi nomine missae ad Cyprios, eorumque archiepisc. Neophytum; it. ex Germani epistola, quam misit Nicaea ad patres CPolit. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 303. — In cod. Mazarino LXXXVII. nr. 37. sqq. Germani epist. 1) ad Neophytum; 2) altera ad Cyprios; 3) ad Latinorum patriarcham CPoli, cogentem graecos presbyteros, papae nomen recitare. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. II. pag. 1319. B. *Harl.*

IV. *Decreta tria* in iure orientali Enimundi Bonafidii, a. 1573. 8. apud H. Stephanum edito libro II. graece p. 89. seq. et latine p. 156. atque in iure graeco-romano Marquardi Freheri Francof. 1596. fol. graece et lat. p. 232-238. primum contra Ioannem¹⁰⁰⁾ metropolitani Naupacti de quibusdam episcopalibus monasteriis, et de virgine quae ante pubertatem, nuptialem benedictionem accepit: datum indictione VIII. a. 6743. hoc est anno Christi 1235. secundum et tertium de paralauriis patriarchalium monasteriorum, ad quem pertinere debeant¹⁰¹⁾. In his et synodi mentio et ὑπομνημάτων συνοδικῶν de patriarchalibus stauropegiiis factorum XXVII. Nouembr. et VIII. Ianuar. Indictionis V. hoc est ao. 1232. *Fabr.*

[De Germani scholiis in Dionys. Areopagitam v. supra, vol. VII. p. 10. pag. 15. de cod. Laurent. p. 16. de cod. Marc. — et de cod. Veneto bibl. Marc. CXLIII. confectorem catal. codd. gr. Marc. p. 81. atque cel. Morell. bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 88. sq. qui laudat de illis Io. Fr. Bernard. de Rubeis in diff. praeliminari edit. ipsius operum Areopagitae, Venet. 1755. fol. *Harl.*]

Germanus tertius Malchus, ex Hadrianopolitano episcopo patriarcha CPolitani fuit a. 1267. paucis mensibus, cui male tribuuntur a Frehero decreta, quorum e iure graeco romano iam mentionem feci, quum sint Germani secundi, vt recte Cotelerio obseruatum tom. II. monument. p. 680. *Fabr.* Conf. Oudin. comment. de SS. eccl. III. p. 63. sq. qui plures de eo vel vere vel falso iudicantes, laudat VV. DD. at a. 1265. eum scribit, ad sedem CPoleos

99) Willebrandus ab Oldenburg, iHorum temporum scriptor, in συνακτοις Allatii pag. 141. *Graeci, quibus Latini per totam Cyprum dominantur, tredecim habent episcopos, quorum unus est archiepiscopus. Omnes ipsis Francis obediunt, tributum tamquam serui persoluentes.*

100) Male interpres dominum Ioannis pro, dominum Ioannem κατὰ μετροπέλιτα Ναυπάκτου κυρία Ἰωάννη.

101) *Florent.* in cod. Laurent. II. nr. 94. plut. V. Sigillum Germani de Paralauriis patriarchalium monasteriorum, ad quem pertinere debeant, factum mense Iunio, V. indiction. et insinuatum secreto sacri chartophylacii, vbi agitur de patriarchalibus Stauropegiiis: inc. τὰ περὶ τῶν πατριαρχικῶν σταυροπηγίων. sequitur alterum eiusdem: inc. τὰ κατὰ συναρχιεπὴν λαβόντα σύμψηφιν. v. *Ban- din.* cat. codd. gr. Laur. tom. I. p. 10. *Harl.*

CPoleos transiisse. Atque Oxon. in cod. Barocc. CXLII. nr. 13. est synodica epistola, data a. D. 1265. circa translationem Germani ab Adrianopoli ad patriarchatum sedis CPolitanae. Inc. *Φησὶν ὁ Θεοπάτωρ*. — Ibid. in cod. Barocc. CXXXI. p. 185. est *Alani* oratio in Germanum patriarcham. *Harl.*

Alii quidam Germani praeter CPolitanos.

[Germanus *Aetolus* metropol. Nyssi, de quo *Demetrius Procopius* de erudit. Graecis, infra in vol. XI. p. 778. §. XXI. *Harl.*]

Germanus *Rhasoxestes Ancyranus metropolita*, in Isagogē peccatorum ad Poenitentiam, citatur a Nic. Comneno in praenot. myslag. p. 399.

[Germanus metropolita *Traianopoleos*, subscripsit condemnationi sectatorum Barlaami Calabri et Gregorii Acindyni, a synodo CPolitana a. C. 1351. m. Aug. factae. v. *Lambec.* V. de cod. caesar. CCLXVI. nr. 15. pag. 422. *Harl.*]

[Germanus, *hieromonachus in monasterio S. Basilii*, subscripsit decreto synodi octavae, a. Ch. *αυλθ. 18λῖω 5. ἡμέρα β. ἰνδικτ. β.* in cod. *Mosquensi* XIII. fol. 116. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosquens.* p. 32. *Harl.*]

[P] Germanus *hegumenus*, fundator monasterii Cosinitres in confiniis Thraciae ac Macedoniae, de quo *Papebrochius* ad 12. Maii tom. III. pag. 161. seqq. Eiusdem vita: *βίος καὶ πολιτεία*, graece e MS. Florentino bibl. Laurentianae, exstat in adpendice ad illum tomum p. 7. [v. supra, vol. X. p. 231.]

Germanus, *Antisfidoriensis* episcopus, cuius vitam scripsit Constantius Lugd. presbyter apud Surium 31. Iul. et Hericus carmine. De eodem vita S. Amatoris tom. I. act. sanct. Maii p. 57. *Tillemontius* tom. XV. memor. p. 1. seq. Henr. Noris in historia Pelag. qui notat, non supervixisse annum 450. *Fabr.* Secundum cat. MSS. Angliae etc. tom. I. nr. 1174. in cod. *Guil. Laudi* IX. nr. 1. ac num. 2641. cat. siue in cod. XLII. 1. *Th. Bodlei.* *Germani Antisfidor.* vita per Constantium presbyterum, et ar. 2. de eiusdem sepultura et miraculis nonnullis. — in cod. LXXII. nr. 89. *Th. Bodlei.* siue nr. 2567. catal. vita eius antiquis versibus anglie. conscripta. — nr. 5105. cat. in *Io. Lelandi* collectaneis de scriptoribus illustribus, nr. 14. de *Germano* ep. *Antisfidorensi* et Lupo Trecarensi, qui, (vbi scriptum est in cat. cit. p. 241.) flagrante haeresi Ariana et Pelag. in Britanniam acciti, Verulamii synodum celebrarunt a. 163. a martyrio S. Albani. — Secundum *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. 1. pag. 43. *A.* in bibl. Vatic. in bibl. reginae Sueciae cod. MCCCIV. *Constantii presb.* vita S. Germani Antisfidor. cum eiusdem Constantii epistola ad S. Censurium Antisfidor. de vita Germani. — ibid. pag. 76 *B.* in cod. *Alex. Petau.* bibl. Vatic. eius vita, tum fragmentum, et sermo de eodem: — ibid. pag. 1135. *A.* nr. 633. in cod. bibl. *San-Germanensis*, vita eius metrica, auctore Herico S. Germani eiusdem urbis monacho; cui operi praefigitur epistola

epistola eiusd. Herici ad Carolum Caluum etc. — et num. 671. ib. p. 1136. *B.* vita eiusdem. — ib. pag. 1212. *C.* in bibl. *Gemmeticensi*, vita; inc. *Igitur Germanus Antissiod.* et p. 1214. *D.* nr. 20. *Gildae sapientis* liber de aduentu *S. Germani Antissid.* in Britanniam, de miraculis eius et prophetia Merlini, „quae omnia, inquit Montfaucon, fabulosa sunt, sub nomine *Gildae sapientis* scripta, vt opinor.“ — ibid. pag. 1218. *B.* in bibl. *S. Sergii et Bacchi*, et p. 1246. *E.* in bibl. *S. Petri Carnutensis*, ac p. 1272. *C.* in bibl. monasterii *S. Ebrulphi Vicensis*, vita *Germani. Harl.*

Germanus, episcopus *Parisiensis*, qui concilio Turonensi a. 567. et Parisiensi a. 573. interfuit, a. 576. defunctus: cuius epistola ad Brunehildem Reginam edita a *Sirmondo* tom. I. concil. Galliae, exstat apud *Labbeum* tom. V. concil. pag. 923. ab Harduino omissa: [sed vid. infra, vol. XI. p. 455. ed. vet.] De hoc Germano martyrologium Rom. 28. Maii, Acta sanctor. Maii tom. VI. p. 774–806. *Mabillonius* saeculo tertio Benedictin. *Vincentius Bar- ralis* in vitis abbatum *Lerinenfium* pag. 184. seq. etc. *Fabr.* Sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 16. *D.* ac p. 43. *B.* nr. 1306. *Romae* in bibl. Vatic. reginae Sueciae, *Germ. ep. Paris.* vita et eiusdem corporis translatio. — ib. pag. 73. *A.* in bibl. *Alex. Petau. Fortunati* episc. de vita *S. Germani Paris.* prosa, et pag. 76. *B.* eadem vita, et alia cum translatione. — ib. pag. 748. nr. 4171. ac pag. 1039. *B.* nr. 138. in bibl. *Paris.* vita illius. — p. 1130. in bibl. *San-German.* nr. 486. 474. et ter nr. 478. vita *Germani* eiusque corporis translatio: p. 1134. *E.* ac p. 1136. *A.* et p. 1137. *B.* in eadem bibl. tum p. 1269. *C.* in bibl. *Ebrulphi Vicensis*; nec non p. 1345. *A.* nr. 52. in bibl. abbatae *Fulcardi montis*, et p. 1353. *C.* in cod. coenobii *Lerinenf.* vita *Germani. Harl.*

Omitto alios Germanos episcopos complures, in conciliorum actis memoratos, et Germanos martyres, et *Germanum*, cuius mentio in actis passionis *Eudociae Samaritanae*, sub *Traiano*, vt aiunt, passae tom. I. Act. sanctor. Maii p. 11. 13. etc. *Fabr.*

[*Germani, martyris*, vita, *Romae* in bibl. Vatic. cod. reginae Sueciae, nr. 1324. et *Paris.* in bibl. publ. cod. LXXXVI. nr. 3. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 43. *B.* et 901. *A. Harl.*]

[*Germani (Nicolai)* tabulae astronomicae, *Romae* in bibl. *Vaticana*, nr. 3107. — eius epistola ad *Borsum*, *Mutinae* ducem etc. praemissa *Ptolemaei Cosmographiae*, *Florent.* in codd. *Laurent.* III. et IV. plut. 30. teste *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 107. *E.* et 301. *B. Harl.*]

[*Germani, fundatoris monasterii Cosenitzae* vita et gesta, graece. *Florent.* in bibl. *Laurent.* cod. XIII. plut. 59. v. *Montfauc.* l. cit. p. 356. *C. Harl.*]

[*Germani Scoti* vita, *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. *Alex. Petauii*, v. *Montfauc.* l. c. pag. 76. *B. Harl.*]

[*Germanus, archiepisc. Constantiensis*, de b. *Virgine*, gt. in cod. *Scorial.* v. *Montfauc.* l. c. p. 620. *A. Harl.*]

[*Germa-*

[Germanus, *Gabalorum*, siue *Zebel* episcopus, de homine illiusque significatione, *Paris.* in bibl. publ. cod. MMDCCCLXXII. nr. 7. *Harl.*]

[Germani collatio cum Sereno abbate de animæ nobilitate et spiritualibus nequitiiis, *Basileæ* in bibl. publ. teste *Montfaucon* in Bibl. biblioth. MSS. p. 609. *B. Harl.*]

VII. DE IOANNE CARPATHIO; quem *Caucus* incerta coniectura ad octauum faculi refert initia, et de capitibus eius asceticis prioribus XCVII. et posterioribus XCIV. dictum est vol. IX. p. 446. [f. vol. X. pag. 738. seq. vbi v. not. in ed. nou.] Sunt et adhuc inedita quaedam, de quibus *Lambecius* lib. V. pag. III. *Fabric.* f. pag. 22. ed. Kollar. in cod. caesar. CCVII. nr. 5. — De aliis codd. caesar. v. *Nessel.* in ind. ad catal. bibl. caes. Vindob. p. 70. voc. *Ioannis Carpathii*. — De *Io. Carpathio* et codd. v. *G. Caue* Hist. litt. SS. eccl. tom. I. p. 612. ad a. 701. — *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. I. p. 1669. sqq. — *Romæ* in bibl. Vatic. cod. DCXXXVI. reginae Sueciae *Io. Carpathii* capp. 117. et alia eiusdem opera. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 27. *D.* — ibid. p. 706. *B.* in bibl. *Sfortiana* capp. centum, eiusd. capita physica et moralia *de genitis et ingenitis*. — ib. p. 732. *E.* in cod. *Paris.* reg. MMCDVI. *capitula ad monachos*. — et secundum cat. MSS. bibl. publ. *Paris.* *capita theologica et gnostica* in sex codd. atque *capita consolatoria ad monachos in India degentes* in sex codd. — in cod. *Baluzii* et eod. *Mazarin.* *Carpathii* quaedam, teste *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. p. 1306. bibl. et pag. 1307. *D.* — Secundum *Reiseri* indic. MSS. bibl. Augustanae p. 26. in II. codd. *Io. Carpathii* ad duodecim monachos Iudiae; eiusd. capita 117. item de dilectione et continentia. *Harl.*

COSMAS Hagiopolites siue Hierosolymitanus, non confundendus cum Cosma monacho seniore ^{tt}), quem ex Italia venientem Damascum, Saraceni ceperunt, et Ioannis Damasceni pater e captiuitate liberatum Ioanni filio suo et Cosmae illi iuniori praeceptorem praefecit, vt diserte narrat *Ioannes Hierosolymitanus* in vita Ioannis Damasceni pag. VII. Hic iunior non archiepiscopus quidem, vt tradit *Corderius* in Catena ad Lucam ^{uu}), sed post Petrum ^{ww}) episcopus Maiumae in Palaestina factus est, circa a. 743. atque cum sodali suo Ioanne Damasceno ^{ww}) longe celebratissimus inter melodos graecae ecclesiae, quae memo-

Y 3

riam

^{tt}) Hinc emendabis, quae scripsi supra p. 151. [inter Melodos gr. vbi iam notau.] et *Caucum*, qui ex duobus hisce Cosmis vnum facit in historia literaria ad a. C. 730. *Fabr.* *Caue* I. p. 623. sq. vbi quoque de Cosmae scriptis horumque codd. quaedam adtulit. — *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. I. p. 1785. sqq. plura de eo, eiusque codd. collegit. — *Vossius* de poetis gr. cap. IX. p. 82. et *Saxius* in Onom. lit. II. p. 35. ad an. circ. 743. a quo anno episcopus Maiumae in Palaestina. Pauca de eo scripsit cl. *Scroechh.*

in hist. eccl. christ. part. XX. p. 136. sq. et 224. sqq. *Harl.*

^{uu}) V. supra, vol. VIII. p. 679. add. in cod. *Coislin.* CCI. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 251. et supra, vol. IV. p. 261. sq. *Harl.*

^{vv}) Vide *Mich. le Quien* notas ad vitam Io. Damasceni pag. XX. seq.

^{ww}) Atque Damasceni epistola ad Cosmam, episc. Maiumae, praemissa est Damasceni dialecticae

riam eius colit 14. Octobr. De hoc Suidas in Ἰωάννης ὁ Δαμασκ. συνήμαξε δ' αὐτῷ καὶ Κοσμάς ἐξ Ἱεροσολύμων ἀνὴρ εὐφύεστος καὶ πνέων μουσικὴν [P] ὅλως τὴν ἐναρμόνιον. Οἱ γὰρ ἀσμετικοὶ καὶ οἱ Ἰωάννης τε καὶ Κοσμάς σύγκρισιν ἐκ ἐδέξαντο, ἐδὲ δέξαντο μέγας ἐν ὁποῖον ἡμᾶς βίος περαιοθήσεται. Ioannis Damasceni aequalis floruit Cosmas Hierosolymitanus, vir ingeniosissimus, et omnino musicam harmoniam spirans. Illi autem canticorum canones Ioannis et Cosmae, nullam cum aliorum hymnis comparationem admiserunt, nec admittent quamdiu hominum vita durabit. Hymni tamen Cosmae, quibus vititur ecclesia graeca, plerique tribuuntur Cosmae, non episcopo, sed monacho, ut seniore etiam Cosmam in hoc genere elaborasse credibile sit, et interiecto tempore utriusque lucubrationes confundi vel ad unum referri contigerit: vel Hierosolymitanus etiam adpelletur monachi nomine, monachus quod ante episcopatum plerosque hymnos composuisset ^{xx}). In illis exponendis Ioannem Zonaram, Theodorum Prodromum, Marcum Eugenium et Georgium Corinthi metropo-

lecticae v. cod. Coisl. CCCLXXIV. sec. Montfaucon. bibl. Coisl. pag. 581. et cod. Vindobon. CXLVII. nr. 14. v. Lambec. IV. p. 270. sqq. vbi hic plura de Cosma et de portu Maiuma Palaestinae, aliisque codd. caesareis scripsit: de portu Maiuma v. quoque Kollar. ad Lambec. V. pag. 3. sqq. vbi etiam laudat Relandi Palaestin. tom. II. p. 530. 590. et 884. — in cod. vol. p. 12. sq. de cod. caes. CCV. de Damasceni epistola; v. ibi Kollar. not. — in vol. VII. p. 382. de cod. XCV. Harl.

xx) Conf. *Canem* l. c. inprimis Oudin. l. c. — De codd. in quibus insunt Cosmae hymni etc. pauca subiungam. Paris. in bibl. publ. codd. CCCXLIII. nr. 2. Cosmae melodi, et Io. Damasceni hymni: acc. commentarius: — in cod. MCCLXXII. nr. 34. canon sollemnitatis palmarum, auctore Cosma monacho: acc. expositio siue paraphrasis post singula troparia, et nr. 35. cantus sacri in laudem martyris Luciani, presbyteri Antioch. et Cosmae poetae. — in cod. MDCCXX. nr. 11. canones s. cantus ecclesiastici acrostichi quatuor. Primi et tertii, (vbi ait confector cat. codd. regg. Paris. tom. II. pag. 392.) auctor Cosmas monachus; secundi et quarti Ioannes Damascenus: Haec omnia cum Gregorii, Corinthii archiepiscopi, interpretatione s. commentario; et nr. 12. versus politici, initio scripta Dimiri quodam, in quibus is Cosmam et Io. Damascenum summis laudibus extollit. — In cod. Coisl. CCXXII. 1. Cosmae melodi expositio hymnorum eccles. Est omnino, (inquit Montfaucon in bibl. Coisl. p. 274.) similis ad ver-

bum ei, quae supra in cod. CCXIX. Theodori Prodromi tribuitur. — Secundum Montfaucon in Bibl. biblioth. MSS. Cosmae hymni Romae in bibl. Vaticana, (p. 114. C.) — In bibl. Escurial. Cosmae poema ecclesiastic. cum punctis et modulatione Graecorum, (pag. 618. C.) — in bibl. Sfortiana, Cosmae et Io. Damasceni hymni festorum dierum, cum interpretatione Theodori Prodromi, (pag. 697. B.) — ibid. vita et miracula S. Cosmae poetae. (pag. 701. C.) — Mosquae in cod. synod. CCXI. Theodori explanationes canonum Cosmae et Ioan. Damasceni. v. Matthaei notit. MSS. gr. Mosquena. pag. 141. — Vindob. in cod. CCXCIX. nr. 6. Cosmae canon paracleticus ad Christum inter variorum cantica ecclesiastica: inc. Πένθος μοι ἀνέστης λόγος ἀνδραγαθίας v. Lambec. V. pag. 564. — ibid. in codd. CCCXV. num. 1. CCCXVI. cum exposit. Theodori Prodr. et CCCXVII. canones s. cantica ecclesiast. in praecipuis sacris sollemnitatibus cantari solita; atque in cod. CCCXVIII. cantica eccles. cum expositione Theodori Prodromi singulis tropariis subiuncta. — in cod. CCCXX. nr. 1. Gregorii Corinth. expositio in cantica eccles. etc. Cosmae et Io. Damasc. etc. denique eadem in cod. CI. nr. 2. v. Lambec. V. p. 579. (vbi Kollar. adnotat, additam expositionem non, uti putarat Lambecius habere Theodorum Prodromum, sed Gregorium Corinth. auctorem;) pag. 584. sq. vbi Kollar. pariter contra Lambecium de auctore expositionis etc. disputat; et pag. 585. sq. nec non pag. 587. sq. et cod. CI. vberius recenset Kollar. in suppl. ad Lambec. 1. pag. 630. sqq. Cosmae

metropolitam versatos notauit *Allatius* de Georgiis pag. 418. *Hymni* ipsi plerique sunt acrostichi, siue ita compositi, vt primae contaciorum litterae sententiam conficiant. Graece vix vsquam exstant editi, quod sciam, nisi in Triodio nonnulli, de quibus *Allatius* p. 72. seq. de libris ecclesiasticis Graecorum. — [Graece tamen editos fuisse hymnos, Fabric. paullo post in hoc volumine §. XVIII. pag. 332. sqq. vet. edit. ostendit; quem integrum locum huc iure postliminii reducam. „Postea, inquit, — incidi in volumen non adeo frequenter obuium, vulgatum ab Aldo, in quo Cosmae huius nonnulla graece leguntur, quorum notitiam hoc loco in lectoris gratiam subiungere iuuat.]

[P.] Aldus Manutius Romanus Danieli Clario Parmensi, bonas litteras Ragusii proficenti, inscripsit, atque Venetiis s. 1501. 4. edidit Prudentium et poemata S. Properi^{yy}), quibus Latinis varia itidem sacri argumenti, variisque auctoribus subiecit graece et latine cum versione prosaria ad verbum e regione posita. Sunt autem haec:

IOANNIS DAMASCENI in *Theogoniam* hymnus, cuius Acrostichis:

Εὐεπίης μελέεσσιν ἐφύμνεα ταῦτα λιγαίνες
 Ἰῶα Θεῶ, μερέπων εἵνεκα τιττέμενον
 Ἐν χθονί, καὶ λύοντα πολύζονα πῆματα Κόσμος
 Ἄλλ', ἀνα, ἐητῆρας ῥύεο τῶνδε πίνων.

Incipit: ἔσωσε λαὸν θαυματουργὸς Δεσπότης.

Hymnus in Eriphaniam, cuius Acrostichis:

Σήμερον ἀχρεάντοιο βαλὼν θεοφεγγεῖ πυρεσῶ
 Πνεύματος ἐνθάπτε νάμασιν ἀμπλακίην-
 Φλέξας παμμεδέεντος εὐς παῖς ἡπίων δὲ
 Ὑμνηταῖς μελῶν τῶνδε δίδωσι χάριν.

Incipit: σείβει θαλάσσης κυματῆμενον σάλον.

In *Pentecostem*. Incipit: Θεῶ καλυφθεῖς ὁ βραδύγλωσσος γνώφω. Acrostichis:

Θεογε-

Cosmae Hierosol. adtribuit etiam *Kollar*. in not. ad Lambec. V. p. 579. ineditum *canticum in obdormitionem v. Mariae*. — Oxon. in cod. Barocc. CX. Theodori Prodromi expositio octoechi Cosmae ac Damasceni. Add. supra, vol. IV. p. 679. sq. in primis supra, vol. IX. p. 719. sq. ibique not. tt. *Harl*.

yy) Hoc est primum volumen rarissimum collectionis poetarum christianorum vet.: de quo vide *Pauzer*. Ann. typogr. vol. VIII. p. 341. et de altero volumine, p. 342. atque de utroque vol. *Ant. Aug. Renouard* Annales de l'imprimerie des Alde etc. tom. I. Paris. 1803. 8. pag. 34-38. *Harl*.

Θεογενὲς Λόγε, Πνεῦμα παρὰ κλητον πάλιν ἄλλον
 Ἐκ γενέτε κόλπων ἦκας ἐπιχθονίοις,
 Οἷα πυρὸς γλώσσησι φέρον Θεότητος αὐλῆς
 Σῆμα τῆς Φύτλης καὶ χάριν ὕμνοπόλοις.

In diem dominicum paschae. Incipit: ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί,
 πάσχα, κυρίε πάσχα.

In ascensionem domini nostri Iesu Christi. Incipit: τῷ Σωτῆρι Θεῷ τῷ ἐν θαλάσῃ
 λαὸν ποσὶν ἀβρόχοις.

*In transfigurationem D. N. Iesu Christi hymnus, cuius Acrostichis: Μωσῆς Θεῷ
 πρόσωπον ἐν Θαβώρ ἴδε.* Incipit: Μωσῆς ἐν θαλάσῃ προφητικῶς ἰδὼν ἐν νε-
 φέλῃ καὶ ἐν σύλῳ καὶ Θεῷ ἡμῶν τὴν δόξαν Κυρίᾳ, ἀνεβόα τῷ λυτρωτῇ πάλας
 πυρὸς ἀσωμεν.

In adnuntiationem sanctissimae Dei genitricis. Incipit: ἄκουε, κόρη, παρθένε ἀγνή.

COSMAE Hierosolymitaní 1. *in Θεογονίαν* siue *natiuitatem domini* canticum. Acrostichis:
 Χριστὸς βροτωθεὶς ἦν, ὅπερ Θεὸς μένη. Incipit: Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Χρι-
 στὸς ἐξ ὑπερανῶν, ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε.

2. *In Eriphaniam.* Acrostichis: βάπτισμα ῥύψις γηγενῶν ἀμαρτιάδος. Incipit: βυθῷ
 ἀνεκάλυψε πυθμένα, καὶ διὰ ξηρᾶς οἰκέεις ἔλκε.

3. *In magnam secundam, i. e. in primam diem hebdomadae sanctae.* Acrostichis: τῇ
 δευτέρᾳ. Incipit: τῷ τὴν ἄβατον κυμανομένην θαλάσσαν θείῳ αὐτῷ προστάγματι
 ἀναξηρεάναντι.

4. *In magnam tertiam.* Acrostichis: τρίτῃ τε. Incipit: τῷ δόγματι τυραννικῷ οἱ ὅσιοι
 τρεῖς παῖδες μὴ πεισθέντες, ἐν τῇ καμίνῳ βληθέντες Θεὸν ὡμολόγησαν ψάλλοντες,
 εὐλογοῦντες πάντα τὰ ἔργα Κυρίᾳ τὸν Κύριον.

5. *In magnam quartam.* Acrostichis: τετραδί ψαλῷ. Incipit: τῆς πίστεως ἐν πέτρᾳ με
 σερεώσας ἐπλάτυνας τὸ σῶμα με ἐπ' ἐχθρούς με.

[P] 6. *In magnam quintam.* Acrostichis: τῇ μακρᾷ πέμπτῃ μακρὸν ὕμνον ἐξάδω. In-
 cipit: τμηθεῖση τμηᾶται πόντος ἐρυθρός. Ante tres postreimas hymni sectiones le-
 guntur precum formulae ad dominum et ad Deiparam, ex quibus postreman, quia
 brevis est et de superstitione illorum temporum testatur, adponam: Τὴν πᾶσαν ἐλ-
 πίδα με εἰς σὲ ἀνατίθην, μήτερ τῆ φωτός, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σε.
Omnes spem meam in te pono, mater luminis, serua me sub protectionem tuam.

7. In magnam parafraseam. Acrostichis: προσάββατόν τε. Incipit: πρὸς σὲ ἐρθεῖζω, τὸν δὲ εὐσπαγχινῶν ἐαυτὸν τῷ πεσόντι κενώσαντα ἀτρέπτως.
8. In magnum sabbatum. Acrostichis: σάββατον μέλω μέγα. Incipit: συνεσχέθη, ἀλλ' ἔκατεσχέθη σέρνοις κητώοις ἰωνᾶς.
9. In Pentecostem. Acrostichis: πεντήκοσὴν ἐορτάζωμεν. Incip. πόντῳ ἐκάλυψε Φα-
ραὼ σὺν ἕρμασιν ὁ συντρίβων πολέμους ἐν ὑψηλῷ βραχίονι. ἄσωμεν αὐτῷ, ὅτι δε-
δόξαται.
10. In transfigurationem domini nostri Iesu Christi. Acrostichis: Χριστὸς ἐν λσκοπιῇ σέλας
ἀπλετοῦν εἶδες ἦκε. Incip. Χοροὶ Ἰσραὴλ αἰνέμοις ποσὶ πόντον ἐρυθρὸν καὶ ὕγρον
βυθὸν διαλάσαντες.
11. In diem dominicum palmarum. Acrostichis: Χριστὸς εὐλογημένος Θεός. Incip. ὠφθη-
σαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, τοῖς ἀμοιροῖς.
12. In exaltationem crucis. Acrostichis: σταυρῷ πεπειθὼς ὕμνων ἐξερεύομαι. Incipit:
σταυρὸν χαράζας Μωϋσῆς ἐπ' εὐθείας ἐάβδω τὴν ἐρυθρὰν διέτεμε.
13. In occursum siue praesentationem secundum carnem, domini et saluatoris nostri Iesu Chri-
sti. Acrostichis: Χριστὸν γεγενθὼς πρέσβυς ἀγκαλίζεται. Incip. χέρσον ἀβυσσο-
τόκον πέδον ἤλιος ἐπεπόλευσέ ποτε, ὥς τῆχος γὰρ ἐπάγη.

MARCI, episcopi Idruntis carmen, in magnum sabbatum. Acrostichis: καὶ σήμερον δέ. In-
cipit: Κύματι θαλάσσης τὸν κρύψαντα πάλαι διώκτην.

THEOPHANIS in annunciationem sanctissimae dei genitricis. Acrostichis litterae alphabeti.
Incipit: ἀδέτω σοι δέσποινα κινῶν τὴν λύραν τῷ πνεύματι Δαβὶδ ὁ προπάτωρ σε.

[P] GEORGII SCHOLARII εὐχὴ εἰς τὸν ἕνα καὶ τρισυπόστατον Θεόν. *Precatio ad unum et
trium personarum Deum.* Incipit: Θεὲ ἀγίε ἀγίων, παντοδύναμε, αἰδία, κραταί.
c. V. b. et d. III. E. vbi et precatio ad archangelum, quae incipit: τῶν ἑρανίων στρα-
τιῶν ἀρχιστρατήγε, δυσωπῶμέν σε τὰ νῦν. Et alia de inuentione capitis praecursoris
S. Ioannis baptistae, cuius initium: ὡς θεῶν θησαύρισμα ἐγκεκρυμμένον τῇ γῇ.

Volumen claudit precatio matutina, meridiana et vespertina, quam integram hic ad-
ponam cum Aldi versione.

Oratio ad dominum nostrum Iesum Christum, matutina, meridiana et vespertina.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Θεὲ ἀληθινέ,
Βασιλεῦ ὕψις, ὑπεράγιε ὑπεράγαθε, εὐ-
σπλαγχνε, Λόγε αἰδία τῷ ἀνάρχῳ Θεῷ καὶ
Vol. XI.

Here domine Iesu Christi, Deus vere, rex
excellse, valde sancte, valde bone, miseri-
cors, verbum aeternum in originis dei et pa-
tris

Z

Πατέρες· δημιουργὲ πάσης τῆς κτίσεως, τῆς δὲ ἀνθρωπίνης καὶ ἀνακαινιστῆ δι' ἅκρην φιλανθρωπίας, ὑπὲρ ἧς ἡμῖν σαρκὸς καὶ αἵματος ἐκοινώησας, καὶ τὴν ἀπόβροχτον ἐκέννη καὶ ὑπερφυᾶ μετῆλθες οἰκονομίαν ἀχράντως, εἰς τὰς ἀγίας καὶ ὑπερερανίους δι' αἵματός σου ἔλαβεν, ἕτε λήψεται κόρος, ἀλλὰ ἀκαταπαύτοις Φωναῖς νοεραῖς ἀνυμνεῖς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς Θεότητός σου, διὰ τὴν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ γήινοι δόλοί σου, οἱ ὧντοί τε τιμῇ σου αἵματός σου, κορεσθήσμεθα τῷ ὕμνῳ διανοίας καὶ σώματι; καὶ εἰ ἡ φιλανθρωπία σου καὶ ἡ χάρις σου ἀκορέτως ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν, ἀπὸ πρωῒας ἐπὶ ἑσπέραν, καὶ ἀπὸ ἑσπέρας ἐφ' ἑτέραν πρωῒαν, διὰ τὴν ἡμεῖς ἐκ ἐν διαστήμασιν ὠρισμένοις εὐχαριστήτομέν σοι τῷ εὐεργέτῃ ἡμῶν; ἀλλὰ [P] σύγγνωθι ἡμῖν Χριστέ ευδιάκριτε, ὅτι ἡ ἀκαλεσθία τῆς προσκαιρῆς ταύτης ζωῆς καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς φύσεως καὶ ἡ τάξις αὐτῇ, εἰς ἣν ἡμᾶς ταχθῆναι ἠθέλησας, μερίζου καὶ ἐκ ἑώσιν ἀναπολεῖν σε ἀδιαλείπτως κατὰ τὸν νῦν, καὶ διὰ τῆς γλώττης ἀσιγήτως ὕμνεῖν. Καὶ διὰ τὸτο ὡς ἀπαρχὴν τινὰ τῶν ἡμερησίων νοημάτων καὶ ἐφημέρων ἡμῶν τὴν πρωῒν καὶ μεσημβρινὴν καὶ ἑσπερινὴν προσάγομέν σοι λατρείαν. Προσκυνῶ σε τοῖνον τὸν ἐμὸν δημιουργὸν καὶ πατέρα σὺν τῷ ἀνάρχῳ σε Πατρί, καὶ τῷ ζωοποιῷ καὶ παναγῷ σε Πνεύματι. Κλῖω γόνυ καρδίας καὶ σώματος μετὰ Φρίκης καὶ τρόμου σοὶ τῷ παντοδυνάμῳ καὶ φοβερῷ καὶ ὑπεραγάθῳ δεσπότῃ με εὐχαριστῶ ὑπὲρ πάντων, ὧν ἐποίησας καὶ ποιᾷς εἰς ἐμέ. τῇ χειρὶ σου με ἔπλασας, τῷ ἐμφυσήματί σου ἐζώωσάς, τῇ προνοίᾳ σου ἐξέδρεψας, τῇ χειρὶ σου τὴν ἀληθὴν πίσιν ἐγνώρισας, τοῖς μυστηρίοις τῆς ἱεραῆς σου ἐκκλησίας ἐπαιδαγωγήσας. Ἐκόσμησάς με καὶ τοῖς προσκαιροῖς τέτοις καλοῖς τῆς ἀνθρωπίνης εὐμερείας. Κινδύνων ἀπήλλαξας, νόσων ἐξηγήσας. πρὸς τὸ συμφέρον ἀοράτως ὠδύγῃσας. κυβερνᾷς καὶ περιτάλλεις, ὡς νεσσὶον

tris, artifex omnis creaturae, humanae etiam renouator ob summam humanitatem, per quam nobiscum carnis et sanguinis participasti, et indicibilem illam et supernaturalem inisti dispensationem immaeulate. Si sanctas et supercoelestes potestates nunquam cepit nec capiet satietas, sed incessabilibus vocibus intelligibilibus laudant magnificentiam et splendorem diuinitatis tuae, cur nos humiles et terrestres serui tui, emti pretioso tuo sanguine, saturabimur laudando te mente et ore? Et si humanitas tua et gratia tua insatiabiliter agit in nobis a mane ad vespem, et a vespere ad alterum mane, cur nos non in spatiis determinatis gratias agimus Tibi benefactori nostro? Sed parce nobis Christe, bone iudex, quoniam sequela temporalis huius vitae, et necessitates naturae, et ordo hic, in quem nos constitutos esse voluisti, diuidunt, et non sinunt animaduertere te indefinenter, et lingua intacite laudare. Et propter hoc tanquam primitias quasdam diurnarum cogitationum et verborum, nostrorum, matutinum et meridianum et vespertinum adducimus tibi cultum. Adoro igitur te, meum conditorem et patrem vna cum inorigine tuo patre et vitaeifico et sanctissimo tuo Spiritu. Inclino genu cordis et corporis cum horrore et tremore tibi omnipotenti et tremendo et sanctissimo domino meo, gratias ago pro omnibus, quae fecisti et facis in me. Manu tua me formasti, et anhelitu tuo viuificasti, providentia tua educaisti, manu tua veram fidem notam fecisti, mysteriis sacrae tuae ecclesiae erudiisti, ornaisti me et temporalibus his bonis humanae felicitatis, a periculis liberali, a morbis eleuasti, ad vtile inuisibiliter adduxisti: gubernas et foues, vt pullum tuum,

σε, ὡς ποίημα τῆς ἀγάπης σε. Ἀλλὰ τί καὶ τολμῶ διηγᾶσθαι τὰς εὐεργεσίας σε; πέλαγος εἰσιν ἀνεξάντλητον, βυθὸς ἀκατάληπτος, ὕψος ἀόρατον. Οὐ φθάνω εὐχαρισῆσαι διὰ τὰ [P] προγεγενημένα καὶ καταλαμβάνει με ἑρμαδὸς εὐεργεσιῶν καινοτέρων. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ δύνασθαι με εὐχαρισῆσαι, πηλίκον δῶρόν ἐστιν; ὦ τῆς ἐμῆς ταπεινότητος· ὦ τῆς σῆς ἀγαθότητος, ὅτι ὁ μόνον ἔχω, ἀντὶ πάντων προσφέρειν σοι εὐχαρίστησιν καὶ ῥυμνον, καὶ τῷτο σοι ἐστὶ δῶρον. ὦ τῆς ὑπερβαλλέσης ἀγάπης σε, ὅτι πάντα μοι ἐξέχουσιν τὸν πλεον τῶν ἀγαθῶν σε. Μίαν οἶδα γνησίαν εὐχαρίστησιν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θελημάτων σε. ἀλλ' ἐάν μὲν ἢ τὸ πνεῦμα προθυμον, ἢ σὰρξ ἀσθενὴς ἐστὶ. Σὺ τῷτο, Κύριε, ἔπας. ἢ δὲ προθυμία τῷ πνεύματος ἐκ τῶν προσκαιρῶν σβέννυται λογισμῶν. ἀλλὰ σὺ Κύριε δυνατὸς εἶ μόνος καὶ τὴν προαίρεσιν ἀνάψαι, καὶ τὴν σάρκα ἐνδυναμῶσαι. Οὕτως εὐχαριστήσω γνησίως, ἐάν συναφῇ με ἡ βέλησις τῷ θελήματί σε, καὶ ἐάν ὅλη με ἡ καρδία προσκολληθῇ τῇ ἀγάπῃ σε. καὶ ἕως ἀξιώσόν με εὐχαριστῆσαι σοι, Χριστέ βασιλεῦ, υἱὲ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ Θεὲ ὑπεράγαθε. Ἀλλὰ τί λαλήσω πρὸς σὲ ὑπὲρ τῆς σήμερον; τί δὲ ὑπὲρ τῆς αὔριον; τί ἀγαθὸν βελήσομαι ἐμαυτῷ ὅπερ ἔσθ' οὐ βέλει καὶ πρὸ ἐμοῦ; καὶ τίς οἶδε τὸ ἐμὸν ἀγαθὸν ὅς καὶ μόνος αὐτὸ ποιεῖν δύναται. Καὶ σιωπῶντος τοίνυν ἐμὲ πείητε το ἐμὸν ἀγαθόν. Εἰ δὲ καὶ παρακλήσεως χρεία πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα, πρεσβεύει ὑπὲρ ἐμοῦ τὸ μυστήριον τῆς οἰκονομίας σε, καὶ ὁ δεξιόμενος σε προσηλωθέντα [P] σαυρὲς, καὶ ἡ ὑπερφύως ὑπεργήσασα τῷ μυστηρίῳ παναγία ὑπεράμωμος παρθένος καὶ μητὴρ σε, καὶ οἱ τῆς ἐρανίας διδασκαλίας καὶ πολιτείας σε ζηλωταὶ γνήσιοι γεγενημένοι μέχρι θανάτου. Τοσούτων τοίνυν πρεσβευόντων ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνολίξεις καὶ σήμερον συνίδως τὴν χεῖρά σε, καὶ ἐμπλήσεις με εὐδοκίας, καὶ ἀντιλήψεταιί με

tuum, tanquam facturam amoris tui. Sed quid etiam audeo narrare beneficia tua? pelagus sunt inexhaustum, profunditas indeprehensibilis, altitudo inuisibilis. Non sic cito gratias ago ob antefacta, quin deprehendat me series beneficiorum novorum: et hoc ipsum, posse gratias agere, quantum donum est! O meam humilitatem, O Tuam bonitatem! quoniam quod solum habeo pro omnibus afferre Tibi gratiarum actionem et laudem, et hoc tuum est munus. O inuictum amorem Tuum, quoniam omnes mihi effudisti diuitias bonorum tuorum, solam noni legitimam gratiarum actionem, impletionem voluntatum tuarum. Sed si sit spiritus promptus, caro infirma est. Tu hoc domine dixisti, sed promptitudo spiritus extemporalibus extinguitur cogitationibus. Sed Tu domine potens es solus, et voluntatem accendere et carnem fortificare. Sic gratias agam legitime, si simul adiungatur mea voluntas cum voluntate Tua, et si totum meum cor conglutinetur amoris tuo, et sic dignare me gratias agere tibi Christe rex fili amoris Dei, et Deus valde bone. Sed quid loquar ad te pro hodierna die? Quid autem pro crastina? Quid bonum volam mihi quod non Tu vis vel ante me? Et quis vidit meum bonum magis quam Tu? Tu solus cognoscis et vis vere meum bonum, qui etiam solus ipsum facere potes. Et tacente igitur me facies meum bonum: si vero et prece opus est, ad tuam bonitatem precatur pro me mysterium administrationis Tue, et quae suscepit te clavis fixum crux, et quae supernaturaliter seruiuit mysterio sanctissima perimmaculata virgo et mater Tua, et coelestis disciplinae et vitae tuae aemulatores legitimi facti vsque ad mortem. Tot igitur precantibus pro me aperies et hodie ut soles manum tuam, et implebis me bonae voluntatis, et proteget me dextra tua.

ἡδεξιά σε. Εἰ δὲ ἐμποδίζει τῇ πηγῇ τῆς φι-
 λανθρωπίας σε τὰ ἀμαρτήματά με, ἀλλὰ
 ἀπάλαψον αὐτά, πάριδε, σύγγνωθι. πεμ-
 φθήτωσαν εἰς λήθης βυθόν. Ἔργον ἀδιά-
 λαπτόν σοι, Χριστέ βασιλεῦ, ἡ ἄφεσις τῶν
 πλημμελημάτων, ὅτι ἡ διάνοια ἡμῶν τῶν ἀν-
 θρώπων ὀξύτερον φωτός ἐστὶ διατρέχουσα, καὶ
 ὁ λόγος ὀλισθηρὸς, καὶ τὰ ἔργα ὑλώδη, καὶ
 τῆς σκοτεινῆς ταύτης παχύτης. Καὶ διὰ
 τὸτο ἔκαυχῆσεται ἐνώπιόν σε πᾶσα σάρξ.
 Σὺ δὲ μόνος Κύριε καθαρὸς καὶ ἀναμάρτητος
 ὢν, καὶ μόνος ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν
 δύνασαι. Φύλαξον Ἰησοῦ με γλυκύτατε τὴν
 ζωὴν ἐπιμήκισον εὐτυχῶς καὶ ἀδιαλύτως τῶν
 εὐτεβῶν χρεισιανῶν, δέλων δὲ τῆς σῆς ἀγα-
 θότητος γνησίων. Καὶ μετὰ τὴν παρῆταν
 ζωὴν ἢν ἂν ὀρίσαις μέτροις καὶ ὅροις οἷς οἶδας
 αὐτός, εἰς τὴν αἰδίον ἐκείνην εἰσάγαγε ζωὴν
 τε καὶ βασιλείαν, χειραγωγούμενος ἐκ ὑπὸ
 τῆς ἡμῶν ἀξίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς σῆς ἀγαθότη-
 τος. Καὶ Κύριε βασιλεῦ ἀνεξίκακε, ὅτι σοι
 πρέπει πᾶσα δόξα, [P] τιμὴ, καὶ προσκύ-
 νησις, καὶ τῷ ἀνάρχῳ σε πατρί· μεθ' ἧ ἐν
 τῇ ἐνότητι τῷ ἁγίῳ πνεύματι ζῆς τε καὶ βα-
 σιλεύεις εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

tua. Si autem impediunt fontem humanita-
 tis tuae peccata mea, tamen dele haec, de-
 spice; parce, mittantur in obliuionis profun-
 ditatem. Opus assiduum Tibi, Christe rex,
 remissio peccatorum, quoniam intellectus no-
 ster hominum acutius lumine est discurrens,
 et verbum ludicrum et opera sylvosa et ex
 obscura hac pinguedine: et propterea non
 gloriabitur coram te omnis caro. Tu autem
 solus domine purus et impeccabilis existens,
 et solus dimittere peccata nostra potes. Custo-
 di IESV mi dulcissime vitam longam felici-
 ter et indolenter piorum Christianorum, ser-
 vorum vero tuae bonitatis legitimorum: et
 post praesentem vitam quam determinaueris
 mensuris et terminis quibus nouisti ipse, in
 aeternam illam adduc vitamque et regnum
 emancipatos non a nostra dignitate sed a tua
 bonitate. Fiat domine rex clemens, quo-
 niam te decet omnis gloria, honor et adora-
 tio, et inoriginalem tuum Patrem cum quo
 in vnitate sancti Spiritus, viuisque et regnas
 per omnia saecula saeculorum. Amen.

Hactenus *Fabricius*. — Illius editionis mentionem quoque facit *Kollarus* ad *Lambec.* com-
 ment. V. p. 579. idemque adnotat, in cod. caesareo, supra iam memorato, CCCXV. nr. 1.
 occurrere tres canones siue cantica, quae in edit. Aldina aliisque se non inuenisse fatetur, n.
 codicis fol. 105. p. 1. in *Dominicani* τῷ ἀντίπασχα, cuius initium: ἄσωμεν πάντες λαοί·
 qui canon alias Damasceno tributus inscribitur: εἰς τὴν ἡνδικτον· deinde fol. 160. pag. 2. *Cos-*
mae Hierosolym. in obdormitionem b. v. *Mariae*, cuius initium: πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ·
 in aliis MSS. canon iste Damasceno adscribitur: denique *Damasceni*, vt videtur, in eandem
 obdormitionem; cuius initium: ἀνοίξω τὸ στόμα μου. — *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent.
 tom. II. p. 204. aliam edit. saeculi, vii videtur illi, XV. sine vlla tamen anni ac loci nota, in
 4. pagg. 30. recenset, quae cum cod. MSt. XLIV. plut. 32. compacta continet quosdam SS.
 PP. hymnos. Atque ego paene adductus eram, vt propter miram similitudinem putarem,
 illam editionem nihil aliud esse, ac folia, casu ex edit. illa Aldina excisa, et cod. Florent.
 feorsum adiecta; sed series hymnorum, qui plures sunt in ed. Aldina ex indicio Fabricii, dif-
 fert paullulum ab ea, quam Bandin. ita significauit: 1o. *Damasceni* in Theogoniam, in *Θeo-*
φάνια, in Pentecosten. — *Cosmae* hierosolym. in Theogoniam, Epiphaniam, in magnam
 secundam, tertiam, quartam, quintam, et in magnam parascueum: *Marti* episcopi Hydrun-
 tini

tini in magnum sabbatum: *Cosmae* in eundem diem: *Io. Damasceni* in diem dominic. τῆ πάσχα, in ascensionem Iesu Christi; *Cosmae* in pentecostem; *Damasceni* in transfigurationem Iesu Christi; *Cosmae* in eumd. festum diem, in diem dominicum palmarum, in exaltationem crucis, in occursum Iesu Christi; *Theophanis* in adnuntiationem Mariae; *Io. Damasceni* in eumd. diem festum; denique precatio matutina, meridiana et vespertina, quam sequuntur errorum correctiones. Diuersus igitur esse videtur hymnorum ordo, nisi forsitan Fabricius de industria, vt commodius singulis poetis ipsorum carmina vni obtutui simul subiiceret, eum mutauerit. Ii igitur, qui comparare possunt edit. Aldinam, qua equidem careo, meliora docebunt. *Harl.* Gallandius in bibl. PP. XIII. p. 234. sqq. hymnos *Cosmae* XIII. ex edit. Ald. repetiit emendauitque ex Anthologio (βιβλίη ἐνιαυσίη) Romae 1738. edito, nouam versionem latinam, et p. 256. XI. odas *Cosmae*, quas tamen alium *Cosmam* auctorem habere putat, in eodem Triodio Rom. 1738. ad fidem vet. MSS. editas, adiecit. *Beck.*] — Nondum edita etiam *Cosmae* Melodi vita, ex qua frequenter loca graece producit *Allatius* de libris eccles. Graecorum pag. 120. 128. 138. 291. et de purgatorio p. 740. Incipit: τιμῶν ἐστὶν ἄξιον τὰς ἐφευρηκότας τὰ κάλλιπα ²²⁾. Latine hymni illius XIII. in bibliothecis patrum et primum in adpendice Bigneana a. 1579. deinde in ceteris editionibus et nouissima Lugdunensi tom. XII. p. 737-746. Necdum lucem vidit quoque *Cosmae* Hierosolymitani *metaphrasis psalmorum Davidis versibus politicis*, qui si idem est *Cosmas*, nullum antiquiorem noui, qui illo versuum genere vsus fuerit. Exstat illa MSta in duobus codicibus bibl. caesareae, de quibus *Lambecius* III. p. 103. et IV. pag. 216. seq. *) male priore loco notans, genus carminis esse ianibicum. Incipit prooemium: μετὰ τὸν μέγιστον Μωσῆν καὶ μέγαν ἐν Προφῆταις. Et psalmi primi metaphrasis:

Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν ψαλμῶν ἔχουσι λόγων εἶδη,
Ὁ δὲ παρὼν καὶ πρώτιστος εἶδος διττὸν ἐπέχει
Διδασκτικὸν, συνηθικὸν etc.

Praeter hos duos *Cosmas* fuere et alii hoc nomine, vt *Cosmas*, cuius librum primum Αἰγυπτιακῶν laudant scholia graeca in Apollonium lib. IV. p. 262. *Cosmae* tres inter patriarchas Alexandrinos memorati in Chronico orientali p. 126. 132. 133. ^{b)} *Cosmas* scholasticus Alexandrinus, de quo *Io. Moschus* in prato cap. 172. vbi aduersus Iudaeos eum [P] scripsisse et multos libros possedisse refert ^{c)}: *Cosmas*, abbas Hierosolymitanus, de quo idem

Z 3.

Moschus

22) V. supra ad vol. X. p. 213. *Harl.*

a) Siue secund. ed. Kollar. in vol. III. p. 271. et IV. p. 476. sq. sed conf. quae de Cosma atque de citata metaphrasi Psalmorum etc. iam adnotauimus supra ad vol. VIII. pag. 596. not. dd. et supra ad vol. IV. p. 256. *Harl.*

b) *Cosmae* patriarchae Alexandrino, mittit patriarcha Theodorus *συνεδικὸν* in controuersia de imaginum cultu in *Mansi* collect. ampliss. concil. t. XII. p. 1135. sqq. v. *Walch*. hist. haeretic. germanice scriptam, tom. X. p. 378. — De syno-

dica epistola *Cosmae* patriarchae Alex. v. *Assmann* bibl. orient. tom. II. p. 348. *Harl.*

c) [Ad *Cosmam*, diaconum *Alexandrinum*, epistola S. Maximi, de communi et proprio, h. e. de essentia et hypostasi, in cod. *Vindobon.* LXVIII. fol. 158. p. 2. notante *Kollario* ad *Lambecii* commentar. VII. p. 242. isque animaduertit, principium conuenire cum impresso *Combesii* tom. II. p. 313. sed in fine est mutila. *Harl.*]

[*Cosmas Aegyptius*; ex eo programma in *Matthaeum* euangelistam: inc. ἰδὼμεν λαὸν, καὶ

Moschus cap. 40. *Cosmas Indicopleustes*, de cuius topographia Christiana dixi lib. 3. c. 25. *) *Cosmas Vestitor*, diaconus Apostolopolitanus, (vide *Lambec.* VIII. p. 300.) [siue p. 637. et 639. ed. Kollar.] qui scripsit de reliquiis S. Chrysostomi CPolin translatis. Vide infra p. 619. et vol. VII. pag. 556. *) Nescio, idemne Cosinas, cuius sermo paraeneticus ad peccatorem contumacem MS. in bibl. caesarea incipit: *ὅσα σοι πεπλημμέληται.* *Lambec.* VIII. p. 449. [f. p. 943. ed. Kollar. in cod. XLV. nr. 58.] *Cosmae* cuiusdam logica in codice MS. saec. XI. bibl. Chigianae Romae, teste *Montfaucon* p. 238. Diarii Italici, [et in Bibl. biblioth. MSS. p. 175. D.] De *Cosma* siue vno, siue triplici sancto huius nominis, quem cum Damiano colit ecclesia romana Cal. Iulii, 17. Octobr. et Cal. Nouembr. sermones veterum panegyricos memoravi volum. IX. p. 68. [f. vol. X. pag. 213. seq. ed. nou.] quibus adde hunc Andreas Cretensis, quem seruo, adhuc ineditum, qui incipit: *ναὸς ὄντως τῆς Τριᾶδος ἡ διὰς σήμερον.* *Fabr.* [et *Lambec.* comm. vol. VIII. p. 558. 559. 812. et 836. ed. Kollar. *Harl.*] Omitto plures episcopos Cosinas in conciliorum actis memoratos et *Cosinam mercatorem* sub Leone Basilii F. de quo continuator Theophanis p. 220. *Fabr.* Aliorum Cosmarum mentionem feci ad vol. IV. p. 256. de quibus addam pauca et alios hoc loco adhuc producam,

Cosmas

αὐτὸς ἐπὶ τὰς εὐαγγελιστάς in cod. *Coislin.* CXCVI. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 249. qui citat novam suam patrum collectionem. tom. II. p. 245. — in cod. *Vindob.* VI. nr. 2. sqq. argumenta et comment. in IV. euangelist. v. *Kollar.* supplem. ad *Lambec.* pag. 48-55. — in eod. cod. *Coislin.* adnotante *Montfaucon.* l. c. ex Cosmae Aegyptii Topographia Christiana, programmata in Marcum, Ioannem etc. Conf. autem supra in vol. IV. p. 257. Est enim ille, qui alias vocatur *Cosmas Indicopleustes.* *Harl.*]

d) Siue supra, in vol. IV. p. 253. sqq. et pag. 255. sq. ac p. 261. sq. de codicibus, quibus addes cod. *Coislin.* CLXXXVII. qui continet Psalterium, graece, et in margine scholia, ex Cosma Indicopl. aliisque excerpta. v. *Montfaucon* bibl. Coislin. p. 244. et illius Cosmae commentarii in Psalmos in tribus codd. *Paris.* bibl. publ. nec non in cod. *Escorial.* teste *Plüero* in itin. per Hispan. p. 163. et in codd. *Mosquensi* synod. CCCXLV. nr. 27. atque CCCXCIX. nr. 14. v. *Matthaei* not. codd. gr. *Mosquens.* p. 224. et 257. sq. add. supra ad vol. IV. pag. 261. nr. 5. *Caus* hist. litter. SS. eccl. I. p. 515. sq. ad an. 535. *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. I. pag. 1407. sqq. ad a. 540. Saxii onom. lit. tom. II. pag. 43. ad a. 547. vbi alii quoque citantur. *Harl.*

e) Siue vol. VIII. pag. 257. nou. Edit. Dissert.

III. ad *Caus* hist. cit. tom. II. part. 3. pag. 6. ed. Basil. et auctor memorat tres *Cosmae Vestitoris* oratt. 1) in SS. Ioachim et Annam, in cod. bibl. Augustan. nr. 6. (v. *Reiseri* notit. MSS. bibl. Augustanae pag. 31. in cuius cod. etiam est illius orat. in b. virginem Mariam;) et partem huius orat. typis descriptam, gr. et lat. exhibet *Cotelarius* not. in Couslit. apost. pag. 203. 2) in prophetam et archisacerdotem Zachariam, in bibl. Bodlei. in cod. *Barocc.* CCXXXIV. nr. 1. 3) in translationem reliquiarum S. Chrysostomi. — Alios codd. *Thomae Roë* XXIII. nr. 3: in bibl. Bodlei. ac *Thomae Gale* CXVI. nr. 1. atque canon. in Theophaniam I. Chr. d. VI. Ian. in cod. *Bodlei.* LXXI. nr. 1. aliaque de Cosma Vestitore exci-
tauit collegitque *Oudin.* in comment. cit. tom. II. p. 400. sqq. ad an. 890. — *Paris.* in bibl. publ. cod. CLXXXVI. est fragment. encomii S. Ioach. in quinque codd. orat. de translatis Chrysostomi reliquiis et in codd. DCCLX. et MCDLXVIII. in Zachar. pontificem. — *Mosquae* in cod. synod. CLXXIX. nr. 3. hom. in Zachariam: inc. *ὁ χρυσοῦν θυμιατήριον*. — cod. CLXXXI. nr. 5. et 6. duas in eundem; quarum altera incipit ut superior; altera autem *ἀντὶ τῶν ἀρρέτων*. — cod. CCVI. nr. 5. sermo in translationem reliquiarum S. Chrysostomi. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosquens.* p. 110. 115. sq. et 130. ed. in 8. *Harl.*

Cosmas, episcopus *Epiphaniae* prope Apameam in Syria, circ. a. Chr. 764. iconomachus, conf. *Walch. hist. haeres. tom. X. p. 376. sqq.*

Cosmas *hieromonachus*. De eius opere, s. de ratione anni conficiendi vid. etiam infra vol. XII. p. 762. nr. 10. vet. edit. Est quoque *Paris.* in bibl. publ. codd. MMCCXLIX. nr. 5. MMCCCLXXV. nr. 14. (et in cat. codd. regg. Paris. II. pag. 475. Cosmas vocatur *Presbyter*, et MMCCCXXVII. nr. 14. item in cod. *Guil. Pelliserii v. Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1201. B.

De Cosma *magistro* officiorum sub Romano sen. imp. v. quoque *Lambec.* vol. VI. part. 1. p. 12. de cod. I. nr. 2. in quo sunt *Cosmae* sententiae duae de colonis (exstant gr. et lat. in *Leunclavii* synopsi Basilic. adpend. p. 43. et in *Freheri* iure graeco-romano, tom. II. p. 165.) — ib. pag. 36. de cod. III. in quo nr. 11. init. est *Romani senioris*, imp. nouella de potentibus in consortia pauperum succedentibus, a *Cosma magistro* composita. — *Paris.* in bibl. publ. MCCCXLVII. nr. 2. exstat *Cosmae magistri* sententia περὶ παροικῶν. — *Mosquae* in cod. synod. CCCII. nr. 23. *Arethae*, archiepisc. Caesareae epist. consolatoria ad *Cosmam magistrum*, et nr. 31. epist. *Arethae* ad eundem interrogantem, τίνες καὶ ποῖος ἡ τῆ θεῆ ἐκκλησία πρὸς φύγας ἐξαιρεῖται v. *Matthaei* notit. MSS. gr. Mosquens. p. 195. et 196.

De Cosma, archiep. *Africano* et de Cosma, episcopo *Chalcedon.* v. supra ad vol. X. p. 215.

1. Cosmas, *Amidae* episcopus a. 729. v. *Affemann.* bibl. orient. tom. II. pag. 48. not. p. 98. et 107. vol. I. p. 260.

2. Cosmas, *Caesareae* Cappadociae primas, adfedit synodo et subscripsit decreto *Alexii Comneni* imperat. etc. quod edidit *Montfaucon* in bibl. Coislin. p. 163. sqq.

Cosmas, *presbyter* in *Coelesyria*, post a. Chr. 459., de quo eiusque epistola, syriace scripta, ad Simeonem Stylitam, et huius vita ab illo conscripta, multus est *Affemann.* in bibl. orient. tom. I. p. 235. sqq. — add. ibid. vol. III. p. 36. *Cosmas*, Nestorii aequalis ad quem epistolam misit.

De Cosinis medicis v. infra, vol. XIII. p. 128. ed. vet. *Harl.*

TARASIVS, Photii magnus auunculus, patriarcha CPol. ab a. 784. ad 806. sub quo habitum concilium II. Nicaenum a. 787. pro cultu imaginum. Vitam eius descripsit *Ignatius* f) discipulus, et Suida teste ex diacono CPol. metropolita Nicaeus, quae graece MS. in bibl. caesarea, teste *Lambecio* VIII. pag. 92. *). Latine exstat apud Lipomannum, Surium

f) Idem Ignatius scripsit *vitam Nicephori patriarchae* CPol. quae exstat in actis Sancto 13. Mart. tom. II. graece p. 704. et latine pag. 294. De aliis eius scriptis dixi lib. II. §. 8. [vol. I. p. 635. sq. nou. ed.] et lib. V. cap. 1. pag. 45. [vol. VII. p. 45. et 603. add. *Cane* hist. laud. II. p. 6. ad a. 810. *Harl.*]

*) Siue p. 196. seq. ed. Kollar. in cod. XI. nr. 35. et

Surium et Bollandum tom. III. m. Febr. XXV. Febr. Incipit: *μέλων ἀπειρώ μεγέθει*. Scripta Tarasii, quae habemus edita, omnia actis iam dictae synodi II. inserta sunt tomo tertio edit: Binianae, Labbei VII. et Harduin. IV. Sunt autem haec:

Apologeticus ad populum, qua die patriarchatum a. 784. est ingressus Act. i. tomo IV. Harduin. p. 23. Incipit: *εἰ τῆς ἀμωμότης ἡμῶν πίστεως*. Fabr. In *Manfi* ampliff. concil. collectione tom. XII. p. 985. add. *Walch.* hiltoriam etc. l. cit. p. 446. sq. *Harl.*

Epistola ad Constantinum imp. et Irenem Act. VII. p. 471. Incipit: *δοξάζεται ἡ τῆς ἐκκλησίας κεφαλὴ Χριστός*. Fabr. In *Manfi* collect. cit. tom. XIII. p. 399. sqq. v. *Walch.* l. c. p. 444. sq. et 459. *Harl.*

Epistolae II. ad Hadrianum I. papam. Act. VIII. p. 508. et 512. Prior incipit: *ἡμεῖς μὲν ἡ σωτηριώδης οἰκονομία* ^a). Posterior ^b) contra Simoniam, subiunctis testimoniis scripturae sacrae canonum apostol. [P] synodi Chalced. et sextae CPol. Basilii, Gennadii CPol. Basilii,

55. et Kollar. p. 197. in not. *A.* monet, eam vitam *graeco* sermone conscriptam, esse adhuc ineditam, retractatque ea, quae scripserat in nota *B.* ad *Lambec.* VI. part. I. pag. 109. de cod. caesar. XIV. nr. 2. in quo est fragmentum ex vita Tarasii, ab Ignatio composita, et Kollar. memoriae lapsu adnotarat, vitam illam *graeco* et lat. legi in Act. Sctor. ad XIII. m. Martii. — In cod. *Coislin.* XXXIV. epistolae synodi Nicaenae ad Alexandrinam eccles. praecedunt inter alia vota pro patriarchis, imperatoribus et abbatibus, sacraum imaginum vindicibus; et inter orthodoxos ac sanctissimos episcopos nominatur *Tarasius*. v. *Montfaucon.* in bibl. *Coislin.* p. 86. et, (vbi illa epistola gr. ac lat. publicata est,) p. 99. et 100. coll. *Manfio* in collect. concilior. ampliff. tom. XII. pag. 991. sqq. — De *Tarasio* conf. *Pagii* crit. Baron. ad a. 784. nr. II. pag. 163. seq. et a. 806. nr. I. p. 403. seq. tom. XIII. — *Caue* hist. litt. SS. eccl. I. pag. 640. ad a. 785. — *Oudin.* comment. de SS. eccl. I. p. 1920. sqq. ad a. 785. *Saxii* onom. lit. II. p. 92. — *Le Quien* orient. christ. I. pag. 239. seq. — *Schroechh.* hist. eccl. christ. tom. XX. pag. 570. sqq. inprimis *Walch.* theol. Gotting. in historia haeresium etc. tom. X. in periodo tertia controuersiae de cultu imagin. p. 419. sqq. 439. 455. 492. sqq. §. VIII. p. 509. sqq. §. XLIII. 3. p. 530. seq. 533. sqq. 544. 551. 563. seq. 566. seq. 580. 584. et saepius. *Harl.*

g) In cod. *Coislin.* XXXVII. in Niconis col-

lectione locorum S. Scripturae, patrum et scriptorum ecclesiast. etiam ex *Tarasii* epist. ad Hadrian. papam loca sunt desumpta, et in cod. CCCLXIV. fol. 339. est epist. ad eundem, quae vero incipit: *εἰ χαροδοῖται ὑπερταῖ ὑπερταῖ* v. *Montfaucon.* bibl. *Coisl.* p. III. et 564. — *Vindobonae* in cod. caesar. CCLI. fragmentum illius epistolae in Locis communibus asceticis etc. v. *Lambec.* comment. V. p. 327. Kollar. et ibid. in cod. XVIII. nr. 4. fragm. ex altera epist. de Simonia, inter varia canonica vett. patrum fragmenta, teste *Lamb.* VI. part. I. p. 129. sq. — Ibid. in cod. XLIV. nr. 16. et cod. XLV. nr. 20. in actis concilii Nicaeni II. a. 787. eadem altera Tarasii ep. v. *Lambec.* VIII. p. 872. sq. et 929. — *Monac.* in cod. Bavar. LXVIII. fol. 80. eadem altera epist. v. cel. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. pag. 14. sqq. qui partim notat, quae desunt in hoc cod. et exstant in edit. ap. Leunclau. a Fabric. in nota cit. et in actis concil. ap. Harduin. tom. IV. pag. 511. partim ex cod. supplet multa, quae ibi non habentur. — *Taurini* in cod. reg. CV. fol. 183. v. cat. MSS. gr. Taur. pag. 196. — De aliis codd. v. ad notam sequentem. — Exstant illae II. epp. in *Manfi* collectione etc. tom. XIII. p. 457. sqq. p. 721. sqq. conf. *Walch.* l. c. p. 445. 454. sq. et 460. sq. *Harl.*

h) Haec exstat etiam in iure graeco rom. lib. III. pag. 190. Fabr. Item in *Guil. Benerregii* syno-

Basilij, Gennadij CPol. et auctoris vitae Chrysostomi, incipit: πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, ευαγγελικῶς etc.

Epistola encyclica ad patriarchas orientales, Hierosolymitanum, Antiochenum et Alex. Act. III. pag. 130. incipit: πολλὰς καὶ μεγάλας προνοίας cum orientalium respon- sione, pag. 136. Incipit: τοῖς πανιέροις καὶ ἐκ θείας ἐπινοίας ὑπαγορευθεῖσι λιβέλλοις τῆς ὑμετέρας ἐντετυχηκότης ἀποστολικῆς τε καὶ πατρικῆς ἀγιοσύνης. Fabr. V. Mansi collection. cit. tom. XII. p. 1119. sqq. et illorum responsio ib. p. 1125. sqq. et Walch. l. mem. p. 455. sqq. Sed illorum responsionem esse supposititiam iudicarunt probaruntque Frid. Span- hem. in historia imaginum restituta sect. VI. p. 372. sq. Lugd. Bat. 1686. 8. Walch. l. c. p. 551. sqq. et Schroeckh l. mem. tom. XX. p. 572. Harl.

Epistola ad Ioannem presb. et hegumenum Act. VIII. pag. 520. Incipit: ὁ ἐκ θεῶν ναμάτων τῷ θεῷ πνεύματος. Fabr. In Mansi collect. tom. XIII. pag. 481. sqq. v. Walch. l. c. p. 461. sq. Harl.

Homilia, necdum, quod sciam, edita in *S. Mariae trimulae praesentationem in tem- plo*, cuius initium: Φαῖδρα καὶ παραδόχος ἡ παρῆσα πανήγυρις, MS. in variis bibliothecis, ut regia, teste Labbeo p. 80. et Coisliniana apud Montfaucon. p. 212. Meminit etiam Allatius de Simeonibus p. 113. Fabr. Oxon. in cod. Barocc. CLXXIV. et in cod. XL. Thom. Gale, siue nr. 5874. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. Enimuero Oudin. l. c. tom. I. pag. 1922. negat, Tarasium, cuius aetate nullus adhuc festus dies praesentationis b. Mariae fuisset, illius homiliae esse parentem; sed eam tribuendam esse, suspicatur, vel Georgio, Nicomediae

synodico s. pandectis canonum etc. Oxon. 1672. fol. tom. II. part. I. conf. infra, vol. XI. p. 57. ed. vet. et Io. Fabricium in historia bibliothecae Fabr. part. II. p. 336. et 357. — Codd. in quibus haec epist. legitur, exceptis iis, qui in superiore nota sunt iam laudati, hi fere sunt: Paris. in bibl. publ. codd. MCCXLVII. nr. 3. et MCCCLXIX. nr. 4. — Oxon. in codd. Barocc. CLVIII. — lb. inter canones synodi Nicaenae etc. (vbi. in plurimis MSS.) codd. CLXXXV. atque CCV. — in cod. XXXVIII. collegii Etonens. f. nr. 1836. cat. codd. Angliae etc. tom. II. — in cod. LXXI. Th. Gale f. nr. 5905. cat. dicti. — in cod. XII. 28. Io. Mori, f. nr. 9198. cit. cat. — Dublini in ood. coll. S. Trinitatis CXXXVII. 11. f. nr. 277. cat. cit. vol. II. part. 2. — Florentiae in codd. bibl. Laurent. II. nr. 27. plut. 5. — XL. nr. 10. plut. 5. — VIII. nr. 28. plut. 10. v. Bandini cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 4. 71. 398. 468. et 478. — In cod. tomo p. 100. Tu-

rasii locus ex illa epistola citatur in exposit. sa- cror. praeceptorum, in cod. V. nr. 2. plut. 6. ex quo cod. Bandin. pag. 92. sqq. indicem argu- mentorum praefixum, pleniorum, quam qui in codd. Taurin. et Coislin. reperitur, gr. euulga- uit. — Idem Bandin. ibid. in tom. III. p. 324. recensendo cod. VIII. plut. 86. animaduertit, in- ter excerpta theolog. de Spiritu sancto ex variis patribus, nr. 20. esse etiam loc. ex Tarasii epi- stola πρὸς τὰς ἀρχιερεῖς. — Taurini in bibl. reg. cod. CV. fol. 183. est fragmentum epist. ad episco- pos insulae Siciliae; inc. οἱ τοῦ θεοῦ σοφῶς etc. v. cat. codd. gr. Taurin. pag. 196. et 162. — Se- cundum Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 196. E. Romae in cod. bibl. patrum S. Basilii; — p. 504. E. Mediolani in cod. bibl. Ambrosi. Tarasii oratio: — pag. 1331. C. ep. II. ad Ha- drian. in cod. monasterii S. Trinitatis proxime CPolin. Harl.

Vol. XI.

Aa

diae archiepiscopo; vel Germano, vel *Taraso*, patricio vrbisque praefecto, Photii, P. CPolitani, germano fratri, cuius aetate apud Graecos festum illum diem incepisse videri, ex homilia Georgii Nicomed. a. 880. de illo festo die, colligit Oudin. *Harl.*

VIII. MICHAEL presbyter et Thomae patriarchae Hierosol. SYNCCELLVS ¹), amicus Theodori Studitae, (cuius exstant ad eum epistolae,) non minus, quam ille multa et graua pro imaginum cultu passus post saeculi noni initia ²): Exstat eius

1. *Encomium Dionysii arcopagitar.* Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον. Incipit: ἐρασίαν ἑνὶ τῷ καὶ θεῶν ἔδει παρῆναι. Graece ex chirographo Georgii Hermonymi Spartani vulgavit *Godfridus Tilmannus*, Carthusianus, Paris. 1547. 4. apud Rob. Stephanum. Graece et latine cum versione Basilii Millani, Cassinatis monachi, a *Petro Lanfello*, S. I. castigata occurrit in editione Dionysii graeco-latina Corderiana Antwerp. 1634. fol. tom. II. p. 207-242. Citat Suidas in *Διονύσιος*. Fabr. Conf. supra, vol. X. pag. 220. — Exstat *Romae* in bibl. Vaticana, inter codd. Alex. Petau. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 73. E. — Paris. in bibl. publ. cod. CMXXIII. nr. 2. — Inter codd. Vossianos, secund. catal. MSS. Angliae etc. II. nr. 2203. *Harl.*

2. *In*

i) Tilmanus et Millanus *Michaelen Syngelum* vocant, presbyterum Hierosol. At non nomen gentile seu proprium est σύγγελος siue σύγκελος, sed nomen officii ac dignitatis, velut concellanum et domesticum dicas, patriarchae fere proximum et metropolitae siue parem siue etiam praefendum. Vide, quae de *Georgio Syncello* volum. VI. p. 149. [vol. VII. p. 457. sqq. nou. ed.] et Cangii glossarium vtrumque, *Io. Morinum* de sacris ordinationibus p. 247. seq. et notas posteriores ad paginam Cedreni i. et 338. et 456. 686. *Combesium* tom. I. auctarii noui pag. 1579. et de Mich. Syncello *Nicephorum Gregoram* in eius elogio, quod incipit: ὁμῶς ἔτος ἡν-δρτη πάλαι παρ' ἡμῶν. *Io. Seylitzem* ac *Georgium Cedrenum*. Menaea Graecorum 18. Decembr. σύγγελος παρὰ τῷ Ἱεροσολύμων ἐπισκόπῳ καθίσταται. Thomas patriarcha Hierosol. fuit ab a. 802.

k) Plura de *Michaeli Syncello* adnotarunt *Mart. Hanchius* de Byzantinis scriptor. part. II: c. 5. p. 676. sq. *Du Pin* in hist. eccl. vol. VII. p. 190. *Caus* hist. litter. SS. eccl. tom. II. p. 19. sq. ad a. 830. in primis *Oudin* in comment. de SS. eccles. tom. II. p. 43. sqq. ad a. 820. vbi quoque recenset eius opera horumque edd. et codd. MSS. Add. *Saxii* onomast. lit. part. II. pag. 93. sq. ad a. 796. — Theodori Studitae epist. ad eum exstat libro II. epistolarum S. Theod. Studi-

tae, epistola 32. (v. supra, vol. X. p. 438.) et apud *Baron.* in annalibus ad an. 835. nr. 70. vbi quoque *Baron.* animaduertit, Michaelen Syncell. post Theodori Studit. mortem plures pro imaginum causa pertulisse labores sub Theophilo imperatore, et huius iussu circ. a. 835. in carcerem coniectum et tormentis cruciatum esse: Dicitur etiam, (adnotante *Oudin*.) passum in codd. *Michael monachus*, ab eo vitae genere, quod amplexus est sub *Theodoro*, *Studii* abbate, cuius etiam vitam postea exposuit, (*Paris.* in bibl. publ. cod. DCCLV. nr. 19. inc. ποιεῖ μὲν τὸν ἅγιον.) quam ex cod. msto latine reddidit *Sirmondus*. (v. supra vol. X. p. 435. ibique not. r. et p. 336. et *Lambec.* VIII. p. 626. sq.) Caueum autem, quando (in tomo II. pag. 61. ad a. 878. ed. Basil.) eam tribuit alteri *Michaeli monacho*, qui a vitae instituto, postea ecclesiae CPolitanae presbyter, atque *Ignatii* patriarchae Syncellus a. 878. claruerit, refutat *Oudin*, duce *Lambecio*, additque, a Michaeli iuniore scriptum esse *encomium Ignatii patriarchae*, a. 878. defuncti, idque mutilum gr. et lat. a *Radero* editum esse vna cum actis concilii VIII. Ingolstadtii 1604. ac tomo VIII. conciliorum, col. 1260. adde *Saxii* Onom. lit. II. pag. 93. sq. ad a. 796. supra, vol. X. p. 254. et paulo infra sub finem huius paragraphi de duobus *Michaelibus monachis*. *Harl.*

2. *In SS. archangelos et angelos.* Ἐγκώμιον εἰς τὰς ἁγίους τῷ Θεῷ ἀρχαγγέλους καὶ ἀγγέλους, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπερωτάς δυνάμεσι. Incipit: [Γ] τὸν μὲν λέγον ἡ προθυμία κινεῖ. Graece e-MS. Mazariisiano publicavit et versionem latinam addidit *Franciscus Combesius* tom. I. auctarii noui pag. 1525-1580. Latine ex Combesii versione in bibl. patr. tom. XXIV. edit. Lugd. p. 225. *Fabr.* Vid. supra, vol. X. p. 199. bis. — Oxon. in cod. Oliu. Cromwell. XCVIII. nr. 17. siue nr. 277. cat. MSS. Angliae etc. — Paris. in bibl. publ. cod. MCLXXX. nr. 35. *Harl.*

3. *Epistola ἀπαγορευθεῖσα Ἀραβιστῶν*, concepta arabice a Theodoro Abucara, et ex Arabico a Michaelē Syncello versa graece, de fide orthodoxa Chalcedonensis concilii, atque *Thomae*, patriarchae Hierosol. nomine transmissa ad Armenios. Vide, si placet, quae notavi volum. IX. p. 176. et 178. [f. vol. X. p. 364. et 366. ed. n.] Prodiit graece et latine inter Theodori Abucarae opuscula a Iac. Gretsero edita ad calcem Hodegi Anastasii Sinaitae pag. 428-451. Ingolstadt. 1606. Incipit: Χριστὸς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν. Vertit Franciscus Turrianus. De MS. caesareo vide *Lambecium* V. p. 13. [p. 33. nr. 2. et VII. p. 290. Koll. *Mosquae* in cod. XXXII. nr. 1. in fol. bibl. typograph. synodal. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosquens.* p. 291. *Harl.*]

4. *Professio Fidei.* Incipit: πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα ἀγέννητον, καὶ εἰς ἓνα Υἱὸν γεννητὸν, καὶ εἰς ἓν Πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευτὸν, τρεῖς ὑποστάσεις. In MS. caesareo apud *Lambecium* III. p. 163. [f. pag. 404. ed. Koll. cod. LXXVII. nr. 65.] inscribitur: Μιχαὴλ ἱερέως καὶ Συγγέλε. In alio apud eundem V. pag. 138. sq. [siue pag. 292. ed. Koll. cod. CCXLVIII. nr. 15.] Μιχαὴλ Συγγέλε Ἱεροσολύμων λιβελλὰς περὶ ὁρθοδόξου πίστεως. Eandem e codice Segueriano siue Coisliniano primus publicavit *Bernardus de Montfaucon* in catalogo. MSS. graecorum illius bibl. pag. 90-93. Paris. 1715. fol. *Fabr.* Paris. in bibl. publ. cod. MCCLIX. nr. 5. in adpend. cat. MSS. regg. Paris. vol. II. p. 619. — in cod. *Io. Mori* XII. nr. 3. siue nr. 9198. cat. MSS. Angliae etc. II. — *Mediolani* in bibl. Ambros. de fide orthodoxa; it. methodus de constructione orationis, his; nec non propositiones et chronica: — et in bibl. *Sfortiana.* v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 501. E. et pag. 707. *A. Harl.*

5. *Carmina varia*, adhuc inedita. *Allatius* in notis ad Eustathium Antiochenum p. 284. pollicitus fuit, se carmina sua graeca in deiparam aliosque sanctos publicaturum cum *Sophronii Hierosolynitani*, *Sophronii monachi iatrosophistae*, *Heliae Syncelli*, et *Ignatii grammatici diaconi elegantissimis*, piissimis, et mellitissimis de eodem argumento carminibus.

6. *Syntactica methodus seu de constructione orationis*, MS. in bibl. Palatina, quae in Vaticanam transit. Vide *Sylburgii* catalogum MSS. bibl. Heidelberg. pag. 109. Μέθοδος περὶ τῆς τῷ λόγῳ συντάξεως, σχεδιασθεῖσα ἐν Ἑδέστῃ τῆς Μεσοποταμίας, αὐτῇσι Λαζάρῳ διακόνῳ καὶ λογοθέτῃ, Φιλολόγῳ ὄντι. Incipit: ἡ περὶ τῆς συντάξεως τῷ λόγῳ διδασκαλία. MS. Coislinian, p. 230. *Fabr.* Conf. supra in vol. VI. p. 298. 333. not. 22. pag. 343. de Georg. Lecap. in primis pag. 133. et 345. Add. codd. ibi citatis, codd. *Mediol.* bibl.

Ambros. cum scholiis Nicasii Ellebodii, saepius, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. pag. 501. E. et 502. B. et p. 529. B. atque p. 6. D. de cod. bibl. *Vatikanae.* — *Venet.* in cod. Marcian. CDXLIV. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 230. sq. et cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 311. — Secund. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. nr. 2238. Mich. Syncelli syntaxis inter codd. *Vossianor.*, et nr. 5964. in cod. CXXX. *Thom. Gale*; item tom. I. nr. 2290. inter codd. *Th. Bodlei.* Edita est: *Γραμματικὴ περὶ συντάξεως τῆς — Κυρίως Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, τῆς μεγάλης Λογοθέτης τῆς Ἀνατολικῆς — ὁμῆς καὶ ἑτέρας Μιχαήλ τῆς Συγγέλης τῆς Ἀποστολικῆς Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων — ἐπιμελείας καὶ διορθώσεως Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου τῆς Ἱατροφιλοσόφου.* *Venet.* ap. Nic. Glycem. 1745. 8. Typographus in praef. gr. scripta profitetur, se Mich. Syngeli grammaticam Venetiis in antiquo cod. reperisse, et inonet, sub alieno nomine alibi latuisse etc. *Harl.*

[*Paris.* in bibl. publ. in ind. ad vol. II. catal. in voc. *Michael monachus*, additur; *idem forte cum Michaelae Syncello*, eique adhuc tribuuntur oratio in *Isaacium et Dalmatium* in cod. DXLVIII. nr. 30. inc. *ἱερὸν πανήγυριν* in laudem *Zachariae* in cod. MCDLIV. nr. 4. — et *Michaelis*, monachi et presbyteri, epistola ad Tyri archiepiscopum ubi de rebus ad morum doctrinam pertinentibus differitur: subiuncti sunt versus quidam eiusdem argumenti, in cod. XXXIX. nr. 16.

Michaelis monachi et Syncelli sermo de cunctis potestatibus coelestibus, in cod. Mosquensi CCVI. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. pag. 130. nr. 7. in bibl. Bodleiana in cod. Io. Seldeni LIII. nr. 13. siue cat. MSS. Angliae etc. vol. I. nr. 3383. — et *Mediolani* in bibl. Ambros. bis. ibid. Mich. monachus de incarnatione. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 501. E. et p. 520. D. *Harl.*]

Alii Michaelis, qui graece scripserunt.

Michael *Acominatus* Choniates, Nicetae historici frater maior natus, metropolitae *Atheniensis* et rhetor circa a. 1210. cuius historiarum [P] pars MS. in bibl. caesarea: et variae lucubrationes graecae MSS. Oxoniae in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXXXI. vt dixi volum. VI. pag. 402. ¹⁾ ubi de Niceta, fratrisque Michaelis monodia in illum defunctum, quae latine tantum prodiit ex Petri Morelli versione atque incipit: *O salamitosum nuntium.* Sed quae graece exstat [*Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXXXIV. et] in iam dicto codice *Barocciano*, eius hoc est initium: *καὶ πρὸς μὲν ἀντὶς.* Oratio in Michaelē patriarcham, quae est in eodem codice, atque incipit: *ἐστὶ περ*, fortasse fuerit in Michaelē Autorianum, patriarcham CPolitanum defunctum a. 1214. Oratio funebris in Neophytum archimandritam *Atheniensem*, incipit: *εἰς Σολομῶν ἐφη περ γνωματεύων.* *Fabr.* Versus iambici de pristina *Athenar.* dignitate, in cod. *Paris.* bibl. publ. MLXIII. *Harl.*

Michael

¹⁾ Siue vol. VII. p. 737. sq. not. 50. ubi plura in noua ed. adscripta. Add. bibl. patrum, Colon. Agr. 1618. fol. vol. XII. part. 1. p. 612. — *Oudino* comm. de SS. eccl. tom. II. col. 1712. sq. ad a. 1200. ubi is codd. in bibl. *Bodlei.* adferuatos memorat. *Cane* hist. lit. SS. eccl. tom. II. p. 280. ad a. 1204. de eo et de codd. *Saxii* Onom. II. p. 289. *Angeli Mar. Bandini* epist. de Michaelē

Acominato, eiusque scriptis Florent. 1767. 8. — supra, vol. VIII. p. 541. §. VI. infra in cap. seq. pag. 290. ed. vet. de *Eustathio* Thessalon. — Alius *Michael Atheniensis metropolita*, cuius plura opuscul. in cod. *Barocc.* CXXXI. exstant, discernitur, eiusque actas a. 1170. adsignatur ab *Oudino* l. c. II. pag. 1336. Add. supra ad vol. VII. antea citat. *Harl.*

Michael, patriarcha *Alexandrinus*, cuius epistola ad Basilium Macedonem imp. a. 870. data exstat in actis concilii CPol. illo anno celebrati actione IX. tom. VIII. Labbei pag. 1111. latine, et graece ac lat. p. 1326. (Harduin. tom. V. p. 884. et 1091. Mansi t. XVI.) *Fabr. Conf. infra vol. XI. p. 539. vet. edit. et de Michael III. archiep. Alexandr. ibid. p. 555. Harl.*

Michael *Anchialus*, vide infra, CPolitanus patriarcha.

Michael, *Antiochenus* patriarcha circa a. 1580. cuius epistolae quaedam in *Crusii Turco-Graecia* lib. I. et IV. [v. vol. VIII. p. 94. et p. 88.]

Michael Ἀποστόλης sine APOSTOLIVS, Byzantinus, exsul e Graecia in Italiam venit medio saeculo decimo quinto: a Bessarione primum benigne habitus, deinde eius destitutus liberalitate, in Creta insula libris describendis vitam toleravit. Vide *Allatum* III. 3. de consensu §. 7. pag. 938. *Montfauconi* Palaeographiam graecam p. 82. et *Lambecium* VII. p. 114. ^m). Pater fuit *Arsenii* patria Cretensis, Monembasiae, in ditione tunc Veneta, episcopi, (cuius plura scripta ⁿ) habemus,) nec non *Aristobuli Apostolii*, hierodiaconi, cuius

A a 3

ius.

^m) Sicut p. 243. sqq. ed. Kollar. de cod. caesar. LXIX. in quo plura sunt scripta Michael. Apostolii. — *Humphr. Hodium* de Graecis illustribus L. Gr. — instauratoribus etc. Londin. 1742. 8. p. 78. et saepius, vt postea adnotabimus suis locis; *Boerner.* de doctis Graecis etc. pag. 152 - 163. — *Casim. Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. pag. 2514. sqq. ad a. 1450. qui multus est de eius scriptis horumque codd. mss. — *Robert. Gerium* ad Guil. Caue hist. litt. SS. eccl. II. p. 150. sq. ad a. 1440. *Saxii* Onom. lit. II. p. 438. ad a. 1450. et quae scripsi in Introd. in hist. L. Gr. tom. II. part. I. p. 551. sqq. atque in Supplementis ad illam, tom. II. p. 66. *Harl.*

ⁿ) Hic est *Arsenius*, qui scholia graeca in septem tragoediis Euripidis collegit, eaque graece edita Venetiis 1534. 8. [conf. supra, vol. II. p. 259. *Harl.*] dicauit Paulo III. pontifici, epistola plena querelarum, in qua et Graecos et se contemni fremit. Μάχονται Ἀγρυμνοὶ Χριστιανοί, ἀμφοτέρω δὲ τοῖς παλαίτοις Γραικοῖς — ἡμῶς δὲ δύσθηναι Μεγαλῆς. — Iam quantum decimum annum Romae meliorem fortunam frustra expectasse se apud Leonem X. exposulat: Ταῦτα δὲ καὶ τοιαῦτα ἐν Ῥώμῃ περτυαυδύατον ἔκως ὁμοῦ κατὰ γονυπέτων ἐνώπιον Ἀλόντος τῆ πανηγυρικῆς παρεστραγγήθησαν γοεῖς· οἱ οὐκ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, προμύθισαν τινὰ γραφῆναι προσέτιναχον, ἥτις ἐς τὸδε μῖνον ταυρά. Ait, non fore iniquam, si in tanto cardinalium numero

vnus etiam vel alter Graecus coopsetur, καίτοις δὲ ἀπαικῶς ἐν ἧν ἡ δὴ τῶν Ἑλλήνων ἐν τοσούτοις πατριάρχαις ἐπαρδύνοντα τῶν Καθημένων. Anno proximo 1435. hic Arsenius Venetiis e vita discessit. Vide *Lambecium* VII. p. 236. seq. [sive pag. 505. sqq. ed. Kollar. de cod. caesar. CXXVIII. nr. 12. vbi exstat anonymi cuiusdam *historica adnotatio de vita et obitu Arsenii*, Monembasiae in Peloponneso metropolitae & archiepiscopi. Atque *Lambec.* ex illo opusculo longum excerpfit de Arsenio testimonium, quo Arsenium a patriarchae *Pachomii*, cuius diploma *exaugurationis et excommunicationis Arsenii* integrum illi narrationi insertum est, iniuria et ab *Emmanuelis Malaxi*, Peloponnesii, adulatione atque condemnatione vindicare adlaborauit. Idem *Lambec. Martini Crusii* testimonium ex eius adnotatt. in *Bm. Malaxi* historiam ecclesiasticam CPolitanam p. 199. in *Turco-Graecia* adtulit et emendauit. Add. *Lambec.* I. p. 274. ibiq. Kollar. Vita *Arsenii* in cod. Mosquensi IX. nr. 1. *Bleis* — Ἀρσένιος τῆ μεγάλῃ· ἡ δὲ τῶν σπουδαίων ἔργα καὶ φιλαρτέων ἀνδρῶν· καὶ ἐν τῇ 15. v. *Matthaei* notit. codd. Mosquens. p. 25. ed. in 8. vbi in nota, haec ait, conferri possunt cum menologio, quod cum synaxario edidi in II. mea euangeliorum editione. v. p. 763. — in cod. CCXXV. nr. 5. adseruatur Arsenii Monembasiae epistola: καυχῶμαι μαθάν τὴν τῆ κοινῆς αὐτοῦ τειλεσθῆναι· v. *Matthaei* l. c. p. 148. — Epistola, gr. edita a *Io. Lamio* in *Deliciis eruditor.*

4. Flo-

ius epigramma graecum legitur in Varini Camertis thesauro siue horti. Adonidis, Venet. a. 1496. editis. Idem *Aristobulus* praefationem graecam praefixit poemati ludicro, cui titulus *γαλεωμυμαχία* *) et in eo mentionem facit duplicis operis a parente suo Michaelē Apostolio ad Casparum Vxamae siue Osmi in Hispania episcopum concinnati, quorum prius, *ἰωνιά* siue *violetum*, non violis, sed sententiis et apophthegmatibus virorum sapientum consitum, necdum lucem vidit: alterum *de prouerbiis* ultra bis mille, post epitomen graece vulgatam Basil. 1538. 8. plenius longe editum graece et latine, notisque illustratum a *Petro Pantino* est Lugd. Bat. 1619. 4. °) Galeomyomachiam incerti scriptoris illam, ait *Aristobulus*, se velut prodromi loco praemittere violario patris sui mox typis exscribendo. Ἄμα δὲ καὶ οἷον τινα κήρυκα προεκπέμψω τῆς μετ' ἐπὶ πολὺ τυπωθεῖσας Ἰωνιάς. Ἐφ' ἣν ποδὴν σπυδιὴν ὁ ἑμὸς πατὴρ κατεβάλετο. Τὰς γὰρ διατεβὰς ἐν Ῥώμῃ πάσαι ποιούμεενος Γασπαρίου τῶν αἰδεσιμωτάτων Ἐπισκόπου τῆς Ὀσμῆ συναγωγὴν παροιμιῶν συνθήκαι ὑπέσχετο. Ἀρξάμενοι δὲ τῶν παροιμιῶν συνυπεμνήσθη καὶ γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων τε καὶ ὑποθηκῶν ἀρχαιοτάτων καὶ σοφωτάτων ἀνδρῶν, ἀδελφοὶ γὰρ ἀδελφεῖς εἰσι παροιμίαι καὶ γνωμαὶ καὶ ἀποφθέγματα. Ex hac *ἰωνιά* parentis puto esse depromptum volumen ab *Arsenio* filio, quod graece edidit Romae in 8. Leonique decimo dicauit sub titulo: ἀποφθέγματα φιλοσόφων καὶ στρατηγῶν ῥητόρων τε καὶ ποιητῶν, ordine digestum alphabetico illorum, quorum sententiae et apophthegmata referuntur °). Apostolii paroemiae editis duplo auctiores, quae manu eleganti scriptae fuere apud Carolum de Montchal teste *Labbeo* p. 205. Bibl. nouae MSS. non opinor duplo auctiores fuere editione *Pantiniana*, sed illa *Basilicensi* Epitome.

Ad adfi-

4. Florent. 1740. p. 102. sq. (conf. ibid. praefat. p. XXII.) et p. 105. seq. Antonii eparchi ad *Arsenium*. *Harl.*] A Latinorum quum staret partibus, a Graecis suis excommunicatus est, ut narrat *Manuel Malaxus* apud *Crusum* lib. 2. Turco-Graeciae p. 146. sqq. *Fabr.* Conf. de *Arsenio Humphr. Hodium* de graecis illustribus pag. 318. sqq. — *Basilii* Lexic. critic. tom. I. voc. *Arsenius* p. 354. ed. Amstel. etc. 1740. (vbi alii quoque *Arsenii* enumerantur;) *David Clement* Bibliothec. curieuse, histor. et critique tom. II. p. 147. not. 40. — *Freytag.* adparat. litterar. tom. III. p. 561. sqq. vbi raram edit. scholiorum in *Euripid.* etc. ab *Arsenio* collectorum, Basil. 1544. mai. 8. recenset, *Boerner* l. iam cit. p. 155. sqq. — *Saxium* in *Onom.* III. p. 41. ad an. 1512. et p. 585. *Harl.*

*) De hac Galeomyomachia dixi lib. 2. cap. 2. §. 2. [vol. I. p. 357. vbi plura adscripsi. *Harl.*]

o) Confer, quae de his Apostolii prouerbiis di-

cta lib. 4. cap. 9. §. 9. [vol. V. pag. 110. seq. et quae ibi adnotaui: et quae tam in Introduct. tum in supplement. II. cit. scripsi. *Harl.*]

p) *Violarium Paris.* in bibl. public. codd. MMMLVIII. et tribus sequentibus, atque in MMMLXXII. prouerborum collectio. v. catal. MSS. regg. II. p. 603. seq. et 605. — De *Arsenii* Apophthegmatibus et *Ἰωνιά* plura *Fabricius* et ego iam scripsimus supra in vol. I. p. 744. atque ego tam in Introduct. quam in supplementis locis citat. iam laudavi *Villoison* in *Anecdot. gr.* II. p. 4. et *Matthaei* notit. MSS. Mosqueus. p. 14. ed. in fol. (p. 27. ed. in 8.) de cod. XI. vbi is in nota addit, se quoque libellum *Arsenii* in manibus habuisse ex bibliotheca *Dau. Ruhnkenii*; verum cod. Mosqueus. esse multo locupletiores, et dedicationem quoque diuersam, quamquam utraque *Leoni* inscribatur,) et alios VV. DD. Add. notam supra ad vol. IX. pag. 757. et cod. MMDCCCLXXII. *Paris.* in adpendic. ad catal. MSS. regg. II. p. 624. et cod. MMDCCCLIII. nr. 5. p. 561. *Harl.*

Ad adfinem (socerum) suum, super eo, quod ad secundas nuptias transferat, iratum, oratio deliberativa, MS. *Lambec.* VII. p. 115. [f. p. 247. nr. 3. Kollar.] et in bibl. Bodleiana, codice Barocc. LXXVI. Incipit. ἐν αἰθέροις τῶν ἀναγκαίων. *Fabr.* Exstat quoque *Paris.* in bibl. publ. cod. MDCCXLIV. — *Florent.* in cod. Laurent. XXV. nr. 2; plut. 10. v. *Bandin.* cat. MSS. gr. Laur. I. p. 492. — ac *Monac.* in cod. Bauar. Ll. fol. 404. et in eod. cod. fol. 401. superest inedita:

Adloquutio ad Bessarionem etc. incipit: Τ' ἀγαθὰ τῶν ἔργων, θεύτατα. v. ccl. *Hardt.* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1804. part. I. p. 9. et 10. *Harl.*

Oratio funebris in Bessarionem cardinalem, memoratur a *Labbeo* p. 71. habuit etiam *Petrus Pantinus* et *Andreas Schottus*. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MDCCXLIV. nr. 4. Eam orat. editurus erat *Allatius* in *Συμμείκτων* libro VII. vid. infra, vol. XIV. p. 14. nr. 123. *Harl.*

Monodia funeralis in Andream Calergem. id. pag. 109.

Epicedium Galatemi, Epitaphium Calotarae et epistola ad Petrum Calergem citantur ab *Allatio* de synodo Photiana p. 542.

[P] *Apologia pro Gemisto Plethone aduersus Theodori Gazae περί ἑσίας* librum, Platonis philosophiae detrahens, Aristotelicam extollens. MS. in bibl. caesarea et Bodlei. πρὸς τὰς ὑπὲρ Ἀριστοτέλους περί ἑσίας μετὰ Πληθωνος, Θεόδωρος τῷ Γαζῇ ἀντιλήψεις. Incipit: Ἰδὲ Πληθωνά. Vide *Lambecium* VII. p. 113. *) Per hoc scriptum, Bessarionis gratia excidisse videtur Apostolius; nam vt *Allatius* p. 387. diatribae de Georgiis notat, illi non modo respondit *Andronicus Callistus*, sed etiam ipse Bessario epistola de hac re data temerarios Apostolli conatus repressit, compulitque ad palinodiam: praeclare etiam monuit, ἡ λογία τῷ ἀντιδίκῳ, ἀλλ' ἀποδείξει καὶ λογικῶς ἀνάγκας τῷ φίλῳ συνηγορητέον, τὸν τ' ἐχθρὸν ἀμυντέον, non conuiciis in aduersarium, sed demonstrationibus atque insolubilibus rationibus amico suppetias ferendas sunt, et vindicta de inimico sumenda. Bessarionis ad Apostolium epistolam memorat *Labbeus* pag. 198. et 99. *Fabr.* Codd. in nota iam memoraui. Add. cod.

q) Siue p. 243. seq. nr. 1. Kollar. in cod. LIX. et *Lambecius* inspicere iubet *Marquardi Freheri* tomum II. syntagmatis scriptorum rerum germanic. — *Oratio acclamatoria.* — *Apologia* etc. adseruatur etiam *Matriti* in cod. reg. XXXIV. fol. 149. et fol. 154. est Bessarionis breuissima epistola ad *Andronicum Callistum*, quam sequitur longior Bessarionis ad eundem; tum fol. 156. *Andronici Callisti* epist. ad Bessarionem, quam excipit *Andronici* liber contra Apostolium: inc. Ἐδὲ γε Πληθωνὸς ἐν τοῖς αἰσῶνι, καὶ τῷ περί ἑσίας Ἀριστοτέλους ἐνδυνάστεως συνεκτῆν. dein fol. 179. Bessarionis epist. ad Michaelē Apostolium. v. *Iriarte*

cat. MSS. *Matrit.* I. p. 136. — *Monac.* in cod. Bauar. LXXVII. *Apologia* etc. et Bessarionis epist. ad Mich. Apostolium. v. cl. *Hardt.* in *Aretini Beyträgen* etc. 1804. part. IV. p. 44. seq. — Apostolii *Apologia* et *Andronici Callisti* pro Theodoro Gaza aduersus Plethonem *apologia*, *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 12. et 13. plut. 53. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. II. p. 483. — *Venetis* in bibl. Marci *Mick. Apost.* contra Gazam et Andron. Callistum contra Mich. Apostol. teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 469. E. — Bessar. ep. ad Mich. *Paris.* in cod. MDCCLX. *Harl.*

cod. *Florent.* Laurent. XXXIII. nr. 10. plut. 58. et *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. II. pag. 482. et quae adnotavi supra ad vol. III. p. 144. et *Bandin.* l. c. II. pag. 482. de editione epistolae. *Harl.*

Menexenus, dialogus de SS. Trinitate. Vtrum Iudaei et Turcae rectius Vnum, an Christiani Trinum colant Deum. Personae dialogi sunt Menexenus Cydoniates, Diophanes Gortynius, Laonicus Byzantius. Incipit: ποῖ δὴ καὶ πῶθεν ὃ φίλε Μενέξευε. MS. *Lambec.* VII. p. 114. *Fabr.* Siue pag. 245. sq. ed. Kollar. Exstat quoque *Florentiae* in cod. Laurent. XXV. nr. 2. plut. 10. v. *Bandini* cat. MSS. Laurent. I. p. 492. *Harl.*

Disceptatio aduersus eos, qui occidentales orientalibus superiores esse contendebant quoad philosophiam, et in declarando modo generationis Christi et processionis Spiritus sancti. MS. in bibl. Bodleiana, cod. *Barocc.* LXXVI. [Conf. *Lambec.* VII. p. 244. *Harl.*]

Προσφώνημα εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Παλαιολόγον, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ ὁμολογία τῆς αὐτῆς πίστεως ὑποπτευομένης. *Allocutio ad imp. CPol. Constantinum Palaeologum, qua continetur suspectae religionis eius confessio.* MS. *Lambec.* VII. p. 115. *) Incipit: πολλῶν ἔντων, θεοτάτε βασιλεῦ. In hac processione Spiritus S. ex solo patre docere, notat *Lambecius*, sed *Erasinus Schmidius* in notis ad Io. XV, 26, pag. 735. mentionem facit orationis Apostolii scriptae circa a. 1440. qua processione Spiritus sancti a patre et filio adstruit.

Adloquutio ad Ioannem Argyropulum, magistrum suum, gratulans ipfi de auspiciis muneris publice docendi suscepti CPoli in auditorio Xenodochii: προσφώνημα εἰς τὸν αὐτῆ διδάσκαλον Ἰωάννην τὸν Ἀργυρόπελον, ὅτι ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῷ τῷ ξενώτοις μισαίῳ. Incipit: τοῖς εὐγνώμοσι τῶν ἀνθρώπων. MS. *Lambec.* VII. pag. 116. [f. pag. 248. ed. Koll. *Harl.*]

Epistolae XLV. ad Gemistum Plethonem, Manuelem Chrysoloram, Laonicum Chalcocondylam, Ioannem Argyropulum, Marcum Musurum, Michaelem Marulum, Ioannem Chrysoloram, cardinalem [P] Bessarionem, Petrum Callergem aliosque, itidem MSS. in bibl. caesarea, et iudice *Lambecio* VII. p. 116. *) dignissimae luce, quia historiae illorum

*) Siue p. 247. nr. 4. Kollar. in cod. LXIX. — *Monac.* in cod. Bauar. LI. fol. 406. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. I. p. 10. seq. qui comprobatur *Lambecii* iudicium, Mich. Apostolium in hac adloquutione profiteri, S. Spiritum ex solo patre procedere. *Harl.*

s) S. pag. 249. ed. Kollar. nr. 6. Add. supra, vol. I. pag. 709. — *Monac.* in cod. Bauar. LI. Mich. Apost. ad Bessarionem, et huius epist. ad Mich. Apost. — et in cod. LXXVII. ead. epist.

Bessarionis et Mich. Apostol. epist. ad Gemistum Plethonem. v. cl. *Hardt* l. c. part. 1. pag. 11. et part. 4. p. 45. — *Paris.* in cod. MDCCLX. nr. 18. epistolae ad Amirentzein, philosophum, socero iratum, quod amissa priore vxore, alteram duxisset. — *Apostolii opera, Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. p. 501. E. — Epistola ad Plethonem cum aliis 45. ad alios et plura alia Mich. Apost. opera in codd. *Escorial.* v. plura in *Plücri* itinere. per *Hisp.* p. 182. *Harl.*

illorum temporum illustrandae possunt inferuire. In codice Palatino, qui in Vaticanam bibl. peruenit, exstant *epistolae LXV*.

Versus heroici, elegiaci, iambici in praecipua festa dominicalia et Sanctorum MSS. vid. *Labbeum* p. 235. vbi etiam *versus* Apostolii in Bessarionem in codice Naudaeano MStos memorat. *Fabr.* In cod. *Mazarin*. CLV. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1323. D. — *Paris.* in cod. MDCCXLIV. nr. 3. *Harl.*

De poetis tropis et grammaticis figuris. Vide Sylburgii catalogum MSS. bibl. Palatinae p. 109. et *Labbeum* pag. 383. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. CCLXXIX. nr. 49. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 183. Allatius cum libell. editurus erat in Symmici libr. VI. v. infra in vol. XIV. p. 9. *Harl.*

Λόγος προσφώνηματινός, oratio acclamatoria in laudem Friderici III. imperatoris a. 1457. suasu Aristonymi Byzantii scripta, et ex MS. Palatino cum Barthol. Keckermanni versione edita a Marg. Frehero, tom. II. scriptorum de rebus Germ. pag. 33–36. Francof. 1602. fol. curante Burch. Gotthelf Struuius, Argentorat. 1717. fol. pag. 47. Fabr. Paris. in bibl. publ. cod. MDCCCLX. nr. 17. In cod. cod. est nr. 16. Michaelis Apostolii

Oratio paraenetica ad Italos, Gortynae scripta, qua sua in litteras merita praedant: et nr. 19.

Monodia in mortem Ioannis Palaeologi, imperatoris. Harl.

Versus politici in laudem Batrachomyomachias Homericas MSS. in bibl. Caroli de Montchal, archiep. Tolosani, teste Labbeo p. 193.

Michael atchimandrita. Vide Michael monachus.

[Michaelis, *Armenorum* archiepiscopi, variae epistolae. *Romas.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 163. *A.* atque in indic. ad illam biblioth. multorum aliorum Michaelum, (sed qui graece non scripserunt,) opera varii generis indicantur. De permultis Michael. latinis scriptoribus v. *Fabricii* bibl. med. et infimae aetatis, tom. V. p. 74. sqq. ed. Mansi ac de multis Michaelibus *Syris* v. *Affemann.* in bibl. orient. tom. II. et III. passim; et loca suppeditant indices ad illos tomos. *Harl.*]

Michael, Atheniensis metropolita. Vide supra in Acominato.

Michael Attaliata circa a. 1070. Ictus inter Graecos celeberrimus, de cuius synopsi ad Michaelum Ducam, edita graece et latine in iure graeco-rom. et de Michaelis Chummi atque Matthaei monachi in eam Scholiis dicendi locus infra libro VI. *Fabr.* np. infra in vol. XII. p. 469. sq. et p. 489. Sed Suaresium ac Fabricium corrigit D. *Christi, Frid. Pohl.* in nota ad suam edit. *Suaresii* Notit. Basilic. Lipf. 1804. 8. pag. 21. sqq. Add. supra, vol. VIII. p. 79. et *Oudin.* comment. de SS. ecclef. II. pag. 860. ad a. 1090. qui iam citauit codd. bibl. *Bodlei.* cod. CCLXIV. cod. XVIII. *Th. Roe,* breuiarium legum capp. 44. et nr. 3399. inter

Vol. XI.

B b

MSS.

MSS. *Io. Seldeni.* — Pauca de eo scripsit *Cane* in hist. litt. SS. eccles. II. p. 151. ed. Basil. ad a. 1072. et *Saxius* in Onom. lit. II. p. 190. ad a. 1073. et p. 555. qui utroque loco plures laudat, qui in histor. iuris de eo egerunt. — *Mosquae* in cod. I. VI. fol. 38. *ἡθεσις σύντομος νομικῶν κεφαλαίων* inc. *μέλων, ὃ θεότατε βασιλεῦ, κατὰ τὸ ἐπιτεταγμένον.* v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. II. p. 332. nr. 20. et ille adnotat, apud Leunclaviū II. i. diuersum et copiosius legi. — A Leuncl. edit. valde quoque discrepare MSt. in cod. *Vindobon.* III. docet *Lambec.* VI. part. 1. p. 41. sqq. — *Synopsis iuris* exstat in sex codd. bibl. publ. *Paris.* — *Michael Ataliota*, (cuius nomen etiam hinc inde scribitur *Attaliata*,) qui etiam Anthypatus interdum nuncupatur, *de iure civili secundum Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. *Romae* in cod. Vaticano, (p. 11. *A.* vbi sic designatur opus: „de legalibus, tituli 65. de iustitia legis et de supplicationibus, imperatori oblati: leges imperatorum.“) ibid. (pag. 201. *A.*) in cod. bibl. patrum S. Basilii, *carmen graeco* (sic.) — *Florentiae* (pag. 255. *D.*) in cod. Laurent. iuridica quaedam: (in *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 80. de cod. XL. nr. 81. plut. 5. citatur *ποίημα* — opus *Michaelis* proconsulis et iudicis Attaliotae: et *Bandin.* obseruat, in hoc codice titulos non eodem modo diuidi ac pertractari, ac editos a *Leunclauio* in tomo II. iuris graeco-romani pag. 1-79. add. nr. 81. de nouellae epitome ex Mich. Attaliata.) — Ibid. (pag. 397. *B.*) liber manualis legum: (v. *Bandin.* l. c. tom. III. de cod. VI. nr. 4. plut. 80. in indice autem ad catal. illum omissa est mentio nostri Michaelis.) — *Mediolani* in bibl. Ambros. (p. 501. *E.*) — *Taurini* in cod. regio CCXCV. I. v. cat. codd. gr. Taur. p. 390. — *Monac.* in cod. Bauar. CXXXIII. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 9. pag. 21. — *Mich. Ataliotae chronicon* ab imperio Mich. Paphlag. vsque ad Michaelis Ducae regnum, in cod. *Escorial.* teste *Plüero* in itinerar. per Hispan. pag. 182. *Harl.*

Michael Autorianus. Vide infra in Constantinopolitano.

Michael Balsamo, scenophylax, qui synodo Florentinae interfuit a. 1438. vt dixi volum. IX. p. 184. seq. [vol. X. pag. 373. sq. ed. nou.] vbi etiam de eius Anaphora cleri CPol. ad Ioannem imp. Anaphoram tertiam video citari a *Nicolao Comneno* p. 143. praenot. mystagog. quem vide etiam p. 181. vbi de duabus eius epistolis, Latinis fauentibus.

[*Michael Blastaris*, de adpositione cocti frumenti in officio pro mortuis fragm. in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* LXXVI. *Harl.*]

[*Michael ὁ βλασύς*, ad quem Dionysius Catelianus scripsit epistolam, a *Lamio* in *Deliciis* erudit. a. 1740. p. 89. gr. editam: add. p. 271. *Harl.*]

[*Michaelis Bryennii* opusc. *de processione Spiritus S.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLXVII. nr. 19. *Harl.*]

[*Michael Cabasila*, archidiaconus, et sacellarius magnae eccles. subscripsit condemnationi sectatorum Barlaami Calabri et Gregorii Aeindyni, a. Ch. 1351. in cod. *Vindobon.* CCLXVI. nr. 15. v. *Lambec.* comment. vol. V. p. 423. *Harl.*]

Michael

Michael *Cerularius*. Vide infra in Constantinopolitano.

Michael *Choniates*. Vide in Acominato.

Michael *Chumnus*, iuris graeci peritus, et ex nomophylace metropolita Theffalonicensis post medium saeculum decimum tertium. De eius scholiis ad Attaliatam, et de scripto ad ius canonicum de connubiis pertinente, quod exstat libro VIII. iuris graeco-romani, dicitur libro VI. [Opus de gradibus cognationis, in codd. Vindobon. CCLIII. nr. 5. et XIII. nr. 8. v. Lambec. comment. V. pag. 335. sq. et VI. part. 1. p. 103. ed. Kollar. — Mich. nomophylax Chumnus, olim metropolita Theffalonicensis, de gradibus cognationis, Paris. in bibl. publ. cod. MCCCLV. nr. 30. et ibid. in cod. MCCCLXXII. nr. 31. quod scriptum ab illo, quod exstat in iure graeco-rom., diuersum esse, notatur in cat. MSS. bibl. reg. Paris. II. p. 310. gr. autem et lat. in Io. Leunclauui et Marquardi Freheri iure graeco-romano, tom. I. p. 519. Add. Cane hist. litt. SS. eccl. II. p. 310. ad a. 1258. Harl.] De Georgio Chumno et Nicephoro Chumno infra p. 670. [ed. vet.]

[Michael, *confessor Christi*. Ad eum scribit Theodor. Studita, in cod. Coisl. CCLXIX. v. Montfauc. bibl. Coisl. p. 313. Idem ibid. p. 103. sqq. ex cod. XXXVI. publicauit gr. ac lat. Decretum editum circa unionem synodi cum Leone Chalcedonenſi et circa sententiam de adoratione SS. imaginum ab Alexio Comaeno imper. Illi interfuisse ibi dicuntur Michael *Autorianus*, proœdrus et index hippodromi; Michael *Barys* (Βαρυς) protocuropalata; Michael *Curopolata* Sceleri; Michael *Ducas* Sebastus et protostator; Michael, episcopus *Laodiceae*; Michael *nobilissimus*; Michael, *nobilissimus* mysticus eparchus; Michael *Opheomachus Vestarchus*; Michael, Pompeiopoleos episcopus; Michael *proedrus* et *primicerius Vestiararum exteriorum Antiochi*; Michael *Sebastus et logotheta*. — De Michaelis Cortatio v. infra p. 540. h. vol. vet. edit. Harl.]

[P] Michaelis CPolitani patriarchae fuere quatuor, de quibus singulis hoc loco dicam ordine temporis, quo vixere. Primus est MICHAEL CERVLARIVS, qui ab a. 1043. ad 1059. [quo anno mortuus est,] sedem CPol. tenuit¹⁾. In hunc tanquam praecipuum ab a. 1053. schismatis auctorem, Photio etiam deteriorem, inuehantur post Baronium *Allatius* de consensu II. 9. Stephanus de Altimura siue *Mich. le Quien* in panoplia contra schisma Graecorum p. 214. seq. 284. seq. aliique. Et *Nic. Commenum* p. 361. praenot. myst. sic audimus, arrogantiam eius regia ipsa ferre non potuit, tyrannidem ecclesia Byzantina detestata est, et diptychis successores delendum curarunt, donec cum *Anchiali Michael* clam omnes inscriberet.

Bb 2

De

¹⁾ Vindobon. in cod. caesareo LXIV. nr. 26. est Germani II. patriarchae CPol. et synodi ad Gregorii IX. papae confessionem fidei de processione Spiritus S. responsio atque in margine legitur scholion de aetate *Cerularii* sub imperio Constantini Monomachi a. mundi 6552. f. a. Chr. 1044. vid. Lambec. III. p. 511. — Conf. *Pagium* in Crit. Baron. a. 1043. VIII. a. 1053. XI. XII. a. 1058.

XI. et aliis annis, *Gnil. Cane* hist. litt. S. S. eccl. II. pag. 193. ad a. 1043. vbi de eius infenso erga Latinos ac pontifices romanos animo satisque plura obseruauit, *Laur. Mosheim*. institut. hist. eccl. saec. XI. part. 2. cap. 2. §. 30. et cap. 3. §. 9-11. *Saxium* in Onom. lit. p. 172. ad a. 1043. *Schroeckh*. hist. eccl. XXIV. pag. 210. f. 227. sqq. Harl.

De epistola eius ad *Ioannem* Tranensem in Apulia episc. siue ad ipsum papam *Leonem IX.* latine versa ab Humberto, Syluae Candidae episcopo, qua Latinis varia obiecit, vide Mabillonium praef. ad part. 2. Act. sanctorum ordinis Benedictini Seculi VI. (ab a. 1000. ad 1100.) et Allatium de libris eccles. Graecor. diss. 2. p. 158. sqq. *Fabr. Florent.* in cod. Laurent. XL. nr. 69. plut. 5. est ex epistola Michaelis, patriarchae CPolit. inc. ἐπὶ τῶν ἐκ τῆ αὐτῆς γένεος et nr. 70. ex alia eiusd. epistola. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 79. qui citat *Leunclau.* ius gr. roman. libr. IV. p. 263. sq. *Harl.* Michael. Cerularii et Leonis Ep. Achrid. ep. ad Ioannem ep. Tranensem in Basnag. Thes. mon. tom. III. P. I. p. 277. sqq.

Epistolae II. ad Petrum Antiochenum (cum Petri aduersus Latinos responsoria pag. 145-162.) Graece et lat. apud *Cotelierum* tom. II. monument. p. 135-145. et 162-168. e quibus prior apud *Baronium* ad a. 1054. latine n. 28. sq. Posterior MS. in bibl. caesarea *Lambec.* III. pag. 160. et simul tertia adhuc inedita, quae incipit: πρὸ καιρῶ τινος ἀναμαθόντες παρὰ τῶν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Primae a Cotelerio editae initium: Τὰ γράμματα τῆς μακαριότητος σβ. Secundae: ἡ παύσεται ποτε τῶν κατ' ἡμῶν ἐπιβελῶν. *Fabr.* Siue p. 397. ed. Kollar. de cod. LXVII. nr. 60. et nr. 61. est Petri, patriarchae Antiocheni, epist. responsoria ad Michaelē, patriarcham CPol. atque *Lambec.* citat *Baron.* annal. eccles. tom. XI. a. 1043. nr. 4. ib. a. 1054. nr. 28. qui refutasse dicitur Michaelis epistolam tertiam, et nr. 36-43. ubi Petri epistola laudatur; item edit. conciliorum Binianam, tom. III. part. 2. p. 189-207. nec non *Allatium* de ecclesiae occident. et oriental. perpetua consensione, libr. II. cap. 9. — Ibidem in cod. CCXLVII. nr. 22. est enumeratio *caussarum*, propter quas pontifex rom. ex diprychis Graecorum eiectus est, ex *Michaelis Cerularii* et *Petri* aliorumque nonnullorum epistolis: ac nr. 23. *Mich. Cerul.* epistola (I) ad Petrum patriarcham, cum subiuncto opere contra Latinos. v. *Lambec.* V. pag. 264. sqq. Kollar. — *Monac.* in cod. CXIIX. *Mich.* epistola ad Petrum, et huius responsio, sec. cat. gr. codd. Bauar. pag. 50. sq. — *Taurini* in cod. CC. nr. 11. exstat *Petri* epistola, et nr. 14. *Mich. Cerul.* epistola (I) ad illum. v. cat. codd. gr. *Taurin.* pag. 298. — *Florentiae* in cod. Laurent. XI. nr. 20. et 21. plut. 57. reperiuntur *Mich. Cerul.* epistolae (I. et II.) ac nr. 22. *Petri* responsio. v. cat. codd. gr. Laurent. II. col. 412. sq. — *Venetis* in cod. DLXXV. eadem epistolae. v. cat. codd. gr. bibl. Marc. p. 303. — Sec. cat. MSS. Angliae etc. II. nr. 3781. inter codd. *Abr. Sellarii*, *Mich. Cerul.* epistolae duae ad Petrum Antioch. — Secund. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 500. *E. Mediolani* in bibl. Ambros. *Mich.* patriarchae CPol. ad *Marcum* (sic) Antiochen. cum responsione: item epistola ad imperatorem. — *Mosquae* in cod. CCCLV. epist. (I) et *Petri* responsio. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 236. nr. 28. et 29. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCLXIII. epist. I. ad Petrum, vna cum huius responsione, et in cod. MCCLXVIII. nr. 1. epistola ad Petrum. *Harl.*

Editum synodale siue σημείωμα a. 1054. de proelio a legatis romanis in sacra mensa piftatio siue charta excommunicationis, graece et lat. editum ab *Allasio* de libr. eccles. Graecorum p. 161-173. Incip. ἐν ἡν ἄρα, ὡς δοκεῖ, κέρως τῶ πονηρῶ τῶν κακῶν. *Fabr. Vindobonae* in cod. LXXVII. nr. 62. σημείωσις περὶ τῆ ἐμφάντος πύττανος ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας παρὰ τῶν ἀπὸ Ῥώμης πρεσβέων κατὰ τῆ ἀγιοτάτης πατριάρχης κυρίας Μιχαήλ. Προκαθήμενος Μιχαήλ — ἐν ταῖς δεξιότης μέρεσι τῶν κατηχημένων etc. f.

etc. s. relatio Mich. Cerularii, quomodo ipse cum sequacibus suis ab aprocrisiariis siue legatis S. romanae et apostolicae sedis CPolitanae in ipsa magna ecclesia S. Sophiae sit excommunicatus. Insertum est exemplar formulae excommunicatoriae, quam legati sedis apostolicae in praesentia totius cleri et populi CPolit. deposuerunt super principale altare ecclesiae S. Sophiae. v. *Lambec.* III. pag. 398. sq. qui illam relationem vocat calumniosam et virulentam: add. eundem p. 311. *Harl.*

De Missa citatur a *Michaelē Nau* in vera effigie ecclesiae romanae graecaeque, pag. 290. MS. memorat *Lambec.* III. p. 160. *Fabr.* Explicatio mysteriorum sacrorum, *Romae* in cod. bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 11. *A. Harl.*

Opus contra Latinos, epistolae I. ad Petrum Antiochenum subiunctum, quod incipit; ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χειρότης τῆ παναγάθης Κυρίας. MS. in bibl. caesarea, teste eodem *Lambec.* V. pag. 125. seq. [p. 265. ed. Kollar.]

Homilia, dicta in prima dominica Quadragesima, festo restitutionis imaginum, circa a. 1044. incip. προφητικαῖς ἐπέμνοι ῥήσεσιν, ἀποστολικαῖς τε παρακλήσεσιν ἐκόντες. In hac Michaelis metropolitae et Photii aeterna memoria pag. 99. ac pag. 100. Silvanii patriarchae CPol. qui a. C. 999. obiit, celebratur, iisque, quae contra Photium scripta vel dicta sunt, [P] anathema imponitur. Haec homilia edita graece et latine e codice Coisliniano ab eruditiss. *Montfaucono* pag. 96-102. Catalogi MSS. graecor. illius bibl. sub titulo: *Epistola synodi Nicaenae ad sanctam Alexandrinorum ecclesiam*. Paris. 1715. fol. Vide memorias Trevoltinas a. 1716. p. 40. seq.

Synodica decreta complura, vt de nuptiis in septimo gradu non contrahendis lib. III. iuris graeco-rom. 206-210. fragmenta quatuor epistolarum similis argumenti lib. IV. p. 263. 264. *Contra rebelles abbates*, citat *Nic. Comnenus* p. 340. praenot. mystagog. *Contra Armenios*. id. 24. *De homicidio facto in ecclesia*. id. p. 251. *De episcoporum iudiciis*. pag. 285. *Synodico sexto*. p. 148. *De sacerdotis uxore adulterio polluta*, exstat graece et lat. in *Cotelerii* patribus apostolicis ad S. Hermas lib. I. mandat. 4. et in codice meo apocrypho Noui. test. tom. III. p. 837. *). Ad hunc Michaelē patriarcham plura scripta apud *Lambecium* VII. p. 224. seq. [p. 435. nr. 2. p. 479. sq. nr. 3. et 4. Kollar.] Epistola Mich. Pselli MS. in codice Barocc. CXXXI.

MICHAEL Ὁξέρης siue *Ostēs*, ex praeposito Oxiae patriarcha CPol. ab a. 1143. ad 1146. Eius *synodicum de matrimonio Germanorum* citatur a *Nic. Comneno* pag. 285. Anonymi oratio in Michaelē, Oxiae praepositum, quae incipit: γάμος ἐστὶ μὲν σωματικός,

Bb 3

MS. in

*) *Florentiae* in cod. Laurent. XL. nr. 84. plut. 5. sententia (ἡφες) de matrimonio prohibito, et nr. 85. de uxore sacerdotis moecha. v. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 80. qui citat *Leunclau.* l. c. tom. I. lib. 4. p. 263. ponetque, po-

steriorem sententiam in codice mustum ab edita differre. — Vtrique *Paris.* in bibl. publ. codd. MCCCXV. nr. 5. et 10. atque MCCCXIX. nr. 35. ac 36. atque prior adhuc in cod. MCCCLV. nr. 14. *Harl.*

MS. in bibl. Bodlei. cod. CXXXI. Barocc. *Fabr.* Paris. in bibl. publ. cod. MDCX. nr. 4. (in adpend. ad vol. II. codd. Paris. regg. p. 622.) *Mich. Oxitae institutio de ieiunio sexta die servari solito.* et ibid. sec. *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1031. *D. Catechesis. Harl.*

MICHAEL ANCHIALI, ab a. 1169. ad 1177. in opere *pro Missa praesantificationum* saepe citatur ab *Allatio* lib. de purgatorio p. 871. 873. 874. 877. qui in eo nihil contra Latinos scriptum contineri monet pag. 665. de consensu utriusque ecclesiae *), vbi aliam eius *epistolam* conuiciis in eccles. rom. plenam commemorat, perinde vt pag. 181. de libris ecclesiasticis Graecorum. *Dialogus cum Emanuele Comneno* imp. contra Latinorum haeresin citatur ab eodem frequentissime, vt pag. 526. seq. 534. 555. seq. 558. 617. etc. *Oratio* Michaelis Anchiali cum altera Eustathii Thessalonicensis in eundem imp. exstat MS. Oxoniae in bibl. Bodleiana cod. *Barocc.* CXXXI. atque incipit: *Ἐτα ὁ μὲν ὅρις ὁ αἰετός.* *Decreta* eius in iure graeco-rom. lib. III. pag. 127-231. graece et latine leguntur haec quinque: 1) vt ne Lectores quidem mundialia officia in se suscipiant: 2) Ne clerici ex aliena dioecesi creentur: 3) De consuetudine non confirmata iudiciali sententia. 4) De nuptiis cum cognata prius desponsata. 5) De nuptiis duorum fratrum cum filia fratris fororisue ex alio suscepta. *Synodicon contra Armenios* citat *Nic. Comnenus* in praenot. *mystagogicis* pag. 24. 323.

[P] MICHAEL AVTORIANVS, patriarcha CPol. ab a. 1206. ad 1214. cuius scriptum nullum reperi. Alius Michael *Autorianus* proëdrus et iudex hippodromi, qui concilio CPol. sub Manuele Comneno interfuit, apud *Montfauconum* bibl. Coislin. p. 104.

Michael Ducas, ex imperatore metropolita Ephesi a. 1078.

Michael, *eparchus* Corcyraeus, *διδάσκαλος καλός*, qui Venetiis causas egit circa a. 1580. vide *Crusii* Turco-Graeciam p. 208. [supra in vol. VIII. p. 697.]

Michael *Ephesus*, qui in Aristotelem scripsit, haud diuersus fortasse a Michaelē Ducas. Vide si placet *Allatium* libro de Psellis, c. 31. 32. *Fabr.* Conf. supra, vol. III. p. 218. 238. b. 243. 244. 265. ibique not. a. 499. vol. V. p. 658. vol. X. pag. 647. ibique not. y. — *Lambec.* VII. p. 213. nr. 1. 2. *Harl.*

Michael ὁ ἐνζυμύτης inter Photianos, Latinis infestus, nominatur a *Petro Arcudio* lib. I. Concordiae ecclesiae de Sacramentis p. 31.

[Michael *Balbus*, imperator graecus ab a. 820. v. *Schroeckh* hist. eccl. christ. tom. XXIII. p. 380. 383. et XXIV. p. 134. et 343.; infra in vol. XI. pag. 490. ed. vet. coll. *Walch.* hist. haeres. tom. X. pag. 83. sq. De hoc aliisque *Michaelibus* imperatt. v. praeter scriptores histor.

*) Paris. in bibl. publ. cod. MCCCLVI. nr. 16. exstat *Mich. patriarcha CPol. ad imper. de praesantificationis panibus, quomodo consecrentur.* — *Monac.* in cod. Bauar. CCLIV. (cat. graec. codd. Bauar. p. 85.) *Mich. patriarch. CPolit.* Sermo-

nes in quaedam euangelia dominicalia; et in transfigurationem Domini, et in omnes Sctos. — Cf. *Oudin.* comment. de SS. eccl. II. col. 1531. seq. ad a. 1170. et *Cause* hist. litt. SS. eccl. II. p. 238. ad a. 1167. *Harl.*

histor. *Bachii* et aliorum histor. iurisperitentie etc. passim, et paullo infra, *Mich. Paphlagon. Harl.*

[*Michael Comnenus*, imperator gr. Eius νεαρά ἐπικυρωτικὴ τῷ τοιάτῃ συνδικῷ σημειώματος, *Mosquae* in cod. LVI. in 4. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 331. nr. 17. Sec. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 867. *E. Paris*. inter codd. regg. *Traité entre Michel Duc Comnene, Empereur de Grece et ceux de Gennes*, 1261. — Ibid. p. 209. *E. Romae* in castro S. Angeli, *Mich. imperatoris Graecorum quatuor sigilla aurea*, etc. *Harl.*]

[*Michael, diatonus*, (cognomine *Maniata* ὁ Μανιάκης) magnae ecclesiae referendarius, Narratio miraculi, facti per imaginem Seruatoris Beryti: Οὐρανὸς μὲν κόσμος ἀστέρων διαύγεια. *Oxon.* bibl. Bodlei. in cod. *Barocc.* CXCVI. — Subscripsit condemnationi sectatorum Barlaami Calabri et Gregorii Acindyni etc. a. 1351. in cod. *Vindobon.* CCLXVI. nr. 15. apud *Lambec.* V. p. 423. *Harl.*]

[*Michaelis Gabrae* epistolae, quarum catalogus exhibetur in cat. codd. graecor. bibl. *Marti*, Venetiis pag. 232. sqq. de cod. CDXLVI. Has vero ineditas, atque editione minus dignas iudicat *Villoison*. in *Anedotis graec.* tom. II. p. 77. not. 1. Inscriptae autem sunt epistolae 1) plures *Michaëli Asymae* τῷ δομεσικῷ τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων 2) tres *Michaëli Neocaesaritae*; 3) una *Mich. Oenaeotae*; 4) una *Mich. Palaeologo*; 5) duae *Mich. Monomacho*, τῷ πατρί τῆς αὐλῆς 6) plures *Michaëli Glabae*; 7) duae *Mich. Φιλανθρωπίνῳ* et 7) una *Michaëli Strategio*, vt reliquorum hominum nomina praetermittam. *Harl.*]

MICHAEL GLYCAS, scriptor *annalium* definentium in a. 1118. de quibus dixi volum. VI. p. 156. w). Non Siculum patria, sed Byzantinum et circa a. 1150. vixisse, obseruat *Ioannes*.

w) Siue vol. VII. p. 468. seq. nou. edit. et add. *Leidae* in bibl. publ. inter codd. *Vossianos* esse *Mich. Glycae* chronici fragmentum. v. cat. bibl. publ. *Leid.* p. 391. nr. 9. — ibid. in bibl. publ. p. 334. nr. 2. *Chronicon*, ex veteri cod. descriptum, quasi paratum ad editionem. — *Annales Augustae Vindob.* in bibl. publ. plut. 5. nr. 26. v. *Reiseri* indic. MSS. bibl. August. p. 68. — *Chronicon Monac.* in cod. *Bavar.* CLII. quomodo praemissi versus et ipse titulus differat ab edito *Labbeo* in notis ad *Glycae* chronicon, docet cl. *Hardt* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1804. part. 10. p. 48. — *Veronae* in bibl. *Saibantis*, teste *Scip. Masfio* in *Verona illustrata*. — *Taurini* in bibl. reg. cod. XCIII. cuius lectiones saepius discrepare ab edit. *Veneta* 1729. et in eo illas lacunas, in ista edit. occurrentes, eo modo, vt *Labbeus* ex suis codd. fecerat, esse suppletas, animaduertit con-

fector cat. codd. gr. *Taurin.* p. 184. — Partem libri III. *annalium* a *Iulio Caesare* ad *Constantinum M.* tamquam librum singularem, at falso *Theodoro Metochitae* adscriptum, primus vulgavit, in latinam linguam transtulit, notasque addidit *Io. Meursius*, *Lugd. Bat. Inst.* Colster 1618. 8. — rec. in *Meursii* Opp. tom. VII. *Florent.* 1746. p. 737. Sed in corpore *Byzantino* pars illa *Mich. Glycae* est restituta, integra representata notisque illustrata. — De *Mich. Glyca*, a quo quidem in *Annalibus* leges, historico praescriptas, non obseruatas esse, multa tamen notatu digna narrata, iudicant eruditi, vniuersum tamen maestant eum laude celebris historici, philosophi ac theologi, conf. *G. I. Vossium* de histor. graec. libr. II. cap. 27. ad saeculum duodecimum, *Cave* in hist. lit. SS. eccl. II. pag. 206. seq. qui eum claruisse scripsit a. 1120. — *Antonin. Mongitor.* in bi-

Ioannes Boivinus, qui pro *Σικελιώτῃς* docet, legendum *Σικυδιώτῃς* siue *Σικυδιῃς*, hoc enim illius nomen apud Nicetam: nomen autem Glycae adsumfisse videri tunc demum quum habitum monasticum induit. Vide *Mich. le Quien* tom. I. ad Damascen. p. 633. *Allatium* de consensu utriusque ecclesiae pag. 702. et *Theophilum Raynaudum* tom. VI. Opp. pag. 119. seq. *Epistolae XCII.* huius Michaelis Glycae MSS. in bibl. regia Paris. Ex his nonnulla adferuntur ab *Allatio* de consensu, ut ad *Esfajam* monachum p. 1280. ad *Gregorium* acropolitam pag. 1339. ad *Alypium* enclitum monachum p. 1137. 1179. 1344. 1350. ad *Nilum* monachum p. 1194. etc. In bibl. caesarea praeter capita quaedam philosophica MSS. exstant etiam *epistolae*

in bibliotheca Sicula, tom. II. p. 75. seq. qui a p. 69. multorum *Michaelum Sicularum* vitam scriptaque persequutus, nostrum quoque perperam in numerum Sicularum scriptorum, incertae tamen patriae, recepit, eius autem aetatem ad annum 1118. retulit, aliorum vero sententias subiunxit, multosque, qui de illo egerunt, laudavit; — *Io. Fabricium* in historia bibl. Fabric. tom. V. p. 262. seq. qui praeterea *Olearium* in bibl. eccles. part. I. 487. aliosque adpellat; — *Casim. Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. III. qui p. 2522. sqq. longam dissertat. de aetate et scriptis Mich. Glycae contexit, et in cap. primo subscripsit sententiae *Leon. Allatii*, qui lib. II. de perpetuo consensu ecclesiae occid. et orient. cap. 18. §. 17. fol. 870. ex Glycae epistolis effecisse sibi persuasit, Glycam floruisse circ. an. 1450. et deinceps, atque Oudinus longum ex Allatii libro locum, cui intexta est epistola Glycae, antea inedita, gr. cum versione lat. repetiit, grauiterque inuectus est in Caueum. — In eadem haeresi versabatur *Io. Lamius*, qui tomo deliciarum eruditorum, Florent. 1736. 2. edito longam de Michaelis Glycae eiusque scriptis, praesertim epistolis praefixit dissertationem. Ab initio statim scribit, Michaellem cognominatum esse *Glycam*, quod prouti versus, qui in variis codd. eius annalium occurrunt, manifeste ipsi videntur indicare, ex *Glycetarum* esset familia: refellitque Fabricium nostrum, nullo antiquitatis monumento, nulla historiae fide arbitratum, cognomen illud ab eo adscitum, quum monasticum habitum induisset. Tum, eum Siculum natione fuisse, scripserat, (quam tamen opinionem postea in alio tomo mutauit, Boivinum sequutus,) eumque *Grammaticum* professione fuisse, ex inscriptione epistolae primae in cod. Riccardiano docuit, et pluribus exposuit. Posthaec multis, forsitan nimis, lau-

dibus eius ingenium, litterarum copiam et scribendi genus extulit, existimans, illum in codd. iure adpellatum esse *λογιώτατον καὶ σοφώτατον*. Dein inquit in aetatem Glycae, accedit Allatii atque Oudini iudicii, atque potissimum Glycae epistolis, ab ipso editis, 35. 36. et 41. ad Constantinum Palaeologum, qui ab anno 1445. vel 1448. usque ad a. 1453. imperauit, aliisque, quae vberius explicuit, argumentis ductus Glycae aetatem demum illis annis adligat. Huius rationibus subscripsit *Hamberger.* in zuverläss. Nachricht. part. IV. p. 729. et Glycam post a. 1445. vixisse, adnotauit. At secus sensit *Walch.* theologus quondam Gottingensis, qui in singulari recitatione de Glycae annis in comment. societ. Gott. vol. V. p. 18. seq. censet, ex epistolis illis, ad quas pronocauit Lamius, haud posse tuta sumi argumenta, et probabilius ex iis epistolis, quae consensum quemdam cum Glycae annalibus prodant, huius aetatem, ad saeculum XII. referendam, definiri: quia de re quia in *Introduct.* tom. II. part. I. p. 554. sqq. et in *Supplem.* ad illam, tom. II. p. 68. fusiussimè disserui, nolo ea, quae ibi dixi, h. l. requere. Atque non solum *Saxius* in *Onom. lit.* II. pag. 241. ad a. 1150. retulit Glycae aetatem; sed quoque cl. *Morell.* in bibl. MSt. gr. et lat. tom. I. p. 266. seq. ex cod. Veneto bibl. Marc. CCCCII. ad saeculum XIII. referendo, qui continet Glycae annales et habet adnotationem, a. 6798. (aer. vulg. 1290.); comprobat Walchii sententiam, et censet docetque, illas tres epistolas Glycae, siquidem auctor is est, adscriptas, aliisque *Io. Zonarae* et fortasse etiam aliorum immixtas in codd. Parisiensi, Vindobon. Mosquensi, Taurinensi et Nauiano, ad alium quemdam Constantinum Palaeologum, antiquiorem, fuisse scriptas: in qua sententia mihi potius adquiescendum videtur. *Harl.*

stolae quinquaginta varii argumenti theologici *ἐκ τῶν ἀπορίας τῆς θείας γραφῆς*, de quibus *Lambecius* IV. pag. 152. seq. *) argumenta singularum et initia graece exponens. Nomina eorum, ad quos Glycas scribit, haec sunt:

[Alexius

α) Siue p. 343. sqq. ed. Kollar. de cod. CLIX. Praeterea exstant ibidem in cod. CLX. epistolae *quinquaginta sex*, atque sex posteriorum epp. quae desunt in antecedenti codice, inscriptiones atque initia refert *Lambec.* in mem. vol. IV. p. 355. sqq. — in cod. caesar. CCXXXII. Glycae epistolae theologicae *quinquaginta quinque*, atque *Lambec.* V. p. 139. seq. adfert inscriptiones epistolar. 54. ac 55. quae in superioribus desunt codd. — in cod. CCXXXIII. in quo epistolas tam numero, quam ordine differre a memoratis, monet *Lambec.* V. p. 143. seq. denique in cod. caesar. CXI. nr. 2. Glycae epistolae seu disputat. vndeiginti. v. *Kollar.* supplem. ad *Lambecii* comm. part. 1. p. 661. sqq. Ibid. in cod. CCCXXXIII. epist. ad Alypium. v. *Lambec.* V. p. 619. nr. 2. — Per hanc occasionem codd. epistolarum quae interdum vberius pertractant capita theologica variasque quaestiones theologicas, et peculiare habent inscriptiones, in aliis bibliothecis adseruatorum, dabo notitiam. — *Augustus Vindek.* in cod. bibl. publ. *explicatio quaestionum dubiarum e litteris sacris*, teste *Reisero* in indice MSS. bibl. *August.* pag. 23. nr. 15. — *Paris.* in bibl. publ. cod. CLX. *de dubiis S. Scripturae* libri duo, et in cod. MMDCCXLVI. nr. 2. opus, capitibus viginti duobus constans, vbi de rebus ad theologiam pertinentibus differitur. — in sex codd. *epistolae*, et quidem in codd. CCXXVIII. epp. 88. a nr. 14–102. quarum singularum argumenta indicantur in cat. codd. MSS. regg. *Paris.* vol. II. p. 35. sqq. — in cod. MCCCLXXXIII. nr. 7. dicitur inesse epistola Glycae inedita, ad *Isaiam* monachum, *an certis quibusdam diebus carnes adponi nefas sit*: — in cod. MCCCLXXXIX. nr. 6. epistola ad *Esaiam*, monachum. — in cod. MMMXLV. *Ioanni* quidem *Zonarae* triginta epistolae de rebus ad theologiam pertinentibus adscribuntur, sed confector catal. cit. p. 601. e nominum, quae adposuit, similitudine bene colligit, genuinum illarum auctorem esse Michael. Glycam, in cod. quoque MCCXVIII. vudecim

epp. similes, quarum auctor in alijs codd. nominatur Glycas, tribuuntur Io. Zonarae. — denique in cod. MMMC. nr. 5. epistola ad *Andronicum Palaeologum*, cuius nomen in controuersia de Glycae aetate est notandum. — *Taurini* in cod. regio LVII. fol. 238. epistola ad Alypium. — in cod. CXI. epp. triginta sex. — in cod. CXCIII. epp. 92. v. cat. codd. gr. *Taurin.* pag. 158. 216. imprimis p. 286. sqq. vbi inscriptiones atque initia singularum, in ultimo codice exstantium, epistolarum copiose recensentur. Add. *Montfauc.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 1598. B. — In cod. *Escorial.* collectio variorum doctorum et interpretatio historiae diuinae scripturae, teste *Pluero* in itinerar. per Hispan. p. 182. — *Romae* in cod. *Ottobon. Quaestiones.* v. *Montfauc.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 185. E. — ibid. in cod. *Vaticano* bibl. reginae Suec. *oratt. ecclesiast.* item eiusd. Glycae, vti videtur, *epp. de diuersis rebus ecclesiasticis.* v. *Montfauc.* l. c. p. 33. E. — *Basilae* in cod. bibl. publ. *capita quae de Adamo et triplici hominis statu ante et post lapsum et post resurrectionem.* ibid. pag. 613. D. — *Sermones varii* h. e. epistolae quaedam, in bibl. *Bodlei.* in cod. *Laudi* LXXVII. siue nr. 719. cat. codd. Angliae etc. vol. I. — In eadem bibl. cod. *Laud.* XCI. f. num. 733. cit. cat. opus, quod diuiditur in varia capita. — *Sermones* quoque sunt in cod. quondam *Gudian.* v. *Marquardi Gudii* *Biblioth.* etc. *Kilon.* 1706. 4. p. 537. — *Mosquae* in cod. XXII. typograph. synodal. *epistolas* XC. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosquens.* p. 275. sqq. vbi et ordinem et inscriptiones atque initia singularum epp. diligenter enotauit. — eadem ibid. in cod. XLVIII. nr. 9. atque *Matthaei* l. c. p. 326. eum cod. cum superiore comparando, diuersum adnotauit ordinem. — ibid. p. 300. nr. 11. de cod. IV. qui continet aliquot Glycae epistolas, quas tamen alibi Io. Zonarae tribui, adnotat *Matthaei.* — *Florent.* in cod. *Riccardianae* bibl. epistolae quatuordecim; ex illo quaedam edidit *Lamius*, vt postea videbimus. Atque is in praefat. ad *Delicias* erudit. a.

Vol. XI.

C c

1736.

[Alexius Contostephanus, in cod. Paris. CCXXVIII.]

[Andronicus Palaeologus, in cod. Paris. et Taurin.]

Andropulus Palaeologus τῷ μεγαλοδοξάτῳ κυρῷ Ἀνδρόπέλῳ τῷ Παλαιολόγῳ.

Alypius ἔγκλειστος siue inclusus 20. 38. 44.

[Barlaam, monachus, in cod. Par. GCXXVIII.]

[Chariton, 53. in cod. CLX. Vind. et in cod. Paris. CCXXVIII. ac Taur.]

Constantinus Palaeologus. τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ 35. 36. 41.

Esaïas monachus 8. 9. 10. 13. 14. 15. 16. 17. 46. 50. Monachus et Domesticus 18. 19. 22.

Gregorius Actropolites 11. 12.

[P] De dicto Gregorii Naz. qui diem τῶν Φώτων dixit λαμπροτέραν festo natiuitatis Christi, quod Chrysostomo est caeterorum festorum metropolis. 43.

Ioannes Aspiota, monachus. 5. 6. 7. [plures in cod. Taurin.]

Ioannes dux. τῷ μεγαλοδοξάτῳ μεγάλῳ ἐταιρέρχῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Δεσπ. 21. [et 52. in cod. CLX.]

Ioannes Sinaita, monachus stylita 1. [quatuor in cod. Paris.]

[Ioannicius monachus in cod. Taur.]

[Io. Tricha in cod. Taur.]

[Leo ὁ ἔγκλειστος, 51. in cod. Vind. CLX. et cod. Taur.]

[Leontius, monachus. in cod. Paris. CCXXVIII.]

De Manuelis Comneni imp. edicto circa astrologiam et diuinationem. 39. 40.

Maximus Smeniota (al. Asmeniota). 2. 3. 4. 27. 28.

Melétius Critopulus. 45.

[Nectarius, monach. in cod. Paris. CCXXVIII. et Taurin.]

De

1736. p. 18. sqq. copiose enumerat quosdam codd. in quibus Zonarae adiudicantur epistolae, et nonnullorum virorum doct. sententias de hac quaestione, ac pro Glyca discernit litem; denique p. 23. seq. cod. Riccardian. curatius recenset. Add. eiusd. praefat. ad Delicias etc. a. 1739. pag. XIV.

seq. ubi quoque de patria Glycae it quidem in Boiuni sententiam, addit tamen, non repugnare Glycam nostrum origine CPolitanum fuisse, incolatu vero Siculum, praecipue si monachus erat. Harl.

Nicephorus Sinaita. τῷ εἰκοστῷ ἀνδρῶν τῷ κραταίῳ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ Σιναιτῇ. 24. 25. 26.

[Nicolaus, monach. in cod. Taur.]

Nilus monachus. 47. 48. 49.

Onufrius monachus. 23. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 42.

Stephanus monachus. 37.

De tropario Theodori Studitae. 34. πῶς ἐκληπτέον τὸ τῷ ἐν ἀγίοις Θεοδώρῳ τῷ Σταδίτῃ τροπάριον τὸ ἐπὶ λέγον· βᾶθαι τῶν κριμάτων σε Χριστὲ πανσόφως προάρισας ἐκάστη τέλῃς ζωῆς τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον etc. [Nomina eorum, quibus editae litterae sunt missae, in indice illarum notauit. Harl.]

Ex his epistolis prima et secunda est, quas nec integras tamen, latine tantum edidit *Jacobus Pontanus* S. I. ad calcem *Dioptrae* *Philippi solitarii*, Ingolstadt. 1604. 4. unde in bibliothecis patrum [ex. gr. Paris. tom. XV. p. 794. sqq.] *) recusae sunt, disputationes duas 1. ad *Ioannem Sinaitam* monachum et *stylitam*, *Vtrum in peccatum lapsis condescendendum, an prout ratio postulat, increpandi sint.* 2. ad *Ioannem*, (lege, *Maximum*) *Smeniotam*, *Vtrum audiendi sint docentes hominem a principio caducum corpus habuisse, et passionibus siue incommodis naturalibus etiam ante transgressionem obnoxium fuisse, cibumque sensibilem in paradiso adhibuisse, et lignum scientiae, ficum extitisse.* *Fabr.* *Ioannes Lamius*, editurus epistolarum *Glycae* collectionem, primum specimen illarum ex cod. *Riccardiano*, tres epistolas, nr. 10. 13. et 32. gr. ac lat. dedit in adpendice ad commentar. s. libros VI. de recta Christianorum in eo, quod mysterium diuinæ Trinitatis adinet, sententia, (Florentiae, 1734. 4. de quo opere v. noua acta erudit. 1739. m. Iul. nr. 3. p. 400. sqq.) Idem in diff. de Mich. Glyca p. 13. seq. obseruat, Bon. *Vulcanium* ex cod. quem *Georg. Doufa CPoli* adtulit, tres epistolas gr. ac lat. publicasse in notis ad *Cyrillum* contra *Anthropomorphitas*. Postea ex cod. *Riccard.* quatuordecim epp. interdum longiores de rebus theologicis, gr. ac lat. cum vberioribus adnotatt. euulgauit in *Deliciis eruditorum*, et quidem in tomo, qui prodiit Florent. 1736. 8. cui praefixa est laudata dissertat. additusque p. 28. sqq. index auctorum et librorum, tam editorum quam ἀνκδότην, ex quibus *Glycas* sua collegit,) 1) ad *Ioann. Sinaitam*, monachum, cum interpretat, *Iac. Pontani*; 2) ad *Maximum Smeniotam*, (siue vti legitur in codd. *Vindobon. Asmeniotam*,) longa disput. s. λόγος, sermo, vti reliquae inscribuntur; eod. interprete, qui tamen eum falso adpellauit *Ioannem*; 3. 4) ad eundem, *Lamio* interprete; 5) ad *Ioannem Aspiotem*, cum *Lamii* versione: est perlongus sermo theologicus. Tum in tom. VII. a. 1739. secundam epistolarum s. dissertationum *Glycae* partem siue alias quinque epistolas pari ratione in lucem edidit, et ab initio comm. de *Glyca* continuauit: n. 6. 7) ad *Io. Aspiotam*, quibus *Lamius* subiunxit longam de carnis resurrectione disputationem. 8. et 9) ad *Esaiam* monachum. 10) epist. ex *Gregorio Nysseno*, *Cyrillo Alexandrino* et *Io. Damasceno* conflata, cum versione Bon. *Vulcanii*. Illis *Franciscus Fontani* in nouis eruditorum deliciis, Florent. 1785. 8. addidit gr. et lat. quatuor *Glycae grammatici* disputatt. αἰς τὰς ἀπορίας τῆς θείας γραφῆς

Cc 2

y) Et ante annales *Glycae* in edit. *Labbei* Paris. 1660. fol.

γραφήs in diuinæ scripturas dubia, s. epistolas, quarum tamen duas lucem iam vidisse, obseruat Fontani; nempe alteram ope Lamii, in tomo VIII. operum Meurfii p. 261. alteram vero opera Dominici Becuccii, qui eam cum orthodoxis dogmatibus, quas SS. apostoli exposuerunt, Florent. 1768. vulgavit, quibus vero Fontani notas adiecit. Sunt vero 1) disputatio XIII. ad Gregorium Acoropolitam, cum versione Lamii. 2) disput. XIV. qua de causa deus die quarto luminaria (τὰς φωτῆρας) condiderit. 3) disp. XV. ad Esaiam monachum, interprete Dominico Becucco: 4) disput. XVI. ad eundem. — Add. Oudin. l. c. p. 2527. sqq. ubi in cap. 2. copiose adfert atque examinat, quid scribat Car. du Fresne in praef. ad Historiam Io. Zonarae, Paris. 1686. fol. de epistolis MSS. nomine Io. Zonarae et Michaelis Glycae inscriptis; in cap. tertio de epp. editis et earum codd. ubi praecipue Lambecii iudicium locaque repetit; et in cap. quarto de eiusdem epistolis et Glycae msstis homiliis s. sermonibus, cum Lambecii atque Allatii narrationibus ac iudiciis. Denique cel. C. F. Matthaei in edit. Isocratis, Demetrii Cydon. et Michael. Glycae aliquot epistolarum etc. Mosquae, 1776. m. 8. p. 47. sqq. ex cod. Moiquensi edidit graece Mich. Grammatici Glycae tres epistolas, 1) ad Ioan. Tricham; 2) ad Charitonem monachum; 3) ad Nestarium monachum. add. not. pag. 168: Harl.

Michaelis grammatici epigramma graecum in Agathiam rhetorem ac poetam eiusque parentem Memnonium legitur lib. IV. Anthologiae pag. 514. [et in Brunckii Analectis vet. poetarum graec. tom. III. p. 124. in imaginem Agathiae scholastici, atque in Frid. Jacobs Anthologia graeca, tom. III. p. 94. coll. tom. XI. s. commentarii vol. III. part. I. pag. 242. adde supra, vol. IV. p. 482. Harl.] — Alia eius in Anthologia inedita, quae est apud V. Vffenbachium Francofurti, ex qua vnum in b. virginem dat Ioh. Henr. Maius catalogo MSS. Vffenbach. p. 582.

[Michael ὁ Ἀγόνδης, protopsaltes Cretensis ecclesiae, scripsit cod. Vindobon. XVI. v. Kollarii not. ad Lambecii comment. III. p. 70. — Alius quidam Michael a. 1563. exaravit cod. Vindobon. CLXXV. v. Lambec. IV. pag. 404. Mich. episcopus Damiatensis a. C. 1680. scriba codicis euangeliorum membranacei in bibl. Paris. v. Thesaur. epistolic. Lacroz. tom. III. p. 133. vt alios scribas eiusdem nominis omittam. Harl.]

[Michael τῷ Ἀνγίξῃ ἐξηγήσεις κατὰ πλάτος εἰς τὸν Θεοκρίδην κατὰ λέξιν καὶ κατὰ νόον, παρὰ τῷ ἐντίμῳ κυρίῳ Γεωργίῳ τῷ Βερνίκῃ, Dublin. in cod. DCXLIIX. 6. coll. S. Trinitatis, s. nr. 788. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. part. 2. Harl.]

[Michael Mercatus, familiaris Marfilii Ficini, de quo v. Lambec. VII. pag. 33. sqq. qui longum citat locum ex Baronii Annal. eccles. tom. V. sub anno Chr. 411. Harl.]

Michael Iustinianus, abbas.

• Michael inter Manichaei Sergii a. 6340. (Christi 832.) mortui praecipuos sectatores ac discipulos memoratus a Photio lib. I. contra Manichaeos p. 373.

[P] Michael, Methonensis episcopus, circa a. 1360. qui effecit vt Nilus Palamita Rhodi

Rhodi episcopatu detruderetur, libro adversus Palamam citatur a Nic. Comneno pag. 226. praenot. myslagog.

Michael *monachus* CPol. qui scripsit vitam *Ignatii patriarchae* CPol., a. 877. defuncti, editam graece et lat. a Matthaeo Radero S. I. Ingolstadt. 1604. 4. et deinde in conciliorum tomis. *) Memorat etiam Allatius *Eucomium S. Philippi apostoli*, quod incipit: Πᾶσα μὲν μαρτύρων χρηστὴ τελετή. Et in SS. *archangelos ταξιάρχας Michaelen et Gabrielem*, incip. τὸ εἶμας με ἠνοιξά καὶ εἰλκυσα πνεῦμα. Haec postrema homilia in codice Coislino ap. *Montfauconum* p. 212. tribuitur Michaeli, syncello magnae ecclesiae CPol. Incertum, diversusne a monacho Michael *archimandrita*, cuius laudatio in Nicolaum Myrensem myroblitum incipit: Ὁ εὐθεὶς ἡμῶν Φαεινότατος. Fabr. Sine nomine auctoris in cod. *Vindobon.* XXVIII. nr. 6. v. *Lambec.* VIII. p. 658. qui addit, *Leon. Allatium* in diatriba de Symeonum scriptis p. 103. eam adtribuere *Michaeli archimandritae*, add. Kollarii not. B. et supra X. p. 298. Illi Michaeli adscribitur mem. narratio in cod. bibl. publ. *Paris.* MCDLVIII. nr. 6. sed sine nomine auctoris exstat ibid. in cod. MCDLXIII. nr. 7. enimvero auctor catal. MSS. regg. *Paris.* II. p. 326. eam tribuit *Mich. archimandritae.* Harl.

Michael, *monachus* Studites CPol. qui scripsit vitam *Theodori Studitae* defuncti a. 826. ex qua Baronius nonnulla latine ad a. 795. et 826. Integram graeco et latine vulgavit *Jacobus de la Baune* S. I. in tomo quinto operum Sirmondi, *Theodorum Studitam* complexo p. 1-88. *Parisi.* 1696. fol. [v. supra ad §. VIII. init. et supra, vol. X. p. 336. et p. 435. Harl.]

Michaelis *Moschopuli* Onomasticon, voce *antitypa*, citat *Nic. Comnenus* in praenot. myslagogicis p. 330.

Michael *Oxites*, vide supra in Constantinopolitano.

Michael *Paphlago* imperator ab a. 1034. ad 1041. cuius Nouellam citat *Nic. Comnenus* pag. 145. praenot. myslagog. Alios Michaelis imperatores vide vol. VI. huius bibl. p. 754. Fabr. In noua hac editione omisi indicem imperatorum. v. supra ad vol. VIII. p. 102. Nominati autem in illo sunt a Fabricio, Michael *Rancabe*, a. 811-814. Michael II. *Balbus*, a. 821-829. Michael III. *μεθυστης*, a. 841-867. Michael IV. *Paphlago*, *καταλάκτης*, a. 1034-1041. Michael V. *Calaphates*, a. 1041. seq. Michael VI. *Stratioticus*, a. 1056-1058. Michael VII. *Parapinaceus*, a. 1071-1078. Mich. VIII. *Palaeologus senior*, a. 1259-1282. et Michael IX. *Palaeologus iunior*, a. 1321. Michaelum imperatorum plurimum decreta de cultu imaginum exstant in *Goldssti* imperialibus decretis etc. *Francof.* 1608. 8. vid. infra, vol. XI. p. 490. ed. vet. et de eorum *constitutionibus* v. infra vol. XII. p. 420. 421. et 424. Harl.

Cc 3

[Michael

*) Conf. paullo ante ad initium §. VIII. not. nr. 26. *Mich. monachi et syncelli* martyrium *Calisti* et sociorum. v. *Matthaei* notit. codd. graec. X. p. 254. 313. — *Mosquae* in cod. synod. CLXIII. *Mosquens.* p. 96. Harl.

[Michael *Photar*, stratopedarcha thematis Thracensium et Philadelphae, a. Chr. 1235. v. *Lambec.* VIII. p. 1091. not. 1. *Harl.*]

[Michael *Plochirus*. Eius Dramation, Musarum et fortunae querimoniam continens, et alia, gr. et lat. per Fed. Morellum, Lutet. 1593. 1598. 8. — in *Mich. Maittaire* Miscell. graecor. aliquot scriptorum carminibus, Lond. 1722. mai. 4. nr. 9. *Harl.*]

Michaelis *Pfelli* quinque, de quibus abunde Allatius libro de Pfellis, quem habes volumine quinto huius bibliothecae. [v. supra, vol. X. p. 41. sqq.]

[Michaelis *Sacerdotis* versus quidam graeci, in cod. bibl. *Norfolthian.* DXXXI. f. nr. 3430. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. *Harl.*]

Michaelis *Sbiri* e Monembasia et Michaelis *Zygomalae* epistolae graeco sermone vulgari leguntur libro III. Turco-Graeciae Martini Crusii.

[Michael *Soliardus*. v. supra vol. VI. p. 345. *Harl.*]

Michael *Sophianus*, Byzantius, cuius epigramma graecum in templum S. Georgii Venetiis a. 1564. apud Crusium p. 200. Turco-Graec. Idem vertit latine Aristotelem de anima *). De Nicolao Sophiano vide Simlerum.

Michael *Sycidita* cuius σύγγραμμα περί θείων μυστηρίων memorat Nicetas Choniates lib. IV. Hist. p. 163. non diuersus a Michaelae *Glyca*, de quo supra.

Michael *Synadonum* in Phrygia Salutari episcopus, ad quem exstant Theodori Studitae epistolae, interfuit synodo septimae a. 787. Huius de archangelorum miraculis expositionem siue homiliam memorat [P] Allatius lib. de Simeonibus p. 107. Incipit: πολλὰ καὶ μεγάλα τῆς αἰσώματι καὶ μεγαλοπρεπὲς ἀρχαγγελικῆς σκ.

Michaelis *Thessalonicensis* circa 1660. magistri rhetorum, praeceptoris euangeliorum et ecclesiae CPol. protecdici confessio, qua, morti vicinus, Bogomilorum haeresi renunciauit, exstat apud Allatium de consensu II. 12. §. ult. p. 791. seq. *Fabr.* Eius confessio, quam morti proximus edidit, circa ea, in quibus errauerat, et ob quae fuerat depositus, *Paris.* in bibl. publ. cod. CCXXVIII. nr. 5. *Harl.*

[Michaelis

*) Mich. *Soph.* in topica Aristotelis, *Mediolan.* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. Kollar. *Harl.* et 341. not. 2. — vol. VIII. pag. 636. atque 641. MSS. p. 502. *B.* — Add. *Lambec.* VII. p. 208.

[Michaelis cuiusdam in Plutarchi laudem epigrammata duo iambica, quae graec. cum versione lat. euu[gauit *Bandin.* in catal. codd. graec. bibl. Laurent. tom. II. pag. 626. seq. ex cod. Laurent. VI. plut. 69. — Idem *Bandin.* ibid. pag. 113. adnotat, in cod. XXXV. plut. 31. qui continet Aristophanis comoedias III. in fine com. *Plutus* versus quosdam legi in eius argumentum, non magni momenti; in margine autem scriptum esse nomen Μ-χαηλ 'Ιωαννις. *Harl.*]

Michael *Zygomala.* Vide in Michaelis Sbir.

CAPVT

CAPVT XXXVIII. (olim XLII.)

DE THEOPHANE CERAMEO, IOANNE ZONARA, IOANNE TZE-
TZE ET ALIIS QVIBVSDAM SCRIPTORIBVS SAECVLI X.
XI. ET XII.

Theophanis Ceramei aetas et scripta. I. Alii Theophanes. II. Ioannis Zonarae aetas et scripta. III. De Ioanne Tzetza et eius scriptis. IV. Index scriptorum in eius Chiliadibus memoratorum. V. Alii scriptores saeculi X. XI. et XII. de quibus nihil haecenus dictum in hoc opere. VI.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

THEOPHANEM CERAMEVM, sunt, qui pro Theophane Georgium, Gregorium, Nicephorum vel Philippum vocent, vel qui cum Georgio seu Gregorio Cerameo et cum Nicephoro Figulo siue Cerameo aut cum Philippo Cerameo siue Ceramita velint eundem esse: vide *Allatium* de Georgiis p. 414. seq. qui Georgii Ceramei iterum meminit p. 345. Natus est Theophanes hic in Sicilia, Tauromenii vel in vicino oppido Mascalis, et ad aedem S. Andreae ibi puer in patria educatus, vt ipse homilia L. in festo S. Andreae apostoli habita celebrat: factus deinde Tauromenitanus archiepiscopus, quo titulo constanter venit in codicibus MSS. vt Scorfo prooem. 1. §. 4. adnotauit, in quibus etiam σοφώτατος καὶ ἐντο-
μωτάτος adpellatur, *sapientissimus et eloquentissimus*; id. prooem. 2. §. 2. Scripsit non saeculo nono et Photii aetate, vt Scorfo persuasum, (quum Theophanes monachus, ad quem scripsit Photius, ab episcopo fuerit omnino diuersus:) neque circa a. 1040. ad quod tempus a *Caneo* *) refertur, quo non rex, sed comes postea a. 1063. Siciliae Rogerius vixit; sed regnante

a) In *Histor. lit. SS. eccl. tom. II. p. 132. seq.* ed. Basil. ad a. 1040. qui adsentitur *Leoni Allatio* de script. Simeon. p. 63. adnotatque, a *Miraco* in *Auctar. c. 253.* atque ex eo ab *Oleario* in *Abaco patrol. p. 450.* nostrum cum Theophane confessore, *chronographiae* conditore, pessime confundi. Fusius de eo disputat *Oudin.* in *comment. de S. S. eccles. tom. II. p. 1185. ad a. 1140. sqq.* et

pag. 1320. sqq. Priore loco primum examinat refellitque Scorfi atque Allatii rationes, tum ostendit *Lambecii* inconstantiam in definienda Theophanis aetate; (conf. infra in notitia codd. mss.) Posteriori loco, vbi de aetate Symeonis metaphraetae disserit, in cap. quinto iterum inquit in tempus, quo vixerit Theophanes Cerameus, et praecipue de scriptura et significatione vocabu-
li

regnante filio illius comitis Rogerio, (Siciliae rege et Apuliae ab a. 1129. ad 1152.) quo tempore magna erat Saracenorum potentia. Hinc Deum subinde precatur, vt regem ab [P] illorum vi tueri velit, τῷ εὐσεβεῖ ἡμῶν βασιλεῖ σύμμαχος γενεῖ κατὰ τῶν ἀθέων τῆς Ἀγίας υἱῶν, *sis pio nostro regi propugnator contra impios Agar filios*, homil. XL. p. 298. et homilia IV. p. 26. κράτυνον τῇ ἰσχύϊ σε τὰς πίστες ἡμῶν βασιλεῖς, ἐνίσχυσον αὐτὰς κατὰ τῶν ἀθέων Ἰσμαηλιτῶν τῶν σὴν ἀθετάντων προσκύνειν, *corroborata virtute tua fideles nostros reges, eosque contra impios Ismaelitas tuam religionem evertentes confirma*. Regis gesta ac pietatem celebrat homilia XXVI. quam in eius praesentia habuit ἐνώπιον τῷ ῥηγος ῥογείας, ita enim legendum, non ῥέγες, docet *Allatius* de Simeonibus p. 63. seq. ^{b)} Exstant editae illius homiliae in dominicas et festa anni prae multis aliorum recentiorum Graecorum sermonibus dignae lectu, atque ad morem ecclesiarum illius temporis, quem in lectionibus et homiliis sacris tenuerunt, opportuna, et multa euangelistarum loca haud infeliciter illustrantes. Non alius est *Theophanes*, qui in Catena Corderiana ad Lucam citatur, quem Corderius

li ῥέγες aut ῥέγες disputat. — *L. Ellies Du-Pin* in bibl. eccl. tom. VII. cap. 17. pag. 196. *Theophanem*, censet, in fine noni saeculi claruisse; at in tom. VIII. cap. 12. p. 111. eum transtulit ad vndecimum saeculum. Plurimum VV. DD. opiniones et iudicia de eius aetate et de ipsius ingenio, scribendi viuendique ratione collegit *Mongitor*. in bibl. Sicula, tom. II. p. 250. sqq. qui etiam citat *Caietanum* in animaduers. ad tom. I. S. S. Siculorum p. 16. — Add. *Pagium* in Crit. Baron. ad a. 1152. VIII-X. *Io. Moller*. in Homonymoscop. sect. II. cap. 5. §. LXXVII. p. 523. seq. qui plures *Theophanes* enumerat, eosque, docet, interdum fuisse a viris doctis confusos. *Io. Laur. Mosheim*. in Institut. hist. eccl. saec. XI. part. XI. part. 2. cap. 2. §. 30. *Sax*. in Onom. lit. part. II. p. 249. ad a. 1152. atque, his, inquit, temporibus et vixisse et floruisse verisimiliter creditur *Theoph. Ceram*. — *Christian. Frid. Matthaei* progr. de *Theophane Cerameo*, Dresdae 1788. 4. in quo V. D. tres codd: Mosquenssem, Lipsiensem suumque, eorumque rationem in scribendo auctoris nomine ordineque homiliarum curate describit, et ex cod. Lipsiensi varias lectt. orationis XLV. p. 8-15. Scorfi enotauit. — Eodem praeside *M. Chr. Ernesti Charitii* disp. I. de *Theophane Ceram*. pars I. de *Theophane* interprete, et disp. II. respondente *I. C. G. Praedico-vlo*, adpendix part. I. de studio allegoriarum, praecipuo rectae interpretationis impedimento. Wittebergae 1792. 4. Atque ego in Introduct. etc. tom. II. part. 1. p. 451. seq. de eo egi. — De

Vol. XI.

Iriarti narratione ac sententia v. paullo infra in notitia codd. vbi etiam animaduersionem *Montfauconii*, qui *Gregorium Cerameum* plauis alium esse, contendit, a *Theophane Cerameo*, pluribus retuli. *Harl*.

b) Conf. *Oudin*. l. c. et *Lambec*. V. pag. 122. sqq. *Kollar*. vbi a p. 117. cod. CCXXVIII. recenset, completentem triginta sex Homilias *Theophanis* in euangelia dominicalia et festa anniuersaria. *Lambec*. postquam adnotarat, primam in principium noui anni inscribi — Γρηγορία τῷ Κεραμείῳ, Μητροπολίτῃ Ταυρομενίας τῆς Σικελίας, Ὁμολία etc. et Scorfi longiorem de duplici auctoris nomine reddiderat, addideratque, in graeco codice quodam caesareo, qui varia *Georgii Calybae* opuscula idiographa continet, citari *Georgium Cerameum*, et, mutata pristina sententia, *Theophanis* aetatem adligat saeculo duodecimo sub Rogerio, rege Siciliae, qui a. C. 1152. obiit, (teste *Baronio* in annal. eccles. tom. XII. a. 1152. nr. 14.) obseruat, quando in codd. reperitur inscriptio graeco-barbara homiliae XXVI. in festum Palmarum diem ἐνώπιον τῷ ῥηγος ῥέγες, nomen per compendium scriptum ῥέγες, idem esse, atque integrum ῥογείας, et vocabulum ῥέξ graeco-barbare idem esse ac *Rex*. Denique multus est de rege Rogerio, et suspicatur, orationem illam habitam fuisse a. Chr. 1140. Add. *Kollar*. not. A. ad *Lambec*. IV. pag. 41. sqq. de aetate et nomine *Theophanis*. *Harl*.

Dd

derius male confundit cum Theophane confessore, auctore Chronici, notatus eo nomine a Combesisio in bibl. concionatoria. Similiter in catalogo bibl. Bodleianae in vñdm confunduntur Theophanes Cerameus et auctor Chronici et Nicaenus episcopus, cuius est hymnus in Adnunciationem b. virginis. [v. infra ad *Theoph. Graptum*.] Sed iam Theophanis Ceramei homilias editas recenscamus.

1. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδικτῆς, ἦτοι τῷ νῦν ἔτους, de ināditione s. anni principio Calend. Septembris, incipit: εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ καταξιώσας ἡμᾶς διαδραμεῖν τὴν κυλικὴν τῷ χρόνῳ περίοδον pag. 1. Ediderat graece et lat. *Dionysius Petavius* ad calcem breuiarii historici Nicephori CPolitani, Paris. 1616. 8. p. 258. qui *Gregorium* auctorem vocat et in notis p. 10. hanc et alias plurimas eius homilias a Sirmondo se testatur accepisse. *Qui quia crebro*, inquit, *earum editionem a nobis flagitat, ut ei aliqua parte satisfaciat, has velut specimen quoddam praestimus.* [Paris. in bibl. publ. cod. DLXII. nr. 12.]

2. Περὶ τῆς παραβολῆς τῶν μυρίων ταλάντων. *De parabola decies mille talentorum*, Matth. XVIII. 24. Incipit: Οἱ παιδευεῖσθαι καὶ τῶν νέων διδάσκαλοι p. 7.

3. Κυριακὴ πρὸ τῆς ὑψώσεως τῆς τιμῆς καὶ ζωοποιῆς σταυροῦ. *Dominica die ante festum exaltationis pretiosae et viuificae crucis.* Incipit: Φέρε σήμερον, ὦ θεοφιλέστατον ἀθροισμα. p. 13. Hanc homiliam ediderat *Iacobus Gretserus* cum Francisci Turriani versione in tomo II. de cruce p. 124. Ingolstad. 1600. 4. [v. supra, vol. X. p. 248.]

4. Εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς τιμῆς καὶ ζωοποιῆς σταυροῦ. *In exaltationem pretiosae et viuificae crucis.* Incipit: Ὁρῶ σήμερον τῆς μεγάλης τῆς [P] ναῖς. p. 16. Hanc quoque homiliam cum Turriani versione publicauerat Gretserus tom. II. de cruce pag. 133. Eadem cum superiore legitur latine in bibliotheca patrum recentioribus Paris. Colon. et Lugd.

5. Ἐκ τῆς κατὰ Λουκᾶν, κυριακῇ πρώτῃ, εἰς τὸ, ἐξὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ etc. *Ex Lucae V. 2. Dominica prima in illud: Stans Iesus secundum stagnum Genesaret.* Incipit: Ἐπερὶ δὴ περ ἀρχὴν εἰλήφει. p. 27. In huius homiliae exordio narrat Theophanes, patres longo vsu instituisse, vt in ecclesia *Ioannis* euangelium legeretur ab festo paschatos vsque ad pentecosten; *Matthaeus* a pentecoste ad anni vsque finem; deinceps a magno *Luca* de magnis mysteriis edocerentur Christiani, diuino praecone *Marco* ieiuniorum tempori relicto. *Fabr.* Conf. cod. *Bauar.* CCX. et cl. *Hardt* in Aretini Beytr. etc. a. 1705. part. 3. p. 268. seq. *Harl.*

6. Περὶ τῆς υἱῆς τῆς χήρας. *De filio viduae.* Luc. VII. Incipit: ἄλλαν ὑπόθεσιν ὠρημένους. p. 31.

7. Περὶ τῆς παραβολῆς τῆς σπόρος. *De parabola sementis.* Luc. VIII. Incipit: οἱ ταῖς μακρὰς ἀποδημίας. p. 39.

8. Περὶ τῆς πλεσις καὶ Λαζάρου. *De diuite et Lazaro.* Luc. XVI. Incipit: πάλιν ἢ τῷ θεῷ ἐνυπόστατος σοφία. p. 46.

9. Περὶ

9. Περὶ τῆς ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν. In Luc. VIII. 26. seq. *Quidni venisset Iesus in regionem Gadarenorum.* Incipit: Ἐπέχε με τὴν γλῶσσαν ἢ νίσος τὸ σῶματός. pag. 53.

10. Περὶ τῆς θυγατρὸς τῆς ἀρχισυναγῶγῃ καὶ περὶ τῆς αἱμορροΐσης. *De archi-synagogi filia et haemorrhœissa.* Luc. VIII. 41. Incipit: διπλὴν ἡμῶν σήμερον. p. 57.

11. Περὶ τῆς ἐρωτήσαντος τὸν Κύριον νομικῶ καὶ περὶ τῆς ἐμπεσόντος εἰς τὰς ληψίας. *De legisperito interrogante Dominum, et de eo, qui incidit in latrones.* Luc. X. Incipit: ὁ τοσούτον αὐχμῶδης γῆ. pag. 63.

12. Περὶ τῆς ἐσχίστης πνεύματι ἀσθενείας. *De muliere, quae habebat spiritum infirmitatis.* Luc. XIII. 11. Incipit: οἱ κηφῆνες εἶδες ἐστὶ μελισσῶν. p. 69.

13. Περὶ τῆς παραβολῆς τῆς δειπνῆς. *De parabola coenae.* Luc. XIV. Incipit: μυσικὸν ἡμῶν δειπνον. p. 76.

14. Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. *Dominica ante Christi natiuitatem in illud, Matth. I, 1. Liber generationis Iesu Christi filii David.* Incipit: τῆ μὲν αἰσθητῆς ἡλίας. p. 81.

15. Περὶ τῆς ἀρχιτελῶνῃ Ζακχαίου. *De Zachaeo, principe publicanorum.* Luc. XIX. Incipit: τῆς μυσικῆς ἐκείνης καὶ θεῖας κλίμακος. p. 87.

[P] 16. Περὶ τῆς τελῶνῃ καὶ Φαρισαίου. *De publicano et Phariseo* Luc. XVIII. 10. seq. Incipit: πάλιν ἡ εὐαγγελικὴ φωνή. p. 92.

17. Περὶ τῆς ἀσώτου υἱοῦ. *De filio prodigo* Luc. XV. Incipit: Ἐφθασεν ἡ εὐαγγελικὴ φιλοσοφία. p. 100.

18. Εἰς τὸ, ὅταν ἔλθῃ. In illa verba Matth. XXV. 31. *Cum venerit filius hominis in gloria sua.* Incipit: οἷόν τι πάσχεσιν. p. 111.

19. Εἰς τὸ, ὅταν ἀφῆτε. In illa verba: Matth. VI. 15. *Si dimiseritis hominibus peccata eorum.* Incipit: οἱ ἐν τοῖς ἱππικοῖς αἰθλοῖς, p. 119.

20. Τῇ κυριακῇ τῆς ὁρθοδοξίας περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων. *Dominica orthodoxiae* c), (prima ieiuniorum, qua memoriam restituti cultus imaginum Graeci celebrant,) *de sanctis imaginibus.* Incipit: λαμπρὰ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἐπέση. pag. 125. Hanc homiliam latine dedit Baronijs ad a. 842. n. 29. ex Francisci Turriani versione, cum qua graece et latine Iac. Gretserus tom. II. de cruce p. 1242. edit, in fol. Ingolst. 1616. [conf. Lambec. VIII. p. 700. sqq. contra Gretser, et Scorsum.]

Dd 2

21. Περὶ

c) Vide Cangii glossar. in Ὁρθοδοξία, Lambec. diff. pracliminar. ad acta Sanctor. tom. II. Iunii VIII. p. 456. [p. 700. sqq. Koll.] Nic. Rayacum p. XXII.

21. Περὶ τῆ ἐν Καπερναῦμ παραλυτικῆ. *De paralytico sanato in Capharnaum* Marc. II. 1. seq. Incipit: ἐπεγόμενος τῆς συνήθους διδασκαλίας ἐφάψασθαι. p. 130.

22. Εἰς τὸ, ὅστις θέλει. ἐλέχθη κυριακῇ τῆς σταυροπροσκυνήσεως. In illa verba Marc. VIII. 34. *Si quis vult venire post me, abneget semet ipsum.* Dicta est dominica adorationis S. crucis, medio ieiuniorum tempore. Incipit: νῦν ἡμῖν ὁ τῆς ἐγκρατείας καιρὸς ἐφθασεν εἰς αὐτὸ τὸ μεσαίτατον. p. 137.

23. Εἰς τὸ, ἄνθρωπός τις. In illud Matth. XVII. 14. *Accersit ad eum homo genibus prostratus, dicens: Domine miserere filii mei, quia lunaticus est.* Incipit: Ὅτρυνει μὲν ἵππον ἀγέρωχον. p. 144.

24. Εἰς τὸ, ἰδὲ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα. In illud Marc. X. 33. *Ecce ascendimus Hierosolytam, et filius hominis tradetur.* Incipit: Ὁ μὲν τῆς ἐγκρατείας καιρὸς ἤδη πρὸς ἡμᾶς. 149.

25. Εἰς τὴν τῆ δικαίης Λαζάρου ἀνάστασιν. *De iusti Lazari resurrectione* Ioh. XI. Incipit: πολλὴν πανδαυσίαν ἡμῖν ὁ ἐπισήθιος Εὐαγγελιστὴς. p. 158.

26. Εἰς τὴν βασιφόρον ἑορτὴν· ἐλέχθη δὲ ἐνώπιον τῆ ῥηγὸς Ῥογερῖς. In sollemnitate Palmarum. Dicta est coram rege Rogerio. Incipit: Φαυδαὶ τῆς παρέσεως ἑορτῆς ἡ συνέλευσις p. 183. [de qua plura scripti in nota prima ad h. caput.]

[P] 27. Εἰς τὸ τίμιον τῆ Ἰησοῦ Χριστοῦ πάθος. In pretiosam IESU Christi passionem. Incipit: Ἰσως μὲν ἐπαχθῆς δόξω πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, p. 188. In hac homilia pag. 207. Theophanes laudat hymnum et καλέπσαν Andreæ Cretensis.

28-38. Ἑρμηνεία εἰς τὰ ἑνδεκά εὐαγγελία. Interpretatio in undecim euangelia matutina, de iis, quae post resurrectionem Christi gesta sunt. Hac XI. homiliae MSS. in codice caesareo, de quo Lambec. IV. p. 61. [p. 134. ed. Kollar.]

28. α) In Matth. XXVIII. 16. incipit: πάλαι μὲν ὁ Θεόπτης Μωσῆς pag. 213.

29. β) In Marc. XVI. 1. incipit: τέρεται μὲν ταῖς ὄψας ἀνίσχων. p. 219.

30. γ) In Marc. XVI. 9. incipit: οἱ αἰνάνως ῥέοντες ποταμοί. p. 224.

31. δ) In Luc. XXIV. 1. incipit: ἐπεδὴ περὶ τῆς ζωοπαρέχου. p. 230.

32. ε) In Luc. XXIV. 12. incipit: ἡ ζωοφόρος τῆ Κυρίου ἀνάστασις. p. 233.

ς) Ὁμιλία ἡ αὐτὴ εἰς τὴν σωτήριον ἀνάληψιν. Homilia eadem, quae in salutarem ascensionem, infra n. 39. p. 275.

33. ζ) In Ioh. XX. 1. incipit: Ὅτε τὴν κατὰ τῆς ἡμετέρας φύσεως. p. 238.

34. η) In Ioh. XX. 11. incipit: ἀντὶ τῆ κορυφαίας τῶν Φοιτητῶν. p. 244.

35. 9) In Ioh. XX. 19. incipit: *Ζητήτεον τοῖς τῶν ἱερῶν λογίαν ἐξετασαῖς.* p. 247.
36. 1) In Ioh. XXI. 3. seq. incipit: *ἐπὶ τὴν Τιβεριάδος λίμνην.* p. 250.
37. 1α) In Ioh. XXI. 14. seq. incipit: *Τοῖς μαθηταῖς ὁφθεὶς ὁ κύριος.* p. 257.
38. *Εἰς τὴν Σαμαρείτιδα. De Samaritana Ioh. IV.* incipit: *ὡς ἀπρροϊμιάσως τῷ Σωτῆρι σήμερον.* p. 262.
39. *Εἰς τὴν σωτήριον ἀνάληψιν. In salutarem adscensionem.* Incipit: *λαμπρὰ τῷ ὄντι καὶ περιφανής.* p. 273.
40. *Εἰς τὴν ἐπιφοίτησιν τῆς ἀγίας πνεύματος. In aduentum Sancti Spiritus.* Incipit: *ὁρῶν σήμερον τὸν ἀγιώτατον.* p. 282.
41. Κυριακὴ τῶν ἀγίων πάντων. p. 282. *Dominica omnium Sanctorum in Matth. X. 32.* Incipit: *ὁ μὲν καιρὸς πρὸς αὐτὸ τὸ τῷ καιρῷ ἡμᾶς ἄγει ἀκροτελεύτιον.* p. 288.
- [P] 42. *Εἰς τὰ, λύχνος τῆς σώματός ἐστι ὁ ὀφθαλμός. In illa verba Matth. VI. 22. Lucerna corporis est oculus.* Incipit: *καὶ χρεωφειλέτης εὐχαρίστας.* p. 296.
43. *Εἰς τὰ ἐπίλοιπα. In reliqua eiusdem disci.* Incipit: *οἱ ἀγύεται καὶ οἱ ἀγελαιοὶ πένητες.* p. 303.
44. *Περὶ ἑκατοντάρχου. De centurione Matth. VIII.* Incipit: *ἀντιστρατεύει τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις.* p. 308.
45. *Περὶ τῆς ἐπερωτήσαντος πλεσίς τὸν Ἰησοῦν. De diuite interrogante dominum Matth. XIX.* Incipit: *οἷόν τι συμβαίνειν εἶωθε.* p. 313.

Festis Sanctorum diebus.

46. *Περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν ὑδάτων. De oburgatione aquarum. Matth. VIII.* ἐλέχθη τῇ ἑορτῇ τῆς ἀγίας μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. *Dicta est in festo magni martyris Demetrii. (VIII. Octobr.)* Incipit: *διττῆς προφάσεως σήμερον.* p. 321.
47. *Εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν δώδεκα μαθητῶν. De missione duodecim discipulorum. Matth. X. In festo SS. anagyrorum Cosmae et Damiani. (XVII. Octobr.)* Incipit: *εὐκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ φιλέστετοι.* pag. 324. *Fabr.* In cod. *Mosquensi* CCLXXIV. (de quo postea,) nr. 16. legitur: — *ἀναγινώσκεται τῇ πρώτῃ τῆς νοεμβρίου, τῶν ἀγίων ἀναργύρων· συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς σήμερον·* atque *Matthaei* in notitia codd. gr. *Mosq.* p. 173. in not. t. post ἀναγινώσκεται malit interponere, *δὲ καὶ*; Bis enim, ait, haec pericopa in ecclesia explicatur, in XII. apostolos et in SS. *Anagyros.* vide secundam euangeliorum editionem meam ad Matth. X. 1. Theophanes hanc homiliam dixit primo Nouembris, in qua lectione omittuntur versus 2. 3. et 4. ut ipse in hac homilia monet p. 326. b. Haftenus cel. *Matthaei. Harl.*

48. Eis τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐβδομήκοντα μαθητῶν. *De missione septuaginta discipulorum* Luc. X. 16. ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆ ἀρχιερατικῆς. *Dicta est in festo principis coelestis militiae S. Michaelis* (XXIX. Septemb.) Incipit: οἱ μὲν αἰσθητοὶ λειμῶνες. p. 329.

49. Eis τὸ, ἦθ' ἔλθῃ. *In illa verba* Ioh. I. 43. *Voluit Iesus exire in Galilaeam.* ἀναγινώσκεται ἐν τῇ ἑορτῇ τῆ ἀγίας Φιλίππου. *Legitur in festo S. Philippi* (1. Maii) Incipit: ἔ μόνον περιπελῶντες σωματικῶς. p. 336.

50. Eis τὸ, ἐσήκας ὁ Ἰωάννης. *In illa verba*, (Ioh. I. 35.) *Stabat Ioannes, et ex discipulis eius duo.* Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆ ἀγίας Ἀποστόλου Ἀνδρέα. *Dicta est in festo S. apostoli Andreae.* (XXX. Nou.) Incipit: ἐμοὶ τῆς παρέσης ἑορτῆς ἡ διάλεξις. p. 342.

51. Eis τὰς μακαρισμῶς. *In beatitudines* Matth. V. ἐλέχθη ἐν τῇ μνήμῃ τῶ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου. *Dicta est in memoria S. patris nostri Nicolai.* (XVI. Dec.) Incipit: ὅτι, πρὸς τὴν ἑαυτῆ θεῖαν αὐλὴν ὁ δεσπότης. pag. 346. In hac homilia pag. 350. Gregorii Nysseni homiliae octo in beatitudines laudantur his verbis: τὸ μὲν βῆθος τῆς ἱερᾶς ταύτης διδασκαλίας μόνος τῶν πάντων ἐπέγνω κάλλος τε καὶ ὑψηλότερα ὁ κατὰ τὸν μέγαν Μωσὴν εἰς τὸν γνόφον τῆς θεολογίας εἰσδὺς ὁ Νυσσαεὺς καὶ μέγας Γρηγόριος ἐν ὁμιλίαις ὅκτω τὸ ταύτης κάλλος [P] ἐξηγησάμενος, καὶ ἔξῃ τῶ βελομένῳ ταύτης πανσφου ἐκείνης βίβλου ἀρύσασθαι νάματα καὶ μέθην μεθυσθῆναι τὴν σώφρονα. *Profunditatem huius doctrinae unus ex omnibus optime altissimeque cognovit, qui instar magui illius Moysi in theologiae caliginem penetrauit Nyssenus ac magnus Gregorius homiliis octo, quicquid in hoc dicto boni pulchrique continetur, explanavit; et licebit, cuicumque liberit, ex illo libro omni sapientia redundante flumina haurire, et sana ac sobria ebrietate se ingurgitare.*

52. Eis τὰ ἁγία νήπια. *In sanctos innocentes* (XXVIII. Dec.) Incipit: ἐπὶ τὴν λεγαν Βεθλεὲμ ἄγει σήμερον. p. 353.

53. Eis τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. *In adnunciationem sanctissimae dei genitricis* (XXV. Mart.) Incipit: σήμερον ἡ Ἐκκλησία δαδεδχεῖται μυσικῶς, p. 359.

54. Eis τὸ, πάντα μοι παρεδόθη, in illa verba Matth. XI. 27. omnia mihi tradita sunt a patre meo. Ἐλέχθη δὲ ἐν τῇ πανηγυρεῖ τῆ ἀγίας Ὁνοφρείου. *Dicta est in panegyri S. Onuphrii* (1. Iun.) Incipit: ἔπεσί μοι θαυμάσαι. p. 365.

55. Eis τὸ, ἔλθων ὁ Ἰησοῦς. *In illa verba* Matth. XVI. 13. *venit Iesus in partes Caesariae Philippi.* Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. *Dicta est in festo SS. apostolorum Petri et Pauli.* (XXIX. Iun.) Incipit: συνήδομαί σοι πόλις, καὶ σοι θεῖε τῶν ἀνακτόρων ναε. pag. 370. Antequam edita esset, citavit Turrianus contra Magdeburgenses pro canonibus apost. II. 6.

56. Eis τὸ, ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν. *In illa verba*, Ioh. XV. 12. *haec mando vobis.* Ἐλέχθη

d) "Οτι in eod. Mosq. cit. nr. 20. Harl.

Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς ἁγίας Πρεσκοπίας. *Dicta est in festo S. Procopii.* (VIII. Iul.) Incipit: καὶ κηδεραφὸς ἀνῆλθε πολλαίς. p. 378.

57. Eis τὸ, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα. *In illa verba:* Ioh. X. 9. *Ego sum ostium.* Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς ἁγίας Παγκρατίς. *Dicta est in festo S. Pancratii* Tauromenitani, vt aiunt, episcopi, et Petri apostoli discipuli. (XI. Iul.) Incipit: ὁ κατόπιν, ὡς ὁ λόγος ἤκομεν. p. 385. *Fabr.* Fragmentum homiliae in festo die S. Pancratii typis exprimi fecit *Othanius Caetanus*, ab Augustino Florito, S. I. tractatum, in vitis S. S. Siculorum, tom. I. pag. 10. teste Mongitore. *Harl.*

58. Eis τὸ, ἰδὲ ἐγὼ· *in illa verba* Matth. X. 16. *Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio luporum.* Ἐλέχθη ἐν ἑορτῇ τῆς ἁγίας μάρτυρος Παντελεήμονος. *Dicta est in festo sancti magni martyris Panteleemonis.* (XXVII. Iul.) Incipit: οἱ πρὸς τὴν πάνδημον ταύτην ἀδελφοὶ σθέντες πανήγυριν. p. 392.

59. Eis τὴν σωτήριον μεταμόρφωσιν τῆς Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *In salutarem transfigurationem domini nostri Iesu Christi.* (VI. August.) Incipit: οἶν τι πάσχον εἰώθα ποιμὴν. p. 398.

60. Eis τὸ, εἰσῆλθεν. *In illa verba* Luc. X. 38. *Intrauit Iesus in [P] quoddam castellum.* Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. *Dicta est in festo dormitionis sanctissimae virginis Deiparae.* (XV. August.) Incipit: ὡς λίαν μοι λαμπροτέρω. p. 402.

61. Eis τὴν ἀποτομὴν τῆς Προδρόμου. *In decollationem venerabilis praecursoris, Ioannis baptistae.* (XXIX. August.) Incipit: καλῶς ἐφήμερσεν ἡ τάξις τὴν τῆς προδρομῆς τελείωσιν εἰς αὐτὴν σχεδὸν τῆς ἐνιαυτοῦ τὴν περσάωσιν. p. 418.

62. Eis τὸν γενόμενον αὐχμὸν. *De siccitate, quae eo tempore contigit.* Incipit: Τὴ δώσει τῇ κεφαλῇ με ὕδωρ. p. 424.

Has Theophanis homilias ex codicibus Panormitano, Vaticano, Escorialensi et Parisiensibus recensitas *Franciscus Scorsus* S. I. cum eleganti versione et eruditae atque copiosae ad calcem voluminis subiunctis notis primus edidit, Lutetiae Paris. 1644. fol. Eaedem exstant in codice Coisliniano, de quo *Montfauconus* pag. 391. Homiliae LVI. in codice caesareo, de quo *Lambecius* IV. p. 17. *). Ineditas adhuc plures eiusdem scriptoris in bibliothecis latere non est dubium, quum *Allatius* p. 415. distriba de Georgiis testetur, se in Chio insula legisse homilias eius, Scorso haud visas, quinque, quorum titulos et initia ibi, si placet, vide. *Fabr.*

e) Siue p. 35. sqq. ed. Kollar. de cod. caes. CII. nr. 2. vbi v. Kollar. not. p. 41. sqq. *Lambec.* postquam ordinem homiliarum in hoc cod. seruatum, et singularum inscriptiones initiaque indicarat, monet docetque, auctorem illarum in cod. caesar. CCXXIV. vocari *Gregorium Ceram.* in cod.

autem CXI. olim CLXIV. nec *Theophanem*, nec *Gregorium* nuncupari, sed solo cognomine *Κεραμῆς* siue *Figulus*. De cod. caesar. CXI. nr. 8. (*Lamb.* IV. p. 134.) in primis CCXXVIII. (*Lambec.* V. pag. 117. sqq.) supra iam plura scripsi. *Harl.*

de. *Fabr.* Atqui in pluribus bibl. exstare Theophanis homilias msstas, in his ineditas, hodie constat. Enimuero in paucis idem ordo seruatur, vti interdum a catalogorum confectoribus, ad quos lectores ablegandum mihi est, demonstratum esse, paucis monebo. En codicum eiusmodi notitiam! *Venetis* in codd. Naniano LXVI. homil. 35. (sed duae primae desiderantur,) et LXXXIX. homil. 41. quarum seriem et differentiam ab editis docet auctor. cat. codd. gr. Nan. p. 118. sqq. et 170. sqq. — *Taurini* in cod. regio CCXII. fol. 37-256. homiliae, at ordine ab editis prorsus diuerso; in eodemque cod. fol. 1. sqq. leguntur sub titulo, ἐν τῶν ζητημάτων καὶ ἐπιλήσεων Θεοφάνους Κεραμέως καὶ Ἰουστίνου Φιλοσόφου ex quaestionibus et solutionibus Theophanis Ceramei et Iustini philosophi, sexaginta ferme quaestiones varii argumenti in sacram scripturam, de quibus quoniam nulla facta est mentio aut ab Oudino, aut a Fabricio, aut ab aliis, qui de Theophane differunt, confector catal. codd. gr. Taurin. p. 311. speciminis loco primam Theophanis quaestionem gr. cum versione lat. in lucem protulit. — Ibid. in cod. CCCXIX. fol. 10. sqq. Theoph. homiliae, caedem, quae editae sunt. v. cat. cit. p. 398. — Ibid. in cod. CCCXX. fol. 4. Ioannis (sic) Ceramei homilia in principium indictionis, et fol. 185 sqq. Ioannis (sic) Ceramei aliae homiliae quatuordecim; ordinem ab editis diuersum comparando ostendit auctor cat. cit. p. 399. sq. — *Paris.* in bibl. publ. codd. decem sunt interdum singulae, interdum plures homiliae, e. gr. in cod. MCLXXXIII. leguntur 45. homiliae; in cod. MCLXXXIV. sunt 54. homiliae: in cod. MCCVI. 34. homil. in cod. MCCVII. sub nomine Gregorii Ceramei 40. homiliae v. indic. ad cat. MSS. regg. Paris. vol. II. — In cod. *Coislin.* bibl. CCI. loca ex Theophane in Niceetae collectione interpretationum etc. teste *Montfaucon.* in bibl. Coislin. p. 251. — et ib. pag. 391. eodem teste in cod. CCLXXVII. leguntur 62. homiliae eodem, quo editae sunt, numero, — Secundum *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecar. MSSt. I. pag. 33. *D. Romae* in Vaticano cod. nr. 904. bibl. reginae Sueciae quaedam Ceramei. — p. 231. *B. Neapoli* homiliae in duobus codd. bibl. S. Ioannis de Carbonara etc. — p. 483. *B. Venetiis* in bibl. Iustiniani, in duobus codd. — p. 505. *C. Mediolani* in duobus codd. bibl. Ambrosianae; — tom. II. p. 1198. *E. Theophanis Cer.* opera multa in bibl. *Guil. Pelliserii*; — p. 1314. in cod. LXIII. bibl. *Mazarin.* Gregorii Ceramei homiliae etc. vbi notanda est Montfauconii animaduersio, dum, „auctor, inquit, plane alius a Theophane Cerameo, nihil amborum homiliis commune. Ipse est, qui in Augustini Tarraconensis aede, et in regia Scoriali exstare notatur ab Allatio, incipiens a Publicano, quem tamen is male confundit cum Theophane Cerameo, errorem sequutus Francisci Scorfi. Sunt homiliae omnes 54. est prima Dominica Publicani et Pharisei; vltima Dominica Christi progenitorum.“ Haec tenus Montfaucon. Atque *Montgitor.* l. c. iam plures excitauit, qui vtrumque discernent: add. infra ex Villois. epist. — Ibid. p. 1315. *B.* in cod. *Mazarin.* LXVI. 26. qui ita indicatur, Ceramei, metropolitae ciuitatis Rhoti, (al. Rhegii) Calabriae, in Zachaeum, publicanorum principem: est inter homilias Theophanis Ceramei, qui non Calabriae, sed Siciliae episcopus erat.“ — *Mosquas* in cod. synod. CCLXXIV. Gregorii, Tauromenii archiepiscopi, homiliae sexaginta, quarum ordinem atque principia recenset *Matthaei* in notit. codd. gr. Mosquens. pag. 172. sqq. idemque p. 175. sq. laudat similem codicem optimae notae, *Lipsae* in bibl. Paullina adseruatum, atque Theoph. homilias omnino dignas iudicat, quae propter textum sacrum comparentur. — Inprimis notandus est cod. XVI. in bibl. regia *Matriti*, cum propter nomen auctoris, qui

in hoc

in hoc vnico cod. *Philagathus philosophus* nuncupatur, tum propter maiorem homiliarum numerum, quam qui in vllō alio cod. reperitur. Continet enim homilias Theophanis LXXVIII. et habet duodetriginta, quae neque in Scorfi editione, neque inter illas occurrunt, quas Leo Allatius in diatribe de Georgiis tamquam ineditas refert. Quapropter *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 55-70. copiose non minus, quam diligenter recensuit, et ex cod. suo singularum homiliarum, quarum quoque ordo differt ab editis, inscriptiones, iis quas Scorfius edidit, vberiores plerumque ac locupletiores reddidit, variasque memorabiles hinc inde adpersit animaduersiones, in quibus etiam Scorfi editio modo explicatur atque emendatur, modo suppletur. Titulus autem est: *πρόημα Φιλαγάθου τῷ φιλοσόφῳ, ὅπως Philagathi philosophi*, quo nomine Theophanem, dum vitam monasticam ageret, vsum fuisse, ex subscriptione homiliae ineditae LXXVII. subiecta, (p. 63-nr. 204.) docet *Iriarte*. Illa enim homilia inscripta est: *Φιλαγάθου πρόημα τῷ φιλοσόφῳ*, et in fine legitur: *Ὁ Φιλαγάθος εὐτελής μονότροπος ὡς ἀνάξιος ταῦτα λαλεῖ καὶ γράφει*. Auulsis autem quibusdam foliis, totae deficiunt homiliae sex, quas secundum indicem praefixum consequi oportebat, quae vero editae sunt. Sed nimis aberrarem a recta via, si omnia, quae ab *Iriarte* adnotata et memoratu digna viderentur, exorperem. Pauca tamen adhuc adnotare iuuat. Pag. 65. sq. recensuit cod. *Escorialensem*; p. 67. subiecit Theophanis homiliarum catalogum, per alphabeti ordinem digestum, vbique addita nota, qua denotatur, quae homilia vel in Scorfi editione, vel in codd. Matritensi atque Escurialensi exstat, vel ab Allatio visa est. Culpat etiam pag. 69. Fabricium nostrum et Montfaucon, qui in Diario italico duo eiusdem Theophanis homiliarum MSS. codd. *Neapoli*, totidem *Venetis* a se inspectos enarrauit, quod plerumque singularum titulos, nedum prima verba describere neglexerint. At breuitatis studio ii id fecisse adeoque excusandi esse videntur. Per hanc occasionem adiciere liceat mihi epistolae, in qua *Villoison*. quondam plura, quae ad litteraturam graecam pertinent, pro ea, qua floruit, singulari humanitate non minus quam mira eruditione litterarumque copia, me amice docuit, particulam, in qua ea, quae in Introductione etc. II. part. I. p. 450. sq. scripseram, ita docte supplet emendatque: „Vous pourriez ajouter ce passage important de la *Lettera intorno a' pregi dell' antica città di Taormina*, scritta ad un suo amico dal sig. D. Ignazio Cartella, Taorminese, pag. 153. tom. XV. des *Opuscoli di Autori Siciliani*, in Palermo, 1774. 4. Ignace Cartella y parle des Prélats de Tauromeni, qui ont eu le titre d' Archeveque, et entr' autres des deux *Cerameus*, *Grégoire* et *Théophane*,“ dont nous avons, dit il, les célèbres Homelies, publiées en Gree et en Latin par Scorfi, qui les attribue toutes à *Théophane*, tandis qu'on voit évidemment en les lisant, que quelques unes d'entr' elles sont de *Grégoire*, et d' autres de *Théophane*, comme le soutient le célèbre Pere *François Combefis*, Bibliothecae concionatoriae patrum tom. I. sur le mot de *Théophane Cerameus* pag. 46. et sur celui de *Gregoire Cerameus* p. 14. „Vous indiquez le Catalogue des MSS. grecs de Madrid, de Jean *Iriarte*, qui p. 84. col. 2. se glorifie en ces termes de la decouverte qu'il croit avoir faite du vrai nom de l' Auteur de ces Homelies, *meum quidem inuentum, ut ingenui fateor, mirifice sum gratulatus. Scriptoris inuenire nomen, plus visum est, quam scripta. Philagathi porro nomine Theophanem, dum vitam monasticam ageret, vsum fuisse plane constat*. Il se trompe. Les évêques grecs, qui sont toujours tirés du sein des couvents, de même que les Laïques, qui embrassent la vie monastique, changent alors de nom; mais ils ont toujours

soin d'en prendre un, dont la première lettre initiale est la même. C'est une règle sans exception. *Maffei* avoit fait cette observation judicieuse dans la savante *Lettera al P. Abate Bacchine sopra i frammenti greci dati in luce nel tomo XVI del Giornale de Letterati d'Italia, e restampati in Olanda col nome di S. Ireneo*, p. 301. de ses *Rime, e prose, parte raccolte da vari libri, e parte non più stampate*, in Venezia, 1719. in 4. etc. *Hactenus Villois*. Quis igitur fuit ille *Philagathus*? Auctor ignotus quarundam homiliarum, a Theophane diversus, cuius nomen a librario codicis ipso perperam fuerit praefixum? an Theophanes ita quoque propter virtutes interdum fuit cognominatus? Cur vero nominatur philosophus? Nisi in fine homiliae LXXVII. adpositum fuisset: 'Ο Φιλάγαθος — ταῦτα λαλεῖ καὶ γράφει' facile poterat aliquis in suspicionem incidere, id fuisse scribae nomen. Sed mittamus hariolationes. In cod. *Matritensi* XXXIII. sunt tredecim homiliae Theophanis Ceramei; quarum ordinem et inscriptiones indicat ac partem esse codicis XVI. censet *Iriarte* l. c. p. 133. sq. — Postquam superiora, ex Villoisonii epistola sumta, scripseram: alio eiusdem longae epistolae loco incidi in quamdam eiusdem Villoisonii notam, in imo margine scriptam: „P' observerai donc malgré l'autorité d'Iriarte, que d'après cet usage constant si Théophane Cerameus s'étoit appelé *Philagathe*, dans son Couvent, il n'auroit pas pu s'empêcher en montant sur le siège de Tauromeni, de prendre un nom, dont la première lettre initiale eut commencé, de même, que le sien par un P, tel que Pierre, Philippe, Pachome etc. C'est ainsi que Manuel Margunio pret le nom de *Maxime* avec l'Eveché de Cerigo.“ *Harl.*

Theophanes alii.

Theophanes, *Mitylenaeus, Lesbius*, quem scriptorem rerum suarum Pompeius Magnus in concione militum, ciuitate donauit, teste *Cicerone* pro Archia c. 10. et *Valerio Maximo* VIII. 14. De illo *Vossius* de hist. graecis lib. I. c. 23. qui huius Theophanis Epigrammata graece legi in Anthologia, Gyrardo adsentitur lib. de poetis graecis p. 69. Apud Iulium Capitolinum in Maximo et Balbino c. 7. hic vocatur Balbus Cornelius Theophanes, fuit enim ab eo L. Cornelius Balbus adoptatus, vt narrat *Cicero* Orat. pro Balbo c. 25. et VII. 6. ad Attic. Confer *Ioannem Trifanum* tom. II. de numis imperatorum pag. 477. seq. *Fabr.* Item *Vellei. Patercul.* II. cap. 18. sect. 3. ad eumque interpretes in ed. Ruhnken. pag. 757. sq. *Ernesti* clau. *Ciceron.* in ind. historico, voc. *Theophanes*; cel. *G. St. Croix* Examen critique des anciens historiens d'Alexandre-le-Grand. ed. II. Paris. 1804. 4. p. 20. qui in not. 4. iam laudauit *Sevin* recherches sur la vie et les ouvrages de Theophane, Acad. des Inscr. tom. XIV. p. 143. *Harl.*

Theophanes ἐν τῷ περὶ γράφικης, de arte pictoria laudatus a *Laërtio* in Aristippō, lib. II. sect. 104. [v. supra, vol. IV. p. 250.]

Theophanes, accusator Iulii Bassi, apud Plinium lib. IV. epist. 9.

Theophanes *Byzantius*, cuius Commentarios de rebus Iustiniani imp. et libros decem historiarum ab anno secundo Iustini iunioris ad annum eiusdem duodecimum, (Christi a 567.

a 567. ad 577.) horumque continuationem desideramus. De illis *Photius* bibl. codice LXIV. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VII. pag. 459. sq. not. (vbi quoque iam citavi excerpta ex Theophane *Byzantio* in cod. bibl. Leidens.) — pag. 541. §. 7. pag. 543. §. 10. et vol. X. p. 700. *Saxii* Onom. lit. II. p. 58. et p. 539. *Harl.*

[P] Theophanes *monachus*, ad quem eiusdem Photii epistola, vulgata a Scorfo in prolegomenis ad Theophanem Cerameum. [Ad eum epist. Theodori Studitae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 325.]

Theophanes, qui sub Photio docuit, sigillum confessionis posse violari, praemium mendacitatis nactus *Caesarienses infulas*, si credimus *Nicolao Comneno* p. 410. praenotionum mystagogicar. De illo Theophane, Caesariensi episcopo, *Nicetas* in Ignatii patriarchae CPol. vita.

Theophanes, *hegumenus* et presbyter, qui scripsit encomium S. Nieephori patriarchae CPol. sub Michaelae Theophili F. Habetur latine apud *Surium* 13. Mart. et in Actis sanctor. tom. II. Martii p. 318. Vossio idem hic videtur cum Theophane Isauro, auctore Chronici. Incertum est, an ex hoc Theophane prodixerint locum de Porphyra in palatio CPol. (in qua nati imperatorum liberi Porphyrogennetae dicebantur,) *Franciscus Turrianus* lib. II. de dogmatum characteribus et *Bernhardus Bertramus* in notis ad Reinesium de Palatio Lateranensi eiusque comitiis, Ien. 1679. 4. p. 57. *Fabr.* Theodori Stud. epistola ad Theophanem *hegumenum* inter illius epp. in cod. Coislin. CCLIX. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 317. *Harl.*

Theophanes *physicus*, Heracleopolitanus Aegyptius, cuius meminit Stephanus Byz. in *Ἡερακλεόπολις*.

Theophanes, *confessor* imaginum a Leone Chazaro male habitus, cuius obitum memorat historia miscella XXIII. 7. ad a. C. 780. [v. supra, vol. X. p. 338.]

Theophanes *Solitarius*, ad quem Theodori Studitae epistolae. [v. *Montfauc.* l. c.]

Theophanes *Isaurus*, Hegumenus τῆ ἀγγεῖ, quem a Theophane Isaacio, Sigriani monasterii abbate, praeter rem, vt opinor, distinguit *Baronius* ad a. 816. n. 1. Confessor imaginum in exilium coniectus a Leone Armeno et defunctus vno e tribus vltimis illius imperatoris annis, non ante a. C. 818. De eius Chronico (annorum *Φκῆ*, 524. vt notatur in codice *Coisliniano* p. 205. add. p. 207.) dixi vol. VI. pag. 151. seq. ^f). *Franciscus Turrianus*
Ec 2 de

^f) Siue p. 459. sqq. vol. VII. nou. edit. vbi in notis z et aa. plura de hoc Theophane adscripsi. Add. ibid. p. 458. not. x. p. 543. §. 10. pag. 680. 725. not. vol. VIII, p. 86. — vol. X. p. 338. seq. de hoc et aliis Theophanibus et pag. 332. — In

cod. *Sfortiano*, S. Theophanis vita, et in alio S. Theophanis et filiorum eius Arcadii ac Ioannis vita, teste *Montfaucon*, in Bibl. biblioth. MSS. p. 699. A. et C. — v. eundem in bibl. *Coislin.* p. 213. *Lambec.* VII. p. 105. not. 3. ed. Kollar. vbi corrigi-

de iure ordinandi ministros ecclesiae lib. II. cap. 6. pag. 204. citans locum ex hoc Chronico tunc adhuc inedito, Theophanem male vocat Tarasii Syncellum siue Secretarium, quod Georgio competit, cuius Chronicon Theophanes ab a. 285. ad 813. Theophani, de quo copiose *Henschenius* in Actis sanctor. tom. II. continuauit, non ad XII. Martii pag. 213. seq. tradito etiam vitae eius compendio e Menaeis p. 216. tum p. 218. latina versione vitae a Theodoro Studita vel alio coaetuo scriptae, (ex MS. graeco bibl. Venetae S. Marci.) Et alia vita (a Simeone Metaphraste, vt videtur scripta) graece pag. 700. e codice bibl. Sfortianae Rom. et latine p. 224. Scripsit et alia hic Theophanes; [P] nam Genesius in Leone Armenio, quum narrasset fraudem a monacho suasu Theodoti factam imperatori, subiungit, carmine in eundem inuectum Theophanem confessorem, *ὡς καὶ παρὰ τὰ μακαρίτη Θεοφάνους καὶ ὁμολογητῶ ταῦτα δι' ἐμμέτρων ποιήσεως ἐσηλιτεύετο.* Ad hunc quoque Theophanem Theodori Studitae epistolae. [v. supra, vol. VII. p. 460. not. aa. sub fin.]

Georgius Theophanes, quem memorat Vossius de hist. graecis et Reinesius de palatio Lateranensi pag. 83. nullus est; certe non diuersus a Theophane hoc, quem iam dixi, Georgii Syncelli continuatore.

Theophanes *Graptus*, Theodori Grapti frater, de quo dixi volum. IX. p. 196. [l. vol. X. p. 395. sq. n. ed.] Idem Nicaeae *) episcopus creatus, quem cum superiore Theophane Isauro confundunt Graeci in Triodio ad festum orthodoxiae. Eius *Canonem* siue *hymnum*, quem in dominica restitutionis imaginum concinunt, *Baronius* cum versione Fred. Metii edidit ad a. C. 842. n. 28. *). Alium in fratrem Theodorum, e Graecorum Menaeis, cum versione sua *Combesius* in manipulo rerum et originum CPol. 224-230. [v. supra, vol. VIII. p. 84.] Alia vide supra p. 138. [inter melodos Graecorum.] *Sermo in depositionem zonae et vestis sanctissimae Deiparae* MS. in bibl. Coisliniana p. 419. incipit: *Τίς ὁ Φαίδρος σύλλογος ἔστος, τίς ὁ παναγρυ.*

Theophanes, *monachus* et Presbyter atque Hegumenus monasterii S. Iosephi, qui vitam eiusdem S. Iosephi *Hymnographi* et chartophylacis magnae ecclesiae CPol. scripsit, quam e MS. Colbertino citat Cangius in glossario graeco. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MDXXXIV.

corrigitur locus, *Hamberger.* zuverläss. Nachricht. part. III. p. 551. sqq. — *Schroeckh.* hist. eccl. christ. germanice scriptam, tom. XIX. p. 96. sqq. et *S. Croix* examen critiq. des Histor. d'Alexandre, ed. II. p. 851. bis. — De codd. vide quoque indices ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. — Theoph. *Sigrianensis* vita, *Florent.* in cod. Laurent. IV. nr. 41. plut. 4. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 522. ibid. pag. 549. loca Theophanis, (sed cuius? non additur,) in *Arsenii* violat. compositione, incod. XXVI. plut. 4. — *Augustae Vindel.* in bibl. publ. exstat *Theophanes* ad Theotimum contra Baarlaimum. v. *R. iser.* indic. MSS. bibl. August. p. 41. nr. 58. Add. *Saxii*

onom. lit. II. p. 102. seq. ad an. 813. et quos ille citat. *Harl.*

*) Baron. ad a. C. 842. p. 24.

g) V. ad caput superius §. VII. de *Cosma.* — *Venetis* in cod. Marc. XIV. v. cel. *Morelli* bibl. MSS. gr. et lat. I. p. 29. — *Vindobon.* in codd. caef. CCXCIX. et CCCIX. v. *Lambec.* V. p. 563. et 574. — *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 3. fin. plut. 55. suat versus iambici decem a Theophilo imperat. inusti in frontibus SS. Theophanis poetae et Theodora Graptae, quos emulgaue *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. II. p. 280. sq. *Harl.*

MDXXXIV. nr. 8. — Alius *Theophanes, monachus et rhetor ecclesiae CPolitanae*, cuius consolatio ad Georgium Rhaul propter obitum filii eius, Michaelis, et epistola ad eundem de amore et liberalitate erga pauperes, supersunt *Vindobon.* in cod. caesar. V. cod. CCXLVI. nr. 16. ac 17. v. *Lambec.* V. pag. 248. qui in indic. ad id vol. pag. 760. adnotat, *Georgium Rhaul* floruisse potissimum circa an. Ch. 1459. 1460. et 1461. teste *Georgio Phranze*, protouesliario, in Chronico suo lib. III. c. 23. 25. et 26. *Harl.*

Theophanes, Primicerius patriarchalium notariorum, qui interfuit synodo CPol. sub Alexio Comneno pro virginibus habitae. cuius decretum edidit *Montfauconus* in bibl. Coisliniana p. 105. seqq.

Theophanes, Nicaenus archiepisc. circa a. C. 1347. Cuius *Symphoniam Veteris et Noui test.* aduersus Iudaeos scriptam citat Franciscus Turrianus lib. I. de iure ordinandi ministros ecclesiae pag. 116. Ex *Oratione* eius *sexta contra Iudaeos*, loca profert *Allatius* contra Hottingerum p. 187. seq. Vtriusque operis, a Turriano versi latine, quod in collegio S. I. Romae seruatur MS., argumenta recenset *Possseuinus* tom. II. Apparatus Sacri pag. 470. seq. testatur *opus contra Iudaeos* duabus constare partibus, et partem priorem libris quatuor, posteriorem tribus absolui *). Idem *Possseuinus* memorat *epistolas* eius duas, vnum *didascaliam*

Ee 3

licam

h) *Romae* in cod. bibl. Vatic. *Theophanis* metropolitae Nicaeni opera quaedam, et contra *Acindynum*, teste *Montfauc.* in Bibl. bibliothec. MSS. p. 12. E. — ibid. in cod. *Ottobon.* *Theoph.* Nicaeni *de sacerdotio.* *Montfauc.* l. c. p. 185. A. nr. 55. — *Paris.* in bibl. publ. homiliae sex aduersus Iudaeos, in cod. DCCLXXXVIII. nr. 3. et in cod. MCCXCIII. nr. 3. dicuntur libri *sex* aduersus Iudaeos: in cod. MCCXLIX. opuscula inedita: nempe 1) *Theophan.* Nicaeni disput. qua ostenditur, mundum ab aeterno esse potuisse; 2) epistola *Paulli*, latinae ecclesiae episcopi, ad Ioannem Cantacuzenum, vbi proponuntur nonnullae quaestiones theologicae; 3) *Theophanis* epistola, qua *Paullo* breuiter respondetur; 4) vberior responsio ad quaestiones *Paulli*, partibus quinque comprehensa; 5) eiusdem epistola ad Nicaenos clericos; 6) eiusdem epistola ad gregem sibi commissam; 7) eiusdem apologia religionis christianae aduersus Mahometanum quemdam, libros quinque complectens. — *Taurini* in cod. reg. CCCXVI. fol. 21. *Theophanis* demonstratio ex notionibus quibusdam eorum, quae necessaria existimantur, quod res ex se gigni potuerunt, atque subuersio et refutatio huius, et cuiuscumque fallaciae ex argumentorum necessitate deductae; an est id opuscul. quod etiam in cod. *Parisi.* cita-

to nr. 1. exstat; sequitur enim in cod. *Taur.* fol. 40. *Paulli* epistola, quaestiones quasdam dogmaticas continens ad Ioann. Cantacuzenum, propter diuinum et angelicum habitum, Ioasaph dictum; et fol. 41. epistola per compendium manifestans, quam opinionem habeat apud nos ecclesia de propositis a *Paullo* quaestionibus, scripta a *Theophane*, Nicaeno episcopo, tamquam ex persona imperatoris. v. catal. codd. gr. *Taurin.* pag. 396. — In ead. bibl. secundum *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1402. C. exstare dicuntur *Theophanis* metropol. *Nysseni opuscula aurea pro Florentino concilio.* Fides vero sit penes auctorem. — *Venet.* in cod. bibl. Marc. DVI. *Theoph. Nic.* sermo dogmaticus. v. cat. codd. gr. Marc. p. 271. — *Oxon.* in cod. Barocc. CXCI. *Theoph. episcopi Nicaeni* de lumine viso ab apostolis in monte Thabor, libri quinque; eiusdem vt videtur, epistola de S. Trinitate; eiusdem contra Latinos libri tres; eiusdem liber de b. Virgine et mysterio incarnationis, denique *Io. Cantacuzeni* epistolae sex de S. Trinitate, et de lumine in monte Thabor ad *Paulum*, archiepiscopum, et *Paulli* duae epp. ad Cantacuzenum imperatorem. v. cat. MSS. Angliae vol. I. p. 26. — *Vindobon.* in cod. bibl. publ. LXVIII. nr. 8. ex *Theophanis*, metropolitae Nicaeni, libro quarto contra

licam ad sacerdotes et alios clericos de sacerdotio et qualem esse oporteat [P] sacerdotem; nec non alteram ad Nicaenos, qui Acindynistarum non minus quam Iudaeorum suadet fugere consuetudinem, quod Christiano contemnenda sunt praesentia omnia, tam iucunda quam molesta. Has editurum se promissit *Consalvus* sine *Gundisalus Maria Ponce de Leon*, Hispalensis, notis ad Physiologum S. Epiphani c. tom. II. p. 194. ediditque ¹⁾ Romae 1590. 8 ex bibl. Vaticana graece latine cum notis et variis lectionibus. Eiusdem Theophanis *Hymnum in adnuntiationem Deiparae* vulgatum habemus Venetiis ab Aldo vna cum Prudentio, Prospero, Ioanne Damasceno, Cosma et Marco Hydruntino episcopo, sine anni nota, et recusum in bibliothecis patrum in supplemento Bigneano Par. 1579. et in tomo VIII. a. 1589. et 1654. et Coloniae 1618. tomo VIII.

[Secundum cat. codd. regg. bibl. publ. Paris. vol. II. pag. 277. in cod. MCCXCII. esse dicuntur nr. 24. *Theophanis*, *Μηδείας metropolitae*, tractatus ineditus, quo ostenditur, animam non ab humano semine oriri, sed a deo ipso infundi: inc. τῆς ψυχῆς et nr. 31. eiusdem epistolae ad varios. *Harl.*]

[Ibidem in cod. MCDLVIII. nr. 18. *Theophanii*, (in indice scribitur *Theophanis*), Caesareensis archiepiscopi, homilia in Menam, Hermogenem et Engraphium, martyres: inc. μαρτυρικῶν διηγημάτων. In cod. Coislin. CCXCVI. fol. 67. legitur *Theophanii monachi* de consummatione saeculi: init. ἐπὶ μὲν τῇ πρώτῃ συντηρήσει. v. *Montfaucon*. bibl. Coislin. p. 413. *Harl.*]

[*Theophanes Heracleopolita*. v. supra, vol. II. p. 720. fin. *Harl.*]

Theophanes, oeconomus Calliupoleos. v. supra, vol. VIII. p. 94. *Harl.*]

[*Theophanes medicus*. Eius synopsis compendiaria totius medicae artis etc. vid. supra in vol. VIII. p. 9. bis, et vol. X. pag. 745. — *Theophanes physicus*, scriptor *tragodiarum*, Romae in cod. Vatican. bibl. v. *Montfaucon*. Bibl. bibliothecar. MSS. pag. 150. *B. Harl.*]

[*Theophanes*, Antiochiae patriarcha constitutus a. 681. de quo vid. *I. S. Assemanus* in bibl. iur. can. III. p. 23. sq. IV. p. 595. sqq. *Beck.*]

Theophanes hieromonachus, qui Theodosii Zygomalae spirituales se parentem appellat, in Crusii. Turco - Graecia p. 332.

II. IOANNES ZONARAS, CPolitanus, sub Alexio Comneno magnus Drungarius sine praefectus vigilum et primus a secretis ²⁾, deinde κατ' ἐαυτὸν ἐλόμενος ζῆν et monasticam

tra Iudaeos f. excerpta *Mathusalae* monachi de processione Spiritus S. ex solo patre. v. *Lambec.* VII. p. 240. — *Mosquae* in cod. LIX. in 4. B. typographi synodalis, *Theoph.* (qui modo episcopus, modo metropolita Nic. nominatur,) orat. in b. Mariam. et quatuor orat. contra Latinos. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. in 8. pag. 333. — In catal. codd. *Escorialensium* in *Plüeri* itinerar. per Hispan. p. 192. *Theophanis*

archiep. *Bulgariae*, aduersus Iudaeos. — *Augustae Vindel.* in cod. bibl. publicae *Theophanis* oratio contra Iudaeos; eiusdem orat. de *notitia humana*. *Harl.*

i). Vide *Nic. Antonii* bibl. Hispan. tom. I. p. 426.

k) In iure Graeco - Rom. p. 551. *Ἰωάννη τῷ Ζωνάρῃ, τῷ γεγονένῳ μεγάλῃ δραγγαρίῃ τῆς βίβλος καὶ πρυτανιστῇ.*

cam vitam amplexus¹⁾, sub Ioanne Comneno variis ingenii monumentis operam et animum impendit. A Theodoro Balsamone^{m)}, qui post eum ecclesiasticis canonibus interpretandis animum adpulit, vocatur ὑπερφύεστατος ἐκείνος Ζωναράς excellentissimus ille Zonaras, qui σοφῶς καὶ ὑπερδεξίως καὶ ὡς ἐκ αὐτῆς τις κεραιότως sapienter et aptissime, atque ita ut nemo melius in interpretandis illis fuerit versatus. Laudatur etiam a Matthaeo Blastare et Anonymo apud Allatium II. 10. 6. de consensu p. 643. quorum locum produxit Beueregius prolegom. ad pandectas canonum p. XVI. Nobilem aequae historicum ac pessimum Photianum appellat Nic. Comnenus Papadopoli pag. 4. praenotionum mystagogicarum. Fabr. Hoc loco subiungere placet, quae Fabricius infra in vol. XI. p. 46. vet. ed. suppleuerat. „Tantum, ait, addam, quod in Petri Opmeeri Chronographia p. 648. reperi, Zonaram hunc obiisse in monte Atho, annos natum LXXXVIII. menses VII. in monasterio S. Eliae et sepulcro eius inscripta haec verba: εἰς τὸ παρὸν μνημεῖον ὁ σοφὸς Ζωναράς κείται.“ add. supra vol. IV. p. 162. vol. V. p. 241. seq. vol. VII. p. 22. vol. X. p. 375. — Io. Zonaras vita, Paris. in codd. Mazarin. v. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 1308. B. — De Zonara, imprimis eius Annalibus iam supra in vol. VII. p. 465. sqq. vberius disputatum est, ubi ego non solum plures VV. DD. de eo qui egerunt, (quibus addes Hamberger. in zuverlässigen Nachrichten. tom. IV. p. 84. sqq. cel. St. Croix in Exam. critique des Historiens d'Alexandre, ed. II. pag. 159. seq. ubi sagaciter iudicat de Zonarae Annalibus, eiusque vita Alexandri M. et Schroetkh. in Historia eccles. christiana etc. tom. XXIV. p. 460. seq. ac tom. XXVII. p. 6.) et codd. Annalium iam memoravi; sed etiam notae II. loco suo commodiori ea inserui atque auxi, quae Fabric. in vet. ed. h. l. olim scripserat. Add. cod. Taurin. V. et CCXX. et cat. codd. gr. Taurin. p. 69. et 310. Harl.

1. Praecipuum Zonarae opus sunt Annales siue χρονικὸν in partes [P] duasⁿ⁾ et libros XVIII. diuisum, quos ab orbe condito ad mortem Alexii Comneni, siue ad a. C. 1118. deduxit.

2. Ἐξήγησις τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων τῶν τε ἀγίων καὶ τεπτικῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἱερῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, ἀλλὰ μὴ καὶ τῶν τεπτικῶν ἥτοι μερικῶν καὶ λοιπῶν ἀγίων πατέρων. *Expositio sacrorum diuinorumque canonum, tam sanctorum venerandorum apostolorum, quam sacrarum oecumenicarum synodorum, sed et localium siue particularium, reliquorumque SS. patrum.* In canones apostolicos latine vertit ediditque Zonarae commentaria Ioannes Quintinus, Haeduus, iuris canonici professor, Paris. 1558. et in canones conciliorum patrumque Antonius Salmatia, Collegii Ambrosiani doctor theologus, Mediolan. 1613.

Deinde

1) Inscriptiones scholiorum in canones: ἱερά - - - καὶ θεία Ἰωάννη μοναχῇ τῷ Ζωναρᾷ, τῷ γενομένῳ μεγάλῳ etc.

m) Balsamo schol. in epist. S. Athanasii ad Amunem tom. II. Beuereg. pag. 37. De Balsamone diu. tom. IX. huius bibl. p. 185. seq. [ed. vet. vol. X. p. 373. sqq. nou. add. de eo Assmann, bibl. iur. ciu. et cau. orient. I. p. 39. II. p. 585. 666. Beck.]

n) Wolfius distinctionem in partes tres, ex suo ingenio contra auctoris mentem commentus est. Genuinam in partes duas et libros XVIII. diuisionem Cangius e MSS. codicibus restituit, de cuius editione vide, si placet, acta eruditor. a. 1687. p. 663. et Hist. des Ouvrages des Savans, Octobr. p. 139. [conf. Freytag adpar. litterar. tom. I. p. 318. seqq. Harl.]

Deinde graece et latine cum Quintini et Salmantiae versione prodierunt Paris. 1618. fol. vna cum constitutionibus apostolicis et gestis concilii CPol. sub Menſa a. 536. habiti. [cf. *Maittaire* annal. typogr. III. part. 2. p. 873. seq. ibique not. de codd. *Harl.*] Sed in hac editione [P] desiderantur, quae Zonaras in epistolas patrum canonicas composuit. Illa igitur demum graece cum Salmantiae versione lucem viderunt Paris. 1621. fol. ad calcem Gregorii thaumaturgi, Macarii Alex. et Basilii Seleuciensis. Denique vniuersa haec Zonarae commentaria, graecis ad codices Amerbachianum, Bodleianum duosque Parisienses castigatis, latinisque versionibus prioribus passim emendatis, vtraque lingua leguntur in pandectis canonum *Guil. Beueregi*, Oxon. 1672. fol. *) vna cum commentariis *Theodori Balsamonis*, qui Zonaram sacpiſſime ſequitur, aliquando etiam emendat, nec non Alexii Ariſtēni, quem poſt Zonaram ſcripſiſſe, ante Baſamonem, ſub Manuele Commeno, idem Beueregius obſeruat, licet Zonara etiam antiquiorem faciat *Allatius* de conſenſu p. 419. Ex vetuſtiſſimo cardinalis Bramatii iunioris codice nonnulla, Maximo Planudae etiam lecta, quae in editis Zonarae commentariis deſunt, adfert *Nic. Comnenus* p. 4. ſeq. praenotionum myſtagog. *Fabr. Oudin.* in comm. de S. eccl. II. p. 985. ſeq. paucos memorat codd. in quibus exſtat illa *expoſitio*, at multo plures ſuperſunt eiſmodi codd. quorum, mihi quidem ex catalogis cognitorum, breuem faciam mentionem. — *Monaci* in codd. Bauar. XLV. et XLVI. quos fuſius recenſet cl. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 5. pag. 41. ſq. et 43. add. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. p. 588. D. et p. 589. D. in cod. Bauar. CXIII. Caſafilae et Zonarae quaedam. — *Vindobonae* in cod. caeſar. XLVIII. nr. 16. et cod. XLIX. nr. 2. atque cod. LI. nr. 34. vid. *Lambec.* VIII. pag. 966. 968. vbi ſecundum cod. in primis laudat, et pag. 999. ſq. add. eundem et *Kollar.* de loco quodam Zonarae in vol. III. p. 45. ſq. — Ibidem in cod. XLIV. canones 85. apoſtolicos vna cum *Io. Zonarae* et *Theodori Baſamonis* comment. v. *Kollarii* ſupplement. I. ad *Lambec.* p. 302. ſqq. — *Paris.* in octo codd. bibl. publ. canonum interpretatione. v. ind. ad vol. II. cat. MSS. regg. — In cod. *Coislin.* XXXIX. *Baſamonis* et *Zonarae* canones. v. *Montfaucon.* bibl. *Coislin.* p. 113. ſq. conf. eundem in Bibl. biblioth. MSS. p. 1059. B. et D. in duobus codd. *Coislin.* et p. 1051. D. E. de cod. XXXIX. — in cod. *Eſtorial.* *expoſitio* in epistoſas canonicas etc. et in Photium, v. *Plüer.* itinerar. per Hiſpan. p. 178. — *Venetii* in bibl. Marc. cod. DLXXV. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 301. — ibid. in cod. *Napiano* CCXXVII. v. cat. codd. gr. Nap. p. 418. — *Florentiae* in bibl. Mediceae Laurent. cod. II. plut. 5. collect. canonum cum expoſitione *Zonarae*, *Baſamonis* et anonymi, in cod. XI. plut. 5. *Zonarae* collectio et expoſitio canonum etc. quos codd. fuſius recenſet atque cum editis comparat *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. tom. I. pag. 1. ſqq. et p. 70. ſqq. — *Leidas* inter codd. Voſſian. *Zonarae* quaedam de ſynodis: v. cat. bibl. *Leidens.* pag. 402. nr. 12. — *Oxon.* in cod. Barocc. CLVII. *expoſitio* etc. et in cod. CXCIV. *Zonarae* et *Baſamonis* in canones apoſtolorum. — ib. in cod. *Guil. Laudi* LXXXIII. f. nr. 725. cat. MSS. Angliae etc. vol. 1. *Zonarae* canones antiqui feſtiuales cum hymnis patrum. — In *Montfaucon.* Bibl. bibliothecar. MSS. multi, (praeter eoſ, quorum iam ſuperius mentio facta eſt,) codd. *expoſitionis* etc., in aliis variis bibliothecis adſeruati, enumerantur; e. gr. pag. 28. A. *Romae* in cod. reg. Sueciae, nr. 639. et pag. 500. C. *Mediolani* in bibl. Ambros. expoſitio in SS. canones;

o) V. infra vol. XI. p. 54. ed. vet. *Harl.*

nes; de loco animarum post mortem; comment. in canones musicos Damasceni; epitome historiarum, (de Romanis,) bis. — p. 622. *E.* in cod. *Estorial*. Photii Nomocanon. cum expositione *Io. Zonaræ* et *Theodori Balsamonis*. — pag. 959. *D. Paris.* in cod. Colbertino MMCCCXIII. expositio. — pag. 1319. *A.* nr. 10. in cod. *Mazarin*. synopsis ac tituli canonum. — p. 1402. *C.* in cod. *Taurin*. comment. in canones. — *Mosquæ* in cod. synod. XXXIV. collectio canonum cum interpretat. *Io. Zonaræ*, ut putat el. *Matthæi* in not. codd. gr. *Mosquens.* p. 48. ed. in 8. at p. 58. ed. in fol. ubi is cod. copiosius recensetur. *Harl.*

3. Λόγος πρὸς τὰς τὴν φυσικὴν τῆς γυναικὸς ἐκροὴν μίανσμα ἡγούμενες. *Oratio ad eos, qui naturalem feminis effluxum, immunditiam existimant.* Graece et lat. in Leunclau. et Freheri iure graeco-romano tom. I. lib. V. p. 351. Prædierat etiam antea in iure orientali *Enimundi Bonifidii* apud H. Steph. 1573. 8. libro tertio graece p. 216. et latine p. 247. *Fabr. Florentiae* in cod. Laurent. II. nr. 76. plut. 5. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. p. 8. — *Vindobon.* in cod. caesar. LI. nr. 8. v. *Lambec.* VIII. p. 985. *Harl.*

4. Ἐκ προσώπου τῶν ἀρχιερέων περὶ τοῦ μὴ δεῖν δύο δισεξαδέλφους τὴν αὐτὴν ἀγαγεῖν πρὸς γάμον. *Ex persona Pontificum, quod non debeant duo sobrini eandem in matrimonium accipere.* Graece et latine in *Cotelerii* monumentis eccles. graecae tom. II. pag. 483-492. *Parisi.* 1681. 4. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCXIX. nr. 31. *Harl.*

5. Prooemium in tetraſtica Gregorii Nazianzeni, graece prodiiſſe Venetiis a. 1563. tradit Caueus, in quod scriptum necdum incidi. At Zonaræ expositio MS. in *Nazianzeni tetraſtica* memoratur in *Alex. Baruoëtii* catalogo codicum graecorum bibl. Scorialensis; apud *Labbeum* p. 177. bibl. nouae MSS. Vide et *Lambecium* IV. p. 17. *Fabr.* Siue pag. 34. 199. ed. Kollar. de cod. Vindob. CII. in quo continentur anonymi cuiusdam auctoris paraphraſes triginta tres in totidem Gregorii Nazianz. carmina: quas *Lambec.* adtribuendas esse suspicatus est vel *Nicetae*, cui *Dauidis philosophi* nomen est, vel potius *Io. Zonaræ*; at *Kollar.* in not. *A.* et diſſenſit, et refutauit *Oudin.* v. quoque *Bandin.* cat. codd. Laurent. I. pag. 257. Sed plura in hanc rem ſcripſi ſupra ad vol. VIII. pag. 433. Addere tamen iuuat, in cod. *Bernenſi*, chartaceo quidem ſaeculi XV. liquido etiam praescriptum legi nomen auctoris: *Io. Zonaræ, monachi, in tetraſtica LIX. ſiue ſententias ſpirituales Gregorii theologi* (i. e. *Nazianzeni*) *commentarius.* v. *I. R. Sinner.* catalog. codd. MSS. bibliothecae *Bernenſis* etc. *Bernae* 1760. 8. p. 270. *Harl.*

6. Ἐξηγήσεις τῶν ἀναστασιμῶν κανόνων τῶν τοῦ Δαμασκηνῶ, *Expositio canticorum anastafimorum Ioannis Damasceni*, MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* III. pag. 39. [siue p. 103. ed. Kollar. de cod. XXV. add. vol. V. pag. 574. sq. in cod. CCCIX. et pag. 577. sq. in codd. CCCXII. CCCXIII. et CCCXIV. *Harl.*] — et in *Coisliniana* bibl. p. 273. seq. [conf. ſupra ad vol. IX. p. 743. not. I. et ſupra in hoc vol. inter *melodos graecos*, voc. *Ioannes Zonaræ*. Add. cod. *Voffian.* in bibl. *Leidenſ.* *Io. Damasc.* canones anastafimi ſ. cantica cum prolegomenis et commentariis *Cyri Theodori* et *Io. Zonaræ*, quae agunt de incarnatione, paſſione et reſurrectione domini, latine: v. cat. bibl. *Leidenſ.* p. 396. nr. 27. — *Oxon.* in cod. *Barrocc.*

rocc. CXXIX. *Zonarae* expositio canonum Damasceni; idem de *psalmis gradualibus*, et *cur Spiritus S. vocetur ἐνοειδὴς αἰτίας, uniformis causa*. — Eadem duo diuersa opuscula sunt in cod. *Bavar.* LVIII. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen a. 1804. part. 1. pag. 35. sq. In cod. *Esco-rial.* *Zonarae* expositio canonum Damasceni ad resurrectionem pertinentium. v. *Plüer*. itiner. per Hispan. p. 178. — *Romae* in cod. Vaticano DCCCLXVII. bibl. reg. Sueciae; Damasceni canones anastasis cum prolegomenis et commentariis archiepiscopi Thessalonic. ac *Theodori Prodrumi* vel *Io. Zonarae*, secund. *Montfauc.* Bibl. biblioth. pag. 32. A. — ibid. pag. 34. D. in cod. CMXXXVIII. eiusdem bibl. *Zonarae* expositio canonum. etc. *Harl.*] Apud *Allatium* in Symmictis pag. 453. memoratur Ioannis Zonarae in *offateuchum Io. Damasceni expositio pulcherrima*: lege, in *offateuchum*. *Iacobus Gretserus* libro quarto de Cruce vulgavit explicationem quorundam ecclesiasticorum vocabulorum ex MSS. commentariis Zonarae in anastasimos Damasceni canones.

[P] 7. *Lexicon* spissum foliis CCCCXVIII. in fol. MS. in bibl. caesarea. Vide *Nesselium* parte IV. pag. 24. 89. 155. *Ioseph. Scaliger* epistola 48. ad Isaacum Casaubonum: *Ego quoque videor mihi non inutiliter posse Zonarae Lexicon tractare, quod est in libris sacerdotum* (H. Stephani) *si per te et affinem tuum Paulum Stephanum eius usus brevis mihi contingat*. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VI. p. 634. et cel. *Morelli* bibl. MStam gr. et lat. tom. I. pag. 86. sqq. de huius Lexici auctore, quem esse Zonaram docet, et de aliis codicibus, in quibus interdum nomen auctoris desideratur, uti in cod. Marciano CXL. quem late eruditeque recenset, laudatque *Io. Alberti*, sub nomine Gratiani de Scto Bauone, in *Miscellan.* obss. *Batauis* tom. IX. p. 149. *Valcken.* in *Ammon.* p. 72. *Ruhnken.* ad *Timaei Lexic. Platon.* p. 90. ed. secundae, etc. *Harl.*

8. *Epistolas Zonarae theologicas*, rarum sibi carumque opus, quod ex oriente secum adtulerat, seruare se et editurum scripsit *Theodorus Doufa* in limine notarum ad historiam Georgii Acropolitae, vulgatam Lugd. Bat. 1614. 8. A Doufa acceperat *Bonau. Vulcanius*, qui in notis ad Cyrillum Alex. contra anthropomorphitas Lugd. Bat. 1605. 4. graece et latine edidit epistolam XIII. *de homine ad imaginem Dei creato*, et epistolam XXXII. *de sacrae eucharistiae ratione non curiose nimis rimanda*, et partem Epistolae X. *quare temporibus nouissimis incarnari verbum voluerit*. Ex his decimam et decimam tertiam eandem exstare video in codice epistolarum quinquaginta, quae sub *Michaelis Glycae* nomine exstant MStae in bibl. caesarea, et recensentur a *Lambecio* IV. pag. 152. seq. *) sed tricesimam secundam, quae incipit, οὐδαμὲν ἔν, ἀγαπητὲ, inter illas non reperiō. Est autem

p) Siue p. 343. sqq. ed. Kollar. in cod. caesar. CLIX. nr. 2. add. supra, vol. I. p. 703. et in cap. anteced. h. volum. de *Mick. Glycae*. — *Mosquae* in cod. XVIII. sub nomine *Zonarae* supersunt XLVII. epistolae, quae quidem conueniunt cum epistolis, quae exstant ibid. in cod. XXII. at *Michaelis Glycae* adscribuntur, ex quibus epistolae 1-16. et 58-88. leguntur in cod. XVIII. teste *Matthaei* in notis. codd. gr. Mosquens. ed. in 8. pag.

312. coll. pag. 273. sqq. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXVIII. nr. 5. Anonymi ep. ad Nestarium, monachum, qui ipsum interrogauerat, vtrum Christi corpus in eucharistia corruptibile sit, an incorruptibile; quam in aliis codd. *Zonarae* tribus, animaduertit confessor catal. MSS. *Paris.* regg. in vol. II. p. 256. — in eodem cod. nr. 6. adscribuntur *Zonarae* epistolae vndecim, quarum auctorem ferri in nonnullis codd. *Michaelis*

tem eadem, quam inter Zonaræ epistolas ineditas Casaubonus testatur se legisse (XVI. 49. in Baron.) hoc titulo: *εὐφρατὴ ἐστὶν ἡ ἀγία τῆ Χριστῆ μεταλήψις, ἔτε καὶ ἀφρατος.* Allatus quidem passim Glycam siue Zonaram in epistolis laudat, ut de libris ecclesiasticis Græcor. pag. 127. 130. 139. 254. 325. 326. 327. Zonaræ epistolam XV. ex aduersariis Casauboni ad Baronium ineditis laudat Seldenus II. 7. 2. de synedriis p. 179. Excerptum ex Ioannis Zonaræ epistola *περὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου de obdornitione sanctissimæ dei genitricis*, MS. Lambec. IV. pag. 149. seq. [f. p. 338. ed. Koll. in cod. CLVII. nr. 16.] Incipit: *ὅτι καὶ δίκαιοι πολλοὶς ἡ ἱκανὸν τῶνδε μεθίστανται, ὅπτασις ἀγίων τεθέανται καὶ θεῶν ὕμνων ἐν ἑρανοῖς αὐτῆκοι γίνονται.*

9. *Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, In sanctissimam Deiparam canon siue hymnus*, cuius acrostichis: *ὑσατος ἦχος ὑσατον πλέκεται μέλος.* Postremus tonus postremum adornat melos, aduersus hæreses Arii, Sabellii, Macedonii, Apollinaris, Nestorii, Marcionis, Eunomii, Eutychis, Manetis, Origenis, Euagrii, Nouati, Encratitarum, Messalianorum, Aëtii, Pauli Samosatensis, Sergii, Pyrrhi, Apellis, Leonis Isauri, qui imaginum cultum prohibuit, Bogomilorum, Italarumque, processionem Spiritus S. ex patre et filio docentium. Græce [P] et latine primus vulgavit Cotelierius tom. III. monumentor. p. 465-472. Paris. 1686. 4. Latine, sed extrema parte, quæ Italos siue romanam ecclesiam respicit, truncum dederat Gilbertus Genebrardus, ex cuius versione legitur in bibliotheca patrum Paris. vol. VI. col. 132. 1589. Colonienſi a. 1618. p. 1191. tom. XII. part. I. et in Parisienſi a. 1654. tom. XII. pag. 358. et in Lugd. a. 1672. tom. XXIII. pag. 633. De MSto codice caesareo vide Lambecium V. pag. 161. [Siue p. 339. ed. Kollar. in cod. CCLIII. nr. 13. — Paris. in bibl. publ. cod. Radulphi teste Montfaucon Bibl. biblioth. MSS. pag. 772. E. Harl.] Ad hunc a Genebrardo versum truncatumque canonem respexisse videtur Iacobus Pontanus S. I. præfat. ad Ioannem Cantacuzenum: *Zonaram fuisse schismaticum, testari possunt eius poemata aculeatissima de processione S. Spiritus, et alia aduersus Latinos composita, quas Genebrardus dum conuerteret, se criminationes illas omisisse narrat.* Certe nulla alia vsquam Zonaræ a Genebrardo versa comparent.

10. *Homiliae*, quales MStas euoluit Allatus, memoratque in libro de Simeonum scriptis.

Ff 2

a) In

lem Glycam, idem confector adnotat. — ibid. in cod. MMMXLV. Zonaræ quidem XXXII. epistolæ adseruntur; sed idem confector etc. ibid. p. 601. ex similitudine nominum eorum, ad quos citatos ab illo, scriptæ sunt epp. colligit, genuinum illarum epistolar. auctorem esse Mich. Glycam. — Leidæ in bibl. publ. Zonaræ epistola ad Cyrum Esaiam, si ad imaginem dei mens nostra facta est, gr. et lat. item epistola 32. græc. ac lat. — ibid. epistolæ XIII. gr. manu Bonauent. Vulcanii descriptæ: — ibid. epistolæ IX. quæ

agunt de Adamo, qualis fuerit ab initio gloriæ et splendoris; et epistolæ X. de aduentus Christi tempore, latina versio a Bonau. Vulcanio. vid. cat. bibl. Leidenſ. p. 344. nr. 5. et 15. ac p. 345. nr. 39. — In cod. Mazarin. LXXXVII. 14. Zonaræ epistola Alypio monacho inclusio, aliaque eius de diuersis rebus ecclesiasticis; et in cod. CXXIV. nr. 3. epistola Isaia monacho, quod fiat animabus, corpore exutis, quoque abeant; et de translatione SS. deiparae. vid. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 1319. B. et p. 1322. D. Harl.

α) *In Christi praesentationem in templo.* Incipit: πάλιν τοῖς εὐσεβέσι πανήγυρις. [v. supra, vol. X. p. 241.]

β) *In crucis venerationem.* Incipit: ἤγετο μέ τις πρόβλημα. [v. supra, vol. X. pag. 246.]

γ) *In laudem Siluestri I. episcopi rom.* Incipit: οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται Ἀποστολοι. Latine exstat apud Lipomannum et Surium 31. Dec. sub nomine Simeonis Metaphrastae. [v. supra, vol. X. p. 322.]

δ) *In laudem Sophronii, episcopi Hierosol.* Incipit: οἱ τοῖς θεαῖς καὶ μακαρίοις πατεράσι. [v. supra, vol. X. p. 326.]

[Interpretationes graecae aliquot D. Basilii M. epistolarum, in cod. B. Basileus. v. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. pag. 615. A. Harl.]

[Ad Manuel. Comnenum quinquaginta quaestiones, cum earum solutione, (nisi haec pars sit epistolarum,) in cod. Vossiano, secundum catal. MSS. Angliae etc. vol. II. pag. 61. nr. 2246. Harl.]

[Io. Zonarae et Nicephori, patricii, cantica, in liturgia Graecorum vsurpari solita, Paris. in bibl. publ. cod. MCCCX. nr. 8. Harl.]

II. *Paraphrasin MS. in Logicam Aristotelis* memorat Gesnerus in bibl.

III. IOANNES TZETZES *) grammaticus CPoli, Isaacii Tzetzae, (sub cuius nomine *) commentarium in Lycophronis Cassandram edidit,) frater, aetatem suam prodit

q) *Zezem* vocant Politianus, Parrhasius, Crinitus, Gyraldus: Volaterranus *Zezium*, Theodorus Gaza et Aldus *Caecum*. Vide Nic. Gerbellii praef. ad Chiliades.

r) Confer, si placet, quae ex Tzetzae Chil. IX. hist. 206. et epistola ad Basilium Acridenum notauit Potterus prolegom. ad editionem Lycophronis a. 1702. relata a me libro III. huius bibliothecae cap. 16. §. 3. Fabr. Siue in vol. III. p. 752. seq. nou. edit. et p. 752. de quibusdam codd. comment. in Lycophronem sub nomine Ioannis Tzetzae: de quo Ioannes praeterea consuli possumus G. I. Vossius de historic. graecis libr. II. cap. XXVII. p. 232. — G. Cane in historia lit. SS. EE. tom. II. p. 233. ad a. Chr. 1160. — Oudin. in comment. de SS. eccl. II. col. 1467. sqq. ubi, quoniam Ioan. Tzetzes in Hesiodum Chi-

liad. XI. historia CLXXXV. p. 218. se viuere, dicit, annis centum post Mich. Psellum, qui Pulicis encomium scripsit, inde colligit, Ioann. Tzetzem vixisse circa a. 1160. vel etiam 1180. et plures codd. enumerat. Idem locum ex eius comm. in Hesiodi E. καὶ 'H. de insulis Britannicis excitat illustratque, et ex eo efficit, vtrumque Tzetzam, tam Ioannem quam Isaacum, scripsisse, *Elysios campos seu Paradisum* haberi in insulis Britannicis, quas ob hanc causam *fortunatas insulas* appellari velint. — J. G. de Chauffepié nouv. Diction. histor. et critique, h. v. tom. IV. p. 535. seq. qui, si opusc. in cod. Paris. (bibl. public. MMDCXLIV. nr. 2. *monodia de imperatore occiso*, versibus politicis,) pertinet, vti suspicatur, ad mortem Andronici Comneni, interfecti a. 1185. inde colligit, Io. Tzetzem circ. annos nonaginta et forsan plures in viuere fuisse, quum iam intra ann.

dit ipse, quando centum se post Michaellem Psellum annis *) scripsisse significat, et allegorias suas Homericas obtulit *Irenae* Augustae, Manuelis Comneni imper. coniugi, quae illi a. C. 1143. nupta, obiit a. 1158. *) Patrem *Michaellem* [P] Tetzem habuit, matrem *Eudociam* *), auum paternum *Ioannem* Tetzem, genere Byzantium, litterarum quidem rudem, sed eruditorum amantem et opulentum *). Auus eius maternus, genere Graecus, auia materna Abasgis siue Ibera. Quum adoleuisset, Michael pater domi suae salubribus praeceptis filium erudiit *), inter alia monuit, ut prae sapientiae studio contemneret opes, nihili faceret potentiam, minimeque audius esset τῆς πρωτοεθρίας, nec alios honoribus praecurrere cuperet. Quindecim natus annos *) praeceptoribus traditur, a quibus non tantum artium illum orbem et ἐγκύκλιον παιδείαν, sed etiam hebraeam, syramque linguam edidicit: vnde et loco quodam Syrum se et Ἰσναεῖτῆν adpellat *). Excultus liberalibus disciplinis, et lectione assidua poetarum, oratorum, historicorum omnis aevi, geometrarum etiam et philosophorum cuiusque generis subactus, eruditionem sibi comparauit, nequitiam vulgarem ac multiuariam, ut ex scriptis eius licet cognoscere. Sed ex iisdem etiam acerbus reprehensor ac contemtor aliorum, et vanus nimium ac saepe ridiculus ostentator sui adparet. Vt Chiliad. I. v. 275.

Οἶδας δὲ, πάντως ἀκριβῶς *) πῶς πᾶσαν οἶδα βίβλον

Ἐκ τῆθους τε καὶ σώματος ἔτῳς ἐτοιμῶς λέγων.

Οὐδὲ γὰρ μνημονέστερον τῷ Τζέτζε Θεὸς ἄλλον

Ἄνδρα τῶν πρὶν τε καὶ τῶν νῦν ἐξέφηνεν ἐν βίῳ.

Ὅθεν τὸ δῶρον ἀληθῶς εὐχαριστῶ τῷ δόντι

Κἄν τρεῖσω βίον πενυχρὸν σειρᾶς ὧν γένετ' πρώτη.

Ff 3

Scis

ann. 1143. et 1158. allegoricam interpretat. Homeri composuisset. Huc forsitan pertinet *Monodia in Andronicum* imper. inc. Ἀπολλωνε μέχρι μὲν, sine nomine auctoris, in cod. *Barocc.* CXXXI. Atque *Hamberger.* in Nachrichten von den vornehmsten Schriftstellern, part. IV. pag. 278. sqq. de Io. Tetzta, hunc, scribit, adhuc vixisse ann. 1185. *Saxius* autem in Onom. lit. II. p. 242. sq. ad a. 1150. „quum, ait, Io. Tetztes ad *Bertham* s. *Irenem*, Manuelis Comneni imper. vxorem Augustam, quae ipsi a. 1145. nupta, a. 1158. e viuis excessisse dicitur, *Allegorias Homericas* miserit, (conf. *Pagium* in Crit. Baron. a. 1180. III.) eius nominis claritas non multo serius hoc aunorum circuitu poni debuit, quantumvis *Pagius* in Crit. Baron. ad a. 561. VII. p. 202. tom. X. Tetzzen sub finem saeculi duodecimi vixisse censuerit. *Chiliades* enim circa 1170. scripsisse, et vitam eum vltra a. 1180. vel 1185. produxisse, verisimiliter sumi possit.“ Add. si placet, quae scripsi

in Introd. in hist. L. Gr. II. part. I. pag. 510. sqq. et in Supplementis ad illam part. II. p. 56. atque 355. sqq. *Harl.* Tetztae Comment. in Lycophr. nuper e codd. emendauit et auxit et cum Lycophr. edidit *Leopold. Sebastiani*, Rom. 1803. 4. *Beck.*]

s) Tetztes Chiliad. XI. v. 719.

t) Vide *Cangii* Historiam Byz. familiarum Augustanum p. 186.

u) Tetztes Chil. V. vers. 611. seq.

v) Id. v. 615. seq.

w) Id. Chiliad. III. 157. seq. IV. 566. seq.

x) Chil. IV. 570.

y) Id. Chiliad. VI. v. 282.

z) Grauius acerbiorque de eo iudicat *Olaus Borrich* dissert. de poet. graecis pag. 28. nr. 67. *Harl.*

*Scis autem, quomodo exacte omnino omnem noui librum
Ex memoria atque ore sic promte dicere;
Neque enim memorantiozem, quam Tzetzen, Deus alium
Virum eorum, qui olim fuere, et nunc sunt, produxit in vita.
Vnde donum quum sumserim, gratias ago danti,
Quamuis dego vitam pauperem, ex catena qui sum generis primi, (aurei)*

Chiliad. III. v. 160.

Ὅτω παιδεύει με πατήρ-ὡς τὸν υἱὸν ὁ Κάτων.
Εἰ δέ τις καὶ τὸν Κάτωνος χεῖρες μανθάνειν, εἶς,
Ἐμὲ βλέπῃ Κάτωνος ἔμφυχον ζωγραφίαν,
Καὶ Παλαμῆδες τῷ σοφῷ παῖδὸς τῷ Ναυπλῆι etc.

[C] *Sic erudit me pater, quemadmodum filium Cato.
Si quis autem et Catonem vult discere, qualis fuerit,
Me respiciat, Catonis animatam picturam
Et Palamedis sapientis, filii Nauplii.*

Chiliad. I. 545.

Τέως τὸν Τζέτζην ἀψευδῆν ἐν τοῖς τοιούτοις νόμοις
Ὡς ἀκριβέστερον εἰπεῖν ἱστορικῶν ἀπάντων,
Καὶ πάντων μνημονέστερον τῶν ὄντων ἐν τῷ βίῳ.
*Tamen Tetzem non mentiri in talibus existima,
Sed exactius dicere omnibus historicis,
Et omnibus memorem magis, quotquot sunt in vita.*

Chiliad. X. v. 681.

Ὁλέκληρον βιβλίον γὰρ ἐκάστην ἱστορίαν
Ὁ Τζέτζης αἶθεν ἀκριβῶς, ἢ εἷχον, εἴτε δύο.
*Integros libros per singulas historias
Tetztes nouit exacte, non modo unum versum vel duos.*

Subinde gloriatur, se ex memoria scribere VI. 407. 475. VIII. 182. IX. 752. X. 340.
364. XII. 13. iubetque facere periculum, ut, quaecunque aliquis velit scire, ex memoria
dicere

dicere ipsum iubeat. XII. 118. καὶ ὅσα ἄλλα ἕτερα ἐθέλοι τις μανθάνειν, εἰ ἀπὸ σῆθους οἰ-
 δαμεν λέγειν πειράσθω. Ait, se commentari properantem κατ' ἀσραπὴν εἰς τάχος, ful-
 guris instar celeriter, XII. 119. ταχυγέφων. VIII. 269. et 526. καὶ νόει τὸ ἐξύτατον τῆς
 Τζέτζε διαβολίας, et vide celerissimam ingenii Tzetzae vim; λέγων γὰρ ἐν τι, μύρια παρα-
 τρέχει, adferre unum aliquid, et infinita alia scientem omittere ac praetervehit. XII. 6. Τζε-
 τζικὸν τρόπον, modum scribendi Tetzizicum, et Τζετζικῶς ἐρευνᾶς, Tetzizitas inquisitiones,
 ponit pro accuratissimis, ἐν αἷσπερ ἡ ἀληθεία ἐκ χάσας ἀνατρέχει, quarum ope veritas ex
 caligine et chaos in lucem redit. XII. 75. seq. 126. Contemni se passim queritur, et indigna-
 tur, alios praeferrī sibi, se vero haberi pro rudi et indocto, vt XII. 97.

— — ὥσπερ ὁ Τζέτζης λέγει,
 Ὁ ἀμαθής, ὁ ἀδαής, ὁ ἄπορος ἐν λόγοις
 Ὁ ἐξελέγχων μηδαμῶς δυνάμενος ἀνδρώπεις.
 — — vt Tzetzes ait,
 Rudis ille, indoctus, imperitus in disceptationibus,
 Arguere [conuincere] nequaquam valens homines.

[P] XI. 219. 255. 363.

Τζέτζης δὲ ἀρητόρευτος ὁ ἀμαθής ἐπάρεχ' ὧ
 Tzetzes rhetoricae imperitus, indoctus Camateri eparchi iudicio.

Ex tam iniquo de studiis suis iudicio ominatur fore, vt CPolis tradatur barbaris et
 barbara tota euadat. XII. 993. seq.

Ἀνθ' ὧν πόλις ἀνάσσα τῶν πολισμάτων
 Οἰκτρῶς σε δισσᾷ καὶ τριπλᾷ κατασένω.
 Δέδοικα γὰρ, δέδοικα, μή πως βαρβαίρεις
 Δοθῆς αἰλατὴ καὶ γενήσῃ βαρβαίρεα,
 Ὅνος νεμηθῇ σοι καὶ χοῖρος τέτε
 Τὸς, ὅς ἐτίμας, εἰ κάτοιδα τῷ τρόπῳ.
 Propterea te vrbs regina urbium
 Flebiliter ter quaterque lugeo.
 Timeo enim, timeo ne forte barbaris
 Tradaris captiua et euadas barbara,
 Afriusque tunc depascat te et porcus,
 Quos honorasti, nescio quomodo.

Principium

Principum suae aetatis avaritiam adculat Chiliad. V. 941. deteriores eos arguens esse Phalaride, qui erga Stefichorum benignus ac liberalis fuit: se vero ex sola librorum transcriptione vitam tolerare profitetur:

Οἱ χρηστοὶ δ' ἄρχοντες νῦν ἀμφοτέρω μέγας
 Μὴ μόνον προῖκα μηδαμῶς μηδὲν ἡμῖν δίδοντες
 Σεμνοῖς δ' ἀνδράποισι δωρεὰς αἰεὶ δίδοντες πόσας;
 Ὡς Ἀρπυιαὶ τὸ πρότερον ἐκ γέροντος Φινέως
 Καὶ βρῶσιν ἀφαρπάξουσιν σώματος ἡμετέρου,
 Προῖκα τὰς συγγραφαὶς ἡμῶν λαμβάνειν ἐξαυτῶντες,
 Ἐξ ὧν ἡμεῖς τρεφόμεθα πολλῶν μεταγραφέντων.
 Ὡς εὐρυσῆχθων γὰρ ἐγὼ ταῖς θυγατρῶσι ταύταις
 Ταῖς παντευμόρφοις τρέφομαι, πλὴν ἐχὶ πορνεύσας,
 Ἀπόρνοις δὲ καὶ καθαῶς αἷς τρέφομαι καὶ μόναις
 Ἀλλοθεν ἢ δεχόμενος ἢ δ' ἀφ' ἐρμηνευμάτων.

*Belle autem morati principes nunc utriusque partis,
 Non solum gratis nihil umquam nobis largiuntur,
 Bellulis autem hominibus quot quaeso adfide dant illi dona?
 Velut harpyiae quondam a sene Phineo
 Et cibum rapiunt ex ore nostro.*

[P] *Gratis scripta nostra accipere expetentes,
 Ex quibus nos alimur, dum multa transcribimus.
 Velut Euryfichthon enim ego filiabus his
 Formosis alor, non sane fornicantibus,
 Sed castis et puris, quibus solis nutrior
 Aliunde non recipiens, neque ab interpretationibus,*

Sine mercede scriptorem esse poenitet Chiliad. IX. 369.

Εἰ λίτρας κλεπταββάσι δὲ καὶ τζεριοαγίοις
 Ἐπὶ ἐνὶ δὲ μῆλῳ τε δωρεῶδε καὶ τῇ ῥόῳ,
 Ἀνδράποισι συγγραφεῦσι δὲ μεταφρασταῖς βιβλίων
 Λέγεται, μεταφράσαι μὲν μῆκος τοσαύτης βίβλου,
 Καὶ τότε δοῖητε αὐτοῖς, ὅπερ ὑμῖν δοκῇσιν.

Μὴ

Μὴ αἶν, ἄπω, συγγραφεὺς, μηδὲ ἐμός τις φίλος,
Εἰ πόνοις τέσσοις μὲν ἔδεν ὁ συγγραφεὺς λαμβάνει.

*Si magna dona falsis abbatibus et sanctulis hypocritis
Pro uno pomo datis et malo punico,
Homines autem historicos atque metaphrastas librorum
Iubetis interpretari prolixa volumina,
Et deinde datis iis, quod vobis videtur.*

*Ne sim ita inquam ego scriptor, neque ex amicis meis aliquis
Si pro laboribus tantis nihil auctor accipit.*

Tamen idemtidem ingerit, se esse abstinentissimum, atque, vt XI. 23. seq. ait, ὠδωρότατον, atque a sola Augusta praemia accipere XI. 48. Nimirum ab Augusta Irene pro singulis quaternionibus allegiarum, quas ei obtulit, Homericarum, capientibus centenos versus, ait, initio se accepisse duodecim aureos, quod deinde praemium aucto quaternionum numero, imminutum fuit ab iis, qui dispensandis imperatoris pecuniis praefecti erant, ac denegatum, vt queritur IX. 282. seq.

Πρῶτον μὲν τετραδίσκῃα τῶν μικροτάτων γράφων
Ἔως ἐκάστῃ ἀπ' αὐτῶν μὴ πλέον τι χωρῆντος
Ὅκτ' καὶ ἐγδοήκοντα εἰχὼν σὺν διηκάδι (leg. δωδεκάδι)
Τῷ καθ' ἐνὶ ἐλάμβανον δώδεκα τῶν χερσίνων.
Χερσίνων νομισμάτων δὲ πλὴν ἐκ λευκῆ χερσίς ^{αα}).
Ἐπεὶ πυκνῆν δὲ μηνυθεὶς τὰς χάρτας πρὸς ὀλίγον
Τῷ ἐπὶ δικιήσεων τελευτῇ τῆς Αὐγῆσης,
Λαβὼν δὲ τι τετραδίδιον μέγιστον ἐγγράφει
[P] Τριπαγισμοῖς ἐν εἰχισμοῖς τετραδία ὡς δέκα,
Ὅ δὲ καὶ τὸ δεκάπλασμα ἴσον ἀπλῶ ἔδκει.
Καὶ μᾶλλον δὲ καὶ ἔλαττον ἔτε καὶ ὡς ἔδεν τι,
Λαβὼν γὰρ ταῦτά μοι, ἔδεν ἐκῶτος ἀπεσάλκει.
Γράφει δὲ, γράφει, συνεχῶς ἐμήνυε, καὶ μόνον.
Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν σχῆς δωρεὰς ἑποίει.
Πρὸς τὸ αὐτῷ κληρόψυχον (leg. σκληρόψυχον) θῆκεν τὰ γραφέντα.

Aliquando

αα) Ex argento, gülden in silber.

Vol. XI.

Gg

Aliquando iactat se συγγραφέα πόνων, quod *librorum scriptorem*. Chil. V. versf. 580. et Chiliad. XI. v. 261.

Ὁ λογιστὴς τῶν παλαιῶν ^{bb)}, ἔ δι' ἰάμβων βιβλος,
 Τῶν λογισμῶν, γραμματικῶν, ῥητέρων, φιλοσόφων,
 Τῶν μετρικῶν ἱστορικῶν, μηχανικῶν, τῶν ἄλλων.

*Ille censor antiquorum, cuius est iamborum liber,
 Rationalium, grammaticorum, rhetorum, philosophorum,
 Metricorum, historicorum, mechanicorum, aliorum.*

Idem XI. 987. τοιαῦτα γράψας καὶ τοσαῦτα βιβλία. *Tales qui scripsi et tot libros.*

Iamborum libri saepius facit mentionem, vt Chiliad. XII. v. 719. ὡς καὶ αὐτὸς μὲν γέγραφα χρονογραφεῶν ἰάμβοις. Vt ipse alicubi scripsi chronographiam componens iambis. et XII. v. 255.

Καὶ μετρικῶς συνέγραψα τῇ κόσμῳ ἱστορίᾳ
 Ἰάμβῳ μέτρῳ τεχνικῷ, καὶ ἀτελῇ καὶ ταύτῃ
 Ἀφῆκα, βλέπων σύμπαντας τὸ τεχνικὸν μισῶντας
 Τὰ βαρέβαρα δὲ γέγοντας. ὧ συμφορᾶς ἐσχάτης.

*Et metricè scripsi in mundi historia
 Iambo metro artificioso, quamvis imperfectam et hanc
 Reliqui, videns, omnes artem odisse
 Barbaraque amare. O calamitatem extremam!*

Specimen iamborum Tzetzæ habes Chil. XI. Hist. 896. Iamborum in templum CPol. III. hist. 66.

2. De libro λογισμῶν Chiliad. XI. 361.

Καὶ πᾶσαν τέχνην λογικὴν ἀπλῶς μετερχομένους,
 Ὅν βιβλος ὅλη γέγραπται τῶν λογισμῶν τῷ Τζέτζῃ.

*Et omnem artem logicam simpliciter persequentes,
 De quibus liber integer ratiocinationum scriptus est a Tzetza.*

[vid. paullo post ad nr. 5. Tychsen. notit. Harl.]

3. *Allego-*

^{bb)} Ad calcem Chiliadum pag. 266. Τζέτζης λογιστὴς τῶν παλαιῶν καὶ νέων, *Tzetza censor antiquorum et recentium.*

[P] 3. *Allegorias Homericas ad Irenem Augustinam memorat Chiliad. V. vers. 7.*

Ἐγὼ δὲ ἀλληγόρησα τῇ βίβλῳ τῆς Αὐγύστης.

et v. 776.

Τὸ δ' ἀλληγορικώτερον περὶ κόσμογενείας
Τῆτο προῆπεν Ὅμηρος ἔρανοδρόμοις λόγοις
Αὐτὸς δὲ ὑπεφύεσσα γράφων ἀλληγορίας.

et Chiliad. IX. v. 282. seq.

Ἀνθ' ἧ γράφων ἐξηγήσιν Ὅμηρος τῇ Αὐγύστῃ
Ἐχυσαν καὶ μετὰφράσιν ἡμαξευμένοις " εἰχοῖς etc.

Et Chiliad. XIII. 625.

Τῇ τῆς Αὐγύστης βίβλῳ γὰρ τὰλλα μοι προεγράφη.

Scriptum hoc opus versibus politicis, idem superest adhuc manu exaratum variis in bibliothecis. Titulus est: ὑπόθεσις τῆ Ὅμηρος ἀλληγορηθεῖσα παρὰ Ἰωάννη Γραμματικῷ τῷ Τζέτζε, τῇ κραταιοτάτῃ Βασιλίτῃ καὶ Ὀμηρικωτάτῃ Κυρίᾳ Εἰρήνῃ τῇ ἐξ Ἀλαμάνων^{ad}). Initium operis:

Ἐπεὶ Φαιδρὰ πανσέληνε σελήνη σελασφόρε,
Οὐκ ἐκ ῥοῶν Ὀκεανῷ φαίνεσθαι λελεμένη
Ἀλλ' ἐκ πορφύρας τῆς κλεινῆς etc. Fabr.

[Metaphrasis allegorica Iliad. Homeri, versibus politicis, cum praefat. ad Irenem etc. Oxon. in cod. Barocc. XXIV. — Paris. in bibl. publ. codd. MMDCXLIV. nr. 9. coniecta sunt scholia ad marginem: — MMDCCV. et MMDCCVII. nr. 3. — Vid. supra ad vol. I. pag. 403. et quae paullo post adscripsi. Io. Tour in Emendatt. in Suidam et Hesychium, vol. II. Oxon. 1790. 8. p. 579. seq. culpat errorem et locum quemdam *allegoricae interpretationis*, tunc nondum editae; et Tzetzen nominat *futilissimum tenebrionem. Harl.*]

Habuit Ludolphus Neocorus, h. e. Küster. descriptum e codice Barocciano et collatum cum MSto regio Paris. atque nonnulla ex eo producit in notis ad Suidam tom. II. p. 683. Idem opus est *Pro Homericis, Homericis et Post Homericis*, de quo Huetius in epistola ad Graevium tom. II. dissertationum et epistolarum editarum a Io. Maria Marco Tilladeto Hag. 1714. 12. p. 244. *Est mihi Tzetzae cuiusdam poema de rebus Troicis sic inscriptum: Ἰωάννης γραμματικῷ*
Gg 2

cc) Ἠμαξευμένοι εἰχοῖ, sunt versus politici.

dd) Irene, Manuelis Comneni coniux, fuit filia Berengarii, comitis Sulzbacensis in regno

Teutonicorum tunc potentissimi, ut ex Guil. Tyrio notavit Cangius p. 187. Fabr. v. Kollar. in Supplem. iam ante laudatum. Harl.

ματικῇ τῇ Τζέτζε τὰ πρὸ Ὀμήρου καὶ τὰ Ὀμήρου καὶ μεθ' Ὀμήρου ἐν συντόμῳ καλῶς ἐκδοθέντα. *Adiecta sunt scholia non continentenda. Haec edere olim habebam in animo, sed aliis studiis ex transverso obiectis abreptus sum.* Eiusdem operis Tzetzae edendi spem fecit *Hermannus Tryllitschius* **), de quo plura dixi lib. 2. cap. 3. §. 14. [vol. I. pag. 403. seq.] vbi etiam mentionem feci allegoriarum mythologicarum physicarum et moralium, quas acceptas a Iano Rutgetio sub Tzetzae nomine edidit graece et latine *Federicus Morellus*, Paris. 1618. 8. *Fabr.* Conf. de hac edit. catal. bibl. *Leidenfis* p. 141. nr. 45. et *Maittaire* annal. typogr. tom. III. part. 2. p. 868. Attamen *La-Porte-du Theil* in censura etc. infra ad finem huius paragraphi laudata, adfirmat, carmen, quod edidit Morellus sub titulo *Allegoriarum mythologicarum*, nihil habere commune cum Allegoriis Homeric. neque ex iis esse excerptum. — *Augustae Vindel.* est in cod. gr. *Io. Tzetzae, grammatici, rerum ante Homeri tempora gestarum aliquod fragmentum*, et in alio eiusdem *Historia. v. Reiseri* indic. MSS. bibl. *August.* p. 79. et 80. Hic multa fuissent addenda; sed quoniam cum in *Introduct. l. c.* p. 511. sqq. tum inprimis supra ad vol. I. p. 403. sqq. plura, quae dicenda essent, iam adtuli; omnia paucis comprehendam. Ex cod. *Augustano*, (ex quo cod. *Dresdensis*, aut forsan vterque ex cod. bibl. regiae *Londinensis* descripti videntur;) τῇ Τζέτζε τὰ πρὸ Ὀμήρου, τὰ Ὀμήρου καὶ τὰ μεθ' Ὀμήρου ἐν συντόμῳ ἐκδοθέντα, *Ioannis Tzetzae carmina Iliaca nunc primum e cod. Augustano edidit Gottlob Benedict. Schirach.* Halae 1770. 8. *Schirachii* praemissa epistola ad *Klotzium* praeter alia lectu vtilia complectitur historiam litterariam Tzetzae: de qua edit. vid. *Nova Acta* erudit. mens. Martii 1770. p. 128. sqq. et *Klotz.* in *Actis litterar.* vol. VI. part. 3. nr. 10. p. 366. sqq. — *Lacunofam tamen et mancarn esse hanc editionem*, docuit cel. *Tychsen* in: *Bibliothek der alten Litteratur und Kunst*, part. 4. inedit. I. inprimis pag. 10. sqq. vbi *Ioannis Tzetzae carminum Iliacorum initium* e cod. *Vindobonensi* primus edidit, subiectis notis criticis, et in *Praemonendis* historiam Tzetzae eiusque scriptorum egregie illustravit; idemque correxit *Fabricium nostrum*, ab eoque hoc loco de Tzetza, quaedam esse confusa et perperam dicta, saltem non satis perspicue tradita, monuit. Missis iis, quae ad vol. I. p. 404. sqq. ex his *Praemonendis* iam adtuli, hic tantum scriptorum Tetziano-
rum, quorum plurima in variis bibliothecis ipse tractavit, et multos in quibus inedita adser-
vantur codices laudavit, notitiam ad supplendam emendandamque *Fabricii nostri* notitiam
paucis repetam, et quaedam adiiciam. Illo igitur auctore duceque, edita sunt 1) *Chiliades*;
2) carmen iambicum, de filiorum educatione; 3) scholia in *Hesiodum*; 4) scholia in *Lycophronem*; 5) breve carmen, quod sub titulo: *Allegoriae mythologicae, physicae et mo-
rales* edidit *Fr. Morell.* Paris. 1616. 8. *Inedita* sunt, saltem non integra, (de quibus singulis
copiosius disputat cel. *Tychsen*.)

1) *Scholia in Oppiani Halieutica*, in cod. *Escorial.* sub nota I. Σ. 17. [v. etiam *Plüer.* itinerar. per Hispan. p. 177. et in cod. bibl. regis Angliae, teste *Montfaucon.* in *Bibl. biblioth.* MSS. p. 632. C.]

2) *Expositio Isagoges, seu libri de V. vocibus Porphyrii, versibus politicis*, in cod. *Vindobon.* VII. nr. 2. v. *Lambec.* VII. p. 140. *Kollar.*

3) *Epi-*

**) Vide *Diarium Lipsiense* cui titulus: *Neuer Bücher-Saal* a. 1716. parte LVIII. p. 735.

3) *Epitome rhetoricorum Hermogenis*, versibus politicis, ibid. nr. 3. [secundum cat. MSS. Angliae etc. vol. II. nr. 2181. in cod. *Vossiano* LXX. inesse dicuntur: *Hermogenis opera rhetorica* et *Io. Tzetis rhetorica contra Hermogenem*; atque ibid. nr. 3347. in cod. gr. *Norfolkiano*, *Hermogenes de inuentione*, cum scholiis *Tzetis*. Conf. supra, vol. VI. p. 69. seq. et 72.]

4) *Ἑξηγήσεις* siue *Metaphrasis Homerica*: est idem opus, quod *commentarii in Homerum* titulo laudat Fabric. nostro loco. [*Paraphrasis Homeri*; inc. *ἐπεὶ Φαίδρα*, in cod. Barocc. CXXXI. et in cod. CXCIV. *expositio historiarum* et vocum quarumdam: *ἐπιφυλλίς, σμικρότατον βοτρυδιον ὑπάρχει* add. *Iriarte* l. c. p. 277. nr. 341. et *Plüer*. itiner. p. 177. — *Expositio Iliad. Romae* in cod. Vaticano. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 6. C. tum pag. 620. A. atque 621. C. et p. 624. E. de codd. *Escorial*.

5) *Λογισμῶν βιβλος*, quem laudat Chil. XI. 361. porro *de urinis*, cod. Barocc. LXXXVIII. [et *Paris*. bibl. publ. cod. MMCCCXX. nr. 3. item *Leidæ* inter codd. Vossian. v. catal. bibl. Leid. p. 395. nr. 1. vbi dicitur, *Τζέτζε λογισμῶν τῶν παλαιῶν καὶ νέων*, in versibus contra Hermogenem. Is idem esse videtur cod. quem paullo ante ad nr. 3. ex cat. MSS. Angliae etc. citavi.] — *de Belisario* cod. reg. *Paris*. MMMXXV. add. fin. huius capituli.

6) *Allegoriae Homericae*. [add. cod. *Vindobon.* CXXII., in quo nr. 2. legitur *ὑπόθεσις τῆς Ὀμήρου ἱλιάδος ἀλληγορηθεῖσα* etc. (v. supra, vol. I. p. 404. ibique not. *bb.*) quem cod. vberius recensuit *Kollarius* in *Supplementis*, col. 696. sqq. monuit, opus non esse integrum, sed desinere in argumento XVI. *Homeri rhapsodiae*, docuitque in epigraphe quidem legi *Εἰρήνη τῇ ἐξ ἀλανῶν* sed legendum esse *ἀλαμανῶν*. Idem adnotat, in ead. bibl. exflare aliud integrum et praestantius exemplum. A *Nesselio* in catal. codd. *Vindob.* part. IV. duo laudantur codd. caesar. qui continent *Tzetzae* allegorias in *Homerum*, n. pag. 72. cod. CXVIII. et p. 82. cod. CKLII. sed non obseruatur, quodnam sit plenius, cuius recensionem promiserat *Kollarius* in continuatione supplementorum, in poetarum classe.]

7) *Iliaca* siue carmen de rebus *Troianis*, versibus hexametris, [vid. supra ad vol. I. pag. 405. seq. In hisce *Tetzianis* recensendis substitit diligentia cl. *Tychsenii*, qui reliqua, quae *Fabric.* h. l. iam commemorat, omisit. Posthaec cl. *Frider. Jacobs*, cui *Tychsen* suas permisit chartas, *Ioannis Tzetzae Antehomerica, Homerica, et Posthomerica e codd. edidit et commentario*, amplo eruditoque, *instruxit*, *Lips.* 1793. mai. 8. Primum de *Tzetza*, eiusque carmine, ingenio, doctrina et fontibus riuiisque, ex quibus iste hausit, de codd. atque *Schirachii* edit. perite acuteque iudicauit. Comparanda tamen est *F. I. G. La-Porte-du-Theil* censura illius editionis in *Millin Magazin encycl.* a. VI. nr. 21. p. 27. sqq. Ab eo quatuordecim inedita nominantur. Excerpta ex illa censura leguntur in cel. *Christ. Dan. Beckii* commentariis societatis philolog. *Lipsiensis*, vol. II. *Lips.* et *Plauiae* 1802. 8. pag. 286. seq. — Fragmentum *Antehomericorum* a v. 147. vsque ad v. 295. pag. 23-43. ed. *Jacobs* esse illud carmen, quod *Morellius*, cui auctor ignotus fuit, edidit et inscripsit: *Iliacum carmen epici poetae graeci, cuius nomen ignoratur, ingenium proditur hoc eleganti fragmento, nunc pri-*

*num prodit cum scholiis ex vett. MSS. membranarum bibliothecae V. C. Isaaci Casauboni-Fed. Morellus. — Latinis heroicis expressit et notis illustravit. Paris. ap. Feder. Morellum, sine anni nota, in 4. me docuit Villosion in litteris, e quibus plura de hoc opusculo perraro excerpta dedi in Supplementis etc. part. II. p. 355. sqq. vbi quoque Villosif. memorat cod. Antehomeri-
corum in bibl. quondam Vaticano, nunc in bibl. publ. Paris. illatum. — In codd. bibl. regis Angliae Io. Tzetzae de bello Troiano; eiusdem Antehomerica, Homerica et Posthomerica, teste Montfaut. in Bibl. biblioth. MSS. p. 632. D. et B. Harl.*

4. Diuersa ab his est ἐξηγησις siue *Commentarius Tzetzae in Homerum*, cuius partem seruat codex insignis MStus bibl. Lipsiensis Paulinae, [P] nimirum prolegomena longiuscula, per duodecim folia, ex quibus nonnulla de patria et genere Homeri adtuli lib. II. cap. 1. §. 8. [in vol. I. pag. 330.] et partem priorem commentarii ipsius in librum primum Iliados, vsque ad versum 102. Vide Acta Eruditorum a. 1719. p. 307. vbi notitia adcuratior codicis illius MSti traditur, in quo Moschopoliana etiam quaedam in Homerum et, quod in primis iucundum debet esse antiquitatis et graecae linguae studiosis, scholia illa antiqua in totos libros sedecim priores Iliados; qualia in Iliad. IX. vulgavit *Conradus Horneius* ff), et quibus comparata scholia vulgata plerumque sordere videntur, vt notatum in iisdem Actis eruditor. a. 1712. p. 316.

5. In *Hesiodum*, Chiliad. VI. v. 842. ἀλγογήσας δ' ἔγραψα πρὶν ἡσιόδῳ ταῦτα. De his Tzetzae in Hesiodi ἔργα καὶ ἡμέρας, scutum Herculis et in Theogoniam editis pridem commentariis dixi lib. II. c. 8. §. 10. 13. 16. et 20. ^{es}) quamquam in Theogoniam quae habemus

ff) De illis dixi lib. 2. c. 3. §. 12. [vol. I. pag. 395. seq. ed. nou. add. cl. *Hardt* in Aretini Beyträge etc. a. 1803. part. II. p. 45. seq. atque ibid. part. III. p. 3. *Harl.*]

gg) Supra in vol. I. p. 575. seq. p. 582. §. XIII. p. 588. seq. ibique v. not. ss. p. 591. p. 595. inter codd. Hesiodi, pag. 602. seq. de edit. Heinsiana. Add. quae scripsi in Supplementis, part. II. p. 56. Subiiciam memoriam codd. quorundam, quorum supra ad vol. I. II. citat. nondum inieceram mentionem. *Oxon.* in cod. Barocc. LX. Hesiodi O. et D. cum scholiis Tzetzae. — in cod. *Th. Gale* CXXIX. siue nr. 5963. cat. MSS. Angliae etc. *Io. Tzetzae* comment. in Hesiodum, collatus cum aliis MSSis. — *Venetis* in bibl. Marc. codd. CDLXIV. et CDLXXX. *Hesiodi* scutum Herculis, cum scholiis et technologia *Io. Pediasimi*, atque O. et D. subsequuntur expositiones *Man. Moschopuli*, *Io. Protopatharii*, *Io. Tzetzae* et *Procli Diadochi*, et alia. v. cat. codd. gr. Marc. p. 246. et 252. — *Taurini* in cod. bibl. publ. CXII.

Tzetzae commentarii in Hesiodi O. et D. commentariis insertus est Hesiodi textus, et supra textum sunt aliae expositiones. v. cat. codd. gr. *Taurin.* p. 216. — *Florentiae* in cod. bibl. *Laurent.* XXIV. nr. 4. ex *Io. Tzetzae* enarratione (ἐξ ἐξηγήσεως) excerptum de differentia poetarum et vita Hesiodi; ibid. nr. 5. in Hes. Theogoniam scholia quaedam particularia antiqua: v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* II. p. 95. qui primum repetit Heinsii iudicium de auctore horum scholiorum; tum addit: „Enimvero in Theogoniam existant commentarii graeci duplices, quorum vnus inscribitur τὰ Ἰωάννη διακρίνα τὰ Γαλήνη ἀπὸ τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας ἀλληγορίας, alter vero, vt ex nostro cod. patet, Σχόλια ἀπὸ τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας παλαιὰ, quorum auctorem Didymum existimasse videntur *Natalis Comes* libr. VI. cap. 18. *Mythologiae* p. 633. *Ioan. Alexander Brassicanus* a. 1530. praefat. ad Saluianum testatus est, se habere *Io. Philoponū*, cognomento grammatici, commentarios in Hesiodum, non alios intelligens, quam quos sub *Io. Galeni* nomine habemus, vel commentarios

habemus, non solius Tzetzae esse, sed ex Tzetza et antiquioribus excerpta, putat *Dan. Heinsius* ad Hesiodum p. 225. Confer *Lambecium* VII. p. 233. [pag. 501. seq. Kollar. et supra ad vol. I. p. 589. in nota.] quo iudice Ioannes Galenus diaconus, cui commentarius in Theogoniam tribuitur, idem est cum Ioanne Pediasimo. [vid. supra ad vol. I. p. 582. 588. seq.]

6. *Paroemias* suas memorat Chiliad. VIII. 933. 935. 943.

7. *Encomium in mortem*. Chiliad. XI. 749.

Καὶ Τζέτσης Ἀλκιδᾶμαντι ἐπίσης Ἐλαίτῃ
Καὶ ἔγραψε καὶ γράφει δὲ καὶ λέγει καθεκάστην
Ἐγκώμια εἰς θάνατον μυρία ὑπὲρ πάντας.

8. *Epistolae CVII.* MStae in codice regis christianissimi DCCCCII. et MCCCL. et MMDLXV. teste *Labbeo* p. 100. 110. bibl. nouae MSS. et Kustero ad Suidam tom. II. pag. 473. ^{hh)} Ex his prima ad Ioannem Lachanam grammaticum τῷ Ζαβαρτί ⁱⁱ⁾ exstat in Tzetzae Chiliade IV. vers. 467-780. Eadem citatur III. 2. 31. 38. 400. 893. 988. IV. 800. 313. 389. 394. Caeterae post Chiliad. V. vers. 201. memorantur quidem et V. 188. seq. IX. 357. 967. XIII. 43. 55. sed in editis desiderantur. Vicesimam primam ad patriarchicum notarium *Basilium Acridenum* dedi supra lib. III. cap. 16. §. 3. ex qua Ioannem, non Isaacium, Tzetzem auctorem esse commentarii ad Lycophronem notarunt post Küsterum excellentes viri ingenio atque doctrina, *Potterus* in secunda Lycophronis editione, atque *Rich. Bentley* ad Horatium p. 45. [add. supra vol. I. p. 703.] Exstant et *epistolae* Tzetzae *quatuor* subiunctae eius *Chiliadibus*: prima ad metropolitam Πατρῶν, *Patrarum* Achaiae: [P] secunda ad episcopum

rios in ἔργα καὶ ἡμέρας, sed qui Tzetzae sunt, non Philoponi: add. supra, vol. X. p. 649. — *Matriti* in cod. regio VIII. fol. 1. *Isaaci* (sic in hoc cod. nominatur,) Tzetzae explanatio in Georgica Hesiodi et de vita Hesiodi, breue exordium, et aliorum de Hesiodo opuscula, v. *Iriarte* cat. codd. gr. Matrit. pag. 24. ibid. in cod. CIII. *Io. Tzetzae* expositio O. et D. Hesiodi: continuo sequuntur versus iambici et dorici ad Proclum, qui prius Hesiodum explanauit: quos versus, ineditos, *Iriarte* l. c. p. 407. seq. adposuit. Tum sequitur expositionis prooemium, quod illius, quod Io. Tzetzae nomine inscriptum occurrit in *Vict. Trineauelli* ed. Hesiodi, dissimillimum, ac magnitudine fere triplum esse, ait *Iriarte*. in cod. cod. fol. 9. Hesiodi O. et D. cum scholiis, quae *Procli*, *Moschopuli*, Tzetzae esse dicuntur. — *Geneuae* in cod. bibl. publ. *Isaaci Tzetzae* scholia in Hesiodum. v. *I. Senebier* catalogue — des

MSSs, conservés dans la Bibl. — de *Geneue*. *Geneuae* 1779. 8. p. 49. — *Leidae* inter codd. *Vossian*. Tzetzae expositio Hesiodi O. et D. vid. cat. bibl. Leid. p. 397. nr. 32. — Eadem in cod. *Bavar*. CLVIII. in quo prooemium ab initio magis integrum et fufius est, quam in edit. *Veneta* 1537. 4. teste *Hardio* in *Arctini* Beyträgen etc. 2. 1804. part. 11. p. 20. *Harl*.

hh) In catal. MSS. bibl. *Paris*. vol. II. duo tantum codd. epistolarum adducuntur, n. codd. MMDCXLIV. nr. 4 p. 533. et MMDCCL. nr. 4. p. 548. addita obseruatione, maximam illarum partem nondum esse editam. *Harl*.

ii) Collegium quoddam, cuius meminit iterum IV. 559. καὶ τῷ προσκυρομένην οἱ τάχα τῷ Ζαβαρτί, et adiunctum se esse ordini *Zabarti*.

pum quemdam, tertia ad grammaticum, quarta ad Nicephorum Seruilium, mysticum ^{kk}), cui tamquam oculo senatus blanditur. Fabr. Supra in vol. III. p. 753. edidit Fabricius Tzetzae epist. ex cod. Parisinae bibl. In Musei Oxoniens. litterarii conspectu et speciminibus, Oxon. 1792. mai. 8. inter Specimina p. 47. sqq. primum publicata est epistola ad Epiphanium diaconum, „quae, ut inquit editor, eandem rationem habet cum viginti et tribus historiis chiliadum priorum. Absolutis historiis CXLI. quae primam epistolam enarrant, prima illa edita, quae in nostro cod. ab hac altera excipitur, quam tandem in lucem produximus.“ Tum p. 49. seq. idem editor ita pergit: „Continuo in eodem MSS. sequuntur historiarum dictorumque enarrationes, quae in epistola innuuntur. Absolutis vero enarrationibus, hic epilogus, qui plerumque ineditus est, subiicitur,“ atque l. cit. versus eduntur. Atqui in cod. Barocc. CXCIV. sunt 1) Tzetzae Chiliades, farrago historiar. CXL. versibus; 2) eiusdem epistolae duae; 3) eiusd. expositio historiarum et vocum quarundam; 4) idem de diversis poetarum generibus; inc. ποιητικῶν μέλεσιν ἀρχεσθαι λόγων 5) idem de metris: τὸν περὶ μέτρων ἀκριβῶς βεβλόμενον 6) Homerus allegorizatus ad imper. Irenem. — Florentias in cod. Laurent. XXXII. nr. 3. Tzetzae epistola versibus politicis varias continens historias, quae exstat in eius Chiliad. IV. v. 467-780. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. II. pag. 384. Harl.

9. Gratiarum actio ad patriarcham, Lamentatio de imperatore occiso [v. ad initium huius §.] et alia plura carminibus scripta politicis MSS. In iisdem codicibus regiis. Fabr. Vindobonae in cod. CXXIV. nr. 1. Io. Tzetzae varia opuscula et epigrammata, versibus politicis scripta, a Chiliadum historiis diuersa atque inedita. Lessus inter haec Kollario, qui in Supplementis 1. p. 704. sqq. illum cod. vbertim recenset, haud diuersus esse videtur a lamentatione de imperatore occiso: nr. 2. versus XXXIV. de Chatzice quodam; nr. 3. Naenia ad Augustam vel reginam; nr. 4. Tzetzae de animalium proprietatibus opusculum, versibus politicis scriptum, atque Kollar. animalium indicem, siue ea, quae auctor tractat, alphabetica serie exposuit: 5) eiusdem carmina varia, maximam partem epigrammata, cum sacra, tum profana ad patronos praesertim, opis quaerendae gratia conscripta; atque Kollarius nomina eorum, de quibus aut ad quos scripta sunt, alphabeti serie subiecit. Vtrum vero illa omnia Ioanni Tzetzae tribui debeant, Kollar. copiose inquit, de aetate quorundam adlatorum carminum, comparando ea cum Tzetzae aetate, disputat, et tandem declarat, ea omnia carmina esse Tzetzae, verisimillimum sibi videri, ideoque hunc multo recentiore fuisse, quam a Fabricio memoriae proditum sit. — Paris. in bibl. publ. cod. MMDCCCL. Tzetzae 1) chiliades, cum carmine iambico, ad illud opus pertinente; 2) carmen iambicum de liberis educandis, cum scholiis marginalibus; 3) alii versus, partim heroici, partem iambici. — Isaaci Tzetzae prolegomena in poetas, in cod. Mazarin. CXXXVI. teste Montfaucon. in Bibl. biblioth. MSS. p. 1323. A. — Selecta ex Tzetza, Romae in bibl. Vatican. v. Montfaucon. l. c. p. 34. nr. 935. Harl.

To. Com-

kk) De Mystici dignitate in aula CPol. vide Cangii vtrumque Glossarium, et Goari notas ad Cedreni paginam 599.

10. Complura carmina de differentiis poetarum, iambi technici de comoedia et tragodia, de metris omnibus, quae in versibus reperiuntur. Hypotheses in Culitzén et Gregorium grammaticum regium. MSS. in iisdem codicibus regiis, teste Labbeo pag. 134. Fabr. Conf. supra, vol. VI. p. 302. p. 352. et 371. — Secundum cat. MSS. bibl. publ. Paris. vol. II. in cod. MMCDIII. nr. 3. versus iambici de variis poëseos et poematum generibus. — in cod. MMDCXLIV. nr. 6. de comoedia et comicis, versibus politicis; nr. 7. de variis metrorum generibus, eiusmodi versibus: — in cod. MMDCLXXVI. et MMDCLXXVII. de metris; — in cod. MMDCCCLXXXI. de variis metrorum generibus, versibus politicis; epilogi tamen et prooemium carminae heroico; — idem in cod. MMCMLXXII. nr. 6. — in cod. Barocc. CXXXI. sub fin. de metris. — Mediolani in cod. bibl. Ambros. Io. Tzet. ars metrica; carmine heroico; de pedum paritate; nota in epigrammata; in quosdam libros Homeri; comm. in Lycophron. v. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 500. B. — Venetiis in bibl. Marc. cod. CDLXXXIII. de omni versuum genere, et de metris Pindaricis. — In volumine quodam MSS. Vossian. Leidae est secundum catal. bibl. Leidens. p. 400. nr. 1. fragmentum, quod praefert aliquid doricum, de variis rebus, vt *περὶ ἀγῶνῶν καὶ κακῶν* etc. et ambigitur, an sit Tzetzae; notaturque in margine, esse excusum in Diogenis Laertii fine. — Romae in cod. Vaticano de versibus politicis et heroicis; v. Montfaucon. l. c. p. 8. C. — In cod. Matrit. VIII. supra ad nr. 5. laudato, sunt Isaaci (huic adscribuntur ea, quae in illo cod. occurrunt,) Tzetzae de poetarum diuisione, ex eius prolegomenis scholior. in Lycophronem; et de septem poetis, breue excerptum. — Florentiae in bibl. Laurent. cod. XIV. nr. 2. plut. 69. carmina quaedam; 1) iambicum, in quo indignatur Tzetzes, in locum poëseos metris adstrictae, politicorum versuum inualuisse usum; 2) iambicum de filiorum educatione; 3) heroicum; et 4) iambicum: de quibus v. Bandin. cat. codd. gr. Laur. II. pag. 638. — Alios codd. iam antea ad num. 8. et 9. etc. commemoravi. — De Tzetzae comment. in Oppian. v. supra vol. V. p. 593. in nota o. Harl.

11. Superest, vt dicam de opere Tzetzae celeberrimo, *Chiliadibus*: licet in Chiliades versuum non auctor ipse, sed, qui graece illud cum Pauli Larissi Veronensis versione, ad calcem Lycophronis, graecis Tzetzae commentariis illustrati, Basil. 1516. fol. ") ex Io. Oporini

11) Vel potius, 1546. v. supra in vol. III. pag. 754. cat. bibl. Leidens. pag. 258. et Maittaire A. T. tom. III. part. 1. p. 392. — Baillet in Ingem. des Scav. tom. III. part. 2. ed. Menagii Amstel. 1725. 4. p. 304. seq. Gerbelium perperam nominat commentatorem Tzetzae. Chiliades et alia carmina Tzetzae in Iac. Lestii corpore poetarum graecorum, tomo III. p. 275. sqq. v. supra, vol. VIII. p. 635. fin. — Superest id opus in pluribus codd. e gr. Florentinae in cod. Laurent. XIV. nr. 1. plut. 69. in tres tabulas diuisum; de quo cod. et Tzetzae opere v. Bandin. l. c. II. p. 636. seq. — in cod. Escorial. teste Pliero in itinerar. per

Hispan. p. 178. — Paris. in bibl. publ. codd. MCXCI. nr. 17. capp. 29. — MMDCXLIV. nr. 3. et 5. partes II. cum scholiis marginal. — alios v. ad nr. 9. et 10. modo citatos. — Oxon. in cod. Barocc. CXXV. et v. paullo ante ad nr. 8. — Vindobon. in cod. caes. XXVII. nr. 2. fragmenta. v. Lambec. VII. p. 139. Koll. — variae historiae, ibid. in cod. CXII. apud Nesselium in cat. bibl. Vindob. part. V. p. 158. — In cod. August. Vindob. CXX. in Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 194. E. — In cod. bibl. Guil. Pelliserii Io. Tzetzae historiae et varia opp. teste Montfaucon. in bibl. l. c. p. 1199. E. Harl.

Oporini officina edidit, Nicolaus Gerbilus diuifit. Varia doctrina refertum et versibus scriptum politicis ^{mm}) Tzetza ipso auctore inscribitur βιβλος ἱστορικῆ, ἡ βιβλος ἄλφα Τζετζικῶν ποιημάτων. Totum autem versatur in eo, vt velut commentarii instar sit in epistolas a Tzetza scriptas, atque vberius enarret, quaecumque in epistolis ipsius memorantur res, ad veterem historiam vel fabulas vel etiam philosophiam pertinentes. Dicitur pag. 259. totum esse versuum 12759. ὧν εἰχὼν πολιτικῶν τὸ ποσὸν μυριάς μία καὶ δισχιλίαι ἐπτακόσιαι πεντήκοντα ἐννέα sed tantum exstant versus 12675. itaque exciderunt 84. Historiae debent esse, vt p. 82. monetur, sexcentae et sexaginta. Sed exstant tantum sexcentae, et sexaginta illae perierunt iam ipsius fortassis Tzetzae aetate surreptae, de quibus Chiliad. V. vers. 200.

Ἄς δὲ τινες σύλησαν ἀνακτορείων ἀπὸ δώμων

Τῶν δὲ τόποι κενοὶ, ταύτας, γράψα δ', εἰ ποτ' ἐφύγης.

[P] Quas autem quidam surripuerant regiis ab aedibus,

Harum loci vacui, eas scribe sicubi inueneris.

Historiae digestae per πίνακας siue tabulas tres, ita vt primus πίναξ historiis CXLI. constans desinat in Chiliad. IV. versu 466. In illis enarrantur, quorum fecit Tzetza mentionem in prima epistola ad Ioannem Lachaniam, (quae tota IV. 467-780. subiungitur,) vsque ad vers. 715. Ceteras enim historias a militibus surreptas esse notatur p. 110. ante VI. 600. αἱ δὲ λοιπαὶ μετ' αὐτὴν (de Niobe historiam) ἠφανίσθησαν τοῖς στρατιώταις. Secundus πίναξ, quem τὸν πάνυ μικρότατον adpellat XIII. 149. absoluitur historiis XXIII. a Chiliad. IV. 781. ad V. 192. Tertius πίναξ historias habet CCCXCVI. et ad finem vsque operis porrigitur. Emendandus vero error interpretis v. II. 184. vbi male tabula quadragesima octaua memoratur. En tibi Tzetzae verba:

Περὶ τῆ Κυρηναίᾳ μὲν εἰρήκειμεν σιλήφῃ

Ἑκατοστῇ δεκάτῃ μὲν ταῖς πρώην ἱστορίαις,

Τῶ νῦν πάλιν τῷ πίνακι τεσσαρακοσγδῶ.

De

^{mm}) Versus politici velut vulgaris per ἄλφον, ciuitatem, vsus, (vt πολιτικὴ pro scorto,) Eustathio δημαῖοι, Tzetzae κατημαῖοι, Graecis dicuntur versus non versus, siue versus profae simillini, nec quantitatem syllabarum obseruantes, sed tantum numerum et accentus, quindecim enim syllabis constant, in quarum nona novum incipit vocabulum, decima quarta autem accentu gaudet. Vide Cangii glossarium vtrumque,

Henninium de lingua graeca non pronuncianda secundum accentus p. 43. seq. Vignolium Martiium tom. II. Misc. pag. 334. Allatium de Simconum scriptis p. 166. Martini Crusii grammaticam graecam p. 378. et Turco-Graeciam p. 193. Qui vero laudatur ex bibliotheca Monchaliana Ioannis Tzetzae liber de versibus politicis, nescio, an sit liber scriptus versibus politicis.

De Cyrenaso filipho diximus

Centesima decima priorum historiarum (primi πίνακος)

Præsentis autem (tertii πίνακος) historia duodequingagesima.

Sic passim solet πίνακος huius operis et ιστορίας earumque numerum ipse laudare Tzetzes, vt XI, 97.

Ἐχεις τὴν ιστορίαν δὲ πίνακι τῷ παρόντι

Ἐκατοστὴν ἐνναύτην τε σὺν ἐννενηκοντάδι.

Etiā πρώτας et δεύτερας ιστορίας, vt X. 479. 554. 676. etc.

12. Chiliadibus subiicitur Carmen Iambicum *de filiorum educatione*, cum præmisso illius argumento. Incipit: σύμπας πατὴρ ἄνθρωπων Τζέτζε λόγων. Aliaque brevia carmina minora iambica duo et vnum versibus heroicis. Horum primo indignatur in locum poeseos metris adstrictæ, politicorum versuum usum inualuisse. Incipit: μέσης μέτρα φέρεσθαι τῆς ἀγυρίδος. Alterum iambicum incipit: ὦ τὰς βεβήλας καὶ πεφουρμένους φύσεις. Heroici initium: Τζέτζε ιστορίας ἀδαήμενος ἥδε γε βιβλος. Fabr. Illorum mentio iam in antecedentibus a me facta est ad nr. 10. Addantur: Io. Tzetzae *de particulis encliticis Florent.* in cod. Laurent. VII. nr. 29. plut. 55. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. II. p. 263. — *In virginem Christi martyrem Luciam breuissimus commentar.* Io. Tzetzae, cum scholiis margin. — eiusd. *versiculi in S. Luciam*; et eiusd. *martyrium S. Luciae*, in cod. Laurent. X. nr. 2. 3. 4. plut. 5. v. Bandin. I. c. tom. I. p. 23.

In expeditos Ptolemaei canones: opus nondum editum, Paris. in bibl. publ. cod. MMCLXII. nr. 2.

De verbis subiunctiuum habentibus vel non habentibus: ibid. in cod. MMDCXIV. nr. 10.

De Belisario, versus politici, ibid. in cod. MMMXXV. nr. 5. adde supra ad sect. 3. nr. 5. notit. Tychsen. Harl.

[P] IV. Index Scriptorum in Chiliadibus Tzetzae laudatorum.

Numeri maiores Chiliadem, minores versum denotant.

Abacuc (Ἀμβακὺμ) propheta. X. 106.

Acestorides. VII. 649.

Adespotes (incertus) in profana historia VII. 654.

Adrianus imp. ἐκ τῶν Φιλολόγων II. 83. Urbis Aeliae amplificator VIII. 960. seq.

Aegyptii onirocritae. XII. 743.

Aelianus III. 940. IV. II. 167. 171. 197. IX. 114.

Hh 2

Aeoles

- Aeoles tenuibus litteris gaudent et geminant XII. 636. μ interponunt. X. 752. litteram χ conuertunt in κ Aeoles et Iones. 54. 66.
- Aeschines XII. 537. 579. contra Ctesiphontem VI. 4. contra Demosthenem. VI. 62. contra Timarchum. VI. 54. seq. 139. sq.
- Aeschion Mitylenaeus *ἐν ταῖς ἐφημερίσιν*. VIII. 406. *ἔπη* et *ἰάμβεις* aliaque plura scripsit. 408.
- Aesculapius, Apollinis F. artem medicam a Chirone centauro edoctus, antea dictus *Ἥπιδος* X. 711. seq.
- Aeschylus I. 281. II. 14. VIII. 223. X. 731. XII. 806. XIII. 572.
Ἐν γεαφαῖς III. 953. *τὴ Ὀμήρῳ τὰ ἑπτὰ ἰάμβους μεταφράζει* VIII. 227. 232. seq.
Ἐπτα ἐπὶ Θήβας IV. 983.
Πέρσαις. VII. 359.
- Aesopi dictum ad Solonem, regibus iucunda dicenda vel nihil. V. 382. sq. fabulae IV. 938. VII. 82. VIII. 501. 844. X. 758. XIII. 494. *ὁ μυθογράφος*. IX. 166.
- Aethalides, Mercurii F. *ῥήτωρ δεινός*. II. 718. scripsit *λόγον πανδικόν* siue Epitaphium, et alterum *χαρμωσύνων*. id.
- Agathosthenes. VII. 646.
- Alcmenes, *statuarius*, aemulus Phidiae, sed optices et geometriae rudis. VIII. 341. seq.
- Alcidamas, rhetor. XII. 569. Elaites, Isocratis aequalis, encomium mortis scripsit. XI. 747. hoc reperire Tzetzes non potuit, licet multas alias eius legerit orationes. 752. sq. reprehendit Isocratem 672.
- [P] Alexander (de mirabilibus Indiae) VII. 646.
- Alexandri magni epistola ad Aeschinem de Demosthene, Thebas deficiente. VII. 417.
- Οἱ μετ' Ἀλεξάνδρῳ*. IX. 570. 591.
- Amasis epistola ad Polycratem, Sami tyrannum. VII. 208.
- Amos, propheta. X. 98.
- Amphiaraus*, *vates*. X. 738.
- Amphion λυρωδός*. I. 316. VII. 410. X. 411.
- Anacreon VIII. 831. *eius canis fidelis* IV. 235.
- Anaxagoras IV. 525. V. 437. VII. 548.
- Anaxicrates VII. 178.
- Andocides. VI. 367.
- Andreas Cretensis *κανόνι τῷ μεγάλῳ* IX. 787.
- Andromachus poeta, Homeri Byzantii pater XII. 210.
- Andromachi, qui sub Nerone fuit, carmen de theriaca a Galeno laudatum. XII. 21. seq.
- Anthemius *μηχανογράφος* XII. 976. sq. *παραδοξογράφος*. II. 150. *Fabr.* Conf. *Lambec.* commentar. de bibl. caesarea, vol. VII. pag. 408. sq. de *Anthemio* ubi verbum Tzetzae, loco a Fabricio citato, corrigat, et pro *Ἡρών, καὶ Φίλων, Πάππος τὸ καὶ παῖς,*

πᾶς μηχανογράφος legi iubet. — Πάππος τὰ καὶ πᾶς μηχανογράφος, h. e. — Pappusque et omnis alius machinarum scriptor. Harl.

Antigonus (mirabilium scriptor) VII. 647.

Antiochenus, chronicus scriptor (Ioannes) I. 318. II. 34. IV. 221.

Antiphilus, pictor, Apellis asinus et calumniator. VIII. 395. seq.

Antisthenes. VII. 606. 609. 612. 624.

Antisthenis Sybaritae vestis, centum amplius talentorum. I. 812. seq. IV. 493. seq.

Apelles pictor, Ptolemaei tempore. Calumniae imago ab eo facta. VIII. 392. seq.

Aphthonius XII. 585.

Προγυμνάσματα. XI. 121. 135. 143.

Apollodorus I. 557. VII. 755. Chronographus. XII. 193. XIII. 648. ψυχὴν ἐπωληθῆσαν ὧπερ ὁ Τζέτζης ἔχων VII. 762.

Ἐν τῷ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων. III. 814.

Δευτέρῳ καταλόγῳ. VII. 761.

Apollodorus, architectus Traiani temporibus II. 91. IV. 505. interfectus ab Hadriano. II. 82.

Apollonius (Rhodius) I. 227. 436.

Apollonius (Tyranensis) IV. 528. V. 437. infra, Philostratus.

Arpines Gadarensis, rhetor. VIII. 698.

Aratus. VIII. 94. 516. ἐν τοῖς Φανομένοις. X. 304.

Archilochi Parii μέλος. I. 685. 689. seq.

[P] Archimedes XIII. 286. Dorice scripsit II. 129. XII. 996.

Κεντροβαρικὰ, κατόπτρων ἐξάψεις, ἐπισκία etc. XII. 974. seq. Eius specula vistoria, quibus naues Marcelli incendit. II. 119. seq. 154. IV. 506. XI. 598. machinae variae. II. 103. seq. βαρυελκὸς πνευματικὴ, ὑδροσκοπικαί II. 155.

Machinis Archimedis est opus, prouerbiū. XII. 271. Senis Syracusii dictum: da mihi locum extra terram et mouebo terram. III. 60. seq.

Archytas, philosophus Pythag. Platonem a Polide nauarcho redemit et philosophiam pythagoricam docuit. X. 997. seq.

Archinus, Milesius, Homeri discipulus XIII. 642.

Arion κιθαριστής. I. 393. seq.

Aristarchus, grammaticus Ptolemaei, inuentor papyri. XII. 347.

Aristeas IV. 523. Proconnesius II. 724. seq. ὁ τῷ Καῦροβίῳ. VII. 679. seq. vbi Tzetzes ait, se in eius paucos versus incidisse.

Ἀριμάσπεια. II. 732. VII. 687. seq. vbi sex versus ex illis afferuntur,

Aristides I. 623. II. 14. ἐ τῶν ἐμάντων, ἀλλ' ἀκριβέντων. XI. 686. seq. Panathenaicus I. 852. ex Isocratis Panathenaico expressus. XI. 664.

Aristides antiquior, Athenis per ostracismum eiectus XIII. 458.

Aristophanes I. 623. VIII. 565. 570. IX. 307. 977. XIII. 295. 303. 312. Comicus idem ἑτάρας δεινότητος XI. 708. XII. 653.

Aristophanis Ἀχαρνῆς, XII. 662.

Βάτρραχοι. VIII. 436. seq. 462. X. 371.

Ἐγκώμιον πλούτου (Plutus) XI. 755.

Εἰρήνη. XII. 661.

Λυσιστράτη. XII. 662.

Νεφέλαι. XI. 543. 816.

Aristoteles III. 962. VII. 618. 624. IX. 114. XI. 851. seq.

In eius gratiam patria, Stagira, ab Alexandro instaurata. VII. 441. seq. *Fabr.* Locum corrigat *Meurfus* in *Morelli* V. C. Bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 443. *Havl.*

Ἀριστοτέλει βιβλίοι, VIII. 942. 947.

Arrianus. XII. 797.

Βιθυνικοῖς. III. 987.

Asclepiadae, medici. X. 727. XII. 638. seq.

Asclepiades II. 618. IV. 198. Attali regis grammaticus, membranas inuenit. XII. 349.

Asclepiodorus VII. 180.

Aspasia, Megaricum scortum. X. 961.

Athanasii siue alterius epistola ad Iulianum. XIII. 541.

[P] Atlas Libys primus astrologus V. 202 seq. XII. 137. ab eo Hercules artem accepit. 143. scripsere ambo de astrologia. 145.

Attacus. VII. 178.

Attali (regis Pergam.) grammaticus chartae et membranarum vsum inuenit. XII. 349. seq.

Attici rarius tenuant aspiratas. XI. 56. μακροῦργοι siue copiosi oratione. X. 5.

Attici hospitales, Lacones minime. VII. 288. seq.

Axones et κύρβας legum Solonis. XII. 351. seq.

Babriac, Βαβρεῖς ἑῶχοι XIII. 494. ἐν μυθιάμβοις τοῖς χωλοῖς. XIII. 258. 264. Γαβρίας. VIII. 516.

Bacidis χρησμολόγος oraculum. IX. 812. 816. 819.

Οἱ βαρβαρώτεροι. IX. 853. 855. etc.

Basilica, συνηγερῶν ἐξήκοντα βιβλία. XI. 112.

Basilus imp. X. 196. 226.

Belesys Assyrius, vir sapiens apud Sardanapalum. III. 411. seq. oraculis confictis Arfacem in coniurationem excitauit. 427. seq.

Bellerophonti perferendae datae a Proeto litterae ἐν πίνακι πτυκτῶ, (ἔπει γὰρ ἦσαν χάρται) VII. 822.

Brutus. VI. 327. eius scriba, ibid.

Bycco, Homeri seruus. XIII. 643.

Cadmus an litterarum inuentor. X. 443. seq. XII. 47. tres aspiratas inuenit, θ, φ, χ, VI. 810. Oraculum ei datum. X. 451. seq.

Cadmi et Harmonias sepulcrum. IV. 395.

Callicles. VI. 104.

Callima-

- Callimachus. IV. 393. VIII. 831. IX. 894. Cyrenacus. VIII. 839.
 Callisthenes. I. 328. III. 100. 387. 886.
 Callistratus, grammaticus Samius, primus simul litteris viginti quatuor vsus XII. 64.
Cato filium erudiens. III. 102. seq. XI. 694. *abstinentissimus* X. 632. seq. XI. 24.
 Catones duo, ambo philosophi et duces romani. III. 145. posterior, *Φιλοσοφικώτερος.* 151.
 Chaeremon, ὁ Αἰγύπτιος γραμματεὺς ἐν διδάγμασι τῶν ἱερῶν γραμμάτων. 395.
 Chaldaei. V. 212.
Chalybes, ferri inuectores. X. 524.
 Charillus, Lacónis Lycurgi frater VIII. 910.
 [P] Chritiani et ethnici scriptores, τῶν ἔξω γὰρ οἱ σύμπαντες πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἑσθ. IX. 310.
 Chronici scriptor III. 54. 321. 346. IV. 221. Vide Antiochenus, et Georgius.
 Chrysippus *διαλεκτικώτατος* VIII. 947.
 Claudius (Ptolemaeus) XI. 960. 1000. VIII. 597. 793.
Περὶ γῆς XI. 897.
 Cleopatra causam suam agens aduersus Ptolemaeum fratrem, iudice Iulio Caesare IX. 19. seq. Epistola ad Antonium IX. 39. Filius Sol, filia Luna IX. 80. in triumphum ducti ab Augusto IX. 80.
 Clitarchus VII. 50. IX. 570. 591. locus de tereidine XI. 835.
Clitomachus Thebanus, patriam ab Alexandro instaurari impetrans VII. 426. seq.
 Comici I. 593.
 Cratinus, comicus XI. 454. VIII. 263. sq.
Creophylus, Homeri hospes XIII. 659.
Βδέλυγμα τὸ Κρητικόν. III. 210.
 Critias VI. 132.
 Ctesias III. 99. 647. VII. 645. 714. 740. VIII. 986. IX. 569. 578. 579. 587. XII. 896. de Babylonis circuitu videtur veriora, quam alii, tradere. 580. Medicus, Ctesiochi filius I. 83. Persica libris XXIII. scripsit I. 86.
 Ctesiphon rhetor VI. 2.
 Cyrenensium numisma in Battum cum silphio III. 881. seq. VII. 187.
Daedali Atheniensis labyrinthus, Minoi in Creta factus, in quo Minotaurus XI. 551. seq. *alias* XII. 405. sq.
 Daniel propheta VIII. 54. Eius metaphrasin δὲ ἐπὶ τῶν composuit Eudocia Augusta X. 65. 92.
Daphnidis, Syracusani, canes quinque cum eo commortui IV. 261.
 Demades V. 345. VI. 113. 179.
 Demeas VI. 104.
 Demetrius Phalereus IX. 937.
 Democedes medicus, Crotoniates, gener Milonis III. 544. sq.
 Democritus II. 721. VII. 549. XIII. 86. seq. *πανδαῖς* IV. 529. Panum calidorum vapore per triduum sustentans vitam ibid. Hippocratis praeceptor VII. 963. Dario uxorem emorte-

te suscitaturum se promissit, si tria lucus expertum hominum nomina inuenerit X. 585. sq.

Demoteles, Demosthenis consobrinus VI. 376.

Demonax VII. 599.

[P] *Demosthenes*. V. 642. VI. 376. X. 290. XII. 580. propter ipsum Thebae euerfae VII. 404. 415. seq.

Ὀλύνθιοι λόγοι. XII. 701.

Συμμοριῶν λόγος. XII. 540. 543.

Dexiphanes Cnidius, mechanicus, *Phari conditor*. IV. 503. VI. 294.

Dexippus, philosophus, μύσης ὡς Ἰαμβλίχῃ IX. 498: Eius in *Categorias* euoluit Tzetzes 500. In Σκυθικά et alia illius scripta non incidit. 501. μόνον τὸ ἐν δ' ἀνέγνω, *solum unum scriptum legi*. Male enim interpres: *solum unum nesci cognoui*.

Diagoras, Melius. XIII. 376.

Rhodium I. 594.

Dictys Cres V. 834.

Didymus ἐν παροιμίαις. VIII. 19.

Dionis Chrysostomi, Prusaei, vituperatio caluitii. XI. 726.

Dio (Cassius) I. 700. II. 84. 133. 149. III. 82. 99. 154. 877. IV. 277. V. 109. Κοκκαιανὸς δὲ Κάσιος Δίων γραφαῖς Λατίνων (historia romana) VI. 528. IX. 573.

Diodorus Siculus I. 390. 593. 668. 700. 967. II. 14. 33. 131. 149. 559. 567. III. 82. 84. 99. 154. 386. 448. 939. VI. 471. 709. VIII. 989. IX. 526. 571. XII. 189.

Chronographus XII. 260. 268.

Dionysius ὁ κυκλογράφος. XII. 186.

Dionysius VIII. 728. περιηγήσει XII. 883.

Dionysius Halicarnassensis I. 701. III. 154. 878. IV. 277. 278. 399. V. 109. Rhetor. XII. 571.

Dionysius tyrannus, Platonis aequalis XIII. 140. dictum: αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίξουσιν οἱ μαρτοὶ βροτῶν V. 138—185. Eius tragoediae V. 160. 178. Philoxeno ne utiquam probatae X. 844. seq. Platonis scriptis inuidens eum Polidi vendidit X. 871. sq. V. 149.

Λύτρα Ἐκτορος. V. 180.

Κατὰ Πλάτωνος V. 182.

Dionysii columna (non Thebani et Zaboscutelae sed) Aegyptii, qui etiam Noë, Ofiris. VIII. 584. sq.

Dioscorides ἐν τοῖς ζωομοῖς καὶ μέτροις. XIII. 307. 311.

Draco legislator V. 341. sq.

Draco Hippocratis F. medicinam ab eo edoctus VII. 969.

Elias zelus III. 202.

Empedocles VII. 549. XIII. 80. vbi quinque eius versus de deo. Φιλόσοφος [P] μέγας, ob-
fcauritatem sermonis dixit μελάγχροον, XII. 575. Melitonis F. κωλυσανέμας IV. 526.

Τῷ τρίτῳ τῶν φυσικῶν VII. 523.

Ἐγγλωτ.

Ἐγγλωττογάσας, qui lingua sua se alit, χειρογάσας, qui manu, νοογάσας, qui ingenio.
ὅς λογισμῶ συγγράμματα συντάττων, ἐξηγήσας καὶ εἰχας καὶ ποιήματα, τρέφει αὐ.
τὸν ἐκ τούτων X. 775.

Ἐγκύκλια μαθήματα τὰ λυρικά κυρίως ἀπὸ τῆ κύκλω τὸν χερσὶν τὸν λυρικὸν ἐξῶτα ἀνδρῶν
ὄντα πεντήκοντα λέγειν τὰς μελωδίας XI. 522. seq.

Eraminondas alienus ab auaritia. X. 620. seq. XI. 24. *pro duabus filiabus Leuſtriam et Manti-*
neensem reliquit victoriam XII. 473.

Ephorus XII. 260.

Epicharmus inuentor litterarum ζ, ξ, ψ, VI. 809. XII. 49. seq. Eius dictum νῆς ὀρεᾶ etc.
V. 52. VII. 874. XII. 440.

Epicuri secta VIII. 982.

Epigramma in Lacedaemonium desertorem XII. 381. In imaginem Alexandri a Lysippo fa-
ctam VIII. 426. XI. 108. Sardanapali III. 450. VII. 792. Herculis in Asbolum V.
134.

Epimenides V. 629.

Erasistratus VII. 173.

Eratoſthenes ἐν ἐρμῇ XIII. 565.

Etymologi XIII. 589.

Euangelium VIII. 46. IX. 249. ἐν ταῖς γραφαῖς ταῖς ἱεραῖς ταῖς τῶν εὐαγγελίων 270. ταῖς
ἱεραῖς λόγια. vide et IX. 322. X. 127.

Eudnlus VI. 64.

Eudocia Augusta, Leontii filia X. 57. seq. 90. seq. discipula Hyperechii et Orionis gram-
maticorum 59. eius μεταφράσεις Zachariae et Danielis δι' ἐπῶν 64. 92. Ὀμηροκάντρες 93.
Alia Eudociae scripta, vt metaphrasis Oclateuchi, non visa Tzetzae 66.

Eudoxus VII. 647.

Eupolidis canes fideles IV. 245.

Euripides I. 330. 433. II. 708. V. 470. VI. 512. 581. VIII. 315. XIII. 533. *Theramenis praec-*
ceptor, qui ab astutia dictus cothurnus. XII. 500. seq.

Ἄλκησις II. 808. sq. vbi ἔφη legendum pro ᾠφθῆ.

Ἀνδρομάχη. II. 664.

Ἀυτολύκω, σατυρικῶ δράματι VIII. 461.

Ἐκάβη I. 513. III. 259. X. 161.

Θησεύς XI. 557.

Μήδεια XII. 313.

[P] Ὀρέση VIII. 317. VI. 950.

Ῥῆσος IV. 965.

Τήλεφος IX. 977. 980.

Φοινίσσας VIII. 317.

Ezechiel propheta (Ἰζεκιήλ) X. 251.

Vol. XI.

Ii

Fabulae

Fabulae IX. 916. *οι μυθογράφοι* IX. 944. X. 42.

Famosa charta. Φάμωσα XIII. 489.

Gabrias. vide Babrius.

Galenus II. 32. VII. 809. de eo plura XII. 7. seq.

Gelades Argivus, statuarius, Phidiae magister VII. 930. *Eius Hercules* VIII. 327.

Gelimeris ad *Belisarium* literae III. 328. seq.

Georgius chronicus, II. 33.

Georgius Leontinus, Hippocratis praeceptor VII. 962.

Gregorius Nazianzenus, infra in Maximo.

Hebraica nomina. *Ἑβραϊκῶς τὸ ἰαὼ αἰράτον σημαίνει, ὁ Ἰωνᾶς περιτρεῖται, ὁ δ' Ἰωάννης χάριν* VII. 250. *Insula Indica Ἰνδάτ.* VIII. 652. *Φοῖνιξ δὲ γλῶττα Γάδαρα λέγει τὴς λιθοστρώτης, ὡς οἱ Ἑβραῖοι Γαβαθὰ τόπος τὴς λιθοστρώτης* VIII. 692. 699. *Iacob πτερυγίης.* IX. 182.

Heraclitus II. 721.

Hercules, Iouis astrologi F. *ἐν διαθήκαις ἔγραψεν ἐόντως ἀνωνύμως* II. 203. *Χρυσῶ καὶ ἐπιγράμματι κοσμήσασα (lege κοσμήσας τὰς) κεραίας* II. 267. ab Atlante astrologiam edoctus V. 269. XII. 143. de astrologia scripsit 145. certamina ab Eurystheo ipsi imposita XII. 512. V. 111. sq. epigramma in Asbolum V. 129. 134. sq. astrologus, poeta, philosophus et magus V. 131.

Hermes, Maiiae F. XII. 592. *Ἑρμῆ ἀντρον*, liber, XII. 612, 615.

Hermes trismegistus, inuentor litterarum V. 205. 781. sq.

Hermogenes VIII. 123. progymnasmata duodecim XI. 117. seq. *ῥάσεις* XI. 198. *περὶ εὐρέσεων* libri quatuor, XI. 207. 264. sq. *περὶ μεθόδου δαιμόνητος* VIII. 103. XI. 305. 355. *ἰδεῶν* libri duo. XI. 315.

Hero *μηχανογράφος* II. 152. XII. 976. sq. *ὕδρικα, πνευματικά, βαρυελικά, θαλασσοδομέτραι* id.

De Herode rege XII. 1000.

Herodiani grammatici *κανὼν ὁ καθόλος* XII. 606.

Herodianus *ἐν χρονικῇ* laudatur Chiliadis sextae titulo historiae quinquagesimae quintae, respiciunturque libri historiarum Herodiani qui exstant.

[P] Herodorus Ponticus. II. 209. 366.

Herodotus I. 19. 51. 145. 409. 825. 831. 853. II. 14. 568. 735. III. 99. 398. 410. 560. 647. 954. VI. 712. VII. 681. VIII. 447. 790. 986. X. 199. filius Oxyli, III. 388. 543. VIII. 8. *ἐν μέσais ταῖς ἐννέα* IX. 575.

Hesigenus. I. 469. VII. 645.

Hesiodus VI. 745. 834. VII. 233. VIII. 42. IX. 340. 361. 727. seq. eius aetas XII. 165. 199. XIII. 650. *Ascræus* IX. 346. Homero *ὀλίγον ὑστερότερος* id est posterior annis quadringentis. XII. 168. circa undecimam Olympiadem. XIII. 651.

Theogonia X. 516.

Hesiodus

Hesiodi Βίβλος ἡμερῶν XII. 174. ἔργα καὶ ἡμέραι. XI. 875. VIII. 36. X. 301. ad fratrem Persam IX. 727. 732. X. 217.

Βίβλος ἀσπρικῆ. XII. 170. vbi tres versus ex illo opere.

Tzetzae notae in Hesiodum. IV. 920. VI. 842. ἡσιόδοον καὶ παλαιὸν ἔημα VIII. 35.

Hesychius illustris III. 877.

Hierocles φιλιζορσιν ἐν λόγοις, VII. 717. 725.

Himerius. VI. 328.

Hippocrates [VII. 155. seq. conf. infra, in vol. XII. p. 680. sq.] VII. 880. 885. Asclepiades X. 725. De Hippocrate eiusque genere plura VII. 945. seq. apud Coos βιβλιοφύλαξ, τὰ παλαιὰ τῶν ἱατρῶν ἐνέπρησε βιβλία. 955. scripsit libros tres et quinquaginta. 971. Hippocrates septem. 975. seq.

Hipponax. V. 743. seq. XIII. 322. μέτρω χολῶν ἰάμβων. X. 380.

Hippostratus. VII. 369. 647.

Hippiasus Milesius III. 458. seq. IX. 217. seq.

Homerus I. 228. 317. 330. II. 383. 630. 652. III. 12. 959. IV. 34. seq. 418. 960. 972. V. 8. 17. 24. 70. 73. 309. 320. 439. 552. VI. 721. 740. VII. 74. 113. 841. 844. 869. 897. VIII. 74. 78. 98. 176. 178. 209. 223. 227. seq. 247. 250. 383. 480. 516. 747. 902. IX. 690. 717. 796. 922. X. 12. 190. 235. 240. X. 512. seq. 613. XI. 381. 429. 715. 720. 758. seq. XII. 80. 185. 530. 782. 807. 851. 876. XIII. 36. 40. 66. 68. seq. 132. 138. 219. 351. 356. 412. 533. 572. 575. eius patria (Smyrna), genus et familia. XIII. 630. seq. aetas XII. 185. seq. mors XIII. 652. seq. βιβλία τῷ Ὀμήρῳ δὲ τρία εἰσὶ καὶ δέκα XIII. 645. aenigma. XIII. 661. Astrologiae peritus XII. 159. seq. ὁ πάνσοφος, ἡ θαλάσσια τῶν λόγων. XIII. 627. τὸν ὑπὲρ πάντας ἅπαντα τὸν Ὀμηρον τὸν μέγαν. XIII. 670. Iliade VII. 344. 379. VIII. 146. τῇ γάμμῃ [P] Ἰλιάδι, IX. 691. τῇ βῆτα ξαψωδία VI. 309. IX. 717. 922. 932. τῇ γάμμῃ ξαψωδία V. 8. 320. XII. 530. τῇ τῆς δέλτα ξαψωδία X. 333. τῇ ζῆτα V. 24. ἐν ἰῶτα X. 235. τῷ Ὀμήρῳ γράμματα. V. 17. Odyssaea III. 959. VI. 552. 740. VIII. 13. 61. 215. IX. 379. 753. 933. βιβλῶ τῆς Ὀδυσσεύς X. 310. 315. 888. X. 429. XII. 782. Εἴτ' ἔν ἐν Ἰλιάδι γε, εἴτε τῇ Ὀδυσσεύς, ἐκ ἔχω λέγειν ἀκριβῶς, τέως Ὀμήρῳ τῷ το. VIII. 180. Tzetzae exegetis Homeri et metaphrasis ἡμαξομέντοις εἴχοις ad Augustam. IX. 282. seq.

Homerus non solet putamina fabularum explicare. Ὅπως ἀν μὴ τὰ ἐλυτρε τῷ μύθῳ ἀναπτύξῃ, X. 947. ἐκ τῶν Ὀμήρῳ κολλήσεως, παρωδία. XIII. 351.

Margites Homeri IV. 868. VI. 599.

Homocentra VIII. 119.

Homerus Byzantius, filius Andromachi et Myronis poetarum. XII. 210.

Homerus Phocensis. XII. 209.

Hyperechii grammatici discipula Eudocia Augusta X. 59.

Hyperides contra legum transgressores VI. 93. contra Timarchum et Demosthenem. VI. 105.

Iamblichus VII. 496. 541. 577. Iamblichi discipulus Dexippus IX. 498.

Iambulus VII. 645. 726. seq.

Iohannes Lachanas, grammaticus τῷ Ζαβαρεῖ, ad quem scribit Tzetzes IV. 467. 472. 559.

Hieronis Syracusani os male olens. XIII. 388. seq.

Ioannes Malalas. V. 833. VI. 582. supra, Antiochenus.

Iobus III. 21. seq. Aufites X. 285. Iobi liber III. 29. X. 136. seq. 145. seq. 285.

Ion Chius III. 957.

Iosephus ὁ Θαυμαστὸς ἱερεὺς Ἑβραῖος ἐν αἰλώσει. V. 510. 543.

Ismenias Thebanus, tibicen. VII. 408. X. 413.

Ilocrates XII. 569. Theodori αὐλοποιῶ filius. XI. 652. aequalis Alcidas XI. 747. timidus, qui non posset duos simul discipulos instituere. XI. 664. seq.

Epistolam foederis ad Philippum tardius absoluit, quam Athenienses pacem actionem XI. 676. Epistola ad Athenienses, qua ait, illos prius pacem cum Philippo composuisse, quam ipse formulam foederis ἐπιστολὴν συμβάσεων absolueret. XI. 679.

[P] Laudationes et consultationes ad Euagoram et Nicoclem, et adhortationes ad Demonicum, Euagorae filium. XI. 658. seq.

Δικανικοὶ λόγοι. XI. 657. λόγοι βασιλικοί. IX. 941. παραινέσεις ibid.

Panegyrici et Panathenaici, quem expressit Aristides XI. 663. seq. decem annis in Panathenaico Ilocrates elaboravit. 672.

Ῥητόρων τέχνη. XI. 654. IX. 935. 941.

Judae osculum. VII. 914.

Iulianus imp. VI. 964. κασσιταυρος. XIII. 546. Ἰουλιανῶσι λόγοι. I. 357. Athanasii siue alterius ad Iulianum epistola. XIII. 541.

Iulius III. 955. Caesar 76. seq.

Iulius Pollux. Vide Pollux.

Ἰῶλος, hymnus. XIII. 564.

Iupiter, rex, astrologus II. 153. 696.

Laconica scytale. IX. 134. seq. Lacones βραχυλόγοι. V. 317. X. 6. XII. 517.

Laius, qui pestem Antiochi tempore sedavit. IV. 527.

Latinorum δῶνοσκοπήμα. XIII. 187.

Leagoras. VI. 367.

Leonides de animalibus. IV. 167.

Leucippi discipulus Democritus. XIII. 87.

Leuitici liber XI. 862.

Libanius VIII. 24.

Lucae evangel. locus c. 23. v. 31. Illustratus XIII. 498. seq.

Lucianus II. 32. 602. 631. 784. IV. 954. VII. 171. Syrus IV. 667. Rhetor VIII. 398.

Laus muscae XI. 723.

De calumnia VIII. 396. seq.

De lamia IX. 953.

Lycophron

Lycophron I. 330. II. 671. 703. IV. 997. V. 97. 304. 738. VI. 517. XI. 590. XIII. 114. 118.

Ἀλεξάνδρῳ V. 3. multas tragoedias scripsit, VIII. 484. Tzetzae commentarium in Alexandram alius, nescio quis, pro sua venditans discipulis, perstringitur VIII. 486. seq. 813. ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοὶ ἐξηγηθεῖσι IX. 961.

Lycophrones plures. VIII. 479. seq.

Lycurgi lex I. 695. XII. 378. frater Charillus VIII. 907.

Lycurgus, Thraciae rex, de cuius edicto, ne vites plantarent V. 37. seq.

Lycurgus orator. VI. 97. 100.

Lycus III. 811.

[P] Lyrici primum scripsere sine mercede, vsque ad Simonidem. VIII. 816. Lyricus chorus supra, in ἐγκύκλιᾳ μαθήματα.

Lyfias rhetor. II. 14. VI. 41. XI. 670. 682.

Lyfimachus Cyrenaeus. VI. 921.

Lyfippus Sicyonius, faber aerarius, ἀνδριαντοεργάτης. VIII. 417. seq. cuius imaginibus gaudebat Alexander M. XI. 104. Temporis imago a Lyfippo facta. VIII. 431. X. 269. 281. seq.

Macareus Perinthius VIII. 381.

Marcus imperator. VII. 800. seq. VIII. 225.

Marsyas Phryx, philosophus, tibiarum reperter. I. 353.

Maximus ἰστορίων τοὺς λόγους, ἃς ἰστορίας ἔγραψε Γρηγόριος ὁ μέγας. IX. 866.

Megiftias Acarnan, vates apud Lacones. X. 683. seq.

Melissus ἐν Δελφικοῖς. VI. 936.

Melodus εἰς τὴν ἠρωδιάδα. X. 53. 87.

Meton, Pausaniae F. Atheniensis astrologus. X. 535. XII. 127. seq. ἄριστος ἀερολόγων, 218. de mundo interituro sententia 220. seq. enneadecaëteris. 132.

Milo Pythagorae σύγχερονος. II. 561.

Minucianus rhetor. XII. 570.

Mnaseas ὁ Παταρεὺς (ita leg. pro ὁ πτατᾶ) ἐν τοῖς αὐτῇ βιβλίαις. IX. 870. 893.

Momus et Lamia aliorum quae sunt vident, sua non vident IX. 944. seq. quod nec ipse Momus possit reprehendere. XII. 567.

Monachorum philosophia, ὅντως φιλοσοφία δὲ τῶν μοναζῶν τῶν ὄντως. X. 599.

Moyfes. IX. 104. 472. X. 119. 124. 177.

Mosele Aegyptiis Neptunus. IX. 164.

Musaeus de Hero et Leandro II. 435. X. 519. XII. 943.

Myro poëtria, mater Homeri Byzantii. XII. 211.

Myro χαλκεργός, VIII. 371. seq.

Οἱ μυθοεργάται. II. 764. V. 237. 463. VII. 307. VIII. 799. IX. 403. X. 930.

Nicander I. 358.

Θηριακοῖς. I. 266. 299.

Nico, architectus et geometra, Galeni medici pater. XII. 10. seq. alius Nico pictor. XII. 561.
Nicon ex Telchinibus. XII. 938.

Nicomachus, Aristotelis pater, Asclepiades. X. 728.

[P] *Noë Dionysus et Osiris* X. 463, XII. 138. V. 208. 791.

Ex Numerorum libro, Phineas historia. XII. 524.

Ouesicritus (apud Aelianum) III. 940.

Oppianus I. 410. III. 1000. IV. 167. 638. VIII. 113. *ἐν τῇ αὐτῇ ἀλιευέσῃ βιβλῷ*. X. 481.

Oracula I. 110. 192. 387. 422. 881. II. 426. VI. 808. VII. 420. VIII. 4. IX. 489. seq. 616. seq. 658. 670. 810. 865. 869. 879. 881. 884. sq. X. 383. 396. 448. 455. seq. XII. 105. 113. 787. XIII. 102. 112. 653.

Orionis grammatici discipula Eudocia Augusta. X. 60.

Orpheus I. 229. V. 132. VI. 947. 949. X. 12. XII. 181. XIII. 576. Thrax ἐξ Ὀδρυσσῶν, πατριδος Βισαλτίας IX. 334. musicus insignis 335. seq. Orpheus magnus, aequalis Herculis. XII. 107. 181.

Ἐν Γεωργοῖς. IV. 172. seq.

Δωδεκαετηρίδων initium. XII. 154.

Ἐφημερίδων primi versus. XII. 150.

Ἐν λιθικοῖς. II. 858. sq. IV. 287. 402. XII. 183. 608.

Musica Orphei IV. 478. genus I. 305. seq. VIII. 9. seq. a Thressis discerptus XIII. 160.

Oseas propheta. X. 95.

Palaephatus II. 683. VII. 10. Stoicus II. 838. *πλείω σαθρὰ* plura putida scribit. ibidem. *μεγάλα δ' ἀβρυνομενός. τις ἐν ἀλληγορίαις Παλαίφατος φιλόσοφος ἐκ ζωικῶν τῶ γενεῖς μηδὲν δὲ λέγων ἐδαμῶς τῶν ἐπαξίων λόγῳ πλὴν μόνον ἐν Ἀλκίτιδι* etc. IX. 407. seq. *ψυχρῶς καὶ ταῦτα πλὴν μόνον λαλεῖ πρέποντα Παλαίφατος καὶ φιλόσοφῳ ζωικῶ* (adde 455.) *καὶ κομπολακυθῶσιν* 414. seq. 426. 429. *ἔγνωσ Παλαίφατέ μοι ὅπως ψευταίσεις καὶ λαλεῖς ἐδὲν ἡκριβωμένως.* 440. 472. X. 425. seq.

Ὁ ἐκ περιπάτου. I. 557. Physicus X. 426.

Palamedes Nauplii fil. III. 172. an litterarum inuentor. VI. 804. seq. X. 443. 470. XII. 40. 68. nunquam iratus fuit. III. 175.

Pappus II. 152.

Parmenides VII. 522.

Parrhasius Ephesus, pictor. VIII. 399. seq.

Pausanias ἐν Ἀντιστοχέαις κτίσει, VII. 168. *De alio Pausania antiquiore duce* XII. 474. seq.

[P] Pelops medicus, Galeni praeceptor. XII. 18.

Periander I. 403.

Periclis decretum Megarenses a foro Athenis prohibens. X. 952. sq.

Perittas, Περितταῖς. VII. 178.

Peris.

Perfarum lex contra ingratos. III. 641. sq. *σκάφενσις* X. 885. Persae *μακρόχαιρα* vocant τα-
νυόζαρη. VIII. 950. beneficos *ὀροσάγγας* X. 746.

Petrus, apostolorum *κηπίς*. XIII. 55.

Phaenno Epirotica VIII. 550. 551. IX. 815. 821. X. 13. eius versus sex hexametri VII. 559. sq.

Phalaris, Pythagorae aequalis XII. 453. 464. XIII. 139.

Epistolae I. 669.

Phayllus Crotoniata, *quinquertio* XII. 641.

Pherecydes. vide Thales.

Pherenicus (poëta). VII. 652. 677. 681.

Phidias statuarius XII. 559. *Geladi Argiui F. amico suo Agoracrito Pario tribuit, eiusque
credi voluit, quas ipse sculpserat, imagines Nemefin Rhannufiam et Iouem* VII. 930. seq.
aliae eius imagines. VIII. 336. seq. Optices et geometriae peritus. VIII. 348. 360.

Philetaerius *ἐν λιμενοποιίαις* II. 87.

Philistus historiographus honoratus apud Dionysium X. 830.

Philo, Pappus *καὶ παῖς* (ita lege pro *παῖς*) *μηχανογράφος* II. 152.

Φιλέγελως (an Lucianus) VIII. 977.

Philolai Pythagorici librum a viduis emit Plato X. 798. seq. siue Platoni Dio potius XI. 43.
pro centum minis X. 894. XI. 5. e quo scripsit Timaeum et reliqua X. 806. de anima, et
Timaeum et alia. XI. 8. sq.

Philostephanus (poeta) VII. 652. Eius versus hexametri afferuntur 670. seq.

Philostratus II. 784. Rhetor XII. 572. Tyrius VI. 303. Atticus VI. 304. vita Apollonii V.
394. *ἐν βίῳ Τυανέως* IX. 576.

Philoxenus Cytherius, dithyramborum scriptor, maluit damnari ad latomias, quam Diony-
sii tragoedias laudare V. 152. sq. X. 841. sq.

Phoenix, Achillis praeceptor, an inuentor litterarum? X. 443. 471. XII. 69.

Phrynichi tragoedia de capta Mileto, propter quam ille mille drachinis multatus est ab
Atheniensibus VII. 998. seq. prohibitum illam docere VIII. 2.

Phylarchus IV. 288.

[P] Pindarus I. 668. 688. II. 617. 705. III. 253. 884. IV. 393. 774. V. 466. VI. 901. VII.
20. (Thebana lyra) 81. 698. seq. IX. 403. 484. X. 732. filius Daiphanti I. 8. 618. eius
aedibus parcere iussit Alexander, quum Thebas euenteret, *τέλην, εἰπὼν, μὴ καίτε
μισοποιῖς Πινδαίρε, ἐπῆνεσε γὰρ πρόγονον Ἀλέξανδρον ἐκεῖν.* VII. 412. seq.

Pisides. III. 54.

Plato philosophus X. 534. 548. XIII. 140. ex Cynocephalis, vico Thebanorum oriundus,
Aristonis F. alio nomine Aristocles XI. 853. seq. venditus a Dionysio. V. 139. seq. ven-
ditus Polidi, nauarcho Spartiatae X. 865. seq. 874. a Polide eum redemit Archytas X.
998. ter Siciliam adiit X. 994. dialogos suos Dioni et Dionysio aliisque vendidit X. 791.
seq. 813. XI. 38. obsoniorum conditurae artem tenuit. X. 820. XI. 40. diuitibus ac
tyrannis adscutatus 823. seq. ab Aeginetis prope obrutus lapidibus X. 950. 970. an in-
uentor

- ventor ἤττενος λόγος. XI. 706. ὁ πάνσοφος. VII. 543. amicorum nomine dialogos edidit. VII. 943. ἐκ συγγραφῆς τῆ Πλάτωνος προσάπτεται Σωκράτη. VIII. 34. vituperatio rhetoricae (in Gorgia) XI. 730. seq. 738. seq. ideae VII. 613. Leges VIII. 937. εὐδαίς ἀγεωμέτρητος εἰσὶτω. VIII. 974. Timaeo VII. 543. 625. Vide et supra, Philolaus, ac Sophron. Infidatus regno Dionysii, Dionem ad tenendas regni habenas est hortatus V. 174. seq.
- Plato comicus I. 517.
- Plutarchus I. 20. 820. II. 14. 32. III. 154. 398. 877. IV. 197. 385.
Παραλλήλοις IV. 932. VI. 519. 667.
- Plutarchus iunior I. 343.
- Poëta (Homerus) VII. 869.
- Poetae graeci, in Aegypto instituti. X. 498.
Οἱ νεώτεροι τῶν ποιητῶν IV. 996.
- Poli tragici aëtoris canis fidelissimus IV. 263.
- Iulius Pollux ad Commodum imper. scribens VII. 772.
- Polycletus, pistor et statuarius optimus VIII. 320. eius κανῶν XII. 557.
- Polygnotus, pistor XII. 561.
- Porphyrius VII. 496. 541. 577. ἐν βίᾳ φιλοσόφων XI. 534.
- Posidippus (poeta) VII. 656. VIII. 649. eius versus hexametri afferuntur. VII. 661. seq.
- Praxagoras, Hippocratis discipulus VII. 970.
- Praxiteles λιθεργὸς VIII. 376. seq.
- Proclus philosophus de sphaera XII. 451.
- [P] Procopius Caesariensis I. 358.
- Pronapides, Homeri praeceptor XIII. 634.
- Propheta X. 59. ἀπὸ βιβλίας, προφητῶν συνόψεις κεκτημένης X. 110.
- Protagoras VII. 648. Sophista XI. 713.
- Prouerbum μέσης τῆς τραωδίας, hoc est, vulgare: μὴ ἔχων δαίμονα ἡγόρασε γερῆν XII. 515.
- Psalmi locus IX. 359. seq.
- Psammitichus, Aegypti rex. Ψαμμιτίχης φρενὶς χρεῖαν ἔχω XII. 273.
- Mich. Pselli, qui centum annis ante Tzetzen scripsit, laus pulicis 721.
- Ptolemaeus, vide, Claudius.
- Ptolemaeus rex, φιλολόγος καὶ παντὸς καλῆς ζητήτης καὶ φιλοθεάμων III. 87. idem de mirabilibus Indiae citatur VII. 648.
- Ptolemaeus Hephaestion ad Tertullam. VIII. 387. seq.
- Pythagoras IV. 525. VII. 155. 548. X. 534. Pythiadis Samiae et Mnesarchi F. id. Eius genus aetas etc. XI. 67. seq. silentium quinquennale VIII. 280. vitam βραχυχρόνιον paulisper se abscondens innuit. 283. apud Phalaridem per quinque menses veratus XII. 436. sq.
- Pythagorici libros suos vendere iureiurando prohibentur X. 800. seq.

Python

- Python Byzantius VI. 187. seq.
 Quintus, Κένυτος ὁ Συμωναῖος II. 488. seq.
 Regum libri, βιβλος τῶν βασιλειῶν. X. 117.
 Rheginus I. 469. VIII. 645.
 Rhetorum πεντάβιβλος XI. 113. seq. vide, Hermogenes.
 Οἱ ῥήτορες ἀθήριοι IX. 667. ὡς ῥήτωρ ἀλκιμαρχεῖ. v. 242.
 Rufus medicus. VI. 300.
 Salomon I. 293. VII. 796. IX. 279.
 Salonius, Catonis servus ac scriba, vir doctus III. 313. VI. 310.
 Sampson, Manoë filius. IX. 103.
 Sarabas de arte coquinaria. X. 818.
 Sarpedon, Catonis iunioris paedagogus. III. 194. Catonis scriba VI. 325.
 Scylacis Caryandensis liber VII. 630. seq.
 Scythice κάρμ, ciuitas, παλὰκ pisces. VIII. 777.
 Septuaginta duo interpretes. XIII. 537.
 Seriphon, Homeri F. XIII. 637.
 Seth, iuuentor literarum. VI. 783.
 [P] Seruilius consul et Caesar. Rom. VII. 360. vbi male interpres de Seruiliis et Saris pro de Seruiliis Caesaribus περὶ Σεραβιλίων Καισάρων.
 Sibylla VII. 550. 566. seq. (adde Io. Meursii Cyprum lib. 2. cap. 18.) ἡ σοφωτάτη γυναικῶν. 574. χρησμός. IX. 814. 821. seq. X. 13.
 Simnias ἐν Ἀπόλλωνι. VII. 695. seq. vbi plures ex illis versus hexametri adferuntur.
 Simocattus III. 100. VIII. 518.
 Simonides duo, vnus Sannius, Amorgi F. alter Ceus. I. 619. XII. 53.
 Simonides inuentor η et ω litterarum. VI. 807. XII. 51. eius victoriae quinquaginta quinque I. 636. IV. 487. Epitaphium I. 635. quinque versus de Orpheo I. 309. seq. ᾄσμα de Marfya I. 372. de Areo I. 431.
 Epigramma in eum, quem ipse sepelierat. I. 630. seq. primus carmina mercede scripsit X. 788. VIII. 817. seq. vbi de duabus eius arcis. Non scripsit hymnos in Deos διὰ τὸ ἀνάγκυρον, quod nullam inde mercedem ferret, sed laudes puorum. 833. seq.
 Silyphus Cous, Teucris scriba, qui ante Homerum Iliadem scripserit. V. 829. seq.
 Socrates X. 720. VIII. 234. seq. XI. 710.
 Solonis legum ἄζονες quadrati et κύβεις triquetri. XII. 351. seq.
 νομογράφος I. 23. προφητικῶς quaedam dixit de Croeso I. 44. III. 233. seq. VIII. 194. a Thalete monitus V. 359. seq.
 Σωφὶς chronographus. V. 203.
 Sophocles V. 448. VI. 515. X. 300. 581. XII. 577. Sophili filius III. 271.
 De Oedipode XII. 492. Ajax furens III. 271. Flagellifer VI. 656. Electra VII. 240.
 Vol. XI. Kk Sopho-

Sophonias propheta. X. 103.

Sophonis Syracusii mimos emit Plato et ex eo dialogos scribere imitatus est X. 807. seq. XI. 9. seq. emti a Dione pro Platone XI. 4. 43.

Soranus VL 300. Ephesius de vita Hippocratis, VII. 987. *Fabr.* VII. 198. se, proficitur, ex Ephesio Sorano res Hippocratis exposuisse. vid. infra in vol. XII. p. 680. seq. *Hark.*

Sofibius *ὡς ἐν τῷ Δάφνιδι Φησι Σωσίβιος Ἰάμβους.* II. 595.

Soterichus VII. 74.

Sotion VII. 647.

Staphylus Naucratis. IX. 834.

Staficrates Bithynus Alexandri M. faber aerarius. VIII. 409. seq. IX. 96.

[P] Stafini *ἐπη.* II. 710. seq. *κύπρια συγγράμματα* scripsit, quae plerique dicunt, Homeri fuisse, cuius ille filiam duxit Arsephonem. XIII. 638.

Stephanus, diaconus et martyrum primus X. 131.

Stephanus Byz. III. 816.

Stelichorus I. 640. seq.

Μέλη. I. 682. IV. 488.

Strabo. VII. 723. VIII. 608.

Strato Physicus. VIII. 608.

Stypes *᾽* (Στυπῆς) patriarcha IX. 971. In eam comoedia cuiusdam, quem Tzetzes per contemptum *βιβλοπάπαν* vocat IX. 970.

Suetonius *ἐν παιδείᾳ* de ludis graecorum VI. 875.

Synefius VI. 355. eius laus caluitii. VI. 725.

Σύρων γραφαί fabula de regina Dercetone in piscem mutata IX. 509. τῇ Σύρων καὶ Ἐβραίων δὲ κατ' ἴσον (ita leg. pro κτίσον) *διαλέκτῳ μελῶν* δημοῖ βασιλίσσαν, ὁ μάλιστα βασιλέα. IX. 776.

Talassio Latinorum, Hymenaeo Atticorum respondens. XIII. 613.

Tantalus *ἀρχιγεγεὺς* et physicus. V. 458. seq.

Tarichaeus *ἐν παρσιμαίαις.* VIII. 19.

Terpander κιθαρωδὴς. I. 385. seq.

Teucer Phalaridis scriba V. 837. seq. XIII. 147.

Thales IV. 529. Pythagoras cum Thalete audiuit Pherecydem, XI. 37. Solon a Thalete monitus V. 359. seq.

Eius machinae et lunaria fossa. L. 821. IV. 497.

Thamyris musicus VII. 93. seq. *ποιητῆς γενναῖος συγγράψας κοσμογένειαν πενταχιλίαις σίχοις.* 97.

Theagenes *ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης* VII. 313.

Thearion scripsit de arte coquinaria X. 818.

Them-

nn) *Leo Stypiotes* patriarcha CPol. ab ad a. 1134. a. 1143.

Themistius VI. 329.

Themistogenis Syracusii nomine suam Cyri anabasin edidit Xenophon. VII. 940.

Theocritus II. 580. XII. 945. Chius III. 65.

Theodectes Rhetor. XII. 570.

Theodoritus ἐν βιβλῳ τῇ ἰδίᾳ ἣν Θεραπείαν ἔγραψεν ἑλληνικῶν παθῶν δὲ IX. 867.

Theodorus Psalter IV. 265. vbi de cane eius fidelissimo.

Theodorus medicus sub Mauritio imp. Chaganum amicum fecit romanis III. 236. IV. 574.

[P] Theodorus Samius, Teleclis F., sculptor insignis VII. 214.

Theolaus Homeri F. XIII. 637.

Theologus, (Gregorius Naz.) V. 99.

Theophilus Pro-Consul, patricius, quaestor et praefectus CPol. ἐν Θεμελιώσεσι παραδ-
λασσίου II. 88.

Theophrastus, Tyrtamus ante dictus XI. 860. IX. 936. memoria valens 938. aetatis anno
XCIX. scripsit χαρακτηῆρας 942. sq.

Theopompus ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας XII. 359.

Theramenes. vide Euripides.

Thersites contumeliis in heroes celebris VII. 898.

Thessalus Hippocratis F. artem medicam ab eo edoctus VII. 969. seq.

Timaens IV. 277. Siculus.

Timanthis pictoris Palamedes VIII. 404.

Timarchus, Arizeli F. orator contra Aeschinem VI. 10. contra Demadem VI. 17. contra Neac-
ram VI. 36.

Timon Echecratidis fil. misanthropus XII. 274. sq.

Timon in sillis X. 811.

Timothei grammatici Gazaei, qui Anastasii imp. temporibus scripsit (de animalibus) IV.
168.

Tragicorum πικτιδες III. 312 321.

Tryphiodorus IV. 997. VI. 865.

Tyrtaeus I. 692. seq.

Μέλη IV. 488.

Virgilius II. 31.

Vranus ἐν τρίτῳ Ἀραβικῶν VII. 731. seq.

Vulcanus Aegyptius tempore Noë, inuentor ignis et artium quae igne exercentur X. 492. seq.

Xenophanes VII. 522.

Xenophon I. 51. 56. III. 646.

In Cyropaedia III. 562. Anabasin Themistogenis Syracusii, amici sui nomine edi-
dit VII. 940.

Zachariae prophetae metaphrasin δὲ ἐπὶ αὐτῶν scripsit Eudocia Augusta X. 64. 92.

Zenothemis (poeta) VII. 652. 678. ἐν τῷ περιπλῶ 684. vbi distichon ex eo adfertur.
Zeus et Amphion. vide Amphion.
Zeuxis Ephesus, pictor VIII. 389. sq. 403.

[P] VI. CONSTANTINVS HARMENOPVLVS ad medium duodecimum saeculum refertur a multis, et nominatim a *Caueso* ^{oo)} et a *Petro Baelio* (Reponse aux questions d'un Prouincial tom. I. chap. 53. p. 482.) quare hoc etiam capite illi locum dare volui. Verius tamen est, medio saeculo decimo quarto deinceps illum floruisse, vt ex iam dicendis patebit. Natus est circa a. 1320. CPoli ^{pp)} patre Curopalata, matre Muzalona Io. Cantacuzeni imp. consobrina. Ad XVI. annum aetatis liberalibus graecorum disciplinis a *Philastrio monacho* studita institutus, post auditum *Leonem monachum* ^{qq)} ad annum vsque vicesimum latinis litteris nauauit operam sub *Aspasio* monacho Calabro, quem ad id pater Constantini magna mercede ex Italia conduxerat. Hinc ad iurisprudentiam se contulit doctore *Simone Attaliata*, pronepote Michaelis illius, cui Iuris Compendium Graeci debent. Eo magistro velocissimi ingenii iuuenis ad eam sapientiae famam peruenit, vt duodetricesimo aetatis anno *Antecessoris* nomen meruerit, quod non nisi senibus principes graeci et legum stipendia emeritis plurima concedebant. Tricesimo aetatis anno *Iudex Dromi*, quod ciuiliu dicastarum supremum tribunal fuit, renunciatus, et inter consiliarios adscitus principis ^{rr)}, quos inter primum locum obtinuit minimus omnium aetate, tanta cum integritatis et sapientiae gloria id muneris exsecutus est, vt, Cantacuzeno e solio, quod occupauerat, deturbato ^{ss)}, nullam fortunae aut dignitatis mutationem sit passus, quin imo, patre defuncto, auctus hononribus, *Sebastus et Curopalata* ad Caesarem ^{tt)} propius accedere iussus sit. Opibus, dignitatibus, opulentoque Bryenniae coniugis matrimonio felix ad legum interpretationem se contulit, tanta vbique et grauitate et eruditione, quantam nobis vbique ingerunt eius in *Digestum* ^{uu)} ac *codicem* luculentissimi *commentarii*, *explicationes Nouellarum*, *Prochiron iuris vtriusque*, aliaque, quae [P] passim latinis ICTis ad auctoritatem praesentissimam euocantur, quaeque tanti graecis habita sunt, quanti olim priscis latinis effata Scaeuolae, Pauli, Caii, Vlpiani, aliorumque huiusmodi, quorum in iure summa auctoritas. *Sapientissimum* adpellatum a Michaelie Balsamone ^{vv)}, *peritissimum legum* a Nicolao Cabasila

oo) In histor. litter. S. S. eccl. tom. II. p. 226. ad a. 1150. ed. Basil. Sed Cauesum iam refutauit *Tenzel.* in monatlichen Vnterredungen etc. m. cit. 1690. 3. p. 967. *Harl.*

pp) Adnotatam hanc de Harmenopulo notitiam debeo *Nicolao Comneno Papadopoli* p. 143. praenotionum myslag. editarum Neapoli 1695. fol. Comnenus testatur, se vsum Georgii Corellii et Maximi Planudae Paralipomenis ad bibliothecam Photii.

qq) Hunc, quum non diu post archiepiscopum Mytilenaeum fuisse constet, Nic. Comne-

nus, eundem putat, fuisse cum Leone Magentino, cuius commentarii in scripta Aristotelis exstant.

rr) Ioannis Cantacuzeni imp.

ss) A. C. 1355.

tt) Ioannem Palaeologum.

uu) De his Harmenopuli scriptis partim adhuc ineditis plura dixisse se Comnenus testatur in opere, quod inscripsit *Graeciae Sapientis testimonium*. Illud non vidi.

vv) In Anaphora III. c. 5.

fila ^{ωω}), *Os iurisprudentiae* antonomastice, et *Iurisconsultum κατ' ἐξοχήν* a Nilo Rhodio ^{xx}) et ab ipso Philotheo ^{yy}) patriarcha CPol. *Theaurum Nomicum*, discas ex pluribus virorum huiusmodi monumentis. Circa quadragesimum aetatis annum Canones adtigit, quum *praefectus Thessalonicae* summo cum *Nomophylaxis* imperio per otium amavit sacra tractare, ea diligentia et fide, ut inter Canonistas graecos principem locum, iudice Nicolao Comneno, obtineret, et Nilo Rhodio vocetur *νομοδιδάσκαλος καὶ κανόνων ἐρμηνευτὴς ἀνεπίληπτος*, suffragante Georgio Coreffio additionibus ad bibliothecam Photii et Christophoro Campana Chio Canonarcha de vi canonum, scholio ultimo. Diem obiit supremum CPoli a. 1380. vel 1383. *Fabr. Vindobonae* in cod. caesar. XI. nr. 8. est *Philothei* testimonium de aetate Constantini Harmenopuli. v. *Lambec. VI.* part. I. p. 87. sqq. ibique Kollarii not. p. 89. sq. Id testimonium *Lambec.* exhibet integrum, (quod *Fabric.* postea in sect. 2. repetiit,) ex eoque docet, Constant. Harmen. qui in eo vocatur *nomophylax sacri imperatorii secreti et iudex urbis Thessalon.* composuisse *Promptuar.* iuris civil. et epitomen iuris canon. sub imperio imperatricis *Annae Palaeologinae*, huiusque filii, *Ioannis Palaeologi* an. a creato mundo 6853. h. e. an. Chr. 1345. et retractat, aliorum olim sequutus rationes, sententiam antea libro V. comment. in indic. I. pag. 688. sq. et 771. (sed v. Kollar. ibid. p. 333.) prolatam, reiicitque opiniones *Theod. Ad. Sualleberg.* (v. postea ad sect. 1.) *Marquardi Freheri* in *Chronologia*, praefixa iuri graeco-romano, ac *Iosephi Mariae Suarefi* in notitia Basilicorum *), qui aetatem Constantini Harmen. adligarunt a. C. 1143. (quos etiam sequutus est *Burc. Gotthelf. Struu.* in historia iuris, Ienae 1718. 4. p. 341. ac 605.) atque *Iac. Gothofredi* in *Manuali iuris*, (pag. 79. ed. XI. Geneu. 1710. 12.) ac *Philippi Labbei* in *biblioth. chronolog. SS. eccles.* qui illius aetatem retulerunt ad a. Chr. 1150. *Christfr.* quoque *Waechterus* in opusc. pag. 591. vulgarem sententiam amplexus, Harmenopulum iam saec. XII. vixisse contendit, sed ideo notatus a *Trotzio* in praefat. ad *Waechteri* Opusc. pag. 75. alique. vid. ad fin. sequentis paragraphi 2. — Contra de aetate eius cum *Fabricio* consentiunt *Oudin.* in comment. de SS. eccles. tom. III. p. 924. ad a. 1340. *Hamberger* in *zuverläß. Nachricht.* tom. IV. pag. 613. sq. *Saxius* in *Onom. lit.* part. II. pag. 365. sq. ad a. 1345. qui praeterea plures VV. DD. praecipue scriptores histor. iuris de eo laudat; *Sammet* in opusculis Lips. 1763. 4. pag. 30. — *Io. Aug. Bachius* in hist. iurisprud. rom. et *Aug. Corn. Stockmann.* in not. ad illam, pag. 655. sq. ed. quintae; *Pohl.* ad *Suares.* l. c. p. 16. qui pag. 17. sqq. editiones recenset, et *Car. Frid. Zepernick* ad *Caspar. Achat. Beck.* de *Nouellis Leonis Augusti* etc. Halae 1779. 8. p. 22. sqq. Add. meam *Introduct.* etc. II. part. I. p. 539. sq. et *Supplementa* ad illam, II. p. 61. sq. *Harl.*

Constantini Harmenopuli scripta edita.

1. *Ἑξάβιβλος*, sive *Πρόχρον νόμων*, *Promptuarium iuris civilis* in sex libros, titulos LXXXII. diuisum, quod vna cum *ecloga legum georgicarum ex iure Iustiniano*, graece
Kk 3 cura

ωω) In quaest. de matrimonio, apud *Christoph. Campanam* Canonarcham.

xx) In sylloge Canonum ad Canones concilii CPol. sub *Cantacuzeno*.

yy) Orat. 2. de Pace Christi,

*) (V. pag. 16. ed. *Pohl.* qui in not. plura et certiora de *Const. Harmen.* scripsit.)

cura *Theodorici Adamaci Suallenbergii* lucem vidit Parisiis apud Christianum Wechelum 1540. 4. Latine vertit D. *Bernhardus a Rey* Colon. 1547. 8. apud Martinum Gymnicum, et ex secunda recognitione ibid. apud Gualtherum Fabricium 1556. 8. Et cum enchiridio vsuum feudaliū per interpretem addito, 1566. 8. Adcuratius deinde et elegantius, additis etiam scholiis, *Ioannes Mercerus*, cum praefatione ad *Michaelē Hospitalium* Lugd. 1656. 4. et Lausannae, apud Franciscum le Preux, illustr. D. Bernensium typographum 1580. 8. Hinc graece et latine cum Merceri versione et scholiis, et paratidis *Dionysii Gothofredi* et *Varia rum* Lectionum libello ex codice MS. Iacobi Leclii: et nomenclatore graecarum dictionum iuris ad Harmenopulum, Geneu. 1587. 4. [*Constantini* selectae praecceptiones de agricultura, latine, per *Ian. Cornarium*, Basil. 1538. 8. (in cat. bibl. Leidens. pag. 142.) Posthac edituri erant Harmenopuli Promptuarium *Henr. Ernestius*, *Abr. Haverkampius*, qui edidit Specimen iuridicum ad Constantini Harmenopuli Promptuarii lib. II. tit. IV. §. 34. Lugd. Batau. 1738. postea a *Gerh. Oelrichs* Thes. diss. iurid. vol. I. tom. III. p. 43. insertum; et *Dau. Ruhnkens*. Sed horum conatus fuerunt irriti. Quo facto *Ger. Meermann.* persuasit *Gul. Otton. Reitzio*, ut curam nouae editionis susceperet, eique, operam suam ad hunc laborem profligandum pollicito, suppeditauit, quotquot ipse collegerat in graecum interpretem, subsidia tum codd. mss. tum collationum, tum animaduersionum, ab eruditis viris profectarum. Reitzius igitur duobus codd. MSS. aliisque subsidiis vsus textum graec. restituit atque emendauit, novam eamque elegantiorē versionem confecit et nomenclatorem graecum Gothofredi editioni adiectum auxit. Quia vero Reitzius quum vix ad finem opus perduxisset, et praefationi ultimam admouisset manum, animam efflauit: eius filius, Carolus Conradus, a Meermannō rogatus, secundum schedas paternas opus absoluit, quod post mortem Ger. Meermannī tandem huius filius Io. L. B. de Meermann edidit *Supplemento noui thesauri civilis et canonici*, Hagae Comitum, 1780. fol. init. cum inscriptione: *Constantini Harmenopuli Manuale legum, item leges agrariae, ex variis codd. MSS. emendauit atque auxit; noua versione latina adornauit; notasque et obseruat. complurium eruditorum, tam editas (n. Bern. a Rey, Io. Mercerii et Dion. Gothofredi,) quam ineditas, ut et suas, adiecit, nec non I. G. Sammet diatribam de Hypobolo subiunxit Gul. Otto Reitzius.* Textui gr. a pag. 1. subiecit lectionum varietatem, scholia vetera atque eruditorum animaduersiones; in praefatione autem vberius recenset subsidia, quibus ad emendandum aequae ac illustrandum Manuale vsus est. Ea autem fuerunt duo codd. Meermanniani, ineditus commentar. Eman. Soarez a Ribeira; obss. et collationes ad codd. anecdotae A. Penae, Ant. Contii, Gerh. Falkenburgii, Iac. Cuiacii, Ios. Scaligeri, Claud. Salmasii, Abr. Hauerkampii et Io. Dan. Ritteris, quorum ultimus lectiones varr. et loca lctorum exscripsit ex Harmenopulo Cuiacii, quem seruat bibliotheca Senatus Lipsiensis, iisque suas addidit obseruat. Pag. VI. praefat. ex cod. Meermann. integro vetus *Πρόλογος νόμων* in XL. tributum titulos continente, locum, ad initium *Προθεωρίας* Harmenop. §. 18. pertinentem, cum tabula titulorum, gr. et lat. cum Vauassoris, illud edituri, suisque notis inseruit, et pag. IX. animaduertit, hoc *Πρόλογος* non aliud esse, ac cuius titulos *I. H. Maius* in bibl. Vffenbachiana P. I. p. 522. exhibuit, in quibusdam tamen differre. Tum pag. XIII. sqq. repetuntur superiorum editionum dedicationes ac praefationes. *Sammeti* diatriba excipiunt p. 386. sqq. *leges agrariae*, ex quatuor codd. Meermannianis emendatae, gr. et lat. cum notis Reitzii et aliorum, Ex indice nominum propriorum de *Magistri Papou-*

Πρωτοδικαίς, citatis ab Harmenopulo in Prolegom. p. 6. adhuc observo, Gothofredo in nota aliisque videri, illum fuisse eundem cum *Cosma*, officiorum magistro sub Romano seniore, et a *Πρωτοδικῶν* scriptore diversum, sed iam dissensit Salmasius et ita iam Sussemlberg. in epist. dedicat. p. XIV. sq. ed. Reitz iudicavit, et Reitzio verosimile est, huius *Magistri* nomen non honoris titulum sed *κρίσιν ὄνομα* familiae fuisse: etc. — Fabricius noster infra in vol. XII. p. 429. sqq. recudi fecerat partem praefationis Harmenopuli, qua rationes, ob quas post Basilii Constantini et Leonis manuale legum aliud ipse novum composuerit, exponit. Illa quidem pars h. l. rectius resumenda fuerat; at, quoniam in Reitzii edit. p. 6. sqq. et emendatior et notis multis instructa legitur, eam et h. l. et infra in vol. XII. excludendam esse duxi. *Harl.*] — Germanice Harmenopuli *Hand-Buch und Auszug Kayserslicher und Burgerlicher Rechte*, D. Iusto Goblero interprete Francof. 1566. 1576. fol. MStum hoc opus in variis bibliothecis, ut caesarea [P] *Lambec.* VI. pag. 45. ²²) Coisliniana pag. 218. etc. Privata quidem auctoritate sed singulari studio concinnatum fuit ab Harmenopulo hoc Promtuarium, compendiumque iuridicum, supplens et emendans defectus veteris *πρωτοδικῆς*, quod in XL. tributum titulos auspiciis Basilii Macedonis, Constantini Porphyrogenetae et Leonis sapientis pridem compositum ipse commemorat: *) explanationibus etiam succinctis, quibus

²²) Siue p. 85. sqq. ed. Kollarii, in cod. XI. nr. 2. et nr. 3. exstat eiusd. Harmenopuli *Ecloga legum georgicar.* ex iure Iustiniano: Ibid. p. 91. nr. 8. cod. II. et p. 40. nr. 15. cod. III. ac p. 71. nr. 5. cod. VII. p. 84. nr. 5. cod. XI. pag. 99. nr. 2. cod. XII. vol. VIII. pag. 962. nr. 7. cod. XLVIII. sunt eadem *leges georgicae*. Ibid. pag. 45. vol. VI. nr. 22. cod. III. ex titulo quarto libri secundi Promtuarii §. 31. de *ἀμυνδύπλες* s. *oleariis*, ubi *Lambec.* et *Kollar.* de significatione voc. graec. barbari *Ἀμυνδύπλες* plura adferunt. add. Reitzii ind. graec. ad Promtuar. h. voc. et not. ad II. 4. §. 20. p. 122. — ibid. pag. 56. nr. 7. cod. VI. (vbi consules *Kollar.* notam,) excerpta quaedam miscell. de officiis magistratuum ac iudicum; ibid. p. 76. nr. 1. cod. X. p. 83. nr. 2. cod. XI. ac p. 99. nr. 2. cod. XII. ac vol. VIII. pag. 1007. nr. 12. cod. LIII. *Promtuarium* — Locus quidam de formula loquendi *ἐν αὐτῇ* apud Harmenopulum a *Lambecio*, rectius vero praefectus tribunali dicasterioque a *Kollario* in vol. IV. pag. 79. sqq. explicatur. — In vol. II. p. 922. nr. 4. cod. CDXLIX. *Georgii Crittonii* seu *Crittonei*, olim professoris Parisiens. praefat. in *Harmenopuli titulum de iudiciis*. — *Venetiiis* in bibl. Marc. cod. CLXXXII. et CLXXXIII. est *Promtuarium*; adiecta donatione *Constantini M.* item *ecloga legum georgicarum* et alia Harmenopuli opera. — (Ead. opusc. in cod. *Barocc.* CXLIX.) — in cod. DXXV. et DLXXX. *Prom-*

tuarium. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 105. 284. et 305. — *Matriti*, in cod. reg. LXXXV. cum legib. georgic. et aliis Harmenop. libris. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. pag. 347. sqq. — In cod. *Io. Mori* CCLXXXI. siue nr. 9467. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. Epitomes iuris civilis liber primus, latine. — *Paris.* in bibl. publ. codd. duodecim est adseruatum Harmenop. Promtuarium. v. indic. ad vol. II. cat. MSS. regg. Paris. — Secundum *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecar. MSS. exstant pag. 12. *D.* in bibl. Vatic. Harmen. Hexabiblos, bis, et officia palatii. — pag. 644. *E.* in bibl. *Bodleiana*, Manuale legum. — *Florentiae* in bibl. Laurent. codd. XIX. nr. 1. plut. 21. et LXXXV. nr. 2. promtuarium ac nr. 7. *leges georgicae*: quos codd. copiosius recenset *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. III. pag. 250. et 417. — *Mosquae* in bibl. typographi synod. in 4. *Promtuarium* in codd. XLI. XLIV. et XLV. cum appendice quatuor legum, et legg. georgicis v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. in 8. p. 322. 323. et 324. — Ibid. p. 84. nr. 7. in cod. CLI. sunt quaedam capp. excerpta ex scriptis Harmenopuli. *Harl.*

*) Conf. *Pohl.* ad *Suareffii* notitiam Basilis. p. 7. sqq. p. 14. sqq. praecipue p. 15. not. d. ubi Harmenopuli verba §. 20. *Πρωτοδικῆς* explicantur. et pag. 39. sqq. Id editum esse a Reitzio in *Meermaani* supplem. iam memorauimus. *Harl.*

bus leges adductas Principum et Ictorum veterum responsa illustrat, illud locupletavit, quas Mercerus atque inde Godofredus et minori typorum charactere et praeposito σχολίς vel ἐπεξηγήσεως titulo solent distinguere.

2. Ἐπιτομή τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων. *Epitome diuinorum et sacrorum canonum*, (tributa in sectiones sex, 1) de episcopis, 2) de presbyteris, diaconis, subdiaconis atque ephorcistis, 3) de clericis, 4) de monachis et monasteriis, 5) de laicis, 6) de mulieribus.) Πρόχειρον iuris canonici vocat *Nic. Comnenus* p. 219. praenot. mystagogicar. Cum scholiis *Citrensis* τῷ Κίτρης, qui p. II. nominatur, et *Philothei*, (qui patriarcha CPol. fuit a. 1354. et ab a. 1362. ad 1376.) graece et latine prodiit in *Marquardi Freheri* iure graeco romano lib. I. p. 1-71. ex graeco Io. Sambuci codice, adiuncta latina Io. Leunclauui versione. Francof. 1596. fol. Haec Epitome in aliquot codicibus caesareis exstat manu exarata, teste *Lambecio* V. p. 160. et VI. pag. 35. ac 37. *) quos cum editis conferri, postremum praecipue operae pretium fuerit. Ex eodem, [p. 87. sqq. Koll.] et nota *Philothei* adiecta non licet de aetate Harmenopuli dubitare, quam ideo hic etiam adscribere haud grauebor. Τὸ παρὸν ὅλον τὸ βιβλίον τῶν τε θείων καὶ φιλευσεβῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων συντέθειται πολλῶν πόνῳ, καὶ ὅπως ὀργάνῳ παρὰ τῷ πανσεβάστῃ νομοφύλακῳ τῷ εὐαγγεῖ βασιλικῷ σεκρέτῃ καὶ κριτῇ τῆς θεοσώσε πόλεως Θεσσαλονίκης κυρῷ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τῷ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς εὐσεβεστάτης καὶ φιλοχρίστῃ Δεσποίνῃς ἡμῶν καὶ Αὐτοκρατορίσσης κυρᾷ ΑΝΝΗΣ τῆς Παλαιολογίνης, καὶ τῷ ἐρασμιωτάτῃ ταύτης υἱῷ, τῷ εὐσεβεστάτῃ καὶ φιλοχρίστῃ Βασιλεῖς ἡμῶν καὶ Αὐτοκράτορσι Ρωμαίων κυρῷ ΙΩΑΝΝΟΥ τῷ Παλαιολόγῃ, ἐν ᾧ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔσονται ἡδικοῦντες γ'. Hoc est: Praesens hic totus liber diuinarum ac piarum legum et sacrorum atque diuinorum canonum multo labore compositus et ita instructus est ab admodum venerabili nomophylace sacri imperatorii secreti et Iudice a deo seruatae urbis Thessalonicae, domino CONSTANTINO HARMENOPVLO, sub imperio piissimae et Christum amantis dominae atque imperatricis, dominae ANNAE Palaeologinae et dilectissimi [P] filii ipsius, piissimi et Christum amantis regis nostri atque imperatoris romanorum, domini IOANNIS Palaeologi, anno a creatione mundi 6853. Indictione decima tertia, siue anno Christi 1345. Huic suffragatur, quod idem Philotheus in ἀνατροπῇ τῶν γεγραμμένων παρὰ τῷ Ἀρμεναπέλῳ ἀναθεματισμῶν, quam in codice regio MMXXIII. lectam sibi laudat etiam Cangius glossario in Κριτῆς, Harmenopulum velut adhuc spirantem adloquitur his verbis: ὁ περὶ ταῦτα σοφὸς, σεβάστῃ νομοφύλαξ καὶ καθολικὴ κριτὴ

*) Siue p. 337. vol. V. nr. 8. cod. CCLIII. ed. Kollar. — in vol. VI. part. I. p. 79. nr. 4. cod. IX. pag. 85. nr. 5. cod. XI. a *Philotheo*, vt *Lambec.* arbitratur, suppleta et scholiis margin. illustrata; sed conf. Kollarii notam. it. in vol. VIII. p. 995. nr. 24. cod. LI. ibid. pag. 1010. nr. 20. cod. LIII. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XIX. nr. 2. plut. 81. et cod. LXXXV. nr. 4. plut. 89. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. tom. III. p. 232. et 418. — *Venetii* in bibl. Marc. cod. CLXXXII.

et cod. DLXXX. v. cat. codd. gr. Marc p. 105. et 305. — *Taurini* in cod. CCLXXVIII. I. v. cat. codd. gr. Taur. p. 380. — *Paris.* in octo codd. bibl. publ. v. indic. ad vol. II. cat. MSS. regg. Paris. p. VIII. — *Mosquae* in cod. typograph. synod. XX. nr. 4. et cod. XII. nr. 10. et cod. XLIV. nr. 3. v. *Matthaei* notit. citatam p. 313. 322. et 323. sq. — *Oxon.* in cod. Barocc. CXLIX. — *Matriti* in cod. reg. LXXXV. fol. 203. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 350. sq. *Harl.*

κρίτα Ἀρμενόπλου, πῶς ἐ καὶ αὐτὸ τοῖς γεγραμμένοις προσέθηκες; cum peritus sit huiusmodi rerum, venerabilis nomophylax et index generalis Harmenopule, cur non hoc quoque scriptis adieceris? etc. Vnde iam in edito a. 1650. opere de Synedriis lib. I. cap. 10. pag. 213. sq. Io. Seldenus monuit, de Harmenopuli aetate aliter esse omnino decernendum, quam viris doctis fuerat hactenus receptum, qui retulerunt ad saeculum duodecesimum, vt Marquardus Freherus in Chronologia iuri graeco-rom. praefixa, Iosephus Maria Suarezus in notitia Basilicorum, Iac. Gothofredus in manuali iuris, Philippus Labbeus et Casimirus Oudinus, et Lud. Ellies du Pin de scriptoribus ecclesiasticis, Tho. Ittigius praef. ad librum de haeresiar. chis p. 18. Io. Doulatius praenot. canon. p. 428. aliique.

3. Περὶ ὧν οἱ κατὰ καιρὸς αἱρετικοὶ ἔδοξαν. De opinionibus haeticorum, qui singulis temporibus exstiterunt. Incipit: Οἱ περὶ τὸν Ἀρεον. Sine ordine temporis disserit breuiter 1) de Arianis, 2) Macedonianis, 3) Sabellianis, 4) Apollinari, 5) Euryche et Dioscoro, 6) Paulo Samosateno, 7) Nestorianis, 8) Sergio, Pyrrhoque monothelitis, 9) Origenianis, 10) Petro Fullone, 11) Marcionitis ac Manichaeis, 12) Marcello, Photino et Sophronio, 13) Eunomianis, 14) Nouatianis, et 15) Sabbatianis, 16) Montani sectatoribus, 17) Donatistis, 18) Massalianis, qui etiam Enthusiastae et Valentiniani, (ita dicti, quod Valentini et Valentis imp. temporibus pullulauerint:) denique de Eleutherio Paphlagone atque 19) Bogomilis, ἔπερὶ περὶ τῆς κατὰ ἡμᾶς γεγενης, non diu ante nostram memoriam. Prodiit ex Io. Sambuci codice graece cum latina Io. Leunclauui versione ad calcem legationis Man. Comneni ad Armenios Basil. 1578. 8. p. 557-576. et in iure graeco-rom. Freheri pag. 547. Francof. 1596. fol. et in auctario bibl. patrum Ducaeano Parisi 1624. tomo I. et in bibl. patrum, Morellianae edit. a. 1644. 1654. tomo XI. Latine saepius in ceteris bibliothecae patrum editionibus, et ad calcem Honorii de haeresibus, Helmst. 1676. 4. Fabr. Codd. huius libelli exstant Florentiae in bibl. Laurent. cod. XIX. nr. 3. plut. 81. et cod. LXXXV. nr. 6. plut. 89. vid. Bandini cat. codd. gr. Laur. p. 233. et 418. — Venetiis in bibl. Marc. codd. CLXXXII. et CLXXXIII. cui adiecta est nota de aetate Harmenopuli, quae a Fabricio ad sect. 2. adfertur: v. cat. codd. gr. Marc. p. 105. — Paris. in bibl. publ. cod. MCCCLV. nr. 22. — in cod. MCCCLXI. nr. 6. et duobus sequent. — Vindobon. in cod. caes. CCLIII. nr. 2. — in cod. X. nr. 6. et in cod. LI. nr. 26. v. Lambec. vol. V. p. 334. VI. part. I. p. 79. atque vol. VIII. p. 696. Harl.

4. Περὶ πίστεως ὁρθοδόξου. De fide orthodoxa. Incipit: πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως Χριστιανόν. Libello de haeresibus subiicitur graece et latine [P] in prima editione p. 576-583. et in omnibus caeteris iam memoratis similiter recusum. In codicibus autem caesareis haec expositio fidei libello de haeresibus instar propemii praemittitur, vt notat Lambecius VI. pag. 35. 39. *). Eandem bis memoriter recitasse dicitur Harmenopulus morti vicinus eo ipso die,

c) Siue p. 79. nr. 5. cod. IX. et p. 86. sq. ed. vbi v. Köllar. et in vol. VIII. p. 696. nr. 25. cod. Köllar. in cod. XL nr. 6. it. pag. 99. nr. 3. cod. LI. — Florent. in bibl. Laurent. cod. LXXXV. XII. neq. nou in vol. V. p. 333. nr. 1. cod. CCLIII. nr. 5. plut. 89. praemittitur quoque libello de haeresibus, Vol. XI. L I

die, quo CPoli obiit sub Manuele Palaeologo, Kalendis Martii anno aetatis LXIII. Christi 1380. vel 1383. vt accuratius a Coreffio fupputari notat *Comnenus* pag. 144. In hac Eccliefi *Allatius* II. 2. de confenfu §. 8. pag. 493. monet contra Harmenopuli mentem addita ab editoribus iuris graeco-romani pag. 552. verba: καὶ τὴν υἱὴν, ac *Filio*, vbi de Spiritus S. proceffione fermo eft. Quod facile crediderim, licet futilem coniecturam Nic. Comnenus adpelleret. Certe in prima Leunclauui editione a. 1578. pag. 578. tantum legitur: Τὸ συναιδώς ἐν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἐκπορεύόμενον.

5. *Donatio Constantini magni* Silueftro papae, vt aiunt, facta, quam ex graeca Harmenopuli verfione dedi volum. VI. pag. 5. *) vulgauerat e graeco codice regio Parifiensis *Iul. Caefar. Bulingerus* lib. II. de imperio rom. c. 6. Exftat etiam in codicibus caefariis, de quibus *Lambecius* V. pag. 244. et VI. pag. 35. 38. nec non in Barocciano bibl. Bodleianae codice CIL.

6. *Tomus contra Gregorium Palamam* graece et latine editus fine nomine auctoris ab *Allatio* in Graecia Orthodoxa tom. I. pag. 780-785. Rom. 1652. 4. Harmenopulo vindicatus a Nic. Comneno pag. 144. praenotionum myftagogicarum. Incipit: Ἡ μὲν παρὰ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ.

Scripta Harmenopuli inedita.

7. *Difertatio de ieiunii quadragefimalis, aliorumque nonnullorum foennium ieiuniorum origine ac ratione.* Incipit: Ἰστὸν, ὅτι τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην τεσσαρακοσὴν νηστεύομεν ὡς

refibus, nr. 6. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. pag. 418. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCCLV. cum libello de haereticis et aliis operibus Harmenopuli: in cod. MCCCCLX. et tribus fequentibus, in quibus etiam praemittitur libello de haereticis. Praemittitur quoque in cod. *Barocc.* CXLIX. et cod. *Matrit.* reg. LXXXV. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 351. in quo cod. si recte intelligo verba Iriarti, leguntur verba καὶ τὴν υἱὴν. — *Mosquae* in cod. XLI. nr. 11. teste *Matthaei* in not. codd. gr. Mosq. p. 322. *Harl.*

d) Siue vol. VI. p. 698. fqq. nou. ed. vbi in nota f. iam plures citauit codd. mss. — Conf. etiam *Fabric.* infra in vol. XI. p. 352. fq. vet. ed. Editionibus ibid. memoratis addantur: *Constantini donatio* e graeco in latium conuerfa a *Bartholomeo Pincerno de monte arduo*, sine l. et a. 4. v. *Panzer.* A. T. IX. pag. 170. nr. 87. atque:

Donationis, quae Constantini dicitur, priuilegium: Barthol. Pincerno de monte arduo ad Iulium II. pont. max. interprete. *Laurentii Vallae.* — contra ipsam, vt falso creditum et ementitum priuilegium declamatio; cum *Vlrichi Hutteni*, equitis Germani, ad Leonem X. Pont. Max. praefat. *Nicolaus de Cusa* Tit. scilicet Petri ad viacula, de donatione Constantini: *Antonius* archiep. Florentin. de eadem re. *Hieron.* *Paulus Cathalanus*, I. V. D. ac cubicularius Alexandri VI. Pont. Max. de eadem donatione: sine a. l. et typogr. nota, in 8. Hutteni praefat. subscripta est: *ex arce Steckelberg. Cal. Decembr. 1517.* — codd. autem laudatis adde *Mosquens.* XLI. teste *Matthaei* in notit. codd. gr. Mosq. pag. 322. et cod. *Meermann.* ex quo lect. a Fabriciano textu in vol. VI. cit. diuerfas excerpfit et posuit *Reitzius* in Supplem. ad *Meerman.* nouum thes. iuris civil. et can. p. 374. *Harl.*

μὲν ὡς τῇ χροῖα ἔλα ἀποδεκάζουσιν. MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* VI. pag. 37. sq. *Fabr.* Siue p. 84. Kollar. nr. 4. cod. XI. *Harl.*

8. Ταὶ ὁφθίαι τῆ παλατίᾳ. Ταὶ ὁφθίαι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. *Catalogus officiorum aulae imperatoriae et magnae ecclesiae CPolitanae S. Sophiae.* id. p. 36. et 49. *Fabr.* In cod. Vindob. VII. nr. 10. *officia magnae eccles. CPolit. S. Sophiae* sine nomine auctoris. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 72. sq. qui, hunc catalogum, censet, diligenter conferendum esse cum aliis eiusdem generis catalogis in *Georg. Codini* libro de officiis magnae ecclesiae et aulae CPolitanae, gr. et lat. edito, cum obseruat. et notis *Iac. Gretseri* et *Iac. Goar.* Paris. 1647. fol. et Kollar. adnotat, hoc opusculum *Constantino Harmenopulo* tribui inferius in cod. X. nr. 9. In hoc scilicet occurrit nr. 7. *Const. Harmenop. catal. officiorum aulae CPol.* nr. 9. autem ejusd. catal. officiorum magnae ecclesiae CPol. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 80. atque 81. Kollar. autem in nota et monet illos catalogos in bibl. caesar. pluribus occurrere exemplis, et iudicat, eos mereri, qui non modo cum aliis conferantur, sed etiam separatim efferantur in lucem. — Idem duo catalogi in cod. LI. nr. 28. v. *Lambec.* VIII. pag. 996. — ibid. p. 961. nr. 4. cod. XLVIII. cat. officior. magnae eccl. CPol. sed nomine Harmenopuli omisso. — Bini catal. in cod. *Barocc.* CXLIX. et *Paris.* in bibl. publ. codd. MCCCCLX. ac tribus sequentibus, et MCCCCLXXXVI. — *Venet.* in bibl. Marc. codd. CLXXXII. et CLXXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 105. *Harl.*

9. *Narratiuncula de tribus tomis synodicis* sub imp. Constantino Porphyrogenneto, sub imp. Manuele Comneno et Mich. Palaeologo compositis, in quibus anathemate percutiuntur, quicunque contra imperatores seditionem excitant, et per vim aut insidias imperium [[P]] invadere nituntur vel eorum adiutores et conficii. Incipit: ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πορφ. id. p. 35. *Fabr.* *Venet.* in bibl. Marc. CLXXXIII. v. cat. cit. p. 105. — *Vindobon.* in cod. IX. nr. 3. et cod. LIII. nr. 13. v. *Lambec.* VI. pag. 78. sq. et VIII. pag. 1008. vbi inscribitur. *Harmenop. epitome decretorum imp. Constantini Porphyrog. etc. contra deficientes, et, adfectata tyrannide, insidias vel mortem imperatoribus molientes:* atque citatur Ius graeco-romanum tom. I. p. 118. In eod. cod. nr. 14. subiicitur *Philothei, patriarchae CPol. commonitio de anathematismis ad Constant. Harmenop. qua probat, decreta illa de tyrannis et insidias imperatori struentibus, excommunicandis esse abolita.* v. not. Kollar. qui addit, exstare gr. et lat. in *Freheri* Iure graeco-romano, libr. IV. p. 288. sqq. Eadem *Philothei* refutatio anathematismorum supra scriptorum exstat in cod. Meermann. cuius praecipuas ab ed. Leunclau. ap. *Freher.* l. c. diuerfas lecit. enotauit *Reitzius* in *Supplem. ad Meermann.* nouo thesauro etc. pag. 374. — *Harmen. narratiuncula Venetiis* in bibl. Marc. cod. CLXXXIII. v. cat. cit. p. 105. — *Taurini* in cod. CCLXXVIII. ex quo confector cat. codd. gr. *Taur.* pag. 381. illam gr. et lat. euulgauit; sed eandem emendatiorem ex cod. *Matrit.* LXXXV. *Iriarte* in cat. codd. gr. *Matrit.* pag. 350. et *Reitzius* in *Supplem. ad Meermann.* l. cit. p. 374. gr. ac lat. ex cod. Meermann. ediderunt, et *Reitzius* adnotauit, primam partem, quantum ad *Const. Porphy.* iam a *Leunclau.* tom. I. p. 118. esse promulgatam, at lectiones interdum differre. *Harl.*

10. *Lexicon*, τὸ σεβαστὸν καὶ κριτὸν Θεσσαλονίκης τῷ Ἀρμενοπύλῳ λεξιπὸν κατὰ στοιχεῖον περιέχον τὰ κοινῶς γραφόμενα ῥήματα. Cuius pars MS. in bibl. caesarea *). Nescio, idemne, an aliud, quod septem folia in quarto implens exstat integrum in alio codice, atque inscribitur: λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον περιέχον τὰ πολυώνυμα τῶν ῥημάτων. Incipit: ἀγαπᾷ, φιλεῖ. Vide *Nesselium* I. p. 398. et IV. p. 120. Quod vero ab *Dapino* tom. IX. bibliothecae scriptor. eccles. p. 200. memoratur *Harimenopuli* Dictionarium, *Dictionaire du Droit Civil*, haud diuersum est ab eius *Promptuario* siue *Prochiro iuris*, de quo supra dictum. Vide *Baslii* respons. ad quaestiones hominis e Prouincia cap. 53. tom. I. p. 482. seq.

11. A Nicolao Comneno in praenotionibus myslagogicis praeterea subinde citantur *Harimenopuli scholia in pandectas*, vt p. 235. 238. 239. 268. 282. 400. in *codicem* p. 320. 321. in *Nouellis* p. 322. 388. in *Nouellam Leonis* ibid. et 197. *Libellus de testibus* p. 403. *Libellus de testimonio quomodo fiat*, quem in suam synopsis iuris retulit Thomas Diplomatatus id. 384. *Epistola* 21. ad *Sclerum* p. 226. 362. Idem Comnenus obseruat, *Harimenopulum* libenter insistere vestigiis Icti inter Graecos celebris *Tipuciti*, p. 884. et canonum interpretis *Theodori Prodromi*, p. 364. Multus etiam in eo *Comnenus* est p. 144. et 251. vt *Harimenopulum* *Balsamoni* praeferat, et a schismate *Photiano* alienum fuisse probet, insultetque *Maximo Margunio*, *Balsamonem* prae illo extollienti. Eundem *Margunium*, *Harimenopuli orationes* citantem, refellit pag. 272. negatque, orationes vllas aut dixisse viuum, aut fato functum reliquisse. Ipse enim, inquit, initio *commentariorum suorum in Digestum* se infandum et tardioris pronuntiationis hominem fatetur, eamque causam adfert, ob quam a dicendis causis impendendisque clientibus patrocinio se transtulit ad quietiorem legum meditationem.

Alii Constantini.

Constantinus quidam, cuius mores laudat, fortunam deplorat *Aeneas Gazaeus* Sophista epist. IX. *Fabr. Constantini*, (neque tamen additur, quis ille fuerit,) et *Vesti Grammatici* versus in laudem *Dioptras* et auctoris eius, *Philippi*: inc. ὁ τήνδ' ἀναγνὼς εὐπρόσδεκτον τὴν βιβλον. *Vindobon.* in cod. caes. CCXIII. nr. 6. v. *Lambec.* V. pag. 84. *Harl.*

Constantinus Acropolita, *Logotheta*, *Georgii Acropolitae* F. de quo vol. VI. p. 449. [siue vol. VII. p. 766. fqq. ed. nou. *Harl.*]

Constan-

e) Conf. supra ad vol. VI. pag. 949. fq. et p. 633. quibus add. cod. *Venet.* bibl. Marc. DXXV. (v. cat. add. gr. Marc. p. 284.) — In *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 623. E. inter codd. bibl. *Scorialens.* sic citatur: *Scholarii Armenopuli* prooemium de verborum constructione: item *Lexicon* ordinae litterarum: et p. 642.

E. inter codd. bibl. *Bodlei.* nr. 63. *Harimenopuli* lexicon: in catal. autem MSS. Angliae etc. 1. pag. 7. in cod. *Barocc.* LXVIII. inesse dicuntur *Harimen.* *Lexicon.* verborum synonymor. et eiusdem *Lexicon* verborum transitiuorum et intransitiuorum: — eadem et *Harimen.* prooemium de syntaxi verborum, in cod. *Barocc.* CLIX. *Harl.*

Constantinus *Afer*, peritus artis medicae, et monachus Casinensis Benedictinus circa a. 1072. varia vt ex arabico, sic ex graeco idiomate [P] in latinum transtulit, de quo dixi ad Trithem. de script. eccles. c. 286. Vide et Antonium Pagi ad a. 1087. n. 13. *Fabr.* In catalogo MSS. bibl. *Harleianae* nr. 3140. *Constant. Africani* de diaetis libri duo, et nr. 5098. eiusd. Theorica Pantegni. Sed de eo eiusque scriptis plura dicentur in elench. medicor. vett. infra, vol. XIII. p. 123. sqq. ed. vet. add. vol. XII. pag. 779. §. VI. ed. vet. et *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. II. p. 694. sqq. ad a. 1060. *Harl.*

[*Constantinus Anagnostes* manu exarauit a. C. 1191. cod. *Vindobon.* XVII. v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 126. *Harl.*]

Constantinus *Antiochenus* presbyter, qui S. Chrysostomi homilias in epistolam ad Hebraeos a notariis exceptas, ἀπὸ σημείων post eius fata in lucem protraxit. Ad hunc Chrysostomi epistolae. De eodem Palladius in vita Chrysostomi p. 144.

[*Constantin. Apameensis*, supra in h. vol. in Monotheletarum catalogo. *Harl.*]

[*Constantinus Arabita*, scripsit *Parecholacon*, quod continet varias descriptiones poeticas, vt cornae, radiorum solis etc. in cod. *Laurent.* VII. nr. 42. plut. 55. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* II. p. 266. *Harl.*]

[*Constantinus Asynkitus*, aut *Asynkritus*; sed vtrumque corrupte pro Ἀσκητήης, et idem est, atque Constantinus Rheginus s. Africanus. v. indic. ad *Lambec.* VI. part. 2. p. 470. et 471. *Kollar.* *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* III. p. 142. sqq. vbi liber quidam in cod. IV. plut. 75. *viatica peregrinantis*, in linguam graecam translatus dicitur παρὰ Κωνσταντίνου περὶ ἀσκητικῆς τῆς πηγῆς, a Constantino Rhegino primo a secretis: in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 387. A et C duo codd. in eadem *Laurent.* bibl. obuui recensentur, sed in notitia prioris male quoque scriptum legitur *conuersus a Rhigene Protasecretis sine primo secretario Constantino ASYNCRITO Rhegensi.* Eiusdem libri sex codices adseruantur *Paris.* in bibl. publ. sed in cat. MSS. regg. *Par.* et in indice et in memoria singulorum codd. nomen perperam exaratum est *Constantinus Asyncritus.* *Harl.*

Constantinus *Cabasilas* Dyrrhaeii metropolita, qui Ioanni Citri episcopo quaestiones proposuit, ad quas ille respondet in iure graeco-rom. lib. V. p. 323. *Fabr.* Ex Ioannis, episcopi Citri responsis canonicis ad *Constantinam Cabasilam* sunt capita triginta duo, collecta et disposita a *Matthaeo Hieromonacho*, in cod. *Vindobon.* LI. nr. 14. v. *Lambec.* VIII. p. 990. qui praeterea citat Ius graeco-roman. a *Io. Leunclausio* et *Marquardo Frehero* edit. tom. I. pag. 323. et 330. sed, ibi illarum interrogationum et responsionum alium esse ordinem ac in cod. caesareo, animaduertit. *Harl.*

[*Constantinus Cephalas*, de quo iam multus fui supra in vol. VI. p. 426. sqq. add. ibidi pag. 424. *Harl.*]

[Constantinus Comes, et alius, *rhetor.* v. infra vol. XII. p. 345. ed. vet. *Harl.*]

Constantinus *Caesariensis*, de quo infra p. 679. [ed. vet.]

De Principibus et Hospodaribus Moldaviae eruditus nostra aetate, Constantino *Cantemirio* ^{f)} et Constantino *Demetrio* adi *Diarium Lipsiense Neuer Bücher-Saal* parte XLI. pag. 376. sq.

Constantinus *Chliarenus*. Vide infra, patriarcha.

Constantinus *Chrysomallus*, de cuius scriptis et erroribus circa a. 1137. CPoli damnatis *Leo Allatius* lib. II. de consensu c. 11. §. 1. pag. 644. sq. et *Guil. Beueregius* ad can. 60. apostol.

Constantinus, *diaconus* CPol. et chartophylax, cuius homilia in omnes martyres laudatur in synodo septima, actione quinta. Incipit: αἱ μὲν χειρὶ πανηγύρεις ὅσαι τὸ Φῶς. Vide *Allatium* de synodo Phot. pag. 451. Non diuersus hic mihi videtur a Constantino chartophylace, de quo Theophanes ad a. 790. De eius solutionibus quaestionum canonicarum vide *Lambecium* V. pag. 231. *Fabr.* f. pag. 476. ed. Kollar. nr. 6. cod. CCLXXXIII. add. supra in vol. X. pag. 288. sub fin. Eius Homilia exstat in duobus codd. *Scorial.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 617. B. et 618. C. nec non *Paris.* in bibl. publ. codd. MCLXXIV. nr. 37. et MCLXXIX. nr. 40. — Ibid. in cod. XMXCVIII. nr. 2. *Constantini* incerti (in indice ad vol. II. cat. MSS. regg. Paris. at in recensione codd. ipsa p. 198. *Constantii*-cuiusdam) ad Christum et Virginem homilia, versibus scripta. *Harl.*

[Constantinus, *Hermoniacus*, cuius metaphrasis in Homerum est *Leidas* in bibl. publ. v. huius catal. p. 349. nr. 93. sed confer supra, ad vol. I. p. 407. not. ii. *Harl.*

[Constantinus imperatori ab epistolis: v. supra, vol. VIII. pag. 81. et paullo post de Constantino Manasse. *Harl.*]

Constantini quam plures *episcopi* memorantur in subscriptionibus conciliorum, quas vide apud *Harduin.* tom. XI. p. 426. sq.

Georgius Constantinus, commentitius pro Georgio Codino, vide infra p. 699. [ed. vet.]

Constantinos *imperatores* vndecim cum annis quibus praefuerunt, ordine recensitos habes volum. VI. p. 752. [sed in noua ed. praetermissos.] Speciatim de Constantino magno eiusque scriptis dixi in eodem volumine p. 1. seq. [vol. VI. pag. 693. sqq. n. ed.] De scriptis Constantini Porphyrogenetae pag. 486. seq. [vol. VIII. pag. 1. sqq. nou. ed.] Constantini Despotae Nouella dictata a Theodoro Decapolita, MS. in bibl. caesarea. *Fabr.*

^{f)} Huius filius Seruanus Cantemirius ineunte septimo auno aetatis a. 1714. potentissimo Russo- rum imperatori Petro Alexidi Panegyricum dixit graece et latine excusum Petroburgi.

Fabr. Cel. *Sainte Croix* in *Examen des Historiens d'Alexandre le Grand*, ed. II. pag. 755. sq. quaedam de Constantino Porphyrogen. et p. 864. de eius praeceptore, Theodoro grammatico, adnotauit. Multa de *Constantini Porphyrogeniti* scriptis horumque edition. atque codd. docte exposuit *Ior. Sim. Affemannus* in bibl. iuris orientalis canon. et ciuilibus libr. II. c. 14. et 15. p. 275. sqq. *Harl.*

[*S.* Constantini *Iudaei* vita *Florent.* in cod. Laurent. XV. nr. 18. plut. 9. v. *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. I. pag. 412. qui prouocat ad acta SSctor. ad diem XI. Mart. vbi de *Constantino*, confessore Carthagin. *Harl.*]

[*Ifacius* Constantinus de statu perfecti hominis, libri tres, in cod. *Vatic.* v. *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. p. 101. C. et 102. B. *Harl.*]

Constantinus *Lascares*, Byzantius, cuius grammatica per Dionysium Parauisum excusa Mediolani a. 1476. 4. ex recognitione Demetrii [P] (Chalcondylae) Cretensis, exstat Hafniae apud Frid. Rostgaardum. Versio, quae in Veneta editione accessit, inepta est iudice H. Stephano, et quae scriptorem ipsum contemtibilem reddat, pag. 42. de graecae linguae studiis. Compendium octo partium orationis, cum versione Ioannis Crestoni, Placentini monachi, Mediolan. 1480. 4. Alias editiones memorauimus volum. VII. p. 39. [vol. VI. p. 329. nou. ed.] Expositio vaticinii Cosroaes, regis Persarum, de imperio romano, MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* V. p. 252. *Fabr.* Siue pag. 531. *Kollar.* nr. 25. cod. CCXCII. *Harl.*

[Constantinus *Lucita*, Protonotarius, ad quem epistolam gr. dedit Gregorius Chionias, quae exstat in cod. *Vindobon.* CCXCII. nr. 4. v. *Lambec.* V. p. 523. *Harl.*]

Constantinus *Lichades*. Vide infra, in patriarcha.

Constantinus *Manasser*, de cuius Chronico scripto versibus politicis circa a. 1150. et in a. 1081. desinente, dixi volumine VI. p. 157. ^g). Idem MS. in bibl. Coisliniana pag. 587. Nescio, diuersusne ab hoc sit Constantinus, imperatori quem non nominat ab epistolis, inter historicos Byzantinos laudatus a Georgio Codino pag. 17. Origg. CPol. Ex Constantini Manassae libro secundo *Hodosporici*, versibus iambicis scripti, locum adfert *Allatius* in notis ad Georgium Acropolitam p. 201. Idem habuit MS. sed in codice a tineis blattisque male habito misereque eroso huius Constantini *ἐκφρασην εἰκονισμάτων κατὰ μέσον μὲν ἔχοντων τὸν Κύκλωπα τὰς Ὀδυσσεὺς ἑταίρους διασπαράσσοντα καὶ ἐκθίσοντα, τὸν δὲ Ὀδυσσεὺς οὖν ἀσκὸν προφέροντα καὶ δεξιόμενον πόσει τὸν Κύκλωπα. Descriptionem imaginum in medio exhibentium Cyclopem Ulyssis amicos diripientem et vorantem, Ulyssesque prolati vini vitre Cyclopem potu extirpientem.* Incipit: Οὐδὲν ἄρα Φιλοκάλε ψυχῆς ὀλβιώτερον εἰ δ' ἅμα καὶ Φιλολόγος εὖρεθῃ. Praeterea ἐπικήδειον πρὸς

^g) Siue vol. VII. pag. 469. sq. nou. ed. Add. politicis *Vindobon.* in cod. XLIIX. nr. 3. et *Lambec.* de eo in vol. VI. part. 2. p. 368. sq. *Harl.* vsque ad imp. Nicephor. Botaniatem, versibus

πρὸς τὸν ἀποικοιχόμενον ἐπὶ τῶν δέησεων κύριον Νικήφορον τὸν Κομνηνόν. *Epicedium in obitum Nicephori Comneni, supplicium libellorum magistri.* Incipit: Ἀῖθρα βῶν γῆ πλο-
τάτη καὶ μήτηρ γονίμων χυμῶν; αἶρες δὲ εὖ πεπεραμένοι.

Constantinus ex Samosatensium vico Mananale *Manichaeus*, de quo Photius libro I. contra Manichaeos; *Montfaucon* bibl. Coislin. p. 358. seq.

[Constantinus, *medicus*, de quo v. infra in eleacho medicorum vett. in vol. XIII. pag. 127. vet. ed. *Harl.*]

[Constantinus *Meleinus* (*Μελέινος*), patricius et dux militum, cuius meminit Nicephorus in praef. ad librum de re militari et locum ex ea in cod. *Vindobon.* CXI. n. 8. posuit *Lambec.* in comment. vol. VII. p. 433. sqq. *Harl.*]

Constantinus *Meliteniota*, archidiaconus CPol. *Λατινόφρων*, qui cum patriarcha suo Ioanne Vecco in exilium pulsus obiit a. 1284. de illo dixi volum. IX. pag. 198. *Fabr.* S. vol. X. p. 400. not. n. edit. nou. add. infra in h. vol. vet. ed. pag. 436. sq. et vol. XII. pag. 780. vet. ed. Eius sermo de ecclesiarum tam graecae, quam latinae vnione, *Florent.* in cod. Laurent. XXVI. nr. 25. plut. 8. v. *Bandin.* eat. codd. gr. Laur. I. pag. 384. — Constantini *Melitinae episcopi*, qui patriarchae Iacobitarum titulum vsurpauit, meminit *Assermann.* in bibl. orient. tom. II. p. 382. *Harl.*

[Constantinus *monachus* montis Athus: sermo περὶ τῆς τῆς Γενγοῦ ψευδογραφίας, *Mosquae* in cod. synod. CCCXXIX. fin. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. in 8. pag. 213. et indic. *Harl.*

[Constantini *Neapolitani* scripta quaedam, *Mediolani* in bibl. Ambros. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 295. B. — *Tomafinus* in bibliothecis Patauinis etc. p. 126. citat codicem suum, in quo sunt adnotatt. in librum lat. de Vrinis, carmine scriptum ab incerto, isque suspicatur, esse *Constantini monachi*. — *Nicol. Toppius* in bibliotheca Neapolitana 1678. fol. p. 68. plures profert Constantinos *Neapolitanos* recentioris potissimum aetatis, e quibus tantum huc pertinet Constant. *Neapol.* philosophus *pythagoricus*, qui scripsisse dicitur de abstinentia a carne comedenda, eique respondisse Porphyrium in libro I. de abstinentia adnotatur. — ibidem excitatur Constantinus *papa*, doctor Neapolitanus, auctor libri: *Ad arbitrium magnae curiae vicariae, quod vulgo praemi-
nentia vocatur, atque editum diui Augusti* etc. Neapoli 1594. 4. *Harl.*

Constantinus *papa* ab a. C. 708. ad 715. Ad hunc epistola apologetica Ioannis CPol. tom. III. concil. *Harduin.* pag. 1838. Eius epistola ad Brithwaldum archiep. Cantuariensem id. p. 1837. [v. infra, vol. XI. p. 474. ed. vet. — Epistola *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XVIII. plut. 16. inter epistolas variorum pontificum, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. I. p. 278. *A. Harl.*]

[P] Constantinus anti-papa a. 767. cuius nonnulla leguntur in volumine epistolarum pontificum, quod edidit Gretserus, Ingolst. 1613. 4.

Constan-

Constantini patriarchae CPolitani fuere quinque, vel saltem quatuor nam de primo, quem Cestinum vel Castinum alii vocant, et tertio saeculo volunt fuisse, non adeo exploratum. 1) Constantinus Cancellarius, fuit ab a. 674. ad 676. 2) Constantinus episcopus Syllaei, ab a. 754. ad 766., de quo historia miscella XXII. 24. 41. 46. seq. 3) Constantinus Lychudes, ab a. 1059. ad 1064. cuius decreta duo synodica de seruo criminali et de sacerdote caedis reo ac deposito, in iure graeco-rom. lib. IV. pag. 264. 265. apud Thomam Diplouatacium in synopsi iuris graeci. Et 4) Constantinus Chliarenus, a. 1154. cuius synodica varia citat in praenotionibus mystagogicis Nicolaus Comnenus, vt de Clerico milite pag. 250. de nuptiis pag. 286. de periuriis pag. 287. et de homicidiis latronum ^{h)} p. 257. quod exstat in iure graeco romano lib. III. pag. 210. Fabr. In cod. Florent. Laurent. XXXVII. plut. 17. qui continet Homilias variorum, in Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 280. D. exstare etiam dicuntur sermones Constantini, qui in indice ad illud vol. cognominatur Patriarcha. Add. cod. Mosquens. X. fin. in Matthaei notit. codd. gr. Mosq. pag. 26. et supra in h. vol. in indice scriptor. in concil. Lateranensi etc. vbi quoque de Constantino Pogonata imperat. quaedam notantur. Harl.

[Constantinus philosophus, cuius paraphrasis libri Perihermenias Pselli, Florent. in cod. Laurent. XXVI. plut. 10. in Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. I. p. 266. B. sic memoratur: paraphrasis — excerpta a Constantino Vestarcho et summo philosophorum. Harl.]

[Constantinus presbyter scripsit vitam S. Germani, MS. in bibl. Bodl. in cod. Guil. Laudi, nr. 1174. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. et nr. 2641. in cod. Bodlei. XLII. 1. vbi (vti in Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. pag. 657. B.) eadem tribuitur Constantio Presbytero; contra in indice Constantino Presbyt. Harl.]

Constantinus Psellus, de quo Allatius libro de Psellis sect. 50. et 80. Hunc, mutato nomine, eundem cum Michaelē Psello, Michaelis Ducae praeceptore esse, putabat Cangius in glossario graeco p. 1637.

[Constantinus quaeffor, cuius iambi gr. in magnum incendium, quod accidit CPoli a. Ch. 1197. d. 25. Iul. exstant Venetiis in cod. Marc. DXXIV. v. catal. codd. gr. Marc. pag. 282. Harl.]

Constantinus Reginus, qui ex protosecretario, (corrupte Asyncritus pro ἀσυνκρίτης Lambec. VI. p. 200. ⁱ⁾ Roberti Guiscardi, Nortmannorum, Apuliae, Calabriae et Siciliae ducis a. 1072. factus est monachus Casinensis, idem cum Constantino Afro, de quo supra. [vid. p. 269.]

Constan-

^{h)} Memorat Harmenodulus in synopsi canonum pag. 59.

ⁱ⁾ [S. pag. 286. not. 4. ed. Kollar. et supra Vol. XI.

Constantin. Asynkitus etc. atque Montfauc. in Bibl. biblioth. MSS. p. 495. B. de eius libris II. in codd. bibl. Mediolan. Ambros. Harl.]

Constantinus sacerdos, ad quem circa a. 1095. scripsit Philippus solitarius, auctor Dioptrae, de differentia inter intercessionem et auxilium sanctorum.

Constantinus Siculus philosophus, cuius carmen graecum anacreonticum alphabeticum super periculo parentum et fratrum suorum in mari, MS. in bibl. caesarea memorat *Lambecius* V. pag. 295. *) Incipit: ἀπὸ μεσικῶν μελάθρων.

[Varii Constantini Syri et alii passim occurrunt in *Assmanni* bibl. orientali: v. indic. ad tom. I. p. 638. et ad tom. II. p. 525. In his tom. I. p. 273. Constantinus, qui Theodosiopolin, Armeniae urbem, cui erat praefectus, a. C. 502. Cauadi, Persarum regi, prodidit; dein a. C. 504. ad Romanos profugit, et ab imperatore inter ecclesiae presbyteros cooptatus et Nicaeae consistere iussus est. — Tum ibid. pag. 502. not. 12. Constantinus, *Syracusanus* diaconus, qui eligitur patriarcha Antiochiae, et statim, cognito eius ingenio, deponitur. *Harl.*]

Constantinus *Tarsensis* siue *Tarsita*, cuius epigramma graecum in Antiochi monachi Pandectem, ex codice, quem totum manu ille sua scripserat, edidit *Lambecius* III. pag. 138. [f. pag. 350. ed. Koll. nr. 9. cod. LXXIII. *Harl.*] Aliud in librum S. Chrysostomi de Virginitate,

Constantinus, *Tii* in ponto episcopus, qui synodo Photianae interfuit, cuius homilia in S. Euphemiae reliquiarum inuentionem exstat latine apud Lipomannum tomo VI. et apud Surium XI. Iulii. Graece incipit: ἤκω τὸ ἐπιτάγμα Φέρον, MS. in bibl. Bodlei. [nr. 3383. cat. codd. Angliae etc. add. supra, vol. X. p. 225. — in cod. bibl. Sfortian. sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 700. B. vbi vero, nescio an typothetae errore, Constantin. ille vocatur episcopus Tyri. *Harl.*]

[P] Constantinus *Barinus* siue *Varinus*, qui CPoli libros quosdam graecos manuscriptos habuit, quorum catalogus exstat apud *Possuinum* ad calcem tomi II. Apparatus sacri p. 45. 46. in his fuit Symmachi interpretatio Psalterii et totius Vet. test. Zachariae rhetoris hist. ecclesiastica, aliaque eximia, quae necdum lucem viderunt monumenta.

Constantinus recens scriptor, qui versibus politicis graeco-barbaris expressit historiam Apollonii Tyrii. Prodiit Venetiis a. 1600. et 1696. 8. διήγησις ὡραιότητη, Ἀπολλωνίου τῆ ἐν Τύρῳ ἐρημιάδα.

De Ro-

*) Siue p. 620. Kollar. nr. 4. cod. CCCXXXIII. Idem carmen est *Oxon.* in cod. Barocc. CXXXIII. — *Florentiae* in cod. Medic. Laurent. LII. plut. 92. sunt alia eiusdem carmina: scil. nr. 8. carmen anacreonticum: quae verba dixerit Apollo, persequens Daphnen, et rosas spinas recordatus: nr. 9. ode amatoria: nr. 10. versus ana-

creontici in quemdam virginis amatorem, per alphabetum: nr. 11. carm. iambicum ad imper. Isaacum Comnenum; nr. 12. versus iambici, quum scabie quondam laboraret. v. Bandin. cat. codd. gr. Laurent. tom. II. pag. 211. sq. et conf. supra, vol. IV. p. 427. med. et p. 469. *Harl.*

De Roberto Constantino, cuius insigne Lexicon graeco latinum habemus, dixi supra pag. 77. seq. [f. p. 656. sq. vol. VI. nou. edit. Harl.]

VI. NICON monachus et archimandrita Armenius, sanctitatis et miraculorum fama celebratus, et, quod iugiter inclamaret, agendam esse poenitentiam, cognomento adpellatus μετανοήτε, poenitentiam agite, diem obiit a. 998. Memoriam eius celebrant Martyrologia et Menologia XXVI. Nouembr. Vitam eius a. 1150. scripsit abbas quidam patria Lacedaemonius, incipit: εἰς τὸ πῶς ἡ χερόνα, γνώμη δὲ μάλλον σεβῆσαι¹⁾. Latine vertit Sirmondus, ex qua plura adfert Baronius tom. X. Annalium ad a. 961. 969. 981. 982. 986. 998. Huius, ut putant, Niconis breue, sed non exigui momenti scriptum περὶ τῆς δυσσεβῆς θεησεύσεως τῶν κακίστων Ἀρμενίων, de impia pessimorum Armeniorum religione, ad calcem Balsamonis pag. 86. et apud Beueregium notis ad can. 56. Trullan. pag. 158. sq. et in bibliothecis patrum, ut tom. XXV. edit. Lugd. pag. 327. Latine editum ex versione non felici semper Gentiani. Herueti. Sed graece et latine exhibetur a Cotelerio in notis ad patres apostolicos, ad lib. II. Constitut. apostol. cap. 24. pag. 235. 236.^{m)} incipit: τὰ παρὰ Ἀρμενίων γινόμενα παραλόγων. Et cum hac meretur conferri, quam dedit idem ad lib. V. cap. 13. pag. 314. ἀποσταξίς τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων, renuntiatio haereticorum Armeniorum. Incipit. Ἐγὼ ὁ δέσνας ἡ ἡμεῖς etc. Vfus est Cotelerius codice graeco regio Paris. MDCCLXXXVIII. Post Balsamonem et in bibliothecis patrum praemittitur latine Niconis ex epistola ad Ἐγκλεσον, siue inclusum monachum, de iniuria excommunicatione. Incipit: Scias autem pater. Si eadem est, quam memorat Lambecius VI. pag. 31.ⁿ⁾ illum oportet esse iuniorem Niconem, quoniam in illa mentio Nicolai grammatici, qui patriarcha fuit CPol. ab a. 1084-1111. Fuit vero et alius Nicon iunior, monachus Reithensis [P] Palaestinus, qui sub Constantino Duca^{o)} circa a. 1060. collegit Πανδέκτην τῶν ἐρμηνειῶν τῶν

M m 2

δείων

1) Vita et miracula Scti Niconis, Romae in bibl. Sfortiana, teste Montfaucon. in Bibl. biblioth. MSS. p. 701. C. Harl.

m) Col. 152. a. 1672. auctoribus Caueo et Oudin. Harl.

n) Siue pag. 88. Kollar. nr. 16. cod. VI. Sed Kollar. in not. A. primum contra Lambec. mouet, excerpta ista in cod. dici non posse misce-lanea, quum ad duo potissimum capita, n. ad disciplinam excommunicationis ecclesiasticae et matrimonii sacramentum, ex diuersorum operibus collecta, pertineant: tum contra Fabricium nostrum docet, excerptum τὰ ἀγία Νίκωνος ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐπιστολῆς, cuius initium; γίνωσκε πάτερ, recte tribui Niconi monacho et archimandritae Armenio; nullam enim in illo fieri mentionem Nicolai grammatici: quippe quum in hoc cod. caesareo singula excerpta in fronte et in calce singulis cruculis notata ab aliis excerptis fecernantur: ad

quod quum non aduertisset animum exscriptor, omnia vna serie vulgauit, et Fabricium quoque in errorem induxit. Tertio autem sequi, ostendit Kollar., excerptum Clementis PP. et quarto demum Nicolai, patriarchae CPolitani, excerptum, et alia deinceps. — De Nicone ipso conf. Caus. hist. litter. SS. eccl. II. p. 103. ad a. 961. — Oudin. comment. de SS. eccl. tom. II. col. 462. sqq. ad a. 960. Hamberger zuverläss. Nachrichten etc. tom. III. p. 707. sq. a quo praeterea memoratur vita Niconis, ex actis eius ab abbate monasterii S. Niconis, graece scriptis, interprete Iac. Sirmondo, ap. Sirium, d. 27. Nou. eadem integra, in E. Martene collect. ampliss. tom. VI. p. 837. v. etiam supra, vol. X. p. 299. — Schroeckh. hist. eccl. christian. tom. XXI. p. 313. — Christoph. Saxii onom. II. pag. 153. Harl.

o) Prologus Niconis pandecte praemissus a iuniori scriptore apud Montfaucon. pag. 189. καὶ

711

ῥείων ἐντολῶν τῷ Κυρίῳ, *Pandectem de interpretatione mandatorum diuinorum*, duobus distinctum libris et λόγοις siue capitibus LXIII. Adhuc ineditus, dignus autem luce, in variis bibliothecis, vt regia *) et Coisliniana MS. seruatur. *Ornat*, inquit Cotelierius †), *bibliothecam regiam optimus liber, qui collectus est ex diuinis Scripturis, sacris canonibus, testimoniis sanctorum patrum, aliisque monumentis ecclesiasticis, nec non legibus civilibus.* De Coislinianis codicibus *Montfauconus* in catalogo bibl. Coislinianae pag. III. 189. sq. et pag. 197. et 295.

Initio huius libri a S. Nicone adornati, praemittitur prologus hoc titulo: λόγος διαλαμβάνων περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆ βιβλίας τῶν ἐρμηνειῶν. Principium hic habet: αὕτη ἡ βιβλος τὰς τῷ Κυρίῳ μὲν ἐντολαῖς καὶ τὰς τῶν ἐρμηνείας περιέχει. Deinde sequitur proos-

τοι ἄλλοι μοναχοὶ ἰδιώται μὲν τῷ λόγῳ ἀλλ' ἐκ τῆς γνώσεως — — — ὃν οἶκον πεφυτευμένον Θεὸς κατὰ τὸ Ματθαίου ὅρος καλέμενον, σημάσις ἰνδιακρίψας χρόνον ἐφ' ἡμεῖς καὶ ἐν καιρὸν δηλαδὴ Κωνσταντῖνος ὁ Δεκάς τὸ ἱππύμνηον τὰς τῆς βασιλείας ἐνεπεχαρίσθη εἰκασας.

p) Nimirum in cod. bibl. publ. *Paris*. DCCCLXXVI. pag. 167. vol. II. cat. MSSSt. regg. vbi confector catalogi praefixum capitulum LXIII. indicem ob oculos posuit, et in codd. quatuor sequentibus, (in quibus tamen quaedam desiderantur:) et in cod. MLXVII. praemittitur, inquit confector catal. cit. pag. 212. praefatio, vbi auctor dicitur ad hocce opus scribendum animum adpulisse, hortantibus patriarcha Antiocheno, metropolitae et episcopis. Quum enim Agareni, siue Saraceni, veterum ecclesiae monumentorum nulli parcerent: verendi locus erat, ne praecipua religionis christianae capita ex hominum animis elaberentur. — Add. *Oudin*. l. c. et, quem ille citat, *Car. du Fresne du Cange* in catal. codd. gr. quem subiunxit Glossario med. et infimae Graecitatis col. 31. — *Florentiae* in cod. *Laurent*. IV. plut. 6. sunt, nomine collectoris non addito, expositiones sacrorum praeceptorum, capp. 63. comprehensae. *Bandinius*, in cat. codd. gr. *Laur*. I. p. 92, sqq. copiose eum codicem, tum adhuc ignorans collectoris nomen, recensuit, et totum ex eo indicem longum gr. descripsit; tum p. 98. sqq. quia totum opus patrum ecclesiasticorum atque conciliorum auctoritate constatum est, nomina operaque patrum, quorum adducuntur enarrationes conciliorumque et alia loca, vnde petita sunt testimonia, prout in codice reperiuntur, ordine alphabetico, multo

plenius atque curatius, quam a Fabricio factum est, adnotantur. Ex eo indice pauca suppleui. *Bandinius* vero postea in cod. vol. pag. 435. et in vol. II. pag. 603. duce Fabricio nostro, agnouit illius *Florilegii* auctorem, *Niconem Rhaitensem*, et priore loco similem, quae tamen a superiore collect. differre dicitur, incerti auctoris collectionem sacrorum praeceptorum, in cod. *Laurent*. XXVI. plut. IX. fusiis recensuit. — Ibid. in cod. XIII. nr. 2. plut. 60. sunt *Niconis* monachi capita quaedam ascetica: de quibus multus est *Bandin*. l. c. vol. II. p. 602. sq. — *Taurini* in cod. regio CCIV. est eadem *Niconis*, (nomine tamen illius non addito,) *expositio*, triginta octo capp. constans, v. catal. codd. gr. *Taur*. p. 302. sq. vbi quoque patrum nomina, concilia aliaque loca, vnde sumta sunt testimonia, adnotantur. — *Venetis* in cod. *Naniano* LXX. quem late persequutus est, et auctores, ex quibus contextuit *Nicon* suum florilegium, retulit (*Mingarellius*) in cat. codd. gr. *Nan*. pag. 134. sqq. — *Mediolani* in cod. bibl. *Ambrosi*. exstat *Niconis* monachi in obitum *SSt. patrum, intersectorum in monte Sina*, teste *Montfaucon*. in *Bibl. biblioth.* MSSSt. I. pag. 302. *B.* Varias locorum communium collectiones ineditas ego et *Fabricius* supra in vol. IX. pag. 758. sq. commemorauimus. *Hart.*

q) Cotelierius in notis ad homiliam X. *Clementii*. tom. I. patrum apostol. pag. 707. Idem *Niconem* collectorem ineditum citat passim vt pag. 292. 312. etc. [et in *Monum. eccl. gr.* tom. III. p. 459. particulam edidit, teste *Hambergero* l. c. *Hart.*]

prooemium in librum Niconis hoc initio: ἔδεν μὲν ἡμᾶς, φησὶν ὁ θεὸς Χρυσόστομος, μὴ δὲ δα-
σθαι. Est totum opus amplissima collectio locorum scripturae, SS. PP. et scriptorum eccle-
siasticorum, itemque synodorum. Scriptores autem et synodi unde loca desumpta fuere, hi sunt:

- [Agatho, Bandin. I. p. 98.]
 [Alexander ad magnum Eusebium. (Macarius Alex.)]
 Ammonius ex interpretatione actorum apo-
 stolorum.
 Anastasius Sinaita.
 Constitutiones apostolicæ.
 Athanasius.
 Barsanuphius.
 Basilus magnus ἐκ τῶν παροιμιῶν.
 [Carpathius.]
 Cassianus.
 Chronicon (fortasse Syncelli.)
 Ex chronico imperatorum de tempore Basi-
 lii Macedonis.
 Clemens rom.
 Clementia seu Clementina.
 Cyrillus Hierosolymitanus. [et Alexandri-
 nus.]
 Diadochus.
 Didymus.
 Dionysius Arcopagita.
 Dionysius Alexandrinus.
 Dorotheus.
 S. Ephrem.
 S. Epiphanius.
 Esaias monachus.
 Euagrius.
 Eusebius Pamphili.
 Ἡ Εὐθymiᾶν ἱστορία.
 [P] Gennadius CPol.
 Γεροντικόν.
 Gregorius Thaumaturgus.
 Gregorius Theologus.
 Gregorius Nyssenus.
 Gregorius Dialogus, papa.
 Ignatius ad Polycarpum.
 Inclusus ad S. Simeonem Thaumaturgum.
 Ioannes Chrysostomus, sæpissime. Eis τὰς
 μαργαρίτας.
 Ioannes Climacus.
 Ioannes Damascenus de hæresibus.
 Ioannes Hesychastes.
 Ioannes ieiunator.
 Isaacus Syrus.
 [Isaias S.]
 Isidorus Pelusiota.
 Lausiaca historia.
 Leges Ciuiles.
 Macarius.
 Macarius Alex. ad magnum Eusebium Alex-
 andrinum.
 Marcianus Bethlehemita.
 Marcus.
 Martyrium S. Anastasie, S. Dionysii Areo-
 pag. S. Eugenie.
 Maximus.
 Methodius CPolitanus.
 Nicephorus CPol.
 Nilus.
 Nomocanon Basilii.
 Nomocanon Ieiunatoris.
 S. Orsicius. [Orsicius, in cod. Taur.]
 Petrus Alexandrinus, canone XV.
 Philo Iudæus.
 Philo Carpathius.
 Poemen siue pastor.
 Simeonis epistola ad inclusum.
 [Studita.]
 Synodus Nicaena, Laodicensis, Neocaesar.
 Sardicensis, Ancyrana, Antiochena,
 Gangrensis, Carthaginensis.
 Chalcedonenensis.
 CPol. in templo SS. apostolorum.

Mm 3

Synodu

Synodus sexta, septima siue Nicaena secunda: synodus nona.

Tarasius CPol. Epistola ad Adrianum papam.
Theodorus Studita.

Eius testamentum.

Theodoretus.

Theophilus Alexandrinus.

Timotheus Alexandrinus.

Vita S. Antonii, [Barsanuphii.] S. Charitonis, S. Cyrilli Alex. Danielis Stylitae, S.

Epiphanii. S. Marcelli monachi et acemetae. S. Ioannis Chrysostomi. S. Ioannis Eleemosynarii. S. Ioannicii. Ioannis CPol. Nesteutae. S. Nicolai. S. Pachomii, S. Pausii, S. Philemonis, S. Sabae, S. Simeonis Archimandritae, S. Simeonis Thaumaturgi. S. Stephani iunioris. S. Theodori Edeffeni. Theodori τῆ ἡγιασμένῃ etc.

Vita sanctorum Ἀββᾶδων (Abbatum.)

Ex eodem Niconis Pandecte quaedam publicauit *Cotelerius* tom. III. monument. ecclesiae graecae p. 420-424. qui etiam consulendus in notis p. 644. seq. ubi obseruat, ab eo sub Iohannis Nicaeni [P] nomine ex epistola ad Zachariam catholicum laudari, quae leguntur in Isaac catholici inuectiua in Armenios, de qua dixi supra p. 173. ed. vet. Idem memorat scriptum huius Niconis de ieiunio S. Mariae, MS. in codice regio Paris. MMMXXVII. (olim MCCCXXVI. *) hoc titulo: Τῆ ὁσιωτάτης Νίκωνος μοναχῆ τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῆς Παυθῆ εἰδήσεως περὶ τῆς πανσέπτῃς νηστείας τῆς παναγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρέδνης Μαρίας. Incipit: χερὲν εἰδέναι ὅτι ἡ τῆς ὑπερενδόξης Θεοτόκου νηστεία ἐ κατὰ τάξιν ἐγγράφως κεῖται εἰς τὸ παρὸν τυπικόν etc. Confer eundem *Cotelerium* p. 650. seq. *Geronticon* Niconis, eiusque Gerontici sermo XXIX. citatur a *Montfaucono* p. 13. palaeographiae graecae, quod non diuersum est a narrationibus eius asceticis laudatis ab *Allatio* p. 746. de purgatorio. Εὐχὴ ἡμερὶν τῆς ἁγίας Νίκωνος MS. memoratur apud *Lambecium* III. p. 35. [pag. 95. ed. Koll. in cod. XIX. add. *Bandin.* l. c. II. pag. 602. sq.] Fuit etiam *Nicon* Agrigentinus, discipulus *Aсклеpiadis* medici, cuius mentio apud *Stephanum* Byz. in *Δυεῖράχιον*. [De duobus medicis Niconibus v. infra in vol. XIII. p. 350. in elencho medicor. vett. — Antiquior *Nicon* circ. a. 531. transcribenda curauit *Opera* S. Ephraem Syri. v. *Oudin.* l. c. II. col. 464. sq. *Harl.*] *Nicon*, Sexti Fadii praeceptor, cuius liber περὶ πολυφαγίας memoratur a *Cicerone* VII. 20. epist. ad Trebatium: nisi sit *Micon* *Celli*, *Plinii*que. *Nicon* hypopsephius Chalcedonensis, laudatus a *Nicolao Comneno*. Et *Nicon* episcopus, martyr sub Decio, de quo *Acta* sanctor. 23. Martii. [v. supra vol. X. p. 299. *Harl.*] Vt omittam *Niconem* de quo *Artemidorus* IV. 82. etc.

VII. ANDRONICVS CAMATERVS, Manuelis Comneni imp. qui ab a. 1143. ad 1180. praefuit, adfinis, atque ab eodem auctus dignitate Sebastii et praefectus Urbis ac Drungarius τῆς βίγλας siue praefectus vigilum constitutus *), scripsit *Hoplothecam sacram* et antirrheticos

*) In cat. MSS. bibl. regiae, vol. II. p. 308. cod. ille numeratur MCCCLXX. in quo nr. 34. citatur *Nicon monachus de ieiunio* deiparae. Idem sermo existat *Venetis* in cod. Naniano CCXXVI. nr. 12. et tituli initium paullulum di-

uersum est: τῆ ὁσ. Νίκωνος μοναχῆ τῆς μονῆς τῆς ἁγίας Θεοτόκου Παυθῆ etc. Tum sequitur eiusdem Niconis de eadem re responsum. v. catal. codd. gr. Naurp. 416. *Harl.*

pirrheticos libros Latinis oppositos. Principium antirrheticorum citat Nic. Comnenus p. 173. praenot. myſtagog. et pag. 282. *libri contra latinos interrogationem centesimam.* Partem Litri, in quo Manuelis imp. personam induens, cum cardinalibus romanis de processione spiritus S. disputat, diu post confutandam sibi sumſit Io. Veccus ab a. 1274. ad 1282. patriarcha CPol. in ἀντιρρητικαῖς τῶν ἐπὶ ταῖς περὶ τῶ ἀγίῳ Πνεύματι γραφικαῖς χρήσεσιν ἐπιστάσιων Κυρίῳ Ἀνδρονίκῳ τῷ Καματήρῳ. Haec ἀντιρρητικά in quibus post Camateri ἐπιστάσιος, Vecci responsio subinde subiicitur, graece et latine vulgavit Allatius in Graecia Orthodoxa Rom. 1652. 4. tom. II. pag. 287-521. Camateri ipsius scripta necdum lucem viderunt, nec, quae in bibl. Bauarica ¹⁾ seruata sunt, disputatio sub Manuelis imp. nomine cum doctore Armeniorum Petro, et libellus de [P] duabus in Christo naturis. Huius Andronici Camateri filius fuit Ioannes Ducas, cui Eustathius dedicauit commentarium suum in Dionysium periegetem. Vide Cangii notas ad Cinnamum p. 467. seq. et glossar. graec. p. 1295.

ALEXANDRVM CAMATERVM iu refutatione animaduersionum Ioannis Vecci citat Nic. Comnenus p. 242. Praenotion. myſtagog.

BASILIVS CAMATERVS, patriarcha CPol. a. 1183-1186.

IOANNES CAMATERVS, ab a. 1198. ad captam vsque a. 1204. a Latinis urbem patriarcha CPolitanus, quem Ephraemus in chronologia patriarcharum iambis scripta his verbis celebrat apud Allatium de consensu pag. 724. et notis ad Georg. Acropolitam pag. 222.

Ὁ Καματηρὸς εὐεπὴς Ἰωάννης
Ἰδρὶς σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγων
Ἐπίβολός τε δογματῶν τῶν ἐνθέων
Ἐκκλησίας ὧν λευίτης χαρτοφύλαξ.

Huius

s) Vide Io. Cinnamum lib. V. Io. Veccum in Allatii Graecia Orthodoxa tom. II. pag. 288. Allatium de consensu lib. II. c. XI. §. 5. pag. 660. sq. et 766.

t) In cod. CXX. cat. codd. gr. Bauar. p. 52. f. in cod. CCXXIX. sec. Hardt. in Aretini Beytrag. a. 1805. part. 5. pag. 536. et sqq. in part. 6. Insunt autem Andronici Sebasti dialogus imperatoris et cardinalis de processione Spiritus S. — disputatio imperatoris cum doctore Armeniorum Petro de duabus in Christo naturis et aliis quibusdam capitibus: scriptum contra Ioannem Beccum. — Idem opus exstat Venet. in bibl. Marc. cod. CLVIII. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 90. et cel. Morell. de eodem cod. in bibl. MS. gr. et nat. tom. I. p. 92. sq. Conf. de Andronico Cama-

tero Caus. hist. litterar. SS. eccles. vol. II. p. 231. sq. ad a. 1156. et in adpendice ad illam Caus. hist. p. 27. ed. Basil. Henr. Wharton, qui veroprimum errorem sequutus eius aetatem refert ad a. 1327. eique adscribit etiam dialogum aduersus Iudaeos, qui latine ex Ioannis Liminei versione exstat in Stewartii auctario ad Canisium, Ingolstadt. 1616. 4. aut in Lect. antiq. edit. nou. tom. IV. pag. 261. item in bibl. patrum, tom. XXVI. pag. 38. Sed eius errorem notauit et meliora non minus quam plura de Andronico Camatero prodidit memoriae Cas. Oudin. in comm. de SS. eccl. tom. II. col. 1463. sqq. et ex Allatii libro de consensu vtriusque ecclesiae occid. et orient. libr. II. cap. XI. §. 5. col. 660. sqq. duo loca de processione Spiritus Scti, gr. et lat. exscripsit. Harl.

Huius synodicon de homicidiis citat Nic. Comnenus pag. 251. praenot. mysiagog. Aliud de nuptiis consobrinorum exstat in Freheri iure graeco rom. lib. IV. pag. 285. Epistola ad Innocentium III. qua vnam et vniversalem, romanam dici ecclesiam pro miro habere se testatur, exstat latine inter Innocentii epistolae libro 2. epist. 208. tom. I. edit. Baluzianae pag. 471. cum Innocentii responsione. *Fabr.* De *Ioanne Camatero*, praefecto Canicleo, v. supra, vol. IV. p. 148. in primis p. 154. sq. quibus add. cod. bibl. *Bodlei.* XC. siue nr. 3079. cat. MSSt. Angliae etc. vol. I. et cod. XIV. nr. 2. plut. 28. *Florent.* in bibl. Laurent. de quo vide *Bandin.* in cat. codd. gr. illius bibliothecae, tom. II. pag. 27. sq. atque bibl. publ. *Paris.* codd. MMCCCIX. nr. 4. MMCCCXXIV. nr. 5. et MMDVI. nr. 2. *Harl.*

VIII. ALEXIVS ARISTENVS, nomophylax et magnae ecclesiae CPol. oeconomus ante Balsamonem et post Zonaram *) scripsit circa a. 1160. *scholia in Synopsin Canonum*, edita primum graece et latine a *Guil. Beueregio* in *Pandectis Canonum Oxon.* 1672. fol. tom. II. ex codice MS. cuius titulus: Νομοκάνονον σύν Θεῷ ἐρμηνευθὲν παρὰ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Νομοφύλακῳ κυρίῳ Ἀλεξίῳ τῷ Ἀρισηνῇ *). *Synopsis* ipsa Aristeno, vt volunt viri eruditi **), longe etiam antiquior, sub illius nomine prodierat in *Guil. Voëlli et Christoph. Iustelli* bibl. canonica tom. II. pag. 673-709. *Paris.* 1661. fol. hoc titulo: ἡ ὑπὸ Ἀρισηνῆ σύνοψις τῶν [Γ] κανόνων πάντων. Seriem et ordinem, qui est in codice ecclesiae vniuersae, sequutus est, additis initio suae collectionis apostolorum canonibus, et in calce Sardicensibus, Carthaginensibus, Trullanis, et S. Basilii, ex tribus epistolis illius petitis. Antequam editus esset, citabatur passim ab Antonio Augustino in notis ad veteres collectiones Decretalium. Aristenus, consultus, canonem Trullanum XXXVII. aduersus patriarcham Nicephorum Hierosolymitanum protulit, vt ad illum canonem a Balsamone adnotatum est. Ceterum in subscriptionibus concilii a. 1166. CPoli habiti, quas edidit *Allatius* lib. II. de consensu

*) Zonara antiquiorem Aristenum facit *Allatius* p. 419. de consensu.

v) Conf. supra vol. VII. p. 22. vol. IX. p. 52. vol. X. p. 375. nou. ed. tum infra, vol. XI. pag. 43. p. 46. pag. 53. nr. 19. p. 54. et 57. nr. 16. vet. ed. item *G. Caue* hist. litter. SS. EE. vol. II. pag. 238. ad a. 1166. quo synodo CPolitanae interfuit: *Oudin.* Comment. de SS. EE. II. pag. 1300. ad a. 1150. quo circ. ann. vel 1140. Alexius synopsis vel collectionem canonum quamdam composuisse putatur: *Hamberger* zuverläss. Nachr. tom. IV. p. 112. sq. qui citat quoque Magnam biblioth. ecclesiast. v. *Alexius*, et tradit, Alex. Arist. circ. a. 1130. iussu imperator. *Ioannis Comneni* composuisse synopsis: et *Sax.* in *Onom.* lit. II. pag. 253. ad a. 1160. — Canonum synopsis *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCII. nr. 4. — commentar. in canones et canonicas epistolae *Oxon.* in cod. Barocc. CCXXI. — *Leidas* inter codd.

Vossianos, v. cat. bibl. *Leidenf.* pag. 393. nr. 49. — In cod. *Escorial.* v. *Pluer.* itinerar. per Hispan. p. 156. — *Nomocanon, Vindobon.* in cod. caef. XVIII. nr. 2. 3. 4. iudice *Kollar* in notis ad *Lambecii* commentar. XI. part. 1. p. 126. sqq. et 129. *Harl.*

w) *Guil. Beueregius* prolegom. ad pandect. Canonum §. 27. seq. *Guil. Caueus* in hist. literar. S. E. [l. cit.] Ante Aristenum, Zonaram et Balsamonem epitomator Canonum satis antiquus graecus citatur ab *Allatio* de consensu pag. 191. *Fabr.* *Oudin.* l. c. censet, synopsis canon. quum in cod. *Paris.* illa disertis verbis tribuatur Alexio Aristeno, nullatenus ipso antiquiorem esse videri; [sed responderi potest, librarium ipsum forsan deceptum errasse; neque tamen ego, liti dirimendae me imparem esse diffiteor:] scholia autem, in eundem conscripta, auctoris alicuius esse recentioris. *Harl.*

consensu cap. 12, nullam Nicephori Hierosolymitani mentionem reperio, ex qua Aristenum quodque illi concilio interfuisse viri docti colligunt, sed tantum Nicephori Caesareae nouae, et Nicephori Rhodi episcopi. Alexium Aristenum canonistam libro de poenitentia citat Nic. Comnenus in praenot. mystagog. pag. 410. *Notas ad librum Canonum Theodori Prodromi* pag. 278. *Explicationem Sacramentorum* pag. 309. *Notas ad titulum Basilicam de probationibus* pag. 283.

IX. SAMONAS, archiepiscopus Gazensis in Palaestina a. 1050., habuit *disceptationem cum Ahmede Saraceno*, quae lucem vidit graece una cum liturgiis S. Iacobi, Basilii et Chrysostomi, Paris. 1560. fol. Latine in Liturgiis Sanctorum patrum ex Claudii de Sainctes editione Antwerp. 1562. 8. et tom. XVIII. bibl. patrum Lugd. pag. 577. *graece et latine* in auctario bibliothecae patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. II. pag. 277. et in bibliotheca patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. tom. XII. pag. 521. 526. Pars prior huius disceptationis legitur etiam inter opuscula Theodori Abucarae graece et latine edita, cap. XXII. sub titulo dialogi cum Saraceno, ostendentis, Panem mystica benedictione fieri corpus Christi. Vide *Mich. le Quien* ad Damascenum tom. I. pag. 655. et quae de Theodori Abucarae opusculis dixi volum. IX. pag. 180. *). Samonas ille a Saracenis postea religionis causa interfectus, unde eum martyrem adpellat Nic. Comnenus p. 407. praenot. mystagog.

X. THEORIANVS a Manuele Comneno imp. religionis causa circa a. 1170. legatus ad Armenios missus, litteris tradidit *dialogum cum Norseti Armeniorum catholico habitum*, quo ei Eutychianorum et Monophysitarum errores dissuasit *). Hic prodiit graece ex bibl. Ioannis Sambuci cum Io. Leunclauui versione Basil. 1578. 8. p. 1-195. Ei subiuncta sunt item graece et latine 1) Leonis I. papae epistola ad Flavianum [P] CPol. p. 196-226. 2) Io. Damasceni dialogus cum Manichaeo *) pag. 226-386. 3) Leontius Byz. de sectis **) p. 386-555. 4) Constantinus Harmenopolus de sectis ***) p. 556-576. 5) Eiusdem de fide orthodoxa. **) p. 577-583. 6) S. Augustini de Trinitate, cum graeca versione εκ τῆς Συβλῆς τῆ περὶ τῆς ὑνώσεως τῆς ἀληθῆς ζωῆς ἐπεγεγραμμένῃ pag. 584-599. et 7) S. Hilarii de eodem argumento ex sermone, qui post Pentecosten in festo S. Trinitatis recitatur, item cum graeca versione pag. 600-605. In margine notatur, hoc fragmentum non exstare inter Hilarii scripta, quae latine saepius lucem viderunt **). Theoriani legatio siue dialo-

x) Siue vol. X. p. 368. sq. §. XXII. nou. ed. add. *Caus* hist. litt. SS. eccl. II. pag. 151. ad a. 1072. *Oudin.* comm. de SS. eccl. II. p. 859. sq. ad a. 1090. ubi iam memorat codd., nim. cod. *Bodlei.* XCIV. 19. siue nr. 2877. cat. codd. MSS. Angliae etc. vol. I. — cod. *Th. Gale* CXXIII. f. nr. 5957. dicti catal. vol. II. et cod. quondam *Marq. Gudii.* v. catal. illius librorum etc. Kilon. 1706. 4. p. 537. *Harl.*

y) Conf. notam paullo ante ad cap. anteced. de Isacco Syro, fin. ante *indiculum.* *Harl.*

Vol. XI.

z) De hoc dictum volum. VIII. pag. 795. [f. vol. X. p. 709. n. 7. nou. ed.]

aa) Vol. VII. p. 451. [f. vol. VIII. p. 309. sq. nou. ed.] et vol. IX. p. 166. seq. [f. vol. X. p. 364. ed. nou.]

bb) Supra p. 277. vet. ed.

cc) P. 278.

dd) An in ed. *Scip. Maffei*, Veronae 1730. fol. ? v. *Fabr.* bibl. lat. med. et inf. aet. tom. III. p. 254. ed. *Manfi.* *Harl.* Est enim *Alcuini* libri de Trin. subiecta et ei potius tribuenda, recepit tamen Maffei in ed. *Hilar.* tom. II. p. 723. sq. B.

dialogus cum Armeniorum catholico graece et latine recusus in auctario bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. I. pag. 439. et in bibl. patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. tom. XL. "). Libellum adprime doctum vocat *Allatius* de consensu pag. 668. qui in libro de purgatorio pag. 690. et 822. nonnulla adfert ex Theoriani philosophi *epistola ad sacerdotes montana loca incolentes, de ieiunio sabbati, divina communione, coniugio sacerdotum et non radenda barba*. Huius epistolae fragmentum falso Chrysostomi nomine venditavit Bonaeursius dominicanus, qui postremis Thomae Aquinatis temporibus vivebat, in testimoniis patrum, quae in codice Colbertino MMMCCLXXXV. euoluit *Michael le Quien*, qui sub nomine Stephani de Altamura Panopliam contra schisma graecorum edidit. Vide panopliam hanc pag. 321. et praefationem pag. XVII. *Fabr.* Ex eadem epistola nonnulla adfert *Turrianus* lib. I. Apologiae eius pro canonibus apostolorum cap. XXI. pag. 95. adnotante *Fabric.* infra, vol. XIII. p. 809. *Harl.*

XI. EVSTATHIVS CPolitanus, monachus S. Flori, siue illius monasterii, quod aedi SS. Flori et Lauri in vrbe CPoli vicinum erat. Ita enim malo cum Bandurio ^{jj)} verba τὸ κατὰ Φλωρον, apud Demetrium Chomatenum interpretari, quam cum Cangio diaconum ad Flori aedem. Deinde libellorum supplicum magister ^{kk)}, magister rhetorum ^{ll)}, hinc magnae ecclesiae CPol. diaconus, et ex designato Myrensis ecclesiae episcopo [P] archiepiscopus Thessalonicensis, insigni virtutis et eruditionis laude floruit temporibus Manvelis, Alexii, Andronici et Isaaci Angeli Comnenorum, adhuc superstes a. 1194. Magnis laudibus tractatur a *Niceta Choniata* in Annalibus lib. VIII. pag. 238. lib. X. pag. 334. et a *Michael Psello* in epistolis ineditis, (ex quibus nonnulla adfert Cangius glossario graeco in *Πήρυξ*.) Defunctum pro funere laudarunt *Euthymius* et *Michael Choniates*, quorum orationes MStae Oxonii in bibl. Bodleiana codice Barocc. CXXXI. Euthymius inter alia celebrat *fastes epistolarum*, quas, ait, se habere Eustathii, manu ipsius exaratas. Epistolas Eustathii ad Psellum in codice regio euoluit *Cangius* pag. 1296. glossarii graeci ^{mm)}. De *Commentariis* eius editis vberimis ⁿⁿ⁾ atque pereruditis in *Homerum* dixi lib. II. cap. 3. ^{oo)} et de *Commentariis* in

^{jj)} MS. editat *Paris.* in bibl. publ. sec. *Montfaucon*. in Bibl. biblioth. MSS. II. pag. 737. *B. ur.* 2975. — *Vindobonae* in cod. caes. CCLIV. nr. 1. de quo et de edit. Leunclau. plura scripsit *Lambec.* in vol. V. p. 350. sqq. Conf. *Caue* hist. litter. SS. eccl. II. pag. 240. ad a. 1170. *Du Pin* hist. eccles. vol. X. p. 189: *Saxii* Onom. litt. II. p. 258. ad a. 1170. qui laudat *Pagii* Crit. Baron. a. 1170. V. *Harl.*

^{ff)} *Demetrius Chomatenus* in responso pag. 317. lib. V. iuris graeco-rom. *Bandurius* ad Antiquitates CPol. pag. 836. *Cangius* glossar. graeco pag. 1295.

^{gg)} *Ἐπὶ τῶν δόξων*, in inscriptione Eustathii commentariorum ad Dionysium.

^{hh)} *Cangii* glossar. in *Πήρυξ*, et in notis ad *Zonaram* pag. 68. *Allatius* de consensu lib. II. c. 8. §. 4.

ⁱⁱ⁾ *Eustathii*, metropolitae Thessalonice, epistolae LXXIV. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 114. *Harl.*

^{kk)} Spes editionis graeco-latinae commentariorum Eustathii in *Homerum*, quam a. 1708. Parisiis fecit publice *Claudius Caperonierius*, iam pridem videtur iterum evanuisse.

^{ll)} Supra, vol. I. p. 390. sqq. vbi de commentariis Eustathii in *Homerum*, edit. Politi et in nota I. etiam de oratt. Eustathii quaedam observantur. De edit. Romana,

2542-

in *Dionysium periegetem*, quos Ioanni Ducae, Andronici Camateri, (de quo supra p. 286. ed. vet.) filio inscripsit, lib. 4. cap. 2. ^{mm}) In eodem, quem paullo ante memorabam, eodice Barocciano ⁿⁿ) habentur plura Eustathii adhuc inedita, vt *Oratio in Manuelem Comnenum imp. Supplicatio ad eundem imp. nomine ciuitatis Thessalonicae, quum siccitate laboraret. Lessus in fratris sui obitu.* In catalogo MStorum bibliothecae Scorialensis obseruauim memorari orationem ab Eustathio Thessalonicensi archiepiscopo habitam ad eos, qui in templo erant S. Demetrii *μυροβλύτης*, in principio indictionis anno 6702. (Christi 1194.) ^{oo}) Eustathii *Commentaria in Io. Damasceni Canones* siue Hymnos citat Allatius de consensu vtriusque ecclesiae

N n 2

siae

1542 - 1550. F. IV. tom. v. Goetzii memorab. bibl. Dresd. tom. I. syllog. i. p. 54. sqq. — *Paris.* in bibl. publ. in XII. codd. sunt, (secundum catalog. MSS. Paris. regg. tom. II.) *Parechbolae in Homerum*. — *Florent.* in bibl. Laurent. codd. II. et III. plut. 59. comment. in totam Hom. Iliada. — ib. in cod. VI. comm. in *Odyseam* — in cod. XLIII. nr. 1. in Iliadis commentarium prolegomena, et nr. 2. comment. in rhapsodiae II. partem, quae inscribitur *nauium catalogus*. v. Bandini cat. MSS. gr. Laurent. vol. II. pag. 488. sq. 493. et 572. sq. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. CDLX. commentarii in Homeri *Odyseam*, manu Eustathii, notante Bessarione, scripti. — in cod. CDLXI. comment. in IX. priores Iliadis libros. — in cod. CDLXII. expositio in XV. libros Iliados posteriores. v. cat. MSS. gr. Marc. p. 245. sq. — Secundum *Montfaucon*. Bibl. bibliothec. MSS. pag. 468. *E. Eustathii* in primum *Moralium* ad Nicomachum, in cod. Ven. bibl. Marc. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. LXXIV. comment. in Iliada Homeri vsque ad librum Iota. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosquens. pag. 62. — In bibl. Elifabetana *Wratislau.* Homerus cum Eustathii comm. teste *Kranz* in *Memorabili* illius biblioth. pag. 88. [De hoc cod. vid. inprimis Heyn. tom. III. Iliad. Hom. pag. LXXXVIII. seq. Beck.] — De *Eustathio Thessalon.* cui a nonnullis, etiam in aliquot catalogis codd. perperam adscribitur drama de *Ismeniae* et *Ismenes* amoribus, (v. supra, vol. IIX. p. 136. sq.) confer G. I. *Vossium* de histor. gr. libr. IV. cap. 19. et lib. II. cap. 3. *Io. Moller.* in *Homonymoscop.* sect. II. c. 5. §. 29. pag. 464. — *C. Oudin.* comm. de S. S. eccl. tom. II. pag. 1539. sqq. ad a. 1170. *G. Cane* hist. litter. SS. eccl. tom. II. p. 240. ad eundem annum; — *Alex. Politum* in praef. ad eius edit. Eustath. comment.

in Homeri Iliadem; *Le Quien* in ori. christ. tom. II. p. 48. *I. G. de Chauffepié* nouv. Diction. hist. et crit. h. v. *Hamberger.* in zuverläss. Nachricht. tom. IV. pag. 296. ad a. 1194. *Chr. Saxium* in Onom. lit. part. II. p. 251. sqq. vbi plures citantur; *Schroeckh.* in hist. eccles. christ. tom. XXIV. p. 552. *Harl.*

^{mm}) Supra in vol. IV. p. 590. sq. et pag. 601. sq. atque conf. *Saxium* l. cit. et catal. bibl. Leidens. p. 198. vbi aliquot occurrunt edit. — *Vindobonae* in cod. caes. CCXCII. nr. 2. est inter anonymi cuiusdam obseruatt. miscell. nr. 3. obseruatio geographica de Aethiopibus, desumpta ex *Eustathii* expositione gr. in *Dionysii Alexandr.* *Periegesin*: v. *Lambec.* V. p. 521. sq. ed. Kollar. add. cl. *St. Croix* Examen critiq. des Historiens d'Alexandre etc. ed. II. p. 94. not. 5. p. 54. not. 1. et p. 573. de eius vsu aliorum scriptor. *Harl.*

ⁿⁿ) CXXXI. in quo etiam est *Euthymii Monodia in sepultura Eustathii Thessal.* inc. *Ἐπὶ τῇ μνήμῃ*. et anonymi *Monodia* ad eundem: inc. *Ἦς εὐχὴς αἰών*. et inter aduersaria Ger. Langbaeni p. 268. cat. MSS. Angliac. vol. I. *Euthymii Monodia*, lecta ad sepulcrum Eustathii Thessal. aliquot dies, postquam obierat; *Eustathii* orat. ad imp. Emman. Comnenum; eiusdem ad eundem *intercessio ex parte urbis, siccitate laborantis.* *Harl.*

^{oo}) *Oudin.* l. cit. duce *Lambec.* V. p. 558. sqq. adfert ex Baruoëtii catal. auctorum ineditor. in bibl. Scorialensi *Eustathii* orationem ad Michaelem Strathmitem, saecularium et chartophylacem, quod saepe cum melodis celebrare debeant memoriam S. martyris Demetrii; *Eustathii* metropolitae Thessalonicensis *Homilias*, inter codd. chartaceos bibl. Basileensis. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCLXXXVIII. nr. 1. homil. in laudem *Deme.*

fiat p. 613. 614. et in diatriba de Georgiis pag. 319. seq. ^{pp}). Iudice *Henrico Stephano* lib. de instituendis graecae linguae studiis pag. 14. *Eustathius multo dignior est fide, quam Moschopulus, et multo plus valuit iudicio, valde tamen inclinata iam eius aetate, et magnas mutationes passa erat lingua graeca, ut ex multis eius locis patet, et iis nominatim, in quibus vocabula quaedam commemorat sermonis, quem ἱδιωτικὸν vocat.*

De aliis Eustathiis dixi lib. V. cap. 21. volum VIII. p. 189. seq. *Fabr.* S. vol. IX. p. 149. sqq. nou. ed. vbi eos, quos h. l. *Fabric.* addidit, iam inferui et auxi. Atqui ille catalogus potest augeri. Quare liceat mihi, h. l. quaedam adiicere.

Ad Eustath. *Armenium* pertinent: *Vindobonae* in cod. LXIV. nr. 21. inter. *Basilii M.* archiep. Caesar. epistolas, in epistola 21. est epistolaris confessio fidei nostrae orthodoxae, conscripta a S. *Basilio M.* et ab *Eustathio episcopo Sebastiae* subscripta: eadem est, at inscripta: Ἀντιγλαφὸς etc. exemplum fidei orthodoxae a S. *Basilio M.* dictatae, et ab *Eustathio, Sebastiae in Armenia episcopo Ariano* subscriptae, in cod. CCL. nr. 7. v. *Lambec.* vol. III. pag. 302. et vol. V. p. 312. sq. *Kollar.*

Eustathius, vitae *Eutychii*, patriarchae CPolit., auctor, qui, haereseos reus, ab imperat. Iustiniano CPoli est in exilium missus. v. *Surius* tom. II. d. 6. April. et *Baron. A.* eccl. ad a. 553. et 564.

Ad Eustathium *Sebastenum*: add. *Sam. Petiti* varr. lectt. lib. III. cap. vlt. et *Sculteti* medull. theolog. part. III. p. 305.

Eustathius Synesius. v. *Theod. Metochit.* capp. philos. et histor. XIX. atque *Casp. Barth.* Aduers. libr. LIII. cap. 9. *Harl.*]

[P] NICO.

Demetrii martyris; sed pars maior desideratur. — *Eustathius in Hexaëmeron* *Leidae* inter eodd. *Vossian.* v. cat. biblioth. *Leidens.* p. 393. nr. 50. — In eadem bibl. *Eustathii* commentarius in hexaëmeron, ac dissertatio de engastrimytho adversus *Origenem*, et de eodem *Origenes*, cum notis *Leon. Allatii* gr. et lat. *Lugduni* 1629. 4. Principium *Eustathii* cum MSto contulit *I. Vossius*. v. cat. cit. p. 41. *Harl.*

^{pp}) V. supra, vol. IX. pag. 743. ibique citat. cod. *Vindob.* CCXCVIII. in quo exstat *Eustathii* expositio amplissima in *Damasceni* canouem siue canticum iambicum pentecosticum de Spiritu S. de quo cod. et de *Eustathio* eiusque oratt. ex *Baruoëtii* catal. v. *Lambec.* V. pag. 556. sqq. vbi

quoque *Possuinum*, qui *Eustathium* numero scriptorum eccles. excludit, satis refutat, Add. *Kollar.* not. A. ad vol. III. pag. 319. sq. contra *Possuinum*; Ibid. docet *Koll.* contra *Lambec.* quod *Eustathius* vocatus sit *metropolitae*, haec tantem, in eod. caesar. LXV. nr. 3. *Eustath.* opusc. ineditum, at in cod. hocce mutilum et misere habitum, consideratio est correctio vitae monasticae, reuera scriptum esse ab *Eustathio*, archiepiscopo *Thessalonicensi*: atque vidimus, in aliquot libris scriptis eum cognominari *Metropolitam*. Sic *Paris.* in cod. MCLXXXII. nr. 14. secund. catal. MSSr. regg. II. p. 239. exstant *Eustathii, metropolitae Thessalon.* epistolae septuaginta quatuor. *Harl.*

[P] NICOLAUS *grammaticus* 44), patriarcha CPol. ab a. 1084. ad 1111. de cuius decretis atque epistolis synodicis editis atque ineditis *Caqueum* 45) consulere iuuabit. Carmen vero, quod versibus politicis exstat MStum in bibl. caesarea [in cod. XVIII. nr. 17. vid. *Lambec.* VI. p. 134. seq. ibique *Kollar. Harl.*] de ieiuniis ac festis totius anni, Nicolaum patriarcham quidem habet auctorem, Νικολάος πατριάρχης αγίας ποιήμα, incertum autem, an Mysticum potius, an Chrysobergen, an Muzalonem; nam et hi fuere Nicolai patriarchae 46). Sed age per hanc occasionem, et alios Nicolaos, qui graece scripserunt, paucis persequamur.

Nn 3

[P] Alii

qq) Alius *Nicolaus grammaticus*, qui ad Musulmannorum religionem se contulit, ut ex Germani II. ab a. 1226. ad 1240. patriarchae CPol. ad eum epistola notatum est supra pag. 166. [v. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 392. de cod. CCLXXVIII. fol. 193. *Harl.*]

rr) Tom. II. p. 156. ed. Basil. ad a. 1084. — *Paris.* in bibl. publ. codd. CCCLXIV. nr. 15. et MCCCXXI. nr. 11. *Nicolai — responsa ad interrogata monachorum montis Scti* — in cod. MCCLXXVII. nr. 17. *versus politici ad praepositum Scti montis*: poema autem illud esse quoddam quasi typicum, notatur — in cod. MCCCXXXII. nr. 59 *carmen de vitae recte instituendae ratione*, quod Nicolao patriarchae CPolitano tribui dicitur in cat. codd. bibl. Paris. regg. II. p. 295. — in cod. CCCC. nr. 2. *lamentatio deiparae, ad crucem stantis*. — *Florentiae* in bibl. Medic. Laurent. cod. II. nr. 80. plut. 5. *Nicolai patriarchae in Thomaite et aliorum responsiones ad metropolitam Philippolis Basilium*: *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 9. citat Leunclauui ius graeco-rom. libr. III. pag. 215. et in indic. ad vol. III. p. 551. suspicatur, illum Nicol. esse patriarcham CPolit. qui cognomento *Grammaticus* dicitur, atque huic ibid. nr. 87. quoque tribuit *interrogationes quorundam monachorum extra urbem degentium, et responsiones ad ipsos factas a S. CPolitana synodo, tempore — patriarchae Nicolai una cum expositione Balsamonis. Bandin.* citat *Beueregii* pandect. canonum etc. tom. II. part. 1. — Hae interrogationes sunt etiam *Vindobonae* in cod. CLXXXIV. nr. 4. v. *Lambec.* IV. p. 434. sq. ibique not. *Kollarii* de aetate Nicolai — ib. in cod. XV. nr. 2. v. *Lambec.* VI.

part. I. p. 113. sq. qui eas exstare, adnotat, inter opp. *Theodori Balsamon.* Lutet. Paris. 1620. fol. pag. 227. sqq. gr. et lat. — *Musquae* in cod. XXX. v. *Matthaei* not. codd. Mosq. pag. 283. — *Venetis* in cod. Naniano CCXXXII. nr. 7. v. cat. codd. gr. Nan. p. 426. — it. in codd. *Coisl.* XXXIX. v. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 114. et pag. 186. de cod. CXII. in quo est ex Nicolao patriarcha et multis aliis collectio rerum moralium: it. p. 105. in cod. XXXV. f. in decreto ab imp. Alexio Comneno edito circa unionem synodi cum Leone Chalcedonensi, in quo dicitur *Nicolaus* patriarcha CPol. adfuisse imperatori: — Ibid. p. 194. de cod. CXX. in quo reperitur catalogus patriarcharum CPolit. qui incipit a Stachy et desinit in *Nicolao*, patriarcha. LXXXVIII. circ. a. 912. — ibid. p. 563. in cod. CCCLXIV. nr. 23. *canones* tempore Nicolai patriarchae. — Secundum *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 28. *A. Decreta patriarcharum CPolit. de nuptiis, Romae* in bibl. reginae Sueciae: pag. 183. *C. Nicolai patriarchae (Mystici potius?) epistola synodica ad imper. Alexium Comnenum: quod non liceat eximere episcopatum a metropolitanis, gr. Romae* in bibl. Ottobon. — p. 699. *D. eiusdem epistolae*, in bibl. *Sfortiana*. — In bibl. *Escorial*: cod. sunt Nicolai patriarchae CPol. epistolae VII. ad diuerfos, teste *Pluero* in itineraio per Hispan. p. 184. — *Vindobonae* in cod. VI. nr. 16. est, adnotante *Kollario* ad *Lambec.* VI. p. 68. nr. 4. *Nicolai* locus de excommunicationis modo et norma. *Harl.*

ss) Add. cod. Venet. *Naniano*. CCVI. nr. 3. (v. cat. codd. gr. *Naniano*. p. 404.) et *Taurin.* cod. I. XIV. v. cat. codd. gr. *Taur.* pag. 161. *Harl.*

[C] *Alii Nicolai qui graece scripserunt.*

Nicolaus ὁ μυρεψός, *Alexandrinus* medicus, cuius magnum opus de compositione medicamentorum in sectiones XLVIII. digestum, latine versum a *Leonhardo Fuchio* saepius lucem vidit Basil. 1549. fol. Lugd. 1550. 8. Francof. 1626. 8. atque inter Medicos principes H. Stephani 1567. fol. cum eiusd. adnotatt. p. 353. [de Stephani edit. v. *Goetzii* Memor. bibl. Dresd. tom. II. syll. II. pag. 162. et de *Fuchii* edit. ib. syll. V. pag. 430.] Graece necdum editum in bibliothecis seruatur MS. hoc titulo: Νικολάου τὸ μέγα δυνάμενον ὁ περιέχει καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς μυρεψικῆς τέχνης ἐν βιβλίοις καὶ, κατ' αἰφάβητον. *Fabr.* Plura de hoc tradidit *Fabric.* infra, in vol. XIII. pag. 4. sqq. vbi quoque eadem, quae hoc loco de eo scripserat, ad verbum repetierat: ideoque ea h. l. omisi. Add. ibid. p. 346. seq. vbi multi Nicolai medici in elencho medicor. vett. occurrunt. Hic tantum memorabo quaedam. — *Nicolai Alexandrini* liber de compositione medicamentorum secundum loca. Latine, *Nicolao Rhegino* interprete, cum adnotatt. *Io. Agricolae Ammonii.* Ingolstad. Alex. Weissenborn. 1541. 4. rec. Venet. 1543. et 1560. Sed haec interpretatio diuersa esse dicitur ab ea, quam *Fuchius* fecit, et ab alio confecta, qui id opus ex Nicolai aliorumque operibus congefferit. Atque docente *Saxio* in *Onom. lit.* part. II. p. 321. de nostro medico graeco ad a. 1280. *Alb. Hallerus*, qui in bibl. botanica lib. I. cap. 105. pag. 166. sqq. tom. I. egit de eo, ibid. c. 106. p. 168. seq. et in Add. p. 635. tom. II. distinxit hunc *Nicolaum* ab alio *Nicolao Alexandrino*, *Myrepsiani* operis epitomatore. Add. de nostro eundem *Haller.* in bibl. medic. pract. I. p. 324. seq. — *Io. Freind.* Hist. medic. p. 217. *Hamberger.* zuverläss. Nachrichten etc. p. IV. p. 480. qui, eum ante an. Chr. 1301. in viuis fuisse, tradit. — De codd. et quae de nostro adhuc adnotari possint, infra suo loco, plura dicentur. *Harl.*

[*Nicolai* cuiusdam et aliorum epistolae ad Georgium Calybam, *Vindobon.* in cod. caesar. CCLXXXIX. nr. 3. v. *Lambet.* V. p. 501. seq. — *Nicolai* ἐκ τῶν ἰσθῶν συναγωγῆς dicta sunt seruata in *Arsenii Ianni*, *Florent.* in cod. Laurent. XXVI. plut. 4. teste *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 549. — cod. teste, tom. I. p. 214. in cod. VIII. nr. 46. plut. 7. *Nicolai* cuiusd. saec. circ. XI. carmina in laudem S. Gregorii Nazianz. quae edidit *Bandin.* — tom. II. p. 468. nr. 7. in cod. XXV. plut. 58. alius *Nicolai*, sacerdotis, quinque vel sex epigrammata iambica. — Sed omnium *Nicolaorum*, qui permulti sunt, nomina scriptaque, quorum MSS. in variis bibliothecis seruatorum ingentem numerum suppeditabit index ad *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. tom. I. pag. CLXXVII. seq. hic commemorare non vacat. — De *Nicolais*, latinis scriptoribus, consules *Fabricii* bibl. mediae et infimae latin. tom. V. p. 100. sqq. ed. *Mansi.* *Harl.*]

Theodorus, siue *Nicolaus Andidorum* episcopus in expositione mysteriorum missae ad Basilium Phytiae episcopum citatur ab *Allatio* de consensu p. 1142. [*Parif.* in bibl. publ. codd. MCCLXIII. nr. 1. et MCCCLVI. 18. et *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. *A. Harl.*]

[Ad *Nicolaum*, episcop. *Adrianopol.* scribit *Leo Chalcedon.* metropolita, et *Nicolaus*, patriarcha

- triarcha *Antiochen.* laudatur in epistola synodi Nicaenae; ad alium scribit Theodorus Studita, et ad alium Marcus monachus. vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 103. 102. 322. et 199. add. de aliis p. 86. ex Nicolai synagoge p. 575. 578. et 585. *Harl.*]

[Nicolaus *Artabasta.* v. supra, vol. V. p. 648. *Harl.*]

Nicolaus *Atheniensis* metropolita, cuius explicationem missae siue diuinorum officiorum laudat Nic. Comnenus in praenot. mystagog. p. 26. 33. 399. Officium sancti olei, quod in demortuos canitur, Allatius de libris eccles. graecor. p. 126. 128. *Fabr.* Conf. supra in h. vol. p. 82. et de Nicolao *Atheniensis rhetore* et Nicolao *Cabasila* supra ad vol. VI. pag. 134. not. bb. vbi quoque in contextu tres alii Nicolai *rhetores* gr. proferuntur. *Harl.*

Nicolaus *Bubalius*, iatrosophista, qui epigrammate graeco decorauit Nic. Comneni Papadopolii, Cretensis, praenotiones mystagogicas a. 1697. fol. Neapoli editas.

Nicolaus *Bulgarus*, Corcyraeus, doctus et accuratus vir in sacram catechesin, in primam partem sacrae liturgiae, (vbi de templo) laudatur ab eodem *Comneno* p. 178. 398. [vid. plura, infra p. 494. in h. vol. vet. edit.]

[P] Nicolaus *Cabasilas*, de quo ad Allatium libro de Nilis. [v. supra, vol. X. pag. 25. sqq. *Harl.*]

[Nicolaus *Calliaces*, Cretensis, v. infra, *Procopium* in vol. XI. p. 788. vet. ed. et pag. 789. de *Nicolao ex Moldauia.* *Harl.*]

Nicolaus *Callicles*, archiater, ad quem Theophylacti Bulgaror. archiepiscopi epistolae. [vid. supra, in h. vol. p. 82. et infra, vol. XIII. p. 347.]

Nicolaus *Chrysoberges*, patriarcha CPol. ab a. C. 983. ad 996. Cuius synodicon de testium auctoritate citat *Nicolaus Comnenus* pag. 285. praenotion. mystagog.

[Nicolaus *Cerameus.* v. infra, *Procopium* in vol. XI. p. 779. ed. vet. *Harl.*]

[Nicolaus *Chalcondyles.* v. supra, vol. VII. p. 793. sect. XIV. *Harl.*]

[Nicolaus *Cirdyniata*, patriarcha CPolitan. de quo v. *Lambec.* V. pag. 171. nr. 12. Pluribus vero patriarchis CPolit. commune fuit nomen *S. Nicolai.* *Harl.*]

[Nicolaus *Comnenus.* v. infra, hoc vol. p. 418. ed. vet. et *Procopium*, infra, vol. XI. p. 799. ed. vet. *Harl.*]

[Nicolaus *Chartularius*: ad eum scribit Theodorus Studita. v. *Montfauton.* bibl. Coislin. pag. 313. — ibid. p. 99. et p. 100. Nicolaus *Confessor* et patriarcha laudatur in cod. XXXIV. f. in epistola Nicaenae synodi ad Alexandrinorum ecclesiam. *Harl.*]

[Nicolaus *Coreyr.* metropolitan. v. supra, vol. VII. p. 54. nr. II. et *Bandin.* cat. codd. gr. Laur.]

Laur. I. p. 29. n. 86. cuiusdam interfuit synodo. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 104. vbi quoque nominatur Nicolaus *Mermontolus*, protoproedrus et senatus Drungarius, magnus vigiliae: ac p. 126. Nicolaus ὁ συνὰ Παψαί. *Harl.*]

[Nicolaus *Curopolata*, et magnus Drungarius Vigiliae, cognomine *Sclerus*. Ad eum novella Alexii Comneni, in cod. caef. III. nr. 16. v. *Lambec.* VI. p. 41. In *Freheri* tamen lure gr. rom. tom. II. p. 185. seq. ille vocatur Nicetas. *Harl.*]

Nicolaus *Damascenus*, de quo dixi lib. III. c. XI. p. 306. seq. *Fabr.* Siue supra, vol. III. p. 500. seq. add. ibid. p. 742. et vol. IX. p. 684. not. *uu.* Huic Nicolao Damasceno *Petrus Vistorius* varr. lectt. XXV. 13. tribuit librum περὶ κόσμου, quem alii adsignant Aristoteli: vide supra, vol. III. p. 233. — *Diogenes Laërtius* XIII. 3. citat Nicolaum ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἐπιγραφομένων Διοκλείων ἐλέγχων. — Ab illo distinguitur Nicolaus *junior*. v. supra, vol. VII. p. 446. *Harl.* Add. *I. C. Orell.* ad Nicolai Damasc. historiæ Excerpta et Fragmenta. L. 1804. 8. et *Coray* in Prodrômô bibliothecæ Hellen., Par. 1805. p. 221. seq. *Beck.*

Nicolaus *Doxopater*, nomophylax et notarius patriarchalis CPol. cuius scholia in Nazianzeni carmina exstant MSS. in bibl. caesarea. *Fabr.* Vid. supra, vol. VIII. p. 434. *Harl.*

Nicolaus *Euboticus*, infra in Secundino.

[Nicolaus *Hagiotheodetus*, lct. v. infra, in h. vol. p. 515. ed. vet. *Harl.*]

Nicolaus *Heracleensis*, archiepiscopus.

Nicolaus *Hydruntinus*, Μαίσιωε Ἰδεύσεως, quod *magistrum rhetorum* interpretor. Sub Alexio IV. Angelo clarus circa saeculi duodecimi initia, atque interpretis functus officio est in disputationibus cum latinis religionis causa habitis CPoli, Athenis vel Thessalonicae: varia scripsit contra latinos per modum dialogi, tria potissimum, quae latine etiam versa feruntur MSS. fortasse, ut *Allatius* p. 703. et 704. de consensu notat, ab ipso auctore, utriusque linguae perito. Primum syntagma de processione Spiritus S. in quo Nicolai Methonensis et Georgii Corcyrensis insisit vestigiis, et Hugonem Ethe-rianum oppugnat. Incipit: ὡμολόγηται ὅτι καὶ ὅλη Θείης μονὰς ἐστὶ καὶ ἐν κατὰ τὸ κοινὸν τῆς ἐκκλησίας. Secundum de pane coenae sacrae, fermentum scilicet a Christo discipulis esse praebitum. Incipit: κοινωνικὸν μὲν ζῶον ὁ ἄνθρωπος καὶ τῆς ἰδίας φύσεως. Tertium de ieiunio Latinorum in sabbato; non esse missam perfectam in quadragesima celebrandam, et de coniugiis sacerdotum, et aliis. Incipit: ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος. Vide *Allatium* lib. II. de consensu cap. 13. §. 4. Idem *Scholion* eius de Celestino papa et Celestio haeretico exhibet lib. I. c. 21. §. 3. pag. 333. et ex libris iam memoratis et necdum editis fragmenta p. 352. 582. 626. 1208. et contra Hottingerum 13. 241. etc. *Fabr.* A quibusdam *Magister Hydrussae* dictus est. Conf. *Causæ Hist. litter.* SS. eccl. II. p. 279. ad a. 1201. et *Oudin.* comment. de SS. eccl. III. ad an. Chr. 1210. col. 13. sqq. qui plura ex *Allatio* de consensu etc. excerpta dedit. *Florentiae* in bibl. Medic. Laurent. sunt plura huius Nicolai carmina et alia scripta. In cod. X. plut. 5. nr. 30-39. carmina iambica in Christum; in 3. Nicolaum; ad sacerdotem tria; tum de

de calumnia; de regno; de ira; de bono maloque visu: nr. 41. 42. versus in S. Petrum; in Parmam, subiugatam a Friderico imper. nr. 44. litterae commendatitiae, scriptae a. Chr. 1198. nr. 66-68. versus in montem Thabor; ad S. Stephanum, atque in SS. Basilium et Gregorium: nr. 76-79. versus in SS. Anempodosium, Aphthonium etc. in dei matrem, (alii in eandem, nr. 81.) in S. Thomam et in Ioannem, capite amputatum. — In cod. XXXVI. (in quo quidem dicitur sacerdos *Tarentinus*, ab aliis vero *Hydruntinus*,) nr. 1. Sermo in eos, qui irrident graecos propter illos, qui coronas imponunt desponsatis, et de Synaxi, quae fit extra templum in sancta nocte resurrectionis Iesu Christi. — nr. 2. de barba non radenda; nr. 3. poema de igne purgatorio; quod quidem in cod. tribuitur *Giorgio* metropolitano Corcyrae; sed quia, teste *Allatio*, multa ex scriptorum incuria, quae ad Nicolaum pertinent Gregorio perperam adiudicantur, *Bandin.* I. p. 60. incertus est, annon id poema potius *Nicolao* sit adferendum; nr. 4. 5. 6. et 7. disputatio aduersus Latinos, siue tria syntagmata, cum latina versione aequae antiqua, forsan ipsius Nicolai, in forma dialogi inter Graecum et Latinum, de iisdem argumentis, de quibus disputat Nicolaus Methonensis in suo triplici syntagmate, ex quo multa decerpfit Hydruntinus: de quibus multus est *Bandin.* I. c. — nr. 8. de sanctis imaginibus; nr. 9. libell. quod non deceat mulieres introducere in sacrarium, quemadmodum Latini faciunt. — In cod. XIV. nr. 12. plut. 86. prooemium in Laxauterii artem, ex romana lingua in graecam ab ipso translatum, quum prius chaldaice scriptum esset, et ex aliis etiam libris, late iam dispersis, compositum. Idem in cod. *Escorial.* teste *Plüero* in itiner. per Hispan. p. 184. ubi dicitur *Nicolai Hydrussae*, prooem. in artem sculptoriam etc. — Tum in cod. *Laurent.* XXI. nr. 8. plut. 87. fragmentum disputationis inter Graecum et Latinum de processione Spiritus Scti. Plura de his leges in *Bandini* cat. codd. gr. *Laurent.* tom. I. p. 24. seq. 28. 60. fqq. et vol. III. p. 340. ac 407. — *Paris.* in bibl. publ. in cod. MCCLV. nr. 1. dialogi s. disputat. aduersus Iudaeos: sed finis desideratur. — in cod. MCCCLXXI. nr. 9. epistola ad orientales, qua nonnullis quaestionibus respondet. Ibid. inter codd. cardin. *Radulphi*, secundum *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. II. p. 776. B. C. nr. 127. dialogus contra Iudaeos, et nr. 128. de dissensione inter Latinos et Graecos. *Harl.*

Nicolaus *Lichina*, Monembasiota, cuius meminit *Montfauconus* in bibl. Coisliniana pag. 60. Longe plures *Nicolaos* scribas ac librarios idem vir celeberrimus memorat in *Palaeographia graeca*.

[*Nicolaus Lucanus*, de quo v. supra, vol. I. p. 408. sect. XVI. — et de Nicolao ex *Moldavia*, infra, in vol. XI. p. 789. ed. vet. *Procopius. Harl.*]

[*Magister Nicolaus*, de articulis fidei: incipit cum epistola ad Clementem, papam, *Dublin.* in cod. collegii S. Trinitatis I. 9. siue nr. 141. cat. MSS. Aagliae II. part. 2. *Harl.*]

Nicolaus *Malaxus*, Peloponnesius archipresbyter et protopapa Nauplii, quem libris Graecorum liturgicis multa adfuisse arguit *Allatius* de consensu p. 1160. et de libris ecclesiasticis graecorum pag. 219. [conf. supra, in h. vol. pag. 82. *Paris.* in bibl. publ. cod.

Vol. XI.

O o

CCCLXIX.

CCCLXIX. nr. 1-4. sunt eius *Triodia*, quae quindecim primis diebus m. Augusti in honorem S. Virginis recitari solent; Pentecostoria II. diuersa et canon lamentatorius in luctuosissimum ab vrbe Nauplio discessum. — *Venet.* in cod. Naniano CLXXXVIII. officia pro mense Sept. — in cod. autem CXVIII. i. opusculorum *Nic. Malaxi* collectio, diuisa in capp. s. opuscula 136. conf. codd. gr. Nan. p. 394. et 398. seq. *Harl.*

[*Nicolaus Manceps*: ad eum scripsit epistolae Theodorus Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 147. seq. 317. 319. *Harl.*]

Nicolai Mesaritae epistolae duae a. 1203. scriptae ad Theodorum Lascarium, MSS. in bibl. caesarea.

Nicolaus Methonensis in Peloponneso episcopus et metropolita, multum Mich. Cerulario recentior, et ad duodecimum referendus saeculum, nec confundendus cum Nicolao Cabasila⁴⁾, plura scripsit aduersus Latinos, maximam partem inedita adhuc, librum primum de primatu papae citat *Nic. Comnenus* pag. 366. praenot. mystagog. librum secundum contra latinos p. 356. Eiusdem *Syllogismos de processione Spiritus S.* quorum initium: ἀπολογεῖται ὅτι καὶ ὅλη ἡ Θεότης μονάς ἐστι καὶ τὸ ἓν. et alterum, quod incipit: ἔχον μὴν μὴδ' ἀπολογεῖσθαι τοῖς ἔτοις καινοφάνοις καὶ καινοπίστοις. Nec non tertium de azymis euoluiffe se testatur *Allatius* lib. II. c. 10. de consensu §. 2. p. 627. cuius initium, τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην, ὃ Λατινέφιλε, πρὸς σέ. Aliud scriptum de processione Spiritus S. idem memorat, quod incipit: Βασιλεῦ ἐράνιε, Παράκλητε ἀγαθὲ, sed illud iuniori cuidam Νικολάω λάμψαντι νέω Μεθώνης tribuendum suspicatur, qui scripserit post Nicephorum Blemmydam. [v. *Can.* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 253. ad a. 1196.] In bibl. Bauarica⁵⁾ adseruati sunt praeter librum de processione Spiritus S. graecolatium, liber de S. *Eucharistia in pane fermentato conficienda*. Liber de

11) *Allat.* de consensu pag. 858. et 554.

12) In cod. XXVIII. fol. 266. est op. aduersus latinos de *Sto Spiritu*, et inc. Βασιλεῦ ἐράνιε etc. quod *Allatius* iuniori Nicolao Methon. tribuit. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. IV. p. 23. — ib. a. 1804. part. 3. pag. 15. sq. recensetur cod. LXV. in quo sunt opusc. a *Fabricio* ex illo cod. (olim CI.) iam citata, (eadem sunt *Florentiae* in cod. Laurent. XII. nr. 2-5. de quibus multus est *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 407. sq.) et (vti quoque in cod. Laurent.) alius Nicolai Methon. liber ineditus gr. lat. de processione Spiritus Scti; incip. Εὐαγγέλιον περὶ τῆς ἁγίας πνεύματος ἐκ τοῦ ἡμῶν ὁ λόγος. — In eadem parte p. 31. sq. sunt in cod. LXVI. 1) argumenta in capitibus contra nouum latinorum dogma, quod Spir. Sctus ex patre et filio

procedat, synoptice a *Nic. Methonensi* ex scriptis S. Photii variis in capp. XXXV. extracta: Atque cl. *Hardt.* suspicatur, apud *Ioan. Mingarellum* (p. 418. cat. codd. gr. *Nanian.*) in cod. CCXXVII. nr. 2. idem esse, licet capp. XLIII. numerentur: (in illo autem cod. *Naniano* est quoque *Nic. Meth.* orat. de Spiritu S. quae incipit βασιλεῦ ἐράνιε etc.) — 2) sequitur alia synopsis *Nic. Methon.* in iis, quae quasi in epilogo diffuse a Photio scripta sunt; inc. Προσπορίζεται, ὅτι Ἀμβρόσιος etc. — *Venetis* in bibl. Marc. codd. CL. et DLXXV. de processione Spiritus Scti: in posteriore etiam contra latinos de azymis v. cat. codd. gr. Marc. p. 83. et 303. — Add. *Bandin.* catal. bibl. Gaddianae etc. V. p. 773. sq. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MCCLXI. nr. 4. liber de processione Spiritus S. — idem et de azymis in cod. MMDCCCXXX. nr. 12. et 13. — *Sec. Montfauc.*

de ieiunio latinorum in sabbato et de sacerdotum coniugio, et quod in quadragesima non fit perfecta missa celebranda. In eadem bibl. ^{u)} atque in aliis obvia huius Nicolai *discussio theologiae institutionis Procli*, Platonici philosophi. Ex scripto de processione Spiritus S. petita videtur eius *Θεολογία περί τῆς ἁγίας Τριάδος* siue fragmentum de SS. Trinitate in bibl. caesarea ^{w)}; incipit: τὸς ὅλως ἀνάσχοιτο τῶν ἐν Χριστιανοῖς τελέντων ἐπὶ τῆς ἁγίας Τριάδος δύο εἰσάγειν αἰτία. — *Orationem contra transgressores legis divinae* citat Nic. Comnenus p. 166. In Nicolai Hydruntini scriptis multa ad verbum ex Methonenſi repetita et expressa reperiri notavit *Allatius* de consensu pag. 705. et 627. Editum huius Methonenſis nescio num aliud quicquam exstet quam breue scriptum πρὸς τὰς διαζόντας καὶ λέγοντας, ὅτι ὁ ἱερεῖς γινώσκων ὅτι οἶνος ἐκ ἔτι σῶμα καὶ αἷμα Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, de corpore et sanguine Christi adversus eos, qui dubitant, an consecratus panis et vinum sint corpus et sanguis domini. Graece cum liturgiis SS. Iacobi, Basilii et Chrysostomi Paris. 1560. fol. pag. 129–133. Latine in liturgiis Claudii [P] de Sainctes Antwerp. 1562. 8. p. 77. atque in bibliothecis patrum, vt Lugdunenſi tom. XXIII. p. 634. tum graece ac latine in auctario Ducaeano tom. II. pag. 372. et in bibliotheca patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. tom. XII. pag. 516–520. *Fabr.* MS. in cod. *Coislin.* CCXC. teste *Montfauc.* in bibl. *Coislin.* pag. 406. — conf. *Caus* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 159. circ. a. 1090. *Harl.*

[Nicolaus quidam *monachus*, qui manu sua descripsit Homilias Basilii M. in cod. Mosquensi XVIII. v. *Matthaei* notit. cit. p. 34. nr. 1. Sed plures reperuntur Nicolai, qui codd. describendis operam addixerunt. Alius *Nicol. monachus* occurrit supra in vol. IX. pag. 269. et de eius epistola ad Marcum eremitam edita, v. infra vol. XIII. p. 753. sect. XXX. — *Nicolai Modrusiensis* episcopi, commentar. in Psalmos, *Romae* in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MStar. p. 102. C. *Harl.*]

Nicolaus *Muzalo*, Cypri pridem archiepiscopus, et ex abbate monasterii Cosmidii patriarcha CPol. ab a. 1147. ad 1151. Vide *Bandurium* ad antiquitates CPol. p. 919. 920. Huius Synodicon, quomodo Sacramenta ministrari debeant, citat *Nic. Comnenus* p. 310. praenot. mystagog. Et aliud, ne laici testes sint contra clericos p. 285. et 245. Hunc Muzalonem testatur *Balsamo* ad can. 63. Trullanum, quum in vitam S. Parasceves a fabulatore quodam inepte et insulse scriptam incidisset, eam flammis tradidisset, atque diacono euidam rectius scribendam iniunxisse. *Fabr.* Hic Nicolaus, archiepiscopus *Cypri*, fuit auctor catenae expositionum in Esaiam; in quo opere multa exstare dicuntur

O o 2

tur

fauc. Bibl. biblioth. MSS. I. pag. 613. E. in bibl. *Basilienſi*, de process. Spir. Scti. gr. a. 1454. — id. ibid. pag. 646. D. in bibl. *Rodisiana*, et pag. 1319. A. inter codd. bibl. *Mazarin.* — *Mosquae* in bibl. synod. sunt in pluribus codd. vt XIII. CLX. CCLX. CCCLIII. CCCLV. et CCCXCIV. opusc. Nic. Mech. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 30. 166. 231. sq. 257. 252. *Harl.*

^{u)} In cod. LIX. v. eol. *Harl.* l. c. an. 1804. part. 1. pag. 38. sq. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLVI. Conf supra in vol. III. pag. 147. in primis vol. IX. p. 409. sq. et not. g. de codd. *Harl.* ^{w)} [In cod. CCXLVI. nr. 1. v. *Lambec. V.* p. 239. *Kollar. Mediol.* in bibl. *Ambros.* explicatio in Theologiam series. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. A. *Harl.*]

tur fragmenta SS. PP. quorum opera interciderunt. Is vero, ut *Bandin.* qui eum *Muzanum* vocat, in catal. codd. gr. Laur. tom. I. p. 18. seq. ait, „fuit Cypri archiepiscopus, et, abdicato munere, in Cosmidii coenobium secessit, ubi, quum XXXVII. annos priuatam vitam egisset, regiae eiusdem urbis pontifex factus est, mense Decembri a. MCXLVII. electo Cosma II. patriarcha, Manuele Comneno imperante. vid. *Leunclau.* libr. IV. iuris graeco-rom. de translationibus episcoporum, p. 295. etc.“ Is tamen coactus, dignitatem abdicare, ad priuatam vitam rediit. *Bandin.* citat *Le Quien* in oriente christiano, Paris. 1740. tom. I. p. 268. et tom. II. p. 1051. *Harl.*

[S. Nicolaus *Myrensis*. v. supra, vol. X. p. 298. seq. n. ed. add. *Montfauc.* in bibl. Coislin. in codd. eius acta p. 179. bis, 195. 212. 422. ex eius vita p. 192. 198. vitae fragm. p. 563. eius laudatio, pag. 418. — vita in cod. Mosquensi CLXII. nr. 11. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 92. et in cod. *Harleiano*, nr. MMMXCVII. cat. librorum MSS. bibl. *Harleianae*. — vita *Myrensis* episcopi *Florent.* in aliquot codd. Laurent. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 495. 507. 508. 511. bis. 513. et p. 510. de cod. XIV. 2. plut. 11. preces et cantica in laudem S. Nicolai: p. 100. de cod. V. plut. 6. citatur in exposit. SS. praeceptorum. — Sed pluribus commune fuit *Sancti Nicolai* nomen. — De alio *Nicolaio*, & *Myris Lycias*, rhetore, et de *Nicolaio* sophista, vid. supra vol. VI. p. 134. seq. ibique not. *bb.* et ibid. p. 764. fin. *Harl.*]

Nicolaus *Myrensis*, vide supra in Alexandrino.

Nicolaus *Myfticus*, patriarcha CPol. ab a. 895. ad 906. et ab a. 911. ad 925. De quo acta Sanctor. ad XV. Maii tom. III. p. 509. Huius epistolae variae in tomis concil. et a Baronio ad a. 912. nr. 6. et ad a. 916. et a Labbeo p. 1268. editae, a *Cauco* ^{xx)} enumerantur. Decreto de litteris patriarchalibus gratis concedendis, quod exstat in iure graeco-rom. lib. IV. p. 249. ^{yy)} adde eius Synodicon de gradibus matrimonii, quod citat *Nic. Comnenus* p. 283. praenot. *myftagog.*

Nicolaus *Mytilenaeus* archiepiscopus.

Nicolai I. papae rom. ab a. 858. ad 867. Epistolae exstant latine in tom. VIII. concilior. Labbei et tom. V. Harduin. [v. infra, in vol. XI. pag. 530. sqq. 535. seq. 538. et 540. *Harl.*] Nonnullas etiam graece versas laudat *Allatius*, ut ad *Michaellem imp.* p. 1212. de

^{xx)} In hist. litt. SS. eccl. II. p. 68. ad a. 892. quo circ. anno cum ecclesiae CPolit. patriarcham creatum, a. 903. a Leone imp. sede exactum, et ad Galacraneum monasterium relegatum, a. 911. ab Alexandro imper. sedi suae restitutum, et a. 924. mortuum esse scribit *Cauco*. Add. *Oudin.* in comment. de SS. eccles. II. col. 341. sqq. ad a. 890. qui annorum ratione differt a *Cauco* et illius tam factorum, quam scriptorum historiam vberius persequitur. *Harl.*

^{yy)} Est MS. cod. CLXIX. *Venet.* in bibl. Marc. v. cat. codd. gr. illius bibl. p. 98. et cel. *Morrell.* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. p. 97. qui, illud decretum in hoc cod. Marc. adnotat, esse emendatius et auctius, quam in iure orientali Eumundi Bonifidii pag. 118. — Adde supra in h. vol. ad §. XII. de *Nicalao grammatico.* *Harl.*

^{*)} De *Myftici* dignitate supra, p. 253. (ed. vet.)

de consensu. Et ad Ignatium patriarcham p. 1213. 1215. *Fabr.* De Nicolais pluribus pontificibus romanis, v. *Fabric.* bibl. med. et inf. latin. tom. V. p. 100. sqq. ed. Mansi, et de pluribus codicibus libr. ab illis editorum in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. in indicibus sub illorum vocc. — De Nicolao II. infra in vol. XI. p. 583. et 587. ed. vet. — *Nicolas* II. epistola ad Andronicum Callistum, de Theodoro Gaza quae scripta dicitur Viterbi 1462., *Paris.* in bibl. publ. codd. MMDCLII. nr. 6. et MMMLIII. quo, vt confector cat. MSS. regg. Paris. vol. II. p. 603. refert; continentur *Nicolas Secundini* et *Bessarionis* epp. II. ad Andronicum Callistum aduersus Mich. Apostolium, qui Theodorum Gazam, vt indoctum suggilarat: eadem vero epist. et in cod. priori et in indice. tribuitur Nicolao II. *Harl.*

Nicolas V. ab a. 1447. ad 1455. papae romani epistola ad imp. Graecorum vltimum, *Constantinum Palaeologum* graece reddita a Theodoro Gaza, exstat inter opuscula aurea, a Petro Corcyraeo edita graece et lat. Rom. 1630. 4. Vide *Lambec.* III. pag. 126. seq. *Fabr.* Siue p. 325. seq. ed. Kollar. cuius notam conferes, qui iam obseruat, illam epistolam, a Theodoro Gaza gr. conuersam, exstare integram *Paris.* in bibl. publ. cod. gr. MCCCXVI. nr. 3. Add. *Lambec.* ibid. p. 538. de authentico sigillo plumbeo diplomatis papae *Nicolas* V. — Epistola autem meim. exstat quoque in cod. DLXXXIX. bibl. *Venet. Marc.* v. auctorem cat. codd. gr. *Marc.* p. 309. et *Florent.* in cod. XIV. nr. 15. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 484. qui addit, illam epistolam exstare in Arcudii opusculis p. 685. sqq. — *Monac.* in cod. *Bavar* XLIII. fol. 489. et cod. XXVII. fol. 264. v. cl. *Horst* in *Aretini* Beyträgen a. 1803. part. IV. p. 15. et part. V. p. 39. — Alios codd. variarum bibliothecarum, in quibus repèriuntur *Nicolas* V. gesta aliaque, excitauit *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. v. indic. add. infra, vol. XI. p. 675. 684. 685. ed. vet. et vol. XIII. p. 348. in elencho medicor. veterum. De Nicolais papis I. II. IV. et V. conf. *Caué* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 46. 143. 332. et 161. in *Adpend. H. Wharton.* et de Nicolao V. *Saxii* Onom. II. p. 436. seq. qui multos alios VV. DD. laudat. *Harl.*

Nicolas patriarchae monodia de excidio Thessalonicae ²⁵) citatur ab *Allatio* ad Georgium Acropolitam p. 248. [v. supra, in hoc vol. p. 82. (vbi alii quoque *Nicolas* inter Melodos graecor. nominantur.) — In cod. *Th. Gale* XCII. f. nr. 5926. cat. MSS. *Angliae* etc. II. *Nicolas* patriarchae poema ad monachum quemdam. De Nicolao III. patriarcha CPol. v. *Lambec.* III. p. 428. et not. 6. *Harl.*] De quatuor patriarchis CPolitanis, Myssico, Chrysoberge, Muzalo et grammatico dixi suis locis.

[*Nicolaus Patrinus*, librarius, a. Chr. 1412. v. *Lambec.* III. pag. 294. ibique not. *Kollar.* *Harl.*]

Nicolaus Pepagomenus orationem scripsit in *Isidorem* Chium martyrem, e qua locum profert *Allatius* p. 69. ad Eustathium Antiochen. arque integram editurum se promisit cum sua versione. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 656. et X. pag. 265. — *Paris.* inter codd.

O o 3

xx) Facta a. 1450.

codd. bibl. publ. Nic. Pepagomeni quaedam, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 775. *E. Harl.*

[*Nicolaus Praepositus.* v. infra, vol. XIII. p. 6. et 347. in elencho medicor. vett. *Harl.*

[*Nicolaus presbyter,* qui subinde laudatur in Catenis patrum graecorum in libros sacros. Fuit et *Nicolaus presbyter*, ad quem S. Chrysostomi epistolae. *Fabr.* Conf. supra vol. VIII. p. 696. — De Nic. presbytero, ad quem scripsit Io. Chrysostom. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 569. bis et 570. — Nicol. presbyter et monachus: ex eius coman. in prophetam Ioel, et prophetam Amos in catena in Acta apost. et epist. cathol. in cod. *Coislin.* XXV. v. *Montfauc.* l. c. p. 76. ibid. p. 138. et 263. ac p. 389. in aliis catenis ex Nic. presbytero. *Harl.*

[*Nicol. Rhabda.* v. supra vol. VI. p. 346. add. *Labbei* bibl. non. MSS. p. 105. Epistola *Rhabdae* ad Andronicum Zaridam, Florent. in bibl. Laur. cod. XXXV. nr. 25. plut. 59. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 566. Dicitur quoque Nicol. *Smyrnaeus*: de quo paulo post sermo erit. *Harl.*]

[*Nicolaus Satellarius.* v. supra, vol. VIII. p. 94. *Harl.*]

[*Nicolaus sacerdos,* qui codicem XXV. plut. 58. bibl. Laurent. descripsit et nr. 7. ipse epigrammata iambica inseruit. v. *Bandin.* l. c. II. p. 468. *Harl.*]

Nicolaus Selengia, ὁ *Σελγγίας* citra a. C. 1430. scripsit aduersus Latinos librum de processione Spiritus S. quem scripta ad eum epistola oppugnauit *Esaïas Cyprius* apud *Allatium* de consensu lib. II. c. 18. §. 16. p. 866. et in Graecia orthodoxa p. 396–399. Ex *Sclengiae* scripto aduersus *Esaïam* nonnulla producit *Allatius* de consensu lib. III. c. 17. §. 12. pag. 1327. et lib. II. c. 17. §. 3. pag. 840. Integrum exstat in bibl. regia Paris. codice MDCCCXVIII. Incipit: *τί δὲ σοὶ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς παναγίας Πνεύματος ἐκ πορεύσεως ἀποκριθῆναι ἐγώ.* *Fabr.* Nic. *Sclengiae* de processione Spir. S. ad *Esaïam Cyprium*, Paris. in bibl. publ. cod. MCCXCV. nr. 35. Conf. *R. Gorius* ad *Cauci* *Hist.* litt. SS. EE. II. p. 131. ad a. 1430. *Harl.*]

[*Nicolaus scriba.* Eius sermo antirrheticus contra *Sisinnii* constitutionem, *Venetis* in bibl. Marc. cod. CLXXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 102. *Harl.*]

Nicolaus Secundinus ^{a)}, *Euboicus*, qui in concilio *Basileensi* a. 1431. et in *Ferrariensi*, translato *Florentiam* a. 1438. seq. interpretem egit, et latinorum varia in graecam linguam est interpretatus. Idem est, de cuius versione latina strategici *Orosandri*, quam *Alfonso* regi *Neapolitano* dedicauit, dixi lib. III. c. 28. §. 11. [supra in vol. IV. p. 337. *Plutar.*

a) Ita vocatur in MS. *Iosephi Valettæ*, pro quo alii *Sagundinum* vel *Saguntinum* vocant. Vide *Diarium Venetum* (*Giornale de letterati d'Italia*) tom. XIV. p. 375. seq. et tom. XXIV.

p. 80. [in *Apostoli Zeni* *Dissertationi Vossianæ*, tom. I. p. 332. sqq. ubi eius scripta recensentur. *Harl.*]

Plutarchus de civili institutione (πολιτικά παραγγέλματα) ex versione Nicolai Saggundini ad Martum Donatum patricium Venetum, editus Brixiae 1485. 4. Vertit et *Arrianum* de expeditione Alexandri. *Fabr.* Nicol. *Secundini* epistola ad Andronicum Coloneum, *Mediolani* in bibl. Ambros. bis, teste *Montfau.* in Bibl. biblioth. MSS. pag. 502. *A.* Eadem *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 11 plut. 58. Plura dabit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 482. seq. Idem in vol. I. p. 534. nr. 9. de Nicolai versione gr. quaestionis Iuliani cardin. etc. in cod. XII. plut. 4. ac gr. et lat. editae *Florent.* 1762. 4. a Rudesindo Andossilla. — Conf. *Robert Gerius* ad Cauei Hist. litt. SS. eccl. II. p. 144. in primis *Fabr.* in bibl. mediae et infimae latinitat. tom. V. p. 109. sq. ed. Mansi, vbi multus est de eo, praecipue de eius scriptis et codd. ac anon *Saguntinus*, ait, patria, (vt voluit *Nic. Antonius* tom. II. bibl. Hispan. veter. p. 194. §. 580.) neque *Saguntinus* in Hispania episcopus, (vt *Vossius* Hist. lat. III. cap. 7. p. 537. et *Gerius* ad Caueum scribunt;) sed *Sagudineus*, (Segundinus, Secundinus) proprio nomine. — add. *Saxium* in Onomast. lit. II. p. 422. ad a. 1439. qui, *Nic. Sagudineus*, inquit, aliis *Secundinus*, et male *Saguntinus*, Euboicus, vel Euripopontinus, philologus graecus. Idem plures alios, qui de eo egerunt, VV. DD. citat. Add. supra, *Nicolaus I.* papa rom. *Harl.*

[*Nicolaus*, vt *Michael*, (vt vult *Io. Fabric.* in historia biblioth. part. III. p. 73.) *Sophianus* Corcyraeus, mathematicus et geographus graecus. v. *Saxium* l. c. p. 480. ad a. 1480. *Io. Fabric.* l. c. laudat eius librum de *Astrolabio*, et alios citat VV. DD. *Harl.*]

[*Nicolaus Smyrnaeus*. v. supra not. n. ad vol. VIII. pag. 674. et vol. V. pag. 648. ac paulo ante, *Nic. Rhabda*. — *Nicolaus Spadarius*, infra in h. vol. p. 436. ed. vet. *Harl.*]

[*Nicolaus Studita*. v. supra, vol. X. p. 299. *Harl.*]

[*Nicolaus Syracusanus*. v. supra, vol. II. p. 776. *Harl.*]

XIII. De variis SIMEONIBVS et Simeonum scriptis, nec non de Simonibus ac Simonidibus, exstat praeclara diatriba *Leonis Allatii*, edita Parisiis 1664. 4. De plerisque illorum etiam in alijs huius bibliothecae locis iam mentionem feci, quos hęc indiculo sub vnum conspectum cogere iuuerit.

[Multi *Simeones* aut, vt etiam passim scribuntur, *Symeones* nominantur a *Montfau.* in Bibl. biblioth. MSS. (v. indic.) et in bibl. Coisl. (vbi *Symeones* in ind. scribuntur,) ex qua nonnullos, quibus interdum nulla honoris nec aetatis, nec patriae memoria additur, tantum paucis excitabo: p. 360. sq. *Sym.* missus a Constantio imp. vt compesceret Manichaeorum haeresin, et supplicio adficeret Constantinum Manichaeum, ipse sit Manichaeus, et igni comburitur. — p. 111. in Niconis collectione *Simeonis* epistola ad inclusum; pag. 251. in Nicetae catena in Lucam, et p. 312. in scholiis ad Isaacum anachoretam, fragm. ex *Symeone*, (an superiore?) — p. 180. Leontii episcopi Neapolis in Cypro sermo in *Symeonem*; p. 192. et 198. ex vita S. *Symeonis*, archimandr. (multorum SS. *Simeonum* vitae supra in vol. X. pag. 323. memorantur;) — pag. 275. *Simon. Corcyraeus*, pro Christo cruci adfixus; pag. 312. epistola ad *Symeonem*, abbatem,

tem, pag. 42. 63. 144. 146. et saepius (de epistolis Theodori Studitae ad Sym. monachum,) et 569. quatuor Symeones *monachi*. — Ex *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. omnia repetere haud vacat, nec iuvat. In *Assmanni* bibl. orientali, tom. II. et III. magna *Simeonum* variorum caterua passim producitur. v. indices, ad quos lectores cupidos ablegare cogor. *Harl.*

Simeon Antiochenus, infra in Setho. [Simeon, *anachoreta* vid. supra, vol. X. p. 325.]

Simeon Blacchernita, pingendis *CHRISTI* et *SANCTORUM* imaginibus celebris *CPoli* sub *Basilio Porphyrogeneto*, *Romani filio*. *Allat.* p. 200.

Simeon Cabasilas, hierodiasconus ex Acarnania exsul, vixit a. 1575. et Aesopi fabulas, Iso-
cratis orationes, aliaque in linguam graeco-barbaram vertit. Vide *Allat.* pag. 194-
196. et volum. VI. huius bibl. pag. 693. 701. [f. vol. VIII. p. 88. sect. 2. et p. 95. nr. 2.
nou. ed.]

Symeon calligraphus saeculo XII. *Allatius* pag. 179. [Ex Symeone, monacho *Calligra-
pho* excerpta in *Catena* in libros *Leuitici*, *Numerorum* etc. in cod. VI. *Coislin.* v. *Mont-
faucon.* bibl. *Coislin.* pag. 42. *Harl.*] Alius Simeon vel Saba Coracus Rhodius id. p.
118. Simonem Macroducum librarium, qui Io. Actuarii methodum medendi descripsit,
memorat *Lambecius* VI. pag. 115.

[Simeon *Cardelianensis*, ante a. C. 790. scripsit orationes atque interpretationes. v. *Assmann.*
bibl. orient. III. p. 225. sq. et ibid. p. 215. de Sim. *Cascarensi*, auctore historiae ecclesiasti-
cae: p. 230. de Sim. *Charchae* episcopo circ. a. Ch. 800. qui annales confecit: p. 600.
de Simeone, episcopo *Amidae*, Nestoriano, a. C. 1584. qui scripsit Hymnos syriacos
de b. Maria et Sctis, in linguam arabicam conuersos, et carmen paracleticum de de-
functis: et p. 588. de alio Sim. *Amidae* episcopo: etc. — in vol. II. pag. 83. Simeon,
abbas monasterii *Licinii*, versionem *Psalmodum* syriacam e graeco fecit, et hac de
re scripsit ad *Barlaam* monachum monasterii *S. Elifaei*. Sed haec sufficiant ad saluam
mouendam. *Harl.*]

[P] Simeonis Chrysographi monachi σχόλιον εἰς τὰ προκείμενα δύο κανόνια περὶ σεισμῶν
memorat *Allat.* pag. 194. incipit: τὸν αἰστέρα τὸν Κύριον τῆς παραγενομένης συνόδου.
Fabr. Paris. in bibl. publ. codd. MCMXCI. 2 et MMCXXXIX. 10. *Harl.*

[Simeon (Simon) *Cyrenaeus*, martyr, cruci adfixus. v. locum singularem in cod. *Vindobon.*
apud *Lambec.* III. p. 138. et not. 1. ed. *Kollar.* supra, ad vol. X. p. 323. *Harl.*]

Simeon diaconus. Supra, volum. VI. pag. 702. [vol. VIII. p. 96. ed. nou.]

Simeon Euchaitarum episcopus, cuius epistolas duas ad Ioannem monachum et *ὁμολογίων*
memorat *Allatius* pag. 179. *Fabr. Augustae* *Vindel.* in cod. bibl. publ. v. *Reiseri* ind.
MSS. bibl. *August.* pag. 26. *Parisi.* in bibl. publ. cod. CMLXVII. 3. et *Mosquae* in cod.
CCCXII. v. *Matthaei* *Notit.* codd. gr. *Mosq.* p. 205. *Harl.*

[Symeon

[Symeon *eunuchus*, frater Theodori, paedagogi imp. Constantini Porphyrogeniti, in Officiariam Asiae minoris regionem deportatus est, v. *Lambec.* IV. p. 28. 30. sq. *Harl.*

[Symeon, *haeresiarcha*, cum aliis deuouetur in cod. *Vindob.* LXXVII. nr. 82. v. *Lambec.* III. p. 427. qui in not. i. obseruat, eius mentionem fieri, sed perperam nominari Σημεσώνην apud Photium in bibliothecae cod. LII. et *Kollar.* in nota *A.* animaduertit, tres illos, in cod. adlatos, anathematismos latine versos esse a *Cotelerio* in Monument. eccl. Graec. tom. I. p. 737. *Harl.*]

[*Simeon grammaticus.* v. vol. VI. p. 379. et 604. *Harl.*]

[*S. Symeonis vita*, auctore quodam Antonio in bibl. Bodlei. in cod. Barocc. CLXXX. *Harl.*]

Simeon hieromonachus et episcopatus Andri insulae ephemerius, siue vicarius, qui circa a. 1575. vixit. Vol. VI. p. 697. [vol. VIII. p. 92. ed. n.] *Allat.* p. 196. *Fabr.* Macarii hieromonachi epistola ad *Symeonem hieromonachum*, *Vindobon.* in cod. LXXVIII. nr. 13. v. *Lambec.* VII. p. 302. sq. *Mosquae* in cod. synod. CCCVII. est inter Macarii homilias quinquagesima, epistola quae tribuitur alicui Symeoni. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 201. *Harl.*

Simeon Hierosolymitanus archiep. qui *de azymis* contra Latinos scripsit. Incipit: ἀνέγνωμεν, ὃ φιλοχρησιότατοι Λατῖνοι τὸ συστατικὸν γραμματεῖον τῆς αἰζύμης δυσίας ὑμῶν. *Allat.* pag. 180. *Fabr.* Quidam concilio interfuit, et adsedit imperatori cum duobus aliis, in cod. *Coisl.* XXXVI. siue in decreto ab imp. Alexio Comneno edito, ex illoque cod. vulgato a *Montfaucon.* in bibl. Coisl. p. 105. — *De azymis* Leidae in cod. *Vossiano.* v. cat. bibl. Leid. p. 398. nr. 54. et conf. *Cauai* hist. litter. SS. eccl. II. p. 159. ad a. 1090. *Harl.*

Simeon humilis, auctor Encomii in Simeonem Iustum, quod incipit: τὴν πρὸς τὰς ἀγαθὰς τῶν ἐμυδάλων τιμὴν μεγάλαν τινός. *Allat.* pag. 180. Idem cum praefecto S. Mamantis, Volum. VI. p. 558. [siue vol. X. p. 323. ed. nou.]

Simeon iustus, *felix senex IESV saluatore suo, quem cupide amplexus in pace obiit.* *Allat.* p. 1-6. *Fabr.* Oratio Symeonis τῷ Θεοδόχῳ inter cantica sacra diuersorum auctorum *Vindobon.* in cod. caef. XX. nr. 7. — ib. in cod. CLXVII. commentarius in illam orationem et reliqua V. et N. T. cantica sacra ex variorum vett. patrum operibus collectus; idem in cod. CLXVIII. nr. 2. vbi tamen ab initio additur, illum commentarium collectum esse ab Eusebio, episcopo Caesariensi. v. *Lambec.* III. p. 97. et IV. p. 392. ac 395. adde supra vol. X. p. 323. *Harl.*

Simeon magister et logotheta, quem Aristeno facit supparem et ad a. 1170. refert praestantissimus *Caucus*, [tom. II. hist. litter. SS. eccl. pag. 241.] minime diuersus esse videtur a Simeone Metaphraste, quem constat floruisse circa a. 890. Nihil sane credere impedit, quin vir hic laboris patientissimus *Synopsis Canonum* etiam ornandam et illu-

strandam scholiis sibi sumserit, eandem, quam Aristenus, quibus perditis *) Synoplis ipsa ab Aristeniana parum differens, tantum in fine contractior sub Simeonis nomine graece et latine prodit in Voëlli et Iustelli Bibliotheca Iuris Canonici tom. II. pag. 710-748. [ex cod. bibl. Paris. MCCCLXX. nr. 44.] Simeon logotheta *de moribus ecclesiae* citatur a Nic. Commeno pag. 398. praenot. myslag. *Fabr.* Oratt. XXIV. de moribus etc. ex S. Basilii Opp. excerptae, editae separatim gr. Paris. 1556. 8. et in edd. operum Basilii, MSSae sunt Paris. in bibl. publ. codd. CCLXIX. nr. 5. (in quo cod. etiam nr. 1. sunt canones *κατασκευαστοί*, vt et preces e libris Graecorum liturgicis, ex Symeone aliisque,) CDXC. nr. 2. DVII. DVIII. DIX. nr. 1. (in quo cod. nr. 5. sunt quoque Symeonis logothetae oratt. triginta tres, excerptae ex Chrysostomo;) et quinque aliis. v. paullo post ad §. XIV. — *Epitome canonum* in bibl. Bodlei. in cod. *Baroce.* LXXXVI. *Venet.* in cod. Naniano CCXXVI. nr. 18. v. cat. codd. gr. Nan. p. 417. sq. — Sed de hoc Symeone, eiusque variis scriptis, quae illi interdum tribuuntur, plura dabit Oudin in cap. XIII. diss. de aetate et scriptis Symeonis metaphrastae, in comment. de SS. eccl. tom. II. pag. 1366. sqq. — In *Th. Gale* cod. LXXXVII. siue nr. 5921. catal. MSS. Angliae etc. exstat Symeonis *Magistri* historia templi S. Sophiae. Sed conf. supra, vol. VII. p. 472. *Harl.*

Simeon praefectus S. Mamantis in Xylocerco circa a. 1092. Allat. pag. 151-179. De hoc infra §. XIV.

[Simeonis *Mandritae* vita, *Florent.* in cod. Laurent. XX. nr. 1. plut. 4. auctore Symeone Metaphrasta. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. 1. pag. 513. — *Mediolani* in bibl. Ambros. cod. — et in bibl. *Sfortiana* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 504. *A.* et pag. 700. *A.* — Latine ex versione Guil. Gratii, in actis SS. tom. I. Ianuarii pag. 274. Etiam *Stylites*, senior dictus. v. paullo post de Simeone Stylita. *Harl.*

Simeon Mesopotamita, cui in MS. caesareo *) tribuitur *homilia de eo, quod semper in animo debemus habere diem exitus vitae*, qui in editis Simeoni Stylitae tribuitur. Allat. pag. 24.

Simeon Metaphrastes circa a 890. de quo volum. VI. p. 509-566. [vol. VIII. p. 29. seq. ed. nou.] et volum. IX. pag. 48-152. [vol. X. pag. 180. sqq. nou. ed.] Allatius pag. 24-151. Magister et logotheta, scriptor Annalium. Volum. VI. pag. 352. *Fabr.* Vide not. ad vol. VII. p. 683. seq. et p. 471. sq. ed. nou. *Harl.*

[Simeon

b) Vide *Beueregii* prolegomena ad pandectas Canonum §. XXVII. Et de Aristeno paullo ante, §. VIII.

*) Cod. CCXXXVIII. nr. 3. v. *Lambee.* V. p. 198. sqq. vbi copiose refert variorum de auctore iudicia, et ostendit, cum primis fide cod. nixus, non Sim. *Stylitam*, (sub cuius nomine etiam illa

oratio, sed ab initio et in fine a cod. caesar. discrepans et tantum latine versa exstat in Magna biblioth. veterum PP. Paris. 1654. fol. tom. II. col. 73-76.) sed Symeonem *Mesopotamitam*, siue probabiliter in Mesopotamia praepositum seu abbatem celeberrimi monasterii, illius fuisse parentem. *Harl.*

- [Simeon *monachus*. Fragmentum historicum de SS. duodecim apostolorum etc. baptismo, desumptum ex S. *Sophronii* patriarchae Hierosolymit. Hypomnematibus s. commentariis, *Vindobon.* in cod. caesar. XXXIV. nr. 5. quod integrum gr. et lat. exhibuit *Lambec.* in comment. vol. III. p. 138. sqq. atque in not. 2. agit de *Sophronio*: Kollar. autem in not. A. et antea p. 123. in not. A. pluribus de illo fragmento differit, docetque, a *Theodoro*, Cyri episcopo id esse ex *Sophronio* decerptum. — Idem fragmentum est ibid. in cod. CCCXX. nr. 3. v. *Lambec.* V. pag. 589. — *Vita S. Simeonis monachi* in IIX. codd. diuersarum biblioth. citatis a *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. v. indic. — De codd. *Coislin.* v. ad init. huius paragraphi. *Harl.*]
- [A Symeone, patricio et protosecretario, composita *Nouella* imperatoris, Romani iunioris de *Mulctis*, in cod. caes. III. nr. 11. v. *Lambec.* VI. part. I. p. 37: Kollar. — De Simeone *Σάλας*. s. *Stulto*, v. supra vol. X. p. 324. *Harl.*]
- Simeonis scholarii hieromonachi *synagma canonum poenitentialium* MS. in bibl. caesarea, *Fabr.* [in cod. CLXXXIV. nr. 5. v. *Lambec.* IV. p. 435. sq. — *Simeonis hieromonachi* eccl. S. Michael. s. *Contostephani* in *Monembasia Emphyteusis terrae* in bibl. Paris. sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 899. A. add. antea, *Sim. hieromonach.* — Collectio canonum *Venet.* in codd. Nan. CCXXXII. nr. 8. et CCXXXVIII. v. cat. codd. gr. Nan. p. 426. sq. et 430. *Harl.*]
- [P] Simeon Sethus, protouestiarius in palatio Antiochi CPol. circa 1072. vol. VI. pag. 460. 158. [s. vol. VII. p. 472. et 777. ed. nou.] *Allat.* pag. 181-184. De hoc infra.
- Simeon Studites, sacrorum canticorum auctor, de quo *Allatius* p. 23.
- Simeon Studites alter*, sanctitatis laude a Simeone abbate S. Mamantis in *Xylocerco* orat. 32. celebratur. id. infra p. 301.
- Simeones Stylitae tres, saeculo V. et VI. de quibus volum. IX. pag. 277-279. [s. vol. X. p. 324. sq. ed. nou.] *Allatius* pag. 6-23. *Fabr.* De tribus his *Sim. Stylitis* conf. *Lambec.* V. p. 200. sqq. et codd. in *Bodleiana* biblioth. sec. catal. MSS. Angliae etc. vol. I. nr. 239. 285. (vbi dicitur *vita Symeonis Stylitae sive Mandritae*,) 2211. et 5817. — Fragmenta *Mosquae* in cod. VI. nr. 1. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. pag. 301. — Acta S. *Simeonis Stylitae*, senioris (qui in *σύλον* s. columnam a. Chr. 420. adscendisse, ibique vsque ad a. C. 460. mansisse videtur,) in actis Sctorum martyrum orientalium et occidentalium *Iosephi Simonis Assemani*, Romae 1748. fol. conf. supra, vol. X. p. 324. sq. *Guil. Cauei* hist. litt. SS. eccl. I. p. 438. ad a. 448. *Tillemont.* Memor. eccles. vol. XV. ad vitam *Symeon.* *Hamberger* zuverläss. Nachr. part. III. pag. 196. sq. *Saxii* Onomast. lit. part. I. pag. 487. — De Simeone *Stylita* iuniore v. *Du Pin* hist. eccles. vol. V. p. 29. et *Caueum* l. c. p. 508. ad a. 527. *Harl.*
- Simeon thaumaturgus, idem fortasse cum Simeone secundo Stylita Thaumastorita: [obiit a. C. 460.] Eius epistolam ad *ἐγκλησόν* quemdam memorat *Allatius* pag. 179. seq. *Fabr.* v. ad init. huius paragraphi. Ex eius vita, in codd. *Coislin.* CXII. s. collectione rerum moralium, et CXXII. vid. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 186. et 196. add. pag. 191. et 414. — Vita in cod. *Baroc.* CCXL. — *Florent.* in cod. Laurent. IV. plut. 6. s. Expositionibus sacrorum praeceptorum citantur vita Simeonis thaumat. et excerpta ex

eius epistola ad Ascetam aliquem inclusum et ex doctrinis asceticis. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 99. et 100. *Harl.*

Simeon theologus iunior, a metaphraste diuersus, *Allat.* pag. 72. 153. idem cum praefecto S. Mamantis. *Fabr.* Symeonis theologi iun. σύνεψις χειρισμῶν, *Mosquae in cod. synod.* CCCLXXXIV. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 245. *Harl.*

Simeon; Thessalonicensis archiep. a. 1429. Septembr. sexto mense ante captam ab Amurathe a. 1430. Martio Thessalonicam defunctus. *Allat.* pag. 185-194. et de consensu p. 862. seq. De hoc infra.

[Simeon zelota. v. supra, vol. X. p. 325. — Eius laudatio in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CCXL. et in cod. *Th. Gale* CXVIII. f. nr. 5952. cat. MSS. Angliae, vol. II. *Harl.*]

Simonaclides Chius, coquinariae rei scriptor, laudatus Polluci et Athenaeo. *Allat.* p. 219.

Simeon Aegineta; statuarius, Pausaniae lib. V. memoratus. Idem, ut videtur, de quo Plinius, Clemens Alex. et Laërtius: Vide *Francisci Iunii* catalogum artificum p. 199.

[Simon Cananaeus. Eius canones ecclesiastici, *Florent.* in bibl. Laurent. codd. VIII. nr. 6. plut. 9. et I. nr. 15. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 396. et 468. — *Vindobon.* in cod. caes. XLV. nr. 4. v. *Lambec.* VIII. p. 906. qui citat Constitutionum apostolicarum S. Clementis, libr. VIII. cap. 27. et 28. *Harl.*]

Simon siue Timon Apollonides Nicaenus, quem aliqui ex male intellectis Laërtii verbis exsculpere, nullus est. Vide *Allatium* p. 203. seq. et quae in noua editione Laërtii IX. 109. recte notata sunt.

Simon coriarius, Socratis discipulus, de quo dixi lib. II. c. 24. §. 42. [supra, vol. II. pag. 719.] *Allatius* pag. 197. et ad epistolas Socraticorum. [add. infra, vol. XIII. p. 424. *Harl.*]

Simon hippiatricus, scriptor antiquissimus Xenophonti et aliis laudatus, de quo vol. VI. pag. 499. seq. [f. vol. VIII. p. 15. n. ed.] *Allat.* pag. 198.

Simon Maccabaeus, sacerdos maximus, auctor libri secundi Maccabaeorum, si credimus Michaeli de Medina apud *Allat.* p. 200.

[Simon Magnesius. v. supra, vol. II. p. 151. *Harl.*]

Simon magus. *Allat.* p. 201. seq. Semo Sancus Deus id. p. 220.

Simon medicus, Seleuci Nicatoris temporibus, Laërt. II. 123. Lucilii epigramma graecum in Simonem ineptum medicum illustrat *Gifb. Cuperus* in Harpocrate p. 157. *Fabr.* De pluribus Simeonibus et Simeonibus medicis, v. infra, vol. XIII. p. 423. seq. in elencho medicor. vett. *Harl.*

Simon

Simon (Athenaeo Simus) μελοποιός, patria Magnesius, a quo cantus genus σιμωνίδα, teste Strabone lib. XIV. [p. 959. ed. Almelou. in fol.]

SIMON Petrus apostolus. *Allat.* p. 200. seq.

Simon pictor (vel Simus potius) apud *Plin.* XXXV. 11.

[P] Simon ἐμπορικὰς τέχνας γεγραφώς. *Laert.* II. 123.

Simon sophista idemque, quum ad remp. admotus esset, rapacissimus, de quo prouerbium Σίμωνος ἀεττακτικώτερος. *Allat.* p. 197.

Simon statuarius. *Laert.* II. 123. supra in Aegineta.

Simon Telchin siue Telchinus, cum Nicone Arni conditor, cuius inuidia prouerbio locum dedit, de quo *Zenobius* V. 41. οἶδα Σίμωνα καὶ Σίμων ἐμέ. *Allat.* pag. 196.

Simeon Cretensis, qui se CPolitanum etiam adpellat, Thebarum archiepiscopus, ex ord. praedicatorum, circa a. 1350. *Allat.* pag. 202. seq. et de consensu p. 774. seq. De hoc infra. Idem aliis Saeumaeus vel Istumaeus, Tacumaeus denique.

Simonis (an Simonidis?) threnus in Lysimachum Eretriensem. *Harpocrat.* in Ταγῆναι.

Simonides Amorginus siue Parius, iambographus antiquissimus. *Allat.* pag. 206. scribitur Σημωνίδης p. 220. Alter Ceus poëta lyricus antiquus celeberrimus et tertius eius nepos, de quibus dixi lib. II. c. 15. §. 55. [vol. II. p. 142. sqq.] *Allat.* p. 207-217.

Simonides Carystius siue Erythraeus, poëta de quo Allatius p. 218. ex Suida.

Simonides Magnesius, qui carmine scripsit res Antiochi magni. *Allat.* pag. 217. ex eodem Suida.

Simonides, philosophus tempore Iouiani imp. *Suid.*

Simonides pictor. *Plin.* XXXV. 11.

Simonides, cuius librum de *Syraculis* Suidas in Σαράωνιος γέλως, et de *Sicilia* laudat Schol. Theocriti, [ad Idyll. XII. 27. XV. 139.] idem, ut videtur, quem *historias* suas de rebus *Dionis ac Bionis* ad Speusippum misisse scribit *Laërtius* II. 5. Incertum, an alius, qui de Aethiopia scripsit, teste *Plin.* VI. 29.

Simonides Zacynthius, rhapsodus, Athenaeo memoratus. *Allat.* p. 218.

XIV. Ex his video adhuc superesse dicendos mihi Siméones tres, et Simonem vnum, quorum notitiam praesenti loco subiicio, Allatium potissimum sequutus, cuius doctissimis observationibus paucas meas adiungam.

SIMEON, praefectus monasterii S. Mamantis in Xylocerco *) [P] CPoli, quem tamquam doctorem suum veneratus est Nicetas Stethatus siue pectoratus, et Graeci *iuniorem theologum* adpellant, clarus [theologus, homileta et hymnographus] circa a. C. 1050. adeoque a Simeone metaphraste distinguendus. Laudes, quas in eum congerunt Hierotheus monachus et presbyter, praepositus monasterii pulcri fontis, Alexius philosophus, magnus magister, Nicetas, diaconus magnae ecclesiae, Basilius, primus a secretis et conditor monasterii Euergetidis, Nicetas Stethatus **) et Simeon Thessalonicensis, apud *Allatium* pag. 186-171. possunt videri. Qui etiam p. 171-179. fufe de eo, quod hic Simeon auctor et fons fuit eorum, quae deinde ab Hesychastis et Palama circa dogmata in ecclesia innouata sunt, licet acriter defensus a Niceta Stethato in oratione aduersus eos, quos vocat *ἀγιοκατηγόρους* siue sanctorum criminatores,

Huius Simeonis *Orationes triginta tres* de fide et moribus tum christianis tum monasticis. *Librum* item *diuinorum amorum*, siue laudum sacrarum, nec non *capita moralia ducenta duodeviginti*, quae graece *πνευματικά* et *θεολογικά* sunt inscripta, e Bauarica et Augustana bibliothecis simul collata *Iacobus Pontanus* ex graecis latina fecit, et Ingolstadii cum aliis auctoribus ab se e graeco in latinum conuersis edi curauit apud Adamum Sertorium anno 1603. 4. *Iacobus Gretserus* addidit notas, in iisque praefatus est. Accessit cuiusdam *scholastici* dialogus de Deo, ad eundem Simeonem. Reuulsa haec sunt ex Pontani editione in bibliothecae patrum Lugd. 1672. tom. XXII. Antonii fratris mentio orat. MS. 21. *Fabr.* Vt omniam memoriam codd. MSS., praecipue in biblioth. Angl. custoditorum, et ab Oudino l. c. excitatorum et supra in not. h. vol. X. p. 323. nominatorum; paucis codicum alibi seruatorum notitiam adiiciam, *Monac.* in cod. *Bauar.* XXV. capita 101. practica et theolog. et dialogus scholastici cuiusdam ad Simeonem S. et theologum. Quaestio *): — in cod. CLXXXVII. orationes 32. de fide et moribus; atque eiusdem diuinorum hymnorum amores. v. cl. *Hardt* in Argenti Beyträgen etc. s. 1803. part. 3. p. 31. seq. et s. 1804. part. II. pag. 45. — tum secund. cat. codd. gr. *Bauar.* p. 40. adhuc in cod. CIV. sunt 101. capita, et capp. 25. de theologia,

c) *Allatius* p. 151. et 155. de Simeonibus Xeroecum adpellat; sed verius est Xylocercus siue *circus ligneus*. Vide *Cangii* CPolin Christianam lib. I. pag. 49. et 107. vbi etiam de S. Mamantis aede, cuius martyris memoriam colunt Graeci 2. Sept. *Fabr.* Conf. *Reinesii* varr. lect. libr. III. c. 5. p. 438. — *Oudin.* comment. de S. S. eccl. II. col. 587. — 596. ad a. 1030. vbi multus est de eius aetate, scriptis, quae ei adtribuit, horumque codd. MSS. praecipue Vindobon. caesareis, et Bodleian. praecipue Barocc. aliarumque in Anglia bibliothecarum: nobisque fecit otium; — *Du Pin* hist. eccl. vol. IX. p. 107. — *Guil.* *Cave* hist. litt. S. S. eccl. II. p. 158. ad a. 1051. qui, minus, ait, ad rem attendit *Casim. Oudin.* cum Simeonem nostrum cum Simeone logotheta

iuniore. qui vixit circa an. 1170. temere confundit. — Oudini rationes sequitur *Hamberger* in zuverlässig. Nachricht, part. III. pag. 733. vbi plenam quoque *Iac. Pontani* editionis posuit inscriptionem; et *Saxii Quomast.* lit. II. pag. 179. ad a. 1050. *Harl.*

d) *Nicetae Stethati* vitae Simeonis epitome, in *Combesii* notis ad Calecam, tom. II. auct. nouiss. p. 119. Conf. supra, vol. X. p. 323. not. h. et p. 324. *Harl.*

*) Hic dialogus s. quaestio est quoque *Mosquae* in cod. XLVIII. bibl. typographi synodal. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosquens. pag. 326. nr. 7. *Harl.*

logia, ac 102. capp. theologica et practica. — *Augustus* Vindel. *Sermones* 33. et *amores hymnorum diuinorum*; item *gratiarum actio ad deum*. v. *Reiseri* ind. codd. gr. Aug. p. 28. nr. 25. — *Mosquas* in cod. CCCLIX. sunt Simeonis, (qui in cod. dicitur *ντος και θεολογος ηγμενες* — *μονης τῆς αἰγίς μαμαίντης τῆς ξεροκέρυκος*,) scripta, n. orationes, nec non catecheses triginta quinque. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 239. — ibid. p. 298. in cod. typographiei synod. III. septem *πραγματεῖαι* Symeonis, lingua gr. recentiore. — Ibid. p. 209. in cod. CCCXXII. *πνευματικὰ ζητήματα και λύσεις*, tum plurima capp. theologica, practica et gnostica. — *Taurini* in cod. regio XXXVII. 1) capita 24. theologica quae nec inter edita reperiuntur, nec a Fabricio memorantur, 2) oratt. 33. de fide et moribus tum christianis, tum monasticis. v. catal. codd. gr. Taurin. p. 142. seq. vbi capita recensentur. — *Paris*: in bibl. publ. in cod. DCCCXCV. 1) Homilia inedita de Spiritus S. participatione et vitae sanctitate; 2) de ieiunio seruando; 3) de temperantia et patientia ad virtutes comparandas necessarias; 4) de improbis animi adfectibus. Latine edita est haec homilia et aliae quaedam sunt quoque in MCCCII. nr. 23. — 5) quod hominis promissis standum non sit; 6) de obedientia, et abiicienda propria voluntate. — in cod. CCCLXII, et MDCX. capita practica et theologica; in his quaedam graece nondum edita: — Ascetica, in quatuor codd. — in codd. DCCCLXXIII. — MCCCII. — MCCCLXXII. nr. 40. et MDCX. oratio de principio vitae monasticae, et alia. — in cod. MCCXIV. nr. 4. in vitia etc. — in cod. MX. nr. 6. de mutationibus, quae corpori et animo accidunt ex aëre, elementis et cibis. — Secundum *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. Sermones et capp. theologica etc. p. 27. C. Romae in bibl. *Vaticana*, reg. Sueciae, — p. 184. D. in bibl. *Ottobon.* — p. 623. B. in bibl. *Scorialensi*: (adde *Plüeri* itiner. per Hispan. p. 190.) — p. 1321. D. Simeon. vita et 16. opuscula in bibl. *Mazarin.* cod. CXIV. — *Vindobonae* in cod. caes. XLVII. excerpta in anonymi commentario in V. et N. T. vid. *Lambee.* III. p. 179. sqq. ibiq. Kollarii not. — ibid. in cod. CLVI. nr. 5. capita centum practica et theologica: differt cod. gr. a latina Pontani versione tam numero, quam ordine capitum: quod exemplis adlatis docet *Lambee.* IV. pag. 324. seq. — Ibid. in cod. CCXXXIV. nr. 25. Doctrina differentiae precationis et adtentionis. *Lambee.* V. p. 155. — in cod. CCXXXVII. nr. 14. (quae est pars opusculi *περί προσευχῆς* non, vt credidit Allatius, peculiare et separatum opusculum,) de tribus generibus sacrae orationis; nr. 15. monita ascetica viginti duo; nr. 16. oratio de cognitione spiritali; nr. 17. 18. 19. capita practica, theologica et gnostica. v. *Lambee.* V. p. 191. sqq. add. *Oudin.* l. c. p. 590. sqq. — In cod. *Coislin.* CCXCI. sunt sermones triginta tres, et alii viginti sermones, quos singulos recenset *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 407. sqq. — et p. 410. sqq. in cod. CCXCII. iidem sermones et eiusd. Simeonis liber *Moralium*, capp. 15. item vita Symeonis iunioris (tempore Basilii et Constantini Porphyrogenitorum) et capita 32. atque 160. capp. practica et theologica. *Harl.*

Vt tamen lectori satisfaciam, adponam hic, (inquit Allatius pag. 153.) suo ordine quae ipse in variis manuscriptis codicibus obseruauit; edita latine ab ineditis notans, vt, quae fuerit huius auctoris in scribendo facilitas, alii quoque, me praeceunte, sine labore interno-
 scant. Sit igitur,

I. Περὶ

I. Περὶ ἀγάπης, καὶ ποῖα εἰσὶ τῶν πνευματικῶν ἀνδρῶν αἱ ὁδοί, καὶ αἱ πράξεις καὶ μακαρισμός πρὸς τὰς Ἰχάντας τὴν ἀγάπην. P. Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, θέλω πρὸς ὑμᾶς λαλεῖν τὰ συντείνοντα πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς.

II. Περὶ τῆ φεύγειν τὰς λοιμὰς καὶ φθορεποιοῦς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς λόγους αὐτῶν ἀποπέμπεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς ἀναστῆναι. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆ δαῖν σκοπεῖν, εἰ τὰ τῶν μακαρισμῶν τῆ Χριστοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἔχομεν· καὶ περὶ δακρύων, καὶ κατανύξεως. P. Πᾶς ὅστις εὐρεῖν βέλεται τὸν Θεόν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν. Inter editas per Pontanum Num. XXVIII.

[P] III. Περὶ τῆ ὅτι χρὴ καλῶς ὑποτάσσεσθαι, καὶ μὴ ἐπιλανθάνεσθαι τῶν συνθηκῶν, ὧν πρὸς Θεὸν συνεθέμεθα· καὶ ὅτι ἐὰν γογύζω ἐπὶ ταῖς παννυχέσιν ἀγρυπνίαις τῶν ὀρθρῶν. P. Ἀναμνησθέντες τῶν τῆ Θεοῦ προσταγμάτων, ἔτω λεγόντων, μὴ κρίνετε.

IV. Περὶ μετανόιας καὶ κατανύξεως, καὶ ἐκ ποίων ταύτην ἐργων κτήσασθαι δυνατόν, καὶ ὅτι ἄνευ δακρύων ἀδύνατον εἰς καθαρότητα καὶ ἀπαύθαιαν ἐλάσαι τινα. P. Ἐπειδὴ περ πατέρες καὶ ἀδελφοί, τῆ ἀγίας πατρὸς ἡμῶν Συμεων¹⁾ τῆ Στυδιώτε τῶν Θεοπνεύτων. Habetur inter editas latine per Pontanum Num. XXXII.

V. Περὶ μετανόιας, καὶ ὅτι ἐκ ἀρκῆς ἡμῖν ἡ τῶν ἐνόντων μόνον διάδοσις, καὶ ἡ ἀπογύμνωσις τῶν ὑπαρχόντων εἰς καθάρσιν ψυχῆς, εἰ μὴ καὶ τὸ πένθος κτησώμεθα. καὶ περὶ τῆς τῆ Ἀδάμ ἐξορίας, καὶ ὅτι, εἰ μετενόησε παραβάς, ἐκ αὐτῆς παραδείσου ἐξέπεσεν. καὶ οἷον ἀγαθὸν ἐργάσατο αὐτῇ ἡ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν μετάνοια. Καὶ περὶ τῆς δευτέρας τῆ Κυρίου παρυσίας, καὶ τῆς τῶν ἀμαρτωλῶν κατακρίσεως. Καὶ πρὸς τῷ τέλει βλαχῆος τῶν ἐν κακίᾳ καὶ ὑποκρίσει ζώντων. P. Καλὸν ἡ μετάνοια, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς γενομένη ὠφέλεια. Habetur in editis Num. XXXIII.

VI. Περὶ ἐργασίας πνευματικῆς, καὶ τίς ἦν ἡ ἐργασία τῶν παλαιῶν ἀγίων· καὶ πῶς ταύτην κατορθώσαι δυνάμεθα, ἵνα καὶ μέτοχοι ὥσπερ ἐκείνοι τῆ παναγίης γενώμεθα Πνεύματος. P. Ἐπειδὴ περ μεγάλα τινὲς ριόμενοι περὶ ἑαυτῶν ὡς ἐκ ὠφελον. In editis est Num. VII.

VII. Περὶ προσπαθείας τῆς εἰς τὰς συγγενεῖς, καὶ τίς ἡ ἀπάτη αὐτῆς· καὶ εἰς οἷον βόθρον καὶ δεσμὸν κατὰγει τὰς κρατεμένους ὑπ' αὐτῆς· καὶ περὶ ἀπογνώσεως, καὶ τῆς ἐν ταύτῃ διαφορᾶς· τί ἐστὶ τὸ, ὃ πισύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὃ δὲ ἀπισήσας, κατακριθήσεται. P. Ὡς ὠφελὸν γε αὐτῶν σιωπᾶν ἡδυνάμην, καὶ τὰ ἑμαυτῷ κακὰ ἀποκλαίεσθαι.

VIII. Περὶ τελείας ἀγάπης, καὶ τίς ἡ ταύτης ἐνέργεια. καὶ ὅτι εἰ μὴ διὰ σπῆδης ἐντεῦθεν ἤδη τῆς τῆ Πνεύματος μεθέξεως γενώμεθα μέτοχοι, οὐδὲ πιστοὶ καὶ Χριστιανοὶ δυνάμε-

1) Simeonis nomen in latina versione non reperio.

δυνάμεθα εἶναι, ἀλλ' ἐδὲ υἱοὶ καὶ τέκνα Θεῷ χρηματίσομεν. P. Εἰ δὲ τὴν ἀρετὴν ὑποκρινόμενος πρὸς ἀπάτην πολλῶν.

IX. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πεινῶντα τὸν Θεὸν τρέφων, καὶ διψῶντα ποτίζων, καὶ καθεξῆς, καὶ πῶς τὸτο τινὶ καρποφωθήσεται. [P] καὶ ὅτι εἰ μή τις καὶ ἐν αὐτῷ ταῦτα πάντα ποιήσας καὶ θρέψαι, καὶ ποτίσαι Χριστὸν, ἐδὲν ὠφεληθήσεται ἐκ τῶ ταῦτα μόνον ποιῆν εἰς τὴς πέντητας, ἑαυτὸν δὲ ἄτροφον καὶ γυμνὸν παρορᾶν τῆς δικαιοσύνης τῆ Χριστῷ. P. Ἐδεῖ μὲν μὴ τολμᾶν με πρὸς ὑμᾶς ὅλως φθέγγεσθαι.

X. Περὶ μετοχῆς Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀγιοσύνης, καὶ τελείας ἀπαθείας. καὶ ὅτι ὁ ἀγαπῶν τὴν ἐξ ἀνδραπῶν δόξαν, ἐδὲν ἐκ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ὠφελεῖται, καὶ πᾶσαις κατώρθωκεν. P. Οὐχ ὁρᾷτε πῶς οἱ τῷ ἐπιγνώ βασιλεῖ παριστάμενοι, αὐτοὶ τε δόξαν ἠγύοντα.

XI. Ὅτι ἐχρὴ τὸ τῆς νηστείας ὠφελίμον ἐν τῇ πρώτῃ καὶ μόνῃ τῶν νηστειῶν ἐβδομάδι σπευδαίως τηρεῖν, καὶ ἀσπάζεσθαι· ἀλλὰ τὴν ἴσην καὶ τὴν αὐτὴν σπευδὴν ἐν πᾶσι ταῖς ἐβδομαῖς τῶν νηστειῶν ἀναγκαῖον τοῖς σπευδαίοις διατηρεῖν. P. Ἐδεῖ μὲν ἡμᾶς τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὰ νῦν μέλλοντα ἐξηγήσεσθαι.

XII. Περὶ ἐγκρατείας καὶ ὑπομονῆς^{f)} εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀρετῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς νηστείας· καὶ περὶ σιωπῆς καὶ ὅπως αἰ ἐν πάσῃ τῇ νηστείᾳ διάγειν τὰς ἀγωνιζομένους ἐν ἀληθείᾳ. P. Ἐγὼ μὲν καὶ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι ἐκ πλημμελεῖς, καὶ ἐαδύμῃ προαιρέσεώς τε καὶ διαθέσεως.

XIII. Περὶ τῆς Χριστῷ Ἀναστάσεως, καὶ ὅποια τίς ἐστὶν, ἢ πῶς ἐν ἡμῖν γίνεται ἡ ἀνάστασις τῆ Χριστῷ, καὶ ἐν αὐτῇ ἡ ἀνάστασις τῆς ψυχῆς· καὶ τί τὸ μυστήριον ταύτης τῆς Ἀναστάσεως. P. Ἦδη τὸ Πάσχα ἡ χαρμόσυτος ἡμέρα, ἡ πάσης εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας.

XIV. Περὶ μετανοίας καὶ ἀρχῆς βίης μοναδικῆς, καὶ πῶς τις ὁδῷ καὶ τάξει προβαίνειν εἰς ἀρετὴν ἐν τῇ τῶν ἐντολῶν ἐργασίᾳ εἰς τελειότητα ἔρχεται. P. Ἀνδρῶπος ὁ πάντων καταφρονήσας τῶν ὀρωμένων καὶ αὐτῆς αὐτῆς τῆς ψυχῆς. Inter editas Num. XXVI.

XV. Περὶ ἐμπαθῆς καὶ ἀπίστῃ καὶ πονηρᾷ διαθέσεως. καὶ τίς ἡ ἔνωσις τῆ Θεῷ πρὸς τὰς υἱὲς τῆ Φωτὸς· καὶ τίνα τρόπον ἐν αὐτοῖς αὐτὴ γίνεται. καὶ πρὸς τὸ τέλος, καταδρομὴ τῶν ἀναξίως κατατολμώντων τῆς ἀρχιερωσύνης. P. Αἰ μὲν ἀλλήλοις ἀντίκειται τῷ Φωτὶ τὸ σκότος, τῇ πίσει ἡ ἀπιστία. Est in editis Num. XXVII.

XVI. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τίς ἡ θεωρία τῶν μυστηρίων αὐτῶ καὶ

f) Ex Simeonis scripto de sobrietate et attentione, locum graece producit Allatius lib. II. de consensu cap. 17. §. 2. p. 329.

καὶ ὅπως τοῖς καθαροῖς τῇ καρδίᾳ ἀποκαλύπτονται. καὶ διήγησις ἐκ προσιμίων ἐπωφελῆς περὶ τίνος ὑποτακτικῆ λαβόντος Πνεύμα ἅγιον ταῖς εὐχαῖς τῆ πνευματικῆ αὐτῆ πατρὸς. P. Νεώτερός τις διηγήσατό μοι λέγων, ὅτι ὑποτακτικός τυγχάνων πατρὸς τιμῆ.

[P] XVII. Περὶ θεωρίας καὶ ἀποκαλύψεως, καὶ πεφωτισμένης ψυχῆς. καὶ ὅπως ὁ ὑπὸ τῆς ἀγάπης κατασχεθεὶς τῷ Θεῷ, καὶ εἰς βάθος ταπεινοφροσύνης ἐλάσας ἐνεργεῖται ὑπὸ τῷ Πνεύματος τῆ ἀγίας. P. Πολλὴ ἡ συγκατάβασις, καὶ ἡ φιλανθρωπία Θεῷ πρὸς ἀνθρώπους. διὸ καὶ ἐκπληττόμενος.

XVIII. Περὶ μεθόδων τῆ ποιηρῆς, ὧν ὑπερβάλλει τοῖς καφωτέροις καὶ φιλοπρωτεύουσιν, ὅποταν ποιμὴν ἐξ ἀνθρώπων γίνεται. Καὶ ὅτι χρητὸς μὲν ἀναξίας ἐπιτηδώντας τῇ ἀρχῇ πάσῃ κωλύειν σπερδῇ, τὸς δὲ πνευματικὰς καὶ ἀγίας συνωθεῖν καὶ συνεργεῖν· καὶ πρὸς τῷ τέλει πρὸς τὸν ποιμένα. P. Εἰ λαὸς καὶ ποιμὴν ἡγούμενος κατεσάδης, σκόπησον καλῶς.

XIX. Ὅτι ἔχρη ἐπὶ μόνοις τοῖς λόγοις καὶ ταῖς ὑποσχέσεσι θάρρειν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων τὸ πιστὸν βεβαιῶσθαι τῶν λόγων αὐτῶν· καὶ οἷα τίς ἐστιν ἡ τῶν ἀληθινῶν διδασκαλῶν διάθεσις, καὶ ἀγάπη πρὸς τὸς μαθητευομένους αὐτοῖς, καὶ ὅποια τὰ σπλάγχνα, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν, καὶ ὅπως ὑπὲρ αὐτῶν ἐντυγχάνωσι τῷ Θεῷ. P. Τὴν ἀρχὴν τῆς ὑμετέρας πρὸς με Φιλίας γινώσκεις ἑκάστος.

XX. Περὶ ἀποταγῆς καὶ ἐκκοπῆς θελήματος, πρὸς τὸς αἰτήσαντας· γράψαι αὐτοῖς, πῶς ὀφείλει τις τὸν ἀσκητικὸν διανύσαι βίον, καὶ ὅτι καλὸν ἐπὶ τούτῳ ἐμπέριον χρῆσασθαι ὁδηγῷ, ἥγαν πνευματικῷ πατρὶ εἰς τὸ μαθεῖν τὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς ἀσκητικῆς τέχνης τὴν δυσκατάρθωτον ἐργασίαν. Καὶ περὶ πίστεως τῆς εἰς τὸς πνευματικὰς πατέρας, καὶ θεωρίας φωτὸς, ὃ ἔκ παῖσα φωτιζομένη ψυχὴ προσκόπτει εἰς ἀγάπην Θεῷ. P. Ἀγαπητοὶ με καὶ περιπόητοι ἀδελφοί, πολλακίς ἠθέλησατε λόγον ὀφείλεις ἀκῆσαι.

XXI. Περὶ μνήμης θανάτου, καὶ οἷον ἀγαθὸν τέλος δίδωκεν ὁ τρισάβλιος αὐτῷ ἀδελφὸς Ἀντώνιος, καὶ πρὸς τῷ τέλει, ἐπιτάφιος πρὸς αὐτόν. P. Εὐχομαι τῷ ἐλεήσαντί με Θεῷ, τὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας πάντων.

XXII. Περὶ πίστεως καὶ διδασκαλίας· περὶ τῶν λεγόντων μὴ εἶναι δυνατόν ἐν μέσῳ τῶν βιωτικῶν τὸ τέλειον φθάσαι τῶν ἀρετῶν. καὶ διήγησις ἐκ προσιμίων λίαν ἐπωφελῆς. P. Καλὸν ἡμᾶς ἀποκηρύττειν πάντας τὸ ἔλεος τῷ Θεῷ.

XIII. Περὶ μετανοίας καὶ φόβου Θεῷ, καὶ ὅποιον ἀγῶνα ἔχει ψυχῆς καὶ πόνον καρδίας ὁ κατὰ συντετριμμένον τῆ σάματος μετανοῶν, [P] καὶ τίνα εἰσὶν αἱ λέγει, καὶ πρὸς τὸν Κύριον εὐχεται. P. Ἀκῆσατέ με τὸν λόγον υἱοὶ με ἔσχατοι, ἀγαπητοὶ με, περιπόητοί με.

XXIV. Περὶ γνώσεως πνευματικῆς, καὶ ὅτι ὁ ἐγκεκερμμένος τῷ πνεύματι θησαυρὸς

ρος ἐν τῷ γεράμματι τῆς θείας γραφῆς ἐ πᾶσιν εὐδηλές ἐστι, καὶ τοῖς βαλομένοις· ἀλλὰ μόνοις τοῖς τὸν διανοίγοντα τὸν νῦν κητσαμένοις εἰς τὸ συνιέναι τὰς γραφάς. P. Ἐοικεν ἡ πνευματικὴ γνῶσις οἰκία τινὶ μέσση τῆς κοσμικῆς καὶ ἐλληνικῆς γνώσεως κατεσκευασμένη. Habetur inter editas Num. XIX.

XXV. Περί αἰσώσεως ψυχῆς τε καὶ σώματος τῶν ἐξ αἶρος, τῶν ἐκ σοιχείων, τῶν ἐκ βρωμάτων, καὶ τῶν δαιμόνων ἐπιγενομένων ἡμῖν. P. Ὁφείλει ὁ μοναχὸς μὴ μόνον τὰς ἐν τῇ ψυχῇ γενομένας αἰσώσεις καὶ μεταβολὰς ἐπίσασθαι, καὶ νοεῖν. Est inter editas Num. XVIII.

XXVI. Περί ἀρεχῆς βίᾱς ἐπωφελῆς καὶ σωτηριᾶς ἀρμοζέσης τοῖς ἀρετῇ τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ ὡπατασσομένοις, καὶ πρὸς τὸν μοναδικὸν ἀποτρέχεισι βίον· καὶ διδασκαλίᾳ εἰς Ἀρχαρίᾱς λυσιτελεσάτη. P. Πᾶς ἀνθρώπος ὁ ἀρετῇ τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ πᾶσιν ὡπαταξάμενος.

XXVII. Περί τῆ μὴ ἀμελῶς ἔχειν πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν τῷ Θεῷ ἐντολῶν, μηδὲ καταφρονεῖν μιᾶς καὶ μόνης αὐτῶν ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι τηρεῖν ὅμῃ πάσας, ἵνα μὴ ὡς καταφρονητῇ ἐξω τῇ νυμφῶνος ἀποκλεισθῶμεν. καὶ περὶ τῆ ὑπομένειν γενναίως τὰς περασμίας. P. Οὐκ ἀκῶστε τῷ Κυρίῳ, καὶ τῶν Ἀπεστόλων αὐτῷ βοώντων, εἰάν τις, φησί, τὸν νόμον ὅλον φυλάξῃ.

XXVIII. Περί τῆς ἐκ τῆ πνεύματος ἐγγινομένης τοῖς ἀγωνιζομένοις. καὶ πρὸ τῆ θανάτου ζωοποιῆ νεκρώσεως, καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ χάριτι ὑπὲρ τῆ νόμου γενομένοι, τὴν τῷ Θεῷ φωτὸς χάριν γνωσῶς ἐν ἑαυτοῖς λαμβάνουσιν· οἱ γὰρ μὴ λαβόντες ἤδη τὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν παρεῖσαν ζωὴν, μηδὲ καθορώντες αὐτὸ, ἔτι ὑπὸ τὴν σκιά τῆ νόμου εἰσὶ, καὶ κριθήσονται ὑπ' αὐτῆς. καὶ ὅποιον δεῖ εἶναι τὸν ἱερέα, τὸν δεσμεῖν καὶ λύειν ἀνωθεν λαβόντα τὴν ἐξουσίαν. καὶ ὅτι τῷ ἀληθῶς ἱερεῖ γένηται, καὶ ὑπὸ τῷ Θεῷ καταλαμπομένῳ φωτὸς πάντες καταδῆλοι, αὐτοὶ τε οἱ Πνεύματι περιπατῶντες Θεῷ, καὶ οἱ μήπω τὸν χοῖκον ἐκδύσαντες ἀνθρώπων. P. Βλέπετε πῶς ἀκούετε. Φησὶ γὰρ ὁ Χριστὸς καὶ Θεός. Ἐρευνάτε τὰς γραφάς. ἵνα τί φησιν;

XXIX. Περί τῆ μὴ δεῖν λέγειν, ὅτι ἀδύνατον νῦν εἰς ἄκρον ἐλθεῖν ἀρετῆς τὸν βαλόμενον, καὶ τοῖς πάλαι ἀμιλλῆσθαι ἀγίοις. καὶ ὅτι πᾶς ὁ διδάσκων τῶν θείων γραφῶν ἐναντία, νέαν ἀρετὴν τοῖς παθόμενοις αὐτῷ δογματίζει. P. Πολλοὶ καθεκάστην λέγουσιν ὧν ἀκούομεν καὶ ἡμεῖς λογιότων. In editis XXX.

[P] XXX. Περί μετανοίας, καὶ ἀρεχῆς ἐπαινετῆς βίᾱς. ὅπως δεῖ τὸν μετανῆντα καθεκάστην ποιεῖν, ἐν ᾧ καὶ περὶ δαιμόνων ἅμα καὶ κατανύξεως. P. Ἀκούσατέ με τῶν λόγων τὴν δύναμιν, καὶ ὡς εἰς ἀγαθὴν ἔσαν ἡμῖν συμβαλὴν προσδέξασθαι εὐμένως αὐτήν.

XXXI. Περί τῆ πῶς δεῖ ἔκαστον αὐτὸν ἐπισκέπτεσθαι, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐπιμελῶς ἐρευνᾶν· καὶ πῶς τὰ ἑαυτοῦ ἀντιπαρετιθέμεναι χρὴ ταῖς ἐντολαῖς τῷ Χριστῷ. P. Ἐν τῇ προλαβῶσιν

λαβέσθῃ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙ διὰ τὸ μὴ τὸν λόγον μηκύνειν ἐπὶ πολὺ τὰ κατηχηθέντα τότε ἐλπίῃ κατελίπομεν.

XXXII. Περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι ὁ λέγων μὴ δύνασθαι τινα κατὰ τὴν παρεῖσαν γενεὰν ἐν μετοχῇ τῆς ἀγίας γενέσθαι Πνεύματος. ἀλλὰ καὶ ὁ διαβάλλων τὰς ἐνεργείας τῆς Πνεύματος, καὶ τῷ ἐναντίῳ ταύτας ἐπιφημίζων, αἵρεσιν νέαν εἰς τὴν τῆς Θεοῦ Ἐκκλησίαν ἀνακακίζει. Ρ. Πᾶσα ἀμαρτία, Φησὶ τὸ ἱερώτατον λόγιον τῆς Σωτῆρος, ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· τῷ δὲ εἰς Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

XXXIII. Περὶ μετοχῆς Πνεύματος ἀγίας, καὶ ὅτι ἀδύνατον, ἄλλως βεβαιωθῆναι τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, εἰ μὴ δι' ἐπιδημίας τῆς Πνεύματος, ἢ χωρὶς ἑδῆς πρὸς ἀρετὴν κατευθύνεται, ἢ δὲ ἄλλως ὠφελεῖν δύναται, ἢ ἄλλοις δέχεσθαι λογισμούς. Ρ. Πῦρ ἐστὶν ὁ Θεός, καὶ τῷτο παρὰ πάσης τῆς θεοπνεύσεως.

XXXIV. Ὅτι ἐκ ἀκίνδυνον, τὸ διδόμενον ἡμῖν παρὰ Θεοῦ τάλαντον κατορύττειν. Χρὴ γὰρ δημοσιεύειν αὐτὸ, καὶ τοῖς πᾶσιν ὑποδεικνύειν, καὶ τὰς ἐνεργείας Θεοῦ εὐγνωμόνως ἀνακηρύττειν εἰς τὴν τῶν ἀκρόντων ὠφέλειαν, καὶ τινες ἀπαρέσκονται. Ρ. Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, καὶ τέκνα ἐν Χριστῷ, τί πρὸς τὰ κατηχηθέντα παρ' ἡμῶν ἐν διαφόροις πολλαῖς λόγοις ὑπονοήσατε.

XXXV. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ὧν ἡζιώται δωρεῶν, καὶ εἰσγήσις ὅπως τοῖς ἐκκεκαθαρμένοις τῇ καρδίᾳ Θεὸς αἰεὶ ἐπιφαίνεται. καὶ ἐν ποίοις τοῖς πράγμασι καὶ γνωρίσμασιν. Ρ. Εὐχαριστῶ καὶ προσκυνῶ, καὶ προσπίπτω σοι Κύριε τῆς παντός, καὶ πανάγιο βασιλεῦ.

XXXVI. Μερικὴ τις Φυσιολογία περὶ τῆς τῆς κόσμου κτίσεως, καὶ τῆς πλάσεως τῆς Ἀδάμ. Ρ. Ἄ μὲν ἔν ἀπολογησασθαι καὶ εἰπεῖν ἔδει πρὸς τὰς ἀντιδιατιθεμένους ἡμῖν.

XXXVII. Περὶ τῆς παραβάσεως καὶ ἐξορίας τῆς Ἀδάμ. Ρ. Ἐπεὶ δὲ καὶ νόμον αὐτοῖς δέδωκεν, ἐντειλάμενος μὴ φαγεῖν μὲν τῆς ζύλης.

[Ρ] XXXVIII. Περὶ τῆς τῆς Λόγου σαρκώσεως, καὶ τίνος τρόπου δι' ἡμᾶς ἐσαρκώθη. Ρ. Ὅτε δὲ ὁ κολοφῶν ἐπληρώθη τῆς ἁγίας κακίας.

XXXIX. Πῶς αὖθις ἡ κτίσις πᾶσα μέλλει ἀνακαινισθῆναι, καὶ γενέσθαι καινὸν ἔρπον καὶ καινὴν γῆν κατὰ τὸν θεὸν Ἀπόστολον. Ρ. Ἀλλὰ σκοπήσωμεν, πῶς ἡ κτίσις ἀνακαινισθήσεται.

XL. Ποία ἔσται ἡ ἐσχάτη λαμπρότης τῆς κτίσεως· ἐν ᾗ καὶ περὶ Ἀγγέλων, καὶ Ψυχῆς. Ρ. Καθαρθέσθαι δὲ εἰς φθαρὰν, καὶ δελεῖαν μετήχθη τῇ ματαιότητι.

XLI. Πῶς ἐνῶνται τῷ Χριστῷ καὶ θεῷ, καὶ ἐν γίνονται μετ' αὐτῆς πάντες οἱ ἅγιοι. Ρ. Ἀρκέντως ἔν καὶ ἱκανῶς περὶ τῶν εἰπόντες.

XLII.

XLII. Πῶς δὲ πληρωθῆναι τὸν ἄνω κόσμον, καὶ ὅποιος τις ἔστιν, καὶ τίνα πληρωθῆσεται τρόπον. P. Ἀλλὰ πετάσατέ μοι τὰς ἀκοάς καὶ τὸν ἡγεμόνα νῦν.

XLIII. Ὅτι οἱ μὲν πάντες οἱ προωρισμένοι οἱ μετὰ γενεὰν καὶ γενεὰν τεχθήσονται ἕως ἐσχάτης ἡμέρας, καὶ πληρωθῆσεται ὁ ἄνω κόσμος. P. Τεχθῆναι δὲ πάντας τὰς προεγνωσμένους.

XLIV. Εἰς τὸ ρητὸν τῆ Εὐαγγελίᾳ, Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν ἐρανῶν βασιλεῖ. P. Χρὴ ἔν ἀπὲ τῶν Εὐαγγελικῶν ρημάτων ἡμᾶς ἐνάρξασθαι.

XLV. Ὅτι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι τὸν λόγον τῆ Θεῆ ἐν ἑαυτοῖς συλλαμβάνουσιν τῇ Θεοτόκῳ παραπλησίως καὶ γεννῶσιν αὐτὸν, καὶ γεννῶνται ὑπ' αὐτῆ, καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς. καὶ πῶς υἱοί, καὶ ἀδελφοί, καὶ μητέρες αὐτῆ χρηματίζουσι. P. Ἐνταῦθα μοι τὸ καινὸν τῆ νοήματος. διατί;

XLVI. Εἰς τὸ ρητὸν τῆ Εὐαγγελίᾳ, καὶ ἀπέστειλε τὰς δούλῃς αὐτῆ, καλέσας τὰς κεκλημένους εἰς τὰς γάμους, καὶ ἐκ ἡθελον ἔλθειν. P. Τῆτο τοίνυν τὸ τῶν γάμων μυστήριον, ὃ τῷ μονογενεῖ αὐτῆ.

XLVII. Ὅτι ἡ χρὴ πρὸ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν, καὶ τῆς εἰς ἀρετὴν προκοπῆς τελειότητος τὰ κεκρυμμένα μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν ἐρανῶν ἐρευνᾶν τῶν ἀμυήτων τινὰ, καὶ ὅτι ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆ Κυρίᾳ ἐλεύσει πάντες ἀλλήλους γνωρίζουσιν οἱ ἅγιοι. P. Τοιγαρὲν ἐάσωμεν τὰς ματαιὰς καὶ ἀνωφελεῖς συζητήσεις.

XLVIII. Προτρεπτικός ἐκ προοιμίων εἰς μετάνοιαν, καὶ εἰς τὸ ρητὸν τῆ ἀποστόλου, Οὐς προέγνω, τέτρε καὶ προώρισε, καὶ εἰς τὰ ἔξης. καὶ κατὰ τῶν σρεβλόντων αὐτό τε, καὶ πᾶσαν τὴν Θεῖαν γραφὴν. P. Πολλὰς ἀκήκοα λέγοντας τῶν ἀνθρώπων, Ἐπειδήπερ Φασίν. Οὐς προέγνω ὁ Θεός.

[P] XLIX. Εἰς τὸ ρητὸν τῆ Ἀποστόλου, ἐν ᾧ λέγει, καὶ εἶδον τὸν τοῖετον εἰς τρίτον ἐρανὸν ἀρπαγέντα, καὶ ἀκέσαντα, ἄρρητα ῥήματα, ἃ ἐκ ἔξουσι ἀνθρώπῳ ἀκέν. Τί ἔν εἰσιν ἃ ἀκήκοεν ὁ Παῦλος ἄρρητα ῥήματα; Τίνα δὲ τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐφθαλμὸς ἐκ εἶδεν, καὶ ἔς ἐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ἐκ ἀνέβη; Τίς δὲ καὶ πῶς ἔβη, καὶ ἔστιν ἡ εἰς ἡμᾶς τῆ Θεῆ βασιλεία, καὶ τίς ἡ ἐν ἡμῖν ταύτης ἐνεργεία; P. Ἐπειδήπερ διαβρήδην ὁ τῶν ἀπάντων δεσπότης, καὶ καθεκάστην διὰ τῶν Εὐαγγελίων βοᾷ.

L. Περὶ ἀπαθείας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατὰ προκοπὴν χαρισμάτων καὶ δωρεῶν. καὶ τίς ἡ τελείωσις τῆς κατὰ Χριστὸν πνευματικῆς ἡλικίας. P. Ὡσπερ ὁ τῷ λαμπροτάτῳ ἡλίῳ ἐκτενίζειν βελόμενος καθαρὸς ὀφείλει.

LI. Περὶ τῶν οἰομένων ἀγνώστως ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, μὴ ἐπαυθαινομένων δὲ καθόλου τῆς ἐνεργείας αὐτῆ. καὶ περὶ τῶν λεγόντων μὴ δύνασθαι τινὰ τῶν ἀνθρώπων

Θεώπων κατὰ τὴν παρεῖσαν ζωὴν ὁρᾶν τὴν δόξαν αὐτῶ. καὶ ἀπόδειξις διὰ χρήσεων περὶ τούτων. καὶ ὅτι φθόνος ἔδεις ἐν τοῖς ἁγίοις, ὅταν διὰ πάσης σπερδῆς ἐναρέτε τῶτοις συνεξισώμεθα. καὶ ποίῳ τρόπῳ ὁρᾷ τις τὸν Θεόν, ἐνθεν ἤδη μυῖται καὶ τὴν μέλλουσαν δεῖξαι ἐν τῷ μέλλοντι τοῖς ἁγίοις ἀπολαυσιν, καὶ ὅτι ὅσα ἂν ὁ τοιοῦτος λέγει, ἢ γράφει, ἐκ αὐτῶ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ λαλῶν ἐν αὐτῷ, ταῦτα λέγει, καὶ γράφει. καὶ ὁ τὰς λόγους αὐτῶ ἀφ' ἐτῶν ἢ παραλογιζόμενος, εἰς τὸ Πνεῦμα τῷ Θεῷ τὸ ἐνεργῶν καὶ λαλῶν ἐν αὐτῷ ἀμαρτάνει, καὶ βλασφημεῖ. *P.* Ἰδὲ καὶ πάλιν ἐγὼ πρὸς τὰς λέγοντας ἔχον ἀγνώστως Πνεῦμα Θεῷ.

LII. Περί ἀπαθείας καὶ ἐναρέτε ζωῆς. καὶ ὅπως χρὴ τὸ οἰκεῖον ἐκκόπτεν θάλημα, καὶ εἰς ὕψος ἀνέρχεται τελειότητος, καὶ περὶ συναθείας Θεῷ πρὸς ψυχὴν καὶ ψυχῆς πρὸς σῶμα, καὶ ἐνώσεως τῶν τριῶν παραδόξῃ, καὶ πρὸς τέτοις πνευματικῆς ἰατρείας. καὶ ὅπως χρὴ θεραπεύειν τὰς ψυχικῶς ἀσθενεῖντας. *P.* Πολλοῖς τοῖς ἐν κόσμῳ πολλὰς προσομιλήσας, καὶ τινων συζητήσεων ἀναμεταξύ.

LIII. Περί τῶν δαλευόντων τῷ Θεῷ τίνες τε εἰεν, καὶ ὅποιοι, καὶ ποταποί; καὶ τίς ἐστὶν ὁ μετανοῶν, καὶ ἡ ἐργασία αὐτῶ. καὶ τίς ἐστὶν ὁ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μετερχόμενος, καὶ ἡ ἐργασία αὐτῶ. καὶ τίς δαλεύων Θεῷ, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶ. καὶ ἐὰν μὴ τὰς ἀρετάς κτησώμεθα, ἔδεν ἡμᾶς ἡ ἀπαλλαγὴ μόνῃ τῶν παθῶν ὠφελήσῃ. *P.* Ἐπειδὴ περὶ ὅσον ἀπὸ τῶ Θεοῦ βαπτίσματος Χριστιανὲς ἡμᾶς αὐτὰς δίχα τῶν ἔργων.

[P] LIV. Περί ἀγάπης καὶ πίσεως. καὶ ὅπως τις ἐγκύμων γίνεται τῆς τῷ Θεῷ ἀγάπης, καὶ περὶ ἐλλάμψεως, καὶ θεωρίας Φωτός, καὶ μουσικῆς ὁμιλίας τῷ Πνεύματι. *P.* Εἰ δοκεῖ τοίνυν ἀκούσωμεν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Θεῷ διαβρέθην βοῶντος, καὶ λέγοντος.

LV. Περί γνώσεως ἀληθινῆς. καὶ ὅτι ἡ τῷ Θεῷ γνώσις ἐκ ἐκ μαθημάτων, ἀλλ' ἐκ καθαρότητος, καὶ τῆς ἀνωθεν χάριτος ἐπιγίνεται τῷ σπερδαίῳ. καὶ ὅτι χαλεπὸν τὸ κρίνειν. καὶ ἔλεγχος τῶν οἰομένων εἶδεναι τὰ τῷ Πνεύματι χωρὶς Πνεύματος. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς τῷ πνεύματος ἀγιοσύνης. καὶ ὅσον ἀγαθὸν ἐστὶν ἡ πίστις καὶ τίς ὁ ταύτης καρπός, ὅπως αὐξάνεται. καὶ ὅτι οἱ τὸν Θεσαυρὸν ἐν ἑαυτοῖς ἐσχηκότες τῷ Πνεύματι, καὶ ἐν ἄλλοις ὄντα γνωρίζουσιν. καὶ τίνα τῶν ἁγίων τὰ σημεῖα, καὶ πῶς, καὶ τίσι γνωρίζονται. καὶ ὅτι ὁ μὴ γεννηθεὶς ἀνωθεν, ἔ δύναται ἰδεῖν τὸν γεγεννηκότα Θεόν, ἔδὲ γνωρίσῃ τὸν εἰς τῷτο πεφθαρκότα διὰ τῷ Πνεύματος. *P.* Νῦν εὐκαιρῶς καλὸν εἰπεῖν μετὰ τῷ Δαυίδ, καὶ ἔτω γεγωνώτερον φθέγγασθαι,

LVI. Περί τῆς φοβεράς τῷ Κυρίῳ ἡμέρας, καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. ὅτι καὶ πρὸ τῷ θανάτῳ ἐν ἡμῖν ἐνθεν ἤδη καθαιρομένοις διὰ δακρύων ἐνεργεῖται. καὶ ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται κατὰ τὴν παρεῖσαν ζωὴν, κατὰ τὴν μέλλουσαν ἔχ' ὑπαντᾷ. καὶ τίς ἐστὶν ἡμέρα Κυρίου, καὶ τίσιν αἰφνης ἀποκαλύπτεται, καὶ ὅτι ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ἔ δύναται μόνῃ σώσαι ἡμᾶς, εἰ μὴ καὶ ἁγίῳ Πνεύματος γνωστῶς γνωσώμεθα μέτοχοι. ὅτι ἔ πάντες οἱ βαπτιζόμενοι διὰ τῷ βαπτίσματος μεταλαμβάνουσι τὸν Χριστὸν καὶ πῶς δύναται τις γινῶναι εἰ περιφέρει ἐν ἑαυτῷ τὸν Χριστόν, καὶ Πνεύματος ἁγίου γέγονε μέτοχος. καὶ ἐρμηνεία ὡς ἐν παραδόξῳ, ὡς τὸ, ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος,

Λόγος, καὶ μακαρισμός εἰς τὰς ἐξ ἀγώνων τὴν ἐπιφοίτησιν δεξαμένους τῷ Πνεύματος. Ρ. Πολὺς ἡμῖν ἀγαπητοὶ ὁ περὶ τῆς κρίσεως λόγος καὶ δυσσεμήνευτος.

LVII. Περὶ τῆς ζωοποιᾶ νεκρώσεως τῷ Ἰησοῦ καὶ Θεῷ τῆς αἰεὶ γινομένης ἐνωσιότητος ἐν τοῖς τελείοις, καὶ ὅτι ἡ κτήσις τῶν ἀρετῶν αἵματι ἀγοράζεται καὶ τίνα τῶν ἀρετῶν τὰ καταγώγια· καὶ ὅτι ὁ μὴ διὰ τῆς πρώτης βαθμίδος κατὰ τάξιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑρα-
ρων ἀνερχόμενος, ὁδωμῶς εἰσелеύσεται εἰς αὐτήν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς τελείοις χαρὰ καὶ ἀγα-
λίας εἰς καὶ ὁ δάκρυον, καὶ ἐν αὐτοῖς βρύσοι τῆς θεολογίας τὰ βέλτρα. καὶ πρὸς τὸ τέ-
λος, ὅτι ὁ δεῖ ἐπιπηδᾶν ταῖς ἀρχαῖς ἀνευ τῆς πληροφορέσεως τῆς καρδίας ἡμῶν χάριτος,
τῆς ἐπὶ τὸ ποιμαίνειν καλῶς τὸν λαὸν τῷ Θεῷ, καὶ τί το ἔργον τῶν προϊσαμένων, [P] τίς
δὲ ἡ περὶ τὰ λογικὰ πρόβια φροντίς, καὶ πῶς ἐφείλεται ταῦτα παρὰ τῶν ποιμένων ποι-
μάνεσθαι. Ρ. Τὰ τῆς ζωοποιᾶ νεκρώσεως τῷ Ἰησοῦ καὶ Θεῷ, καὶ τῆς θαυμαστῆς ἐνεργείας
αὐτῆς.

LVIII. Εἰς τὸ ῥητὸν τὸ λέγον τῷ Ἀποστόλῃ, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ τῆς γῆς χοῖκος,
ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ ἑρανῶ. Καὶ πῶς τὸν χοῖκὸν ἀποτιθέμεθα ἄνθρωπον, καὶ
τὸν Χριστὸν ἐνδύμεθα, συγγενεῖς αὐτῷ καὶ ἀδελφοὶ χρηματίσαντες. Ρ. Καλῶς ἡμᾶς ἐσιά-
σας ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν θείων.

LIX. Εἰς τὸ ῥητὸν τὸ λέγον τῷ Ἀποστόλῃ, Ἐξαγοράζομενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι
πονηρᾶ εἰσι καὶ πῶς ἐξαγοράζεται τις φρονίμως τὸν καιρὸν τῆς παρεσχῆς ζωῆς. Ρ. Οὐδὲν
ἕτως ἕτερον τῶν ἄλλων ἀπάντων ὠφελιμώτερον ψυχῇ τῆς νυκτός καὶ ἡμέρας.

LX. Περὶ ἐορτῶν, καὶ ὅπως χρὴ ἐορτάζειν. καὶ τίνων σύμβολα τὰ τελέμενα ἐν
ταῖς ἐορταῖς, καὶ κατὰ τῶν ἐμβαρυμένων ἐν αὐταῖς· καὶ περὶ τῶν ἀξίως, ἢ ἀναξίως κοι-
νωνόντων, καὶ τίς ἡ ἐν ταῖς διαφορᾷ. καὶ πρὸς τὸ τέλος, πῶς συνάπτεται τις διὰ τῆς κοι-
νωνίας Θεῷ, καὶ πῶς ὁ συνάπτεται. Ρ. Ὁ συνιέναι, καὶ συνιδεῖν δυνηθεῖς, ὅτι γυμνὸς ἐκ
τῷ μὴ ἔντος παραχθῆς.

LXI. Περὶ ἡσυχίας, καὶ ὁποίας ἐργασίας ὀφείλει ἔχεισθαι ὁ ἐν ταύτῃ ἀνδρείως
προσκαρτερῶν. Ρ. Περὶ τῆς τελειωτέρας τῶν ἀρετῶν ὀλίγα τίνα προθυμόμενος εἰπεῖν, δέο-
μαί ἡμῶν, ἀνοίξατέ μοι τὰ ὦτα.

LXII. Περὶ ἐξομολογήσεως, πρὸς τίνα γράφει, τέκνον αὐτῷ πνευματικὸν ὄντα,
καὶ τίνες ἄρα εἰσὶν οἱ τὴν ἐξουσίαν τῷ δεσμεῖν καὶ λύειν ἁμαρτήματα λαβόντες. Ρ. Ἐπέ-
ταξας τῇ εὐτελείᾳ ἡμῶν, πᾶτερ.

LXIII. Λόγος ἀσκητικὸς πολυμαρῆς ἡθικός. Ρ. Ἀδελφε ταύτην ἡγῶ λέγεσθαι
ἀναχώρησιν τελείαν κόσμου, τὴν παντελῇ τῷ ἰδίῳ θελήματι ἀπονέκρυσιν.

LXIV. Περὶ μετάνοίας, καὶ τίνα εἰσὶν, ἃ ὀφείλει ποιεῖν ὁ ἄρτι ἐξομολογούμενος. Ρ.
Οὔτε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαγορεύειν ποτέ χρῆ.

LXV. Πρὸς

LXV. Πρὸς ἕνα τῶν αὐτῶ μαθητῶν, περὶ τῆ ποίῳ τρόπῳ τις δύναται ἄγιον ἄνδρα γνωρίσαι, καὶ πῶς ἢ τί ποιῶν εὖροι αὐτόν, καὶ μετὰ τὸ τυχεῖν τῶν τοιούτων, πῶς χρὴ διακρίσθαι πρὸς αὐτόν. P. Συγελαβομέν σε διὰ διδασκαλίας· ὠδινήσαμέν σε διὰ μετανοίας, ἀπέτκόν σε δι' ὑπόμονης.

[P]. LXVI. Περί τῶν αὐτοχειροτονήτων διδασκάλων, καὶ τὸ Ἀποστολικὸν ἀξίωμα δίχα τῆς ἀνωθεν χάριτος περιτιθεμένων ἑαυτοῖς· καὶ ὅτι ἔχρη πρὸ τῆ γεννηθῆναι παρὰ πνευματικῆ πατρὸς καὶ Φωτισθῆναι, ἀλλ' ὡς ὁδηγεῖν, ἢ τὸ παρὰπαν διδάσκειν. P. Ἐβελόμην ἐπὶ τοσούτον καὶ γὰρ νεκρωθῆναι τῷ κόσμῳ.

LXVII. Ὅτι δὲ σκοπεῖν, εἰ τὰ τῶν μακαρισμῶν τῷ Χριστῷ ἐν ἑαυτοῖς ἔχομεν. Ἐτοί γάρ εἰσι τὸ σημεῖον τῆς τῷ Χριστῷ σφραγίδος, καὶ τῆ χαρακτῆρος αὐτῷ τὰ ἰδιώματα. καὶ ὅτι ἀδύνατον τὸν μὴ σημειωθέντα τῷ σημείῳ τῷ Χριστῷ, καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ φέροντα, εἰς βασιλείαν εἰσελθεῖν. P. Ὅσοι ἐσμὲν ἀσφραγιστοὶ τῆς τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σφραγίδος. Edita Num. XXI.

LXVIII. Περί τῆς ἐκ τῷ Πνεύματος ἐγγινομένης τοῖς ἀγωνιζομένοις πιστοῖς, καὶ πρὸ τῷ θανάτῳ ζωοποιῶ νεκρώσεως. καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ χάριτι ὑπὲρ τὸν νόμον γενόμενοι, τὴν τῷ Θεῷ φῶτος χάριν γνωσῶς ἐν ἑαυτοῖς λαμβάνουσιν. οἱ γὰρ μὴ λαβόντες ἤδη τῷτο τὸ φῶς κατὰ τὴν παρεῖσαν ζωὴν, μηδὲ καθαρώς ὁρῶντες αὐτό, ἔτι ὑπὸ σκιᾷ τῷ νόμῳ εἰσὶ, καὶ κριθῆσονται ὑπ' αὐτῷ. πῶς δὲ ἡ μετοχὴ τῷ ἁγίῳ Πνεύματος ἐν τοῖς πιστοῖς καὶ ἡ ἀγίωσύνῃ, καὶ ἡ τελεία ἀπάθεια γίνεται. P. Ἐρευνᾶτε ἔφησε τὰς γραφὰς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἵν' ἐν πρώτοις μὲν τὴν σωτηρίαν. In editis Num. XX.

LXIX. Τί ἐστὶ τὸ, ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστεύσας κατακριθήσεται· ὅποια δὲ τὰ σημεῖα τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης, καὶ τῷ πλησίον. καὶ περὶ τελείας ἀγάπης, καὶ τίς ἡ ταύτης ἐνέργεια, καὶ ὅτι ἐὰν μὴ μετὰ σπευδῆς ἐντεῦθεν ἤδη τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς τῷ ἁγίῳ Πνεύματος μεθέξεως γενόμεθα μέτοχοι, εὐδὲ Χριστιανοὶ δυνάμεθα εἶναι· ἀλλ' εὐδὲ υἱοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ χρηματίσομεν, ἀλλ' ὡς ἄπιστοι μᾶλλον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως κατακριθῶμεθα. P. Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, υἱὸς ἂν γνήσιος τῷ Θεῷ καὶ πατρί, ὁμοούσιός τε καὶ ὁμοφυής. Edita Num. XXII.

LXX. Περί ἡσυχίας. P. Γενέσθω τοιγαρὲν ὁ ἡσυχάζων, καὶ ἐν κελίῳ μόνος καθήμενος ὡς ἡ πρωτομάρτυς Θέκλα. αὐτὴ γὰρ ἐπὶ τῆς Θυρίδος καθημένη.

LXXI. Ὅτι δι' ὑπερβολὴν ἀγάπης πολλὰς περιτρίψεαι ἐπέθηκε τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεός. καὶ ὅτι ἡ ἐνδεα, εὐεργεσία Θεοῦ ἐστίν. ὁ φεύγων τὴν ἐνδεαν φεύγει τὸν Χριστιανισμόν· αἱ γὰρ τῷ Θεῷ ἀποφάσεις φύσεις εἰσὶ, καὶ αἱ θλίψεις πᾶσαι εὐχαριστιαν διδάσκουσιν. τίνος δὲ ἕνεκεν ἀμαρτία [P] καὶ νόσος καὶ θάνατος; P. Φόβοις πολλοῖς καὶ περιτρίψεαι παντοδαπαῖς ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον πειρᾷσιν. In editis Num. XVI.

LXXII. Ὅτι πᾶς ὁ αἰτῶν μὴ εἰδὼς τί αἰτεῖ, εἰ δὲ καὶ οἶδε τί αἰτεῖ, ἔφθάνει δὲ
ὅπερ

ὅπερ αἰτεῖ λαβεῖν, ἐδὲν ὠφελεῖται· τίς δὲ ἡ βασιλεία τῷ Θεῷ, καὶ πῶς λαμβάνουσιν αὐτὴν οἱ Χριστιανοί. τίς δὲ ὁ πονηρὸς, καὶ πῶς δύναται τις ῥυσθῆναι ἐκ τῆς τῷ πονηρῷ δουλείας. πῶς δὲ καὶ διὰ ποίων ἔργων ἡ ἀνάσσωσις γίνεται τῆς ψυχῆς. P. Οἱ πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν, οἱ τε τὸ σχῆμα-φορέντες τῶν μοναχῶν. Habetur inter editas Num. IV.

LXXIII. Θεολογικὸς λόγος πρῶτος, κατὰ τῶν τιθεμένων τὸ πρῶτον ἐπὶ τῷ Πατρὶ. P. Τὸ περὶ Θεὸν λέγειν, ἢ φθέγγεσθαι, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἐρευνᾶν.

LXXIV. Θεολογικὸς δεύτερος, καὶ κατὰ τῶν ἐπιχειρῶντων θεολογεῖν ἄνευ Πνεύματος. P. Ὁ ἄνθρωπος εἰληφώς τὴν τῷ Θεῷ ἀνεσίαν ἐν τῷ σώματι διὰ παντὸς περιφέρειν.

LXXV. Θεολογικὸς τρίτος, καὶ ὅτι εἴ τι ὁ πατήρ τῷ τοῦ καὶ ὁ υἱός. εἴ τι ὁ υἱός τῷ τοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. καὶ ὅτι ἐν ταῦτα, Πνεῦμα ὁμότιμον, ὁμόσιον, καὶ ὁμόδρονον. P. Δεῖ μὲν ὁ Θεὸς ὑμνῶμενός τε καὶ παρ' ἡμῶν δοξαζόμενος.

LXXVI. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν περὶ τῶν γεγονότων εὐεργεσιῶν εἰς αὐτὸν παρ' αὐτῷ, ἐν ἧ καὶ περὶ εὐχῆς πνευματικῆς, καὶ περὶ προκοπῆς, καὶ ἀγάπης τῆς πρὸς Θεόν. P. Εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα Κύριε ἐρατὴ καὶ γῆς, ὃ ἐκ τῷ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι πρὸ καταβολῆς κόσμου γενέσθαι με προορίσας.

LXXVII. Μέθοδος περὶ τῆς ἱερᾶς προσευχῆς καὶ προσοχῆς. P. Τρεῖς εἰσι τῆς προσευχῆς οἱ τρόποι. Haec non reperisse se in codicibus Bauaricis refert latinus interpres, licet eorum meminerit Conradus Gesnerus: reperiuntur tamen passim in bibliothecis italicis. [Vid. Lambec. supra inter codd. memoratos, In cod. synod. Mosquensi CCCXXII. περὶ τῶν τριῶν τρόπων τῆς προσοχῆς καὶ προσευχῆς. vid. Matthaei Notit. codd. gr. Mosq. p. 209. gr. 3. Harl.]

LXXVIII. Διὰ τί ἡ πρώτη καὶ δευτέρα Φυλακὴ ἐδύναται τελειῶσαι τὸν Μοναχόν. P. Ἐπειδὴ ἐκατὰ τάξιν ταῦτα μετέχεται.

LXXIX. Ἐρωταποκρίσεις σχολασικῆς τινος πρὸς Συμεώνην τὸν νέον θεολόγον. P. Ἐρωτήσις. Τί ἦν ἐν τῷ κόσμῳ πρὸ τῷ τὸν κόσμον γενέσθαι. Ἀποκρίσις. Θεὸς ὁ τὸν κόσμον ποιήσας. Edita cum aliis orationibus Symeonis latine per Pontanum. Et in supplemento bibl. patrum Morelliano Paris. 1639. tom. I. p. 842.

[P] Praeter has a nobis ex libris Manuscriptis numeratas, nonnullas alias latine Pontanus^{g)} edidit, quarum copia in graecis nobis nondum facta est: illae sunt Num. I. II. III. V. VI. VII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVII. XXII. XXIII. XXIV. XXV. XXIX. XXX.

g) Pontani latinis editis respondent graecae XIX. 24. XX. 63. XXI. 67. XXVI. 14. XXVII. 15. Allatianae IV. 72. VIII. 6. XVI. 71. XVIII. 25. XXVIII. 2. XXX. 29. XXXII. 4. XXXIII. 5.

XXX. Eae, si aliis addantur, puto, futurum opus Symeonis absolutissimum, quo ad pietatem tendentibus via sternetur satis commoda. [Sed plura reperientur in codd. memoratis.]

Praeterea diuinum Hierotheum, sancti Dionysii Areopagitae praeceptorem aemulatus, *Amatorios hymnos*, et diuinas laudes vario carminum genere decantauit, quas sub sacrarum Commentationum vocabulo latinas fecit, ediditque Pontanus: eas tamen ex defectu suorum codicum neque integras, neque absolutas, quum multo auctiores reperiantur in Italicis bibliothecis, vt ex Elencho hic adpenso lector aequus coniciet ^{h)}). Ineditae stellula notantur.

Τὴ αὐτῇ τῶν θεῶν ὕμνων ἀρχή. Ρ. Ἐλθὲ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλθὲ ἡ αἰώνιος ζωή.

I. Περὶ τῆς θεᾶς ἐκδήψεως, καὶ φωτισμοῦ Πνεύματος ἁγίου καὶ ὅτι εἰς τόπος ὁ θεός, ἐν ᾧ μετὰ πότμον τὴν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ ἅγιοι ἔχουσιν. καὶ ὅτι ὁ τῷ θεῷ ἐκπύπτων ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ἔχει ἀνάπαυσιν ἐν τῇ μελλέσῃ ζωῇ. Ρ. Τί τὸ φρικτὸν μυήριον, ὃ ἐν ἐμοὶ τελεῖται.

II. Τίς ἡ ἐπὶ τῷ πατρὶ τέτρω γενομένη ἀλλοίωσις, καὶ πῶς καθαρθεὶς εἰς ἄκρον ἡνώθη Θεῷ, καὶ οἷος ἐξ οὗ ἐγένετο, οἱ πρὸς Θεὸν αὐτῷ ἐρωτικοὶ λόγοι δηλῶσιν ἐντεῦθεν, ὅς καὶ θεολογῶν λέγει πρὸς τὸ τέλος περὶ Ἀγγέλων. Ρ. Τίς ἡ ἄμετρος εὐσπλαγχνία σε Σωτὴρ.

III. Τίς ὁ μοναχός, καὶ τίς ἡ αὐτῷ ἐργασία, καὶ εἰς οἷον ὕψος ἔτος ὁ θεός πατρὸς θεωρίας ἀνῆλθεν. Ρ. Μοναχὸς ὅστις ἀμιγῆς ἐστὶ κόσμῳ.

IV. Διδασκαλία εἰς μοναχὸς ἀποταξαμένους ἀπὸ κόσμῳ, καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ καὶ περὶ τῷ ὅποιαν τις ὀφείλει πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα. Ρ. Ἄφες κόσμον ἀπάντως καὶ τὸς ἐν κόσμῳ.

V. Ἀλφάβητος κατὰ στοιχεῖον διπλὴν προτρέπων, καὶ ὁδηγῶν εἰς τελειότητα τῷ βίᾳ ἀναδραμεῖν τὸν ἀπὸ τῷ κόσμῳ ἀναχωρήσαντα. Ρ. Ἀρχὴν ποιήσας Χριστὸν καὶ θεομὴν πρὸς τὸν.

[P] VI. Τε-

h) Venetiis in cod. bibl. Marc. CDXCIV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 259. vbi confessor catal. „Simeonis, inquit, S. Mamantis Hymni, quotquot editi et inediti apud Fabricium, (loco nostro,) indicantur ex Allatio. Hymnus LIII. et LIV. qui apud eundem Fabr. mutili sunt, in cod. integri leguntur. Praenittitur opuscul. *Nicetae Stethati presbyteri in librum Hymnorum Simeonis*, quod MS. indicat Fabr. in Barocciana. — *Monac.* in cod. Bavar. ELXXVII. *Ἐρμ-*

τις θεῶν ὕμνων inc. Εὐχὴ μυτική, δι' ἧς ἐκκαλεῖται. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. II. p. 45. add. cod. *August.* Vindel. supra in codd. indice memoratum. — *Mosquae* CCXLVI. *Symeonis* εἶχει τῆς ἱερᾶς προσευχῆς eiusdem ἱεροσολικῆς διατὶ ἡ πρώτη καὶ δευτέρα φυλακὴ οὐ δύναται τελαῦσαι τὸν μοναχόν. V. *Mathaci* Not. codd. gr. Mosq. p. 129. nr. 10. et II. *Harl.*

[P] VI. Τετράστιχα τῷ αὐτῷ πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῷ δακνύοντα ἔρωτα. P. Πῶς καὶ πῦρ ὑπάρχεις βλύζον; πῶς καὶ ὕδωρ εἰς δροσίζον;

* VII. Ἐντευξίς τῷ αὐτῷ εἰς Θεόν, καὶ ὅπως Θεῷ συναπτόμενος, καὶ δοξάζαν Θεῷ ὁρῶν ἐν αὐτῷ ἐνεργῶσαν ἐξεπλήττετο. P. Πῶς σε ἐντός μου προσκυνῶ; πῶς δὲ μακράν σε βλέπω;

VIII. Τίσι Θεὸς ἐμφανίζεται, καὶ τίνες ἐν ἔξει γίνονται τῷ καλῷ διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας. P. Πῶς βλέπεις κεκρυμμένους ὦν, πῶς ἐφορᾷς τὰ πάντα.

IX. Ὅτι ὁ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι μέτοχος γεγονώς, ὑπὸ τῷ φωτὶ καὶ τῇ δυνάμει αὐτῷ ἀρπαζόμενος ἐπάνω πάντων φέρεται τῶν παθῶν, μὴ βλαπτόμενος ὑπ' αὐτῶν. P. Αἶ, ἂν Θεέ, καὶ κύριε παντοκράτωρ. τίς χορτασθῇ σὺ;

X. Ὅτι ὁ θάνατος καὶ τῶν σφετετέρων τῇ φύσει καθάπτεται. P. Ἦκεσε πρᾶγμα ξένον καὶ πλήρες θάμβους.

XI. Ὅπως ὠρέσθη αὐτῷ Θεός, ὡς Στεφάνῳ καὶ Παύλῳ τοῖς Ἀποστόλοις ἐνταῦθα ὁ πατήρ ἐκπληττόμενος διηγῆται. P. Τί τὸ καινὸν τῷ θαύματι, τῷ καὶ νῦν γινομένῳ.

XII. Περὶ τῷ ἐνὸς κατὰ πάντα τῆς τρισυποστάτης Θεότητος Θεολογία, καὶ δι' ὧν τῇ ταπεινώσει χρώμενος λέγει περὶ αὐτοῦ, καὶ τῶν δοκούντων εἰναι τι ἐκτρέπει τὴν οἴησιν. P. Πῶς ἂν ποτε ἠφάνισας ἐν ἐμοὶ πάλιν ζῶσιν.

XIII. Προτροπὴ εἰς μετάνοιαν, καὶ πῶς τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς τοῦ θελήματι τῷ πνεύματι ἐνωθὲν θεωρεῖται τὸν ἄνθρωπον ἀπεργαζέται. P. Κλαίω καὶ κατανύσσομαι, ὅταν τὸ φῶς μοι λάμψῃ.

XIV. Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν τῶν δωρεῶν ἕνεκα ὧν παρ' αὐτοῦ ἠξιώθη. καὶ ὅτι φρικτὸν καὶ Ἀγγέλοις τὸ τῆς ἱερωσύνης, καὶ ἡγεμενείας ἀξίωμα. P. Ἐγὼ καὶ θέλω Δέσποτα, λαλήσαι ἐκ ἰσχύος.

XV. Ὅπως βλέπων τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, ὅτος ὁ Θεὸς ἐνεργεῖτο πατήρ ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. καὶ ὅτι τὸ Θεὸν ἐντός ἐστι τῷ παντὸς ἀλλὰ καὶ λεπτόν τε καὶ ἄληπτον τοῖς ἀξίοις· καὶ ὅτι εἰς πολλὰ γινόμενος ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν μέλη, εἰς ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός, καὶ μένων ἀμέριστός τε καὶ ἀναλλοίωτος. P. Ἀποκαλυπτομένη σε Δέσποτα τῶν ἀπάντων, καὶ δοξάζαν τῷ προσώπῳ σε.

[P] XVI. Ὅτι ποθεινὸν τε καὶ ἐπιθυμητὸν κατὰ φύσιν μόνον τὸ Θεόν, ὃ ὁ μετέχων, πάντων ἐν μετοχῇ γέγονεν τῶν καλῶν. P. Ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ κρυπτόν πάσῃ κτιστῇ εἰσία.

XVII. Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπην· ἡ δὲ ἀγάπη ἐκρίζει τὸν φόβον ἀπὸ τῆς ψυχῆς, καὶ μένει μόνῃ ἐν αὐτῇ Πνεῦμα Θεὸν ἔσα καὶ ἅγιον. P. Πῶς ὑμνήσω; πῶς δοξάσω; πῶς ἀξίως εὐφημίσω;

R 1 2

* XVIII.

* XVIII. Διδασκαλία σὺν Θεολογία περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἁγίας ἀγάπης, ἥ γε αὐτὴ τῷ Φωτὸς τῷ ἁγίῳ Πνεύματος. P. Τίς ἐξισχύσει Δέσποτα περὶ σοῦ διηγῆσθαι.

* XIX. Διδασκαλία σὺν Θεολογία, ἐν ᾗ καὶ περὶ ἱερωσύνης αἵμα καὶ ἀπαθὲς θεωρίας. P. Πῶς σε ἐξέπω Δέσποτα τὰ θαυμαστά καὶ ξένα.

* XX. Εὐχαριστία καὶ ἐξομολόγησις σὺν Θεολογία· καὶ περὶ δωρεᾶς, καὶ μετεσίας Πνεύματος ἁγίου. P. Ὡφθη δὲ ἐμὲ ἐπὶ γῆς ἐκ παρθένου, ὁ πρὸ αἰῶνων ἀόρατος ὑπάρχων.

* XXI. Ἐπιστολὴ πρὸς μοναχὸν ἐρωτήσαντα, πῶς χωρίζεις τὸν υἱὸν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς ἐπινοία, ἢ πράγματι· ἐν ᾗ πλεόντων εὐρήσεις Θεολογίας ἀνατρεπύσης τὴν αὐτὴ βλασφημίαν. P. Ἐλαμψας, ἐξέφανας φῶς τῆς δόξης.

* XXII. Εὐχαριστία σὺν Θεολογία· καὶ περὶ ὧν ἡ θεία χάρις τοῦ Πνεύματος διὰ τῶν ἐνεργειῶν ὠνόμαζται. P. Τί τὸ καινὸν μυστήριον Δέσπота τῶν ἀπάντων, ὃ εἰς ἐμὲ τὸν ἄσωτον.

* XXIII. Περί τῆς ἀκαταλήπτου καὶ ἀπεριγράπτου Θεότητος ἀκριβοῦς Θεολογία· ὅτι ἀπερίγραπτος ἔσται ἡ θεία φύσις, ἕτε ἐντὸς ἕτε ἐκτός ἐστι τῷ παντός, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτός ἐσιν, ὡς τῶν ὅλων αἰτία. καὶ ὅτι μόνον κατὰ νῦν τῷ ἀνθρώπῳ ληπτὸν ἀληπτός τὸ Θεόν, ὡς τοῖς ὀφθαλμοῖς αἱ τῆς ἡλίου ακτίνες. P. Ὡ Τριῶς ἡ κτίσις πάντων. ὦ μονὰς ἀρχικωτάτη.

* XXIV. Δι' ὧν ἐξομολογούμενος ἐν τῷ παρόντι γράφει λόγῳ, δέκνυσι τὸ βάθος τῆς ἑαυτοῦ ταπεινώσεως, καὶ προῖων διδάσκει αὐτὴν τὸν εἰς μέτρον ἐλάσαντα τελειότητος, καὶ ἀζιωθέντα τοιούτων ἐν Θεολογία ἀποκαλύψεων, Παῦλον τὸν Θεὸν καὶ τῷ μιμήμενος ἀμαρτωλὸν ἑαυτὸν ἀποκαλῶντα, καὶ ἀνάξιον τῆς καλεῖσθαι Ἀπόστολον. P. Δίδε μοι Χριστὲ καταφιλεῖν τὰς πίδας.

* XXV. Περί τῆς γενομένης θεωρίας αὐτῷ τῷ Θεῷ Φωτὸς, καὶ ὅπως τὸ Θεὸν φῶς ἐ καταλαμβάνεται ὑπὸ σκότους, ἐν οἷς καὶ διὰ [P] τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀποκαλύψεων ἐκπληττόμενος μέμνηται τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας καὶ ἑαυτὸν κατακρίνει. P. Πῶς διαγράφω Δέσποτα προσώπῃ σε τὴν Θεάν.

* XXVI. Ὅτι ὁ ἐν ἀγνοσίᾳ Θεῷ ἔτι ζῶν, νεκρὸς ἐστὶ μέσον τῶν ζώντων ἐν γνώσει Θεῷ· καὶ ὅτι τοῖς ἀνάξις τῶν μυστηρίων μεταλαμβάνουσιν, ἀληπτον τὸ Θεὸν σῶμα καὶ αἷμα τῷ Χριστῷ γίνεσθαι. P. Νῦν ἐν τοῖς ζώσιν ὡς νεκρὸς, ὦ Δέσποτα, ὑπάρχω.

XXVII. Ὅποιον δὲ εἶναι τὸν Μοναχόν, καὶ τίς ἡ ἐργασία τέττε καὶ προκοπή, καὶ ἀνάβασις. P. Ἀπέργασαι παλάτιον τὸν τῆς ψυχῆς σε οἶκον εἰς κατοικίαν τῷ Χριστῷ.

XXVIII. Περί τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεῷ Φωτὸς, καὶ ἐργασίας νεοφῶς τε καὶ θείας τῆς ἐναρέτου ζωῆς. P. Ἐάσατε τῇ κέλῃ με μόνον ἐγκεκλεισμένον.

XXIX.

XXIX. Ὅτι μόνοις ἐκείνοις καταφανῆ τὰ τῶν θείων πραγμάτων οἷς διὰ τῆς μετασείας τῆ ἀγίας Πνεύματος ὅλοις ὅλος ἠγάθη Θεός. P. Πόθεν ἐρχη, πῶς εἰσερχη ἔνδοθεν τῆς κέλης λέγε.

XXX. Ὅτι ταῖς καθαρθείσαις ψυχαῖς διὰ δακρύων καὶ μετάνοίας προσφάυσαν τὸ θεῖον πῦρ δρώσεται αὐτῶν, καὶ πλέον καθαίρει φωτίζον τὰ ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἐσκοτισμένα μέρη αὐτῶν, καὶ τὰ τραύματα ἐξιώμενον οἷς τελείαν φέρει συνέλωσιν, ὡς τῷ θεῷ κάλλει ὑπεραστράπτειν αὐτοῖς. P. Ἐπεὶ πῦρ τὸ θεῖον ὄντως, ὅπερ ἔπεν ὁ Δεσπότης, ἔτι ἤλθεν ἵνα βάλῃ.

* XXXI. Περί Θεολογίας, καὶ ὅτι ἀνεξερξέυητος ἡ θεία φύσις, καὶ πάντη τοῖς ἀνθρώποις ἀκατανόητος. P. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν πατὴρ, Υἱέ, καὶ Πνεῦμα σὴ τῇ μορφῇ ἀνείδεες.

* XXXII. Ὅτι οἱ ἔνδοξοι τῆς γῆς, καὶ σοβαροὶ τῷ πλῆτῳ περὶ τὴν σκιὰν τῶν ἐρωμένων πλανῶνται· οἱ δὲ γε τῶν παρόντων καταφρονήσαντες ἐν ἀπλανεῖ μεθέξει τῆ θάως γίνονται Πνεύματος. P. Ὑπὸ πιστῶν με Δέσποτα λαιδορῶμενον βλέπων.

* XXXIII. Περί Θεολογίας, καὶ ὅτι οἱ τὸ κατ' εἰκόνα φυλάξαντες τὰς πονηρὰς δυνάμεις τῆ ἀρχοντος τῆ σκότης καταπατῶσιν· οἱ δὲ ἄλλοι οἷς ἐμπαθῆς ὁ βίος, ὑπ' αὐτῇ κρατῶνται καὶ βασιλεύονται. P. Φῶς ὁ Πατήρ, Φῶς ὁ Υἱός, Φῶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

* XXXIV. Ὅτι ἡ τῆ παναγίας Πνεύματος ἔνωσις πρὸς κεκαθαρμένας ψυχὰς ἐν αἰσθήσει τρανῇ ἦγεν ἐν ἐπιγνώσει γίνεται. καὶ [P] ἐν αἷς ἀν γένηται, φωτοειδεῖς ὁμοίας ἑαυτῇ καὶ Φῶς αὐτὰς ἀπεργάζεται. P. Δύταται τῶν ὁρατῶν ὁ ἀόρατος πάντως καὶ τῶν κτισμάτων.

XXXV. Ὅτι πάντες Ἄγγελοι ἐλαμπόμενοι αὐγάζονται, καὶ τὴν δόξαν τῷ Θεῷ καθορῶσιν, ὡς θεμιτὴν ἀνθρώπινη φύσει ἐρᾶν Θεόν. P. Βλέπον ἀνάθεν Θεέ μου, καὶ εὐδοκησον φανῆαι.

XXXVI. Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς ἐξορίας καὶ τῶν θλίψεων, ἃν ὑπέστη ἐν τῷ κατ' αὐτὸν διωγμῷ. P. Εὐχαριστῶ σοι Κύριε, ευχαριστῶ σοι μόνο.

XXXVII. Δέσεις καὶ προσευχὴ τῷ αὐτῷ πρὸς Θεόν, τῆς ἐκείνου ἔνεκα βοηθείας. P. Δέσποτα Χριστέ. Δέσποτα ψυχοῦσα. Δέσποτα Θεέ πάντων.

XXXVIII. Περί Θεολογίας, καὶ ὅτι ὁ νῦς τῆς ὕλης τῶν παθῶν καθαρθείς αὐλως καὶ ἀόρατον καθορᾷ. P. Ποίαν ὁδὸν ἐδεύσαμε; ποίαν ἐκκλίνω τρίβον;

XXXIX. Ὅτι ὁ πάθος, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη ὑπερβαίνει πᾶσαν ἀγάπην, καὶ πάντα πόθον ἀνθρώπινον, βαθεῖς δὲ ὁ νῦς τῶν καθαυρομένων ἐν τῷ φωτὶ τῷ Θεῷ, ὅλος θεῖται, καὶ νῦς ἐκείθεν χρηματίζει Χριστῷ. P. Ἀμήχανον τὸ κάλλος σου, ἀσύγκριτον τὸ εἶδος.

XL. Ὁμολογία τῆς χάριτος τῶν τῷ Θεῷ δωρεῶν, καὶ ὅπως ὁ ταῦτα γράφων πατρὶς ἐνεργεῖτο ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ διδασκαλία ῥηθῆσα ὑπὸ Θεοῦ, τὸ τί δὲ ποιῶντα τινὰ τῆς τῶν σωζομένων σωτηρίας τυχεῖν. R. Πάλιν ἐκλάμψει μοι τὸ Φῶς, πάλιν τρανῶς ὁράται.

XLI. Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν ὑπὲρ τῶν παρ' αὐτῷ γεγονυῖων ἐνεργεσιῶν, καὶ αἰτήσις τῷ μαθεῖν, τίνος χάριν οἱ τέλειοι γεγονότες ὑπὸ τῶν δαιμόνων παραχωρῶνται περᾶζεσθαι καὶ περὶ τῶν ἀποτασσομένων τῷ κόσμῳ διδασκαλία, καὶ ὑποτύπωσις ῥηθῆσα παρὰ Θεοῦ. R. Γινώσκεις τὴν πτωχείαν με. εἶδε τὴν ὀφφάνειαν.

XLII. Ὅτι οἱ τῷ Θεῷ ἀπεντεῦθεν ἤδη διὰ τῆς τῷ ἁγίῳ Πνεύματι μετασίας ἐνωθέντες ἐκδημῶντες τῷ βίῳ, εἰς αἰῶνα αὐτῷ ἐκείθεν συνέσονται. εἰ δ' ἔν ἀλλὰ τὸν ἀνάπαλιν τοῖς ἄλλως ἔχουσιν ἐνταῦθα γενήσεται. R. Ἀρχὴ τῷ βίῳ τέλος μοι, καὶ τὸ τέλος ἀρχή μοι.

XLIII. Ὅτι κρεῖσσον τὸ καλῶς ποιμαίνεσθαι, ἢ τὸς μὴ βελομένους ποιμαίνειν. ὅθεν γὰρ ἔσται κέρδος τῷ ἄλλως μὲν σπευδάζοντι [P] σῶσαι, ἑαυτὸν δὲ διὰ τῆς ἐκείνων ἀπολέσαντι προσασίας. R. Εἰπέ Χριστέ τῷ ὄλῳ σε, εἰπέ τὸ Φῶς τῷ κόσμῳ.

XLIV. Τί ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα, καὶ πῶς εἰκότως νοεῖται, ὡς τῷ Θεῷ εἰκὼν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ὅτι ὁ τὸς ἐχθρὸς ὡς ἐνεργέτας Φιλῶν, μιμητὴς ἐστὶ τῷ Θεῷ. Πνεύματος δὲ ἁγίου ἐντεῦθεν μέτοχος γεγονὼς θέσει Θεὸς καὶ χάριτι γίνεται, μόνοις ἐκείνις γνωριζόμενος, τοῖς ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ἐνεργεμένοις. R. Δόξα, αἶνος, χάρις τῷ τὴν κτίσιν ἐξ ἐκ ὧντων.

XLV. Περί Θεολογίας ἀκριβεστάτης, καὶ ὅτι ὁ μὴ ὁρῶν τὸ Φῶς τῆς τῷ Θεῷ δόξης χείρων τυγχάνει τυφλῶν. R. Ὡ φιλοκτίρων Θεέ με, ποιητά με, λάμψον πλεῖόν μοι.

XLVI. Ἐξομολόγησις εὐχῇ συνημμένη καὶ περὶ συναφείας Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀπαθείας. R. Ἐμάκρυνα Φιλάνθρωπε. ἡλίσθη ἐν ἐρήμῳ.

XLVII. Περί τῷ νοητῷ Παραδείσῳ τηλαυγὲς θεωρία. καὶ περὶ τῷ ἐν αὐτῷ ζύει ζωῆς. R. Εὐλογητὸς εἰ Κύριος, εὐλογητὸς εἰ μόνος.

XLVIII. Ὅτι δόξα καὶ τιμὴ ἐστὶ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑβριζομένῳ, καὶ πάσχοντι κακῶς διὰ Θεοῦ ἐντολὴν, ἢ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐντολῆς τῷ Θεῷ ἀτιμία. καὶ διάλογος πρὸς τὴν ἰδίαν ψυχὴν, διδάσκων τὸν ἀκένωτον πλεῖτον τῷ Πνεύματι. R. Δός μοι τὴν αἴσθησιν Χριστέ, ἢν ἀπαξ ἐδωρήσω.

* XLIX. Ὅτι ἔστιν ὅτε καὶ διὰ τῆς εἰς τὸν πλησίον ἐπιμελείας καὶ διορθώσεως συγκατασπᾶσθαι τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν ἐνῆσαν ἐκείνῳ τῷ πάθῳ ἀσθένειαν. R. Ἐλέησόν με Κύριε. ἐλέησόν με μόνε.

* L. Περί Θεωρίας Θεοῦ καὶ θείων πραγμάτων, καὶ Πνεύματος ἁγίου παραδόξα ἐνεργείας, καὶ περὶ τῶν ἰδίων τῆς ἀγίας καὶ ὁμοσεῖς Τριάδος. καὶ ὅτι ὁ μὴ φθάσας εἰσελθεῖν

Θεὸν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑρραῶν, ἐδὲν ὠφελήσεται, καὶ ἐκτὸς γένηται τῶν τῷ αἵδε κο-
λάσεων. P. Τί τὸ ἐν ἐμοὶ παρὰ σὲ εἰργασμένον.

LI. Ὅτι τῷ Πνεύματος λάμποντος ἡμῖν τῷ ἁγίῳ πάντα τῶν παθῶν φυγαδεύονται,
εἰς ὑπὸ τῷ Φωτὸς τὸ σκότος. συσέλλοντος δὲ αὐτῷ τὰς ἀκτῖνας, ὑπὸ τέτων καὶ τῶν πονη-
ρῶν βιάζομεθα λογισμῶν. P. Τὸ Φῶς σε περιλάμπον με ζωογονεῖ Χριστέ μου.

LII. Περί Θεολογίας· καὶ ὅτι τῷ αἰθιωθέντι τῇ τῷ ἁγίῳ Πνεύματος μετεσίῃ,
καὶ γεγονότι θέσει ἐν γνώσει Θεῶ, διδάσκειν τὰ Θεὰ τῆς ἀνθρώπου ἐκ ἔξουσι. P. Τίς με
παραμυθήσεται τὸν πόνον τῆς καρδίας.

[P] * LIII. Κατὰ διάλεκτον Θεῷ καὶ τῷ Πατρὸς τῶν λόγων ὁ Λόγος, καὶ ἔπος
ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ἐλαμπόμενος ὁ Θεὸς ὅτος πατὴρ ὁμίλει Θεῷ, καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐμυ-
σαγωγῆτο τὰ Θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα. P. Deest.

* LIV. Ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἐκάτω δέδωκεν ὁ Θεὸς προσφυῶς, καὶ πρὸς τὸ συμφέ-
ρον τὸ χάρισμα διὰ Πνεύματος ἁγίου εἰς τὸ ἐνεργεῖν, ἐχ' ὥσπερ αὐτὸς θέλει, ἀλλ' ὡς ὑπ'
αὐτῷ προωρίσθη, εἰς τὸ μὴ κενὸν εἶναι μέσον τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς. Absque principio. In-
cipit vero ab illis carminibus: Ἐκαστος τὴν ἐνεργεῖαν κέκτηται τὴν ἰδίαν. Ἀλλ' ἐκ αὐτῶν
τῶν λαβῶν, ἐξ ἡμῶν δὲ γε πάντως.

* LV. Ὅτι τοῖς τὸ ἅγιον βάπτισμα φυλάττει καθαρὸν, παραμένει τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον. ἀπὸ δὲ τῶν μολυνάντων αὐτὸ ἀπανίσταται. P. Σὺ με γινώσκεις ὦ Χριστέ πάσης
παρανομίας ἐργάτην.

LVI. Εὐχὴ πρὸς τὸν Θεόν, ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν εἰς αὐτόν, ἱκετήριός τε ὁμῶς, καὶ
εὐχαριστήριος. P. Κύριε δός μοι σύνεσιν, Κύριε δός μοι γνῶσιν.

LVII. Ὅτι τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ποθέσας ψυχῆς, μισεῖ τὸν κόσμον. P. Σκια κρατῶ-
μαι, καὶ ἀλήθειαν βλέπω.

* LVIII. Διδασκαλία κοινὴ σὺν ἐλέγχῳ πρὸς πάντας βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς,
μονάζοντας καὶ λαϊκὰς ὑπὸ σόματος λαληθεῖσα καὶ λαλεμένη Θεῷ. P. ὦ Χριστέ παρὰ
σχες μοι λόγους σοφίας, λόγους γνώσεως Θεῖας.

Orationes solutae; diuinae laudes, siue amores stricta oratione conscripti sunt:
namque ut plurimum versibus politis, iambicis et Anacreonticis constant; ita tamen, ut
nulla quantitatibus syllabarum, quod accuratissime veteres obseruabant, ratio habeatur, tan-
tum earum numerus, declinationesque accentuum adtendantur. Et ratio ista confingendo-
rum carminum non nunc primum in ea natione, sed multis abhinc saeculis, laboris forsan
pertaesis, ante et barbarie omnia occupante, (adde quoque similitum rerum ignoracionem,) in
usu fuisse comperitur, ut videmus in Photii patriarchae, Christophori primi a secretis,
Constantini Anagnostae, Manuelis imperatoris et aliorum Hemiiambis, siue Anacreonticis,
Pfelli,

Pfelli, Metaphraſtae, Manaſſae, Philippi ſolitarii, Manuelis Philae, Tzetſae iambis et politicis: quo tamen recentiores, eo negligentiores in illis pangendis fuere. Et quemadmodum Anacreontici non omnes eodem ſyllabarum, ac pedum numero [P] concluduntur, ita et hi nunc pluribus, nunc paucioribus ſyllabis, ad eorum tamen normam componuntur. In iambicis aliter factum eſt: nam quum veteres ratione pedum longiorum aut contractorum, nunc ſyllabis auctiores, nunc imminutiores dictos verſus fecerint, licet ſemper pedum numerum obſervarint, recentiores ſyllabas tantum, easque duodecim religioſiſſime ſervant. Quod idem ſervatum eſt in *politicis*, in quibus ſyllabas quindecim numquam excedunt; et, ſi quae ultra videntur, eas per aphaereſim, ſive ſynaloephem decurtant et abſumunt, quod magis in Graecorum recenti vulgatoque ſermone, ut et in Italicum, apud quos ſimiles hiatus ad numerum ſyllabarum retinendum reſtringuntur, conſpicitur. *Politici* ¹⁾ ideo dicti, quod communes omnium civium ſunt, uſuique eorum accommodati: ſic quoque ſcorta et meretrices, quod omnibus ſunt obſequioſae et peculiares, et ſervitutem publicam ſerviunt, non alio addito, ſed ſolummodo *πολιτικῶν* nomine innotescunt. Meri Trochaici ſunt, quemadmodum enim illi ſeptem pedibus et ſyllaba conſtant, ita et hi: niſi quod antiquorum ſimiles verſus ratione pedum longiorum quindecim ſyllabas aliquando excedunt, politici nunquam, ut de iambicis dictum eſt. Et quemadmodum antiquorum duobus membris integrantur, mediique inciduntur, ita et hi, qui nuncupantur politici: ſit exemplum:

Ἀλέσατε νὰ σᾶς εἰπῶ
 Λιφνίδιον ποδά σκληρόν
 Ὅπῃ συνέβη μία φερά
 Δάμεσα σὲ δύο νιόσκις

Θάνατον λυπημένον,
 καὶ παραπονεμένον.
 ὃ ἔν ῥμορφολιβάδῃ,
 πῶ ξεφαντόναν μάδη.

SIMEON SETHVS, ſive [potius] SETHI F. magiſter ¹⁾, et protouefſiarius in palatio Antiochi CPolitano ¹⁾, vnde corrupte ab aliis Antiochenus ²⁾, ab aliis Veſtus, vel Veſtius

i) De verſibus *politicis* v. *Iac. Goar.* ad Georg. Codin. de officiis magnae eccleſiae et aulae CPolitanae, pag. 43. ap. *Lambec.* comm. de bibl. caeſarea vol. VI, part. 1. p. 95. ſqq. et vol. IV. p. 397. not. 2. vbi praeterea citat, *Io. Meurfii* Gloſſarium graeco-barbar. in voc. *Πολιτικῇ*. Add. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. pag. 80. ſqq. vbi ex cod. VII. nr. 2. plut. 74. edidit tria epigrammata, et, „ſenariis, inquit, verſibus conſcripta, non quidem veteris metri; ſed, quod labentibus Graeciae rebus admiſſum, et vndecimo praefertim Chriſti ſaeculo uſitatum fuit, non modulatum ſyllabarum ſcilicet quantitate, ſed numero duodenario, et accentus in penultima poſitione.“ *Harl.*

k) Magiſtrum poſſis intelligere medicum, qui magiſter ſalutis apud *Cassiodorum* VI. 19. Var. epiſt. ſed, quum non conſtet, medicum fuiſſe Simeonem, verius eſt magiſtrum intelligere de dignitate Protouefſarchae.

l) In regis Gall. MS. cod. MCCLXI. *Συμεὼν πρωτοβεσάρχη τῶν Ἀντιόχειν*. [ſecund. cat. codd. MSS. *Paris.* reg. tom. II. p. 11. in cod. XXXVI. nr. 12. etc. — *Florent.* in cod. XIX. nr. 23. plut. 7. qui incipit: *Συμεὼν μαγίſτερ καὶ φιλοſόφης Σὴθ ὁ ἑν Ἀντιόχειν*. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 264. — Sic quoque in cod. Marcianae bibl. mox memorando etc. — Sub nomine *Veſti*, (*Bira*) eſt *Vindobon.* in codd. caeſ. CCXIII. nr. 6. et CCXY.

Vestius aut Bestia Ofeth *), ab aliis magister Antiochiae *) [P] dictus est. Floruit imperante Michaële Duca, quem ab a. 1071. ad 1078. praefuisse constat. Huic enim nuncupavit σύνταγμα κατὰ σοφίαν περὶ τροφῶν δυνάμεων, de cibariis, condimentorum, aromatum, odoramentorum et aliorum quorundam simplicium facultatibus syntagma per ordinem literarum, quod cum versione Lillii Gregorii Gyraldi *); Ferrariensis, ad calcem voluminis subiuncta, et Leonello Egani Florino medico dicata, prodiit Basileae apud Mich. Isingrinium 1538. 8. *) Hanc editionem nactus sum ex bibl. Gudiana, emendatam et suppletam locis quamplurimis manu Renati Moreau, medici Parisiensis. Et quamquam existat editio graeco-latina nitidior et melior Martini Bogdani, Drisna Marchici, qui graeca cum duobus MSS. codd. bibliothecae Metelianae contulit, nouamque e regione versionem, et ad voluminis calcem notas adiunxit, Parisi. 1658. 8. tamen video, pleraque eum praeteriisse, quae ex codice regio Renatus adnotauit. Exordium libri legitur in codice regio [et in cod. Laurent. XIX. infra memorato:] Πολλῶν καὶ λογίων, ὧς μέγιστε βασιλεῦ, ἐχ' Ἑλλήνων μόνον, ἀλλὰ καὶ Περσῶν καὶ Ἀγαρηνῶν καὶ Ἰνδῶν περὶ τροφῶν δυνάμεως συγγεγραμμένων, καὶ ἐπὶ τινῶν μὲν πόρρω τῷ δέοντες τὸν λόγον προσαγαγόντων, εἶνα δὲ ἡ πάντως [πάντη in cod. Laur.] ἀμνημόνευται καταλιπόντων ἢ μνήμης αἰμυδρεῖς ἀξιοσάντων, δὲν αὖθις ἐξ ἀπάντων τὰ κάλλιστα καὶ τὰ τῆς ἀληθείας ἔχοντα ἐρανίσασθαι, (male utraque editio ἐρευνήσασθαι,) ἀναγκάσις ἔσσις τῆς τοιαύτης πραγματείας, ὡς τὰ μέγιστα πρὸς τὴν τῆς υγιείας συντήρησιν ἐπιτελέσῃς, ἥς ἐδὲν τῶν βιωτικῶν τιμιώτερον. Quamquam multi et eruditi viri, imperator maxime, non solum ex Graecis, sed Persis quoque, Agarenis et Indis de alimentorum facultate commentati sunt, in aliis tamen longe ultra fas productis sermonibus prolixiores, alia vel plane sine mentione praetermiserunt, vel obscure adtulerunt. Itaque existimaui, operas me facturum pretium, si ex omnibus pulcherrima et veritati maxime consentanea colligerem, quum imprimis necessaria sit tractatio huiusmodi, quae ad valetudinem conservandam adprime facit, qua una nihil est in rebus huius vitae pretiosius. Longe auctioris editione Parisiensis codicis MSti CCCXXXV. Coisliniani meminit celeberr. Montfauconus p. 499. Arabismis scatere et ex Arabico versus videtur hic liber Salmafio in funere linguae Hellenisticae p. 206. videturque Arabes siue Agarenos intelligere Simeon per τὰς νεωτέρας siue recentiores, quos adpellat p. 92. 135. edit. Parisi. et alibi [P] passim. Alioqui nominatim ab eo laudantur Graeci, Hippocra-

pocra-

CCXV. nr. 2. Adpendix V. Dioptrae Philippi Solitarii, qua continentur versus Constantini et Vesti grammatici in laudem Dioptrae et auctoris eius Philippi v. Lambec. V. p. 84. et 97. — De Simeone Setho v. quoque Hamberger zuverläß. Nachricht. part. IV. p. 13. sq. in nota, et Saxium in Quom. lit. part. II. p. 190. seq. ad a. 1075. itaque praeter alios citat Alb. Halleri bibl. botanic. libr. I. cap. 103. p. 165. seq. et Add. p. 698. tom. II. idem tamen scribit, Simeonem Sethum, f. Sethi F. fuisse patria Antiochenum, medicum CPolitum. Harl.] De palatio Antiochi Eunuchi, (qui consul fuit a. 431.) CPolitano eiusque cura-

Vol. XI.

toribus vide Cangii CPolii Christianam lib. 2. sect. 16. n. 5. et ad Zonaram p. 46. Bandurium ad antiquitates CPol. p. 659.

m) Allat. p. 181. de Simeonibus.

n) Labbe bibl. noua MSS. p. 115.

o) In edit. Basil. Συμῶντος Μωυσιῆος Ἀρριχιδος.

p) Eam promiserat Gyraldus dialogo V. de poetis p. 283. vbi Antiochenum medicum vocat Simeonem. Nonnulla in Gyraldi versione notat Laelius Bisciola lib. 2. hor. subseciu. cap. 18.

q) Conf. catalogum biblioth. Lugdun. Batau. p. 248. Harl.

S s

pocrates p. 20. 100. Dioscorides p. 79. 104. Oribasius p. 100. Galenus p. 77. 79. 92. 102. 107. 108. 118. 125. 135. 136. 139. ἐν τῷ περὶ κρᾶσεων β. 82. Rufus medicus p. 129. 133. Homeri verius p. 83. 84. Proclus, Πρόκλος τὴν χαλδαϊκὴν φιλοσοφίαν ἐξηγούμενος pag. 141. et Constans Romanus, ὁ λογιώτατος Κώνστανς, ὁ λεγόμενος Ῥωμαῖος p. 95. seq. Passim quoque vti eum ipsis verbis Theophrasti, Dioscoridis, Rufi, Galeni, Aëtii, Aeginetae, ex Arabico graece versi Rhafis, etiam, vbi non nominat, viri eruditi obseruauerunt. Praecipue vero libellum Michaelis Pselli de eodem argumento prope totum transcripsisse et in suum transtulisse, quem ille ad Constantinum Monomachum scripserat, ἐκλελεγμένον ἀπὸ τῶν ἱατρικῶν βιβλίων περὶ δυνάμεως τροφῶν καὶ ὠφελείας καὶ βλάβης. Vide Allatii librum de Piellis capite Ll. p. 33. seq. et de Simeonibus pag. 181. vbi eum minus Attico stilo, et vocabulis multis vsum, quae apud veteres non reperiuntur, monet. In codice caesareo, de quo Lambecius VI. p. 110. *) inscribitur: περὶ ὑγιανῆς πραγματείας διὰ τῆς τῶν ἐξ αἰτιῶν (Cotelerius III. monument. p. 615. legit: ἐκ τῶν σιτιῶν vel τῶν ἐξ σιτιῶν) συμμετρίας. Post D. G. Laubii, qui ex codice Augustano emendatum cum noua versione typis committere voluit, teste Hoeschelio in catalogo MSS. bibl. Augustanae p. 55. [add. Reiseri indic. MSS. bibl. Augustanae, p. 65. et de alio cod. p. 66. Harl.] et post Antonidis van der Linden promissam editionem desideramus etiam notas doctissimi viri Georg. Hieron. Welschii, qui ad tres Augustanos et alios codices nouem castigatum edere voluit vna cum libro Pselli, quem Simeon descripsit, et alia eiusdem Simeonis de odore dissertatione, necdum in lucem a quoquam prolata. Prope omiseram, exstare etiam versionem Gyraldi editam separatim Basileae apud Petrum Pernam 1561. 8. cum castigationibus Dominici Montesaui, Veronensis, qui fragmentum Simeonis de medicina ex animalibus, (merope et passere) subiunxit. Apud Labbeum quidem in bibl. noua MSS. p. 127. reperio Simeonis magistri protouestiarii collectionem de facultatibus quorundam animalium, cum remediis aduersus animalia noxia et Lexico Medico. Hoc lexicon autem, dubito, an diuersum sit ab edito Simeonis libro, quod litterarum ordine digestum, lexicum vicem vtrunque praestat *). Scripsit et congescit etiam alia vel ex arabico graece vertit, quae verbis Allatii *) deinceps a me exponentur. Sunt autem haec:

[P] 2. Σύ-

*) Siue p. 251. seq. ed. Kollar. qui in not. B. adfert Cotelerii suspensionem; at non comprobat: contra totam epigraphen hoc modo scribendam censet: περὶ ὑγιανῆς πραγματείας διὰ τῆς τῶν ἐξ αἰτιῶν συμμετρίας, id est, de sanitate sex causarum temperamento tuenda. „Hanc enim, ait, lectio-nem adfirmat res ipsa; nam diligenter indicat causas auctor, a caloris gradibus ceterisque adiunctis petitas, propter quas humano corpori vel proficiunt alimenta vel obstant.“ Atque haec Kollarii emendatio firmatur a cod. Ven. to Marc. CCXCVII. in cuius postremo folio legitur fragmentum operis Sethi, quod inc. περὶ ὑγιανῆς πραγματείας, διὰ τῆς τῶν ἐξ αἰτιῶν συμμετρίας. v. cat. codd. graec. Marc. p. 139. Lambecius autem in-

dicat, operae pretium fore, vtramque edit. impressam, (n. Basileens. et Paris.) cum codice hoc caesareo diligenter et accurate conferri. Harl.

5) Subiungam codd. nonnullorum aliorum, quorum notitiam reperi, indicem. — Florent. in bibl. Medic. Laurent. cod. XIX. nr. 23. plut. 7. Prooemium de nutrimentorum facultate, secundum ordinem alphabeti. Praecedat ad Michael. Ducam imper. praefatio operis: quae quum multum differat ab edit. Basil. (et plane conuenit cum verbis cod. regii, a Fabric. paullo ante prolatis,) eam totam refert Baudin. in catal. codd. gr. Laur. I. p. 264. idem adnotat, in illo cod. sequi

[P] 2. Σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τε καὶ φιλοσόφων δογμάτων. *Compendium et flores naturalium et philosophorum placitorum* *). Libris V. In iis plurima ex doctrina omnifaria Pselii non decerpfit, sed iisdem verbis et integris sententiis in sua abspersit, adeo ut duos priores libros nonnulli Psello auctori vindicatos, ediderint sub titulo: ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων. *Solutiones compendiosae naturalium quaestionum*. Quos nos inter Pselianos libros recensuimus *). Et fortasse etiam Sethus, ut in reficiendis laboribus

S: 2

rem

qui deinde cap. primum vnius paginae, quod etiam abest ab editione cit. denique ultimum caput porbreue περὶ ὀρίδων, de ausibus tardis promulgat. — Idem opus ibid. in cod. VI. nr. 8. plut. 75. sequuntur alia capita extra alphabeti ordinem, item de eodem argumento. v. *Bandin.* l. c. vol. III. p. 150. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. CCXCVII. *Simeonis Sethi* syntagma etc. quod quidem in cod. inscribitur: Γαληνῆ προσέμνησις περὶ τροφῶν διαίτης κατὰ τοὺς αἰῶνες. init. Πηλῶν καὶ λογίων, ἡ μέγιστος βασιλεὺς, et cod. DIX. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 139. et 273. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* CCXXIV. *Sym. Sethi* opus περὶ ὑγιάνος, oppositum *Galeno*, de facultate alimentorum, ordine alphabetico. — ibid. in cod. *Thomas Roe*, XIV. f. nr. 260. catal. MSS. Angliae etc. vol. I. syntagma alphabet. de facultatibus alimentorum. — *Augustae* Vindel. in tribus codd. bibl. publ. de nutrimentorum virtute, libri, et syntagma. v. *Reiser.* indicem MSS. illius bibl. pag. 36. 65. et 66. — *Monac.* in cod. CV. fol. 256. *Simeonis* magistri et philosophi οὗτος τῷ Ἀντισθένης philosophica et medica. *De olfactu*. v. cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen a. 1804. part. 7. p. 16. seq. qui miratur, quod, ut *Fabric.* (nostro loco) testatur, *Welschius* hanc tamquam dissert. de olfactu edere voluerit: idem docet vberius, non nisi breue caput esse libri quarti philosophicorum, nec vllum illorum, quae reposuit ex cod. ordinem esse, nec omnia contineri, quae *Fabricius* (in sectione sequenti) adferat: nihil de libro primo haberi et ceterorum quoque deesse quaequam. Sequitur in eodem cod. ad Constantinum Porphyrogenitum imper. altera pars operis memorati *Simeonis Sethi*, quae M. Psello perperam tribuitur. — *Paris.* in bibl. publ. est syntagma de alimentor. facultatibus in XIV. codd. v. ind. ad vol. II. cat. MSS. Par. voc. *Symeon Sethus*. — *Vindobonae* in cod. caesar. XXV. nr. 7. atque cod. XL. nr. 6. *Sim. Sethi* σύντομος περὶ ἄρτων *synopsis de urinis*. — In eo-

dem cod. nr. 3. et in cod. VIII. nr. 1. atque cod. XL. nr. 4. est *Sym.* opus, a *Fabricio* non memoratum:

Lexicon botanicum: inc. Συμῶν τῷ Σηθ Λογιῶν κατὰ ἀλφάβητον, ἡμετέριον ἀκριβὲς τὰς βοτάνας. v. *Lambec.* VI. part. 2. pag. 267. et 218. ibique *Kollar.* not. et p. 355.

In eiusd. bibliothecae cod. XLVII. nr. 2. *Mich. Pselii* et *Symeonis Sethi* Syntagmata de alimentorum facultatibus, ordine alphab. v. *Lambec.* VI. part. 2. p. 365. qui animaduertit, hoc exemplar ad edit. Basil. 1538. 8. emendandam ac supplendam posse plurimum prodesse. De cod. XX. in eod. vol. iam in antecedenti nota egi. — In cod. CCLXVI. nr. 13. est anonymi Magistri cuiusdam, (qui *Lambecio* V. p. 418. esse videtur *Symeon Sethus*), oratio in *S. Gregorium Nazianzenum*; sed *Kollar.* adnotat, hanc eandem orationem occurrere in libro et vol. VI. part. 1. cod. X. nr. 10. (p. 81.) vbi dicitur λέγει — συγγράμματα αὐτῶν — κατὰ Θεόδωρον τῷ μαγίστρου et *Kollar.* in nota, „vnde, ait, auctorem huius orationis *Theodorum Daphnopatam*, circa an. 956. clarum, coniicit *Oudin.* commentariorum suorum tom. II. p. 450.“ — sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 504. *A. Symeon. Seth de veritate corporum coelestium et de alimentorum facultate, Mediolani* in cod. bibl. Ambros. — p. 1199. *D. de cibis*, et p. 1201. *D. E. περὶ τῶν τροφῶν*, atque *apanthismata physicorum* in bibl. *Guil. Pelliserii. Harl.*

†) De *Simeonum* scriptis p. 182. seq.

*) Haec est *Simeonis Sethi physicorum Synopsis* MS. in codice regis christianiff. MCCXXXI. *Labbeo* p. 115. bibl. nouae SS. memorata.

v) Lib. de Pselii cap. LXXIII. pag. 56. [supra vol. X. p. 88. seqq. add. ad §. anteced. inter eodd. memoratos. *Harl.*]

rein subterfugeret, a Psello diuulsos non sine plagii nota, reliquis tribus praeposuit, nomine suo inscriptos. Quod mirum non erit scripta utriusque conferenti; adeo Sethus iste in Psellianos sudores infantiit. Librorum capita idem in prooemio operis imperatori indicauit, et nos primi tibi ipsius prooemii nunc ex prima editione indicabimus. Exorditur itaque: Ὁ μὲν σοφὸς Πλάταρχος, ὃ μέγιστε καὶ θεϊότατε Βασιλεῦ, διαφόρους δόξας ἀπαριθμήμενος, καὶ τὴν ἀληθῆ μὴ ἀποδεικνύων καὶ πισύμενος, συγχέει μᾶλλον τὸν λογισμόν, καὶ ἀπορεῖν παρασκευάζει, ἢ εἰς ἐπίστασιν ἄγει· τὸν δὲ μέλλοντα ἐπὶ τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων ἵνα, δεῖ μετὰ ἀποδείξεως ἵκασον διαγνῶναι ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀρχόμενον, καὶ ἰδὼ προϊόντα ἐπ' αὐτὴν ἀνιέναι τὴν τῶν ὄλων ἀρχήν. καὶ διὰ τῆτο ἐν τῷ παρόντι, ἑτέραν ἐτραπόμην τέτων ὄν· καὶ πρότερον μὲν ἐκ τῶν ἐσχατῶν ἀρχόμενος ἀποδείξω ἐν Πρώτῳ λόγῳ τῷ περὶ γῆς· τι τυγχάνει σφαιροειδῆς, καὶ ὅτι ἐν μέσῳ κείται τῶ παντός, καὶ ὅσων σαδείων ἐστὶν ἡ περιμετρος αὐτῆς, καὶ ὅσον, καὶ οἷον μέτρον αὐτῆς οἰκῶμεν οἱ ἄνθρωποι· καὶ πῶς τὰ ἑπτὰ κλίματα διαμεμέρισται· καὶ μέχρι τίνος ἐν τῇ ἀνατολῇ οἰκῶσιν ἄνθρωποι· καὶ τί μὲν τὸ πέρας τῆς ἐν τῇ δύσει οἰκήσεως· καὶ τί τὸ ἐν βορρᾷ, καὶ τί τὸ ἐν ἰότῳ. Ἐν δὲ τῷ Δευτέρῳ περὶ τῶ ὕδατος, καὶ θαλασσῶν, καὶ αἰέρος, καὶ πυρός, καὶ ἀεραπῶν, καὶ βροντῶν, καὶ κεραυνῶν, καὶ κομητῶν, ὑετῶν, καὶ χιονῶν, καὶ χαλάζης, καὶ τῶν ὁμοίων. Ἐν δὲ τῷ Τρίτῳ περὶ τῶν ἑρανίων σωμάτων, καὶ φύσεως αὐτῶν καὶ μεγέθους, καὶ σελήνης, καὶ κινήσεως τῶν ἀστέρων. Ἐν δὲ τῷ Τετάρτῳ περὶ ὕλης καὶ εἶδους, καὶ φύσεως, καὶ ψυχῆς, καὶ νῦ. Ἐν δὲ τῷ Πέμπτῳ περὶ τῆς πρώτης τῶν ὄντων αἰτίας. Plutarchus quidem sapiens, maxime ac diuiniſſime imperator, varias recensens sententias, nec veram distinguens ac corroborans, turbat potius mentem, et ad dubia comparat, tantum abest, ut cognitionem adferat. Porro oportet ad rerum scientiam animum adplicaturum singula cum demonstratione [P] cognoscere; initio a sensibilibus sumto. Hinc deinceps ad rerum omnium principium pedetentim gradum facere. Propterea diuersam ab his in praesenti viam iniui, et prius ab extremis initio sumto, in primo libro de terra demonstrabo, eam esse rotundam, in medio vniuersi sitam; quot stadiis eius circumferentia mensuretur, quantam et qualemnam illius partem homines inhabitemus, utque in septem climata diuidantur, et usque quo in orientem sedem extendant, et quis sit terminus habitationis occiduae, quis borealis, et quis australis. In secundo de aqua, mari, aëre, igne, fulgure, tonitru, fulminibus, cometis, imbris, niue, grandine et similibus. In tertio de coelestibus corporibus, natura eorum et magnitudine, de luna et motu stellarum. In quarto de materia, specie, natura, anima et mente. In quinto de prima rerum causa. Et ut magis distincte librorum argumenta habeas, primi capita sunt: Περί τῆ εἶναι τὴν γῆν σφαιροειδῆ. Περί τῆ μεγέθους τῆς γῆς. Terram esse rotundam. De magnitudine terrae. Secundi: Περί τῶν μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τῶ ἑρανοῦ στοιχείων, καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν. Περί αἰέρος, καὶ πυρός, καὶ νεφῶν, καὶ ὑετῶν, καὶ ἀεραπῶν, καὶ βροντῶν. Περί σελήνης. Περί κομητῶν. Περί νεφῶν καὶ ἀνέμων. Περί ἡλίου. Περί ἀλάνος. Περί κόσμων ἀπείρων, ὡς τινες τῶν φιλοσόφων ἐδόξασαν. De elementis, quae inter terram et coelum sunt, et eorum adfectionibus. De aëre et igne, et nebulis, et imbris, et fulguribus et tonitruis. De terrae motibus. De cometis. De nebulis et ventis. De iride. De halone siue area. De mundis innumeris, ut quidam philosophi opinati sunt. Tertii: Περί ἑρανοῦ. Εἰ ἔμφυχος ὁ κόσμος, καὶ προνοία δικοσμέμενος. Εἰ ἀφθαρτος ὁ κόσμος. Εἰ τρέφεται ὁ ἑρανος. Περί τάξεως κόσμου. Περί τῆς τῶ κόσμου ἐγκλίσεως. Περί τῆ εἰς ἐπὶ κενόν ἐκτός τῶ κόσμου. Τίνα δεξιά τῶ κόσμου, καὶ

τίνα

τῆς αἰετῆρας. Τίς ἡ τῆς ἑρᾶν ἑστία. Περὶ τῶν ἐν ἑρᾶν νοσούντων. Περὶ σχημάτων αἰτέρων. Περὶ τῆς τῶν αἰτέρων φορέας. πόθεν φωτίζονται οἱ αἰτέρες. Πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροί. Περὶ τῆς μεγέθους καὶ σχήματος ἡλίου. Περὶ τῆς τῆς ἡλίου ἐκλείψεως. Περὶ ἑστίας καὶ φωτισμῶς σελήνης, καὶ σχήματος. Περὶ ἐκλείψεως-σελήνης. *An mundus animatus sit, et providentia gubernetur. An mundus sit incorruptibilis. An coelum nutriatur. De ordine mundi. De inclinatione mundi. An detur vacuum extra mundum. Quae sint dextra et quae sinistra mundi. Quae sit essentia coeli. De his, quae in coelo intelliguntur. De figuris astrorum. De stellarum latrone. Unde lumen accipiant stellae. Quomodo fiant quatuor tempestates. De magnitudine et figura solis. De defectu solis. De essentia, illuminatione et figura lunae. De defectu lunae.* Quarti: περὶ ὕλης. περὶ εἶδους. περὶ φύσεως. [C] περὶ τόπων. περὶ χρόνων. περὶ ψυχῆς. περὶ ὁράσεως. περὶ αἰσθησῶς. περὶ ὁσφρίσεως. περὶ γεύσεως. περὶ νῆς. *De materia. De forma. De natura. De loco. De tempore. De anima. De visu. De auditu. De odoratu. De gustu. De mente.* Quinti: περὶ τῆς πρώτης αἰτίας τῶν ὄντων, καὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς διοικήσεως προνοίας. *De prima rerum causa, et quae ab ea oritur providentia.* Fabr. Codd. quorundam notitiam subiungam. In cod. Balusii, capita quaedam physica, sec. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 1305. D. — et p. 350. C. in cod. Laurent. XXX. plut. 57. Sim. Sethi Ichniliter, in quo de diuersis miraculis naturalibus agitur: de quo plura vid. ad §. 4. — Florent. in cod. Laurent. IV. nr. 8. plut. 58. synopsis τῆς — Συμῶν Βέττ τῆς Σηθ, de quo notauit quaedam Bandin. in cat. codd. gr. Laur. II. pag. 442. — Capita quaedam ex eod. opere ib. in cod. XIX. nr. 24. plut. 7. illorum, diuerso tamen ordine dispositorum, inscriptiones reddidit Bandin. l. c. vol. I. pag. 264. seq. qui p. 265. etiam opus, quod in eod. cod. nr. 25. subsequitur, *de morbis et eorum cura*, ad Constantinum Porphyrogenetum imper. Setho nostro adserendum suspicatur: de quo nihil apud Fabricium. Sed Bandin. in ind. vol. III. p. 576. id. Michaeli Pfello, cum cuius libro medicinali, (de quo v. Bandin. III. p. 147.) conspirat, adiudicare malit. — In cod. XXXV. nr. 27. plut. 7. Libellus, in quo astronomica, physica et metaphysica multa enarrantur, initio et fine mutilus, et auctoris nomine destitutus. Bandin. l. c. I. p. 298. primum subiecit vnum caput de planetarum periodis: tum obseruat; huius operis extrema, paucis exceptis, concordare fere cum iis, quae in cod. mem. XIX. recensuit: ideoque etiam Simeoni Setho adscribenda censet. — In cod. XVI. nr. 16. plut. 9. excerpta quaedam philosophica vel ex Symeonis Sethi synopsis, vel ex Mich. Pfelli omnifaria doctrina; sed ordine ab Fabriciano diuerso disposita; quare Bandin. l. c. I. p. 414. argumentorum capita exscripsit. — Venet. in bibl. Marc. cod. CCLVII. synopsis physicorum. Adiungitur eiusd. Simeonis Sethi aliud opus, (quod omiserunt Allatius et Fabricius,) περὶ χρείας τῶν ἑρᾶν σωμάτων. inc. περὶ μὲν τῆς κινήσεως. v. cat. codd. gr. Marc. p. 127. — In cod. Escorial. synopsis physicorum, et in alio cod. Magistri Logothetae Seth ad diuersas epistolae nouem, teste Plüero in Itinerar. per Hispan. p. 190. — Matriti in cod. reg. LXXXIV. fol. 96. Synopsis physicorum, et fol. 105. auerso est quoque opus (quod in cod. Marc. reperiri, modo significauimus,) περὶ χρείας τῶν ἑρᾶν σωμάτων, *de utilitate coelestium corporum.* Huius et reliquorum libror. capita et argumenta vberius recensuit Iriarte in cat. codd. gr. Matrit. p. 339-342. In eodem cod. bis liber tertius Pythagorae adscriptus est; sed iam Lascaris in libri fronte nr. 66. et nr. 99. monuit, illum esse Sim. Sethi. v. Iriart. l. c. p. 335. et 440. adde supra

ad vol. I. p. 783. seq. — *Vindobonae* in cod. caef. XL. nr. 13. *Historia animalium*, in capitula 95. diuisa. v. *Lambec.* VI. part. 2. p. 357. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MCMXCIX. nr. 6. quaedam capp. physica et MMCCCLXXII. nr. 6. physicorum synopsis. *Harl.*

3. Eiusdem philosophica et medica dissertatio ^{w)} de Olfactu, habetur in bibliotheca Bauarica cod. CLXXIII. An ab ea, quae in libro quarto superioris operis non tantum de Olfactu, sed de aliis etiam sensibus, disputatione diuersa, nondum mihi compertum est.

4. Legi eiusdem, habeoque penes me Narrationem Indicam τὰ κατὰ Στεφανίτην, καὶ Ἰχθυολόγησιν ^{x)}, Perzoo medico in gratiam Chosrois regis in Perside ex indica lingua in arabicam translata, quam postea Sethus ex arabica in graecam conuertit, cui et praefationem de auctore operis, illiusque inuentione adtexuit. Ait quippe, Chosroem, qui et Anafureus ^{y)} dictus est, Dauidis filium certiorum a nonnullis factum, apud Indos monumentum exstare, ab illius regionis sapientibus conscriptum, fabellis ac praeceptis domi forisque summi opere proficuis refertum, ab Arabibus Cybile ^{z)} et Dimne, quod apud Graecos Stephanites et Ichnilates sonarent, inter regis opes admodum custodiri, Perzoum medicum cantum virum, Indorumque linguae non imperitum ad se arcessitum, et muneribus cunctatum ad Indos misisse: Perzoum Indorum sapientum consuetudine innotuisse, cuidam pleno pectore sapienti, cum quo familiaritate contracta inter potus et epulas, et nimios sumptus consilium suum de libro communicasse, et socium in negotio fecisse. Indum Perzoi moribus admodum delectatum, licet ostia obsiderentur, perflugium inuenisse, raptumque e regia suppellectili libri Perzoo tradidisse, a quo per summum studium euolutum, in linguam arabicam ^{aa)} versum, et per extrema pericula reseruatum, Anafureno regi auide id cupienti tandem aliquando post reditum non sine congiario oblatum. Diuiditur in quindecim sectiones. In duabus primis Stephanitae et Ichnilatae historiola finitur, [P] in reliquis aliunde, et ex aliis animalibus fabulae confinguntur. Dictio pedestris, humilis, hiulca, saepe barbara, inconcinna, omnia e truiuo. Sententiae graues, spissae: fabellae non insuauae, rebus accommodatae, vegetae, euidentes, frequens tamen earum, sicuti et sententiarum usus narrationem saepissime obstruit, et lectorem turbat. Est nihilominus et Syntipa Persa ^{bb)}, et Erasto dictione, et sententiis, ceterisque omnibus adcuratior, et breuitate sermonum, et fabula-

^{w)} Hanc edere voluit G. H. Welschius, ut sub fin. §. primi notauit. [sed add. quae ego adscripsi.]

gubernatione animalium exemplo citatur a Rigaltio notis ad Phaedrum.

^{x)} De huius libri editione graecolatina Bero- lin. 1697. 8. quam Seb. Godfrido Starckio debe- mus, aliisque in varias linguas translationibus dixi vol. VI. p. 460. 465. [cf. vol. VII. p. 777- 781. nou. ed. ubi plura adscripta sunt: sed quae- dam quoque corrigenda esse, me docuit cl. Adry bibliothecar. coll. Oratorii Paris. et quae alio tempore et loco indicabo. Add. supra, vol. I. p. 650. seq. *Harl.*] — Non aliud scriptum in- tellige, quando Simeon Sethus in *libro de regni*

^{y)} Texeitae *Anaxiron*.

^{z)} *Kelila et Dimna*, duo thoum siue vulpium nomina.

^{aa)} Imo, Persicam.

^{bb)} De hoc Syntipa et Erasto dicam infra sub extremum huius capituli.

fabularum acutior: Prooemio, et introductione nimis prolixa, adfectataque narrationum superaggeſſione moleſtior. Adſervatur praeterea in bibliotheca Auguſtana inter libros manuſcriptos Pluteo 7. cod. III. [v. *Reiſeri* indic. MSS. bibl. Auguſt. p. 75.] et Viennae Auſtriae in bibliotheca imperatoria. Index Auguſtanus editus, et manuſcriptus, et Geſnerus. Servatur etiam penes me. Haec narratio italice verſa edita fuit Ferrariae apud Dominicum Mammarillum 1584. in 8. ſed in pluribus mutila. In ea ſane ridiculum eſt, quod in prima facie libri legitur, eam ex Indica *) in Agarenam linguam a Lelo Demno Saraceno verſam fuiſſe. Nomen enim libri Cybile et Dimne, quum non intellexiſſet interpres Italus, illud obtruncatum Lelum Demnum, eumque Saracenum efformavit. In eandem apud nonnullos codices manuſcriptos leguntur carmina Georgii Ceramei. Vide infra, p. 640. [ed. vet.] *Fabr. Florentias* in cod. Laurent. XXX. nr. 1. plut. 57. narratio iſta indica inſcribitur; *Ἰνδικὰ ἱστορία*. Plura de illo cod. et de illa narratione Fabricium ſequutus retulit *Bandin.* in catal. codd. gr. Laur. tom. II. p. 342. ſeq. — *Vindobonae* in cod. caeſar. CCLXXXVIII. nr. 2. v. *Lambec.* V. col. 495. ſeq. ibique not. Kollarii, quam exſcripſi ſupra, vol. VII. p. 779. not. e. vbi tamen lin. 9. legendum eſt *Humajun Nameh*, et docente cl. *Adry*, addendum eſt, editionem verſionis hiſpanicae non eſſe admodum raram, et ipſam verſionem factam eſſe ex prima verſione latina, *Directorium* etc. (v. not. oo. ad vol. I. p. 630. ſeq.) — Ibid. in cod. caeſar. XXVI. nr. 5. ex verſione *Sym. Sethi* graeca apologorum indicoꝝ etc. capita nouem, quae in eod. adtribuuntur *Secundo philoſopho*. Conf. *Lambec.* VI. part. 2. col. 272. ſeq. Kollar. — Eadem narratio, gr. *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* CXXXI. fin. — *Paris.* in bibl. publ. MMCCXXI. nr. 3. *Kalila we damma*, liber a Symeone Sethi ex arabiſca lingua in graecam conuerſus: Sequuntur *Georgii Ceramei* verſus iambici in huius operis laudem. — Eadem narratio *Leidae* in bibl. publ. in cod. quondam Bonavent. Vulcanii. v. catal. bibl. illius p. 349. nr. 93. — Editum cum Ge. Pachymeris Michaelis Palaeologo, et a Petro Poſſino ꝑ graeca lingua in latinam translata, Romae 1666. fol. v. cat. bibl. Leidenſ. p. 221. in recenſione Byzantinae hiſtoriae corporis, typis regiis editi. — *Betragen der Groſſen und Kleinen, wie er ſeyn ſollte. Oder die Fabeln des Indischen Weltweiſen, Pilpai.* Aus dem Franzöſiſchen überlezt von Jo. Conr. Voßgraf, Correct. am reformirten Lyceo zu Schmalkalden. Iſenaci, 1803. 8. Conf. Hall. A. L. Z. 1805. nr. 83. m. Mart. *Harl.* Add. *Eichhorn.* Geſchichte der Literatur I. p. 587. ſq.

5. Vertit quoque alia ex arabiſca lingua in graecam: *Somniorum exactum indicem* **), ſue interpretem, ſecundum alphabetum. Antonius Verderius in catalogo librorum Michaelis Cantacuzeni.

6. *Paulum Arabum.* Idem Verderius, ibidem.

7. *Eius.*

cc) Legere tamen memini, ni fallor, ex lingua indica fuiſſe nuper verſam et editam. *Harl.*

dd) Hic Simeon fortaiſſe etiam auctor graecae verſionis Onirocritici Achmetis, quod graece et lat. a Rigaltio editum eſt ad calcem Artemidori,

de qua dixi lib. IV. cap. 15. §. 12. [vol. V. pag. 266. ſeq. ed. nou.] *Iacobus Tollius* Rigaltii editionem cum quatuor MSS. Vindobonenſibus conſultit, ex iſſis ſuppleuit lacunas et ad bis mille loca emendauit, ut ex eius epiſtolis itinerariis p. 118. cognoscet.

7. Eiusdem *Historia Chronica vulgari lingua a creatione mundi usque ad imperium Constantini Ducae*. Apud Verderium in catalogo librorum Iacobi Marmoratae patriarchae Constantinopolitani. Alibi quoque legi: *In mundi opificium ex Genesi, et Chronicis per seriem opus collectum a Symeone magistro et rhetorico logothete ex diuersis Chronicis, et Historiis in 4.* Idemne, an diuersum a superiori: Vt taceam de rhetorico logothete, graece omnino conceptum existimo: Συμεὼν μαγίστρος, καὶ ῥήτορος τῆς Λογοθέρειας. *Simeonis magistri et rhetoris logothetae*. [Paris. in bibl. publ. cod. MDCCXII. est nr. 1) *Symeonis magistri et logothetae, chronicon* e variis scriptoribus collectum: nr. 5) *Symeonis magistri et logothetae, opus de mundi creatione*, e libro Geneleos, variisque chronicis et historicis collectum: nr. 7) *Symeonis* (alius, v. supra, vol. VII. p. 471.) *chronicon*. „Praefixi, (vt ait confector catal. MSS. regg. vol. II. p. 391.) duo versus politici, quorum auctor testatur, hocce chronicon ab Adamo ad Constantinum Porphyrogenitum usque perducere. Ibi tamen res memoratu dignae, quae, Romano puero imperante, contigerunt, litteris mandantur. Opus ineditum.“ Add. ibid. cod. MDCCVII. nr. 1. et supra, vol. VII. p. 472. — *Romae* in bibl. patrum S. Basilii *Sim. magistri logothetae chronica*, e multis chronicis compilata, et in bibl. monasterii S. Saluatoris Basilianorum Messanae, cod. LXXV. eiusd. *chronica*. vid. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 198. B. et 199. A. — In cod. *Escorial*. *Symeonis theologi* historicus liber e libris Geneleos et aliorum historicorum et chronicorum capp. practica theologica et gnostica, teste *Plüero* in itinere per Hispan. p. 190. Id opus num ad nostrum an ad alium Simeonem pertineat, dubius sum. *Harl.* Sed quis in obscurissimis, et non visis lucem inueniet, et iudicium feret? *Hactenus Allatius*.

[P] SIMEON, Thessalonicensis archiepiscopus *), sexto mense ante captam a Murate a. C. 1430. 29. Martii Thessalonicam **) defunctus, varia scripsit, quibus et ritus et dogmata ecclesiae graecae illustrauit insigniter, et oppugnauit latinos. Itaque *Nic. Comnenus*, Graecus licet, Latinorum propugnator acerrimus p. 215. praenot. mystag. Simeonem inter *Photianos non Photianae plane ignorantiae participem virum* adpellat, et ni despuisset in dogmatibus, nemini recentiorum theologorum imparem. *Fabr.* Conf. *Henr. Wharton* et *Rob. Gerius* ad *Cauci* hist. litter. S. S. eccl. tom. II. p. 113. seq. vterque citat quosdam codd. prior autem scripsit, Sim. Thessal. claruisse a. 1410. et obiisse a. 1429. mense Sept. sex mensibus ante Thessalonicam, ab Amurathe iterum expugnatam: posterior autem prodit, eum claruisse a. 1418. et vita decessisse paullo ante captam suam metropolin a. 1430. — *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. III. p. 2242. sqq. ad a. 1410. qui multus est de aetate, potissimum de scriptis horumque codd. et ex aliis praecipue Lambecio et Goaro multa exscripsit. — *Hamberger* zuverläss. Nachr. tom. IV. p. 682. seq. ad a. mortis 1429. et *Saxius* in *Onom. litt.* part. II. p. 390. seq. qui, eum mortuum esse a. 1430. adiecit. *Harl.*

I. Prae-

ee) Eugenius Nomophylax in Synodico, Dominica orthodoxiae in ecclesia Thessalonicensi recitari solito, apud *Allatium* de Simeonibus pag. 187. seq. vbi celebrantur Thessalonicae archiepiscopi *Isidorus*, *Gabriel*, *Simeon Gregorius* et *Niphon*. Etiam senioris Simeonis Thessalonicen-

sis meminit *Allatius* de consensu vtriusque ecclesiae p. 869. Is est, qui *Isidorum* in archiepiscopatu Thessalonicensi antecessit.

ff) Ioannes Auagnota iu narratione de capta Thessalonica, in *Allatii Symmictis* p. 346. et 334.

1. Praecipuum eius opus est *de fide, ritibus et mysteriis ecclesiasticis*, quod integrum graece lucem vidit Iassii in Moldavia a. 1683. fol. curante *Dositheo*, patriarcha Hierosolymitano, et merito laudatur ab *H. Whartono* in auctario historiae dogmaticae Vsserii de scripturis et sacris vernaculis p. 440. et *Rich. Simone* in bibl. selecta tom. I. cap. 29. pag. 237. seq. *Fabr.* Fabricius noster infra in vol. XIV. p. 49. sqq. vet. ed. *Simeonis Thessalonice*. opus ecclesiasticum, quod beneficio *Maurocordati*, Hungaro Walachiae principis, acceperat, curatius et vberius descripsit, et capitum eius elenchum et quaedam specimina dedit. Ego vero h. l. reducam descriptionem operis; longum autem capitum indicem, qui si necessarius videbitur lectoribus, et nisi aliae obstituerint caussae atque impedimenta, in Supplementorum tomum coniiciam. Fabricius autem, „auspiciis, ait, et sumtu *Ioannis* ducis, labore *Ioannis Molibdi* *), Heracleensis excusum, graece lucem vidit Iassii in Moldavia a. 1683. fol. opus Simeonis hoc titulo: ΣΥΜΕΩΝ τῷ μακαρίῳ ἀρχιεπισκόπῳ Θεσσαλονίκης κατὰ αἰρέσεων, καὶ περὶ τῆς μόνης ὁρθῆς τῆς Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως, τῶν τε ἱερῶν τελετῶν καὶ μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας διάλογος. Περί τε τῶ θείῳ Ναῶ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχιερέων τε, καὶ ἱερέων καὶ διακόνων, καὶ τῶν ὧν ἕκαστος τῶν τῶν σόλων ἱερῶν περιβάλλεται, καὶ περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας. εἰς τε τὸ τῆς ὁρθοδόξου τῶν Χριστιανῶν πίστεως Σύμβολον ἐρμηνεία, καὶ τῶν τέττε ῥήσεων ἐκθεσις, ὅθεν τε συνελήγησαν καὶ κατὰ τίνων συγκείμεαί εἰσιν. ἔτι δὲ περιεκτικῶς τῆς ὁρθοδόξου πίστεως κεφάλαια ἥτοι ἄρθρα δώδεκα, καὶ ὅτι ταῦτα περιέχει τὸ ἱερὸν Σύμβολον. καὶ περὶ τῶν περιεκτικῶν ἀρετῶν. Ἀποκρίσεις τε πρὸς τινὰς ἐρωτήσεις Ἀρχιερέως, ἡρωτηκέναι αὐτόν. καὶ τελευτῶν περὶ ἱερωσύνης. Μεθ' ὧν τῷ σοφωτάτῃ καὶ λογιωτάτῃ ΜΑΡΚΟΥ ΕΥΓΕΝΙΚΟΥ μητροπολίτη Ἐφέας ἐξηγήσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἀκολουθίας. B. SIMEONIS archiepiscopi Thessalonicensis contra haereses, et de sola recta nostra Christianorum Fide, et de sacris ritibus et mysteriis ecclesiae dialogus. Praeter ea de diuino templo et de episcopis, presbyteris ac diaconis, et de sacris stolis siue vestimentis, quibus quisque induitur, et de diuino cultu ac mystagogia. Interpretatio in symbolum fidei christianae, et vocum eius expositio, atque unde collectae illae et quibus oppositae fuerint. Capita item et articuli, quibus recta fides continetur, et quod illa sacro comprehendantur symbolo, et de virtutibus, quae in eodem commendantur. Responsiones ad quaedam quaesita Episcopi, et denique de sacerdotio. Post haec, MARCI EVGENICI sapientissimi doctissimique metropolitae Ephesi expositio ordinis liturgiae ecclesiasticae. Subiunctus index graecus locuples, a Ioanne Molibdo compositus.

Praemittitur volumini praefatio duplex *Dosithei*, patriarchae Hierosol. **), in quarum

*) Τυπωθέντα διὰ δαπάνης τῆς εὐσεβεστάτης, ἰνδοξοτάτης, ἐκλαμπροτάτης τε καὶ γνηνοτάτης ἡγεμόνης Κυρίας ἸΩΑΝΝΟΤ Δέκας Βασίλδα πύσης Μολδοβλαχίας, τῇ μεγαλοπρεπεστάτῃ αὐθέντῃ καὶ ἀρχηγῇ πύσης Ὀυκρανίας, ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει τῶν λογιωτάτων νοταρίων τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίας ἸΩΑΝΝΟΤ ΜΟΛΙΒΔΟΤ, τῇ ἐξ Ἡρακλείας, ἐν τῇ σιβασιμῇ πατριαρχικῇ καὶ αὐθεντικῇ μόνῃ τῶν πρωτοπορυφαίων Ἀποστόλων, τῇ καλῇ ἐν Ἰζνικῇ, Ἐν ἑκτῇ σωτηρίᾳ ΔΧΠΓ κατὰ

μῆνα Ὀκτωβρίου ἐν Γενεύῃ τῆς Μολδοβλαχίας. Et in calce libri: ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ διορθώσει τῶν λογιωτάτων κυρίας ἸΩΑΝΝΟΤ ΜΟΛΙΒΔΟΤ τῇ Περνθίᾳ, κατὰ τῇ θεοφιλεστάτῃ ἐπισκόπῳ χασίᾳ, κυρίᾳ ΜΗΤΡΟΦΑΝΟΤΕ.

**) ΔΟΣΙΘΕΟΣ ἱεὺς θεὸς πατριάρχης τῆς ἁγίας καὶ προσκυνητῆς τῇ Σωτηρίᾳ ἡμῶν Χριστῷ καὶ Θεῷ ἀναστάσεως.

rum priore Simeon Thessalonicensis celebratur ὁ τῆς Θεσεσις καὶ αἰοιδίμης μνήμης Θεσσαλονίκης ἀρχιεπίσκοπος Συμεὼν, σύνοψιν τῆς τε Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων ἄριστα καὶ ἀσφαλῆστατα ποιησάμενος, διὰ τὸ εὐμάθητον τῶν ἀγγραμμάτων, καὶ διὰ τὸ εὐκατάληπτον τῶν σπυδαίων, καὶ διὰ τὸ εὐμνημένεον τῶν σφῶν. Τὴν γὰρ ἀκτῖνα τῆς Θεαρχικωτάτης αἰγλης πληρέστατα εἰσδεξάμενος ἥλιος πνευματικὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ Θεῷ χρηματίζῃ, καταφωτίζων καὶ σοφὲς καὶ ἰδιώτας ταῖς ἀκτίσι τῆς διδασκαλίας αὐτῆς. Καὶ ὡς ἐν χρυσίῳ μάλισσα ἡ βασιλικὴ εἰκὼν, ἔτω τῇ καθαρότητι τῆς μακαρίας αὐτῆς ψυχῆς εἰκὼν ὁρατὰ τῇ Θεῷ τετυπωμένη. διὸ καὶ Θεοφόροις πατράσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν πρωτοτόκων συναγαγόμεναι τῷ πανταίῳ τῶν τοιούτων σαλπύγγων Χρυσῷ παριστάμενος. *Beatae et celebratissimae memoriae archiepiscopus Thessalonicensis Simeon, qui compendium scripturae sacrae et Patrum quam optime et solidissime composuit, ut et inruditi facile discere, et comprehendere studiofi, et docti tenere memoria valeant.* Divini enim splendoris radio plenissime imbutus, solis instar spiritualis est ecclesiae dei, qui radiis doctrinae suae doctos pariter indoctosque illuminat. Ac sicut in auro maxime regia effigies, sic in beati illius animi puritate, dei expressa imago cernitur. Quare etiam cum divinis Patribus in ecclesia primogenitorum beatus et Christo, qui sanctorum huiusce tubarum auctor est, praesens et adstans exultat. In altera praefatione, data Hadrianopoli et directa ad Ioannem, ducem *), Dositheus laudat huiusce curam ac benignitatem in promouenda Simeonis editione, publico bono demonstratam. „Haecenus Fabricius, qui dein longum capitulum indicem subiecit: quorum summam et ordinem h. l. tantum dabo. 1) contra atheos, quod est deus, deorum cultores, Iudaeos, Simonem, magum, aliosque et latinos: 2) de sacramentis. 3) de sacro ritu sancti unguenti; 4) de sacra liturgia; 5) de divino templo eiusque inauguratione; 6) de sacris ordinationibus; 7) de poenitentia; 8) de honesto et legitimo coniugio; 9) de sacro ritu sancti olei, s. euchelai; 10) de sacra precatione; 11) de fine et exitu nostro e vita, et de sacro ordine sepulturae, et quae promemoria defunctorum solent fieri; 12) expositio de divino templo — de Missa etc.; 13) expositio succincta divini symboli rectae fidei nostrae; 14) exposit. necessaria de sacri symboli vocibus et dictis etc. 15) περιεκτικὰ etc. v. ap. Fabric. s. Allat. nr. 4-6) — 16) responsiones ad quaesita episcopi; 17) de sacerdotio etc. (nr. 3. ap. Fabric.) 18) Marci Eugenici expositio officii ecclesiastici. Harl.

Huius operis partes sunt: Ἑρμηνεία περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν τε πέρι καὶ διακόνων καὶ ἀρχιερέων τε καὶ ὧν ἕκαστος τέτων ζολῶν ἱερῶν, περὶ περιβάλλεται· ἔμην ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Θεῆας μυσταγωγίας λόγον ἐκάσῳ διδῶσα τῶν ἐν αὐτῷ τελεμμένων Θεῶς καὶ τοῖς ἐν Κρήτῃ ζητήσασιν ἀποσαλεῖσα, — de templo et missa, quod graece et latine edidit Iacobus Goar in Euchologio pag. 212. 232. Latine et minus sincerum Iacobus Pontanus S. I. Ingolstadt. 1603. 4. pag. 425. sqq. in adpend. Opp. Sym. iunioris theol. recusum in supplemento bibliothecae patrum Morelliano Paris. 1639. fol. tom. I. pag. 865. et in Lugdunensi Bibl. Patrum tom. XXII. pag. 767. Fabr. Item in Colon. bibl. patr. 1618. fol. vol. XII. part. I. p. 741. — MS. Vindob. in cod. caes. CLXVI.

nr. II.

*) Τῇ ἐκλαμπροτάτῃ, ἰδιοξοτάτῃ, εὐσεβεστάτῃ, γαληνοτάτῃ τε καὶ μεγαλοκρησιτάτῃ αὐθίγῃ καὶ ἡγεμονίᾳ πᾶσις Μολδοβλαχίας τὸ τρίτον, καὶ Ὁκρανι τὸ πρῶτον, κυρίῳ, κυρίῳ ἸΩΑΝΝΗ δάκῃ Βοιβόδα, τῷ ἐν ἀγίῳ πνέοντι νύκ ποθουμένῳ τῇ ἡμῶν μετρί-

τητος, Ἀποστολικὴν εὐλογίαν ἐν ἀγίῳ Φιλήματι. Et in fine epistolae: ΔΟΞΙ'ΘΕΟΣ ἰλὴν Θεῷ πατριάρχῃ τῆς ἀγίας πίστεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὐχίτης τῆς αἰς ἐκλαμπροτάτης.

nr. II. et in cod. CCLXXII. v. *Lambec.* IV. p. 390. sq. et V. p. 457. sq. Koll. — ibid. in cod. CCLXX. plura sunt Simeonis Thessal. scripta, nr. 1. *dialogus ecclesiasticus et de sola vera fide, simul etiam de VII. ecclesiae sacramentis, et de templo, rebusque et hominibus ad illud pertinentibus; tum secundum Fabricii ordinem nr. 2. 3-6. Precationes sacrae sex nr. 7. codicis, et nr. 8. cod. accurata diiudicatio legitimarum et illegitimarum nuptiarum, excerpta ex libro iuridico Theodori Balsamonis; de quibus copiose agit Lambec. V. pag. 451. sqq. Kollar. — ibid. p. 470. in cod. CCLXXXII. excerpta ex Simeonis Thessal. monitis de vita ascetica, s. monastica. Monac. in codd. Bauar. LVIII. et CCLXXXVI. *expositio de diuino templo etc. v. Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. I. p. 34. etc. f. cat. MSS. gr. Bauar. pag. 43. et 44. — in cod. Harlei. MMMMMDCXXX. opera quaedam, quorum tamen tituli non indicantur in catal. MSS. bibl. Harlei. Oxon. in codd. Barocc. LXXV. *de templo etc. CVII. expositio liturgiae; inc. ἡ ἀγάπη θεία.* et plura sim. scripta in cod. CCXCIV. nempe sec. ordinem Fabricii nr. 1. 4. 5. ac 6. et *epistola adhortatoria ad viam salutis etc.* — *Explanatio liturgiae s. missae* est quoque *Vindobon.* in cod. caes. XIII. nr. 6. et incipit: προσήγετο δῶρα τῷ θεῷ v. Kollar. Supplem. ad Lambec. I. p. 129. sq. qui obseruat, opus in hoc cod. esse multo copiosius, quam illud, quod vulgavit Goar in Euchologio suo pag. 212. et luce publica dignum. — *Taurin.* in cod. LXV. in quo etiam est Sim. Thessal. *dialogus contra haereses etc. v. cat. codd. gr. Taurin. pag. 161. sq.* — *Paris.* in bibl. publ. codd. MCCLXVII. et MCCLXXXI. *expositio liturgiae*, et in duobus posterioribus sunt quoque *responsiones ad interrogata Gabrielis etc. ibid. in cod. MCCLXXXII. exstant varia Sym. Thessal. opera*, quae omnia lucem vidisse lassii a. 1683. dicuntur, in cat. MSS. bibl. reg. II. p. 274. — *Sec. Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 478. bibl. Venet. in bibl. Grimana et pag. 623. *B.* in cod. Scorial. *de mysteriorum ecclesiae: — pag. 504. A.* in bibl. Ambros. Mediol. *de sacramentis ecclesiae; de templo dei etc. de oratione; responsiones ad interrogata sacerdotis cuiusd. de rebus theologicis. Harl.**

Ἐκκλησιαστικὸς διάλογος κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων καὶ περὶ τῆς μόνης πίστεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ἱερῶν τελετῶν τε καὶ μυστηρίων πάντων τῆς Ἐκκλησίας, ὃν αὐτὸς ἴδιον κεκτημένος, ἀλλ' ἐκ τῶν ἁγίων γραφῶν καὶ τῶν πατέρων ἱερανοθεὶς αὐτῷ καὶ συντεθεὶς κατὰ δύναμιν, ἀπολογία διδὼς ἐκάστῳ τῶν κατὰ καιρὸς ἡρωτηκότων. *Dialogus aduersus omnes haereses*, in quo inter alia laudat clarum sua aetate Callistum Xanthopolum, qui a. 1395. fuit patriarcha CPolitanus, et latinos haereticis adscribit. Varia ex illo dialogo producit passim Allatius in suis scriptis, vt libro de Simeonibus p. 185. [P] de aetate ordinum pag. 42. seq. de libris ecclesiasticis p. 7. de purgatorio p. 100. 110. etc. Exstat MSStus in bibl. caesarea, Vaticana aliisque. *Fabr.* Add. modo memoratis codd. inter MSSt. codd. *Paris.* bibl. publ. a Senino ex oriente adlatos, cod. XVII. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. p. 1031. *C.* et *Mart. Crusium* in Turcograccia, supra, in vol. VIII. pag. 96. sub fin. *Harl.*

De septem ecclesiae Sacramentis, quem librum Fridericus Metius latinitate donauit, teste Posseuino, sed non edita est eius interpretatio: dialogum *de poenitentia* graece et latine vulgavit Ioannes Morinus in opere de sacramento poenitentiae Paris. 1651. fol. et recuso Bruxell. 1685. et Venet. 1702. fol. p. 471-476. nec non *περὶ τῶν χειροτονιῶν* libellum *de ordina-*

zione in opere de sacris ordinationis ritibus Paris. 1655. fol. Bruxell. 1686. fol. Vtraque ex Morini versione leguntur etiam in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. tom. XXII. pag. 792. et 793. [Quosdam codd. iam paullo ante laudaui. Add. in cod. bibl. *Escorial. de ecclesiae sacramentis* capita XIV. teste *Plüero* in *Itinerar.* per Hispan. pag. 190. — *Vindobon.* in cod. caesar. XIII. nr. 4. sunt quoque capita XIV. conf. *Kollar.* in *Supplem.* ad *Lambec.* qui pluribus, vel ex disertis nostri cod. verbis in fine contra *Fabric.* nostrum docet, illud syntagma nihil aliud esse, nisi partem magnam operis *Sim. Thessal.* ante memorati, i. dialogi eccles. contra haereses: quod etiam colligi potest ex ordine capitum in ed. *Dosithei*, supra posito. Ex eo etiam cognoscimus, quae, ab *Allatio* memorata, et a *Fabricio* pro ineditis habita, in illa editione lucem viderint. *Harl.*] — Laudant *Simeonis* de sacramentis *Hieremias* patriarcha CPOL. in responsionibus ad theologos *Wirttembergenses*, *Franciscus* *Turrianus* ad *Constitut.* apostol. *Petrus* *Arcudius* in *Concordia* pag. 6. 7. 19. et passim, *Gabrielem* quoque *Seuerum* *Philadelphensem* plura ab eo mutuatum notans pag. 10. Similiter *Allatius* in pluribus scriptorum suorum locis, vt de consensu pag. 1139. seq. 1256. 1259. 1276. etc de aetate ordinum pag. 42. seq. 136. seq.

Cetera huius *Simeonis* adhuc quod sciam inedita, ab eodem *Allatio* memorantur p. 193. seq. libro de *Simeonibus*.

2. Ἀποκρίσεις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆ ἱερωτάτης Μητροπολίτης πενταπόλεως κῦρ Γαβριήλ. *Responsiones ad interrogata sanctissimi metropolitae Pentapolitani Gabrielis.* P. Ἐδὲ μὲν τὰς τοιαύτας τῶν ἐρωτήσεων ὑψηλότερας, καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς. *Responsiones* sunt numero LXXXV. ^{gg)} Legebantur in Palatina, et nunc in Vaticana, [et *Mosquensi*, cod. CCCLXXXIX. v. *Matthaei* notit. etc. p. 248. *Harl.*] Continent multa theologica, moralia et ecclesiastica; et essent maxime utiles, si ederentur.

3. Eiusdem: Περὶ ἱερωσύνης πρὸς τινὰ τῶν εὐλαβῶν Μοναχῶν ἱερεὺς διακονίας ἡζιωμένων, ἔτι καὶ τῆ ἀρχιερέως εἰς τὸν τῆ Πρεσβυτέρου τελέντος τότε βαθμόν. *De sacerdotio ad quemdam pium monachum sacro ministerio insignitum, adhuc praesule in presbyterii ordine existente.* P. Ἐν Χριστῷ μοι ἀγαπητὴ καὶ γνησιώτατε ἀδελφὲ τὴν ὀφειλὴν τῆς ἀγάπης. *Fabr.* MS. in cod. *Barocc.* CCXCIV. nr. 13. In bibl. *Bodlei.* inter aduersaria *Ger. Langbaeni*, ex *Sym. Thessal.* responsis de fine saeculi, et ex eiusd. quaestionibus de typicis *Sabae* et *Damasceni*. v. cat. MSS. Angl. etc. I. p. 268. *Harl.*

4. Τῆ αὐτῆς Ἑρμηνεία συνοπτικὴ ^{hh)} κατὰ δύναμιν εἰς τὸ τῆς ὁρθοδόξου καὶ αἰμωμῆτος ἡμῶν πίστεως τῶν Χριστιανῶν θείον καὶ ἱερὸν Σύμβολον. *Expositio compendiosa, uti potuit,*

gg) Nonnulla ex his profert *Allatius* lib. de purgatorio pag. 31. 140. 214. et contra *Hottinger.* pag. 8. Exstant etiam MSS. in bibl. *Bodleiana*, codice *Barocc.* LXXXI. e quibus locus adducitur ab *Humfredo* *Hody* in libro anglice edito: *the case of sees vacant*, pag. 86. *Fabr.* Item in cod. *Barocc.* LXXXV. — *Vindobon.* in cod.

XIII. nr. 5. sunt tantum responsa decem. v. *Kollar.* *supplem.* pag. 128. sq. integra sunt in cod. CLXX. nr. 2. v. *Lambec.* V. supra vbi iam aliorum codd. mentio facta est, memoratum. *Harl.*

hh) V. supra, not. aa ad vol. VIII. pag. 78. *Harl.*

potuit, in orthodoxas et inculpatas nostras fidei [P] Christianorum sacro sanctum Symbolum. P. Περὶ τῆς ἱερωτάτης Συμβόλης τῆς ἀληθῆς καὶ μόνης τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως. [Conf. supra, not. ad vol. VIII. p. 78. *Mosquae* in cod. synod. LXXI. 8. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 61. et p. 321. in cod. XXXIX. in quo etiam sunt sequens opus, et de articulis fidei. *Harl.*

5. Τῇ αὐτῇ Ἐκθεσις ἀναγκαιοτάτη περὶ τῶν τῆς ἱερᾶς Συμβόλης ῥήσεων, ὅθεν συναλέγησαν, καὶ κατὰ τίνων αὐτὰς συγκείμεναι εἰσί. *Expositio perquam necessaria sententiarum sacri Symboli, unde collectae sunt, et adversus quos dictatae.* P. Καλὸν ἐκθέσθαι, καὶ ὅθεν τὸ ἱερωτάτον παρὰ τῶν Θείων Πατέρων συνετέθη Σύμβολον. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCLXXIX. 8. v. *Matthaei* l. c. p. 180. *Harl.*

6. Περιεκτικά, ὡς δυνατόν, τῆς μόνης τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως κεφάλαια δώδεκα, ἃ περὶ τινὲς ἄρθρα καλῶσι τῆς πίστεως, σαφέστερον συντεθέντα παρὰ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Θεσσαλονίκης Συμεῶν, καὶ ὅτι ταῦτα περιέχει τὸ Θεῖον Σύμβολον, καὶ περὶ τῶν περιεκτικῶν ἀρετῶν. *Continetia, ut fieri potuit, solani Christianorum fidem capita duodecim, quae nonnulli articulos fidei nuncupant; clarius elucidata ab archiepiscopo Thessalonicensi Symeone; eaque comprehendere sacrum Symbolum, et de comprehensivis virtutibus.* P. Ἡ ἀληθὴς καὶ μόνη τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστις ὑπὲρ ἑνὸς ἔσα καὶ λόγος. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCLXXIX. 8. v. *Matthaei* l. c. p. 180. *Harl.*

7. Τῇ αὐτῇ περὶ ὧν καινοτομίαι Λατῖνοι *). *De iis, circa quae latini innouant.* P. Πρῶτον μὲν τὸ περὶ τὴν πίσιν ἀπασφαλῆναι, καὶ προσθήκην θείαν τῷ ἱερωτάτῳ Συμβόλῳ.

8. Eiusdem plura referuntur ad leges et canones pertinentia a Manuele Malaxo in Nomocanone.

9. Canones etiam et hymnos in sanctos composuisse, ex Eugenio *) colligo: Καὶ ὡδαῖς ἱεραῖς τῆς τῶν Ἁγίων χορᾶς, καὶ οἰκοθὲν κατατέψαντος, ὧν τὸν βίον ἐζήλωσε, καὶ δῆλυνσε. *Et sacris cantibus Sanctorum chorus, et ex propriis exornavit, quorum vitam aemulatus confecit.* Horum tamen ipse nihil vidi. *Hactenus Allatius. Fabr. V. cod. Vindob. citat. nr. 7. et 8. Harl.*

[Conf. supra in h. vol. de Melodis Graecor. voc. *Simeon. Thessalon.* — In cat. codd. gr. *Nanian.* p. 151. nr. 7. cod. LXXIV. citantur *Simeonis Thessalon.* oratio, quae tamen auctorem habet *Simeonem Mamant.* et supra numeratur nr. XXV. et p. 152. opus eiusd. *Sim. Mam.* — *Sim. Thessal.* oratio in *adsumptionem Mariae, Paris.* in bibl. publ. cod. CMLXXX. VII. nr. 7. *Harl.*]

10. *Simeonis Thessalonicensis Chronicon* MS. in Philippico imp. laudat *Cangius* in *Glossario graeco* p. 1606. nisi calami errore *Thessalonicensem* posuit, atque intellexit *Chronicon*

T t 3

Simeonis

ii) Vide *Allatium* lib. de purgatorio pag. 33. 264.

*) Vbi supra, p. 326. ed. vet.

Simeonis Logothetae, quod frequentissime citat alibi, vt in diss. de hebdomo pag. 128. 129. 153. 154. et notis ad Zonaram p. 28. 55. 70. et 79. et in appendice ad glossar. p. 4. 5. 6. 7. 22. 23. 36. 45. 56. 57. 58. 59. 72. 74. 75. 83. 84. 86. 90. 92. 100. 101. 103. 106. 110. 113. 114. 115. etc. De hoc dixi vol. VI. p. 352. et 158. [f. vol. VII. p. 471. sq. et p. 683. sq. ed. nou.] vbi etiam de Historia chronica adhuc itidem inedita Simeonis Sethi, lingua graecorum vulgari, ab origine mundi ad imperium vsque Constantiai Ducae, de qua paullo ante de *Simeone Setho* nr. 7.

[P] SIMON Cretensis, qui se maluit dicere CPolitanum, ord. praedicatorum hieromonachus, non diuersus, iudice Allatio^{kk)}, a Simone Tacumaeo^{ll)}, episcopo primum Gyracii et mox Thebarum archiepiscopo, clarus temporibus Ioannis Cantacuzeni, qui imperium tenuit ab. a. 1347. ad 1355. Scripsit *epistolam ad Ioannem Nomophylacem* de conciliis, quae processionem Spiritus S. a Filio definiuerunt, cuius partes longas graece et latine exhibet Allatius libro de synodo Photiana pag. 453-465. et in libro contra Hottingerum pag. 334-382. Incipit: Ἡ δὴ λωσις τῶν λόγων σε φωτιεῖ. Alterum scriptum eiusdem argumenti ad *Manuelem Olobolum*, rhetorem, qui postea monachum induens Maximus dictus est. Incipit: Τὸ Πνεῦμα ἅγιον Φιλανθρωπότατον, ὃν διὰ τῆ σοφῆ Σολομώντος. Tertium, ad *Sophroniam* de eodem argumento, incipit: Μένημαι ὡς ὅτε ἡ μεγάλη ἀγιοσύνη σε ἀπέσταλτο παρὰ τῆ τριμεγίστη. Adponit etiam Allatius^{mm)} iambos eius graecos quatuordecim ad Ioannem Cantacuzenum, quum imperio se abdicans Ioasaphi nomen inter monachos suscepisset a. 1355. sic inscriptos, Ἀρχιεπισκόπος Θηβῶν. [Sunt *Venet.* in cod. bibl. Marc. CLI. v. catal. codd. gr. Marc. p. 83. et supra, vol. VII. p. 788. *Harl.*] Denique, nisi alius is fuit, de Simone Iatumaeco haec habet *Sixtus Senensis* lib. IV. bibl. sanctae pag. 378. *Simon Iatumaecus, episcopus primum Gyracii et mox Thebarum archiepiscopus, patria CPolitanus, graece, latine et hebraice doctus et in diuinis scripturis continua lectione exercitatus, totius noui instrumenti seriem ex emaculatissimis Graecorum codicibus suprema diligentia in unum redegit, subinde uero et in hebraicum et in latinum vertit sermonem, verbum de verbo fidelissime interpretans. Demum has tres editiones in tribus per singulas paginas columnis tanta industria disposuit, ut linea lineae, et dictio dictioni sibi e regione oppositae tam sensu quam verbo aptissime responderet. Claruit anno domini 1400.*

XIV. PETRVS, diaconus CPol. et chartophylax circa a. 1092. cuius responsa canonica ad interrogationes praepositas leguntur graece cum Io. Leunclauui versione in libro VI. iuris graeco-romani pag. 395-397. [In cod. *Mosquensi* secund. indic. *Matthaei* ad suam notit. codd. gr. Mosq. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCCLV. nr. 17. *Interrogata et responsa Petri chartophyl. de iure canonico.* Ibid. exstant alius *Petri diaconi et philosophi* lib. de cyclo et indictione, in cod. CMXXIX. nr. 7. et de sole, luna ac sideribus, in cod. MMMLXXXV. — Secund. *Montfau.* in bibl. *Coislin.* p. 564. in cod. CCCLXIV. *Petri charto-*

kk) Allatius lib. II. de consensu cap. 15. n. 11. et de Simeon. pag. 202.

sancta, et Possuuntum in Apparatu sac. Apud Casum ad a. 1276. Iacumaeus.

ll) Iatumaecus apud Sixtum Senensem in bibl.

mm) Allatius de Simeon. pag. 202.

chartophyl. solutiones quarundam quaestionum, a monacho oblatarum: et pag. 104. 292. bis et 296. in codd. dicitur Petrus *diaconus* atque *chartophylax* interfuisse cuidam synodo Cpolit. — *Vindobon.* in cod. caes. LIII. nr. 21. *solutiones diuersarum quaestionum canonicar.* v. *Lambec.* VIII. p. 1010. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. Thomae Roe, cod. XVIII. f. nr. 264. cat. MSS. Angliae etc. Petri *chartophyl. quaestio* et *Chartophylacis* cuiusdam, (an Petri?) *responsa ad quaestio* Theodosii monachi. — *ibid.* nr. 1432. in cod. *Guil. Laudi, Petri diaconi expositio canonis. Harl.*] Alius *Petrus Antiochenus* circa a. 1050. ad quem scripsit Mich. Cerularius, vt notauimus supra p. 196. [vbi plura adscripsi.] Petri ad Cerularium epistolam MS. memorat *Lambecius* III. pag. 160. [p. 397. ed. Koll.] dedit graece et latine *Cotelerius* tom. II. monument. p. 145-162. partem ediderat *Allatius* de purgatorio pag. 695. [P] et de Consensu p. 786. et p. 1113. a verbis p. 149. edit. *Coteler.* ὅσα δὲ σοι καὶ ἀπαριθμηται, ad extremum pag. 160. Dominici Gradenfis archiep. epistolam ad hunc Petrum cum Petri responsoria. exhibet idem *Cotelerius* pag. 108. et 112-135. Incipit haec: πολλὰς ἡμῶν εὐφροσύνης. Professionem fidei hic misit ad Leonem IX. a. 1053. ⁿⁿ⁾ Alius iunior *Petrus*, Mediolanensium episcopus, cuius λόγος ad Alexium Comnenum, probans Spiritum S. ex patre Filioque procedere, exstat graece cum versione Federici Metii, Therimularum episcopi in *Allatii* Graecia orthodoxa tom. I. p. 379-389. [*Mosquae* in cod. bibl. synod. CCCLV. nr. 3. διὰ λέξεως τῆς - φουερῆς, τῆς μονάχης, καὶ ἰωάννης cum *Petro Mediolan.* de processione Spiritus S. coram Alexio Comneno et synodo. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 235. *Romae* in bibl. Vaticana

ⁿⁿ⁾ Praeter codd. quos supra pag. 196. memorauimus, sunt quoque in cod. *Laurent.* XL. *ibid.* laudato, nr. 23. Petri Antiocheni ep. ad archiepisc. Tranensem in Apulia, aut Aquileiae s. Venet. quae gr. et lat. edita est a *Cotelerio* in Monumentis etc. tom. II. pag. 112. sqq. vbi inscribitur ad *Dominicum Gradensem.* — nr. 24. eiusd. ad patriarcham Alexandrinum: nr. 25. eiusd. ep. ad patriarcham Hierosolymitanum: nr. 26. et 27. duae epistolae ad papam Romae, et nr. 28. huius ep. ad Petrum Antioch. Mutuae epistolae Leonis pontif. IX. et Petri Antioch. laudantur a Baronio ad a. MLIII. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. tom. II. pag. 413. sq. — *Venetis* in codd. Nanianis XCVI. nr. 5. CCXXVIII. nr. 36. et CLIV. nr. 40. epist. ad patriarch. Gradensem s. Aquileiensem. v. cat. codd. gr. Nan. p. 189. 422. et 350. — *Ibid.* in cod. bibl. *Marci* XLIX. epistolae II. ad Leonem papam. v. cat. codd. gr. Marc. p. 31. et cl. *Morell.* bibl. MSt. gr. et lat. pag. 60. — *Sec. Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 197. B. nr. 39. Petri Antioch. canones, et Montf. ib. p. 197. C. primum canonem publicauit, *Romae* in bibl. patrum Basilii: — pag. 503. D. epist. ad Graden. episc. et alia synodica, *Mediolani* in bibl. Ambros. — pag. 647. E. eadem epistola *Oxon.* in

bibl. Bodlei. — pag. 775. C. et 776. nr. 113. epistola de Azymis ad episc. Venetiar. *Paris.* in cod. cardin. Radulphi, in bibl. publ. — p. 707. E. eadem in bibl. *Sfortiana.* — Eadem epist. est *Paris.* in bibl. publ. in tredecim codd. — epistola ad *Mich. Cerular.* aduersus latinos, *ibid.* in cod. MMDCCCXXX. et *homilia, quum Argyrus Italus ad confutanda Graecorum placita venit,* in cod. CMXXXVIII. nr. 3. et MCCLXVIII. nr. 5. epistola, vbi de Argyro, qui Graecorum opiniones confutaturus in orientem venerat, ac nr. 3. et 4. *Dominici Gradenfis* ep. ad Petrum Antioch. atque huius responsum ad illum. — Rescriptum ad archiep. Gradensem, et de Azymis in cod. *Escorial.* teste *Plüero* in Itiner. per Hispan. p. 186. — *Mosquae* in cod. CCCLIII. nr. 12. 13. orat. de Argyro, et epist. ad archiep. Gradensem — ad Cerularium etc. in codd. XXXIV. CCCLV. tum X. XIV. XLVI. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 230. et 48. ac p. 256. nr. 26. et 27. pag. 305. sq. p. 311. p. 325. — *Conf. Du Pin* hist. eccles. vol. IX. p. 80. sq. *Cane* hist. literar. SS. eccl. II. p. 132. ad a. 1040. *Cas. Oudin.* comment. de S. S. eccl. II. col. 605. sq. ad a. 1040. *Harl.*

Vaticana Praefationes Ambrosianae *Petri*, archiepiscopi *Mediolani*, qui postea Alexander V. papa fuit. — In bibl. *Bodlei.* Io. Phurni disceptatio cum *Petro Mediolan.* episcopo. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 158. B. et 642. E. etc. *Harl.*] — Alii *Petri*, qui graece scripserunt praeter apostolum, fuere: *Petrus* episcopus *Alexandrinus*, martyr a. 311. et alter a. 380. defunctus et tertius S. Basilii et Gregor. Nysseni frater, episcopus *Sebastenus*, de quibus dixi volum. VIII. p. 411. seq. [vol. IX. p. 316. sqq. nou. ed.] *Petrus Arginorum* episcopus, cuius oratio in SS. Anargyros Cosmam et Damianum Allatio inspecta incipit: *ἀνέγες μὲν αἰσθητοὶ τοῦ σεπείματι.* [v. supra, vol. X. p. 214.] *Petrus Mansur Damascenus*, monachus, qui circa a. 1158. vixit, variorum asceticorum scriptor, quae in bibliothecis adhuc inedita delitescunt. Vide *Lambecium* IV. p. 200. °) *Cauci* diss. de dubiae aetatis scriptoribus, et *Michaelen le Quien* ad Ioannem Damascenum tom. I. p. 653. Fuit et *Petrus illustis*, ad quem scripsit S. Maximus, et cuius apud Photium mentio cod. CLXXXIV. °°) et *Petrus Moggius*, Alexandrinus episc. fauens haeresi Eutychis et defunctus a. 490. *Petrus Fullo* episcopus Antiochenus, infamis additione ad trisagium a. 485. °°) de quibus *Tillemontius*

oo) Siue p. 441. ed. Kollar. in cod. CLXXXVII. nr. 2. — In cod. caesar. CCLIII. nr. 20. ex *Petri Damasceni* libro ascetico excerpta varia. v. *Lambec.* V. p. 344. — *Venet.* in cod. *Naniano* CCXXIX. nr. 1. opusc. de virtutibus et vitiis. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 423. fin. — Alios bene multos codd. iam excitavi supra ad vol. IX. pag. 718. not. °°. vbi Fabr. in contextu p. 717. sq. de *Petro Mansur* egit et *Le Quien* locum adposuit. Conf. *Cauci* diss. I. subiunctam eius hist. litt. SS. eccl. ed. Basil. tom. II. p. 15. vbi quoque de *Petro*, *Arginorum* episcopo, agitur. *Harl.*

pp) Ex Maximi epist. fragmentum *Vindob.* in cod. LXVIII. adnotante *Kollar.* in not. A. ad *Lambec.* VII. pag. 241. sq. additque, idem legi apud *Combesium* tom. II. p. 293. et 306. lin. 17. — In cod. *Coisl.* CCXCIII. Maximi epist. ad *Petrum Illustrium*, contra dogmata *Seueri*. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* pag. 411. — De *Petro Mongo*, patriarcha *Alex.* Monophysita, v. *Schroeckh.* hist. eccl. christian. tom. XVIII. pag. 510. sq. et 516. *Harl.*

qq) *Vindobon.* in cod. LVIII. nr. 3. Actis concilii CPolit. sub *Menna* patriarcha a. C. 536. celebrati praemittuntur nouem epistolae diuersorum auctorum ad *Petrum Fullonem*, (de quibus plura vide in Syntagmate canonum cum Io. Zonarae commentariis, ed. gr. lat. Paris. pag. 529-556. et in edit. concilior. Paris. Labbean. tom.

IV. col. 1057. sq. et 1097. sqq.) et ib. nr. 4. *Felici* III. papae epistola, ad Zenonem contra *Petrum Fullonem*, quo ipsi nuntiat, illum fuisse depositum, quod *Trisagio* addidisset haec verba: qui crucifixus es pro nobis. Plura, praefertim de *Trisagio*, disputat, et praeter alios, *Matthaeum Raderum* in Aula sancta imperatoris *Theodosii iunioris*, Augustae Vindel. 1608. 8. cap. 14. pag. 135. sqq. laudat *Lambec.* VIII. pag. 1036. sqq. — In eodem cod. nr. 5. sunt ipsa acta eiusdem concilii, nec non acta concilii *Hierosolymitani* sub *Petra*, patriarcha *Hierosolymitano*, contra haereticos *Acephalos* a. C. 536. quae exstant gr. et lat. in edit. conciliorum Paris. Labb. tom. V. p. 269. sqq. notante *Lambec.* ibid. p. 1040. sq. — *Mosquae* in cod. bibl. typographi synodalis X. de *Petro Fullone*, qui etiam *Lycopetrus* dictus est, patriarcha *Antiocheno*, et eius discipulo *Sergio*. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. pag. 308. nr. 64. et 65. — Ille *Petrus* damnatur in *Definitionibus fidei orthodoxae*, editis ex cod. *Coisl.* CCV. a *Montfauc.* in bibl. *Coisl.* pag. 265. sq. — Notabilem et singularem locum, in Adpendice Panopliae dogmaticae *Euthymii Zigabeni*. ex cod. caesar. LXXVII. nr. 82. in primo *Ἀντὶμαρτυρικῇ* de illo *Petro*, haereseos *Massalianorum*, *Phundaiatorum* f. *Phundaitorum* et *Bogomilorum* auctore, qui se Christum adpellasset, et se post mortem resurrecturum esse pronuntiasset etc. ideoque condemnato, excerptit *Lambec.* III. pag. 426. et *Kollar.* in not. A. pag.

montius tom. XVI. memor. *Petrus CPol.* episcopus, monothelita, ab a. 655. ad 666. *Petrus* item *Nicomediensis*, de quibus supra p. 198. ed. vet. etc. *Fabr.* Siue in indice scriptorum in concilio Lateranensi et sexto CPol. vbi sex *Petri* occurrunt. — *Vindobon.* in cod. XLV. nr. 46. est anonymi recensio compendiaria conciliorum etc. quam edidit *Lambec.* VIII. pag. 934. sq. in qua nominatur synodus CPol. sub *Petro*, (patriarcha CP. *Menotheleta* ab a. 652-656.) τῇ ἀληθῶς Ἰακωβίτῃ, μᾶλλον δὲ Θεομιήτῃ κατὰ τῶν ἁγίων πατέρων. add. ibid. p. 1040. — Hisce paucorum Petrorum memoriam adhuc adiungam. *Petrus Hispanus*; qui quidem adnumerandus est scriptoribus latinis; hic vero memorandus est, quia eius *Dialectica* graece versa est a *Georgio Scholario*. Ex *Dialectica* magistri Petri Hispani, gr. *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XXXIII. i. plut. 71. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. III. p. 20. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. CCCXI. ex eiusdem *Dialectica*, interprete Scholario, et eiusdem περὶ τῶν τοπικῶν προβλημάτων. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. pag. 205. nr. 40. et 41. — item *Vindobon.* in cod. XXXIX. v. *Lambec.* VIII. p. 818. qui in not. 3. „claruit, ait, circa a. C. 1270. patria Vlyssiponenfis, ac professione medicus, summulisque logicalibus, ab ipso compositis, clarissimus, atque tandem, ex cardinale episcopo Tusculano, summus pontifex sub nomine *Ioannis XXI.* seu potius XIX. a d. 13. Sept. 1276. vsque ad d. 20. Maii a. 1277. quo obiit.“ — Secundum *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 23. C. nr. 402. et p. 120. A. nr. 5375. *Romae* in bibl. Vatic. Petri Hispani *Thesaurus pauperum*. — eiusd. in Logice Aristotelis et alia scripta, in variis bibliothecis obuia, excitantur a *Montfaucon.* in bibl. citata. v. indic. sub voc. *Petri Hispani*. — Huius Summulae logicae, cum Verforii expositione prodierunt Colon. 1487. 4. Venetiis 1539. 4. et multo saepius tum illae, tuam alia eius scripta: v. *Panzeri* Ann. typogr. vol. V. pag. 246. sq. ac vol. X. p. 406. sq. in indicibus. Medica eius et philosophica scripta tum edita tum MSS. recenset *Lud. Iacob.* biblioth. pontific. libr. I. p. 537. Plura de eo eiusque scriptis horumque edit. prodiderunt *N. Antonius* in bibl. Hispan. vet. tom. II. p. 50. *I. Brucker.* in histor. crit. philosoph. tom. III. pag. 815. *G. Caue* in hist. litter. S. S. eccles. tom. II. p. 322. sq. ad a. 1276. *Io. Tob. Koehler* in: vollständige Nachricht vom Pabst Iohann XXI. welcher vnter dem Namen *Petrus Hispanus* berühmt ist. Gotting. 1760. 4. qui etiam *Summulas logicales* nostro vindicat, docetque, iuniorem quemdam Petrum Hispanum in illo opere quaedam mutasse: *Hamberger* in zuverläss. Nachricht. etc. part. IV. p. 440. sqq. *Saxius* in Onom. litt. part. II. p. 318. sq. ad a. 1276. — Add. *Fabr.* infra in vol. XIII. in elencho Medic. vett. vbi p. 361. sqq. plures *Petri medici* enumerantur. — *Petri Syncelli Michaelis patriarchae Hierosolymitani de diuersitate nominis*: λό-

γος,

429. addit, illam adpendicem gr. et lat. cum adnotat. euulgatam esse a *Iac. Tollio* in Insignibus itinerarii Italici etc. Traiecti ad Rhen. 1696. 4. p. 106. Add. *Lambec.* V. p. 284. nr. 1. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. VI. nr. 7. plut. 86. breuiter indicatur a *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. III. p. 295. copiosius autem a *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecar. MSSt. p. 406. *E. Petri, pa-*

triarchae Hierosolym. demonstratio, quod haeretici insipientes omnes octo dicant hebdomadas SS. ieiuniorum, s. variorum haeticorum auctoritates circa hoc argumentum. — In bibl. *Bodlei.* inter collectanea Rich. Iamesii, in cat. MSSt. Angliae etc. I. p. 259. nr. 19. ex tribus libris de imagine mundi, editis a *Petro patriarcha Hierosolymitano.* Harl.

yes, aliisque, *Monac.* in cod. Bauar. CI. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 6. p. 41. sq. Sub nomine *Michaelis Syncelli* opusc. *de constructione orationis* exstat Venet. in bibl. Marc. cod. CCCCLXII. v. cl. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 311. — *Petrus Patricius*, qui Leoni sapienti, (a. C. 889. sqq.) imperanti codicem Theodoreti Cyrensis curat, graec. adfectionum obtulit atque dicauit epigrammate ibid. praefixo, quod integrum ex cod. *Vindobon.* CLXXI. publicauit *Lambec.* in commentar. vol. IV. p. 399. sqq. ed. Kollar. — De *Petro* quodam diuite et avaro *Publicano*, qui a summa inhumanitate et truculentia ad summam erga pauperes misericordiam et sanctitatem vitae diuinitus conuersus est, narratio *S. Ioannis*, cognominis *miser cordis*, archiepiscopi Alex. desumpta ex vita dicti Ioannis, a Leontio, Neapoleos Cypri episcopo conscripta, in cod. *Vindobon.* CXLIV. nr. 46. et cod. XV. nr. 29. v. *Lambec.* IV. pag. 243. ibique Kollar. qui in nota *B.* alios codd. caesar. nominat, et vol. VII. p. 492. — Ibid. p. 251. nr. 16. cod. XIV. martyrium et vita *Petri* et nouem aliorum, sub Leone Isaurio, imperatore. — Add. supra vol. X. pag. 311. sq. vbi plurium aliorum SS. *Petrorum* vitae a Fabricio et a me memorantur. — In *Lambecii* comment. etc. vol. VIII. pag. 888. sqq. de cod. XLIV. nominantur aliquot *Petri*, qui a. C. 459. subscripserunt concilio CPolitano sub Gennadio patriarcha, n. Petrus, episcopus Ἡφαισς, alius, episcopus metropolis Γαγγαῶν, alius, episcopus metropolis Nicaeae; alius, episcopus Θύσθεως. — Sed tempore et lectorum patientia ne abutar, vereor, vel simplici commemoratione omnium *Petrorum* antiquiorum, qui numero fere sunt infiniti, et quorum multorum notitiam suppeditabunt indices ad *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. et ad alios catalogos MSS. in variis bibliothecis obuiorum. *Harl.*

XV. LVCAS CHRYSOBERGES patriarcha CPol. ab a. 1155. ad 1169. (r) a quo in *Leunclauii* iure graeco rom. libr. III. p. 217. sqq. habemus decreta synodalia XIII.

1). *Ne fiant nuptiae septimi gradus.* Libri III. iuris graeco rom. p. 217. *Fabr. Florent.* in cod. Laurent. II. nr. 82. plut. 5. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 9. *Harl.*

2). *De*

rr) Conf. de eo *Cauei* hi. litter. S. S. eccl. II. p. 231. ed. Basil. ad a. 1155. qui obseruat, *Lucam* secundum *Baron.* (annal. eccl. tom. XII. ad a. 1148. vbi de eius electione agitur,) fuisse ab a. 1148. ex monacho factum patriarcham CPolit. additque, eum a. 1166. synodum celebrasse CPolitan. et a. sequenti obiisse: (v. *Baron.* l. c. ad a. 1166.) et *Oudin.* in comm. de S. S. eccl. II. ad a. 1140. col. 1179. sq. Vterque memorat quosdam codd. caesar. ap. *Lambec.* Exstant vero in bibl. *Vindobon.* cod. CCXCII. nr. 7. Io. Chrysof. *Lucae Chrysobergae*, et anonymi cuiusdam *carmina quaedam iambica.* *Lucae* carmen incipit *Φαίνα τὰ ἡγνά.* v. *Lambec.* V. commentar. p. 524. sq. Kollar. — ibid. pag. 470. nr. 2. cod. CCLXXXII. in excerptis ex variorum scriptis, in his ex *Lucae Institutionibus asceticis* f. *monasti-*

cis: inc. τὸ νυχθήμερον ποιῶ εὐχὰς διαχίλις. — Ibid. vol. VI. part. I. pag. 68. de cod. VI. adnotante Kollar. nr. 5. not. excerptum *Lucae* ad disciplinam eccles. pertinens; incip. ὡς τοῖς ἀρχιερεῦσιν μὲν ἐφ᾽ ὧν αὐξάν. — Ibid. in vol. VIII. pag. 965. nr. 14. cod. XLVIII. in quo est *Lucas poema* versibus politicis de diaeta moderata ratione dierum festorum et ieiuniorum totius anni, compositum rogatu cuiusd. foeminae, priusquam fieret patriarcha: inc. Δεῦρο ψυχὴ βασιλίσσα, ψυχὴ φιλοσοφῶσα. — *Mosquae* in cod. LVI. bibl. typogr. synod. συνοδικὸν σημεῖον ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς νεκρᾶς μηνὶ ἀπριλίῳ καὶ ἡμέρᾳ β. ἰνδίκτ. id. προκαθήμενος Λουκά· incip. ὡς καθυκρὸς καὶ ἀμώμης. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. pag. 332. nr. 18. *Harl.*

- 2) *De clericis, qui se immiscet saecularibus negotiis.* p. 220.
- 3) *De praefectis in extraneo monasterio tonsis.* p. 222.
- 4) *De indecoris et scenicis ritibus, sanctorum notariorum festo abrogandis.* pag. 223.
- 5) *De depositione Ioannis, Amathuntis episcopi, irrita, quod inaudita Cypriorum ecclesiae synodo facta esset.* p. 223.
- 6) *Ne ecclesiae laedantur transactione episcopi.* p. 223.
- 7) *De iis, qui testificantur contra filium spirituales.* p. 224.
- 8) *De episcopo per vim tonso.* p. 224.
- 9) *De iurjurando irregulari (ἀκανονισμῷ) non seruando.* p. 224.
- [P] 10) *De homicidio voluntario.* p. 224.
- 11) *De aduocatis.* p. 225.
- 12) *De infantibus captiuis baptizandis et infantibus Agarenorum.* p. 226.
- 13) *Ne clerici turpilucres fiant, aut medici.* p. 226.

XVI. NEOPHYTVS presbyter et monachus ἑγκληστος siue inclusus, circa a. C. 1190. cuius sermones triginta MStos in bibl. Colbertina exstare testatur Cotelierius tom. II. Monument. p. 679. quorum quintus est de monacho per daemonem decepto a. 1185. [Hodie in cod. Paris. bibl. publ. MCLXXXIX. et singulae illae homiliae referuntur in catal. MSS. illius bibl. II. pag. 244. Harl.] Occurrunt etiam sermones quidam huius Neophyti morales MSti in bibl. Coislina p. 404. "). Primus et secundus desideratur.

3) De baptismo. Incipit: *πρῶτον περὶ πρώτης θείας φωνῆς καὶ ἐντολῆς.*

4) Sermo apologeticus de latrone. Incipit: *Τὸν τῷ κόσμῳ ἰσοσκελεῖον λόγον.*

Sex homiliae in praecepta saluatoris. 5) Incipit: *Θεὸς τῷ ἀγαθῷ συνεργείᾳ καὶ χάριτι.*

6) Incipit: *Κύριος δώσει ἡμῶς τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει.*

7) Incip. *ζητεῖ λοιπὸν ὁ λόγος ἡμῶν ὁ ἑβδόμος.*

V v 2

8) Incip.

ss) In cod. Coisl. CCLXXXVII. — *Taurin.* in cod. reg. CLXVI. sermo *in natiuitatem I. Chr.* atque narratio prodigiorum quae facta sunt in templo etc. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 253. Memorabo etiam *Neophyti hieromonachi* orat. in S.

Myronem, metropolitam Ephesi. v. supra, vol. X. p. 295. — De alio v. supra, vol. VIII. pag. 94. et ib. p. 93. de alio *Neophyto*, aliis in monasterio Constantis, in monte Atho. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 128. sq.

8) Incip. ἦκε λοιπὸν λόγος ἡμῖν ἀρμεδιάς.

9) Incip. Θεὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ ὑπεραγάθον καὶ παναγάθον.

10) Incip. Ἴδὲ τὸ τέγμα τῶν ἐντολῶν τῷ Κυρίῳ.

11) Homilia paraenetica de obedientia. Incipit: ἰφείλων, ἀδελφοί, συχναίως ὑμῖν προσομιλεῖν. *Fabr.* Praeterea est in cod. *Paris.* CCCXCV. nr. 19. orat. in coena domini dicta, in qua agitur de sacerdotio Christi, de azymo, de coena et de Theodosio Iudaeo. *Harl.*

Neophyti monachi Catenam in canticum canticorum memorat *Io. Garnerius* in auctario Theodoriti p. 185. b. [In nota *h.* ad Caveum l. infra cit. haec adduntur: „*Neophyti catena in Cantica et in ecclesiasten* MS. gr. in bibl. Bauarica; *Prologi et catenae in Cantica canticorum*, gr. Paris. in bibl. collegii S. Iesu, (sed postea vendita;) *Elucidationis brevis in Apocalypsin*, gr. in bibl. Colbertina meminit *Le Long* bibl. sacr. vol. II. pag. 876.“ *Harl.*] Eius lamentationem de calamitatibus Cypri a. 1191. a Richardo Angliae rege *) captae graece cum versione sua edidit *Cotelerius* tom. II. monument. pag. 457-462. Incip. νεφέλη καλύπτει ἡλίον. [MS. *Venetis* in bibl. Marc. cod. DLXXV. in quo etiam est eiusd. *Neophyti de diuinis mysteriis*. v. catal. codd. gr. Marc. p. 304. — In bibl. *Mazar.* cod. LXXXVII. nr. 5. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. pag. 1318. *E. Harl.*] Alius et iunior fuit saeculo decimo tertio *Neophytus*, Cypri episcopus, de quo supra pag. 170. III. Memoratur et *Neophytus ἔγκλειστος ὁ ἀπὸ τῆς μονῆς τῆς Εὐεργέτιδος*, inter patriarchas CPol. a. 1154. et alii quatuor iuniores hoc nomine, quos ordine notatos habes volum. VI. pag. 760. **). Alius etiam ab his *Neophytus Rhodinus*, cuius *synopsin doctrinae christianae* citat *Allatius* de consensu p. 248. 309. *Orationem I. de Sacramentis* pag. 309. vbi Graecum et in Graecia diu [P] versatum adpellat. *Tractatum de septem sacramentis ecclesiae et librum secundum Panopliae* pag. 1259. et 1340. *Fabr.* — Huc reducam, quae *Fabric.* infra p. 541. vet. ed. adiecerat: „*Neophytus Rhodinus* Cyprius de septem ecclesiae sacramentis, graece editus, Romae 1628. eiusdem *Panoplia*, 1630. *Ἐξηγήσις εἰς τὴν ὁδὴν τῆς Θεοτικῆς*, 1636. Eiusdem martyrium S. *Neophyti* it. *Synopsin vernaculam doctrinae christianae* laudat *Nic. Comnenus* pag. 28. 328. — *Neophyti* monachi scholium de numeris Indicis citat *Cangius* ex cod. Colbertino

†) Vide *Allatium* de consensu II. 13. p. 639. et *Cangii* familias Byzantinas in *Isaacio Comneno* pag. 184. *Fabr.* add. *Cavei* hist. lit. SS. eccl. II. p. 251. ed. Basil. ad a. 1190. *Harl.*

uu) Ed. vet. sed in noua ed. vol. VIII. p. 103. illum catalogum patriarcharum CPol. ordine alphabet. compositum omisi. v. ibid. not. ad pag. 101. Hic tamen ex illo catal. locum habeant. “ *Neophytus ἔγκλειστος* a. 1154. dubius. *Neophytus Athen.* 1599. et 1607. 1611. *Neophytus Heracleae*

episc. 1636. *Neophytus Hadrianopoleos* *) 1686. *Neophytus* iunior, *Heracleae* metropol. 1708.“ *Harl.*

*) Duobus codd. *Mosquensibus*, CCCLIV. et CCCLV. ab vno ex possessoribus haec nota fuit adscripta: ὅς ἡρῶν Νεοφύτης Φιλαρῆτα, μητροπολίτη ἀδριανουπόλεως, τῷ ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἡσάρου, observante *Matthaei* in *Notit.* codd. gr. Mosq. p. 232. et 254. *Harl.*

tino 1758. 77) Idem consulendus est de *Neophyto* chemico et de herbis scriptore inedito. — Haecenus Fabric. Sed in catal. codd. MSS. regg. Paris. tom. II. p. 472. in cod. MMCCCLVI. nr. 12. sic indicatur opus: *Neophyti monachi Prodromeni*, de plantis, aliisque rebus ad curandos morbos idoneis: opus ineditum, et ordine alphabetico dispositum, ἀμφοτέρων καὶ λευκῶν θύμων et pag. 476. in cod. MMCCCLXXXVI. nr. 8. *Neophyti monachi* collectanea ad rem medicam pertinentia, ordine alphabetico disposita; coniecta quoque ad marginem scholia. — *Neophyti de dentium morbis* in cod. bibl. Guil. Pellisserii, teste Montfauc. in Bibl. biblioth. MSS. p. 1199. D. et p. 1399. D. memoratur cod. bibl. Taurin. quo contineri dicitur *Neophyti monachi medicinale*, s. *de medicamentis simplicibus*; in indice tamen ad catal. codd. gr. bibl. Taurin. dicitur inesse *Neoph. Prodromeni demonstratio de plantis* euidam codici: sed nec paginae nec numeri codd. signum additur, nec vacat, grande illud volumen ideo perillustrare. — Aliorum praeterea *Neophytorum* praecipue *monachorum* in codd. aut alibi repertorum faciam mentionem. — *Neophyti monachi* diuisiones summariae totius Aristotelis philosophiae, et eiusd. definitiones, partim ex Aristotele, partim ex aliis philosophis collectae, Paris. in bibl. publ. cod. MCMXVIII. nr. 1. et 2. — *Neophyti epitome* in *Porphyrii* quinque voces, et in Aristotelis *Organon* in cod. Vindobon. CXXXVI. 2. v. Lambec. VII. p. 548. — *Neophyti monachi* de 24. litteris Romae in bibl. Vaticana, teste Montfauc. in Bibl. biblioth. MSS. p. 9. A. — De *Neophyto martyre* v. supra, vol. X. pag. 296. et in cod. bibl. Sfortianae est Magni Logothetae CPol. sermo de miraculis S. *martyris Neophyti*. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. pag. 702. A. add. Lambec. VIII. pag. 715. sqq. et pag. 1078. nr. 3. inter epp. *Gregorii Cypri*, patriarchae CPolit. a. 1283–1289. in cod. caesar. LXVII. de Nicolao, monastico nomine dicto *Neophyto*, episcopo Prusae in Bithynia. — In cod. caesareo CCLXVI. nr. 15. inter eos, qui in synodo CPolit. a. C. 1351. m. Aug. condemnationi sectatorum Barlaami Calabri et Gregorii Acindymi subscripserunt, nominatur quoque *Neophytus*, metropolita Βιζύνης. v. Lambec. V. pag. 422. Haec sufficiant, et conf. indicem voc. *Neophyti*. Harl. *Neophyti* hierodiconi Peloponnesii eruditissimum commentarium in Gazae graminat, Introduct. librum quartum, Bucurestii 1768. editum laudat cel. *Wolffius* praef. ad b Reizii lib. de prosodiae gr. accentus inclin. p. XVIII. Beck.

XVII. IOANNES Citrius, siue Citri in Macedonia episcopus, clarus circa a. 1200. Latinis infestus, scripsit de *Consuetudinibus et dogmatibus Latinorum*, ex quo nonnulla producit *Allatius* de consensu pag. 1122. sq. 1167. et contra Hottingerum p. 129. et aliis in locis. *Responsa* eius XVI. ad totidem interrogata *Constantini Cabasilae*, Dyrrhaceni archiepiscopi, exstant cum Io. Leunclauui versione in *Marqu. Freheri* iure graeco-romano lib. V. pag. 323–335. Longe plura autem occurrunt apud Diplouaticium in synopsi iuris graeci. Et *responsiones centum ad Cabasilam* citat *Nic. Comnenus* in praenotionibus mystagogicis pag. 188. 205. 219. 220. easque apud Graecos vim legis habere testatur p. 212. *Responsa ad Heronem diaconum* citat p. 411. Miratus tamen sum, quod idem pag. 225. hunc Ioannem Citrium rudem iurisprudentiae hominem non dubitat vocare, idque ait liquere ex eius responsionibus, quem ipse pag. 143. ad eas ipsas responsiones prouocans dixerat Graecorum iuris consultissimum. *Fabr.* Quaedam de eo tradit *Caveus* in hist. lit. S. S. eccl. II. pag. 279. ad a. 1203. quo anno

V v 3

eum

v) Sec. catal. MSS. regg. Paris. est cod. MMCCCL. nr. 6. ubi sic citatur: *Numeri Indici, quibus scholium Neophyti monachi accedit.*

eum adhuc claruisse et Theodoro Balsamoni aetate parem fuisse, contendit aduersus Allatium, qui de consensu occidental. et oriental. libr. II. c. 13. nr. 4. pag. 703. putat, in prooemio responsionum ad Marcum Alexandrin. pro a. 1203. reponendum esse 1193. — *Io. Citrii opus de Latinorum ritibus et dogmatibus est Paris.* in bibl. publ. codd. MCCCLXXXVI. — MCCCLXXIV. et MCCCLXXV. — In eius Responsis ad Constantin. Cabasilam Dyrachii archiep. p. 327. Iuris gr. rom. ed. Leuncl. citantur quaedam illius Constantini, quae exstant in cod. *Coisl.* CCLXXXVIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 392. — *Florent.* in cod. Laurent. II. nr. 75. plut. 5. sunt quaedam Constantini Cabasilae interrogationes ad *Ioannem*, episcopum Citri. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 8. — *Oxon.* in cod. Barocc. CLVIII. et *Romae* in bibl. Vatic. (v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 28. B.) excerpta e responsis *Ioannis* episc. Citri ad Cabasilam. — *Vindobon.* in cod. LI. nr. 14. sunt capp. 30. in codd. LII. nr. 6. et LIII. nr. 6. capp. 24. ex eiusd. responsis canonicis collecta et disposita a Matthaeo hieromonacho. v. *Lambec.* VIII. pag. 990. 1001. et 1006. — excerpta ex illis ibid. in cod. CCLXXXII. nr. 4. v. *Lambec.* V. pag. 470. et p. 570. cod. CCCIV. scriba fuisse dicitur *Ioannes Citrius*, cognomine *Dalassinus*, a. Chr. 1221. — In *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 111. nr. 3887. scriptum est, in cod. Vatican. exstare *Ioannis Cistras*, (hoc si recte excusum est homoque a Ioan. Citrio non diuersus,) vita, auctore anonymo. *Harl.*

XVIII. [Quae Fabricius in hac paragrapho de *Cosma* etc. ex edit. Aldina addiderat, ea iam supra pag. 175. sqq. suo loco reposui. *Harl.*]

XIX. Claudam hoc caput breui, quam supra ad caput de Simeone Setho nr. 4. promisi, de *Syntipa* Persa et *Erafto* obseruatione. Fertur nimirum liber moralis argumenti, ex syriaco, vt aiunt, graece, et alius ex graeco latine versus, de septem philosophis sapientia sua filium regis ab illecebris et calumniis nouercae immunem seruantibus. Prior adhuc ineditus laudatur subinde a *Cangio* in adpendice ad Glossarium graecum, sub nomine: *Syntipae Philosophi*, p. 5. 10. 35. 41. 47. 52. 63. 74. 85. sq. 88. 103. 104. 108. etc. Titulus libri: πρόλογος τῆ λεγομένης Συντίπα τῆ φιλοσόφου, μεταβληθεῖς ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου, ὡς ἔχεν αὐταῖς λέξεσιν, εἰς τὴν Ἑλλάδα γλωσσαν. Διήγησις ἐμφιλόσοφος συγγραφεῖσα παρ' ἡμῶν περὶ τῶν Περσῶν βασιλέως Κύρου καὶ τῆ γνησίης τέτῃ παιδός, καὶ τῆ διδασκαλίας αὐτῆς Συντίπα, καὶ περὶ τῶν τῆ βασιλέως ἐπτά φιλοσόφων, καὶ τῆς μιᾶς αὐτῆς πονηρᾶς καὶ ἀναιδῆς γυναικός, καὶ πῶς τὴν κατὰ τῆ υἱῆς τῆ βασιλέως διαβολὴν κατεσκεύασεν ἡ μητρίαι αὐτῆς. Ταύτην ἐν διήγησιν προϊόρησε Μῆσος ὁ Πέρσης πρὸς τὴν τῶν ἀναγνωσκόντων ὠφέλειαν. Incipit: Βασιλεὺς τις ἦν Κύρος ὀνόματι, ᾧ καὶ ἦσαν γυναῖκες ἐπτά. MS. in bibl. caesarea, et reg. Paris. et Venetiis in bibl. S. Marci. Vide *Montfauconi* Diarium italicum p. 40. et *Nessel.* parte V. p. 171. [Secundum *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 742. B. *Paris.* in cod. reg. 3400. *fabula Syntipa* (sic) *de Cyri filio* et pag. 904. A. in cod. *Paris.* CLI. *fabula Syntipa de Cyri filio et VII. Sapientibus.* Auctor dicitur esse *Musius Persa*. — Ibid. pag. 478. C. *Venet.* in bibl. Grimana: Πρόλογος etc. (vti Fabricius ex *Cangio* citarat inscriptionem et principium.) Additur hoc iudicium: „Videtur esse nugacissimi Graeculi commentum.“ De cod. *Veneto* bibl. Marc. DCV. v. catalog. codd. gr. Marc. pag. 313. — *Mosquae* in cod. CCLXXXV. de quo v. cel. *Matthaei* Notit. codd. Mosq. pag. 186. sq. et

sq. et in praefat. ad edit. Syntipae fabularum, de quibus postea sermo erit. In hac primum animaduertit, indiqem, quem ex Cangio Fabricius notauit, conuenire in omnibus cum cod. Mosquensi. Tum pag. VI. ex epigrammate, quod ante fabulam de Cyro legitur, et quod p. VIII. primum omnibus vitiis, quibus codex refertus est, seruatis, dein a se correctum adposuit, docet, vtrumque librum syriace scriptum, suadente Gabriele, vrbjs Melonymi duce, graecum esse factum a *Michaelē Andreopulo*, grammatico, homine christiano. Conf. etiam supra ad vol. I. pag. 399. et pag. 636. §. IX. *Harl.*] In multis similis est altera, quae ex Graeco versa fertur Narratio de *Erafto*, filio imp. Diocletiani, nouercae Aphrodisiae amoribus repugnante, eiusque hinc odiis et insidiis subducto per septem sapientia insignes philosophos, Euphradigorum, Demiurgum, Ternum, Enoscopum, Philanthropum, Agathum et Leucum. Haec in variis linguis et diuerso titulo legitur etiam typis exscripta. Germanice saepius vidit lucem, atque inscribitur: *Die sieben weisen Meister*. Gallice Paris. 1709. 12. *Histoire du Prince Erafius*, fils de l'Empereur Diocletien. Exstat et italice, [Gli Avvenimenti compassionevoli d'*Erafto*. Venet. 1563. 8. et *Erafto* dopo molti secoli ritornati al fine in luce. Venet. 1550. 8. in *Pinelli* bibliotheca, edit. a Iac. Morellio, tom. V. p. 7. nr. 3277. et 3279. Multo plures, etiam antiquiores, editiones recensentur a *Iac. Maria Paitono* in bibliotheca degli autori antichi gr. e latini volgarizzati, tom. II. p. 14. sqq. *Harl.*] et hispanice, vt vetustiore gallicam versionem praeteream, Lugd. 1666. 8. *les Sept Sages de Rome, ou histoire de Pontianus Empereur*. Fabr. — *Mosquae* in cod. synod. CCLXXXV. sunt quoque LXII. fabulae Syntipae, quae indicem habent: *Συντίπα τῶ φιλοσόφῃ ἐκ τῶν παραδειγματικῶν* et, antea plane incognitae, primum editae sunt a *Christiano Friderico Matthaei*, praemissa inscriptione: *Syntipae, philosophi Persae Fabulae LXII.* gr. et lat. ex duobus codd. Mosquensibus primum edidit et animaduersiones adiecit *Ch. Fr. Matthaei* etc. Lips. 1781. 8. Hic vir graece doctiss. recensendo codicem illum in Notitia codd. gr. Mosq. p. 186. sq. ed. in 8. docet, in illo cod. exflare nr. 8. *Syntipae ἐκ τῶν παραδειγματικῶν αὐτῶ λόγων*. *Ἀνδρῶπος ἀνέστας Φωνὴν τέττιγος* nr. 13. *Syntipae* fabulae, (quas edidit Matthaei,) et nr. 27. *Syntipae ἐκ τῶν παραδειγματικῶν αὐτῶ λόγων*. *ὄνος ἀνέστας Φωνὴς τέττιγος* atque sic incipit prima fabula in editione. In praefatione autem ad illam, „etsi, inquit, illi priori libello, (n. fabulae de Cyro etc.) etiam insertae sunt narrationes et fabulae, tamen ibi XXVII. tantum reperiuntur, suntque ab his, quae hic (n. in editione,) leguntur, diuersae. — Certum est, vtrumque apographum Mosquense ante saec. XIV. scriptum esse. Graecitas et oratio interpretis prope accedit ad eam, quae est in fabulis Aesopi. Minus tamen pura est in multis, dissolutior interdum etiam, crebrisque repetitionibus et verborum ambagibus taedii plena et molesta. Facta plerumque nude narrantur, nullis interpositis sententiis aut iudiciis. Lepore autem et gratia magis etiam carent, quam simplicitate et breuitate. — Codex Syntipae continet duos libellos, fabulam illam de Cyro, et has fabulas, bis a duobus negligentissimis hominibus scriptas. Vtrumque apographum scriptum est in charta bombycina, saec. vt videtur XIV. aut XIII. Duo tamen diuersa exemplaria illi scribae expressisse videntur. Nam et lectiones probas diuersas habent, et in vitiis raro consentiunt, estque nonnumquam exemplum alterum altero integrius.“ Haecenus cl. Matthaei, qui etiam in doctis adnotatt. vtriusque codicis varias lectiones diligenter adfert comparatque. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XXXIX. (olim XLIII.)

DE IOANNE VECCO, GENNADIO ET SCRIPTORIBVS ALIIS
GRAECIS, ROMANAE ECCLESIAE FAVENTIBVS, VEL CVM
GRAECA EAM CONCILIAE CVPIENTIBVS.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

IOANNES BECCVS siue VEGCVS, graecis Βένκος, Βένος vel Βένων^{ww)} ex magnae ecclesiae chartophylace patriarcha CPol. ab a. 1274. in locum exauكتورati Iosephi, Galefii abbat, usque ad obitum Mich. Palaeologi imp. post quem a. 1282. defunctum, Iosephus sub Andronico iterum restitutus est, Ioannes vero post id tempus iterum iterumque relegatus^{xx)} in carcere a. 1298. obiit. Photianus primum, deinde lectis Nicephori Blemmydae scriptis^{yy)} Δατσο-

^{ww)} Vide Io. Boinini notas ad Nicephorum Gregoriam p. 752. et 728.

^{xx)} *Pachymeres* lib. IX. *Allatius* de consensu lib. II. c. 15. §. 8. et de Georgiis infra pag. 673. seq. Vide etiam *Lambecium* lib. V. pag. 186. seq. *Fabr.* S. pag. 391. ed. Kollar. Ibi Lambec. scribit, Io. Beccum sub Michael Palaeologo imp. esse a. C. 1275. d. 29. Maii patriarcham CPolit. electum; idem prouocat de Becco ad *Georgii Pachymeris* historiam imperii Michael, Palaeologi lib. V. c. 24. et eiusd. historiam imperii Andronici Sen. lib. III. c. 29. cum obseruat. Petri Possini part. I. lib. III. c. 6. §. 4 et part. II. lib. III. cap. 2. §. 8. ac 9. — In tomo synodico Georgii Cyprii aduersus Latinorum haeresin a. C. 1292. in cod. *Matrit.* regio LXVII. nr. 290. (v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 283.) et in cod. *Mosquensi* synod. CCCLIV. nr. 10. (v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 233.) Beccus se de patriarchali deturbatur et condemnatur cum iis, qui ibi adfuerunt. *Iriart.* adnotat, illum

tomum, sed diuerso multoque breuiore titulo graece produsse ex regis Franco - Gallici bibl. codice MMMCCCCXLII. descriptum, in *Anselmi Banduri* Imperio orientali, vol. II. p. 942. — Refutatio *Becci* et *Acindyni*, quod, quae datur nobis, non sit gratia diuina, sed ipsa natura et hypostasis Spiritus S. a Georgio Cyprio edita, laudatur in *Marci Monachi* dogmatica collectione dictorum s. locorum, adornata contra Barlaam et Acindynum, et edita a *Montfauc.* in bibl. Coislin. e cod. Coislin. CCLXXXVIII. p. 405. sq. — De *Ioanne Becco*, viro sui temporis et ingenio et eruditione celeberrimo, eiusque scriptis conf. supra, vol. III. pag. 497. *G. Cauet* histor. litt. SS. eccl. tom. II. p. 319. sq. ad a. 1276. *Io. Fabric.* in Historia bibl. Fabric., tom. II. p. 338. *Sax.* in Onom. lit. part. II. p. 318. et *Schroeckh.* in hist. eccles. christiana, germanice scripta, tom. XXIX. pag. 435. sq. 446. sqq. 451. sqq. et 455. sq. *Hart.*

^{yy)} *Nic. Comnenus* praenot. mystagog. pag. 202.

Λατίνῳ φρον, plurima scripsit, quibus latinae ecclesiae dogmata siue tueri siue cum graeca conciliare adnitus est omni studio, idem propter ingenium, eloquentiam atque doctrinam et imperatori Michaëli acceptissimus, et aliis admirandus. Eius scripta, multa interciderunt, certe non sunt edita: nam quae sigillatim scripsit *aduersus Methonensem*, *aduersus Ioannem Phurnem*, *aduersus archiepiscopum Bulgariae*, *aduersus Georgium Moschamparem*, atque iterum *aduersus eundem* compositae ἀντιρρήσεις, lucem necdum viderunt. Horum quidem meminit ipse apud *Allatium* tom. II. Graeciae orthodoxae p. 8. sq. Vide infra, p. 678. Eorum tamen omnium epitome vel neruus continetur, ut est credibile, in scriptis, quae typis exscripta habemus. Sunt autem haec:

1. Περὶ τῆς ἐνώσεως καὶ εἰρήνης τῶν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ῥώμης ἐκκλησιῶν. *De unione ecclesiarum veteris et nouae Romae liber*. Incipit: τὸ ἐπὶ πᾶσιν ἀψευδὲς τῆ Σωτῆρος. Graece cum *Leonis Allatii* versione in huius Graecia orthod. Rom. 1652. 4. tomo I. pag. 16-224. Singillatim in hoc scripto *Photium* oppugnat *Veccus* p. 154. sq.

2. Ex *Vecci* λόγῳ siue libro περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης τὸ τῆ σκανδάλου ἀλόγιτον καὶ ἐκ μόνης ἰσορείας ἀποδεικνύντος, *de pace ecclesiastica, ad absurditatem scandali ex sola historia demonstrandam*, ampla excerpta dat *Allatius* de aetatibus ordinum pag. 165-169. et de purgatorio [P] p. 591-626. et *Guil. Beueregius* tom. II. magni synodici pag. 273-292. vbi multa de synodo Photiana. Incip. ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς. *Fabric.* V. supra, vol. X. p. 674. init. et infra, vol. XI. p. 59. nr. 18. ed. vet. — In cat. MSS. bibl. reg. Paris. tom. II. p. 279. inesse dicitur in cod. MCCXCV. nr. 22. *Becci tomus dogmaticus. Harl.*

3. Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆ ἀγίας Πνεύματος. *De processione spiritus S. capita XII.* tom. I. Graeciae orthodoxae p. 225-2359. Incip. Καὶ ἐπεὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐν ὀλίγῃ τις ἀνέκυψε ζήτησις. *Fabr.* Io. *Vecci* et aliorum scripta quaedam circa processionem Spiritus S. in Arcudii Opuscul. aureis theologicis, Romae 1630. 4. et 1670. 4. (in cat. bibl. *Nic. Rossii* p. 82. et in bibl. *Bodlei.* inter libros Rob. Huntington. nr. 6114. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. pag. 283. ab aliis ipsoque *Fabric.* citatur ed. a. 1671.) — MS. *Paris.* in cod. Radulph. in bibl. publ. *Becci* de processione Spiritus S. — ibid. de process. Spirit. S. contra *Photium*. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 769. E. nr. 15. et p. 775. A. nr. 29. *Harl.*

4. Epistola de professione fidei ad Ioannem XXI. papam. Latine apud *Allatium* de consensu lib. II. cap. 15. §. 5. pag. 746-752. Incipit: *Principis boni optimum esse finem.* [add. infra, vol. XI. p. 643. ed. vet. *Harl.*]

5. Σημείωμα siue synodalis sententia a. 1280. de loco Gregorii Nysseni, (pro Spiritus S. processione ex patre et filio) petita ex eius homilia in *pater noster*, quae incipit: ὅτε προσῆγεν ὁ μέγας Μωϋσῆς. Graece et latine tom. I. Graeciae orthodoxae pag. 366-374. Huius σημειώματος initium: καὶ θρὶξ ἱμπεσῶσα τῷ ἰφθαλμῷ. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLVIII. nr. 3. *Becci scholia tria in totidem Basilii M. Gregorii Nysseni et Cyrilli Alexandrini. Harl.*

6. Διαθήκη. *Testamentum* ab exfule scriptum. Graece et latine tom. I. Graeciae orthodoxae p. 375-378. et lib. II. de consensu cap. 15. §. 8. p. 763. Incipit: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ἐξορίαις καὶ φυλακαῖς. Exstat etiam in notis *Petri Possini* ad *Pachymerem* tom. I. p. 541. sq. *Fabr.* MS. *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XXXI. nr. 4. plut. 7. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. I. p. 292. *Harl.*

7. *Ad Alexium Agallianum*, magnae ecclesiae CPol. diaconum, de *protesione Spiritus S.* epistola. Incipit: ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ποτε ἀκῶσαι αἴσθην τοιαῦτα. Tom. I. Graeciae orthod. p. 360. 365.

8. Ἐπισημέωσις τῶν αὐτῆ ἀπασῶν βιβλίων καὶ γραφῶν συμφωνίας. *De omnibus suis libris et scriptorum suarum consensione, animadversio ad Theodorum Sugdaee episcopum*: hunc enim malo intelligere, quam Theodorum Xiphilinum, magnum ecclesiae oeconomum, cui promiserat, se de dogmatibus non scripturum neque contradicendum, quicquid alii dicerent, ὡς ἔγραφοι, ὡς οὐκ ἀντίποι περὶ δογματῶν, καὶ ὅτι λέγοιεν ἄλλοι, quod deinde seruire non potuit, ut refert *Pachymeres* lib. VI. Incipit: καὶ τὴν παρεῖσαν δεῖξαι τὴν βίβλον, φίλον μοι ψυχῆς ἐνδιαίτημα, Κύριε Θεόδωρε. Tom. II. Graeciae orthodoxae pag. 1-10. Rom. 1659. 4.

9. Περὶ ἀδικίας ἧς ὑπέστη, τῆ οἰκείας θρόνου ἀπελαθείς. *De iniustitia, qua adfectus est, a proprio throno eiectus.* id. pag. 11-36. Incip. ἐσιώπησα, μὴ καὶ εἰσέτι σιωπήσωμαι.

10. Λόγος ἀπολογητικὸς καὶ ἀντιρρητικὸς. *Oratio partim apologetica de iniustitia, qua adfectus est, partim antirrhethica ad prauas expositiones nonnullarum scripto traditarum auctoritatum.* id. pag. 36-83. Incipit: Τὰ μὲν ἔν' ἐφ' οἷς ἀδίκως τῆ οἰκείας ἡμεῖς ἀπηλάθμεν θρόνον.

[P] 11. Ἀπολογία. *Apologia, nullo modo nostras consuetudines destrui, si ecclesiarum unionem acceptamus, sed ad conciliandam in Christo pacem multum conducere, quod inter se in adferendo dogmate conueniunt.* id. pag. 84-94. Incipit: πρόσερχε ἐξανὲ καὶ λήσω. [In bibl. Bodlei. codd. *Barocc.* LXXI. et CXI. *Harl.*]

12. Τῶν πρὸς τὸν Σεγδαίαις Θεόδωρον α', β', γ'. *Ad Theodorum, quem ipse Sugdaee episcopum ordinauerat, libri III. de protesione Spiritus S. ex patre et filio.* Primi initium: ἐπειδὴ τὸν εὐαγγελικὸν ζυγόν. id. p. 95. Secundi: Σὺ μὲν ἀγαπητὴ ἀδελφέ. pag. 117. Terti, quo *Photius* speciatim oppugnatur: πάλιν σε τὰ γραμμὰτα πρὸς ἡμᾶς. pag. 133-148. Hos libros ex *Allatii* versione *Bartoldus Nihufius* subiunxit latine epistolae eiusdem *Allatii* ad *Boineburgium* de consensione vtriusque ecclesiae, Mogunt. 1655. 8. Tertium graece et latine dederat *Allatius* ipse ad calcem libri de purgatorio p. 827-856. Rom. 1652. 8.

13. Τῶν πρὸς Κωνσταντῖνον α', β', γ', δ'. *Ad Constantinum* (Meliteniotam, de quo dixi volum. IX. p. 198.) [vol. X. p. 400: not. n. nou. edit.] libri IV. de eodem argumento.

mento. Primi initium: φθάνω μὲν τάχας καὶ οἶον διερεισάμενος p. 149. Secundū: εἰδὲ τὴν δευτέραν σὴν ἀποπέμπομεν αἰτησιν. pag. 169. Tertiū: Ναὶ, καὶ τὰ ἐπηγγελμένα σοι. p. 287. Quartū: ἀπορεῖ καὶ πάλιν, καὶ ἐκ ἀπορεῖμεν ἡμεῖς. p. 202-214.

14. Εἰς τὸν τόμον τῆ Κυπρίε κατὰ τῶν νεοφανεῶν αἱρέσεων αὐτοσχεδιασθεῖς, λόγος α', β'. In totum Georgii Cyprii patriarchae CPol. spiritum S. e patre per filium procedere negantis, et nouas eiusdem haereses, libri duo extemporales ad Theodorum Sugdaeae episcopum, quem adloquitur p. 252. σὺ δὲ, γνήσιε υἱέ, φίλτατέ μοι Θεόδωρε. Primi initium: ἔμελλεν ἄρα πολλάς κατὰ καιρὸν. pag. 215. Secundū: δεύτερος ἡμῖν ἔτος ὁ κατὰ τῆ Κυπρίε ἀγών. pag. 252-286. Λόγον tertium contra Cyprium citat Nicolaus Comnenus p. 356. praenot. myslagogic. et tertium suum τῶν τῆ Κυπρίε αἱρέσεων ἔλεγχον memorat Veccus ipse in animaduersione de libris suis tom. II. Graeciae orthod. pag. 7.

15. Ἀντιρρητικὰ. Refutationes aduersus D. Andronici Camateri sub Manuele Comneno pridem Drungarii Viglae siue praefecti vigilum (de quo supra in cap. anteed. §. VII.) super scripto traditis testimoniis de Spiritu S. animaduersiones. Incipit: βαλόμενος ἡμᾶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην αἰεὶ προάγειν ἐπὶ τὸ βεβαιότερον. p. 287-521.

16. Ἐπιγραφαί. Epigraphae siue praescriptiones XIII. in dicta ac sententias sanctorum patrum a se collectas de processione Spiritus Sancti. Incip. ῥήσας [P] διάφοροι γραφικαὶ συλλεγείσθαι εἰς ἀπόδειξιν τῆ εἶναι τοῦ Πνεῦμα καὶ ἐκ τῆ Υἱῆ. pag. 522. 641. Has epigraphas graece et latine ediderat Petrus Arcudius, Corcyraeus, in opusculis aureis, Rom. 1630. 4. 1671. 4. [al. 1670.] vna cum scriptis quibusdam Gregorii Palamae et aduersus Palamam Bessarionis, nec non Demetrii Cydonii, et Maximi Planudae. Habentur et MStae in bibl. caesarea. Vide Lambecium V. pag. 186. Fabr. Siue p. 317. sqq. ed. Kollar. in cod. CL. nr. 14. — it. ibid. p. 390. sqq. in cod. CCLXII. — Venetiis in cod. Naniano CCCIII. nr. XIII. Κεφάλαια· οὗ ἡ ἐπιγραφή. etc. Atque (Mingarellius) in cat. codd. gr. Nanian. pag. 508. contendit, id opus, quod ab Allatio diuiditur in Epigraphas, diuidendum esse in capita, et inscribendum: Capitula de processione Spiritus Sancti. Idem docet, illam collectionem esse apud Allatum in fine mutilam, et quae apud ipsum postrema sint verba, ea in hoc codice legi pag. 357. opus vero totum absolui p. 359. tum post illa verba sequi in codice testimonia desumpta ex Clemente Alexandrino, et aliud ex S. Maximi epistola ad Marinum. — In cod. cod. nr. 14. Auctoritates patrum, quibus, Purgatorium esse, confirmatur. Tum alia plura ad confirmandam processionem Spiritus Sancti ex filio. Ac demum aliud caput additur, quasi supplementum operis Becci, et inscribitur p. 367. ἀπεδείξας καὶ ἐκ τῶν οἰκουμενικῶν ἀγίων συνόδων; plura dedit ex eo Mingarell. Adferuntur postea auctoritates aliarum synodorum generalium II. III. IV. V. VI. et VII. — Ibid. in bibl. Mart. codd. CLX. et CLXI. Auctoritates patrum de processione Spir. Sancti; capita numerantur in margine XIX. sine nomine quidem auctoris, qui tamen in posteriore cod. per notam Bessarionis indicatur Veccus. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 90. — Florent. in bibl. Medic. Laurent. cod. XIV. nr. 4. plut. 10. sunt XII. capp. Io. Becci ἐπιγραφῶν. cum totidem Gregorii Palamae confutationibus, et card. Bessarionis apologiis. — in cod. XII. nr. 20. plut. 4. collectio mirabilis, s.

Io. Vecchi Epigraphae etc. in hoc etiam cod. in fine operis alia adferuntur excerpta, quae defunt in Allatii Graecia orthodoxa tom. II. post pag. 641. vid. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 483. et 535. — Idem ibid. p. 546. coniecit, ea, quae exstant in cod. XXII. nr. 4. plut. 4. *περὶ Τριᾶδικῆς καὶ ἀσυνχύτῃ τάξεως*, de ordine Trinitatis personarum distincto, ex *Vecco* esse desumpta, qui simile quoddam opus confecit, editum a *Petro Arcudio*, Romae 1630. — Eadem *ἐπιγραφαῶν* collectio, *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLXX. nr. 4. — *Matriti* in cod. regio LXXVII. insunt *Gregorii Palamae* — de processione Spir. Scti sermones; *Io. Becci Epigraphae*, et *Palamae* antiepigraphae; *Barlaami* monachi de eodem argumento, etc. v. *Iriart.* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 279. sqq. singula copiosius persequutum. — In cod. *Coislin.* C. *Gregorii*, archiep. Thessal. contra Beccum et alia de eodem argumento. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 171. sq. add. ibid. p. 405. sq. — Conf. *Oudin.* in comment. de scriptorr. eccles. III. pag. 510. sq. ad a. 1270. qui praeterea adnotat, illas sententias a *Vecco* collectas, reperiri apud *Bzouium* in Annalibus, tom. XIV. ad a. 1339. item *Epistolam Io. Vecchi ad romanum pontificem* a. 1277. missam esse gr. et lat. in conciliis, ed. Labbeanae tom. XI. col. 1033. Idem a pag. 506. historiam fataque *Vecchi* et controuersias inde enatas fusius enarrat, prouocatque ad *Henr. Spondanum* in continuatione Annal. Baronii ad a. 1274. nr. 15. ad a. 1283. nr. 9. et 10. atque ad *Anton. Arnaldum*, Doctorem Sorbonic. de perpetua ecclesiae catholicae fide circa Eucharistiae sacramentum, lib. III. capp. 3. et 4. pag. 299. sqq. *Harl.*

Memorat etiam *Allatius* p. 767. de consensu, *Κεφάλαια τινὰ περὶ τῆς ἁγίας Πνεύματος*, capita quaedam de Spiritu S. Incip. *ἔτα καὶ πάλιν οἱ αὐτοὶ καθ' ἑξῆς*. Nec non titulos de recens natis haeresibus. Incipit: *ἔμελλεν αὖρ ἀντ' ἐπισκόπων κατὰ λύκω καὶ αἰρεσιάρχω*.

Nic. Comnenus pag. 14. praenot. myslagoga. citat *Io. Vecchi orationem I. de inauguratione sua*, quae incipit: *ἀκούσατε ἱερὸν συνέδριον, φίλοι συμπράκτορες, ἀρχιερεῖς ἀδελφοί*.

Orationem quartam de unione ecclesiarum pag. 164. 207.

Synodicon de clericorum ordinatione, apud Canonarcham, Christophorum Campanam pag. 292. *Synodicon de officio parochi* pag. 310. *Synodicum III.* pag. 145. *Synodicon* a. 1275. promulgatum de capite corpori S. Mamantis abscisso pag. 242.

Epistolam encyclicam pag. 203. *paraeneticam ad unionem* p. 346. *Fabr.*

[*Mosquae* in cod. synod. CCCXXIV. de synodo oecumenica, ἡ τις ἀποκατέστησε Φώτιον — εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως· ἀπὸ τῆς λόγῃ τῆς Βέκκω. inc. ἦν αὖν μακάριον· v. *Matthaei* Notit. codd. gr. *Mosq.* pag. 212. Pertinet ad nr. 2. Idem forsan opus, in cat. *MSS.* Angliae etc. vol. I. p. 55. nr. 691. in cod. *Guil. Laudi* XXXIX. sic citatur: *Ἀκτὰ synodi oecumenicae*, quae Photium, patriarcham, in thronum CPolitan. restituit, et scandala novae et antiquae Romae sustulit, ex relatione *Becci* scribas. *Harl.*]

[In cat

[In cat. MSS. gr. bibl. *Estorial*. in: *Ed. Clarke* Briefe von dem gegenwärt. Zustande des Koenigr. Spanien, ex versione germ. *Io. Tob. Koehler*, Lemgo 1765. 8. pag. 406. citatur *Io. Bechii* (vel potius, arbitror, *Beccii*) patr. CPol. de vnione ecclesiarum: (v. supra, nr. 1.) In *Plüeri* autem cat. MSS. Escor. pag. 173. mentio illius op. nulla fit; sed male tribuuntur *I. Bechio* (sic) patr. CPolit. paraphrasis in Aristot. libros ethicorum ad Nicomachum, item aduersus legem Saracenorum apologiae IV. et aduersus Mahometem, libri IV. quae a *Clarkio* l. c. adscribuntur *Io. Cantacuzeno*, imper. Byzant. *Harl.*

II. GENNADIVS ²²), qui primus nouae Romae patriarcha post imperii Graccorum orientalis excidium ^a) renunciatus est, ante susceptam dignitatem, GEORGII SCHOLARII nomen habuit ^b). Ita testantur auctores historiae Constantinopolitanae apud Crusium

X x 3

in

²²) Haec quae de Gennadio CPol. sequuntur petita sunt ex eruditiss. Viri *Eusebii Renaudoti* observationibus ad Gennadii homilias de SS. Eucharistia. editis Parisiis, 1709. 4. p. 40. seq. quibus pauca quaedam per notas adiunxi. [Id Gennadii opus de *Sacramentis* genuinum esse, dubitat *Gerius* ad Can. hist. cit. pag. 172. *Harl.*] Ea Lector conferet cum iis, quae de eodem Gennadio Allatius diatriba de Georgiis, hoc ipso volumine infra p. 760. seq. ed. vet.

a) A. 1453.

b) De hoc Gennadio, et de controuersia, num vnus Georgius Scholarius, an duo tresue eiusdem nominis fuerint, plures scripserunt. Aliis omis-
sis, conferendi sunt *Frid. Spanhem.* in Introduct. ad hist. S. p. 140. et summa H. E. pag. 835. it. in Exercitat. histor. theologic. de perpetua dis-
fensione ecclesiae graecae et orientalis a romana, part. I. §. 9. et 10. tom. II. opp. pag. 491. — *Io. Moller.* in Homonymoscopia pag. 468. fqq. qui, (vt alii quoque fecere,) *latxa*, et plures adducit, in vtramque partem disputantes; *H. Warton.* in adpend. ad G. Cauei hist. litt. S. S. eccl. pag. 140. sq. ed. Basil. ad a. 1438. qui potissimum *Phranzae* testimonio in hist. libr. II. c. 19. nixus vnicum Scholarium illo saeculo floruisse autumat, et *Robert. Gerium*, ibid. p. 171. fqq. ad a. 1453. qui copiose ostendere studet, diuer-
fos fuisse Georgios Scholarios, et de scriptis, eorum codd. et quorundam editt. agit. — (*Phil. Iac. Lambacher*) in dissertat. litter. de editione quadam antiqua *Gennadii Scholarii de via salu-
tis humanae*, subiuncta eius bibliothecae anti-

quae Vindobonensis ciuicae etc. part. I. Vien-
nae Austriae 1750. 4. qui pag. 4. fqq. censet, duo
quidem fuisse diuersis temporibus ecclesiae CPo-
lit. antistites, qui nomen Gennadii habuerunt,
alterum, miraculis sanctum circ. medium saecu-
lum V. alterum, qui etiam Georgius Scholarius
dicitur et floruit ante captam a Turcis CPolin,
et posthaec; sed cum Renaudoto contendit, Leon.
Allatium ex hoc vno Gennadio duo Gennadios
Scholarios perperam fecisse. Idem plura de eius vi-
ta et doctrina etc. adnotat. De *Lambacheri* diss. plu-
ra scripsi in Introd. in hist. L. Gr. II. 2. p. 312. fqq.
— *Iac. Brucker.* in Histog. philosoph., tom. IV.
part. I. p. 69. fqq. §. IV. qui Renaudotio de vno
Georgio Scholario ad sensum praebet. — *Saxius*
in Onom. lit. part. 2. pag. 447. sq. ad a. C. 1454.
cui dubium videtur, idemne sit, qui Marci Ephe-
sii amicus, an diuersus. In primis copiosus est
de Gennadio et longam de eo, praecipue de eius
doctrina et scriptis dissertat, conscripsit *Cas. Oudin.*
in comment. de SS. eccl. tom. III. col. 2469-2514.
Postquam in prologo recensuit Renaudoti dissert.
de Gennadio, agit in cap. 1. de Geim. vita et do-
ctrina; in cap. 2. de sententia *Friderici Spanhe-
mii*, qui in exercitat. cit. de perpetua disensione
eccl. gr. etc. part. I. sect. 9. et 10. opinatur,
Gennadium nunquam Latinis, neque in synodo
Florentina neque post synodum fauisse, neque
ante adeptam sedem patriarchalem, neque postea,
illum semper vsque ad mortem Graecorum
ritibus et opinionibus constanter adhaesisse, et
omnia, quae producuntur in Latinorum gratiam
a Georgio Scholario scripta, spuria esse, falso
ipsi adscripta ab aliis Graecis Latinorumque par-
tes sectantibus. Atque Spanhemii iudicio sub-
scribit

in Turco-graecia *). *Elegerunt*, inquit, *philosophum dominum Georgium, virum sanctum et piū, iudicem imperatorii iudicii, et electionem eius iuxta consuetudinem acclamationibus comprobantes, constituerunt patriarcham, adpellantes Gennadium. Hunc, ut scribit Malaxus, Ioannes Palaeologus, quum in Franciam seu Italiam proficisceretur, ubi habita est octava synodus *)*, secum duxit tamquam sapientissimum. In actis graecis Florentinae synodi Sess. 25. Georgii Scholarii verba ad imperatorem referuntur, a quo rogatus sententiam de facienda cum latinis concordia, respondit, se iam editis orationibus exposuisse, quae sibi mens esset, amplecti romanae ecclesiae doctrinam de capitibus inter vtriusque [P] ecclesiam controversis, quae mox synodali definitione explicata sunt. Earum quoque orationum mentio fit in apologia Iosephi Methonenſis; et magna inter eruditos quaestio est, num de iis, quas habemus graece et latine in bibliotheca patrum, et in conciliorum collectionibus, intelligenda sint graecorum actorum verba. Erat tunc *Georgius Scholarius* inter laicos, iudexque primarius aulae imperatoriae; atque adeo nihil mirum, quod in definitione synodica scribendo non adfuerit: nam soli ecclesiastici subscribebant, et ex laicis praeter imperatorem nemo. Reuersus Constantinopolim Gennadius anno 1439. post absolutam synodum in magna apud Ioannem imperatorem Constantinumque fratrem et successorem dignitate vixit, usque ad annum 1453. qui imperio Graecorum Constantinopolitano supremus fuit. Quid vero totis his annis tredecim Gennadio factum sit, diuinavit Allatius, neque enim a graeco ullo auctore didicit, eum catholicae fidei, quam Florentiae cum aliis Graecis professus fuerat, obseruantissimum, schismaticos voce et scriptis confutasse, praesertim vero Marcum Ephesium schismatis antesignanum, latinoque nomini infensissimum. Quia tamen ex variis actis et monumentis, quorum pauca edita sunt, reliqua seruantur in bibliothecis, intelligitur, eodem tempore quemdam Georgium Scholarium Marco Ephesio summa familiaritate coniunctum, multa aduersus Latinos scripsisse, Matthaeus Caryophylus *), et eum sequutus Leo Allatius,

scribit Oudin. tum in capp. 3. et 4. de scriptis Georgii Scholarii et editis et maxime mssis in biblioth. Britann. aliisque et pag. 2488. ex Car. Dufrenii, domini du Cange Glossario med. et infimae Graecitatis, duce Renaudotio, quosdam Gennadii libros, ab Allatio omissos, refert. In cap. 5. 6. et 7. exhibet operum Gennadii notitiam ex MSS. codd. bibl. reg. Paris. ex Eus. Renaudot. In cap. 8. repetit de cod. Opp. Gennadii, quem habet Renaudot. et indicat summam syntagmatis opusculor. eiusdem, Paris. 1709. 4. In cap. 9. recenset, quae *Manuel Malaxus* iunior in historia patriarchica CPolitana pag. 107. fqq. usque ad pag. 120. Turcograeciae lib. II. Mart. Crusii et Mart. Crusius in notis ad illum libr. p. 187. 189. et 190. retulerunt, et ex Man. Malaxo perlongum exscripsit locum: item, quae Gerlachius alique Graeci recentiores de Gennadio scriptis mandarunt. Illi igitur VV. DD. ad quos lectores ablego, otium mihi fecerunt.

Praeterea fuerunt *Gennadii* plures, nim. *Gannensis*, (v. infra in h. vol. p. 440. ed. vet.) tum tres medici, (v. infra vol. XIII. pag. 167. sq. in elencho Medicor. vet.) et *Gennadius Heracl. Metropol.* (v. infra, *Demetr. Protop.* de eruditis graecis, sect. XLVII.) — In *Montfauc. Bibl. biblioth. MSS.* pag. 589. *E.* de cod. caes. Vindob. CXVII. (v. quoque in cat. codd. gr. Bau. pag. 50. cod. CXIIX.) citantur opera contra Latinos *Gennadii Bulgariae*, qui si a Georgio Scholario diuersus est: ut praetermittam *Gennadium, Massaliensem presbyterum*, ante a. 495. scriptorem latinum, de quo v. *Fabricii bibl. med. et inf. latin.* tom. III. p. 50. fqq. ed. Mausi. *Harl.*

c) P. 107.

d) Florentina.

e) V. infra in h. vol. pag. 415. nr. 7. ed. vet. *Harl.*

Allatus f), duos Gennadios, duos Georgios Scholarios effinxerunt, illum, qui concilio Florentino interfuit, catholicum: alterum schismaticum esse iusserunt. Hic monachus factus, Gennadii nomen simul cum habitu religionis accepit; ille ex laico factus patriarcha post captam urbem, Gennadius quoque nouo nomine adpellatus fuit, qui post annos quinque, depositis infulis patriarchalibus, in monasterium se recepit, atque anno circiter 1460. diem suum obiit. Imò alium quemdam *Georgium Scholarium Cortesium*^{g)} existisse suspicatur Allatus, quem auctorem existimat diuersorum aduersus Latinos operum; atque ita tres Georgios Scholarios et Gennadios recenset, sed, vt infra videbitur, plane infelicitè. Hanc tamen eius coniecturam sequuti sunt omnes ferme theologi, donec R. Simon^{h)} vir doctissimus

f) Item *Lambec. comment. V. p. 460. sq.* vbi vero Kollar. subscribit Renaudoti iudicio: vol. VII. pag. 239. sq. nr. 7. et alibi, atque in iudiciis. Pariter alii catalogorum codd. confectores discernunt duo eiusdem saeculi Georgios Scholarios. *Harl.*

g) Sic *Florent. in bibl. Medic. Laurent. cod. XXVII. nr. 1. plut. 58.* inscribitur liber τῆς Γραμματικῆς καὶ Σχολαίας de elementis et litteris, de accentibus et octo partibus orationis, seu potius in Grammaticam introductio prima. v. *Bandin. cat. codd. gr. Laur. II. p. 470.* qui adnotat, MS. etiam exstare Mediolani in bibl. Ambros. et Romae in S. Siluestrina et Vallicelliana. — Ibid. in cod. XIII. nr. 30. plut. 74. sunt *Georgii Curtesii* (*Κουρτίου*) *Scholaris* epistolae XVIII. quarum inscriptiones et initia adtulit *Bandin. l. c. III. p. 107. sq.* obseruat vero praeter alia, epistolarum Georgii Scholaris selectas quasdam superesse in cod. regio MMCMLV. sed ex eorum nominibus, ad quos illae missae sunt, ab illis, quas l. c. recensuit, diuersas esse colligit. In indice tamen ad vol. III. p. 511. suspicatur, istum Georgium Curtesium eundem esse cum Georgio Scholario, patriarcha CPolit. — Secundum *Pluturum* in itinerar. per Hispan. pag. 170. in codd. bibl. *Escorial. Georgio Curtesiae* (sic) *Scholaris* tribuuntur libri duo, de constructione siue Chronographia, et tamen alia quoque opp. quae Georg. Scholar. patriarcham CPol. habent parentem. Conf. supra ad vol. VI. pag. 342. sq. et infra de scriptis Gennadii ad nr. 24. *Harl.*

h) Lib. de transubstantiatione contra Tho. Smithum a. 1635. 12. *Fabr. Smithus* in sua de hodierno ecclesiae graecae statu epistola dixerat,

Gabrielem Scuerum, Philadelphiae archiepiscopum, hominem nullius aut imbecilli ingenii, vel primum vel saltem inter primos fuisse, a quo voc. μετασώσεως, exprimendo *transubstantiationis* figmento perquam idonea, fuerit efficta. Contra hunc surrexit *Dominus de Mont*, (sub quo nomine delituit *P. Richard Simon*.) in: *Histoire critique de la Creance et des coutumes des Nations du Levant*, Francof. ap. Frid. Arnald. 1684. 12. et 1693. 12. cap. II. et dogma illud graecae ecclesiae cum romana commune esse contendit, et produxit Gennadium, patriarcham CPolit. plus quam centum annis Gabriele antiquiorem, aliosque. (v. Lips. acta erudit. a. 1684. m. Nou. p. 490. sqq.) Simonio se opposuit *Th. Smith* in *Miscellaneis*, Londini, impensis Sam. Smith. 1686. 8. cap. II. et euincere studuit, locum, e Gennadio productum, esse suspectum, et a *Meletio Syrige*, graeculo tenebrione ac romanis partibus addictissimo, Gennadio dolose suppositum, in Gennadii scriptis editis ineditisque nihil tale deprehendi, ex aliisque argumentis concludit, *υποβολιμαῖον* esse Gennadium, a Meletio Syrige et inde a Simonio productum etc. (v. acta erudit. a. 1687. m. Febr. pag. 92. sqq.) Necdum Simon. vadimonium deseruit, sed causam suam iterum agere parauit in: *La creance de l'Eglise orientale, sur la Transubstantiation, avec vne reponse aux nouvelles objections de M. Smith*; Paris. 1687. 12. et *Niceron*, in *Nachricht von den Begebenheiten v. Schriften ber. Gelehrten*, ex vers. Baumgarten, part. 2. p. 35. vbi adnotatur, Simonium postea edidisse adpendicem contra auctores actor. litt. in *Hollandia*, qui male in compendium redegebant eius librum. Inter alia respondet, Gennadium sua plurima scripisse post patriarchatum in monasterio;

mus docuit certissimis argumentis, vnicum fuisse Gennadium. Quia tamen haec quasi in παρ-
έργω ab eo scripta sunt, quum breuitas operis non pateretur, vt totam ex antiquis monu-
mentis quaestionem explicaret, superest, vt, quantum licebit, paucis eam expediamus.

[P] Gennadius sane, qui Georgii Scholarii nomen habuit, patria, vt videtur, Con-
stantinopolitanus, doctrina, eloquentia et iurisperitia magnam ab ineunte aetate famam
apud suos consequutus, in aulae imperatoriae ministerio fuit, antequam Ioannes Palaeolo-
gus in Italiam proficisceretur. Tunc vero iudicis primarii munus sustinebat, Κετῆς τῆς
Βασιλικῆς κρίσεως, vt non solum historia politica et ecclesiastica apud Crusium, sed varii
etiam opusculorum tituli testantur. Negotiorum ipse molestiam conqueritur ad Philelphum
scribens, his verbis: ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δικάζεν θορύβῳ εἰς ἀνάπνεῖν σχεδὸν συγχωρέμε-
νος, καὶ αἰκῶν ἐξαμαρτάνω τι πρὸς τὰς φίλας. Sed iudiciorum tumultu oppressus, vix re-
spirare vt concedatur, etiam inuitus nonnihil erga amicos delinquo. Quod etiam in aliis qui-
busdam ad amicos epistolis, et in orationibus apologeticis non obscure designat. Interea
cum doctissimis Italis Francisco Philelpho, Ambrosio Camaldulensi, Marco Lipomano, patri-
tio Veneto, litterarum commercium habebat, quarum plures exstant haud inelegantes in co-
dice regio MMCMLV. paucae in Colbertino MMMCMLVIII. verum summa librario-
rum negligentia sine die et consule, aut loco vnde missae sunt, adeo vt historiae Gennadii
mediocrem omnino lucem adferant. Philelphus ipse graeco quodam carmine testatur, se
admodum iuuenem in eius adhuc iuuenis familiaritatem venisse, Constantinopoli quum esset:

Ὅν μοι ὄντι νέῳ νεαρόν πάνυ, δια θεάων
Ἐν Βύζαντος ἔργῳ ἤψατο Καλλιόπη.

Quem iuueni mi olim, iuuenem Byzantis in urbe
Calliopes diae conciliauit amor.

Ad nostrum enim Gennadium pertinet hoc Philelphi ¹⁾ carmen, non, vt censet Allatius ²⁾,
ad

rio; mirum ergo non esse, si scripta eius in pa-
triarchali ecclesia non reperiantur. Idem copiose
probat contra Allatium, Gennadium hunc et
Georgium Scholarium eundem esse. Subiungit
excerpta quaedam gr. latina ex Gennadii et Mele-
tii Syrigii libris de transubstantiatione, enumerat-
que speciatim opp. Gennadii MSS. in bibl. Paris.
regia. (Conf. auctor. erudit. Supplem. I. sect. 2.
pag. 75. sqq.) Neque tamen pollicem prefficit Th.
Smith, sed vindicauit suam sententiam in nouis
Miscellaneis, Londini, 1690. 8. Primo capite
continetur responsio ad nuperas D. Simonii in li-
bro super fide Graecorum de dogmate transub-
stantiationis cauillationes; suam sententiam de
voc. μετασώσεως eiusque nouitate, de Gabriele
Philadelph. et Gennadii testimonio ὑπεβολιμαίως,

de Georgio Scholario vltterius stabilire, et aduer-
sus Simonii exceptionem vindicare studuit; apo-
logiam pro quinque capp. concilii Florentini
cum Arcudio et Caryophilo abiudicat Gennadio,
quum post concilium Florentinum eorum, quae
olim in gratiam Latiuorum concesserat, palino-
diam cecinerit. Inprimis autem ea Gennadio
adungi probat, quae pro transubstantiationis
dogmate Meletius Syrigius et Simonius adduxe-
runt. (conf. acta erudit. a. 1691. m. Febr. p. 81.
sqq.) Harl.

i) Philelphus Constantinopolim iuuenis pro-
fectus est, Emmauelis Chrysolorae filiam duxit.
V. Poggium de Philelph. epist. ad Iustinianum
l. 1.

k) Infra, p. 769.

ad nescio quem Georgium Scholarium Gennadium, metropolitam Phasorum: Argumento est, quam modo laudauimus, epistola, quae in regio codice octaua est, qua Philelpho scribit, imperatori summopere placuisse scriptas ab eo litteras, cuius perspectam haberet erga se humanitatem. Vtebatur familiarissime Georgius Scholarius *Luca Notara*, Magno Duce, imperatoris Ioannis Palaeologi genero, ad quem exstant aliquot non inelegantes epistolae, et Ducis ad Scholarium; imperatoris eiusdem fratre *Constantino Palaeologo*, qui imperauit ultimus Christianorum, ad quem scripta est secunda epistola [P] regii codicis; *Theodora Despota*, eorum fratre, quem funebri oratione laudauit, quae exstat in eodem codice; et aliis praecipuae dignitatis viris. Inter ecclesiasticos colebat prae caeteris *Marcum Ephesum* ¹⁾ ad quem exstat decima quinta, qua significat, mittere se defensionem doctrinae Aristotelis contra Gemistum Plethonem, turn etiam Nomophylacem, Chartophylacem *Paisium Crotae*, ut videtur, archiepiscopum, et alios non paucos. Ad hos exstant epistolae de priuatis plerumque negotiis, omnes sine die et consule. Plures opinor intereiderunt, quia elegantiores tantummodo selectas videntur fuisse, ut antiquis Demosthenis, Isocratis, Libanii, et aliis praecipuorum auctorum adiungerentur, ut in codice Colbertino; reliqua perierunt, ut multa alia Gennadii opera, quia auctor numquam ea, ut videtur, colligenda curauit; sed post eius obitum a studiosis in codices relata sunt, quaecumque tam Constantinopoli, quam in monasteriorum bibliothecis delitescabant.

3. Tricesimo aetatis anno Georgius Scholarius votum fecit amplectendae solitariae vitae, quod tamen non nisi paulo ante captam urbem et post Ioannis Palaeologi mortem persoluit. Ita de se scribit in apologia ad Constantinum: *Quod, inquit, ego nondum tricesimum annum egressus firmiter statuerim et voverim Christo, magistratum ut incommodum quiddam negotium abdicare, et ad priuatam vitam, quam Christus nobis designauit, declinare tamquam multae philosophiae, spei quoque futurorum, et vno verbo boni cuiuscumque plenissimam, nullus arbitror meorum ciuium ignorat. Causam, cur tam diu dissulerit, fuisse refert parentum curam, quos in senili aetate destituere absque impietate vix poterat, et quasdam alias.*

4. Itaque sub Ioanne Palaeologo Georgius Scholarius imperialis iudicis munus sustinens, quum procurandae concordiae inter latinam et graecam ecclesiam causa imperator in Italiam proficisceretur ^{m)}, in eius comitatu Ferrariam primo, mox Florentiam venit. Ita testantur auctores ferme omnes, et acta graeca concilii. Ferrariae, ut videtur, scriptae sunt epistolae duae, vna Venetias ad Marcum Lipomanum, ad Ambrosium Camaldulensem altera. In prima scribit, optasse se ad eam proficisci, *sed fortuna quaedam, inquit, me ad imperatorem currere cogens, aueis Venetiis commorari non finit, neque lepores huius urbis et gratias degustare, in qua Lipomanus optimus primarium locum obtinet; sed statim atque exsuffum fecimus, iter ad imperatorem per flamen instituimus, nempe fortassis, quia serius [P] aduenerat. In altera ad Ambrosium, quem non alium esse existimamus quam Camaldulensem,*

1) V. infra, p. 529. sq. ed. vet. Harl.

m) A. 1438.

Vol. XI.

sem, ita scribit: *At quandoquidem cum imperatore, qui te plurimum diligit, nos quoque unionis desiderium ad tuam urbem transfert, aut potius ipse ex tali desiderio nobis transmigrandi necessitatem imposuit; reliquis quidem sufficit, tuam adire urbem, et habere illic delicias, spectacula, aedes magnificas, et alia domesticis non inferiora. Nobis vero angulum aliquem concede tui monasterii, quod in cara urbe carissimum habes et ornas. Ita eos, qui te maxime diligunt, tuorum tibi coniunctissimis non immerito praeferes, tuncque facilius una esse nobis licebit, neque morbos causabimur, neque tantum ex infelicitate nostra dolorem capiemus. Quod si aliquando rursus, minus tamen omnino, quam nunc, te a nobis disiungunt publicorum negotiorum curae, hanc absentiam monachorum illic viuentium virtus et sapientia solabuntur. Quos quidem sub tali patre et rectore ad virtutem prouectos, utilissimos et iucundissimos accedentibus fore confido, adeo ut singuli ipsorum sufficiant non habentibus patrem.*

5. Non alieno ab ecclesiastica concordia animo Scholarium fuisse praeter ea, quae supra dicta sunt, suadet particula epistolae ad Magnum Ducein, quam aliena interpretatione corruptit Allatius *), dum eam ex Graecia scriptam existimauit, quum ex Italia missa fuerit. Nunc vero scito, nos praeclara omnino tranquillitatis initia experiri: quae verba ad ecclesiasticae concordiae spem videntur referenda. Sed quae legitur act. 25. Florentini concilii in graecis actis Georgii Scholarii responsio eiusmodi est, ut viro pio pacisque studiosissimo dignissima videatur. Rogatus enim ab imperatore sententiam de unionis decreto, ita respondit: *) *Optime et potentissime imperator, quam ego quidem habuerim et nunc habeam sententiam de proposita unionis materia, indicat sermo a me utcumque compositus, et huic nostras synodo oblatas, quo sacros hostes adhortabar patres ad unionem et auxilium rebus Constantinopolitanis ferendum. Testantur etiam duo libelli, quos antea compositos, nunc praesenti synodo trado, quorum alter consilium dat ut fiat, et quomodo fieri debeat unio, et exponit, quicquid aliud ad hanc materiam spectat: alter vero quaestionem ipsam tractat, estque illi scopus, ostendere, doctores ecclesiae inter se concordare esse non rationibus ac demonstrationibus humanis, sed sacrae scripturae et doctorum eorundem sententiis. Eosdem libros oblatos synodo fuisse testantur eadem acta paulo superius: Post orationem Bessarionis obtulit nobis Scholarius dominus Georgius tres orationes pro unione deliberatas, cohortans animansque nos ad amplectendam unionem. Vulgo [P] existimant, illas ipsas orationes esse, quae cum actis concilii et seorsim sub Georgii Scholarii nomine editae sunt, contra quam sensit Matthaeus Caryophyllus, qui hanc vulgarem opinionem solidissimis rationibus confutauit, aduersus quas Allatiana defensio nihil aut parum facit. Sed de his, quia operosior quaestio est, dicetur, ubi de operibus Scholarii disputandum erit. Id habet autem Caryophylli sententia commodi, quod si suppositas Scholario **) fuisse a Graecis concordiae studiosis orationes istas statuimus, nulla ferme superest de vno vel geminis Scholarii et Gennadii controuersia. Qui enim foetura hunc celeberrimo apud Graecos schismatis tenacissimos auctori supposuit, potuit etiam nullo negotio actis graecis inferere, quae illic ad illarum auctoritatem confirmandam leguntur.*

*) Infra, p. 766.

o) Ex vers. Caryoph. p. 478. edit. Par.

p) Hoc neuiquam credibile videtur, et a

Gennadio ipso eiusque amicis et inimicis continuo falsitatis conuictum fuisse.

tur. Nam si haec pauca verba excipiuntur, et Marci Ephesii epistola, quae ante paucos annos ab Allatio edita est, vix quicquam in illius saeculi monumentis occurrit, unde Gennadium siue Scholarium conslet ecclesiarum fanciendae concordiae nauasse operam, quum in eadem disrumpenda deinceps ad extremam vsque aetatem pertinacissime occupatus fuisset videatur.

6. Siue igitur, vt fieri omnino potuit, Georgius Scholarius Graecos Florentiae ad vnionem hortatus fuerit, siue secus egerit, id enim plane obscurum est, reuersus cum Ioanne Palaeologo Constantinopolim, adiunxit se Marco Ephesio in oppugnanda vnione, quae Florentiae sancita fuerat. Atque illo, vt videtur, temporis interuallo scripsit Georgius multa aduersus Latinos opuscula, quae exstant in variis biblioth. regiae codicibus, nempe *homiliam ad Ἀνατόλιον de purgatorio, et responsonem ad eorum obiectiones; de processione Spiritus Sancti*, et alia quaedam, de quibus dicitur suo loco. Hac occasione Georgius Scholarius in Ioannis Palaeologi offensionem incurrit, grauiter commoti, quod vnionem tanto labore a se procuratam, et cuius beneficio auxilia ab Italis in summo rerum suarum discrimine necessaria sperabat, Scholarius voce, scriptis et auctoritate, quae erat apud populares suos praecipua, disturbare conaretur. Testis ipse in oratione apologetica ad Constantinum imperatorem, ita tamen vt Ioanni simulatam potius indignationem quam sinceram adscribat. *Deinde, inquit, optimo illo imperatore indignationem prae se ferente ob verorum dogmatum defensionem; committendum non existimaui, vt, quibus fabula ignota erat, videretur, quod me ira imperatoris ad Christi iugum compelleret, [P] et quod inuitus ad tranquillam vitam confugerem.* Illam enim causam adsignat, cur viuo Ioanne votum monasticae vitae diu ante conceptum non impleuerit.

7. Eo etiam regnante, post reditum ex Italia scripsit orationes in homiliarum modum multas, quae legebantur concionis loco, vel scribebantur, postquam viua voce erant declamatae, vt ex inscriptione, quae occurrit in nostro codice, colligimus. Etsi enim laticus vsque ad susceptam patriarchalem dignitatem Georgius Scholarius vixerit: vix tamen dubitare licet, eum coram imperatore et senatu singulis sextis feriis ex suggestu concionatum fuisse, non, quod magistratus ille, quem gerebat, ecclesiasticam quamdam dignitatem adiunctam haberet, sed quia in imperatorio triclinio vespertinis et pomeridianis horis declamabat, non ex ambone, aut mane inter synaxes; hoc enim sacerdotum secundum ecclesiasticam disciplinam munus erat, et similes Leonis philosophi et aliquot aliorum laicorum orationes exstant.

8. Testatur ipse Scholarius, reconciliatum tandem sibi fuisse extremo vitae tempore Ioannem imperatorem, iamque sibi non obscure fauentem vitam cum morte commutasse. Quamuis porro apud Latinos omnes auctores et graecos vnioni addictos legemus, imperatoris animum a concordia, quam Florentiae subscriptione firmauerat, nusquam fuisse alienatum, dissentiunt tamen schismatici ferme omnes. Ita legitur in titulo pseudosynodi Constantinopolitanae, in Addendis apud Allatium: *1) Quas, inquit, habita fuit post exaltationem*
Yy 2 *psu-*

q) *Add. ad l. 3. De perp. conf. pag. 1280. et seq.*

pseudosynodum Florentinam unius et dimidii anni intervallo, et post obitum Ioannis Palaeologi, qui cum Latinis sentiebat, ab Italis sub spe auxilii delusus, ante tamen obitum orthodoxo dogmati adsensum praeberat. Tunc Scholarius domesticis rebus ordinatis, erat mox sese in monasterium recepturus, quum propositum mutare coactus est. Obiit eodem circiter tempore Marcus Ephesius paullo ante mortem Ioannis Palaeologi. Georgius morientis supremas voces excepit, et in eius verba iuravit, Deo et angelis in testimonium aduocatis, servaturum se veterem fidem, et contra Florentinam unionem perpetuo ex amici et praeceptoris sui sententia pugnaturum. Haec ipse scribit in epistola ad Constantinopolitanos tamquam notissima: mortuum vero oratione laudavit, quae exstat in variis codicibus. Exstant quoque in codicibus regiis *) extrema Marci Ephesii morituri ad Scholarium verba, [P] quibus ipsi graecae ecclesiae et eius dogmatum defensionem commendat *); Scholarii quoque responsio, quae huic epistolae plane consentanea est.

9. Ioanni Palaeologo successit Constantinus frater, imperatorum Constantinopolitanorum postremus, exeunte anno I. Ch. 1448. apud quem statim Scholarius accusatus est, quasi ecclesiasticis, apud quos plurimum poterat, auctor fuisset procrastinandae coronationis, quae ecclesiastico ritu cum variis precibus celebrari solebat. Neque negabat plane Georgius Scholarius differendam esse, donec ecclesiae et reipublicae consulere; sed non alio id aiebat fecisse animo, quam ut labefactatam maiorum fidem restaurandam curaret, tam fidei quam imperatori consulens, ab hominum vero nefariorum consiliis alienissimus, quippe qui novum imperatorem singulari amore complecteretur, et ab eo in melius res suas commutatum iri speraret, cuius gratia adversam, ut sciebant omnes, fortunam fuisset expertus. Quum vero Constantinus imminentem sibi, et quae post annos vix quinque consequuta est, cladem metuens, auxilia ab Italis postularet, quae Nicolaus V. pontifex romanus non aliter pollicebatur, quam si Florentinam unionem confirmaret, et ad eam amplectendam Graecos praesertim ecclesiasticos et monachos compelleret, missae sunt a pontifice legationes aliquot Constantinopolim. Prima videtur fuisse episcopi Cortonae, qui cum graecis theologis saepius disputavit, annis circiter quatuor ante captam urbem. Graecorum partes tuebatur Georgius Scholarius, qui disputationes scripto complexus est, et variis opusculis Latinos refellendos suscepit. Meminit ipse in epistola ad Constantinopolitanos scripta 29. Novembris anno 1452. in qua scribit, perseverare se in ea doctrina, quam exposuerat in disputationibus habitis adversus Cortonae episcopum, *ad demonstrationem, inquit, eius, quae apud nos est, veritatis, et multis variisque operibus, quae scripta pro patria fide divino munere, ut etiam in confessione fidei suae, vel potius catholicae ecclesiae, quam ante annos tres elaboratam publicaverat.*

10. Eo circiter tempore Georgius ob unionis odium, quo omnia imperatoris consilia vehementer turbabat, sibi, ut videtur, metuens, saeculo renuntiavit, et in monasterium
Omni-

*) In cod. bibl. publ. Par. MCCXVIII. nr. 29. ib. nr. 10. est *Marci Eugenii* episk. ad Georg. Scholarium, qua ipsum reprehendit, quod ad Latinos desciverit. *Hart.*

§) Haec *Marci Ephesii* ultima verba cum *Gennadii* responsione edidit *Renaudotus* ex cod. reg. MMCMLXIII. graece, addita latina versione, p. 70-75. ad *Gennadii* homilias de eucharistia.

Omnipotentis, urbi proximum, se recepit. Scripsit simul valedictoriam orationem ad Constantinum, [P] quae exstat in codice regio, qua non solum criminationes aduersariorum conatur diluere; sed saepe in suis laudibus nimius, res gestas pro maiorum religione tuenda, susceptosque labores in coelum tollit, ita ut vanitatis et proterviae, in qua accusatus est, culpa non vacet. Quum hanc orationem scriberet, adhuc laicus in monasterio Omnipotentis residebat: vnde migrans in Cardianeti, illic schema siue habitum religiosum accepit. Ita docet nos huius orationis inscriptio in regio codice. Videtur autem simul accepisse nomen *Gennadii*, iuxta vulgarem apud Graecos consuetudinem, ut, qui mundo per vitae monasticae professionem renuntiarent, etiam nomen antiquum quasi per alteram natiuitatem mutarent; mox enim Gennadius vocari coepit, atque adeo, antequam patriarcha designaretur, contra quam ex Malaxo, Historia politica, et quibusdam aliis auctoribus docuit Allatius *). Quo solo argumento, etsi nullius ponderis, totam de duobus Gennadiis disputationem superstruxit. Vnde etiam refellitur altera eius historica observatio circa Gennadii professionem monasticam, quam abdicata patriarchali dignitate, et quinquennio post captam urbem factam existimat, quum nouennio plus minus abdicacionem praecesserit. Nec enim Malaxi et Theodori Zygomalae, qui Historiam politicam concinnauit, tanta est auctoritas, ut auctorum aequalium testimonia labefactet. Nam Michael Ducas ante captam urbem Gennadii monachi nomine designat eum, qui antea Georgius Scholarius dicebatur.

II. Quum Gennadius saeculo valedixisset, misit imperator ad Nicolaum papam Bryennium Leontarem. Isidorus cardinalis Russiae paulo post a Nicolao V. legatus Constantinopolin venit anno 1452. ut Ducas in historia **) docet, quo nemo melius ecclesiasticas res illius temporis videtur explicasse. Is igitur legatum Constantinopolin adpulisse scribit mense Nouembri, anno secundum Graecos 6961. qui erat Christi 1452. habitis de ecclesiarum concordia sermonibus, imperatorem et quosdam ecclesiasticos consensisse, ut unio Florentina obseruaretur, ecclesiasticorum et monachorum plures et praecipuos ab ea fuisse alienissimos. *Nihilominus*, inquit, qui Henotico obtemperare videbantur clerici, sacerdotes et diaconi, imperator et senatus in magnam ecclesiam conuenerunt, ut concordibus animis et unitis diuinam liturgiam celebrarent, finteraue mente vota Deo redderent. Tum etiam schismatici ad Pantocratoris monasterium currunt, Gennadium, antea Georgium Scholarium, adeunt, consiliumque [P] ab eo quomodo se gerere debeant petunt. Is inclusum se cella tenebat; accepta ergo charta, sententiam suam consiliumque rogatus, scripto aperuit, quo talia continebantur: *Miseri Romani, quare aberratis*, etc. quae apud Ducam leguntur. Haec et alia plura quum stripsisset, cellae suae ianuam a cunctis postea lecta clauo adfixit, iterumque intra eam se conclusit. Scilicet ex variis et aliis huius temporis actis et epistolis intelligitur, post habitas cum episcopo Cortonae et aliis Latinis de vnione disputationes, Gennadius se in cellam receperat, neque prodibat in vulgus: ita fortassis iubente Constantino, vel cogente potius, ne vnionem, quam siue per dissimulationem, siue sincero animo conabatur procurare, viri apud plebem et ecclesiasticos acceptissimi auctoritas disturbaret. Quis est ipse saepe intentatas minas; atque ea potissimum causa fuisse videtur seruati per an-

nos

*) Infra, p. 764.

**) Ed. reg. 142.

nos admodum duos silentii statim post susceptum religiosum habitum. Eo temporis intervallo scripsit orationem contra simoniacam haeresim ad Constantinum duobus ante excidium urbis annis, cuius titulus in cod. reg. talis est: Γεννάδις μοναχὸς τῷ Σχολαρίῳ κατὰ τῆς ἐκ-
 μονιακῆς αἰρέσεως, ἥτοι ἀπιστίας. Ἐγράφη δὲ οὖν ἔτσι πρὸ τῆς ἀλώσεως, καὶ ἐπέμψθη
 τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ, ἀλλ' ἐκεῖνος εἰδὲ τι βελτίων ἦν. Gennadii monachi, qui et Schola-
 rius, contra simoniacam haeresim, siue infidelitatem. Scripta est oratio duobus annis ante ca-
 ptam urbem, et missa imperatori Constantino, sed ille nihilo melior effectus est. Epistolam
 item ad eundem, cuius initium est: ἀλλ' ἐκ ἔχεται μοναχοῖς, ἄριστε βασιλεῦ, σπανίσις καὶ
 δυσπορίσις τρεφέσθαι βρώμασιν. Verum non licet monachis, optime imperator, raris nec
 facile parabilibus alimentis uti: quae officii tantum causa scripta videtur, ut de misso fortassis
 munusculo gratias ageret. Exstat decima in cod. reg.

12. Scripsit etiam homilias quasdam; sed controuersis ecclesiasticis plane se non
 immiscuit vsque ad aduentum cardinalis Russiae. Nam paullo antequam adueniret, scripsit
 Gennadius ad Ἀγιορείτας, hoc est, sancti montis Atho monachos, epistolam hortatoriam, ut
 in antiqua fide, omitta synodi Florentinae definitione, permanerent; quam epistolam misit
 per eiusdem montis monachos duos, Anastasium et Simonem, ut ipse in cuiusdam epistolae
 fragmento testatur. Scripsit etiam ad imperatorem 12. Martii, eodem, ut videtur, anno,
 vel 1453. paullo ante cladem. Orationem quoque recitauit coram eo, magna nobilium ci-
 uium frequentia, in monasterio Pantocratoris seu Omnipotentis, περὶ τῆς ἰλώσεως τῆς θᾶς
 καὶ τῆς οἰκόθεν παρασκευῆς, de [P] placando numine et interiori praeparatione, 15. Nouem-
 bris a. 1452. forte antequam legatus venisset: nam imperatorem omnino dehortabatur Genna-
 dius ab vnione Florentina obseruanda; quod praesente legato nec ipse ausus fuisset, nec pas-
 sus imperator. Quum vero, ut supra ex Duca dictum est, frustra plerisque reclamantibus
 renouata esset vnio, statim eam voce et scriptis Gennadius impugnauit. Exstat ea de re opu-
 sculum virulentissimum hoc titulo: Γεννάδις ἐλαχίστη Σχολαρίῳ ἐπὶ τὴν δι' ἐγκατάλειψιν
 Θεοῦ ματαίαν καὶ ἄλογον καὶ ἀσυνδέτον καινοτομίαν τῆς πίστεως. Gennadii minimi Scholarii
 de ea, quae per Dei desertionem facta est, vana, inepta et inconcinna fidei inuouatione. Scri-
 ptum fuit in monasterio Pantocratoris, in quod venisse Gennadium intelligimus, impera-
 tore ita iubente, existimante, illum, si latinissimum, ut vocant, amplexus fuisset, reliquis,
 ut idem facerent, statim persuasurum; sed contrarium prorsus accidit: neque enim a senten-
 tia sua remoueri Gennadius potuit, nec efficere, ut negotium vnionis omitteretur, quae,
 ut ex scholio cod. reg. discimus, in eodem monasterio perfecta est vno mense, postquam
 Gennadius orationem suam recitasset. Vnde turbatis iam omnino rebus, et Turcis urbem
 obsidione cingentibus, vnionem liberius coepit impugnare, et latinismo insultare petulantius.

13. Interea quum, ut scribit Ducas, cella se iterum conclusisset, et neminem admit-
 teret, scripsit epistolas duas, vnā ad Constantinopolitanos omnes ecclesiasticos, 27. No-
 uembris datam, cuius titulus est: Γεννάδιος ὁ ἀμικτωλὸς, τῷ Θεῷ δῶλος καὶ ἐλάχιστος, τοῖς
 εὐγενεστάτοις πολίταις τῆς Κωνσταντινουπόλεως; ἀπαδὴν ἱερωμένοις καὶ κοσμικοῖς. Genna-
 dius peccator, dei seruus et minimus, nobilissimis ciuibz Constantinopolis, omnibus tam sacri
 ordinis quam saecularibus. Haec ita incipit: Γινώσκετε πάντες καλῶς. Alteram ad eccle-
 siasticos,

fiasticos, quae eodem tempore data videtur, et missa dicitur ad magnum ecclesiarcham, Syropolum scilicet, auctorem historiae synodi Florentinae, magnum Chartophylacem Agallianum, quando ecclesiastici convenire iussi sunt in palatium Xylocerci, et celebrata est liturgia, quum omnia ex sententia cardinalis et trium pontificum anni istius gesta essent 15. Nou. In ea excusat se, quod non venerit, testaturque, se cum milibus exposuerit sententiam de hoc unionis negotio suam, displicereque sibi illam vehementer, tam imperator quam reliqui omnes intelligant in eadem se persistere. Mox unionem et latinae ecclesiae fidem vehementer exagitat.

14. Scripsit praeterea, ut Ducas observat, breuem contra latinisimum querimoniam; sed, quae ab illo auctore refertur, differt ab [P] altero eiusdem exemplo, quod suppeditat codex regius in haec verba: *O pauperes, perdidistis omnia, et nunc tandem abiicitis pietatem turpiter et absque conscientia. Quum enim deberetis ad deum confugere in praesenti rerum statu, a deo separamini. Ego innoxius sum, testemque habeo deum, eius sanctos et vos ipsos, quod nihil umquam neglexerim. Et nunc ita me deus iuvat, malam unionem facitis, peribitis. Calumniamini me, et minas intentatis; sed etiam si mortem, quam minamini, inferatis, ego ad illam subeundam paratus sum. Quid enim iuvat vivere, ut videam dei tam manifestam erga vos derelictionem? Domine, ne finas hos homines in talem ruinam praecipitari, ne iustificetur orthodoxa fides in oriente, in occidente et in insulis contra nostram urbem, ita ut, quia illam et te negleximus, pereamus. Iustifica potius illam, ita ut non pereamus. Da illis aures ad audiendum, quandoquidem est, qui verbis significet voluntatem tuam, aut me eripe, domine, a praesenti vita citius, antequam videam talis impudentiae fructus vindemiantem. Non negabo te, amica orthodoxia, neque te mendaciter dissimulabo, angusta traditio, quousque spiritus meus in hoc corpore permanebit. Ne me igitur amplius tentetis, o homines: etenim numquam eiusmodi unionis particeps ero, quia neque sic cum Latinis uniti eritis, et a deo separati, infamiam aeternam sustinebitis. Neque tamen velim in dubium revocari, quod a Duca relatum exemplar est, quod quisque per otium potest cum altero comparare. Adfixum autem pependit a prima mensis Nouembris, ut inscriptio docet, post cardinalis aduentum, ut habet eodex MS. Iis quoque postremis temporibus, aut saltem ultimo Constantini anno, alia scripsit Gennadius aduersus *Ἀντιόχειους*, ut duodecim capitula ad imperatorem Constantinum missa per papam Ignatium, alia ad magnum ducem: Metropolitaram subscriptiones, siue synodales definitiones aduersus Florentinam unionem, et diuersas apologias legato aut episcopo Cortonae pro Graecis contra Latinos datas, quae non alium, quam Gennadium auctorem videntur habuisse.*

15. Quantus fuerit graecorum schismaticorum, praesertim monachorum et monialium, aduersus Henoticos furor, narrat Ducas²⁾, et variis exemplis confirmat. Omnes Gennadium quasi ducem et magistrum sequebantur, ex cuius sententia a Latinorum et Henoticorum communione separati, non modo turbas in ecclesiis, sed tota passim vrbe seditio-nem fecerunt. Quae dum a Turcis obsideretur, Gennadius saepe vaticinatus est apud suos imperii ruinam et vrbs cladem, non aliam tot malorum causam adsignans, quam quod pa-ternam fidem prodidissent, et Latinis haereticis fuissent per legatum reconciliati.

15. Ca.

v) Ducas p. 143.

[P] 16. Capta est vrbs 29. Maii an. 1453 et eodem anno Gennadius, quo nullus Graecis acceptior, Sultani Muhamedjs iussu electus est patriarcha, vt Malaxus, Historia politica; Phranzes et alii docent. Fugerat cum alijs, et extra urbem se receperat, atque eo intervallo temporis, quod ab vrbs excidio ad eius electionem effluxit, Monodiam scripserat, qua publicam deploravit calamitatem. Exstat illa in varijs codicibus, et partim edita est in Turco-graecia et in Bibliotheca patrum. Qua ratione ad thronum patriarchalem adsumtus fuerit, refert ipse in epistola, cui titulus, τοῖς ἀπανταρχῶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ad omnes fideles in Christo Iesu, quum dignitatem abdicavit. Multi, inquit, eo die liberabantur ab ijs, qui prius, qua se ratione eriperent, nesciebant. Ego vero pondus inutile, in victorum hostium manibus eram, quum semel amicos exorasset, et ijs nolentibus succurrere, Deo omnia commisi sem. Ego quidem non mediocri pecunia redemisset licentiam latendi alicubi, et communes calamitates cum peccatis meis deplorandi. Sed huic domino latitentem manifestauerunt, hunc ipsum esse vociferantes, quem oportet animarum nostrarum curam gerere, simul laudibus ad coelum tollentes, quem latentem saluare oportebat, si vere talem esse ipsi apud se existimassent, non eiusmodi labyrinthis includere. Statim itaque raptus sum ex remotiori loco, et ingredior urbem magis infelicitur, quam quum ex ea egressus eram. Sed transigente domino, iubeor monasterium plane desertum et conculcatum regere, et liberator absque pecunia fieri monachorum, qui simul degerent, monachorum, qui prius malitia et tumultu omnia impleverant, qui etiam nunc, plusquam opus erat, praetexentes Christianorum calamitates, occasionem explendi concupiscentiam nacti, infamia quidem sacrum olim ordinem, scandalo spectatorum animas, omni malo totum orbem replerunt. Deinde aedificare cogor, templa eversa a fundamentis excitare, et necessaria providere istis, utinam Christianis, qui singulis in locis reperti, qua ratione secundum legem patriam viverent deumque colerent, non curabant. Deinde coacta est synodus multorum episcoporum ex Europa et Asia confluentium, quorum suffragiis ego primum diaconus, deinde presbyter, deinde episcopus et patriarcha constituor.

17. Quae in patriarchali munere constitutus Gennadius gesserit, vix aliunde habemus, quam ex Historia ecclesiastica graecobarbara ^{w)}. Quum Turcae S. Sophiae templum et patriarcheum occupassent, ipse ad SS. apostolorum monasterium se recepit, vastum et iam solitudine horridum, vnde eodem aut sequenti anno fugit, veritus, ne caedis commissae erga Turcam, cuius cadauer intra muros repertum erat, [P] poenae a Christianis exigenterentur. Videtur porro Gennadius vrbe profugisse: nam tres βίαιαι ἀνόδαι, siue violentos in urbem regressus commemorat in aliquot opusculorum titulis iuxta antiquissimum regium codicem. Ter autem vrbe excessit, semel quum hostis irrumperet, iterum post caedem, quae intra muros SS. apostolorum patrata est: tandem deposito patriarchali munere, quum se recepit in monasterium Prodomi ad Menoeceam montem, vnde compulsus est in urbem redire, et tunc aliquas homilias ad populum habuit. Hinc emendanda, quae ante paucos annos prodiit Philippi Cyprii patriarchalis historia ^{x)}, qui statim patriarchas Constantino-

politanos

w) Turcogr. lib. II. p. 108.

x) V. infra p. 543. vet. ed. Harl.

politanos ad Pammacaristas habitasse scribit contra historicorum omnium fidem, ut et multa alia, quae hunc auctorem siue potius confarcinatorem saepe hallucinatum esse demonstrant.

18. Quum ex fuga rediisset, sed, quo anno, nescitur, habuit Gennadius orationem, siue disputationem illam celebrem, quae graece, latine, imo et turcice, sed graecis litteris edita est, *περὶ τῆς μόνης ἐδῆ πρὸς τὴν σωτηρίαν ἀνδρώπων*. Occasionem narrat Historia graeco-barbara *). *Eo tempore*, inquit, *idem Sultanus ipsamet intravit patriarcheum, quumque in templum Pammacaristas venisset, in sacellum ingressus est, ubi hodie armarium xerum sacratum est, et cum patriarcha Gennadio libenter sermones contulit. Tunc, omni metu posito, universam ei patriarcha veritatem fidei christianae aperuit, scripsitque pro numero quaestionum eius capita viginti . . . quae et dedit Sultano*. Subiiciuntur autem haec capitala loco citato, cum turcica interpretatione Acumatis siue Achmetis Beroerae praefecti. At in nostro codice non per quaesita et responsa haec apologia scripta est, sed continua oratione, qualem coram Sultano Gennadius habuit, antequam compendiarium illam christianae fidei expositionem scripto complecteretur. Edita est quoque oratio ipsa multis *) , tum seorsim, tum in Bibliotheca patrum.

19. Paulo post quam hanc orationem habuisset Gennadius, patriarchali se dignitate abdicavit, aegre obtenta a Sultano venia: mox epistolam *) seu potius prolixam orationem apologeticam scripsit *ad omnes fideles in Christo Iesu, τοῖς πανταχῇ πιστοῖς ἐν Χριστῷ*. Narrat, quomodo post praedictam saepius urbis et totius imperii cladem comminationemque divinae vindictae ob susceptum latinismum, capta urbe, in hostium manus venerit, eo ex fuga retractus, patriarcha renuntiatus [P] fuerit, licet inquit: cui tandem muneri, statim atque per Sultanum licuit, renuntiandum statuerit, tum quia destitutus esset eorum auxilio, qui oneris partem secundum ecclesiasticas leges sustinere debuerant, tum ob impenso inanis labores in auferendis scandalis, et componendis simultatibus. Varias etiam calamitates refert, quas ab invidis fuisset perpeffus, qui patriarchatum non obscure ambiantes, multa ipsi negotia facessabant: significat tandem, se dignitati renuntiare, ut iam sibi soli vacet, poenitentiamque in tranquilla et solitaria vita de peccatis suis agat. Haec est illa *παραιτήσις*, quam in codice ecclesiae Constantinopolitanae descriptam fuisse memoriae et auctoritatis causa docet Historia ecclesiastica apud Crusium.

20. Mox recepit se Gennadius in monasterium S. Ioannis Baptistae in monte Meoecaſo prope Serras vel Pherras, ut scribitur in cod. regio, quum annos quinque et menses aliquot ecclesiae Constantinopolitanae praefuisset, atque ita eius abdicatio ad annum 1459. refertur. Videtur tamen aliter statuendum; nam titulus orationis, quam habuit Gennadius in fu-

y) *Turcogr. lib. 2. pag. 109.*

z) *Infra p. 773. et volum. VI. p. 697. [vol. VIII. pag. 92. ibique not. ww. nou. ed. in primis Lambacher. in diss. cit. p. 3. sqq. Harl.]*

Vol. XI.

*) *Exstat illa epistola in cod. reg. Taurin. CLXXXIX. fol. 74. v. ult. codd. gr. Taur. pag. 267. Harl.*

aa) *Pag. 120.*

in funere Theodori Sophiani, sui ex fratre nepotis, docet, pronuntiatam fuisse 28. Septembris anno 6965. secundum Graecos, hoc est anno Christi 1457. a Gennadio monacho. At vulgo non ita adpellatur in titulis eorum opusculorum, quae in patriarchatu scripsit. Quae coniectura confirmatur altera satis verisimili. Nam in monasterio Ioannis siue Prodromi, multa Gennadius elaborate scripsit, quae, si secundum Panuinii et Genebrardi chronologiam obiit anno 1460., vnius anni intervallo vix poterat absolvere: tales sunt tractatus de existentia et natura animarum, de purgatorio, de praedestinatione ad Iosephum Thessalonicensem, tres alii de praedestinatione sermones, epistolae ad Theodorum Brennum siue Bryennium, et alia nec pauca nec extemporalia. Unde quum nemo huc usque ex certis graecae historiae monumentis annum Gennadii supremum designauerit, si quis eum ultra annum 1460. vitam produxisse statuatur, non inaniter videbitur coniectari. Nam in regio cod. Homilia de transitu b. Mariae virginis scripta Constantinopoli dicitur in monasterio Paramacariis, quum tertio in urbem redire coactus fuisset anno 93, hoc est, ut nemo non intelligit, 6972. secundum graecam chronologiam, qui annus respondet anno Christi 1464. cuius certus character est indicio 12. quam huic anno adiunctam habet canon annorum expansorum ab Allatio editus, [P] in opere de dominicis et hebdomadibus Graecorum ^{bb)}). Scripsit etiam opusculum περί τῆς πρώτης τῆ Θεῆς λατρείας, post abdicatam dignitatem in Menoecaeo monte et monasterio Prodrōmi an. mundi 6966. qui est I. Ch. 1458. Itaque iam ab anno 1458. aut 1457. si vera est inscriptio orationis in funere Sophiani, Gennadius monachus vocabatur, et patriarcha esse desierat: quum, si Malaxo et Historiae barbarae fides habenda est, non ante 1459. priuatam vitam repetiisse videatur. Tum etiam non recte statim eum obiisse scribunt, quum annos ut minimum quatuor superuixerit. Atque haec sunt, quae de Gennadii vita et rebus gestis in tanta historiae recentioris caligine obseruare potuimus.

21. Multa scripsit Gennadius praeter ea, quae variis locis dudum edita sunt. Nam quaecumque tribus suis Georgiis siue Gennadiis Allatius adtribuit, hunc nostrum auctorem habent; sed plura longe in bibliothecis delitescunt, quorum indicem qui leuiter inspexerit, mirari desinet, virum doctissimum perum accuratam in iis recensendis critice exercuisse. Vix enim quartam eorum partem viderat, et plerumque alienis oculis. Neque tamen etsi plura et certiora designamus, omnia Gennadii opera existimabimus explicuisse. Sparsa si quidem et disiecta hinc inde scrinia a studiosis post illius mortem collecta sunt, atque ita non mirum est, quaedam intercidiisse. Homiliae ante patriarchatum scriptae, Constantinopoli repertae sunt post captam urbem, quaedam Thessalonicae et Callipoli, ut alia eiusdem scripta, quae deinceps recensentur, omittam: adeo ut mirari nemo iure queat, quod nonnulla perierint in tanta reipublicae et ecclesiae graecae calamitate.

22. Ex iis, quae supra exposita sunt, manifestum est, Georgium Scholarium *Philopho*, *Lipomano*, *Ambrosio Camaldulensi*, latinis hominibus, coniunctissimum; Graecis vero, *Lucas Notaras* ^{cc)}, *Theodoro Despotas*, et aliis, eundem iudicis primarii munus in aula

^{bb)} Pag. 1522.

^{cc)} Inter subscriptores epist. encyc. vocatur *Neripus Islenopus Γαζης* in subscriptione concilii

Ephesini oecumenici III. adpellatur *Neripus* in Labb. ed. concilior. Paris. tom. III. col. 542. et 692. adnotante *Lambec.* VIII. p. 891, *Harl.*

aula Ioannis Palaeologi sustinuisse, Florentiam in eiusdem imperatoris comitatu venisse animo prompto et alacri ad procurandam utriusque ecclesiae concordiam, ita tamen, ut ab episcoporum et patriarchae nutu penderet, quum laicus inter eos sententiam dicere non posset. Eo fortassis animo apud imperatorem exposuit, quid sibi factu optimum videretur, et consilium de amplectenda vnione dedit, quod refert graecorum actorum Scriptor: cuius idcirco fides vacillare non debet. Syluester enim Syropulus ^{dd)}, latinismi non suspectus, refert formulam concordiae circa quaestionem de processione [*P*] Spiritus sancti, quae a Georgio Scholario composita, coram imperatore et Graecorum praecipuis lecta fuerit. Oratio- num, quae cum iisdem actis circumferuntur, nulla in nostris codicibus memoria est, neque illarum meminit Syluester Syropulus, et eas Georgio Scholario Matthaeus Caryophylus abiudicat. Etsi enim non indiligentiae solum nomine, sed perpetuo aduersus Latinos odio suspectissimus Syropulus esse debeat: nemo tamen graecae recentioris historiae vel mediocriter peritus, cuiusdam Critici praeposterum iudicium, quo homini fidem omnem abiudicat, sequendum existimabit; sed Allatio potius credet, qui Syluestrum agnoscit auctorem vnum ex adflectis patriarchae, non eum tamen, qualem e cerebro suo effinxit temerarius interpres ^{ee)}, *linguam et mentem synodi Graecorum, doctum, elegantem, antiquis Graeciae luminibus comparandum*, quum pessime scribat et semibarbare. At ille Georgium Scholarium in synodo cum Marco Ephesio vnionem impugnasse non refert, atque ita actorum graecorum fidem non impugnat, cum eo tamen Florentia se proripuisse testatur peracta synodo. Nullus interea occurrit sine apud graecos auctores editos siue manuscriptos alter, quem Caryophylus et Allatius designant, Georgius Scholarius, qui Constantinopoli substitit, quum Ioannes Palaeologus et Iosephus patriarcha, simul cum Graecis aliis, Ferrariae et Florentiae vnioni faciendae operam darent.

23. Marco Ephesio utebatur familiarissime noster Georgius; duos autem eiusdem nominis et cognominis eodem tempore, summa doctrinae, praesertim vero philosophiae Platonicae et Aristotelicae, laude floruisse, iisdem amicis vsos, quum circa religionis negotium vehementissime dissiderent, id quidem fieri vix potuisse, nemo non videt. At ex meritis coniecturis ita statuere, ut Caryophylus et Allatius fecerunt, sine vllis auctorum testimoniis, confusa et insuper habita temporum ratione, absurdum prorsus est et excusatione caret. Neque enim, ut ita apud se haberent, ceterisque suadere conarentur, alia causa fuit, quam quod Georgium Scholarium, qui Florentino concilio cum purpuratis aulae Constantinopolitanae interfuit, ex suaforia oratione, qua Ioannem Palaeologum hortatus est ad vnionem, catholicis adiunxerint, quem deinceps Constantinopolin reuersum non agnoscunt. Tunc enim contraria prorsus sensisse illum, certis argumentis ex historia illorum temporum constat, maxime vero scriptis in Latinos acerbissimis, [*P*] quae tam singulares Georgii Scholarii auctoris notas prae se ferunt, ut benignam nullam interpretationem aut falsae inscriptionis accusationem admittant. Hoc autem solo argumento tota Allatianarum disputationum strues nititur, tam in opere *de perpetuo consensu*, quam in *diatriba de Georgio*; et in *exercitationibus*

Z z 2

bur

dd) *Hist. concilii Flor. p. 243.*ee) *Rob. Cregythones in Praefat. ad Syropuli historiam.*

bas adversus Robertum Creyghtonum. Quod argumentum cogit nos, ut de fide Georgii Scholarii siue Gennadii quaestionem instituamus, tanquam institutae disputationi neccessariam.

24. Statim vero fatendum est, non plane constare, quae Florentiae circa unionem Georgii Scholarii sententia fuerit, praeterquam ex citatis actis act. 25. quae non quibusdam regiis codd. solum, sed libris vetustis consentiunt, antequam graece Romae prodirent, atque adeo falsitatis aut interpolationis suspicione vacant^{f)}. Eum enim reconciliandis in pristinam concordiam ecclesiis fuisse haud mediocriter, non actorum sola fides confirmat. Ea siue Xantopulum siue alium auctorem habeant, praestant sane salebrosi Syropuli narrationibus, tum naturali quadam simplicitate et nitore orationis, tum etiam rerum gestarum historia, quae ab actis latinis raro dissentit, cum monumentis ecclesiasticis utraque lingua exstantibus, tam editis quam MSS. nullo negotio potest conciliari. Ex illorum autem testimonio, ex epistola ad magnum Ducem, et altera ad Ambrosium Camaldulensem, non dubitamus adserere, Scholarium cum Graecis aliis, praesertim patriarcha Iosepho unioni fuisse, et imperatorem scripta oratione hortatum fuisse, ut illa secundum propositam a pontifice romano definitionis formulam componeretur. Orationes tamen illas secundum Caryophyli sententiam aut falsas aut admodum interpolatas esse, non inmerito suspicamur. Nam in plerisque exemplaribus mentio captae urbis intersemitur, cuius clades cum non nisi post annos duodecim consequuta sit, locum illic non habebat. Ita etiam suadent alia non pauca, quae in his orationibus a viris doctis observata sunt. Hac occasione propensioris in latinos animi videtur Marcus Ephesius, arctissima cum Scholario amicitia coniunctus, scripsisse ad illum epistolam, quam edidit Allatius^{gg)}, communicatam a viro cl. Emerico Bigotio, qui eam ex Ambrosianae biblioth. Mediolanensis codice descripserat, et quam integerrimam nacti sumus in optimo codice MS. biblioth. reg. Ὅσως ἡμᾶς ἐνέπλησας ἡδονῆς, ἡνίκα τῆς ὁρθῆς πίστεως ἐγένεθ, καὶ τῷ εὐσεβῆς καὶ πατρὸς Φρονήματος, καὶ τῇ καταδικασθείσῃ παρὰ τῶν ἀδίκων κριτῶν [Γ] συνηγόρησας ἀληθείᾳ, τοσαύτης ἐκ τῷ ἐναντίῳ λύπης καὶ κατηφείας ἐπέπλησθημεν, ἀκούσαντες, μεταθῶσθαι σε πάλιν καὶ τὰναντία φρονεῖν τε καὶ λέγειν, καὶ τοῖς κακοῖς οἰκονομοῖς συντρέχειν ἐπὶ τὰς μεσότητας καὶ οἰκονομίας. Quantum voluptatis et laetitiae nobis attulisti, cum rectam fidem, et piam patriamque sententiam amplexatus es, et condemnatae ab iniustis iudicibus, veritatis patrocinium suscepisti; tantum e contrario moerore et tristitia repleti sumus, cum ad aures nostras pervenit, te rursus alterata facie pugnantia tenere loquique, et cum pessimis oeconomis una confluere ad procuranda media unionis et dispositionis. Ita vertit Allatius; melius dixisset, ad media quaedam et temperamenta: id enim, ut ex actis constat, satagebant imperator et patriarcha, Bessarion, Isidorus et alii, quorum in numero tunc erat Georgius Scholarius, ut salva doctrina, integraque disciplina, quas a maioribus acceperant, concordia cum latinis coalesceret. *Fabr.* In bibl. Bodlei. in cod. *Land.* LXXVIII.

f) Conf. infra, vol. XI. pag. 679. sq. ed. vet. de Synodo Florentina, et p. 677. sqq. de synodo Ferrariensi. Add. Baumgarten. Nachrichten von merkwürd. Büchern, tom. VI. p. 425. sqq. et pag. 451. de quibusdam Gennadii scriptis, in

tomo II. edit. promulgatis, et quae infra de oratt. ad §. 2. et 76. de scriptis Gennadii adscripta sunt. *Harl.*

gg) Allatius in Creyghtonum p. 88.

LXXVIII. nr. 8-13. et 22. sunt *Marci Eugenii*, Ephesii metropolitae, relatio de synodo Florentina; eiusd. epistola ad Georgium quemdam presbyterum, in Methonem missa; eiusdem epistola ad Scholarium; eiusd. apologia seu confessio extemporaria, sub mortem facta; Scholarii responsum, et Marci Eugenii syllogismi contra Latinos. de processione Spiritus S. cum apologia s. responsione Gennadii Scholarii: adde codd. infra ad §. 3. de Gennadii scriptis nominatos, et ab *Oudino* l. c. p. 2481. sq. excitatos, ut alios in praesenti omittam. *Harl.*

25. Quod vero synodum Florentinam designet Ephesius, probant subsequencia epistolae verba. Ἀλλ' ἐρεῖς ἴσως ὡς ἐκ ἐπὶ τὰναντία γέγονεν ἡ μετάθεσις, μεσότητά δὲ τινα καὶ οἰκονομίαν περισκοποῦμεν. οὐδέποτε διὰ μεσότητος, ἀνδρῶπε, τὰ ἐκκλησιαστικά διορθώδη. μέσον ἀληθείας καὶ ψεύδους ἔδεν εἶναι. *Forſan aſſeres non in contraria mutationem factam, medium vero quoddam et temperamentum inueſtigamus. Nuſquam, mi homo, eiꝰ- modi mediis res eccleſiaſticae in melius reſormatae ſunt: medium inter veritatem et mendacium nullum eſt.* Citat verba Gregorii theologi de ſynodis Arianorum, quas Caiphae concilium vocabat, vbi Chriſtus condemnatus eſſet, mox addit; Ἀρ' εἰ προσηκεῖ ταῦτα τῇ νῦν ἡμετέρᾳ ſυνόδῳ; καὶ πάνυ μὲν οὖν φαίνεται ἄν' ἔγωγε. Et infra: Καὶ ἴσον ἀράχνης ὑφαίνεσι, καὶ ὁ- τως ἴσος ἀράχνης ὁ παρ' αὐτῶν ſυντεθεὶς καὶ ὀνομαſθεὶς ὄρεσ. *Nonne haec conueniunt huic nunc congregatae noſtrae ſynodo, et omnino ſane mea quidem ſententia.* . . . Telam aranea- rum texunt; vere enim araneae tela eſt, compoſita et ab ipſis nominata definitio. Hortatur, fugere Sodomam et Gomorrhā: reprehendit, quod dignitatis et diuitiarum amor, et alia munda- na commoda eum peruerterint, iubet cogitare, quam cito finem acceptura ſint, et iudicium ſubeundum. Ὡς περ ἡ ψευδώνυμος ſύνδοδος ἀπατήſεται τὸ αἷμα τῶν ἀπολυμέ- νων ψυχῶν, τῶν ſκανδαλιſθέντων ἐπὶ τῷ μυſτηρίῳ τῆς πίſτεως, τῶν τὴν ἀφόρητον βλαſ- φημίαν καὶ ἀσυγχώρητον ταῖς ψυχαῖς ὑποδεχάμενων τὴν κατὰ τὴν ἁγίῃ Πνεύματος, καὶ εἰς δύο τελμώντων ἀρχὰς ἀναφέρειν τὴν αὐτὴν ὑπαρξιν, τῶν ὑπαχθέντων τοῖς ἀθέτοις καὶ [P] λατινικοῖς Ἱερεſιν. *Vt etiam pſeudofynodus rationem reddere cogetur ſanguinis pe- reuntium animarum, eorum, qui ſcandalizati fuerunt in myſterio fidei, qui intolerabilem blaſ- phemiam et irremiſſibilem contra Spiritum ſanctum amplexi ſunt, quique audent ad duo princi- pia eius ſubſiſtentiam referre, qui illegitimis Latinorum ritibus abduci ſe paſſi ſunt.*

26. Hanc epistolam Florentiae scriptam oportuit statim atque Scholarius orationem illam exhibuisse, cuius in actis graecis mentio est, vel saltem paulo postquam Constantino- polin Graeci redierunt. Neque interest, quod vterque Ephesius et Scholarius Florentiae simul essent. Sed Ephesium verisimile est, quo plus haberet ponderis eius oratio, eam scripto comprehendisse. Sane tam perspicue synodum Florentinam designat, ut Allatius ipse, qui nodos eiusmodi saepius rescindere, quam explicare solet, aquam sibi haerere non diffiteatur, sed recurrit ad suum illum Scholarium siue Gennadium schismaticum, ad quem datam arbitratur, nulla ratione fultus, quam quod, si ad Scholarium, qui cum imperatore ad concilium venit, scripta sit, concidit tota duorum Gennadiorum fabula. At quum li- quido adpareat, non alium hoc loco designari, quam virum doctissimum, philosophum, in amplissima dignitate constitutum, qui ad concordiam reliquos hortatus fuerit, quod de suo Gennadio schismatico ne suspicatur quidem Allatius, haec in larvam illam cadere non

possunt, Gennadium nempe alterum, qui obscurus in cella, solo in Latinos odio commendatus, ante captam urbem diem suum obiisse dicitur.

27. Verum etsi Scholarius Florentinam unionem oratione laudauerit: non tamen eam subscriptione firmavit, quum laici non subscripserint. Atque ita nihil propemodum egisse sibi visus est, quasi oratoris potius more sententiam dixisset imperatori pericundam, Graecorumque addictis rebus commodissimam. Atque ita Constantinopolin reuersus, Marco Ephesio reconciliatus est, et a Latinis Henoticisque abalienatus, unde in Ioannis Palaeologi offensionem incurrit, quod habemus ex eius Apologetica ad Constantinum oratione, quae Allatio numquam visa est. Nulla tota intervallo temporis, quod inter Florentinae synodi finem, et Ioannis Palaeologi obitum intercessit, alterius Georgii, siue Gennadii mentio est; sed tantum huius nostri, qui coniunctissime cum eo vixit, qui suos ei pro Aristotele contra Gemistum libros dicauit, qui morienti adfuit, et, Deo teste, multis praesentibus [P] ecclesiae suae aduersus Latinos defensionem in se recepit, quique tot libros edidit, quibus unio Florentiae facta conuelleretur, qui graecos antislites adhuc laicus a coronando Constantino deterruit, et tandem in monasterium se recepit paullo ante captam urbem, Quae omnia ex sola ad Constantinum epistola tam perspicue demonstrantur, ut in obscurum alterum Gennadium cadere nequaquam possint, quem Florentiam iuisse, unioni fauisse, philosophum, iudicem primum, Notariae amicissimum, Italis doctis coniunctissimum, Marci Ephesii discipulum et pernecessarium fuisse, nemo unquam vilo idoneo testimonio probare potest, multo minus id, quod Allatius palmarium argumentum habet, Scholarium non nisi, postquam dignitatem abdicasset, monasticam vitam professum esse, *Fabr. Conf. Oudin. l. c. col. 2473. sqq. vbi quoque locum adducit ex Dufrenii du Cange Glossario ad scriptor. med. et inf. Graecitatis, tom. II. col. 1281. et locum ex epistola Marci Ephesii ad Georg. Scholar. in cod. regio MMMCXVIII. Harl.*

28. Quia vero illum in eadem semper, quam Florentiae significauerat, concordiae cum Latinis sancienda sententia fuisse existimavit, non mirum, si quem latino nomini infensissimum esse negare non poterat, alium fuisse existimavit. Alius nempe factus est, dum mutauit sententiam, tot graecorum antistitem exemplo, qui unioni subscripserant, quod Scholarius non fecerat. Quo vero circa Florentinam synodum animo fuerit, nemo iam coniecturis adsequi diuinando debet, sed eius orationibus credere. Praecipua est valedictoria ad Constantinum, in qua non aliam inimicis suis calumniandi causam fuisse testatur, quam quod inuolutioni per definitionem synodalem factae totis viribus obfisteret. Idem probant varia aduersus Latinos et Latinophronas scripta, disputationes cum Cortonae episcopo, et alia, quae vel supra designata sunt, vel in Notitia eius operum designabuntur: tum quae sub Isidori cardinalis aduentum, et in ipsa obsidione scripsit, tandem oratio codici magnae ecclesiae inserta, quum patriarchale munus deposuit. Priores enim demonstrant eum, qui iudicis primarii dignitate ornatus, Florentiam in imperatoris comitatu profectus est, ipsum esse, qui tantas contra Latinos et Florentinam unionem turbas excitauit: posteriores eundem patriarcham primum designatum, ex quo Constantinopolis in Turcarum potestatem

testatem venit, omnes inter se consentiunt, et lucem alterae alteris foenerantur, ut institutum illum nullo neque loco, neque tempore consilire patiantur.

29. Operae pretium est, ipsius Gennadii de se ipso scribentis verba referre, ex incerta epistola ad ciues suos ecclesiasticos et saeculares, scripta sex ante captam urbem mensibus. Postquam initio questus [P] est, peti se variis inimicorum calumniis, intentari minas, non alia, inquit, ratione, nisi quod nolumus separari a patria traditione, et simul cum ipsis impudentes contra Deum esse. Nisi desidero pacem ecclesiarum, et concordiam Christianorum omnium, sed veram, spiritualem, ecclesiasticam, iustam et salutarem, vita mea pace careat. . . De primo autem capite, nempe quod religionem adinebat, dico et testor, quod hanc ego sanctam matrem ecclesiam cum aliis tribus sanctissimis patriarchis habui semper et habeo tamquam veram matrem orthodoxorum Christianorum, in qua, sicut initio praedicationis evangelicae, iuxta domini praedictionem fidei probatio efficaciter perficitur, ex omnibus apostasiae incurfibus. Omnia etiam huius ecclesiae dogmata amplector tamquam diuina, verissima et salutaria, quorum unum est, quod Spiritus sanctus ex Deo et patre procedit suae subsistit, quemadmodum habetur in symbolo omnium generalium conciliorum. Neque enim ex patre et filio, ut Latinorum symbolum dicit, et Florentina synodus inauditis explicationibus exponit. Amplector factam contra Beccum Latinophronem sanctam et magnam synodum, et eam firmiter inter oecumenicas collocandam censeo, quia schismatici absentia oecumenicae synodo qualitatem non aufert. Eiusdem terribilem sententiam cum sententiis et anathematismis trementer suscipio, tamquam sacram et diuinam sententiam, quae de Latinorum dogmatibus, et de papae commemoratione conuenientia decreta statuerit. Persisto in ea promissione, qua me obstrinxi beato Ephesino episcopo, quum ad Deum migraturus esset, coram Deo, angelis et hominibus, et disputationibus, quas habui aduersus episcopum Cortonas, ad demonstrationem veritatis, quam profitemur, ut etiam diuersis operibus, quae pro patria fide diuino munere publicauimus: confessione quoque fidei meae, vel potius catholicae ecclesiae, quam ante biennium accurate elaboratam euulgauimus: subscriptionibus etiam, quas cum ecclesiasticis viris, eadem nobiscum sentientibus, scripta firmauimus legati tempore, et deinde post legationem domini Bryennii, cuius particeps nullo modo fui, quum nusquam papae commemorationem suscipere statuissemus, quamdiu circa praecipua fidei dogmata diuisi et discordes essemus ab eo, sequuti praedictae synodi definitionem, patrum nostrorum magistrorumque omnium.

30. Idem in epistola ad Syluestrum magnum ecclesiarcham, et ad Agillianum Charophylacem, reliquosque ecclesiasticos scripta, quum liturgia publice celebraretur, post renouatam unionem cum Isidoro cardinale Russiae, legato apostolico, postquam exconsuluit se, quod vocatus ire ad synodum renuisset: *Ad quid porro haec synaxis habita est? Nempe quia, ex quo unio per populum facta est, (Vah! nam diuisio est a Deo.) ecclesiasticorum consensum obtinere gestiunt. Relinquit me horum inexpertum: meam [P] enim de hoc negotio sententiam miles dominus noster imperator, et eius consiliarii, et vos omnes perspexistis. Ante hos siquidem dies misi ad eum per venerabilem monachum et sacerdotem D. Ignatium capitula duodecim de hoc argumento, quas et ipsi vidistis. Ego vero aliud quid ab eo, quod nunc dico, nunquam dicam, quandoquidem Florentinam illam synodum eo loco habeo, quae apud Deum est, et veritas docet, Christianique omnes legitimi ecclesiae orientalis filii, iuxta sanctorum patrum sententiam*

tentiam et conscientiam suam sentiunt; et ut clarius dicam, eam synodum talem existimo, qualis pseudooecumenica illa sub Constantio fuit, quae Consubstantialis, ut sibi videbatur, sustulerat. Quoniam item mea sententia est, quod, qui papae commemorationem facit, aut facienti communicat, etiam consilio aut adhortatione, talis apud me est, qualis is, quem damnauit sancta et magna synodus Constantinopoli congregata, quae Latinorum doctrinam examinauit, Beccumque tunc, et qui eadem cum illo sentiebant, deposuit. Neque existimo leue quiddam esse papae, aut alterius cuiusquam episcopi commemorationem. Sed spiritualis paria sentientium communio, et perfecta subordinatio erga legitimos pastores in commemoratione illa consistit. Synodi vero et sancti patres definiunt, ut, a quorum opinione abhorremus, eorundem communionem fugere non oporteat. Multa alia eiusmodi definiunt vobis haud ignota. Prae omnibus vero dominus dixit: Alienum non sequentur, sed fugient ab ipso, quia non norunt vocem alienorum. Absit quoque, ut ecclesiam meam, quae sancta est orthodoxorum mater, faciam haereticam, suscipiens papae commemorationem, quamdiu papa ea confitebitur et credet, quorum causa a nostra ecclesia non suscipitur. Si quis enim nunc confiteatur, eum recte dispensare verbum veritatis, fatetur is, maiores suos fuisse haereticos. Sententia igitur mea talis est, fuit et erit, eroque extra communionem papae et omnium, qui illi quocumque modo communicant, ut patres nostri, quorum pietatem imitari nos decet, quum nec sanctitatem nec sapientiam illorum habeamus. Haec sane oratio non est latini hominis, aut eius, qui in Romanorum sententiam transierit. Est autem eius, qui in aula vixerat, qui Florentiam profectus erat, quique patriarcha post captam urbem statim creatus est; quod non sola probat codicum MSS. fides, sed vel una epistola ad omnes fideles valedictoria, quum dignitatem deponeret, abunde confirmat.

31. Porro quaecumque de duobus Gennadiis siue Scholariis a Caryophylo aut Alatio disputata sunt, praeter ea, quae carptim delibauimus, non tanti videntur esse, ut ad singulare examen reuocanda sint. Id enim non nisi prolixa et taediosa commentatione potest absolui, sed absque vilo operae pretio. Nam cui semel perfecta fuerit brevis, [P] quam ex certis monumentis delineauimus, historiae Gennadianae synopsis, is statim intelliget, in quibus et quoties hallucinatus fuerit vir doctissimus. Mirari vero satis non possumus, eum, quum primum in opere *de perpetuo consensu* ^{hh}), edito anno 1644. contentiosum hunc de duobus Gennadiis funem ducere coepisset, deinde paullo post dissertationi de Georgiis ⁱⁱ) totam suam verbotenus disputationem inseruisset, post annos triginta non secundis aut tertiis vel tricesimis curis meliorem factam in opere contra Creyghtonum ^{kk}) re-coctam, iterum dedisse, ita ut verba ipsa, iocos, sales religiosissime, ne mutato quidem apice, seruauerit. Qui itaque vnam harum dissertationum nouit, ambas alteras nouerit.

32. Fefellit virum doctissimum Caryophyli ^{ll}) iudicium de duobus Gennadiis; quae opinio, quum ad adserendum catholicae ecclesiae Gennadium commodissima videretur, eam, quo se duceret, non satis praeuidens, sequutus est non alio fine, quam ne periret auctoritas

hh) Lib. 3. c. 5. seq.

ii) Infra p. 760. seq.

kk) P. 94. seq.

ll) Praef. ad Gennadii apologiam pro V. capitibus concilii Florentini, Rom. 1628. 4.

floritas apologeticarum pro Florentina synodo orationum, quae tanti non erat, ut totam idcirco ecclesiasticae historiae recentioris seriem conturbari necesse foret. Caryophylus duplicem Gennadium cur primus somniaret, ratio nulla erat, nisi quod ex collectore Bibliothecae patrum Margarino Bigneo didicerat, quo nemo fortassis in ferenda de veterum scriptis sententia infeliciores fuit, ex Bellarmino et aliis, quorum critice in exscribendis aliorum commentariis tota constabat.

Gennadii, sive Georgii Scholarii, operum Notitia.

QVAECVMQVE a Gennadio scripta ad nos peruenierunt, aut ante patriarchatum scripsit, aut in ipso patriarchatu, aut deposita dignitate, quum priuatus in monasterium S. Ioannis baptistae prope Serras ad Menoeceum montem se recepisset. Hunc ordinem eius operum, qui vitae seriem sequitur, quidam MSS. codices repraesentant, qui tamen id habet incommodi, quod de multis non ita liquet, ut, quando scripta sint, certo habere possimus, quo in genere sunt homiliae complures et minutiora quaedam opuscula. Sed tamen hunc ordinem, quia commodior est, sequemur. *Fabr.* In *Montfauconii* Bibl. biblioth. MSS. quidam codd. memorantur, qui *Varia* Gennadii tantummodo continere dicuntur, omissa singulorum mentione: ex gr. p. 1308. *A.* in bibl. card. *Mazarini* ita notatur: *Gennadii Scholarii cod.* CXV. nr. 18. *cod.* CXVI. nr. 3. *Gennadii, cod.* IV. — pag. 1326. *C.* in catal. des MSSs de M. — de Mefme, *Georgius Scholarius graec.* in 4. — pag. 1397. *D.* in cat. bibl. Taurin. *Gennadii C. P. episcopi opuscula.* — In cat. MSS. gr. Bauar. p. 17. *cod.* LII. *Georgii Schol. Protosyngei et aliorum scripta pro Latinis.* — In *Montfauconii* Bibl. biblioth. MSS. pag. 737. *B.* citantur codd. reg. Paris. MMCMLVI-MMCMLXI, *Georgii Scholarii contra Latinos et Gennadii opera.* ibid. p. 777. nr. 32. in ead. bibl. Par. *Georgii Scholarii opp.* multa, ubi quaedam contra Latinos. *Harl.*

1. Georgius Scholarius, adhuc laicus, circa Florentini concilii tempora scripsit *epistolas*, ut videtur bene multas, quarum selectae quaedam [P] supersunt in cod. regio MMCMLV. hoc titulo: ἐν τῶν ἐπιστολῶν Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου τῆς ὕστερον Γενναδίου. *Ex epistolis Georgii Scholarii, qui Gennadius postmodum fuit.* 1. Nemini inscripta. 2. Imperatoris fratri. 3. Magno chartophylaci. 4. Marco Lipomano, Florentia Venetias missa, 5. Ambrosio Camaldulensi. 6. Magno duci: ibidem quoque scripta, ut videtur, non ex Graecia, ut suspicatus est Allatius ^{mm}, qui illius meminit. Exstat quoque in cod. Colbertino MMMMCMLVIII. 7. Anonymo de priuatis negotiis. 8. Philolpho Mediolanum Constantinopoli scripta, ut existimo, et ante professionem italicam, aut post reditum; nam in ea dolet eripi sibi per strepitum iudiciorum, occasiones ad amicos scribendi. 9. Principi, Πριγκίπι, siue is sit Theodorus despota, siue Constantinus, qui postea imperator ultimus fuit. 10. Imperatori Constantino, quam scripsit iam monachus, gratias agens de munusculis missis. 11. Paisio Cretae, ut coniicimus, archiepiscopo, cui perpetuos pro Christo labore

^{mm}) *De consensu* p. 692.

Vol. XI.

labores et liberationem ex carcere gratulatur. 12. Lemnum de turbis Constantinopolitanis. 13. Imperatori Trapezuntis de missa ad Italos legatione ⁿⁿ). 14. Nomophylaci in Peloponnesum. 15. Marco Ephesino, praefixa opusculo aduersus Gemistum Plethonem pro Aristotelis defensione. 16. Absque titulo, de priuatis negotiis. Has epistolas omnes repraesentat codex MS. bibliothecae regiae, selectas, ut videtur ex aliis pluribus, quasi digniores, quae in codicem referrentur. In Colbertino adiunctae sunt veterum aliquot epistolis, unde stili potius gratia, quam ad historiam illustrandam videntur collectae, ut etiam paucae aliquot Lucae Notariae magni, ducis, Theodori Despotae, et quorundam aliorum imperii Constantinopolitani procerum. *Fabr.* Secundum cat. MSS. regg. bibl. *Paris.* tom. II. exstant in cod. MCCLXXXIX. nr. 1. *Georgii Schol. epp. variae* ad varios; ad imperatorem nempe, Marcum Eugenicum, Philelphum et alios complures; (conf. infra p. 511. vet. ed.) — in cod. MCCXCII. in quo sunt eiusd. 25. scripta varii generis, reperitur nr. 25. eius epistola ad Theophanem, vbi de anima rationali differitur; in cod. MCCXCV. nr. 1. epistola ad monachos Sinaitas; nr. 2. ad Ioachimum monachum epistola; in cod. MCCXCVII. nr. 1. ep. inedita ad magnum ducem, in qua in Latinos acerbius inuehitur; (v. supra §. 5. vitae Gennadii:) in cod. MDCCLX. nr. 15. *Mesazontis*, imperatoris generi, ad Theodorum Canptenum et Georgium Schol. qui cum imperatore Florentiae versabantur, epistolae; item *Scholaris* responsa: quae epistolae nondum prodierunt, in cod. MMCXXXV. nr. 3. *Gennadii*, adhuc laici, epistola ad metropolitam Ephesinum; in cod. MMDLI. nr. 5. epistolae ad Amaram de fide; in cod. olim Colbertino MMMXLIII. nr. 9. epistola ad imperatorem, de iis, quae Florentiae agebantur. — *Epistola encyclica Gennadii et synodi* cum eo congregatae ad omnes metropolitans, *Taurini* in cod. reg. CV. cui subiiciuntur eorum omnium, qui subscripserunt, nomina, numero LXXXI. (vt ap. Leunclau. tom. I. Iuris gr. rom. libr. III. p. 189.) v. cat. eodd. gr. Taur. p. 197. (vbi confector cat. „Hanc eandem, ait, epistolam habet *Beuerigius* in Pandectis canonum tom. II. p. 181. sed partem eius, a verbis *καὶ διὰ καὶ λῆαν εὐσεβῆ τῷ κανόνος τῶν ἀγίων* etc. tamquam Theodori Balsamonis scholion proponit, quod et in collectione canonum, Paris. 1620. cum Balsamonis commentariis factitatum est. At perperam profecto: omnia enim ad ipsam epistolam spectant, ut clarissime colligimus ex nostro cod. [quocum consentit *Bauar.* mox citandus,] et opinatus est etiam Leunclauius.“ (Ita quoque iam iudicat *Fabric.* infra in vol. XI. p. 56. sq. ed. vet.) — Ibid. in cod. CLXXIX. fol. 74. epist. (de qua v. supra, §. 18.) et fol. 81. epist. ad principem *Manuelem Raoul*, inc. *Θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν* et oratio ad deum patrem: inc. *Θεὲ ὑπεράγιε, δημιουργὲ θεανῶ καὶ γῆς* etc. — ib. in cod. CLXXXVI. epist. ad graecos patres in concilio Florentino congregatos *de pace deque ferendo patriae auxilio*. v. cat. cit. pag. 267. et 272. Eadem in cod. *Bauar.* XXII. v. *Hardt.* l. c. a. 1803. in *Aretini* Beytr. p. 14. part. I. — *Epistola encyclica, Florent.* in cod. *Laurent.* XL. nr. 51. plut. 5. et cod. VIII. nr. 36. fin. plut. 9. in cod. I. plut. 10. et cod. X. plut. 10. v. *Bandini* cat. eodd. gr. Laur. I. pag. 75. et 400. it. p. 468. nr. 12. et 478. 5. Eadem ib. in cod. plut. 10. sub fin. sec. *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 264. C. sed *Bandini* l. c. pag. 467. sqq. de eod. cod. non memorat illam. — Eadem

ⁿⁿ) *Mosquae* in cod. synod. CCCXCV. nr. 2. v. *Matthaei* Not. eodd. gr. Mosquens. pag. 253. *Harl.*

Eadem in monasterio S. Trinitatis proxime CPolin etc. teste *Montfauc.* l. cit. pag. 1331. *B.* — cum subscriptionibus in cod. *Coislin.* XXXV. et CCIX. v. *Montfauc.* cat. bibl. Coislin. p. 102. et 268. Eadem *Vindob.* in cod. caes. XLIV. nr. 35. vna cum 81. subscriptionibus, quas *Lambec.* comm. vol. VIII. p. 888. sqq. inprimis p. 891. reddidit, et citauit *Theod. Balsamonis* syntagma canonum pag. 1084. sqq. et edit. concilior. Paris. Labbaean. tom. IV. col. 1025. sqq. atque discrimen cod. notat: Kollarius vero in nota subiecta laudauit Leunclau. iam supra citatum, *Baluzii* coll. concil. ac *Mansi* ed. concilior. tom. VII. p. 915. qui etiam variant: — eadem ibid. in cod. XLV. nr. 30. vbi tamen subscriptiones synodicae defunt. v. *Lambec.* l. c. p. 915. — Excerpta ex ista sunt ibid. in cod. XVIII. nr. 4. v. *Lambec.* VI. part. I. pag. 130. — *Ep. encycl.* ibid. in cod. XLV. nr. 16. in quo sunt subscriptiones quatuor solummodo episcoporum. subiectae. v. *Kollar.* supplem. ad *Lambec.* I. pag. 321. — Eadem ep. *Monac.* in cod. *Bauar.* LXVIII. in quo sunt non nisi 78. subscripti. v. cl. *Hardt.* in *Aretini* Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. pag. 13. sq. — Eadem in codd. *Barocc.* XXVI. et CLXXXV. — in cod. *Io. Mori* XII. nr. 46. f. nr. 9198. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. pag. 362. et *Dublino*, in coll. S. Trinitat. cod. CXXXVII. nr. 3. siue catal. codd. Angliae etc. vol. II. part. 2. nr. 277. e MS. *Barocc.* — in cod. bibl. *Escorial.* cum pluribus aliis Gennadii opusc. v. *Plüer.* itinerar. per Hispan. pag. 169. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCV. nr. 2. epist. ad regem Trapezunt. et nr. 5. ad imp. Ioannem Basilicum de dicto quodam Theodori Grapti. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 253. — Eadem, itemque de iis, quae *Acindyssae de Spiritu sophistici disputant*: Georgius Scholarius vero dicitur διδάσκαλος etc. *Magister sacrae theologiae* in cod. *Coislin.* CI. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 177. — Ad Gennadium sunt aliquot *Theodori Studitae* epistolae in codd. *Coislin.* v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 146. 148. 149. 316. 318. 320. — Conf. Sagittarianae introductionis in histor. eccles. tom. II. curante *Io. Andr. Schmidio*, pag. 747. et 748. sq. ac *Io. Fabric.* in hist. bibl. *Fabric.* part. 2. pag. 337. et supra, vol. IX. p. 61. inter Basilii epistolas. *Harl.*

2. Florentiae scripsit orationes, quae cum actis concilii circumferuntur, si tamen illius sunt; potuit sane eas scribere, vt ex actis liquet: nam ad eorum sententiam, qui vniorem cum Latinis suaderent, accessisse Georgium Scholarium verisimile est, imo certum, nisi quis acta falsitatis accuset, quod certis argumentis probare difficile est. Confirmat actorum fidem epistola Marci Ephesini ex cod. Florentino et quae exstat in regio MMCMLIII. producta ab Allatio **), qua in Scholarium inuehitur, quod aliquam cum Latinis concordiam fieri posse existimasset. Verum non pauca in has orationes irrepsisse fatendum est, quae adnotare prolixioris esset operae. Editae sunt et Romae cum concilio Florentino in fol. graeco-latine, Io. Matthaeo Caryophylo interprete, et in 4. tum in [P] editione romana conciliorum an. 1612. tom. IV. Existare ait Allatus in codd. MSS. Scoriacensi, Bauaricis duobus, Altempfiano, et Ant. Augustini. Habentur quoque in codd. regijs, et in **)

A a a 2

caesarea

oo) Supra S. 23. et 24. in h. capite.

pp) V. *Lambecium* l. 8. p. 505. et seq. *Fabr.* 8. pag. 1055. sq. ed. *Kollar.* nr. 4. cod. caes. LXI.

Lambec. prouocat ad edit. concil. Paris. Labbaean. tom. XIII. col. 563. sqq. Eadem tres oratt. cum epistola Georgii Scholarii ad graecos patres concilii Florentini, ib. in cod. LXII. post acta concilii

caesarea bibliotheca n. 61. inter graecos historicos. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. p. 679. ed. vet. et *Oudin.* l. c. p. 2473. sq. vbi iudicia *Rinetti*, qui in *Critici sacri* libr. IV. c. 19. illas quatuor oratt. a maleferiato quodam Latino confictas et Gennadii nomini suppositas esse contendit, *Roberti Creightoni*, in praef. ad historiam Sguropuli idem sentientis aliorumque late adtulit, et pag. 2482. sq. vbi iterum fuseque disputat de auctore et mala fide illarum oratt. *Harl.*

3. *Apologia* pro quinque capitibus concilii Florentini serius scripta, edita est Romae 1577. in fol. cum eodem concilio graece: et latine, Fabio Beneuolentio interprete, in 4. 1579. et graece-barbare versa a Io. Matthaeo Caryophylo, 1628. 4. et latine aliquoties in bibliotheca patrum: tom. XXVI. ed. Lugd. 1562. p. 560. et cum aliis opuse. Dilingae 1581. 8. Eam Caryophylus Gennadio abiudicat, quem refellit Allatius. Illorum rationes ad examen reuocare prorsus inutile videtur. Nam, quum ex iis, quae a nobis de Gennadio dicta sunt, constet, eum statim atque Constantinopolin reuersus est, Marco Ephesino reconciliatum, operam omnem in peruertenda vnione contulisse: frustra quaereretur, quo tempore hanc apologiam edidit, quae non nisi post cladem vrbis, atque adeo in patriarchatu scripta censetur, ab iis, qui illam Gennadio adtribuunt: numquam enim resumptum semel in Latinos odium deposuit, imo perpetuis accusationibus in eos inuectus est, et in ea sententia ad finem vsque vitae perseueravit. Si ergo illius opus haec apologia censenda est, scriptam fuisse oportuit aut Florentiae, aut statim post reditum. Sed si quis ita statuatur, eandem interpolatam fuisse fateatur necesse est, adfuta de calamitatibus Constantinopolitanis satis longa lacinia. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. pag. 683. ed. vet. et supra, in hoc vol. et cap. §. 23. sq. atque *Allat.* infra in h. vol. p. 775. et 779. ed. vet. et *Oudin.* l. c. col. 2483. sq. qui addit, istud opus prodiisse Dilingae lat. 1581. 8. gr. Romae, 1577. et lingua graecor. vulgari cum vers. lat. Romae 1628. 4. — *Mosquae* in cod. synod. CCCLII. nr. 5. *Marci Ephesini*, Eugen. epistola, cum *apologia Gregorii hieromonachi*, sic exaratum a *Matthaeo* in Notit. codd. gr. Mosq. p. 228. sq. forsan errore typothetae; nam in indice p. 341. adtribuitur *Georgio Scholario*, sed *Gregorius Mammas* quoque scripsisse dicitur apologiam aduersus *Marci Ephesini* confessionem; v. infra §. III. huius cap. sect. 3. p. 382. ed. vet. Atque in cod. Mosquensi synod. CCCXCIV. nr. 1. sunt *Marci Eugenici* capp. syllogistica adu. Latinos cum responsione *Georgii Scholarii*; nr. 2. eiusd. *Marci* epistola ad Scholarium; nr. 3. 4. 6. 7. 8. 12. 15. 20. quaedam eiusdem scripta, ac nr. 9. *Gregorii* patriarchae CPol. apologia contra Ephesii confessionem. — *Florentiae* in cod. Laurent. XIV. plut. 10. nr. 14. *Marci Eugenici* capp. syllogistica

concilii Ferrariens. et Florent. v. *Lambec.* l. c. p. 1060. sq. — *Augustas Vindel.* in cod. *Gennadii homiliae de orthodoxa fide.* v. *Reiseri* indic. MSS. bibl. Auguſt. p. 85. — *Monaci* in cod. Bauar. XI. III. quatuor oratt. ad synod. Florentin. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beytr̃g. a. 1803. part. 5. p. 38. sq. — *Ibid.* in cod. XXII. eadem post acta concilii etc. v. *Hardt.* l. c. part. 3. pag. 13. sq. — Eadem, in codd. CDXXII. et post acta concil. CDXXIII. bibl. publ. *Paris.* — Epistola

et tres oratt. post acta concilii Florent. *Taurini.* in cod. regio CLXXXVI. cat. codd. gr. Taur. p. 272. — Plures aliae oratt. in cod. *Escorial.* v. *Pluer.* Itiner. per Hisp. pag. 169. — Oratt. in concilio Florent. *Romae* in cod. Otobon. — et in cod. bibl. *Sfortianae.* v. *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. p. 183. B. et 703. E. et pag. 707. B. C. de aliis scriptis huc pertinentibus. Conf. *Oudin.* l. c. p. 2481. sqq. 2487. 2490. sqq. *Harl.*

logistica aduersus Latinos, et responsio *Georgii Scholarii*, et a capite XVIII. Bessarionis continuatio post mortem Georgii, vti copiose docet *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 484. — Eadem in cod. Bavar. CXV. sec. catal. codd. gr. Bau. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* XXXVI. — in cod. *Bodlei.* XCIV. nr. 8. siue num. 2877. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. et ib. pag. 268. nr. 14. *Marci Eugenici* confessio fidei etc. et nr. 15. *Scholarii responsio*, in Aduersariis Ger. Langbaeni. — *Taurini* in bibl. reg. *Scholarii apologia*, sec. *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. pag. 1401. C. add. supra ad sect. I. et 2. et infra ad §. III. 3. *Harl.*

4. Orationes hae exstant, *εἰς τὴν ἀγίαν τῆ Κυρὸς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Μεταμόρφωσιν.* In *Iesu Christi domini nostri transfigurationem.* Scripta, vt habetur in cod. regio MMCMLV. quum adhuc saecularis esset, sub Ioanne imperatore, reperta Thessalonicae post captam Constantinopolin. *Fabr.* V. ad sect. 2. paullo ante adscripta. Haec orat. MS. in cod. *Barocc.* XCII. *Harl.*

5. In Festo τῶν εἰσοδίων προσφωνητικός. Lecta haec oratio in monasterio Periblepti primum, praesente Constantino imperatore. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. CCLXXIX. nr. 2. oratio *εἰς τὴν ἐσπερὴν τῶν εἰσοδίων τῆς Θεότητος* inc. τὸ μὲν ἐχλᾶδες τῶν ἀνθρώπων v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. pag. 179. — *Parisi* in quatuor codd. oratt. de Sctorum festis diebus: n. in cod. MCXCI. nr. 1. homilia in festum praesentationis, nondum edita; — in cod. MCCLXXXVIII. exstant plura Gennadii opusc. in his: nr. 3. homilia in domini transfigurationem, lecta in palatio coram Ioanne imp. quum Georgius saeculo nondum valedixisset; Thessalonicae autem post expugnatam CPolin reperta dicitur, — nr. 25. homilia in illud apostoli; *Exinaniuit seipsum* etc. nr. 27. hom. in decollationem Ioannis baptistae; nr. 29. in natiuitatem I. C. nr. 30. de transitu deiparae; nr. 31. oratio contra Automatas, deum vnum esse conditorem vniuersi, in trinitate hypostaseon: praeterea insunt Scholarii nr. 24. de praedestinatione, tractatus quartus, ad magnum domesticum Theodor. Agallianum; nr. 26. apologia de silentio a se seruato; nr. 28. Hymni, nr. 32. interrogationes et responsiones de diuinitate Christi; nr. 33. solutio nonnullarum difficultatum, quae in euangeliiis occurrunt. — In cod. MCCXCII. sunt Gennadii opuscula 25. varii argumenti, et cod. MCCXCIV. opusc. 14. diuersi generis, quorum singulorum argumenta recensere, non vacat: v. catal. MSS. regior. Paris. II. p. 277. et 278. *Harl.*

7. Alia absque titulo, *πάλα μὲν Ἰσδαίοι*, in eodem codice.

7. In commemoratione decollationis S. Ioannis baptistae. Oratio extat in eodem cod. in nostro, sub titulo Gennadii monachi. Incipit: Ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης τοῦ Βαπτισῆς. Omittitur ab Allatio.

8. Alia, *εἰς τὴν μετὰ σάρκα γέννησιν τῆ Κυρὸς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* In *Natiuitatem domini nostri Iesu Christi secundum carnem.* Gennadii monachi in eodem cod. et in nostro, incipit: Οἱ λαμπρότατοι τῆς ἐκκλησίας [Γ] Φωστῆρες. Scripta est autem in monasterio S. Ioannis

Δ α α 3

Ioannis baptistae. Exstat in codd. regis MMCMLV. et MMCMLIX. et in nostro: eius non meminit Allatius.

9. Alia de transitu b. Mariae Virginis, ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Exstat in eodem regio codice, et in MMCMLIX. Ex eius titulo colligitur, scriptam fuisse in monasterio Pammacaristae, nempe Constantinopoli, lectam in festo dormitionis b. Mariae, in tertio, inquit, nostro ad urbem violento reditu, Indiēt. 12. añ. 72. hoc est, anno mundi secundum graecos 6972: cui respondet Indiētio 12. I. C. 1464. Atque ita falluntur, qui annum 1460. supremum Gennadio fuisse nullo fundamento adfirmant. Videntur autem verbi ista manu ipsius Gennadii scripta; incipit: Ἡ μὲν τῷ ἔττει ἀρχὴ, habetur quoque in nostro cod. Fabr. Haec et superior orat. cum multis aliis Gennadii scriptis Paris. in bibl. publ. cod. MCCXCIV. — In cod. Th. Gale XXXV. siue nr. 5869. cat. MSS. Angliae, vol. II. homilia in adiunctionem b. Virginis. Harl.

10. Alia, de secundo aduentu domini nostri, et de resurrectione corporum. Περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ περὶ τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως. Exstat in cod. reg.

11. Alia, ἐπὶ τῇ παραβολῇ τοῦ τελῶνῃ καὶ Φαρισαίου. De parabola publicani et Pharisei, cuius initium est: τὸν τῆς ὑψηλῆς καὶ κρημνῶν. Exstat in cod. reg. MMCMLVIII. et in nostro, neque hanc vidit Allatius. Fabr. Paris. in cod. MCCXCII. nr. 20. et nr. 6. ac 21. de parabola talentorum in euangelio et multa alia opuscula Gennadii. Harl.

12. Alia, ἐπὶ τῇ παραβολῇ τοῦ ἀσώτου, καὶ περὶ μετανοίας. De Parabola prodigi, et de poenitentia. Incipit: Ὁ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων γογγυσμός. In eodem cod. reg. et nostro: non meminit Allatius. Fabr. Romae inter codd. bibl. reginae Sueciae Gennadii, monachi scholastici, homil. super parabolam coenae, et de decem leprosis. v. Montfaucon. Bibl. biblioth. MSS. p. 33. D. nr. 904. Harl.

13. Alia hoc titulo: τῷ μακαριωτάτῃ καὶ αἰοδιμῷ πατριάρχῃ Κυρίῳ Γενναδίῳ ὁμιλία ἐξηθεῖσα τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ ἐν τῷ παλατίῳ, ἔτι ἐν τῷ τῶν κοσμικῶν σχήματι τυγχάνοντες. Beatissimi et venerandi patriarchae domini Gennadii homilia dicta in sancta et magna parastoe in palatio, quum adhuc saecularium habitu esset, Exstat in eodem cod. MMCMLVIII.

14. Alia sub titulo: Θεωρία περὶ τῶν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ παραβολῇ ταλάντων. De parabola talentorum in euangelio consideratio. Huius initium: Ὅτα πέντε τάλαντα πεπιστευμέναι. In cod. cod. [i. cod. MCCXCII. cit. secundum catalog. MSS. Par.]

15. Homilia de corpore et sanguine domini, quam hucusque in solo nostro codice *) reperi-

qq) Ex codice monasterii Brundusini edidit Renaudotus p. 1-35. latinamque versionem addidit. Paris. 1709. 4. Fabr. Genuinum esse Gen-

nadii foetum, negat Th. Smith. in Miscellan. vol. II. pag. 48. conf. Gerium ad Cauei hist. litt. cit. p. 172. de hac et alijs orat. Gennadii. Harl.

reperimus hoc titulo praenotatam: Ἐκ [P] τῶν ὁμιλιῶν αἱ ὁμιλόμεναι ἐν τῷ δυσυχῇ παλατίῳ κατὰ παρασκευὴν ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, εὐρημένων μετὰ τὴν ἄλωσιν. Ἐγράφητο δὲ μετὰ τὸ ἀγράφως ὁμιληθῆναι παρακλήσει Φίλων, αὐτὴ δὲ ὁμιλήθη ἐν τῇ παρασκευῇ τῇ Αὐζάρῃ. Ὁμιλία περὶ τῆς μυσηριαῶδους σώματος τῆς Κυρίῃς Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Ex homiliis, quae pronuntiatae fuerunt in infelici palatio, singulis sextis feriis in magna quadragesima inuentis post captam urbem. Scriptas autem fuerant, postquam viva voce fuissent pronuntiatae amicorum hortatu. Porro haec pronuntiata est in parascueus Lazari. Homilia de sacramentali corpore domini nostri Iesu Christi.*

16. Alia de eodem argumento breuior, scripta, vt videtur, Constantinopoli, postquam patriarcha renuntiatus esset, in qua alterius meminit. Eam in nullo codice reperimus, sed eam transtulimus ex opere Meletii Syrigi aduersus Cyrillum Lucarin, vbi refertur.

17. Multas praeter enumeratas a nobis homilias scripsisse Gennadium testatur ipse in epistola quadam, in qua de suis operibus ad amicum scribit: Ἐτι δὲ ὁμιλίαι αἱ σχεδιασθεῖσαι, ἵνα μετὰ τὰς ἀπὸ σώματος γενησομένους ὁμιλίας τῇ λαῷ ἀναγινώσκωνται αὐταῖς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ἐκάστη κυριακὴν ἐκ διαδοχῆς μετὰ τὸ ἄριστον συναγομένων τῶν ἐνορίτων ἐν ἐκάστῃ ἐκκλησίᾳ, πᾶν ἀναγκαῖον χεδὸν περιέχουσαι. *Item homiliae compositae, vt post eas, quae viva voce pronuntiandae sunt homiliae, in ecclesiis populo praelegerentur per singulas dominicas successus post prandium, congregatis Enoritis, siue montis accolis in una quaque ecclesia, quidquid fere necessarium est continentes.*

18. Homiliis adiungi possunt: *Oratio contra simoniacam haeresim*, scripta biennio ante captam urbem ad Constantinum imp. κατὰ τῆς σιμωνιακῆς αἰρέσεως ἢ ἀπιστίας, initium: Τὰ ἐκ αἰθέων τέτων βαρβαρίων, in cod. reg. MMCMLV. et nostro. [v. supra, in vita Gennadii, sect. II. *Harl.*

19. Περὶ διαφορᾶς τῶν ευγγνωστῶν καὶ θανασίμων ἀμαρτημάτων. *De rr) differentia peccatorum venialium et mortalium.* Incip. Ὁ μὲν ἀκριβέστερος, in eodem regio codice.

20. Περὶ τῆς μὴ γίνεσθαι νῦν θαύματα ὡς πρότερον. *De eo, quod nulla nunc, vt olim, miracula fiant.* In cod. reg. MMCMLIX. [f. MCCXCIV. nr. 14. sec. cat. MSS. Par. tom. II.] initium: Ζητῶσι τινες. *Fabr.* Gennadii orat. ad populum, quum primum ingrederetur in templum apostolorum et alia scripta Georgii Scholarii in bibl. Escorial. vt iam vidimus, et conf. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. p. 619. *D. E.* Aliae oratt. exstant in codd. iam supra laudatis. *Harl.*

Opera Gennadii theologica varia sunt, praeter ea, quae aduersus Latinos scripsit, de quibus agetur postremo loco.

21. Pri-

rr) MS. in bibl. caesarea Viennensi cod. theol. CCXCVI. *Lambec.* V. pag. 257. *Fabr.* Siue p. 543. *Kollar.* ur. 1. cod. CCXCVI. *Harl.*

21. Primum inter opera theologica locum tenet: *Expositio fidei christianae coram Turcarum imperatore Muhamede facta, et scripto comprehensa*. [P] Huius duplex editio est, altera proluxior, altera breuior. Primae titulus in nostro et regijs codd. talis est: Γενναδῆς μοναχῶ καὶ πατριαρχῆς τῶν τῆ Χριστοῦ πενήτων, περὶ τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἐξεδόθη δὲ τῷ Σουλτάνῳ, αἰτήσαντι μετὰ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ διαλέξεις ἐν τῷ πατριαρχείῳ τότε γεγενημένης καὶ μετὰ τὸ αὐτὸ συντομώτερον ἐξεδόθη. Ἑρμηνεύθη δὲ ἀμφοτέρως ἀρβήσικῳς, καὶ ἔτιως ἐδόθησαν. *Gennadii monachi et patriarchae Christi pauperum de sola via ad salutem hominum. Datum vero est hoc opus Sultano petenti, post habitas coram eo disputationes in patriarchio, et deinde aliud breuius editum est: ambo autem arabice interpretata sunt, et ita publicata.* Arabice quum interpretatum aiunt, Turcice intellige; neque enim vllum arabicae versionis vestigium in codd. MSS. Exstat illud in plerisque codicibus. De eo Allatius p. 402. *) Breuius alterum opusculum idem est, quod edidit Turco-graeciae lib. II. *Martinus Crusius*, cum versione turcica, quae vt titulus habet, facta est ab Ahmeto Iudice Berhoeae, patre Mahmouti Chelebi, scribae imperatorii. Eiusdem exemplar simul cum turcica versione elegantissima manuscriptum, sed graecis literis, et fortassis idem, quod aut imperatori, aut primario alicui Turcae destinatum fuit, habetur in bibliotheca regia n. MMCMLXI. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXCIV. nr. 3. est apologia, in epitomen contracta; tum DCCCLXXXVII. nr. 9. apologia ad Amurathem. etc. codd. CMXXXVIII. nr. 6. MXXXI. nr. 4. MCCXCIII. nr. 2. MCCXLIV. nr. 2. MCCXCVI. et MCCXCVIII. homilia s. opusc. de recta et inculcata Christianorum fide ad Mahammedem II. — *Florentiae* in bibl. Medic. Laurent. cod. XXXIV. plut. 7. nr. 1. *Gennadii liber brevis de aliquibus capitibus nostrae fidei, de quibus colloquium habitum est cum Amoera Machumeto* (μετὰ Ἀμοιρᾶ τῆ Μαχαμέτε,) et inscriptum fuit: *de via salutis hominum*: et nr. 2. eiusd. *de quibusdam capitibus nostrae fidei ad eundem liber secundus*. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 295. De alijs codd. v. quae paullo post ad hist. edit. adscripsi. *Harl.*

Editum quoque est anno 1656. fol. pag. 797. in *Haeresiologia*, translatus latine a *Gregorio Hermonymo Spartano*, Helmsstadii gr. lat. 1611. 4. in bibliotheca patrum tom. IV. pag. 950. De eo videnda quae scribit Possenninus apparatu sacro: quamquam falso suspicatur, a Graecis subtracta quaedam fuisse, quae ad processionem Spiritus sancti a patre et filio pertinerent. Id enim non ex collatione MSS. codicum, sed coniectando tantum colligit, quia Gennadium, qui ipsi catholicus videbatur, ea silentio praeteriisse non existimabat. Sed quam inanis haec coniectura sit, ex superius dictis manifestum est. *Fabr. Spartani* versio atque ed. *Libellus de quibusd. fidei articulis adu. Turcas*, *Via salutis hominum inscriptus, latine a Ge. Hier. Spartano*, prodiit Paris. 1533. 4. v. *Thesaurum bibliothecalem*, Noriberg. 1738. 4. tomo I. part. 1. p. 305. sq. vbi *Brassic.* editio praecipue *Lambach.* diff. (1. edit. Vienne 1730. 4. et 1737. 4.) recensentur. — Ex Spartani versione, curante Io. Polo de Albo castro, lat. editus est liber in *Haeresiologia Io. Heroldi*: sed interpolauit Herold. quem sequuti sunt editores bibliothecarum patrum. Prima autem editores *Brassicani* graecolatina est genuina, quae, inscripta est: Τῆς - - Γενναδῆς Σχολαρχῆς βιβλίον σύντομόν τε καὶ σαφές etc. — *Gennadii*

*) Infra p. 773.

Gennadii Schol. libellus compendarius et dilucidus de quibusdam fidei nostrae capp. de quibus dissertatio habetur cum Amurate Mashumeta. Inscriptur autem de via salutis humanae. Edidit Io. Alex. Brassicanus, Viennae Austr., Hier. Vietor. 1530. 8.^{ss}) Subsequitur in continenti et absque titulo *Homologia*, seu *Confessio fidei* eiusdem Gennadii. Illam editionem fuse ac diligenter recenset *Lambacher* in bibl. antiqua Vindob. ciuica, p. 202. sq. not. b. cum primis in subiecta diff. de eadem Brassicani editione: p. 6. sqq. refert Posseuini, Allatii, Frid. Spanhemii et Renaudotii, cui adcedit, diuersa de Gennadio iudicia; tum ostendit, principem illam edit. ab aliis edd. praesertim ea, quae habetur in bibl. patrum, (ed. Paris. 1644. et Lugdun. 1677.) mire differre, et quidem in iis ipsis, quae ab Allatio citantur. In §. XII. obseruat, illum ipsum dialogum cum quadam discrepantia circumferri etiam inter opera S. Anastasii, (scr. *Athanasii*) sub titulo: *viginti quaestiones ad Antiochum*, in ed. Commel. 1601. et deinceps, ac in nouiss. opp. ed. Paris. 1698. tom. II. p. 436. (conf. supra, ad vol. VIII. p. 86. not. mm. et p. 91. ac 92. ibique not. ww. et vol. IX. pag. 491. sq. ibique notas; vol. X. p. 597. praesertim ad vol. VIII. pag. 198. sqq.) In §. XIII. colligit docetque, illum dialogum non ita indubie Gennadio, patriarchae, adscribendum esse, et §. XIV. suspicatur, auctorem videri Graeco-schismaticum, aequique sequioris, forsan Ioannem, patriarcham Antiochenum, ad fia. saec. X. fatetur tamen, nihil esse in hac re definiendum. Add. quae scripsi in Introduct. II. 2. p. 312. sqq. et in Supplem. tom. II. pag. 258. sqq. vbi iam *Daumii* ed. gr. lat. cum *Hieronymi*, theologi graeci, dialogo de Trinitate, Cygneae 1677. 8. cum variis lectt. (de qua v. Act. erud. tom. II. Supplem. p. 531. et Io. Fabric. in hist. bibl. Fabric. tom. VI. pag. 446. sqq.) et alias memorauimus editt., versionem quoque slavicam, in opere slavico: *Buckwar*, Mosquae a. C. αψα. 4. Prodiit quoque *Gennadii dialogus de via salutis humanae adu. Mahometanos et eius Confessio*, gr. lat. a *Fuchtio*, Helmstad. 1591. 8. (v. Kollar. paullo post cit. pag. 135.) 1612. Add. *Oudin.* comment. citat. III. col. 2494. Aliorum codd. notitiam adhuc suppedi-
tabo. — *Vindobon.* in cod. XIV. nr. 3. *Gennadii dialogus cum Amara Muhammedis* (μετὰ Ἀμοιρᾶ τοῦ Μάχουμμετρου) *de praecipuis christianae fidei, maxime de Sctiss. Trinitatis mysteriis* — i. *via salutis hominum*, graece cum versione lat. *Aretini*, vt probabile videtur *Kollarjo*, qui multus est de eo in Supplem. ad Lambecii comm. I. p. 133. sqq. Ille etiam censet, hunc esse codicem, ex quo Brassicanus illum Gennadii dialogum Vindob. 1530. 8. gr. et lat. edidit. Idem excerptit ex *Lambacheri* diff. longum locum, et prouocat ad suam adnotat. ad Lambecii comm. III. p. 253. not. A. vbi *Athanasio* Quaestiones ad Antiochum vindicare studuit, et tandem coniecit, quum hic dialogus ab illa *Fidei christianae confessione*, a *Crusio* gr. et turcice vulgata, toto coelo sit diuersus, et certum sit, Gennadium de christianae fidei dogmatibus semel solum coram Muhammede II. (non cum hoc ipso, sed, praesente illo, cum Turca quodam, legis Muhammedicae perito, μετὰ Ἀμοιρᾶ τῷ Μάχουμμετρε, h. e. cum Emiro Muhammedis,) esse colloquutum, laudatum patriarcham, colloqui cum Turcis habitum

ss) In *Maittaire* Annal. typogr. tom. II. part. 2. pag. 731. haec est operis inscriptio: *Gennadii Scholarii*, patriarchae CPol. *de sinceritate christianae fidei dialogus*, qui inscribitur *ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ*

τῆς σωτηρίας ἀνθρώπων interlocutores sunt *Turcus Amurates* et *Gennadius*, patriarcha; gr. et lat. *I. Alex. Brassicano* interprete: Hieron. Vietor excud. Viennae Austriae. 1530. 8.

habiti praetextu, Athanasii Quaestiones, temporibus suis adcommoatas, cum fidelibus suis communicasse, praesentissimum aduersus Muhammetis doctrinam antidotum futuras etc. In eod. cod. nr. 4. sequitur *Gennadii Scholarii* lib. II. f. *christianae fidei Confessio* seu *Summa*, Muhammedi II. scripto exhibita, quae a Gennadio, Sultani iussu, graece scripta, et ab erudito Turca in Turcicum sermonem conuersa, biennio aut triennio post captam CPolin, eidem Sultano, Muhammedi II. oblata fuit. Eam gr. et lat. Brassicanus cum Quaestionibus arte cohaerentem, ut vnum idemque cum priore opusculum videatur, omissa cod. epigrapha, primus euulgauit, nec in omnibus Aretini versionem lat. quae in eod. est codice, est sequutus, ut Kollar. l. c. p. 138. sqq. vberius commonstrauit. — Idem opusc. breue de capp. quibusdam fidei etc. est *Mosquae* in cod. synod. CCCLIII. nr. 7. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 229. ibid. p. 29. in cod. XLIII. fol. 85. *dialogus*: inc. ἀλλὰ καὶ εἰς ἐπισκέψασθαι. — Ibid. pag. 253. in cod. CCCXCV. nr. 4. *dialogus νεόφρων ἡ ἀερομουθία* etc. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* CVII. — in cod. *Th. Gale* CXXVI. f. nr. 5960. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. et seo. *Montfauc.* in Bibl. biblio:h. MSSt. pag. 651. *E.* in bibl. *Bodlei.* nr. 721. — in cod. *Oliu. Cromwelli* CXV. siue nr. 294. cat. MSS. Angliae vol. I. *dialogus inter christianum et alienigenam de doctrina S. Trinitatis.* — in cod. *Mazarinae* bibl. CXXIV. *Scholarii dialogus*, et cod. CXXV. *Gennadii de reſta Christianor. fide:* — *Romae* in bibl. Vatic. in cod. CCMIC. reginae Sueciae, v. *Montfauc.* l. c. p. 1322. *A.* p. 535. — ibid. p. 747. bibl. *Gennad. de dogmatibus ecclesiast.* in bibl. reg. *Parif.* id. liber in vol. II. pag. 9. nr. 310. et 311. catal. MSSt. Angliae etc. inter codd. ecclesiae *Dunelmensis.* ibid. nr. 2194. tom. I. part. 3. *Cantabrigiae* in bibl. publ. cod. XIV. 3. *Harl.*

22. Contra Iudaeos scripsit per modum dialogi librum hoc titulo. Ἐλεγχος τῆς ἰουδαϊκῆς πλάνης ἐκ τε τῆς γραφῆς καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀληθειαν παρώδεις ἐν χήματι διαλέγεσθαι. *Confutatio erroris iudaici ex scriptura et rebus gestis, et ad christianam veritatem cohortatio, per modum dialogi.* Colloquuntur Christianus et Iudaeus. Initium est: Βάλε διαλεχθῶμεν, ἐφ' οἷς πρὸς ἀλλήλους διαφερέμεθα Χριστιανοί τε καὶ Ἰουδαῖοι. Exstat in cod. reg. MMCMLIV. et MMCMLIX. et in nostro similiter. In utroque scriptus dicitur, ἐν τῇ τρίτῃ με βιαία πρὸς τὴν πέλιν ἀνόδω. In meo additur, καὶ δόξα ἐκείθεν ἐλευθερώσαντί [P] με τρίτον ἢ Θεῷ, scriptus in tertia mea ad urbem violenta profectio, et gloria Deo tertium inde me liberum abire finenti. Non viderat Allatius, qui ex bibliotheca Roberti Constantini titulum citat pag. 408. opus non contemnendum, satisque longum, foliorum circiter sexaginta in eodem regio. *Fabr.* MS. in bibl. publ. *Parif.* cod. DCCCLXXVIII. nr. 4. — codd. MCCXCIII. nr. 1. et MCCXCIV. nr. 1. *confutatio erroris iudaici;* — in cod. *Barocc.* XXXIII. *Harl.*

23. Eiusdem, Ἐκ τῶν περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητειῶν ἀσαφέστεραι, siue collectio prophetiarum de Christo, quae magis perspicuae sunt. Incipit: Οὐκ ἐκλεψες ἄρχων ἐξ Ἰεῦδα, in nostro cod. et in reg. MMCMLIX. Non meminit Allatius.

24. Κατὰ Αὐτοματιστῶν καὶ Ἑλληνιστῶν, ἥτοι πολυθέων, καὶ ὅτι Θεὸς εἷς ἐστὶ καὶ ἡμιεργὰς τοῦ παντός ἐν τριάδι ὑποστάσεων. *Contra Automatistas et Hellenistas, siue multo-*

rum

rum Deorum opinionem tenentes, et quod unus Deus sit conditor universi in trinitate hypostascon. Incipit: Οἷσθαι μὲν μὴ εἶναι Θεόν. Scriptum fuit opus in monasterio Prodromi in monte Menoecio: habetur in codd. reg. MMCMLV. MMCMLVIII. MMCMLIX. et in nostro. [In cat. MSS. bibl. Parif. II. in cod. MCCXCII. nr. 15. et MCCLXXXIX. nr. 31. et MCCXCIV. nr. 12.]

25. Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Interrogationes et responsiones de divinitate domini nostri Iesu Christi:* ex disputatione habita cum primariis duobus Turcis, qui missis litteris ex monasterio Ferras eum venire iusserant. Exstat in cod. reg. MMCMLV. Πρὸς τῷ τέλει τῆς Μαίης. Par. in cod. bibl. publ. MCCLXXXIX.]

26. Περί τῆς πρώτης τοῦ Θεοῦ λατρείας, ἡ νόμος εὐαγγελικὸς ἐν ἐπιτομῇ. *De primo Dei cultu, sive lex evangelica compendio explicata.* Opus dividitur in capita 40. Scriptum est rogante quodam familiari monacho, raptim anno 6966. I. C. 1458. in monasterio S. Ioann. Baptistae in Menoecio monte post abdicatam dignitatem. Μετὰ τὴν τῆ πατριάρχης ἀποκατάθεσιν, ut habet idem cod. regius. Incipit: Δυσὼν ἐν τῶν τοῖς εὐσεβῶσι λατρεῖν. Exstat in codice reg. MMCMLV. et MMCMLIX. [Parif. bibl. publ. cod. MCCLXXXIX. nr. 17. cod. MMCXXXV. et MCCXCIV. nr. 4.]

27. Περί τῆς Θεῆς προνοίας καὶ προορισμοῦ. *De divina providentia et praedestinatione.* Initium est, τὴν ἐξ αἰδίου περὶ τῶν ὄντων καὶ γινομένων γνώσιν. Fabt. Paris. in bibl. publ. cod. MCCXCIV. nr. 5. 6. et 7. sunt tres libri de praedestinatione etc. — liber quartus, ib. in cod. MCCLXXXIX. nr. 24. et nr. 18. 19. et 20. lib. 1. 2. ac tertius. Harl.

28. Περί προορισμοῦ δεύτερον. *De praedestinatione secundum.* Initium, Κλινωπετής ἰδεζάμην. Is libellus graece editus est 1. Augustae Vindelicorum a Dauide Hoefchelio, an. 1603. 4. [MS. in bibl. August. Vind. v. Reiseri indic. MSS. bibl. August. pag. 41. Harl.] Iterum cum versione latina a Carolo Libertino, Societatis Iesu theologo, Vratislaviae anno 1681. 4. [v. Acta erudit. 1682. p. 184. — gr. et lat. a Fed. Morello in append. Opp. S. Basilii, Paris. 1618. fol. In Mouttaire Ann. typogr. tom. III. part. 2. pag. 874. occurrit: Gennadii Schol. apologia pro Basilii M. assertionem, de praedestinatione, latine, Feder. Morello interprete, cum eius notis: ap. Fed. Morel. Paris. 1618. 8. Harl.] Scriptus fuit ad Ioannem archiepiscopum Thessalonicensem in eodem monasterio.

[P] 29. Περί τῆς Θεῆς προορισμοῦ τρίτον. *De divina praedestinatione tertium, ad eundem.* Incipit: Πολλὴν οἶδά σοι χάριν

30. Περί τῆς Θεῆς προορισμοῦ τέταρτον. *De divina praedestinatione quartum.* Ad magnum oeconomum, dominum Theodorum Agallianum. Σὺ μὲν καλῶς ποιῶν φίλτατε. Quatuor illi de praedestinatione libri scripti videntur, postquam prius factus in monasterium se recepisset. Exstant simul in codd. regis MMCMLV. et MMCMLIX.

31. Ὅπως ἡ Θεία πρόνοια καὶ ὁ Θεὸς προορισμὸς ἐκ ἀναιρεῖ τὸ χεῖρισμον τῶν εὐχῶν. *Quod diuina prouidentia et diuina praedestinatio non aufert precum utilitatem*, in cod. reg. MMCMLVIII. [f. sec. catal. cod. MCCXCII. nr. 17.] Incipit: Ὁ περὶ τῆς Θεᾶς προνοίας λόγος. cod. reg. MMCMLVIII.

32. Περὶ τῆς ἐν τῷ δεσπότῃ ἡμῶν Χριστῷ ἀνθρωπότητος. *De humanitate I. C. D. N.* Incipit: Ζητοῦσί τινες. Ibid.

33. Περὶ ἀναστάσεως. *De resurrectione.* Init. Τὸ μὲν τῆς ἀναστάσεως ὄνομα, Ibid.

34. Περὶ τῆς δεσποτικῆς καὶ Θεοῦ αἱματος. *De dominico et diuino sanguine*, ad Dionysium, hieromonachum. Init. Ἐζητομένον ἤδη τῷ μεγάλῳ πατρὶ Γρηγορίῳ. Ibid.

35. Περὶ τῶν Ἀγγέλων πρὸς τὴν τῆς Αργυροπέλου γνώμην ἀντιφερόμενον. *De angelis contra Argyropuli sententiam.* Incipit: Ὁ Θεὸς φῶς ὃν ἀκρότατον. Ibid.

36. Εἰς τὸ ἀποσελικὸν ῥητὸν τό, Ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφὴν δούλου λαβών. *In illud apostoli: Exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens.* Ibid. [in cod. Par. bibl. publ. MCCXCII. nr. 4. et supra iam memorauimus.]

37. Λύσις διαφόρων εὐαγγελικῶν ἀποριῶν. *Solutio diuersarum ex euangelio difficultatum.* Ibid. [et in cod. cit. nr. 8.]

38. Περὶ τῶν ἐμφερομένων ἐν τῇ Θεᾷ εὐχῇ ῥημάτων, ἡγουν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς. *De verbis in diuina prece contentis, domine Iesu Christe, fili dei, miserere nobis.* Ibid. [et cod. cit. nr. 9.]

39. Περὶ τῶν καρπῶν τῆς πνεύματος. *De fructibus spiritus.* Ibid. [et cod. cit. nr. 10.]

40. Ἐκφρασις τῆς, μάρτυρες σεφανῖται. *Expositio Hymni ecclesiastici*, qui ita incipit. Ibid. *Fabr.* In cod. bibl. publ. Paris. MCCXCII nr. 11. *expositio hymni* etc. ibid. nr. 18. *Genn. hymni* etc. et nr. 19. *Preces variae.* — *Hymni* ibid. in cod. MCCLXXXIX. nr. 28. — versus inscribendi tumulo abbatis monasterii τῆς παντοκράτορος, ib. in cod. MCMXXXII. nr. 5. — versus iambici de morte, ib. in cod. MMV. nr. 11. — *Florentiae* in bibl. *Laurent.* cod. XXXIII. nr. 5. *Gennadi Psalmi*, qui in diurno et nocturno recitantur officio, heic sunt adpositi cum selectis tantum precibus. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 59. *Harl.*

41. Ἐκ τῶν ἑμμέτρων εὐχῶν τῆς αὐτῆς, ὦ πάτερ ἁμβροσε. *Hexametri versus ad Deum.* Ibid.

42. Περὶ τῆς πῶς διακρίνονται αἱ Θεᾶς ἐνέργειαι πρὸς γε ἀλλήλας [P] καὶ τὴν Θεῖαν ἐσῖαν ἢς εἰσὶν ἐνέργειαι. *Quomodo diuinæ operationes distinguuntur tam inter se, quam inter diuinam essentiam.* Ibid. [in cod. bibl. Paris. MCCXCII. nr. 14.]

43. Περὶ

43. Περὶ τῶν φαῦλα πράττοντων πότερον ἄκοντες πράττουσιν ἢ ἐκόντες. *De iis, qui mala committunt, num volentes aut nolentes agant.* Incipit: Ζητητέον ἂν εἴη, in cod. [in cit. cod. nr. 16.]

44. Synesii Oratio metrica, soluta oratione expressa, cod. MMDCCLV.

45. Ὕμνος μετὰ δεήσεως. Incipit, Τολμῶντά με, μέγιστε βασιλεῦ. Ibid.

46. Περὶ τῆς καιρῆς καὶ τρόπου τῆς ὑπάρξεως τῶν νεκρῶν καὶ ἀθάνατων ψυχῶν *De tempore et modo existentiae animarum intelligentium et immortalium*, amico cuidam. Incipit: Ἐπειδὴ πυνθάνη, τιμώτατε καὶ φίλτατε ἡμῖν ἐν Χριστῷ. Exstat in codd. MMDCCLIII. MMDCCLVIII. [f. cod. cit. nr. 13. et cod. MCCXCIV. nr. 11.] et in nostro. Allatius per densam umbram designavit, quam vide pag. 405.

47. Περὶ τῶν ψυχῶν μετὰ τὴν ἐκ τῶν σωμάτων αἰάλυσιν διαθέσεως ἐπιβεβαιωτικὸν συγγράμματος, ὃ περὶ αὐτῆς ὁ Σαββάτιος τῆς μακαρίας Θεσσαλονίκης κυρίας Σιμεῶν. *De animarum, postquam corporibus solutae sunt, statu et conditione, ad confirmationem scripti Symeonis Thessalonicensis, quod ad se attulerat Sabbattus ad eundem, qui ex Sina monte ad Gennadium venerat.* In nostro cod. p. 4. Non vidit Allatius.

48. Ad Ioannem, opinor, Thessalonicensem, de eodem epistola longa. Exstat in nostro codice pag. 12. inc. Ἦδις μὲν σοι ἀποκρινόμεθα. Nec vidit Allatius.

49. Πρὸς τὸν πανιερώτατον Μηδείας Κύριον Θεοφάνην, περὶ τῆς λογικῆς καὶ ἀνθρωπίνης ψυχῆς δεύτερον. *De anima humana et rationali ad sanctissimum Mediae metropolitani secundum.* Huius Theophanis exstant in cod. MMDCCLVIII. [sec. cat. MSS. Par. cod. MCCXCII. nr. 24. et 31.] vbi hic tractatus habetur, epistolae tres, una ad Ignatium, monachum, quum adhuc esset oeconomus, altera ad magnum ecclesiarcham, tertia ad archiepisc. Ephesinum.

50. Περὶ τῆς βιβλίας τῆς Γεμισῆ. καὶ κατὰ τῆς ἐλληνικῆς πολυθείας. *De libro Gemisti, et contra graecam superstitionem, ad Ioannem Exarchum.* Exstat cod. MMDCCLV. et MMDCCLIX. [secund. cat. MSS. Par. codd. MCCXCIV. nr. 8. et MCCXCVII. nr. 2.] Inc. Ἐπανῶμέν σε τήν.

51. In singularem classem referendae sunt orationes quaedam funebres. Exstat in reg. cod. MMDCCLV. et in nostro, hoc titulo: Τῆς [P] σοφωτάτης καὶ ἀγιωτάτης Κυρίας Γενναδίας τῆς βασιλῆως Κωνσταντίνου, ἐπὶ τῇ κοιμήσει τῆς αἰοιδίμου Δεσποίνης τῆς αὐτῆς μητρὸς

B b b 3

†) Exstat Plethonis opusculum in bibliotheca Viennensi, deque eo *Lambecius* lib. 7. pag. 162. [p. 362. sqq. Kollar. de cod. XCI. add. pag. 344. sqq. de codd. XC. nr. 1. *Harl.*] ex Allatio pag.

176. scribens, tanto odio in Gemistum exarsisse Gennadium, ut libros omnes eius flammis abolendos curauerit. V. *Allat.* de Georgiis p. 391.

μητρός παρραμυθητικός. *Sapientissimi et sanctissimi domini Gennadii ad imperatorem Constantinum in morte venerandae Despoenae matris eius consolatoria oratio.* Incipit: Ἡ μακαρία καὶ αἰοδιμος μήτηρ τῆς κρατῆς σὺ.

52. Ἐπιτάφιος Θεοδώρου δεσπότη. *Oratio in funere Theodori Despotae, fratris imperatoris,* incip. Τῷ μὲν τῷ κρατίστῳ βασιλεῖς ἡμῶν ἀδελφῷ τρίτος μὲν ἐξ ἡμῶν καμμένος, in cod. reg. MMDCCCCLV. [sec. cat. MSS. Par. cod. MCCLXXXIX. nr. 2.]

53. Τῷ σοφωτάτῳ διδασκάλῳ Κυρίῳ Γεωργίῳ τῷ Σχολαρίῳ, μετέπειτα δὲ καὶ αἰοδιμος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κυρίῳ Γενναδίῳ μοναχῷ ἐπικηδῖος ἐπὶ τῷ μακαριωτάτῳ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ Κυρίῳ Μάρκῳ Ἐφέσῳ, μετὰ κόσμον Εὐγενικῷ. *Sapientissimi doctoris D. Georgii Scholarii, deinde venerandi patriarchae Constantinopolitani D. Gennadii Monodia funebris de beatissimo patre et doctore Marco Ephesino, qui in mundo Eugenicus dictus est.* Incipit: Φεῦ νῦν, ὦ πάροντες, ἡμῖν αἱ τῶν ἀγαθῶν ἐλπίδες εἰχονταί. Exstat in cod. reg. MMDCCCCLVIII. et aliis. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCCXCIV. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 252. bis, nr. 21. et 22. — *Matriti* in cod. reg. CXV. nr. 101. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 459. qui notat, eandem monodiam exstare in codd. bibl. *Parif.* gr. CCCCXXVII. et MDLXXXII. Sec. cat. MSS. *Parif.* vol. II. exstat illa in codd. CDXXVII. nr. 4. et MCCXCII. nr. 12, *Hurl,*

54. Ἐπιτάφιος τῷ μακαρίῳ Θεοδώρῳ τῷ Σοφιανῷ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Βατοπεδῖος ταφέντι, ὃν εἶπεν ἐξ ὑπογυῖς ὁ Θεὸς αὐτῷ Γενναδίος μοναχὸς ἐν τῷ ταφίῳ σεπτῷ καὶ, 54ξβ ἔσας. *Oratio funebris beati Theodori Sophiani in sacro monasterio Batopedii sepulti, quam ex tempore promuntiavit auunculus eius Gennadius monachus ad sepulcrum 28. Septembris anno 6955. I. C. 1457.* Exstat in nostrō cod. Incip. Ἀλλὰ ζῶντος μὲν ἐστὶ τὴν ἐνταῦθα ζωὴν.

Sequuntur ea, quae historica vocare possumus, quamvis pleraque ad inimicitias, acerrime cum Latinis susceptas, pertineant.

55. Ὅτι ἀνεχωρήθη τῷ παλατίῳ καὶ τῇς μονῆς τῷ Παντοκράτορος, ἐν ᾗ πρῶτον ὤκει κοσμηδὸς, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ τῷ Χερδιανῇτι κοινὸν βίον, καὶ ἡτοιμάζετο πρὸς τὸ μοναχικὸν σχῆμα. *Quum recessisset ex palatio et monasterio omnipotentis, in quo prius habitabat, quum saecularis esset, abiitque in coenobium Chardianeti, praeparareturque ad habitum monasticum.* Incipit: Πολλὰ κίς προσεσηκῶς σε, γαληνότατε βασιλεῦ. Exstat in cod. reg. MMDCCCCLV. [I. cod. MCCXCIV. nr. 4. cat. MSS. II.] Missa est autem ad Constantinum Imperatorem statim fere post mortem Ioannes Palaeologi.

56. Γενναδῖος ἐλαχίστος Σχολαρίος ἐπὶ τὴν δι' ἐγκατάλειψιν Θεῶν ματαῖαν καὶ ἀλογον καὶ ἀσύμμετον καινοτομίαν τῆς πίστεως. *Gennadii minimi Scholarii de ea, quae, deselicta deo facta est vana, irrationali et inconcinna fidei innouatione.* Incip. Τίς δώσει μοι πτέρυγας. ibid. Inuentum esse Callipoli [P] exemplar, vade regium descriptum est, testatur marginalis eiusdem nota.

57. Eins

57. Eiusdem epistola, scripta sex mensibus ante captam urbem, τοῖς σύγγενεταῖς πολιταῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπάσιν ἱερωμένοις καὶ κοσμητοῖς. *Ad nobilissimos viros omnes Constantinopolitanos ecclesiasticos et laicos.* Ibid.

58. Eiusdem Θρήνος, siue *Lamentatio*, scripta in Menoecio monte 20. Iunii, Ind. 8. hoc est, nisi error codicem occupauit, anno 1445. atque adeo septennio circiter ante captam urbem, incip. Ἰὲ τῆς ἐδύνης. Ibid. et cod. MMDCCCCLIX. [f. cod. MCCXCIV. nr. 13. cit. cat.]

Quae sequuntur, hucusque non reperta a nobis, recenset ipse Gennadius in epistola ad amicum.

59. Συμβουλευτικός λόγος, ὃν ἀνέγνων ἐν τῷ Παντοκράτορι ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὅλης τῆς πόλεως, περὶ ἰλεώσεως τοῦ θείου καὶ τῆς οἰκόμενης παρασκευῆς, τῇ ἡ. Οὐτωβρίῳ. *Consilium, quod legi in Pantocratoris monasterio coram imperatore et tota urbe, de placando deo et domestico belli apparatu 15. Octobris.*

60. Νεαρά ἡ χρυσοβύβλος, ἣν ἐσχεδιάσα. ἵνα γένηται παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνακεκλημένη τῶν θεοσυγῶν παραβάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θείων νόμων, δι' αἷς ἐκ Θεοῦ τοσούτοις ἔτεσι πιεζόμεθα. *Nouella siue bulla aurea, quam composui, ut ab imperatore promulgaretur ad tollendas deo odibiles transgressiones ecclesiasticarum et diuinarum legum, propter quas a deo tot annis affligimur.*

61. *Alia, quae promulgari debebat Ecclesiastica Nouella ad renouationem legum ecclesiasticarum et diuinarum, singularum transgressionum species et earum emendationes continens.* Ἡ ἐκκλησιαστικὴ νεαρά, ἥτις ὤφειλε γίνεσθαι παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰς ἀνανέωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θείων νόμων δεινῶς καὶ πολυειδῶς παταμένων, ἥτις καὶ ἐσχεδιάθη, τὰς παραβάσεις καὶ τὰς διορθώσεις κατὰ μέρος περιέχουσα. *Fabr. Romae in bibl. patrum S. Basilii cod. XII. Gennadii canon. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 197. A. Harl.*

62. Oratio ad imperatorem scripta 12. Maii.

63. Varia scripta ad magnum ducem. [Epistola ad *magnum ducem*, vbi in Latinos acerbius inuehitur, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXVII. nr. 1. *Harl.*] Duodecim capitula ad imperatorem missa per Ignatium. Alia ad Agioreitas siue monachos montis Atho, missa antequam cardinalis Russiae Constantinopolin adueniret, per Athanasium et Simonem, monachos. Haec diuersa scripta ipse Gennadius commemorat.

64. *Epistola ad omnes fideles, τοῖς ἀπανταχῶς πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησῷ.* Exstat in cod. reg. MMDCCCCLV.

[P] 65. *Alia missa ad magnum ecclesiarum, Sylvestrum Syropolum, magnum chartophylacem, Agallianum, et alios quosdam ecclesiasticos, quum celebrata est liturgia, praesente cardinali, postquam omnia circa religionem dissidia per eundem cardinalem Isidorum composita sunt.* Initium est: Ἀγαπᾷ πατέρες, ἐγὼ ἤθελον εἰπεῖν. Exstat in eodem cod.

Genna-

Gennadio eidem, qui et Georgius Scholarius in iisdem titulis appellatur, varii adversus Latinos tractatus tribui solent. Hos quidem Allatius alteri suo Gennadio schismatico adtribuit, quem quum non alium ab hoc nostro fuisse ostensum fuerit, ideo MSS. codicum fidem sequuti, praesertim regii vnius, qui Sylvestri Syropuli, magni ecclesiarchae, cui Gennadius probe notus erat, manu eleganter scriptus est anno 6958. Ind. II. hoc est anno 1448. vivente adhuc Gennadio, imo ante captam urbem, quum nondum esset patriarcha, nostro vindicamus.

66. Περὶ τῆς καθαρτηρίας πρὸς λόγους δύο. *De purgatorio libri duo.* Exstant cod. reg. MMDCCLVIII. [f. MCCXCII. nr. 1. 2. secund. cat. MSS. Par. II.] Prior initio mutilus est. Opus elegans nec continendum, quicquid dicat Allatius.

67. Κεφαλαιώδης ἀπόκρισις πρὸς τὰς παρὰ Λατίνων εἰρημένους λόγους περὶ τῆς αὐτῆς Πουργατορίας. *Summaria responsio ad obiectiones Latinorum circa idem purgatorium.* ibidem. Initium: Ἐπειδὴ σαφέστερον ἡμῶς ἀπαυτεῖτε.

68. Eiusdem ad Ioannem Thessalonicensem de purgatorio epistola, in nostro cod. incipit: Αὐτοχεδιάζω σοι.

69. Eiusdem Σύντομον κατὰ τῆς δόξης τῶν Λατίνων. *Breue scriptum contra Latinorum opinionem,* in eodem cod. reg. [f. MCCXCII. nr. 3. in cat. cit. II.]

70. *De processione spiritus sancti contra Latinos tomi duo.* Primus scriptus est ante captam urbem post disputationes cum legato papae, episcopo Cortonensi, et aliis Latinis habitis coram Ioanne, imperatore. Exstat is liber in bibliotheca regia n. MMDCCLVI, [in cat. cit. II. cod. MCCXC.] pertinuitque ad Antonium quendam Pyropolium medicum, mortuo iam Gennadio, ut testantur iambi Ioannis cuiusdam Dotheiani [*Dociani*] ad finem libri. Huius operis initio haec auctor manu propria inscripserat: Γεωργίῳ τῷ Σχολαρίῳ. Συντετέθη μετὰ διαλέξεις πέντε καὶ δέκα γενομένας ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τῷ παπικῷ πρεσβέως καὶ ἐπισκόπῳ Κορτώνης, καὶ διδασκάλῳ τῆς παρὰ Λατίνοις θεολογίας, παρόντος καὶ τῷ Κυρίῳ Γρηγορίῳ τῷ Πατριάρχῃ, καὶ τῷ Καρδινάλι, καὶ πολλῶν Λατίνων καὶ ὀρθοδόξων, ἐνώπιον τῷ βασιλεῶς Ἰωάννῃ καὶ τῷ μακαρίτῃ δεσπότη Θεοδώρῃ. Παρακληθεὶς γὰρ τὰ συμπεράσματα τῶν διαλέξεων ἐκείνων, ἐν τῷ δὲ [P] συνέταξα τῷ βιβλίῳ, ὃ μεταγραφὴν πολλὰ καὶ διαδοθὲν πανταχῇ καὶ παρὰ Λατίνοις νῦν εὐρισκόμενον. Ἦν δὲ τότε ὁ συγγραψάμενος καθολικὸς Σεκρετάριος τῷ βασιλεῶς Ἰωάννῃ, καὶ καθολικὸς κριτὴς τῶν Ῥωμαίων, καὶ διδάσκων ἐν τῷ τρικλινίῳ τῷ βασιλεῶς κατὰ παρασκευὴν ἐκάστην, παύσης τῆς συγκλήτης καὶ πλείους τῆς πόλεως, τὸν λόγον τῷ Θεῷ εἰς δόξαν αὐτῆς τῷ Θεῷ τῷ πάντα δίδόντος. Georgii Scholarii. Compositum est hoc opus post collationes quindecim, factas in palatio cum legato papali, episcopo Cortonae, et quodam theologiae apud Latinos doctore, praesente quoque domino Gregorio, patriarcha, cardinale, et multis aliis Latinis et orthodoxis coram imperatore Ioanne et Theodoro despota felicitis memorias. Hortantibus autem plurimis, harum disputationum conclusiones in hoc libro collegi, qui postea transcriptus, et quacumque missus, etiam apud Latinos reperitur. Auctor vero erat vniuersalis secretarius imperatoris, Ioan-

Ioannis, generalisque Graecorum index, docens in triclinio imperatoris singulis sextis feriis, praesente senatu et magna civium frequentia, verbum dei, ad eiusdem gloriam dei, qui omnia donavit. Haec sola inscriptio totam de duobus Gennadiis Allatianam disputationem refellit. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCCXCV. *Scholarii, ut opinor* (ait *Matthaei* in not. codd. gr. Mosq. p. 253. nr. 1.) *liber in quatuor tomos diuisus contra Latinos;* in principio liber est mutilus; in fine autem quaedam ἀπορίαι cum solutionibus leguntur. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. XCII. *Barocc.* de dissidio inter Graecos et Latin. circa processionem Spir. Scti: inc. τὸν Θεόν. — In cod. autem X. *Barocc.* (in cat. MSS. Angliae, vol. I. p. 2.) *Gennadii, Bulgariae episc. de processione Sp. S.* inc. οἱ περὶ Θεῷ λόγοι. (vt in cod. quoque *Bauar.* CXIIX. sec. catal. gr. MSS. Bau. p. 50. *Gennadius Bulgariae archiepiscop. contra Latinos.*) — *ibid.* in cod. XLVII. 2. *Io. Seldeni* (f. nr. 3377. cat. cit. p. 163.) *Georgii Scholarii de process. Sp. S.* — *Monac.* in cod. *Bauar.* X. *Georgii* (in textu gr. Γεργίου) *Scholarii* liber de orthodoxa fide, in quo etiam de process. Sp. S. v. *Hardt.* in *Aretini* Beyträgen etc. a. 1803. part. 2. p. 38. qui docet, esse potius sermonem in laudem deiparae. — *Parif.* in bibl. publ. MCXCI. nr. 12. *de process. Spir. Scti.* — in cod. MCCXVIII. exstant nr. 24. *Georgii Schol. de process. Spir. Scti,* tomus secundus: ad marginem sunt nonnulla scholia adiecta; nr. 25. eiusd. brevis *dialogus* de eodem argumento; nr. 29. *dialog.* inter Graecum et Latinum de eodem argum. Sequuntur eiusd. versus iambici in laudem Marci Eugenici, nr. 30. *dialogus* alter, quo inter se colloquentes inducuntur Olbianus, Eulogius et Benedictus. — in cod. MCCLXXXIV. nr. 4. *liber secundus* de process. Sp. Scti. — In cod. Mosquensi synod. XIII. est τῆ μεθώνης Κυρῆ Νικολάος de Spir. Scti process. ex solo patre; inter eos, qui synodo octavae subscripserunt, nominatur *Metropolita γένε Γεννάδιος.* v. *Matthaei* notit. cit. p. 31. *Harl.*

71. *Secundus tomus aduersus Latinos de Spiritu sancto,* ^{uu)} non eodem tempore scriptus, sed paullo serius, missusque ad Ioannem Comnenum, imperatorem Trapezuntinum, cui auctor illum inscripsit, adiecta epistola, qua rogat, vt librum non prius aliis communicet, quam aut se obiisse, aut aliis communicasse compererit. Exstat in cod. reg. MMDCCCCLVII. scriptus manu Sylvestri Syropuli, diaconi et magni Ecclesiarchae, viuo Gennadio, nempe anno 6956. vt supra diximus, [f. cod. MCCXCL. sec. cat. cit.] A. C. 1444. et cod. MMDCCCCLXIII. *Fabr. Vindobon.* in cod. caes. LXVIII. nr. 7. Ex *Gennadii Scholarii* opere aduersus Latinos de process. Sp. Scti ex solo patre eclogae *Mathusalae*, monachi scti montis Sinai. v. *Lambec.* (qui etiam h. l. contendit, Gennadium Scholar. plane diuersum esse,) comment. vol. VII. p. 239. sq. *Kollar.* — Eadem *Mathusalas* excerpta sunt nomine auctoris omisso, et inscripta, Ἀπορία, *dubium,* *Florent.* in cod. *Laurent.* XVIL. nr. 6. in quo cod. itidem est *Gennadii* operis de processione Spir. Scti tomus *secundus.* v. *Bandini* cat. codd. gr. *Laurent.* tom. I. p. 287. sq. Is autem nr. 1. posuit libri inscriptionem et praemissam *Georgii Scholarii* epistolam ad *Ioannem Magnum Comnenum, imperator. Trapezuntis,* gr.

^{uu)} Exstat in biblioth. Vienn. n. 277. teste *Lambecio* l. 5. pag. 225. [p. 469. et 461. ed. *Kollar.* in codd. caes. CCLXXV. et CCLXXVI.] qui alteri Scholario tribuit, sequutus *Allatium.*

gr. euulgauit; tum nr. 2. 5. quatuor sectiones, in quas Gennadii liber diuisus est, paullo vberius recensuit. — *Mosquae* in cod. synod. XIII. fol. 13. sqq. idem liber *secundus*, in quatuor sectiones, quarum quaelibet rursus in capita diuisa est, distributus. v. plura in *Matthaei* not. cit. p. 28. sq. ed. in 8. siue p. 20. sq. ed. in fol. — ib. p. 61. ed. in 8. in cod. syn. LXXI. *Scholarii contra Latinos*: ἡ περὶ ἐσίας τε καὶ ὑπερτάσεως. — *Neapoli* in bibl. monasterii S. Seuerini, liber *secundus*: v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 235. B. add. ad antec. nr. 70. *Harl.*

72. Eiusdem Dialogus prolixior aduersus Latinos de processione Spiritus sancti, in quo praefertim agit de recentiorum inter Latinos doctorum, praefertim Thomae et Scoti, de processione Spiritus sancti doctrina. Dialogi personae, Olbianus, Eulogius, Benedictus. Initium: Ἀλλὰ καιρὸς ἐστὶν ἐπισκέψασθαι, ὦ Εὐλόγιε, εἰ βούλει τὰ Λατίνων διδασκαλίας τοῖς νεωτέροις περὶ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως ἡπορημένα τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ Θωμᾷ καὶ τῷ Σκότῳ. Exstat cod. reg. eod. MMDCCCCLXIII.

73. Legatus huic de Spiritu sancto dialogus, in eodem. [v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosquens. p. 253. nr. 4. de cod. CCCXCV. *Harl.*]

[P] 74. Eiusdem Gennadii epistola: Τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Κυρίῳ Μαξίμῳ τῷ κατὰ κόσμον Σοφιανῷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐνασκειμένοις τῇ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Σινᾶ, ὁσιωτάτοις ἱερομονάχοις καὶ μοναχοῖς. *Venerabilissimo inter monachos domino Maximo, qui, quum saecularis esset, Sophianus vocabatur, et omnibus vitam monasticam exercentibus in sancto monasterio Sina, sanctissimis sacerdotibus et aliis monachis.* Incipit: Αἱ γραφαὶ τῆς σῆς εὐαβείας. Agitur in ea de variis disciplinae capitibus, occasione eorum, quae non recte illic se habere circa eos, qui ad visitanda loca sacra montis Sinai confluebant, a Ioachimo et Gregorio monachis didicerat; de episcopo dignitatem abdicante, quod absque patriarchae licentia negat posse fieri: an absque diacono celebrare episcopus possit, quod licere ait in sacello, seu παρεκκλησίῳ, et factum ab Euthymio et Matthaeo, patriarchis, non publice in ecclesia; de episcopo Bosniae, qui multos ex latinae religionis hominibus ad fidem ecclesiae graecae adducebat; de Chartzeca, principe, quem ad eandem adducere idem episcopus conabatur; ne in liturgia commemoratio eius publice fiat, quia adhuc σκεπάζεται τὸν χριστιανισμόν, *Christianismum diffinulat.* Verum adserit, licere in gratiarum actione ad mensam, praesente ipso orare pro eodem. Ἐν δὲ τῇ εὐχαριστίᾳ τῆς τραπέζης ἡμῶν παρόντος, εἰ θέλετε εὐχασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς διαφύλαξαι τὴν ζωὴν τῷ αὐθέντῳ Χαρτζεκά. Quis ille fuerit, aut quinam nomine Κεδνεγέρων, qui, vt videtur, illius subditi erant, intelligendi sint, nescimus. Tum de Latinis et Armeniis, ad loca sacra adorandi causa venientibus, definit, vv) non repellendos, etiamsi heterodoxi et schismatici ab ecclesia graeca diuisi sint: nec tamen dandam ipsis eucharistiam, sed ἀντίδωρον, seu panem benedictum, nisi proprias opiniones suas abiurauerint. De simonia: eam deplorat tamquam malum, quod temporum calamitate tolerari potius debeat, quam idcirco obedientiam episcopis

vv) Locum ex hac epistola graece et latine vulgavit *Renandotus* p. 77-79. Paris. 1709. 4.

scopis negari, ne scandalum generetur, ex quo episcopalis ordinis, mox ipsius religionis contemptus nascatur: ferendum esse, quod emendari non possit: se saltem neminem pecuniis ordinasse, imo propriis sumptibus episcopos fecisse multos, quos ex captiuitate redemerit: mali initia ante quinquaginta annos fuisse; sufficere, ut episcopi obseruent, sintne orthodoxi, et nihil alienum ab ecclesiae graecae fide docentes: minutis circa ritus et officia ecclesiastica non adtendendum: *Fabr. Vindob.* in cod. caes. CCV. nr. 3. inter alia *Gennadii* epist. ad monachum quemdam, (*Renaudot* *Κυρίω Μαξιμῷ* etc. inseruit,) montis Sinai. v. *Lambec. V.* p. 15 sq. ibique *Kollarii* notam. — *Eadem Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLIX, nr. 24. et *Taurini* in bibl. reg. codd. CLXXIX, fol. 249. atque CCCXIX, fol. 354. v. cat. codd. gr. Taur. 168. et 398. *Harl.*

[P] 75. Epistola haec eadem est, quam refert exstare *Lambecius* in bibliotheca Vindobonensi, ¹⁰¹⁰) ad quemdam monachum: nam verbis iisdem incipit, Sed quod aliam recenset ad Ioachimum monachum Sinaitam de controuersis quibusdam partim ad patriarcham Hierosolymitanum, partim ad Armenios et Latinos loca sacra inuisentes spectantibus, veremur, ne vitiosum exemplar viro diligentissimo fraudi fuerit. Nam de eo Ioachino loquitur *Gennadius* epistola ad Maximum Sophianum, a quo, ut a Gregorio, didicerat ea, quae Sinaitarum pacem turbabant. Quum igitur eos statim remisisset mandatis instructos, ut plenius de eo argumento apud Sinaitas loquerentur, ad Ioachimum de eodem scribendi causa nulla erat. Sed non raro parum felix in coniectando *Lambecius* fuit, quod sequenti exemplo manifestum erit.

76. Historiam enim rerum, inter Latinos et Graecos Ferrariae et Florentiae gestarum, scriptam a *Gennadio* fuisse, quae in caesarea bibliotheca seruetur, scribit l. 8. pag. 509. ¹⁰¹¹)

C cc 2

Codi.

¹⁰¹⁰) In cod. CV, nr. 3. f. v. *Lambec. V.* p. 16. vbi *Kollar.* dum in nota repetiit *Renaudoti* calumniam, *Lambec.* primum defendit, quod *Lambec.* nequaquam diserte pronuntiasset, epistolam ad Ioachimum eiusdem cum antecedenti ad Maximum esse argumenti, sed *fratrem* eiusdem, idque esse verum adfirmat: dein animaduertit, *Lambecium* tamen neglexisse, lectorem monere, utramque epistolam in cod. hoc caesareo pro vna haberi, utpote in octo capp. diuisam, et docet, sexti capitis aeque ac alterius epistolae initium esse: *Τιμωμένη ἐν ἱερομονάχοις κύριε ἰωαννῆμ* etc. inde autem elucere, prioribus quinque capp. comprehendi epistolam, postremis autem tribus schedam, epistolae adiectam, *idius*, ut *Gennadius* ait, atque *εὐσεβίου* ad *Ioachimum* scriptam. Denique contra *Allatium* demonstrat, ex hac scheda patere, Latinos ratione nationis et disciplinae ecclesiasticae a *Gennadio* pro ichis-

matis esse habitos. — Cum cod. caesareo consentit cod. CLXXIX. fol. 150. *Taurin.* bibl. reg. et confessor cat. codd. gr. Taur. pag. 268. etiam, leuem esse, iudicat, *Renaudoti* coniecturam. In eiusdem bibl. cod. CCCXIX. fol. 357. in cat. cit. pag. 598. sequitur epistolam ad Maximum epistola ad Ioachimum. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXCV. nr. 1. 2. utraque epistola exstat, *Harl.*

¹⁰¹¹) Siue vol. VIII. pag. 1062. sqq. in cod. caes. LXIV. vbi *Kollarius* *Renaudoti* verba adducit, nec dissentit; sed p. 1064. in nota A. de subscriptione *Theodosii*, quam nullius esse auctoritatis, *Renaudot* putat, secus sentit, et, „notionis huius (*ἐν πρωτοτύπῳ παλαιῷ*) suae gratia docere debuisset vir doctus, autographum illud iam ante a. 1565. fuisse *πῆμα* bibliothecae regiae; deinde τὸ ἐν πρωτοτύπῳ παλαιῷ non videtur,

Codicem ait esse chartaceum, centum et sedecim annorum. (ita scribebat anno 1679.) quo continetur pseudo-historia concilii Ferrariensis et Florentini a Gennadio Scholario, monacho schismatico graeco, et ecclesiae occidentalis perpetuo et insensissimo hoste, qui ante monachatum Georgii Scholarii adpellatus fuerat, et ante oppugnationem Constantinopolis per Turcas obisse videtur, maligne atque iniuriose conscripta. Quem titulum sibi ipse Lambecius confarcinavit ex falsissimis coniecturis Allatii. In codice vero MS. ita exhibetur: Γενναδῖς Σχολαρίῳ τὰ ἐν τῇ συνόδῳ παραχθέντα τῇ ὀγδόῃ ἰσορικῶς τῇ Φλωρεντίᾳ. Gennadii Scholarii acta Florentinae in octava synodo historice conscripta: qui titulus, nisi typographorum culpa est, vitio non caret, et inertiam scriptoris indicat, vel potius possessoris. Nam saepissime in codicibus MSS. reperiuntur tituli scripti aliena manu, quorum nulla, nisi aliunde confirmetur, fides apud criticos esse solet. Specimen vero, a Lambecio exhibitum, est eiusmodi: Ἡ εἰς τὴν Φεράραν εἰσέλευσις σὺν Θεῷ. Μετὰ δὲ τὸ σάββατον τῆς τεροφάγης, εἰσῆλθεν ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν Φεράραν μετὰ τῶ βασιλέως, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τῶ ἀγίου Γεωργίου. Καὶ πρῶτον μὲν ἐξάντισατο, (ita lege pro ἐξαντίσατο, voce nihili,) καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Πατριάρχης διὰ τῶ βαντιστηρίδ. Ἐῖτα ὑπέδειξαν αὐτῷ οἱ ἐκάστη Λατινομοναχοὶ εὐμεγέθη καὶ εὐτραφῆ χεῖρα, τῶ ἀγίου Γεωργίου λέγοντες ἅνα· ὑπὸ στανίδος κοιλανθείσης περιεχομένην, etc. Non viderat, opinor, Lambecius historiam eiusdem concilii, a Syluestro Syropulo scriptam, [C] et si editam antequam octauum ipse suum librum publicaret, annis integris decem et octo. In ea porro haec verba, quae sola nobis exhibuit specimenis loco, leguntur p. 89. editionis, quae unica est, Hagae Comitum a. 1660. fol. vi etiam in authentico et autographo exemplari ipsius Syropuli manuscripto: vnde exemplum descriptum a Claudio Sarrauo habuit Isaacus Vossius, ab eo Robertus Creyghthonus, infidus iuxta et imperitus interpres, quo nemo fortassis umquam in interpretando infelicius nugatus est, adeo, ut ne quidem auctori nomen suum constare passus sit: tanta et tam inepta commentatus, ut Syropulum in Sguropulum verteret, contra manum auctoris, et omnium illius temporis actorum fidem. Quam ergo historiam Gennadio Graeculus quispiam imperitus, et eum sequutus Lambecius, adscripsit, ea Syropuli est, ut etiam postrema verba ab eo citata indicant: Ἐξ ἂν πέπεισμαι, ὡς ὁ παραχωρήσει ποτὲ ὁ Θεός, συζητῆν τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ κακῶς γεγενημένην ἔνωσιν, quae leguntur extrema pag. 350. Nullius vero auctoritatis est subscriptio Theodosii, Norarii ecclesiae Constantinopolitanae, qui anno mundi 7071. Chr. 1563. librum transcripsit, ἐκ πρωτοτύπου παλαιῦ, quum autographum ipsum habeat bibliotheca regis christianissimi. Mirum sane fuisset, inter tot tamque diuersa Gennadii opera, quae in MSS. codicibus leguntur vel indicantur, et notitia opusculorum, quam habemus ab ipso Gennadio scriptam, non exstare ullam tam prolixi operis memoriam: praesertim quum in orationibus contra unionem, et disputationibus aduersus Latinos, tam multiplex illius citandi esset occasio.

tur, mea quidem opinione, indicare ipsum auctoris autographum; sed quodcumque aliud vetustum exemplar. — In eod. vol. VIII. pag. 1050 - 1061. codd. LXI. LXII. et LXIII. recensentur, qui continent *Acta concilii Ferrariensis et Florentini*, a. 1438. et 1439. celebrati: in illis sunt

(v. *Lambec. p. 1055. sq.*) *Georgii Scholarii* epistola ad graecos patres etc. et orationes III. ad concilium Florentin. supra memoratae. Confer infra, vol. XI. pag. 682. sqq. vet. ed. vbi, b. c. d. plures codd. laudabimus. *Harl.*

casio. Haec porro a nobis necessario dicenda erant, ne cui fraudem faceret Lambecius: [Kollarii admonitionem iam in nota memorauimus.]

Haftenus Eusebius Renaudotus. Fabr.

[Addamus aliorum scriptorum memoriam, duce praesertim *Allatio* de Georgio Scholario; add. *Oudin*.

In catenis patrum frequens fit mentio Gennadii s. Georgii Scholarii et fragmenta occurrunt. v. supra in vol. VIII. p. 645. §. V. p. 693. p. 696. §. XX. In pluribus catenarum codd. Coislinianis. vid. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 82. 251. 389. etc. in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* LXXVI. — In *Niconis* collectione variorum locorum scripturae S. et scriptorum ecclesiastic, in *Montfauc.* bibl. Coisl. p. III.

Gennadio perperam adscribitur *vita Gregorii Nazianz.* v. supra, vol. VIII. p. 432. — In *Niconis* collect. et cod. cit. memoratur Gennadii *vita Io. Chrysostomi*.

Εὐχὴ εἰς τὸν ἑνα καὶ τρεῖς ὑπόστατον Θεόν. lat. in bibl. patrum tom. IV. Paris. 1589. et alibi. *Allat.* v. supra in h. vol. p. 175. sqq.

Litteras, in sepulcro Constantini M. excisas, de excidio urbis et Turcarum imperio obstrusas ad illa tempora, nullique notas ipse primus exposuit et vulgavit. Edidit eas *Derrotheus*, Monembasiae metropolita, in fine sui chronici, Venet. ap. Io. Petr. Pinellum, 1637. 4. [rec. *Βιβλίον ἱστορικὸν περιέχον ἐν συνόψει διαφορὰς καὶ ἐξόχας ἱστορίας* etc. Venet. ap. Nic. Glykam, 1786. 4. p. 548. sq. *Harl.*] et *Matthaeus Cigala*, Cyprius, post nouam variarum historiarum synopsin, Venet. ap. Anton. Iulianum 1637. 4. Alii codd. vaticinium illud tribuunt Leoni sapienti. etc. *Allat.* Conf. supra, vol. VII. p. 695. sqq. et in not. s. iam citavi plures codd. ac p. 697. *Bandurii* edit. Add. cod. *Escorial.* teste *Plüro* in itinere. per Hispan. p. 169. — *Paris.* in bibl. publ. cod. CMXXXVIII. nr. 7. *Harl.*

Ad nondum vulgatā referuntur ab *Allatio* *Monodia de direpta CPoli per Turcas*, et prouocatur ad *Fabium Beneuolentium*, ac *Theodori Zygomalae* epist. ad *Crusium* a. 1581. datam in Tureo-Graecia p. 100. et addit iam *Allatius*; „an haec, ait, epistola eadem cum *Monodia*, quam *Angelus Iustinianus* (ap. *Fabium Beneuolent.*) legerat? an ex quinto capite pro decretis Florentinae synodi ἀποσπασματικόν; an separatim ea conscripsit *Gennadius*, dein, quum opus esset, iisdem, ne verbulo quidem immutato, more grauissimorum hominum, tamquam suis, in aliis operibus vsus est? Sane quae *Zygomala* retulit, in capite iam laudato verbatim exscripta sunt.“

Gaulminus in notis in *Eustathium* de *Ismeniae* et *Ismenes* amoribus commemorat *Gennadii* librum, cuius titulus est: ἐτίετα ἐκθεσις τῆς Ῥαμπλίας, ἣν ἔλαβον ἀπὸ τῆς βιβλίας Γενναδίου Πατριάρχης alia expositio *Ramplii*, quam habui ex libro *Gennadii*, patriarchae. *Gennadii* in *Ramplium* expositione non vno in loco vsus est *Ioannes Meursius* in *Glossario* graeco-barbaro. *Allat.* *Fabricius* vero sequentem subiecit notam: „Ῥάμβλιον titulus libri astrologici ex Persarum disciplina, σύνθεσις τῆς περσικῆς τέχνης τῆς Ῥαμβλίας. Diuiditur

tur in XII. σχήματα siue tomos, quorum ἀποτελέσματα describuntur. In MS. cod. Paris. reg. 99) subiicitur simplex explicatio; altera anonymi, hoc titulo: ἐρμηνεία τῆς περσικῆς τέχνης' altera isto: ἑτέρα ἐκθεσις τῆς Ῥαμπλίου, ἣν ἔλαβον ἀπὸ τῆς βιβλίου Γενναδίου Πατριάρχου. Sed ex his verbis incertum est, iudice Cangio, vtrum Gennadius auctor sit huiusce alterius expositionis, an illa descripta sit ex libro aliquo, qui desumptus fuerit ex bibliotheca Gennadii. Vide Cangii Glossarium graecum, p. 1281. vbi et ipse non duos, sed vnum eundemque Georgium Scholarium fuisse, qui iam Graecis, iam Latinis fuit, obseruat ex his verbis Marci Ephesii, archiepiscopi, ex eius ad Gennadium epistola inedita in cod. reg. 3118. Μάρκος Ἀρχιεπισκόπος Ἐφέσου εἰς Κύριον Γεώργιον τὸν Σχολάριον. Ὅσως ἡμᾶς ἐνέπλησας ἡδονῆς, etc. [v. supra Renaudot. de Gennadio §. 23.] Eadem produxit Allatius p. 88. contra Creyghionum et Renaudot. p. 53. Hactenus Fabricius.

Allatius nr. 9. commemorat Gennadium περὶ ψυχῆς, de anima, et ὑπάρξεως αὐτῆς, de existentia ipsius, Scoriaci in bibl. regia, VI. 8. 11. et é. 3.

Idem nr. 10. postquam acriter inuectus est in Marcum, Ephesinum antistitem, fusius loquitur de Gennadii responsione ad illius capp. syllogistica contra Latinos; de qua v. supra ad §. 3. de scriptis Gennadii et alibi,

Nr. 11. 12. 13. Gennadii de catholica fide, de S. Trinitate et alia, de quibus ad Renaudot. de scriptis Genn. egimus.

Nr. 14. De Georgio Plethone, Gennadii aduersario. Conf. Schroeckh. Hist. eccl. christ. tom. XXX. p. 433. sq. et paullo post ad nr. 24.

Nr. 15. Gennadii ἐξήγησις εἰς τὸ βιβλίον τῆς Πορφυρίου, τὸ περὶ τῶν πέντε καθόλου, εἰτὲν τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πορφυρίου. Expositio in librum Porphyrii, qui est de quinque universalibus, vel in introductionem Porphyrii. Princ. Τέσσαρα τινὰ τῶ ἀνθρώπῳ ἐκ τῆς φιλοσοφίας προσγίνεται; MSS. autem Romae in bibl. Vaticana, Georgii Schol. prolegg. in logicam et in Porphyrii Isagogen. v. Montfaut. Bibl. biblioth. MSS. p. 9. A. — Florentiae in cod. bibl. Laurent. XVII. nr. 34. plut. 59. Porphyrii introduct. de quinque vocc. cum scholiis margin. (quorum nonnulla Scholarii nomen prae se ferunt,) et quibusdam praeliminaribus. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. vol. II. p. 535. et conf. supra, vol. V. p. 735. sqq. ac mox nr. 16.

Nr. 16. Eiusdem ἐξήγησις εἰς ταῖς δέκα κατηγορίας τῆς Ἀριστοτέλους. Expositio in decem praedicamenta Aristotelis. Princ. ὅσα μὲν εἶδει περὶ τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐτι περὶ τῆς λογικῆς. Idem opus legitur in Vaticano cod. DCCCCXLII. p. 155. cum hoc titulo: Γεωργίῳ τῷ Σχολαρίῳ προλεγόμενα εἰς τὴν ἡτορικὴν, καὶ εἰς τὴν Πορφυρίου εἰσαγωγὴν ἐκ διαφορῶν συλλεγόμενα βιβλίων μετὰ ἰδίων ἐπιπαρασιῶν. Allat. V. supra, vol. III. p. 209. sq. p. 213.

99) [MMCDXIX. nr. 12. Rhamplius de persica arte sec. catal. MSS. regg. Paris. vol. II. p. 499. vbi nr. 13. subiicitur alia eiusdem e libro Gennadii, patriarchae, exscripta. Harl.]

p. 213. 216. et 494. — In cod. *Vossiano* CXXIX. f. nr. 2240. cat. MSS. Angliae, vol. II. *Georg. Scholar. de sensu Aristotelis circa animam et de ratione syllogismorum Aristotelis.* — *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCMXLI. *Georgii Schol.* nr. 1. *prolegomena in logicam et in Porphyrii isagogen;* nr. 2. *expositio in Aristotelis categorias;* nr. 3. *expositio in librum de interpretatione.* — In bibl. *Escorial.* *Georgii Schol. praedicamenta in logicam et physicam Aristotelis.* v. *Montfaucon.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 619. E.

Nr. 17. Eiusdem *ἐς τὸ περὶ ἐμπνεύσεως ἐξήγησις.* *Expositio in librum de interpretatione,* ab Allatio iis, qui logicae operam nauant, valde commendata. — Addatur liber rarus: *Cursus optimarum questionum super philosophiam Aristotelis cum interpretatione textus sec. viam modernorum, at sec. cursum magistri Georgii: Per magistr. Thomam Bricot S. Theologiae professor. emendate,* sine notis typograph. fol. min. et *Cursus optimarum questionum super totam logicam,* (Aristot.) sec. rel. vti in superiore opere. v. *Ferd. Fossii* catal. codd. saec. XV. impressorum in bibl. Magliabechiana etc. tom. I. p. 416. et 417.

Nr. 18. Librum quoque *Guilielmi Porretani de sex principiis* e latino in graecum transtulit, et in decem praedicamenta commentario lect. 15. (ex interpretatione latina) „et haec quidem, ait, satis sunt ad deprehendendam causam, propter quam non fuisse reliqua praedicamenta pertractat. Verum tamen *Boëtius*, vel, ut plurimi adserunt, *Porretanus* quidam theologus. Nam qui opus illud ad Aristotelem deferunt, audiendi non sunt; de his sex principiis Aristotelem aemulatus conscripsit, quod ipse e latina in linguam nostram traduxi. Opus sane haud contemnendum.“ *Allat.*

Nr. 19. Scripsit etiam contra Nicolaum Cabasilam *ἀντιρρήσεις* et Allatius ipsius Gennadii testimonium ex eius responsione ad argumenta Marci Ephesini contra Latinos, ad quintum adtulit.

Nr. 20. Allatius testatur, in indice bibliothecae Mediolanensis se legisse, *Georgii Scholarii περὶ τῆς τῆ Γρηγορίου ψευδογραφίας.* *de falsa scriptione Gregorae;* sed docet, id esse pseudo-epigraphum, mendumque exscriptoris, aut illius potius, qui indicem concinnavit, et se aliquando, nisi memoria fallat, in MSS. legisse: *Φανερὸν περὶ τῆς τῆ Γρηγορίου ψευδογραφίας.* aliis vero, quibus conferendi codices data est facultas, relinquit diiudicandum, num eadem, an diversa a Mediolanensibus, sub Georgii Scholarii nomine diuenditis. Atque *Montfaucon.* in *Bibl. biblioth. MSS.* I. p. 497. inter codd. bibl. Mediolan. et libros *Georgii Schol.* eiusmodi libri nullam facit mentionem. — Quae scripta Gennadii theologica ex Bibliothecis Roberti Constantini Galli ac Gesneri nr. 21. nominat, ea iam supra ad Renaudoti diff. memorauimus.

Nr. 22. 23. Pleraque etiam e lingua latina in graecam traduxit. In bibl. Palatina habebatur interpretatio eiusdem in graecum sermonem, *Expositionem D. Thomae in Aristotelis libros de anima, et D. Thomae Aquinatis opusculum de ente et essentia* ab eodem Gennadio *graece versum, et commentariis ab eodem illustratum.* — *Florentiae* in cod. Laurent. XIX. nr. 12. plut. 86. *Thom. Aquin. in libros Aristot. de anima interpretatio,* gr. versa a Gennadio: et cod.

cod. XVII. nr. 8. plut. 87. eadem; tum in cod. XXVII. nr. 1. plut. 86. est *Gennadii enarratio in libr. magistri Thomae Aquinatis de esse et essentia*, dedicata ipsius praeceptoris, Matthaeo Camariotae: plura dabit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. III. p. 363. et 403. ac p. 370. sq. ubi quoque mentio fit libri, ab Allatio et Fabricio omissi, qui vero in eod. cod. XXVII. nr. 2. exstat:

Gennadii Schol. περὶ ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, Ἀριστοτέλες καὶ Πλωτίνος συμβιβαστικόν, de humana felicitate conciliatio Aristotelis et Plotini. Inc. ἐν πρώτῳ τῶν ἡθικῶν Ἀριστοτέλες, etc.

Nr. 24. Item ἐκ τῆς διαλεκτικῆς τῆ μαγίστρου Πέτρου, τῆ Ἰσπανῆ, ἐρμηνεία Κυρεῖ Γεωργίου τῆ Σχολαρίου· *ex dialectica magistri Petri, Hispani, interpretatio domini Georgii Schol.* Inc. Διαλεκτικὴ ἐστὶ τέχνη τεχνῶν etc. Mediolani in bibl. Ambros. Allat. — *Matriti* in cod. regio LXXVI. fol. 121. eadem interpretatio Georgii Scholarii, et fol. 163. *De sophismatibus ex libris philosophi Thomae*, quem librum a Thoma Aquinate lat. scriptum, et a Georgio Schol. graece versum esse ostendit *Iriart.* in cat. codd. gr. Matrit. p. 276. In eod. cod. est *Georgii Gemisti* s. *Plethonis* liber contra *Scholarii* pro Aristotele obiectiones: tum in eod. cod. fol. 183. et 191. incerti auctoris, (quem *Iriarte* p. 278. *Georgium Schol.* esse suspicatur,) *synopsis syllogismorum* scil. hypotheticorum — *Vindobonae* in cod. cael. XXXIX. excerpta *ex dialectica Petri Hispani*, interprete *Georgio Scholario*, et *ex Thoma Aquinate de differentia inter essentiam et esse*, interprete eodem. v. *Lambec.* VIII. p. 818. sq. — In bibl. Ambrosiana Mediolan. *Georgii Schol. de octo partibus oratoris* interpretatio *ex dialectica. Petri Hispani* grammatica, de pseudographia et impietate Graecorum. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 497. B. — et p. 529. C. in ead. biblioth. *Georgii Schol. grammatica.* Add. supra, in hoc vol. ad §. 1. de vita *Gennadii* de *Georgii Curtesii Scholarii* scriptis grammaticis. — *Hactenus Allatius* de 24. Opp. quae adtribuerat *Georgio Schol.* s. *Gennadio.* Illis addantur:

Aristotelis libri VIII. physicae auditionis cum scholiis Simplicii, in compendium redactis a Georgio Scholario, qui postea Gennadius dictus est, Mosquae in cod. syn. VII. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosquens. p. 24. sq.

Ex *Renaudoti* diss. iam constat, *Allatium* a *Gennadio*, patriarcha CPolitano, discernere *Georgium Scholarium*, quem vocat schismaticum, et *Georgium Curtesium*, et pauca recenset scripta: multo plura relata sunt a *Renaudotio* et a me. Ex *Allatio* igitur tantummodo quaedam adiungere lubet. *Georgio Schismatico* adscribit opus, quod Londini 1624. 4. sine nomine typographi graece prodiit inscriptum: Γεωργίῳ τῷ Σχολαρίῳ σύνταγμα, ἐπιγραφόμενον Ὁρθόδοξο Καταφύγιον, τῷ ὑπερὸν γενομένῳ Γενναδίῳ μοναχῷ, τμήμα πρῶτον περὶ τῶν αἰτίων τῆ σχίσματος κατ' ἐπιδρομὴν, καὶ ὅτι τὰ κατὰ τὴν τρίτην σύνοδον σαφὲς ἀπόδειξις, τὰς Γραικὰς ὁρθὰς φρονεῖν. *Georgii Scholarii commentarius, inscriptus Orthodoxi Perflugium* — *Sectio prima de causis schismatis per transcursum, et plana demonstratio, Graecos recte sentire ex iis, quae in tertia synodo statuta sunt.* Id opus, post Florentinam synodum scriptum, *Allatius* valde condemnat, et abortum, qui parum cauto auctori excidisset, vocat, notat denique, MStum esse in biblioth. Paris. Vaticana, Palatina

et

et alibi passim. Fabric. in nota addit, id Londini editum esse cum aliis scriptis Graecorum, Nili, Georgii Palamae Thessalonicensis, Barlaami, Meletii Pigae, Maximi Marguñii, Gabrielis Seueri et Georgii Corossii. Tum, „ceterum, inquit, hoc Georgii Scholarii opus magnum paginarum 292. totum versatur in defendendo dogmate Graecorum de processione Spiritus S. atque vindicandis circa illud veteris ecclesiae doctorum sententiis. Incip. τὸν θεῖον λόγον καὶ τῆς ἀληθείας ἔφορον. Distinguitur in λόγος sex et capita LIII.“ Postea Allatius ex Posseuino memorat Georgii Scholarii *Monodiam in dormitionem S. Marci*, dein cod. Paris. in quo est eius oratio *de inani, absurda et incompressa, per permissionem dei, in nominatione fidei*; (v. supra Renaud. §. 12. de vita Gennadii;) porro eiusdem *canonem in Gregorium Palamam, Thessalon. archiepiscopum*, alibi laudatum, et eiusdem *orat. funebrem in despotam Porphyrogenetam Palasologum*, in cod. bibl. Mediceae; sed incertus est, num ea fuerit schismatici, an catholici. Sed haec sufficiant. Atque Oudin. l. c. p. 2488. sq. ex *Caroli Dufrenii, dom. du Cange* Glossario mediae et inf. Graecitatis, col. 1281. longum locum adposuit, ubi ille multos Gennadii libros, ab Allatio praetermissos, paullo latius recensuit. *Harl.*

III. GREGORIUS MAMMAS, Melissenus, imperatorum Ioannis et Constantini Palaeologorum a confessionibus, et ex hieromonacho atque protosyncello patriarcha CPol. ab A. 1445. usque ad illud tempus, quo urbis excidium praenidens, abdicatione sacro munere, ²²⁾ in Italiam anno 1451. aufugit atque post Romae sepultus est. De illo *Allatius* adversus Creightonum Exerc. VIII. et *Petrus Arcudius* lib. 2. Concordiae de sacramentis cap. XV. p. 112. sq. Scripta eius, quae mihi innotuere, haec sunt:

1. *Ad imperatorem Trapezuntiam* oratio siue epistola de sacris dogmatibus. Incipit: ἡμεῖς ὁ θεότατος βασιλεὺς. Edita graece et latine ab Allatio tom. I. Graeciae Orthodoxae p. 419 - 468. Rom. 1652. 4. *Fabr.* MS. *Venetis* in bibl. Marc. cod. DLXXXIX. v. catal. codd. gr. Marc. p. 309. — *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 11. plut. 10. v. cat. codd. gr. Laur. I. p. 483. — *Monatii* in cod. Bauar. XXVII. fol. 97. v. *Hardt.* in *Aretini* Beyträgen, a. 1803. part. 4. p. 10. *Harl.*

[P] 2. *Antirrheticus aduersus Marci Ephesi epistolam*, quam ad omnes Christianos ille pro non recipienda synodo Florentina scripsit. Incip. Τὸ μὲν προοίμιον τῆς αἰδεσίμης Ἐφέας. Prodiit cum Io. Matthaei Caryophylli versione ad calcem actorum Concilii Florentini Rom. 1612. 1638. et tom. vlt. Conciliorum Binii a. 1618. p. 691. et tom. XIII. *Labbei* p. 740. et tom. IX. *Harduin.* p. 601. *Fabr.* *Antirrheticus* et *Apologia* (nr. 3.) Ven. in cit. cod. v. cat. memor. p. 309. — *Antirrheticus* Paris. in bibl. publ. cod. MCCCXVI. nr. 1. *Harl.*

3. *Apo-*

22) In cod. *Coislin.* CXCH. fol. 94. Abdicatione patriarchae Gregorii; init. Μὴ προεβίβωσαν εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχεικόν v. *Montfaucon.* bibl. *Coislin.* p. 248. vbi quoque fol. 67. *Gregorii contra Latinos*

citatur. In cod. *Laurent.* XIV. nr. 13 plut. 10. dicitur quoque miracula edidisse: item in cod. *Bauar.* XXVII. mox citando. *Harl.*

Vol. XI.

D dd

3. *Apologia aduersus Marci Ephesi* ὁμολογίαν, siue confessionem, incipit: ὁ πῆς Ἐφεσίων πόλεως. Adhuc inedita, sed lecta Arcudio. *Fabr. Florent.* in cod. Laurent. cit. nr. 12. tum nr. 13. *Apologia* s. responsio ad epistolam Ephesi, e variis S. S. sententiis. inc. τὸ μὲν προοίμιον τῆς αἰδέσεως Ἐφέσῃς v. *Bandin.* l. cit. p. 484. et infra vol. XI. p. 679. ed. vet. — Vtraque apologia in cod. *Bauar.* et loco laudato p. 11. Posterior exstat, moneantibus *Bandin.* et *Hardt.* in ed. *Concil. Venet.* 1732. tom. XVIII. p. 753. sqq. et *Harduini* actis concil. tom. IX. p. 601. sqq. cum Ephesi epistola. Prioris autem apologiae auctor saepe vocatur Gregorius Scholarius. v. supra ad §. 11. de illius Greg. Schol. scriptis, nr. 3. *Romae* in bibl. Vatic. cod. *Ottobon.* *Gregorii Protosyncelli apologia in encyclica M. Ephesi.* v. *Montfau.* *Bibl. biblioth. MSt.* p. 187. B. — *Harl.*

4. *Confutatio Marci Ephesi capitum aduersus Latinos syllogisticorum.* Vsque ad caput XVII. Gregorius, cetera, Gregorio operi immortuo, Bessario absoluit. *Fabr.* Sed, vt supra ad §. de Gennadii scriptis iam animaduertere memini, haec confutatio Georgio Scholario alibi adscribitur. In cod. quidem *Ottobon.* bibl. Vatic. esse traditur a *Montfaucon.* in *Bibl. biblioth. MSS.* p. 185. *D. Marci Ephesi apologia Gregorii hieromonachi Protosyncelli, graece.* Adferuntur multae eiusdem Gregorii epistolae. Sed *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 14. plut. 10. et in cod. *Bauar.* XXVII. fol. 130. primo leguntur *Marci Eugenici* capp. syllogistica aduersus Latinos; tum actutum subsequuntur *Georgii Scholarii responsio ad ista, facta rogatu patriarchae Gregorii iunioris, confessoris,* et a capite XVIII. continuatio *Bessarianis.* Plura dabunt *Bandin.* et *Hardt.* locis citatis. — In cod. quoque DLXXXIX. bibl. *Marc. Venet.* ista confutatio adseritur *Georgio Scholario.* v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 309. — *Florentiae* in bibl. *Medic. Laurent.* cod. XIX. nr. 22. plut. 7. exstat *Profectio fidei patriarchae Gregorii, quam propter calumnias edere coactus est:* atque *Bandin.* in cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 264. suspicatur, auctorem esse *Gregorium Mammam Melissenum.* *Harl.*

5. Meminit etiam Gregorius, composuisse se *Apologiam pro quinque capitibus Florentini concilii,* illamque diuersam esse ab eorumdem quinque capitum defensione, quae Gennadii siue Georgii Scholarii nomine legitur, Arcudius probat non contemnendis argumentis.

Cum hoc Gregorio non confundendus *Gregorius Chius,* hieromonachus et ipse protosyncellus, recens scriptor graecus, Latinis insensus, cuius *synopsis dogmatum ecclesiasticorum* editam Venetiis a. 1635. 8. ^{a)} citat *Allatius* in consensu III. 17. et 18. p. 1297. 1299. 1301. 1341. 1346. et de quo dictum in diatriba de Georgiis, infra p. 817.

IV. NICEPHORVS BLEMMYDES, abbas, doctrina, auctoritate et virtute egregius, qui a. 1255. delatum patriarchae CPol. munus constanter respuit, hoc loco mihi est commemorandus, quoniam Io. Veccus professus fuit, se lectis eius scriptis permotum esse,

a) Secundum cat. biblioth. Leidenensis, in qua exstat illa synopsis editio, bis p. 73. et 80. ea prodit Venet. 1636. 5. Sec. *Procopium* de erudi-

tis gr. (infra in vol. XI. p. 777. vet. ed.) scriptum opusculum *de septem sacramentis.* *Harl.*

esse, vt a Photianis partibus ad *Λατίνους* accederet, quemadmodum supra dictum p. 340. ed. vet. De eodem Blemmyda consulendi *Stephanus de altimura* siue *Michaël le Quien* in panoplia contra schisma Graecorum p. 360. seq. [et alii, iam citati supra, vol. VII. p. 670. sq. vbi copiose agitur de Nicéph. Blemm. eius scriptis horumque edd. aut codd. *Harl.*] *Orationem* eius de veritate citat Nicolaus Comnenus p. 356. Praenot. Myſtagog. et *Orationem I. de mysteriis* p. 173. et 258. *Exegesis in Psalmos et Cantica S. Scripturae* MSta in bibl. Coislinaiana [v. supra l. c. p. 672. not. qq] Parisiis, et apud Scipionem Maffeuum Veronae, qui in epistola ad Apostolum Zenum, (*Giornale de letterati d'Italia* Tom. VI. p. 478.) testatur, *Geographiam* Blemmydae MStam [P] exſtare in bibl. regia Taurinenſi. [v. supra, l. c. p. 673. et *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 598. sq.] Ex *libris duobus de Spiritu S.* quos *Allatius* tom. I. Graeciae Orthodoxae graece et latine edidit, non vtrosque dicatos Theodoro Lascari, (vt contra Graecos libro quarto adfirmat Manuel Caleca,) sed priorem Iacobo Bulgariae episcopo inſcriptum reperit etiam *Pachymeres* libro VI. Historiae, perinde vt in ſuo codice *Allatius*. [v. supra l. c. p. 670.]

V. ESAIAS CYPRIVS, cuius epistola aduerſus Nicolaum τὸν Σαλουργίαν, pro probanda proceſſione Spiritus S. e patre et filio edita eſt graece et latine ab *Allatio* tom. I. Graeciae Orthodoxae p. 396 - 399. Incipit: καὶ ὁ γράψας καὶ ὁ διδάξας τὰ τεμάχια ἑκείνα. Vixit temporibus Ioannis Palaeologi, circa a. 1430. *Fabr.* Infra p. 511. vet. ed. haec addidit *Fabric.* *Eſaias Cyprii* orat. de *Lipsanomachis* MS. exſtare Romae in Collegio S. L. inter codd. Andreae Eudaemono Ioannis testatur *Nic. Comnenus* p. 242. — *Lamius* in *Deliciis eruditor.* a. 1739. p. 236. ſqq. edidit gr. ac lat. binas Mich. Glycae epistolas ad Eſaiam, et hunc in praefat. p. XXI. opinatur, eſſe Eſaiam Cyprium, qui etiam nominatur Monachus et Domesticus. Conf. *Wharton* ad Cauei hiſt. litt. SS. eccl. II. in adpendice p. 131. de *Nicola Scelengia*, ad a. 1430. contra quem ſcripſit Eſaias. — De *Eſaia monacho*, asceta, item abbate, atque ſcriptis v. supra, vol. IX. p. 282. ſqq. Codd. ibi citatis adde ccd. *Monac. Bauar.* LXIII. fol. 99. ſqq. *Eſaias presbyteri et anachoretae praecepta ad fratres*, qui cum ipſo erant, ſ. sermones 31. quorum ſingulorum argumenta protulit cl. *Hardt* in *Aretini Beyträge* etc. a. 1804. part. 3. p. 4. ſqq. et, quomodo ordo sermonum aliaque differant ab editione illorum in bibl. PP. Lugdun. tom. XII. p. 384. curate indicauit. v. *Walchii* hiſtor. eccl. germanice ſcriptam, tom. X. p. 116. In catal. libror. ſyrorum Ebedieſu cap. XLII. *Abbas Iſaias* dicitur confeſſiſſe vnum librum. Atque *Aſſemannus* in bibl. orientali, tom. III. part. I. p. 46. ad illum locum plura de eo adnotauit. Eum, ſcripſit, fuiſſe *Scetenſem* abbatem, et aequalem Macarii Aegyptii, Poemenis aliorumque, exeunte ſaeculo quarto: in primis commemorat plures codd. in tom. I. et II. ab eo iam citatos: n. graece, ſententiae 3. in tom. I. bibl. orient. p. 604. et capita 5. in tom. II. p. 514. arabice, sermones 2. in tom. II. p. 511. et ſententiae 14. in Paradiso arabico, in tom. I. p. 585. in cod. 2. Beroeenſi; ſyriace in cod. Nitrenſ. XVIII. in tom. I. p. 567. sermones 10. in cod. Nit. XIX. ib. p. 568. alii sermones 4. — in cod. ſyr. VI. ibid. p. 609. *Sermones vniuerſim viginti*, qui tamen a memoratis differunt: idemque ſingulorum argumenta indicat. — Alius *Eſaias*; martyr-ium eius vid. cod. *Vindobon.* XI. nr. 24. in *Lambec.* comment. vol. VIII. p. 182. ſq. et illo notante *Bolland.* *Acta Sctor.* d. XVI. Febr. — *Iſaias*, episcop. Naucrati inter eos, qui

Gennadii epistolae encyclicae ad omnes metropolitanos subscripserunt, nominatur in cod. Vindob. XLIV. nr. 35. in Lambecii comm. vol. VIII. p. 893. Harl.

VI. AGAPIVS, Cretensis monachus, in monte Atho circa a. 1640. vixit, scripsitque librum, qui ex graecis et latinis collectus scriptoribus vulgari graeco et arabico idiomate fertur, et αμαρτωλῶν σωτηρία, peccantium salus, inscribitur, atque auctoris sumtibus illo, quo dixi, graeco vulgari idiomate editus est Venetiis apud Antonium Iulianum a. 1641. 4. Ex quo aliqua produxit *Antonius Arnaldus* in opere de perpetua ecclesiae fide circa Sacramentum Eucharistiae, nec non *Rich. Simon.* ad Gabrielem Philadelphiensem pag. 131. sq. 286. 291. sq. atque in epistolis selectis, gallice editis, tomo secundo epist. 7. p. 46. et epistola II. pag. 69. et 75. Arabicae versionis meminit *Michael Nau* in vera effigie ecclesiae romanae graecaeque p. 125. Eiusdem *Agapii* quoque exstant νέος παράδεισος, siue vitae Sanctorum, Venet. 1641. 4. ^{b)} et Θαυμάσια τῆς ὑπεραγίας Θεότητος, miracula sanctissimae Deiparae, item idiomate graeco-barbaro scripta atque edita, ex quorum partis tertiae p. 429. locum produxit *Ioh. Wulferus* ad tractatum Mishnicum Schekalim p. 117. ^{c)} In *Hendreichii* pandectis Brandenburgicis legas, *Agapium Caesareensem*, Eusebii Caesar. vitam scripsisse, teste Sozomeno ac Cassiodoro. Sed in Cassiodori Historia tripartita IV. 13. Agapii nomen male irrepsit pro Acacii, quod ex Socrate II. 4. reponendum. *Agapio* in Caesareensi episcopatu Eusebius successit. [v. supra ad vol. VII. p. 336. not. c.] Fuit et *Agapius*, Marnetis discipulus, ^{d)} de quo *Petrus Siculus* in hist. Manichaeorum, et qui de eius scriptis et erroribus consulendus Photius cod. CLXXIX. Praeterea *Agapius Massalianus*, de quo idem cod. LII. [et supra, vol. X. p. 696.] nec non *Agapius*, philosophus Atheniensis, Procli discipulus, de quo Suidas, et non diuersus fortasse ab eodem *Agapius*, medicus ac rhetor clarus Alexandriae et CPoli, de quo idem Suidas et ex Damascio Photius cod. CCXLII. *Fabr.* Conf. infra in elenchio medicor. vett. in vol. XIII. p. 41. et *Eudociam* in Ἰωνία p. 49. in *Villoison* Anecd. gr. tom I. et p. 55. de *Agapio*, philosopho Atheniensi. — Eustathii cum duobus filiis, *Agapio* et Theopisto, martyrium. v. supra, vol. X. p. 227. Acta Sctor. m. Septembr. tom. VI. p. 127. et *Kollarium* ad Lambecii comm. vol. VIII. p. 515. — Martyrium S. Bassae et filiorum eius, Theognidis, *Agapii* et Pisti s. Fidelis. v. supra, vol. X. p. 206. — *Agapii* martyrium in cod. Vatic. citato ab *Assmanno* in bibl. orient. tom. III. p. 18. not. 9. et p. 10. in cod. syriaco Nitriensi. *Agapius*, patriarcha Graecorum Antiochenus. v. *Assmann.* bibl. orient. tom. II. p. 351. §. 32. Harl.

VII. GEOR.

^{b)} V. supra, vol. X. p. 132. vbi quaedam suppleta sunt. Harl.

^{c)} Conf. supra ad vol. VIII. p. 23. sqq. praecipue longum locum ex *Villoisonii* litteris, ad me datis, de *Agapii* libr. Γεωπονικόν, cuius caput CLXXXVII. citat *Cangius* p. 1334. Glossarii graeci, et huius edd. de *Agapio* ipso eiusque scriptis. — Ab *Adelung* in: Fortsetzung vnd Ergänzungen zu Ioechers allgem. gelehrt. Lexicon, vol. I. p. 291. ex catal. bibl. reg. Paris. adferuntur quoque *Theototarium ecclesiae graecae*;

graece, ex edit. *Agapii*. Venet. 1643. 4. et *Liber vocatus Thecarias*, s. liber precum de S. S. Trinitate, in usum ecclesiae graecae, graece. Venet. 1643. 8. Harl.

^{d)} Vide Volum. IX. p. 436. *Fabr.* s. vol. X. p. 729. ed. nou. Scripsit iste librum *mysteriorum heptalogum*: v. *Lambec.* V. p. 254. nr. 6. ibique *Kollar.* Plura de hoc *Agapio*, eius aetate, (ex eunte saeculo tertio,) eiusque scriptis leges in diss. prima p. 1. sq. subiecta *Canei* Hist. litter. S. S. eccl. tom. II. ed. Basil. Harl.

[P] VII. GEORGIVM PACHYMEREM licet schismatis propugnatorem arguat *Allatius* de Georgiis infra p. 718. tamen in Graecia Orthodoxa tom. I. p. 390-395. graece et latine edidit eius scriptum *adversus eos; qui dicunt: ὅτι διὰ τῆς λέξεως Πνεῦμα Υἱῶ, διὰ τὸ ὁμοῦσιον, ἢ διὰ τὸ χειρωθεῖσθαι ὑπ' αὐτῆ τοῖς αἰχίοις. Ideo dici Spiritum Filii, quod habeat eandem atque ille naturam, vel quod dignis ab eo suppeditatur. Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 775. sqq. et 782. sqq. et *Allatium* infra in h. vol. p. 704. sqq. vet. edit. In *Introduct. in histor. L. gr. tom. II. part. I. p. 524.* plura scripti de illo. *Harl.*

In eodem tomo I. pag. 469 - 536. exhibet GEORGII TRAPEZUNTII librum ad Ioannem Cuboclesium, *de processione Spiritus S.* Incipit: ὡκνῶν μὲν πρότερον πρὸς σὲ γρά-
φω. Nec non eiusdem ad hieromonachos et sacerdotes insulae Cretae, *de processione Spiritus S. et de una sancta et catholica ecclesia.* p. 557 - 582. Incipit: Σίμων ἱερομόναχος. Hunc Trapezuntium Graecis Λατινὸφροσι adscribendum nemo dubitat, de cuius ceteris scriptis infra p. 723. seq. De PETRI MEDIOLANENSIS scripto, quod in eadem Graecia Orthodoxa tom. I. legitur, dixi hoc ipso volumine in superiore cap. §. XV. et de NICETAE Byzantini Volum. VI. p. 430. [f. vol. VII. p. 746. nou. ed. De cod. Marc. DXXX. ibi citato et Nicetae opusculo adnotavit *Villoison* in *Anecdotis gr. tom. II. p. 250. sqq.* Add. de Niceta Byzantino *Cauai hist. litter. S. S. eccl. vol. II. p. 207. ad a. 1120.* atque *Oudin. comm. de SS. eccl. tom. II. col. 1070. sq. ad a. 1120.* vbi quaedam contra Caneum is monuit. — *Mosquae* sunt in cod. synod. CCCLV. *Nicetae Byzantini, philosophi, capita* et eadem in cod. CCCXCIII. *Nicetae Byzant. Patricii, philosophi et magistri (διδασκάλου) capp. syllogistica de processione Sp. Scti; inc. ποικίλη μὲν καὶ πολυσχιδής. v. Matthaei Notit. codd. gr. Mosquent. p. 235. nr. 10. et p. 250. nr. 16. Harl.] De CONSTANTINI MELL-
TENIOTAE, Volum. IX. p. 198. [f. vol. X. p. 400. ed. nou. not. n. supra ad cap. antec. VI. nr. 11. de *Constant. Meliteniota*, infra in h. cap. p. 436. §. XXXI. vet. ed. et de eius opere medico, infra, vol. XII. p. 780. ed. vet. *Harl.*] De GEORGII METOHITAE, Diaconi, scripto *Allatius* de Georgiis infra p. 671. ed. vet.*

MAXIMI CHRYSOBERGAE^{f)}, monachi, oratio ad Cretenses *de processione Spiritus S.* cum Latina Allatii versione claudit volumen secundum Graeciae Orthodoxae p.
D dd 3 1074-

e) Nat. a. 1396. mort. 1486. Conf. *Lambec.* VII. p. 201. qui in not. 2. „plura, inquit, de eo Georgio Trapez. vt et eius effigiem, aeri incisam, vide in *Analect. Vindebon. tom. I. p. 1196-1206.*“ ibid. p. 269. not. 3. et p. 347. sqq. — *Georgii Trapez.* epistola ad monachos Cretenses et sacerdotes de processione Sp. S. et de una sancta et catholica ecclesia: inc. Σίμων ἱερομόναχος τῆς τῶν Κυρίων. inedita: atque epistola ad Io. Palaeologum rom. imperator. de navigatione eius in Italiam; (edita gr. ae lat. cum *Simocatta* et *Phranza* a *Iac. Pontano*, Ingolstadt. 1604.) *Venet.* in bibl. Marc. cod. DLXXXIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 309. — Add. *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. II. p. 2400. sqq. *Brucker*

in *hist. crit. philosoph. vol. IV. p. 65 sq.* inprimis *Apost. Zenon* in *Dissertatione Vossiani*, tom. II. p. 2. sqq. et *Christ. Ios. Iagemann* in: *Geschichte der freyen Künste vnd Wissenschaften in Italien* tom. III. part. 5 pag. 259 sqq. Pauca retulerunt de eo *H. Wharton.* in adpend. ad *Cauai hist. litt. SS. eccl. II. p. 149. sq. ad a. 1440.* *Schroeckh* in *hist. eccl. christ. tom. XXX. p. 165. sq.* *Saxius* in *Onom. lit. II. p. 411. sqq.* vbi multos alios laudat, et p. 575. ad a. 1430. circa quod tempus in Italiam venisse censetur. *Harl.*

f) De *Luca Chrysoberge* in superiore capite §. XV.

1074 - 1088. Incipit: *βελλόμενόν με, ὃ ἄνδρες Κρήτες*. Non parum ab hoc diuersus fuit *Maximus* ille, qui Nilum Damylae aduersarium et Graecorum dogmatum contra Latinos propugnatorem est expertus circa a. C. 1400., ipse variarum epistolarum ad Constantinopolitanos aliosque Christianos auctor. Vide volum. IX. pag. 679. *Fabr.* De *Maximo*, monacho graeco, aequali Damylae, v. *H. Wharton.* in adpend. ad *Cauei* hist. litter. SS. eccl. part. II. p. 87. — et de *Maximo* quodam monacho, *Caueum* l. c. in diss. I. p. 14. ed. Basil. Ille scripsit ad Nicephorum, magnae ecclesiae CP. chartophylacem, *περὶ διαφορῶν κεφαλαίων* s. *Quaestiones sacras miscellaneas*, quae, eodem *Caueo* adnotante, exstant gr. MS. in bibl. Vindob. cod. iurid. XI. nr. 3. fol. 51. sqq. — *Maximi monachi πρόλογος τῶν παρακεμένων ἐν τοῖς μετῴποις σχολίων*, in cod. Mosquensi CCCXI, v. *Matthaei* Notif. cit. p. 203. nr. 4. *Harl.*

IOANNIS CVBOCLESII orationem de processione Spiritus S. citat Nic. Comnenus pag. 306. Praenot. Mystagog. Is Georgio Trapezuntio aequalis, saeculo decimo quinto scripsit.

Sub saeculi tertii decimi initia clarus NICETAS Thessalonicensis, de cuius *dialogis sex de processione Spiritus S.* dixi volum. VI. pag. 434. [s. vol. VII. p. 756. nou. ed.]

[P] VIII. DEMETRIVS ὁ Κυδώνη, vt in Codicibus MSS. caesareis, regis christianiss. et Coisliniano et apud *Cantacuzenum* IV. 16. Δημήτριος ὁ Κυδώνη, et IV. 39. παρὲντες τῷ Κυδώνη, videtur ita cognomine potius adpellatus, quam *Cydonius* a Cydonia Cretae, in qua commoratus sit, vt visum *Lambecio* lib. V. p. 185. [p. 387 sqq. Koll. vbi multus is est de hoc Demetrio.] Ob similem causam ab aliis dictus Thessalonicensis ^{a)} vel Byzantinus: corrupte Verderio *Sydon* et Io. Iacobo Frisio atque Posseuino *Sidonius*. ^{b)} Ioannem Cantacuzenum, cui, imperium gerenti, carus ac familiaris fuerat, a. 1355. vna cum Nicolao Cabasila comitatus est, quum ille purpuram monastico habitu permutaret. Postea *Mediolanum* venit, Volaterrano teste, *vbi litteris latinis pariter et theologiae operam dedit. Postremo reuertens in Creta substitit, ubi, erogatis in pauperes bonis, in quodam ibi cosmobio persanctē, citra tamen professionem vixit.* Superfuit adhuc a. 1384. quum Manuel Palaeologus habenas capessuisset Imperii, et ad illum imperatorem litteras dedit. *Nicephonem*, hieromonachum, eundem esse cum hoc Demetrio, notauit *Caueus* parte secunda Hist. litterariae scriptorum eccles. ad a. 1357. *Fabr.* In *Cauei* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 56. in adpendice, ed. Basil. ad a. 1357. *Henr. Wharton.* paucis recensuit vitam et quaedam scripta Dem. Cydon. et ibid. p. 59. *Robert Gerius* Whartoni narrationem partim correxit, partim suppleuit. Atqui *Gerius* scripsit, Demetrium Cydon, etiam dici *Niphonem Hieromonachum*. Praeterea de nostro, dili-

g) ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, in Codice MSS. epistolar. caesareo apud *Lambecium* lib. V. p. 184. [p. 385. sqq. ed. Kollar.] Sic et *Volaterranus* lib. XV. commentar. Urbanor. *Demetrius Cydonius Thessalonicensis, vir doctus aequae ac sanctus, graeca latinaque facundia praeditus.* Sed

Allatio p. 856. de consensu vtriusque ecclesiae, est Byzantinus.

h) [De libr. Demetrii Cyd. de processione Spir. Scti] vide *Lambecium* lib. I. p. 145. [p. 264. Koll. it. p. 272. de *Augustini* enchiridio, quod Demetr. gr. vertit. *Harl.*]

diligenti Græcorum veterum, inprimis Platonis imitatore egerunt *Du Pin* in hist. eccles. vol. 12. p. 94. *Casim. Oudin.* in comment. de SS. eccles. ad a. 1350. tom. III. col. 996 - 1005. — *Io. Fabric.* in hist. bibl. Fabric. part. II. p. 227. *Saxius* in Onom. litter. part. II. p. 373. et in analect. p. 570. citat præterea *Laur. Metum* in vita Ambrosii Camaldulensis, p. CCCLVI. sq. Add. quæ scripti in introd. in hist. L. G. II. part. 1. p. 536. sq. *Harl.*

Ex eius scriptis exstant: 1) *Epistolæ*, ex quibus vna ad Nicephorum Gregoram, et altera ad Philotheum, patriarcham (qui ab A. 1362. ad 1376. fuit,) CPolitanum edita est græce et latine a *Ioanne Boiuino* ante tomum primum Historiæ Nicephori Gregoræ. Paris. 1702. fol. Duas ad Philotheum MStas in codice regio MCCCXXXIV. memorat *Labbeus* p. 99. bibl. nouæ MSS. Alias XXX. seruat biblioth. Coisliniana p. 428. sq. decem ad Manuelem imperatorem, tres ad Cabasilam, tres ad Georgium philosophum, duas ad Caloserum, singulasque ad despotam, Protosebastum, magnum Domesticum, Oeneotem, et scribâs imperatoris, præterea singulas ad Isidorum Glabam episc. Thessalonicensem, Alexium Calandrenum, Prochorum fratrem, Phacrasum magnum primicerium, Astram et Asanam. Vnam denique sine inscriptione. Est etiam in bibl. regis Galliae teste *Labbeo* p. 296. Bibl. nouæ MSS. epistola pro Caucadeno Theodoro, ad quemdam, qui plurimum poterat apud imperatorem. Alias tredecim MStas seruat bibliotheca caesarea, [in cod. CCLXI. nr. 4.] dignas supplemento [?] corporis historiæ Byz. inferi, iudice *Lambecio* V. p. 184. [p. 385. not. 3. ed. Kollar. cuius not. conf.] ex quibus nouem sunt datae ad Manuelem Palaeologum imp. (qui fuit ab a. 1384. ad 1419.) ceteræ singulae ad Chium medicum, ad magnum chartophylacem, Ioannem Tarchaniotam et Despotam Theodorum. Illæ nouem ad Manuelem imp. habentur etiam in codice Barocciano XC. [Vna ep. ad Cabas. est quoque in cod. caes. CCLXVII. 32. v. *Lamb. V.* p. 441.] Nescio, nosterne Cydo siue Cydones intelligatur, vbi inter MSS. Isaaci Vossii memorari videas Gabrilopuli ad Cydonem et Cydonis ad Gabrilopulum epistolam, cum canonibus ad captandas umbras aequales et inaequales: in catalogo bibl. Leidensis p. 397. nr. 45. *Fabric.* In Nicephori Gregoræ historiâ Byzant. excerpta ex scriptis Demetrii Cydonii et in elogiis, ab editore præmissis, Dem. Cyd. epistolæ ad Philotheum. v. supra, vol. VII. p. 655. — Binae epp. nunc primum editæ, altera *Nili Cabasilas*, altera *Demetrii Cydonii*, progr. auctore *Chr. Frid. Matthæi*. Dresdae 1789. 4. — Item vir doct. ex cod. Mosq. typogr. synod. XIII. edidit octo epistolas Dem. Cydone ad Manuel. Palaeologum, imper. in libr. inscripto: *Isocratis, Demetrii Cydone et Michaelis Glycae aliquot epistolæ* — ex codd. edidit, et animaduers. adiecit *C. F. Matthæi* Mosquæ, 1776. mai. 8. In animaduers. p. 172. ipsi videntur Demetrii Cyd. epistolæ illæ multis multorum præferendæ „cum propter elegantiam et puritatem sermonis græci, tum quia multum est in eis τὸ μετὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς ἠθικῆς ἀνδρείου τοῦ καὶ ἀφελῆς.“ Idem V. C. mentionem facit illius cod. et codd. CCCXXIII. nr. 14. atque CCCXXIV. in quibus exstat vna Demetrii epistola in Notit. codd. gr. Mosquens. p. 310. n. 7. et p. 212. — In cod. *Coislin.* CCCXV. sunt 36 epistolæ, a Fabricio partim memoratæ et alia Demetrii Cydonii opp. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 428. sq. et p. 455. quatuor epistolæ anonymi ad Cydon. in cod. CC. XLI. — Paris. in bibl. publ. cod. MCCXIII. nr. 30. 36. 37. et 39. variae epp. — in cod. MCCCX. nr. 4. et 5. duæ ad Philotheum epp. — in cod. MMDCLXXI. rr. II. episto-

epistola ad Theodoritum, monachum, et nr. 12, alia ad quemdam, non nominatum. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. DIX. epistola ad Iosephum Bryennium: inc. τῶν μὲν σῶν. Sequitur epigramma in sepulcrum Demetrii Cydonii: inc. Κόσμος, ὃς ἦν Φύσεως. v. cat. codd. gr. Marc. p. 273. — *Taurini* in bibl. reg. cod. CLXXIX. epistolae septemdecim: tres ad Ioasaph; tres ad Manuel. imper. vna ad Cabasilam vna ad magnum chartophylacem; vna ad Nilum, patriarcham; vna ad medicum; vna ad Purophilum; sex, nominibus non additis. v. cat. codd. gr. Taur. p. 266. sq. — *Romae* in bibl. Vatic. *Dem. Cydon. ad Nicephorum Gregoram.* v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 146. A. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XII. nr. 24. plut. 57. quatuor eiusdem epp. vti suspicatur *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. II. p. 352. — ib. in cod. XXIV. nr. 9. plut. 59. epistolae XXII. quas recenset *Bandin.* l. c. p. 542. sq. — ib. in cod. XIII. nr. 25. et 27. duae ep. Nic. Cabasilae ad Cydonem, et nr. 26. huius epistola ad Cabasilam. v. *Bandin.* l. c. p. 107. et, hoc adnotante, eadem in cod. *Vindobon.* CCLXII. nr. 31. et 32. sec. *Nesfelii* cat. bibl. caes. Vindob. part. I. p. 368. et 369. *Harl.*

2. *Monodia*, siue comploratio ἐπὶ τοῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ πεσῶσι, de ciuibus, qui infidio, seditione ac tumultu intestino Thessalonicae A. C. 1343. sub imperio Ioannis Cantacuzeni perierunt. Graece et latine exstat inter scriptores post Theophanem in corpore historiae Byzantinae p. 385 - 392. [p. 317. sec. cat. bibl. Leid. p. 221. nr. 56.] edente *Francisq Combesio* Paris. 1685. fol. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 683. nr. 8. ibique not. h. — *Monodia* in cod. *Paris.* MCCXIII. nr. 38. bibl. publ. — eadem in cod. *Coislin.* CCCXV. fol. 770. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 429. *Harl.*

3. Συμβουλευτικός. *Oratio ad Graecos deliberatiua*, de periculo, quod a Turcorum potentia et odio illis tunc imminabat, et de modis hoc auertendi illique occurrendi per concordiam cum Latinis, eorumque subsidium, nec non per fortem constantiam et cautam virtutem. Scripta haec oratio, profecto Romam imperatore, est *Ioanne Palaeologo*, non Manuelis F. vt visum *Combesio* p. 1281. quem sequuntur bibliothecae Patrum Lugd. editores T. XXVI. p. 515. D. sed filio Androniei Palaeologi, Io. Cantacuzeni genero, cuius professionem fidei, A. C. 1369. Romae editam, ad Vrbanum V. exhibet *Allatius* libro 2. de consensu vtriusque ecclesiae c. 17. p. 843. sq. graece et latine. Demetrii vero illam, quam dixi; orationem vtraque lingua edidit *Combesius* tom. 2. auctarii noui p. 1221 - 1281. Incipit: πρῶτον μὲν, ὃ ἄνδρες. Latine ex *Combesii* versione exstat tom. XXVI. bibl. Patrum, Lugd. p. 515. *Fabr.* In cod. *Coislin.* CCCXV. fol. 650. orat. a Fabricio citata, et fol. 679. συμβουλευτικός β'. inc. ἔδες μὲν, ὃ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, μὴ περὶ τοιούτων. v. *Montfauc.* l. c. p. 428. — *Florent.* in cod. bibl. Laurent. cod. XXXIV. nr. 3. inc. πρῶτον μὲν v. *Bandin.* cat. cod. gr. Laur. II. p. 542. — *Paris.* in bibl. cod. MCCXIII. nr. 32. et 33. haec ac sequens oratt. *Harl.*

4. *De Callipoli*, claustro Chersonesi et Thraciae, (quam, a. 1357. iam a Turcis captam ^{a)} non diu post virtute aliorum Graeci receperant,) non tradenda *Murati*, eam pro pace

a) Vide Io. Leunclauui pandectas turcicas ad illum annum.

pace petenti. Incipit: *Ἰδοὺ μὲν ὁ ἄνθρωπος*, graece et latine in tom. II. auctarii noui Combesfiani p. 1284-1318. Et latine tom. XXVI. bibl. Patrum p. 523. *Fabr.* MS. in codd. Coisl. Paris. et Laurent. ad nr. 3. citatis. *Harl.*

[P] *Περὶ τῆ καταφρονεῖν τὸν θάνατον* ^{h)}. *De morte contemnenda* oratio, quam latine vertit *Raphaël Seilerus* Augustanus, et ex Io. Iac. Fuggeri bibliotheca cum Hermiae irratione primum edidit graece et latine Basil. 1553. 8. Incipit: *τὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆ σώματος χωρισμόν.* *Hieronymus Wolfius*, qui a. 1577. notas addidit, testatur in cod. bibl. Fuggerianae existisse libellum eiusdem argumenti auctore *Nemesio*, *Νεμεσίῳ λόγος, ὡς ἄλογός ἐστιν ὁ θανάτου φόβος*, e quo magna pars huius orationis sit transcripta vsque ad verba p. 485. *τοσαῦτα ἡμῖν εἰρήσθω.* Continet autem praeter hoc, quod promittit titulus, insignia argumenta pro confirmanda animorum immortalitate, et egregias adhortationes ad vitam ita instituentiam, ut ne, bestiarum more si vixerimus, non communem cum bestiis interitum in morte; sed grauiora post mortem supplicia horrere cogamur. Vtor editione, quae lucem vidit Basileae 1577. 8. in fasciculo scriptorum ⁱ⁾, cui titulus est: *Doctrina recte viuendi ac moriendi*, et qui prelo iterum subiectus fuit ibidem 1586. 8. Cum Aenea Gazaeo olim editam elegantem et philosophice christianam diatribem vocat *Barthius* p. 3000. Aduersar. respicit autem editionem Tigurinam a. 1559. fol. vbi inter theologorum graecorum veterum orthodoxorum scripta, Conrado Gesnero curante edita, occurrit post canones apostolorum, Ignatii epistolas, Athenagorae apologiam et librum de resurrectione atque Theophrastum Aeneae Gazaei graece et latine cum Seileri versione, subiunctam habens Hermiae irrationem et Agapeti paraeneticum. *Fabric.* Nouissima, eaque emendatior et docta nouaque recensio est curata a *Kuinoelio*, quae inscripta est: *Demetrii Cydonii opuscul. de contemnenda morte*, graece et lat. recensuit, emendauit, explicauit *Christi. Theoph. Kuinoel*, *S. S. Theol. cultor.* Lipsiae 1786. 8. — MS. in cod. *Monac.* Bauar. LVIII. fin. qui cod. olim in bibl. Io. Iac. Fuggeri adseruabatur. v. *Hardt.* in Aretini Beyträge a. 1804. part. 1. p. 38. — in bibl. *August.* Vindelic. v. *Reiser.* indic. MSS. illius bibl. p. 82. nr. 15. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXIII. nr. 26. — in cod. *Coisl.* CCCXV. v. *Montfaut.* bibl. Coisl. p. 428. add. ad not. * *Harl.*

6. *Homi-*

^{k)} In codice caesareo inscribitur: *Δημητρίῳ τῷ Κυδωνίῳ λόγος, ὅπως ἄλογον τὸ τῆ θανάτου φόβος, ἀποδεικνύειν.* *Lambec.* V. p. 210. *Fabr.* Siue p. 436. ed. Kollar. nr. 16. cod. CCLXVII. — *Florent.* in cod. Medic. Laur. XXIV. nr. 4. inscr. *ὅτι ἄλογον τὸ τῆ θανάτου φόβος.* v. *Bandin.* cat. codd. graec. Laurent. II. p. 542. *Harl.*

^{l)} Scripta cetera sunt: Para Theaeteti *Platonis* cum Adolphi Oeconis versione latina. ²⁾ Libellus *Aristotelis* tributus de virtutibus cum versione Iu-

sti Velsii. ³⁾ *Georgii Gemisti Plethonis* liber de virtutibus quatuor: cum versione Adolphi Oeconis et commentario Anonymi, quem Hieron. Wolfium esse constat, nec non Virtutum exactiore divisione per Simonem Grynaeum. ⁴⁾ Ex *Nemesii* libro de natura hominis capita de voluptate et aegritudine, cum versione Nicasii Ellebodii. ⁵⁾ *Platonis* Axiochus cum eiusdem Hieron. Wolfii versione et notis, qui non dubitauit, post quinque alios interpretes hunc libellum de integro transferre.

6. *Homilia in S. Laurentium.* Incipit: *οἱ σὺφρονες τῶν ἐρασῶν.* MS. in codice Barocciano XC. [v. supra, vol. X. p. 267.]
7. *Homilia alia,* cuius initium: *τοῖς ὑπὲρ τῆ μεγάλης Θεῆ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν.* MS. in eodem codice. [v. supra, vol. X. p. 281.]
- [P] 8. *Solutio argumentorum quorundam circa incarnationem CHRISTI.* MS. in eodem codice. Incipit: *τὰ δὲ ἀνωτέρω πρὸς τῆτο.*
9. *In Pentecosten, de Spiritu S.* Incipit: *οἱ μετὰ τὴς γενναίας ἀγωνίας ἐσίοντες.* Meminit *Allatius* de consensu utriusque ecclesiae p. 857. Sermones in Pentecosten *Gelnerus* memorat p. 195. bibliothecae. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 308. *Harl.*
10. *In Adnunciationem b. Virginis* homilia, quae incipit: *Ὅσα τῶν πόλεων βέλονται τοῖς βασιλεῦσιν.* MS. in codice Barocciano XC. Oxoniae in bibl. Bodleiana et in bibl. caesarea, ^{m)} nec non in regis Galliae et codice Coisliniano CCXV. fol. 591. vbi notatur, eam non legi in ecclesia, sed ab ea improbari: *ὃ μὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενος διὰ τὸ τῇ καθολικῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀποδοκιμασθῆναι.*
11. *Prooemium,* cuius initium: *Ὅσοις ὁ Θεὸς ἄρχων ἐτέρων καὶ βασιλεύειν.* MS. in bibl. Coislinianae eodem codice p. 701. ⁿ⁾ Prooemia duo in Chrysobullum monasterii in Didymoteicho MS. regis Galliae cod. MDCCLIX. teste *Labbeo* p. 83. bibl. nouae MSS. et 296.
12. *Ad Barlaamum,* Hieracensem ab a. 1342. episcopum, (non ab a. 1303. vt *Canisius*.) *de processione Spiritus S.* cum Barlaami responsione, ex MS. codice Bavarico edidit latine *H. Canisius* T. VI. lection. antiquar. Ingolstadt. 1604. 4. [p. 4 f. in ed. Batnag. tom. IV. p. 369. sqq. *Harl.*] vnde recusa est tom. XXVI. bibl. Patrum Lugd. 1677. p. 10. Incipit: *Cum olim tu partibus nostris dimissis.* Confer *Bzouium* ad a. 1332. num. 5.
13. *Liber contra Gregorium Palamam,* in quo illius errores ex commentariis illius excerptos digere refellitque. Edidit graece cum versione sua et notis *Petrus Arcudius* in opusculis aureis Theologorum Graecorum, Rom. 1630. 4. recusis ibidem 1671. 4. [al. 1670. 4.] Etiam Ioannis Cyparissiotae libri octo contra Palamam in codicibus quibusdam tribui solent Demetrio Cydonio. [conf. *Oudin.* l. c. col. 1005.]

14. *Libor*

m) In cod. CCLXVII. nr. 17. notatur quoque *ὃ μὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενος* etc. v. *Lambec.* V. p. 434. sq. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXIII. nr. 31. — De cod. *Coislin.* v. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 428. — ead. in cod. bibl. *Escorial.* v. *Pler.* Itinerar. per Hispan. p. 163. *Harl.*

n) In cod. illo *Coislin.* sunt duo prooemia in

Chrysobullum; prius, fol. 699. incipit: *πάντα μὲν ἀπλῶς ἀνθρώπων ὁ ἱερεὺς λέγει.* posterius, fol. 701. inc. *Ὅσοις ὁ Θεὸς ἄρχων.* v. *Montfauc.* l. c. p. 428. — Prooemia *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXIII. nr. 34. Praefatio in auream bullam, concessam monasterio Servatoris; inc. *ἐν τῇ Διδυμοτάχῃ.* nr. 35. alia praefatio, in qua loquitur Ioannes Palaeologus. *Harl.*

14. *Liber de processione Spiritus S. aduersus Maximum Planudem in capita duodecim distributus, prodit graece et latine in eadem Arcudii collectione, vna cum aliis scriptis quibusdam Io. Vecchi, Bessarionis cardinalis, et Maximi Planudae. Fabr. **
15. *Alius liber eiusdem argumenti, diuisus in capita XLI. et rogatu amici cuiusdam compositus. Incipit: ἐπὶ ποσὶν τῆς αἰῆς φιλομαθείας. MS. in bibl. caesarea. Vide Lambecium V. p. 183. Fabric. siue p. 384. ed. Kollar. nr. 1. cod. CCLXI. add. Lambec. vol. I. p. 264. sq. — Mosquas in bibl. synod. cod. CCCII. nr. 61. is habet capita 42. teste Matthaei in not. codd. gr. Mosq. p. 197. — Venet. in bibl. Marc. codd. CLVI. et CLVII. v. cat. codd. graec. Marc. p. 89. et cl. Morell. in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. p. 92. — in bibl. Escor. cod. disputatio de Spiritu S. inter Graecos et Latinos. v. Plüer Itinerar. per Hispan. p. 165. Harl.*
16. *Alius liber eiusdem argumenti pro S. Thoma Aquinate aduersus elenchos Nicolai Cabasilae. Meminit Allatius lib. II. de consensu cap. 18. §. 5. qui etiam obseruat, laudari a Gennadio resp. ad VI. syllogismum [P] Marci Ephesii contra Latinos. Incipit: ἡ μὲν κατὰ Λατίνων προθυμία τῶ ἀνδρός. Occurrit etiam MS. in codice Barocciano XC. et in bibl. caesarea, vna cum epistola Demetrii Cydonii ad amicum, communicari sibi illud opusculum petentem, quae incipit: τὴν μὲν ἔσαν αἰτίαν εἰ βύβλος μαθεῖν, vt testatur Lambecius loco laudato. Fabric. in vol. V. p. 384. sq. ed. Kollar. nr. 2. et 3. cod. CCLXI. add. Montfauc. Bibl. biblioth. MSSr. p. 549. E. — Tum Venet. in bibl. Marc. cod. CLVII. v. cat. cit. p. 89. — Mosquas in bibl. synod. cod. CCCXCIV. nr. 19. v. Matthaei not. codd. gr. Mosq. p. 252. — Florent. in bibl. Laurent. cod. XVII. nr. 15. plut. 59. Dem. Cyd. oratio pro Latinis, soluens Graecorum obiectiones; quam profert contra syllogismos Thomae Cabasilas (Nicolaus) in suo libello aduersus Latinos. v. Bandin. cat. codd. gr. Laur. II. p. 532. et Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 234. D. Harl.*
17. *Nescio praeterea, vbi exsint Demetrii Cydonis Dialogi, Posseuino memorati tom. I. Appar. sacri p. 419. Fabr. An Demetrii Chrysoloras? Florent. in bibl. Laurent. cod. XII. plut. 5. exstat dialogus, (Demetrii Chrysolorae cum Demetrio Cydon. de angelis, de processione Spir. S. etc.) destruens orationem a Demetrio Cydonis scriptam contra Nilum Cabasilam: conf. plura, a Bandin. l. c. I. p. 32. prolata, et paullo post de Demetrio Chrysolora. Harl.*

E e e 2

18. Con-

o) *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCXXVIII. nr. 2. *Maximi Planudae* capita quatuor de processione Spir. S. cum *Bessarionis* et *Demetrii Cydonii* responsione: et in cod. MCCLXX. nr. 6. *Maximi Planudis* capp. de process. Sp. S. e patre solo: subiunctae sunt capitibus singulis *Bessarionis* et *Demetrii Cydonii* responsiones. Sequuntur alia quaedam, ad concilium Florentinum pertinentia. vid. cat. codd. MSS. bibl. regiae, vol. II.

p. 161. et 270. — *ibid.* in cod. MCCLXVII. nr. 20. *Demetr. Cyd.* opusc. de processione Spiritus Scti. — *Monac.* in cod. Bauar. XXVII. sunt *Planudis* quatuor argumentationes de process. Spir. S. et totidem *Bessarionis* responsiones: his accedit *Demetrii Cydonii* testimonium de his capp. in margine positum. vid. *Hardt.* in *Aretini Beyträge* etc. a. 1809. part. 4 p. 8. *Harl.*

18. *Contra Eunomium, de diuinitate Filii*, quod laudat *Volaterranus* lib. XV. Commentar. Urban, et fuit in bibl. Scorialensi.
19. *Liber de vita, doctrina et miraculis Thomae Aquinatis.*
20. *Chronographiae sacrae compendium et genealogia Christi*, seruatoris nostri, ab Adam vsque ad eius adscensionem, arbore successuum expressa, quae memoratur in Alexandri Baruoëtii catalogo MSS. bibl. Scorialensis, et incendio illius bibliothecae a. 1671. periit. *Fabr. Genealogia Christi*, in cod. *Escorial*, teste *Plüero* in Itinerar. per Hispan. p. 165. In *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 618. D. sic indicatur: *Cydonii genealogia Christi et Mariae ab Adam per arborem et globulos genealogicos distincta. Harl.*
- [*Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XXIV. nr. 6. 7. 8. plut. 59. tres Demetrii Cydon. orationes exstant, a Fabricio non memoratae: v. *Bandin.* cat. cit. II. p. 542. scil.
- Orat. ad imperatorem *Cantacuzenum*: incip. Ἀννέγκαμεν, ὦ βασιλεῦ, τῶν συνεχῶν.
- Or. ad eundem: inc. Ὅτι μὲν τὰ παρόντα χρεὶ προσηπῆν.
- Or. ad imper. *Ioannem Palaeologum*: inc. Ἀρεῖς βασιλεῦ, πολλῶν ἀγαθῶν πολλὰκίς. *Harl.*]

Graece vertit. e latino.

21. *Richardi Florentini*, monachi Dominici, clari circa A. C. 1300. *Confutatio Alcorani Muhamedici*, quam cum latina versione Bartholomaei Piceni edidit Theodorus Bibliander in syntagmate scriptorum Anti-Muhamedanorum, Basil. 1543. fol. p. 83. Recusa Rom. 1606. 8. memoratur in catalogo bibliothecae Barberinae p. 322. Vide, si placet, quae de hoc opere dixi volum. VI. huius bibl. p. 691. *Fabr.* f. vol. VIII. p. 86. sq. ibique v. not. oo. add. *Fabric.* nostrum in Delectu argumentorum et syllab. scriptorum, qui veritatem religionis christ. — adseruerunt, p. 123. not. **. — *Oudin.* conmm. l. c. col. 1000. sqq. — Edit. *Alcoran.* cum confutationibus ex edit. *Theodori Bibliandri*, Basil. 1543. vberius recenset *Io. Fabr.* in Historia bibl. Fabric. part. II. p. 223. sqq. MS. quoque exstat in cod. bibl. *Vaticanae.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. D. *Harl.*
22. Etiam *Alcoranum* ipsum in graecam linguam transtulisse fertur Demetrius apud Gefnerum in adpendice Bibliothecae, edita Tiguri a. 1555. fol.
23. Ex *Augustini* sermonibus capita quaedam transtulisse, Gefnerus et alii memorant. *Fabr.* MS. *Romae* in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* l. c. p. 12. C. — et p. 708. D. de cod. bibl. *Sfortianae*, in quo sunt *Augustini* oratt. siue precesiones 37. conuersae ex latino in graec. ferm. a *Demetrio Cydonio.* — *Augustini Enchiridion* gr. versum a *Demetrio Cyd.* v. *Lambec.* I. p. 272. C. Conf. tamen *Schoenemann* biblioth. histor. litterar. patrum latinor. tom. II. p. 300. *Harl.*

24. *S. Thomae Aquinatis summam aduersus gentes. Fabr. Conf. Lambet. I. p. 266. sqq. et V. p. 364. nr. 4. cod. CCLVII. ex Th. Aquinatis libr. IV. de veritate catholicae fidei contra gentiles, et ex eiusd. summa theologiae capp. miscellanea 45. gr. versa. — Romae in cod. Vatic. v. Montfaut. l. c. p. 12. C. et D. — Th. Aquinatis primae partis summae quaestiones 49. priores versae, in cod. Barocc. LXV. auctor cat. MSS. Angliae etc. I. p. 7. liber, ait, ipse ἀντιγραφός. Planudi tamen tribuitur in catal. impresso, nescio, quo auctore. Nam Demetrius Cydon. vertisse librum Aquinatis, testatur Possuinus. — Florentiae in cod. Laurent XII. nr. 11. expositio articulorum fidei, edita a Thoma Aquinate, et nr. 12. ex eiusdem libro III. contra Graecos cap. 122. quod matrimonium inseparabile esse debeat, gr. vers. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. I. p. 534. sq. — Paris. in bibl. publ. cod. MCCXXV. et MCCXXVII. Thomae Aquin. summae theologiae pars secunda, gr. versa, atque in cod. MCCXXVI. eiusd. summa aduersus gentes, gr. versa a Demetrio Cyd. vnde suppleri potest Fabr. bibl. med. et inf. latin. tom. VI. p. 238. ed. Mansi. Harl.*
25. Eiusdem Summae theologiae partem I. et II. MSS. in bibl. Vaticana et caesarea. [v. ad nr. antec.]
26. Librum *de contemptu mundi.*
27. *Anselmi Cantuariensis librum de processione Spiritus S. contra Graecos. Incipit: οἱ μετὰ τὰς γενναίους ἀγωνισαὶς εἰσιόντες. Meminit Allatius p. 857. de consensu. [in cod. Vatic. v. Montfaut. Bibl. biblioth. MSS. p. 12. C. Add. supra n. 9.]*
28. Eiusdem *Anselmi* epistolam de tribus quaestionibus ac praesertim de [P] fermento et azymo, ad Valerianum siue Waleraunum, Nurembergensem episcopum. Incipit: εἰδὲς βραχέα λέγω. Meminit Allatius loco laudato, Fabr.
- [Liturgiae s. Missae sec. ritum romanum partem graece versam esse a Demetrio Cyd. docet cel. Morell. in biblioth. MSta gr. et lat. tom. I. p. 50. et 52. de cod. Marr. XXXVIII. et addit, aliam Missae in natiuitate Domini sec. ritum Ambrosianum Demetrii gr. interpretationem vulgatam esse ab Antonio Fumagallio, monacho Cisterciensi, in collectione inscripta: *Raccolta Milanese*, Mediolani 1757. Harl.]

Alii p) Demetrii, circiter centum.

Demetrius *Adramytenus*, grammaticus; infra, Ixion.

Demetrius *Aetolicus*, de quo Strabo lib. X.

Demetrius *Alabaldus*, ex quo excerpta de notis ponderum et mensurarum edidit *Dionysius Gudofredus* in auctoribus latinae linguae pag. 1526. Fabr. *Veronae* in museo Scip. Maffei. v. Montfaut. Bibl. biblioth. MSS. p. 491. B. Harl.

E ee 3.

Deme-

p) Demetrios varios collegerat ante me Io. lib. V. sect. 83. sq. quorum obseruatis plura mea *Ionis* lib. 2. c. 18. et *Menagius* ad Laërtium adiunxi.

Demetrius Alexandrinus, mathematicus, cuius γεωμετρικὰς ἐπιστάσεις laudat Pappus Alexandrinus p. 95. Idem fortasse, quem de quaternario numero allegat Plinius XXVIII. 6.

Demetrius, sophista *Alexandrinus*, Fauorini amicus, Galeno laudatus, peripateticus, de quo Menagius ad Laertii V. 84. Hic fortasse auctor libri περὶ ἐρμηνείας, qui fertur sub nomine Demetrii Phalerei, ut notavi lib. IV. cap. 31. [f. cap. XXXIII. supra in vol. VI. p. 63. sqq. inprimis p. 65. nou. ed. *Harl.*] Eius τέχνας ἑηρογικὰς Laërtius loco laudato memorat.

Demetrius, Alexandrinus episcopus ab A. C. 190. ad 231. qui cyclum paschalem et ieiunia ecclesiae suae tradidit, de quo Photius cod. CXVIII. Eutychius et alii: ex recentioribus *Iobus Ludolfus* ad historiam Aethiopicam commentario p. 383. et 437. sq. atque *Eusebius Renaudotus* in historia patriarcharum Alexandrinorum p. 20. sq. *Fabr.* Conf. *Schroeckh.* hist. eccles. christ. part. IV. p. 33. (35.) et supra, vol. VII. p. 298. §. 13. ibique *Keilii* V. C. supplem. *Harl.*]

[**Demetrius, Alexandrinus**, cynicus philosophus. v. supra, vol. III. p. 515. sq. — Ibid. **Demetrius, Alexandrinus**, Theombroti discipulus. *Harl.*]

Demetrius Amisenus in Sidena Ponti regione, Ratheni F. mathematicus, quem laudat *Strabo* XII. p. 548.

Demetrius Amphipolites, Platonis discipulus. *Laërt.* III. 43. et 46.

Demetrius anagnostes, cuius grammatica graeca MS, Florentiae in bibliotheca monasterii S. Mariae, in codice decimi quarti saeculi. *Fabr.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 416. *A.* et eiusd. *Diar. italic.* p. 368. sq. *Harl.*

Andreas Demetrius, recentis aetatis scriptor, qui belgica lingua scripsit: Der Griechen organck en oderganck. Dordraci 1599. 4. Res gestas ducum veterum Atheniensium et Lacedaemoniorum vsque ad Alexandrum Magnum persequitur, quales a Cornelio Nepote, Plutarcho et aliis vetustis scriptoribus traduntur. *Fabr.* In bibl. reg. *Taurin.* exstare *Andrae Demetrii de prooemiis continnandis rhetoris opus*, gr. dicitur in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1334. *B.* *Harl.*

[**P**] **Demetrius Antigoni** citatur a Stephano Byz. in Κύριος.

Demetrius, Apameus siue *Apameensis*, medicus Caelio Aureliano pluribus locis laudatus, qui eius περὶ σημείων citat lib. V. cap. 9. de morbis chronicis. *Fabr.* v. infra in elencho vett. medic. vol. XIII. p. 136. sq. vbi quoque de aliis *Demetrii* medicis, n. de *Altaleo*, de *archiatro* quodam, (de quo conf. quoque supra, vol. IV. p. 346. et 359.) de *Bithyno*, *Chloro*, *Nigrino*, *Pepagomeno* et duobus aliis agitur. *Harl.*

Demetrius, Dianae seruus, *architectus* templi Ephesini, cuius mentio apud Vitruuium praef. libri septimi,

Deme-

Demetrius Aspendius, Apollonii Solensis discipulus, peripateticus. *Laërt.* V. 83.

Demetrius Attaleus siue *Attalensis*, medicus, quem laudat *Cosilius Aurelianus* II. 2. de morbis chronicis, et eius *librum signorum* III. 18. acut.

Demetrius Bithynus Diphili F., Panaetii stoici discipulus. *Laërtius* V. 84. Eius epigramma in Myronis bouem, *Anthologiae* lib. IV. 7. cap. 7. [v. supra, vol. III. p. 559. et vol. IV. p. 471. *Harl.*]

Demetrius Bithynus medicus laudatus Galeno IV. 7. de compositione medica, secundum genera.

Demetrius Byzantius, scriptor librorum de poëtis et poëmatibus, peripateticus, de quo *Vossius* in hist. graecis et *Menagius* V. 83. ad *Laërt.* Hunc, *Ionfius* lib. II. cap. 18. pag. 209. putat, esse Demetrium peripateticum, de quo Plutarchus in Catone minore pag. 791. 793. *Harduinus* vero Demetrium, quo vsus est Plinius libro 17. [v. supra, vol. III. p. 485. *Harl.*]

Demetrius Byzantius, qui libris XIII. scripsit Gallorum *διαβασις* siue expeditionem ex Europa in Asiam, et aliis libris VIII. Antiochi et Ptolemaei gesta Libyaeque sub ipsis administrationem. *Laërt.* V. 83.

Demetrius Calatianus, quem de terrae motibus scripsisse ait *Strabo* lib. I. p. 60. de Asia et Europa libros XX. *Laërt.* V. 83.

Demetrius Cantacuzenus, qui manu sua scripsit codices aliquot graecos circa a. 1474. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MDCCXXXI. sunt *Demetrii Cantacuzeni*, Byzantii, *excerpta ex Herodoto.* *Harl.*

Demetrius Carthaginiensis, rhetor antiquissimus. *Laërt.* V. 83.

Demetrius Chalcedonius in prouerbia Salomonis MS. *Labbe* p. 79. et 386. bibl. nouae MSS.

Demetrius Chalcocondyles grammaticus a. C. 1510. octogenario maior defunctus Mediolani. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VI. p. 334. sq. §. VIII. et p. 400. not. *gg.* vol. I. p. 414. ibique not. *mm.* — vol. II. p. 794. vol. IV. p. 431. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDXCIII. exstat *Dem. Chalcond. grammatica.* *Humphr.* Hodijs de Graecis illustrib. lib. II. cap. 2. pag. 211 - 226. copiose persequitur vitam scriptaque Dem. Chalcond. *Christ. Ios. Iagemann* in Geschichte der freyen K. v. Wissensch. tom. III. part. 3. p. 556. sqq. *Harl.*

Demetrius chartophylax ad Nouellas Leonis et Constantini citatur a *Nic. Comneno* p. 382. praenot. mystagog. [v. ad Demetrium Chomatenum. *Harl.*]

Deme-

Demetrius *Chlorus*, grammaticus, qui citatur a Sexto Empirico lib. I. contra mathematic. sect. 84. et ab auctore scholiorum ad Nicandri theriaca. *Fabr.* Conf. supra, vol. IV. pag. 346. ibique not. g. et *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 295. B. *Harl.*

[P] Demetrius *Chomatenus*, Bulgariae metropolita, paullo ante captam a. 1204. a Latinis CPolin clarus, cuius responsiones quaedam de iure canonico exstant in iure graeco romano lib. V. de gradibus cognationis p. 311. ad interrogata Constantini Cabasilae, metropolitae Dyrrhaceni pag. 316. et de matrimonio cum consobrina eius, quam quis antea vitiauerit, ad Stephanum fratrem germanum, p. 410. Responsa ad Solitarium citat *Nic. Comnenus* p. 248. praenot. mystagog. qui in praef. virum iurisconsultissimum adpellat. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCLV. nr. 25. *Demetrii Chamateri* (in cat. MSS. regg. vol. II. p. 303. sed in indice, *Demetrii Chomateni*,) archiep. Bulgariae, adnotatio de cognatione. — *Vindobon.* in cod. caesar. XLV. nr. 27. de cognationum gradibus responsum epistolare. v. *Kollar.* supplem. ad Lambec. comm. p. 328. sq. — *Monac.* in cod. Bauar. LXII. capita 152. iuridica varii generis, praesertim ad ius canonicum pertinentia, quae singula diligenter recenset cl. *Hardt* in Aretini Bèytrâgen etc. a. 1804. part. II. p. 16-45. et, quoniam in inscriptione scriptum legitur: *Demetrii — archiepiscopi totius Bulgariae, Chomatiani* (Χοματιανῶν) *opuscula varia ποιηθέντα αὐτῷ χαρτοφύλακντι τῆς αὐτῆς ἀγιοτάτης μεγάλης ἐκκλησίας, quum esset eiusd. Sctiss. magnae ecclesiae chartophylax*, colligit, Demetrium chartophylacem a Chomatiano haud distinguendum esse: in eod. cod. (p. 45. sqq. in *Hardtii* recensione,) sequuntur nr. 153. quaestiones, (praesertim liturgicae,) *Constantini Cabasilae*, metropolitae Dyrrachii, et *Demetrii Chomatiani* responsa ad illas; nr. 184. quaestiones XIII. liturgicae, nondum editae, *Stephani Ducae*, regis Seruiorum, et *Dem. Chomatiani* responsiones; nr. 198. quaestiones canonicae πρὸς τὸν χαρτοφύλακα ἐκείνον. ad illum chartophylacem et responsiones ad easdem n. XXI. — In cod. bibl. *Escorial.* eadem opp. exstare videntur: Ita quidem in catal. in *Plüeri* Itiner. per Hispan. p. 165. indicantur: *Demetrii Chomatiani*, archiep. Bulgariae, varia opera elaborata, quum esset chartophylax, seu thesaurarius eiusd. ecclesiae. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIII. nr. 7. est eiusd. *Demetrii Chomatiani* ἐρμηνεία εἰς τὸ ψαλμικὸν ἔητ' ἐν, τό' ἀνδρῶπος, ὡς ἐὶ χόρτος, αἱ ἡμέραι αὐτῆ etc. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 249. Conf. *Cauéi* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 279. ad a. 1203. et *Oudin.* in comm. de S. S. eccl. vol. III. col. 12. sq. ad a. 1210. a quo, sequuto *Baron.* in tom. XII. annal. eccles. sub. a. 1193. p. 850. nominatur *Demetrius Chomaterus, Thessalonicensis archiepiscopus*, et additur, eum in codd. MSS. vocari *Chomatenum*. Eidem videtur opus, quod in cod. Bauar. (a nobis citato,) exstat, idem esse, quod MS. habetur in bibl. Heidelbergensis cod. CCXIX. *Michaelis Cumni*, metropolitae Thessalon. scriptum de cognationis gradibus; et, ubi, ait, *Mich. Cumnus* pro *Demetrio Chomateno*, vel *Chomatero* legitur. *Harl.*

Demetrius *Chrysoloras*.

Tres,

Tres, Chrysoloras cognomine, eodem fere tempore fuisse notandum est, (vt docet *Allatius* contra Creyghtonum p. 3. sq.) Manuelem, Demetrium et Ioannem. *Manuel* ^{q)}, scriptore Paulo Iouio in elogiis, post septingentos annos [immo diutius, v. *Hodium* l. c. p. 54.] in Italiam graecas litteras reportauit, et Byzantio emissus a Ioanne imperatore, Europae reges adiuit, pereunti Graeciae maturam opem imploraturus; sed Graecia praesenti metu liberata, quod Tamerlanus, terror Orientis, Baiezetem Ottomannum viuum cepisset, in Italia pedem sistit, et Venetiis primum, et mox Florentiae, Romaeque, ac demum vocante Galeatio principe, Ticini graecarum litterarum ingentibus praemiis studium excitauit, tanta felicitate, vt ex eius schola summae laudis ingenia prodierint. Inter quae fuerunt Leonardus Aretinus, Franciscus Barbarus, Pallas de Noferi, Strozzius Franciscus, Guarinus Veronenfis, Philelphus ^{r)} et Poggius. His adde Nicolaum Nicolum, Petrum Paulum Vergerium, Albertum Rubeum, Leonardum Iustinianum, Philippum Vgolinum, Ambrosium Camaldulensem, Andream Dominicum Florentinum, Antonium Corbinellum, Ianuocium Manettum, siue, vt eum vocat Leander Albertus, Ianettum Manettum. Postremo, quum Constantiae synodus, ad tollendam pseudo-pontificum controuersiam indicta, tanti spectaculi [P] cupidum exciuisset, Constantiae interijt: ibique tumulatus est in praedicatorum Monasterio ante aram, cuius legitur hoc epitaphium: *Manuel Chrysoloras Miles Constantinopolitanus ex vetusto genere Romanorum. Qui cum Constantino imp. migravit, vir doctissimus, prudentissimus, optimus, qui tempore generalis concilii Constantiensis diem obiit ea existimatione, vt ab omnibus sacerdotio dignus haberetur, die XV. April. conditus est anno MCCCCXV.*

Ile

q) Huius Manuelli Chrysolorae elogium in *Roberti Creyghthoni* praef. ad synodum Florentinam Siluestri Syropuli, qui sect. II. c. 7. Manuellis etiam meminit, licet in latina versione *Michael Chrysoloras* exhibeatur. Videndi praeterea *Isaacus Bullart* Academ. des sciences tom. I. pag. 265. *Paulus Freherus* theatro virorum doctorum p. 1423. sq. et viri clarissimi, qui historiam concilii Constantiensis tradiderunt, latine quidem *Hermannus ab Hardt* prolegom. p. 10. sq. et gallice *Iacobus Lenfant* lib. 2. p. 125. Andreae Iuliani oratio dicta in Chrysolorae funere et edita ab eodem Lenfantio ad calceem Poggianorum p. 327. Idem denique *Hermannus ab Hardt* in memoria Chrysolorae Byzantini, qui A. 1390. graeca studia in Occidente suscitauit primus; et *Wesseli Groningensis*, Helmst. 1718. 8. *Fabr.* De eo multo plures egerunt; scil. *Hanckius* de scriptor. rerum Byzantin. cap. XXXVII. p. 626. sqq. — *Io. Moller.* in Homonymoscopia, sect. II. cap. 5. §. XIV. p. 430. sq. *Henr. Wharton.* et *Rob. Gerius* in adpend. ad *Causi* Histor. lit. S. S.

Vol. XI.

eccl. vol. II. p. 81. ad a. 1389. — *Humphr. Hodius* de Graecis illustrib. lib. I. cap. 2. p. 12. 63. qui Iouii narrationem valde castigat emendatque. — *Christ. Frid. Boerner.* de doctis hominibus Graecis, litterarum graec. in Italia instauratoribus, Lips. 1750. p. 1-35. — *Iagemann* in: Geschichte der freyen K. u. Wissensch. in Italien, tom. 3. part. 3. p. 543. sqq. qui praecipue laudat de eo optime agentem, *Franc. Anton. Zachariam* s. *Zaccariam* in bibl. di Storia letter. tom. III. part. 2. p. 440. sqq. — *Iac. Brucher.* in Hist. crit. philos. tom. IV. p. 5. sq. et in adpend. siue vol. VI. p. 675. sqq. *Hamberger.* in zuverl. Nachricht. tom. IV. p. 649. sqq. et *Saxius* in Onom. lit. part. II. p. 389. sq. ad a. 1400. ac p. 573. qui alios praeterea VV. DD. laudarunt. Add. infra ad not. *) *Harl.*

r) Conf. *Foppii* histor. vitae etc. Fr. Philelphi, in Miscell. Lipsiens. tom. V. Lips. 1717. 8. p. 325. *Harl.*

F ff

*Ille ego, *) qui Latium pristae imitauer artes
Explofis docui sermone ambagibus, et qui
Eloquium magni Demosthenis et Ciceronis
In lucem retuli, Chrysoloras nomine notus,
Hic fitus, emoriens peregrina sede quiesco.
Huc me concilii deduxit cura, trium dum
Pontificum ecclesiam vexaret schisma per orbem.
Roma meos genuit maiores, me bona tellus
Byzantina tulit, cineres Constantia seruat.
Quo moriare loco, nil refert. Vndique coelum
Poenarumque locus mensura distat eadem.*

Notat Iouius, nulla opera praeter *Artis grammaticae regulas*, *) grauioris doctrinae monimenta reliquisse. Ego ipsius *comparationem veteris et nouae Romae*, nec non *epistolas*, alteram ad Ioannem Chrysoloram, alteram ad Demetrium Chrysoloram, graece scriptas elegantissime, editasque a *Petro Lambecio* in postrema Codini impressione de antiquitatibus Constantinopolitanis, Paris. 1665. fol. [rec. inter scriptor. Byzant. histor. tom. XVIII. p. 81. ed. Venet.] nec non *tractatum de processione Spiritus S.* contra Graecos, breuem, sed satis acutum et solidum legi. Incipit: *Ῥωμαίοις γράφων ὁ μακάριος Παῦλος περὶ τῆς αἰνῆς Πνεύματος Φησιν.* His adde *Versionem graecam liturgiae S. Gregorii papae*, de qua infra p. 700. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCCII. nr. 62. *Man. Chrysol.* de processione Spiritus S. inc. *τοῦτο δὲ καὶ ἐξ ἀναντιρρήτων.* v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 198. — Idem opus *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCC. — ib. *enconium vtriusque Romae*, in codd. MMXII. nr. 2. et MMCMLXVIII. — *Erotemata* ibid. in codd. MMDCIX. nr. 1. passim inter lineas interpretatio lat. MMDCX. nr. 1. et MMDCXI. — *Venet.* in bibl. Marcian. cod. CLVII. de process. Spir. S. v. cat. codd. gr. Marc. p. 89. — ib. in cod. XXXVIII. *Missalis romani oratt.* gr. et *ordo Missae*, sec. ritum roman. (v. cod. XXXVII. et sq. in cat. codd. gr. Marc. p. 26.) redditae a *Manuele Chrysolora*: de quibus docte pleneque disputat cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et latina, tom. I. p. 50. sqq. — *Erotemata* Oxon. in cod. I. *Barocc.* — *Sec. Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. *Erotemata* p. 34. D. p. 35. A. *Romae* in bibl. reginae Sueciae in Vaticana. p. 175. E. in bibl. Barberina, *Man. Chrysol.* quaedam. p. 187. C. ibid. in

s) Horum versuum auctor Aeneas Syluius.

t) Conf. quae notauimus volum. VI. p. 484. *Fabr.* f. vol. VII. p. 802. sqq. ed. nou. vbi nota h. plura de eo eiusque scriptis horumque cod. Laurent. adtuli. Iouium quoque iam erroris arguit; et plura *Man. Chrysol.* scripta recensuit *Hodius* l. c. p. 19. sqq. Add. supra, vol. IV. p. 665. in-

primis supra vol. VI. p. 325. sqq. vbi de eius opp. maxime de illius *Erotematibus* horumque codd. atque editionibus copiose agitur, et quae scripsi in *Introd.* in hist. L. Gr. II. part. 1. p. 545. seq. atque in *supplem.* part. 2. p. 62. sq. *Erotematum* edd. add. gr. Argentor. 1506. 8. *Parif.* 1511 et 1512. 4. ap. Gourmont. *Harl.*

in cod. Ottobon. — p. 200. *A.* ibid. in bibl. patr. S. Basilii, *Chrysoloras* epistola ad Anton. de Ascula, et huius responsio. p. 493. *C.* in bibl. Ambrosi. *Mediol.* theorematum et grammatica, quater. — *Comparatio veteris et nouae Romae* p. 235. *D.* 256. *D.* 266. *D.* 357. et 358. *B. Florent.* in bibl. Laurent. Medic. — *Chrysoloras quaestiones*, p. 769. *D. Paris.* in bibl. publ. — ib. p. 55. in cod. *Vatic.* MDCCCLXXIV. bibl. reg. Sueciae, *Plato* de republica, lat. per *Man. Chrysoloram*, et p. 56. nr. 1886. ibid. *Francisci Aleardi*, Veronensis, translatio laudationis urbis Romae et CPolis, auctore *Man. Chrysolora* ad Galeazium Sforziam; (conf. *Mabillon.* in Museo ital. tom. I. p. 98.) ib. p. 91. *B.* in bibl. Alex. Petauui, in *Vatic.* eiusd. ad Constantinum imper. laudatio CPol. et Romae, interprete *Franc. Leon.* Veronensi bis. — p. 1323. *E.* in bibl. *Maxar.* cod. CLVII. de processione Spir. S. — p. 1326. *C.* in bibl. *de Mesme*, *Man. Chrysoloras*, non addito operis nomine. — ibid. p. 597. *D. Lipsiae* in bibl. Paullina, et p. 917. *A.* in bibl. publ. *Parif.* nr. 10542. *Andreae Iuliani* pro *Man. Chrysol.* oratio funebris. — Quatuor epistolas. *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XX. nr. 1. 2. 3. et 6. plut. 6. atque cod. XXIII. plut. 59. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 139. et in vol. II. p. 541. (v. supra, vol. VI. p. 326. sqq.) et in vol. II. p. 541. et de *Pallante Strozza*, qui in graecis litteris audiuerat Manuelem, v. eundem in Specimine litterat. Florent. tom. I. p. 71. sq. — Mich. Apostolii epp. ad *Manuslem* et *Ioannem Chrysoloras*, *Vindob.* in cod. LXIX. nr. 6. v. *Lambec.* VII. p. 249. — *Ferrarias* MSS. Epitome-Grammaticae, compositae a *Man. Chrysol.* et eiusd. erotemata. v. *Franc. Anton. Zachariae* Iter litterar. per Italiam, Venet. 1762. 4. p. 157. et 158. nr. 9. et 10. *Harl.*

Alius est *Ioannes Chrysoloras*, ad quem exstant epistolae Manuelis Chrysolorae et Nicephori Gregorae de eclipsibus solaribus: cuius illud est principium: Τὴν μὲν παροιμίαν, αἰεὶ τι Λιβύη, φάσκεισαν. An aliquid scripserit, clam me est. Et forte ille est, cuius meminit Georgius Phranza non sine laude; quamuis addat, cum sententiarum Barlaami, monachi Calabri, sectatorem, a Gregorio Palama fuisse oppressum, lib. I. cap. 12. Quod *Ioanni Chrysolorae*, eadem sentienti, dicendique et disputandi similiter bene perito perinde fecit. Et supra de Calabro scripserat: *Persuasibilia verba et nugas Calabri Palamam veluti aranearum telas discussisse.* Et si, quae; [P] de Ioanne dicit Protoquestiarius, ad Manuelem referat Iacobus Pontanus. Hic Ioannes socer fuit, (non Emanuel Chrysoloras, ut Vossio et aliis persuasum,) Francisci Philelphi viri clarissimi. (Vide Giornale de letterati d'Italia tom. XIV. p. 319. sqq.) [in *Apostoli Zeni* dissert. Vossiane, tom. I. p. 276.] Ad eundem Ioannem epistola Michaelis Apostolii CPoli data, MS. in bibl. caesarea. *Fabr.* in cod. LXIX. nr. 6. v. *Lambec.* VII. p. 249. Kollar. Conf. *Hodium* l. c. pag. 63. sqq. qui postea pag. 50. (per errorem typothetae) docet, Io. Chrysolorae discipulum CPoli et generum fuisse Franc. Philelphum; et *Moller.* in Homonymosceopia p. 431. *Harl.*

Tertius est *Demetrius Chrysoloras*, φιλόσοφος, καὶ περὶ τὴν ἀστρονομικὴν ἐπιστήμην, ἄλλως δὲ καὶ φίλος τῷ σοφῷ βασιλεῶς Μανουήλ. Philosophus et astronomicae scientiae operam nauans, alio etiam nomine sapientis imperatoris Manuelis pernecessarius. Hic interrogatus: an aliquid sciret ex artis peritia circa futurum, respondit: ὡς ὁ ἔβδωμος Παλαιόλογος μέλλει ποιήσεν τὴν μετὰ τῶν Λατίνων ἔνωσιν, καὶ μέλλει γενέσθαι καὶ πολὺ καὶ
F ff 2 κόν

κόν εἰς τὰς Χερσιανές. *Septimum Palaeologum initurum concordiam cum Latinis, et postmodum magnam calamitatem Christianis maxime exitiabilem futuram.* Syropulus sect. III. cap. 8. Hic Demetrius scripsit *Dialogum*, *) in quo colloquuntur Thomas, Nilus, Cydones, Chrysoloras, *aduersus Demetrium Cydonium*, *) qui pro Thoma Aquina calanum aduersus Nilum Cabasilam strinxerat, incipit: Μέγας μὲν ὁ τῶν ὁμοφύλων κατ' ἡμῶν πόλεμος καὶ πολὺ τῶν ἀλλογενῶν ἰσχυρότερος. Exstat et alter *aduersus Latinos dialogus*, cuius titulus: ἡ δίκαιον ἐστὶν ὁρθοδόξοις ἐτέρων ὁρθοδόξων κατηγορεῖν ἐν εἰδενὶ πράγματι. Incipit: τί δὲ τὸ κατηγορεῖν, ὦ Θεοδοσία, καὶ τίνες οἱ τέτῳ χρώμενοι. Item *tractatus ex libris Nili contra Latinos de processione Spiritus S.* qui inscribitur: κατὰ Λατίνων λόγος συνοπτικὸς ἀφ' ὧν ἐποίησεν ὁ ἀγιώτατος Νεῖλος ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἡ καὶ τὰς τῶν ἐνακτιῶν ἐνστάσεις καὶ τὰς συλλογισμὰς αὐτοῖς σχήμασι ἀποδεικνύς ἐν συντόμῳ κατὰ συλλογισμῶν ἕκαστον. Incipit: ἀρχαία δόξα τῇ ἐκκλησίᾳ. **) Legitur etiam ipsius in *S. martyrem, Demetrium*, laudatio non inelegans, incipit: Δημήτριος, τὸ γλυκὺ πρᾶγμα καὶ θαυμαστὸν ὄνομα. [v. supra, vol. X. p. 218. Harl.] Edita etiam est eiusdem *epistola ad Barlaamum* episcopum Giracensem, latina, qua ponens omnia dubia de processione Spiritus S. petit ab eo scire, per quas ipse cogitationes ex opinando, quod ex solo patre Spiritus S. procedit, reuersus est ad teneudum, quod etiam ex Filio procedit, fortasse ab eodem Barlaamo latina facta; mihi enim vsquedum graecam videre non contigit. Epistolae respondit ipse Barlaamus, et legitur re-

sponsio

*) Conf. supra ad Demetrium Cyd. nr. 17. et Bandin. l. ibi cit. l. p. 32. animaduertit, Demetrium Chrysoloram in eo dialogo disputare cum Demetrio Cydon. et „quantumuis, ait, dialogus inscribatur Θῶμας, Νῆλος, Κυδώνης, Χρυσόλωρας. hoc non eo pertinet, quod Thomas Aquinas, et Nilus Cabasilas simul differant; sed quia in disputando illius partis Demetrius, huius Chrysoloras tuetur“: et de ingenio stiloque iudicat. — Idem ibid. p. 495. tria Demetrii Chrysol. opuscula in cod. Laur. XXXI. plut. 10. seruata recenset, nr. 3. *sermonem in magnum Demetrium et in vnguentum*, (a Fabricio h. l. et supra in vol. X. p. 218. memoratum;) nr. 12. *demonstrat. de veritate miraculi deiparae, quod factum est CPoli tertio die*: inc. παρδίνω Κόρη etc. et nr. 13. *sermon. in adnuntiationem S. Deiparae*: init. Ὁ μὲν ἐξαίσιος ἐκείνος Δαβίδ. — Venet. in cod. Nanian. CCCV. nr. 2. haec est inscriptio dialogi: Δημήτριε τῷ Χρυσολωρῷ διάλογος ἀναιρετικὸς λατίνων ἐνστάσεως· ἐν μαίῳ λυσις. Init. λατίνος. Ὁ πάπας, πῆρτε τῷ ἐπισκόπῳ διάδοχος etc. v. cat. cod. gr. Nan. p. 514. — Paris. in bibl. publ. cod. MCLXXXIV. nr. 2. *dialogus* eiusdem contra Demetrium Cydon. — ibid. exstat in cod. MCCXVIII. nr. 18. opusc. *aduersus Latinos*. — In bibl. Escorial. plura adseruantur Dem. Chryf. scripta: Sermo de

transfiguratione Domini in eius resurrectione et natiuitate; in adnuntiatione b. Mariae et in eius dormitionem; gratiarum actio ad ipsam; de Magno Demetrio et de vnguentis; et de Christi sepultura. sermo. v. *Pluer* itiner. per Hispan. p. 165. Oxon. in bibl. Bodlei. cod. Guil. Laudi LXXVIII. f. nr. 720. cat. MSS. Angliae, vol. I. *dialogus* inter Latinum et Graecum, et refutatio epistolae, ad ipsum missae per legatos papae, de processione Spir. S. — ibid. in cod. Io. Selden. XLVIII. f. nr. 3377. catal. *contra Latinos*. — In cod. Mazarin. *aduersus Latinos*, et in cod. Cl. VII. de processione Spir. S. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 1307. A. et p. 1325. E. — ibid. p. 496. B. Mediolani in bibl. Ambros. orat. de transfiguratione Domini. Harl.

v) *Antirrheticum* Demetrii Chrysolorae aduersus Demetrium Cydonium citat *Allatius* contra Hottingerum p. 49. 331. 473. et nonnulla excerpta exhibet. [v. cod. Nanian. supra citatum.]

w) Exstat *Mosquae* in cod. synod. XIII. fol. 95. et habet 49. capita: item ibid. in cod. CCCXLVI. nr. 4. v. Matthari Not. codd. gr. Mosq. p. 29. et 254. nec non in aliis codd. in nota antec. memoratis. Harl.

sponsio in bibliotheca patrum editionis Colonienfis. Legitur [P] praeterea Demetrii Chrysolorae alia ad *Antonium Asculanum* epistola dubitantem, *ὡς ἐπειδὴ τὸ ὄν κρείττον τῆ μὴ ὄντος, πῶς ὁ Κύριος εἴρηκε περὶ τῆ Ἰσθμῶς, ὅτι καλὴν ἦν αὐτῷ, εἰ ἐκ ἐγγυῆθῃ.* Incipit: *Ἀπορεῖντί σοι, ὡς ἐπειδὴ τὸ ὄν τῆ μὴ ὄντος κρείττον.* Haec *Allatius*, aduersus Creyghtonum p. 3. sq. et de consensu cap. 13. §. 12. p. 661. Demetrii Chrysolorae *epistolae centum ad Manuelem Palaeologum imp.* MStae in bibl. Bodleiana, [cod. Baroc. CXXV. et *Parif.* in bibl. publ. cod. MCXCI. nr. 10. *Harl.*] Vide catalogum MStorum Angliae p. 14. Plura de Demetrii huius Thessalonicensis scriptis, vt de *homiliis*, et de *epigrammate in Theodorum despotam funebri*, *) Rob. Gerus in appendice ad partem secundam historiae litterariae scriptorum ecclesiasticorum Cauei, vbi notat, illam *disceptationem cum Antonio Asculano* habitam coram Manuele imp. de verbis Christi, *melius esse Iudae, vt natus non esset*, quum tamen ens non enti praestet, latine exstare ex versione Georgii Trombae, vulgatam Florent. 1618. 4. *Fabr.* Conf. *Henr. Wharton* et *Rob. Gerium* in append. ad Cauei hist. litt. citatam p. 129. sq. ed. Basil. Prior illorum scribit, Dem. Chrysol. claruisse circa an. 1430. posterior autem aetatem eius assignat a. 1398. Contra *Oudin.* in comm. de SS. eccl. III. col. 2304. sq. eum, censet, floruisse a. 1420. ac seqq. *Harl.*

[Demetrii varii *medici* enumerantur infra in elencho medicor. vett. in vol. XIII. p. 136. sq. — Demetrii, *peripatetici* philosophi, supra in vol. III. p. 485. sq. — Demetrii *rhetores*, supra in vol. VI. p. 128. — Demetrii *grammatici*, supra in vol. VI. p. 337. sq. *Harl.*

Demetrius *Chytras*, cynicus, tempore Constantii imp. vide *Valesium* ad Ammiani Marcellini XIX. 13.

Demetrius *Cnidius* citatur a Scholiaste Apollonii.

Demetrius, *comoediae* veteris poeta, *Laërt.* V. 85. De eius dramatibus dixi lib II. cap. 22. [in vol. II. p. 436.]

Demetrius *Constantinopolitanus*, vide infra, *Pepagomenus*. Etiam inter episcopos CPolitanos ante Constantinum magnum a quibusdam Demetrius memoratur, qui aliis *Domitius* est, frater, vt aiunt, vel filius Probi imp. vide *Lambecium* VIII. p. 215. seq. [p. 455. sqq. Kollar.] et *Stephanum de Altimura* p. 181. panopliae.

Demetrius, *Corinthi* versatus cynicus, cuius mentio apud Lucianum aduersus indoctum p. 388. Idem, vt videtur, quem patria Suniensem vocat in *Toxari* tom. II. p. 51. *Fabr.* v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 514. et supra, vol. III. p. 515. *Harl.*

[Demetrius *Ducas Cretenfis*. v. supra, vol. VI. p. 335. §. VIII. qui in Italia vixit vsque ad a. 1508. dein in Hispaniam vocatus est, de quo egerunt *Hodius* de Graecis illustribus p. 320. et *Saxius* in praefat. ad histor. litterar. typographiae Mediol. pag. 4. sq. et p. 173. sq. 414. et 460. 461. it. *Jagemann* Geschichte der freyen K. v. Wissensch. tom.

F ff 3

tom.

*) In cod. *Vindobon.* LXXXVIII. nr. 7. v. *Lambec.* VII. p. 337. et supra, ad vol. X. p. 386. *Harl.*

tom. III. part. 3. p. 556. Curauit edit. *Homeri*, a. 1498. atque *Plutarchi* opuscul. XCII. Venet. in aedibus Aldi, 1509. *Harl.*

Demetrius Cumanus, in numo Goltziano.

Demetrius Cydonus, de quo supra.

Demetrius cynicus, Senecae, Eunapio et aliis laudatus, de quo *Io. Ionsus* III. 7. p. 248. et *Godfridus Olearius* ad Philostratum p. 163. et quae dixi lib. III. cap. 12. [in vol. III. p. 515. vbi tres alii *Demetrii cynici* fusius enumerantur. Add. *Burigny* Memoire sur *Demetrius le Cynique*, in Hist. acad. inscript. tom. XXXVIII. p. 179. sqq. *Harl.*] Fuere et alii duo cynici *Demetrii* iuniores, supra in *Chytras* et *Corinthius*.

Demetrius Cyrenaeus, cognomento *σαμνος* siue amphora, grammaticus, cuius meminit *Laërtius* V. 84.

Demetrius Syncellus, metropolitanus *Cyzicenus*, scriptor Historiae Byz. laudatus a Ioanne Scylitza et Cedreno: ex quibus colligas [P] sub Mich. Paphlagone floruisse medio saeculo XI. Eius expositionem de Iacobitarum et Chatzitzariorum haeresi graece et latine edidit Combessius tom. II. Auctarii noui p. 261. Latine exstat tom. XII. Bibl. Patrum Lugd. p. 813. Eiusdem de nuptiis prohibitis, graece et lat. in iure graecorom. lib. IV. p. 392. Responsum de eo, qui vxorem occiderat, citat *Nic. Comnenus* p. 278. praenotionum mystagog. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 725. cum nota h. — *Capita de sponfalibus*, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCXI, nr. 39. — Eius fides historica parum laudatur in *Io. Scylitz.* *Cyropalatae* synopsi historiarum, gr. e cod. *Coisl.* CXXXVI. cum versione lat. edita a *Montfauc.* in bibl. *Coisl.* p. 207. sq. — Idem in bibl. biblioth. MSS. p. 134. C. memorat cod. biblioth. *Vatic.* qui continet *Opera Demetrii Cyziceni*; ibid. p. 197. B. nr. 38. eiusd. canones 3. *Romae* in bibl. patrum S. Basilii. — ibid. p. 496. B. eiusd. epistola, quod non licet episcopo *CPolitano* ordines aliorum episcopatum clericis conferre, *Mediolani* in cod. bibl. *Ambrosianae*, *Harl.*

Demetrius, diaconus, qui in monte Atho libros graecos manu sua descripsit circa a. C. 1432. Vide *Montfauconi* bibl. *Coislinianam* pag. 113.

Demetrius Thessalonicensis, diaconus *CPol.* cuius epistola ad Philippum *Melanchthonem*, (quem praeceptorem suum adpellat,) data anno 1559. legitur in *Martini* *Crusii* *Turco-Graecia* lib. IV. pagina 263. Idem p. 264. testatur, per hunc *Demetrium* missam fuisse graecam versionem *Augustinae* confess. compositam a *Melanchthone* ad *Ioasaphum* patriarcham *CPol.* *Fabric.* v. supra. vol. VIII. p. 93. vbi quoque nominatur *Ioannes Despota*. *Harl.*

[*Demetrius, subicularius*. v. supra, vol. IV. p. 210. sub fin. *Harl.*]

Demetrius, *Dianae* seruus, de quo *Vitruuius* VII. 1.

Demetrius Ephesus, *Eupatoris* F. in numo Goltziano.

Deme-

Demetrius epicureus, Protarchi Bargyleitae discipulus, patria Lacedaemonius, laudatus Straboni, aliisque: de quo dixi ad Sextum Empiricum p. 161. *Fabr.* v. supra, vol. III. p. 602. *Harl.*

[**Demetrius, episcopus**: ad eum scripsit Chrysostomus, in edit. ep. 148. v. *Montfaucon.* bibl. Coisl. p. 570. fol. 308. cod. CCCLXVIII. *Harl.*]

Demetrius Erythraeus, tempore Luculli et Mithridatis grammaticus, *Laërt.* V. 84. Suidas in *Τρυωνίων*. Mox apud eundem *Laërtium* V. 85. **Demetrius Erythraeus** alter memoratur *ποικιλογράφος ἀνδρῶνος*, quem historica et rhetorica ait scripsisse.

Demetrius Eucerus, Antiochi Grypi filius, rex Damasci, de quo Iosephus. [Occurrunt tres *Demetrii*, Syriae reges, v. Eckhel. Doctr. num. vett. tom. III. p. 225. 228. 243. et duo *Demetrii* Macedoniae reges, v. idem tom. II. p. 119. *B.*]

Demetrius Euthydemus Bactrianorum regis F. de quo Strabo lib. XI.

Demetrius Gadarensis Pompeii libertus, in cuius gratiam post Hierosolyma occupata Gadaram instauravit, ut narrat *Iosephus* lib. I. de Bello Iudaico cap. V. Meminit illius *Seneca* de tranquillitate c. 8. et Plutarchus in Catone Uticensi.

Demetrius Gemistus, diaconus, magnae ecclesiae CPol. protonotarius, cuius *διάταξιν*, sive ordinem ordinationum et liturgiae patriarchalis in ecclesia CPol. graece et latine exhibuit, atque eruditis notis illustrat *Isaacus Habertus* in pontificali Graecorum. Paris. 1643. fol. [P] Laudatur, Cangio teste, in libro sacramentorum ecclesiae graecae, cod. reg. MMCCCCXI. *Fabr.* Paris. in bibl. publ. cod. MCCCCLXII. nr. 8. *Dem. Gem. ordo liturgiae patriarchalis*, it. de ordinationibus, quo pacto illa peragantur; (ead. opusc. *Leidas* in cod. Vossiano, v. cat. bibl. Leid. p. 402. nr. 15.) et in cod. Paris. MMCCCXIV. nr. 3. *hymnus in S. Chrysostomum*. — *Romae* in bibl. Vatic. eiusd. de officio patriarchae, teste *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 12. *A. Harl.*

Demetrius, grammaticus Tarsensis, apud *Plutarch.* de Oraculor. defectu, p. 417. Alios vide in Ixione, Magnete, Sceptio, Troezenio.

Demetrius cognomento *γαφικὸς*, egregius pictor. *Laërt.* V. 83.

[**Demetrius, Heracleensis** metropolita: Arethae, archiep. Caesar. epistola ad illum *Mosquas* in cod. synod. CCCII. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 197. nr. 47. *Harl.*]

Demetrius Hypatus, ad quem Theodori Studitae epistolae. [v. *Montfaucon.* bibl. Coisl. p. 324. *Harl.*]

Demetrius, iamborum poeta amarulentus. *Laërt.* V. 85.

[**Demetrius Ἰλιεύς**, historicus, scripsit *Τεσνικά* in libris viginti. v. *Eudoc.* Violar. p. 128. *Harl.*]

Demetrii, qui *Ioannis* despotae seu principis Moldaviae scribe fuit, Epistola ad Ioasaphum patriarcham CPol. post a. 1550. scripta legitur in libro quarto Turco-Graeciae Martini Crusii.

[Deme-

[Demetrius *Iudaicus*, qui cum Demetrio Phalereo confunditur, scripsit librum de Iudaeorum regibus, et demonstravit Moſis ac Iudaeorum ἀρχαιογονίαν ſ. antiquitatem, auctore Petro Dan. Huetio in Demonstrat. euangelica, ed. quartae Lipſ. 1694. 4. propoſ. IV. p. 99. ſ. XX. et 101. ſq. ſ. XXIX. et XXX. qui eius quoque fragmm. memorat. Add. *Molleri* Homonymoſcopiam etc. p. 303. ſq. *Harl.*]

Demetrius Ixion, Adramytenus e Myſia grammaticus, de quo viri docti ad Laërt. V. 84. *Fabr.* Conf. ſupra, in vol. I. p. 509. ib. p. 588. — in vol. VI. p. 362. et p. 601. *Harl.*

Demetrii καταιβάτης ἐργόν. *Clemens* Alex. p. 36. protreptici.

Demetrius *Laco*, ſupra, epicureus.

Demetrius Romanus genere, patria *Lampenus*, ex Lampe Asiae, qui ad Manuelem Comnenum miſit ſcriptum, in quo Arii ſententiam propugnabat. Vide *Ioannem Cinnamum* libro IV. p. 273. ſeqq. edit. Corneliſ Tollii, et *Allatium* de conſenſu p. 689.

Demetrius *Lentares*, quī aliquot codices graecos manu ſua deſcripſit circa a. 1475.

Demetrius, ad quem Libanii rhetoris epiſtolae. *Fabr.* v. *Montfauc.* bibl. Coiſlin. p. 516. et 517. Fragments, (an huius?) ibid. p. 576. fol. 58. cod. CCCLXXI. *Harl.*

[Demetrius, *Lydus*, monachus: ſcripſit in *Euangelia*, in cod. bibl. Scorial. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 619. *A. Harl.*]

Demetrius *Magnes*, pro quo apud *Dionyſium Halicarnaff.* in Dinarcho tom. II. p. 112. editur Δῆμος ὁ Μάγνης, ſcripſit περὶ ſυνωνύμων πέλων, teſte Plutarcho in Demoſth. Stéphanô Byz. in Ἀλαβάν, Harpocrátione et Suida in Μεθώνη. Eiuſdem περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν καὶ ſυγγραφέων, in quibus Callimachi πινάξι uſus fuerat, laudant idem Harpocraton in Ἰσαῖος, Laërtius, Athenaeus etc. Vide *Voffium* de hiſtoricis graecis, *Meurfum* in bibl. graeca et *Ionſum* de ſcriptoribus hiſtoriae philoſophicae, *Mena-gium* pag. 225. ad Laërtium. *Fabr.* Conf. ſupra ad vol. VI. p. 360. et vol. III. p. 10. *Harl.*

[Demetrius *Magiſter*: carm. in obitum Theodori Palaeologi. v. *Lambec.* IV. p. 505. et vol. VII. p. 337. *Harl.*]

[Demetrius *Marathonius*, orator, in decreto Athenienſium, edito a *Montfaucon.* in Diario italico p. 45. *Harl.*]

Demetrius *martyr* Theſſalonicae ſub Maximiano, cuius memoriam recolunt Graeci et Latini VIII. Octobr. De illo Photius cod. CCLV. et plura Graecorum ſcripta, quae laudauī volum. IX. pag. 71. ſeq. [ſ. vol. X. p. 218. ſq. ed. nou. add. vol. VII. p. 659. et 683. 6.] Oniſſito alios Demetrios martyres minus celebres, quorum memoria tamen in Martyrologiis vel Menologiis 25. Ian. 1. 8. 12. 21. 30. April. 6. 11. 25. 29. Mai. 18. Iun. etc. *Fabr.* In vol. X. l. cit. laudatis add. *Demetrii Theſſalon.* translationis hiſtoria, a *Ni-caso*,

caso, diacon. monacho Pantocratorita composita, cum *Diogenis Paramonacii* latina interpretatione, *Matriti* in cod. reg. XI. quem late recenset *Iriarte* in catal. codd. gr. Matrit. p. 28, sqq. — *Demetrii* martyrium, *Oxon.* in bibl. Bodlei. codd. Barocc. CXLVII. et CXLVIII. it. CLXXX. CCXXXIV. — *ib.* in collegio corporis Christi, cod. CXL. siue nr. 1607. cat. MSS. Angliae etc. I. part. 2. — *Cantabrig.* in coll. Caionuilo cod. XCIV. siue nr. 1158. dicti catal. martyrium *Demetrii*, latine ex versione Georgii Hedrigii. — *Demetrii*, cognomento *magni*, vita, miracula etc. sec. *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 33. *D.* — *Id. Montfauc.* in bibl. Coislin. *Demetriorum* martyria et miracula, in codd. celebrata saepe memorat, gr. p. 185. 195. 211. etc. et p. 427. Nicolai Cabasilae laudationem, ac p. 153. Gregor. Palamae in eum homiliam. — *Io. Stauratii*, chartophyl. Thessalon. sermo in miracula M. *Demetrii*, *Romae* in bibl. Vatie. nr. 904. codd. reginae Sueciae. idem p. 701. *D.* in bibl. *Sfortiana*; et p. 497. *D. Gregorii*, diaconi, laudatio S. *Demetrii* martyris, bis, in codd. bibl. Ambros. *Mediolani*; (in hac bibl. exflare *vitam Demetrii*, idem *Montfauc.* in diatio ital. p. 13. tradit;) nec non p. 266. *D.* et 386. *A.* de codd. bibl. *Laurent.* — tum p. 414. *B.* *Florent.* in monast. Benedictinor. et alibi p. 732. *C.* 1307. et 1317. — *Amadut.* in Anecd. litterar. vol. III. p. 1. sqq. edidit Donaria duo graece loquentia, quorum alterum in tabula argentea ab Iustiniano Augusto S. *Demetrio martyri*, alterum — ab Eriman. Comneno imp. S. Michaeli dicatum, nunc primum latine reddita. In praef. pluribus de iis agit, et p. 26. sqq. adnotationes subiecit. *Harl.*

Demetrius mathematicus. Supra in Amiseno, et Alexandrino. Ex his est, qui de quaternario numero scripsit teste Plinio XXVIII. 6.

[P] *Demetrius medicus*, supra in *Apameensi*, *Aitalensi*, *Bithyno*.

Demetrius, Marci Antonini imp. archiater, cuius mentio apud *Galenum* lib. I. de antidotis cap. 1.

Demetrius Megar, Siculus, postea a Dolabella patrono suo P. Cornelius dictus, cum quo vetustum hospitium magnamque familiaritatem sibi fuisse, testatur *Cicero* XIII. 36. ad familiares.

[Alius *Demetrii*, *Siculi*, historici antiquissimi, incertae aetatis plures meminerunt, *Vossius* de histor. graecis libr. III. p. 352. et alii, quos citat *Mongitor.* in bibl. Sicula, tom. I. p. 152. qui iam adnotauit, *Diog. Laërt.* in vita *Demetrii* Phalerei, testari, eum scripsisse *de Asia et Europa libros viginti*, *Goltzium* vero in Sicil. hist. post. p. 91. tradere, eum scripsisse libros *de rebus in Sicilia et Italia sua aetate gestis.* *Harl.*]

[*Demetrius Melidon.* *Particularis in Homerum grammaticalis explicatio*, a voce *Demetrii Melidonis*, *Florent.* in cod. *Laurent.* XXIII. nr. 4. plut. 31. v. *Bandin.* catal. codd. gr. *Laur.* tom. II. p. 94. — *Dem. Meledonii obseruatt. in Homerum*, *Romae* in bibl. Vatic. cod. *Ottobon.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 187. *A.* *Harl.*]

[*Demetrius, melodus*, supra in hoc vol. p. 77. *Harl.*]

Demetrius *Mileſius*, in veteri inſcriptione apud *Gruterum* pagina DCCCCII.

Demetrii *Moſchi* Laconis de Helena et Alexandro poema graece, et Pontico Virunio interprete latine in 4. Hic ſaeculo decimo quinto vergente vixit, grammaticus, orator et poeta non contemnendus. Vide *H. Stephanum* de infidis graecae linguae magiſtris p. 143. et 151. *Fabr.* Add. ſupra, vol. I. p. 156. §. V. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDCCLXIV. nr. 1. Orphei carm. de lapidibus. Praemittitur *Demetrii Moſchi* argumentum. *Harl.*

Demetrius, Nauplii dux circa a. 1461. ad quem Georgius Amyrutzius ſcripſit aduerſus ſynodum Florentinam, infra, p. 818.

Demetrius Neronis principatu a tota ſepaſia accuſatus apud conſules ob caritatem annonae illatam. *Plin.* XXXIII. vlt.

Demetrius *Nicanor* rex Syriae, de quo Iosephus.

[Demetrius *Notaras*. v. Dem. Procop. de erudit. gr. §. 82. infra, in vol. XI. p. 799. vet. ed. *Harl.*]

Demetrius *Odeſſenus*, qui ſcripſit de rebus Odeſſi, patriae ſuae in Ponto ciuitatis. Steph. in Ὀδησσός.

Demetrius *Pepagomenus* de podagra, arthritide et id genus morbis ad Mich. Palaeologum, (qui ab a. 1282. imperitauit,) liber Michaeli Pſello ab aliis tributus, MS. inter libros II. Voſſii, Lugduni Bataurorum. Prodiit graece *Parif.* 8. et cum latina verſione ibid. 1558. 8. apud Guil. Morellum. Gallice etiam *Federico Iamotio* interprete et ex Gallico latine a Io. *Borgeſio* Belga, Audomari 1619. 8. *) Alius Demetrius *Pepagomenus*, qui codicem

y) Primus liber verſus et editus eſt a *Marco Muſuro*, Romae, 1517. — Sub incerti auctoris nomine, inter *H. Stephani*, Med. aetis Principes, tom. II. 1567. fol. — Hippocratis et Galeni operibus edit. *Charterii* adiunctus, conf. infra, vol. XII. p. 647. ſq. Critica doctaque eſt editio: *Demetrii Pepagomeni liber de Podagra*, gr. et lat. quem ope MSi bibliothecae Lugduno-Batauae recensuit et notis illuſtrauit Io. *Steph. Bernard.* Lugd. Bat. 1743. 8. conf. cenſuram, in qua aliquando diſceſſio fit a Bernardi iudicio et loca quaedam Demetrii expenduntur atque corriguntur, in nouis act. erudit. a. 1745. part. I. m. Iun. p. 302. ſqq. Cenſor quoque verſionem lat. editioni Morellianae additam, quam Bernard. eſſe Turnebi autumat, in praefat. tamen p. VII. de vero illius verſionis auctore adhuc dubitat, Turnebo fidenter abiudicat, ne memoriam tanti

viri contumelioſe tractare videatur. In opp. tamen *Adr. Turnebi*, tom. II. nr. 12. Argentorati 1600. fol. receptus eſt: *Demetrii Pepag. liber de podagra et id genus morbis*: ad imper. Mich. Palaeologum, *A. Turnebo interprete*. v. *Freytag.* adparat. litterar. tom. III. p. 692. — Aliud exemplar Bernard. editionis, in quo: Arnhemiae 1753. 8. praeter priorem fuerat in biblioth. Pinell. vide huius catal. tom. I. p. 284. nr. 1653. et 1654. — De libro alio *Dem. Pepagomeni*, Galeno perperam adſcripto, v. ſupra, vol. V. p. 451. nr. 123. — Conf. *Saxii* Onom. lit. part. 2. p. 317. ſq. ad a. 1271. et quae ſcripſi in *Introd.* in hiſt. L. G. tom. II. part. 1. pag. 494. ſq. — MS. *de podagra*, *Leidae* inter codd. Voſſian. v. cat. bibl. Leid. p. 396. nr. 18. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCCXVIII. nr. 3. omiſſo tamen auctoris nomine. — ibid. in codd. MMCCXLVI. nr. 1.

codicem MS. graecum de re accipitraria, qui exstat in bibl. Laurentiana Florentiae, scriptus a. 1454. teste *Montfaucon* p. 98. palaeographiae graecae. De eius Hieracosphio dixi lib. I. cap. 25. §. 6. *Fabr.* Vol. I. p. 211. sqq. vbi in nota g. de cod. Laur. et in not. k. de codd. Vindob. plura adieci. *Harl.*

Demetrius Ciceroni V. de fin. c. 19. in quibusdam cod. *Phalericus*, aliis *Phalereus*, a Phalero Atticae, discipulus Theophrasti, Athenarum princeps, doctrina et eloquentia clarissimus, de quo dixi lib. III. cap. 11. [f. cap. 8. nou. ed. in vol. III. p. 486.] et de libro *περὶ ἑμπνεύσεως*, qui sub eius ambulat nomine, et rectius fortasse refertur ad Demetrium Alexandrinum, lib. IV. c. 31. [f. cap. XXXIII. vol. VI. p. 63. sqq. nou. ed. In ind. I. ad *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. sub illius voc. variarum bibl. codd. MSS. indicatos reperies. Add. *Molleri* Homonymoscop. p. 302. sqq. *Harl.*] Plura de hoc Demetrio Phalereo etiam *Laërtius* lib. V. 75. seq.

Demetrius Phalereus, interpres Nicandri Stephano Byz. laudatus in [P] *Κερόνη*, nisi vocabulum *Phalereus* est glossema, vt visum Iosio p. 210. et Demetrius Chlorus intelligendus.

Demetrius Phalysraeus CPolitani, vir doctus, qui Romae vixit circa a. 1654.

Demetrius Phariur, quem praeter Strabonem p. 315. et Polybium lib. VII. laudat Plutarchus Arato p. 1059. *D.*

Demetrius physicus citatur a *Plinio* hist. VIII. 17. [v. infra, vol. XIII. p. 137.]

Demetrius pictor, *Laërt.* V. 83.

Demetrius Platonis discipulus, supra in Amphipolite.

Demetrius *platonicus* iunior, de quo dixi lib. III. cap. 3. [f. cap. 4. nou. edit. in vol. III. p. 170.]

Demetrius poëta, cuius hosce versus memorat *Laërtius* V. 85. *)

G g g 2

Zwör

nr. 1. et MMCCCXXIII. nr. 1. de cura et medicina accipitrum, *Demetrii CPol.* ac nr. 2. anonymi liber, eiusd. argumenti, lingua graeco-barbara scriptus. — *Augustae* Vindel. in bibl. publ. cod. CXV. *Demetrii CPolitani de accipitrum et canum cura.* v. *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. p. 594. *D.* et p. 1327. *E.* in cod. bibl. de *Mesme*, sec. indic. L. sed in ipso contextu tantum indicatur *Demetrius, grec.* in 4. *Harl.*

graeo in lat. vertit et adnotatt. adiecit *Bern. Stephanopolus.* Accedit praef. Io. Christoph. Amadutii, cuius cura et studio nunc primum eduntur et illustrantur *epistolae graeco-latinae imperator. CP. Iohannis et Emanuelis Committent ad romanos pontifices, Honorium et Alexandrum III.* Romae, 1781. II. voll. mai. 4. v. Gotting. ephem. litter. a. 1782. nr. 116. et Erlangens. in Beiträgen etc. 1783. nr. 4. p. 61. sqq. *Harl.*]

[Demetrii *Pepani*, Domestici Chii, (recentioris scriptoris saec. XVII.) *Opera*, quae reperiuntur, c

2) Fragm. videbis in *Arsenii 'Iovā. v. Banj din.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 549. *Harl.*

Ζωὸν ἀτιμήσαντες ἀποφθίμενον ποθέουσι
 Καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο καὶ ἀπνέε εἰδώλοιο
 Ἄξεα νεῖκος ἐπῆλθεν ἔριν δ' ἐτήσατο λαός.

*Contemnunt vitum, quem mox post funera quaerent,
 Et super exanimi nonnunquam vinbra atque sepulchro
 Contendere urbes amplae, populique potentes.*

Demetrii Poliorcetae vitam scripsit Plutarchus.

Demetrius ὁ πύκτης, pugil, ἐν τῷ περὶ διαλέκτων citatur ab Etymologico magno in Μώλων ψ.
Fabr. v. supra, vol. I. p. 510. *Harl.*

[Demetrii *Protocensaris* scholia in arithmetica Nicomedis, *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 496. B. *Harl.*]

Demetrius *Ratheni* F. supra in Amiseno.

Demetrius Raules Cabaces. Eius epistola ad filium Manuelem graece et latine edita ab *Allatio* contra Creyghtonum p. 617. seq. differens de gente Metochitarum, ex Gemilli Plethonis philosophi testimonio. Citat etiam Georgii Pachymeris historiam.

Demetrius *Sagalassensis*, Παρεδονικικὰ, *Lucianus* de scribenda historia tom. I. pag. 625.

Demetrius *Salminius*, cuius apud Stephanum Byz. mentio in Καρπασία.

Demetrius *satyricus*, Tarsensis. *Laërt.* V. 85.

Demetrius *Scepheus* grammaticus, Cratetis et Aristarchi aequalis, qui τρωϊκὸν διάκοσμον libris triginta enarravit, saepe laudatus Straboni et Athenaeo. Idem auctor *Διγυπτιακῶν*, quae citat *Athenaeus* lib. XV. p. 680. Fortasse et *Παμφυλικῶν*, quorum meminit *Tzetzes* ad Lycophronem v. 440. et libri de regibus Iudaeorum, citati a Clemente I. Strom. p. 337. [v. supra, Demetrius *Iudaeus*.] Idem Clemens Demetrii librum secundum [P] *Ἀγρολικῶν* citat in protreptico p. 30. Vide, quae viri docti ad Laërtium V. 84. *Fabr.* item supra, vol. I. p. 510. nr. XLII. et vol. VI. p. 362. ac *Villoison* in anecd. gr. tom. II. p. 184. not. *Harl.*

Demetrius *Serbus* circa a. 1475.

Demetrius *Sguropulus* siue *Syropulus*, ad quem una et altera Theodori Gazae epistola lecta *Allatio* p. 18. contra Creyghtonum.

Demetrius *Megas Siculus*, P. Cornelii Dolabellae libertus, de quo supra ex Ciceronis XIII. 36. Epist. ad familiar.

Deme-

Demetrius *Smyrnaeus* rhetor. *Laërt.* V. 84.

[Demetrius *Spartiatas*, praeceptor Francisci Tiffardi, sub fin. saeculi XV. v. *Maittaire* Ann. typogr. tom. II. part. I. p. 96. *Harl.*]

Demetrius *statuarius*, cuius ex Polemone meminit *Diog. Laërt.* V. 85. *Plin.* XXXIV. 8.

Demetrius *Sunienfis*. supra, *Corinthius*.

Demetrius *Syncellus*. Vide in *Cyziceno*.

Demetrius *Syracusius*, *Diodoti* F. in inscriptione *Goltziana*.

Demetrius *Syrus*, *Ciceronis* magister, teste ipso in *Bruto*.

[Demetrius *Taloquidus*, philosophus gr. Rhod. in linguam graecam vulgarem vertit *Plutarchi* vitas. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 362. B. de cod. XI. plut. 61. Florent. bibl. Laur. Medic. *Harl.*]

Demetrius *Tarsensis*, grammaticus, *Plutarcho* laudatus lib. de oraculorum defectu. *Demetrii* *Tarsensis* *σάτυροισι* meminit *Laërt.* V. 85.

Demetrius *Thalassius* inter *ICtos* graecos a *Nic. Comneno* laudatus.

Demetrius *Thessalonicensis* martyr, de quo *Photius* cod. CCLV. supra in *Martyre*. [add. *Eckhel.* Doctr. num. vet. tom. VIII. p. 266.]

Demetrii alii *Thessalonenses* duo, de quibus supra, *Cydonius* et *Diaconus*.

Demetrius *Tornicius*, qui tamquam ex persona *Isaaci Angeli Comneni* circa a. 1193. ad quemdam episcopum scripsit de processione Spiritus S. Incipit: Τὸ μέγα τὸ πρῶτο-
βεστιαρίδι εὐχὴν αὐτῷ ἀντίγραμμα πρὸς τὴν δι' αὐτῷ ἀποκομισθεῖσαν. MS. in bibl. regis christianiss. memorat *Allatius* p. 705. de consensu vtriusque ecclesiae. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. codd. MMDCCXXX. nr. 15. et MMCMXLVI. nr. 4. vbi in cat. ita indicatur: *Demetrii ad Mousuram epistola. Harl.*]

Demetrius *Τραγωδιῶν ὑποκριτής*. *Hesych.* Δημήτριος. *Acroni* δραματοποιός, ad haec *Horatii* lib. I. Sat. 10. *Demetri*, teque *Tigelli-discipulorum* inter iubeo plorare cathedras.

Demetrius *Triclinius*, clarus ante annos trecentos, cuius exstant scholia in *Sophoclem*, de quibus supra lib. 2. cap. 17. p. 634. [vol. II. p. 221. sq. nou. ed.] Nec non in *Theogoniam Hesiodi*. Vide *Nesselium* parte IV. p. 21. ^{aa)} Idem recensuit *Empedoclis sphaeram*,² vt dixi lib. 2. c. 12. §. 9. [vol. I. p. 814.]

G 88 3

Demc-

^{aa)} In cod. caesar. CXXVIII. nr. 3. v. *Lambec.* B. Marci CDLXIV. et cod. DLXXX. v. cat. codd. gr. VII. p. 505. *Kollar.* Florent. in cod. Laurent. XXIV. Marc. p. 246. et 252. — *De maculis lunae.* Oxon. nr. 8. plut. 31. v. *Band.* II. p. 96. it. *Venetis* in cod. in bibl. *Bodlei.* in cod. *Sauil.* V. f. nr. 6557. cat. MSS.

Demetrius *Troezenius*, grammaticus laudatus ab Athenaeo p. 139. et ab auctore certaminis Homeri atque Hesiodi.

Demetrii *Zeni*, *Zacynthii*, 'Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών' versibus graecis politicis lucem vidit Venet. 1529. 8. *Fabr.* conf. supra, vol. I. p. 341. §. III. et 408. §. XVI. ac vol. VIII. p. 95. *Harl.*

IX. BESSARIONIS, ^{bb)} viri magni atque eruditissimi, laudes digna oratione persequutus est *Baptista Platina*, quae apud Bzonium ad a. 1472. nr. 31 - 38. legitur. [vid. ad

MSS. Angl. I. ib. vol. II. nr. 2274. in cod. *Voff.* et nr. 6064. in cod. *Th. Gale* CCXXX. add. supra ad vol. I. p. 588. not. ss. vol. II. p. 65. et 66. p. 192. not. mm. p. 374. §. IV. vol. VI. p. 301. ac not. kk. ib. p. 326. — Schemata quaedam astrologica, in cod. August. Vindel. v. *Reiseri* ind. codd. Aug. p. 89. *Harl.*

^{bb)} De Bessarione praeter Bzonium et Odo-ricum Raynaldum, atque in cardinalium vitis Ciacconium, in promptu est consulere Iouii elogia, Gaddium de scriptoribus non eccles. Varilassium libro IV. anecdotor. Florentin. Bullartii academ. tom. I. p. 9. Boissardi imagines tom. I. p. 136. Hendreichii pandectas Brandenb. etc. *Fabr.* De hoc eximio grammatico, oratore ac philosopho acriter Platonis defensore, nato 1395. mortuo 1472. consulantur quoque *Casim. Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. III. col. 2411. sqq. praecipue de eius opp. horumque codd. ad a. 1440. — *H. Wharton.* et *R. Gerius*, qui Whart. narrationem praesertim de scriptis Bessarionis illorumque codd. egregie supplet augetque, in adpend. ad Cauei hist. litter. SS. eccl. tom. II. p. 138. sqq. ed. Basil. ad a. 1436. — *Nic. Comnen. Papadopulus* in Historia Gymnas. Patau. tom. II. libr. 2. cap. VIII. p. 171. sqq. — *Franc. Dionys. Camusat* ad Ciacconii bibliothecam p. 911. sqq. — *Iac. Brucker.* in Hist. crit. philos. tom. IV. per. III. p. 43. sqq. et in adpend. 2. vol. VI. p. 686. sqq. — *Humphr. Hodius* de Graecis illustr. lib. I. cap. V. p. 136 - 177. qui etiam laudes, quibus multi eum et viuum et mortuum ornarunt, p. 156. sqq. collegit; *Hamberger.* in kurzen Nachrichten etc. part. II. p. 1853. sqq. — *Boerner.* de doctis Graecis, p. 36 - 104. qui eius quoque imaginem aeri incisam praemisit, aliique

plures, quos laudat *Saxius* in Onom. lit. part. 2. p. 420. sq. ad a. 1439. quibus addes *Schroeckh.* Hist. eccl. christ. tom. XXX. p. 163. sqq. 435. tom. XXXII. p. 197. 255. sqq. 340. 345. tom. XXXIV. p. 391. sqq. et 423. — *Christ. Jos. Iagemann.* in: Geschichte der freyen Künste und Wissensch. in Italien, tom. III. part. 3. p. 256. sqq. et p. 262. de eius rixa cum Georgio Trapezunt. — *Ferd. Fossium* in catal. codd. Saec. XV. impress. in bibl. Magliabech. tom. I. p. 314. sqq. — Funerem in eum orationem conscripsit *Mich. Apostolius*, quae exstat *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCCXLIV. — *Hodius* p. 155. ostentare, tradit, hodiernos Venetos lignum crucis, seruato-ri Christi tunicam, aliasque reliquias, a Bessa- rione sibi donatas. *Villoison.* autem in Anecdotis graecis, tom. II. p. 246. de Bessarionis vita et rebus gestis laudat *Io. Baptistae Schioppal- bae* diss. in perantiquam sacram tabulam grae- cam, insigni Sodalitio S. Mariae charitatis Vene- tiarum a cardinali Bessarione datam, Venetiis 1767. 4. et *Aloysii Bandini* commentarium de eo, Venetiis 1777. 4. Idem ex cod. Marc. DXXXIII. notam de Bessarione praefixam, gr. exscriptam euulgauit. — *Platinae* panegyricus in laudem — *Bessarionis*, *episcopi* Sabini cardinalis Niceni (sic) et *patriarchae CPolitani* in libro raro: *Explicit liber Dialogi platinae de falso et vero bono etc. ludini* (sic) *per Gilbertum de villiers* etc. 1512. 8. de quo libro v. *Baumgarten* Nach- richt. von merkwürd. Büchern, tom. V. part. 25. p. 171. sq. *Platinae* panegyricum illum *Boerner* in libro laud. p. 81 - 101. ex alia edit. recuden- dum curauit. — In cat. bibl. Bünaui. tom. I. vol. II. p. 1084. memorantur quoque *Platinae* pane- gyr. vna cum *Platinae* Vitae pontificum, *Parif.* 1505. 8. — ibid. 1530. 2. et Colon. 1529. fol. — *Bessar.*

ad not. a.] - Mihi in praesenti satis est notasse, quod ille patria Trapezuntius et monachus ordinis S. Basilii et archiepiscopus Nicaenus graecaeque ecclesiae antea promachus, primum studio conciliandi, deinde, ubi hoc non videt succedere, latina dogmata aduersus Graecos suos defendendo romanas partes strenue et constanter sectatus fuit, summosque ab his tulit honores, primus Graecorum inter cardinales cooptatus a. 1439. ab Eugenio IV. et a Pio II. patriarchae CPolitani ornatus titulo anno 1463. ^{cc)} Episcopus praeterea Tusculanus constitutus, futurus etiam post Pium II. anno 1464. defunctum pontifex maximus, nisi parum officiosa, ut aiunt, Nicolai Perotti admissionalis sui morositate ^{dd)} cardinalium animos a se alienasset. Diem obiit Rauennae 15. Nou. 1472. redux e Gallia, in quam a Sixto IV. legatus fuerat: Romae ad SS. apostolos sepultus, ubi a. 1466. viuus et spirans sibi monumeta-

Bessar. vita in vitis celebr. et erudit. virorum, belgice scriptus, Amstelod. 1731. 8. part. III. nr. 3. p. 307 - 334. — *Bessar.* Acta selecta, quae ad eius legationem in vrbe Bononia, Exarchatu Ravennae et Romandiolae prouincia pertinent, in *Miscellanea di varie Operette*, tom. VIII. p. 149 - 180. Venet. 1744. 12. — Nomen eius *Βησσαρίων* — *ἐπισκοπος τῆς νικαίων μητροπόλεως τῆς Βαδωνίης ἐκπαρχίας*, comparet inter eos, qui subscripserunt synodo octauae, in cod. *Mosquensi* synod. XIII. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 31. — Add. supra, vol. III. p. 472. — De cod. *Venet.* bibl. Marc. X. qui continet nouum Testam. in vsum Bessarionis descriptum, et adnotatt. ab illo adscriptis v. cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. tom. I. p. 15. sqq. et p. 19. de cod. gr. XIV. quem magna ex parte Bessario in suum vsum exarauit, qui ad initium adnotationes quasdam de se fecit, ex quibus, cel. *Morell.* ait, haec innotescunt. Anno 1423. d. 30. Ianuar. habitum monasticum induit: anno eod. d. 20. Iul. tonsuram monasticam denuo accepit: a. 1426. diaconus factus; post quinquennium ad presbyteratum ascendit: a. 1437. archiepiscopus Nicaenus electus, post biennium cardinalis euasit. Haecenus *Morell.* qui etiam obseruat, ex his suppleri posse Bandinii commentarium de Bessarione, eique multa alia, et maioris quidem momenti addenda restare. Idem p. 120. et 121. p. 249. 250. 269. de aliis codd. quos Bessario conscribendos curauit: ad initium primi sunt *Andronici (Callisti) Byzantini* versus hexametri vndequinquaginta in laudem Bessarionis ob editos pro Platone libros, qui etiam existant in codd. *Laurentianis* apud Bandiu. tom. II. p. 92. 96. et aliis. — Idem cel.

Morell. ibid. p. 114. sq. docet, Bessarionem cod. Marc. CXC. qui continet *Procli* commentar. in Platonis Timaeum, totum adnotatiunculis ad argumenta commonstranda repleuisse; ad initium autem esse duo epigrammata, alterum *Bessar.* epitaphium in se graece scriptum, a *Theod. Gaza* latine redditum, alterum Gazae in Bessar. laudem latine factum; vtrumque esse a *Bandinio* editum in catal. MSS. Laurent. II. p. 153. posterius tamen non sine mendis. — *Veneto* Marc. cod. CCCIV. qui continet *Euclidis* Optica, Bessar. per totum codicem adnotatiunculas adiecit, de quibus v. *Morell.* l. c. p. 185. — p. 186. de *Archimedis* opp. in cod. CCCV. quem Bessar. manu sua passim suppleuit. — *Romae* in cod. bibl. Vaticanae, *Andreae arch. Rhodi* apologia ad Bessarionem missa; v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 7. C. — ibid. p. 106. C. et pag. 112. B. in bibl. *Vatic.* cod. nr. 2741. atque nr. 3920. *N. episcopi Firmiani* oratio in funere cardin. Bessarionis. *Harl.*

cc) Bzouius ait, hoc factum esse a. 1453. a Nicolao V. Sed malui sequi Raynaldum et alios, qui hoc ad a. 1463. referunt. [add. *Leon. Allat.* de eccl. occid. et orient. consensu, lib. III. c. 3. §. 1. col. 928. *Lambec.* comment. V. p. 365. *Harl.*]

dd) *Menagius* in lectionibus italice editis ad carmen septimum Francisci Petrarchae p. 10. Suite du Menagiana p. 127. sq. Bernardus Moneta (*de la Monnoye*) in tomo IV. Menagianorum p. 127. sq.

numentum ") posuerat. Vel in purpura mores semper graecos retinuisse; barbamque prolixam deraſae tunc ex more gentis Romae semper obieciſſe, (quod effigies eius etiam apud Lambecium ^{ff}) testatur,) et domum eius pateus ac clemens asyllum sapientiae graecae profugae post expugnatam CPolin fuisse, Graeci ipsi ^{gg}) celebrant, [Bibliothecam locupletissimam, graecis libris magno sumtu in Italiam transuectis, Venetiis condidit, eamque moriens Venetae reipublicae dono dedit, conf. *Lambec.* III. p. 163. not Kollar. et infra nr. 23. Quidam tamen codd. quos possederat Bessar. perueniunt in bibl. caesar. v. *Lambec.* VIII. p. 1093. ibique not. — catal. in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 27. C. et p. 112. A. p. 1181. *Harl.*]

[P] *Scripta Bessarionis Graeca:*

1. *Oratio de unione inuenda.* Incipit: τῶν μεγάλων πραγμάτων ἡ τὰ τέλη μόνον. Graece et latine in actis concilii Florentini tom. XIII. Labbei p. 35 - 46. et tom. IX. Harduin. p. 27 - 35. *Fabr.* *Monac.* in cod. XXVII. sunt plura Bessarion. scripta, quae duce *Hardtio* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 5. sqq. secundum ordinem *Fabr.* paucis indicabo: scil. p. 5. nr. 2. in capp. decem diuisa, cum variis lectis. et notis in margine positis, et nr. 6. cum notis margin. — p. 6. nr. 7. — pag. 7. Bessar. adloquutio ad synodum, (quae in cod. dicitur VIII.) Florentin. inc. τῶν μεγάλων πραγμάτων etc. Reliqua suis locis memorabo, *Harl.*
2. *Oratio dogmatica de unione.* Incipit: Τὴν μὲν τῶν ἐκκλησιῶν τῷ Θεῷ. Graece et latine Bessarione ipso interprete in actis concilii Florentini tom. IV. Binii p. 557. tom. XIII. Labbei p. 391 - 455. et Harduini tom. IX. p. 319 - 372. [add. infra, vol. XI. p. 677. sq. ed. vet.] Confer *Allatium* III. 3. de consensu p. 931. *Fabr.* *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XIV. nr. 2. plut. 10. gr. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 483. qui adnotat, illam orat. exſtare gr. et lat. in edit. Concilior. Veneta, 1732. tom. XVIII. p. 483. — in eod. cod. nr. 5. legitur *Bessarion.* orat. ad VIII. synodum, publice pronunciata in eiusdem principio, Octobris d. VIII. Ind. II. (quam etiam in cod. Bauar. exſtare, paullo ante significauimus, sed conf. ibid. not. *Hardtii*; eaque, adnotante *Bandinio*, edita est gr. et lat. in ed. Concilior. tom. cit. p. 35. sqq. — *Venetiis* in bibl. Marc. cod. DXXXVII. in quo etiam alia sunt opp. eaque secundum ordinem, a *Fabricio* designatum, nr. 7. 16. 4. 17. 18. et 19. graece et lat. — Ibid. in cod. DLXXXIX or. de unione, item

ee) Apud *Lambec.* V. p. 275. [p. 462. ed. Kollar.] et in monumentis illustrium virorum *Gisberti a Zyl.* p. 56, *Bessarion episcopus Tusculanus S. R. E. card. patriarcha CPol. nobili Graecia ortus oriundusque sibi viuens posuit Anno Salutis MCCCCLXVI. aetatis LXXVII.*

Τὸν ἐν Βησσαρίων ζῶν ἦνσα σώματι σῆμα
Πνεῦμα δὲ φινεῖται πρὸς Θεὸν ἀθάνατον,

[Add. *Modium.* I. c. p. 151. sq. et ad not. a. fin. *Harl.*]

ff) *Lambecius* VI. de bibl. Vindob. p. 174.

gg) *Nic. Comnenus* praenot. mystagog. pag. 348.

item sec. ordinem Fabricii, nr. 6. 9. et 16. v. cat. codd. gr. Marc. p. 285. et 309. — De cod. *Parif.* v. ad nr. 7. fin. *Vindobon.* in cod. caes. CCLVII. nr. 7. or. de vnione, in concilio Florentino a. 1439. habita. v. *Lambec.* V. p. 366. — Latine oratt. binae *de vnione*, cum aliis Bessarionis lat. opp. Veuetiis in bibl. Marc. codd. CCXXXIV. ac tribus seqq. v. Lat. et italica D. Marci bibliotheca codd. MSSorum, Venet. 1741. fol. p. 77. sqq. et adnotatur, vtramque orationem exstare in conciliorum Labbei edit. Veneta, 1732. p. 35. 399. 467. — In *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. hae oratt. aliaque Bessar. opp. in variis codd. vt plurimum haud distinctae occurrunt; eorumque indic. verbis Montfaucon. subiungere licebit: pag. 489. *A. Patau* ap. Fichetum, Bessar. orationes: p. 109. *A.* et 114. *A.* (*Romae* in bibl. Vatic. nr. 2526. 3585. et 3586. ac 4037. varia opuscula. — pag. 186. *A.* ibid. in cod. *Ottobon.* or. ad synodum, et p. 191. *B.* ibid. liber dogmaticus de vnitae, gr. tom. 2. — pag. 469. *C.* et *D.* ac pag. 470. *A.* opera, *Venet.* in bibl. Marc. — pag. 483. *E.* opus de vnione ecclesiae latinae cum graeca, *Venet.* in bibl. Iustiniani. — p. 341. *Florent.* in bibl. Laurent. plut. 54. inter codd. scriptorum latin. cod. II. or. dogmat. *de vnione*, quam graece habitam Bessario ipse postmodum fecit latinam; *declaratio* aliquorum, quae in dicta oratione continentur, quae Graecis notissima, Latinis ignota sunt; *de successu synodi Florentinae et processione Spir. Sti.*, s. epist. ad Alexium etc. primum graece liber editus, deinde ab ipso latinis litteris donatus; *defensiones recti catholici dogmatis Latinorum*, videlicet de process. Spir. Scti aduersus Palamam, cuius contradictiones Vecchi argumentis confutantur; — *epistola generalis ad Graecos*, exhortans eos ad obedientiam romanae ecclesiae etc. et de electione sua in Patriarcham, quam gr. et lat. fecit; — *de sacramento eucharistiae*, — de loco euang. *Ioannis*, (v. Fabr. nr. 24.) — *orat.* ad arma contra Turcas capeffenda, habita in conuentu Mantuano Pii II. pontif. rom. iussu congregato, (prodiit Islebii a. 1603.) — *or. altera* ipsiusmet argumenti, habita in conuentu Norimbergensi, quum illic legatus esset, soluto Mantuano conuentu; *replicatio ad responfionem legatorum Germaniae*, eiusd. argumenti; — eorum, quae post proximam eius replicationem sequuta sunt, *breuis et succincta enarratio*; — *orat.* habita pro fine et solutione conu. Viennensis; — *Epistola legatorum* omnium Germaniae principum ad Bessarionem, apost. sedis legatum; — *Bessarionis responfo* ad legatos; — eiusd. in ciuitate Bononia legati *oratio* habita, quum Ludou. Bentiuolen. vexillo donaret, quem Nicolaus V. natali seruatoris nocte donauerat; — *orat. in caput Andreae apostoli*, e Peloponneso Romam adlatum etc. — *oratio ad Paullum III. pontif. et oratores Italiae* de periculis toti Italiae imminentibus; — *or.* ad eosdem de discordiis sedandis, et bello in Turcas decernendo; — *epistola* ad Paullum III. *de prima Philippica Demosthenis*; — *Demosthenis* or. illa a Bessarione traducta; — *epist.* ad eundem pontificem de eadem oratione; — *epistola* ad P. D. Bessarionem ord. S. Benedict. locietat. S. Iustinae, et abbatem S. Seuerini Neapolis, scripta Romae V. Aug. 1470. Gratias agit, quod Prorex Neapolitanus se cum copiis suis aduersus Turcas paratissimum fore spondeat. — *Acta* generalis octauae synodi, sub Eugenio IV. Ferrariae inceptae, Florentiae vero peractae, e graeco in latin. nuper traducta, interprete Barthol. Abramo Cretenfi — item Bessarionis — *oratio* ad Graecos habita, quae inscribitur

bitur dogmatica — cod. *Bessarione* interprete; eiusd. *Bessar.* ep. de *successu ipsius synodi ac de Spir. S. processione*, ad *Alexium Lascharim*, cod. interprete. Romae ap. Ant. Bladum de Asula, 1526. in fol. v. Catal. des Livres du Cabinet de — Gaignat, par Guil. Franc. de Bure, tom. I. p. 61. et cat. bibl. Leid. p. 27. — In tom. II. operis: Ἡ ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδος, f. a. p. 187 - 273. est orat. dogmaticae versio lat. ab ipso Bessarione facta, et multo longior, quam ea, quae graece scripta fuit ab illo; et ipsius Bessar. versio lat. suae *Declarationis*, (posthaec nr. 21. memoratae.) v. *Baumgart.* Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. IX. p. 451. sq. *Harl.*

3. *Physicae demonstrationes de DEO*, de immortalitate animae et de incarnatione Christi MSS. in bibl. Bodlei.

4. *Contra Marcum Ephesium*, quum ad priora eius capita XVII. Latinis opposita respondisset Gregorius, protosyncellus, et cetera absolueret per fata fuisset prohibitus. Vide *Arcudium* lib. II. de concordia p. 113. *Allatum* pag. 932. et *Lambecium* lib. V. pag. 174. *Fabr.* f. pag. 366. Kollar. nr. 6. cod. CCLVII. — *Monac.* in cod. Bauar. ad nr. 2. cit. apud Hardt. pag. 12. sunt fol. 180. *Marci Ephesi Eugeni* capp. syllogistica ad Latinos; sequitur fol. 224. *Bessarionis* responsio ad caput XVIII. per modum epistolae. — *Venetiis* in bibl. Marci cod. DXXVII. ad nr. 2. cit. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIV. nr. 14. plut. 10. *Marci Ephesi* capp. sequitur *Georgii Scholarii* responsio ad capp. I - XVII. inclusivae; tum *Bessarionis* responsio ad capp. reliqua XXI. v. *Bandini* cat. cit. I. pag. 484. — *Mediolani* in bibl. Ambros. de process. Spir. Scti contra Marcum Ephesium; epist. ad Ephesios *de fide catholica et romani pontificis primatu*. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 510. C. — *Venetiis* in bibl. Marc. in codd. latinis CXXXIII. et duobus seqq. *Bessar.* aduersus argumentum, quo in primis nititur sollebat aduers. catholicam fidem Marcus Ephesium antistes: incit. *Magna illa inter Graecos et Latinos*. Sequitur Bessar. opusculum, ab aliis, ut ait auctor cat. codd. latin. bibl. Marc. pag. 78. haud memoratum: *Confutationes reliquorum argumentorum ipsius Ephesi confectae atque editae*. An prius opuscul. continet responsionem ad cap. XVIII. posterius autem ad reliqua capp. responsionem? *Harl.*

5. *Epistola ad Thomae Palaeologi filiorum paedagogum* Anconam missa Roma 9. Aug. 1465. seruata a *Phranza* III. 27. et a *Iac. Pontano* notis ad *Phranzam* p. 309. graece, deinde a *Meursio* graece et latine edita, nec non ex *Meursii* editione a *Labbeo*, ut dixi volum. VI. p. 241. [f. p. 545. vol. VII. n. ed.] Incipit: εὐγενέστατε ἄνδρες καὶ ἡμῶν φίλτατε φίλων, ἐδεξάμην καὶ πρότερον.

6. *Epistola ad Alexium Lascharim Philanthropenum dicta Antidotus*, de *successu synodi Florentinae et de processione S. S.* Incipit: Σὺ μὲν εἰ τὰ ἀνθρώπινα μόνον. Graece et latine ex duplici versione, Bessarionis ipsius altera, altera *Arcudii* edita a *Petro Arcudio* in opusculis aureis theologicis, vulgatis Romae 1630. 4. et recusis 1671. 4. Latine exstat in conciliis *Labbei* tom. XIII. pag. 1228 - 1262. et *Harduini* tom. IX. pag. 1043 - 1077. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. p. 680. sq. ed. vet. — MS. *Vindobon.* in cod. cael.

caef. CCLVII. nr. 8. v. *Lambec. V. pag. 367.* ibique not. Kollar, add. *Lambec. V. pag. 316.* in nota 1. et Kollar. animadu. in not. B. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. DLXXXIX. et latine inter codd. lat. v. cat. illius biblioth. codd. gr. pag. 309 ac latinor, pag. 78. — *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 3. plut. 10. v. *Bandin. l. c. I. pag. 483.* qui adnotat, id opusc. latine exstare in edit. concilior. Venet. a. 1732. tom. XVIII. p. 1244. sqq. — Conf. *Baumgarten. Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. VI. pag. 427. 431. sqq. 451. sqq. et supra ad nr. 2. Harl.*

7. *Apologia aduersus Gregorium Palamam pro Ioannis Vesci patriarchae CPol. libro aduersus responsiones Graecorum de processione Spiritus S. a Filio.* Graece et lat. in iisdem opusculis. *Fabr.* Conf. supra in h. vol. de Demetrii Cydonis scriptis, nr. 14. — MS. *Venetis* in codd. Marc. DXXVII. contra capp. Maximi Planudis de processione Spir. S. et DLXXXIX. contra Palamam pro Io. Vecco. v. cat. cit. p. 285. et 310. et latina *Bessarionis versio* in quatuor codd. v. cat. codd. lat. bibl. Marci, p. 78. sqq. — *Parif.* in cod. bibl. publ. MCCLXX, 5. et *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 4. *Io. Vesci inscriptiones XII. in sententias SS. patrum, quas collegit de process. Spir. S. cum totidem Gregorii Palamae confutationibus et Bessarionis apologiis:* sub fin. illorum opusc. iterumque nr. 6. *Maximi Planudae de process. Sp. S. contra Latinos syllogismi IV. cum Bessarionis responsionibus.* v. *Bandin. l. c. I. p. 483.* — *Vindobon.* in cod. CCL. nr. 13. varior. patrum latin. testimonia de process. Spir. S. et nr. 14. *Becci s. Vesci epigraphae, Gregorii Palamae confutatt. et Bessarionis responsiones pro Vecco.* v. *Lambec. V. pag. 316.* ibique not. Kollar. et pag. 317. sqq. qui ex *Allatio* de ecclesiae occid. et orient. perpetua consensione, cap. XV. §. 8. p. 766. longum locum de illis excerpfit, notauitque, ibid. libr. III. cap. 3. §. 1. pag. 930. speciatim agi de Bessarionis scriptis. — Eadem opusc. in cod. *Bavar. XXVII. fol. 57.* v. *Hardt.* in Aret. Beytr. a. 1803. part. 4. pag. 6. seq. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXX. nr. 4. *Becci collectio testimoniorum de process. Spirit. S.* — nr. 5. *Gregorii Palamae confutatt. cum Bessarionis responsis;* nr. 6. *Maximi Planudis de process. Spir. S. Subiunctae sunt capitibus singulis Bessarionis et Demetrii Cydon. responsiones:* nr. 2. *Bassarionis opus dogmat. de componendis Latinos inter et Graecos controuersis.* Sequitur eiusd. *professio fidei.* *Harl.*

8. *Epistola catholica siue encyclica ad Graecos ecclesiae CPol. subiectos,* in qua se Oecumenicum Patriarcham nominat. Confer *Allatium* de Consensu pag. 289. 353. 928. Exstat eum duplici versione, Bessarionis ipsius et altera Arcudii, notisque graece et lat. in iisdem opusculis ab *Arcudio* editis. Latine ex Bessarionis versione apud *Odoricum Raynaldum* ad a. 1463. nr. 58. sqq. *Fabr.* In codd. bibl. Marci citat. DXXVII. et DLXXXIX. v. cat. cit. pag. 285. et 309. — *Taurini* in bibl. reg. cod. CLXXXVI. fol. 400. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 273. — *Parif.* in bibl. publ. codd. CDXXII. et CDXXIII. nr. 8. atque MCCCXVI. nr. 2. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXLV. — *Monac.* in cod. Bavar. XXVII. fol. 258. et cod. XLIII. fol. 488. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. IV. pag. 14. et part. V. pag. 39. seq. — *Vindobon.* in codd. caef. LXI. nr. 6. et LXII. v. *Lambec. VIII. p. 1057. sqq.* (vbi probat Arcudii in

not. ad ed. opusc. aureot. p. 372. seq. suspicionem, vanam illam et falsam *oecumenici patriarchae* adpellationem non a Bessarione ipso, (vti ipse Fabric. h. l. scripserat,) sed a posterioribus graecis schismaticis additam esse, et Bessarionem videri ab illa procul dubio abstinuisse,) et pag. 1060. seq. *Harl.*

- [P] 9. *Responsio ad quatuor argumenta Maximi Planudae de processione Spiritus S. ex solo Patre.* In iisdem opusculis. *Fabr.* V. ad nr. 7. — *Venet.* in bibl. Marc. codd. duobus ad nr. 8. citatis. — In cod. *Bauar.* XXVII. *Planudae* quatuor argumentationes et totidem *Bessarionis* responsiones. acc. *Demetrii Cydone* testimonium de his capitibus in margine positum. v. *Hardt.* l. c. a. 1803. part. IV. pag. 8. — Eadem *Parif.* in bibl. publ. codd. DCCCXXVIII. nr. 2. et MCCLXX. nr. 6. *Harl.*

10. *Epistola encyclica de azymo* citatur a *Nic. Commeno* pag. 161. praenot. *mystagog.*

11. *Epistola ad Gennadium Scholarium* id. pag. 233. 244. 285. 340. *Ad Theodorum Gazam.* MS. *Lambec.* VII. pag. 162. seq. ^{hh)} *Ad Palaeologos* epistola graecobarbara citatur ab *If. Haberto* pag. 155. ad Pontificale ecclesiae graecae. *Ad Michaellem Byz.* a *Cangio* in appendice ad *Glossarium graecum* pag. 16. *Ad eundem Michaellem Apostolium,* *Lambec.* V. pag. 175. ⁱⁱ⁾ et *Allat.* de consensu pag. 938. et *ad Andronicum Callisum,* infra

^{hh)} Pag. 347. ed. *Kollar.* in cod. caesar. XC. nr. 5. de *Georgii Trapezuntii* libro pro *Aristotele* contra *Platonem*. — *Venetiis* in bibl. Marc. cod. DLXXXIX. v. cat. cit. p. 309. et *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 469. E. — *Florent.* in codd. bibl. Laurent. XIV. nr. 7. plut. 10. et XXXIII. nr. 7. plut. 51. v. *Bandin.* l. c. tom. I. p. 483. et II. p. 386. — *Mediolani* in bibl. Ambrosiana, in qua etiam sunt *Bessarionis* et *Gemisti* epistolae; item epistolae ad *Michaellem Apostolium*; quaestiones ad *Plethonem* ter, epist. catholica ad *Graecos*; defensio pro synodo *Florentina*, quae est edita sub nomine *Gennadii Scholarii*: capp. X. de concordia *Graecorum* Latinaeque ecclesiae, conciliationes. Epistolae *Bessarionis* et aliorum ad eandem controuersias spectantes; epistolae ad *Andronicum.* v. *Montfauc.* l. c. p. 494. D. — *Monac.* in cod. *Bauar.* XXVII. inc. *Ἀ πρὸς τὸν ἀποστόλου*. ad *Theodorum*: v. *Hardt* l. c. a. 1803. part. 4. p. 9. qui, „epistola, inquit, quam *Lambec.* adfert libr. VII. (l. c.) a nostra differt, et *Theodoro Gaza* inscribitur, nec nostram typis mandatam noui.“ *Harl.*

ⁱⁱ⁾ Sicut pag. 369. de cod. CCI.VII. in quo aliquot sunt opp. *Bessarionis*, sed illa epistola, olim

iam excisa, non amplius in eo comparet, animaduertente *Lambecio.* Graece et latine edidit *Bohuin.* Conf. *Boisvin.* comm. de controuersis philosophor. saec. XV. de *Platone* et *Aristot.* in *Memoir.* de Litterature de l'Acad. des Inscr. et B. L. tom. III. pag. 281. fqq. edit. *Parif.* et germanice versa notisque illustrata a *C. A. Henmann* in *Actis philosoph.* part. X. part. II. p. 537. fqq. vbi versio *Bessar.* epist. ad *Apost.* p. 551. fqq. legitur. — MS. *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXXIII. nr. 8. et 10. plut. 58. v. *Bandin.* l. c. II. p. 482. — *Lugd. Bat.* inter codd. *Vossian.* v. cat. bibl. Leid. p. 401. nr. 6. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* CXIV. in quo etiam est, suspicante editore cat. MSS. *Angliae*, vol. I. p. 13. *Bessar.* op. de immortalitate animi et incarnatione *Christi.* — *Parif.* in bibl. publ. MDCCLI. nr. 2. MDCCLX. nr. 22. MMDCLII. nr. 5. data dicitur illa epist. *Viterbii* a. 1462. In cod. *MMMXLIII.* est, nr. 11. *Gregorii* epistola ad *Bessarionem*, et nr. 12. eiusd. oratio in *Bessar.* cuius in colligenda bibliotheca studium summopere praedicat. — *Matriti* in cod. reg. mox citando. — Conf. not. seq. et supra in hoc vol. p. 192. ibique not. s. *Harl.*

fra pag. 747. ^{kk}) *Ad Gemistum Plethonem* de quatuor quaestionibus Platonice: *περὶ τῆς αὐθιγίας, περὶ τῆς μεθετέως καὶ ἀμετέτεως, περὶ τῆς τῶν ὄντων συνωνυμίας ἢ ὁμωνυμίας.* [et *περὶ εἰμαρμένης*, in cod. *Matrit.* reg. XXXIV. fol. 180. v. *Iriart.* l. c. p. 136. *Harl.*] MS. *Lambec.* VII. pag. 162. seq. [siue pag. 346. ed. Koll. nr. 2. cod. caesar. XC. et nr. 3. *Georgii Gem. Plethonis* epp. duae responsoriae ad superiorem Bessar. epistolam. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 3. plut. 58. v. *Bandin.* l. c. pag. 481. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. nr. 2290. cat. MSS. Angl. I. *Bessarionis* et *Gemisti* epistolae. — ib. in cod. *Baroec.* CLXV. *controuersiae circa Platonica quaedam dogmata inter Apostolum et Gemistum ac Theodor. Gazam atque Bessarionem.* — *Parisi.* in bibl. publ. cod. CDLXII. nr. 2. cum *Gem. Pleth.* duplici responso. — Eadem in codd. MDCCXXXIX. nr. 17. et 18. ac MMCCCLXXVI. nr. 8. et 9. Epist. ad Plethonem, cum versione *H. S. Reimari*, cum *Plethone* de fato. Lugd. Bat. 1722. 8. *Harl.*] *Ad filios Gemisti Plethonis de obitu et laudibus Patris*, infra pag. 757. et Allat. pag. 937. de consensu. ^{ll}) Epistolae quatuor ad *Philanthropenum* citantur ab eodem *Allatio* pag. 930. et *Nic. Commeno* pag. 17. 323. 350. praenot. *mystagog.* Alias epistolas MStas memorat *Nesselius*, parte IV. p. 131. *Labbeus* p. 99. 183. bibl. nouae MSS. *Fabr. Venedictis* in bibl. Marc. cod. DXXVII. sunt sex epistolae sine inscriptionibus. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 285. — Ibid. in cod. DXXXIII. duae sine inscriptione tum nouem aliae ad *Amoerutzen*; *Theodor. Porphyrogenitum*; *Paull. Sophianum*; *Demetrium* π-
H h h 3 π α γ ῶ -

^{kk}) *Matriti* in cod. reg. XXXIV. fol. 154. breuissima quinque versuum epistola ad *Andronicum Callistum*; init. *Ἀνδρῶν καὶ Μιχαήλ Φύρδης κατὰ τῆς ἐταίρας Θεοδώρου* sequitur longior ad eundem epistola: inc. *Προβουόντι παρὰ τῆς μεγίστης ἀρχιεπισκοπῆς*. tum *Andronici Call.* epist. ad Bessarion. v. *Iriarti* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 156. qui quidem optat, vt plenissima et absolutissima omnium scriptorum *Bessar.* fiat editio. — *Lugduni Bat.* inter codd. Scaliger. *amoebaeae* epistolae inter *Bessarionem* et *Plethonem*. v. cat. bibl. Leid. p. 341. nr. 51. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 3. plut. 58. *Bessar.* epistola, et nr. 4. *Plethonis* ad Bessar. responsiones s. epistolae duae, ac nr. 9. *Bessar.* epist. ad *Andronicum Callistum*. v. *Bandin.* l. c. vol. II. p. 481. sq. — In bibl. *Escorial.* 1) *responsio ad Andronicum* et *quaestiones de Trinitate* (nr. 13. l. nostro;) 2) *de mysterio Eucharistiae*, (nr. 17. l. nostro;) 3) ad *Georg. Gemistum* (sic) *de quibusdam quaestionibus Aristotelis* cum responsione; 4) *Problemata quaedam. Reprehensio verborum Trapezuntii in Platonem. De quaestione Categoriarum. De eo, quod per se subsistit. Epistolae iterum ad Gemistum et alia quaedam, teste Plerio in Itiner. per Hispaniam* p. 161. sq. — Epistol. ad Mich. Apostolium

et ad *Andronicum Callist.* edidit *Boivin.* in *Histoire de l'Academie royale des Inscriptions et B.* L. tom. II. p. 455. sqq. ed. *Haagan.* 1724. 12. sec. *Schroeckh.* l. cit. tom. XXX. p. 165. aut sec. *Bandin.* II. p. 482. tom. IV. ed. *Parisi.* 4. et *Amstelæd.* 1719. 12. p. 458. sed in ed. *Parisi.* (quam in manibus habeo,) tom. H. p. 715. sqq. legitur *Boivin.* recitat. de *controuersis* etc. p. 719. de *Bessarione*, et p. 720. sqq. versio gallica epistolae *Bessar.* ad Mich. Apostolium: illa autem gr. et lat. in tom. III. p. 281. sqq. In tom. II. p. 720. est versio gallica breuis epist. *Bessarionis* ad *Andronicum*. In germanica *Louis. Adelf. Vist. Gottschediae* versione *Hist. acad. Par. Inscr.* tom. II. p. 377. sqq. exstat quoque *Bessar.* ep. ad Mich. Apost. gr. ac lat. v. paullo ante de epist. ad Mich. Apostol. *Harl.*

^{ll}) MS. *Vindobon.* in cod. ead. CCLVII. nr. 9. et CCLXXVII. nr. 1. ac nr. 2. *Bessarionis* *epigramma in propriam sepulchrum.* v. *Lambec.* V. p. 367. ibique *Kollar.* in not. B. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. CCCXXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 152. *Florent.* in cod. Laurent. XXI. nr. 8. plut. 10. v. *Bandin.* l. c. I. p. 489. *Harl.*

παργώμενον Nicephorum Chilam; Dionysium hieromonachum; Nomophylacem τὸν Εὐγενικόν Matthaeum et Isidorum hieromonachos; denique in fine epist. ad Alexium Lascarin, et ad Constantinum Palaeologum. v. cat. cit. pag. 288. — Epistola ad Ioan. Argyropulum, Florent. in cod. Laurent. XIII. nr. 1. plut. 55. quam integram gr. publici iuris fecit Bandin. in cat. codd. gr. Laur. II. pag. 275. seq. — Epistola ad Nicolaum Secundinum, Euboeum, quae laudes Gemisti eximias continet, Venet. in cod. Marc. CCCXXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 150. Eam gr. cum versione sua lat. ex illo cod. in lucem primum protulit cel. Morell. in bibl. MS. gr. et lat. tom. I. pag. 212. fqq. — Secundum Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. pag. 27. nr. 572. Romae in bibl. Vatic. Bessarionis et Petri Gellii epistolae duae; — pag. 108. nr. 3399. ibid. diversorum epistolae ad Bessarionem. — pag. 109. nr. 2526. ibid. Bessar. epistolae et varia opuscula. — pag. 401. D. Florent. in bibl. Laur. cod. XVIII. plut. 83. Bessar. et aliorum epistolae. — pag. 974. A. Georgii Amirutzae epistola ad Bessarionem. Paris. in cod. Colbert. MMMXXVIII. — p. 1201. E. in bibl. Guil. Pelliserii, et p. 1275. nr. 203. in bibl. Scti Gatiani Turonensis, it. pag. 1328. D. in bibl. de Mesme epistolae quaedam Bessarionis. — pag. 1395. B. Taurini in bibl. reg. Bessarionis epistolae et alia. Harl.

12. *De primatu papae.* Allatius de consensu pag. 966. et infra pag. 775.

13. *De S. Trinitate explicatio* MS. Fabr. Est pars operis cuiusdam: Venet. enim in bibl. Marc. cod. DXXIII. Bessar. interpretatio in primum librum τῶν ἀποφάσεων. init. πᾶσα διδασκαλία. Agitur de S. Trinitate. v. cat. cit. pag. 282. — De cod. Estorial. v. ad nr. 11. Harl.

14. *Profectio fidei christianae contra omnes haereses*, diuisa in capita XXI. MS. in bibl. caesarea. Lambec. V. p. 226. [f. pag. 465. ed. Kollar. in cod. CCLXXVIII. Harl.] Incipit: α. Πιστεύομεν ὅτι ἔστι Θεὸς δημηγυγὲς πάντων.

15. *Monodia in obitu Manuelis Palaeologi*, imp. a. 1419. defuncti, ex Nic. Perotti, archiep. Sipontini, versione legitur apud Abr. Bzouium ad a. 1472. nr. 56. ^{mm)} Iambi in obitum Theodora

^{mm)} MS. gr. Venet. in bibl. Marc. DXXXIII. in quo etiam praeter epistolas, inedita aut incognita partim, exstant Bessar. 1) *Prophonticus* ad Alexium Comnenum, imper. Trapezuntium; incipit: Κράτιστε βασιλεῦ, ὁ μὲν προσήκων. 2) *Παραίτησις* tamquam ex persona archiepiscopi Sophiae: inc. τῇ τῆς ἀρχιεπισκόπου. 3) *Monodiae* III. in Theodoram Comnenam; 4) canon in S. martyrem Pantaleonem; 5) *iambi* in sepulcrum Cleopae Palaeologinae; 6) *iambi* in sepulcrum Theodora Palaeologinae; 7) *iambi in peplum*, exhibentem imagines Manuclis et Helenae Palaeolog. habitu laicorum et monachorum;

8) *sermo* moralis adhortatorius ex persona Ioannis Lascaris (τῷ Λασκάρη) ad eius filium Demetrium capp. XXV. praecit epistola ad illum Ioannem; 9) *ad synodum CPolitanam*, tamquam ex persona archiep. Trapezuntii Dosithiei; 10) *Encomium in Trapezuntium*; 11) *homilia* in dictum: *Beatus vir, qui inuenit sapientiam*; praecit epistola ad Theodorum; 12) *sermones consolatorii* III. ad imperatorem, qui coniugem amiserat. Operibus praemittitur prooemium Bessarionis, in quo exponit, quibus temporibus praedicta opp. scripserit; nec non anonymi encomium in Bessarionem. V. cat. codd. gr. Marc. pag.

Theodorae, Constantini Palaeologi vxoris, apud Allatium de consensu p. 955. Habuit et varias Bessario orationes, vt in funere Cleopae Palaeologae apud Labbeum pag. 71. et quas memorat Gesnerus: et conciones quam plurimas, teste Platina. Etiam laudes patriae suae et ad Graecorum imperatorem de vxoris obitu scripsit consolationem, teste *Trithemio* cap. 821. de scriptor. ecclesiasticis.

16. Πρὸς τὰ Πληθωνος πρὸς Ἀριστοτέλην περὶ ὑσίας. *Ad dicta Plethonis in Aristotelem de substantia.* Meminit Gesnerus in bibl. et *Allatius* pag. 387. de Georgiis. Infra pag. 747. *Fabr.* MS. *Venet.* in bibl. Marc. DXXVII. et DLXXXIX. v. cat. cit. pag. 285. et 309. — *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 8. plut. 10. v. *Bandin.* l. c. I. pag. 483. — *Monac.* in cod. XXVII. v. *Hardt.* l. c. a. 1803. part. IV. pag. 9. *Harl.*

17. Περί τῆς τῆς ἱερᾶς εὐχαριστίας μυστηρίου, καὶ ὡς τοῖς τῆ Κυρίου ῥήμασι μάλιστα τελειῶται. *De sancto Eucharistiae mysterio, et quod per verba Domini maxime fit consecratio,* contra Marcum Ephesium. Graece [P] MS. in bibl. caesarea. Incipit: τῆ ἱερᾶ τῆς συνάξεως καὶ εὐχαριστίας. Vide *Lambecium* V. pag. 173. ⁿⁿ) Latine prodiit in bibliothecis patrum et nouissima edit. Lugdunensi tom. XXVI. pag. 787. Quod vero *Whartonus* Allatium p. 932. de consensu sequutus scripsit graece et latine prodiisse cum Liturgiis patrum, Parisiis 1560. fol. error est, nam nec graece nec latine ibi habetur Bessarionis scriptum, habetur autem scriptum Marci Ephesii, quod Bessario oppugnauit. [v. infra vol. XIII. p. 816. vet. ed.]

[*Epitome historiarum Appiani Alexandrini et epitome bibl. hist. Diodori Siculi*, scil. librorum quinque priorum et ab XI. ad XV. inclusiue, *Venet.* in bibl. Marc. cod. DXXIII. v. cat. cit. p. 282. *Harl.*]

[*Excerpta ex Herodoto, libris Thucydidis et aliorum, inscripta a Bessarione παρασημασμέναις ἡμετέραις, λέξεων δηλονότι τινῶν καινοπεπεσμένων* etc. Subiunguntur *Epitome legum Platonis et epitome libror. Hermogenis de formis orationis*, *Venet.* in cod. Marc. DXXVI. v. cat. cit. pag. 284. seq. — Quaedam, quae *Fabric.* inter opp. Bessarionis latine scripta retulit, etiam graece confecta esse, deinceps monstrabimus. *Harl.*]

Latini-

pag. 287. seq. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDXL. nr. 9. *orat. funebres* in mortem *Cleopae*, vxoris Theodori Palaeologi; et in codd. CDLVI. nr. 5. et CMXII. nr. 2. *iambi* in mortem *Theodorae* Palaeologinae. *Harl.*

ⁿⁿ) Siue p. 364. sq. ed. Kollar. cod. CCLVII. nr. 5. — *Venetis* in cod. Marc. DXXVII. v. cat. cit. p. 285. — *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 510. C. —

Mosquae in cod. synod. CCCXCIV. nr. 18. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 252. qui addit, in fine hanc esse notam: ἐν τῇ βασιλῇ τῆς κυρίας τῆς ψυχῆς, et in eod. libro esse aliquot orationes et epistolas *Demetrii Cydone.* — *Oxon.* in bibl. Bodl. cod. Barocc. XC. — *ibid.* in Collegii noui cod. CXXXV. f. nr. 1099. cat. MSS. Angliae etc. I. part. 2. — in cod. *Thom. Gale* CXXI. f. nr. 5955. dicti cat. vol. II. — in cod. *Escorial.* v. ad nr. 11. *Harl.*

Latine scripta.

18. *Contra calumniatorem Platonis* (Georgium Trapezuntium) libri IV. Venet. apud Aldum 1503. et 1516. fol. Vide infra p. 722. 730. *Fabr.* MS. *Graeca Venetiis* in bibl. Marc. codd. CXCVIII. et CXCIX, *latina* autem in eiusdem bibliothecae codd. quinque. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 110. et codd. lat. pag. 110. seq. atque cl. *Morell.* bibl. MSS. gr. et lat. tom. I. pag. 120. seq. — *Monac.* gr. in cod. Bauar. LXXX. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 5. pag. 4. seq. — *latine* sunt multa Bessarionis opp. *Florent.* in bibl. Laurent. codd. I. (quae est edit. princeps rom.) et II. plut. 54. quae ex *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 341. supra ad nr. 2. fin. iam commemoravi. — Editi sunt illi libri primum: *Bessarionis — aduersus calumniatorem Platonis libri V. et de natura et arte aduersus Georg. Trapezuntium liber*, sine nota anni, *Romae* autem, vt ex versibus in calce positis adparet, typis Conr. Schweynheim et Arnoldi Pannartz, in aedibus Maximorum. Vid. *Angeli Mariae Card. Quirini* libr. de optimorum scriptorum editt. quae *Romae* primum prodierunt etc. pag. 227. seq. edit. *Io. Ge. Schelhornii*, Lindau. 1761. 4. atque Schelhorn, in nota docet ex epistola ad Marfil. Ficinum, (inter epistolas Marf. Ficini, Venetiis a. 1495. in fol. excusas lib. I. fol. VI. aut in *Marf. Ficini* Opp. Paris. 1641. tom. I. pag. 602. vbi etiam Ficini responsio legitur,) opus illud a. 1469. typis esse exscriptum: idem ex eadem Ficini epistola, et ex epist. Philelphi ad Bessarionem, libr. XXXI. epistol. Philelphi Venet. 1502 fol. pag. 214. commonstrauit *Franc. Xauer. Laire* in specimine typogr. romanae, *Romae* 1778. 8. pag. 145. seq. Adsentitur *Audifredus* in catalogo hist. critico romanarum edd. saec. XV. *Romae* 1783. 4. pag. 21. sq. add. *Clement.* bibl. ad nr. 20. citat. pag. 248. *Guil. de Bure* cat. bibl. Duc. de Valliere, tom. I. pag. 369. seq. et *Ferd. Fossium* in cat. bibl. Magliabech. tom. I. pag. 313. sqq. qui copiose disserit et de hac edit. et de ipso Bessarione eiusque controuersis. De quibus etiam agitur a *Boiui.* in comm. supra ad nr. 11. laudata, et quidem p. 562. seq. vers. ab Heumanno factae, cuius notam addes, item *Schroecckh.* histor. eccles. christian. tom. XXX. pag. 434. sqq. *Brusker.* Hist. crit. philos. tom. IV. part. I. pag. 41. sq. et 71. seq. *Harl.*
19. *De natura et arte*, siue an natura et ars consulto agent. Aduersus eundem Trapezuntium. Ad calcem iam dictorum IV. librorum. *Fabr.* *Graece Venet.* in cod. Marc. CXCVIII. ac gr. et lat. ibid. in cod. DXXVII. v. cat. cit. pag. 110. et 285. ib. inter codd. *latin.* (pag. 111. catal.) cod. CCXXIX. — *Parif.* in bibl. publ. cod. DCCCXVII. nr. 16. graece. *Harl.*
20. *Orationes quatuor ad Principes Italiae* de Christianorum clade in Chalcide Euboeae, periculis Italiae post expugnatum Hydruntum imminentibus: de sedandis discordiis et bello in Turcas decernendo: et persuasio ex Demosthenis Olynthiaca. Inter *Nic. Reusneri* consultationes atque orationes turcicas IV. Voluminibus a. 1596. 4. editas vol. II. pag. 197. 203. 215. 229. *Fabr.* MS. *Taurini* in bibl. reg. cod. MCLXV. v. cat. codd. latin. etc. *Taur.* p. 390. sqq. vbi primum edita est ex isto cod. longa *Guilielm. Ficheti*, Sabau-

Sabaudi, rectoris vniuersitatis Paris. cui Bessarion illas miserat orationes, epistola ad Sabaudiae duces praemissa, et sequitur Bessarionis ad Fichetum epistola, scripta d. 13. Dec. 1470. — *Vindobonae* in eod. caesi. Bessar. oratio de periculis a Turca imminētib; et de bello contra Turcas suscipiendo, scripta a. 1470. item oratio de discordiis sedandis et bello in Turcam deernendo. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 571. D. — Edit. *Bessar. orationes et epistolae ad Guil. Fichetum et alios*; una cum epistola praefat. Ficheti ad Ludou. XI. regem Francor. ed. princ. in Parisiorum Sorbona (sine a. nota, a. 1471.) 4. v. *Guil. Franc. de Bure* cat. des livres — de — Gaignat. tom. I. Par. 1769. 8. pag. 614. nr. 2553. et in Bibliograph. instructiue, Bell. Lettres tom. II. pag. 316. nr. 4125. vbi nr. 4126. sequuntur: *Guil. Ficheti* epistolae ad Bessarionem et alios, ibid. sine a. nota in 4. — In eod. cat. bibl. de Gaignat, tom. I. pag. 392. nr. 1511. est versio italica: *Oratione di Bessarione* — a tutti gli Signori d'Italia; confortandogli e pigliar guerra contra el Turcho; vulgarizzate per — *Lodovico Carbone*, 1471.) 4. Add. *Dictionnaire bibliographique histor. et critique des Livres rares*, tom. I. Par. 1790. 8. pag. 129. et *Bure* cat. des Livres de Duc de la Valliere tom. II. pag. 56. sq. in quo citantur: *Bessar.* orationes de bello Turcis inferendo: (Paris. per Viric. Gering. etc. 1471. 4.) in fine addita Bessar. vers. lat. *Demosthenis* orat. pro ferenda ope Olynthiis. etc. — Eaed. oratt. *Romae* in aedibus Franc. Priscianensis 1543. 4. *) v. *Clement* *Bibliothèque histor. et critique*, tom. III. pag. 251. seq. vbi in not. plures laudantur de hoc libro ipsoque Bessarione; memorantur quoque edd. Noriberg. 1593. 8. Lips. 1595. 8. et Isleb. 1603. — Ibid. pag. 248. sqq. recensentur edd. Romana et Aldinae libror. in calumniat. Platonis. *Harl.*

21. *Declaratio aliquorum, quae in oratione dogmatica (supra n. 2.) continentur*, quae Graecis notissima, Latini ignota sunt. Incipit: *notandum primo*. Apud *Labbeum* T. XIII. Concil. pag. 455. et *Harduin.* tom. IX. pag. 374. [v. ad nr. 2.]

22. *De processione Spiritus S. ad Paulum II. pontificem*. Et ad eundem *de errore paschatis*. MS. Venetiis in bibl. S. Marci. *Fabr.* Fabric. cum aliis, qui putent, opusc. peculiare de process. Spir. S. a Bessar. ad Paulum II. pontif. scriptum esse, et in bibl. Veneta Marc. adseruari, errare, Theopol. docet in lat. et ital. Marci bibl. codicum MSS. pag. 75. quum tantum sit *Prooemium* in libell. de process. Spir. S. ad Paulum II. Ideo l. c. ex eodd. Marc. lat. CXXXIII. et duobus seqq. qui multa continent Bessarionis scripta, Prooemium illud euulgatum est. *Harl.*

23. *Epistola ad Christophorum Morum, Venetorum principem*, data a. 1469. qua bibliothecam suam legat aedi S. Marci. **) Exstat ad calcem Philobybii Richardi Anguauillae de

*) *Maittaire* in Ann. typogr. V. part. I. pag. 133. in ind. a. 1544. illam ed. prodiisse tradit; sed a. 1543. notatur etiam in cat. bibl. Pinell. tom. II. pag. 190. nr. 3634. item in I. Iac. Baueri bibl. libror. rariorum etc. part. I. pag. 76. Noriberg. 1770. 8.

Vol. XI.

**) *Paris.* in bibl. publ. cod. MMMLXIV. nr. 2. — sec. cat. lat. bibl. Marc. *Venet.* p. 201. exstat in cod. CDXCVI. *Bessar.* epistola data Bononiae d. XIII. Iul. 1453. ad *Franciscum Foscari*, Venetorum ducem, qua de vrbis CPoleos expugnatione conqueritur, et ad res Italiae componendas

de Buri, episcopi Dunelmensis, cum epistolarum philologicarum centuria, editi ex bibliotheca Goldasti, Francof. 1610. 8. et cum Herm. Conringii praefatione Lipsiae 1674. 8. Eadem Bessarionis epistola primo loco legitur inter epistolas principum collectas ab Hieron. Ruscelli, et ex Italico gallice factas per E. Belleforestum. Eiusdem argumenti litterae Bessarionis ad senatum Venetum exstant apud Petrum Iustinianum Hist. Venetae libro VIII. De bibliotheca Bessarionis, quae Venetiis etiamnum adseruatur, vide iter Italicum *Mabillonii* p. 33. et *Montfauconi* [P] *Diarium Italicum* p. 41. seq. [et *Bibl. biblioth. MSS.* pag. 467. ubi edita est Bessar. epistola. add. supra ad init. huius §. *Harl.*] Indicem librorum utraque lingua, qui omnes ferè manu exarati sunt, dedit Io. *Philippus Thomassinus* in catalogo MSS. bibl. Venetarum, edito Vtini 1650. 4. pag. 35 - 55. longe perfectiorem quam exhibuerant Possevinus in Apparatu et Gregorius Sozomenus. Numerus Voluminum 980. Confer *Lambecium* III. pag. 380. 381. *Fabr.* I. pag. 163. Kollar. cum huius not. — In cod. *Bodlei.* CLXXII. siue nr. 2955. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. et in vol. II. nr. 2341. inter codd. Vossianos. — Catalog. codd. et latin. et graecor. in illa biblioth. Veneta adseruatorum, moderatore Laur. Theupolo, iussu Senatus edit. Venet. 1741. II. vol. fol. ubiuis fere in hac Bibl. Gr. laudauimus. Vtrumque volumen in fronte ornat *Bessarionis Card.* graphica effigies ex pereleganti pictura, quae exstat Venetiis in schola S. Mariae Caritatis, *Harl.*

24. *In illud Ioannis XXI. 23. Si cum volo manere, contra Trapezuntium.* Vide infra pag. 731. Hoc scriptum etiam graece, perinde vt liber *de natura et arte*, exstat MS. Venetiis in bibl. S. Marci inter Bessarionis libros. [in cod. DXXVII. v. cat. codd. gr. pag. 285.] Vide Thomassini catalogum p. 33. *Fabr. Salonii Viennensis* episc. ad Veranium dialogi II. — *Bessarionis CPolit. patriarchae disceptatio de ea parte euangelii; si cum volo manere:* edidit Io. *Alex. Brассicanus.* Hagenon. 1532. 4. vid. cat. biblioth. Io. Petri de Ludwig. part. I. pag. 187. seq. inprimis *Baumgart.* Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. X. pag. 117. seqq.

Latine versa e Graeco.

- [*Bessar.* latina versio orationis *Basilii M. in illud: Adtende tibi ipsi. Venet.* in cod. Marc. CCLX. praecit ep. nuacupatoria *Bessar.* ad regem Castellae. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 129. De versione orat. *Demosthen.* v. ad nr. 2. — *Bessar.* epistola ad Eugenium IV. pontif. praemissa versioni *Basilii M. ad Amphilochem, a Georgio Trapezuntio*

das bellumque barbaris inferendum hortatur. — Ibid. in cod. CDXCI. versioni lat. Xenophontis Oeconomicorum libri I. ab Leonard. Aretino factae praemittitur *Bessarionis epistola ad Paulum II. de errore paschatis*, quae publicata est in cat. cit. p. 196. seqq. — *Romae* in bibl. Vatic. nr. 3194. de destructione CPol. ad Venetos. v. *Mont-*

fanc. Bibl. biblioth. MSS. p. 103. D. — ibid. p. 124. B. in ead. bibliotheca, nr. 5356. epist. ad Ducem Venetorum. — ibid. p. 510. B. C. *Mediolani* in bibl. Ambrosiana, *Bessar.* de casu CPoleos, ad dominium Venetorum; in eundem laudes; exhortatio ad principes Italiae contra Turcas: ibid. est cat. bibliothecae S. Marci Venetae. *Harl.*

zuntio factae, *Venet.* in cod. lat. bibl. Marc. XLV. v. cat. codd. latinorum pag. 23.
— *Diodori Siculi* epistolas e graeco latine vertisse dicitur. v. *Theaur. epistol. Lacrozian.* tom. I. pag. 297. *Harl.*]

25. *Libri quatuor Xenophontis de diffis et factis Socratis*, ad Iulianum episcopum cardinalem Tusculanum. In variis Xenophontis editionibus, et separatim Louanii 1533. 4.
26. *Aristotelis Metaphysicorum libri XIV.* cum Bessarionis versione exstant in variis Philosophi editionibus, etiam in tomo postremo editionis eximiae Aristotelis graeco-latinae Dunallianae. [it. huius et seq. versiones in edit. oper. in calumn. Platonis, Romae 1510. F.] Prodiit quoque haec interpretatio Parisiis 1516. fol. apud H. Stephanum suum et ad calcem librorum contra calumniatorem Platonis. *Fabric.* MS. *Venet.* in bibl. Marc. cod. CDXC. Praeit Bessar. epistola s. praefatio, publici iuris facta in cat. codd. lat. bibl. Marc. pag. 193. seq. et conf. cl. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. pag. 127. ac supra vol. III. pag. 255. sqq. et 305. atque 357. — MS. *Caesinae* in bibl. Malatellia. v. *Frane. Ant. Zachariae* iter litterar. per Italiam, Venet. 1762. cap. IV. pag. 95. *Harl.*
27. *Theophrasti Metaphysica*, Aristotelis metaphysicis plerumque solita subiungi, vt dixi lib. III. cap. 9. §. 14. [cap. 7. vol. III. pag. 444. nou. ed.]
28. *Correctio interpretationis librorum Platonis de legibus a Georgio Trapezuntio compositas.* Ad calcem librorum aduersus calumniatorem Platonis. *Fabr.* MS. *Venet.* in bibl. Marc. CCXXIX. et CCXXX. v. cat. codd. latin. Marc. pag. 111. — De edit. *Lucii Apuleii opp.* etc. Romae, in domo Petri de Maximo 1469. fol. et praefat. Io. Andreae, in qua Bessar. summis laudibus extollitur, v. *de Burs* Bibliogr. instructive, belles — Lettr. tom. II. pag. 18. sqq. et Cardin. *Quirin.* libr. de optimorum scriptorum editionibus, quae Romae primum prodierunt etc. ed. *I. Ge. Schellhorn*, pag. 209. sqq. — Differunt a cardin. Bessarione *Bessar. Asceta*, v. supra, vol. X. pag. 136. et, nisi idem sit, *Bessar. eremita Aegyptius*, cuius laudes anonymus persequutus est, gr. *Venet.* in bibl. Marc. cod. DXXXIII. fin. ac lat. interprete *Nic. Perotto*, ibid. in cod. lat. CXXXIII. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 288. et codd. lat. p. 78. — *Bessar. monachus*, ad quem epistolae missae exstant Romae in bibl. Vaticana, nr. 5356. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 125. B. — *Bessar. hieromonachus*: v. *Protop.* infra, vol. XI. pag. 781. vet. ed. Eius iambi in mortem Theodoraе, *Paris.* B. v. *Montfauc.* l. c. pag. 1031. *A. Harl.*

X. LEONI ALLATIO, Chio, bibliothecario Vaticano, ingenii et industriae laudibus cumulatissimo, [nat. 1586.] qui a. 1669. 19. Ianuar. octogenario maior Romae diem obiit, tam multa debent hae literae, atque speciatim etiam haec nostra bibliotheca, vt indictum cum praeterire nefas merito iudicem. Vitam eius, scriptam a *Stephano Gradi*, qui illi in praefectura bibliothecae Vaticanae successit, memorari video in *Diario Veneto*, Giornale de letterati d' Italia tom. XX. p. 418. Voluit etiam Allatii vitam Io. *Georgius Mensche-*

nus praemittere nouae, quam parabat, editioni libri Allatiani de erroribus magnorum virorum in dicendo. Sed donec illae lucem videant, consulere interim de hoc praeclaro viro iuuabit *Petri Baelii* [Bayle] dictionarium historicum [tom. I. pag. 163. seq. ed. Amstelod. 1740.] et *Lud. Elliesum du Pin* tomo XVIII. bibliothecae scriptorum eccles. gallica lingua [P] editae, italicoque vulgata idiomate elogia *Laurentii Craffi*, ^{pp} nec non *Hieronymi Ghilini*: et Germanico *Adolphi Clarmundi* vitas tom. VI. pag. 74. Io. Pastricius, praefectus collegii Rom. de propaganda fide, quem Allatius morti vicinus librorum suorum heredem instituit, Io. Mabillonio ^{qq} narrauit, ipsum vnico calamo vsum fuisse ad graece scribendum, quod expeditissime faciebat per annos quadraginta, et eo tandem amisso tantum non illacrumasse. Idem per omnem vitam sacris ordinibus et coniugio pariter abstinuit; itaque ab Alexandro VII. interrogatus: cur sacerdotium non susciperet? respondit, vt semper ad coniugem ducendam esset paratior: cur vero tandem coniugem non duceret? vt ad sacerdotium expeditior foret. MStos eius codices hereditate creuit Collegium Graecorum Romae, vt notauit *Scipio Maffei* in epistola ad clarissimum Blanchinum, *Diarii Veneti* tom. XXVI. pag. 122. Quomodo Palatinam bibliothecam Vaticanam intulerit, operae pretium est ex ipsius Allatii verbis cognoscere lib. de synodo Photiana pag. 288. *Bibliothecam Palatinam et multitudinem MSS. codicum tum graecorum tum latinorum, aliarumque etiam linguarum, et singularem codicum copia fuisse celeberrimam non nego. Eam tamen a milite Bauaro spoliū factam (a. 1622.) Maximilianus, tum Bauariae dux, tropaeum misit Gregorio XV. pontifici max. qui ad eam auhendā Leonem (Allatium) transmisit, et Leo bona fide iussis obtemperans per hyemem et per medios hostes urbem Heidelbergam non sine discrimine et vitae alea penetrans, conseruatam a milite Tillio et Henrico de Metternich sibi traditam, impensis pontificis integram, ne minima quidem illius chartula deperdita, Romam inuexit in Vaticanam, in qua nunc perhonorifice custoditur vniuscuiusque commoditati, sicuti et Vaticana ipsa. Et in notis ad Eustathii Hexaëmeron pag. 151. Dum bibliothecam Palatinam Heidelbergae spoliū factam et tropaeum missam Gregorio XV. a Maximiliano vtriusque Bauariae duce, Romam transuehendam curarem, quam tandem dei munere et tanti principis gloria, ope ac beneficiis sanam incolumemque transvexi. Fabr. Citatur in Nicer. Mem. P. VIII. p. 145. vers. german. Leonis Allatii Instructio de bibliotheca Palatina Romam transportanda, ex italico translata a Mich. Frid. Quade. Gryphiswald. 1708. 4. Harl.*

In scriptis Allatii, quum eruditionem singularem, doctrinaeque copiam et infinitam, ineditorum praecipue monumentorum graecorum, notitiam et lectionem mirari omnes necesse

^{pp}) Venet. 1666. 4. part. I. pag. 397. — Add. *Laur. Craffi* Istoria de poeti greci etc. Neapoli 1678. fol. p. 306. — *Clement* in Bibliothec. curieuse etc. tom. I. p. 187 - 196. vbi plures Allatii libri recensentur, in notis multi, qui illos citant; aut de iis egerunt, laudantur, et vita ipsius Allatii breuiter exponitur. — inprimis *Niceron* in: *Memoires* etc. ex interpret. german. *Siegm. Jac. Baumgarten*. tom. VIII. p. 126 -

146. vbi et vita eius enarratur, addito librorum ab eo editorum indice, et de eius ingenio iudicioque haud acuto, atque industria incredibili indicatur. Alios excitat *Saxius* in *Onomast. lit.* part. IV. pag. 299. sq. ad a. 1622. — In *Theoph. Sinceri* Notitia — librorum vet. rarior. p. 305. sqq. plures Allatii libri recensentur. *Harl.*

^{qq}) Mabillonius itinere italico, p. 61.

neceſſe ſit, duo inprimis reprehendi ſolent non ſine ratione: vnum eſt, quod Graecus in gratiam Urbani VIII. diſſenſum Graecorum ab eccleſia romana nimium quantum [P] extenuavit, vt non Proteſtantes ſolum, rr) ſed ex ipsis romanae etiam eccleſiae addictis ſcriptoribus ss) non diſſidentur viri doctiſſimi: alterum, quod conuiciis et maledictis in diſſidentes et quos haereticos vocat ac ſchiſmaticos nullum facit modum, licet ipſe in diatriba de Georgiis pag. 325. praeclare: *Satis erat ſine iſtis contumeliis de erroribus admonere.* [Plagii quoque arguitur.] Scripta ſua ipſe enumerat Allatius in elencho, edito Rom. 1659. 8. et in Apibus Urbanis et ante librum de templis Graecorum, nec non in calce libri de menſura temporum antiquorum: haud contemnenda etiam Chriſtophori Hendreichii Pandectarum Brandenburgienſium ſcriptoris et Adolphi Clarmundi in illis tradendis exſtat induſtria. Sed ecce tibi paulo pleniorſt diſtinctiorſt et accuratiorſt editorum illius monumentorum elenchum:

I. *Scriptores veteres ab Allatio editi, verſi, illuſtrati.* rr)

1. *Socratis, Antiſthenis et aliorum Socraticorum epistolae*, cum verſione et notis et dialogo de ſcriptis Socratis. Pariſ. 1637. 4. De his conſer, ſi placet, quae dixi lib. 2. cap. 10. §. 35. [ſupra, vol. I. pag. 693.]
2. *Philo Byzantius de ſeptem mundi ſpectaculis.* Cum verſione et notis. Rom. 1640. 8. et tomo VIII. Theſauri Antiquitatum Graecarum Gronouiani. Vide lib. III. cap. 24. §. 4. [ſupra, vol. IV. pag. 231. ſeq.]
3. *Monumentum Adulitanum* Ptolemaei Euergetae, graece et latine Rom. 1631. 4. et Lugd. Bat. 1674. 8. Vide lib. III. cap. 24. [cap. 25. ſupra vol. IV. pag. 251. ſeq.] Notae, quas promiſit Allatius, haud viderunt lucem.
4. *Salluſtii philoſophi opusculum de Diis et Mundo* graece et latine, additis notis Lucae Holſtenii. Rom. 1638. 12. Lugd. Bat. 1639. 8. et in Tho. Galei opusculis mythologicis, ethicis et phyſicis, Cantabrig. 1671. 8. Amſt. 1688. 8.
5. *Procli Diadochi Paraphraſis in Claudii Ptolemaei libros IV. de ſiderum eſſectionibus*, graece et latine Amſt. [Lugd. Bat.] 1635. 8.
6. *Vita Homeri*, ſcripta a Proclo et aliis duobus Anonymis. Graece et latine ante librum de patria Homeri, Lugd. 1640. 8. et tomo X. Theſauri Antiquitatum Graecar. Gronouiani. [v. ſupra, vol. I. pag. 322. ſeq. Additum eſt poëma, gr. et lat. Leonis Allatii Homeri natales, Andrea Baiano interprete, v. Clement. l. c. pag. 191. Harl.]

I ii 3

7. S. Me-

rr) Herm. Conringius praefat. ad Metrophaneum Critopulum, Elias Vellius, nec non Hottingerus in hiſt. eccleſ. et contra Allat. et Frid. Spauhemius tom. II. opp. p. 486. etc.

ss) Rich. Simon Hiſt. critique de la creance du levant p. 10. 20. etc.

tt) Conf. Baillet Jugemens des Savans, tom. II. p. 421. ſeq. nr. 924. ed. de la Monnoye. Amſterd. 1725. 4. Harl.

- [P] 7. *S. Methodii* Conuiuium virginum, graece et latine cum notis et diatriba de Methodiis, Rom. 1656. 8. [add. Thesaur. epistol. La Crozian. tom. II. pag. 116. — rec. a Fabric. ad edit. Hippolyti suam, tom. I. pag. 78. Hamb. 1718. fol. *Harl.*]
8. *Eusebii*, Antiocheni et martyris, in Hexaëmeron commentarius ac de Engastrimytho dissertatio aduersus Origenem, item Origenis de eadem Engastrimytho, cum versione atque in Hexaëmeron notis et Allatii syntagmate de Engastrimytho, Lugd. 1629. 4. Latine ex Allatii versione recusa sine notis in tomo XXVII. bibl. patrum edit. Lugd. a. 1677. Dissertatio de Engastrimytho, graece et lat. una cum Allatii syntagmate, in tomo VIII. Criticorum sacrorum Anglorum. [Conf. *Io. Fabric.* in histor. B. Fabr. tom. I. pag. 284. et 329. seq. ubi quaedam de Allatio adferuntur. *Harl.*] Vide, quae notauimus volum. VIII. pag. 169. seq. *Fabr.* [f. vol. IX. pag. 134. nou. ed. ubi addendum est ad not. *k.* exemplar esse in biblioth. Cizensi cum notis MSS. Thom. Reinesii criticis atque exegeticis. *Harl.*]
9. *S. Nili*, ascetae, epistolae MLXI. distributae in quatuor libros, graece et latine, Rom. 1668. fol. addita de Nilis diatriba.
10. *Excerpta varia Graecorum Sophistarum et Rhetorum*, Rom. 1641. 8. in quibus varia *Adriani* sophistae, *Heracliti* et *Anonymi* περὶ ἀντίων, *Libanii* nonnulla et *Nicephori* *Basilacae*, *Seueri* Alexandrini, *Theodori* Cynopolitae, *Callinici*, *Isaaci* Comneni *Porphyrogennetae*, et *Anonymi*; nec non versus retrogradi *Leonis* philosophi, et epigrammata graeca *Nicolai* metropolitae *Corcyrensis*, *Io. Geometrae*, *Em. Phile* et *Man. Pselli*, et *Allatii* ad Urbanum VIII. carmen iambicum. De *Heraclito* et *Anonymo* περὶ ἀντίων accuratius dixi lib. I. cap. 22. [vol. I. pag. 192. sqq.] De ceteris lib. 4. cap. 30. pag. 409. seq. [cap. 32. vol. VI. pag. 51. sqq. n. ed. *Harl.*] Cetera nouem, quae moliebatur adhuc Allatius volumina *Variarum antiquorum*, lucem non uidisse dolendum est.
11. Σύμμικτος, siue varia scripta *Io. Phocae* Cretensis, *Epiphani* Hierosol. *Perdiccae* aliorumque, de quibus dixi lib. V. cap. 5. volumine sexto huius bibl. pag. 705. seq. [f. vol. VIII. pag. 99. seq. n. ed. ibique not. c. *Harl.*] et lib. IV. cap. 2. §. 18. *Fabr.* p. 662. seq. vol. IV. — Infra in vol. XIV. pag. 1. sqq. *Fabric.* recudendum curauit indicem eorum librorum, quae in illo opere adhuc editurus erat Allatius, plenum: *Leon. Allatii* Σύμμικτων siue opusculorum Graecorum et Latinorum vetustiorum ac recentiorum libri X. Indiculus edit. Romae ap. successorem Mascardi. 1668. 4. notasque subiecit. — *Nihusii* edit. Σύμμικτων typis repetita est inter *Scriptores Byzantinae historiae*, edit. Venet. 1729. seq. fol. v. *Baumgarten* Nachricht. von einer Hallischen Bibliothek, tom. V. pag. 461. seq. ubi quoque libri, quos Allat. in illis Symmictis euulgauit, referuntur. add. *Denis* Merkwürdigk. der Garelisch. Bibl. pag. 329. seq. *Harl.*
12. *Eustratii* presbyteri liber de vita sanctorum statu, (laudatus pridem a Photio cod. CLXXI.) et graece ac latine primum editus ab Allatio post librum de purgatorio pag. 329-586

581. Rom. 1655. 8. atque ex Allatii versione latina recusus in bibl. Patrum tom. XXVII. edit. Lugd. 1677. pag. 362. Vide lib. III. cap. 6. §. 29. pag. 152. [cap. 5. in vol. III. n. ed. pag. 265. not.] et vol. IX. pag. 431. seq. [vol. X. pag. 725. n. ed.]
13. *Mich. Pselli* Encomium in Simeonem Metaphrasten et officium, *Simeonis Melaphrastae* oratio in lamentationem S. Deiparae, et epistolae IX. graece ac latine cum diatriba de Simeonibus pag. 221 - 261. Paris. 1664. 4.
14. *Catena SS. Patrum in Ieremiam prophetam et Threnos*: expositio item S. *Ioannis Chrysostomi*, nec non Homiliae VIII. *Origenis et Maximi* confessoris Quaestio in eundem prophetam, graece et latine cum [P] *Mich. Ghislerii* in Ieremiam commentariis, Lugd. 1633. [ap. Nicer. l. c. pag. 130. recte notatur a. 1623.] fol. 2. volum.
15. *Graecia Orthodoxa* 2. voluminibus, Rom. 1652. et 1659. 4. in quo opere graece et latine exhibentur Latinis fauentia scripta: *Tomo priore* quidem Nicephori Blemmidae, Ioannis Vecci, patriarchae CPol. Petri Mediolanensis episcopi, Georgii Pachymerae, Esaias Cyprii, Io. Argyropuli, Gregorii protosyncelli, patriarchae CPol., Georgii Trapezuntii, Ioannis archipresbyteri Plusiadeni, Hilarionis monachi, Nicetae Byzant. et contra Gregorium Palamam Gregorii Acindyni aliorumque sine nomine: *Tomo posteriore*, Ioannis Vecci, Constantini Meliteniotae: Georgii Metochitae et Maximi Chrysobergae. De singulis supra hoc volumine cap. 43. vbi etiam [§. 1. nr. 12.] de Io. Vecci libris tribus ad Theodorum Sugdaeae episcopum, quos ante Graeciae Orthodoxae editionem latine ex Allatii versione vulgavit Nihusius, librum tertium graece et lat. Allatius ipse ad calcem libri de Purgatorio. *Fabr. Conf. Thom. Ittig.* de bibliothec. et caten. patrum pag. 639. sqq. et *Clement* l. c. pag. 190. seq. *Harl.*
16. *Georgii Acropolitae*, magni logothetae, historia, *Ioëlis* chrenographia compendiaria et *Ioannis Canani* narratio de bello CPol. cum versione et notis, atque diatriba de Georgiis et eorum scriptis, Paris. 1651. fol. *Fabr. Rec.* inter scriptor. Byzant. historiae. v. *Baumgarten* ad nr. II. citat. pag. 431. seq. *Harl.*
17. Varias lectiones ad *Constantini Manassir* breuiarium historicum, ad calcem *Manassir* graece et latine editae a Car. Annibale Fabrotto, 1655. fol.
18. *Mantissa ad opera S. Anselmi*, episcopi Cantuariensis, Lugd. 1630. fol. [in *Theoph. Raynaud.* edit. opp. Anselmi.] Hic est Anselmus, cuius scripta de processione Spiritus S. contra Graecos laudat Hildebertus Cenomanensis epistola IV. et XIII. Graece vertit Demetrius Cydones.
19. *Libanii* orationes variae ineditae ad Fed. Morellum Lutetiam missae, quas ille Allatii nomine dissimulato sub codicis romani titulo publicauit.
- Desiderantur* Tiberius Sophista, Herodianus, Lesbonax Romanus, Michael Apostolius et alii de figuris rhetoricis. *Fabr.* Omnino editi sunt: Citatur quidem a Niceron. l. c.

l. c. pag. 136. in indice librorum ab Allatio curatorum haec editio: *Tiberius Sophista*, *Lesbonactes Romanus*, *Michael Apostolius* et alii de figuris rhetoricis, *Georgius Choeroboscus* de tropis poeticis, *Georgius Pathymeres* de probatione capitum, anonymus de figuris apud Hermogenem, et alii de rebus rhetoricis, gr. et lat. Romae 1643. In indice scriptorum, quae libro V. *Συμμικτων* Allatius inserturus dicitur infra in vol. XIV. pag. 8. seq. quaedam illorum Grammaticorum opuscula nominantur. *Harl.*

Photii patriarchae, Nicolai patriarchae CPol. Simeonis Logothetae, Theodori Ancy-rani, Nicetae Magistri et aliorum recentiorum Graecorum epistolae.

Himerii sophistae decalnationes XX. Choricii sophistae, Zosimi Gazaci, Libanii sophistae, Michaelis Pselli et aliorum, etiam Sanctorum Patrum orationes ineditae.

[P] Longinus cum noua versione et notis censoriis.

In Aristotelis hymnum, Hermiae dictum, commentarius.

Arriani Ponti Euxini Periplus.

Ioannis Lydi Chrestomathia de mensibus.

Ioannis Antiocheni Archaeologia.

Theodori Lectoris historia ecclesiastica tripartita ex Socrate, Sozomeno et Theodoretō libri II. qua innumera iam dictorum trium scriptorum loca corriguntur.

Conciliorum Ferrariensis et Florentini acta pleniora, notis et animaduersionibus illustrata. Quae enim Romae latine a. 1638. fol. vulgauit *Horatius Iustinianus*, ea pleraque ex suis delibata schedis et se non nominato edita queritur *Allatius* pag. 71. seq. contra Creyghthonum. Iustiniani Acta recusa sunt in Conciliis Labbei tom. XIII. pag. 825. et Harduini tom. IX. pag. 669.

In Pselli libellum de mirabilibus auditionibus schediasma.

Historia Georgii, abbatis, qui Hamartolus vocari gaudet, ab exordio mundi ad imperium Michaelis Theophili.

Ioannis Chrysostomi et Photii patriarchae CPol. explicationes in euangelia Matthaei, Ioannis et Lucae, numquam antea editae, graece et latine.

Vetus Tacito lectio restituta.

Notae in B. Alanum de complanctu naturae.

Leonardi Aretini de Rep. Florentinorum graece, eum latina Allatii versione.

Io. Canabutius de Insula Samothraciae et Diis Troicis.

H. Con-

II. *Conciliandis Graecorum et Romanae ecclesiae dogmatis
atque institutis.*

Lingua Graecorum vernacula:

20. *Enchiridion de processione Spiritus S. Rom. 1658. 12.*

21. *De Symbolo S. Athanasii, ibid. 12. 1659.*

Latine:

22. *De Ecclesiae^{usq} occidentalis atque orientalis perpetua consensione* libri III. cum dissertatione *de Dominicis et Hebdomadibus Graecorum* ad D. Paulum Sfondratum, clericum regularem, et *de missa Præsantificatorum* [P] *apud Graecos* ad Bartoldum Nihusium, cum huius adnotationibus de Communione orientalium sub specie vnica. Colon. (Amstelodamensibus typis) 1648. 4. Hae Nihusii adnotationes prodierant separatim Mogunt. 1644. 8.

23. *Epistolae tres ad Bartoldum Nihusium* 1. *de liturgiâ S. Iacobi*, 2. *pro assertenda Graecorum communionis sub specie vnica*, et 3. *de lignis S. crucis*. Auctor in tomo I. *συμμύκτων* pag. 176. 204. 224. [et separatim Colon. 1648. 8.]

24. *De aetate et interstitiis in collatione ordinum etiam apud Graecos seruandis*, ad eminentiss. principem, Franciscum Mariam Bancratium, E. R. cardinalem. Rom. 1638. 8.

25. *De utriusque ecclesiae, occidentalis atque orientalis perpetua in dogmate de purgatorio consensione*. Adiuncta eiusdem diss. *de perpetua ecclesiae occidentalis atque orientalis tum in dogmate tum in ritibus consensione* ad D. Io. Christianum L. B. de Boineburg. pag. 581. Epistola ad Bartoldum Nihusium, episcopum Myssiensem, in qua agitur *de communionis Graecorum sub specie vnica* pag. 859. et *textum graecum Mattabaeorum de sacrificio pro mortuis* 2 Macc. 12. *dicere, quod exprimit textus latinus*, pag. 887. Rom. 1655. 8. et Nihusio curante Francof. 1656. 8. sed in qua editione loca graeca omnia rescisa sunt. *Fabr.* Contrarium docuerunt aduersus Allatium *Io. Mich. Heineccius*: in *Abbildung der alten vnd neuen griechisch. Kirche*, Lipsi. 1771. 4. tom. II. pag. 401. et 410. atque *Elias Viel* in *Exercitat. de ecclesia graecanica hodierna*, L. Allatio, Petro Arcadio et Barth. Nihusio opposita, praef. Io. Conr. Dannhausero, Argentor. 1644. 4. et in *Defensione illius*

^{usq} In his libris videtur Allatius complexus, quae in Apibus Vrbanis p. 172. promittit: De differentiis Graecorum et Latinorum in ceremoniis ecclesiasticis et fide; de schismate Graecorum historiam, et historiam ecclesiae orientalis. *Fabr.* De illo opere eiusque satis v. cat. bibl. theolog.

Reimann. Hildes. 1731. 8. pag. 799. *Sinceri* Notit. — libr. rarior. tom. I. p. 305. seqq. et *Clement.* l. c. p. 189. cum nota 81. Dedicationem excipit *Allatii* carmen graecum in natales Delphini Gallici, interprete *Guidone de Souvigny*, Elaeusensi. *Harl.*

illius exercitationis — aduersus refutationem eiusdem a sene Chio Romae adornatam. Francof. 1666. 4. pag. 161. sqq. conf. nr. 28. *Harl.*

26. *Ioannes Henricus Hottingerus, fraudis et imposturae manifestae conuictus.* Rom. 1661. 8. aduersus ea, quae de Graecis ille in saeculo XVI. Historiae suae ecclesiasticae scripserat.
27. *Vindiciae synodi Ephesinae et S. Cyrilli de processione ex Patre et Filio Spiritus S.* Rom. 1661. 8. [1662. sec. *Clement.* I. c. pag. 196.]
28. *De octaua synodo Photiana, et I. Henr. Hottingeri* diss. apologeticae de ecclesiae orientalis atque occidentalis tam in dogmate quam in ritibus dissensu, et iuuenis Vlmensis (*D. Eliae Veielii*) exercitationis historico - theologiae de ecclesia graecanica hodierna refutatio, Rom. 1662. 8. [rec. Francof. f. anni nota. conf. ad nr. 25. adscripta.]
29. *In Rob. Creyghtoni* apparatus, versionem et notas ad historiam synodi Florentinae a Syluestro Syropulo scriptam, et Hagae Com. 1660. fol. graece et latine editam, exercitationes. Rom. 1674. 4. [1666. 4. ap. Nicer. I. c. p. 143. seq. sed a. 1674. etiam *Sincer.* I. c. pag. 308. notauit. De opere Creyghtoni v. *Io. Fabric.* histor. bibl. Fabr. tom. II. pag. 352. seq. et *Thesaur. bibliothecal.* tom. II. pag. 97. seq. *Harl.*]

III. *Historiae litterariae illustrandae.*

30. *De patria Homeri* liber, Lugd. 1640. 8. et in thesauro antiquitatum graecarum Iac. Gronouii tom. X. pag. 1553. Lugd. Bat. 1701 fol.
- [P] 31. *Dialogus de scriptis Socratis*, Paris. 1637. 4. ad examen reuocatus a Godfrido Oleario in schediasmate de scriptis Socratis, edito Lips. 1696. 4. et recuso in latina, quam idem vir doctissimus composuit, versione historiae philosophicae Tho. Stanlei, Lips. 1711. 4. pag. 198.
32. *De Methodiis, et eorum scriptis diatriba*, ad calcem Methodii conuiuii virginum Rom. 1656. 8. et me curante recusa post tomum secundum operum S. Hippolyti, Hamburg. 1718. fol.
33. *De Niliis*, ad calcem epistolarum S. Nili, Rom. 1668. fol. et cum notis recusa in volumine quinto huius meae bibliothecae, [vet. ed.]
34. *De Georgiis*, ad calcem Georgii Acropolitae, inter scriptores hist. Byzantinae Paris. 1651. fol. et recusa, me curante, non sine auctario in hoc ipso volumine bibliothecae graecae decimo, [vet. ed.]
35. *De Io. Damasceno et eiusdem scriptis* diatribam Allatii vulgauit *Mich. le Quien* ante tomum primum editionis luculentae operum Damasceni Paris. 1712. fol. professus,
cam

- eam esse petitam ex opere Allatiano non edito de libris apocryphis. *Catalogus operum Damasceni* Ioanni Auberto ab Allatio suppeditatorum exstat in huius *συμπληρωσις* tom. II. pag. 440. Confer, quae notavi volum. [IX. pag. 691.]
36. *De Symeonum scriptis diatriba* Paris. 1664. 4. cum Francisci Combesii manipulo Originum rerumque CPolitanarum. Hanc Allatii diatribam non quidem recudendam curavi, maximam partem tamen cum insigni auctario et quam pluribus nouis obseruationibus, inprimis quod ad praecipuam eius partem de Simeone Metaphrasae ac Vitis Sanctorum adinet, locupletatam dedi in hac bibliotheca volum. IX. pag. 48. seq. [ed. vet.] cetera volum. X. pag. 296. seq. [conf. *Clement.* l. c. pag. 194.]
37. *De Psellis et eorum scriptis.* Rom. 1634. 8. et me curante recusa tomo quinto huius bibl. graece, [ed. vet.] cum auctario et notis.
38. *De libris ecclesiasticis Graecorum* ad Gabrielem Naudaeum dissertationes duae, quarum vna diuinorum officiorum potiores et vltiores libri percensentur, altera Triodiam, Pentecostarium et Paracletice examinantur, Paris. 1644. 4. [ap. *Niceron.* pag. 136. citatur a. 1645. a *Maittaire* autem in A. T. III. pag. 909. a. 1646. *Harl.*] vna cum eius obseruationibus variis de rebus ecclesiasticis Graecorum de Narthece veteris ecclesiae et recentibus Graecorum templis. Eaedem dissertationes duae recusae in tomo quinto huius bibliothecae. [vet. ed.]
39. *Ages Urbanae*, siue de viris illustribus, qui ab anno 1630. per totum 1632. Romae adfuerunt, ac typis aliquid euulgarunt. Rom. 1633. 8. [P] et me curante Hamburgi 1711. 8. cum Io. Imperialis museo historico. *Fabr.* Conf. *Stolle* in: Kurze Nachricht von den Büchern — in der Stollisch. Bibliothek. part. 7. pag. 652. seq. vbi plura de Allatii vita moribusque narrantur, et *Clement.* l. c. pag. 188. vbi plures citantur. *Harl.*
40. *Vita Iulii Caesaris Lagallae*, philosophi romani, cum Gabrielis Naudaei praefatione Paris. 1644. 8. et recula in *Guil. Bateffii* vitis Lond. 1681. 1704. 4. pag. 575. Laudat *Ianus Nicius Erythraeus* pinacotheca I. pag. 222. qui etiam de Allatio videndus pinacotheca III. pag. 132.
41. *Dramaturgia*, diuisa in sette indici. Rom. 1666. 12. Italice. *Fabr.* Conf. *Freytag* *Analecta litterar.* pag. 20. — Allatii *de Cryptographia Graecorum recentiorum* epistola ad Carolum Maronum, citatur a *Niceron.* l. c. pag. 142. nr. 38. sed in ind. librorum, quos Allat. in continuat. *Συμπληρωσιν* editurus est, in vol. V. illorum promissa fuisse illa epist. dicitur, ap. *Fabr. Bibl. gr.* vol. XIV. pag. 9. nr. 83. *Harl.*

Desiderantur saepe promissa ab Allatio, sed numquam edita opera: *Bibliotheca de scriptoribus graecis profanis.* *Bibliotheca de scriptoribus graecis ecclesiasticis.* *Historia astrologica.* *De Philonibus diatriba*, *de Theodoris*, *Nicetis*, *Constantinis* nec non *de Leonibus.* *De Libris Apocryphis.* *De Academiis orbis et earum institutione.* *De Melodis Graecorum*, et quam pag. 350. de Georgiis promittit, *diatriba de Graecis*,

qui latine scripserunt. *Fabr.* Conf. *Molleri* Homonymoscop. pag. 910. seq. §. VII. et pag. 908. §. V. *Harl.*

IV. *Alia varii generis.*

41. *Animadversiones in antiquitatum Etruscarum fragmenta* ab *Curtio Inghirami* edita et *Alfonfi Cicarelli* libros auctoresque ab eo confictos. Paris. 1640. 4. Rom. 1648. 4. [Romae 1642. 12. ap. *Nicer.*] l. c. pag. 134. et a *Sincero* in *Notitia* cit. pag. 312. *Harl.*] Etiam sub *Bennonis Durckundurcki Slati* nomine Apologiam contra *Spentum*, Academicum Sepultum, hoc est eundem Inghiratum, edidisse Allatium Coloniae 1642. 12. nescio, an falso, notavit *Adolphus Clarmundus* tom. VI. vitarum p. 79. *Fabr.* Conf. longam libri censuram in: *Baumgarten* Nachricht. von einer Hallischen Biblioth. tom. VIII. pag. 308 - 313. vbi ab initio observatur, in priore edit. Paris. *Animadu. in Alfonfi Cicarelli* libros nondum comparere; ipsum autem librum fuisse partem maioris, quod molitus erat Allatius, operis, *de libris apocryphis*. In eod. *Baumgart.* libro et tom. pag. 297. sqq. vberior legitur censura libri: *Etruscarum antiquitatum fragmenta*, quibus vrbis Romae aliarumque gentium primordia, mores et res gestae indicantur, [aut potius finguntur,] a *Curtio Inghirami* reperta *Scornelli* prope *Vulterram*. Duplex index omnia edocet. *Frankfurt.* anno salutis MDCXXXVII. *Ethrusco* vero c10 c10 c10 cccxcv. fol. Prior ed. lucem adspexisse dicitur *Florent.* 1636. Pag. 302. censurae in nota ex *Sainjores* h. e. *Rich. Simon.* biblioth. crit. tom. II. pag. 100. sqq. memoratur defensio contra Allatium: *Discorso di Curzio Inghirami* sopra l'opposizione fatta all' *Antichità Toscane*, 1645. — A *Nicerone* autem l. c. pag. 134. seq. sic memoratur liber, a *Fabricio* ex *Clarmundo* citatus: *Benno Durckundurckus Slatius* in *Spenti* Academici epistolam, pro antiquitatibus Etruscis Inghiramiis contra *Leonem Allatium*, Colon. 1642. 8. *Harl.*

43. *De mensura temporum antiquorum, et praecipue Graecorum*, exercitatio. Colon. 1645. 8.

44. *De solea veteris ecclesiae*, ad *Fabium Chisium*, episcopum *Neritonensem*, tom. I. συμ-
μιντων pag. 154 - 174.

45. *De rebus ecclesiasticis Graecorum observationes variae, de narthece veteris ecclesiae* ad *Gasparem de Simeonibus*, et *de recentiorum Graecorum templis*, ad *Ioannem Morinum*. Paris. 1644. 4. ad calcem dissertationum de libris ecclesiasticis Graecorum. Et cum diatriba *de Graecorum hodie quorundam opinionibus* ad *Paullum Zacchiam*, Colon. 1645. forma octava maiore, edente *Bartoldo Nihusio*. vv) Adde epistolam Allatii ad *Morinum*, quam edidit *Rich. Simon* ad *Gabrielem Philadelphiensem* pag. 274. et post vitam *Io. Morini*, in ecclesiae orientalis antiquitatibus, n. LXVIII. pag. 482.

46. *De*

vv) Edit. Colon. 1645. 8. sic inscripta est: *Leonis Allatii de templis Graecorum recentioribus*, ad *Ioannem Morinum*; *de Narthece ecclesiae veteris*, ad *Gasparem de Simeonibus*; nec non *de Graecorum hodie quorundam opinionibus*, ad *Paull. Zacchiam*. Praemissus est catalogus librorum *Leonis Allatii* tam editorum, quam ineditorum. Add. *Niceron.* l. c. pag. 157. *Harl.*

46. *De erroribus magnorum virorum in dicendo*, Dissertatio rhetorica ad Io. Franciscum Slingelandum. Rom. 1635. 8. [Arguitur Allat. multa in h. diss. surripuisse *Claudio du Verdier*. v. *Clement* l. c. pag. 199. not. 82. et *Nicer*. l. c. p. 192. add. *Bayle* l. c. pag. 164. not. G. *Harl*.
- [P] 27. *Confutatio fabulae de Ioanna papissa, ex monumentis graecis*, Urbano VIII. iubente scripta Rom. 1640. 4. ¹¹⁰⁷) Colon. 1645. 8. et editio quarta in tomo quarto *συμμικτων* pag. 415 - 434. Elogia virorum doctorum scriptum illud celebrantium subiiciuntur libro Allatii de Synodo Photiana, pag. 689 - 696.
48. *Iulii Caesaris Lagallae*, peripatetici romani, *de coelo animato disputatio*. a. 1622. 4.
49. *Aedificationes Romanae* Pauli V. procuratae viarum et aquarum a Laelio Biscia, cardinali. Patauii 1644. 8. [v. *Clement*. l. c. pag. 194.]
50. *Poëmata varia graeca*, vt *Iatrolaurea* Gabr. Naudaei Parisini, latine reddita a Barthol. Tortoletto et Io. Argolo Rom. 1633. 8. Graeca *Metaphrasis* Odae Pindaricae Urbani VIII. paraeneticae ad virtutem, praefixa Apibus Urbanis, 1633. *Eridanus* graeco elegiaco carmine ad card. Antonium Barberinum, latine redditus a Barth. Tortoletto. Romae 1635. 4. *Urbani VIII. statua*, graeco carmine iambico 1640. *Natales Homerici* carmine elegiaco, quod latine expreslit Andreas Baianus. 1640. cum libro de patria Homeri. *Licetus* et in *Natales Delphini Gallici Hellas*, carmine graeco iambico cum metaphrasi latina Guidonis de Souvigny, Blaefensis, Rom. 1641. 1642. 4. Carmina graeca in Christinam Suecorum reginam 1656. 4. *Fabr. Melissolyra, de laudibus Dionysii Petauii*, soc. Iesu, carmine iambico graeco. Rom. 1653. 8. v. *Sincer*. l. c. pag. 311. et *Niceron*. l. c. pag. 141. — *Hellas*, carm. iambic. praefixum quoque est libro illius; de Consensione ecclesiae occidentalis et orientalis, 1648. *Harl*.
- [*Leon. Allatii* et aliorum epp. ad Christi. Rauium scriptas subiunxit *Rauius* libro suo, inscripto: *Spolium orientis, christiano orbi dicatum*, Kilon. 1669. v. *Io. Fabric. Histor. biblioth. part. 5. pag. 507. seq.*
- Infuper a *Nicerone* l. mem. pag. 144. seq. adducuntur tria Allatii opuscula:
- Il Viaggio della signora *D. Lucretia Barberina*, Duchessa di Modena, da Modena a Roma. Genoua. 1654. 4.

K k k 3

La

¹¹⁰⁷) Primum comparuit separatim Romae 1650. 4. et eodem anno insertum est opusc. ab *Alphonso Ciacconio*, Pontific. romanor. vitiis, Romae, fol. — Edit. Colon. (Amstelod.) a. 1645. mai. 8. inscripta est: *Confutatio* — *Bartoldus Nihusius* recensuit, prologo atque epilogo auxit, nec non *Titiscopium*, (donatum in Germania

genti Saxonum, vt vtantur in fidei ac religionis negotio,) adiunxit. — Ex Allatii *Συμμικτων* id recudi fecit *Schelhorn* in *Amoenitatt. litterar.* tom. IX. Francof. et Lips. 1728. p. 779. sqq. et p. 817. sqq. addidit *Io. Phil. Palihenii* epistolam *de Papissa commentitia*. V. etiam *Clement* l. c. p. 192. *Harl*.

La vita della venerabile suor *Maria Raggi* da Scio del terzo ordine di S. Domenico. In Roma 1655. 4.

Vita è morte del P. F. *Alessandro Baidrati* da Lugo fatto morire nella città di Scio da Turchi per la Fédé catholica. In Roma 1657. 12.

Du Pin memorat Allatii opus: *La Concorde des Nations Chrétiennes d'Asie, d'Afrique, et d'Europe* sur la foi catholique abandonnée par les Protestans. Mogunt. 1655. 8.

In catal. biblioth. Nic. Rossii, Rom. 1786. 8. pag. 216. nominatur *Allatii* liber: Poeti antichi da lui raccolti da Codici MSS. della Bibliotheca Vaticana e Barberina. Napoli. 1661. 8. *Harl.*]

Desiderantur, Homerus a calumniis vindicatus. Exercitationes contra recentiorum calumnias in antiqui acui scriptores et lumina. De poetica exercitationes aduersus hypercriticos recentiores. De fine temporum. De fine vitae Ioannis euangelistae. De Ptolemaeis, Aegypti regibus. De Magnete libri III. De Mandragora lib. I. De conscribendis epistolis. De officiis monasteriorum graecorum. De Musica recentiorum Graecorum. Anachronismus carmine elegiaco. Carminum graecorum sylvia.

XI. Allatio non male iungetur IO. MATTHAEVS CARYOPHILVS, ex Creta oriundus, qui relicta Graecia Romam et ipse petiit, et in collegio Graecorum educatus, cardinalibus Aldobrandino et Ludouico Ludouisio, qui Gregorii XV. fratris filius fuit, nec non Francisco Barberino inprimis commendatus fuit, vnde creatus archiepiscopus Iconienfis, vtriusque linguae peritia et insigni carminis pangendi facultate, nec minus zelo pro Romanis partibus aduersus Graecos a Latinis dissidentes Allatio haud dissimilis, diem obiit circa a. 1633. Laudatur ab *Erythraeo* [P] *Pinacotheca* I. pag. 223. et *Allatio* in *Apibus Vrbanis* pag. 162. et de consensu pag. 999. seq. [Add. *Saxii* onom. lit. part. IV. pag. 292. *Harl.*] Scripta eius haec mihi innotuere:

1. *Notae ad exercitationes If. Casauboni in Baronium*, insertae Andreae Eudaemone Ioannis defensionis Annalium Baronii lib. II. cap. 3. pag. 125 - 134. Coloniae 1617. 4. parum emendate excusae.
2. *Noctes Tusculanae et Rauennates*, complectentes latina pleraque, non pauca etiam graeca epigrammata et carmina breuia in festos dies et martyrum in memorias per totum annum, pulchra, pia, ingeniosaeque venae et foecundae, varietate iucundissima, Rom. 1621. 8. ad Ludouicum cardinalem Ludouisium.
3. *S. Nili iunioris*, Rossanensis Calabris, qui circa a. C. 980. clarus monasterium Cryptae ferratae condidit, *Vita* a contubernali ac discipulo scripta, graece et latine. Rom. 1624. incipit: ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4. Con-

4. *Confutatio Nili Theſſalonicenſis de Primatu Papae*, graece et lat. Pariſ. 1626. 4. Confer, quae ad Allatium diatriba de Nilis, volumine quinto huius bibliothecae. [vet. ed.] *Confutatio aduerſus Barlaamum*, neſcio an edita.
5. *Epistolae Themistoclis*, graece et latine. Rom. 1626. 4. De his dixi lib. II. cap. 10. §. 34. [vol. I. pag. 691. ſeq.]
6. *Concilii Florentini Historia*, Theodoro Xanthopulo, magno Secuophylace ſcriptore, quae graece lucem viderat Rom. 1577. fol. Caryophylus autem latinam verſionem et *Georgii Scholarii* orationes III. de pace ad Graecos, *Iosephi* episcopi Methonenſis reſponſionem ad libellum Marci Ephesine episcopi et *Gregorii* protosyncelli Apologiam aduerſus Marci Ephesine Epistolam adiunxit, graece et lat. Rom. 1612. et 1638. fol. inter Concilia generalia, typis congregationis de propaganda fide. Et in conciliis Binii. tomo ultimo, nec non Labbei tomo XIII. et Harduini tomo IX. et ſeparatim Romae 1629. 4. duobus voluminibus. *Fabr.* Conf. paullo poſt, §. XIII. et infra vol. XI. pag. 677. ed. vet. ac *Baumgarten* Nachr. von merkwürd. Büchern, tom. VI. pag. 425. *Harl.*
7. Liber, qui ſub *Gennadii* nomine circumfertur, *pro deſenſione concilii Florentini*, vulgari Graeciae recentis ſermone donatus, Romae typis congregationis de propaganda fide 1628. 4. praemiſſa praefatione, in qua Gennadios duos fuiſſe, vnum, Romanis partibus addictum, alterum Graecorum doginatum propugnatores diſputat. Quam ſententiam Allatio etiam perſuaſam, confutat Eusebius Renaudotus ſupra pag. 343. ſeq. [vet. ed. de Gennadio.]
- [P] 8. Ἐλεγχος τῆς ψευδοχρειſτιανικῆς κατηχήσεως Ζαχαρίας τῷ Γεργανῷ ἀπὸ τὴν ἀγνήν. Refutatio LXX. blaſphemiarum, comprehenſarum in Pſeudo-Chriſtiana Catecheſi, edita a Zacharia Gergano, Graeco. Ad Vrbanum VIII. Romae typis congregat. de propaganda fide 1631. 4. ſermone Graecorum vernaculo, cum latina verſione. Aduerſus eundem Gerganum *Demonſtratio errorum eius in diſp. de proceſſione Spiritus S.* ibid.
9. Ἀποδοκιμασία καὶ κατάνησις. *Cenſura Confeſſionis* fidei Caluinianae, quae nomine *Cyrilli*, patriarchae CPol. circumfertur, Rom. 1631. 8. latine et graece. Et idiomate graeco vulgari, ibid. 1632. 8. atque iterum lingua graeca puriore et probata, 1671. 8.
10. *Bellarmini* cardinalis *Doctrina Chriſtiana* in linguam vernaculam Graecorum conuerſa. Romae 1631. 8.
11. In adornanda verſione *Homiliarum Origenis in Ieremiam* prophetam, editarum cum *Catena* patrum et Balth. Corderii S. I. Commentariis, Lugd. 1627. fol. Corderius non diffitetur, adiutum ſe ab Allatio et Caryophilo.
12. Catenam Graecam *Procopii in Cantica Canticorum*, cum latina Caryophili verſione iam diu tranſmiſſam ad typographos Lugdunenſes, teſtatus eſt Allatius a. 1633. in Apibus
Vrba-

Vrbanis: sed necdum lucem illa vidit, quod sciam: quemadmodum etiam adhuc premittitur editio eiusdem Catenae et Commentariorum eiusdem Procopii in Octateuchum, quam Lipsiae cum versione et notis suis adornavit Godf. Olearius.

13. Nec vulgatae sunt eidem memoratae Allatio quam plurimae *Graecorum patrum orationes in laudem b. Virginis et aliorum Sanctorum*, a Caryophilo versa in latinam linguam.
14. *Apologia brevis aduersus Catumsyrti capita pro Seuero*, citatur a Nic. Comneno pag. 203. Praenot. Myflagog.
15. *Traſſatus de octaua synodo et eius defenſio*. id. 254.
16. *Libellus de mensa et antimensis*. id. pag. 325.

XII. PETRVS ARCVDIVS, Corcyraeus, presbyter et philosophiae ac theologiae Doctor, a Gregorio XIV. primum, deinde a Clemente VII. ^{xx)} missus ad Ruthenos siue Russos Romanorum sacris erudiendos et promouendam Russorum cum romana ecclesia concordiam totos [P] viginti annos ^{yy)} in illo negotio consumpsit, et auctoritate regis Poloniae Sigismundi III. cum ipsius legatis secure iter fecit. Deinde Romam rediit Scipioni Borghesio cardinali, Pauli V. sororis F. studium suum addixit, liberaliterque ab eo habitus postremum vitae triennium in collegio Graecorum Romae exegit. In scriptis suis perinde, ut Allatius et Caryophilus, hoc habet propositum, ut Graecos suos inuitos licet Romanis conciliet et subiiciat. Vixit adhuc a. 1633. quo ab Allatio in Apibus Vrbanis celebratur; sed in opere de consensu III. 7. §. 13. iam sepultum Romae in ecclesia S. Athanasii suae nationis, commemorat. Ibidem reprehendit in eo, quod ardentior in eos, quos putat sectarios, iniuriis saepe maluit quam rationibus tutari sententiam, et digressionibus passim rem et orationem perturbat, *ſtylo graeco, quo ſibi nimium plaudebat, infelicioꝝ, quicquid dixerit Balthasar Aufideus*. Eusebius Renaudotus ad Gennadii CPol. homiliam de S. Eucharistia pag. 39. *Nemo catholicus, et si Allatii, Arcudii, Caryophili et aliorum, bene de ecclesia meritorum* memo-

xx) Vide Ian. Nicium *Erythraeum* Pinacothec. I. pag. 225. seq. *Andream Saussaeum* continuatione Bellarmini de scriptoribus eccles. cap. CX. *Barthold. Nihusium* programme ad Abrahamum Ecchellensem p. 257. seq. *Frid. Spanhem.* fil. tom. II. opp. p. 487. *Fabr. Add. L. Ellies Du Pin* Biblioth. des auteurs ecclesiastiq. tom. XVII. pag. 56. *Niceron.* Memoires tom. XL. p. 56. sqq. *Clement.* Biblioth. curieuse etc. tom. II. p. 14. seq. *Saxius* in Onom. litt. part. IV. pag. 277. ad a. 1619. qui „hoc certissime, inquit, anno clarus fuit, quandoquidem iam antea *Inſcriptionem veterem in via Appia* repertam illustrasse videtur, arg. *Sponii* X. Miscell. erudit. ant. p. 321. 323. et 326. hoc autem anno libri

eius VII. *de concordia ecclesiae occidentalis et orientalis in VII. sacramentorum administratione* post primam edit. romanam recusi sunt Paris. fol.“ *Harl.*

yy) Arcudius ipse praef. ad Concordiam de Sacramentis. De Ruthenorum quorundam a. 1596. facta accessione ad sacra Romana, vid. *Baronii* historica relatio excusa Coloniae a. 1598. 8. et ad calcem tomi VII. *Annalium Baronii.* *Thomas a Iesu Carmelita* de procuranda omnium gentium salute lib. VI. part. 3. tom. I. opp. p. 140. sqq. *Rich. Simon.* tom. I. Bibl. choise cap. 41. *Spondanus* ad a. 1595. nr. 14. etc.

memoriam cum caritate complectatur, in eorum verba iurandum sibi arbitratur, aut nihil in eorum scriptis desiderat. Imo qui se in grascas litteras abdiderunt, codicesque ipsos serio tractauerunt, desiderant illorum diligentiam et prudentiam, nec raro candorem et bonam fidem. Testes tot Catholicorum libri editi ab annis triginta, in quibus Arcudius vapulat tamquam perpetuus ecclesiae graecae calumniator, *Allatio non paritur, Caryophilus et alii Hellenomastiges saepe refelluntur.* Scripta Arcudii sunt:

1. *De concordia ecclesiae occidentalis et orientalis in septem sacramentorum administratione libri VII.* qui post primam editionem Romanam recusati sunt Parisiis 1619. fol. et 1672. apud Ioannem du Puis in 4. ²²) Opus ab auctore dicatum Sigismundo III. Poloniae regi.
2. *De purgatorio, utrum detur et an per ignem sit.* Rom. 1622. et 1632. 4. [v. Dictionnaire bibliograph. histor. et critique, tom. I. pag. 47. de hoc et seq. libr. *Harl.*]
3. *Alius de purgatorio igne liber aduersus Barlaam*, monachum. Rom. 1637. 4. cum Pantaleonis Ligaridii apologia pro Arcudio. *Fabr. Conf. Freytag* Analect. litter. pag. 34. seq. qui prouocat ad Io. Franc. Buddei Isagogen historico-theolog. part. II. p. 1407. et Io. Iac. Bauer. bibl. libror. rarior. — supplement. vol. I. pag. 106. *Harl.*
4. *Breuiarium rituum et ceremoniarum Graecorum*, Romae 8. graece. [P] *Euchologium* Arcudii a Catumsyrto impugnatum memorat *Nicolaus Comnenus* pag. 396. praenot. myflagog. et *Iacobus Goar*. pag. 742. ad *Eucholog.* vbi Catumsyrtum animo ubique inuidia vel indignatione perturbato in Arcudium ferri non diffitetur. *Fabr.* — In catal. libror. bibl. Tigurinae tom. II. pag. 121. memoratur: *Menologium Graecorum*, iussu Basilii, imp. CPol. conscriptum, a *Petro Archudio* lat. factum, pag. 1050. fol. Romae 1659. *Harl.*
5. *Opuscula aurea theologica* quorundam clariss. virorum posteriorum Graecorum, qui extinguendae Graeciae instar postremi splendoris impetu quodam diuino cum pietatis tum doctrinae fulserunt, circa processionem Spiritus S. Rom. 1630. 4. et 1671. [al. 1670. ex gr. in cat. bibl. Nic. Rossii, Rom. 1786. 8. pag. 82. et alibi,] 4. Sunt illa scripta quaedam *Io. Vecchi*, *Gregorii Palamas*, *Bessarionis* card. *Demetrii Cydonis* et *Maximi Planudae* suis locis a me commemorata, quae ab Arcudio exhibentur cum latina versione, additis etiam ad pleraque notis. Vide *Allatii* Apes pag. 216. *Pandectas Brandenbur.*

²²) *Clement.* I. c. memorat quoque edit. Paris. per Sebast. Cramoisy, 1626. fol. (quae etiam occurrit in catal. bibl. Thuanae, p. 100. ed. Lauburg. 1704. 8. et in cat. bibl. Tigurinae, tom. I. p. 58.) de edit. autem citata Paris. 1682. 4. dubitat. In cat. libror. I. Petri de Ludewig part. I.

p. 54. nr. 653. nominatur edit. 1679. 4. quam, *Clement* opinatur, esse ed. a. 1672. 4. noua tantum inscriptione in fronte instructam. Add. *de Bure* Bibliographie instructive, vol. Theologie p. 301. sq. *Harl.*

denburgicas *Hendreichii* pag. 255. *Lud. El. du Pin* tom. XVII. bibl. ecclesiasticae pag. 56. et *Diarium Romanum*, *Giornale de letterati di Roma* anno 1671. pag. 832. *Fabr.* pag. 132. teste *Clement. l. c.* pag. 15. not. 24. *Bauer.* in bibl. libr. rar. — *supplem. I.* pag. 106. memorat quoque ed. sine l. et a. not. in 4. *Harl.*

6. *Responſionem ad librum Gabrielis Seueri Philadelphiensis de sacramentis* citat *Nic. Comnenus* pag. 139. praenot. *myſtagog.*

7. *Responſionem ad Catumſyr̄tum*, id. pag. 336. Fuit etiam *Antonius Arcudius*, cuius est *νέον ἀνθολόγιον*, et *Franciscus Arcudius* infra pag. 476. 786.

XIII. IO. BAPTISTA CATVMSYRTVS ☿ *Rheginus Calaber Italo-Graecus ex Deutereo canonicus et vicarius generalis Craſſatenus in Hetruria, annosus et emeritus Profefſor ab Arcudio plerumque diſſentit in tractatu I. et II. de vera eccleſiae occidentalis et orientalis concordia*, Ven. 1632. 1634. 4. Oppugnantur ab *Iſaacio Haberto* ad eccleſiae graecae ἀρχιερατικὸν p. 357 ſeq. 388. ſeq. etc. A ſede apoſtolica damnatum Catumſyr̄tum et palinodiam canere coactum, ſcribit *Nic. Comnenus* praenot. *myſtagog.* p. 137. 217. qui p. 287. etiam liberum eius contra *Arcudium pro Gabriele Seuero*, et impugnatum ab eo *Euchologium Arcudii* pag. 396. et *Io. Matthaei Caryophili* apologiam breuem aduerſus Catumſyr̄ti capita pro Seuero p. 203. commemorat.

XIV. NIC. COMNENVS PAPADOPOLI, *Cretenſis, abbas S. Zenobii S. theol. philoſophiae ac iuris utriusque doct̄or, et in academia Patauina canonum ſacrorum interpres: [nat. 1655. mort. 1740.]* Hoc vno neminem e Graecis noui, qui poſt Allatium inedita Graeciae recentis ſcripta vel diligentius excuſſerit, vel plura euoluerit, laudetque, quamquam vnicam tantum eius lucubrationem vidi, ſed eruditiffimam ſummoque ſtudio [P] elaboratam, quam latine vulgauit Patauii 1696. fol. et dicauit Protoſebalto, imperatoriae nobilitatis viro Conſtantino Cantacuzeno, celſiſſimi Wallachiae principis auunculo. Praemittitur et altera praefatio ad Ioannem Franciſcum cardinalem Albanum, poſtea Clementem XI. pontificem maximum, in qua proſitetur, ſe ſenſim inſinquare, *ut in Graecia ſchiſmatici multi ſint, Graeciam numquam fuiſſe ſchiſmaticam.* Operis, quod euolui, et quome, Lubecae quum verſarer, donauit meritiſſimus eccleſiae Lubecenſis praeful D. Georgius Henricus Goezius, titulus eſt: *Praenotiones myſtagogicae ex iure canonico, ſuae reſponſa ſex, in quibus una proponitur commune eccleſiae utriusque graecae et latinae ſuffragium, de iis, quae omnino praemittenda ſunt ordinibus ſacris, atque obiter et Graecia aduerſus calumniatores defenditur, et praecipue Photianorum ineptiae reſelluntur.* Acerrime vbique hos, quos vocat, Photianos inſectatur, praecipue multus eſt in oppugnandis Maximo Margunio et Georgio Coreſſio: paſſim quoque Latinos perſtringit ſcriptores Graecis, ut ipſe putat, iniquos, atque ipſum Baronium, vsque ad contumelias in Graecos ferocem, ut loquitur p. 144. Bellarminum quoque Graecis plurima debere, quorum nomina diſſimulet, paſſim iaciat, quod ego vix

a) In cat. biblioth. Barberinae, vol. I. pag. 252. vocatur *Catumſyr̄tis. Harl.*

vix crediderim, Manuelli Calecae, ^{b)} Bessarioni, ^{c)} Gennadio, ^{d)} Vecco, ^{e)} Georgio Me-
tochitae ^{f)} et Diplouatacio, ^{g)} ex quibus aliquorum scripta fortasse ne oculis quidem vi-
dit Bellarminus, quae exscripsisse eum Comnenus arguit. Etiam a Graeco Andrea Eudae-
mono Ioanne amico plurimum opis atque auxilii semper Bellarminum accepisse scribit p. 244.
b. Cretae natum et altum se neque ex infima plebe, ^{h)} praeceptore vsum Bartholomaeo de
Caregno, ⁱ⁾ et Siluestro Mauro ^{k)} vtrisque Iesu sociis: Leonis Allatii funeri se interfuisse
narrat ^{l)} et ex eius hereditate accepisse Combefisii notas MSS. in S. Athanasium. ^{m)} An-
nos XXVIII. Italiam peruagari. ⁿ⁾ Non pauca se debere celebrat Nicolao Bubulio, iatrolo-
phistae conterraneo suo et rei graecae scientissimo: ^{o)} vsum etiam bibliotheca archiepiscopi
Philadelphiae relicta Venetiis ab archiepiscopo Gerasimo Blacho: ^{p)} sed et ipsum se biblio-
thecam ter mille librorum ad vsum memoriae suae compegisse ^{q)} et bis mille amplius Latino-
rum legisse auctores, *quorum Criticon*, inquit, *sint modo fata nobis propitia, dabo* ^{r)}. La-
tinos enim etiam legendos monet, licet Graecus, quia Graeci sint [P] ieiuniores. p. 259.
Ex scriptis eius imprimis doleo vel non editum esse vel ad me non peruenisse eius *Testimo-
nium Graeciae sapientis*, quod passim citat, vt p. 181. 184. 186. 240. Memorat praeterea
tractatum suum de probationibus, p. 183. *de praesumptionibus* p. 217. *Physicos commentarios*
p. 294. *responsa dogmatica* p. 308. *responsum de processione Spiritus S.* p. 151. 207. *An ad-
ulterum occidere liceat iure priuato*. p. 201. *De haereticis* p. 193. *De potestate usurarum* p.
200. *De officiis* p. 73. *Ad titulum de testibus* p. 194. *Responsum tertium in causa testamenti
Spanopuli* p. 339. Noni etiam, exstare editam Comneni huius responsionem ad epistolam
Ioannis Hockstoni Angli ^{s)} Venet. 1703. 8. sed in eam necdum incidi. *Fabric.* Concinna-
vit quoque *Historiam Gymnasii Patauini*. Venet. 1726. fol. II. vol. et v. biblioth. italique
tom. XII. art. II. — Conf. *Demetrium Procopium* de eruditis Graecis, infra in vol. XI. p.
799. ed. vet. *Saxium* in Onom. lit. part. V. p. 489. ad a. 1697. quo anno ab isto Praenotiones
mystagogic. emissas fuisse scribit; *Joacher*. Gelehrte. Lexic. voc. *Papadopoli*, et *Iac. Faccio-
latum* in Fastis Gymnasii Patauini, Patauii 1757. 4. In parte I. p. VII. et XXX. quaedam,
a Comneno in Historia Gymn. Patau. prodita sub examen vocat; in parte III. pag. 84. seq.
pag. 89. et 95. inter doctores iuris canonici eius vitam muneraque paucis enarrat, et littera-
rum copiam laudat, idemque tradit, Praenotiones etc. a. 1697. editas esse. *Harl.*

L 11 2

XV.

- b) pag. 49.
- c) pag. 45. 48. 53. 54. 342. 366.
- d) pag. 244. 330. 331. 350. 420.
- e) pag. 305. 346.
- f) pag. 344.
- g) pag. 45.
- h) pag. 387.
- i) pag. 373.
- k) pag. 196.

- l) pag. 28.
- m) pag. 138.
- n) pag. 156.
- o) pag. 29. et 429.
- p) pag. 44.
- q) pag. 29.
- r) p. 240.
- s) Argumentum epistolae Hockstoni et respon-
sionis Comneni habes in Diario Parisino, Journal
des Savans 1706. pag. 770.

XV. ALOYSIVS ANDRVZZI *) Cyprius, philos. ac theologiae Doctor et in Bononiensi archigymnasio professor, Venetiis a. 1713. in 4. graece et latine apud Balthasarem Iulianum in 4. edidit et cardinali, Laurentio Casano, dicauit librum hoc titulo: *Vetus Graecia de S. Romana Sede praeclare sentiens, suae responsio ad Dositheum patriarcham Hierosolymitanum*. Opus diuisum in tres libros, quorum primo instituit probare, Petrum a Christo fuisse constitutum principem Apostolorum et vniuersae ecclesiae pastorem. Secundo, contendit, Petro fuisse semper esseque successorem in ecclesia, tam quod ad munus quam quod ad potestatem adinet: solumque pontificem romanum hunc esse genuinum successorem Petri, quod ex Concilio tertio, sexto et septimo probandum in se suscipit, quorum auctoritas nec Dositheo inficienda videatur. Tertia pars denique Dositheo oppugnando et pontificum Apologiae destinata est. Ediderat autem graece *Dositheus* Iassii in Moldauia a. 1694. *) tribus in fol. voluminibus collectionem variorum scriptorum graecorum, qui pontificum romanorum potestatem oppugnant, primoque volumini fecit titulum: *τόμος μεταδάγῃς*, alteri, *τόμος ἀγάπης*, et tertio: *τόμος χαρᾶς*, *) reconciliationis, amoris, gaudii. Eiusdem Aloysii *consensus Graecorum Latinorumque patrum de processione Spiritus S. e Filio*, contra eundem Dositheum, Clementi XI. pontifici maxim. dicatus, prodiiit Rom. 1716. 4. *Fabr. Saxius* in Onom. lit. part. VI. pag. 143. ad. a. 1710. „*Aloysius*, ait, *Andruttius*, (vulgo: *Luigi Andrucci*,) Comes Cyprius, philologus graecus — hoc anno *De simulacro quodam incerto, ac de voto Melanthi, deque Asclepio, cui nuncupatum est votum*, dissertationem, Bononiae 1710. 4. vulgavit. (v. *Giornale de Letterati*, tom. III. p. 513 - 515.) cuius voti titulus exstat ap. *Murator. XIX. 4. et MDCCLXXVI. 5.* Illam vero Differtat. propter summam raritatem typis repetendam curauit *A. F. Gori* in *Symbolis literar.* vol. IX. p. 1 - 30. vid. *Io. Maria Mazzuchelli* *Gli Scrittori d'Italia*, vol. I. part. II. voc. (*Luigi Andruzzi*, Conte di Santandrea, p. 727 - 729.“ Secundum *Mazzuch.* l. c. praeter duos libros, a Saxio atque Fabricio laudatos, *Andruzzi* opera, quorum memoriam paucis repetam, edidit. Nonnullas *Clementis XI.* pontificis rom. homilias graece vertit, a. c. 1710. (v. *Giornale de Letterati d'Italia*, tom. V. p. 2.) — *Consensus tum graecorum tum latinorum patrum de processione Spir. S. e Filio, contra Dositheum* — Venet. 1716. 4. — *Perpetua ecclesiae doctrina de infallibilitate papae in decidendis ex cathedra fidei quaestionibus extra concilium oecumenicum et ante fidelium acceptionem*. Bononiae 1720. 4. — *Orazione in lode* — *Sig. Andrea Cornaro* etc. Bonon. 1720. 4. — *Clementina constitutio Vniuersitatis, ecclesiae*

t) *Journal littéraire* tom. VI. pag. 490. *Giornale de letterati d'Italia*, tom. XV. pag. 257. XXVIII. pag. 448. Vide et III. pag. 513. vbi de eius diss. antiquaria.

u) *Baumgart.* in libro paullo post cit. pag. 512. docet, Fabricium libri editionem a. 1694. perpetuam adseruisse, quum subscriptio longae praefationis, dat. CPoli m. Maio 1705. clare demonstrat, librum hoc demum anno absolutum prodidisse. *Harl.*

v) *Τόμος χαρᾶς*, in quo continentur epistolae Photii; synodus octaua cum nonnullis illius explicationibus; *Nicolai*, medici, refutatio (τὰ ἀντιρρητικά) potestatis pontificis rom. et monachi cuiusdam cum alio monacho contra Latinos dialogus — exc. Remnic. (ἐν τῇ ἐκκλεσιᾷ Πατριάρχης) sumtu Dosithej, patriarchae Hierosolymit. edit. ab *Anthimo*, Iber. episcopo Remnic. a. 1705. fol. copiose recensetur in *Baumgart. Nachricht. von merkwürd. Büchern*, tom. VII. p. 511. sqq. *Harl.*

fae traditionum vindex Bonon. 1723. 4. — *Peremptorium iconomachiae per Iac. Piceninum reuiuiscens*. Venet 1730. mai. 8. — *Oratio panegyrica de diuo Andrea Corfino*. Romae 1731. 4. — *Vindiciae sermonis S. Ildefonsi, archiepisc. Toletani, de perpetua virginitate ac parturitione dei genitricis Mariae*, Romae 1742. 8. contra Mabillon. Dacher. et Pozzam. v. Nouvelle letter. di Firenze, 1745. p. 163. et Nov. lett. di Venezia, eod. an. p. 171. — *Specimen philosophiae moralis expressum in praestantioribus legibus et virtutibus gentium Graecorum*. Romae 1744. 4. Conf. memoratas ephem. litter. Florent. 1745. p. 586. et Venet. p. 210. — E latino quoque graece vertit Sermōnem, siue *un Ragionamento*, (vt verbis utar Maz-zuch.) avuto dal regnante — Benedetto XV. a. 7. di Gennajo del 1748. etc. *Harl.*

[P] XVI. MANVEL CALECA, Graecus, *) e familia Ioannis Calecae, ab a. 1333. ad 347, patriarchae CPol. *) pro Latinis aduersus Graecos suos scripsit, atque inter monachos ordinis praedicatorum *) perinde vt Pantaleo nomen professus est suum, vixit non tempore Concilii Lugdunensis a. 1274. *) sed post errores a Palama disseminatos, quem prolixo volumine refellit, adeoque circa a. 1360. vt recte *H. Whartonus* in appendice ad Caueum. **) Scripta eius sunt:

1. *Libri IV. aduersus errores Graecorum de processione Spiritus S. de quo opere Petauius lib. VIII. dogm. Theol. de Trinitate c. 1. Manuel Calecas, auctor eruditus et catholicus; cuius habeo volumen egregium pro Latinis aduersus Graecos, in quo de processione S. Spiritus uberrime accuratissimeque disputat, nihil vt de hoc argumento scribi posset doctius et subtilius.* Praeter Petauium loca ex eo graece producit *Allatius* lib. de purgatorio p. 12. seq. et de consensu pag. 577. 614. 855. 1332. 1333. 1360. Typis exscriptum hoc opus latine tantum haecenus vidit lucem ex versione, quam Martini V. papae iussu composuit *Ambrosius Camaldulensis*, ediditque ex Bauarica bibl. *Petrus Steuartius* cum notis, Ingolst. 1616. 4. cum iisdem notis recusum in bibl. patrum tom. XVI. edit. Colon. [Col. 1618. vol. 14. p. 257. in cat. bibl. Leidenf. p. 33.] et tom. XXVI. edit. Lugd. p. 382. sqq. Libro quarto multa etiam alia capita, quibus latina ecclesia a Graecis

L II 3

cis

w) Caleca ipse sub extremum libri IV. contra Graecos.

x) *Combesifius* bibl. Concionatoriae tom. I. pag. 8.

y) *Combesif.* tom. II. Auctarii nouiss. ad Calecam de essentia et operatione, p. 1. et 118. ex testimonio Ioannis, cardinalis a Turretemata in summa de ecclesia lib. II. cap. 93. Confer praefat. *Combesifii*, recusum in bibl. patrum tom. XXVI. edit. Lugd. p. 320. G.

z) Petrum Galefinium, qui Calecam Lugdunensi illi Concilio scribit interfuisse in vita S. Bouauenturae cap. 14. refellit *Allatius* lib. II.

de consensu vtriusque ecclesiae c. 18. §. 4. Roberto Constantino in nomenclatore insignium scriptorum dicitur *Cyrmannus Caleca* pro κυρμανν, vbi librum eius de Theologia et Spiritu S. commemorat.

aa) Pag. 65. sq. ed. Basil. ad a. 1360. Indicem librorum Calecae Whartonianum auxit ibid. *R. Gerius*. Vberius enarrat Calecae vitam scriptaque *Oudin.* in Comment. de SS. eccles. tom. III. col. 1039. sqq. aliosque qui de eo egerunt, excitat. Add. *Saxii* Onom. lit. part. II. pag. 376. *Schroekh* Hist. eccl. christ. tom. XXXIV. p. 63. seq. — Diuersi sunt *Ioannes Caleca*, (de quo v. infra, p. 490. vet. ed.) et *Matthaeus Caleca*, (v. infra, p. 552.) *Harl.*

cis reprehenditur vel ab ea dissentit, Caleca breuiter persequitur ac perstringit. *Fabr. MS. Romae* in bibl. Vatic. nr. 4064. Ambrosio monacho interprete, — *Mediolani* in bibl. Ambros. — In bibl. *Mazarin.* et bibl. *de Misme*, Man. Calecae cod. nomine libri non addito. V. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 114. B. et 117. D. p. 513. E. p. 1308. D. et 1327. C. — *Venetis* in cod. gr. CLIX. bibl. Marc. in calce nota de auctore et argumento libri legitur latina, cuius auctor in fine, „hic, ait, praeclarissimus et magnarum virtutum vir obiit Mitylenae in capella Scti Ioannis MCCCCX.“ — *ibid.* in cod. lat. CXXXVIII. idem opus, *Ambrosio* Camaldulensi interprete. v. cat. codd. gr. Marc. p. 90. et latin. p. 79. add. paullo post, §. XVII. init. *Harl.*

2. *Περὶ ἐσσίας καὶ ἐνεργείας. De essentia et operatione DEI*, liber aduersus tomum Gregorii Palamae in synodo CPolitana probatum, graece et latine editus cum notis a *Francisco Combesio* tom. II. auctarii nouissimi bibl. patrum p. 1. 67. Paris 1672. fol. Latine ex Combesii versione tom. XXVI. bibl. patrum Lugd. p. 321 sqq. Tomum ipsum, a. 1351. in synodo sub Ioanne Cantacuzeno imp. et [P] Callisto Xanthopulo patriarcha CPol. promulgatum graece et latine vulgauit Combesius p. 135 - 176. *Fabr. Paris*, in bibl. publ. cod. MCCLXXIX. *Harl.*

3. *Περὶ πίστεως καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καθολικῆς πίστεως. De fide, [deque principiis catholicae fidei]*, liber insignis in decem capita distributus, in quo nitorem stili, perspicuitatem et soliditatem doctrinae ex Patrum maxime traditione laudat *Combesius*, qui graece et latine edidit in eodem auctario nouissimo tom. II. p. 174 - 285. [al. p. 182 - 197.] cum notis. Vnde recusum latine, omisissis notis, est in tomo XXVI. bibl. patrum Lugd. p. 345. Idem Calecae scriptum in duos diuisum libros latina versione donauerat *Iacobus Pontanus*, quam editurum se promissit Labeus tom. II. de Scriptoribus eccles. pag. 45. Idem opus graece legisse se summa cum animi delectatione, testatur *Allatius*, ex MS. Mediolani in monasterio S. Ambrosii, a. 6910. qui fuerit Christi 1402. fortasse non multo post eiusdem Calecae aetatem exaratum. Idem laudans *Arcudius* c. 7. Calecam virum vocat sane antiqua Graecia dignum, et catholicum. Idem vir magna et doctrina et fide vocatur a *Francisco Turriano* libro de VI. et VIII. synodo. *Fabr. Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIII. nr. 41. plut. 74. Confessionis (τῆς ἐξομολογήσεως) modus, dom. Man. Calecae interpretatio ex Latino, seu forma confessionis et absolutionis peccatorum secundum Latinorum ritum, a Man. Caleca in graecam linguam conuersa; inc. ἐξομολογῶμαι τῷ Κυρίῳ μὲ, τῷ Θεῷ μὲ etc. Subiiciuntur deinde Confessionis Sacramentalis praerogatiuae, quae numerantur quindecim, earumque declarationes. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. tom. III. p. 110. — *Monac.* in cod. Bauar. CXXVII. (sec. cat. gr. MSS. Bauar. p. 53. ab *Hardtio* numeratur cod. CCLXII.) de elementis catholicae fidei sec. traditionem S. Scripturae et catholicorum doctorum. *Harl.*

4. *Περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, de S. Trinitate*, tractatum opulentissimum Allatius vidisse se testatur p. 855. de consensu, adhuc quod sciam ineditum. Incipit: τῶν παλαιῶν ἀποστολικῶν ἡγ.

5. Λόγοι

5. *Λόγοι Θεολογικοί. Orationes theologicae* e quarum sexta profert quaedam idem Allatius p. 435. seq. contra Creyghtonum.
6. *Oratio de S. Stephano, protomartyre.* Citat idem lib. de synodo Photiana p. 542. meminitque libro de Simeonibus p. 115. Incipit: *ὡς περ ὁ ἥλιος πανταχῶς.* [v. supra, vol. X. p. 327.]
7. *In circumcisionem Domini.* Incipit: *τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι.* Idem Allatius lib. de Simeonibus p. 112. [v. supra l. c. p. 240.]
8. *Grammatica* MS. in bibl. Colbertina cod. MDCCCXCII. Itaque per Manuelem, grammaticum in Catena Macarii Chrysocephali in Lucam intelligi hunc Manuelem Calecam, suspicatur *Wolfus* noster in diss. de Catenis patrum p. 32. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VI. p. 325. — *Man. Calecae Grammatica* quaedam, *Parisi.* in cod. Mazarin. XCI. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1319. *E. Harl.*

[Calecae ad Ioannicium epistolae, in cod. *Vossiano.* v. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. nr. 2240.]

Hymnus, Te deum laudamus, graece translatus per *Calecam*, vti legitur in margine cod. *Florent. Laurent.* XII. nr. 2. plut. 4. Alii versionem illam hymni Ambrosiani tribuunt *Sisibuto*, monacho, qui vixit saec. XI., alii aliis. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 533.

Calecae Monodia super Meledone, ibid. in cod. Laur. XIII. nr. 19. plut. 74. v. *Bandin.* l. c. III. p. 106.

Ad Calecam epistola *Demetrii Cydon.* in cod. *Coislin.* CCCXV. fin. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 429. *Harl.*]

XVII. PANTALEON, Graecus et ipse, atque magnae ecclesiae CPol. diaconus et chartophylax, inde *Δαρινόφρων* atque Dominicanorum ordini se adscribens a. 1252. ²⁶⁾ CPoli

86) Fabricium, qui adfirmet, Pantaleonem a. 1252. se adscripsisse Dominicanorum ordini, errare, nec falli Margarium de la Bigne, aut Iodocum Coccium, a Fabricio culpato, *Bandin.* in cat. codd. gr. bibl. Laurent. I. pag. 503. auctoritate cod. Laur. IX. nr. 9. plut. II. ineunte saeculo XI. confcripti, qui continet *Pantaleonis narration. maximorum miraculor. SS. archangelorum*, nr. 5. ap. *Fabr.*) et fide alius cod. plut. IV. eiusdem ferme vetustatis, motus adfirmat. Idem iudicat *Mingarell.* in cat. codd. gr. Nanian. pag. 47. de cod. XXXVIII. qui partem orat. in *exaltation. S. crucis* continet, et saec. IX. exaratus est. — De *Pantaleone* conf. *Cane* diss. I. ad Hist. liter. SS. eccl. vol. II. pag. 15.

ed. Basil. cui aetas Pantal. parum certa est, et *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. p. 229. sq. ad a. 1250. — *Mingarell.* in ind. ad cat. codd. gr. Nan. Pantaleonem *presbyterum monasterii Byzantinor.* (vti diserte vocatus in codd. Nan. LXXIII. nr. 13. CLIV. nr. 54. et alibi,) a Pantaleone *diacono*, (vti dicitur in cod. Nan. LXIII. 50. et aliis,) vt alii quoque fecerunt, distinguit. Sed *Oudin.* l. c. p. 250. cum *Franc. Combesio* in Adparatu, s. auctoribus recensitis ante Bibl. S. S. patrum concionatoriam, voc. *Pantaleon*, secus sentit, arbitrans, ab eodem Pantaleone partim presbytero, partim diacono, alias atque alias orationes et homilias fuisse conscriptas. *Harl.*

CPoli in aedibus fratrum Praedicatorum composuit libellum, Calecae a quibusdam perperam tributum *de Graecorum erroribus*, quem latine vulgavit Petrus Steuartius depromptum [P] ex Bavarica bibliotheca, et sine nomine auctoris edidit in Auctario suo, Ingolstadt. 1616. 4. p. 555. vnde recusum habes in tom. XXVI. Patrum Lugd. p. 467 - 471. Pantaleonem esse auctorem, notavit *Combesius* praef. ad auctarium nouissimum, cui quare non adsentiar causam nullam video. Vnde etiam adparet, falli Margarinum de la Bigne, cui Pantaleo ad saeculum VIII. nec minus Iodocum Coccium, a quo ad a. 850. reiiicitur. ") Cetera Pantaleonis scripta sunt:

2. Homilia εἰς τὰ ἁγία Φῶτα. *In sacra lumina*, incipit: τὴν τῆς πανηγύρεως χάριν; exstat graece et latine in Micropresbytico p. 587. Basil. 1550. fol. et in Orthodoxographis vtrisque a. 1555. et 1569. et in auctario Ducaeano bibl. patrum, tomo II. Paris. 1624. et in bibl. patrum Morelliana tom. XII. atque latine in ceteris bibl. patrum editionibus, [Conf. bibl. Leidens. catal. p. 62. de edit. *Harl.*]
3. *In exaltationem S. Crucis*, incipit: πάλιν ὑψῆται σταυρὸς, πάλιν ἡ κτίσις ἀγαλλεται. Graece et latine ex tribus codd. edita a *Gretsero* tom. II. de cruce pag. 1233. et not. pag. 2717. Ingolstadt. 1616. fol. et latine in bibl. concionatoria Combesii, atque in bibl. patrum tom. XII. edit. Lugd. p. 747. Graece obuia etiam haec homilia in tomo VII. Chrysostomi editionis Sauiliana p. 661. Etonae 1612. fol. *Fabr.* V. supra, vol. VIII. p. 512. et vol. X. p. 247. MSS. *Venetis* in cod. Nanian. XXXVIII. pars tantum orat. in codd. LXXIII. nr. 13. et CIV. nr. 54. v. cat. codd. gr. Nan. p. 47. 149. et 351. — *Taurin.* in cod. CXXXV. fol. 28. v. cat. codd. Taur. gr. p. 231. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. IV. nr. 7. plut. 4. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 520. — *Vindobon.* in cod. caef. XL. nr. 3. v. *Lambec.* VIII. p. 822. — Secundum cat. MSS. Angliae etc. vol. I. *Oxon.* in bibl. Bodlei. nr. 294. cod. Oliu. Cromwell. CXV. nr. 28. *de inuentiane crucis* sub Constantino et Helena, Augustis; — nr. 2500. in cod. Bodl. *in exaltat. S. crucis*; — nr. 3383. in cod. Selden. LIII. 9. *laudatio S. crucis*. — *Mosquae* in cod. synod. CCLXXI. nr. 3. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 169. *Parisi.* in quatuor codd. bibl. publ. *Harl.*

4. *In*

cc) Alius iunior *Pantaleon Ligarides*, siue *Ligaridius*, Graecus et ipse, cuius epistolam ad Allatium citat *Nic. Comnenus* p. 244. praenot. mystagog. vbi virum doctum et orthodoxum vocat, licet pag. 246. non admodum aequum Latinis. Eius apologia pro Arcudio aduersus Barlaamum prodit Rom. 1697. 4. Alius *Pantaleo, logotheta*, ad quem Theodori Studitae Epistolae. *Fabr.* V. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 323. et 325. — *Pantaleon Nicomed. martyr.* v. supra, vol. X. p. 303. eius certamen in cod. *Mediolan.*

bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. E. — *Florent.* in bibl. monasterii Adnuntiatæ, v. *Montfauc.* Diarium ital. p. 372. — *Pantal. Vercelleus*, medicus. v. infra in elencho medic. vet. vol. XIII. p. 357. — *Henricus Pantal.* Basileensis, theologus, medicus et historicus, nat. 1522. mortuus 1595. de quo plura scripsit *Saxius* in Onom. lit. part. 3. p. 260. seq. Duo errores, ab eo in Opere de illustribus viris Germaniae commissos notat *Lambec.* comment. p. 67. §. XXXV. et p. 80. §. XL. *Harl.*

4. In transfigurationem Iesu Christi, homiliae II. prior incipit: οἱ μὲν εὖ εἰδότες ἀθλεῖν, altera: ἀνὰ γὰρ μὲν ἐωθινὴ φῶτες προηγούμενοι. Vtramque graece et latine primus vulgavit *Combesius* in auctario nouo bibl. patrum tom. I. p. 1760. 1768. Paris. 1648. fol. Deinde latine ex versione *Combesiana*, tom. XII. bibl. patrum Lugd. p. 748. 749. Posteriores, quam elegantiores *Combesius* et fortasse alterius scriptoris esse iudicat, MSta quaedam tribuunt *Cyrillo*. *Fabr.* Paris. in bibl. publ. cod. MCXCVII. nr. 8. vtraque oratio. — In cod. *Mazar.* LXXIII. tribuitur altera *Cyrillo Alexandr.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1317. *A. Harl.*

5. *Pantaleonis*, diaconi et chartophylacis magnae ecclesiae *Narratio de miraculis S. Michaelis*, latine edita a *Lipomanno* et *Surio* 29. Sept. Graece exstat in variis bibliothecis, et citatur a *Meurfio*, *Cangioque* in glossariis, meminit et *Allatius* de *Simeonibus* [p. 99. et 103.] Incipit: μεγάλας τε καὶ πολλὰς καὶ ποικίλας καὶ τῆς αἰσώματες. *Fabr.* v. supra, vol. X. p. 199. et de alia, p. 200. *Allat.* de *Symeon.* scriptis p. 103. cit. aliam, ἐγκείμεν εἰς τὸν — *Μιχαήλ*. inc. ὁ τῶν αἰσῶν πνευμάτων Κύριος. et gr. exstat in cod. gr. Paris. DCCC. notante *Oudin.* l. c. p. 230. ex *Phil. Labbei* bibl. noua MSS. ex regiis MSS. part. I. p. 75. f. secund. cat. MSS. Paris. vol. II. in cod. CCLXXIV. 2. ac *Mosquae* in cod. CCH. I. (v. *Matthaei* notit. cit. p. 127.) it. *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXI. plut. 9. nr. 4. sed incip. ὁ τῶν αἰσῶν πνευμάτων Κύριος. (latine ap. *Lipomannum* et *Surium* d. XXIX. Sept.) nr. 5. autem altera, cuius init. μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ ποικίλας. quae etiam exstat ibid. in cod. IX. nr. 9. plut. 11. et in cod. IV. nr. 12. plut. 4. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 425. 503. ac 520. — *Taurini* in cod. reg. LXX. fol. 240. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. — *Romae* in bibl. patrum S. Basilii, cod. X. de miraculis archangelorum. v. *Montfauc.* *Diar.* ital. p. 213. et Bibl. biblioth. MSS. p. 195. *D.* et p. 700. *E.* in cod. bibl. *Sfortianae* de mirac. *Michaelis.* — *Paris.* in septem codd. bibl. publ. et in cod. MDXIX. nr. 9. *Pantal.* historia miraculorum *Gabrielis archangeli* opera patrum. — *Mosquae* in cod. synod. CLXXI. nr. 8. v. *Matthasi* not. cit. p. 103. *Harl.*

[P] 6. *Orationes* siue *homiliae panegyricae per totum annum* in XII. mensium dies dominicos et festos MStae fuerunt CPoli apud *Iacobum Marmoretum*, principem, vt ex eius catalogo MSS. apud *Possseuinum* adpendice ad Apparatum p. 48. iam notauit *Caeus*. *Fabric.* *Sermones*, *Romae* in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 154. *C. Harl.*

XVIII. *ANDREAS EVDAEMON IOANNES*, *Cydonius* siue *Cretensis* ^{dd}, ex imperatoria *Palaeologorum* familia oriundus, sed in Italia ac *Romae* praesertim educatus et Graecorum suorum pro partibus Latinis acris aduersarius, societati Iesu nomen dedit circa a. 1582. et *Romae* obiit a. 1625. Praeter scripta illius, quae in bibliotheca Iesuitica *Philippi Alegambe*, et *Nathanaëlis Sotwelli* commemorantur, et in quibus nihil intermisit, quod splendida bilis ipsi aduersus *Casaubonum*, *Danaeum*, *Rob. Abbotum*, *Brightmannum*, aliosque

dd) Infra p. 721.

que doctores reformatos suggessit, vel in criminationibus a societate sua remouendis laboravit, hoc loco tantum meminisse iuuat, quod a *Nic. Commeno* pag. 243. praenot. mysiagog. proditum reperio, eum composuisse *refutationem* Graeci hominis, *Zachariae Gergani*, nec non scripsisse *librum de moribus Graecorum*, quod argumentum esse libri primi, ab ipso elaborati aduersus Caluinum, ab eodem Commeno didici p. 249. *Fabr.* V. supra in li. vol. p. 66. *Harl.*

XIX. IOANNES PLUSIADENVS, archipresbyter, non diu post concilium Florentinum. a. 1439. habitum composuit *Dialogum de differentiis inter Graecos et Latinos et pro concilio Florentino.* ") Ex eo plura Allatius p. 617. 753. seq. 1106. seq. de consensu: et de purgatorio p. 27. 78. etc. Integrum ex bibl. Ambrosianae codice edidit graece et latine tom. I. Graeciae Orthodoxae pag. 583 - 654. Colloquuntur *pater* sive catholicus, Manuel Mongus: *Rhacendyta*, Bulgares: *Publicanus*, Ioannes Damascenus, et *vnus e duodecim sacerdotibus qui unionem amplexi fuerant*, Ioannes Plusiadenus, praesentibus auditore Georgio Phaliero, teste Ioanne Tzurdune et *disceoprita* Antonio Sagredo. Incipit: *ὁ τῷ Θεῷ φέβος Ἰωαννης.* *Fabric.* Conf. *H. Wharton.* suppl. ad Cauei Hist. lit. S. S. eccl. p. 167. ad a. 1450. qui arbitratur, Ioann. Plusiadenum diuersum esse a Iosepho Methonenfi; secus sentit *Ordin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. p. 2422. sq. ad a. 1440. a quo dicitur *Iosephus Methonenfis episcopus.* — *Ioan. Plusiad.* epist. inedita *de caritate*, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MMD. nr. 10. — *Canon concilii Florentini*, *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXLV. *Taurini* in bibl. reg. cod. CLXXXVI. et in eod. cod. *Synaxarium.* v. cat. eodd. gr. Taur. p. 273. sqq. vbi *canon* s. hymnus in octauam synodum Florentiae habitam, gr. cum lat. versione, et p. 277. sqq. *synaxarium*, s. brevis narratio eorum, quae in concilio Florentino a. 1439. gesta sunt, primum prodierunt in lucem. — *Florent.* in bibl. monasterii Adnunciatae, *Iosephi*, episcopi *Methones*, apologia ad lib. Marci Ephesini; v. *Montfauc.* diar. ital. p. 365. *Harl.*

Hic idem *episcopus* deinde *Methonenfis*, post susceptum episcopatum IOSEPHI nomen adsciuuit, vt notat *Allatius* p. 933. de consensu et ad calcem tomi I. Graeciae Orthodoxae, testatus sub nomine Iosephi Plusiadeni, episcopi Methonenfis, exstare *Conciones in dies Quadragesimales ieiunii*, dialecto Graecorum communi conscriptas et testimoniis latinorum patrum refertas. Huius Iosephi Methonenfis *Apologeticus pro synodo* [P] *Florentina aduersus Marcum Ephesium* saepe editus cum Caryophili versione ad calcem actorum illius synodi, vt tomo ult. edit. conciliorum Binianae p. 667. et *Labbei* tom. XIII. p. 677. et *Harduini* tom. IX. pag. 549. Incipit: *Ὁ αὐδαισιμος ἔστος ἀνὴρ.* ") Pag. 555. 559. citat Georgium Aristinum historicum: et p. 558. 559. 563. Marcum Ephesium, narrat, a Iuliano S. Sabinae cardinali confutatum: nec non pag. 578. a fratre Ioanue. Pag. 570. et 575. 582. 599. 594. arguit Marcum, argumenta sua mutua sumsisse a Photio, Psello, Phurnio, Camatero, Moschampare, Bulgario, Nicolao Methonenfe, Panareto, Cabasila et Palama, et simili-

ee) V. infra vol. XI. p. 683. ed. vet. *Harl.*

ff) V. infra vol. XI. p. 683. vet. ed. *Harl.*

similibus schismaticis. Simeonem Metaphrastem, nouum theologum laudat p. 574. et Tarasii CPol. epistolam ad episcopos orientis, nec non Anastasii Sinaitae sermonem de rectis dogmatis/veritatibus, et pag. 583. Scholarii tres orationes pro vnione ecclesiastica ad confirmandam Isidori Russiae praefulis sententiam, et Bessarionem p. 587. Sed *Apologia pro quinque capitibus synodi Florentinae*, quam scripsisse Iosephus se proficitur, lucem non vidit. [Exstare tamen illam, at falso sub nomine Gennadii editam, lat. Dilingae 1581. 8. graece, Romae 1577. et lingua gr. vulgari, cum versione lat. Romae 1628. 4. censet Oudin.] De Apologetico edito conferendus *Allatius Exerc. IX.* contra Creyghtonum. *Antirrheticum secundum contra Marcum Ephesinum* citat Nic. Comnenus p. 292. 306. et 397. praenot. mystagog.

XX. HILARIO, monachus, itidem post Florentinam synodum pro Latinis aduersus Graecos suos scripsit λόγον διαλεκτικὸν *Dissertationem dialecticam de pane Graecorum mystico et azymo Latinorum* aduersus Nicetam. Incipit: ἐν τῷ μὲν διαλέγεσθαι με. Hanc graece primus edidit ex cod. bibl. Lugd. Bat. Io. Meursius in variis diuinis Lugd. Bat. 1619. 4. Deinde versionem addidit *Allatius* ex utraque lingua vulgavit in Graecia Orthodoxa tom. I. pag. 655 - 662. Eiusdem *librum de processione Spiritus S.* laudat Nic. Comnenus praenot. mystagog. p. 361. ⁴⁵) Alius Hilario monachus antiquior, de quo in vita Nili iunioris pag. 5. ἡγάπα γὰρ αἰ τῶν πατέρων τὰς βίβλιν ἐκ νεότητος αὐτῆ, Ἀστωνίς δὲ, Σάββα τε καὶ Ἰλαρίωνες. Hic est, cuius vitam a S. Hieronymo traditam habemus. De Q. Iulii Hilarionis libello de mundi duratione scripto a. C. 397. vide *Vsserii* diff. de Cainane pag. 19. et *Sandii* animaduers. ad Vossium de historicis latinis. *Fabr.* De Hilarione *Cicada* v. paullo post, §. XXVII. — Hilarion *archimandrita*, ad eum et alium Hilar. scripsit epistolae Theodor. Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 147. 245. 314. et 317. ac p. 100. laudatur. — S. Hilarionis, it. Hilarionis iunioris vitae. vid. supra in vol. X. p. 235. et in multis alijs codd. qui indicantur a *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. Hilarionis, et monachi et *Arelatensis* vita enarratur. v. iudic. I. ad illam sub voc. *Hilarion.* — Hilar. monachi compendium librorum.

M m m 2

Ari-

gg) Conf. H. Wharton. ad *Causi* Hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 167. ad a. 1450. quo Hilār. claruit, ed. Basil. in primis Oudin. in comm. de SS. eccl. III. p. 2703. ad a. 1460. quo et proximis temporibus floruisse eum et fuisse monachum Sctor. Nazarii et Celsi; Veronae in Italia, congregationis S. Iustinae, tradit; prouocatque ad Onuphrium Pauuiniū Veronensem, libro VI. amicitatum Veronensem, Veronae 1678. fol. p. 166. Transtulit Hilarion, in linguam lat. cod. Oudino vterius probante, *dialecticam S. Io. Damasceni*, et doctrinas XXIV. *Dorothei archimandritae*, (in bibl. S. patrum, Paris. 1579. tom. III. p. 158. et ibid. 1589. tom. II. col. 803.) insuper compendium *rhetoricae Hermogenicae*; tum primum edidit vitam S. Symeonis, monachi.

Quando vero Oudin. Vossius alique contendunt, illum Hilarionem *Vitis Sctorum*, a Iac. de Vorigine conscriptis, adpendicem adiecisse, Mediolani 1494. et tam de translatione S. Georgii, (MS. Venetiis in monasterio S. Georgii maioris,) quam de translatione brachii eiusd. Scti ad idem S. Georgii monasterium, egisse, illos confudisse duo Hilariones et in vnum miscuisse; docet *Arnellinus* in sua biblioth. Benedicto-Cassinensi part. I. pag. 223. et vtrumque distinguit; cuius iudicio subscribit *Mansius* ad Fabric. bibl. mediae et infim. latinit. tom. III. libr. VIII. p. 252. Qui enim adpendicem et de translatione etc. scripsit, is fuit e domo Lauteria Mediolani natus, abbas deinceps factus et obiit Mantuae 1521. *Harl.*

Aristotelis ad *Sextum* IV. *Romae* in bibl. Vatic. nr. 3009. v. *Montfauc.* l. c. p. 107. C. et III. D. — *Hilarion Cigala*, primarius ecclesiae CPolit. magister, Cypri postea archiepiscopus. Eius *chronologia septem aetatum* exstat *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCXXXI. nr. 1. v. adpendic. ad cat. MSS. regg. *Parif.* vol. II. p. 622. *Harl.*

XXI. IOANNES ARGYROPVLVVS CPolitanus, capta a. 1453. patria a Turcis, exsul in Italiam ad Cosinum Medicem Florentiae principem velut in portum confugit, et ab eo liberaliter habitus, Petrum filium et Laurentium nepotem litteris imbuiere iussus, magna doctrinae et ingenii laude vixit, publiceque etiam, ut Florentiae primum, sic postremis annis Romae Graeca ac philosophiam docuit, ibique defunctus est [P] circa a. 1480. qui erat septuagesimus eius aetatis. De eo videndus *Angelus Politianus*, qui praeceptorem in philosophia suum celebrat cap. 1. *Miscell. Paulus Iovius* in elogiis p. 50. *Nic. Reusnerus* in iconibus Graeciae et Italiae E. 2. (vbi perperam traditur obiisse a. 1571.) *Isaacus Bullartius* tom. I. *Academiae scientiar.* p. 269. et *Lambecius* lib. VI, p. 278. *Fabr.* item ipse noster *Fabric.* in bibl. med. et inf. latin. tom. IV. p. 52. — *H. Wharton.* ad *Cauei* hist. litt. S. S. eccl. p. 168. quo iudice vir fuit, praeter immodicam ingluuiem et bibacitatem, quibus perquam male audit, nimia sui opinione inflatus, et alieni contemptor meriti; adeo, ut Ciceronem graecas nesciuisse litteras, illoto ore iactitare auderet. Quae vitia etiam alii in eo notarunt: tum *Iac. Brucker.* Hist. crit. philosoph. vol. IV. p. 39. sq. et in appendice s. vol. VI. p. 685. *Nic. Comnen.* *Papadopulus* in Hist. gymnasii Patauini, tom. II. p. 179. sq. *Iac. Facciolat.* in Fastis gymnasii Patauini, part. II, p. 82. quo adnotante, Io. Argyrop. m. Iul. 1443. Rector Artistarum factus est; in primis, qui multi sunt de eo, *Humphr. Hodius* de Graecis illustr. lib. II. p. 187 - 205. (quem tamen notauit *Laur. Mehus* in praefat. ad *Ambrosii*, *Generalis Camaldulensium epistolae* pag. XX.) ac *Boerner* de doctis Graecis p. 137 - 151. Insuper alios excitat *Saxius* in *Onom. lit.* part. II. p. 446. sq. — *Bayle* in *Dictionaire hist. et crit.* tom. I. p. 308. ed. a. 1740. voc. *Argyropyle*, vbi etiam de eius virtutibus ingenii et moribus vitae iudicatur. *Harl.*

1. Eius liber ad Cosinum, ducem, de processione Spiritus S. et concilii Florentini decreto editus ab *Allatio* graece et latine in Graecia Orthodoxa, tom. I. p. 400 - 418. Incipit: *πᾶσι μὲν ἄλλοις ἐγὼ σε τῶν εὐδαιμόνων νενομίκα.* *Fabr.* MS. *Parif.* in bibl. publ. codd. CMXLIX. nr. 3. et MCXCI. nr. II. *Harl.*
2. Orationem quartam pro synodo Florentina citat *Nic. Comnenus* p. 361. praenot. myslagog.
3. Consolationem ad imp. Constantinum in morte fratris Ioannis Palaeologi imp. exstincti a. 1448. *Allatius* de synodo Photiana pag. 542. *Fabr.* MS. *Parif.* in bibl. publ. codd. DCCCXVII. nr. 6. ac MCXCI. nr. 45. In utroque cod. sunt quoque *Argyrop.* homilia de imperio ad Constantinum Palaeolog. et veterum principum cum imperatore nunc regnante comparatio, atque in posteriore adhuc, eiusd. monodia in obitum imperat. Io. Palaeologi illius, qui concilio Florentino interfuit, opusc. ineditum. *Harl.*

4. *Comparisonem veterum imperatorum cum hodierno*, MS. in bibl. regis Galliae memorat Labbeus p. 71. Bibl. nouae MSS. [v. ad nr. 3.] Haec Vossio p. 493. de hist. Graeciae, et Hendreichio in pandectis Brandenburg. p. 266. *Comparatio inter principes antiquos et noui imperii* (Turcici).
5. *Ad Constantinum Palaeologum de regno*. Labbeus, ibid. [v. ad nr. 3.]
6. *Solutiones quaestionum, quas proposuerunt philosophi et medici quidam ex Cypro insula*. id. p. 113. *Fabr.* MS. *Parisi.* in bibl. publ. cod. CMLXXXV. nr. 2. inc. τὰ πάντα γινώσκων et in bibl. *Escorial.* teste *Plüero* in *Itiner.* per *Hisp.* p. 173. *Harl.*
7. *Ad papam Nicolaum V.* id. 386.
8. *Poëmata graeca ecclesiastica* Argyropuli, Agathonis, et Anthemii siue Anthimi monachi cum notis musicis recentis Graeciae, fuere MSta in bibl. Scorialensi, teste Alex. Barvoëtio. [v. supra, vol. III. p. 655.]
9. Ex graeco vertit latine *Aristotelis praedicamenta, posteriorum analyticorum libros II. De naturali auscultatione libros VIII. De coelo libros IV. et Ethicorum Nicomacheorum libros X.* nec non *Basilii homilias IX. in Hexaëmeron*, quae Argyropuli versiones in antiquioribus Latinis Aristotelis editionibus, et in editionibus latinis et graecolatinis Basilii leguntur. *Fabr.* De ed. Basileensi opp. Basilii M. 1565. et Argyropuli versione lat. Basilii homil. ipsoque Argyropulo v. *Io. Fabricii* Hist. bibl. Fabric. tom. I. p. 102. et 106. — Versio Argyropuli lat. libror. Aristotelis de moribus *Venetis* in cod. bibl. MSS. monasterii S. Michaelis: de quo, item de Argyropulo, eiusque versione, codd. atque editt. multus est *Mittarell.* in cat. illius biblioth. col. 69. sq. De Argyropuli versione Aristotelicorum operum lat. atque editt. conf. supra in vol. III. p. 212. 305. 309. 313. 314. 318. 344. 345. 348. 364. — Diuersa de eius versione Aristotel. libror. iudicia *Bayle* in *Diction.* cit. p. 308. not. *D.* et *Adr. Baillet* in: *Iugemens des Sauans*, ed. de la Monnoye tom. II. p. 383. sq. coll. p. 326. et 379. sq. de Theodoro Gaza, atque *Hodius* l. c. p. 208. sqq. collegerunt. *Harl.*
10. *Commentarii in Ethica Nicomachea*, quos ex Argyropuli ore Florentiae excepit et Cosmo Medici inscriptos edidit *Donatus Acciaiolus*. Florent. et Paris. 1541. fol. *Fabr.* Add. supra, vol. III. p. 358. 360. et 363. et *Hodius* l. c. p. 202. sqq. *Harl.*
Aristotelis librum περὶ ἰσχυνέας latine versum a *Ioanne Argyropulo* iuniore, notat *Gesnerus* in bibl. p. 383. [conf. *Hodius* l. c. p. 205. sqq.]
 [*Monodia*, v. ad nr. 3.]
 In cat. MSS. Angliae etc. I. pag. 10. exstare dicitur in cod. Barocc. LXXXVII. *Porphirii* isagoge, cum scholiis marginalibus, et additur: forte *Io. Argyropuli*, cuius effigies ibi habetur: atque *Aristotelis Organon*, cum scholiis; forsan per eundem. Add. *Hodius* l. c. p. 195. — De eius prolegg. in progymnasmata v. supra ad vol. VI. p. 131. *Harl.*

[P] XXII. BARLAAMVS, ex vrbe Seminaria ^{hh}) Calaber. (perinde vt Gennadius, de quo supra, Scholarius) duas personas vel prorsus diuersas egisse vnus deprehenditur, vnde factum, vt in duos Barlaamos a quibusdam discerperetur. ⁱ) Sed vnus idemque est, qui pro Latinis initio et eorum cum Graecis vnione, et qui deinde acriter contra Latinos, ac denique ex monacho S. Basilii factus episcopus in regno Neapolitano Gyracensis ⁱⁱ) siue Hieracensis iterum pro Latinis scripsit. Idem Hefychastarum et Gregorii Palamae ^{mm}) in syno-

^{hh}) *Allatius* de consensu p. 339. lib. II. c. 16. et 17. *Fabr.* Conf. de Barlaamo *F. Vghelli* Ital. sacram. tom. IX. p. 395. *H. Wharton.* et *R. Gerium* (qui plura Barlaami opp. horumque codd. memorat, aliaque adduntur in not. ed. Basil.) in adpend. ad *Cauai* hist. litt. SS. eccl. tom. II. pag. 36. sqq. ad a. 1340. *Du Pin* hist. eccles. vol. XII. p. 83. sq. *Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. III. p. 814. sqq. in diss. de Barlaamo, Hieracensi seu Locrensi episcopo: in cap. 1. vita eius paucis perstringitur; in cap. 2. referuntur Allatii de eo narrationes et iudicia; in cap. 3. de eius scriptis horumque codd. fufius agitur. — *Hamberger.* in *zuverläß. Nachr.* tom. IV. p. 556. sqq. ad a. 1348. quo mortuus esse videtur Barlaam. Idem laudat *G. B. Tafuri* *Storia degli Scrittori*, nati nel Regno di Napoli, tom. II. p. 71. et *G. M. Mazzuchelli* *Scrittori d'Italia*, tom. II. p. 369. h. v. — Alios quoque excitat *Saxius* in *Onom. lit. part.* II. p. 358. sq. ad a. 1337. quo in synodo CPolit. damnatus Graecorum castra deseruit. Add. *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XXXIV. p. 372. sqq. et de Hefychastarum contro- uersiis, p. 431. sqq. ac 437. sqq. *Harl.*

ⁱⁱ) Conf. *Io. Moller* *Homonymoscopiam*, p. 428. sq. *Harl.*

^{kk}) Sic etiam *Frid. Spanhemius* libro de papa foemina p. 264. seq. (tom. II. opp. p. 646.) et *Hendreichius* in *paudectis Brandenburg.* p. 418.

^{ll}) Vide *Cantacuzenum* p. 336. *Niceph. Gregor.* lib. XI. et bibl. patrum tom. XXVI. edit. Lugd. p. 4. *Lambec.* IV. 326. seq.

^{mm}) V. cap. sequens de Palama, sub fin. et *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 156. sqq. Contra Barlaamum plures scripserunt: e. g. secundum *Montfauson*, in *Bibl. biblioth. MSS.* p. 11. *E. Romae*

in cod. bibl. Vatic. Decreta synodi cuiusdam (Constantinopol.) contra Barlaamum et Acindynum; p. 295. *B. Florent.* in bibl. Laurent. cod. VIII. plut. 8. *Ioasaph. Christoduli* monachi, alias Io. Cantacuzeni imper. scripta contra Palama, Barlaam, Acindynumque haereticos cum omnibus gestis et actis ea de re: (hunc cod. Laurent. inscriptum, *Témos — factus a patriarcha Ioanne et synodo contra falsam opinionem Barlaam*, copiose recensuit, prooemium, fere totum historicum, graece exhibuit integrum, et nomina eorum, qui subscripserunt, exscripsit, tum loca scriptorum eccles. in opere citata diligenter enotauit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. vol. I. p. 342 - 349. denique carmen iambicum, quo clauditur totum opus et ab codicis scriptore exaratum est, gr. cum lat. versione subiecit:) — *Montfauc.* ib. p. 732. *E. A.* in codd. bibl. *Parif. Gregorii* Thessal. contra Barlaam, et *Davidis* Dyshypati de blasphemis Barlaam; pag. 770. *A.* in bibl. Radulphi. ibid. contra Barlaam et Acindynum. — *Matriti* in cod. reg. LXXVII. sub fin. *David* historia, quomodo exorta fuerit peruersa per Barlaam et Acindynum haeresis: v. *Iriarte* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 286. seq. — *Vindobonae* in cod. caes. CCLXVI. *Tomus* (tertius) condemnationis sectatorum *Barlaami* et *Gregorii Acindyni*, a synodo CPolit. compositus et editus a. Chr. 1351. m. Aug. cum subscriptionibus multorum, quas integras reddidit et codicem recensuit *Lambec.* V. p. 419. sqq. ibid. nr. 16. exstat *Davidis* historia memorata. — in cod. CCLXXIV. *Macarii*, metropolitae Ancyran, opus contra Latinos et contra Barlaamum atque Acindynum eorumque sectatores, in capp. 120. diuisum. v. *Lambec.* V. p. 458. sqq. et in cod. VI. nr. 14. monach. *Hefychastarum* tomus apologeticus contra Barlaami et Acindyni sectatores; atque nr. 15. synodi CPolit. tomus condemnationis errorum Barlaami et Gregorii Acin-

synodo a. 1337. CPoli habita vehemens cum Gregorio Acindyno aduersarius, ⁿⁿ⁾ eruditione ceteroquin et eloquentia ac cognitione philosophiae nulli-suae aetatis secundus, ^{oo)} cuius scripta haec mihi innotuere:

Pro Latinis.

1. *Orationes II. pro unione Graecorum cum ecclesia romana*, ad Benedictum papam Avenione habitae. Prior incipit: *Quoniam diuinum et adorabile mandatum*. Altera: *Licentia mihi data a vestra sanctitate*. Vtraque edita latine a Bzouio in Ann. eccl. ad a. 1339. n. 25. et 28. et ab Odorico Raynaldo ad eundem annum n. 19.
2. *Ex oratione ad synodum de unione* quaedam graece profert Allatius de consensu p. 786. *Ex oratione secunda de concordia*, quae incipit: *εὶ μὲν ἐώρων ἡμᾶς* p. 123. et 591. contra Hottingerum. Et ex oratione prima p. 125. incipit: *ὅτι μὲν πάντες οἱ ἀπὸ χριστοῦ τὴν ἐκωνυμίαν ἔχοντες*. Fabr. Vtraque seruatur in cod. *Matrit.* LXXVII. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matr. p. 280. sq. et *Venet.* in cod. Marc. CLII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 84. — ac *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXXXVIII. nr. 3. et 4. — orat. prima *Venet.* in cod. Naniano CXIV. nr. 10. v. cat. codd. gr. Nan. p. 232. — In bibl. *Mazarin.* sunt duo codd. sed a *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1307. C. tantum vno voc. *Barlaam* designantur. *Harl.*
3. *Probatio per sacram scripturam XVI. argumentis, quod Spiritus S. et ex Filio est quemadmodum et ex Patre*. Incipit: *Domino Iesu Christo iubente nobis*. Latine edidit Bzouius ad a. 1333. §. 2.
4. *Responsio ad Demetrii (Cydones) Thessalonicensis epistolam de processione Spiritus S.* Incipit: *Quum accepißem, o amicum mihi caput*. id. ad a. 1332. n. 5. et 7. Allatius contra Hottinger. p. 125. 285.
5. *Epistola ad Alexium Calochetum, pro reducendis ad ecclesiam schismaticis*. [P] Apud Bzouium a. 1330. n. 59. latine. Incipit: *audiui te admirari de me*.
6. *Epi-*

Acindyni, cum subscriptionibus. v. *Lambec.* VI. part. I. p. 64. sqq. ed. Kollar. qui in nota laudat *Petau.* de theolog. dogmatibus tom. I. libr. I. cap. 12. et 13. — *Davidis historia etc. Aug.* Viindel. cod. v. *Retferi* ind. MSS. p. 27. — *Marci monachi aduersus Barlaam et Acindynum*, in cod. *Coisl.* CCLXXXVIII. de quo v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 404. sqq. — ibid. p. 167. in cod. XCVIII. *Gregor.* archiep. Thessalon. de erroribus Barlaamo et Acindyno adscriptis. add. p. 168. sqq. et in cod. XCIX. et *Venet.* in bibl. Marc. cod. DX. (v. cat. codd. gr. Marc. p. 274.) de erroribus Barlaami et Acindyni. Sed haecenus. *Harl.*

nn) Confer *Io. Cantacuzenum* lib. II. c. 39. et 40. III. 98. IV. 23. [vbi refert, tres diuerfas synodos contra Barlaam. et Acindynum, eorumque sectatores CPoli fuisse habitas, totidemque tomos condemnationis contra eosdem editos.] 24. Hist. *Bzouium* ad a. 1331. n. 12. seq. et *Odoricum Raynaldum* ad a. 1341. n. 119. seq.

oo) *Leonardi Nicodemi* additiones ad bibl. Neapolitanum Nic. Toppi p. 59. seqq. [qui multorum narrationes et iudicia de Barlaamo collegit. *Harl.*]

6. *Epistola ad amicos suos in Graecia constitutos*, de vnione S. romanae ecclesiae. Incipit: *Quia, o amici et fratres, nihil est.* Exhibet latine *Bzouius* ad a. 1331. n. 13.
7. *Epistola ad amicos suos Graecos* de primatu ecclesiae romanae et de processione Spiritus S. Incipit: *Quod in primo ad vos misso sermone.* ibid. Hae duae epistolae leguntur etiam in tomo quinto p. 587. bibliothecae maximae pontificiae *Io. Thomae de Roberti.* Rom. 1698. fol. Sed quinque haecenus memorata Barlaami scripta ex tom. V. Antiqu. lect. H. *Canisi*, [vet. ed. sed in ed. *Basnag.* tom. IV. p. 361. sqq. vbi p. 363. conf. *Basnag.* obseruat. et p. 405. *Harl.*] recusa latine in tom. XXVI. bibl. patrum edit. Lugd. p. 4 - 38.

Contra Latinos. pp)

I. Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆς ἁγίας πνεύματος. ⁹⁰⁾ *De processione Spiritus Sancti.* P. τῇ τῶν θείων ἀποστόλων, καὶ τῶν τέτταρς διαδεξαμένων. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. LXXI. nr. 3. a fol. 247 - 271. *Barlaam* contra Latinos. v. *Matthaei* Not. codd. gr. *Mosq.* p. 61. — Ibid. in cod. CCLIII. contra Latinos de processione Sp. S. habet capp. 20. inc. τῇ τῶν θείων ἀποστόλων. v. *Matthaei* l. c. p. 163. — Ibid. in cod. XIII. hoc ordine sunt secund. ind. *Fabricii*, nr. 2. nr. 21. (cuius vero principium est: *Φῆς, ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ τὸν πᾶπαν μὴ ἐρῶν δόξον εἶναι.*) nr. 4. nr. 7. ac nr. 5. Sequuntur aliorum Graecor. scripta de proc. Sp. S. v. *Matthaei* l. c. p. 28. — *Matriti* in cod. LXXVII. hoc ordine sequuntur *Fabriciano*, nr. 2. 3. 4. 5. 7. 17. 18. 6. 8. 9. 21. 20. 10. 11. (κατὰ Θωμᾶ λέγοντος, ὅτι μόνῃ etc. legitur in cod. *Matrit.* et *Vindob.*) nr. 12. 13. 14. 15. 16. et 19. v. *Iriart.* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 281. sqq. — *Vindobon.* in codd. caes. vide not. qq. ad nr. 7. add. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 559. *D.* cod. XXXVII. et p. 562. *B.* — *Taurini* in cod. reg. CCCXV. *Barlaami* opusc. seu sermones sex aduersus Latinos de process. Spir. S. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 397. — *Venetis* in bibl. Marcianae cod. CLII. decem sermones, nempe ap. *Fabric.* nr. 2. 3. 4. 5. 7. 17. 18. 21. 9. 8. et 1. et CLIII. viginti sermones in cod. DXXXV. octo ferm. et cod. DX. nr. 5. *Fabric.* contra Latinos. v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 84. et 85. 284. et 274. — *Parif.* in bibl. publ. MCCLXXVIII. nr. 6. est secund. ord. *Fabric.* nr. 2. sed incipit εἰ μὲν ἀρετὴν τινα. nr. 7. et 8. ap. *Fabric.* autem nr. 20. et 21. — ibid. in cod. MCLXXXV. nr. 3. (et in cod. *Mazarin.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1314. C.) *Barlaami* et *Acindyni*

pp) Sine causa dubitat *Bzouius* ad a. 1331. n. 13. hasce contra Latinos lucubrationes *Barlaamus*, an impostor aliquis scripserit.

qq) Cum his scriptis, quae *Allatius* perlegisse se in memorat, multa eadem continere videtur *Barlaami* demonstratio in duodecim capita tributa, πρὸς τὰς τῶν Πατρὶς κρίσεις ἀποδίδει, ὅτι ὑποκαταμένη ἐν μόνῳ τῷ Πατρὶ ἐκπερεύσθη τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀδὲν ἄλλῳ ἀδυνάτῳ ἔκπεται, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐμολογούμενων

τῇ ἑκκλησίᾳ ἀναρῶνται δογματῶν. Incipit: εἰ θεὸς Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ. infra, n. VI. MS. *Lambec.* VIII. p. 378. seq. V. p. 181. [f. VIII. p. 806. sq. ed. *Kollar.* nr. 2. cod. XXXVII. et vol. V. p. 381. nr. 6. cod. CCLX. in quo etiam sunt sermones, nr. 7. sqq. infra nr. 8. 20. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. Add. *Lambec.* et *Kollar.* ad nr. 3. (sive nr. 19. ap. *Fabric.*) cod. LXXXIX. in vol. III. p. 477. sq. *Harl.*]

dyxi disput. *de lumine in monte Thabor uisā*. — in septem codd. *de processione Spir. S.* — in tribus codd. *confutatio illorum*, quas a papae legatis dicta fuerant, et in quatuor codd. *de primatu papae*. — Venetiis in bibl. Naniam. cod. CXIV, septemdecim orat. quas recenset Mingarelli. in cat. codd. gr. Nan. p. 232. sqq. — ibid. p. 280. nr. 7. cod. CXXVII. est orat. septima indic. nostri Fabric. — Oxon. in bibl. Bodlei. cod. Selden. XLVII. f. nr. 3377. cat. MSS. Angliae etc. I. Barlaam de primatu papae, processione Spir. S. etc. — ibid. in cod. H. Saulii X. f. nr. 6557. catal. dicti, ecloga ex Barlaami libro de process. Sp. S. contra Latinos. — in cod. Th. Gale CIX. f. nr. 5943. cat. epistola ad Nicol. archiep. et quaedam alia de process. Sp. S. atque in cod. CCXXXIII. f. nr. 6067. dicti cat. vol. II. excerpta. — Mediolani in bibl. Ambros. de Spiritu S. sex disputatt. et de papae primatu. v. Montfaut. Bibl. biblioth. MSS. p. 493. E. Harl.

II. "Οτι καί μόνος τῷ πρώτῳ αἰτίᾳ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔχειν τὴν ὑπαρξίν, ἐκ ἀναιρεῖται ἡ κατ' ἐσῶν ταυτάτης Πατρὸς καὶ Υἱοῦ. Supposito, ex prima causa Spiritum sanctum existentiam habere, non tollitur identitas, secundum essentiam, Patris et Filii. P. εἰ μὲν κριτὴν τινὰ ἀμφότεροι ἔχουσιν.

III. "Οτι ὑποκειμένους ἐκ μόνου Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ ἀναιρεῖται αἱ προσωπικαὶ διαφοραὶ τῶν τριῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα. Supposito, ex solo Patre Spiritum sanctum procedere, non tolluntur personales differentias trium personarum ad invicem. P. ἐπομένως τὴν τέτοις καὶ περὶ τῶν προσωπικῶν διαληπτέων ιδιοτήτων.

IV. "Οτι ὑποκειμένους ἐκ μόνου τῷ Πατρὶ ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ ἀναιρεῖται τὰ περὶ θεολογίας ῥητά. Supposito, ex solo Patre Spiritum sanctum procedere, non tolluntur theologica dicta. P. ἴσως ὡς ἄνδρες Λατῖνοι ὑπολαμβάνοντες ὡς καὶ ὑμῶν. [ὡς ἐγὼ καὶ ὑμῶν in cod. Matrit.]

[F] V. "Οτι ὑποκειμένους καὶ ἐκ τῷ υἱῷ ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, πολλὰ τῶν ὁμολογούμενων ἀναιρεῖται, καὶ πολλοῖς ῥηταῖς τῶν ἁγίων ἐνκαπτῶν αἰ. ") ἡ τεικνύτη ὑπόθεσις. Supposito, etiam ex Filio procedere Spiritum sanctum, multa ex iis, quae confitemur, tolluntur, et multis dictis Sanctorum adversatur hoc argumentum. P. ὅταν εἰς λόγους ἀλλήλοις ἐρχόμεθα.

VI. "Οτι ὑποκειμένους ἐκ μόνου Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐδὲν ὅλως ἀδύνατον ἔπεται, ἐδὲ τι τῶν ὁμολογούμενων τῆς ἐκκλησίας ἀναιρεῖται δογματῶν. Supposito, ex solo Patre procedere Spiritum sanctum, nullum omnino absurdum sequitur, neque aliquid ex iis, quae confitemur ecclesia, dogmatibus destruitur. P. ὁ Θεὸς ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ.

VII.

rr) Ἐκκλῆσιας ἔχει in cod. Mosq. XIII. Harl.

Vol. XI.

N n n

VII. Ὅτι ἐχ' ἀπλῶς ὑπόθεσις τὴν νομίζεν ἐκ μόνου τῷ Πατρὶ ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα τοῖς εὐσεβεῖν αἰρεμένοις ἐκ μόνου τῷ πρώτῳ αἰτίᾳ προάγειν^{ss)} τὰ ἐκείθεν ἀχρόνως ἐκλάμψαντα, καὶ κεφαλαιώδης ἐκθεσις τῷ ἡμετέρῳ δόγματος. Non esse simplex argumentum, existimare, ex solo Patre procedere Spiritum sanctum, sed necesse esse, qui pius dici vult, ex sola prima causa educere, quae inde sine tempore duxerunt, et comprehensionis nostri dogmatis traditio. P. ὅτι μὲν ἐν ὑποκειμένῳ ἐκ μόνου τῆς πρώτης αἰτίας.

VIII. Δόγμα Λατίνων γραφὴν ὑπὸ τῶν πρέσβευ. τῷ Πάπᾳ, ἔτα τῷ αὐτῷ ἢ τῷ ἀνασκευῇ. Dogma Latinorum, scriptum ab oratoribus papae: sequitur eiusdem confutatio. P. ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς μία εἰσὶν ἀρχὴ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

IX. Λέγεται, ἢ περὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. Legatur, sine de Spiritu S. P. τε θεᾶσαι τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἐναγχος τῷ τε πατριάρχῃ.

X. Κατὰ Θωμᾶ λέγοντος, ^{ss)} ὅτι ἐ κατὰ μένα τὰ πρὸς τι διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ θεῶν πρόσωπα. Contra Thomam, dicentem, non per solam relationem differre inter se diuinas personas. P. Θωμᾶς μὲν εἰδὲν τρόπον διαφορᾶς ἐν τῇ τριάδι οἶται εἶναι.

XI. Πρὸς τὰς λέγοντας, ὅτι μόνη ἡ πατρότης συστατικὸν ἐστὶ τῆς ὑποστάσεως τῷ πρώτῳ αἰτίᾳ, τὸ δὲ ἀγέννητον εἶδαι μῶς. Ad eos, qui dicunt, solam paternitatem constitutum esse hypostaseos primae causae, ingenitum vero nequaquam. P. οἱ περὶ τὸν Θωμᾶν κατὰ μόνην τὴν τῶν πρὸς τι διαφορᾶν διακρίνουσιν.

XII. Πρὸς τὰς πρέσβεις, ὅτι ἐναντίας περιπίπτουσι δόξαις. Ad [P] oratores, (pontificis) contrariis eos implicari sententiis. P. ὁ μάλιστα τῶν ὑμετέρων θαυμάζω, τῷ ἐστίν.

XIII. Πρὸς τὰς πρέσβεις, κοινὴ ἀνασκευὴ πάντων τῶν συλλογισμῶν, ἐς ἐκτίθενται οἱ Λατίνοι, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῷ ἁγίῳ πνεύματι. Ad oratores, communis refutatio omnium syllogismorum, quos adferunt latini de processione Spiritus sancti. P. πᾶς ὁρθῶς ἔχων συλλογισμὸς, ἢ ἀποδεκτικὸς τυγχάνει ὢν.

XIV. Πρὸς τὰς πρέσβεις ἀπόδειξις· ὅτι καὶ οἱ μετὰ τὰς ἀποστόλους θεοὶ πατέρες ἡμῶν ἐκ μόνου τῆς πρώτης αἰτίας, καὶ ἅμφω τὰ αἰτιατὰ ἔχον τὸ εἶναι ὑπελάμβανον. Ad oratores, demonstratio, sanctos patres nostros, qui apostolos subsequuti sunt, ex sola prima causa causata habere esse existimasse. P. ἐκείνοι δὲ πάντως ἐκ ἀγνοήμενον, ὅτι καὶ οἱ μετὰ τὰς ἱερεῖς.

XV. Ἀπάντησις ^{ss)} πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα, ἃ πρὸς αὐτὸν ἔειπεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βοσπόρου περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, Responsio ad argumenta, quae

ss) προάγειν, in cod. Mosquens. XIII. Harl.

tt) Lambec. V. p. 182. [p. 382. Kollar. in cod. Vindob. et Matrit. legitur: λέγοντες, ὅτι κατὰ μόνην, omissa negatione et quod sententiae Tho-

mae repugnare, docet Iriarte l. c. p. 282. in nota. Harl.

ss) Boiutius p. 774. ad Gregoram.

quae ad ipsum protulit Bospori archiepiscopus de processione Spiritus sancti. P. φῆς, ὅτι Πα-
 τὴρ καὶ Τίς θελημα ἔν.

XVI. Λόγος συντεθειμένος ἐκ διαφόρων τμημάτων τῶν τῷ θεολόγῳ λόγων, ἔτι δὲ
 καὶ τῷ μεγάλῳ Βασιλεῖ αἰεμόδιος καὶ πρὸς τὰς σοφὰς τῶν λατίνων λέγεσθαι. ^{vv)} Ora-
 tio, composita ex diuersis orationum theologi sectionibus, nec non magni Basilii; opportuna
 etiam ad sapientes Latinorum recitabitur. P. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπλὴν καὶ ἀπερίεργον τῆς θείας
 ἡμῶν.

XVII. Πρὸς τὰς ἀντιλογικὰς τῶν Λατίνων. Ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῖς πρὸς Γραι-
 κὰς διαλεγόμενὰς διὰ συλλογισμῶν ἀποδείξαι, ὅτι ἔσθ' ὁ μόνος ὁ Πατὴρ ἀρχὴ καὶ πηγὴ τῆς
 θεότητος. Ad contradictores Latinos; impossibile esse, dum ipsi cum Graecis sermonem con-
 ferunt, per syllogismos demonstrare, non esse solum patrem principium et fontem deitatis. P.
 ὅτι μὲν ἐν ὑμετέρᾳ ὑπόθεσις πολλοῖς τῶν ἀγίων ῥητοῖς ἐναντίας ἔχει.

XVIII. Πρὸς τὰς κυριώτερας τῶν Λατίνων ὑποθέσεις, ἐξ ὧν οἶονται δεικνύειν,
 ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἐκ τῷ Τίῳ ἔχει τὴν ὑπαρξιν. Ad praecipua Latinorum argu-
 menta, quibus se demonstrare existimant, Spiritum sanctum etiam ex Filio existentiam habere.
 P. ἐπὶ μὲν τῶν ἁλίων τῶν κατὰ τὸν βίον ἀγώνων.

XIX. Περὶ τῆς τῷ Πάπᾳ ἀρχῆς. De principatu papae, aduersus Franciscum ali-
 quem. Incipit: οἱ περὶ ταῖς ἐπισήμας δεινοί. Cum Ioannis Luydi versione prodiit primum
 Oxon. 1592. 4. et ad calcem Nili [P] archiep. Thessalonicensis de primatu papae romani,
 cum Salmasii quindecennnis castigationibus. Hanou. 1608. 8. p. 180 - 225. [conf. Nicodemi
 Addizioni cit. p. 39. seq.] et post eiusdem Salmasii iam viri librum de primatu papae, Lugd.
 Bat. 1645. 4. Etiam latine ex Luydi versione legitur in Goldasti Monarchia imperii tom. I.
 pag. 242. seq. Francof. 1668. fol. Et graece Londini in 4. f. a. p. 22 - 30. cum Nili libello
 et expositione Gabrielis Seueri contra eos, qui ecclesias orientales schismatis reas peragunt.

XX. Ad archiepiscopum Nicolaum Cabasilam de primatu papae. Incipit: μὴ τῷ
 οἷς [in cod. caes., οἷον in cod. Matrit.] σεβάσμιε πάτερ ὅτι τῷ Πάπᾳ. MS. Lambec. V.
 p. 181. 182. Meminit Allatius, qui legisse se profitetur pagina 827. de consensu.

XXI. Ad eundem, de eodem argumento. Incipit: φῆς, ὅτι ἀδύνατόν ^{ww)} ἐστὶ
 τὸν Πάπαν μὴ ὁρθόδοξον εἶναι. id.

XXII. Barlaamo etiam tribuitur a multis libellus περὶ τῷ καθαρτηρίῳ πυρὸς, de
 purgatorio igne, qui incipit: ἐὰν μὲν περὶ ὧν ἀλλήλοις ἀμφισβητῶμεν, αἰδεσιμώτατοι Κύριοι.
 Hic graece et latine cum Alex. Alefii libello contra Lud. Nogarolam de traditionibus, prod-
 iit Lipsiae 1556. 8. sine nomine auctoris hoc titulo: Apologia Graecorum de purgatorio igne
 in concilio Basileensi (a. 1438.) exhibita. Confer Turcograeciam Crusii p. 186. Et priore

N n n 2

Ortho-

vv) Lambec. V. p. 183. [p. 383. Kollar.]

ww) τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ, τὸν — cod. Matrit. et Marc. Harl.

Orthodoxographorum editione cum versione *Ioannis Hartungi*, Basil. 1555. fol. Et cum *Bonau. Vulcanii* versione additus Nilo de primatu papae Hanou. 1608. 8. et ad calcem Salmasii de primatu papae, Lugd. Bat. 1645. 4. [lat. Lugd. Bat. 1595. 8. pag. 65. seqq. prodiiit Vulcanii edit.] Fuere, qui Marco Ephesio tribuerent, quod refellit Allatius lib. de purgatorio pag. 239. seqq. ubi etiam Barlaami esse negat, sub cuius nomine cum noua versione edidit oppugnavitque *Petrus Arcudius* Rom. 1632. 4. ut dixi supra p. 417. ed. vet.

XXIII. Sunt etiam, qui Barlaamo tribuant *Dialogum Orthodoxi* (Graeci) *cum Latino de azymo et Spiritus S. processione* MS. in bibl. Vaticana, ex quo testimonium profert *Allatius* de Ioanne papissa p. 48. et *Blondellus* pag. 28. *Fabric. Venetiis* in bibl. Marc. cod. CLII. qui continet quaedam Barlaami opp. praemittitur anonymi opusculi *de azymis*: inc. *περὶ τῆς προθεμένους ζητήσαι σκοπήτεον* v. catal. codd. gr. Marc. p. 84. *Harl.*

Barlaami et Acindymi quemadmodum et Gregorii Palamae *κυρίας δόξας* et absonas ab ecclesiae usu opiniones multi oppugnavunt, de quibus infra cap. 44. in Palama. (ed. vet. f. cap. 40. hui. ed.)

Inter alia a Simeone Thessalonicensi c. 31. de fide, ritibus et mysteriis ecclesiasticis p. 51. arguitur Barlaamus *τὴν νοεράν πρᾶσιν ἀπαγορεύσαι* siue cum pseudo-mythicis quibusdam docuisse, non esse necessarium, preces, quas fundunt, a precantibus intelligi. [P] Vide *H. Whartoni* auctarium ad *Vlserii* historiam dogmaticam de scripturis sacrisque vernaculis p. 440.

- Alia Scripta Barlaami.

1. Ex Barlaami *epistola ad Nilum Triclinium*, monachum inclusum, qua illum controuersiae cum Palama iudicem deligit, nonnulla graece adfert *Allatius* diatriba de Nilis pag. 84. *Fabr. Musquae* in cod. synod. CCCII. nr. 58 - 60. et nr. 66 - 70. sunt plures epp. Barlaami 1) ad Gregorium Palamam: inc. *σὺ μὲν ὦ θαυμάσιε, τὴν ἀνωτάτω* 2) ad Nilum Triclinium: inc. *ἀρετὴ τε καὶ λόγος* 3) ad Greg. Palam. init. *ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον λόγων*; 4) una ad Iosephum; 5) duae ad Ignatium; 6) duae ad Dyfypat. v. *Matthaei* Notit. cit. pag. 197. sq. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. CCCXXXII. sunt octo epp. scil. duae memoratae ad Palamam, et ep. ad Nilum Triclinium atque eadem duae ad Ignatium, duaeque ad Dyfypatum. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 152. *Harl.*
2. *Λύσεις εἰς τὰς ἐπενεχθείσας αὐτῷ ἀπορίας παρὰ τῷ σοφωτάτῳ Γεωργίῳ τῷ Λαπίθῃ.* *Solutiones ad proposita sibi dubia per sapientissimum Georgium Lapitham.* Incipit: *πρὸς μὲν ἔν Πλάτωνα, ὃ γενναῖος.* Meminit *Allatius* de Georgiis infra p. 666. ed. vet.
3. *Λογιστική* *Logisticae* siue *Arithmeticae* subtilius demonstratae libri VI. editi gr. et lat. Argentor. 1572. et graece a *Ioanne Chambero*, collegii Etonensis apud Anglos socio, Paris. 1600. 4. et latina versio separatim, ibid. ad reginam Angliae, Elisabetham. Idem opus

opus puto, quod Gesnerus geometricam demonstrationem de numeris adpellat. *Fabr.* Conf. supra, vol. V. p. 648. §. XIII. vbi quoque et vol. IV. p. 75. §. VII. de Barlaami demonstratione eorum, quae *Euclides* libr. II. elementorum demonstravit. — add. vol. IV. p. 86. fm. et 212. — In cat. bibl. Pinell. tom. I. nr. 1935. occurrit ed. *Logisticae*, Paris. 1594. 4. et in *Maittaire* A. T. tom. III. p. 832. ed. Chamberi cum eius scholiis, prior pars, gr. Paris 1599. 4. typogr. Steph. Preuosteau, et posterior pars, s. versio lat. ibid. ap. Guil. Auvray, 1600. prodierit dicitur. — MS. *Venet.* in bibl. Marc. cod. CCCII. *Logisticae* libri VI. et, opus distinctum ab altero, (Fabric. secus senserat,) *geometricae demonstrationis de numeris* capp. X. quod incip. ἐπεὶ εἶδον πολλαχῆ τὰς μαθηματικὰς γεωμετρίας; v. cat. codd. gr. Marc. p. 142. iterumque in alio cod. Marc. teste *Montfaut.* in Bibl. bibl. MSS. p. 471. C. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MMCCCLXXXI. nr. 2. MMCCCLXXXIV. *Logist.* libri quatuor: MMCDLXXXVI. nr. 1. et sequenti opus *de arithmetica*. — *Mosquae* in cod. synod. CCCII. v. *Matthaei* Not. cit. p. 198. 63. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XLVIII. nr. 5. plut. 89. v. *Bandini* cat. codd. gr. III. p. 414. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. codd. H. Sauilii I. f. nr. 6548; et VI. f. nr. 6553. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. in posteriore cod. defunt libr. 1. 2. 3. additae autem sunt notae lat. — *Mediolani* in bibl. Ambros. plura Barlaami opp. scil. *rationalis pragmaticae* libr. IV. it. *de eclipsi ex Ptolemaeo*; it. *de inuentione paschae*; *de Spiritu Scto*; *Logisticae* libri VI. *Arithmetica demonstratio*; *refutatio quorundam capp. harmonior. Ptolomaei*; *de Spir. Scto* disputat. VI. et *de papae principatu*. — in cod. bibl. *de Mesme*, *Arithmetica*. v. *Montfaut.* l. c. p. 493. E. et 1326. E. *Harl.*

4. *Ethicae secundum Stoicos* libri II. prodierunt latine in tomo sexto lectionum antiquarum H. Canisii, Ingolstadt. 1604. 4. [f. tom. IV. p. 405. ed. Basnagii] atque inde in bibliotheca patrum tom. XXVI. edit. Lugd. p. 28.
5. Fuere etiam, qui ad Barlaamum ^{xx)} velut auctorem referrent *Enchiridion Epicteti* contractum et ad sensus Christianos interpolatum, quod inter varia S. Nili opuscula graece et lat. edidit Iosephus Maria Suaresius, episcopus Vasionensis, Rom. 1673. fol. 327 - 353. Latine exstat in tom. XXVII. bibl. patrum edit. Lugd. pag. 231. nec non post b. D. Theophili Spizelii tractatum de pio litterati hominis secessu. Diuersum hoc a paraphrasi Enchiridii christiani graeci scriptoris, quam vtraque lingua vulgavit *Mericus Casaubonus* Lond. 1659. 8. de qua dixi libri IV. c. 7. [cap. 9. vol. V. p. 79.]
6. *Super inuentione festi pascha, theologica speculatio*. Gesner. in bibl. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. CCCII. nr. 64. ἐξήγησις εἰς τὸν περὶ τῆ πάσχα τῶν ἀποστόλων κανόνα inc. τὸν παρὲντα κανόνα. v. *Matthaei* Not. cit. p. 198. — Eadem *Venet.* in bibl. Marc. codd. CCCXXXII. et CCCXXXIII. v. cat. cit. p. 152. et 153. — De cat. Ambros. vid. ad nr. 3. *Harl.*

xx) Vide *Humanni* acta philosophor. tom. I. pag. 739.

7. *Geometria*. id. [v. ad nr. 3.]

8. *De Lunari eclipsi deprehendenda ex magna syntaxi Ptolemaei*. Incipit: ἀναγκαῖα ἡ γνῶσις ἐκδεσθαι σοι. MS. *Fabr.* MS. *Mosquae* in cod. synod. CCCII. nr. 71. et f. nr. 72. inc. αἱ μὲν αἰτίαι καὶ αἱ πρώται ἀρχαί· v. *Matthaei* Not. cit. p. 198. — Eadem opusc. *Venet.* in bibl. Marc. CCCXXXII. et semel in cod. CCCX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 152. et 145. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XLVIII. nr. 2. init. est, vti in cod. *Mosquensi*: v. *Bandin.* l. c. III. p. 413. — *Parif.* in bibl. publ. codd. MMCDLXXXVI. et seq. In his autem codd. pro *lunari eclipsi* legitur *solaris eclipsi*, (ἡλιακὴ ἐκλείψις.) *Harl.*

[*Parif.* in bibl. publ. cod. MMCCCLXXXI. nr. 3. est *Barlaami* commentar. in tria capp. Ptolemaei harmonicorum; inc. ἐπεὶ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν· Conf. supra vol. V. p. 294. §. XII. fin. De cod. *Mediol.* v. ad nr. 3. supra, vol. VII. p. 655. nr. 7. *Harl.*]

Cum inter eos, qui papam foeminam Latinis obicere Graeci, celeberrimum sit Barlaamic. 14. libri de primatu papae *) testimonium, [P] cui alterum Laonici Chalcondylae lib. VI. de rebus turcicis a *Blondello* p. 75. adiungitur, placet, hoc loco ex eodem *Blondello* in examine quaestionis de papa foemina p. 26. subiungere notitiam graecorum scriptorum, qui aduersus Ioannam stare videntur, collata, quam ille hac in parte fuit sequutus, Allatii confutatione fabulae de Ioanna papissa. Quid ad haec respondeatur ab iis, qui illud dehonestamentum Romanae sedis inter Leonem IV. et Benedictum IV. existisse non dubitant, vide si placet apud *Frid. Spanhemium* de papa foemina cap. VII. *Fabr. Spanhem.* edidit disquisit. historic. de papa femina inter Leonem IV. et Benedictum III. Lugd. Bat. 1691. 8. (v. *Acta erudit.* a. 1691. p. 390.) et in tom. II. opp. *Spanh.* tum prodiit in lucem versio *Iac. Lenfant* franco-gallica: Histoire de la papesse Ioanne, fidelement tirée de la dissertation latine de M^r. de *Spanheim*, Colon. (siue potius Amstelod.) 1694. et cum accessionibus notisque *Alphonst des Vignoles*, Hagae Com. II. tom. 1720. min. 8. In hac edit. quam in manibus habeo, est in tom. I. part. 2. cap. 5. p. 155. - 236. tabula plurium (150) testimoniorum a saeculo XIII. vsque ad initium saec. XVII. — rec. ib. 1736. 8. — Eadem germanice reddita: *Merkwürdige historie der päbstin Ioanna, aus des Herrn von Spanheim lateinischen Dissertation von dem Herrn l'Enfant gezogen, und von demselben nebst verschiedenen Anmerkungen — des Vignoles in französischer Sprache herausgegeben, ins teutsche übersetzt.* Francof. et Lipsiae 1737. 8. — *Sagittarius* in *Introduct.* in hist. eccles. tom. I. p. 682. sqq. et *Io. Georg. Waleh.* in bibliotheca theologica selecta, tom. III. Ienae 1762. 8. p. 548 - 554. catalogum dederunt multorum recentiorum librorum, vel pro veritate historiae de hac femina, vel pro eiusdem falsitate compositorum. Copiose quoque illius et controuersiarum inde enatarum historiam persequuti sunt *Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. II. col. 281 -

307.

*) Verba Barlaami sunt: ἃ τῇ ὑπὲρ τῆ ἀπολαύσεως. Allatium, qui p. 49. pro γνομένη legit λογομένη, ἀπὸ τῆ γνομένη τῆ γνομένη Πάπῃ ἀπολογεῖσθαι ἐθέλει. refellit *Spanhemius* tom. II. opp. pag. 645.

307. et Schroeckh in Hist. eccles. christian. tom. XXII. p. 75 - 110. qui multorum narrationes atque iudicia collegit et sub examen vocauit, Add. *Masch* Beyträge zur Geschichte merk-würd. Bücher, p. 736 - 739. *Lambec.* comment. II. p. 739. not. 742. sqq. et *Montfaucon* diar. ital. p. 348. *Harl.* Nuper Anonymus in Diario, quod inscribitur Morgenblatt für ge-bildete Stände 1807. N. 292. breuiter argumenta aduersus illam fabulam exposuit.

Qui aduersus Ioannam stare videantur inter Graecos.

1. Photius, qui ab A. D. 858. Decemb. 25. ad 869. (quo, restituto pristinae dignitati Ignatio, in ordinem redactus est,) rursusque ab Ignatii, A. D. 878. Oct. 23. defuncti, dormitione ad A. D. 886. Constantinopolitanum patriarchatum tenuit, libro MS. de *Spiritus S. processione*, cuius initium: ἐν πολλοῖς μὲν εἰσιν οἱ ἑλεγχοὶ πολυσίχοις ἐσπαρμένοι λόγοις, δι' ὧν ἡ ὁφρὺς κατασπᾶται τῶν, τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχει. ²²) *χθὲς καὶ ἔγω δευτέρᾳ γενεᾷ παρεῖλθεν, Λέων ἐκείνος ὁ περιώνυμος ὁ καὶ θαύμασιν ἔχων, ἐπὶ ἑτος ἐνσεμνύνεσθαι πᾶσαν ἀπάντων ἐκκόπτων πρόφασιν αἰρετικὴν, etc. αἰὲν καὶ ὁ πρῶτος καὶ ἐπιεικὴς καὶ ἀσκητικοῖς ἀγῶσιν ἐναγκαλιζόμενος ὁ κλεινὸς Βενέδικτος, ὁ μετὰ ἐκείνον ²³) τῷ ἀρχιερατικῷ θρόνῳ διάδοχος.* Et alio libro κατὰ τῶν τῆς παλαιᾶς Ρώμης ὅτι ἐκ τῷ Πατρὸς μόνον ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, αἰὲν ἔχει καὶ ἐκ τῷ Τιῷ MS. quo probare conatur, *Spiritus sanctum a solo patre procedere, Λέων δὲ καὶ Βενέδικτος οἱ μεγάλοι ἐς ὕψερρον ἀρχιερεῖς.*
2. Metrophanes Smyrnaeus, qui inter patres synodi anno 869. aduersus Photium congregatae sedit, a Nicolao I. papa epist. 8. laudatus, libro MS. e Palatina bibliotheca in Vaticanam translato, quo *Spiritus Sancti processionem a Patre solo adstruere conatur. Βενέδικτος ὁ μετὰ ἐκείνον (Leonem IV.) τῷ ἀρχιερατικῷ θρόνῳ διάδοχος.*
3. Stylianus, Neocaesareae Euphratenfis episcopus, quem concilio anno 869. aduersus Photium congregato interfuisse constat, epistola ad Stephanum VI. papam A. D. 886. scripta, cuius versionem [P] annalib. suis inseruit Baronius card. ²⁴) *τελειωθέντος ²⁵) δὲ τῷ μακαριωτάτῃ Πάπᾳ Λέοντι ἐκεῖνοι (Photiani) τῷ μετ' αὐτὸν Βενέδικτῳ τῆς Ρώμης πᾶπα πάλιν δι' ὅχλου γεγονόσιν περὶ τῶν αὐτῶν.*
4. Liber Anonymus περὶ τῆς τῶν Λατίνων αἰτίας, ὅπως ἀπέστησαν τῷ ὀρθῷ δόγματι καὶ πότε. Incip. Κατὰ ποῖον καιρὸν καὶ πότε καὶ παρὰ τίνων αἰρεσιωτῶν οἱ Ἰταλοὶ ἐδιδάχθησαν, in bibliotheca Vatican. reconditus: *τέθνηκεν ὁ ῥηθεὶς ²⁶) Λέων, καὶ Στέφανος αὐτὸν διεδέξατο, τῆτον Πασχάλιος, τῆτον Εὐγένιος, τοῦτον Βαλέντινος, τῆτον Γρηγόριος, τῆτον Σέργιος ὁ καὶ Πελάγιος, ²⁷) τῆτον Λέων, τὸν δὲ Λέοντα ὁ Βενέ-*

²²) Londini postea editum cum sequentibus scribit Blondellus, quod factum esse dubito.

a) Si Ioanna media fuit, non μετὰ ἐκείνον, sed μετὰ ἐκείνην scribere oportuit.

b) Si denato Leone et post ipsum, non post Ioannam.

c) Leo III. Stephanus IV. Paschalis I. Eugenius II. Valentinus, Gregor. IV. Sergius, quem male Pelagium vocant, Leo IV. Benedictus III.

d) Pelagius nullus inter Sergium II. et Leonem IV. intercessit.

Βενέδικτος. Item, παρῆλθε τὸν βίον λέων ὅτος ὁ ἀγιάτατος, καὶ κατέστη τότε διάδοχος Βενέδικτος ὁ θεός.

5. Liber alius anonymus, διήγησις ἀκριβής κατὰ τῶν ἀρχιερέων τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ ὅπως ἀνεφύη ἡ τέτων αἵρεσις, ex ead. biblioth. ὁ μετὰ τὸν τριῦτον Λέοντα Βενέδικτος καὶ αὐτὸς πάπας.
6. Liber alius anonymus, διήγησις, πῶς καὶ τίνα τρόπον ἐχωρίσθησαν ἀφ' ἡμῶν οἱ Λατῖνοι Incipit: ἐν τῇ ἐβδόμῃ συνόδῳ, ἣν Ἀδριανὸς Πάπας. *Quomodo Latini scissi, ex ead. biblioth. ὁ δὲ μετὰ Λέοντα Βενέδικτος ἔργων πάλιν ὑπὸ εἰρημένων αἵρεσιωτῶν τὸν τῷ Θεῷ λαὸν λυμαινόμενον.*
7. Dialogus anonymus, Orthodoxi (Graeci) cum Latino *de Azygno et Spiritus S. processione* *) ex eadem bibliotheca: *μανθάνει ταῦτα ὁ τῆς Ῥώμης ἀγιάτατος πάπας Λέων λυπῶται, etc. ὁ δὲ γε καὶ μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσας θεός Βενέδικτος, etc.*
8. Libellus anonymus aduersus Photium A. D. 891. scriptus, hoc titulo, *ἐντεῦθεν δέκνυται, ποσάκις οἱ σαυροπάται τῆς ἰδίας* *) *σαυρὲς ἠθέτησαν. ex bibliotheca Vaticana Romae A. D. 1613. Coloniae A. D. 1618. Parisiis A. D. 1633. ad finem sectionis posterioris, partis primae tomi III. conciliorum editus. Μέχρι τῆς σήμερον* *) *με ἔτι ἀναθεματίζεται Φώτιος προδήλως ἀπὸ τῷ Πάπα Λέοντος ἕως τῷ Φερμόσῳ. ἑνδεκά* *) *γὰρ ἔτη ἀνεθεματίζετο κοσμικὸς ὢν, [P] κοινῶνικὸς τῷ καθηρημένῳ καὶ ἀναθεματισμένῳ Γρηγορίῳ τῷ Συρακῆσος καὶ ἄλλα λθ' ἔτη* *) *ἀφ' ὧ ἐγένετο Ἀββᾶς. ὁ γὰρ πάπας Λέων, καὶ ὁ Βενέδικτος, καὶ ὁ Νικόλαος τὸν Γρηγόριον ἀνεθεματίζον κατὰ πολλὰς καὶ αἰτίους αἰτίας. Ἐπεὶ δὲ ὁ Φώτιος παρὰ τῷ εἰρημένῳ ἐχειροτονήθη, καὶ δι' ἄλλα μὲν ἄλλα καὶ διὰ τὸ δεῖξασθαι παρὰ τοιαῦτα τὴν ἱερωσύνην ἀναθεματίζεται ὑπὸ τῶν ἑννεα προέδρων τῆς Ῥώμης, Λέοντος, Βενέδικτου, Νικολάου, Ἀδριανῆ, Ἰωάννου, Μαρίνου, Ἀδριανῆ ἐτέρου, Στεφάνου καὶ Φερμόσου, καὶ ἑδὲς τῶν μεταγενεστέρων Νικολάου ἔλυσεν αὐτὲς. Quae verba cum breuiario obituariae synodi, in Embolo seu porticu magnae ecclesiae Constantinopolitanae adfixo, male confudit* *) *Allatius: adfixum enim Breuiarium illud a. 869. legatorum Adriani II. et orientalium nomine, antequam Constantinopoli excessissent; eius vero memoriam revocat, vt et romanarum synodorum, sub Nicolao primo et Adriano II. annis 863. et 868. coactarum, et confirmatarum per Ioannem VIII. Photii damnationis A. D. 882. Auctor anonymus, cuius libellus A. D. 891. Formosi primo, editus est.*

9. Ex

e) Auctorem Barlaamam esse putant, et facile sibi persuadet Allatius p. 48.

f) Συναγῆς, id est, subscriptiones, crucis signo munitas.

g) Anni 45. ab anno 847. inchoandi.

h) Anni 11. ab A. D. 847. ad 858.

i) Anni 34. ab A. D. 858. ad 891.

k) Comment. de Papissa.

9. Ex Gregorii patriarchae Hierosolymitani ἀντιρρητικοῖς, caput 33. cuius titulus: κατὰ τῶν τῆς Βένκς ¹⁾ δογμάτων καὶ γραμμάτων, πῶς καὶ διὰ τίνων ἡ τῆς παλαιᾶς Ρώμης ἐξεπέσεν ἐκκλησία. Biblioth. regiae numero 1727 - - ὁ δὲ γε μετ' αὐτὸν (Λέοντα) ἀρχιερατεύσας θεὸς Βενέδικτος καὶ εὖτος αὐτὴν λύμην τῆς αἰρέσεως θαυμάμενος.

[Est quoque Barlaam eremita. *Historia de Sctis Barlaamo eremita et Ioasapho rege Indiae*, qui vulgo Ioasaphat adpellatur, *Vindob.* in cod. caes. XXI. nr. 10. de qua hist. eiusque auctore copiose differit *Lambec.* VIII. p. 614. sqq. Kollar. Fuerunt, qui illam adscriberept *Damasceno*: v. supra, vol. IX. p. 737. sq. et quae ibi adnotavi, ae vol. X. p. 203. seq. vbi quoque de *Barlaamo martyre*. — *Climaco* etiam adseritur *Vita servorum dei Barlaam et Ioasaphat* in duobus codd. biblioth. acad. Lipsiensis. v. *Felleri* cat. codd. MSS. bibl. Paullinae, p. 157. et 163. Conf. *Cotelerii* monument. eccles. gr. tom. I. p. 796. *Du Pin.* bibl. S. S. eccl. tom. VI. p. 101. *Possuin.* Adpar. S. tom. I. p. 861. et 864. — MS. *Venetis* in bibl. codd. MSS. monast. S. Michaelis: de quo et aliis codd. atque versionibus historiae antiquis, v. *Mittarellum* in bibl. illa I. catal. col. 107. seq. — Multos codd. in quibus exstat illa historia, enumerat *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. v. indic. ad illam, voc. *Barlaam*: quibus addes cod. *Mosquens.* synod. CCXXXIV. de quo vid. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 153. *Harl.*]

XXIII. In catalogo Stenartiano scriptorum pro Latinis contra Graecos (Tom. XXVI. bibl. patrum edit. Lugd. p. 475.) memoratur dialogus, in quo MANVEL CHRY-SOLORAS, (de quo supra p. 393. ed. vet.) cum Gregorio Palama, (qui longe illum aetate antecessit) de processione Spiritus S. disputans eumque oppugnans inducitur.

XXIV. FANTINVS VALLARESSVS ^{m)} Cretensis archiepiscopus contra obtrectatores vnionis Graecorum, fuit in bibliotheca Cardinalis Sirleti, in qua etiam exstitit ANDREAE SCOCARES tractatus contra Graecos de processione Spiritus S. et de defunctis, de azymo, de primatu pontificis. Nec non *Andreas*, episcopi Megarensis tractatus de [P] Graecis errantibus eorumque erroribus, ⁿ⁾ et *Antonius Messana* contra errores Graecorum, quos duos postremos Latinos esse suspicor. Quemadmodum et catalogus MSS. Vaticanæ bibl. apud Possuinum memorat Latini cuiusdam demorantis in suburbis Parisiorum ad

^{l)} Ioannes Beccus ex chartophylace patriarchæ CPolitani, sub Michaelē Palaeologo, A. D. 1286. ab Andronico sede pulsus est.

^{m)} *Fantinus Vallareffus* de ordine generalium conciliorum ad Eugenium IV. *Romae* in cod. bibl. Vatic. et in cod. Ottobon. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 115. E. et 288. D. *Harl.*

ⁿ⁾ *Romae* in bibl. Vatic. nr. 4067. *Andreas Hispanus Megarensis episc. ord. S. Benedicti* contra 50. errores Graecorum etc. — ibid. in bibl. Ottobon. *Andreas Magorienfis* (sic) gubernaculum conciliorum, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 114. B. 183. D. 188. C. et supra in hoc vol. p. 65. *Harl.*

ad Manuelem Palaeologum imp. peregrinum in Gallia, per modum syllogismi capitularis, epitomen de processione Spiritus S.

XXV. NICOLAI SPADARII, Moldauo Laconis, Baronis ac olim generalis Wallachiae, Enchiridion siue stellam orientalem occidentali splendentem, h. e. sensum ecclesiae graecae de transubstantiatione corporis domini aliisque controuersis, latine edidit. *Antonius Arnaldus* adpendice ad tom. III. perpetuitatis fidei catholicae de S. Eucharistia pag. 50 - 54. Scriptum Holmiae a. 1667.

XXVI. PAYSII LIGARIDII, Chii, metropolitani Gazae Hierosolymitani, scriptum de fide Graecorum et Moscovitarum ad Ioannem de Lillenthal, regis Sueciae in aula Moscouitica Residentem a. 1666. edidit latine idem *Arnaldus* p. 59 - 72.

XXVII. HILARIONIS CICADAE, Cyprii episcopi, capita quaedam dogmatica ex synodo a. 1668. celebrata dedit idem *Arnaldus* latine pag. 73. 74.

XXVIII. ANDREAS COLOSSENSIS synodo Florentinae a. 1439. interfuit et Latinorum causam aduersus Graecos dialogo contra Marci Ephesii epistolam latine scripto acriter propugnauit. Citatur ab *Allatio* tom. I. Graeciae Orthod. p. 771. et de consensu p. 534. et ab *Altamura* pag. 383. etc. *Fabr.* conf. supra in hoc vol. p. 66. *Harl.*

XXIX. NICETAE, Maronitae Mytilenaei, ex archidiacono et chartophylace CPolitano metropolitae *Thessalonicensis* dialogos sex de processione Spiritus S. quibus circa a. 1201. Hugonem Etherianum oppugnauit, aliaque scripta quaedam memorauimus volum. VI. p. 434. seq. [vol. VII. p. 756. ed. nou.] Confer *Allatium* de processione Spiritus S. p. 618. 619. et *Altimurae* panopliam contra schisma Graecorum p. 323. seq.

XXX. NICEPHORVS MELISSENVS COMNENVS Crotoniates episcopus in Italia de moribus et ritibus ecclesiae graecae scripsit libellum, quem aureum adpellat *Nic. Comnenus* pag. 10. laudatque pluribus in locis.

XXXI. IOANNES MELITENIOTA, quem idem Comnenus p. 10. cum Io. Vecco et Georgio Metochita Latinas partes defensasse scribit, vereor, ne esse debeat Constantinus Meliteniota, de quo dixi Vol. [P] IX. pag. 198. [vol. X. p. 400. seq. nou. ed. et supra, in hoc vol. p. 272.] Certe Iohannem Meliteniotam, qui *Δατινόφρων* tunc clauerit, neminem reperi.

XXXII. MELETIVS SYRIGVS [*ὁ Συρίγης*, scil. filius, nat. 1585. mortuus 1662.] Cretensis, hieromonachus et ecclesiae CPolitanae doctor ac protosyncellus, subscripsit synodo, a. 1639. habitae sub Cyrillo Berrhoënsi, et a. 1642. sub Parthenio, quibus condemnatus est Cyrillus Lucaris. Ab eadem synodo iussus est huius Lucaris confessionem fidei confutare. Scripsit itaque a. 1639. *ἀντιρρήσιον* aduersus Cyrillum Lucarem, editam graece Iasii
in

in Moldavia. Titulus est Ὁρθόδοξος ἀντίρρησης κατὰ τῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων τῆ Κυρίως. *) Eandem MSam habet *Eusebius Renaudotus*, ex cuius codice locum περὶ τῆ ὀνόματος τῆς μεταστώσεως vulgavit *Rich. Simon* libro gallice edito de transubstantiatione, et *Renaudotus* ipse post Gennadii homiliam p. 156 - 162. graece et latine, [1709. 4. idemque ib. p. 151 - 155. dedit observation. de hoc Meletio. *Harl.*] Idem Meletius deinde missus a patriarcha CPol. in Moldaviam, recensuit expoliuitque ἐκθεσιν τῆς τῶν Ῥώσων πίστεως *Petri Mogilae*, metropolitae Kiouienfis, quae cum Nectarii, patriarchae hierosol. praefatione et a quatuor sedium, quas Graeci vocant, apostolicarum successoribus aliisque episcopis approbata graeco idiomate vulgari lucem vidit a. 1626. curante et sumtus praebente *Panagiota Nicoso*, imperatoris Turcici interprete. Haec est, quae cum versione *Laur. Normanni* recusa est Lipsiae 1695. 8. hoc titulo: Ὁρθόδοξος ὁμολογία τῆς καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς ἀνατολικῆς. Eadem deinde graece iterum prodiit Bucuresti Moldaviae a. 1699. vna cum ἐκθέσει εἰσαγωγικῇ. *Fabr.* De utroque Meletio, tam *Piga* quam *Syrigo*, v. supra, vol. IX. p. 307. et 308. — Meletius *Syrigus* Ioannis Cantacuzeni Apologias quatuor cum totidem orationibus aduersus Muhammedem eiusque sectam in graecum vulgarem sermonem conuertit iussu *Ioannis Basilii*, Vaivodae principis Moldaviae, qui rebus in Moldavia potitus est initio saeculi XVII. MS. est *Vindobon.* in cod. caes. XXXII. exarato a. 1700. manu Mich. Byzantii, Bukureshti in Valachia: de quo codice, de Basilio, Slaus etc. multus est *Kollarus* in Supplem. I. ad Lambecii comment. col. 237 - 243. *Harl.*

Ab hoc diuersus *Meletius Piga* (Πηγᾶ), Alexandrinus patriarcha et CPolitanae sedis vacantis circa annum 1599. τοποτηρητής, Latinorum acris aduersarius, [denat. 1620.] cuius epistolas duas περὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, vnam ad Cyriacum Photinum, medicum Ingolstadiensem datam a. 7101. (Christi 1593. et alteram ad Philadelphiae episcopum datam a. 7103. (Christi 1594.) graece et latine publicauit *Eusebius Renaudotus* post Gennadii homiliam p. 100. 117 - 149. Paris. 1709. 4. Sed de hoc Meletio Piga audire iuuat laudatum *Renaudotum* pag. 91. seq.

Is est, quem impense laudauit in Itinerario Constantinopolitano suo Georgius Douza, *) et cuius eruditionem non vno loco commendat. Erat Creta oriundus, iuuenisque in Italiam studiorum causa profectus. Patauii cursum academicum perfecerat, vt frequenter factum a Cretensibus Graecis fuit, quum ea insula esset sub Venetorum potestate. [P] In patriam reuersus, monasticum habitum accepit; quumque Alexandriam venisset, a Syluestro, tunc patriarcha, sacerdos ordinatus est, et postea sedis illius protosyncellus ante annum 1582. designatus est. Exstat in Turco-Graecia epistola Crusii *) eodem anno ad illum protosyncellum scripta. Syluestro, postquam is suum diem obiisset, successor electus

O o o 2

o) Vide *Rich. Simonis* bibl. criticam lib. I. c. 15. pag. 207. seq. *Fabr.* et Historiam critic. de religione et ritibus populorum oriental. ed. a Dn. de Moni, (Richard. Simon) Francof. 1684., 12. gallice scriptam. v. Aët. erudit. 1684. m. Nou. p. 490. sq. et a. 1687. mens. Februar. p.

93. sq. in censura Miscellaneorum, auct. Thoma Smith. Lond. 1686. 8. *Harl.*

p) Pag. 42.

q) Pag. 531.

ctus est, et, si Meletio Syrigio *) credimus, pietate et doctrina, gregisque regendi peritis, magnam inter suos laudem consequutus est. Exarchus erat patriarchae Constantinopolitani, quod apud Graecos frequentissimum est; nempe ut illius delegata auctoritate controuersias ecclesiasticas iudicaret, non modo intra, *) sed aliquando extra dioecesin. Id significant verba haec Georgii Douzae: *Praeter ecclesiarum curam incumbit ipsi etiam onus Graecorum controuersias componendi, quibus quum quotidie tantum non obrueretur, numquam tamen, quae est eius humanitas, eum adire prohibitus fuit.* Huius officii occasione Constantinopolin non semel nauigauit. Inde scripta est prior duarum, (editarum a Renaudoto,) epistola ad Cyriacum Photinum, doctorem medicum Ingolstadiensem an. 1593. Ibi quoque commoratum eum diutius intelligitur, ex homiliis, quas illic multas habuit coram frequenti auditorio ecclesiasticorum et primariorum Graecorum. Exstat illarum collectio in cod. bibliothecae regiae MMMMCCXVIII. *) sub hoc titulo, *Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας περίοδος, euangelicae doctrinae periodus*, nempe quia argumentum sumitur ex euangeliiis de circulo anni.

Plures dictae sunt anno 1587. Collectio facta est ab ipso Meletio, missaque ad Ioannem quemdam Simontam, cuius pietatem epistola operi praefixa Meletius ipse commendat. Adiuncti sunt primis codicis foliis versus elegiaci latini parum elegantes, in laudem auctoris.

Exstant diuersae eius *epistolae* variis in locis editae: vna *) ad Sigismundum III. Poloniae regem scripta ex Aegypto an. 1600. qua acerbe inuehitur aduersus romani pontificis primatum: processionem Spiritus sancti a solo Patre variis argumentis propugnat: synodi Florentinae decreta, stabilitamque in ea vnionem reiicit: tandem Cyrillum Lucarin commendat. Is porro hunc ad Lituanos Graecae religionis Russosque et alios, qui eandem profitentur, missus erat Exarchus Alexandrinae sedis, ut Regenuolscio et aliis, qui eandem epistolam ediderunt, visum fuit. Sed verisimilius est, eum vicaria delegatione ab Alexandrino patriarcha [P] missum eas in regiones fuisse, vbi tamquam Exarchus Constantinopolitani tantum ius habebat, nullum ex dioeceseos suae titulo.

Alias duas *) eodem anno et ex Aegypto scriptas idem Regenuolscius edidit, vnā ad Simeonem Theophilum Turnouium, praesidem ecclesiarum confessionis Bohemicae in maiori Polonia; alteram ad Martinum Bronicouium. **) In ista haec habentur: *Dolemus pro eo ac debemus, nos esse non tantum tot terrarum tractibus diffitos, quam iis etiam in rebus, vbi ὁμοψύχες esse par erat, quicumque Christo Deo ac saluatori nostro nomen dedimus.* Scripserant enim ad eum Protestantes maioris Poloniae, tunc, quum concordia inter eos et Russos Lituanosque, graecam religionem profitentes, quorum princeps erat Constantinus
dux

r) In refutatione conf. Cyrilli.

*) Apud Regenuolscium p. 467.

s) Pag. 69.

v) Pag. 497. 498.

*) Sec. cat. MSS. bibl. reg. II. p. 265. in cod. MCCLIV. Harl.

w) Bronicouium.

dux Ostrouienſis, Palatinus Kiowienſis, fruſtra tentata eſt. De geſtis circa illam concordiam procurandam ſuſe ſcribit *Hadrianus Regenuolſcius* toto libro IV. *Hiſtoriae eccleſiarum Sclauonicarum.*

Adducit aliam eiusdem Meletii epiſtolam *), ex Aegypto ſcriptam ad Hypatum Pociey, Protothronium totius Ruſſiae, in qua queritur, *crasso mendacio et impostura diuulgatum eſſe typis, quaſi per legatos pontificis romani poteſtati ſe ſubiſciſſet, et orientales eccleſiae cum occidentalibus conuiſſent.* Exſtare ait illam epiſtolam Regenuolſcius in libro Polonico, cui titulus: *Antapologia aduerſus vnitos Graecos*, edita anno 1632.

Scriptit praeter illa Meletius *librum contra Iudaeos*, Leopoli editum anno 1539. graece et ruthenice. *Dialogum*, cui titulus, *Ὁρθόδοξος Χριστιανός*, Vilnae 1596. Neutrum huc vsque nanciſci potuimus: vnde neſcimus an ad poſterius illud opus referenda ſint, quae auctor citat in epiſtola ad Cyriacum Photinum, an ad aliquod aliud, quod MS. delitelſcat. [v. paullo poſt de cod. Moſqueniſi.] De eodem Allatius: *) *Poſtremis hiſce temporibus Meletius patriarcha Alexandrinus Latinos acriter inſeſtatus eſt. Inter alia ſcripſit plures epiſtolas ad Chozem Baſilium, Ruthenos, Chios, Graecos, qui Poloniam et Ruſſiam incolunt, quibus conatur Graecorum maleſanas opiniones conſulcire, et proba Latinorum dogmata de proceſſione Spiritus ſancti, primatu pontificis romani aliaque conuellere. Ediderunt graece *) Londinenſes. II. Proſtat ipſius Catecheſis ad Graecos, forma dialogi graece conſcripta, editaque. III. Tractatum alium de iisdem rebus ad Gabrielem Seuerum Philadelphae epiſcopum legi MS. Poſtrema illius tractatus epiſtola, quam edidit Renaudotus, videtur pars eſſe praecipua, [P] cui adiungere potuiſſet aliquot alia capitula, quae quum ad inſtitutum ipſius non pertinerent, omittenda cenſuit. Fabr. *Moſquae* in cod. ſynod. CCCXV. exſtant *Meletii, patriarchae Alexandrini* 1) *ἐγχερίδιον*. incipit ab epiſtola ad Ieremiam patriarcham CPolit. ſcripta a. 1683. init. *ἄριστον μὲν ὕδαρ, ἐκένος ἔφη*. 2) epiſtola ad Silueſtrum papam Romae: inc. *χαλεπανεὺς με τῇ παρρησίᾳ*. cum tribus *ἀνεπιγράφοις*, quorum primum, *ἀντὶ μεγίστων ἐνεργημάτων*. hic in ſine folii 274. eſt: *ἐν Ἀθήναις ἔτι σωτηρίῳ αἶγχα* - *ἐκ τῶν ἰδίων ſυγγραμμάτων τῷ ſυγγραφέτι ταυτὶ Μελετίῳ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας*. alterum: *τὸν περὶ τῶν ἀχεράτων μυηρίων*. tertium: *πολλὰς διέτελεσα διδασκων, λαμπρώτατε Ἐδουάρε*. 3) epiſtola, (*Meletii*, cenſet *Matthaei*.) *τῷ πανιερωτάτῳ Φιλαδελφείας Κυρ Γαβριήλ*. inc. *ἐτ' ἀχαρισίας εὐ μὴ δράσαντες*. 4) *σοικειώσεις*, *διονυσίαις*. eſt brevis diſſertatio de *grammatica, dialectica, et rhetorica*: init. *αἰτᾶτε, σὺ μὲν ἀπιὼν, σὺ δὲ ἀπιόντα με Φιλίας ἐνέχυρον*. 5) *διάλογος ὀρθόδοξος*, ſcriptus ad Ieremiam, patriarcham CPolit. a Meletio, adhuc hieromonacho: inc. *πολλὰ πάλας ſυγγραψάντας ἔγνωμεν*. Vid. *Matthaei* Notit. codd. gr. Moſqueniſ. pag. 206. ſeq. — In opere, inſcripto: *Τόμος χαράς, ἐν ᾧ περιέχονται αἱ ἐπιτολὴ Φωτίῃ* - - - *λόγος Μελετίῳ Ἀλεξανδρείας κατὰ**

O 00 3

x) Pag. 466.

y) De Perp. conſenſ. l. III. c. 7. nr. II. col. 996.

z) A. 1624: 4. vide infra p. 784. ed. vet.

κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆ πάππα etc. edit. sumtu et cura Dosithei, patriarchae Hierosolym. ab *Anthimo*, episc. Remnicensi, Remnic. 1705. mens. Sept. fol., est pag. 553. sqq. nr. 9. τῆ Μελετίε Πάππα Ἀλεξανδρείας ὁ δεύτερος σρωματεὺς, περὶ τῆ τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς ἐκκλησία, καὶ ποῖα ἐστὶν ἡ ἀληθὴς κεφαλὴ αὐτῆς, καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς πάππα τῆς Ῥώμης, ad Syluestrum, patriarch. Alexandr., Meletii antecessorem. vid. de illō opere raro *Baumgarten* in *Nachricht. von merkwürdig. Büchern*, tom. VII. p. 511. sqq. — De *Meletio Piga* conf. quoque *Thom. Smith* *Miscellanea*, Londini 1686. 8. et ex iis *Acta erudit.* 1687. m. Febr. p. 95. sqq. — atque *Nic. Comnen. Papadopuli* *Histor. Patau.* tom. II. lib. II. c. 42. p. 279. seq. *Harl.*

Narrat quoque Allatius, Meletium, se puero, quum Chium peruenisset, et ibi Latinos acrius ad disputandum prouocaret, resque ad seditionem spectare videretur, lembo impositum et solum vertere coactum fuisse.

XXXIII. ANDREAS, Rhodi archiepiscopus, cuius cum Marō Ephesio disputationes exstant in actis concilii Florentini, sessione III. seqq. quemadmodum et ISIDORI Rusliae, ac *Bessarionis* Nicaeni, et Latinorum Iuliani cardinalis, et Ioannis Magistri. In iisdem actis tom. IX. Harduin. p. 100. quoque mentio *Nicolai*, Graecorum interpretis. Vnioni cum Latinis praeterea fuit etiam *Dorotheus*, episcopus Mytilenes, sess. XXV. pag. 317. 389. ac praeterea episcopus Lacedaemonius, *Macarius* Nicomedien-sis, *Callistus* Distrensis, *Gennadius* Gannensis, *Dositheus* Dramensis, *Matthaeus* Melenicensis pag. 397. quibus postea accessere *Metrophanes* Cyzicenus, *Dorotheus* Trapezuntius, *Antonius* Heracleensis, locum tenens patriarchae Alexandrini ^{aa}, et *Dorotheus* Monembasiensis, Hierosolymitani patriarchae *τοποτηρητής*, pag. 397. Fuit etiam *Georgius Scholarius*, tunc adhuc laicus p. 391. et *Gregorius Protosyncellus*, Alexandrinae sedis *τοποτηρητής*, et *Pachomius* abbas, hieromonachus, p. 397. *Fabr.* Mosquae in cod. synod. XIII. sunt variorum, n. Barlaami, Manuelis rhetoris, Georgii Scholarij, Demetrii Chrysolorae, Marci Ephesii, fratris Francisci, Melissi, Nicolai Methon. scripta contra Latinos, et nomina multorum, qui subscripserunt octauae synodo. it. in cod. CCVIII. aliorum similia scripta. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 28. sqq. p. 130. sqq. etc. — *Venetis* in cod. *Naniano* CCCV. nr. 1. est *Grammatica* monachi *Pachomii Rufani*, quem Mingarell. in cat. codd. gr. Nan. p. 511. ab *Pachomio*, abbate hieromonacho, alium fuisse crediderit, (et plures eiusd. nominis fuisse videntur,) nisi, vt ait, vnus idemque modo catholicus fuerit, modo schismaticus. *Allatio* tamen, addit idem, notum hunc aliquantum fuisse, vt patet ex libro III. de vtr. eccl. consens. cap. 3. et *Amadutio* p. 31. praef. in *Pepanum*. Tum longiorem locum ex illo libro excerptum dedit. Add. supra ad vol. VI. p. 347. sq. vbi plura adnotau. — *Florent.* in cod. Laurent. IX. plut. II. exstant nr. 20. vita *S. Pachomii*, (v. supra, vol. X. p. 301.) — nr. 21. ex praeceptis *S. Pachomii*, et nr. 24. ex vita *S. Pachomii* paralipomena. — Citatur in Expositionibus sacrorum praeceptorum, ibid. in cod. V. plut. 6. vid. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 500. et 100. — *Venetis* in bibl. procuratoris Iusti-

^{aa} Hic Heracleensis cum Monembasiensi prius vuloui grauiter resisterat, Monembasiensis dictum p. 312. *ἐγὼ βάλωμαι ἀποδυνᾶν ἢ λατρίᾳ ποιεῖν.*

Iustiniani, *Pachom. de Saracenis et contra Latinos*. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 483. D. Secundum eundem sunt *S. Pachomii monita*, et *eiusdem regula*, *Romae* in bibl. Vatic. in tribus codd. (p. 123. D.) ibid. in duobus codd. *monita et vita*: (p. 130. A. B.) — in bibl. *Cassinesi* regulae Basilii, *Pachomii* et *Macarii*; (p. 217. D. et p. 228. A. B. bis) — *Florent.* in bibl. monasterii Benedictinor. b. Mariae regulae Basilii, *Pachomii* et *Augustini*: (p. 416. E.) — ibid. in bibl. Marci Dominicanor. *monita S. Pachomii*, (p. 427. D.) — *Mediolani* in bibl. Ambros. *Pachomii monachi de nominibus in baptismo et extra susceptis*, eiusdemque *vita*. (p. 502. E.) — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XIX. plut. 18. *S. Pachomii sermo aedificationis ad Optatum*. (p. 281. B.) — ib. variarum bibl. codd. in quibus est *Pach. vita*, nominantur, p. 268. C. et alibi. v. indic. ad illam bibl. voc. *S. Pachomii*. *Harl.*

XXXIV. IOSEPHI, patriarchae CPol. decretum vnionis cum romana ecclesia habetur sessione XXV. pag. 405. Ipse in concilio diem obiit Florentiae 1439. 9. Iun. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MMMXLIII. nr. 8. Sententia *Iosephi*, patriarchae CPolit. quam scripto consignatam S. concilio dedit. — *Romae* in bibl. Vatic. in cod. DCCCXCVI. reginae Sueciae, *Iosephi* epistola ad Ignatium, Thessalonic. metropolitam, tunc in carcere detentum ob Latinorum hypothefin, et eiusd. Testamentum. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 33. B. — Alius *Ioseph.* patriarcha CPolit. *Vindobonae* autem in cod. caesar. CCLXXXI. exstat *Iobi*, hieromonachi, apologia pro praeceptore suo *Iosepho Galefota*, patriarcha CPolit. contra primatum papae et concordiam Graecorum cum Latinis. — v. *Lambec.* V. p. 468. seq. Kollar. et Lamb. in not. 3. electus, inquit, is est patriarcha CPolitan. ex abbate monasterii in monte Galefio d. 28. Dec. a. 1267. et Kal. Ian. a. 1268. sollempniter inauguratus est: obiit autem a. 1289. incunte m. Martio etc. — (add. cod. *Monac.* LXVII. et de eo cl. *Hardt* in *Aretini Beytr.* a. 1804. part. 4. p. 11. sq.) — Ibid. in caesar. cod. XIV. nr. 3. epistola *Callisti* ad Manuel. Dysypatum, archiep. Thessalonicensem, de exauctoratione et exilio *Iosephi Galefotae*, patriarchae CPolit. v. *Lambec.* VI. part. 1. 109. seq. — De priore *Iosepho*, Ephesi archiepiscopo ac tandem a. 1416. patriarcha CPolit. in synodo CPol. electo, mortuoque d. 10. Iun. 1439. plura enarravit *H. Wharton* in adpend. ad *Cauci* hist. litt. SS. eccl. p. 118. seq. ed. Basil. Illo obseruante exstant lat. *epistola* ad concilium Basi-leense, Concil. tom. XII. p. 545. *Bulla plumbea* ad idem, ibid. p. 571. gr. lat. *oratio ad synodum CPol.* iter in occidentem suscipiendum dissuadens, ap. *Sguropulum* Hist. concil. Florent. sect. 2. c. 18. *Alia* eiusd. argumenti *oratio*, ibid. cap. 24. *oratio exhortatoria ad Graecos episcopos*, in Italiam secum profecturos, vt constanter se gerant, ibid. sect. 3. cap. 16. Eiusd. *decretum vnionis cum romana ecclesia* habetur in actis concilii Florent. sessione 25. tom. 9. *Harduini* p. 405. *Harl.*

XXXV. IOANNES PALAEOLOGVS, Manuelis F. imperator ab a. 1419. ad 1448. CPolitanus, ipse in Italiam ad Eugenium IV. profectus, vt vnionem cum Latinis promoueret, synodo Florentinae a. 1439. interfuit, eamque probauit, qua de re acta illius concilii satis testantur. Profec-tionis monumenta operae pretium est videre icones, quas aere descriptas exhibet *Lambecius* VIII. p. 504. [p. 863. ed. Koll. cuius not. conf.] Ab hoc diuersus et antiquior IOANNES PALAEOLOGVS, Andronici F. imperator et ipse a. 1355. ad 1391. cuius

cuius *professionem fidei* ad Vrbanum V. latinis consonantem dogmatibus graece et latine exhibet *Allatius* II. 17. de consensu p. 843. seq. Latine dat Bzouius ad a. 1369.

XXXVI. De conciliis a. 1639. CPoli sub Cyrillo Berthoënsi, a. 1642. Iassii in Moldavia sub Parthenio patriarcha CPol. et a. 1672. Hierosolymis sub Nectario aduersus Cyrillum Lucarium habitis, nec non [P] de *Dionysii* CPol. patriarchae synodica a. 1672. aduersus Caluinianos errores promulgata dixi infra c. 45. (ed. vet.) in Cyrillo Lucari.

XXXVII. Agmen Graecorum *λατινοφρόνων* claudat: *διδασκαλία χριστιανική* graeco vulgari idiomate et latino edita, atque Richelio cardinali inscripta per A. B. Atheniensem, Parif. 1633. 8. p. 575.

Io. *Andreas Staurini* Chii aduersus Corydalum de transubstantiatione. Rom. 1660. 4.

Rhodini epistola ad Ioannem presb. Paramythiensem, qua probat, Romanos pontifices non tantum Latinos, sed et Graecos vt oues suas quaerere, Rom. 1667.

[Add. *Mosquae* in codd. synod. CCCLIII. CCCLIV. et CCCLV. (praeter codd. paullo ante memoratos,) sunt multorum variorumque Graecorum opusc. contra Latinos, quae singula diligenter recenset *Matthaei* in Notit. codd. gr. Mosquens. p. 228 - 238. — *Ioannis*, metropolitae Rusliae, epistola ad papam, Clementem, contra Latinorum dogmata a Graecis improbata, *Vindob.* in cod. caesar. CCLXXXII. nr. 1. v. *Lambec.* V. p. 469. Koll. — *Franc. Car. Alteri* ed. Chronici Georg. Phrantzae, *Vindob.* 1796. fol. p. 139. sqq. adhaeret *ἐκθεσις τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως τῶν Λατίνων*, scripta et missa a *Gregorio*, papa Rom. ad *Germanum*, patriarch. CPolit. quam sequitur *Germani* et synodi *ἀπάντησις* ad illam *ὁμολογίαν*, de processione Spir. S. in qua coaceruantur testimonia iudiciaque multorum patrum eccl. aliorumque de illa doctrina, et alia quaedam. — In *Anthimi* opere, antea iam laudato, *Τόμος χαρᾶς* etc. Remnic. 1705. fol. sunt varia scripta contra Latinos, *Photii* epistolae quinque; *ἀπὸ συνόδου ὀκταυᾶς* sub Photio a. 879. habitae, accedunt *Dosithei* adnotationes; *Nicolai Ceram.* *ἀντιβιβητικὰ κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς πίστεως τῆς Ῥώμης*. *Meletii Pegae* opus supra iam memoratum; dialogus anonymi monachi. Contra nonnullorum Graecorum, qui a partibus Latinorum steterunt, libri continentur in opere: *Graeciae orthodoxae* tomus primus, in quo continentur scriptores *Nicephorus Blemmyda*, *Io. Vercus*, patriarcha CPolit. *Petrus* episc. Mediolan. *Georgius Pachymeres*, *Esaias Cyprius*, *Ioann. Argyropulus*, *Gregorius Protosyncellus*, patriarcha CPolit. *Georgius Plufadenus*, *Hilario*, monachus, *Niceta Byzantius*, de processione Spiritus S. et aliis. — *Leo Allatius* nunc primum e tenebris eruit et latine vertit, cuius notae in postremum tomum reiciuntur. Romae, 1652. 4. — Eiusd. tomus secundus. — *Ioan. Vercus*, patriarcha CPol. *Constantinus Meliteniota*, chartophylax, *Georgius Metochita*, diaconus, *Maximus Chrysoberga* *Leo Allatius* — reiciuntur. ibid. 1659. 4. quae opera copiosius recensentur in *Baumgarten.* *Nachricht. von merkwürd. Büchern*, tom. VII. p. 511 - 518. — *Io. Christoph. Amadutius* in praefat. ad *Demetrii Pepani*, domesticici Chii, opera — ed. *Bernard. Steph.*

Stephanopol. Romae, 1781. 4. II. voll. confecit plenam controuerfiarum, inter graec. et lat. ecclesias agitatarum litteraturam, et omnes ob vtraque parte conscriptos libros, sibi cognitos, et editos et ineditos, ordine chronologico enumeravit. Ipse Papanus inter alia compilauit multa vett. scriptorum eccl. loca de processione Spir. S. contra Graecos non vntos, etc. v. ephem. liter. Gotting. 1782. nr. 116. — *I. Georg. Walch.* Histor. controuerfiae Graecor. Latinorumque de processione Spir. S. Ienae, 1751. 8. p. 48. sqq. — *Schroeckh* in hist. eccles. christian. part. 24. libr. I. sect. 8. p. 126 - 240. historiam controuerfiarum inter eccles. gr. latinamque ab a. 814 - 1073. ac part. 29. libr. II. sect. 8. p. 372 - 457. ab a. 1073 - 1303. persequutus est et multis doctisque illustrauit animaduersionibus. *Harl.*

Scripta de Graecis, aut contra Graecos, a Latinis et romanae ecclesiae sociis, natione haud Graecis, consignata.

ADRIANI IV. ad Basilium *Achridenum*, archiep. Thessalonicensem de vnienda orientali ecclesia cum occidentali, cum Basilii responsione, (ex qua locum graece producit,) memorat *Allatius* lib. II. c. 11. de consensu §. 4. p. 658. *Fabr.* Exstat cum Basilii responsione in *Marq. Freheri* Iure graeco rom. Francof. 1596. fol. gr. et lat. edito p. 305. atque inde post commentarios Io. Zonarae in canones concilior. Paris. 1618. fol. p. 781. venit.] v. *Fabr.* bibl. med. et inf. latinit. tom. III. p. 178. seq. ed. Mansi. *Harl.*

AENEAS, Parisiensis episcopus, cuius apud Hincmarum Remensem mentio, et ad quem Lupi Ferrariensis epistolae exstant, liber circa a. C. 868. scriptus *aduersus decem obiectiones Graecorum* (Photii) editusque a *Luca Dacherio* tom. VII. spicilegii. Paris. 1666. 4. [f. tom. I. p. 113. (139.) sqq. ed. nou.] Praefatio tom. VIII. concil. *Labbei* p. 476. et *Harduin.* tom. V. p. 314. [v. *Schroeckh* l. c. p. 176. fq. et *Fabr.* bibl. med. et inf. lat. I. p. 26. ed. Mansi. *Harl.*]

ANSELMVS, Cantuariensis episcopus a. 1109. defunctus (de quo acta sanctor. 21. April. tom. II. pag. 865. sq. et *Theophilus Raynaudus* in syntaxi operum Anselmi tom. XI. opp.) in libro ^{bb)} de processione Spiritus S. contra Graecos, et de tribus *Wallerami* quaestionibus, ac praesertim de fermento et azymo. Quae duo opuscula etiam graece *Demetrius Cydones* conuertit, vt dixi supra p. 389. (ed. nou. 390.) *Anselmi* opera saepius edita, novissime a *Theophilo Raynaudo* Lugd. 1630. fol. et a *Gabriele Gerberonio*. Paris. 1675. fol. *Fabr.* Repet. cum nouo supplemento, ibid. 1721. fol. Conf. *Fabric.* nostri bibl. med. et inf. latin. I. p. 111. sqq. et *Delectum* argumentor. et scriptor. qui veritatem christianae religionis — asseruerunt, p. 263. seq. — MS. cum aliis Anselmi opp. in bibl. *Taurin.* cod. DCCCVII. v. cat. codd. lat. *Taurin.* p. 263. et alibi. *Harl.*

ANSEL-

^{bb)} Laudat *Hildebertus Cenomaneus* lib. II. epist. 9. et 13.

ANSELMI, *Hausbergenfis* episcopi, qui circa a. 1149. vixit, dialogorum contra Graecos libri III. editi a Luca Dacherio tomo XIII. spicilegii, Paris. 1677. 4. [tom. I. p. 161. ed. nou. v. Fabr. bibl. med. et inf. lat. I. p. 114.]

AVCTOR adpendicis ad Reineri librum contra Waldenses tom. XXV. bibl. patrum edit. Lugd. p. 276. B. *Nota, quod Orientales ecclesiae, ut Graeci in his discordant a nobis: Primo in persona Spiritus S. Dicunt enim, Spiritum S. minorem esse Patre et Filio, et negant, eum procedere a Patre [P] et Filio, sed tantum mitti. Item in romanam ecclesiam obedientia. Item in statutis ecclesiae, ut in decretalibus, synodis et ceteris. Item in Sacramentis ecclesiae. Item Eucharistiam conficiunt de panibus fermentatis, excidunt rotulas, ex illo conficiunt corpus Domini, et panes illi vocantur panis benedictus, et datur omnibus, qui volunt sumere in cibum: et in calice ligneo vino miscent aquam feruentem in signum Spiritus sancti, et corpus Domini et sanguinem sumunt de calice cum cochleari ad hoc deputato. In confirmatione et extrema unctione discordant. Item in poenitentia, quia unicuique bono sacerdoti confitentur. Item in ordine; Sacerdotes enim ducunt uxores, quibus mortuis sunt ad perpetuam continentiam obligati. Item in matrimonio, in gradibus consanguinitatis et affinitatis, et tempore interdicti et publicae honestatis, contrahunt. In ornatu etiam ecclesiae, vestium et campanarum. In his autem concordant nobiscum, primo in veneratione et inuocatione sanctorum, et fere in omnibus aliis in veteri testamento et nouo.*

CHRYSOLANVS (aliis PROCVLANVS), Mediolanensis episcopus, post annum 1100. contra Graecos scripsit, a Nicolao Methonenſe oppugnatus. Vide *Trithemium* de scriptor. eccles. c. 397. *Baronium* ad ann. 1116. et *Allatium* de consensu p. 626. seq.

EVGENII IV. Definitio concilii Florentini a. 1439. de vnione inter romanam et graecam ecclesiam tom. IX. *Harduin.* p. 419. 433. incipit: *εὐφρανέσθωσαν οἱ ἑταροὶ, καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ.* “) LEONIS X. et CLEMENTIS VIII. bulla, quae Graecis uti ritu suo concedit, graece et latine praefixa If. Haberti *ἀρχιερατικῶν* ecclesiae graecae, et *Allatii* libro de aetate et interstitiis in collatione ordinum apud Graecos seruandis, vbi etiam pag. 21. seq. bulla PAVLI V. in eandem sententiam. INNOCENTII IV. definitio circa ritus Graecorum in Laur. Cherubini bullario tom. I. p. 126. GREGORII XIII. cum forma professionis fidei Graecorum, id. tom. II. p. 399. Hic est, qui collegium Graecorum Romae instituit a. 1577. id. p. 409. Vide etiam *Stanislai Hofii* opera tom. I. p. 711. *Allatium* contra Creightonum pag. 155. seq. *Nic. Comneni* praenotiones myslagógicas p. 172. 217. seq.

Decem capita, FRODOARDO, teste a Graecis lat. ecclesiae obiecta, quae refellenda sumit *Baronius* ad a. C. 867. n. 64. seq.

GVIDO

da) V. *Fabr.* bibl. cit. tom. II. p. 121. infra, *Pin* hist. eccl. vol. XIII. pag. 28. 50. 52. et vol. XI. p. 675. 678. 680. ed. vet. H. *Wharton.* *Schroeckh.* Hist. eccl. christ. tom. XXXII. p. 4. adp. ad *Cauci* hist. litter. SS. eccl. II. p. 132. *Du* sqq. et tom. XXXIII. p. 386. sqq. *Harl.*

GVIDO Perpinianus; Carmelitarum Prior generalis et episcopus Hispanus, circa annum 1342. defunctus, in Summa de haeresibus et earum confutationibus, Paris. 1528. fol. et Colon. 1631. fol. [et opera Io. Geineri 1655. fol.] Fundum [P] mendaciorum feracissimum vocat *Allatius* de consensu pag. 1334. adde *Rich. Simonem* p. 194. seq. ad Gabrielem Philadelphiensem: [et *Fabr.* bibl. cit. tom. III. p. 133. seq. ac *Wharton.* in adp. ad Caveum II. p. 30. *I. G. Walch.* bibl. theol. selecta tom. III. p. 747. *Harl.*]

ODONIS Bellouacensis et **HINCARI** Rhemenfis scripta Graecis opposita memorat Baro-
nius, sed edita esse non meminit. *Fabr.* Conf. *Fabricii* bibl. cit. tom. V. p. 154. sq.
de *Odono*, et tom. III. p. 271. seq. de *Hincario*. *Harl.*

HUGO HETERIANVS [i. ETHERIANVS] Hetruscus, circa a. 1177. scripsit de haeresibus,
quas Graeci in Latinos deuoluunt, siue de processione ex Patre et Filio, aduersus errores
Graecorum ad Alexandrum III. et Leonem Tuscum fratrem suum et Caciaredum libros
tres. Scripsit et alia in Photianos diu inter ipsos versatus in aula Manuelis Comneni, op-
pugnatus a Nic. Hydruntino et Niceta Thessalonicensi. Vide *Nic. Comneni* Praenotiones
Mythagogicas pag. 339. et *Allatium* de consensu p. 654. vbi narrat Hugonis librum a
Graecis in graecam linguam nec ineleganter translatus. [*Fabr.* bibl. cit. tom. III. p.
292. et *Causi* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 245. *Harl.*] Nominatim oppugnat Hugo Theo-
doritum, Photium (vide lib. II. c. 16. sqq.), Georgium Nicomediensem, Nicolaum
Methonensem episcopum, Nicetam philosophum Byzantium, Theophylactum ar-
chiepiscopum Bulgariae, et Nicetae praefulis Thessalonicensium curiosas percrutatio-
nes. [Plura leges in *Schroeckh.* hist. eccles. christ. tom. XXIX. p. 398. sqq. *Harl.*]

HUMBERTVS, monachus Benedictinus, atque inde cardinalis, episcopusque Siluae Can-
didae et Leonis IX. ad imp. CPolitanum Constantium Monachum legatus, a. 1053.
Michaelis Cerularii ^{dd)} patriarchae CPol. et *Leonis Achrideni* epistolam de azymo et
fermentato ad Ioannem Tramemem episcopum latine e graeco vertit, et erudita dis-
sertatione oppugnavit. Scripsit etiam contra *Nicetae Pectorati* monachi Studitae ^{ee)},
librum aduersus Latinos editum, et praeterea composuit *epistolam ad omnes ecclesias ca-*
tholicae fideles, et commemorationem eorum, quae contra Michaellem Cerularium gesserunt
Romanae sedis Apocrypharii a. 1054. Priora duo leguntur apud Baronium ad calcem
tomi VI. Annalium: Vniuersa *Henricus Canisus* ex MSS. bibl. Bavaricae dedit tomo VI.

P pp 2

Lectio.

^{dd)} *Michael Cerularius*, ab anno 1043. pa-
triarcha CPolitanus, de quo vide supra in hoc
vol. p. 195. sqq. et *Oudin.* comment. de SS. eccl.
II. p. 601. seq. vbi quoque codd. atque edit.
cuius epistolarum aliorumque opuscul. designan-
tar. — Ibid. p. 603. seq. ad a. 1040. agitur de
Leone, Acridae in Bulgaria archiepiscopo. *Harl.*
^{ee)} Vide *Allatium* de consensu lib. II. cap. 9.

S. 6. sed et *G. Calixtum* de coniugio clericorum,
pag. 395. [*Fabric.* bibl. cit. tom. III. p. 306. *Cavei* Hist. litt. SS. eccl. I. p. 139. seq. ad a. 1054.
quo CPolin legatus dicitur missus fuisse: ac
Schroeckh hist. eccles. cit. tom. XXIV. p. 216 sqq.
220. sqq. Plures laudant *Saxius* in onom. lit.
part. II. p. 150. atque *Hamberger.* in zuverläss.
Nachricht. tom. III. p. 767. sqq. *Harl.*]

Lectionum antiqua. Ingolst. 1606. 4. [tom. III. p. 277. ed. Bafnag.] vnde recusa tom. XI. bibl. patrum Colon. et tom. XVIII. edit. Lugd. 1677.

Frater IOANNES ord. praedicatorum, magister prouincialis, interfuit concilio Florentino, scripsitque contra Graecos de diuina operatione, de fermentato et infermentato pane, et de processione Spiritus S. Infra TVRRECREMATA,

[P] IULIANVS cardinalis in eodem concilio Florentino oppugnauit Marcum Ephesium, et scripsit pro illo concilio et papa Eugenio IV. de processione S. Spiritus. *Fabr. Conf. Fabric. bibl. laud. tom. IV. p. 194. ibid. tom. VI. p. 25. sqq. de Rabano Mauro, ac p. 235. sqq. de Thoma Aquinate, tom. autem IV. p. 161. sqq. de Ioanne de Turrecremata. De Rabano Mauro Cause in Hist. litt. de SS. eccl. II p. 36. ad a. 847. —* Hisce addatur

[R] ATRAMNVS, qui etiam ab aliis vocatus est *Bertramus*, monachus ord. Benedicti. Corbeienfis, claruit ab an. 840. Scripsit inter alia contra *Graecorum*, (praecipue Photii in epistolis,) *romanam ecclesiam infamantium errores* libr. IV. quos edidit *Dacherius* tom. II. spicileg. s. tom. I. ed. nou. p. 63 - 112. Conf. de eo *Fabr. bibl. cit. tom. I. p. 241. sqq. Oudin. in dissertat. de eius scriptis et doctrina, in comment. de SS. eccl. tom. II. col. 108. sqq. in primis col. 135. sqq. de eius libris contra Graecos: Causi Hist. cit. tom. II. p. 27. sq. Schroeckh Hist. eccl. christ. part. XXIV. p. 178. sqq. et alios, quos laudat Saxius in Onom. liter. part. II. p. 116. seq. ac p. 547. Harl.]*

LEO IX. ab a. 1049. ad 1054. pontifex Rom., in epistolis: maxime illa ad Michaellem Cevalarium et Leonem Achridenum.

ODO Bellouacensis. Vide supra in HINCMARO.

RABANVS MAVRVS sive MAYR de institutione clericorum lib. I. c. 31. etc. tom. VI. Opp.

THOMAS AQUINAS opusc. 1. et 2. contra Graecorum errores et prima parte summae theol. quaestionis de processione Spiritus S.

Cardinalis IOANNES DE TVRRECREMATA in expositione decreti de vnione facta in synodo Florentina. Obiit a. 1468.

Recentiores:

Natalis Alexander Hist. eccles. saec. IX. et X. diff. IV. et XVIII. saec. XI. et XII. diff. XII. art. 3. tom. VI. p. 891. seq. etc.

Stephani de Altimura, Ponticenfis, *Panoplia contra schisma Graecorum*. [v. supra ad vol. IX. p. 310. not. x. Harl.]

Anto-

Antonius Arnaldus in apologia pro catholicis, gallice edita a. 1682. 8. tom. II. cap. 8. fqq. Idem auctor est libri celebratissimi, vulgati gallice a. 1664. et saepius deinde recusi, cui titulus: *La perpetuité de la foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie*. Deinde pluribus voluminibus addita scripta complura auctoribus eodem Arnaldo, tum Petro Nicolio, Iacobo Noveto, S. I., Anselmo Parisiensi et Eusebio Renaudoto. Volumine I. *Refutation de la reponse d'un Ministre*, ff) *La perpetuité de la foy defendue* contre le livre du Sieur Claude, ministre de Charenton. libri XI. a. 1669. Volumine II. libri alii VII. contra eundem Claudii librum. Volumine III. libri [P] alii VIII. cum appendice actorum et obseruationum de Ioanne Scoto et Bertramo, exceptorumque ex graeco scriptore Agapio et alijs. *Réponse generale (de Mr. Nicole) au nouveau livre de Mr. Claude*. La Creance de l'Eglise Grecque touchant la transubstantiation defendue contre la reponse du Ministre Claude, VI. livres deux parties a. 1674. 4. Reponse a Mr. Allix sur Jean Scot Erigene. *Tradition de l'Eglise touchant l'Eucharistie*, avec une table historique et chronologique de SS. Peres et des Auteurs ecclesiastiques. Haec tria volumina plus simplici vice recusa sunt, atque vtor editione Paris. 1704. 4. De ceteris voluminibus, quarto et quinto, dictum infra, in Eusebio Renaudoto. Ad historiam huius operis consulere iuuabit *Rich. Simonem* tom. III. lettr. choisies 4. sq. *Lud. E. Du Pin* tom. XVIII. bibl. eccl. p. 110. sq. sed et *Frid. Spanhemium* tom. III. opp. p. 1044. sq. *Baelium* projet d'un dictionnaire critique p. 56. et *D. Christophorum Matthaeum Pfaffium* de Eucharistia contra Lud. Rogerium, Tubing. 1718. 4. p. 6. sq.

Caesar Baronius in Annalibus a temporibus Photii CPol. et qui epitomas Annalium et continuationes ediderunt Spondanus, Bzouius, Raynaldus etc. nec non hist. ecclesiasticae scriptores alii, vt *Lud. El. du Pin*, *Fleurius* tom. XI. etc. *Mem. de Trevoux*. 1706. p. 589. sq.

Rob. Bellarminus Nili de primatu papae librum oppugnans lib. II. de pontifice c. 22. et 27. Idem aduersus Graecos disputat lib. IV. de sacramento Eucharistiae c. 9. et 14. Et multis alijs controuerfiarum suarum locis.

Io. Iac. Beureri angariae Turcicae hodiernae ecclesiae graecae, Friburg. 1595. 8.

Thomas Bozius oratorii presbyter in opere de signis ecclesiae etc.

Alphonsus de Castro Zamorensis, ord. minorum a. 1558. defunctus, in libris XIV. aduersus omnes haereses, Paris. 1534. et deinde saepius Venetiis, Lugduni, Paris. et ex postrema auctoris recognitione, Antwerp. 1565. fol. et cum auctario Francisci Feuarden-

P pp 3

tii

ff) **Ioannes Claudius**, theologus reformatus, (a. 1687. defunctus) Charentone a. 1665. edidit responsonem ad duplicem Arnaldi librum: *Reponse aux deux traitez intitulez la perpetuité de la Foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie*. Deinde 1671. 8. duobus voluminibus prodixit nouum opus eiusdem, in sex tributum li-

bro, hoc titulo: *Réponse au livre de Mr. Arnald, intitulé, la perpetuité de la Foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie defendue*. Ad calcem posterioris voluminis subiicitur Petri Alexii responso ad diss. de Bertrami libro et Ioanne Scoto Erigena.

tii Parif. 1578. fol. Ne dicam de aliis, qui haereticorum catalogos texuerunt, nec Graecorum dememinere, vt *Bernhardus Luzenburgerus* etc.

Antonius Caucus, patricius Venetus et archiepiscopus Corcyrensis siue Corphienfis, in historia de Graecorum recentiorum haeresibus ad Gregorium XIII. Guidonem, Carmelitam sequutus multa illis adfingit, quae ab Allatio III. 16. seq. Rich. Simone in hist. critica, de fide et moribus orientalium, c. 1. aliisque confutantur. [P] Conferendus idem *Allatius* p. 541. 1055. sqq. 1245. 1262. 1296. 1305. *Rich. Simon.* tom. I. bibl. critic. cap. XI. p. 150. seq.

Etat present des nations et Eglises Grecques, Armenienne et Maronite en Turquie, par le Sr. de la Croix. Parif. 1695. 12.

Fr. F. D. D. in Anti-Cyrillo contra confessionem Cyrilli Lucaris. Cadomi 1630. 8.

Honoratus Faber S. I. libro de fide contra indifferentes p. 283. sq. a. 1657.

Fr. Franciscus in epistolis IV. ad Manuelem Corinthium, 1) de azymis, 2) quod Christus dixerit: *ego te baptizo*, non *baptizetur*. 3) de diuina actione et de lumine Thaborio, num fuerit creatum, an increatum, et de transfiguratione Christi; et 4) de purgatorio.

Jacobus Goar, Parifinus, ord. praedicator. S. theologiae lector in orientem missus apostolicus, obseruationibus eruditis ad Euchologium siue rituale Graecorum, Parif. 1647. fol.

Paulus Gryfaldus in malleo conuincendis Graecorum erroribus opposito in gratiam Bernardini Suriani, archiepiscopi Corcyrensis, et in decisionibus fidei catholicae editis Venet. 1587. 4. Vide *Allatium* de consensu pag. 1253.

Isaacus Habertus, episcopus Vabrensis, docteur Sorbonicus, regi Christianissimo a consiliis, in obseruationibus ad *ἀρχιερωμὸν* siue librum pontificalem ecclesiae graecae, Parif. 1676. fol.

Lucas Holstenii de ministro et forma sacramenti confirmationis apud Graecos dissertationes duae postumae, editae Rom. 1666. 8. cum eius obseruationibus ad geographiam sacram Caroli a S. Paulo, Italiam antiquam Ph. Cluuerii, et Abr. Ortelii Thesaurum geographicum.

Michael Iustinianus in Chio sacra.

Io. Launoius in libro de sacramento infirmorum, Parif. 1672. 8. de Graecorum etiam extrema vnctione differit, eiusque formam nonnihil discordare a forma Latinorum profitetur.

Stephanus Lucinianus, Cyprius, ord. praedicator. adhuc in viuis a. 1590. scripsit (praeter alia memorata in Ambrosii de Altamura bibl. Dominicana pag. 441. seq.) de Graecorum

rum ritibus et dogmatibus, aliquo modo satisfaciens criminationibus Prateoli. Allatius de consensu pag. 1055.

Lud. Maimburgius, tunc adhuc Iesuita, in historia schismatis Graecorum, scripta gallice sex libris, deductaque ad a. 1453. Paris. 1677. 4. ac 1686. 4. et Amst. 1682. 12. II. Volum. Ex Maimburgio *Lud. Morerius* Lexico historico voce *Schisme de Grecs*.

[P] *Cortefii Branae Mazaracaei* de graecae et latinae missae consensu. Neapoli 1603. 8.

Nicolaus Mylonius contra Dau. Chytraeum de statu ecclesiarum in Graecia, est Antonius Possseuinus.

Ioannes Morinus quam plurima egregia de Graecorum ritibus et dogmatibus eruit atque illustravit in opere de sacramento poenitentiae, excuso Paris. 1651. fol. et recuso Bruxellis 1685. et Venet. 1702. fol. Nec non in commentario de sacris ecclesiae ordinationibus Paris. et Amst. 1695. fol. Nonnulla etiam reperies in ecclesiae orientalis antiquitatibus, cum Io. Morini vita editis Lond. 1682. et Lips. 1683. 12.

Petrus Morinus in paraenese ad Graecos, p. 78. sqq. Opusculorum editorum Paris. 1675. 12.

Michaël Nau in vera effigie ecclesiae romanae graecaeque. Paris. 1680. 4.

Les auteurs de la Perpetuité de la Foi ont encore laissé bien des choses à dire au P. Paris, qui nous a donné sur cette matiere deux Volumes François, remplis d'une exacte et solide erudition, ou il traite du sentiment des Grecs sur la S. Eucharistie depuis le septième siècle jusqu'à nos jours. Mem. de Trevoux. 1717. p. 1366.

Dionysius Petavius in dogmatibus theologicis de SS. Trinitate libro VII.

Petri Hispani Franciscani theses de primatu papae, e quibus locum graece producit *Stephanus de Altamura* in panoplia pag. 16. Allatiusque exscriptorem vocat p. 197. et passim refellit, atque nimiam prae se ferre orientalis Graecorum theologiae imperitiā arguit. Vide praefat. et pag. 16. 18. 23. 136. 158. 183. 213. 435. Huic Petro potissimum opposita est Nectarii patriarchae hierosol. consutatio imperii papae in ecclesiam, cui titulus: τὸ μακαριωτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ Πατριάρχῃ τῆς μεγάλης καὶ ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ κυρίῳ Νεκταρίῳ, πρὸς τοὺς προσκομισθεύσας θέσεις παρὰ τῶν Ἱεροσολύμοις Φρατέρων, διὰ ΠΕΤΡΟΥ τῶ αὐτῶν μαΐστορος περὶ τῆς ἀρχῆς τῆ Πάπας, ἀντιθέσεις. [conf. supra ad vol. IX. p. 310. sq.]

Antonius Possseuinus S. I. in sua Moscouia et in bibliothecae selectae libro sexto, vbi etiam professio fidei a Graecis facienda ex constitutione Gregorii XIII. graece et latine. Conferendus etiam idem Possseuinus in tomo primo adparatus sacri, vocabulo *Graeci*, p. 949. sqq. et in libro, quem de statu ecclesiarum in Graecia edidit aduersus Chytraeum sub nomine Nicolai Mylonii.

Gabriel

[P] *Gabriel Prateolus*, parum adcuratus scriptor in elencho alphabetico haeresium libro septimo, pag. 202. sq.

Eusebius Renaudotus, Parisinus, vir eruditissimus, varia in lucem edidit hoc loco commemoranda, vt sunt:

- 1) Adpendix ad acta, quae circa Graecorum de transubstantiatione fidem relatâ sunt in opere de perpetuitate fidei, siue Gennadii CPolitani, Meletii Alex. Nectarii Hierosol. Meletii Syrigi et aliorum opuscula, graece cum versione et obseruationibus. Parisiis 1709. 8.
- 2) Défense de la perpetuité de la Foi contre les calomnies et faussetez du livre intitulé, monumens authentiques de la religion des Grecs (de Jaqu. Aymon) Paris 1709. 12. Journal des Savans 1710. Mai. pag. 385. Mem. de Trevoux 1710. April. pag. 623. Nouvelles de la Rep. des lettres 1709. pag. 576. sq.
- 3) La perpetuité de la Foi de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie, tome quatrième, contenant un examen particulier de la conformité de la doctrine des Grecs et de tous les Chrétiens Orientaux avec celle de l'Eglise Latine: plusieurs nouveaux éclaircissemens touchant les auteurs et les faits alleguez dans les precedens volumens. et la refutation de tout ce qui a été obiecté contre les attestations, ou autres pieces qui ont esté produites. Paris. 1711. 4. Mem. de Trevoux 1712. Mai. p. 743.
- 4) La Perpetuité de la Foi de l'Eglise Catholique sur les sacrements et sur tous les autres points de religion et de discipline, tome cinquième. Paris. 1713. 4. Journal des Sav. 1714. pag. 152. Memoirs of literature tom. II. pag. 209.
- 5) Minus huc facit, memoranda tamen eius Historia patriarcharum Alexandrinorum Iacobitarum. Paris. 1713. 4.
- 6) Liturgiarum orientalium collectio. id. 1716. 4. II. vol.

Promisit etiam *Dosithei*, patriarchae hierosol. Enchiridion contra Lutheranos et Caluinistas, siue Clypeum fidei, graece et lat.

Francisci Richardi, missionarii Iesuitae, τάγμα τῆς ῥωμαϊκῆς πίστεως. *Clypeus fidei Romanae*. Paris. 1658. 4.

Io. Baptistae Salerni S. I. Specimen orientalis ecclesiae a concilio Nicaeno I. vsque ad CPolitanum generale II. Rom. 1706. 8. (Mem. de Trevoux. [P] 1711. Fevrier p. 221.) Ab eodem alium librum de schismate Graecorum expectare iubemur.

Francisci Rosserii S. I. aduocatus purgatorii contra Graecos. συνήγορος τῶν ψυχῶν τῶν ἐν καθαρτηρίῳ τιμωρουμένων. Paris. 1651.

Rich.

Rich. Simonis Congregat. oratorii presbyteri, *) Dieppae Normandiae oppido anno 1712. 11. April. anno sexagesimo septimo aetatis defuncti;

1. *Fides ecclesiae orientalis* siue *Gabrielis Seueri*, metropolitae Philadelphienfis opuscula latina cum versione et notis vberioribus, quibus nationum orientalium persuasio, maxime de rebus Eucharisticis, ex libris praesertim MSis vel nondum Latio donatis illustratur aduersus Io. Claudium. Paris. 1671. 4.
2. *Histoire Critique de la Creance et des Contignes des Nations du levant*, publiée par le Sr. Moni. à Francfort 1684. 12.
3. *La Creance de l'Eglise Orientale sur la Transubstantiation*, avec une reponse aux nouvelles objections de Mr. Smith. Paris. 1687. 12. Bibl. Vniuerselle tom. V. pag. 236.

Non pauca etiam ad res et dogmata Graecorum facientia notauit Simonius in epistolis selectis, nec non in Bibliotheca critica et selecta, qui libri gallice pluribus voluminibus in 12. sine auctoris nomine edita passim feruntur. Vide sis etiam librum, cui titulus: *defense de sentimens de Theologiens d'Hollande sur l'Histoire Critique* p. 53. sq. *Reponse à la defense* p. 79. P. Ambrun *reponse à l'Histoire Critique du V. T.* pag. 27. Iac. Basnage *diff. epistolicam aduersus Simonium* pag. 200. seq. Vigneul Marville tom. I. *melanges Hist.* pag. 120. Dicitur quoque collectionem scriptorum graecorum, qui latinam ecclesiam oppugnarunt, edere voluisse Simonius sub titulo: *Graecinae schismaticae*. Vide tom. I. Bibl. Critique c. 15.

10. *Henricus Scherer* S. I. in *Atlante* siue *Descriptione orbis terrarum* parte IV.

Georgius Scherer, S. I. et

Stanislaus Socolovius, de quo utroque infra, capite 45. in *Ieremia* CPol.

Thomas a Iesu, Hispanus, Carmelitarum vicarius generalis, de procuranda gentium omnium salute libro VI. Antwerp. 1613. 4. (pag. 104. seqq. tom. I. opp. Colon. 1684. fol.) tria imprimis disputat [P] 1) de erroribus qui Graecis adtribuuntur, et de schismatis origine ac confutatione. 2) de ratione iuuandi Graecos eosque ad ecclesiam romanam alliciendi et 3) in quibus rebus communicatio cum schismaticis sit catholicis a sacris canonibus permessa.

Pitton de Tournesfort in itinere edito gallice Lugd. 1717. 8. et Amstelod. 1718. 4. *Epistola* 3. pag. 37. seqq. exponit statum praesentem ecclesiae graecae.

Bern-

gg) De aliis viri huius doctissimi scriptis *Journal litteraire* tom. III. pag. 224. seq.

Vol. XI.

Q 99

Bernardinus Wetweis ordinis fratrum minorum in libro quarto Speculi verae ecclesiae et falsarum ecclesiarum, qui est de ecclesiis falsis paganorum et politicorum, Iudaeorum, Saracenorum, haereticorum orientalium et occidentalium. Colon. 1664.

His accedit Anonymi *instructio super ritibus Graecorum* latine edita Romae a. 1597. cum litteris pontificum ad Graecos et eorum ritus pertinentibus et forma professionis fidei a Graecis ad romanam ecclesiam venientibus faciendae.

[*Sirmond*, S. I. disquisitio de azymo, semperne in usu altaris fuerit apud Latinos, in eius Historia poenitentiae publicae, Paris. 1651. 8. et in eius opp. tom. IV. pag. 351 - 362. edit. Venet. — Demonstrare studuit, usum azymi in ecclesia lat. saltem usque ad tempora Photii perdurasse. Hanc sententiam vberius confirmare adlaboravit

Bona, cardinalis, in Rerum liturgicarum libro I. c. 23. p. 434. seq. in eius opp. Antwerp. 1677. 4.

Mabillon de pane eucharistico azymo et fermentato diff. 1674. 8. rec. in eius *Analectis*, Paris. 1723. fol. et in eius *Oeuvres posthumes*, tom. I. pag. 101. sqq. Paris. 1724. 4. quibus accesserunt sect. 12. p. 176. sqq. ubi refellitur *Macedon*. Patauin. ord. Franciscan. Bonae aduersarius, atque Bonae aliorumque epistolae.

Io. *Ciampinus*, qui edidit ad Scitiff. — Innocentium XI. pontif. max. *coniecturas de perpetuo Azymorum usu in ecclesia latina, vel saltem romana*, Romae 1688. 4. de quibus v. *Schroeckh* in Hist. cit. part. 24. pag. 235. sqq. *Harl.*]

*De statu ecclesiae graecae, de dogmatibus et ritibus ecclesiasticis
Graecorum,*

Scriptores Augustanae Confessioni addicti.

Theologi Tubingenses in scriptis, de quibus infra cap. 45. in Ieremia patriarcha CPol.

Martinus Crusius in Turco-Graecia, de quo opere abunde dixi volum. VI. pag. 692. seq. [f. vol. VIII. pag. 87. sqq. nou. edit.] In eiusdem Germano-Graecia libro V. pag. 221. sqq. nonnulla de Graecis leguntur, prodiit Basil. 1585. fol.

Davidis Chytraei oratio de statu ecclesiarum illo tempore in Graecia, Asia, Africa, Ungaria, Boemia: cum variis epistolis ad Crusium, Chytraeum aliosque scriptis a Ieremia patriarcha CPol. Wenceslao Budowitz, Caesareo ad Turcorum imp. legato, Eugenio episcopo et καθ' ἡγμενῶν montis Sinai, Ioachimo patriarcha Alex. Simeone Cabasila, Theodosio, et Io. Zygomala, Steph. Gerlachio etc. Gorlic. 1573. Witeberg. 1580. Francof. 1583. 8. Chytraeum oppugnant Posselinus, et p. 1181. seq. de consensu Allatius.

Geor-

- Georgii Fehlauii*, ecclesiastae Dantiscani, annotationes ad Christoph. Angeli Enchiridion de statu hodiernorum Graecorum. A. 1655. 12. et secunda editio locupletior Lipsf. 1671. 4.
- Hermanni Conringii* epistola ad Io. Horneium, praemissa confessioni Metrophanis Critopuli. Helmst. 1661. 4.
- D. Abrahami Calouii* et *Io. Meisneri* theologorum Witebergensium dissertationes [P] panegyricae de Graecorum fide et religione, in solenni promotione quatuor Doctorum theologiae, habitae anno 1658. atque editae Witeb. 1685.
- D. Petrus Haberkornius*, theologus Giesfensis, in anti-Forero vindicato, siue apologia anti-Foreri diss. XXI. vsque ad XXVI.
- D. Eliae Veielii* exercitatio historico-theologica de ecclesia graecanica hodierna, aduersus Allatium, Arcudium et Bartholdum Nihusium, sub praesidio B. D. Io. Conradi Danhaueri Argent. 1657. et recus. 1666. atque inter laudati Danhaueri dissertationes theologicas, bis excusas iunctim Lipsiae in 4. 1700. et accuratius 1707. 4. Defensio eiusdem exercitationis aduersus Allatium edita Francof. 1666. 4. cum praefixa Christoph. Arnoldi epistola. Obiit B. Veelius Vlmae, cuius ecclesiarum antisitem agebat, a. 1706. 23. Febr.
- D. Io. Quistorpii* de christianismo recentiorum Graecorum contra Allatium. Rostoch. 1665. 4.
- D. Gerhardus Titius*, theologus Helmstadiensis, in historia et explicatione hodiernarum controuerfiarum, adhuc inedita, ex qua partem, Graecos spectantem, germanice vertit D. Heineccius ediditque in appendice operis, quod mox memorabo. Obiit Titius a. 1681. 7. Iun.
- D. Hieron. Kromayerus*, theologus Lipsiensis, a. 1670. defunctus, in scrutinio religionum. Lipsf. 1673. et Francof. 1681. 4.
- D. Ioannis Olearii* oratio de frustra iactato reformatorum cum Graecis consensu. Francof. 1680. 4. addito programme aduersus Hug. Grotium ^{hh)} consensum Graecorum cum ecclesia romana defendentem, et tribus Henrici Hilarii ad auctorem epistolis.
- Wolfgangus Gundlingius*, ecclesiastes Norimbergensis, in notis ad Eustratii Iohannis Zialowski, Rutheni, breuem delineationem ecclesiae orientalis graecae. Noriberg. 1681. 8.
- Tho. Ittigius* in diss. de actis synodi hierosol. a. 1672. contra Cyrillum Lucarem habitae, in appendice ad librum de haeresiarchis. Lipsf. 1696. 4. p. 412. seq.
- Henricus Hilarius*, scholae Cellerfeldensis rector, in commentario ad Philippi Cyprii Chronicon ecclesiae graecae. Lipsf. 1687. 8.

Qqq 2

Anony-

hh) Grot. in Apologetici Riuetiani discussione p. 10.

Anonymi Orientalischer Kirchen-Staat, worinnen enthalten, der Zustand 1) Griechischer Kirchen unter den Türken in Europa, Asia und Africa, 2) Abyssinischer in Africa, 3) Tartarischer in Europa und Asia, [P] 4) Persianischer, 5) Samaritanischer, 6) Armenischer, und 7) derer S. Thomas Christen etc. Gotha 1699. 12.

Caspar Caluoc in fissuris Sionis libro XVIII. cap. 4. Lips. 1705. 4.

D. Martini Chladni de fide ac ritibus ecclesiae graecae hodiernae aduersus Michaelē Nau et Leonem Allatium.

D. Io. Mich. Heineccii, theologi Halensis, opus egregium et non mediocri elucubratum studio, quod in lucem dedit Lipsiae a. 1711. 4. hoc titulo: Eigentliche Abbildung der alten und neuen Griechischen Kirche, nach ihrer Historia, Glaubens- Lehren und Kirchen-Gebärdchen, in drey Theilen, nebst einem curieusen Anhangе unterschiedlicher noch ungedruckter Schriften *Gerhardi Titii*, *Steph. Gerlachii* etc. Ab hoc viro docto parte vlt. p. 54. seq. etiam syllabum scriptorum de ecclesia graeca consignatum habemus, quemadmodum et a *Casp. Sagittario* in Introduct. ad historiam ecclesiasticam et in vberioribus *Rev. D. I. Andreae Schmidii* ad illam supplementis.

D. Io. Frechtii kurze Nachricht von der Religion der heutigen Griechen, Rost. 1711. 8. Obiit vir praestantissimus a. 1716. 5. Maii.

Emerici Zigerii epistolam ad Matthiam Flacium ex ciuitate Tolna scriptam de statu ecclesiarum sub Mahumede, et editam a. 1555. Magdeburgi memorat *D. Io. Andreas Schanidius* in supplemento ad *Casp. Sagittarii* introductionem in Hist. eccles. p. 317. *Fabr.*

[*Io. Gottfried Herrmann* in Historia concertationum de pane azymo et fermentato in coena Domini, variis commentationibus explanata. Lips. 1737. 8.

Io. Georg. Walch in Historia (supra iam laudata,) controuersiae Graecorum Latinorumque de processione Spiritus S. Ienae 1751. 8. — Id. in bibl. theol. selecta tom. III. p. 679. seq. etc.

Io. Rud. Kiesling in Historia concertationis Graecorum Latinorumque de esu sanguinis et carnis morticinae in re cibaria. Erlangae 1763. 8.

Io. Matthias Schroeckh in Christliche Kirchengeschichte, (quam saepius laudauimus,) part. 24. 29. et 34. multis locis, et in: Christl. Kirchengesch. seit der Reformation, tom. V. pag. 375. seq. *Harl.*]

[Inprimis cfr. *C. T. Staudlin* in libro: Kirchliche Geographie und Statistik, tom. I. p. 50. seq. 267. seq. tom. II. p. 588. - 610. et quos ille multos alios laudauit. *Beck.*]

Reformati:

Io. Iacobi Huldrici, theologi Tigurini, disquisitio theologica et historica de religione ecclesiarum graecanicarum tum veteri tum hodierna, Tiguri 1621.

Io. Hen-

Io. Henricus Hottingerus ad confessionem Cyrilli Lucaris in adpenticè ad diff. VII. analect. historico-theol. Tiguri 1652. 8. nec non in historia ecclesiastica, saec. XVI. (totius operis tomo V.) Tiguri 1655. 8. p. 39 - 95. et in Allatio nimiae temeritatis conuicto, et de perpetuo ecclesio latinae et graecae tam in dogmatis quam in ritibus dissensu, diff. octaua Enneadis diff. philologico-theol. Tiguri 1662. 4. Vide etiam eius topographiam ecclesiasticam orientalem p. 92 - 100.

Christophorus Pelargus in enchiridio hymnorum et precationum, quas christiani graeci hodie inter barbaros retinent. Francof. ad Oderam 1594. 4.

Andreas Wengerfcus. (sive, qui sub hoc nomine latet, *Adrianus Regnuolscius*) [P] in libro quarto Slaunoniae reformatae, seu historiae ecclesiasticae ecclesiarum Slaunonicarum, qui est de Graeco-Ruthenorum in minore Polonia et magni ducatus Lithuaniae ecclesiis, Traiecti ad Rhen. 1652. 4. et Amstelod. 1679. 4.

Io. Hoornbeckius in summa controuerfiarum religionis, libro XI. qui est de Graecis et orientalibus. Vltiaect. 1653. et Colbergae 1676. 8.

Thomas Smithus, Anglus, de quo infra cap. 45. in Cyrillo Lucari.

Io. Claudius, de quo pag. 444. (ed. vet.)

Histoire de l'estat present de l'Eglise Grecque et de l'Eglise Armenienne par Mr. *Paul Ricaut*, traduite de l'Anglois par *Rosmond*, à Middelbourg 1692. 12.

Fridericus Spanhemius Fil. Lelidensis theologus, in elencho controuerfiarum et separatim edito in 8. et tomo III. opp. Lugd. Bat. 1703. fol. p. 918 - 931. Et in diatriba de ecclesiae graecae et orientalis a romana et papali in hunc diem perpetua dissensione, aduersus Abrahamum Ecchellensem, Petrum Arcudium, Leonem Allatium et nuperos *ὁμολήφες* tom. II. opp. p. 486 - 558. [conf. *Schroeckh*. l. c. part. 24. p. 235. seq.]

Gregorius Leti in dialogis historicis italice editis parte I. dialogo 4. vbi de Iudaeis et Graecis in Italia commorantibus.

Benedictus Piffetus, theologus Geneuensis, in breui collatione sententiarum Graecorum recentiorum cum Graecorum veterum placitis. Amstelod. 1700. 12.

Ioannes Aymon, de quo infra, cap. 45. in Cyrillo.

Auctor libelli *de turbis Iesuitarum in Oriente*, quem de rebus Cyrilli Lucaris consulere iubet *Conringius* in epistola scripta a. 1661. Vide *Andreae Riueti* opera tom. III. pag. 1257. seq.

[The rites and ceremonies in the greek church of Russia, by *I. G. King*. Lond. 1772.

I. Elfsner Neueste Beschreibung der Griech. Christen in der Turkey, nach der Erzählung des Archimandriten Dorosthanus. Berl. 1737. 8. B.]

CAPVT XL. (olim XLIV.)

DE GREGORIIS, PALAMA ET ACINDYNO, NEC NON DE
PHILOTHEO CPOL., IOANNE CYPARISSIOTA, etc.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

GREGORIUS PALAMAS, genere Asiaticus, ⁱⁱ⁾ cum duobus fratribus opulentum patrimonium et honores ab imperatore promissos reliquit, atque inter monachos montis Atho nomen professus est suum: deinde in Scete Berrhoeae multos annos transegit. Delatus inde Thessalonicam, graues aduersarios habuit Barlaamum, Gregorium Acindynum itidem ac Niceph. Gregoram, a quibus non modo vt Hesychastarum et Massalianorum Omphalopsychorum patronus reprehensus est, sed etiam *διθεός* postulatus, ac si statueret duas *Θεότητες*, vnā lucem Thaboriam, ^{kk)} visibilem ac comprehensibilem, alterā inuisibilem ^{l)} incomprehensibilemque: duas item causas et duo principia, vnā Filii et Spiritus S. Patrem, alteramque diuinæ operationis Patrem, Filium et Spiritum Sanct. Etiam velut iconomachus perstringitur a Nicephoro Gregora ^{mm)} XIX, 3. pag. 591. 593. et XXIV. pag. 714. aliisque

ii) *Cantacuzen.* II. 39. hist. p. 330. seq.

kk) *Mosquæ* in cod. synod. CCLXXVII. quo continentur acta synodi sub imp. Cantacuzeno ac Palaeologo, et alia scripta quaedam contra Barlaam. et Acindynum, legitur quoque *περί τῆ ἐν τῷ Θαβουρίῳ δεσποτικῆς Φωτὸς καὶ περὶ τῆς ἐν ἡγιάσῃ πρὸς τὰς ἀντιλήγουσας ἀπολογητικῆς*. V. *Matthæi* Notit. codd. gr. Mosq. p. 178. nr. 3. *Harl.*

ll) Confer *Allatium* de consensu p. 837. seq. et de Simeonum scriptis pag. 174. *Petanium* dogm. theol. de Deo lib. I. c. 12. *Natalem Alex.* facc. XIII. et XIV. tom. 7. p. 10. sq. edit. in fol. *Iac. Pontanum* ad Cantacuzen. lib. II. c. 40. *Altimuræ* panopliam pag. 381. sqq. *Dorscheum* in

apologia iudicii Argentoratensis in causa Latermanni p. 80. seq. *G. Calixtum* de S. Trinitatis mysterio e V. test. §. 24. *Hottingerum* sacisc. diff. p. 332. etc. *Fabr.* De Palama præterea consules *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. III. col. 843. sqq. ad a. 1330. (qui præter alios præuocat ad *Henr. Spondan.* in continuatione Annual. Baron. ad a. 1274. nr. 15. 1337. nr. 11. et ad a. 1350. nr. 20.) *Du Pin* Hist. eccl. vol. XII. p. 84. sqq. — *Henr. Wharton* ac *Rob. Gerium* in appendice ad *Guil. Canei* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 54. seq. ad a. 1352. et 1354. — *Mich. le Quien* orient. christ. tom. II. p. 55. seq. — *Hamberger* in zuverläss. Nachr. part. IV. p. 564. sqq. add. *Saxii* onom. lit. part. II. p. 359. seq. ad a. 1337. et *Græctæ orthodoxæ* tom. I. cui accedunt

que in locis. *Habita*e super Palamiticis controuersis *Synodi* complures, prima a. 1341. aduersus Barlaamum; ⁿⁿ) secunda a. 1345. aduersus Palamam; tertia a. 1347. aduersus Ioannem Calecam patriarcham; quarta denique a. 1351. Maio: mense ^{oo}) aduersus Nicephorum Gregoram, Palamae aduersarium et alios Acindynianos. Ioannes Cyparissiotus ^{pp}) meminit τελευταίας συνόδου, quam sit fuisse coactam ab Ephesi metropolita. *Tomi* vero promulgati sunt multo plures, nempe tomus Hagioriticus, in monte [P] Atho promulgatus, ^{qq}) de quo Palamas, cod. reg. MMCCCIX. fol. 267. tomus synodicus in Barlaamum et Acindynum editus mense Augusto a. 1341. de quo *Lambecius* VI. pag. 30. [p. 64. Koll. add. vol.

dunt de *Gregorio Palama*, archiepisc. Thessal. Graecorum sententiae, ed. *Leon. Allatii*. Romae 1652. 4. *Schroeckh*. in Hist. eccl. christ. part. 34. libr. III. sect. 3. p. 431 - 451. fusius enarrat fata et controuersias Hesychastarum, Barlaami et Palamae. *Harl.*

mm) *Io. Boiain*. ad Niceph. Gregoram p. 790.

nn) V. ad cap. anteced. §. XXII. et de *Caloca* §. XVI. — In cod. *Coisl.* CI. sunt acta synodi, a. Ch. 1341. habitae contra Barlaam. et Acindynum. vid. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 276. — *Vindobon.* in cod. caes. VI. nr. 15. Acta synodi CPolit. a. Chr. 1341. tomus condemnationis errorum Barlaami Calabri et Gregorii Acindyni, cum subscriptionibus *Io. Calecae* et aliorum: v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 64. sqq. ibique not. Kollarii, qui laudauit *Petauium* in opere de theologicis dogmatibus, tom. I. libr. 1. capp. 12. et 13. (qui Gregorii Palamae, Barlaami, Gregorii Acindyni aliorumque illius aduersariorum, catholicum dogma propugnantium, conflictus et synodos, in eorum causa CPoli habitas, exponit,) atque *Harduinum* in Collect. concil. tom. VII. pag. 1639. [*Mansi* tom. XXV. pag. 1147. seq.] *Calecas* tamen postea Barlaami et Acindyni partium sectator et defensor condemnatus est et exautoratus. Atque in eod. cod. caesar. nr. 11. exstant septem archiepiscoporum orientaliū epistolae ad Annam imperatricem CPolit. contra *Io. Calecam*, tamquam errorum Barlaami et Gregorii Acindyni sectatorem, et ob alia crimina coetu christiano excludendum, atque throno patriarchali delictendum, scripta a. C. 1346. — nr. autem 12. synodi CPolit. sub Anna, imperatrice, tomus excommunicationis atque exautorationis patriarchae CPolit. *Calecae*, promulgatus m. Febr. a. C. 1347. — nr. 13. *Io. Canta-*

cuzeni, imperatoris, decretum quo tomum memoratum confirmauit m. Martio a. C. 1347. ac nr. 14. monachorum *Hesychastarum* tomus apologeticus contra Barlaami et Acindyni sectatores. v. plura de illis apud *Lambec.* l. c. p. 58. sqq. — *Florent.* in cod. maximae molis VIII. plut. 8. in scripto, tomus factus a patriarcha *Ioanne* et synodo contra falsam opinionem Barlaam, comprehenduntur *Ioan. Cantacuzeni* scripta contra *Palamam*, Barlaam et Acindynum; eiusque partes singulas copiosius recenset *Baudin.* de codd. gr. Laurent. I. p. 542. sqq. inferitur p. 7. cod. relatio archiepiscoporum ad imperatricem, Annam, contra *Ioan. Calecam*, qui vocatus est patriarcha: p. 11. sqq. cod. I. nr. 3. sqq. contra *Palamam* eiusque sectatores de luce Thaboria opinionem insurgit auctqr. — *Romae* in cod. bibl. Vatic. est tomus synodicus pro *Palama*, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 12. D. — *Mosquae* cod. synodalis continet acta synodi CPolit. a. Ch. 1341. contra Barlaam et Acindynum habitae, et cod. CCLXXVII. in nota anteced. iam memoratus partem illorum actuum. v. *Matthaei* Notit. cit. pag. 130. et 177. seq. *Harl.*

oo) V. cod. caesar. CCLXVI. nr. 15. et *Lambec.* V. p. 419. et cod. *Coisl.* C. fin. v. not. ad §. I. ac not. antec. *Harl.*

pp) *Io. Cyparissiotus* lib. I. Palamiticarum transgression, ferm. 4. cap. 10. extremo.

qq) Ἀγιογραφικὸς τόμος pro monachis Hesychastis aduersus Barlaami et Acindyni sectatores, MS. *Lambec.* VI. p. 30. [p. 64. nr. 14. ed. Kollar.] incipit: τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ πατριάρχου. Confer *Allatium* de consensu p. 330. seq. et tom. I. Graeciae Orthodoxae p. 812. seq.

vol. V. p. 424. seq. et not. antec. *Harl.*] *) tomus Ignatii, patriarchae Antiocheni, contra Hidorum nondum patriarcham CPol. editus a. 1344: Nouembri mense, productus ab *Allatio* in diss. de libris eccles. graec. p. 188. Incipit: *ἡ ἀληθὴ περὶ τῆ ὑποψήφου*. Tomi contra Palamam varii, variis temporibus a Ioanne Caleca patriarcha editi, id quod ipse Palamas testatur his verbis: *ὡς περ ἐστὶν ἐν χερσὶς ἀληθινὸς ὁ ἐπὶ πάντων Θεὸς, ἀντίχειροι δὲ πολλοὶ γεγονόασιν* - - *ἔγω καὶ συνδοκὸς τόμος κατ' εὐσεβείαν ἐφ' ἡμῶν τῆς ἀληθείας συνήγορος εἰς, ἀντίτομοι δὲ καὶ νῦν γεγονόασιν πολλοί* - - *τρίτος ἐν ἐστὶν ἔτος τῶν παρὰ τῆ τῶ Βασιλεῶς μίτη συνανῶν Ἀκινδύνῳ προελομένῳ νῦν ἐξηγεγμένῳ, καὶ παρ' ἡμῶν ἐξεληλεγμένῳ*. cod. reg. MMCCCIX. fol. 287. Ex his vnum breuem dat *Allatius* de libris eccles. graecorum p. 197. et tom. I. Graeciae orthodoxae p. 772. qui incipit: *Τὸν Παλαμῶν καὶ τὰς ὁμόφρονας αὐτῶν*. Alter fortasse est sermo patriarchalis productus ab eodem *Allatio* de consensu pag. 817. et tom. I. Graeciae orthodoxae p. 803. Incipit: *Ἡ μετριότης ἡμῶν ἀναδεσμευμένη παρὰ Θεοῦ τὴν οἰκονομίαν*. His addatur tomus contra Ioannem patriarcham, editus mense Februario a. 1347. de quo *Lambecius* VI. p. 28. [p. 61. sqq. nr. 12. Koll. et huius not. v. p. 65. seq. *Harl.*] vbi subscribunt metropolitae *Athanasius* Cyzici, itemque Hellepontii Exarchus: *Macarius* Philadelphiae, *Laurentius* totius Alaniae et Soteropoleos, *Theoleptus* Didymotichi, *Malachias* Methymnes, *Apero* Charitum et vicem gerens metropolitae Euchaitarum: *Isaac* Madytarum, *Theodulus* Rosii (Ρωσίου), *Esaias* Selybriae et *Gregorius* Pompeiopolis. Incipit: *Ὅντως ἐδεῖς ἔτος ἀρχιτέκτων*. Item tomus et anathematismi in Palamam editi mense Iulio eiusdem anni, quos exhibet graece et latine *Allatius* Graec. orthodox. tom. I. p. 788 - 803. et de consensu p. 803. Incipit: *ἀκέσατε φυλαὴ τῆς γῆς*. Denique tomus contra Nicephorum Gregoram et alios Barlaami et Acindyni propugnatores, editus mense Augusto a. 1351. qui quidem tomus sub titulo pseudo-synodi Palamiticae graece et latine [P] exstat in auctario nouissimo bibl. graecorum patrum Combefisiano, parte altera p. 135 - 176. [Mansi tom. XXVI. p. 127. sq.] additis etiam notis: et in vol. ultimo conciliorum edit. *Harduini* p. 283. qui notat, huius tomii meminisse Cantacuzenum IV. 23. hist. Incipit: *ἔτε τὴν κατὰ τῆς ἐκκλησίας τῆ κοινῆς πολέμης*. Subscribunt post imperatorem Ioannem Cantacuzenum et patriarcham CPol. Callistum, metropolitae XXIII. et episcopi III.

Archiepiscopus Thessalonicensis ordinatus est Palama iussu Cantacuzeni imp. apud quem singulariter gratus fuit, ab Isidoro CPol. circa a. 1349. sed a praefectis vrbis haud admissus *) in Lemnum insulam secessit, atque inde reuersus CPolin, synodo a. 1351. de qua iam dixi, interfuit. Defuncti laudes panegyrica oratione celebravit Philotheus patriarcha CPol. Incipit: *Γρηγόριος μὲν ὁ μέγας πανηγύρεως ὑπόθεσις*. bibl. Coislinian. p. 167. Cantica eiusdem Philothei duo *εἰρηαὶ* in laudem Palamae thaumaturgi, vna cum ἀκολουθία siue officio in eundem MSta in bibl. caesarea. Canticum primum incipit: *εὐφραίνε ἐν Κυρίῳ πόλις Θεσσαλονίκη*. Alterum: *Χάρις τῆς εὐσεβείας φωστῆρ*. Officium: *Πάτερ ἱερό*

*) Incipit: *ἱππῶντες ἀληθῆς ἀπὸν*. Subscribunt *Ioannes Calecas*, oecumenicus patriarcha nouae Romae siue CPoleos, *Athanasius* Cyzici, *Gregorius* Sardium, *Gregorius* Dyrrhachii, *Ni-*

lus Lacedaemonis, *Isaacs* Madytarum, *Malachias* Methymnes et *Bitzenes* episcopi.

ss) *Nicephorus Gregoras* XII. 3. hist.

ἱερὲ Γρηγόριε, σὺ τὸν Θεὸν ἐκ παιδὸς ἀγαπήσας ἐξέφυγες ὕλην προσπάθειαν. Vide *Lambec.* V. p. 195. seq. [p. 406. sqq. 440. et 600. ed. Koll.]

Nicephorus Gregoras lib. XXIII. p. 699. testatur, Palamam ultra sexaginta λόγους composuisse, ad quem locum Io. Boiuinus in notis p. 805. obseruat, in vno codice (regio MMCCCCIV.) homilias variaque opuscula Palamae contineri plus quam septuaginta. [v. paull. post, ad nr. XXI.] Alia non pauca exstare obuia in aliis codicibus. Itaque putat, Gregoram tantum loqui de iis, quae de rebus controuersis scripta a Palama erant, quorum multa continet codex regius MMCCCCIX. In iis sunt:

I. *Libri contra Acindynum decem continui*, qui omnes exceptis tribus ἀντιρρήτικοι inscribuntur. In codice Segueriano [f. Coislin. XCVIII.] septem ἀντιρρήτικοις praemittuntur duo, vnus ad Athanasium Cyzici archiepiscopum, de scriptis Acindyni, num cum Barlaamo concordarent. Incipit: *πυνθάνη περὶ τῶν τῷ Ἀκινδύνε συγγραμμάτων.* Alter de distinctionibus in DEO secundum hypostasies et secundum operationes. Incipit: *Διονύσιος ὁ μέγας αὐτήκοος γεγωνὸς τῆς τῶν Ἀποστόλων φωνῆς.* Tertius ultimo loco subiicitur de multis impietatibus Barlaami et Acindyni, *ἐκθεσις τῆς πᾶν Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνε δυσσεβημάτων ἀλλοκότου πληθύνος.* Incipit: *ἀποβαλλόμεθα τὴν ἀσεβεσάτην ἀλλόκοτον πληθύν.* Septem librorum ἀντιρρήτικῶν, qui in capita singuli diuisi sunt, accuratam recensitionem et [¶] singulorum capitum argumenta exhibet *Montfauconus* in bibl. Coisliniana p. 156 - 167. *Fabr.* Plures Coislinianae bibl. codices, qui continent Palamae opp. recensentur et singulorum argumenta diligenter indicantur a *Montfauc.* l. c. a nobis vero h. l. non potest singulorum mentio repeti: n. p. 150. — 157. cod. XCVII. in quo reperiuntur Palamae homiliae sexta vsque ad LXI^{mam} (quinque enim priores abscisae sunt.) Sequitur nr. 62. libellus moralis *ἀνέφθαλος* cui praefixa est epistola ad virginem quamdam; et nr. 66. epistola, quam ex Asia, captiuus quum esset, ad ecclesiam suam scripsit: tum p. 155 - 167. in cod. XCVIII. in quo habentur *Palamae* opp. permulta, tomus primus, (qui est cod. Seguerianus, a Fabricio laudatus.) Ultimo capiti adnexae sunt duae Gregorii epistolae; altera ad Damianum philosophum; altera ad Dionysium: quae paullo post, §. VI. etiam adduntur. Sequitur *expositio stupendae multitudinis impietatum Barlaami et Acindyni*: inc. *ἀποβαλλόμεθα, τὴν ἀσεβεσάτην ἀλλόκοτον πληθύν.* — Denique *Gregorii vita per Philotheum patriarcham*: init. *Γρηγόριος μὲν ὁ μέγας* etc. — Postea p. 167 - 171. in cod. XCVIII. est tomus alter opp. Gregorii XI. Palamae contra Acindynum, quorum indicem plenum dedit *Montfauc.* In illis opp. sunt quoque epistolae Palamae, a Fabricio §. VI. laudatae. — Deia p. 171 - 173. in cod. C. exstat tomus tertius opp. Palamae. Agmen claudit *Synodicus tomus* contra eos, qui Barlaami et Acindyni errorem sequuti sunt, Ephesi nempe et Gani episcop. *Gregoram* et *Dexium*, et alios, ab iis secum adductos. Acta est haec synodus a. Ch. 1351. eique multi subscripserunt. — Idem tomus est in cod. CI. v. *Montfauc.* p. 276. sq. *Fabric.* infra in vol. XIII. p. 843. de hisce codd. Coislin. ita scripsit: „Hypotheses et argumenta operum omnium *Gregorii Palamae* in quinque amplissimis Coisl. bibliothecae voll. in fql. continentur; n. XCVII. XCVIII. XCIX. C. et CI. Illa porro argumenta in quatuor posterioribus codd. totam Palamae circa lumen Thaboricum et lumen dei doctrinam comple-

Vol. XI.

R. ff

Antunt,

stantur, nec non disceptationes eiusdem contra Acindynum et Barlaamum aduersarios suos. Totam itaque illam in Graecia celeberr. quaestionem in his argumentis perspicimus. Incipiunt argumenta p. 155. clauduntur vero p. 177. In ultimo autem cod. habentur *Philothei* patriarchae C. P. circa eandem quaestionem contra Gregoram Barlaamum et Acindynum: nec non Synodici tomi tres contra eosdem. Initio cod. Cl. duo folia ad compingendum adhibita sunt, decimo saeculo exarata, vbi fragmentum *Vitonis*, *Βίτωνος*, ex libro, cui titulus, *Κατασκευὴ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν*. In illo fragmento repraesentatur figura gruis, instrumenti bellici, aliquantum diuersa ab ea, quae exhibetur in collectione regia Mathematicorum, vbi hic Vitonis liber cusus habetur. — Haecenus Fabricius. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXXXVIII. nr. 3. in illo quoque sunt, quae a Fabricio designantur nr. II. III. IV. V. VII. X. XIV. XVIII. XIX. et plures epistolae. — *Romae* in bibl. Vaticana, tabula eorum, quae Palamas addidit *ἀντιβηπτικοῖς*, et alia eiusdem. v. *Montfau.* Bibl. biblioth. MSSr. p. 10. C. qui p. 1308. C. tantum citat Gregorij Pal. cod. CXXII. in bibl. Mazarin. — *Mosquae* in cod. synod. LXXI. Gregorij Pal. scripta XXVI. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 61. Add. ad nr. 3. et *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 342. not. *Harl.*

II. *Libri duo Apologetici*, primus longior: *περὶ θεῶν ἐνεργειῶν καὶ τῆς κατ' αὐταῖς μεθεξέως*. Incipit: *Εἰ μὲν τις ἐστὶν ὁ πρὸς τσσαύτην ἐκτραπεῖς τόλμαν*. Alter *περὶ θείας καὶ θεοποιᾶς μεθεξέως ἢ περὶ τῆς θείας καὶ ὑπερφυῆς ἀπλότητος*. Incipit: *Φέρε δὴ προδῶμεν νῦν τὸ ὑπ' ἀμφοτέρων φανερώς λεγόμενον*. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXXXVIII. et CMLXX. nr. 35. in eodem plura sunt Gregorij Pal. scripta. — In bibl. *Escorial.* est cod. quem *Plüer* in *Itiner.* per Hispan. p. 172. his verbis designat: „*Pal.* apologia brevis aduersus eos, qui existimant, duos deos ostendi, ex eo, quod Sancti vocent non solum Deationem nullam generationem habentem, sed diuinitatem S. Spiritus donum, cui deus ineſt. Et alia notatu digna et contra Barlaam et Acindynum.“ *Harl.*

III. *Liber singularis*, quod Barlaam et Acindynus sint, qui diuinitatem vnā discernunt in duas: *Ὅτι Βαρλαάμ καὶ Ἀκίνδυνός εἰσιν οἱ διχοτομῶντες κακῶς ὄντως καὶ ἀθέως ὡς δύο ἀνίσχες θεότητας τὴν μίαν*. Incipit: *τοῖς πνευματοκινήτοις τῶν ἁγίων πατέρων ἐπόμενοι ψήφοις*. *Fabr.* *Mosquae* in cod. CCLXXVIII. sunt varii Gregorij Thessal. libelli contra Barlaam et Acindynum, de quibus v. *Matthaei* Notit. cit. p. 179. — *Ibid.* p. 197. in cod. CCCII. nr. 58. et 60. Barlaam ad Gregor. Palamam. *Paris.* in bibl. publ. codd. CMLXX. et MCCXXXVIII. *Harl.*

IV. *Dialogi duo*, vnus orthodoxi cum Barlaamita. Incipit: *Ὁρθόδοξος μαθὲν ἐβυλόμην παρ' ὑμῶν τῶν ζητάντων καὶ ἐπεδικάντων τὰ λάβανα*. Alter Theophanis orthodoxi cum Theotimo, qui ex Barlaamitis conuersus fuerat. *Theophanes; siue de deitate, et de eo, quod non participari vel participari ex illa potest*. Incipit: *Ἐπεσκέψω κατὰ σεαυτὸν γενημένες, ἀδελφε θεοτιμῆ*. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. codd. citatis. — *Mosquae* in codd. synod. bibl. LXX. CCCXXIV. nr. 7. et bibl. typogr. cod. CCCLXIV. dialogus posterior, quem ex cod. LXX. edidit cl. *Matthaei* in *Lectt. Mosquens.* vol. II. Lipf. 1779. p. 7. 199.

7. sqq. add. eiusdem Notit. cit. p. 60. cod. LXX. 213. cod. CCCXXIV. et 240. cod. CCCLXIV. *Harl.*

V. *Ἀντιθέσις* siue *refutatio eorum*, quas *Acindynus* contra *Palamam* composuit. In hoc opusculo proponuntur primum *Palamae* verba, deinde ea, quae *Acindynus* contra obiecit, tum denique ea, quae *Palamas* contra opposuit. Distinguitur in capita XIX. quorum argumenta exponit laudatus *Montfauconus* p. 168 - 170. [v. ad nr. 1. et *Parif.* in duob. codd. citatis.]

VI. *Epistolae*, vt ad *Acindynum*, missa *Thessalonica* ante synodicam *Barlaami* et *Acindyni* condemnationem. Incipit: τὸ δι' αὐτῶν ἡμῶν MS. id. p. 170. *Fabr. Monaci* in cod. *Bavar.* CCXXIII. septemdecim epp. quae *Palamae* et *Acindyni* esse dicuntur. v. *Hardt.* in *Aretini* *Beyträge* etc. a. 1805. part. 5. p. 500. sqq. in eod. cod. sunt multi libelli, *Palamae* oppositi. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXXXVIII. sunt plures *Palamae* epistolae. — *Matriti* in cod. reg. LXXVII. epistola ad *Acindynum* de *Barlaami* in sententiis differentia: inc. Ὁ μὲν τῆς αὐτῆς περὶ τὸ κατηγορεῖν ἐτοιμότητος etc. Haec epist. ait *Iriarte* in cat. codd. gr. *Matrit.* p. 280. neque inter recensitas a *Fabricio*, (nostro loco,) neque inter memoratas a *Montfaucono* cat. *Coisl.* p. 170. et 171. vsquam adparet. Add. supra ad nr. 1. *Harl.*

Ad *Annam Palaeologinam*, *Augustam*. Incipit: εἰδέναι σε βέλομαι pag. 170. Edidit integram *Clariff. Boiuinus* notis ad *Gregoram* p. 787. [v. supra, vol. VII. p. 656.]

Ad *Arsenium*, monachum *Studitam*. Incipit: εἰδέναι σε βέλομαι pag. 170.

Ad monachos in monte *Atho*. Incipit: ὑμεῖς μὲν εὐποιῶντες. p. 170.

Ad *Bessarionem* monachum. Incipit: εὐλογημένη τῷ Θεῷ. pag. 170. altera incipit: τὸ τοῦ κόπος ἐστίν. pag. 171.

Ad *Damianum* philosophum. Incipit: ἠνέχθη πολλαχίδεν τὰ τῷ Ἀκινδύνῃ. p. 167. 171.

Ad *Danilem* Aeni metropolitam. Incipit: ὄντως αἰδῶς οἰχομένης ἐκ ψυχῆς. p. 170.

[P] Ad *Dionysium* monachum. Incipit: τριῶν ὄντων τῶν τῆς αἰδέας. bibl. *Coisl.* *Ilmian.* pag. 167.

Ad *Ioannem Gabram*. Incipit: Φησί πε τῶν παροικιῶν. p. 170.

Ad *Macarium*, hieromonachum. Incipit: ἔγω μοι δοκέω καταλαβεῖν. pag. 170.

Ad *Niconem* Italum, citat *Nic. Comnenus* p. 193. praenot. *mystagog.*

Ad Nomophylacem. Incipit: τὰ γράμματα πρώην ἔπεμψας. MS. bibl. Coislin. pag. 170.

Ad Palaeologinam. p. 171. Vide supra, ad Annam.

Ad Paulum Asanum, hieromonachum. Incipit: ἔναγχος ἡμῶν ἐντυχών. p. 170.

Ad Philotheum hieromonachum. Incipit: ὦ ἐδόθη πολύ. p. 170.

Ad Theſſalonicenſes, de laboribus ſuis. Meminit Combefſ.

Ad quendam ignominatum de dicto Baſilii allatum in Synodico, quod Gregoras velut haud genuinum arguerat. Incipit: δεῖ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἀδελφέ. p. 173.

[*Ad ſuam eccleſiam ex Aſia,* dum ſervus eſſet, miſſa, *Pariſ.* in bibl. publ. cod. MCCXXXIX. nr. 65.]

VII. Diatribae duae contra ſcriptum, quod Ignatius *Antiochenus patriarcha*, Barlaamitis ſuffragatus, Palamae obiecit: 1) quod Synodico et Hagioritico tomo in omnibus ſit oppoſitum. Incipit: εἰς καιρὸν ἄρα τῆς Ἱερεμίας μνηθῆσθαι Φωνῆς. 2) quod ſit tomi illius non expoſitio, ſed prava detorſio et aperta oppugnatio. Incipit: ὥς περ εἰς ἐξ Ἰ. Χρ. εἰς ἀληθινὸς ὁ ἐπὶ πάντων Θεός. MS. in bibl. Coisliniana p. 170. [*Pariſ.* in bibl. publ. cod. MCCXXXVIII. nr. 16. *Harl.*]

VIII. *Libri πρότεροι* et ὕστεροι ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡτυχαζόντων, pro iis, qui ſacram quietem colunt, *libri III. priores, et totidem poſteriores.* Priorum lib. I. quouſque ſtudium litterarum ſit vtile. Incipit: ἀδελφέ, καλὸν χάριτι βεβαιῶσθαι τὴν καρδίαν. Lib. II. quod mens intra corpus poſſit continere mentem, ſi quis ſibi ipſi in quiete attendit. Incipit: ἀδελφέ, ἐκ ἀκέραις τῆ Ἀποστόλου λέγοντος. Lib. III. de lumine et illuminatione diuina, de ſacra felicitate et perfectione in Chriſto. Incipit: ἐκ ἄρα μόνον ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι παραπεπήγασιν. Poſteriorum contra Barlaamum lib. I. contra eos, qui dicunt, ſcientiam externarum diſciplinarum eſſe vere ſalutarem. Incipit: ὃ δὲν ψεῦδος δεινότερον. Lib. II. de oratione. Incipit: τῶν μὲν ἐν ὃδὲν μέγα τιθεμένων τὴν ἀπὸ τῆς ἕξω παιδείας ὄνησιν. Lib. III. de ſacro Lumine. Incipit: ὁ δὲ τῆς νεκρῶς προſευχῆς. MS. in bibl. Coisliniana p. 172.

[P] IX. *Libri III. refutationis abſurdorum,* quae ſequuntur ex ſecundis Barlaami ſcriptis, protaſibus et concluſionibus. Incipit lib. I. ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ Μασσαλιανῶν, καθ' ἅπερ καὶ ἐπιγέγραπται οἱ τὸ βιβλίον, πεποιήται. Lib. II. ἥρετό τις τῶν εἰταγομένων. Lib. III. ἃ μὲν ἐν προſκράει τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ τῆς ἀληθείας Θεῷ p. 172.

X. *Ἐπίτομος διήγησις, compendioſa narratio dialogi,* qui in Palatio coram imperatore habitus eſt inter Gregorium Palamam archiepiſc. Theſſalonicae et Nicephorum Gregoriam philoſophum, ſcripta a quodam ex ſenatoribus, qui praeſens interfuit. Incipit: Ὁριſθεὶς παρὰ τῇ ἀγίᾳ ἡμῶν αὐθιγνῇ καὶ βασιλεῶς. p. 173. *Fabr. Taurini* in cod. reg. CCCXVI.

CCCXVI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 396. — *Parif.* in bibl. codd. CMLXX. nr. 32. et MCCXXXVIII. nr. 2. *Harl.*

XI. Περὶ τῆς τῆ Γρηγορίου ψευδογραφίας ὁμῆ καὶ δυσσεβείας, *de Gregorae in scribendo mendacis et impietate libri II.* Libri I. initium: Μεταλαχὼν ἀθλίας τὸν Γρηγορίου, Βαβυλωνίαν καὶ Ἀκινδύνε τῶν κακοδόξων. Libri II. ἐξ ὀνύχων, φασὶ, τὸν λέοντα, καὶ ἐκ τῆ κραισπέδος τὸ ὕφασμα. p. 173. *Fabr.* Taurini in cod. cit. fol. 95. v. cat. laud. p. 396. *Harl.*

XII. Ἐλεγχος, *refutatio duplex Gregorae de lumine transfigurationis Domini,* vna breuior ad patriarcham oecumenicum, incipit: εἰδὲν οἶον, ὃ φίλε δέσποτα, εἰ μὴ λίαν ἐντέχνης ποιῶμαι τὰς λόγους. Altera copiosior demonstratio, quod illud vere increatum sit et aeternum, non autem diuina natura, quae omnibus omnino inuisibilis est, sed pulchritudo illa vera et amabilissima, quae ipsam circumdat secundum Theologos, solis sanctis et nunc quali pignoris ac praegustus loco, at in futuro saeculo incessanter participabilis et visibilis. Incipit: ὅτι μὲν ἐν καὶ ἦν καὶ ἐστὶ καὶ ἔσται. p. 173. *Fabr.* MS. in bibl. Sfortiana, bis. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 697. C. et 703. E. *Harl.*

XIII. *Capita centum et quinquaginta physica et theologica, ethica et practica καὶ καθαρτικὰ τῆς Βαβυλωνίτιδος λύμης,* purgantia a Barlaamitica labe, incip. Ἡεχθαι τὸν κόσμον καὶ ἡ φύσις διδάσκει καὶ ἡ ἰστορία πιστῆται. p. 173. [*Parif.* in bibl. publ. MMCCCLXXXI. nr. 4.]

XIV. *Delectus testimoniorum ex S. scriptura et ex patrum libris excerptorum,* et in capita seu hypotheses sexdecim distributorum MS. in bibl. regia *Parif.* teste Boiuiuo ad Gregoram p. 805. *Fabr.* In cod. *Parif.* CMLXX. nr. 31. In illo opusc. praecipue de diuinis operationibus disputatur. Occurrit praeterea Nicolai Pepagomeni epistola ad Gregoram Thessalonicensem; v. cat. MSS. bibl. regiae, vol. II. p. 191. — In cod. *Coisl.* C. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 171. *Harl.*

XV. *Interrogationes et responsiones* de iis, qui propriam mentem intra corpus conantur perspicere, an recte agant. id. p. 806.

XVI. Κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος. *Capita de oratione et cordis puritate* MSS. in bibl. regia, [cod. MCCXXXIX. nr. 72. sec. catal. MSS. bibl. reg. tom. II. p. 262. *Harl.*] ex quibus primum cum versione Claudii Capperonerii exhibet laudatus Boiuius p. 776. Incip. ἐπειδὴ τὸ θεῖον αὐτοαγαθότης ἐστὶ.

XVII. *Orationes duae in transfigurationem Dei ac Saluatoris nostri [P] Iesu Christi,* quibus probatur lumen in ea increatum esse, nec tamen Dei essentiam. [MSS. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXXXIX. nr. 33. et 34. ac MCCXX. nr. 10. in adpend.] Prior incipit: ἐπαινεῖμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν. Posterior: Ἡσαΐας ὁ προφήτης. Vtramque graece ex

cod. Mazariniano primus produxit, latinamque addidit versionem *Combeffius* auctario noviss. parte II. p. 106. 112. Latine ex *Combeffii* versione leguntur in bibl. patrum, edit. Lugd. tom. XXVI. [v. supra, vol. X. p. 243. add. ad nr. XXIX.]

XVIII. *Oratio aduersus Io. Calecam, patriarcham CPol.* ex qua locum graece profert Boiuinus ad Gregoram p. 789. [v. supra, vol. VII. p. 656. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXXXVIII. nr. 15.]

XIX. *Iambi aduersus Acindyni carmina edita graece ab Allatio ad calcem tomi I. Graeciae orthodox.* [*Parif.* in cod. mem. nr. 4.]

XX. *Protopopoeia*, siue orationes II. iudiciales mentis, corpus accusantis, et corporis se defendentis, vna cum iudicium sententia, graece viderunt lucem edente *Adr. Turnebo* *Parif.* 1553. 4. et latine in bibliotheca patrum, *Parif.* 1589. tomo IX. vbi *Palamas sanctissimus* adpellatur, quemadmodum et in *Triodio* edit. *Venetae*, quod factum indignatur *Allatius* de consensu p. 824. et *Combeffius* tom. I. bibl. concionator. p. 15. Eadem *Protopopoeia* latine occurrit etiam in aliis bibliothecis patrum, vt *Parif.* 1654. tom. IX. et *Col.* 1618. tom. XI. et *Lugd.* 1677. tom. XXVI. Sed et gallice vertit vulgavitque *Claudius Espencaeus* *Parif.* 1570. 8. *Fabr.* Conf. cat. biblioth. *Lugd.* p. 47. et 250. atque *Oudin.* l. cit. p. 845. qui adnotat, illas oratt. exstare in bibl. *Augustana*, cod. LXXIII. — Leguntur quoque in cod. *Vindobon.* CXVII. nr. 3. qui tamen caret *iudicium sententia.* V. *Kollar.* supplem. ad *Lambecii* comm. tom. I. col. 686. seq. *Harl.*

XXI. *Orationes sacrae*, siue *Homiliae* binae eis τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσόδον, prior incipit: εἰ ἐκ τῆ καρπῆ τὸ δένδρον γινώσκεται. Posterior: ἐπὶ τῶν μεζόνων ἡ κατὰ ἀνθρώπινην δύναμιν. MSS. in bibl. *Vaticana.* *Fabr.* V. supra, vol. X. p. 284. bis. — MS. *Parif.* in bibl. publ. cod. CMLXX. nr. 23. et 24. et MCCXXXIX. nr. 51. In binis illis codd. sunt praeter homiliam *de praemiis bonorum ac suppliciis malorum*, aliae homiliae, a *Fabricio* non memoratae: nempe in priore:

in crasem domini, (etiam in poster. cod.)

in festum purificationis,

in adnuntiationem (in poster. quoque et in cod. MCCXX. nr. 5. et 7. in append.)

in ascensionem, duae: (etiam in poster.)

in posteriore autem LXIII. orationes, in his quaedam a *Fabricio* citatae, earum tamen omnium commemoratione vereor, ne tempore, charta et lectorum patientia abutar. Insuper in posteriore cod. exstant:

precatio ad deum, quum pontificatum capesseret:

decalo-

catalogus noui testamenti:

precatio, quum populos inuiferet:

alia, tempore pluuiali facta:

alia coram regibus post unctionem recitata:

capita de oratione et animi puritate: denique

alia capita.

In cod. MLIV. nr. 12. *de pace, dicta tertio post suum aduentum in urbem Thessalon.* inedita et inc. ἐμοὶ δὲ λίσαν* (est homilia *de concordia* etiam in cod. Nan. postea mem. quae tamen incip. ἀδελφοὶ μὲν ἡμῖς πάντες*) atque aliae, a me memoratae. — Praeterea in eodem reperitur opusc. Gregorii Palamae ineditum:

de adfectibus et virtutibus, ad Xenam monialem: inc. τοῖς μοναδικῶς ζῆν προθυμῶσι.

In cod. MCLXXXV. nr. 1. in appendice cat. MSS. Paris. pag. 618.

Homilia *in ingressum b. Virginis in sancta Sctorum*, et nr. 12. hom. *in laudem Georgii martyris.* — In cod. MCCXX. in adpend. praeter citatas reperiuntur:

Hom. *in dominicam Palmarum:*

— *in Christi natiuitatem:*

— *in Christi baptismum.*

Mosquae in cod. synod. LXX. sunt Palamae homiliae et alia scripta LXV. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 60. et cl. *Matthaei* ex illo cod. decem edidit homilias, *Mosquae*, 1776. 8. Ibid. in cod. typogr. IX. tres Greg. Pal. oratt. quarum prima inc. ἡ τῶν ἁγίων ἐκάστῃ μνήμῃ* altera: εἰς τίμιος ὁ θάνατος. et tertia, inc. καὶ ἐξ δεκτῶ ἐπήκουσά σου. v. *Matthaei* l. c. p. 335. nr. 17. 19. et 23. nec non p. 159. nr. 6. in cod. CCXLVI. nr. 6. duae orationes: prior inc. ἐπηλίκας ὁ νῦν αἰσθητῶ πάντες ἀπαναστῇ* posterior: ἐπεὶ τὸ θεῖον αὐτοαγαθότης ἐστίν. — Ibid. p. 179. cod. CCLXXIX. nr. 1, oratio: inc. ἐπὶ τῶν μεζόνων ἡ κατ' ἀνθρώπων. — *Romae* in bibl. Vatic. sermones quidam, ac *Mediolani* in bibl. Ambros. oratt. XI. item responsio ad epistolam Arsenii, cum aliis nonnullis epistolis. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. D. ac p. 498. C. item p. 1321. E. in cod. *Mazarin.* CXXI. homiliae in dominicos dies et festa per annum. it. p. 33. D. nr. 904. *Romae* in bibl. Vatic. reginae Sueciae cod. Palamae fragmentum, et homilia *in S. Petrum et Paulum. Harl.*

Alia *eis τὴν ἐνανθρώπησιν*, incipit: ὁ τῷ θεῷ προσευχόμενος, meminit *Allatius* lib. de Si-
meonibus pag. 103. [conf. supra, vol. X. p. 239.]

Vide

Video praeterea memorari: εἰς τὴν ἀπάντησιν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ.

περὶ νηστείας καὶ προσευχῆς.

De secundo aduentu Christi. [Parif. in bibl. publ. cod. MLIV. nr. 15.]

De passionibus et virtutibus, et de iis, quae per otium cogitatio parit.

πῶς ἀνύσιμός τε καὶ ἄμωμος ἡ ἀρετὴ τελεῖται.

In Demetrium, martyrem. [Parif. in bibl. publ. cod. MLIV. nr. 11. v. supra, vol. X. p. 218.]

De mutua concordia. [Venet. in cod. Nanian. CXXVI. nr. 14. v. catal. codd. gr. Nan. p. 279.]

In Publicanum. [haec et seq. Par. in cit. cod. MLIV. nr. 13. et 14.]

In Prodigum.

De praemiis bonorum et suppliciis impiorum, Dominica πρὸς τὰς τῶν προπατέρων (ante festum natiuitatis) solita recitari. [in vtroque cod. Parif.]

[P] *De misericordia et beneficentia.*

In bibl. Bodleiana n. 637. inter codices Guil. Laudi 156. exstant Gregorii archiepiscopi Thessalonicensis *Sermones*, graece, fol.

XXII. *Expositio orthodoxae fidei* MS. in bibl. Augustana, fortasse haud diuerfa ab ea, quae exstat in tomo Palamitarum synodico a Combesio edito p. 172. et incipit: εἰς Θεὸς πρὸ πάντων. — *Fabr.* MS. Romae in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* l. c. p. 10. C. — *Augustae Vindel.* in bibl. publ. v. *Reiseri* indic. MSS. illius bibl. p. 27. — *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 13. plut. 59. v. *Bandini* cat. codd. gr. tom. II. p. 532. *Harl.*

XXIII. *Disputatio aduersus infideles et Atheos Chionas*, memoratur a Combesio et Rob. Gero. [Parif. in bibl. publ. cod. MCCXXXIX.]

XXIV. *Vita S. Petri*, monachi Hagioritae siue in monte Atho ex MS. Mazariniano [v. *Montfauc.* Bibl. bibliothec. MSS. p. 1322. *Harl.*] graece edita in actis Sanctor. 12. Iunii tom. II. pag. 538 - 556. cum versione Conradi Ianningi, S. I. *Fabric.* [Conf. supra, vol. X. p. 312. MS. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXXXIX. nr. 62.]

[In cod. *Barocc.* XXV. (secund. cat. MSS. Angliae etc. I. p. 2.) *Metropolitae Thessalonic.* responsum ad quaerentem, quis finis sit incarnationis diuinæ: inc. Ἡρώτησας, τίς ὁ σκόπος. — in cod. *Barocc.* CCXCV. nr. 7. ex capitulis excerpta. *Harl.*]

Contra

Contra Latinos.

XXV. *Libri II. ἀποδεικτικοί, quod non ex Filio, sed ex solo Patre procedat Spiritus S.* Prior incipit: πάλιν ὁ θεὸς καὶ ἀρχέκακος ὄφει. Posterior aduersus ea, quae e sacris literis Latini adferunt, incipit: ὦν μὲν ἐν ἑδαι καὶ αὐτῷ τῷ τῶν εὐσεβέων καταλόγῳ, MS. in bibl. Coisliniana p. 171. Ambo prodierunt graece Londini 1624. 4. cum alijs aliorum scriptis, de qua collectione infra p. 784. 790. [vet. ed. *Venet.* in cod. Naniano LXXV. nr. 80. exstat prior liber. V. cat. codd. gr. Nan. p. 157. — in cod. *Georg. Wheleri* XLIX. *Gregorii Thessal.* contra Latinos de Spiritu S. et varia ex varijs patribus de Spir. S. v. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. nr. 910. — *Matriti* in bibl. reg. cod. LXXVII. exstat vterque liber. — In cod. cod. sunt *Palamas Ἀντεπύργαφαι* contra Io. Beccum etc. ac sec. ordinem Fabric. nr. XXVI. XXVII. XXVIII. XXIX. et sequuntur Barlaami et aliorum scripta pro Latinis. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXLVII. nr. 7. liber prior, et in cod. MCCLXXXIV. nr. 7. *Harl.*

XXVI. *Ἀντεπύργαφαι* contra Ioannem Beccum, patriarcham CPol. seu *Confutatio ἐπὶ πύργαφῶν* XI. quas *Ioannes Beccus* pro Latinis proposuit, id. De Becci ἐπὶ πύργαφῶν dictum supra p. 347. seq. ed. vet. (p. 353. sq.) *Palamae ἀντεπύργαφῶν* cum Bessarionis confutatione, (de qua p. 402. ed. vet. (p. 427. ed. nou.) edidit *Petrus* Arcudius in opusculis aureis editis, Romae 1630. 1671. [al. 1670. v. supra ad p. 345. nr. 7.] 4. Confer *Lambecium* V. p. 150. seq. *Fabr.* Siue p. 317. seq. ed. Kollar. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXX. *Palamae, Becci, Bessarionis* et *Max. Planudae* scripta. — Eorundem opp. quae ad hanc controuersam pertinent, *Monac.* in cod. XXVII. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. pag. 5. sqq. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIV. *Becci* et *Palamae* scripta eristica. v. *Matthaei* notit. cit. p. 252. nr. 13. — Eadem *Florentiae* in cod. Laurent. XIV. nr. 4. plut. 10. et cod. XII. nr. 19. plut. 4. vid. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 483. et p. 535. *Harl.*

XXVII. *Quod Latini vnus Spiritus S. duo principia doceant; ad Acindynum adhuc amicum: et theologica argumenta esse potius demonstratiua adpellanda quam dialectica.* Incipit: Σὺ μὲν ἡμῶς ἰσως χεῖν. id. p. 171. *Fabr.* in cod. *Coislin.* C. *Harl.*

XXVIII. *Contra Barlaamum de duobus principijs, et contra speculationem Graecanicam.* Incipit: ὁ θεῖμα τῆς ἀνωτάτω περὶ λόγος παιδείας. id. p. 171. seq.

XXIX. *Contra eundem, quod in theologicis dentur verae demonstrationes, et Aristotelicam demonstrationem esse incertam et instabilem.* Incipit: τὰ μὲν τῆς δυναρχίας ἐκ μέσθ γέγονεν. id. p. 172. *Fabr.* MS. *Taurin.* in cod. reg. GCCXV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 397. ibid. p. 281. seq. ex cod. CLXXXVI. graece cum vers. lat. in lucem editum est *Greg. Palamae* opuscul. aduersus *Latinorum confessionem*: inc. εἰπέ μοι, ὦ ἐταῖρος etc. — In cod. bibl. *Sfortianae* est *Palamas* contra *Barlaam* et eius sectatores, qui lumen transfigurationis domini creatum esse contendebant, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 703. E. *Harl.*

XXX. *Disputatio*, in qua Palamas cum *Manuele Chrysolora*, (qui diu post vixit,) de *processione Spiritus S.* contendens inducitur MS. Venetiis in bibl. S. Antonii, teste Posseuino.

[P] XXXI. Gregorii Palamae *Prophetia de ecclesia romana scindenda in multas partes*, γινώσκετε τέκνα μὲν, ὅτι ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης μέλλει διαμερῆσθαι εἰς πολλὰ τμήματα, etc. quam impletam post illius mortem miratur *Metrophanes Critopulus* in *Confessione* p. 41.

XXXII. In *epist. Pauli ad Thessalonicenses* citatur a Nic. Comneno p. 23. 24. 26. 32. 42. et pluribus locis. Idem Comnenus Allatii exemplo vehementer in Palamam et contumeliosissime inuehitur, utpote Latinorum improbatorem morum acerrimum p. 193. itaque non contentus consuetis maledictis, etiam haeticum, polytheum, Turcarumque catamitum antistitem adpellat p. 387. scelestissimumque Atheum p. 210. ubi omnibus onerat probis, Photianorum scilicet Thaumaturgum p. 14. sed cuius miracula Bessarion oppugnavit p. 244. b. Etiam Altimurae p. 381. est fanaticus homo, ubi Nectarium Hierosol. a quo pro sancto habetur et miraculis conspicuus celebratur, oppugnat. Nectarii ") verba ad papae adsecras haec sunt: ἐγὼ νῦν λέγειν Γρηγόριον, τὸν σοφώτατον καὶ ἀγιώτατον, τὸν Θεσσαλονίκης, τὸν Παλαμᾶν, ὅτι τέτρω ὑμᾶς ὡς ἀντιδίκω φέρεσθε, ἅλ' εἰ Θεῷ κατ' ἄκρον εὐηρέησεν, μαρτυρεῖ καὶ τὸ λείψανον καὶ τὰ θαύματα - - Οἶδα, ὅτι ἔμεγαν ἡγάθα τὸν ἄνδρα πολέμιον, ἰσχυρῶς ταῖς ὑμῶν καινοτομίαις ἀντιταξάμενον, καὶ τοῖς ἀγίοις ἐν τεταγμένον ἀκούοντες ἀποσρέφεσθε. Ἄλ' ἐδὲν παραβλάπτεται παρ' ὑμῶν ἡ τῷ ἀνδρὶ ἀρετὴ τε καὶ ἀγιότης. Omitto dicere de Gregorio sapientissimo sanctissimoque Palama, Thessalonicensium praefule, quippe quem vos tamquam aduersarium insectamini. Quam vero acceptus Deo sit, hoc eius reliquiae et miracula contestantur. - - Non nos fugit, vos non magni facere virum, qui vobis bellum indixit, nouitatibus vestris fortiter obfistens: et cum illum in sanctos relatum auditis, indigne fertis. Ceterum nihil ex vobis detrimenti accipit virtus illius et sanctitas. Fabr.

[*Parif.* in bibl. publ. cod. MMMCV. Greg. Pal. opuscul. *aduersus primatum papae et concilium Florentin.* Ibid. in codd. CCCLXIV. nr. 21. CMLXX. et MCCXXXVIII. in quo et seq. cod. multa Palamae scripta reperiuntur, sunt eiusd. *Eclogae* ex variis capp. etc. *Harl.*]

Palamae aduersarii.

Anonymi διάλεξις τινὸς λογίς καὶ φιλοσόφου ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν, apud Allatium de libris ecclesiasticis Graecorum p. 199. et tom. I. Graeciae orthodox. p. 773 - 780. Incipit: Ἔσθες τὴν ἀνταπόδοσιν τῇ πολέμῳ. Fabr. Romae in cod. bibl. Vatican. quaedam opera contra Palamam et Palamitas, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 12. D. — Acc. *Christodulus* s. *Io. Cantacuzen.* contra Palamam, et alia eius pia opuscula, ibid. p. 234. A. in

†) p. 202. ἀντιθέσεις περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Πάπας.

A. in cod. *Neapolit.* bibl. monasterii S. Seuerini. (add. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 342. sqq. et supra, not. ad sect. I. huius cap.) — ib. p. 519. C. lib. de process. Spir. S. ad Alexium Philanthropum: item *aduersus Gregorium Palamam de process. Spir. S. Harl.*

Constantini Harmenopuli scriptum, quod sine auctoris nomine exhibet idem *Allatius* de libris eccles. p. 209. et tom. I. Graeciae orthod. pag. [P] 780 - 785. Incipit: Ἡ μὲν παρὰ τῆ Κυρίᾳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων μαθητῶν. Vide supra, p. 266. nr. 6.

GREGORIVS ACINDYNVS monachus, Barlaami sectator, et in Palama infectando socius, postea diuersa etiam ab illo sentire coepit, vnde non minus Barlaamum, quam Palamam scriptis oppugnavit. Itaque apud *Allatium* II. 16. 3. p. 802. de consensu et tom. I. Graeciae orthod. p. 786. ἐμοί, inquit, λόγοι πεποιήνται καὶ ἐπιστολαὶ διὰ πέντε τμημάτων πρὸς Βαρλαάμ ἐκείνον. Eius *Iambi* DIX. aduersus haereses Gregorii Palamae, graece editi ab *Allatio* tom. I. Graeciae orthodoxae p. 756 - 769. Incipit: σπῆδῳ Παλαμῶν εὐσεβείᾳ πᾶς Φεύγεται. *Librum* III. aduersus errores Palamae citat Nic. Comnenus p. 188. praenot. mystagog. *Librorum duorum de essentia et operatione DEI*, aduersus Palamam, Gregoram et Philotheum, quos MStos in bibl. Bauarica reperit *Iac. Gretserus*, argumenta quaedam capitum exposuit in notis ad Cantacuzeni II. 40. pag. 931. seq. et ex eo *Bzouius* ad a. 1337. §. 8. p. 781. Integri editi sunt a *Gretsero* Ingolstadt. 1616. 4. cum decem epistolia variorum pontificum ad Petrum Cnapeum. ^{uu)} Acindynum et Barlaamum oppugnavit prae-ter Palamam, (de quo supra pag. 456. ed. vet.) etiam *Marcus* monachus MS. in bibl. Coisliniana pag. 404.

Barlaamus aduersus Palamam multa egit scripsitque, licet ex huius argumenti Iacubrationibus Barlaami nihil meminerim exstare. De aliis eius scriptis dictum supra p. 427. seq. ed. vet. p. 427. sq. nou. ed.

IOANNES CYPARISSIOTA, cognomine Sapiens, Palamae ipsi suppar post a. 1360. scripsit Παλαμικῶν παραβάσεων *Palamiticarum transgressionum* libros IV. ex quibus primum et quartum vulgavit *Cambessius* graece et latine in auctario nouissimo parte secunda p. 68. et 85 - 105. [inde lat. in bibl. max. patr. Lugd. tom. 21. p. 476 - 489.] Liber secundus et tertius adhuc inediti latent, sicut et alia spissa eius opera quatuor aduersus eundem Palamam, vt 1) λόγοι VIII. aduersus Palamae tomum eiusque nouam fidem: 2) alii λόγοι VIII. criminationibus Palamae in aduersarios de Lumine increato respondentes, ac aliquot quaestio-

S s s 2

nibus,

^{uu)} Ex cod. *Bauar.* CCXIV. teste *Hardtio* in *Aretini* Beyträgen etc. a. 1805. part. 4. p. 558. edidit *Gretserus*. In cod. tamen libr. II. lacuna duorum foliorum occurrit: Ed. *Gretseri* rec. est in eius opp. tom. XV. p. 474. sqq. Ratisbon. 1741. fol. — Conf. de Gregorio Acindyno *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. col. 915. sqq. qui laudat quoque *Iac. Pontan.* in notis ad Can-

tacuzeni Historiam libri II. cap. 40. et *Henr. Spondan.* in annal. ecclesiastic. ad an. 1337. nr. 11. et ad an. 1350. nr. 20. Quaedam de eo prodidit *H. Wharton.* in adpend. ad Cauei histor. litt. SS. eccl. tom. II. p. 39. ad an. 1340. add. *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XXXIV. p. 440. *Saxii* onom. lit. part. 2. p. 360. ad an. 1337. et supra, vol. VII. p. 655. *Harl.*

nibus, omnem de illo considerationem complectentes. 3) Λόγοι tres, (quorum primus in capita LXXV. dispescitur,) contra Palamitarum auniuersarias in aduersarios diras et exauktionationes, siue contra illorum ἀποσασίαν. 4) opus Anti-Palamiticum, vnum cetera fere omnia aequans magnitudine, et ante illa etiam ab Cyparissiota publicatum.

Exstat et aliud istius Cyparissiota huc spectans, et sanul mysticam tradens theologiam, opus subtile et eruditum, quod inscribitur [P] ἐκθεσις στοιχειώδης ῥήσεων Θεολογικῶν, *Expositio elementaria eorum, quae de DEO a theologis dicuntur*, in decem decades tributa, 1) de theologia symbolica. 2) de theologia demonstratiua. 3) de diuinis enarrationibus. 4) de diuinis nominibus eorumque origine et informatione. 5) de proprietatibus diuinorum nominum. 6) de adparitionibus diuini luminis. 7) de diuina participatione. 8) de infinitate DEI in creaturis. 9) de infinitate in DEO. 10) de diuina simplicitate. Hoc opus graece repertum Messanae in Sicilia in bibliotheca D. Ioannis Lascaris, *Franciscus Turrianus* latine cum scholiis editum dedicauit Antonio Augustino, archiep. Tarraconensi Rom. 1581. 4. vnde recusum latine in bibliothecis patrum Colonienſi tom. XI. et Lugdunensi, tom. XXI. p. 377. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXLVI. sunt *Ioan. Cyparissiota* 1) Palamitarum transgressionum libri IV. secundus ineditus: inc. *πρόδηλον μὲν ἔν.* tertius etiam inedit. *ὅσα μὲν ἔν.* 2) libri octo aduersus Palamam, eiusque nouam fidem: inc. *ὡς ἂν δὲ καὶ δι' ὧν.* 3) libri octo, criminationibus Palamae respondentes: init. *τὸ τρίτον βιβλίον πρὸς τὰς κατ' ἡμῶν.* 4) libri tres contra Palamitarum ἀποσασίαν: init. *τὸ τέταρτον βιβλίον πρὸς τὰς.* 5) aduersus Nilum Theſſalonicenſ. antirrheticorum libri quinque: inc. *τῶν μὲν ἡγησαμένων βιβλίων τό τε πρότερον.* Add. *Montfauc. Bibl. biblioth. MSS.* p. 732. E. et 776. C. de codd. *Paris. Harl.*

Scripsit Cyparissiota post Nicephori Gregorae obitum, cuius cadauer Palamitis ludibrio habitum indignatur libro IV. Palamitarum transgressionum, vbi statum miserum ecclesiae CPolitanae sub patriarchis Palamiticis per decem quaestiones depingit. Natus Gregoras a. 1295. non ante a. 1360. obiit, quum historiae telam vsque ad a. 1359. pertexam ab eo habeamus. *Fabr. V. Saxii* onom. lit. II. p. 380. ad an. Chr. 1370. — *Oudin.* comm. de S. S. eccl. tom. II. col. 1062. seq. ad an. 1360. qui adnotat, *Expositionem elementariam*, s. *materiarum* haberi graece in bibl. regis Hispan. et Romae inter libros, quos Turrianus dedit societati; et *Henr. Wharton*, in adpend. ad Cauei hist. litt. SS. eccl. II. p. 65. ad an. 1360. *Harl.*

De Nicephori Gregorae anthirreticis aduersus Palamam dixi vol. VI. p. 301. seq. ⁷⁷⁾ De *Manuelis Calecae* libro, in hoc ipſo volumine p. 421. sq. ed. vet. p. 455. nou. ed. De *Demetrii Cydones*

77) S. vol. VII. p. 632. sqq. edit. nou. Adde, *Niceph. Gregorae* disp. contra Palamam, praesente imperatore, Io. Palaeologo, extare in cod. bibl. *Auguſt. Vindel.* v. *Reiſeri* indic. MSS. illius bibl. p. 41. nr. 58. — in cod. *Coislin.* Cl. v. *Montfauc. bibl. Coislin.* p. 174. seq. — *Mos-*

quae in codd. synod. CCCII. nr. 73. sqq. — CCCXXIV. nr. 8. et CCCXCIII. nr. 6. v. *Matthaei* notit. cit. p. 198. 213. et 249. — *Monac.* in cod. Bauar. X. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 1. pag. 84. et part. 2. pag. 3. sq. et 7. seq. *Harl.*

dones p. 388. (p. 402. nou. ed.) et de *Davidis* monachi narratione, p. 501. et *Dionysii Acindyni* historia victoriarum Gregorii Acindyni patris sui, p. 502. *Marci Ephefi* capita LXVIII. contra haeresin Acindynistarum MS. in bibl. caesareâ; *Lambec.* V. p. 226. ^{ww}) *Georgii Scholarii* ad Ioannem Basilicum, qui interrogauerat de Theodori Grapti dicto, cuius causa Acindynistae turbas moueant: itemque de iis, quae iidem ipsi de Spiritu S. sophistice disputant. MS. in bibl. Coisluniana p. 177. incip. *χάρεις πολλή σοι τῆς εἰς ἡμᾶς εὐνοίας, ἄριστε Φίλων.*

Index Scriptorum, in Decadibus Cyparissiotae citatorum.

Maiores numerus Decadem, minor caput denotat.

Abucara siue Carrarum episcopus. vide infra, Synodus contra Manichaeos.

Anastasio, Sinaitae oratio de transfiguratione VI. 4. 5. 7.

Anastasio Antiochenus libro, quod DEVS est incircumscriptus, X. 4. [P] in primo libro de nostris dogmatibus veritatis, VII. 9. IX. 4. contra Monophysitas, VIII. 10. confutans opinionem Manichaeorum Dionysium Alex. citat. id.

Andreas Cretensis in magno canone, VI. 6.

Athanasius, I. 8. (quaest. ad Antiochum, VIII. 8.) II. 8. IX. 1. 2. contra Arianos, VII. 1. IX. 7. libro primo X. 4. secundo VI. 8. VII. 5. IX. 6. tertio III. 6. 7. VII. 4. quarto IX. 8. 9. quinto IX. 6. 8. disp. Nicaena contra Arianos, III. 6. *λόγω κηρυκτικῶν* in adnunciationem b. virginis, X. 8. Oratione, cuius initium: *Omnibus vobis, qui in unum conuenistis*; quo patres Nicaeni recte vsi sunt voce *homousii*, X. 1. Apologetico pro synodo Nicaena, IV. 8. X. 1. de aduentu DEI in carne, IX. 7. de incarnatione verbi, V. 9. IX. 3. Epist. ad Serapionem, VII. 3. 4. 9. VIII. 2. IX. 5. 6. 9. dialogo Orthodoxi et Anomaei, IX. 4. 7. X. 4. 7. in expositione fidei in prima synodo, (symbolum intelligit) IX. 3. disp. contra Arian. IX. 6. contra eos, qui seruiunt verbis et non nominibus sacrarum literarum, IX. 6.

Bartholomaeus, apostolus, VI. 10. ex Dionysii c. 1. de mystica theol.

Basilius, II. 3. III. 4. IV. 8. V. 10. VI. 6. IX. 1. 2. X. 2. de Spiritu S. VII. 3. capitibus de Spiritu S. IX. 7. contra Eunomium, secundo III. 5. IX. 5. X. 5. tertio VII. 5. quarto III. 5. IV. 4. 5. 6. IX. 5. quinto *ἀντιρρητικῶν*, X. 9. capite 31. X. 5. quinto *ἀντιρρητικῶν*, X. 4. in Hexaëmeron, VI. 1. VII. 8. fermone de fide, IX. 4. in Psalmum 44. VI. 4. Orat. de principio prouerborum, III. 4. in moralibus, III. 7. epist. ad Eustathium,

S s s 3

^{ww}) Siue pag. 466. ed. Kollar. in cod. *Pelagonii contra Palamam de Spir. Scto Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. bibl. CCLXXVIII. nr. 1. add. p. 467. de cod. CCLXXX. MSS. p. 497. *B. Harl.*
v. infra in hoc vol. p. 529. ed. vet. — *Georgii*

thium, IV. 7. ad Gregorium fratrem, VII. 4. 5. Psalmo 28. in homilia moralium, VII. 8. in Psalm. 22. VII. 5. libro quinto ad Amphiloichium, VII. 9. in illud *attende tibi*, VIII. 8. Epistola ad Terentium comitem, IX. 4. ad Caesarienses, IX. 7.

Chrysostomus, I. 3. III. 4. VI. 6. 9. VII. 1. homilia 64. in Matthaeum, III. 4. homilia 56. VI. 4. in illud, *in ipso vita erat*, IX. 7. homil. 15. in Ioannem, VIII. 8. homil. 42. VI. 5. 6. in epist. ad Corinth. homil. 29. VII. 5. ad Ephesios homil. 13. VII. 5. homilia de Eutropio, I. 6. ad Theodorum lapsum, VI. 4. 5. VIII. 8. homilia de cruce, cuius initium, *quid dicam*, X. 8. explanans illud, *vidimus gloriam*, VI. 6. Orat. de incomprehenso, VIII. 8. de transfiguratione, VI. 6. Oratione contra haereticos et in petitionem filiorum [P] Zebedaei, VI. 8. in illud, *ex plenitudine eius omnes accepimus*, VII. 4. Oratione in laudem S. Ioannis theologi, VIII. 6.

Clemens philosophus, V. 4.

Diutius Cosinas, VI. 4. canone festi transfigurationis, VI. 6. 7. in iis quae in mediam pentecosten canuntur, VI. 6.

Cyrillus Alex. III. 3. VIII. 10. in thesauris, IV. 9. VII. 2. 3. IX. 6. libro primo, IX. 8. libro 3. capite quarto, X. 9. libro 14. IX. 6. 8. 10. libro 15. IX. 6. libro 19. IX. 8. libro 31. X. 2. libro 32. X. 7. capite 33. IX. 5. 7. libro 34. X. 7. differens de Spiritu S. VII. 2. 3. 5. IX. 6. 7. Capitibus de Spiritu S. IX. 7. 8. X. 7. explanatione in Lucam, VI. 4. libro primo ad Hermiam, IX. 7. libro quinto dialogor. ad Hermiam, IX. 7. libro septimo eorum quos more dialogi scripsit, VI. 7. libro septimo dialogorum ad Hermiam, VII. 4. IX. 6. X. 5.

Cyrillus Hierosol. in Catechesibus, VII. 1. decima Catechesi, VI. 4.

Diutius Diadochus et silentii magister, VIII. 8. (*libro de perfectione spirituali citatur a Turriano scholiis ad X. 2. Episcopus Photicus in Epiro, quem S. Maximus citare et sequi solet, libro aureo quaestionum de anima separata et angelis, quem inscripsit Apocalypsin, id.*)

Dionysius Areopagita passum per totum opus. Theologus. VIII. 10.

Dionysius Alex. scholiis ad Dionysium Areopagitam, I. 1. II. 2.

B. Ephraem oratione in transfigurationem, VI. 4.

S. Epiphanius panaria, III. 4. V. 2. contra haeresin Marcioniorum, VIII. 10. haeresi contra Ptolemaeitas, X. 9.

Eunomius in iis quae contra Basilium magnum scribit, X. 4.

Eusebius Caesariensis, III. 4.

Euthy.

Euthymii dogmatica panoplia, III. 2.

Sanctus ac diuinus Germanus in expositione fidei, VIII. 10.

Gregorius, theologus, I. 3. II. 3. IV. 8. VI. 7. 9. IX. 2. 7. 9. libro primo de Filio, VIII. 1. IX. 5. X. 2. 3. libro secundo, VI. 6. Orat. de Spiritu S. III. 4. VII. 5. secundo de theologia libro, I. 6. II. 4. 5. 7. 8. 9. III. 4. VI. 6. 9. VIII. 8. IX. 3. libro tertio theologiae suae, X. 10. disputans contra Eunomium, III. 1. de diuinitate ad Euagrium monachum, IV. 8. VII. 4. Oratione, quum factus esset presbyter, V. 9. de baptismo, VI. 3. 10. IX. 3. ad Heronem, VI. 5. in sermone Epiphaniae, IV. 1. libro de statu episcoporum, III. 6. de constituendis episcopis, IX. 2. 5. in Natalem domini, VI. 7. [P] VIII. Oratione de bono ordine differendi, VI. 5. 6. secunda de pace, VII. 9. tertia IX. 3. in pentecosten, VII. 9. in laudem Gregorii Nysseni, IX. 7.

Gregorius Nyssenus, II. 5. IV. 8. 9. VII. 8. 10. IX. 1. 2. 4. 5. Orat. ad Pulcheriam, IX. 6. contra Eunomium, IV. 5. V. 9. VIII. 6. libro qui incipit *prima quidem*, I. 6. libro primo, V. 9. VII. 8. IX. 3. 6. X. 4. 5. capite XLI. X. 9. libro secundo, III. 5. V. 9. contra Eunomium nono, IX. 4. decimo tertio, IV. 6. X. 4. libro de Abrahamo, IX. 3. de vita Moysi, II. 8. VIII. 8. explanatione Cantici Canticor. IV. 3. VII. 4. IX. 7. X. 7. in illud, *adueniat regnum tuum*, IX. 7. 9. epist. ad Theophilum Alex. contra Apollinarium, VI. 6. libro primo in Ecclesiasten, VI. 7. explanatione beatitudinum, VIII. 8. libro inscripto, quae sit Christiani professio, IX. 2. in Catechetico, IX. 5. X. 8.

S. Hierothei diuina principia, VII. 2. (ex Dionysio Areopag.) hymni amatorii, VIII. 1.

Ioannes Damascenus III. 3. V. 9. VI. 6. VII. 1. VIII. 10. IX. 1. X. 1. 2. 3. Theologus, III. 7. IV. 8. VIII. 2. diuinissimus, VI. 4. in transfigurationem, VI. 4. capite de Trinitate, IX. 9. Libri III. de orthodoxa fide, XII. caput, V. 9. caput LXII. III. 4. cap. LIII. IX. 4. Canone in transfigurationem, VI. 7. sermone inscripto de proprietatibus Christi, X. 4.

S. Iulianus, philosophus et martyr. VIII. 10. Oratione de recta confessione. VIII. 1. 8. in iis, quae Photius patriarcha ex eo recitat, IX. 4.

Sanctus Iustus, V. 8. ex Dionysio c. XI. de diuinis nominibus.

(Leontius Byz. contra Aphthartodocetas, citatur in scholiis Turriani ad VIII. 9. auctor eruditiss. lib. contra Nestorium et Eutychen, ad IX. 9.)

(Manuel Calecas libro de Trinitate citatur in Turriani scholiis ad X. 10.)

S. Maximus ad Dionys. Areopagitam. I. 1. III. 8. 9. etc. explanatione subtili precatationis, *Pater noster*, IX. 3. in theologicis II. 3. 4. 6. 7. 9. VI. 9. Centuriae I. capite septimo. X. 9

X. 9. capite 38. et 39. centuriae quintae VII. 5. disp. contra Pyrrhum III. 3. V. 9. X. 4. in sententiis Gregorii, theologi, III. 2. VIII. 1. speculatione magis dilatata de transfiguratione, VI. 5. Basilii annotatis a S. Maximo de energia contra Monothelitas, III. 4. Libro, quod in Christo est rerum, id est substantiarum, differentia, X. 8. capite 9. centuriae quartae [P] de caritate, VII. 9. in centuriis theologicis centur. III. capite tertio X. 8. quarto X. 7. septimo VII. 10. capite 42. id. centuria prima capite secundo, VIII. 1. capite 35. VIII. 4. capite 6. tertiae centuriae VIII. 2. Octava Centuria capite 88. VIII. 4. capite 87. VIII. 5. Centur. 3. de caritate cap. 21. VIII. 5. cap. 27. VIII. 7. cap. 29. VIII. 9. Centuria 6. capite 84. VIII. 6. Centuria 4. capite 1. et 4. IX. 10. capite 8. X. 1. annotatione extrinsecus posita ad caput 2. Centuriae primae. X. 4.

Phaedo philosophus, infra in Synodo.

Photius patriarcha quaestionibus ad Amphilochem quaeft. 75. VII. 1. Eadem citat Turrianus in scholiis ad VIII. 4.

Sadducaei, X. 1.

Sextus ecclesiasticus philosophus, X. 10.

Sophronius, Hierosolymitanus, IX. 2.

Synodus I. oecumenica ex responsione patrum ad philosophum, quam Eusebius litteris mandavit, III. 4. Disputatio contra Phaedonem philosophum, quae est in prima synodo, IX. 2.

Synodus habita contra Manichaeos ab Abucara sine episcopo Carrarum (S. Archelao) ex panariis (S. Epiphanii) III. 4. V. 2.

Synodus a Theodoro Abucara contra Manichaeos habita, quae fertur in iis, quae contra omnes haereses scripta sunt, III. 5. *Suspicio, Theodori nomen adiectum esse ab aliena manu, et eundem Archelaum atque Epiphanii panaria intelligi.*

Editio sanctae et oecumenicae tertiae synodi, IX. 2.

Confessio sanctae et oecumenicae sextae synodi, IX. 2.

Teuthes antiquissimus, qui nomina rebus imposuit, IV. 6.

Theodorus Abucara, supra in Synodo contra Manichaeos.

Theodorus Graepus, III. 7. Oratione contra Eusebium, VI. 4. aduersus Iconomachos, VI. 5. X. 4. tractans dictum Basilii, X. 4.

Dictum est a theologis in quinta et quarta decade initiariae expositionis diuinorum nominum, VII. 6.

Diuius Theophanes, X. 3. in canticis suis, VII. 2.

Valentinus haereticus, IX. 7.

Cam

Cum Palama fecit, praeter imperatorem, *Io. Cantacuzenum*, *Isidorus*, Monembasiensis a Cantacuzeno in p. in Io. Calecae locum ad patriarchae CPol. dignitatem a. 1347. euectus, et *Cabasilas* iam senex, qui prius [P.] cum Palamae aduersariis senserat: *Iosephus Bryennius* oratione de transfiguratione, et praecipue PHILOTHEVS, monachus primo Sinaita, deinde praepositus monachorum in monte Atho, denique ex Heracleae episcopo patriarcha CPol. a. 1354. et 1362. 1376. obiit a. 1376. qui pluribus etiam scriptis et Palamae memoriam coluit, et aduersus eius aduersarios depugnauit, ex quibus paucissima lucem viderunt. **) Iuuabit tamen praesenti loco breuem scriptorum Philothei notitiam, editorum ineditorumque, subiungere.

1. Praecipuum opus est *librorum XV. antirrheticorum* pro defensione tomi Palamitici, quibus mortui iam *Nicephori Gregorae* scripta, hortante Cantacuzeno, oppugnauit. Exstat adhuc ineditum in variis bibliothecis, vt Vaticana, regia Paris. cod. MDCCCCXCVI. [secundum catal. MSS. bibl. Paris. reg. tom. II. in codd. CDXXI. nr. 2. et MCCXLIV. nr. 1. Harl.] et regis catholici. Seruantur etiam in codice insigni, quem manu Syluestri Syropuli, diaconi et magni ecclesiarchae, scriptum seruat bibliotheca Coisliniana, et accurate recenset *Montfauconus* p. 173-176. Loca ex regio codice Parisiensi producit Boiminius notis ad Gregoram p. 792. 798. etc. Idem ex libro duodecimo somnium propheticum Nicephoro Gregorae tributum graece et latine edidit in Gregorae vita. Ex libro quinto excerpta MS. *Lambec.* V. p. 206. *Fabr.* Siue p. 426. Kollar. in cod. caesar. CCXLIII. nr. 17. — *Augustae Vindel.* in cod. bibl. publ. est *Gregorii Palamas expositio fidei orthodoxae et Philothei confessio fidei*, etc. sec. *Reiseri* indic. MSS. illius bibl. p. 27. — *Monaci* in cod. Bauar. LVII. sunt XV. Philothei sermones antirrhethici. vid. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. I. p. 32. sq. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. Guil. Laud. LIX. f. nr. 711. cat. MSS. Angliae etc. I. — Conf. supra, vol. VII. p. 634. et 655. bis. — *Mosquas* in cod. synod. CLXV. nr. 9. tum excerpta ex Theodoriti historia philothea, nr. 7. nr. autem 12. *confessio orthodoxae fidei*, v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 97. seq. — Citatur in cod. *Laurent.* XVI. plut. 8. qui continet Sermones theologicos incerti auctoris, Palamam insectantis, qui videtur *Bandiu.* in cat. codd. gr. Laur. I. pag. 357. seq. fuisse Nicephorus Gregoras. *Harl.*

Ad magnum domesticum Palaeologum de dicto S. Basilii in antirrhethicis aduersus Eunomium, ὁ γὰρ τετοκῶς βῶλες δέσσα κατὰ τὸν ἰαβ λόγον, ἐχ' ὁμοίως τὰς τε βῶλες

xx) Confer de Philotheo *Henr. Wharton* et *Rob. Gerium*, (qui plura atque codd. notitiam adiecit) in adpend. ad Cauei Hist. litt. SS. eccl. vol. II. p. 68. sqq. ad a. 1362. Multo plura dedit et codd. mentionem fecit vberiore *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. col. 1049. sqq. ad a. 1350. add. *Saxii* Onom. lit. part. II. p. 372. ad a. 1354. — Secundum *Io. Baptist. Riccioli*, S. I. chronologiam reformatam ab an. Chr. 1362. vsque ad a. 1375. annos 13. et menses sex sedem illam patriarchalem tenuit: add. *Lambec.* VIII. p. 1097. Koll. ex *Phil. Labbei* Protreptico corporis hist. Byzantinae p. 36. seq. *Harl.*

λας καὶ τὸν Τίον ὑπεψήσατο. Et de diuinitate. Incipit: ἄγε δὴ καὶ πάλιν, φίλων ἀνδρῶν εὐγενέστατα. MS. *Lambec.* ibid. [f. p. 410. nr. 5. 6. Koll.] Hic est liber antirrheticorum contra Gregoriam decimus tertius. *Fabr.* *Parif.* in bibl. publ. cod. CCCCXXI. nr. 3. *Harl.*

Ad eundem de diuina Christi transfiguratione in monte Thabor, et de lumine, quod ibi discipulis adparuit, nec essentiam DEI nec rem creatam fuisse etc. Incipit: Ἐπεὶ δὲ τὰς λέξεις καὶ ἡμῶν συκοφαντίας τε καὶ καινοτομίας. MS. ibid. Hic est liber antirrheticorum decimus quartus. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. CLXV. nr. 10. et 13. v. *Matthaei* not. cit. p. 98. et p. 178. de cod. CCLXXVII. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. LIX. f. nr. 712. cat. MSS. Angliae etc. I. — *Parif.* in cod. cit. nr. 4. it. in cod. MCCXLIV. nr. 2. (vbi v. confectorem cat. MSS. vol. II. p. 263.) et cod. MCCLXXVI. nr. 1. — in cod. *Coislin.* CI. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 176. — *Florent.* in cod. Laurent. VIII. nr. 15. sqq. de quo cod. praestanti *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. p. 342 - 349. copiose differit. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. DLXXXII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 306. Add. ad nr. 12. *Harl.*

2. *Confutatio capitum XIV. Acindyni et Barlaami.* Incipit: λέγουσιν ἐναντιούμενοι τῇ θείᾳ γραφῇ. MS. in codice bibl. Coislinianae. *Fabr.* v. *Montfauc.* I. cit. p. 176. MS. *Augustae* Vindel. v. *Reiser.* indic. cit. p. 27. *Mosquae* in cod. CLXV. nr. 11. v. *Matthaei* I. c. *Harl.*

3. *Ad Petriotam, Barlaami sectatorem, ὅτι ὥσπερ εἰς Θεὸς ἡ ἀγία Τριάς, ἕτω καὶ μίς Θεότης, καὶ περὶ θείας ἐνεργείας.* Incipit: χθὲς καὶ περτεῖτά μοι τις. MS. ad calcem antirrheticorum in bibl. [P] Coisliniana. Exstat etiam in bibliotheca caesarea *Lambec.* V. pag. 197. *Fabr.* f. pag. 410. Koll. nr. 4. cod. CCLXV. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXXVI. nr. 2. *Harl.*

4. *De oratione panegyrica in Gregorium Palamam a Philotheo scripta, et Canticis duobus atque ἀκολυθία siue officio eiusdem consecrata laudibus, quod Graeci Triodio inferuere, dixi supra, p. 456. ed. vet. Vide etiam Lambecium V. p. 284. ^{yy)} et Philotheo indignantem Allatium p. 193. seq. de libris eccles. Graecor. et contra Hottinger. p. 215.*

5. *De oratione encomiastica in tres hierarchas, Basilium M. Gregorium Naz. et Io. Chrysostomum, graece et latine recusa tom. XII. bibl. patrum Parif. a. 1644. 1654. dixi volum. VII. pag. 558. ^{zz)} et ad Allat. de Nilis p. 76. [vid. vol. X. p. 27. seq. nou. ed.]*

6. *Homi-*

^{yy)} Siue p. 407. Kollar. nr. 3. cod. CCLXV. 600. in cod. caes. CCCXXIV. conf. supra in hoc de canticis vna cum Acoluthia: — p. 440. nr. cap. §. I. sub fin. *Harl.*
29. cod. CCLXVIII. *canon* in Gregor. Palamam acrostichis: — *Philothei* officium in eundem, ^{zz)} Siue vol. VIII. p. 459. ed. nou. Add. supra ad vol. X. p. 206. *Romae* in bibl. Vatic.

6. *Homiliae*. MSS. in *Euangelia et Dominicas totius anni*, et aliae, ex S. Ioanne Chrysostomo potissimum defumtae, MSS. in bibl. Sereniss. Bavariae electoris *) et in bibl. regis catholici, teste *Bandurio* p. 988. ad antiquitates CPol. pars etiam in caesarea. Vide *Lambetium* V. p. 65. seq. [s. p. 142. nr. 7. cod. CCXXXII. ed. Kollar.] *Διδασκαλίας ἀπὸ διαφορῶν ἐκλογίων ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ Χρυσόστομου καὶ ἑτέρων εἰς τὰ τοῦ Κυρίου ἀναγκασθέντα ἄγρια Εὐαγγέλια*. Ibid. in *Publicanum et Pharisaum*.
7. In *Demetrium martyrem*. Incipit, *Δημήτριος ἡμῶν τοῦ τοῦ εὐδότη καὶ τῶν λόγων ἀφορμὴ πρὸς σήμερον*. MS. in bibl. caesarea *Lambec.* V. p. 193. *) Citatur ab *Allatio* de purgatorio p. 771. et contra *Hottingerum* pag. 217.
8. *De beatitudinibus euangelicis*, orationes III. ad Helenam, Io. Cantacuzeni filiam, Ioannis Palaeologi uxorem MSS. ibid. *Lamb.* V. pag. 195. *Fabr.* S. p. 406. seq. ed. Koll. nr. 2. cod. CCLXV. — *Mediolani* in bibl. Ambros. de octo beatitudinibus et alia quaedam super dicta S. Basilii cum commentario, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 503. *E. Harl.*
9. *Oratio in exaltationem crucis* graece et lat. apud *Gretserum* de Cruce tom. II. pag. 174: Incipit: *ἐπεὶ δὴ τῆς πρώτης καὶ δεύτης*. Et altera in tertiam ieiuniorum dominicam, de crucis adoratione id. p. 360. Incipit: *πρὸς τυπῶν καὶ διαγυράφων*. *Fabr.* Altera, quae gr. et lat. exstat in tomo II. *syntagmatis Inc. Gretseri* de S. cruce col. 1477. Ingolstadt. 1616. fol. adtribuitur *Philtheo*, in cod. autem caesar. CCLXIII. et CCLXIV. adscribitur *Io. Calecae*. v. *Lambec.* tom. V. p. 393. not. 2. et p. 401. not. 2. Add. supra vol. X. p. 246; et 247. *Harl.*

T t t 2

10. 'Ανα-

teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 12. *D.* et ib. p. 703. *B.* de cod. bibl. *Sfortianae. Harl.*

a) In cod. LXI. qui incipit ab homilia in *publican.* et *pharis.* et singularium, quae multae sunt, homiliarum indicem dedit cl. *Hardt* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1804. part. 1. p. 44. sqq. et part. 2. pag. 3. sqq. et p. 7. seq. cum iis, quae indicantur in cat. codd. Nannian. ac Taurin. confert, idemque alias XXXII. homilias Philothei ex eodem cod. enumerat atque colligit p. 15. — in cod. CXCIX. ingens eiusm. homiliarum numerus reperitur, eaeque diligenter recensentur ab *Hardt*. l. c. a. 1805. part. 2. p. 117. sqq. — Pari-
ter *Venetis* in codd. Nannianis CIX. CXVIII. CXVIII. quas singulas recenset (*Mingarell.*) in cat. codd. gr. Nan. p. 209. sqq. 239. sqq. 245. sqq. ad quem alegantur lectorem, et cod. CXX. aliquot continet homilias, n. in dominicas in Mat-

thaeum, Lucam, et in dies festos S. cor. v. ibid. p. 248. sqq. (Homiliae II. in *euangel. Lucae* sunt quoque *Venet.* in cod. Marc. DLXXXII.) — *Taurini* in codd. bibl. reg. LI. et CLIV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 155. inprimis p. 247. sqq. vbi singulae 59. homiliae s. *institutions*, (*διδασκαλίας*.) enumerantur, subiecto cuiusque initio. In *Petri Possini* thesauro ascetico, nr. XV. est *Philothei* sermo de mandatis domini nostri Iesu Christi. v. infra vol. XIII. p. 755. De graecis dominicorum dierum uominibus v. *Kollar.* ad *Lambec.* comment. vol. III. p. 168. seq. not. B. et A. isque prouocat ad *Allatium* de Dominicis et hebdomadibus Graecor. p. 1463. — *Harl.*

b) Siue p. 403. seq. nr. 1. cod. CCLXV. ed. Koll. et vol. VI. part. 1. pag. 32. nr. 14. cod. X. *Harl.*

10. *Ἀνατροπή* siue *detestatio anathematismorum*, a nomophylace, Harmenopulo, in epitomē iuris adscriptorum, et quod ex Chrysostomi sententiā non temere anathemati subiciendi sint Christiani. Exstat graece et latine in Freheri iure Graeco-Romano lib. IV, pag. 288-290. Francof. 1596. fol. *Fabr.* Conf. supra in h. vol. p. 264. MS. *Vindobon.* in cod. caes. LIII, nr. 14. v. *Lambec.* VIII. p. 1008. seq. — *Parif.* in bibl. publ. MCCCLXI. nr. 3. et MCCCLXIII. nr. 3. et 4. *Taurin.* in cod. reg. CCLXXVIII. v. cat. codd. gr. Taur. p. 381. in cod. *Meermann.* quem hic in supplemento noui thesauri iuris cju. et canon. Hagae Com. 1780. fol. p. 374. laudat, comparat cum ed. Leunclauj, tom. I. p. 288. et praecipuas varr. lectt. enotat. *Harl.*
11. *Ordo instituendi diaconum*, latine in bibl. Patrum tom. IV. *Parif.* 1575. et tom. VI. *Parif.* 1589. et tom. XIV. edit. Colon. a. 1618. et tom. XXVI. edit. Lugd. 1677. p. 214-216. Graece vero et latine cum notis [P] *Iac. Goari* exstat in limine Euchologii vulgati *Parif.* 1647. fol. [f. p. 1-28. ed. Venet. 1730. fol.] sub titulo *διάταξις ἱεροδιακονίας*, ordo sacri ministerii, quomodo sacerdotii diaconus ministrat in celebribus vesperis, matutino et missa. *Fabr.* Conf. catal. bibl. Leidenf. p. 64. seq. *Harl.*
12. In *Anyfiam* Theſſalonicenſem ſermō. Incipit: ὁ δὲν ἀρετῆς τιμιώτερον. MS. meminit Allatius de Simeon. p. 103. et locum ex eo profert p. 416. contra Hottingerum. *Fabr.* MSS. *Romae* in bibl. Vaticana, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 13. C. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. CLXV, in quo etiam exstant:

In *S. S. omnium dominicam* (vid. n. 13.)

Vita et martyrium f. *Φεβρωνίας*, (alibi legitur *Φεβρωνίας**) inc. *τυραννικόν τι καὶ βίαιον ἔργον*. Est quoque in cod. mox memorando bibl. *Marc.* *vita Febronias martyris et vita Anyfiae Theſſalonic.*

Vita Sabae iun. inc. *Σάβας ὁ θαυμαστός, ὑπόθεσις ἀγώνων*. eadem in cod. *Marc.* mox laudando. — v. supra, vol. X. p. 319.

Orat. in *S. Onuphrium*. init. *τοῖς τῶν ἀνδρῶν ἀρεταῖς* ead. in cod. *Marc.* cit.

Oratt. dogmaticae contra *Acindynum* et eius sectatores: inc. *Καὶ πάλαι μὲν ὁ τῆς αἰληθείας*, et

in dormitionem b. *Mariae*: init. *ἦ καὶ τήμερον, ὦ φίλοι, κατὰ δύναμιν ἀποδώσω. v. Matthaei* notit. cit. p. 97. seq. et p. 177. de oratt. dogmaticis in cod. CCLXXVII.

In *Anyfiam*, *Venet.* in bibl. *Marc.* cod. DLXXXII. in quo exstant *Vitae et elogia Sctorum*, praeiussa protheoria, cuius initium: *Τῷ παρόντι λόγῳ σκοπὸς ἐστίν*. Sequuntur *Sanctorum omnium vitae*: init. *καὶ τὸ λόγοις μὲν αἰῶνος* tum, praeter memoratas, vitae

Germani Hagioritae: inc. *αἰεὶ πῶς ἂν τις τὸ κατ' ἡμᾶς*.

Isidori

Isidori patr. CPolit. init. Ἰσιδώρον δὲ ἄρα τὸν μέγαν.

Phocas martyr: inc. εἰ δὲ καὶ τὰς λαμπρὰς Philothei homiliam in illius laudem continet quoque cod. MCLXXXV. nr. 15. bibl. Paris. publ. v. adpend. ad cat. MSS. bibl. Par. tom. II. p. 618.

In SS. omnes ἀκολουθία· init. Ποίεις εὐφημιῶν μέλεσιν.

In SS. apostolos: inc. ἔδεις μὲν ὡς ἀληθῶς.

Postea sequuntur Sermones varii, scil.

De lumine dominico in monte Thabor, et de diuina operatione aduersus contradicentes, apologeticus I. inc. καὶ πάλαι μὲν ὁ τῆς ἀληθείας λόγος· et II. aduersus eosdem de diuinitate, et diuino lumine, de spiritualibus visionibus et de sacra perfectorum oratione: inc. περὶ μὲν δὴ τέτων ἱκανῶς ἔχεν οἶμα· (Legitur in cod. Mosquens. synod. CCCXXXVI. nr. 5. v. Matthaei notit. cit. p. 218. add. supra, ad nr. I. fin.)

Ad Ignatium episcopum in dictum Prouerbiorum: Sapientia aedificauit sibi domum: init. Σὺ μὲν, ἱερὲ τῷ Θεῷ ἀνθρῶπε. Opus diuiditur in tres sermones. (Exstat quoque in cod. Mosquens. cit. CCCXXXVI. nr. 8.)

Sermo historicus in obsidione et captiuitate Heracleae, a Latinis factam, sub imperio Cantacuzeni et Palaeologi: init. ἔτος μὲν ἦν ἑξηκοστὸν ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

Epistola, s. homilia missa CPoli ad Heracleotas, per vrbes et oppida Thraciae et Macedoniae dispersos. inc. Φιλέ Θεὸς ταπεινὸς μητροπολίτης. v. cat. codd. gr. Marc. p. 305. seq. Harl.

13. *In SS. omnium Dominicam. Incip. καὶ τὸ λόγους μὲν ἄλλως τὰ τῶν ἁγίων ἐκάστους διεξέ-
ναι. MS. Lambec. IV. p. 60. Fabr. Siue p. 131. nr. 4. ed. Kollar. cod. CXI. V. supra
ad vol. X. p. 320. quibus add. cod. bibl. Marc. citat. et cod. Mosquens. CCCXXXVI.
nr. 2. v. Matthaei not. cit. p. 218. Harl.*

14. *Canon in S. Gregorium martyrem MS. Lambec. V. p. 282. Incipit: αἰνεσάσεως ἡμέραν
κατιδόντες λαμπράν. Fabr. Siue p. 599. ed. Koll. in cod. caes. CCCXXIV. —
Venet. in cod. Marc. XIV. qui continet Horologium magnum, exstant canones Philo-
thei et aliorum paracletici in deiparam virginem, Christum et angelos custodes. v. cel.
Morelli bibl. MStam gr. et lat. tom. I. p. 29. — Paris. in bibl. publ. cod. XII. nr. 3.
et (teste Montfauc. in Bibl. biblioth. MSS. p. 1325. C. in cod. Mazar. CXCVIII.) Phi-
lothei troparia in form. dialogi inter Christum et S. Deiparam. Harl.*

15. *Canon in Ioannem Damascenum citatur ab Allatio contra Hottingerum p. 216.*

16. *Synodicam de baptismo laudat Nic. Comnenus* p. 310. prae-not. mystagog. Aliud Synodicon, *ne excommunicatio fiat sine iudicio* p. 285. et *de non mutilanda vel interpolanda S. Chrysostomi liturgia* p. 332.
17. *Orationem II. de pace Christi*, id. p. 144.
18. *De veteri circumcisione*, ad magnos domesticos Palaeologos, responsum, MS. in bibl. Coisliniana p. 176. Incipit: ἐγὼ μὲν ὑμᾶς ὡμην ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας. *Fabr. Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLXXVI. nr. 3. *Harl.*
19. *Theoremata Ethica, Physica, Theologica atque excerpta e variis auditoribus.* *Labbe* p. 29. bibl. nouae MSS.
20. Περὶ ἐπισημᾶσιων ἐγκυκλίων. *Interpretatio significationum circumuolutionis fiderum.* MS. in codice mutilo *Lambec. V.* pag. 97. *Fabric.* S. p. 207. *Kollar.* nr. 11. cod. CCXXXVIII. *Harl.*
21. *Capita Ascetica XL.* Philothei, monachi Sinaitae MS. in bibl. caesarea et regis Gallor. *Lambec.* IV. pag. 145. V. pag. 69. *) *Labbeus* pag. 95. bibl. nouae MSS. *Fragmenta sermonum asceticorum.* *Lambec.* V. pag. 99. *Fabr.* Siue p. 210. *Koll.* nr. 20. cod. CCXXXVIII. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MXCI. nr. 8. (ac nr. 9. exstat sequens sermo,) atque MCXLIV. nr. 3. capita nonnulla: sequens sermo, et alius *de bello spirituali* f. intellectuali leguntur quoque in bibl. *Bodlei.* cod. *Oliuer. Cromwelli* CXI. nr. 25. et 26. siue 290. cat. MS. Angliae etc. sub nomine *Philothei monachi.* *Harl.*
22. *De praeceptis Domini capitula XXI.* siue sermo περὶ τῶν ἐντολῶν quod custodia cordis obseruantur praecepta D. N. Iesu Christi, MS. id. V. pag. 69. [f. p. 150. nr. 14. *Koll.*] Hunc graece et latine edidit et praeter rem antiquiori nescio, cui, Philotheo velut ex codice 500. annorum tribuit *Petrus Possinus* in Thesauro ascetico pag. 316. *Paris.* 1684. 4. *Fabr.* in diss. I. tamen subiecta *Cauei* Hist. litt. S. S. eccl. p. 17. tribuitur ille sermo cum Possino alii antiquiori Philotheo, *Sancti* nomine insignito, quoniam ipse codex MS. vnde desumptus est sermo, annorum saltem 500. aetatem prae se ferat. *Harl.*
- [Philothei CPol. *parerga*, scripta per *Ioannem Ionam*, Graecum, in bibl. regis Galliae a D. 1729. in cod. *Harlei.* v. cat. libror. MSS. bibl. *Harlei.* nr. 5616. *Harl.*]
- [*Aduersus Latinos; Taurin.* in cod. regio CLI. fin. inc. ἡγούμεθα θεῶν πρὸς Λατίνους ποιούμεενς τὸν λόγον v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 242. *Harl.*]
- [*Epistola* ad illos, qui in aliqua potestate constituti, nulla legum ratione habita, in alienas possessiones inuolabant: inc. τὰς μὲν πονηρὰς τῶν ἀρχόντων. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCLXXVI. nr. 4. *Harl.*]

Philo-

c) Siue IV. p. 329. *Koll.* nr. 13. cod. CLVI. — — *Romae* in bibl. *Vatican.* v. *Montfauc.* Bibl. et vol. V. p. 150. ed. *Kollar.* nr. 13. cod. CCXXXIV. bibl. MSS. p. 12. *B. Harl.*

Philotheus alius *Achillimus*, consiliarius regius, cuius somnium viridarii de iurisdictione regia et sacerdotali scriptum anno 1374. latine vulgavit *Goldastus* in monarchia S. Romani imperii, tomo I. Hanou. 1612. fol. 4.) *Fabr.* [In *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 1400. E. memoratur cod. bibl. *Taurin.* qui continet scriptum *Philothei Alexandrini*. Num is fuerit *patriarcha* Alexandrinus, cuius fit mentio infra in vol. XI. p. 680. vet. ed. definire non audeo. De hoc autem homine, luxuriei dedito, conf. *Causi* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 115. ad a. 995. Eius quatuor voll. quorum inscriptiones, ex arabico translatae, posuit *Caeus*, dudum periisse videntur. Idem pro certo affirmare non audet, num sermo *Philothei, de mandatis domini nostri I. Chr.* illum *Alexandrinum* habuerit parentem. Edidit eum *P. Poffinus* gr. et lat. in *Asceticis. Harl.*]

[*Philotheus, medicus*: v. infra vol. XII. p. 647. et 649. et XIII. p. 369. — add. *Lambec.* VI. part. 2. p. 357. seq. — *Philotheus de urinis* in cod. *Mediol.* bibl. Ambros. teste *Montfauc.* in Bibl. bibl. MSS. p. 503. E. *Harl.*]

[*Philotheus, monachus. Mosquae* in bibl. typographi synod. cod. XXX. exstat, docente *Matthaei* in Not. codd. gr. Mosq. p. 317. nr. 28. Φιλοθέης, μοναχῶ μονῆς τῆς ὑπερυγίας Θεοτόκου τῆς βάτης ἐν Σινᾷ, περὶ τῆς τριμερῆς τῆς ψυχῆς καὶ περὶ νηψεως καὶ εὐχῆς inc. ὁ μακάριος ὁ ἀπόστολος Παῦλος et nr. 29. eiusdem περὶ τηρέσεως νοῦ καὶ ταπεινοφροσύνης. init. Βλέπετε καὶ ὁρᾶτέ, Φησὶν ὁ κύριος, μήπως βαρυνθῶσιν. — In cod. *Naniano* XCV. sunt quoque *Ascetica Philothei, monachi monasterii Sctissimae deiparae Bati* f. rubi: inc. ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν κατὰ τὸν Θεὸν ἀπόστολον tum sequuntur tres alii eiusdem sermones. v. cat. codd. gr. Nan. p. 185. seq. Atque *Mingarellius* ibid. ex primo sermone longiorem locum exscripsit, et prouocauit ad *Lambec.* paullo ante ad nr. 21. iam citatum. Auctorem igitur illi sermones habere videntur *Philotheum, patriarcham CPolit.* qui in aliquot codd. *monachus Sinaita* etiam vocatur. *Harl.*]

[*Philotheus, archiepiscopus Selymbrienfis*, cuius oratio in *S. Agothonicum* legitur *Venet.* in cod. *Naniano* CCCIX. nr. 99. ex eaque *Mingarellius* in cat. codd. gr. Nan. p. 531. sqq. perlongum locum publicauit. Conf. supra, vol. X. p. 190. vbi illa oratio reliquis addi debet. *Harl.*]

[P] *Palamae* vitam praeter *Philotheum, patriarcham*, scripsit *HIEROTEVS, sacellarius*, quem laudari video a *Nicol. Comneno* pag. 74. praenot. myslagog.

De *NILO, metropolita Rhodio*, Allatius in libro de Nilis p. 79. seq. edit. a me curatae volum. V. huius bibl. *Fabr.* In noua hac ed. supra, vol. X. p. 30. vbi v. not. t. *Harl.*

Capiti

d) Plura de eo dabunt *Fabr. noster* in bibl. *Wharton.* in adpend. ad *Causi* Hist. litt. SS. eccl. med. et inf. latin. tom. V. p. 2. ed. *Mansi*, et *H.* p. 74. ad a. 1370. *Harl.*

Capiti huic finem imponat IOANNES GLYCIS, Byzantinus, e Logótheta dromi siue cursus publici, patriarcha CPol. ab a. 1316. ad 1320. quo abdicauit patriarchatum, et in Cyriotissae monasterium se addidit. Hoc Ioanne magistro Atticae eloquentiae vsum se esse fatetur Nicephoras Gregoras, qui lib. VIII. Hist. c. 11. eius *testamentum* siue *testamenti* potius *prooemium* adfert, cuius se auctorem non obscure prodit. *Synodicon*, ne recipiatur ad iudicium excommunicatur, citatur a Nic. Comneno pag. 285. praenot. mystagog. In codice regio Paris. MMMCCXXIX. teste Boiuino pag. 767. notis ad Gregoram exstant opuscula duo eiusdem fere et argumenti et stili, quorum prius inscribitur: τῷ Πατριάρχῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Γλύκεος ἡ παραίτησις τῷ Πατριαρχεῖ, patriarchatus abdicatio. Alterum: τῷ αὐτῷ πατριάρχῃ ὑπομνητικὸν εἰς τὸν βασιλέα τὸν ἅγιον; *Commonitorium ad sanctum imperatorem*, Michaëlem Palaeologum. *) De *Grammatica* eius, quae MSta seruatur in variis bibliothecis, iam feci mentionem volum. VII. pag. 45. [f. vol. VI. p. 344. nou. ed. Add. cod. *Monac.* CI. sub cuius finem comparet *Io. Glycae* (Γλύκεος) *de recta constructione*. v. *Harl.* in Aretini Beyträge etc. a. 1804. part. 6. p. 42. *Harl.*] *Narrationem legationis in Armeniam susceptae*, quam laudat idem Gregoras lib. VI. p. 120. intercidiſſe dolendum est. Ioannem Glycam *de vanitate vitae*, quam inter editos scriptores graecos Cangius in glossario graeco commemorat, haud vidi.

[Antequam ad caput sequens progrediar, ex vol. XI. bibl. nostrae p. 760. sqq. vet. edit. reducam h. l. *Demetrii Procopii* recensionem eruditorum Graecorum, quoniam illam et ego iam aliquoties laudaui et ad illam, in sequenti capite, vti alii quoque fecerunt, aliquando ablegare lectores satius erit. De nonnullis in cap. seq. plura dicentur. Procopius pendit ab ore Iacobi Manae, quem laudat infra in §. LXXX. *Harl.*]

Deme-

e) Duo haec opuscula sunt *Paris.* in bibl. publ. (sec. catal. MSS. bibl. reg. vol. II. p. 522.) in cod. MMDLXII. nr. 3. et 4. In eod. cod. sunt praeterea nr. 1. et 2. eiusd. *Io. Glycis de orationis constructionis opus* ineditum: inc. ἡ τῷ λόγῳ κυρῷ, et pro *Andronico imperatore precatio*. In eiusdem bibliothecae cod. MCCX. adseruantur *Io. Glycei* s. *Glycis homiliae e variis patrum aliorumque auctorum scriptis collectae*. Huiusce codicis initio reperiuntur epistolae, in quibus nihil memoratu dignum occurrit, obseruante auctore catalogi dicti p. 254. et, „auctoris, inquit, nomen nusquam comparet, vt nec illorum, ad quos scribit. Recentiorum esse, illud argumento est, quod *Georgii Coreſſi* meminerit, theologi magni inter schismaticos Graecos nominis, quique non multis abhinc annis floruit.“

— Ibid. in cod. MMXXII. nr. 12. reperiuntur anonymi, fortasse *Ioannis Glycis*, (suspiciente auctore catal. citati II. p. 435.) *epistolae* ad Gabram, ad praefectum caniceo, ad imperatorem, ad Chatziam, ad Cleidam, ad Logothetam, ad anonyms complures. Atqui *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XXIV. plut. 57. disertis verbis ei adscribuntur duae epistolae, τῷ πατριάρχῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Γλύκεος, nr. 18. epistola ad imperatorem, (scil. Michaëlem Palaeologum, inc. Ἐμοὶ τὸν βίον ἀνίστασθαι γίγνεσθαι etc. ac nr. 19. epistola ad Logothetam aerarii: init. Οὐκ, ὡς σοφώτατε, εὖ μετὰ τῆς ἀληθείας. Vid. *Bandin.* cat. eodd. gr. Laur. II. p. 569. — Conf. *Rob. Gerium* in append. ad *Causi hist. litt. S. S. eccl.* p. 21. ad a. 1316. *Harl.*

DEMETRII PROCOPII, *Macedonis Moschopolitae*, Ἐπιτετμημένη ἐπαριθμησις, τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ΛΟΓΙΩΝ ΓΡΑΙΚΩΝ, καὶ περὶ τινῶν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ἀνδάντων. *Succincta Eruditorum Graecorum superioris et praesentis saeculi recensio, conscripta mense Iunio a. C. MDCCXX. transmissaque Bucuresto, et nunc primum edita, cum latina versione.*

L

Ο. Ἰερεμίας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς ἐν ἔγραψαν οἱ ἐν Τιβίγγη διδάσκαλοι, καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς μετὰ διακρίσεως, καὶ ζήλῳ, καὶ εὐσεβείας πολλῆς. f)

II. Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλάς. ἔτος ἡκμαζεν ἐπὶ τῷ διαλεχθέντος Ἰερεμίου Πατριάρχου. ἐτετίμητο καὶ ἐΦοικίῳ ἐκκλησιαστικῷ, ἐχρηστο δὲ αὐτῷ ὁ πατριάρχης ἐν πάσαις ταῖς ἀναγκαίαις αὐτῷ καὶ ἀξιολόγοις ὑποθέσεσι. καὶ ἰν' ἔτος ἔπω, ἦν αὐτῷ ὅσα καὶ δεξιά χεῖρ. δοκιμὸς ἀνὴρ καὶ σοφός.

III. Γαβριήλ ὁ Σεβήρος, Μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ὁ τὸ περὶ μυστηρίων σύνταγματίον συγγραψάμενος, καὶ περὶ τῶν πέντε διαφορῶν τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα τινά. ἀλλ' εἰ τὰ παρὰ Μαρκενίῳ κατ' αὐτῷ ἐκφωνηθέντα καὶ γραφέντα ἀληθείας ἔχεται, μὴδὲ πάθος τινὸς ἐνδομυχῆντός, εἰσι κηρύματα, ὁλίγων ἐπαίνων ἄξιος ἦν ὁ Σεβήρος.

IV. Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, πάππας Ἀλεξ. ἀνδρείας. ὁ συγγράψας [P] διαλογικῶς ἐρμηνείαν τῷ Συμβόλῳ, καὶ τῷ, πᾶτερ ἡμῶν, καὶ κατὰ τῷ καθαρτηρίῳ πυρὸς, καὶ ἕτερας διάφορα πολεμικά καὶ ἐξηγητικά, καὶ τινὰ φιλοσοφικά ὑπομνήματα.

I.

IEREMIAS patriarcha CPol. ad quem scripsere doctores *Tubingenses*, hic vero illis cum iudicio, zelo ac pietate multa respondit.

II. THEODOSIUS ZYGOMALA, floruit sub iam dicto patriarcha Ieremia, et ipse munere ecclesiastico ornatus, quo usus est patriarcha in necessariis et alicuius momenti rebus quibuscunque; adeo erat eius, ut ita dicam, dextera, vir egregius doctusque.

III. GABRIEL SEVERVS, Philadelphiae metropolita, qui opusculum scripsit *de Sacramentis et de quinque capitibus*, quibus dissentit inter se orientalis et occidentalis ecclesia, et alia quaedam. Quod si veritati congruentia sint, quae *Margunius* aduersus eum voce scriptoque prodidit, neque potius sint suboles repositi alta mente affectus, exigua laude dignus Seuerus fuerit.

IV. MELETIVS PIGA, Alexandrinus presbyter, qui dialogi more composuit *interpretationem symboli atque orationis dominicae*, et scripsit *aduersus ignem purgatorium* et alia varia ad controuersias et interpretationem scripturae sacrae pertinentia, nec non *philosophicos commentarios*. [v. ad cap. antec. §. XXXII.]

V. MA-

f) V. infra in h. vol. vet. ed. p. 517. fqq. *Harl.*

V. Μάξιμος ὁ Πελοποννήσιος ὁ συγγραψας τὸ ἐγχειρίδιον κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς πάππας, ἀπλὴ μὲν τῇ φράσει, ἀλλ' ἰχυρώτερον καὶ πιθανώτερον πολλῶν ἄλλων πονημάτων, περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως διαλαμβανόντων. πρὸς τέτοις φιλοπόνως συνελέξατο ἀπὸ τῆς παλαιᾶς γραφῆς χρήσεις πολλὰς, μαρτυρῶντας τὴν ἐνσαρκον οἰκονομίαν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Χριστῷ.

VI. Μάξιμος ὁ Μαργένιος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ κατὰ τὴν θύραθεν παιδείαν, καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἔμπειρος, δοκιμὸς καὶ λογογράφος καὶ ποιητής, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τε τῶν καταλογαδῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, καὶ ἐκ τῶν Ἀνακρεοντείων ὕμνων. τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὰ μὲν τύποις ἐκδόδοι, τὰ δὲ σώζονται ἐν χειρογράφοις σχεδίοις. τὰς αἱ πρὸς τὸν Λέκαριν ἐπιστολαί, καὶ αἱ ἀποκρίσεις αὐτῶν σώζονται χειρογραφοὶ ἐν τῇ πληρεστάτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ὑψηλοτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας Κυρίῃ Κυρίῃ Ἰωάννῃ Νικολάῃ Ἀλεξάνδρῃ Μαυροκορδάτῃ, ἐν Κωνσταντινπόλει. ἐχρημάτισε [P] δὲ καὶ διδάσκαλος τῷ κυρίῃ Κυρίῃ Λεκάρεως.

VII. Γεώργιος Χίος ὁ Κορέσιος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν ἔμπειρος. συνέγραψε σχολαστικῶς πολλὰ καὶ διάφορα ὑπομνήματα θεολογικά, καὶ ἕτερά ττα συγγράμματα, ἀλλὰ τὰ πλείω ἀνευ τάξεως καὶ ὁρθῆς διακρίσεως.

VIII. Κύριλλος Λέκαρις ἐκ νήσου Κρήτης πατριάρχης Κωνσταντινπόλεως. περὶ ὃ ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν μεταγενεσέων μνείαν ἐποίησαντο ἐν τοῖς ἑαυτῶν συγγράμμασιν, οἱ μὲν κατ' αὐτῷ, οἱ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λαλόντες, σιγῇ παραδραμῶν δεῖν ᾤθημεν τὰ κατ' αὐτόν.

V. MAXIMVS Peloponnēsius, a quo compositum est *Enchiridion aduersus principatum papae*, simplici quidem dicendi genere, sed quod tamen multis aliis lucubrationibus de eodem argumento tractantibus solidius est, et ad persuadendum magis aptum. Praeterea singulari studio ex veteri testamento collegit multa dicta, quae de *oeconomia et incarnatione* saluatoris nostri Christi testimonium perhibent.

VI. MAXIMVS MARGVNIVS, vir doctus etiam exteriores litteras, nec minus scripturae sacrae et historiae ecclesiasticae peritus, et prosa valens et versu, ut fidem faciunt eius scripta profario concepta sermone, et hymni *Anacreontici*. Ex scriptis ipsius, typis alia expressa sunt, alia in manu exaratis chartis adseruata habentur. Huius exstant ad *Lucarim epistolae* et ad has responsiones, quae adseruantur manuscriptae Constantinopoli in *locupletissima bibliotheca* cellissimi atque sapientissimi ducis Hungaro-Walachiae, domini domini IOANNIS NICOLAI ALEXANDRI F. MAVROCOR-DATI. Fuit etiam Maximus ille *Cyrilli Lucaris* praeceptor.

VII. GEORGIUS CORESSIUS, Chius, vir doctus, et variae eruditionis, sacrarumque peritus litterarum. Scholastico more plura ac diuersi argumenti composuit scripta theologica, et alias varias lucubrationes, sed pleraque sine ordine et sine recto iudicio.

VIII. CYRILLVS LVCARIS, ex Creta insula, patriarcha CPolitanus, de quo cum multi ex recentioribus fecerint in scriptis suis mentionem, alii in eum inuesti, alii eius causam tuentes, res eius silentio a nobis praetereundas satius esse duximus.

IX. GERA-

IX. Γεράσιμος Κρης πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀνὴρ τῷ ὄντι σοφώτατος καὶ ἀγιώτατος, θεολόγος, φιλόσοφος, ἀνιχνευτὴς τῶ βάθους τῶν θείων γραφῶν, δαημονέστατος τῆς Ἑλληνικῆς, Ἑβραϊκῆς, καὶ Λατινικῆς γλώττης, ἐχρημάτισεν (ἀπέσω δὲ τῷ λόγῳ κολακεία, καὶ τὸ πρὸς χάριν λαλεῖν) ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις λαμπρότατος ἄστηρ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. προέστη δὲ διαρέτως τῆς ἀγίας ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὲρ τὰ ἑκοσι ἔτη, ποιμαίνων θεοφιλῶς καὶ καταρτιζὼν πρὸς εὐσεβείαν, καὶ τρόπων χρηστότητα τῷ Ἀποστολικῷ αὐτῷ κληρονομίᾳ, ἢ μόνον τὸ ἴδιον ποίμνιον, ἀλλὰ καὶ πάντα τὸν ἀπανταχῆς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας χριστεπώνυμον λαόν. ἀερόμενος δὲ πολλὰ καὶ [P] θαυμασία ἀπὸ τῆς πλεονασίας βιβλιοθήκης τῆς θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, προσεπιφέρει πολλὰ καὶ οἰκοῦεν ἐκ τῶν ἀκρηάτων πηγῶν τῆς ἐν αὐτῷ σοφίας, συνέγραψε διάφρασα συγγράμματα, καὶ μάλιστα κρίσεις, καὶ ἀναπτύξεις εἰς τὴν ἱερὰν γραφὴν, πρὸς Ἰουδαίους, καὶ ἄλλα πάμπαν. ἅτινα φυλάττονται ὡς πολύτιμα κειμήλια, θεῶ θέλοντος, καὶ τύπῳ παραδοθήσονται. παρετήθη δὲ ὁ ἅγιος ἀνὴρ τῷ θρόνῳ οἰκείᾳ θελήσει, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τῷ Ἀθῶνι, ἐνθα ζήσας χρόνον ἢ μακρόν, ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γαλήνῃ ψυχῆς τὸν βίον κατέλυσε.

X. Διονύσιος Βυζάντιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ εἰδήμων ἱκανῶς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τῶν ἱερῶν γραφῶν, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ἔμπειρος, ὧν ἐν τῇ συνεχείᾳ καὶ ἀδιακόπῳ μελέτῃ ἦν διάγων τὸν βίον, καὶ οἷς ἐκεῖθεν ἠρπάζετο ὁρθοῖς δόγμασι, καὶ πνευματικαῖς παρανώσεσι κατήρτιζε τὸ λογικὸν αὐτῷ ποίμνιον πρὸς τὴν τῶν ὁργῶν δογμάτων ἀκρίβειαν, καὶ Χριστιανικὴν πολυτείαν.

IX. GERASIMVS Cretensis, patriarcha Alexandrinus, doctissimus utique vir et sanctissimus theologus, philosophus, profundorum in diuinis litteris scrutator, graecae, hebraicae et latinae linguae callentissimus. Fuit ille nostra memoria, (ne quis me adulari vel ad gratiam loqui existimet,) fides ecclesiae orientalis splendidissimum et sanctae Alexandrinae ecclesiae ultra annos viginti ex praescripto diuino praefuit, non modo proprium gregem diuinum pascens instruensque ad pietatem et morum probitatem apostolica sua praedicatione, sed et vniuersum vsque quaque orientalis ecclesiae populum, qui a Christo nomen habet, edocens. Hic multa et miranda hausit ex diuite *throni Alexandrini bibliotheca*, nec pauca etiam ex domesticis etiam et purissimis doctrinae suae fontibus depromens scripsit varia opuscula, *decreta* maxime, atque *in sacram scripturam dilucidationes et aduersus Iudaeos*, aliaque complura, quae pretiosissimorum cimeliorum instar, asseruata typis Deo propitio mandabuntur. Abdicauit se vir sanctus throno sponte sua atque in sacrum montem Atho secessit, vbi per non multum temporis quum vixisset, tranquillo animo ac quieto diem obiit supremum. [v. ad §. XIV. et infra, vol. XIII. p. 481. not. ** Harl.]

X. DIONYSIVS Byzantius, patriarcha Constantinopolitanus, vir graecae linguae praeclare peritus, et in sacris litteris patribusque ecclesiae versatissimus, quorum adfida nec interrupta meditatione vitam exigens, rectis dogmatibus, quae exinde colligebat, spiritualibusque adhortationibus sacrum gregem suum ad adeuratam doctrinae rectitudinem moresque Christianos direxit.

XI. Καλλίνικος ἐξ Ἀκαρνανίας πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς, ἱκανὸς νοεῖν τὰς τε τῶν λογογράφων, καὶ τὰς τῶν φιλοσόφων βίβλους. ἐνησχολεῖτο τῇ μελέτῃ καὶ ἀναγνώσει τῆς ἱερᾶς γραφῆς, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας. ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ ἑαυτοῦ λογικὸν ποιμνιον.

XII. Γαβριήλ Σμυρναῖος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἱερᾶς γραφῆς ἔμπειρος, θερμὸς ἐραστὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ τάξεως. ἐσπούδαζε τὰς θείας γραφάς, καὶ τὰ τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ἐκκλησίας συγγράμματα, ἐξ ὧν ἀρυόμενος φιλοπόνως ψυχωφελῆς διδασκαλίας, ἐδίδασκε μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης τὸν Χριστιανικὸν λαόν.

XIII. Ἀθανάσιος Κρήτης, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ἀραβικῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἱερᾶς γραφῆς ἔμπειρος, ἱκανὸς κατανοεῖν τῶν τε λογογράφων, καὶ φιλοσόφων τὰ συγγράμματα. ἐσχέλαζε περὶ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῆς ἱερᾶς γραφῆς, καὶ ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ πολλῆς ζήλῃς, καὶ Χριστιανικῆς ἀγάπης.

XIV. Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος Σκαλλάτος, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει [F] εὐγε-

XI. CALLINICVS, ex Acarnania, patriarcha Constantinopolitanus, vir, graecae gnarus linguae et historicorum ac philosophorum libris intelligendis haud impar; studium maxime posuit in meditatione ac lectione sacrae scripturae patrumque ecclesiae, ac verbum Dei multo cum zelo multaque cum caritate sacro gregi suo praedicauit.

XII. GABRIEL Smyrnaeus, patriarcha Constantinopolitanus, vir, graecam linguam callens et sacrae scripturae peritus, vehementer amabat ecclesiasticae liturgiae sequelam et ordinem, sanctasque litteras et patrum ecclesiae scripta tractabat diligenter, ex quibus studiose hausit doctrinas animabus conducibiles, populumque Christianum multo cum zelo et amore docuit.

XIII. ATHANASIVS Cretensis, patriarcha Constantinopolitanus, vir, graecam et arabicam quoque doctus linguam et sacrae scripturae peritus, et scriptis historicorum philosophorumque tractandis idoneus. Sed peculiarem dedit operam lectioni et meditationi sacrarum literarum, et verbum Dei cum feruore multo et christiana caritate praedicauit.

XIV. ALEXANDER MAVROCORDATVS *) Scallatus, inter nobilissimos Con-

g) De hoc Maurocordato, celsissimi Iohannis Nicolai (de quo infra, lib. II. c. 69.) parente, Turnefortius descriptione itineris in Orientem suscepti, et edita gallice Parisi et Amst. 1718. 4. tom. II. pag. 12. MAVROCORDATO est un très-habile homme, qui par son mérite, quoique Grec de nation et de religion, a été élevé à la charge de Conseiller d'Etat: il est natif de Scio, et Docteur en Médecine de Padoue, où il

a fait autrefois ses études, et composé un Traité: De la respiration et du mouvement du coeur. Comme il a beaucoup de génie, et qu'il sçait mieux la Médecine que ceux qui s'en mêlent ordinairement dans le Serrail, il n'eut pas beaucoup de peine à y s'y faire connoître; mais outre que l'on y reçoit souvent de grands chagrins, et qu'on n'y laisse pas mourir impunément les personnes d'une certaine autorité, Maurocordato

τῶν προέχων προγόνων λαμπρότητι, καὶ πολυτελεστάτῳ σοφίας κόσμῳ, τῇ τε παρὰ Βασιλεῖ ἀξίᾳ τῆ γενικῇ Ἑρμηνείᾳ, καὶ τῇ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων. ἀνὴρ σοφώτατος, πολιτικώτατος, ἐς τὰ ἐνδόμυχα τῆς τε παλαιᾶς, καὶ νέας φιλοσοφίας χωρήσας, καὶ ἐν παντὶ παιδείας εἶδος μέχρι θανάτου ἔχους καὶ περικλητῆς· καὶ πολλῶν ἀγαθῶν προσέχων τῶν γένει τῶν Ἑλλήνων γενόμενος, συζητάμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Φροντιστήριον, ἵνα μὴ τῇ προόδῳ τῆ χροῖας, ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία ἐξίτηλος γένηται, καὶ ἀδραεῖς διαπάναις τῆς φιλομαθείας τῶν νέων καταρτίσας ἐς τὴν περὶ τὰς ἐπισήμας καὶ πᾶσαν ἰδεάν λόγῳ φιλοπονίαν. συνεγράψατο πολλὰ καὶ [Γ] παντοδαπά. ἐξ ὧν τὰ μὲν τύποις ἐκδομένα;

„Πνευματικὸν ὄργανον περὶ τῆς κυκλοφορίας τῆ αἵματος, λατινιστῇ, πολύτιμον βιβλιδάριον, καὶ πᾶν δυσεύρετον, καίτοι πολλὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Βελγίῳ, καὶ ἐν Γερμανίᾳ τυπωθέν.

„Ἰερά Ἱστορία Ἑλληνιστῇ ἐν Βενετείᾳ τυ-

stantinopoli praenitens maiorum splendore ac pretiosissimis ingenii ac doctrinae ornamentis et dignitate interpretis generalis et secretioris consilii, quam apud imperatorem gerebat, eminens. Vir doctissimus et civili prudentia subactissimus, qui interiora veteris pariter et recentioris philosophiae penetrauit, et in omni genere doctrinae ad miraculum excellens clarissimusque, multa bona Graecorum genti conciliauit, scholam etiam constituit Constantinopoli ne interiecto tempore graeca eruditio prorsus interiret et euanesceret, ingentique sumtu adolescentes sciendi cupidos ad studium scientiarum et doctrinae omne genus instrui fecit. Scripsit multa de omnium argumento, ex quibus alia typis exscripta sunt, ut libellus quantivis pretii, et rarissime obuius, licet saepius in Italia, Belgio et Germania excusus, *de instrumento respirationis et circulatione sanguinis* scriptus latine, et *sacra historia*, graece Bucuresti typis exscripta anno MDCCXVI. cuius in limine etiam sermo funebris, quem doctissimus Dn.

V v v 3

Iaco-

dato quitta la Medecine et prit le parti de se faire valoir par l'intelligence qu'il a de plusieurs langues. Comme il est bien informé des affaires étrangères, et qu'il connoît les intérêts des Princes de l'Europe, il trouva mille occasions de montrer sa capacité, et devint en peu d'années premier Interprète du Grand Seigneur. Il se rendit si nécessaire dans la dernière guerre d'Allemagne, qu'il fut nommé Plenipotentiaire à la paix de Carlowitz: on le fit Conseiller d'Etat pour lui donner un relief, qui répondit à l'emploi dont on l'honoroit. Maurocordato a beaucoup d'esprit, et sa physionomie le promet assez: aussi s'est-il toujours attiré la confiance des premiers Seigneurs de la Cour, et du Sultan même par rapport à la politique et à la connoissance qu'il a de la Medecine; il me parut d'un caractère à temporiser dans la pratique de cette science, et m'avoua qu'il admireroit la hardiesse des Medecins d'Europe, mais qu'il étoit trop vieux pour les imiter et pour changer sa me-

thode. Fabr. In libro: *ἱστορίαι, ἐκ διαφόρων ἱερωνόμων*. CPoli in typographia patriarch. 1804. 4. p. 71 - 273. sunt Maurocordati memorabiles epistolae. In legendis atque imitandis veteribus graecis auctoribus bene versatus, commendat Gerasimo, patriarchae Alexandrino, et perpetuo filiis suis studium antiquissimorum Graecorum, maximae Gratiae atticae: ducem in critica praefertim sequutus videtur Photium, cuius epistola ad Amphilochoium Cyzic. p. 914. recusa est. Tum commendat filiis epistolas, vulgo Phalaridi adscriptas, tamquam pulcerrima exempla. In primis memorabiles sunt eius epp. historicae de rebus gestis bellicis, et in his maxime p. 315 - 340. oratio, a Procopio laudata, typis expressa: *πρεσβυτικὸς πρὸς Γερμανοὺς περὶ ὁμήρου*, scripta 1691. Editor operis ἱστορ. est Basilius, Doctor medic. Conf. Hall. allgem. L. Z. 1806. nr. 172. col. 133. seq. Add. infra, §. LXIX. et Nicolaum Comm. Papadopoli in Historia gymnasii Patavini, tom. II. libr. 2. cap. 54. p. 309. seq. Harl.

ποις ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ ἀψίς: ἥς ἐν ἀρχῇ, καὶ ὁ ἐπιτάφιος λόγος ὁ συντεθεὶς παρὰ τῷ λογιωτάτῳ κυρῷ Ἰακώβῳ τετύπωνται. τὰ δὲ τυποῖς ἔπω ἐκδοθέντα,

„Ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία, τόμοι τρεῖς τῶντι πολυτελέστατον καιμήλιον.

„Φιλοσοφικὰ ὑπομνήματα.

„Ῥητορικά.

„Ἐπιστολαί.

„Πολιτικαὶ ὑποδηκαί.

„Ὁ πρὸς Γερμανὸς ὑπὲρ εἰρήνης λόγος.

Διὰ τεσσαρεσκατὰ ἑτῶν ^{h)} ὑπεργήσας κατὰ τε καιρὸν εἰρήνης καὶ πολέμου τῷ Ὀθωμανικῷ κράτει, πλεῖτον περιζήσεσθαι, καὶ ἀπλεῖτον κλέει φαιδρυνόμενος, ἐν λιπαρῇ γήρῃ ἔτει ἀπὸ χρεῖσθαι ἀψίς: τὸν βίον κατέλυσε.

XV. Θεόφιλος ὁ Κορυδαλλεύς Ἀθηναῖος. ὁμιλητὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς φωνῆς, τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἐμπειρότατος. γέγονε μεγάλης ὠφελείας πρὸς τὸν γένει τῶν Ἑλλήνων, ἀναπτύξας εἰς Ἑλληνικὴν διάλεκτον τὰ φιλοσοφικά [P] ὑπομνήματα τῷ Καίσαρι Κρεμονίνῳ. καὶ σχολάρχης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῆς χρηματίσας. συνέγραψε καὶ ῥητορικά, καὶ ἐπιστολικὰς τύπας, οἱ τύποις ἐκδεδόνται ἐν Λευκένῳ.

XVI. Γρηγόριος Χῖος, πρωτοσύγκελλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης ἐκκλησίας, ἔμπειρος τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, καὶ τῆς ἱερᾶς γραφῆς. συνέγραψε συνταγματίαν περὶ τῶν ἑπτὰ μυσηρίων.

Iacobus in eum composuit, impressus legitur. Necdum vero vulgata typis sunt *Romana historia*, tomis tribus constans, thesaurus vere pretiosissimus, *commentarii philosophici, rhetoricique: Epistolae, civilis doctrinae praecepta, et libellus de pace ad Germanos*. Quum vero per annos quadraginta belli et pacis tempore Ottomannico potentatui operam suam praestitisset, adfluens opibus et summis honoribus ornatus nihilque habens, quod adcuraret senectutem, discessit e vita anno Christi MDCCIX.

XV. THEOPHILVS CORYDALLEVS Atheniensis, doctos in Italia viros auscultavit, graecamque perculluit linguam et latinam, italicamque, Aristotelicae philosophiae peritissimus maximam utilitatem genti Graecorum adtulit, translatis graecam in linguam *Caesaris Cremonini* commentariis, scholae Constantinopolitanae moderator, scripsit etiam *rhetorica et epistolicae formulas*, quae typis exscriptae sunt ^{h)} Lugduni.

XVI. GREGORIVS Chius, protosyncellus magnae ecclesiae Constantinopolitanae, graecae linguae et sacrae scripturae peritus scripsit opusculum *de septem sacramentis*. [v. ad cap. XXXIX. §. III. fin. Harl.

XVII.

h) Praecipue ab a. 1653 - 1699. Harl.

i) Imo Londini. Fabr. In cod. Vindobon. caef. LIII. nr. 2. adferuatur *compendiaria facillime introductio in Geographiam; ac primum*

quidem in thesaurum sphaericam: conscripta ex ore — Theoph. Corydallei. v. Kollarii Supplem. ad Lambecii comment. col. 399. seq. et col. 430. et 421. sqq. de aliis eius opp. Harl.

XVII. Μελέτιος ὁ Συρίγης ἐκ νήσε Κρήτης, ἀνὴρ εὐσεβέστατος, ἁγιος, καὶ Ἀποστολικός, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώττης, καὶ τῆς ἕξω σοφίας, καὶ τῆς ἱερᾶς Θεολογίας ἐς βάθος χωρήσας. συνέγραψε διάφορα ἐκκλησιαστικά συγγράμματα, ὧν ἑνια τύποις ἐκδίδονται· ἐν οἷς καίτοιγε δοκεῖ πνεῦν ὅλος τὸν Βελαρμῖνον, ἐχ' ἥττον μὲντοι ζήλωτος ἢν διάπυρος τῶν δογμάτων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τέκνον γνήσιον. αἰδ' ἐκ ἀνδράποδον τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐλῆς.

XVIII. Νεκτάριος Κρης, Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ὁ συγγραφεύμενος κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆ Παύππα, καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων καὶ Σαρακενῶν Ἱστορίαν, βιβλίον περιεργάτατον, ἐν ᾧ ἔστιν ἰδεῖν τῶν βελομένων ἀναγνώναι λείψανα παλαιᾶς Ἀρχαιολογίας, ὅπερ ἀνελέξατο ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων, καὶ μάλιστ' αὐτῶν Ἀραβικῶν τῆς ἀξιολόγης βιβλιοθήκης τῆ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾷ βασιλικῇ [Ρ] Μοναστηρίῳ, ἠνίκ' αὖ διέπεσε τὸν ἐκεῖσε θρόνον.

XIX. Δοσίθεος Πελοποννήσιος πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐκ τῶν διαφόρων βιβλίων, αἱ δὲ ἐπιμελείας αὐτῷ ἐξεδόθησαν τύποις περὶ τῶν διαφορῶν τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας, ὅθ' ὅλον γενήσεται ὅποιος ἦν ὁ ἀνὴρ. ἐν μὲν τῇ Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ λίαν ἦν ἐπιπόλαιος, καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ ταύτης γεγευμένος, ὡς καὶ αὐτὸς παρρησιαῶς ὁμολόγει, τῆς δὲ Λατινικῆς παντάπασιν ἄπειρος.

XX. Ἀθανάσιος Πατελλάριος Κρης πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ σοφός, εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώττης. κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῶν θείων λογίων, φιλόσοφος, φιλόλογος, ποιητής, τῶν αὐτῶν συγγραμμάτων ἑδὲν τύποις ἐκδίδονται.

XVII. MELETIVS SYRIGI, ex Creta insula, piissimus sanctus et apostolicus vir, graecae et latinae gnarus linguae, externae sapientiae et sacrae theologiae intima peruestigavit. Scripsit varios *commentarios ecclesiasticos*, quorum nonnulli praelis commissi sunt. Quamquam vero in illis omnino *Belarminum* spirare videtur, tamen feruidus etiam sectator fuit dogmatum orientalis ecclesiae, et orthodoxae fidei genuina proles, neutiquam vero romanae aulae mancipium. [v. ad cap. antec. §. XXXII.]

XVIII. NECTARIVS Cretensis, patriarcha Hierosolymitanus, qui scripsit *contra principatum papae*. Librum item curiosissimum *de Aegyptiorum et Saracenorum historia*, quem, qui legere voluerit, reliquias remotissimae antiquitatis in eo reperiet. Has ex multis variisque libris ille collegit, Arabicis maxime, qui exstant in memorabili *bibliotheca monasterii regii in monte Sina*, vbi episcopatum, quem dixi, gessit.

XIX. DOSITHEVS Peloponnesius, patriarcha Hierosolymitanus, ex variis libris, qui ipso curante typis editi sunt *de variis ecclesiae orientalis et occidentalis rebus*, qualis vir fuerit, perspicuum erit. Graecae linguae leviter peritus, vix de summo digito eam gustavit, vt ipsemet libere proficitur, latinae vero omnino ignarus exstitit.

XX. ATHANASIVS PATELLARIUS Cretensis, patriarcha CPolitanus, doctus vir graecamque et latinam linguam percallens, diuinorum sermonum doctor ac praeco, philosophus, philologus et poeta, at ex eius scriptis nihil typis editum habetur.

XXI.

XXI. Γερμανὸς Αἰτωλὸς ἀκροατὴς Θεοφίλου τῷ Κορυδαλλεῖς ὁ καὶ μητροπολίτης Νύσσης χρηματίσας, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολυμαθέστατος, ἐς βάθος πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν σοφίαν, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν. φιλόσοφος Ἀριστοτελικός, καὶ φιλόλογος, περιηγήσατο ἐρωτὶ παιδείας τὴν Βρεττανίαν, καὶ ἄλλα διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης, ἄκρος φίλος τῷ περιφθίμῳ Κομενίῳ. εὐχῆς ἔργον ἂν εἴη τὸ πολλῶν τοιούτων ἀνδρῶν εὐμοιρῆσαι τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, οἷγε ζήλω τῶν παλαιῶν ἀποδῆμοι γένοιτο τῆς ἐνεγκαιμένης, καὶ πολλὰς τῶν ἀλλοδαπῶν περιηγήσαιντο, [P] ζητῶντες τὴν σοφίαν.

XXII. Μελέτιος Ἱερομόναχος ὁ Μακρῆς, ἀνὴρ εἰδήμων τῶν ἱερῶν γραφῶν, καὶ κήρυξ τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

XXIII. Γεράσιμος ὁ Βλάχος Κρήτης, Μητροπολίτης Φιλαδελφείας, ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς φωνῆς, ἕτινος σώζεται βιβλίον καλούμενον Ἀρμονία τῶν ὄντων, τύποις ἐκδομένον Ἑνετίῃσι, καὶ ἄλλα διάφορα συγγράμματα Ἑλληνισί, καὶ Λατινισί συγγεγραμμένα.

XXIV. Νικόλαος τῷ πικλῇ Κεραμεύς, ἐξ Ἰωαννίνων, ἰατροφιλόσοφος, ἀκροατὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς φωνῆς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν σοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν. συνέγραψε πολλὰ καὶ διάφορα συγγράμματα, θεολογικὰ καὶ φιλοσοφικά, ἀλλ' ἄνευ τάξεως, καὶ ἔμφρονος κρίσεως.

XXI. GERMANVS Aetolus, auditor fuit Theophili Corydallei, et Nyssae metropolitae, vir doctissimus summaeque eruditionis, et tam externarum litterarum, quam sacrae nostrae theologiae solide peritus. Philosophus Aristotelicus, et philologus, eruditionis amore iter suscepit in Britanniam et alias Europae regiones, summus amicus celeberrimi Comenii. Optandum sane erat etiam nostrae aetate genti Graecorum hanc obtingere felicitatem, ut multos eiusmodi viros haberet, qui veterum aemulatione ex patria sua profecti plures peregrinas adirent terras doctrinae comparandae gratia.

XXII. MELETIVS MACRES hieromonachus, vir sacras doctus litteras et euangelicae veritatis praeco.

XXIII. GERASIMVS BLACHVS Cretensis, Philadelpiae metropolita, vir egregius variaeque eruditionis, quem nec graeca nec latina nec italica fugeret lingua, cuius exstat liber Venetiis expressus typis, qui *Harmonia rerum* inscribitur: exstant item aliae variae argumenti lucubrationes graecae vel latine compositae.

XXIV. NICOLAVS cognomine CERAMEVS, ex Ioanninorum numero, medicus ac philosophus, qui doctos in Italia viros auscultavit, linguarum graecae, latinae atque italicae peritus, externaeque litteras et sacram theologiam doctus. Composuit multa scripta et varii generis, theologica et philosophica, sine ordine tamen et sine exacto iudicio. ^{h)}

XXV.

^{h)} In *Anthimi* opere: *Τόμος χαρῆς* etc. Remnic. 1705. fol. sunt nr. 8. *Nicolai Ceramei ἀντιβήτικα κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆ πάσης τῆς Γῆς*, in 83. sedt. v. Baumgart. Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. VII. pag. 515. *Nicolai Ceramei*

ex veteri Epiro oriundi compendiaria editio theoreticae partis artis medicae, Vindob. in cod. caef. LIII. v. Kollarii Supplem. ad Lambecii comment. col. 397. fqq. *Harl.*

XXV. Ἰωάννης Κωττένιος ἐκ τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν Βερρόιας, ἀκροατὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν, ἀνὴρ σοφώτατος, πολυμαθέστατος, ἰατρός, καὶ θεολόγος, καὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν φιλοσόφων ἕδενος δεύτερος, συνέγραψε λατινιστὶ φιλοσοφικὰ ὑπομνήματα εἰς τὰ πλείω τῶν Ἀριστοτέλες συγγράμματων, ἐπιγράμματος Ἑλληνικὰ πρὸς διαφόρους, τύποις ἐκδομένους ἐν Παταβίᾳ· ἐξημέτισε [P] καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ περιφήμῳ ἀκαδημίᾳ τῇ Παταβίᾳ, ἔνθα συνεστήσατο καὶ φροντιστήριον ἰδίᾳς δαπανᾶς πρὸς τὴν τῶν φιλομαθῶν Ἑλλήνων ἐπίδοσιν.

XXVI. Διονύσιος Μητροπολίτης Ναυπλίου, ὁμιλητὴς Θεοφίλου τῷ Κορυδαλλεύῳ, ἱκανῶς πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν παιδείαν, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν. ^{m)}

XXVII. Ἰωάννης Καρυοφύλλης, Βυζάντιος, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης ἐκκλησίας, ἀνὴρ σοφὸς καὶ ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῆς θύραθεν παιδείας· διηρέτισε καθ' ἑαυτὴ ἐν τῷ τέλει τῆς ζωῆς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει αἰγίαν ἐκκλησίαν, ἐν ὑποψίᾳ γενόμενος εὐνοῶν καὶ ὁμοφρονεῖν τοῖς καλβινισταῖς.

XXVIII. Θεοδώρητος Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας, αἰγιώτατος ἀνὴρ, καὶ θεοσεβέστατος, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς παιδείαν, ἱκανὸς ἐννοῆσαι τὰ βάθη τῆς θείας γραφῆς, καὶ τὰ

XXV. IOANNES COTTIVNIUS, ex Berrhoea Macedoniae, doctorum in Italia frequentavit scholas, vir ipse doctissimus et multiuariae eruditionis, medicus ac theologus, neque villo Aristotelicorum philosophorum inferior, latine composuit *commentaria in plerosque Aristotelis libros, epigrammata* item graeca in diuerfos, typis exscripta Patavii. Professore philosophiae gessit in celebri Patavina academia, ubi etiam suo sumtu constituit Phrontisterium siue scholam erudiendis Graecis, qui studiis operari cupiunt. ¹⁾

XXVI. DIONYSIUS Nauplii metropolitae, Theophili Corydallei discipulus, externis disciplinis et sacra nostra theologia egregie imbutus.

XXVII. IOANNES CARYOPHYLLES, Byzantius, Logotheta magnae ecclesiae Constantinopolitanae, vir doctus atque diuinarum litterarum et externae peritus eruditionis, sub extremum vitae sacram ecclesiam Constantinopolitanam sibi infestam habuit, cum in suspicionem venisset, quod faueret suffragaturque *Caluinianis*.

XXVIII. THEODORITVS, metropolita Lacedaemonius, sanctissimus vir et piissimus, externaque et nostra doctus disciplina, idoneus profundis sacrarum sensibus penetrandis, diuinisque noscendis scriptis Patrum eccle-

1) Id *Phrontisterion* vocatur *collegium Cottunianum*. Io. autem Cottun. primum in gymnasio Bononiensi litteras docuit humaniores, tum a. 1632. in gymnasio Patav. primum, philosophiae extraordinariae locum obtinuit et a. 1637. ordinarium, vita autem decessit a. 1653. v. *Nic. Com-*

nem. Papadopol. in Hist. gymnasii Patav. tom. I. p. 368. ubi vitam eius et operum catalogum habes. Add. *Iac. Facciolati* Fastos gymnasii Patavini, Patav. 1758. mai. 4. p. 276. ac 285. *Harl.*

m) Adde supra, vol. VIII. p. 94. *Harl.*

θεόπνευστα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας συγγραμμάτων. ἐκήρυττε μετὰ ζήλου καὶ θερμῆς ἀγάπης τὸν λόγον τῆς εὐαγγελίας.

XXIX. Ἰλαρίων ὁ Τζιγάλας Κύπριος, ὁ χρηματίσας ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ἀνὴρ θεολόγος, καὶ φιλόσοφος, καὶ ποιητής, ἀνιχνευτὴς τῆς βάθους τῶν θείων γραφῶν, καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων. συνέγραψεν Ἑλληνιστὶ γραμματικὴν θεωρητικὴν, καὶ [P] ἄλλα διάφορα ἐκκλησιαστικὰ συγγραμματα, καὶ ποιητικὰ πάμπολλα ἐξάιρετα.

XXX. Κύριλλος Πατριάρχης Ἀντιοχείας. ἀνὴρ ἀγιώτατος καὶ ἀποστολικός, τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς γλώττης ἔμπειρος, ἀνιχνευτὴς τῆς ἱερᾶς γραφῆς, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας. ἐκήρυξε μετὰ ζήλου καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης τὸν λόγον τῆς εὐαγγελίας.

XXXI. Βησσαρίων ἱερομόναχος ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ εἰδήμων ἱκανῶς τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, ἀκροατὴς μὲν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καθηγητῶν, καθηγητὴς δὲ τῆς τῶν Ἰωαννίνων σχολῆς. συνέγραψε τὴν διεξοδικωτέραν ὁρθόδοξον ὁμολογίαν, καὶ γραμματικὴν κατ' ἐρωτήσιν καὶ ἀποκρίσιν λίαν ἐπωφελῆ τοῖς φιλολόγοις τῶν νέων. ἀμφοτέρωτα ταῦτα τύποις ἐκδεδόνται, τὸ μὲν Ἑνετίῃσι, τὸ δὲ ἐν Βυβαρεσίῳ.

XXXII. Παναγιώτης Βυζάντιος, ἑρμηνεὺς τῆς κραταιᾶς τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείας. ἀνὴρ ἐλλόγιμος, μαθηματικός, ἀστρονόμος, καὶ εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ Λατιν-

ecclesiae, verbum euangelii non sine zelo feruentique caritate praedicauit.

XXIX. HILARIO TZIGALAS Cyprius, Cypri archiepiscopus, vir theologus, philosophus ac poeta, scrutator intimorum sensuum sacrae scripturae, externorumque philosophorum. Graece composuit *grammaticam speculatiuam*, et alia varii argumenti scripta *ecclesiastica poeticaque* quamplurima egregia.

XXX. CYRILLVS patriarcha Antiochiaë, sanctissimus vir et apostolicus, graecae et arabicae peritus linguae, diligens inuestigator sacrarum litterarum patrumque ecclesiae, euangelicam doctrinam cum zelo et caritate Christiana professus fuit.

XXXI. BESSARIO, ex Ioanninis hieromonachus, vir abunde doctus graecam linguam, et externa philosophia sacraque theologia imbutus, auscultauerat doctores Constantinopolitanos, ipse doctor scholae Ioanninorum, scripsit *uberiorem orthodoxam confessionem*, nec non *grammaticam* per quaestiones et responsiones, iuuenibus studiosis adprime vtilem. Vtraque haec typis edita sunt, illa quidem Venetiis, haec Bucuresti. ")

XXXII. PANAGIOTA Byzantius, interpres potentissimi Othomannorum imperii, vir praestantissimus, mathematicus, astronomus beneque callens graecam, latinam et arabi-

n) In *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1031. A. inter codd. a Seuiu. ex oriente adlatos in cod. V. sunt *Bessarionis* hieromonachi iambi in mortem Theodoraë imperatricis. Contra ibid.

p. 125. C. *Romae* in cod. MMMMMCCCLVI. epistolae *Bessarionis* Cardinal. qui post illum memor. vixit, ad quemdam *Bessarionem* monachum, qui alius esse videtur. *Harl.*

κῆς καὶ τῆς τῶν Ἀραβίων φωνῆς, ὡς γίνε-
ται ὁλον ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς τῆ πε-
ριφήμης Ἀθανασίου Κιρκέρου, καὶ τῆς ἀπο-
κρίσεως περὶ τῆ ἐν Κωνσταντινπόλει Ὁβε-
λίσκου. γέγονε μεγάλης ὠφελείας πρόξενος
τῶ γένους τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἀλωσιν τῆς
Κρήτης, διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆ παρήθειαν
πρὸς τὰς ἐν τέλει τῶν Ὀθωμανῶν.

[P] XXXIII. Σεβαστὸς ὁ Κυμνήτης Τρα-
πεζάντιος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος τὴν Ἑλλη-
νικὴν διάλεκτον, καὶ ἔμπειρος τῆς τοῦ θύρα-
θεν, καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς παιδείας. ἀλλὰ
πτωχὸς νοός, καὶ ἀγόνος, ἐσχολάρεχθε
πρῶτον ἐν Κωνσταντινπόλει, ἔτα καὶ ἐν Βε-
κκερσίω. συνέγραψε διάφορα συγγράμμα-
τα, ἀλλ' ἀνευ τάξεως καὶ ὁρθῆς διακρίσεως,
ὡς ἔνι καὶ τύποις ἐκδεδόνται.

XXXIV. Παΐσιος Λεγκαρίδης, ὁ Χῖος,
ἀνὴρ ἐλόγιμος, σοφός, καὶ πεπαιδευμένος
κατὰ πᾶσαν ἰδέαν λόγου καὶ ἐπιστήμης, ἔμ-
πειρος ἔπειρ τις ἄλλος τῶν ἱερῶν γραφῶν.
ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς ἐν Γιασίοις τῆς
Μολδαβίας σχολῆς. σώζονται διάφορα συγ-
γράμματα αὐτῆ, ἔπω τύποις ἐκδεδομένα.

XXXV. Παλάσης Βυζάντιος ὁ μέγας
σκευοφύλαξ τῆς ἐν Κωνσταντινπόλει μεγά-
λης ἐκκλησίας, ἀνὴρ τὰ τε ἄλλα πεπαι-
δευμένος, καὶ τύπος τῆς ἐκκλησιαστικῆς παι-
δείας καὶ τάξεως ἐν τῇ αἰγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῆς
Κωνσταντινπόλεως, ἀγχινέστατος, καὶ γλα-
φυρώτατος, φιλαλήθης, καὶ ἄλλαις πολ-
λαῖς κεκοσμημένος ἀρεταῖς. συγγράμματα
μὲν ἔ κατέλιπεν, ἐραστὴς ὢν τῆς σιωπῆς,
ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὐτῆ προτιμητέα ἐστὶ πολλῶν
συγγραμμάτων.

arabicam linguam, ut adparet ex *epistola*, ad
eum scripta a celebri *Athanasio Kircher*o, il-
liusque responsione de *Ovelfisco Constantino-*
politano. Magna genti Graecorum commoda
adtulit insigni sua apud proceres Othoman-
orum libertate, quum Cretam capi contin-
geret.

XXXIII. SEBASTVS CYMENITES, Tra-
pezuntius, vir graecam linguam doctus, nec
externae aut nostrae disciplinae imperitus, at
mediocri sterilique ingenio, CPoli primum,
deinde Bucuresti scholae moderator fuit, va-
riique argumenti composuit lucubrationes,
sed ordine destitutas rectoque iudicio, qua-
rum aliquae typis exscriptae sunt. *)

XXXIV. PAISIVS LIGARIDES, Chius,
vir praestantissimus, doctus et omni genere
eruditionis ac scientiarum excultus, sacra-
rum literarum peritia secundus nemini, scho-
lae Iassiorum in Moldavia magister, cuius
varia scripta, nondum typis edita, servantur.

XXXV. PALASES Byzantius, magnus
vatorum sacrorum custos in magna ecclesia
CPolitana. Vir cetera doctissimus, ecclesia-
sticaeque disciplinae exemplum ac typus boni
ordinis in sacra CPolitana ecclesia sagacissi-
mus pulcerrimusque, veri amans, et aliis
multis ornatus virtutibus, scripta quidem
nulla post se reliquit silentii ductus amore,
sed silentium eius multis scriptis anteferen-
dum plurisque aestimandum est.

X x x 2

XXXVI:

ο) V. infra, inter Scriptores graecos varios
voc. *Alexander Helladius*, fin. Atque de se-
quenti *Paisio Ligaridio* supra in cap. praeced.
§. XXVI. — *Mosquae* in cod. synod. CLI. *Mat-*
thasi canon, lingua graeca retentiore redditus

a *Cunale Critopulo*: ei praemittitur in illum no-
mocanonem prologus *Paisii* (Παΐσι) *Ligaridii*,
metropolitae Gazae. v. *Matthasi* notit. codd.
gr, Mosq. p. 83. *Harl.*

XXXVI. Στοφάκης Ἀθηναῖος ἱερομόναχος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἱκανῶς τὴν τε ἱερὰν Θεολογίαν, καὶ τὴν θύραθεν Φιλοσοφίαν. συνέγραψε διάφορα συγγραμμάτια, οἷς ἔγω ἐνετύχεμεν.

[P] XXXVII. Εὐγένιος ἱερομόναχος ἐξ Ἀκαρνανίας, ἀνὴρ εὐσεβείᾳ καὶ ἐναρέτᾳ πολιτεία ἐπίσημος, καὶ τῆς φιλοπρωχίας ἐμψυχὸν ἀγαλμα, ὡς μαρτυρεῖ ἀφιλοπροσώπως ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ὃν συνέγραψεν ἄριστα Ἑλληνισί ὁ λογιώτατος Γέρδιος, καὶ μαθητῆς αὐτοῦ. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἱκανῶς κατὰ τε τὴν θύραθεν Φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν Θεολογίαν.

XXXVIII. Γεράσιμος ἱερομόναχος ἐξ Ἀκαρνανίας, ἀνὴρ ἱκανῶς εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς Φωνῆς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν Φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν Θεολογίαν. ἠκροάσατο πρῶτον Εὐγενίᾳ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, ἔτα των ἐν Κωνσταντινπόλει καθηγητῶν, ἐν ᾗ καὶ καθηγητῆς τῆς σχολῆς ἐχρημάτισεν ὕστερον.

XXXIX. Χρύσανθος ἱερομόναχος Ἡπειρώτης, ἀκροατῆς ἐν τε τῇ θύραθεν, καὶ τῇ ἱερᾷ παιδεύσει των καθηγητῶν τῆς των Ἰωαννίνων σχολῆς. ἦν δὲ ἀνὴρ εἰδήμων, καὶ πολυμαθῆς, κῆρυξ τῶ εὐαγγελικῷ λόγῳ, ἱκανὸς ἀπομαρτεσθαι τὸν νῦν τῶν θύραθεν Φιλοσόφων, ῥητόρων, καὶ ποιητῶν, καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν τῆς ἐκκλησίας. ἐσχολαρχήσας πρῶτον ἐν Μοσχόπολει τῆς Μακεδονίας, ἔτα καὶ ἐν Ἀρστη.

XL. Ἀντώνιος ὁ Κοραῆς, Χῖος, ἱατροφιλόσοφος. ἐδιδάχθη τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ Λα-

XXXVI. STEPHACES Atheniensis hieromonachus, vir satis eruditus siue in sacra theologia siue in externa philosophia. Composuit varias lucubrationes, in quas necdum incidimus.

XXXVII. EVGENIVS, ex Acarnania hieromonachus, vir pietate et moribus ad virtutem compositis insignis, amoris vero in pauperes viua quaedam ac spirans imago, vt in vita eius, quam graece scripsit discipulus eius doctissimus Gordius, nihil personae tribuens gratiae, retulit. Fuit et vir ille tam externam philosophiam quam sacram theologiam abunde edoctus.

XXXVIII. GERASIMVS hieromonachus ex Acarnania, egregie callens linguam graecam, externaque philologia et sacra philosophia praeclare imbutus. *Eugenium* initio in patria sua, deinde doctores CPolititanos auscultauit, factus ipse postea CPolititanae scholae doctor.

XXXIX. CHRYSANTHVS Epirota, hieromonachus, doctorum in Ioanninorum schola tam in externis, quam sacris litteris auditor, vir doctus variaque scientia imbutus, euangelicae praeco doctrinae, idoneus explicandis sensibus externorum philosophorum, rhetorum, poetarumque et sacrarum ecclesiae scripturarum. Ludi moderatorem egit Moschopoli primum in Macedonia, deinde Ithacae. *)

XL. ANTONIVS CORAES, Chius, medicus ac philosophus, in veteri Roma doctus grae-

p) Chrysanthus ierodimkos. v. Matthaei notit. cit. p. 254. de cod. Mosquensi CCCLV. — p. 241. ad cod. CCCLXIX. p. 253. cod. CCCXCVI.

et p. 271. in cod. XIX. Chrysanthus archimandrita S. Sepulcri. Harl.

τινικὴν Φωνὴν ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ. περι-
ηγήσατο τῆς Βρεττανίαν, [P] τὴν Γαλλίαν,
καὶ τὴν Ἰταλίαν. Συνέγραψεν Ἑλληνισ-
τὶ Πινδαρικὰς ᾠδὰς, καὶ τύποις ἐξέδωκεν, ὥς ἐκ
αὐτῶν ἀναγνώσκειν ἀνευ θαύματος, διὰ τὴν
τῇ ἁλῆν ἀρμονίαν καὶ ἐμμέλειαν τὴν ἐμφαι-
ομένην αὐταῖς, ἔχοντες δὲ καὶ διὰ τὸ κατ-
ηκριβωμένον τῆς πρὸς τὸν Πίνδαρον μιμή-
σεως.

XLi. Κλήμης Χῖος Μητροπολίτης Ἰωαννί-
νων, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, ἔμ-
πειρος τῶν θείων γραφῶν, καὶ κηρύξ τῆ
εὐαγγελίας.

XLII. Μελέτιος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν,
ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ σοφὸς, πολυμαθὴς,
ῥήτωρ, ἀνιχνευτὴς τῶν βιβλίων τῶν θείων γρα-
φῶν, καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων, ἱεροκή-
ρυξ περιβόητος, καὶ τῶν τῆς ἱατρικῆς θεω-
ρημάτων ἱκανῶς ἔμπειρος, εἰδήμων τῆς Ἑλ-
ληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς διαλέκτου.
ἠκροάσατο πρῶτον τῶν καθηγητῶν τῆς τῶν
Ἰωαννίνων σχολῆς, ἔτα συχνὸν ὁμίλησε
χρῆνον καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ σοφοῖς. συνέ-
γραψε βιβλίον περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας,
καὶ ἕτερον περὶ Γεωγραφίας. ἐν ᾧ ὑπερτε-
ρεῖ πολλῶν Γεωγραφῶν ἐν τῇ περιγραφῇ
τῆς Πελοποννήσου, καὶ τῆς ἁλῆς Ἑλλάδος,
ὥς περιεργὸς περιηγητὴς, καὶ αὐτοπτε-
ρῶν πάσης γενόμενος.

XLIII. Κωνσταντῖνος Καντακυζηνὸς Σόλνι-
κος, ἀνὴρ ἐλεγκτικός, εἰδήμων τῆς Ἑλληνι-
κῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης,
ἱκανὸς ἐννοῇται τὰ συγγράμματα καὶ τῶν
θύραθεν φιλοσόφων, [P] καὶ τῶν ἱερῶν πα-
τέρων καὶ θεολόγων τῆς ἐκκλησίας. περιη-
γήσατο σχεδὸν πᾶσαν τὴν Εὐρώπην.

graecam et latinam linguam. Iter fecit per
Britanniam, Galliam, Italiamque: Graece
scripsit et typis edidit *Odas Pindaricas*, quas,
qui legerit, admirabitur ob suaves modulos,
dulcemque, quae in illis elucet, compo-
sitionem, nec minus ob diligentem imitatio-
nem Pindari.

XLi. CLEMENS Chius, metropolita
Ioanninor. Graecae gnarus linguae, et divi-
narum scripturarum peritus, euangelii praeco.

XLII. MELETIVS, ex Ioanninis metro-
polita Athenarum, vir doctus variaeque eru-
ditionis, rhetor, intinque sensus sacrarum
litterarum et externorum philosophorum in-
vestigatior, diuinorum praeco eloquiorum
celeberrimus, et medicae artis abunde peri-
tus, qui et graecam et latinam et italicam
linguam callebat, et doctores primum Ioan-
ninorum scholae auscultauerat, deinde per
non breue tempus frequentauit eruditos viros
in Italia. *Librum de ecclesiastica historia* com-
posuit, in qua multorum geographorum vin-
cit industriam in descriptione Peloponnesi
caeteraeque Graeciae, vt qui curiose peracto
itinere suis ipse oculis vniuersam lustrasset.

XLIII. CONSTANTINVS CANTACV-
ZENVS *Solnicus*, vir egregius et linguarum
graecae, latinae et italicae, gnarus, cuius in-
telligentiae patebant scripta externorum phi-
losophorum sanctorumque patrum et docto-
rum ecclesiae, totam fere Europam peregrin-
ando lustrauit. *)

X x x 3

XLIV.

g) Conf. Kollar. supplem. ad Lambec. comm.
p. 243. de cod. XXXII. qui iussu Stohnici (τοῦ

α, sic enim ibi scriptum est voc.) *Cantacuzeni*
a. 1700. manu *Michaelis Byzantii*, Bukurestii
scri-

XLIV. Κωνσταντίνος Ἰωλιανὸς-Βυζάντιος, ἐξ εὐγενῶν προγόνων καταγόμενος, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, ἱκανὸς ἐννοῆσαι τὰ συγράμματα καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

XLV. Ἰωάννης Πορφύριτης Βυζάντιος, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ κατ' ἡμᾶς παιδείαν, ἱκανὸς κατανοῆσαι τὰ ἱερά συγγράμματα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων.

XLVI. Ἱερόθεος Βυζάντιος ὁ Κομμηνὸς Μητροπολίτης Δρύστρας, ἀνὴρ θεοσεβής, κόσμιος τὰ ἦθη, καὶ πολλαῖς ἀρεταῖς βίῳ πρεπέσας χριστιανικῶ κεκοσμημένος, ἐλόγιμος, πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Ἰταλικῆς, καὶ Ἑβραϊκῆς, καὶ Ἀραβικῆς φωνῆς, καὶ κατὰ πᾶσαν ἰδεάν λογῆ καὶ ἐπισήμης τῆς τε θύραθεν, καὶ τῆς κατ' ἡμᾶς πεπαιδευμένος. γέγονεν ἀκροατὴς τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῆς, συνδιέτριψε δὲ ἱκανὸν χρόνον καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ σοφοῖς, καὶ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην περιηγήσατο. συνέγραψεν ἀπλῇ διαλέκτῳ Ἱστορίαν τῆς ἀγίας ὁρᾶς τῆς ἐν τῷ Ἀθῶνι, ἣ καὶ τυποῖς ἐκδόδοται. τὸν βίον μετήλλαξε ἀψιθ' : ἐν Βακχεσίῳ.

XLVII. Γεννάδιος Μητροπολίτης [P] Ἡρακλείας, ἀνὴρ θεοσεβής, σεμνός, καὶ χριστιανικῇ πολιτείᾳ ἐμπρέψας, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, καὶ τῶν θείων γραφῶν ἔμπειρος.

XLVIII. Ἀνδρόνικος Βυζάντιος, μέγας χαρτοφύλαξ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει αἰγίας

XLIV. CONSTANTINVS IVLIANVS Byzantius, nobilissimis procreatus maioribus, eximius vir linguamque graecam doctus, et par capiendis scriptis externorum philosophorum patrumque ecclesiae.

XLV. IOANNES PORPHYRITES Byzantius, vir praeclarissimus, qui graecam linguam nosset externaque et nostra doctrina imbutus esset, sacraque patrum ecclesiae scripta et externorum philosophorum probe valeret intelligere.

XLVI. HIEROTHEVS COMNENVS Byzantius, Drystrae metropolita, vir pius cultisque moribus et multa virtute, vitam christianam decente, ornatus, egregius multiariaeque eruditionis, linguarum graecae, latinae, italicae, nec non hebraicae et arabicae peritus, omnique genere doctrinae ac scientiae siue externae siue nostrae eruditus, auscultavit doctores scholae CPolitanae, deinde per multum tempus cum viris doctis in Italia versatus, per totam ferme Europam iter fecit. Composuit vulgari dialecto *Historiam sacri montis Atho*, quae typis etiam exscripta exstat. Ex hac vita discessit Bucuresti anno MDCCXIX.

XLVII. GENNADIVS Heraclaeae metropolita, vir pius, honestus et christianis moribus cum laude conspicuus, graecae gnarus linguae et diuinarum scripturarum peritus.

XLVIII. ANDRONICVS Byzantius, magnus sanctae ecclesiae CPolitanae Chartophylax,

scriptus est. Atque Kollarius docet, *Stolsk* esse vocab. Slauicum, quod cum in Valachia, tum etiam Moldauia illud aulae ministerium notet,

cui cum esculenta, tum mensa Principis sint concreditae. *Harl.*

ἐκκλησίας, ἐκ προγόνων εὐγενῶν κατὰ γόμους, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης. ἐνησχολεῖτο πρὸ πάντων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ, καὶ ἦν καὶ πλεῖστον ἐπέδωκε.

XLIX. Μάρκος Κύπριος, διδάσκαλος τῆς ἐν Βυζαντινῇ σχολῇ, ἀνὴρ ἱκανῶς εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς παιδείαν.

L. Ἀντώνιος Βυζάντιος, διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῇ, ἀνὴρ ἐξαίρετος, φιλόπονος, καὶ φιλομαθής, δαίμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν. πολλῆς αὖ ἐστὶ ὠφελείας πρὸς τοὺς φιλολόγοις τῶν νέων τῇ προσόδῳ τῆς χρείας, εἰ μὴγε κομιδὴ νέος ἐξ ἀνδρώπων ἐγένετο.

LI. Χερμύσιος Βυζάντιος, ἀυτὰδελφος τῷ Ἀντωνίῳ, καὶ κατ' ἑδὲν ἐκείνῳ ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ ἀπολειπόμενος. ἀπέπλευσε δὲ ἔτος καὶ εἰς Ἰταλίαν, καὶ τῶν ἐν Παταβίῳ σοφῶν πρὸς καιρὸν ἠκροάσατο. ἐξημέματισε καὶ διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῇ. καὶ ἐστὶ αὖ ἐκ ἐλάττονος ὠφελείας πρὸς τοὺς [Γ] ἀκροαταῖς, εἴγε μὴ αἰώρῳ θανάτῳ ἀπετμήθη τῷ βίῳ.

LII. Διονύσιος Μάντικας Μητροπολίτης Καστορίας, ὃ πατὴρ ἢ κατὰ τὴν Μακεδονίαν Μοσχόπολις, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς, καὶ τῆς Λατινικῆς γλώττης, καὶ πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, καὶ κῆρυξ τῆς εὐαγγελικῆς λόγου. ἀκροατὴς ἐγένετο τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διδασκάλων.

LIII. Ἰερεμίας Κακαβέλλας ὁ Κρής, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς, καὶ Ἑβραϊκῆς, καὶ Ἰταλικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν,

lax, ex nobilissimo genere oriundus, graecam edoctus linguam plurimum studii ante omnia posuit in ecclesiastica eruditione, in qua etiam egregie profecit.

XLIX. MARCVS Cyprius, scholae Bucarestinae doctor, vir graecae linguae egregie gnarus, et tam externa quam nostra doctrina imbutus.

L. ANTONIVS, doctor scholae Constantinopolitanae, vir praestantissimus, laboris impiger, variae doctrinae, graecam callens linguam, externamque philosophiam et nostram sacram theologiam edoctus, magnam utilitatem tempore succedente iuuenibus asferre potuisset, nisi in flore admodum aetatis rebus humanis exemptus fuisset.

LI. CHVRMVZIVS Byzantius, Antonii frater nullaue in re illo vel virtute vel doctrina inferior. Hic profectus in Italiam doctos viros Patavii per aliquod tempus auscultavit. Factus et ipse postea CPolitanae scholae doctor, non minorem fructum auditoribus suis potuisset adferre, nisi praematura morte fuisset e vita sublatus.

LII. DIONYSIVS MANTVCA, metropolitae Castoriae, ex patria Moschopoli Macedoniae, vir gnarus graecae et latinae linguae, externamque philosophiam et sacram theologiam doctus, euangelici praeco eloquii, doctoribus in Italia auscultandis operam dederat.

LIII. IEREMIAS CACABELLA Cretensis, quem nec graeca vel latina, nec hebraica aut italica fugiebat lingua, externaque philosophia, sed maxime sacra theologia imbutus, euan-

καὶ μάλιστα τὴν ἱερὰν θεολογίαν, κήρυξ τῷ
εὐαγγελικῷ λόγῳ δοκιμώτατος. μετῆνεγκε
τὸν Πλάτωνα ἐκ τῆς Λατινικῆς εἰς τὴν ἀπλὴν
τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ὃς περιγράφει τὰς
βίβας τῶν ἀρχιερέων τῆς πρεσβυτέρως Ῥώμης.

LIV. Ἡλίας Μηνιάτης, ἐκ νήσου Κεφαλη-
νίας, ἀκροατὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διδασκάλων,
ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, δαήμων τῆς
Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, πεπα-
δευμένος ὅδεος τῶν κατ' αὐτὸν ἑλάντων τὴν
τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεο-
λογίαν. πρὸ δὲ πάντων εὐδοκίμησεν ἐν τῇ
ῥητορικῇ, εὐρίαι τῷ λόγῳ, καὶ φυσικῇ εὐ-
γλωττίᾳ κοσμημένος. καὶ μαρτυρεῖσι τῷ
λόγῳ αἱ τύπαι δοθεῖσαι Ἑνετίῃσιν ἐκκλησιαστῇ
καὶ αὐτῷ ὁμιλίᾳ, ἀπλῇ διαλέκτῳ συγ-
γραμμένα. ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος Κερνί-
κης τῆς κατὰ τὴν Πελοπόννησον.

[P] LV. Κασάριος ἱερομόναχος Πελοποννή-
σιος, πρωτοσύγκελλος τῆς μεγάλης ἐκκλη-
σίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀνὴρ πολυ-
μαθής, θεολόγος, φιλόσοφος, καὶ μαθη-
ματικός, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου,
καὶ ἐν ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς, καὶ ταῖς ἐκκλη-
σιαστικαῖς ἀκολουθίαις καὶ τάξεσι πολλὴν
ἐσχληκῶς ἐμπειρίαν.

LVI. Ἀβραμῖος κρηεὺς Κρής, ἀνὴρ εἰδή-
μων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλι-
κῆς διαλέκτου, ἐμπειρὸς καὶ τῆς θύραθεν
φιλοσοφίας, καὶ τῆς ἱερᾶς θεολογίας. κή-
ρυξ τῷ εὐαγγελικῷ λόγῳ. γέγονεν ἀκροα-
τὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διδασκάλων.

LVII. Μελέτιος Γυπάλδος ἐκ νήσου Κεφα-
ληνίας, μητροπολίτης Φιλαδελφείας. ἀνὴρ
εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς, καὶ
Ἰταλικῆς διαλέκτου. εὐδοκίμησεν ἐν τῇ ῥη-
τορικῇ διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν καὶ ἡδύ-
πειαν.

euangelici dogmatis praeco probatissimus,
Platinum, qui de vitis *Pontificum veteris Ro-*
miae scripsit, in simplicem Graecorum dia-
lectum transtulit. *)

LIV. ELIAS MENIATES, ex insula
Cephalenia, doctores in Italia auscultavit,
doctus vir et varia eruditione instructus,
graecae et latinae peritus linguae, neque villo
aetatis suae inferior siue in externae philoso-
phiae siue in sacrae theologiae scientia, in-
primis in rhetorica arte enituit, et singulari
dicendi virtute et naturali facundia ornatus,
cuius rei fidem faciunt, quae Venetiis exscri-
ptae typis exstant homiliae eius ecclesiasticae,
simplici dialecto compositae. Fuit ille Cer-
nicae in Peloponneso episcopus.

LV. CAESARIUS hieromonachus Pelo-
ponnesius, magnae ecclesiae Constantinopo-
litanae protosyncellus, vir multiuariae eru-
ditionis, theologus, philosophus et mathe-
maticus, graecae gnarus linguae et in sacris
litteris, atque ecclesiastici cultus ritibus et
constitutionibus egregie versatus.

LVI. ABRAMIVS Cretensis presbyter, pe-
ritus linguarum graecae, latinae atque itali-
cae, neque externae philosophiae aut sacrae
theologiae ignarus, praeco euangelici elo-
quii, qui doctoribus in Italia audiendis ope-
ram tribuerat.

LVII. MELETIVS GYPALDVS, ex Ce-
phalenia insula, Philadelphiae metropolita,
qui linguam graecam, latinamque et itali-
cam calluit, atque rhetorica arte claruit ob
naturalem, quae in eo erat, eloquentiam et
dicendi suavitatem.

LVIII.

*) Haec versio, Platinae opere decem pontifi-
cium vitis auctior, est Vindob. in cod. caef. LXX.

v. *Kollaris* suppl. ad Lambecii comm. col. 449.
fq. *Hartl.*

LVIII. Νικόλαος Καλλιᾶκης Κρής, ὁμιλητὴς τῶν ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ σοφῶν, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς διαλέκτου. ἐχρημάτισε δὲ καὶ καθηγητὴς τῶν ἐν ῥητορικῇ μαθημάτων ἐν τῇ περιφθιμῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Παταβίης, ἐξαισίως ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ μάλιστα τῇ φιλολογίᾳ.

LVIII. NICOLAVS CALLIACES Cretenfis, virorum doctorum in veteri Roma discipulus, quem nec graeca nec latina aut italica lingua fugeret. Professore rhetoricae disciplinae gessit in celebri academia Patavina, idem in philosophia, sed in philologia maxime excellens.')

LIX. Ἰωάννης Πατέσσας ἱερεὺς Ἀθηναῖος. ὁμιλητὴς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, [Γ] Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς φωνῆς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς παιδείαν. ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς Φλωγγινιανῆς φροντιστηρίου.

LIX. IOANNES PATVSAS Atheniensis, Presbyter, virorum doctorum in Italia discipulus, graecae, latinae et italicae linguae peritus imbutusque et externa et nostra doctrina. Doctoris partibus functus est Venetiis in collegio Flanginiano.')

LX. Νικόλαος ἐκ Μολδαβίας, πρωτοσπαθάριος τῆς ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονίας. ἀνὴρ σοφός, πολυμαθής, ἐν φιλοσοφίᾳ,

LX. NICOLAVS ex Moldania, ducis Moldaviae Protospatharius, siue primus armiger, vir doctus variaeque eruditionis, et in philo-

s) Natus est 1645. et mortuus 1702. Scribitur quoque nomen eius *Nicolaus Calliachius*. In gymnasio Patavino a. 1678. nactus est locum in secunda philosophiae extraordinariae schola: a. 1681. obtinuit secundum locum philosophiae ordinariae, et a. 1687. translatus est ad humaniores litteras docendas. v. *Nicol. Commeni Papadopoli* Histor. gymnasii Patav. libr. II. p. 180. 186. 190. in primis libr. III. p. 383. seq. *Io. Georg. de Chaussepierre* nouveau Dictionnaire, tom. II. voc. (*Nicolas*) *Calliachii*. — *Iac. Facciolati* Fastos gymnasii Patavini, pag. LXL et p. 285. atque 299. Eius tamen scripta post mortem in lucem exierunt: scil. *de ludis scenicis mimorum et pantominorum syntagma*, e tenebris erutum et praefatione auctum a *Marco Antonio Madero*, Venetae D. Marci bibl. curatore. Patavii 1715. 4. (v. *Io. Fabricii* Hist. bibl. Fabric. part. V. p. 387. sq. vbi quoque de illo quaedam memorantur.) rec. postea in *Sallengrii* nouo thesauro antiqq. etc. tom. II. p. 699. sqq. *Io. Polenus* in the-

saurs vtiusque antiquitatum romanarum graecarumque nouis supplementis primus edidit varias eius dissertatt. in tom. III. p. 333. *de Gladiatoribus*; ibid. p. 473. *de suppliciis veterum seruorum*; tom. IV. p. 305. *de Osiride*; ibid. p. 317. *de sacris Eleusiniis, et eorum mysteriis*; tom. V. p. 461. aliam, vt videtur, dissertat. *de ludis scenicis*, et tom. V. p. 473. *de Circensibus ludis*. v. *Saxii* Onomast. lit. V. p. 288. seq. et *Niceron* Nachricht. von den Begebenheit. v. Schriftten ber. Gelehrten, e versione germ. *Siegm. Iac. Baumgarten*, part. 2. p. 162. sqq. vbi quoque orationes quaedam, praecipue orat. Patav. 1687. 4. ab eo editas fuisse, traditur. *Harl.*

ε) Edidit *Ἐγκυκλοπαιδὴν φιλολογικὴν*, gr. Venet. 1710. 8. IV. tomis. conf. infra, vol. XIII. p. 457. sqq. vbi, quae in singulis tomis editae sunt partes graecorum scriptorum cum profanorum, tum maxime ecclesiasticorum, curatius recensuit *Fabric.* *Harl.*

καὶ μαθηματικῇ, καὶ ἀστρονομίᾳ ἐπίσημος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰλλυρικῆς διαλέκτου. μετένεγκε τὴν θείαν γραφὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν ἐγχώριον Φωνὴν τῶν Δακῶν καὶ τῶν Οὐγγροβλαχῶν, ἣν ἀναγινώσκουσιν ἐν ταῖς ἀπανταχῆς ἐκκλησιασταῖς αὐτῶν ἔθος ἐπικεκράτηκε. ἡξιώται πολλῆς τιμῆς καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τῶν Μοσχωῶν, καὶ τῇ τε ἀξίᾳ τῇ Ἑρμηνεύσει τετιμηται, καὶ πρεσβείαν ἐπέσκηπε παρ' αὐτῶν εἰς τὴν Σινικὴν βασιλείαν.

LXI. Γεώργιος Μαϊώτας Κρης, ἱερεὺς, τρέφειν τῶν ἐν Ῥώμῃ Φροντιστῆρις τῶν Ἑλλήνων, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς καὶ Ἰταλικῆς Φωνῆς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς παιδείαν, καὶ κήρυξ τῶν εὐαγγελικῶν λόγων.

LXII. Ἰωάννης Θαλασσινὸς Πελοποννήσιος, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς.

[P] Ἀπαρίθμησις τῶν νῦν ἀνθάντων ἐν τῇ Ἑλλάδι.

LXIII. Ἱερεμίας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν νήσῳ Πάτμῳ, εὐσεβείᾳ καὶ τρόπῳ χρηστότητι σεμνυνόμενος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, ἀκολουθίας, καὶ τάξεως ἔμπειρος, ἱκανὸς ἀνιχνεύσαι τὸν νόον τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῶν θεοπνεύτων συγγραμμάτων τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, ἃς ἐκ διαλέπει μελετῶν ἀσκήτως καὶ φιλοπόνως νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, αἷς ἐκείθεν ἐρανίζεται διδασκαλίᾳ καὶ πνευματικαῖς ὑποθήκαις καταρτίζων τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα πρὸς εὐσέβειαν, καὶ βίον ἀμεμπτον καὶ θεάρεστον. Τότε τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστολικόν, καὶ οἰκουμένικόν θρόνον διέποντος, ἀνεκακίσθη ὁ περικαλλὴς πα-

philosophia, mathematica disciplina et astronomia egregie versatus, callens linguas graecam, latinam et illyricam, sacras scripturas ex graeca in vernaculam Dacorum et Hungarovalachorum linguam transtulit, quam in ecclesiis ipsorum usque quaque legi obtinuit usus. Idem apud Moscos singulari in gratia et honore fuit, dignitate ornatus interpretis, atque in Sinenſe regnum ab ipsis missus legatus.

LXI. GEORGIUS MAIOTAS Cretensis, presbyter, collegii Graecorum Romae alumnus, linguarum graecae, latinae et italicae haud imperitus, externamque et nostram disciplinam edoctus, evangelici praeco eloquitur.

LXII. IOANNES THALASSINVS Peloponnesius, vir graecam linguam callens et sacrum gnarus scripturarum.

Virorum doctorem, qui praesenti tempore in Graecia florent, recensio.

LXIII. IEREMIAS ex Patmo insula, patriarcha CPolitanus, pietate et morum bonitate venerandus, qui et graecam linguam doctus et ecclesiasticae gnarus doctrinae, et sacrorum rituum constitutionumque gnarus, idoneus inuestigator sensuum sacrae scripturae diuinorumque, quae sancti patres ecclesiae reliquerunt, monumentorum, quae non cessat nocturna diurna manu diligenter ac studiose versare, et quas inde colligit doctrinas praeceptaque spiritualia, illis Christianum coetum ad pietatem inculpatamque ac deo placentem vitam instruere. Hocce viro apostolicum atque oecumenicum thronum CPolitanum ornante, pulcerrimum templum patriarchale renouatum est anno salutis humanae

τριαρχικούς ναὸς ἔτα σπηλεῖν ἡφκ'· ὁ μόνον ταῖς ἐξωθεν ἐπιχορηγηθείσας παρὰ τὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν λοιπῶν εὐσεβῶν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἰδίαις αὐτῆ μεγαλοπρεπέσι δαπάναις, συνανέσσαντος φιλανθρώπως τῆ κραταιοτάτου αὐτοκράτορος τῶν Ὁθωμανῶν ἔργον πολλοῖς μὲν τῶν πρὸ αὐτῆ πατριαρχευσάντων ἐσπεύσασμένον, παρ' ἑδανός δὲ εἰς ἐκβάσειν ἀχθῆναι δυνάμενον.

LXIV. Κύριλλος Λέσβιος πρόην πατριαρχῆς Κωνσταντινέπολεως, ἀνὴρ εὐσεβεῖα, καὶ βίῳ θαρρέσῳ κεκοσμημένος, ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής. [P] εἰδύμων τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, τῆς τε ἱερᾶς γραφῆς, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ἐμπειρος. διώκησε τὸν ἀποστολικόν, καὶ οἰκουμενικόν θρόνον ὁσίως καὶ θαρρέως.

LXV. Κοσμάς Χαλκηδόνιος πρόην πατριαρχῆς Κωνσταντινέπολεως, ἀνὴρ εὐσεβεῖα, καὶ θαρρέσῳ πολιτεία κοσμημένος. ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδύμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν παιδείαν, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν, ἱκανὸς ἀνιχνεύσαι τὸν νῦν τῶν τε φιλοσοφικῶν, καὶ θεολογικῶν συγγραμμάτων. διώκησε τὸν οἰκουμενικόν καὶ ἀποστολικόν θρόνον τῆς Κωνσταντινέπολεως ὁσίως καὶ θαρρέως, τογενυνέχον τὸν βίον διάγει ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τῆ Σινᾶ ἐκτός τῶν τῆ βίβη θορύβων, τὴν μελέτην τῶν θείων γραφῶν τροφήν καὶ τρυφήν ἡδίην ἡγέμενος, ἐξ ὧν ἐρανίζεται ἐκ τῆς πλεσίας βιβλιοθήκης τῆ ἐκείσε βασιλικῆς μοναστηρίῃ, καὶ συγγράμματα ἐκκλησιαστικά εἰς φῶς προαγαγεῖν ἐλπίδας ἡμῖν ὑποφαίνει ὁ ἐλλόγιμος καὶ αἰδέσιμος ἕτος πρεσβυς.

LXVI. Σαμὴλ Πατριαρχῆς Ἀλεξανδρείας Χίος, ἀνὴρ εὐσεβεῖα καὶ θαρρέσῳ πολιτεία ἐξ ἀπαλῶν ἐνύχων ἀνατετραμμένος, ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, ἱεροκρῆς.

humanae MDCCXX. non modo sumtu supeditato aliunde ab episcopis et ceteris piis hominibus, sed etiam propria illius magnifica impensa, suffragante etiam potentissimi Othmannorum imperatoris humanitate: quam rem multi, qui ante ipsum patriarchatu functi sunt, peroptarunt suscipere, sed perficere valuit nemo.

LXIV. CYRILLVS Lesbius, patriarcha nuper CPolitanus, vir piissimus et vita deo probata ac placente ornatus, praestantissimus idem variaeque eruditionis, doctrinae Graecorum et scripturae sacrae et patrum ecclesiae peritus, apostolicum et oecumenicum thronum sancte et ex praescripto diuino obiit.

LXV. COSMAS Chalcedonius, CPolitanus nuper patriarcha, pietate moribusque Deo probatis conspicuus, egregius vir et eruditione varia, graecam doctus linguam, externa doctrina et sacra theologia nostra imbutus, par idem indagandis et philosophicorum et theologorum scriptorum sensibus, oecumenicum et apostolicum thronum CPolitanum sancte et pie ornauit, nunc vitam dedit in sancto monte Sina, procul vitae turbis, cibumque ac delicias suauissimas habet diuinarum scripturarum meditationem, ex quibus collegit in diuite, quae ibi exstat, regii monasterii bibliotheca, atque in lucem proferendi spem nobis facit ecclesiasticos commentarios praestantissimus hic et venerandus senex.

LXVI. SAMVEL Chius, patriarcha Alexandrinus, vir a teneris vnguiculis innutritus pietati et deo probatae vitae, praeclarus vir et eruditionis variae, sacrorum praeco eloquio-

πεπαυμένοις τὴν τε θύραθεν, καὶ ἱερῶν
παιδείαν, ἱκανὸς ἀνιχνεύσαι τὰς βάθος τῶν
ἱερῶν γραφῶν, ὥς καὶ φιλοπόνως νύκτωρ
καὶ μεθήμερον μελετῶν [P] ἢ διαλείπει,
ὡς ἐκεῖθεν ἐρανίζεται πνευματικαῖς εἰσηγή-
σεσι καταρτίζων τὸν χριστιανικὸν λαὸν πρὸς
εὐσεβείαν, καὶ βίον ὅσιον καὶ θαύρετον. ὑπερ-
ᾔχε μέντοιγε σοφία καὶ πολυμαθεῖα αὐτοῦ·
κρίτως ὁ πρὸ αὐτοῦ πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας κύριος Γεράσιμος.

LXVII. Ἀθανάσιος Ἀντιοχέως Πατριάρ-
χης Ἀντιοχείας, ἀνὴρ εὐσεβεία, καὶ τρε-
πῶν χρηστότητι σεμνυόμενος, εἰδήμων τῆς
Ἑλληνικῆς, καὶ Ἀραβικῆς γλώσσης, ἔμπει-
ρος τῶν ἱερῶν γραφῶν, λόγῳ καὶ βίῳ πρὸς
ἀρετὴν ἀνάγων διηλεκτῶς τὸν ὑπ' αὐτοῦ τε-
λόντα χριστιανικὸν λαόν.

LXVIII. Χρύσανθος Νοταρᾶς Πατριάρ-
χης Ἱεροσολύμων Πελοποννήσιος, ἀνεψιός
τῷ πρὸ αὐτοῦ πατριάρχῃ κυρίῳ Δοσιθέῃ, ἀλλ'
ἐκ ὀλίγον ἐκείνῃ παιδείᾳ τε, καὶ πολυμα-
θεῖα προέχων. ἔτι γὰρ εἰδήμων ὅσων τῆς
Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς γλώσσης, Θεολο-
γίας τε, καὶ μαθηματικῆς. ἱεροκέρυξ, ἔμ-
πειρος τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῶν πατέρων
τῆς ἐκκλησίας, ὧν τὰς θεοπνεύστες συγ-
γραφὰς ἢ διαλείπει ἀνετίττων φιλοπόνως,
καὶ ὥς ἐκεῖθεν ἐρανίζεται, κηρύττων, καὶ
μετὰ ὅλης διδασκῶν τῆς χριστιανικῆς ἐπὶ πνευ-
ματικῇ ὠφελείᾳ. ἀκροατὴς γέγονε πρῶτον
τῶν ἐν Κωνσταντινὸς πόλει, εἶτα καὶ τῶν ἐν
Ἰταλίᾳ καὶ θηγητῶν. περιηγήσατο γὰρ πά-
σαν [P] σχεδὸν τὴν Εὐρώπην. πρὸς τοῖς

quorum, externa et sacra doctrina imbutus,
aptusque inuestigandis intimis sensibus sacra-
rum scripturarum, quas diligenter de nocte
atque interdum meditari non cessat, et quam
inde colligit spiritali institutione populum
christianum dirigit ad pietatem sanctamque ac
deo placentem vitam. Ultra comparationem
tamen hunc eruditione variaeque doctrina vi-
cit ac supergressus est, qui ante eum fuit
Alexandriae patriarcha, dominus GERASI-
MVS.

LXVII. ATHANASIVS ex Antiochia, pa-
triarcha Antiochenus, vir pietate et morum
probitate venerandus, linguas graecam, cal-
lens atque arabicam, sacrarum gnarus scri-
pturarum, sermonibus et vita ad virtutem ad-
ducens assidue christianum, qui sub eodem
vixit, populum. *)

LXVIII. CHRYSANTHVS NOTARAS
Peloponnesius, patriarcha Hierosolymitanus,
consobrinus domini DOSITHEI, qui ante
ipsum eodem patriarchatu functus fuit, sed
non parum illo doctrina variaeque eruditione
superior. Est enim linguarum, graecae at-
que latinae, ut maxime peritus, theologiae
etiam ac mathematicae: sacri praeco eloquii,
gnarus divinarum scripturarum et in patribus
ecclesiae bene versatus, quorum divina scri-
pta non cessat assidue evolvere, quaeque ex
illis ab eo colliguntur, praedicare et non sine
zelo ad spiritualem fructum Christianos edo-
cere. Auscultavit primum doctores qui
erant CPoli, deinde in Italia; per omnem
enim fere Europam iter fecit. Praeter alia
haec

a) Hic Athanasius, qui sub finem saeculi se-
ptimi decimi et initio XVIII. floruit, reliquit
Synopsis historiae patriarcharum Antiocheno-
rum a diuo Petro, apostolo, usque ad a. 1702.
vulgari graeco sermone conscriptam, praemissis
parergis quibusdam. Adseruatur ea Vindobon.

in cod. caesar. LXXI. et vberissime recensetur a
Kollaris in Supplem. ad Lambecii comment. I.
col. 451. sqq. Atque Kollar. col. 455. sqq.
plura de eius factis aliaque notatu digna memoriae
pradidit. Harl.

ἄλλοις καὶ κατὰ τὸ εὐτυχές, ὅτι πατριαρχεύοντος αὐτοῦ, ἀνεκαίνισθη κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ὁ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἱερός ναός, καὶ τὸ τῷ ἁγίῳ τάφῳ κατεκκλῆιον, συνανέσκει τῷ κραταιοτάτῃ βασιλείῳ τῶν Ὀθωμανῶν. συνεγράψατο βιβλίον εἰσαγωγικὸν εἰς Γεωγραφίαν, καὶ βιβλίον τὸ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁφεικίων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐπιγραφόμενον, ἀμφοτέρω τῇ κοινῇ ἐπιχωριαζέσθαι Γραικῶν διαλέκτῳ, ἀλλ' ἐχὶ τῇ παλαιᾷ Ἑλλήνων γλώσσῃ. καὶ τὸ μὲν Γεωγραφικὸν τυποῖς ἐκδόταται ἐν Παρίσις, τὸ δὲ ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας.

LXIX. Ἰωάννης Νικόλαος ὑπὸς Ἀλεξάνδρου *) τῷ Μαυροκορδάτῃ, ὑψηλοτάτος Πρίντζεπς πάσης Οὐγγροβλαχίας, ἀνὴρ νοφός, μεγαλοφύης, τὸν νῦν γονιμώτατος, καὶ ἐμβαδύων εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς φιλοσοφίας, μιμητὴς ἐς ἰδέαν λόγου τῶν παλαιῶν, καὶ μάλιστα Πλάτωνος ἑραστής, ἀλλ' ἀνιχνεύτης καὶ τῶν νεωτέρων καὶ ἐπαινέτης, ἀδελκώσας νοῦ καὶ ἀνευ προλήψεως ὁμιλῶν ταῖς ἐξαιρέτοις αὐτῶν βίβλοις, καὶ ἐκ τῆς διηνεκῆς ἀναγωγῆς, καὶ βαθυτέρας μελέτης, πόλλ' ἄττα ἐπικρίνων, νοῆσά τε γὰρ τὰ καίρια ἐπηβελώτατος, καὶ ἀπαγγέλλας τὰ νοούμενα γλαφυρώτατος, σοφίας δ' ἐμὸν τῆς θύραθεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἱεραῆς δαημονέστατος. [P] καὶ ἔμὸν τὴν Ἑλληνικὴν φωνήν, ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' Εὐρώπην ἐπιχωριαζέσθαι τὰς ἐξαιρέτους Λατινικὴν, Γαλλικὴν, Ἰταλικὴν ἐπιτοσῶτον ἐξέμαθεν, ὥστε εἰ τις ἀκούσει τῷ ἀνδρὶ Λατίνῃ διαλεγόμενῃ, φαίη ἂν τῆς αὐτῆς λαχεῖν πατρίδος τῷ Κικέρωνι, καὶ τοῖς κατὰ τὸν χρυσὴν αἰῶνα ἀνθήσασιν. προσέτι τῆς τῶν Ἀράβων, καὶ Περσῶν γλώσσης εὐδαμῶν μέχρι θαύματος, ὥστε μυρίων ἐπαίνων ἡξιώσθαι τοῖς ἑλ-

haec quoque ipsi obtigit felicitas, ut, ipso gerente patriarchatum, superiore anno renovatum fuerit sacrum templum Hierosolymitanum et sancti sepulchri cubiculum, potentissimo Othomanorum imperatore concedente. Scripsit librum introductorium in geographiam, nec non alium, qui de officiis ecclesiasticis orientalis ecclesiae inscribitur: utrumque vulgari Graecorum recentium vernacula dialecto, non veteri graeca lingua. Geographicus liber typis exscriptus fuit Parisiis, alter Bucuresti in Hungaro-Walachia. *)

LXIX. IOANNES NICOLAVS, *Alexandri* F. MAVROCORDATVS, cellissimus Hungaro-Walachiae princeps, sapiens vir doctusque magno animo atque ingenio fecundissimo, qui interioribus philosophiae altius penetratis, in dictionis forma veteres imitandos sibi proposuit, et quem maxime prosequitur amore, Platonem, sed et recentiorum investigator laudatorque, integro atque incorrupto iudicio et praeconcepta procul opinione, praecipua eorum scripta euolvit, atque assidua lectione meditationeque profundiore, plurimarum rerum delectum adsecutus est: sagacissimus pariter in rectis sententiis percipiendis, nec minus in eloquendis, quas recte intelligit: pulcher inprimis ac suavis. Neque externae solum, sed et sacrae eruditionis callentissimus, non graecam modo novit linguam, verum et praecipuarum ex illis, quae per Europam frequentantur, ut latinae, gallicae, italicae vsque adeo peritus est, ut, si quis virum latine loquentem auscultet, communi cum Cicero patria, et cum iis, qui aureo saeculo floruerunt, natum dixerit. Praeterea et Arabum

Y yy 3

bum

v) Confra supra, vol. VIII. p. 331. sub fin. et infra, vol. XIII. p. 479. ac 481. ed. vet. *Harl.*

*) De quo supra, lib. I. cap. 14.

λογίμοις τῶν Ὀθωμανῶν. ἔδιδασκεν δὲ περιθάλπων πατρικῶς, καὶ μεγαλοπρεπῶς εὐεργετῶν τῶν νέων τῆς παιδείας ἀντιποιε-
 μένης, καὶ τὸ πρὸς ἐπίδειξιν φιλότιμον αὐτῶν παντοδαποῖς ἐναύσμασιν ἀναφλέγων, θεῶν ἔργον ἡγάμενος τὸ πλείονας τῶν ὁμοφύλων ἀνάγειν πρὸς τὴν δυνατὴν μίμησιν τῶν θε-
 σπεσιῶν ἀρετῶν, αἷς καταγλαΐζεται περι-
 φανῶς ἢ αὐτῇ ὑψηλότης. δῆγμα δὲ λαμ-
 πρὸν τῆς τε σοφίας, καὶ τῶν ἀκηράτων αὐ-
 τῆ ἀρετῶν ἢ περὶ τῶν καθηκόντων συγγρα-
 φῆσα βιβλος, ἐξ ἧς ὅστις ἐν νοῶς καὶ κρι-
 σεως ὁρᾷς εὖ ἠκῶν γινώσκεται, ὡς ἐξ ἐνυχοῦς
 τὸν λέοντα κατὰ τὴν παροιμίαν. συνεγρά-
 ψατο δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, [P] ἔμενεν προ-
 λύφυλλα, ἀλλ' ἐμβριθεία, καὶ βραχύτητι
 διατραινῶντα τὸ πολυμαθὲς καὶ κατηκριβω-
 μένιν τῇ ἀνδρείᾳ ἐν παντὶ παιδείας εἶδει. καὶ
 μάλιστα ἐν τῇ παραλλήλῳ ἀναθεωρήσει ἱερᾶς
 τε καὶ ἀορίστου ἀρχαιολογίας.

LXX. Κάριωλος ὁ πρωτότοκος υἱὸς τῆς αὐ-
 τῆ ὑψηλότητος, ἀξιάγατος μιμητὴς τῶν
 προγονικῶν ἀρετῶν, καὶ ἐν νεαροῖς τῇ ἡλικίᾳ
 παντοδαπῇ μαθήσει κοσμέμενος. ὅς νύκτωρ
 τε καὶ μεθιμέραν προσκείμενος τοῖς ἐξαιρέ-
 τοις τῶν βιβλίων, πολύχεν ἀπομάττεται
 παιδείας θησαυρόν.

„Ἀμέραι δ' ἐπίλοιποι μάρτυρες σοφώτα-
 τοι, φησὶν ὁ Πίνδαρος.

bum et Persarum linguas ad miraculum usque edoctus, ab Othomanorum praestantissimis infinitas inde laudes tulit. Neque cessat pa-
 tris insilientis vestigiis ingenia magnifice fo-
 vere, et iuvenes litterarum studiosos ornare beneficiis, atque ad strenue progrediendum, omni genere incentiuorum accendere, diui-
 num opus esse ratus, quam plurimos popu-
 larium suorum adducere ad pulcerrimas illas, quantum fieri potest, diligenter sectandas virtutes, quibus celsitudo ipsius ita luculen-
 ter refulget. Huius specimen splendidum sapientiae atque eruditionis et minime fucata-
 rum virtutum praebebat scriptus ab eo *de offi-
 ciis* liber, ad quem quisquis mente atque recto iudicio valens accesserit, ex vngue, quod dicitur, leonem facile agnoscet. Composuit et alia multa non multorum foliorum quidem volumina, sed quae ponderosa breuitate ac-
 curatam multamque viri doctrinam in omni eruditionis genere perspicue demonstrant, maximeque omnium in comparata inter se dili-
 genterque considerata sacra et quacunque alia antiqua memoria, ”)

LXX. CAROLVS, maior natu celsissimi MAVROCODATI principis filius, imitator patriarum virtutum dignus omnium amore, et in iuuenilibus iam annis omnigena doctrina exornatus. Hic diurna nocturnaque manu versans selectos, quibus incumbit, libros di-
 vitem ex illis thesaurum sibi colligit, cuius rei, ut ait Pindarus, dies futuri testes erunt locupletissimi,

LXXI.

ω) Mortuus est a. 1739. Περὶ τῶν καθηκόντων βί-
 βλον graece edidit ἐν Βασιλεῖ 1719. 4. quem librum paullo post, latine versum, recudendum curauit *Stephanus Berglerus*, Lipf. 1722. 4. (Praefixa est pulcra eius imago. Conf. acta erudit. Lipf. a. 1720. m. Sept. p. 385. sqq. et *Io. Fabricii* histor. bibl. Fabric. tom. VI. p. 14. seq. de libro hoc

eiusque auctore:) — iterum rec. gr. et lat. Londini, 1724. 12. (v. *Pinelli* bibliothec. tom. I. p. 244. nr. 1405.) Aliquot etiam eruditionis specimina, ex MSSis Io. Nicolai Maurocordati, principis Vallachiae, deprompta, graece habuit bibliotheca Menckeniiana, p. 857. iam adnotante *Saxio* in Onom. lit. part. VI. p. 304. seq. *Hart.*

LXXI. Καλλίνικος ἐκ νήσου Ναξίας μιᾶς τῶν Κυκλάδων, μητροπολίτης Ἡρακλείας, ἀνὴρ ἐλόγιμος, καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν. ὁ διαλείπει μελετῶν φιλοπόνως τὰς βίβλους τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, καὶ κηρύττων ἀποστολικῶς τὸν εὐαγγελικὸν λόγον. ἐσχολάρευεν ὅτος ἐν Κωνσταντινπόλει, πρὶν ἢ εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν προβιβασθῆναι ἀξίωμα.

LXXII. Ἀθανάσιος ἐξ Ἀδριανπόλεως, μητροπολίτης Ἀδριανπόλεως, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, [P] ἀκολυθίας, καὶ τάξεως ἔμπειρος. σπευδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ φιλοπονίας πολλῆς τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, κηρύττει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης.

LXXIII. Διονύσιος Λέσβιος μητροπολίτης Ἀμασείας, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, ἀκολυθίας, καὶ τάξεως ἔμπειρος. σπευδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ φιλοπονίας πολλῆς τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, κηρύττει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης.

LXXIV. Ἰγνάτιος Λέσβιος, ὁ μητροπολίτης Ῥόδου, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, ἀκολυθίας, καὶ τάξεως ἔμπειρος. σπευδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ πολλῆς φιλοπονίας τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, κηρύττει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης.

LXXI. CALLINICVS ex insula Naxia, quae est una de Cycladibus, Heracleae metropolita, vir praeclarus multaeque eruditionis, graecae linguae peritus et externa philosophia sacraque theologia imbutus, numquam cessat diligenti studio scripta sanctorum ecclesiae patrum meditari, et evangelicam doctrinam apostolico more pro concione exponere. Antequam ad episcopalem dignitatem eueheretur, scholae moderatorem CPoli gefit. *)

LXXII. ATHANASIVS, oriundus ex Adrianopoli, eiusdem vrbis metropolitani, vir callens graecam linguam et ecclesiasticae eruditionis rituumque et constitutionum sacrarum peritus, singulari industria et labore sacris scripturis dat operam, evangelicaeque eloquia magno cum zelo et caritatis fervore praedicat atque exponit.

LXXIII. DIONYSIVS Lesbios, Amaseae metropolita, graecae linguae nec minus ecclesiasticae eruditionis et rerum, ad cultum sacrum eiusque ritum et ordinem pertinentium, peritus ac sciens: diligens studium assiduamque curam sacris ac diuinis impendit scripturis, evangelicamque doctrinam ingenti cum zelo et caritate praedicat atque interpretatur.

LXXIV. IGNATIVS Lesbios, metropolita Rhodi, graecae linguae gnarus et ecclesiastica eruditione imbutus peritusque ritus sacri et ordinis, multum et diligens studium ponit in diuinis sacrisque scripturis, atque evangelica eloquia docet et explicat non mediocri cum animi contentione et caritate.

LXXV.

*) Conf. D'Auffe de Villosion prolegomm. ad Homeri Iliada, p. XLVI. not. vbi quoque de

Io. Nic. Maurōcordato eiusque bibliotheca multus est. Harl.

LXXV. Σεραφῆμ ἐξ Ἀκαρνανίας, μητροπολίτης Δρύστρας, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, ἔμπειρος τῆς τε θύραθεν παιδείας, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, καὶ τάξεως. σπουδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ πολλῆς φιλοπονίας τὰς θείας καὶ ἱεράς γραφάς, κηρύττει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλῆς ζήλῃς καὶ ἀγάπης.

LXXVI. Γρηγόριος ὁ Σωτήρης Ἀθηναῖος, μητροπολίτης Γάνης καὶ [P] Χώρας, ἀνὴρ εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς παιδείαν. σπουδάζει καὶ μελετᾷ φιλοπόνως τὰς θείας καὶ ἱεράς γραφάς, κηρύττει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλῆς ζήλῃς, καὶ θερμῆς ἀγάπης.

LXXVII. Νεόφυτος ἱερομόναχος Νοταρᾶς Πελοποννήσιος, ἐπίτροπος τῆς ἀγίας τάφου, καὶ ἀδελφὸς τῆς μακαριωτάτης Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίῃ Χρυσάνθῃ. ἀνὴρ εὐσεβεῖα, καὶ τρόπων χρηστότητι φαιδρυνόμενος, ἐλόγιμος καὶ πολυμαθὴς, φιλόσοφος, θεολόγος, καὶ μαθηματικὸς, ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς. μελετᾷ καὶ ἀναγινώσκει τὰς ἱεράς βίβλους τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας.

LXXVIII. Δημήτριος Ἰβλιανὸς Βυζάντιος ἐξ εὐγενῶν προγόνων καταγόμενος, μέγας λογοθέτης τῆς ἐν Κωνσταντινῇ πόλει ἀγίας ἐκκλησίας, ἀνὴρ ἐλόγιμος καὶ πολυμαθὴς, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης.

LXXIX. Σπαντωνὴς Βυζάντιος μέγας Χαρτοφύλαξ τῆς ἐν Κωνσταντινῇ πόλει ἀγίας ἐκκλησίας, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς

LXXV. SERAPHIM ex Acarnania, metropolita Drystrae, graecam doctus linguam nec externae eruditionis ignarus, ecclesiastici autem ritus et ordinis peritus. Diuinas sacrasque litteras assiduo tractat studio, euangelique doctrinam non sine zelo ingenti et caritate praedicat atque exponit.

LXXVI. GREGORIVS SOTERES Atheniensis, Gani et Chorae metropolita, vir praeter graecam, latinae et italicae peritus linguae, externaque et nostra doctrina imbutus, sacras litteras diligenti studio versat, et eloquia euangelica multo cum zelo feruida cum caritate pro concione tradit et explicat.

LXXVII. NEOPHYTVS NOTARAS hieromonachus Peloponnesius, custos sacri sepulcri, et beatissimi patriarchae Hierosolymitani, Domni Chrysanthi, frater. Vir pietate morumque probitate praeefulgens, egregiaque et varia eruditione, philosophus, theologus et mathematicus, nec minus sacrae scripturae peritus, sancta patrum ecclesiae monumenta legit et meditatur.

LXXVIII. DEMETRIVS IVLIANVS Byzantius, nobilissimis ortus maioribus, sacrae ecclesiae CPolitanae magnus Logotheta. Vir egregius variaeque eruditionis, quem nec graeca nec latina fugit lingua.

LXXIX. SPANTONES Byzantius, sacrae ecclesiae CPolitanae chartophylax, praeclarus vir graecam linguam callens et externam pariter philosophiam et sacram theologiam nostram edoctus, beneque gnarus rituum ac consue-

ιεράν θεολογίαν, ἑμπείρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ τάξεως. ἐχρημάτισε καὶ διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινῶν πόλει σχολῆς.

constitutionum ecclesiae, scholas in urbe Constantinopoli doctorem gessit.

LXXX. Ἰάκωβος Μάνας Ἀργεῖος, [P] ὑπάτος τῶν φιλοσόφων τῆς ἐν Κωνσταντινῶν πόλει αἰτίας ἐκκλησίας. ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς, προέξει καὶ θεωρία κοσμημένος, δαημονέστατος τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, καὶ μιμητὴς ἐς ἰδέαν λόγου τῶν ἐξαιρέτων παλαιῶν Ἑλλήνων. φιλόσοφος περιπατητικὸς, καὶ τῶν τῷ Ἀριστοτέλει δογμάτων καθηγητὴς ἄριστος, καὶ ὑπερασπιστὴς ἀνένδοτος. ἔτι δὲ καὶ τῷ βιάθει τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῆς ἱερᾶς θεολογίας ἀνιχνευτὴς ἑμπειρότατος, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, εὐσεβὲς τε, καὶ ὁρθοδόξου κρίσεως, καὶ φρονήσεως μελετῶν ἰδίᾳ, καὶ ἀναπτύσσων παρρησία τοῖς αὐτῷ ὁμιληταῖς τὰ θεολογικὰ μαθήματα. ἀπώνατο λίαν κατὰ τὴν τῆς παιδείας ἐπίδοσιν, ἐκ τῆς χρονίᾳ συνδιατριβῆς, καὶ συνομιλίας τῷ μακαρίτῃ αὐθέντῃ κυρίῳ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μαυροκορδάτῃ, (ἅτε πάλαι τῶν τῆς περιφῆμης ἐκείνης οἴκῃ, καὶ παιδαγωγὸς τῶν λαμπροτάτων παιδῶν αὐτῷ) καὶ πολλὰ ἐκ τῆς πολυχεύμονος ἐκείνης πηγῆς ἡρύσατο σοφίας νάματα, ὥς πολλὰκις αὐτῷ ἀκηκόαμεν ζωῇ φωνῇ μαρτυρῆντος, ὅσοι γεγονόαμεν ἀκροαταὶ αὐτῷ. καὶ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δὲ εἰς τὸν μακαρίτην λόγῳ, ταῦτά ταῦτα ὁμολογεῖ, ἔπαινον ἑαυτῷ καὶ κλέος ἐντεῦθεν ἢ τὸ τυχεῖν ἡγούμενος περιποιῆσθαι. ἐσχολάερχε διαβίῃ, καὶ εἰσέτι καὶ νῦν σχολαρχεῖ τῆς ἐν Κωνσταντινῶν πόλει σχολῆς, μετὰ προθυμίας ἀόκνῃ, καὶ φιλοπονίας ἀτρέπτῃ ἀναπτύσσων τοῖς αὐτῷ ὁμιληταῖς [P] τὰ ἀκροαματικά τῷ Ἀριστοτέλει, καὶ τὰ θεολογικά.

LXXX. IACOBVS MANAS Argivus, philosophus in sacra ecclesia CPolitana primarius, sapiens vir variaeque eruditionis, rebus agendis et scientia excellens, graecae linguae ad vnguem peritus et probatissimorum veterum Graecorum in dictionis charactere imitator. Philosophus peripateticus, Aristotelicorumque dogmatum doctor et interpres optimus defensorque acer, sed et profundorum diuinae scripturae et sacrae theologiae peritissimus inuestigator, multa cum accuratione pioque et rectam doctrinam sectante iudicio et priuatim meditans secum, et libere auditoribus suis theologica dogmata exponens. Plurimum eruditioni eius incrementi accessit, quod per aliquod tempus versari ipsi contigit cum beato domino, domino ALEXANDRO MAVROCORDATO, eiusque frui consuetudine, vtpotè propinquus celebratissimae illius domus, et illustrissimorum ipsius liberorum praeceptor: ex illo enim abundantissimo fonte largos sapientiae et eruditionis hausit latices, ut saepius viva voce testantem audiuius, quotquot eius fuimus auditores. Sed et idem funebri in beati sermonis profitetur, laudem inde et gloriam sibi haud vulgarem conciliare arbitratus. Scholae moderatorem gessit geritque etiamnum CPoli, et indefesso studio nec vnquam remisso labore auditoribus suis acroamata siue accuratiora Aristotelis scripta explicat, et theologica interpretatur. *)

LXXXI.

y) De eo quaedam notantur in libro, ad S. XIV. memorato. *Hart.*

Vol. XI.

Z z z

LXXXI. Νικόλαος Κομνηνός ὁ Παπαδόπουλος ἐκ νήσου Κρήτης ἱερεὺς, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολυμαθές, φιλόσοφος, ῥήτωρ, νομικὴς, καὶ θεολόγος, τῆς τε Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς διαλέκτου ἔμπειρος, ἔχων ἥττον δὲ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. ἐπέχει τὴν πρώτην καθεδρὰν τῶν καθηγητῶν τῆς περιφέρειας ἐν Παταβίῳ ἀκαδημίας τῶν διδασκόντων τὰς ἐκκλησιαστικὰς νύμους. εἰ δὲ μὴ ἐκεῖ τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι ἐκεκλήρωτο ὁ ἀνὴρ, πολλῆς αὖν εἴη ὠφελείας πρόξενος τῶ γένει τῶν Ἑλλήνων. τὰ τυποῖς αὐτῇ ἐκδεδομένα συγγράμματα τοῖς πεπαιδευμένοις εἰσὶ γνωστὰ, καὶ ἕδονός λόγου δομένα.

LXXXII. Δημήτριος Νοταρᾶς Πελοποννήσιος, ἀρχίατρος τῆ ὑψηλοτάτης ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδὼν τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς φωνῆς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν παιδείαν, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεράν. ἀκροατῆς γέγονε πρῶτον τῶν ἐν Ῥώμῃ, ἔτα καὶ τῶν ἐν Παταβίῳ σιφῶν.

LXXXIII. Γεώργιος Σαγδαρῆς ἱερεὺς ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ ἐλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδὼν τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἔμπειρος, μᾶλλον δὲ καὶ τῆς ἱερᾶς θεολογίας. ἡκροάσατο τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διδασκάλων. προέβη διὰ μακρῆ [P] χρόνου τῆς τῶν Ἰωαννίνων σχολῆς, μετὰ πολλῆς ζήσεως ἀναπτύσσων τοῖς ἀκροαταῖς αὐτῇ τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θεολογίαν. συνέγραψε λογικὴν σύντομον, καὶ συμφωνίαν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης. ἅγῃ ἐπὶ τύποις ἐκδόδοται.

LXXXI. NICOLAUS COMNENVS PATAPOVLVS ex insula Creta presbyter, sapientissimus vir et in omni genere doctrinae eruditissimus, philosophus, orator, Ictus et theologus, gnarus graecae, latinae et italicae linguae, nec minus ecclesiasticae historiae peritus. Primariam cathedram professorum iuris canonici ornat in celebri Patauina academia, vbi nisi publice docendi prouincia imposita ipsi fuisset, magnam Graecorum genti vtilitatem adferre potuisset. Lucubrationes ipsius typis exscriptae eruditos non praetereunt, itaque verbum, vt de illis addam, non est necesse. *)

LXXXII. DEMETRIVS NOTARAS Peloponnesius, celsissimi vniuersae Hungaro-Walachiae archiater, egregius vir, qui et graecam et latinam et italicam nouit linguam, externa pariter et sacra nostra doctrina imbutus. Audiuit doctos viros Romae primum, deinde etiam Patauii.

LXXXIII. GEORGIUS SVGDVRES, ex Ioanninis, presbyter, vir praeclarus et varia conspicuus eruditione, qui graecae latinaeque et italicae gnarus linguae, Aristotelicae etiam philosophiae, sed magis sacrae theologiae peritus, auscultauit doctores in Italia et per multum temporis praefuit Ioanninorum scholae, cum multo et feruido studio auditoribus suis interpretans cum philosophia Aristotelica theologiam. Scripsit breuiarium logicum et concordiam veteris et noui testamenti, sed quae necdum expressa typis sunt.

LXXXIV.

*) Vid. cap. antec. §. XIV. Mortuus est a. 1740. aetatis quinto et octogesimo. De eo conf.

Iac. Facciolati Fastos gymnasii Patau. part. III. p. 84. ad a. 1713. et p. 89. ad a. 1683. Harl.

LXXXIV. Ἀναστάσιος ἱερεὺς ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ ἐλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Λατινικῆς διαλέκτε, φιλόσοφος Ἀριστοτελικός, θεολόγος, καὶ μαθηματικός, ἱεροκύριζ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει αἰτίας ἐκκλησίας. ἐσχολάρεχεν ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἰωαννίνων. συνέγραψε ῥητορικῆς ἔκθεσιν, ἣ ἔπω τύποις ἐκδόταται.

LXXXV. Θωμᾶς ὁ Κατάνης Κρής, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς φωνῆς, φιλόσοφος, ῥήτωρ, θεολόγος, καὶ μαθηματικός. ἐχρημάτισε καὶ καθηγητῆς ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῆς ἐν τῷ Παταβίῳ περιφῆμης ἀκαδημίας.

LXXXVI. Ἰωάννης Χαλκεὺς Μοσχολίτης, ἱερεὺς, ἀνὴρ σοφός καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, φιλόσοφος Ἀριστοτελικός, καὶ θεολόγος, ἱεροκίριζ. ἐσχολάρεχεν ἐν τῷ Φλαγγινιανῷ φροντιστηρίῳ ἐνετίῃσι.

LXXXVII. Ἀντώνιος Κατήφορος ἱερεὺς Ζακύνθιος, ἀνὴρ ἐλόγιμος, καὶ πολυμαθής, [P] εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς διαλέκτε, πεπαιδευμένος τὴν φιλοσοφίαν ἐ μόνον τὴν Ἀριστοτελικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν νεωτέρων, ἐχ ἥττον δὲ καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς, ἱεροκίριζ. ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῷ Φλαγγινιανῷ φροντιστηρίῳ ἐνετίῃσι.

LXXXVIII. Γεώργιος Πατέσας ἱερεὺς Ἀθηναῖος, ἀνὴρ ἐλόγιμος, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν

LXXXIV. ANASTASIVS, ex Iōanninis presbyter, vir egregius multaeque eruditionis, graecam callens linguam latinamque, Philosophus Aristotelicus, theologus et mathematicus, Sanctae ecclesiae CPolitanae sacer praeco, scholae moderatorem apud Ioanininos gessit; scripsit *expositionem rhetoricas*, quae nondum typis fuit edita.

LXXXV. THOMAS CATANES Cretensis, vir sapientissimus eruditissimusque, graecae, latinae, italicae peritus linguae, philosophus, rhetor, theologus et mathematicus, philosophiae in celebri academia Patavina professor. ^{aa})

LXXXVI. IOANNES CHALCEVS (FABER) Moschopolita, presbyter, sapiens vir et eruditus, linguas callens graecam, latinam et italicam, philosophus Aristotelicus ac theologus, sacrorum praeco eloquiorum; scholae moderatorem gessit Venetiis in collegio Flanginiano.

LXXXVII. ANT. CATEPHORVS Zacynthius, presbyter, vir egregius eruditionis, linguae graecae, latinae, italicae peritus, doctusque philosophiam non Aristotelicam modo, sed recentiorum quoque, nec minus sacram theologiam, divinae scripturae peritus, sacrorum eloquiorum praeco; fuit et ipse doctor Venetiis in Flanginiano collegio.

LXXXVIII. GEORGIUS PATVSAS Atheniensis, presbyter, egregius vir, externam philosophiam et sacram theologiam doctus,

Z z z 2

aa) A. 1687. secundum locum, a. autem 1692. primum locum in Gymnasio obtinuit; sed, a. 1700. sponte abdicavit, sibi que, fama contentus

iam acquisita, Venetiis vixit usque ad a. 1725. v. Facciolat. l. c. p. 285. seq. et 290. Harl.

θεολογίαν, ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης. σχολαρχεῖ τανῦν τῷ Φλαυγινιανῷ φροντιστηρίῳ Ἐνετίῃσι.

LXXXIX. Ἀντώνιος Στρατηγὸς Κερκυραῖος, καθηγητὴς τῷ ἐν Παταβίῳ Κωττυνιανῷ φροντιστηρίῳ, ἀνὴρ ἐλόγιμος, πεπαδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης.

XC. Μακάριος ἱεροδιάκονος ἐκ νήσου Πάτμου, ἀνὴρ εὐσεβείας, καὶ ὁσιότητι βίᾳ σεμνυόμενος, σοφὸς καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς τε Ἑλληνικῆς, [P] καὶ Λατινικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, ἱεροκλήρυξ. μελετᾷ καὶ ἀναγινώσκει ἐν τῇ περιφήμῳ μονῇ τῆς νήσου Πάτμου τὴν ἱερὰν γραφὴν, καὶ τὰς πατέρας τῆς ἐκκλησίας, ἔξω τῶν βιωτικῶν θορυβῶν γενόμενος.

XCI. Μεθόδιος Ἀνθρακίτης ἱερομόναχος ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος, θεολόγος, καὶ μαθηματικός, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, ἔμπειρος τῆς θείας γραφῆς, καὶ ἱεροκλήρυξ. ἤκροάσατο καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν, πολλὰς ἐκείσε διατρίψας χρόνας. συνέγραψε κοινῇ διαλέκτῳ βιβλίον ἐπιγραφόμενον, βασκὸς λογικῶν προβάτων, ὃ καὶ τύποις ἐκδόθη Ἐνετίῃσι.

XCII. Μητροφάνης Γρηγοράς Δοδωναῖος ἱερομόναχος. ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς ἱερὰν παιδείαν,

aus, diuinaeque peritus scripturae, linguas callens graecam, latinam atque italicam. Hoc tempore scholae moderatorem gerit Venetiis in collegio Flanginiano.

LXXXIX. ANTONIVS STRATEGVS Corcyraeus, doctor in Cotuniano ^{bb)} collegio Patauii, vir praeclarus, externam philosophiam et theologiam sacram doctus, et qui graecam, latinam et italicam linguam probe callet.

XC. MACARIVS ex Patmo insula, hierodiasconus, vir pietate et sanctimonia vitae venerandus, sapiens atque eruditus, linguasque callens graecam et latinam, externa imbutus philosophia et sacra theologia, sacri praeco eloqui: in celebri monasterio Patmi insulae legit et meditatur sanctam scripturam et patres ecclesiae, a tumultibus vitae remotus ac seiunctus.

XCI. METHODIVS Anthracites, ex Iohanninis hieromonachus, vir sapiens et eruditus, philosophus, theologus et mathematicus, quem nec graeca nec latina nec italica praeterit lingua, peritus diuinae scripturae, praeco sacer, audiuerat in Italia, per multos annos ibi commoratus, viros doctos, scripsit vulgari Graecorum dialecto libellum, qui pastor ouium ratione praediturum inscribitur, et typis editus est Venetiis.

XCII. METROPHANES GREGORAS Dodonaeus, hieromonachus, vir praeclarus et graecae linguae peritus, et qui externa et sacra nostra doctrina imbutus est, poeta et sacrorum

bb) Nomen habet a Ioanne Cotunio Berrhoëni, natione Graeco, D. Georgii Equite, primario philosophiae naturalis professore, qui circa medium saeculi superioris (XVII^m) sumtu suo colle-

gium illud exstructum dotatumque suae nationis iuventuti dedicauit. Vide Tomasini Gymnasium Patauium p. 210. seq. et Procopium supra c. 25.

ποιητής, καὶ ἱεροκέρυξ. ἀναγνώσκει καὶ μελετᾷ τὰς θείας γραφάς, καὶ τὰ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ἱερὰ συγγράμματα.

crorum eloquiorum praeco: legit ac meditatur diuinas scripturas, et sacra scripta patrum ecclesiae.

XCIII. Ἀναστάσιος Γόρδιος, ἱερομόναχος ἐξ Ἀκαρνανίας, ἀνὴρ ἐλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν παιδείαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν, ἱεροκέρυξ. ἠκροάσατο καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ σοφῶν. μελετᾷ καὶ ἀναγνώσκει [P] τὰς θείας γραφάς, βίον ἡσύχον, καὶ ἀθόρυβον μετερχόμενος.

XCIII. ANASTASIVS GORDIVS ex Acarnania hieromonachus, vir egregius et varia pollens eruditione, linguas callens graecam latinamque, externam philosophiam sacramque theologiam doctus, praeco sacer, qui doctos in Italia audierat, lectione et meditatione diuinae scripturae vitam quietam, expertemque tumultus transigit.

XCIV. Ἀναστάσιος ἐκ Ναύσης τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν, ἀνὴρ σοφός, καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος, θεολόγος, καὶ ῥήτωρ ἐνδόκιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, καὶ Ἑβραϊκῆς διαλέκτε. περιηγήσατο πᾶσαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην.

XCIV. ANASTASIVS, ex Naufa Macedoniae, vir sapiens atque eruditus philosophus, theologus et orator insignis, graecaeque, latinae et hebraicae linguae gnarus, per vniuersam propemodum Europam iter fecit.

XCv. Ἰωάννης Θεσσαλονικεύς, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς Λατινικῆς δὲ ἐκ ἁπείρου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν. σχολαρχεῖ τανῦν ἐν τῇ σχολῇ τῶν Θεσσαλονικέων.

XCv. IOANNES Thessalonicensis, vir egregius graecae peritus nec latinae ignarus linguae, externamque philosophiam et sacram theologiam doctus. Praesenti tempore scholae Thessalonicensis moderator.

XCvi. Γεώργιος Τραπεζέντιος, διδάσκαλος τῆς ἐν Βυκινεσίᾳ ἡγεμονικῆς σχολῆς, ἀνὴρ ἐλόγιμος, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης. ἀναπτύσσει μετὰ πολλῆς φιλοπονίας τοῖς αὐτῇ μαθηταῖς τὰ ἀκροαματικά τῷ Ἀριστοτέλει.

XCvi. GEORGIUS Trapezuntius, scholae principalis Bucurestinae magister, imbutus externa philosophia et sacra theologia nostra, graecamque linguam callens, acroamata Aristotelis scripta multo studio et labore discipulis suis interpretatur.

XCvii. Ἀγάπιος Ἰθακήσιος ἱερομόναχος, ἀνὴρ εὐσεβεία, καὶ βίᾳ καθαρότητι ἐμπρεπών. τῷ κόσμῳ, καὶ τῶν ἐν κόσμῳ τερπνῶν ἀμέτοχος, καὶ λίαν ὀλίγωρος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε

XCvii. AGAPIVS, Ithacensis, hieromonachus, vir pietate et vitae puritate insignis, mundi et voluptatum mundialium abstinens magnusque contemtor. Graecam callet linguam, externa doctrina et sacra theologia

Z z z 3

imbu-

θύραθεν παιδείαν, καὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν. ἐμπειρότατος τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, [P] κήρυξ τῆς εὐαγγελικῆς λόγῃ, βίῳ καὶ λόγῳ καταρτίζων πρὸς εὐσέβειαν, καὶ πολιτείαν θεάρετον τὰς ἀκροατὰς αὐτῆς.

XCVIII. Φιλόθεος Παργινὸς ἱερομόναχος, φίλος τῷ εἰρημένῳ Ἀγαπίῳ, καὶ κατὰ πάντα ἐφάμιλλος.

XCIX. Γρηγόριος ἱερομόναχος Θεσσαλονικεύς, ἀνὴρ ἐλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν κατ' ἡμᾶς ἱερὰν θεολογίαν. ἔστι δὲ καὶ ἱεροκέρυξ.

Σχῆδισμα Δημητρίῳ Προκοπίῳ
Μοσχοπολίτῃ.

Ἔτεα σωτηρίῳ ἀψικά: ἐν μηνὶ Ἰανίῳ.

imbutus, in diuina autem scriptura patribusque ecclesiae versatissimus, euangelii praeco eloquii, vita et sermone auditores suos ad pietatem conuersationemque deo probatam instruens.

XCVIII. PHILOTHEVS, Parginus hieromonachus, iam dicti Agapii amicus et per omnia simillimus.

XCIX. GREGORIVS, Thessalonicensis hieromonachus, insignis vir et graecae linguae peritus, externamque philosophiam et sacram theologiam doctus, sacri praeco eloquii. “)

Schediasma DEMETRII PROCOPII
Moschopolitae.

Anno Salutis MDCCXXI. mense Iulio.

I N D E X

in Demetrii Procopii Notitiam recentiorum eruditorum Graecorum.

Abramius Cretensis, cap. 56.

Ex Acarnania Anastasius Gordius, 93. Callinicus, 11. Eugenius, 37. Seraphim, 75. Gerasimus, 38.

Adrianopoleos metropolita Athanasius, 72.

Aetolus Germanus, 21.

Agapius Ithacensis, 97. 98.

ALEXANDER MAVROCORDATVS, 14.

69. 80.

Alexandrini patriarchae Gerasimus, 9. Samuel Chius, 66. Presbyter Meletius Piga, 4.

Anastase metropolita Dionysius, 73.

Anastasius, presb. 84. Gordius, 93. Strategus, 89. alius ex Nausa Macedoniae, 94.

Andronicus Byz. 48.

Anthraces Methodius, 91.

Antiocheni patriarchae, Athanasius, 67. Cyrillus, 30.

Antonius Catephorus, 87. Churmuzii frater, 50. 51. Coraës, 40. Corcyraeus, Strategus, 89.

Argius Iacobus Manas, 80.

Aristotelica philosophia, 15.

In

cc) Huic Saxius in Onomast. lit. tom. VII. in ind. p. 349. adscribit *Decem orationes*, quas cum singulis Io. Chrysostomi et Amphilochoi, Iconiensis, ex quibusque libris scriptis vniuersitatis caesareae Mosquensis edidit *Christi. Frid. Matthaei*,

Moscou. et Lips. 1776. 8. Sed vide, annon potius tribuendae sint *Gregorio*, archiepiscopo Thessalonicensi, vulgo *Palamae*, et conf. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosquens. p. 60. edit. in 8. de cod. Mosq. LXX. *Hari*.

- In Aristotelem commentaria, 25.
 Athanasius Adrianopol. 72. Antiochenus patriarcha, 67.
 Athanasius Patellarius, 20.
 Athanasii, patriarchae CPol. 13.
 Atheniensis metropolita Meletius, 42.
 Athenienses, Theophilus Corydalleus, 15.
 Georgius Patufas, 88. Gregorius Soteris, 76. Ioannes Patufas, 59. Stephaces, 36.
 Atho, mons sacer, 9.
Bellarminus, 17.
 Ex Berrhoea Macedoniae Ioannes Cottunius, 25.
 Bessario hieromonachus, 31.
 Bibliotheca Alexandrina, 9.
 Io. Nic. Maurocordati, 6. montis Sina, 18. 65.
 Gerasimus Blachus, 23.
 Bucurestina schola, 49. 33. 96.
 Byzantii Andronicus, 48. Constantinus Iulianus, 44. Ioannes Caryophylles, 27.
 Churmuzius, 51. Hierotheus Comnenus, 46. Demetrius Iulianus, 78. Iohannes Porphyrites, 45. Panagiota, 32. Palafes, 35. Spantones, 79.
 Ieremias Cacabella, 53.
Caesar Cremoninus, 15.
 Caesarius, hieromonachus, 55.
 Callinicus, Heracleae metropolita, 71.
 patriarcha CPol, 11.
 Caluinianis fauens Io. Caryophylles, 27.
 Constantinus Cantacuzenus, 43.
 [P] Io. Caryophylles, 27.
 Castoriae metropolita Dionysius Mantuca, 52.
 Thomas Catanes, 85.
 Antonius Carephorus, 87.
 Ex Cephalenia insula Elias Meniates, 54. Meletius Gypaldus, 57.
 Chalcedonius Cosmas, 65.
 Ioannes Chalceus, 86.
 Chii, Antonius Coraës, 40. Clemens, 41.
 Georgius Coreffius, 7. Gregorius, 16.
 Samuel, 66. Paifus Ligarides, 34.
 Chrysanthius Notaras, 77.
 Chrysanthus, 39.
 Churmuzius Byzantius, 51.
 Clemens Chius, 41.
Comenius, 21.
 Nic. Comnenus Papadopulus, 81.
 Hierotheus Comnenus, 46.
 CPolitani Patriarchae, Athanasius, 13. 20.
 Callinicus, 11. Cosmas Chalced. 65. Cyrillus Lesbios, 64. Lucaris, 8. Dionysius Byz. 10. Gabriel, 12. Ieremias, 1. alter iunior, 63.
 CPolitanum templum patriarchale instauratum, 63. Obeliscus CPolitanus, 32.
 Constantinus Cantacuzenus, 43.
 Constantinus Iulianus, 44.
 Antonius Coraës, 40.
 Corcyraeus, Antonius Strategus, 89.
 Georgius Coreffius, 7.
 Theophilus Corydalleus, 15. 21. 26.
 Ioannes Cottunius, 25.
 Cottunianum Collegium Patau, 89.
 Creta capta, 32.
 Cretenfes, Abramius, 56. Athanasius, 13.
 20. Georgius Maiotas, 61. Gerasimus, 9.
 Blachus, 23. Lucaris, 8. Neclarius, 18.
 Nic. Calliaces, 58. Nic. Comnenus Papadopulus, 81. Thom. Catanes, 85.
 Sebaftus Cymenites, 33.
 Cyprius Marcus, 49.
 Cypri archiep. Hilario Tzigalas, 49.
 Cyrillus Lesbios, patriarcha CPol. 64.
 Lucaris, patriarcha CPol. 10. 6.
 Antiochia patriarcha, 30.
 Demetrius Iulianus, 79.
 Demetrius Notaras, 82.
 Dionysius Byz. patriarcha CPol. 10.
 Mantuca, 52.

Diony-

- Dionysius, Nauplii metropolita, 26.
 Dodonaeus Metrophanes Gregoras, 92.
 Dorotheus, patriarcha Hierosol. 19.
 Dositheus, patriarcha Hierosol. 68.
 Drystra metropolita, Seraphim, 75.

 Elias Meniates, 54.
 Epirota Chrysanthus, 39.
 Eugenius, 37.

 Flanginianum collegium Venet. 87. 88.

 Gabriel Seuerus, 3. alius Smyrnaeus, patriarcha CPol. 12.
 Gani et Chorae metropolita Greg. Soteris, 76.
 [P] Gennadius Heracleae metropolita, 47.
 Georgius Coreffius, 7. Maiotas, 61. Patufas, 88. Sugdures, 83.
 Gerasimus Blachus, 23. patriarcha CPol. 9. hieromonachus, 38.
 Germanus Aetolus, 21.
 Gordius, 37. Anastasius Gordius, 93.
 Metrophanes Gregoras, 92.
 Gregorius protosyncellus, 16.
 Thessalonicensis, 99.
 Soteris, 76.
 Meletius Gypaldus, 57.

 Heracleae metropolitae Callinicus, 71. Gennadius, 48.
 Hierosol. templum inflauratum, 68.
 Hierosolymitani patriarchae, 18. Chrysanthus Notaras, 68. Dorotheus, 19. Dositheus, 68. Nectarius, 18.
 Hierotheus Comaenus, 46.
 Hilario Tzigalas, 29.
 Hungaro-Walachica S. Scripturae versio, 60.

 Iacobus Manas, 80.
 Iassiorum schola in Moldavia, 34.
 Ieremias patriarcha CPol. 1. 2. alius iunior, 63.

 Ignatius Lesbios, 74.
 Ioannes Chalceus, 86.
 Ioannes Cottunius, 25. Caryophylles, 27.
 Patufas, 59. Porphyrites, 45. Thalassius, 62.
 Ex Ioanninis Anastasius, 85. Bessario, 31.
 Chrysanthus, 39. Meletius, 42. Methodius, 91. Nicolaus Cerameus, 24. Georg. Sugdures, 83. Clemens Ioannimorum metropolita, 41.
 Ithacensis Agapius, 97.
 Constantinus Iulianus, 45.
 Demetrius Iulianus, 78.

Athanas. Kircherus, 32.

 Lacedaemonius metropol. Theodoritus, 28.
 Lesbii Ignatius, 74. Dionysius, 73.
 Paisus Ligarides, 34.
 Cyrillus Lucaris, 6. 10.

 Macarius ex Patmo insula, 90.
 Meletius Macres, 22.
 Iacobus Manas, 80.
 Marcus Cyprius, 49.
 Maximus Margunius, 6. 3.
 ALEXANDER MAVROCORDATVS, 14. 69. 80.
 IO. NICOLAVS, Alexandri F. MAVROCORDATVS, 69. 70. 6.
 CAROLVS MAVROCORDATVS, 70.
 Maximus Peloponnesius, 5.
 Meletius Athen. metropolit. 42. Gypaldus, 57. Macres, 22. Piga, 4. Syrigi, 17.
 Elias Meniates, 55.
 Methodius Anthracites, 91.
 Metrophanes Gregoras, 92.
 Moschopolitae, Dionysius Mantuca, 52. Ioannes Chalceus, 86.

 [P] Nauplii metropolita Dionysius, 26.
 Nectarius patriarcha Hierosol. 18.

Neophy-

- Neophytus Notaras, 77.
 Nicolaus Calliaces, 58. Cerameus, 24.
 Comnenus Papadopulus, 81. ex Moldavia, 60.
 Chrysanthius Notaras, 68.
 Demetrius Notaras, 82.
 Neophytus Notaras, 77.
 Paifus Ligarides, 34.
 Palafes Byz. 35.
 Panagiota Byz. 32.
 Nic. Comnenus Papadopulus, 81.
 Athanasius Patellarius, 20.
 Ex Pathmo infula Macarius, 90.
 Ioannes Patufas, 59.
 Georgius Patufas, 88.
 Peloponnesii, Caesarius, 55. Chrysanthius Notaras, 68. Demetrius Notaras, 82.
 Dorotheus, 19. Ioannes Thalassius, 62.
 Maximus, 5. Neophytus Notaras, 77.
 Philadelphiae metropolitae, Gabriel Seuerus, 3. Meletius Gypaldus, 57. Gerasimus Blachus, 23.
 Meletius Piga, 4.
 Pindaricae Odae Antonii Coraës, 40.
 Pindarus citatur, 70.
Platina de vitis pontificum, 53.
 Ioannes Porphyrites, 45.
 Rhodi metropolita Ignatius, 74.
 Samuel Chius, patriarcha Alex. 66.
 Scallatus, 14.
 Sebastus Cymenites, 33.
 Seraphim, 75.
 Gabriel Seuerus, 3.
 Solnicus, 43.
 Smyrpaus, Gabriel, 12.
 Spantones Byz. 79.
 Stephaces Athen. 36.
 Antonius Strategus, 89.
 Georgius Sugdures, 83.
 Meletius Syrigi, 17.
 Io, Thalassius, 62.
 Theodoritus metropolita Lacedaem. 28.
 Theodosius Zygomala, 2.
 Theophilus Corydalleus, 15. 21. 26.
 Thessalonicenses, Gregorius, 99. Ioannes, 95.
 Thessalonicensis schola, 95.
 Thomas Catanes, 85.
 Trapezuntii, Georgius, 96. Sebastus Cymenites, 32.
 Tubingenfes, 1.
 Hilario Tzigalas, 29.
 Zacynthius, Ant. Catephorus, 87.
 Theodosius Zygomala, 2.

CAPVT XLI. (olim XLV.)

NOTITIA ALPHABETICA SCRIPTORVM GRAECORVM, MAGNAM PARTEM
ADHVC INEDITORVM, ET PARVM EXPLICATAE AETATIS, DE
QVIBVS HACTENVS NON DICTVM.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

*A*cepsimas monachus, in vita Encomiastica S. Methodii patriarchae CPol. citatur a Nic. Commeno pag. 240. praenot. myslagog. Fabr.

[*Acepsimas*, episcopus, martyr. v. supra, vol. X. p. 188. Harl.]

Adelphidus contra Latinorum nouitates de processione Spiritus S. MS. in cod. Colbert. MMMDCCLXXIX. citatur a Cangio in glossario graeco.

Aëtius grammaticus.

Agathangelus Callistrati F. ex cuius narrationibus *Allatius* de Georgiis, infra pag. 666. seq. Fabr. *Agathangeli* vita et martyrium S. Gregorii Armenii, Florent. in bibl. Laurent. cod. XXV. nr. 2. plut. 7. Bandini cat. codd. gr. Laur. I. p. 276. Add. supra, vol. X. p. 232. Harl.

Aimonius, sophista, oratione eucharistica in Iulianum imp. *Allatius* ad Georgium Acropolitam pag. 201. Fabr.

[*Alberti Marini*, Chii, sermones 28. lingua gr. vulgari, Venet. in cod. Naniano CXXXIV. quos vberius recenset Mingarell. in cat. codd. gr. Nan. p. 308. sqq. — ib. pag. 459. de cod. CCLXXV. in quo exstat *Leonis Baptistae Alberti* vita ipsiusque opus de pictura: quod etiam exstat Romae in bibl. Vatic. nr. 2004. et 2005. ac Veronae de re aedificatoria, Florent. in bibl. Laurent. Medic. plut. 29. cod. XLIV. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 58. A. 237. C. 300. B. et 491. C. Harl.]

Alexander Choniata, in epist. de captiuitate CPol. citatur a Nic. Commeno p. 188. praenot. myslagog.

Alexan-

Alexander, monachus Cyprius; in vita *Nicephori* patriarchae CPol. confessoris. id. pag. 292. Eiusdem Encomium *S. Barnabae* in codice Colbertino MMMMCXXXVII. ^{da}) Cangius hoc titulo: Ἀλεξάνδρου μοναχῆς εἰς τὸν ἅγιον Βαρνάβαν, προτραπέντος ὑπὸ τῆς πρεσβυτέρης καὶ κλειδῆς τῆς σεβασμίας αὐτῆς ναῦς, ἐν ᾗ ἰσόρηται καὶ ὁ τόπος τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἁγίων λευγαίων αὐτῆς. Graece et latine cum Zini interpretatione in *Actis Sanctor.* XI. Iunii tom. II. pag. 436. Eiusdem oratio historica *de inuentione Crucis* edita a *Gretsero* tom. II. de cruce, pag. 1. [ed. opp. Ratisbon. 4. 1734. fol.] Incipit: τὴν κέλουν τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος δεξάμενος. Posteriores duas latine quoque habes in bibl. concionatoria Combesii, qui Alexandrum hunc iusto facit antiquiorem, quum Heracliana tempora antecessisse putat et vixisse sub Zenone imp. vel paulo post. Nam certe non fuit ante saeculum nonum, quo fuit Nicephorus patriarcha ab a. 806. ad 815. *Fabr.* Posterior exstat *Vindobon.* in cod. XIII. nr. 15. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 197. seq. ibique Kollar. — *Matriti* in cod. reg. CXIX. fin. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 479. — *Oxon.* in cod. Barocc. CCXXXIV. (in cat. MSS. Angliae etc. I. p. 32. nominatur Alex. *archiepiscopus*.) — ib. in cod. Bodlei. V. nr. 9. f. nr. 2500. dicti cat. vbi adpellatur *monachus*. — ib. in cod. Selden. LIII. f. nr. 3383. cat. cit. — in cod. Th. Gale LXXX. nr. 5914. cat. dicti vol. II. *Alexandri monachi* et aliorum varis. — *Monac.* in codd. Bauar. CCI. et CCLII. secund. cat. MSS. gr. Bau. p. 75. ac 84. — *Romae* in bibl. *Vaticana*; — atque in bibl. *Cassinenfi* f. montis Cassini. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. B. et 220. D. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XIV. nr. 4. plut. 9. est pars orat. de inuentione S. Crucis, n. commentar. in S. et magnum imperat. Constantinum. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 410. qui et finem fragmenti ab edito diuersum aliquantoque longiorem protulit, et ex hoc cod. saeculo XI. conscripto, contra *Causum* aliosque eum sequutos, qui illum a. 1120. floruisse tradiderunt, docet, illum fuisse aliquanto antiquiorem. v. *Cauai* diff. prim. ad histor. litter. S. S. eccl. p. 2. vbi quoque agit de *Alexandro Lycopolita*. — Eadem oratio exstat in bibl. *Escorial.* v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 155. seq. — *Parif.* in bibl. publ. codd. MCLXXXIII. nr. 4. et MCDIV. nr. 8. — in cod. *Coisl.* CCCVI. nr. 4. — in cod. autem CCI. in Nicetae catena in euangel. Lucae sunt fragmenta ex Alex. monacho. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 422. et 251. — *Alex.* monachi cod. 4. in bibl. *Mazar.* v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 1306. E. et 1309. E. — Add. *Oudin.* comm. de SS. eccl. II. col. 1071. seq. qui eius vitam assignat a. 1120. et praeterea excitat *Ger. Io. Vossium* de historicis gr. lib. III. p. 319. et *Carol. du Cange* in catal. MSS. codd. quem subiunxit Glossario med. et inf. Graecitatis col. 23. atque in cat. scriptt. graecor. editorum, col. 43. conf. supra, vol. VII. p. 5. seq. Adiciere liceat, quae *Villoison* olim ad me scripserat. „J'ai sous les yeux un Plautier grec fort rare, imprimé avec les cantiques de l'ancien et du nouveau Testament à Venise, le 15. Nou. 1486. 8. et donné par *Alexandre* de la ville de Candie, dans l'isle de ce nom, fils de *George*, prêtre grec, et petit fils d'*Alexandre*: σύνθεσις ἐμῇ Ἀλεξάνδρου, τῷ ἀπὸ τῆς Χάνδα-

Aa aa 2

Χάνδα-

dd) *Parif.* in bibl. publ. cod. MCLXXIX. nr. 617.) — ibid. in cod. MCCIX. nr. 1. 3. Conf. 1. (in adpend. cat. MSS. *Parif.* regg. vol. II. p. supra, vol. VII. p. 5. seq. vol. X. p. 204. *Harl.*

Χαίδακος τῆς Κρήτης, υἱὸς δὲ (sic, pro υἱῷ) τῷ σοφωτάτῃ καὶ λογιωτάτῃ Κυρῷ Γεωργίῳ, ἱερέως, τῷ Ἀλεξάνδρῳ, comme porte le titre. Il n'y a ni Epître dedicatoire, ni préface. *Hunfred. Hodus* parle ainsi de le Psautier curieux, et du pere de l'Editeur, p. 312. c. 8. libr. 2. de graecis illustribus L. Gr. instauratoribus, Londini 1742. 8. Georgii Alexandri, (George fils d'Alexandre et pere de l'Alexandre, qui a donné le Psautier, et portoit suivant usage grec le nom de son grand pere,) Romae Professoris, postea Cretensium praefulis, quem vna cum *Nicolao Sophiano* commemorat laudatque Volateranus (*Anthropologiae* libr. XXL) vbi mentionem rursus inuenio in fine Psalterii graeci, editi Veneris 1486. ab eius filio, qui se Alexandrum ex Chandace Cretae nominat: σύνθεσις ἐμὴ Ἀλεξάνδρου κ. τ. λ. Je viens de donner ce titre en entier. Volateranus cité par Hody, *ibid.* p. 310. s'exprime en ces termes: *Sophianum* vero, qui Romae praecipiebat simul, et *Georgium, Alexandri* filium, praefulem Cretensem, qui nuper etiam in vrbe docuit, inter praeceptores ponam graecae disciplinae, quamquam Latinam parum adtigerint, nec cum supra dictis, (*Chrysolora, Bessarione, Trapezuntio, Gaza, Andronico Thessalonicensi, Argyropulo, Chalcondyla, et Constantino Lascari,*) vel in patria lingua conferendi, moribus alioquin humanissimis vitaeque probitate, quae vna maxima est laus, forte superiores. Haecenus Villoufon. qui deinceps multa, de characteribus illius editionis parum cognitis, et iis, qui in MSSis graecis reperiuntur, valde similibus, scitu quidem digna, sed huc non pertinentia, scripserat. — *Alexandri* epistola ad Mich. Sophianum in cod. Ambros. Mediol. v. *Montfauc. Bibl. biblioth. MSS.* p. 492. D. — Praeterea Hodus l. c. haec, quae sequuntur, de *Georgio Alexandro* animaduertit: „In *Allatii* opere de *Georgiis* peculiari illius nulla fit mentio, nisi forte suspiceris, illum eundem fuisse cum *Georgio*, e Coreliano Calabriae in Hydruntinorum finibus oppido oriundo, cuius versio graeca Guidonis de monte Rochen Manipuli curatorum adseruatur in Vaticano; quique se in alio opere graeco, inscripto, de timore diuinorum iudiciorum, inscribit *Sacerdotem Georgium, familia Alexandrinorum*, e regione Coriliana: ὁ ἱερεὺς Γεώργιος ὁ τῶν Ἀλεξάνδρων ἀπὸ χώρας Κοριλιάνης. Aetas conuenit. Floruit enim hic sub Ferdinando, Neapolitanorum rege. Eum tamen alium et diuersum a *Georgio Alexandro*, professore romano Cretensiumque praefule, fuisse, vel exinde colligatur, quod sermone inculto et barbaro hic scribit, nec fuisse vmquam episcopum factum, sed vsque ad obitum in oppido patrio vixisse, ab *Allatio* inauitur.“ Haecenus Hodus. *Harl.*

Alexandri Eremitae Narratio de ministerio angelorum circa exitum animarum e corpore; MS. in bibl. caesarea teste *Lambecio* VI. p. 303. [v. supra ad vol. VIII. p. 366.] idem scriptum sub nomine *Macarii Alexandrini* seruatur MS. in bibl. Paulina Lipsiensis; ex cuius codice illud cum H. Warthoni versione latina vulgavit *Cauens* in historia litteraria scriptorum eccles. [P] ad a. 373. Lond. 1688. fol. (recusa Geneu. 1694. 1705. 1720.) “) et cum noua interpretatione et codicis caesarei variis lect. *Inobius Tollins* in

Aa aa

insigni.

ce) Adj. *Cauens* diff. I. ad histor. litt. SS. eccl. est *Parif.* in bibl. publ. cod. CCLXIX. ur. a. II. ed. Basl. 1745. fol. p. 2. — Eadem narratio *Harl.*

in signibus itineris italici, Traiecti ad Rhen. 1696. 4. p. 192. sqq. Similis argumenti licet breuior διήγησις τῆς μακαρίας Ἀντωνίης exstat apud Palladium in Lausiaca p. 69.

Alexandri episcopi *Theſſalonicenſis* epistola ad S. Athanasium, quae incipit: συγχάριζω τῷ βελτίστῳ Σααράπῳ, exstat in S. Athanasii apologia ad ad imp. Constantinum tom. I. p. 783. nec non altera ad Dionysium comitem, cuius initium: Φανεράν ὁρῶ, ib. 798. *Fabr.* Vtraque exstat *Vindobon.* in cod. caes. LVII. nr. 73. et 84. v. *Lambec.* III. col. 240. et 242. — Epistola inter codd. bibl. *Basileens.*, atque inter codd. bibl. *Scorial.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 609. D. et 616. B. vbi quoque nominatur *Alexandri* epistola ad Dionysium comitem. *Harl.*

Alexander abbas Coenobii Acoemetarum citatur in Catena patrum graecor. ad Lucam MSta. in bibl. caesarea.

Alexandri, fratrisque eius Leonis imp. cognomento philosophi a. 911. defuncti κατάκρισις aduersus iniustos iudices, exstat in Harmenopuli promptuario iuris p. 6.

De *Alexandro Aetolo* intellexerim verba Ciceronis II. 22. ad Atticum: *libros Alexandri, negligens hominis et non poetae, sed tamen non inutilis tibi remissi.* *Fabr.* v. Graeuium ad loc. Cicer. cit. et Ernesti clau. Ciceron. in ind. histor. p. 95. ed. nou. qui, eum, contendit, fuisse *Alexandrum Ephesum*, cognomine Lychnum, quem Strabo alique tradant Cosinographiam versibus scripsisse. *Fabric.* tamen supra in vol. IV. p. 92. in indice eorum, qui Arati phaenomena illustrarunt, *Alexandrum Aetolum*, Arati aequalem, discernit ab *Alexandro Epheso*, et ego ibidem ex Iriarto *Alexandrum Lycitum* adieci: add. supra, vol. III. p. 55. — De *Alexandro Aetolo* s. *Pleuronio* *Fabricius* in hac bibl. gr. pluribus locis egit, s. gr. supra, vol. II. p. 283. et 406. ac 496. sub voc. *Sotades*; vol. I. p. 503. vol. IV. p. 460. (vbi quaedam adieci,) et VI. p. 354. — *Venetis* in bibl. Marc. eod. CCIII. fin. carmina quaedam *Alexandri Aetoli* de *planetis*, quae, adnotante auctore cat. codd. gr. Marc. p. 112. edidit *Thom. Galeus* ad *Parthenium* p. 149. sqq. *Harl.*

Alexandri veteris haeretici commentaria in epistolam ad Galatas memorat S. Hieronymus. De aliis *Alexandris* dixi lib. III. cap. 8. [s. cap. 2. vol. III. p. 55. sqq. nou. ed.]

Alexii Comneni imp. λογαρεῖν siue rationale peraequatorum imperii, graece editum et latine a monachis Benedictinis in *Analectis graecis* siue tomo quarto monumentorum Cotelierii. Paris. 1688. 4. et ex emendatione codice a *Iacobo Gronouio* ad calcem operis patris de seſtertiis Lugd. Bat. 1691. 4. Vide, quae notavi in bibl. latina IV. 5. §. 3. *Alexii* Comneni monita ad Spaneam nepotem versibus politicis graecobarbaris edita *Venetis*, teste *Lambecio* V. p. 262. [s. p. 551. seq. nr. 20. cod. CCXCVII. edit. Kollar. quem vide. *Lambec.* animaduertit, editas esse illas *Paraeneses Venetis* a *Christoph. Zanetto* in 4. sine anni nota, et inscriptam esse edit.: Διδασκαλικά παρανετική Κυρῆ Ἀλεξίου Κομνηνῆ τῷ λεγομένῳ Σπανέῳ. — *Venetis* in cod. *Naziano* CCXCII. nr. 11. eadem monita, versibus politicis. v. cat. codd. gr. Nan. p. 409. seq. *Harl.*] In codice *Menteliano*, qui in regis christianiss. bibl. nunc seruatur, feruntur hoc titulo,

teste Cangio: λόγοι χρηστοὶ βαλευτικοὶ, πάνυ ὠραιοί, πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ, Σπανέας τὸ ἐπίκλην. *Fabr.* Conf. supra vol. VII. p. 728. sqq. — In *Constantini Armenopuli Manuali legum*, ed. a Gul. Ottone Reitzio in *Meermani Supplem. noui thes. iuris civil. et canonici Alexii Comneni nouellae* aliquoties excitantur: ex gr. p. 219. in libr. IV. tit. I. §. 12. p. 228. in scholio ad IV. 4. 19. etc. — *Alex. Comneni* rescriptum de donariis et rebus sacris, in bibl. patr. Parif. 1575. fol. vol. V. col. 921. — ib. a. 1589. vol. III. col. 1003. et ib. a. 1624. vol. III. col. 273. — *Mediolani* in bibl. Ambros. tribus codd. reperiuntur *Alexii Comneni* genealogia, ab Adam deducta: S. *Alexii* panoplia aduersus quoscumque omnis generis haereticos, et eiusdem vita, (de qua v. quoque supra in vol. X. p. 191. vt plures alios omittam codd.) et *Alexii* pharmacæ, cum commentariis. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 492. *E. Harl.*

Alexii, presbyteri et chartophylacis Corcyrae, orationes in varia S. scripturae loca graece excusae memorantur in biblioth. Saraziana p. 21. inter libros in quarto.

[*Alexius*, episcop. *Gallipolitanus*: eius consolatio ad Cardin. Vlyxobonensem, qui fratrem amiserat. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCCLXXIV. nr. 19. *Harl.*]

[*Alexius Lampenus*; cuius *monodiae* super Irene Palaeologa, et Nicephoro; tum quatuor in Ioannem etc. *Venet.* in bibl. Marc. cod. CDXLII. v. catal. codd. gr. Marc. p. 230. *Harl.*]

[*Alexius Macrembolita*, incertae aetatis scriptor: cuius *tetrasticha* in S. Matthaeum et S. Ioannem theologum exstant *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XIX. nr. 197. plut. 32. ac nr. 224. *tetrastichon* de regno dei, et de mortuis, illud consequentibus, denique nr. 231. sqq. alii eiusdem versus: conf. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 167. et 172. *Harl.*]

Alexii, metropolitae Nicaeae, Canon in S. Demetrium martyrem MS. in bibl. caesarea, [in cod. CCCXXIV. v. *Lambec.* V. p. 599. Kollar.]

Alexius Portas Polyhistor de sacrificiis antiquorum citatur a *Nic. Commeno* praenot. *mystagog.* p. 213.

Alexius, monachus et diaconus, in oratione panegyrica Mich. Cerularii patriarchae. id. p. 411. *Fabr.* In bibl. Norfolc. cod. DXXXV. f. 3434. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. *Alexius monachus* ad Nicetam. *Harl.*]

[P] *Alexius* Studites, patriarcha CPol. ab a. 1025. ad 1043. in synodico de clerico percussore. id. p. 251. in altero, vt iudex testimonium admittat. p. 285. Cognitio Synodalis de septimo gradu consanguinitatis, MS. in bibl. caesarea, [in cod. LI. nr. 21. v. *Lambec.* VIII. p. 994. Koll.] Anathematismi in eos, qui contra imperatorem conspirant, in bibl. regis Gallorum. *Fabr.* In cod. Parif. MCCCIX. nr. 33. est iudicium synodale de nuptiis, quod a. C. 1038. sub Alexio, patriarcha CPolit. latum est, et nr. 34. *Alexii*

Alexii decretum de mulieris iam nuptae matrimonio, ad Theophanem, Thessalon. archiepiscopum. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XL. nr. 55. plut. 5. *Alexii* synodica decisio de diuersa ecclesiast. capp. (exstat in Leunclau. iure gr. rom. lib. IV. p. 250. et in Zonarae syntagmate, p. 786. — ibid. in cod. II. nr. 93. plut. 5. de nuptiis, (v. Leunclau. III. p. 204.) — ib. in cod. XL. nr. 77. plut. 5. quaestio de gradibus adfinitatis proposita sub Alexio etc. (Leunclau. III. p. 204.) — in eod. cod. nr. 86. iudicium synodicum de matrimoniis, sub Alexio. V. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 79. 10. 80. et 81. — *Romae* in bibl. Vatic. ac reginae quondam Sueciae nr. 896. eiusd. de iis, quibus monasteria dona dantur, et de aliis hypothefibus, de metropolibus, archiepiscopopatibus et episcopopatibus. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 33. A. — In cod. *Th. Gale* XCII. f. nr. 5926. cat. MSS. Angliae, II. eiusd. ad Leonem, metropolitanum Athenar. et Syncellum epistola de Nuptiis, et de gradibus consanguinitatis ac nuptiis. — *Mosquae* in cod. typograph. synod. LVI. nr. 7. ex epist. ad Theophanem Thessal. περί μνησείων καὶ γάμων, varia capp. ac nr. 8. ἐν τῶν συνδικῶν αὐτοῦ κείμεν v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 331. conf. *Harmeropol.* manuale legum lib. IV. tit. 6. §. 43. in Meermannii supplem. cit. p. 240. et *Cauci* hist. litt. SS. eccl. II. p. 129. *Harl.*

Alexius ad orationem Damasceni pro mortuis. Nic. Commenus p. 24. Hi omnes diuersi ab Alexio *Aristeno*, de quo supra p. 281. seq. §. VIII.

Aloyfius Lollinus, episcopus Bellunenfis, inter graecos scriptores citatur a Nic. Commeno praenot. myllagog.

Alypius Leucadias episc. haereseos suspectus. id. p. 227.

Ammonae siue *Ammonii* capita asctica XXI. MSS. in bibl. caesarea. *Fabr.* In cod. CLV. nr. 2. capp. XXII. — in cod. CLVI. nr. 6. capp. XVII. vid. *Lambet.* IV. p. 318. cum nota 4. et Kollar. not. A. ac p. 325. — ib. in cod. CCXLI. nr. 1. citatur in Ioannis, patriarchae Antioch. eclogis ascticis. v. *Lambet.* VI. p. 223. — Excerpta ex abbate *Ammona Oxon.* in cod. Barocc. CCXIII. — ibid. in bibl. Bodlei. in cod. Oliu. Cromwelli XXIV. nr. 34. et 41. de Ammonae ex Palladii historia Lausiaca, atque in cod. *Coisl.* CCLXXXII. quaedam ex Ammonae, abbate, et eius vita, ex Palladio: v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 399. — *Mosquae* in cod. synod. CCX. eiusd. oratio: ib. in cod. CCCVII. epistola abbatis, Ammonae. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 140. nr. 26. et p. 201. nr. 1. — *Florent.* in bibl. Laur. cod. III. nr. 22. plut. 10. capita utilia XIX. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 472. Conf. supra, vol. IX. p. 260. seq. et *Cauci* hist. cit. II. p. 3. diff. 1. *Harl.*

Ammonii monachi relatio de SS. patribus Sinaitis et Raithunis, quos barbari tempore Diocletiani peremerunt, edita a *Combesiffo* graece et latine in illustrium Christi martyrum lectis triumphis, Paris. 1660. 8. pag. 88. 132. ^f) *Combesifus* parum verisimiliter putat,

^{ff}) In cod. *Coisl.* CCLXXXIII. vid. *Montfauc.* bibl. MSS. p. 1314. D. add. supra, *fauc.* l. c. — in cod. LXV. nr. 14. bibl. *Mazarin.* vol. X. p. 295. *Harl.*

tat, auctorem esse illum Ammonium, quem inter claros Aegypti ac Thēbaidis martyres cum Petro Alexandrino celebrat *Eusebius* VIII. 25. hist. Incipit: ἐγένετό μοι ποτὶ κάθεζομένω.

Ammonis, episcopi Elaearchiae, epistola ad Theophilum patriarcham Alex. de vita et conversatione SS. Pachomii et Theodori. In Actis Sanctor. tom. 3. Maii p. 63. [v. supra, vol. X. p. 301. ibique not. H.]

Claudius Ancantherus, Ἀγκάνθηρος ἱεροσοφιστής, cuius notulas ineditas ad Lyeophronem, et versionem latinam [non totius opusc. sed fragmenti tantum arithmetici,] Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων, quam in gratiam Iacobi Curtii, in aula Viennensi procancellarii, ille concinnauit, seruat bibliotheca caesarea. Vide *Lamberium* VII. p. 194. [de cod. caes. CIX. nr. 2. p. 412. ibique Kollar. qui ad p. 414. plura de Ancanthero memoriae prodidit. Ille enim genere quidem Barrhoducentis Lotharingus, professione tamen medicus scripsit Diameron in nuptias Ferdinandi Medicis, magni Hettruriae ducis, et Christernae, Lotharingiae ducis filiae, Patau. 1590. 4. Post hunc annum commigravit Pragani, imperatorii Historici munere ornatus, id quod collegit Kollar. ex panegyrico, inscripto: Rudolpho II. imperatori semper Augusto, *Claudii Ancantheri*, eius Historici, panegyricus, Iaurino recepto, dicatus, Pragae ap. Io. Otmarum Iacobi clō Io. Hō. 4. Idem Kollar. coniecit, *imper. Rudolphi res gestas*, qui libell. notitiae auctoris non addito, in bibl. caesar. ineditus seruatur, huic *Ancanthero* esse tribuendas. *Harl.*]

Andreae Cretensis homiliis XXXIX. supra p. 74. seq. [vbi addidi,] et p. 84. seq. recensitis addendum ἐγκώμιον εἰς τὰς ἀγίας καὶ καλῶν δέκα μάρτυρας, ὅτε ὑπὸ τῆς τῆ χειμῶνος βίας ἐξ ὑποσοφῆς τῆ πλοῦς ἐπιστὰς τὸν παρόντα ἐσχεδίασε λόγον. Laudat Cangius ex codice Renaudoti. Idem notat Homiliam in S. Georgium exstare in Actis Sanctorum 23. April. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 229. seq. ibique notas. In praef. ad II. vol. Ephraim Syri opp. ed. Assmanni, a Petro Benedicto Andreae studium laudatur, et a Pinio in Act. Sanctorum tom. II. Antwerp. 1721. ille defenditur a crimine monotheletismi. v. Baumgaff. Nachr. von merkwürd. Büchern, tom. VII. p. 426. et IV. p. 57. Quatuor *Andreae Cretensis* orationes *Mosquas* in cod. IX. typograph. synod. v. *Matthaei* Not. cod. caes. XLVII. in commentario in praecipua loca V. ac N. T. sunt quoque fragmm. ex opp. *Andreae*, archiepisc. Cretensis. v. *Lambec.* III. p. 180. Kollar. — *Monaci* in pluribus codd. Bauar. sunt aliquot illius Andreae opera. v. cat. MSS. graec. bibl. Bauar. p. 7. 18. 19. 20. 23. (vbi in cod. LXIX. memorantur illius comment. in apocalypsin,) p. 25. et 48. seq. quem commentar. gr. et lat. edidit *Frid. Sylburg.* Heidelberg. apud Commel. 1592. fol. — Add. supra, vol. X. p. 277. 278. 280. 281. 283. 284. etc. *Harl.*

[*Andreae Panhypersebasti* versus in imaginem Virginis deiparae, *Vindob.* in cod. caesar. XXXIX. nr. 5. v. *Lambec.* VI. part. 2, p. 352. *Harl.*]

Aodoro.

Andronici Callisti Monodia in captam CPolin citatur ab eodem *Cangio* notis ad Zonaram pag. 67. [Est *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCCCLXXIV. nr. 10. *Harl.*] ⁴⁴⁾ *Nicolai Secundini* epistolae ad hunc Andronicum Callistum philosophum et Andronici ad Secundinum, Bessarionem et Gregorium Palaeologum MStae in variis bibliothecis. Vide *Diarium Venetum*, *Giornale de' letterati d'Italia* [P] tom. XIV. pag. 387. ⁴⁵⁾ et quae notavi lib. III. cap. 5. §. 29. [vol. III. p. 263. seq. plura autem de *Andronicis Rhodio* et *Callisto* s. Callisti filio, ibid. cap. 8. p. 464. seq. *Harl.*] vbi de scriptis, quae feruntur sub nomine *Andronici Rhodii*, veteris peripatetici. De *Andronico Camatero* dictum supra hoc volumine p. 278. seq. §. VII. De *Andronico Comneno*, vol. VII. pag. 730. seq. De *Andronici Palaeologi* senioris eccliesi episcopatum et metropolitanorum, patriarchae CPol. subiectorum, ib. p. 798. [*Vindob.* in codd. LI. nr. 2. LII. nr. 12. LIII. nr. 16. et 35. v. *Lambec.* VIII. p. 980. 1003. 1009. et 1020. *Parif.* in bibl. publ. cod. CMLXIX. nr. 23. *Andronici Palaeologi apophthegmata*, inedita. *Harl.*] *Andronici Palaeologi* iunioris et Ducae Angeli diploma pro Monembasiotis graece editum a Iac. Pontano notis ad Phranzaum p. 304 - 306. [v. supra, vol. VIII. p. 76. seq.]

Andronicus poeta et grammaticus citatur a Planude apud Nic. Comnenum pag. 141. *Andronici Ducas Siguri* carmen de Trinitate versibus hexametris, et in Gregorium Naz. MS. in bibl. Bodleiana. cod. CCXCIV. nr. 22.

[*Fabric.* in indice generali ad bibl. gr. inseruit alium Andronicum, et, „*Andronicus*, inquit, *Contoblancia*, Basileae primum a. 1477. auctor fuit litterarum graecarum discendarum. v. *Martini Crusii* Annales Sueviae III. 7. 12.“ *Harl.*]

[In eod. ind. *Fabric.* haec inseruit: „*Andronici Sebastii* dialogus imperatoris et cardinalis de processione Spiritus S. disputatio imperatoris cum doctore Armeniorum Petro de duabus in Christo naturis, et de aliis quibusdam capitibus, scriptum contra Veccum, in biblioth. Bauaricae cod. CXX.“ s. cod. CCXXIX. secundum *Hardtii* recensione. *Harl.*]

[De *Andronico* martyre v. supra, vol. X. p. 196. et add. *Lambec.* VIII. p. 531. nr. 38. cod. XVI. p. 550. nr. 9. cod. XVII. et p. 557. nr. 3. cod. XVIII. — *Andronicus Ducas*,

gg) *Parif.* in bibl. publ. sunt varia *Andronici Call.* opp. in cod. MDCCXXXIX. nr. 18. de *Fortuna*; cod. MMCXXXI. nr. 6. de *animi adfectionibus*, (vbi v. confessor. catal. MSS. II. p. 447.) — cod. MMCMLXVI. nr. 1. *orat. in laudem Georgii Palaeologi*, inedita. — cod. MMMXLIII. nr. 1. 2. *opp. ad Georg. Palaeologum et ad Theodorum Demetrium*, et cod. MMCMXXIX. nr. 10. de *variis poetarum generibus*: vt alios *Andronicorum* libr. et codd. quos *Montfauc.* in Bibl. bi-

blioth. MSS. alique excitarunt, breuitatis studio omittam. *Harl.*

hh) Siue in *Apostoli Zeni* Dissertazioni Vossiane, tom. I. p. 342. et 343. vbi quoque codd MSSi quidam excitantur. — add. supra in hoc vol. p. 191. seq. ibique not. q. supra ad vol. III. p. 144. et cod. *Vindobon.* LXII. nr. 5. *Andron. Call.* de animi adfectionibus, v. *Kollarii* Supplem. ad *Lambec.* col. 423. seq. et ad *Lambec.* comment VII. col. 229. seq. atque supra, vol. III. p. 263. seq. ibique not. *Harl.*

Bb bb

Ducas, Sgurus, scripsit contra Latinos. MS. *Mosquae* in cod. synod. CCCXCV. nr. 7. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 253. — ibid. p. 309. in cod. XIII. typogr. synod. nr. 4. monodia in *Andronicum*, antea despotam, postea in monasterio *Acacium* dictum, et nr. 5. versus ἐπιτύμβιοι in eius imaginem. *Harl.*]

Angelophori versus politici de CPoli, εἰχοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆ Ἀγγελοφόρε, MS. in codice Colbertino MMMMMIV. Cangius.

Antheonis, Arsinoës episcopi circa a. C. 483. scripta epistola ad Petrum Fullonem exstat in conciliis Labbei tom. IV. p. 112. et Harduini tom. II. pag. 845. Incipit: πάνυ εἰμι ἐσυγνακῶς, ἀδελφεῖ τιμιώτατε.

[De *Anthimo*, CPolitano patriarcha, v. supra in hoc vol. p. 76. — D. S. *Anthimo*, martyre, episcopo Nicodemienfi, v. supra, vol. X. p. 196. adde cod. *Barocc.* CCXXX. et in bibl. *Bodlei.* cod. Oliu. Croinwelli CVI. nr. 3. f. n. 285. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — In *Montfaucon.* bibl. Coisl. nonnulli *Anthimi* nominantur: sic p. 300. S. *Anthimus*, archiepiscopus *Athenarum* et Confessor: in quem exstat sermo S. Nili, archiepiscopi CPol. in cod. CCXLIII. — ib. p. 455. in cod. CCCXLI. Historia *Anthimi* cuiusdam, *Crētensis* episcopi, qui a Latinis vexatus est propter differentiam. — ib. p. 56. de cod. VIII. ex Seueri epistola ad *Anthimum haeticum* Trapezuntium, qui CPolitatum thronum conscenderat: — ib. p. 323. in cod. CCLXIX. epistola Theodori Studitae ad *Anthimum*. — *Anthimi presbyteri* vita, in cod. bibl. monasterii S. Ebrulfi Vticensis, et in cod. bibl. monasterii S. Michaelis in periculo maris. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1269. A. et 1357. B. — *Anthimus*, episcopus Remnic. a quo *Photii* epp. *Nicolai*, medici, et *Meletii*, Alexandrini scripta contra potestatem papae et alia edita sunt in opere inscripto: Τόμος χαρᾶς. Remnic. 1705. fol. v. *Baumgarten* Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. VII. p. 511. sqq.

Anthimus, patriarcha Alexandr. edidit admonitionem patris ad Graecos, de libertate tuenda, inscriptam: Διδασκαλία πατρική, συντεθεῖσα παρὰ τῶ μακαριωτάτῃ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, Κύρ Ἀνθίμῳ, εἰς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα δι' ἰδίας δαπάνης τῶ παναγίῃ τάφῳ (S. sepulcri Hierosol.) ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ τῷ τυπογράφῳ Πογῶς Ἰωάννου ἐξ Ἀρμενίων. αψυή. (1798.) Graecus quidam librum fecit recudendum Romae (aut potius Parisiis,) una cum refutatione, et inscripsit: Ἀδελφικὴ διδασκαλία πρὸς τὰς εὐρισκομένους κατὰ πᾶσαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικρατείαν Γραικὺς, εἰς ἀντίρρησην κατὰ τῆς ψευδωνύμου ἐν ὀνόματι τῶ μακαριωτάτῃ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων ἐκδοθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει πατρικῆς διδασκαλίας. ἐν Ῥώμῃ, ἐν ἑτὶ πρώτῳ τῆς ἐλευθερίας. (1798.) 8. pagg. 58. in lingua graeca vulgari. De quo libello et aliis recentioribus *Villoison* in epistola quadam, ad me missa, copiosius, quam ut omnia huc transferrem, mihi olim scripserat. Quaedam tamen ex illa excerpere liceat mihi: Il feint de croire dans tout le cours de ce traite polémique, et sur tout p. 25. et à la fin p. 57. et 58. que l'Auteur

teur de cette *Instruction paternelle* également écrite en grec moderne, (ainsi que de la pièce de vers *politiques*, qui y est jointe p. 22. 23. et 24. de cette réimpression,) est un imposteur, qui a pris le nom respectable du patriarche de Jérusalem, „De deux choses, l'une, dit il, dans son avis au Lecteur p. 3. ou cet ouvrage n'est pas du Patriarche de Jérusalem, ou bien sa sainteté a totalement perdue l'esprit, et est devenue en place de berger, un loup qui veut décherer l'Eglise de Jesus Christ. Il raconte ib. p. III. que cette *Instruction paternelle* lui est tombée entre les mains, et quel la recue d'un de ses amis de Constantinople, pendant qu'il se trouvoit avec un grand nombre de se Compatriotes à Rome, depuis, ajoute-t'il, que cette ville a été délivrée contre toute esperance de la Tyrannie des Papes, il faut publier à la face de l'Univers, (l'écrit-il, p. 4. de ce même avertissement,) que la haine des tyrans est enracinée dans nos coeurs, que ce qui nous empêche, jusqu'à présent d'être délivré de leur joug, ce n'est pas notre manque de courage; c'est la jalousie de la plupart des princes de l'Europe, etc. [quae huc non pertinent: nam multa grauitar, acerbe iniusteque declamauit.] — Le Patriarche de Jérusalem, Anthime, dont l'Instruction pastorale se trouve à la tête de cette refutation, tient un langage bien différent: (et Villoison, vbi longum excerpserat locum ex libello, quem mire rarum, et valde difficilem inuentu esse adfirmarat, ita pergit:) Vn autre grec, peut-être même l'Auteur de la refutation du mandement d'Anthime, a voulu emboucher la trompette de Tyrtée, et a fait imprimer en grec vulgaire et en François, une piece de vers rimes et intitulée: Ὕμνος πολεμιστήριον τῶν ἐν Αἰγύπτῳ περὶ ἐλευθερίας μαχομένων Γραικῶν ἐν τῇ κατ' Αἰγυπτὸν ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ αἰ. Le Texte grec renferme XI. pages, et la Traduction Françoisie intitulée *Chant de guerre des Grecs qui combattent en Egypte pour la cause de la liberté*, commence à la 12e page, et finit à la 16e et dernière, in 12. sans préface, ni nom d'Auteur. Le refrain de chacune de neuf strophes, est, Ζήτω ἡ ἐλευθερία. Voicy la 5 strophe p. 7.

Εἰς τυράννων τὴν θυσίαν
 Ἀπαντες μὲ προθυμίαν,
 Ἐχροντ' ἄλλος ἄλλαχόθεν
 Τῆς Ἑλλάδος πανταχόθεν
 Ὡς εἰς ἐορτὴν συντρέχον,
 Ὡς πανηγύριν τὴν ἔχον,
 Καὶ δὲν σέργεται καίνεας,
 Ἀπ' αὐτὰς, μικρὰς ἢ μέγας,
 Ἐξοπίσω νὰ ὑπομείνῃ.
 Εἶναι, λέγει, κατασχύνη.
 Τὸς υἱὲς τῶν οἱ πατέρες
 Ἐγκαρδιῶνεν, καὶ αἱ μητέρες

Bb bb 2

„Εὖγε!

„Εὖγε! τεινῶ με“ τὰς λέγειν
 Κ' εἰς τὸν πόλεμον τὰς εἶλκεν·
 Ἔως ποτ' ἡ δαλεία. etc.

Cette piece commence par ces mots:

Φίλοι μὲ συμπατριῶται·
 Δῆλοι γὰρ μεθ' ὡς πέτε
 (h. e. jusqu'à quand serons nous esclaves)
 Τῶν ἀρχαίων Μωσσελμάνων,
 Τῆς ἐλαίδος τῶν τυραννῶν,
 Ἐκδικήσεως ἡ ὥρα
 Ἐφθασιν, ὦ φίλοι, τῶρα.
 (h. e. heure de la vengeance est enfin arrivée.)

Voicy la fin:

Κράζοντες· ἀφαισθήτω
 Κ' ἐκ τῆς γῆς ἔξαλειφθήτω
 Ἡ κατάρστος δαλεία,
 Ζήτω ἡ ἐλευθερία!“

Vn autre Grec a aussi donné à Vienne un Pamphlet in 4. de sept pages, intitulé *Στοχασμοὶ ἐνὸς φιλέλλητος*, c' est - à - dire, *Considérations d'un ami de Grecs*, (en grec moderne: *στοχασμός* veut dire *considération*, *στοχάζομαι*, je considère.) On voit à la fin de cette brochure, au bas de la 7e page, qu'elle a été imprimée ἐν Βιέννῃ τῆς Αἰτρίας, ἐκ τῆς πρώτης τυπογραφίας τῶν Ῥωμαιοῦν ἐφημερίδων. h. e. *Vienne en Autriche de la nouvelle imprimerie du Journal de Grecs*. C'est une violente Philippique contra la Russie et contre l'Empereur Paul. (L'Imprimeur de ce Journal *patriotique* des Grecs étoit un Grec, nommé *Pouli*. Le grand Seigneur avoit prié l'Empereur de lui livrer cet Imprimeur avec huit autres Grecs, qui cherchoient à Vienne les moyens de soulever leurs compatriotes. L'Empereur se contenta de faire briser les presses de Pouli, qui étoit son sujet, et livra les autres Grecs aux Turcs, qui les fit périr sur le champ.) — Il a paru une autre pièce dans le même genre, et dans les mêmes vues, intitulée: *πρὸς τὰς Ῥωμαίους τῆς Ἑλλάδος* (h. e. aux habitans de la Grèce,) sous le nom emprunté de *Φιλόπατρις ἐλευθεριᾶδος*, *ami de la patrie et de la liberté*, in 4. de 8. pages de l'imprimerie de Pogozi, l'Arménien, à Constantinople le 4. Octobre 1798. Le but de ces deux pieces est d'inspirer de l'horreur contre la Russie, et de prémunir le Grecs contre la lettre encyclique du Patriarche de Constantinople, qui y disoit: ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἡ πονηρὸς ὄφρις ἐπινόησε τὸ ἔθνος τῶν Γάλλων, διὰ τοῦτο κολάσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Voyez

P. 4.

p. 4. du pamphlet *πρὸς Ῥωμαίους*, où cette phrase est citée et réfutée. Il ne faut pas confondre cette lettre circulaire du Patriarche de Constantinople avec l'*Instruction* du patriarche de Ierusalem. Hactenus Villoison, qui quidem plura excerpserat: quae vero, ut iam monui, ab instituto et consilio nostro aliena praetermissi. *Harl.*

Anthimus Metochites, Bulgariae metropolita, Photianus eruditissimus et ut vere a Meletio dicitur *πολυμαθής*, in explicatione sacrorum mysteriorum, citatur a *Nic. Commeno* pag. 402. praenot. myslagog.

Anthimus, Methonensis episcopus, apud Thomam Diplouatazium ICtum. id. pag. 191.

Antonius Arcudius, archipresbyter Soleti, a. 1598. 4. Romae edidit *νέον ἀνθολόγιον*, de quo Allatius de libris ecclesiasticis Graecor. pag. 104. seq.

Antonius Cantacuzenus, cuius MStorum quorundam Graecorum codicum catalogus exstat ad calcem Apparatus sacri Posseuini p. 45. in quibus nihil fere inediti occurrit. Ex huius Antonii observationibus physicis pauca quaedam MSta in bibl. Vindobonensi. *Lambec.* VI. p. 92. *Fabr.* f. p. 210. Kollar. nr. 3. cod. VI. add. *Fabr.* infra, vol. XII. p. 780. Hic in indice generali ad nostram Bibl. gr. inseruit alium *Antonium Diasculin*, cuius, ait, disceptatio cum Demetrio Chrysolora, quum praestet esse, quam non esse, quomodo Christus Matthaei XXVI, 24. dixerit melius futurum Iudae, si natus non fuisset. MS. graece in bibl. caesarea. v. *Lambec.* VII. p. 159. (f. pag. 340. nr. 7. cod. LXXXVIII. ed. Kollar. — *Antonius*, abbas, nominatur in cod. *Mosquensi* synod. V. f. Paterico. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 16. nr. 2. *Harl.*

Antonius Antimachus, adolescens in Graeciam profectus et ibi per quinquennium eruditus a *Ioanne Moscho* Lacedaemonie ita se totum graecis litteris proluit, ut vernaculo Graecorum sermone intrepide loqueretur, et carmine ac soluta oratione ipsis Graecis par euaferit, quod multiplicia illius scripta testari iudicat Gyraldus dialogis [P] de poetis sui temporis, in quibus Antimachum hunc cum Francisco Porto Graeco aliisque colloquentem inducit, Idem ei hoc scripsit carmen epitaphium,

*Hac Marcus est Antonius
Antimachus urna conditus,
Qui patriae ac testudinis
Consort Maronis exstitit
Et Tullianae lecythi.
Huic Graia par facundia,
Seu carmen ille pangeret,
Seu pede soluta scriberet.*

Ex scriptis eius mihi innotuere, 1) *praefatio graeca in oracula Sibyllina*, quae cum Latina versione in editionibus Sibyllinorum Io: Opsopoei et Seruatii Gallaei prodiit, vt dixi lib. I. c. 32. [vol. I. p. 261. §. II. adde cod. *Vindobon.* VI. in quo exstant Sibyll. oracula cum praef. gr. M. Antonii Antimachi. v. *Lambec.* VIII. p. 91. seqq.] 2) *Oratio de laudibus graecarum litterarum* in gymnasio Ferrariensi, vbi graecas litteras docuit, habita latine, editaque Basil. 1549. 4. et patri Matthaeo Antimacho dicata. Haec cum Scipionis Carteromachi oratione eiusdem argumenti a *Iac. Lestio* praemittitur corpori poetarum heroicorum, Geneu. 1606. fol. 3) Latine versa e *Plethone* et aliis, de quibus dixi infra p. 742. Praeter haecce Gesnerus testatur, offensos sibi ab eo, quum illum a. 1542. Ferrariae conveniret, epigrammatum graecorum libros octo, manu sua scriptos, pura et facili vena, et alia quaedam soluta oratione graece, quae typis edita esse non existimo. Fallitur autem grauer Hendreichius, qui in Pandectis Brandenburgicis nostro tribuit fragmenta Antimachi Colophonii, vetusti poetae, quae inter H. Stephani Poetas Graecos principes tom. II. p. 480. seq. exstant graece, ex quibus in Lestii corpore poetarum tom. II. pag. 234. vnum tantummodo vtraque lingua legitur. [conf. supra ad vol. II. p. 105. seq. et alibi saepius. v. indic. h. voc. *Harl.*]

Antonius Eparchus Corcyraeus ad Melanchthonem "1) et alios Germanos litteras misit ad concordiam pertinentes circa a. 1543. Vide adpendicem ad Crusii Turco-Graeciam p. 543. seq. p. 94. Venetiis per aliquod tempus graecas litteras docuit, deinde in patriam Corcyram regressus teste Gyraldo lib. II. de poetis sui temporis pag. 64. graeci imperii euersionem luxit elegia versuum amplius ducentorum, quae incipit:

Νῦν ἐλοφύδης Πιερίδες νῦν ἄρχεται αἰοδῆς
Δάκρυα νῦν Ἑλικῶν λαῖβ' ἄμωστον γούων.

Plura *Steph. le Moyne* prolegom. ad *Varia sacra* *** 2. Hic Francisco primo Gallorum regi codicem MStum graecum insignem obtulit, [P] multas et perquam diuersas variorum auctorum lucubrationes complectentem, quarum indicem graecum, descriptum manu Claudii Sarrauii nactus *Steph. le Moyne* cum versione sua latina edidit tom. I. Var. Sacrorum Lugd. Bat. 1684. 1695. 4. p. 517. Adcuratiorem illius codicis notitiam consignauit dignissimus regiae bibl. custos *Ioannis Boiuinus*, a quo acceptum vulgavit *Anselmus Bandurius* notis ad antiquitates CPol. p. 875. seq. Illum graecum indicem hoc loco ex Stephani Lemonii editione dare placet, additis e Boiuino supplementis, et notatione eorum, quae a viris doctis ex hoc codice, (qui in bibl. regiae hodie est MMMDII.) in lucem sunt edita. ¹¹⁾

Tabu-

ii) *Antonii Eparchi* epist. ad Phil. Melanchthonem, scriptam Venet. α φ μ γ. 1543. edidit Ioach. Camerarius in libr. de inuocatione sanctorum, qui ex hac vita exceleserunt, Lipf. 1584. 8. nr. 3. ex eoque repetiit eam Fabricius infra in vol. XIII. p. 500 - 506. — Epistolae duae, Mediolani in

cod. bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 508. B. Add. supra ad vol. VIII. p. 57. not. v. *Harl.*

kk) Est quoque Vindobon. in bibl. caef. graecus MS. catalogus codd. centum graecor. quos idem

Πίναξ ἀρίστη τῆς γραφῆς τῆς
βιβλίου.

*Tabula exacta et absoluta eorum, quas in
hoc volumine comprehenduntur.*

α. Περὶ ψυχῆς θεωρία πάνυ ἀναγκαία
ἢ προθεωρία.

I. De anima commentatio prorsus necessa-
ria, seu potius compendiosa meditatio.

β. Ἐπὶ περὶ ψυχῆς λογικῆς, καὶ τῆς
τῆς αἰθερώπης κατασκευῆς, καὶ τῆς ἐκ τῆς
παραδείσεως ἐκβολῆς τῆς Ἀδάμ. καὶ περὶ τῆς
κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ εἶναι αὐτόν.

II. Adhuc de anima rationali. De homi-
nis formatione, de Adami expulsiōe ex pa-
radiso. Et de illius creatione ad imaginem
et similitudinem Dei.

γ. Γαληνὸς περὶ σφυγμῶν πρὸς Ἀντώνιον
φιλομαθῆ καὶ φιλόσοφον. ἐν ᾧ Θεοφίλος
ιατροσοφιστὴς περὶ διαχωρημάτων πόνημα
ιατρικὸν δι' ἰαμβῶν.

III. Galeni de pulsu, ad Antonium ")
philosophum, et litterarum litteratorumque
fautorem, cum quo continetur versibus iam-
bicis opus eximium Theophili Medicosophi-
stae de excrementis.

δ. Τῆ σοφωτάτης Ψέλλας, καὶ ὑπερτίμης,
χαριετισμὸς σιχηρὸς κατ' ἤχον εἰς τὴν ὑπερ-
αγίαν Θεοτόκον.

IV. Sapientissimi et honoratissimi Pselli
salutatio sanctissimae Deiparae virginis, ver-
sibus secundum tonum vel canticum reddita.

ε. Ὕμνος εἰς τὴν ἀγίαν Θεοτόκον, Γεω-
μετρίῃ τῆς σοφωτάτης, δι' Ἡρωελεγγίων.
ἦγεν χαριετισμοὶ [P] ἐν τέσσαρσι τμήμα-
σιν. ὡσαύτως καὶ ἕτεροι εἴκοσι εἰς ἑορτάς.

V. Hymnus in sanctissimam Deiparam
versibus heroico-elegiacis; Auctore sapien-
tissimo Geometrio. ^{mm}) Adduntur salutatio-
nes, in quatuor sectiones diuisae, sicut et
alii versus in festa et celebriores solennitates.

ς. Περὶ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμένων ἑπτὰ
Συνόδων, ⁿⁿ) καὶ ὅρος ὁμολογίας καὶ πί-
στεως. ^{oo})

VI. Tractatus de septem conciliis genera-
libus, et formula confessionis fidei.

ζ. Τῆ ἀγίας Ἐπιφανίης Κύπρου, πρὸς
Διοδώρον Τύρου, περὶ τῶν ἱβ' λίθων. ἐπὶ

VII. Sanctus Epiphanius Cyprius, ad Dio-
dorum, Tyri episcopum, de duodecim lapi-
dibus;

idem Anton. Eparchus venales obtulit. Latina
illius catalogi inscriptio haec est: *volumina ista
graeca sunt Venetiis ap. Anton. Eparchum,
quae ille vel simul omnia, vel singula propter ve-
rum penuriam venum exponit*: teste Lambec.
V. p. 249. in recensione cod. CCXLVI. qui nr.
18. continet *Antonii Eparchi* epistolam ad Diony-
sium, patriarcham CPolit. Venetiis scriptam, et
incipit: *ἔστι παντὶ τῷ σωφρονῶν βελομένη. Harl.*

II) Edidit Renatus Charterius tom. VIII. Ga-
leni sui p. 333.

mm) Hic est Ioannes Geometra, quem pessimam poetam vocat Boetius. De illius hymnis in b. Virginem et aliis poematis dixi vol. VIII. p. 625. sqq.

nn) Edidit Steph. le Moyne tom. I. Var. sacr. p. 81 124.

oo) Id. p. 125.

περὶ τῶν αὐτῶν ἐν ἐπιτόμῳ. καὶ ἕτερα τινὰ
ζητήματα μερικὰ τῷ αὐτῷ.

η̄. Βασιλεῖς Ἀρχιεπισβύτεροι τῆς Λαύ-
ρας τῷ Μαλακίῳ, περὶ ἀσκητικῆς ὑποτυπώ-
σεως.

θ̄. Σύνταγμα Ἡρακλεῖς βασιλέως ἐκ
τῷ τῆς αἰσθῶς κινήσεως, καὶ ἕτερα.

ῑ. Περὶ τῶν Κλιμάτων τῆς γῆς, ἐν οἷς
συμβαίνει αὐξήσεις καὶ μείωσις τῷ νυχθημέ-
ρῳ ἐναλλάξ διὰ τῷ ἐνιαυτῷ ἐφ' ἐκάστῳ αἰολίῳ.
Καὶ περὶ τῶν ιβ̄ ἀνέμων.

ιᾱ. Μῆνες Ῥωμαίων, Ἑβραίων, Αἰγυ-
πτίων, Ἑλλήνων, Ἀθηναίων καὶ Μακεδόνων.
Καὶ ψῆφος τῆς Σελήνης καὶ διαγραφὴ τῷ
ἡλίῳ καὶ τῶν τῆς εβδομάδος ἡμερῶν, ὅποια
δηλονότι κατ' ἐκάστην νεμηρίαν συμβαίνει κα-
τὰ πάντας τοὺς ΚΗ' ἡλίου κύκλους, ἀπται-
σῶς ἐκτεθῶσα καὶ ἀσφαλῶς. Καὶ περὶ Κα-
λανδῶν, καὶ Εἰδῶν.

ιβ̄. Ἐμπεδοκλεῖς σφαῖρα, καὶ ὑπο-
γραφὴ τῶν ιβ̄ Ζωδίων.

[Γ] ιγ̄. Ἀποφθέγματα τῶν ἐπτα Σο-
φῶν τῷ Συμποσίῳ τῷ Πλατάρχῃ, διάφορα.

ιδ̄. Περὶ μετανοίας, τῷ φιλοσόφῳ Φί-
λωνος. καὶ ἀπανθίσματα ἐξηγήσεων τῶν
περὶ κοσμοποιίας.

ιε̄. Ἐκ τῷ Ὀνομαστικῷ Πολυδαύκῃς.

ισ̄. Ὅτι ἐπτάλοφος ἡ Ῥώμη, καὶ περὶ
τῷ καλεῖσθαι Δάφνειον τὰ περὶ τὸ Παλά-
τιον. Καὶ ποθεν παρήχθη τὸ τοὺς λιθίνους
κρήνες τῶν ληϊῶν λεοντοπροσώπους ποιῆν.
καὶ ἕτερά ττα Ἱστροικὰ Σιμοκάτῃ καὶ Ἰω-
σήφῃ.

dibus; de iisdem compendiosior tractatio.
Eiusdem Epiphanii aliae quaestiones particu-
lares.

VIII. Basilii, archipresbyteri Laurae Ma-
leini, vitae asceticae delineatio.

IX. Heraclii imperatoris syntagma de mo-
tu siderum, et alia.

X. De climatibus terrae, in quibus con-
tingit dies augeri et minui, et in quibus sin-
gulis annis occurrunt vicissitudines variae et
diuerfae. Item de duodecim ventis.

XI. Menses Romanorum, ^{pp} Hebraeo-
rum, Atheniensium, et Macedonum. Et
lunae calculus et solis descriptio, et dierum
hebdomadis. Quenam scilicet dies occur-
rat singulis Nouiluniis per totos viginti octo
cyclos solis. Expositio certissima, et nullo
errori obnoxia, item de Calendis, Nonis,
et Idibus.

XII. Empedoclis sphaera et descriptio
duodecim signorum Zodiaci.

XIII. Varia apophthegmata septem sa-
pientum, ex Plutarchi Symposio.

XIV. Philonis philosophi de poenitentia.
Et deflorationes variarum enarrationum de
creatione mundi.

XV. Varia ex Onomastico Pollucis.

XVI. Quod Roma sit septicollis. Et de
eo, quod loca Palatio vicina et adiacentia vo-
centur Daphnetum seu Lauretum. Et vnde
factum quod lapidei fontes torcularium sint
formae leoninae. Item alia historica Simo-
cattae, et Iosephi.

XVII.

pp) Id. p. 452. seq.

ζζ. Περὶ ξενικῶν λέξεων καὶ συντάξεων.
Φιλοστράτου ἐκ τῆς κατὰ Ἡρώδην Σοφιστῆν.

ηη. Συνεσίς ἐκ τῶν Ἐπιστολῶν. Καὶ Πλα-
τῶν ἐκ τῶν Φυσικῶν καὶ Συμπυσιακῶν.
Καὶ ἑτέρων φιλοσόφων.

θθ. Περὶ Οὐρανῶ, καὶ Γῆς, Ἡλίου, Σε-
λήνης, καὶ Ἀστέρων, καὶ Χρόνου, καὶ Ἡμε-
ρῶν, καὶ Μηνῶν.

κκ. Περὶ Ἱπποδρομίας.

κκβ. Περὶ πληκτικῆς μέτρων, καὶ περὶ
τῶν ὑποκειμένων θαλαμῶν Ἑβραϊκῶν. καὶ περὶ
τῶν τῆς ἀνθρώπου Ἡλικιῶν.

κκβ. Περὶ τῶν δ' εἰσχυρίων ") [P] Πυρὸς,
Ἀέρος, Γῆς, Ὑδατος, τῆς ἀγίας Μαξίμης
καὶ περὶ τῶν αἰσθήσεων τῆς ἀνθρώπου, καὶ
τῶν πέντε δυνάμεων τῆς ψυχῆς, ἡ μερῶν,
καὶ τῆς φαντασιᾶς. καὶ περὶ ψυχῆς, ἐν ᾗ
καὶ περὶ τῶν δ' αἰσθητῶν.

κκγ. Σύνομος καὶ σαφὴς διάγνωσις τῆς
πίστεως ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν.

κκδ. Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς Κυρίας
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς υἱᾶς τῆς Θεᾶς, καὶ Θεᾶς.

κκε. Διαφορὰ ἐνώσεως. καὶ περὶ φθο-
ρᾶς, καταφθορᾶς, καὶ διαφθορᾶς.

κκς. Διασάφσις ἑτέρα περὶ τῆς ἐκ τῆς
Πατρὸς γεννήσεως τῆς υἱᾶς καὶ Λόγου τῆς Θεᾶς,
καὶ τῆς τῆς Ἁγίας Πνεύματος ἐκπορεύσεως.
Καὶ ὑπογραφαὶ Θεᾶς τῆς μεγάλης πατρὸς Βα-
σιλείας. ἔτι περὶ τῶν ιδιοτήτων τῆς ἀγίας
Τριάδος τῆς τιμιωτάτης Κύρης Στυλιανῆς.

qq) Lex: ex Philostrato in vita Herodis et
aliorum Sophistarum.

XVII. De dictionibus et phrasibus pere-
grinis et communibus. Item Philostratus
contra Herodem, sophistam. ")

XVIII. Quaedam ex Synesii epistolis. Ex
quaestionibus naturalibus et conuivialibus
Plutarchi, et aliorum philosophorum.

XIX. De coelo, terra, sole, luna, fide-
ribus, tempore seu anno, diebus et men-
sibus.

XX. De Hippodromia, ") seu cursu eque-
stri, et ludis circensibus.

XXI. De quantitate mensurarum, de
ponderibus Hebraeorum, et de hominis acta-
tibus.

XXII. De quatuor elementis, igne, aëre,
terra, aqua. Sancti Maximi de quinque sen-
sibus hominis. De quinque facultatibus seu
partibus animae. Et de phantasia, de anima,
ubi et varia de quatuor virtutibus.

XXIII. Brevis et clara expositio fidei chri-
stianorum.

XXIV. De incarnatione Domini nostri
Iesu Christi Dei, et Filii Dei.

XXV. Differentiae vnionis. Et de corru-
ptione, pernicie, strage.

XXVI. Alia declaratio generationis verbi
Filii Dei a Patre, et processionis Spiritus
Sancti. Magni patris Basilii testimonia Dei
et approbationes. Item excellentissimi do-
mini Styliani tractatus de proprietatibus san-
ctae trinitatis.

XXVII.

rr) Edidit Steph: le Moynes p. 503: Bandurius
p. 662.

ss) Deest in codice Antonii Eparchi.

Cc c c

κζ. Ἐκθεσις πίσεως τῆ ἐν ἀγίοις Γρηγο-
ρίῳ τῷ Θαυματουργῷ.

κη. Πιστὰς ἡ φύσις καὶ ἡ ἐσὶα καὶ ἡ
ὑπόστασις παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ. καὶ πο-
σαχῶς τὸ πνεῦμα, καὶ κατὰ πόσας τροπὰς
συνίσταται τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα.

κς. Τῷ ἀγίῳ Ἀνδρέᾳ Κρητῆς περὶ τῆς
τῶν ἁγίων Εἰκόνων προσκυνήσεως. καὶ περὶ
τῆς Βαπτίσματος τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς Γε-
νεαλογίας τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

[P] λ. Περιέξομολογήσεως τῶν ἀγίοις πα-
τρὸς ἡμῶν Γρηγορίῳ Νύσσης.

λα. Ἡρωδιανῷ περὶ τῶν τῷ ἀριθμῷ δηλω-
τικῶν σημείων.

λβ. Ἐξομολόγησις εἰς τὸν Χριστὸν διὰ σί-
χων Ἡρωλεγεῖων τῷ Γεωμέτρῳ.

λγ. Ὕμνος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον
κατὰ σοιχέον, τῷ αὐτῷ.

λδ. Εὐχὴ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ὑπερα-
γίαν Θεοτόκον, διὰ σίχων Ἰαμβικῶν. καὶ
ἑτέρα δέσις τῷ αὐτῷ δι' Ἡρωλεγεῖων, ἐν ᾗ
καὶ ἕτεροι σίχοι εἰς εἰκόνας, καὶ ἕτεροι σίχοι
διάφοροι εἰς χρησίμους ὑποθέσεις.

λε. Λήνγμματα συντεθέντα παρὰ βασι-
λεῖς τῷ Μαιωμέτῳ.

λς. Κάτωνος Ῥωμαίου ποιητῆς γινῶμαι, δι-
σχοι Ἡρωϊκοί, ὡς καὶ ἐκ τῶν Λατίνων δια-
λέκτε εἰς τὸν Ἑλλήνων μετένεγκεν ὁ σοφώτα-
τος κύριος Μάξιμος Πλανυδης.

λζ. Τῷ Πρωτασεκρήτῳ κύριῳ Λέοντι τῷ
Βασιλεῖ σίχοι Ἰαμβικοί εἰς τὴν δευτέραν παρ-
ουσίαν.

XXVII. Beati Gregorii, thaumaturgi, ex-
positio fidei. ")

XXVIII. Quoties occurrit in diuina scri-
ptura natura, substantia, hypostasis seu per-
sona. Et quoties vox spiritus, et quot mo-
dis ibi comprehendatur vox, principium.

XXIX. Andreas Cretensis de adoratione
sanctarum imaginum. De baptisate aposto-
lorum, et de genealogia sanctissimae dei-
parae.

XXX. De confessione fidei beati patris no-
stri, Gregorii Nysseni.

XXXI. Herodianus de signis, quibus nu-
meri denotantur.

XXXII. Geometrae confessio christiana,
versibus heroico-elegiacis.

XXXIII. Eiusdem hymnus in sanctissimam
deiparam, secundum litteras Alphabeti.

XXXIV. Oratio ad Christum et sanctissi-
mam deiparam, versibus iambicis. Et alia
eiusdem oratio, versibus heroico-elegiacis.
Vbi alia carmina occurrunt de imaginibus, et
alii etiam versus de variis argumentis vtilissi-
mis.

XXXV. Aenigmata, composita a Maho-
mete, imperatore.

XXXVI. Catonis Romani poetae senten-
tiae, distichis heroicis. Quas ex latino in
graecum conuertit sapientissimus dominus
Maximus Planudes.

XXXVII. Domini Leonis Barali, primi
secretarii, versus iambici de secundo aduentu
Christi.

XXXVIII.

†) Dictante Ioanne, euangelista, praesente Virgine;

λῆ. Τῷ Φιλῇ κύριε Μανυῆλ εἶχει ἱαμβικοὶ περὶ ζώων ιδιότητες. τῷ αὐτῷ καὶ εἰς τὰς ἰβ' μῆνας ἐπιγράμματα ἱαμβικὰ τριεῖσα.

λς. Τῷ σοφωτάτῃ κύριε Γεωργίῳ τῷ Πισίδῃ εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ κατὰ ὑπερφάνων. καὶ ἑξαμετρα ἱαμβικὰ, τὸ πρόγραμμα πρὸς τὸν Χριστόν.

[P] μ. Πρόκλῃ τῷ Πλατωνικῷ περὶ ἐπιστολικαῖς χαρακτῆρες.

μα. Ἐκ τῶν Ἀλεξανδρῶν φυσικῶν ἀπορίῳ καὶ λύσεις.

μβ. Σύντομος ἐπίλυσις τῷ Πάτερ ἡμῶν.

μγ. Διδασκαλία σύντομος, καὶ πῶς πιστεύειν ὀφείλομεν.

μδ. Γνώμαί Σοφῶν.

με. Ἐννέα Σοφῶν Ἀποφθέγματα πρὸς Ἀλέξανδρον.

μς. Τῷ ἁγίῳ Μαξίμῳ εἰς τὸ ῥητὸν τῷ Ἀποστόλῃ. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς δεκαπλήγης τῶν Αἰγυπτίων.

μζ. Ἑπτὰ Σοφῶν Ἀποφθέγματα δι' Ἡρώων.

μη. Στίχοι εἰς τὰς ιδ' Ἐπιστολάς τῷ μεγάλῳ Παύλῳ. καὶ ἕτερα ἐπιγράμματα τῶν ζ' Σοφῶν.

μθ. Πυθαγορικῶν χρυσίων ἐπῶν φράσις.

ρ. Εἰς πλέσιον ἀπληστον.

XXXVIII. Domini Manuel Phile versus iambici, de proprietate et qualitatibus animalium. Eiusdem epigrammata iambica tribus versibus constantia in duodecim menses.

XXXIX. Sapientissimi domini Georgii Pisidae tractatus de vita humana et contra superbos. Et carmina iambica, et programma ad Christum.

XL. Procli Platonici de epistolis conscribendis, et earum caractere.

XLI. Dubia et solutiones, petita ex Alexandri physicis.

XLII. Brevis interpretatio orationis dominicae. """)

XLIII. Doctrina compendiaria, quomodo fit credendum.

XLIV. Sapientum sententiae.

XLV. Nouem sapientum Apophthegmata, ad Alexandrum.

XLVI. Sanctus Maximus in dictum apostoli. Vbi etiam agitur de decem plagis Aegyptiorum.

XLVII. Septem sapientum apophthegmata, heroice.

XLVIII. Versus in quatuordecim epistolas magni apostoli, Pauli, et alia epigrammata septem sapientum.

XLIX. Pythagoricorum aureorum carminum expositio.

L. In Diuitem insatiabilem.

Cc cc 3

LI.

να. Φωκυλίδε γυνῶμαι διὰ στίχων Ἡρωικῶν.

LI. Phocylidis sententiae versibus heroicis.

νβ. Περὶ τῆς ἐφημέρου τῶν φαινομένων ἐπιτολῆς καὶ δύσεως, ἐν ᾧ καὶ περὶ Κόρου, καὶ Λεκέθ, καὶ Βάδε, καὶ Μνασίδου, καὶ περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

LII. De diuino apparentium ortu et occasu, ubi agitur de Coro, de Leceth, de Bado, de Mnafide, et de metris et ponderibus.

νγ. Τῷ ἁγίῳ Μαξίμῳ περὶ τιμῆς τῶν ἁγυρίων, ὃν ἔλαβεν ὁ Ἰούδας ὑπὲρ προδοσίας τοῦ Χριστοῦ. καὶ ἕτερα πλείονα εὐρήσεις ἐν τῷ τοιαύτῳ κεφαλαίῳ, εἰ ἐπιμελῶς ἀναγνώσῃ.

LIII. Sanctus Maximus de valore triginta denariorum, quos accepit Iudas ad proendum Christum. Et in isto capite plura alia inuenies, si illud diligenter euoluas.

[P] νδ. Ἱατρικῶν Ἐρωτημάτων Ἀποκρίσεις τοῦ Σοφωτάτου Ψελλῆ πᾶν ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον, εἰ μετέλθοις ἐμπόνως.

LIV. Sapientissimi Pselli responsa ad quaestiones medicas, necessaria et vtilissima, ut laboriose et diligenter indaganti compertum fiet.

νε. Ἀποφθέγματα Θεοφόρων πατέρων.

LV. Apophthegmata patrum, deo plenorum.

νς. Αἱ διαρέσεις καὶ ὑποδιαρέσεις τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς.

LVI. Diuisiones et subdiuisiones trium animae partium.

νζ. Περὶ συντάξεως κατὰ Ἀλφάβητον.

LVII. De syntaxi, ordine Alphabetico.

νη. Μάγνε Αἰμεσηνῆ ἱατροσοφιστοῦ περὶ ἔρων καὶ περὶ ἰοβόλων ζώων.

LVIII. Magni Emeseni medicosophistae, de urinis, et de animalibus veneno inficientibus.

νθ. Ἑρμηνεία τοῦ Ὑπάτου περὶ τῶν τοῦ σώματος μερῶν.

LIX. Hypati interpretatio partium corporis. ^{vv})

ξ. Τῷ Σοφωτάτῳ Ψελλῇ περὶ κοινῶν ὀνομάτων τῶν ἐν νοσήμασιν.

LX. Sapientissimi Pselli de nominibus communibus morborum seu quae in morbis vsurpantur.

ξα. Τῷ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν Βασιλείῳ τοῦ μεγάλου Ἐκθετοῦ πίστεως ἐν συντόμῳ, καὶ περὶ γυναικῶν.

LXI. Beati Basilii Magni brevis expositio fidei, et quaedam contra foeminas.

ξβ. Ἰγνατίου στίχοι εἰς τὸν Ἀδάμ. πρὸς γὰρ φίλον, συμφορᾷς περιπεσόντα, ποιῶ

LXII. Ignatii carmina de Adamo. Ad amicum scripsit istud opus, qui variis calamitati-

vv) Edidit Steph. le Moynes tom. I. Var. sacr. p. 519.

ταὶ τὸ πόνημα, ἐν ᾧ καὶ περὶ μέτρων ἰαμβικῶν ἀκριβὲς ἐρμηνεία.

ξγ. Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα, πῶς δὲ τὸν ἀπαιτὰ χρόνον πρέσσειτα ὑγιᾶ διατηρεῖσθαι. ἐν ᾧ καὶ μέθοδος, δι' ἧς εὐρίσκειν δὲ τῶν ζητημένων ὀναεράτων τὴν λύσιν.

ξδ. Γαληνὸς περὶ Ἰσχιᾶδος, καὶ Ποδάγρας, καὶ Ἀρθρίτιδος, ἐν ᾧ καὶ εὐχή.

[P] ξε. Δίστιχα εἰς τὸν Ψαλτήρα. ἐν ᾧ καὶ εἰδήσεις περὶ Χρυσουργίας.

ξς. Τῷ σοφωτάτῃ Ψελλῷ ἐρμηνεία δασέων καὶ ψιλῶν καὶ μέσων σοιχασίων.

ξζ. Τῷ αὐτῷ περὶ λίθων δυνάμεων. ἐν ᾧ καὶ ἐτερώττα τῷ αὐτῷ.

ξη. Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν μετὰ Θεὸν καὶ περὶ Θεὸν τεταγμένων διακόσμων. καὶ τάξεων.

ξς. Ἰωάννης Ἀντιοχείως ἀπὸ τῷ Χρονικῷ αὐτῷ συντάγματος ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως κόσμου.

ο. Τῷ σοφωτάτῃ Ψελλῷ λόγος εἰς τὸν χαριτισμὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. ἐν ᾧ καὶ τίς ὁ Παράδεισος, τί τὸ τῆς ζωῆς ξύλον, τί τὸ ξύλον τῆς γνώσεως, τῷ αὐτῷ καὶ περὶ Γεωργικῶν.

οα. Καὶ συναγωγὴ λέξεων χρησίμων ἐκ τῷ Λεκιανῷ. Ἡροδότου λέξεις ἱστορικαί. ἐν ᾧ καὶ πῶς δὲ κλίνειν εἰς τὰς παρατατικὰς τὰ ὑποτεταγμένα ῥήματα, καὶ περὶ τῆς συντάξεως τῶν νοημάτων. Καὶ περὶ τῆς καθόλου τῶν νοημάτων συντάξεως καὶ ἐτέρων συντάξεων.

οβ. Περὶ τῷ τῆς γραμματικῆς λεξικῷ, ἐν ᾧ καὶ λέξεις ἐγκαιμέναι κατὰ σοιχασίων.

mitatibus conflictabatur: vbi et de versibus iambicis interpretatio diligentissima.

LXIII. Epistola Hippocratis ad Ptolemaeum, regem: quomodo oportet omne tempus vitae sanum transigere. Vbi et methodus inuestigandi somniorum interpretationes.

LXIV. Galenus de Ischiade, Podagra, Arthritide, vbi occurrit oratio.

LXV. Disticha in Cantorem, seu Psalterium. Vbi et scientia de auro describendo.

LXVI. Sapientissimi Pselli interpretatio de litteris, accentu aspero vel tenui vel medio notatis.

LXVII. Eiusdem, de virtutibus lapidum. Vbi et alia eiusdem auctoris continentur.

LXVIII. Eiusdem de iis, quae post deum et circa et erga deum sunt ordinata, digesta, et constituta.

LXIX. Ioannis Antiocheni quaedam ex illius Chronico, quod incipit a principio creationis mundi.

LXX. Sapientissimi Pselli sermo in salutationem sanctissimae deiparae. Vbi agitur de paradiso, de arbore vitae, de arbore scientiae. Idem de rebus georgicis et ad agriculturam spectantibus.

LXXI. Collectio vocabulorum vtilium ex Luciano. Herodoti dictiones historicae. Vbi ostenditur, quomodo verba subiunctiui modi debeant flecti secundum tempus imperfectum. De syntaxi sententiarum et de generali syntaxi nominum, et de aliis syntaxibus.

LXXII. Lexicon seu vocabularium grammaticum, vbi voces secundum litteras alphabeti

Cc cc 3

τοῖς κανόσι τῆς Χριστῆ γεννήσεως, τῶν Φώ-
των, καὶ τῆς πεντηκοστῆς.

[P] ογ'. Περὶ συντάξεως τῶν τεσσάρων τῶ
λόγων μερῶν, ὀνόματος, ῥήματος, προθέσεως
καὶ ἐπιρρήματος.

οδ'. Μοιρίδος Ἀττικιστῆ λέξεις Ἀττικῶν,
καὶ Ἑλλήνων κατὰ σοιχεῖον.

οε'. Ἐκ τῶν κεφαλαίων τῶ ἁγίου Μαξίμου
τῶ ὁμολογητῆ, καὶ ἑτέρων ἁγίων πατέρων.

Τὰ ἕτερα ἐκλείπει.

beti disponuntur, quae occurrunt in canoni-
bus siue hymnis in festum natiuitatis Christi,
festum luminum, et festum pentecostes.

LXXIII. De Syntaxi quatuor partium ora-
tionis, nimirum de nomine, verbo, praepo-
sitione, et aduerbio.

LXXIV. Moeridis Atticistae voces Atticae
et Graecae, secundum litteras Alphabeti.

LXXV. Excerpta ex capitibus sancti confes-
soris, Maximi, et aliorum sanctorum patrum.

Cetera desiderantur,

Quae praeter haecenus commemorata in codice illo leguntur, ex Boipini notatione,
haec fere sunt praecipua: *ωω*)

Theophanis de diaeta fragmentum ad Constantinum Porphyrogenetum imperatorem.
[conf. supra in h. vol. ad p. 222.]

Confectiones oxypororum salium, aliorumque remediorum, ex Galeno, Iambli-
cho, *Manethone*, *Poslete*, Cyrillo, archiepiscopo Alex.

De Iuda, proditore, et de diffusis eius visceribus testimonium Apollinarii e *Papia*.

De Neomeniis seu Calendis, et cur is dies festus esset Hebraeis et Romanis. Ob-
serua rationes physicas, item auctores laudatos, *Dercyllum et Callisthenem Sybaritam* fol. 82.

Variae dictiones adnotatae ex *Plutarcho*, ex *Aristophane*, grammatico, τῶ Ἀριστοφά-
ντι τῶ περὶ λέξεων διαλαβέντος. Ex *Tran* - - - (puto e Tranquillo.)

Dictiones peregrinae aut vulgares obseruatae in Philostrati scriptis in vitis sophista-
rum, Herodae, Aristoclis, Philagrii, Hadriani, Rufi et aliorum.

Ex Ioanne Philadelphienfi.

Ex epistola Theodori ad Theophilum, et paradigma horologicum, seu ratio in-
ueniendi horam diei ex mensura umbrae hominum.

[P] Ex S. Maximo de XXX. argenteis, quos Iudas accepit.

Quinam

ωω) Add. *Lambec. V. p. 248. seq. supra citat. Harl.*

Quinam in quaque arte excelluerint? Recensentur quidam minus noti, Pappianus, (an Papinianus?) legislator, Antylus λογοποις, Eurydamus θωρακοποις, Euander κημιοποις et ασπιδοποις, Apelles Botanista.

De Christo: Ὁ μητρός, ἐκτὸς Πατρὸς ἀχρόνως τέκνον. Ὁ Πατὴρ, ἐκτὸς Μητρός ἐγγχείναι βρέφος.

Georgii Pisidae Iambi de templo Blachernensi.

Theodori Prodrumi de annulo, in quo insculpti erant amantes duo.

De circuitu Ponti Euxini, Paludis Maeotidis et totius terrae, ubi citatur *Eratoſthenes*.

De libris a *Macario Magnete* scriptis.

Ex sententiis *Menandri* alphabeticis nonnulla contra foeminas.

Interpretatio de versibus iambicis incipit: ἀγῶνας, ἄθλα, καὶ πάλ. Epistola Hippocratis ad Ptolemaeum Aloritem, Macedoniae regem a. 4346. periodi Iul.

Varia ex *Andromacho*, *Pelufota*, *Hera*, *Asclepiade*.

Excerpta ex Ioh. Antiocheni opere chronologico, quod ex libris *Mosis*, *Africani*, *Eusebii*, *Pappi* (an Papias) *Didymi* et aliorum conflauisse se testatur.

Pfelli in salutationem Deiparae. Incipit: ἀρχὴ μὲν τῶν ὄντων Θεός.

Sapientissimi Protoasecretis (*Leonis Barali*) epistola ad Theodorum Metochitam, magnum Logothetam. Incipit: μετῴχετευσας καὶ τὸ ὕδωρ.

Excerpta ex capitibus *Diadothi* Photices Epiroticae, *Hesychii* presb. *Philothei* monachi, **) *Simeonis* theologi.

Index Scriptorum: Aelianus, Aesopus, Africanus, Alexander quaeſt. phyſicarum ſcriptor, S. Anaſtaſius, Andreas Cretenſis, Androcydes, Andromachus, Antonius, Apollina-

πχ) *Mosquae* in cod. ſynod. CCCLXXVIII. nr. 2. capita *Philothei*, monachi, moderatoris monaſterii deiparae; inc. ἔτι νοητὸς πόλεμος, et in typograph. ſynod. cod. XXX. nr. 25. *Philothei* monachi Sinaitae περὶ τῆς τριμερὸς τῆς ψυχῆς καὶ περὶ ἡρώους καὶ εὐχῆς inc. ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος. — ac nr. 26. eiusdem περὶ τηρήσεως τοῦ καὶ ταπεινωφροσύνης init. Βλέπετε καὶ ὁράτε, φησιν ὁ κύριος, μήπως βαρυνθῶσιν v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. 245. et p. 317. qui in nota t. iam adpellauit *Caueum* in hiſt. litt. p. 45. ſeq. in adpendice. In ed. Baſileenſi, tom. II. in adpend. p. 68. ſeq.

Henr. Wharton. et vberius *Rob. Gerius* agunt de *Philotheo*, monacho Sinaita, deinde praeposito monaſterii in monte Atho, poſtea Heracleae metropolita, ac tandem patriarcha CPol. qui claruit a. 1362. et, poſtquam patriarchatum quindecim ann. adminiſtraſſet, obiit a. circiter 1371. de eiusque ſcriptis tam editis, quam manu exaratis. Add. de illo *Kollar*. ad Lambec. VIII. p. 1093. et in cap. ſuperiore ſub finem, atque *Caueum* l. c. in diſſ. I. p. 17. de alio quodam *Philotheo*, Sancti nomine inſignito, et in Hiſt. II. p. 114. de *Philotheo*, patriarcha Alexandr. a. 995. *Harl*.

linarius, Aristophanes grammaticus, Aristoteles, Arsenius, Asclepiades, S. Athanasius, Basilus Magiomita, Basilus Magnus, Basilus Malini monachus, Callisthenes Sybarita, Cato Romanus, S. Chrysostomus, Clitarchus, Cyrillus Alex. archiep. Democritus, Demonax, Demosthenes, Dercyllus, Diadochus Photices, Didymus, Dioscorus Thebanus monachus, Empedocles, Ephraimus, Epiphanius Cypri, Eusebius, Euthymius, Galenus, Georgius Pisides, Gregorius Naz. Gregorius Nyss., [P] Gregorius thaumaturgus, Heraclitus, Heraclius imp. Heras, Herodianus, Hesiodus, Hefychius presb. Hippocrates, Homerus, Iamblichus, Ieremias propheta, Ignatius poëta, Ioannes Antiochenus, Climacus, Damascenus, Geometra et Philadelphienfis, Ioannicius, Iosephi Asceta, Ilidorus Pelus. Leo Barali, Lucianus, Macarius Magnes, Magnus Emesenus, Manethon, Manuel Phile, S. Maximus, Maximus Planudes, Moeris Atticista, Nicephorus Callistus Xanthop. Nicostatus, Nicolaus, Pachomius, Papias, Pappius, Paulus apostolus, Paulus Thebanus, Pausanias, Pelussota medicus, Philo Iudaeus, Philostratus, Philotheus monachus, Phocylides, Plato, Plutarchus, Polles, Pollux, Proclus, Psellus, Pythagoras, Sabas, Salomo, Secundus, Simocatta, Sirach, Sophocles, Strabo, Stylianus, Symeon theologus, Synesius, Theodorus ὁ πολόγος, Graptus, Prodromus, Studita: Theodosius coenobiarcha, Theophanes medicus, Theophilus medicus, Xenophon,

Hactenus de MSto Antonii Eparchi codice.

Antonius Cauleas ab a. 893. ad 895. patriarcha CPol. quem inter divos aris dignantur et templis Graeci, ut notat *Nic. Comnenus* pag. 361. ex *Nicephori* philosophi in eum oratione 79) apud Metaphrastem 12, Febr. Huius Antonii epistolam ad papam Stephanum

yy) *Niceph. Gregor. de vita Antonii*, patriarchae CPolitani, in cod. *Sfortiano*. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 699. D. — *ibid.* p. 507. sq. multorum variorumque *Antoniorum* scripta, quae *Mediolani* adseruantur in bibl. Ambros. enumerantur, quorum quidem plena commemoratio nimis longa foret. — *Antonii*, CPolit. patriarchae, epistola ad Dorotheum monachum, *Parisi.* in bibl. cod. DCCCLXXIII. nr. 7. — *vita*, *Vindob.* in cod. caes. XI. nr. 20. v. *Lambec.* VIII. p. 178. seq. qui docet, illam *Nicephori*, philosophi et rhetoris, orationem funebrem, s. narrationem vitae S. Antonii Caulei exstare, sed tantum latine ap. Surium, et ap. Bollandum etc. in actis Sctor. d. 12. Febr. neque istum Nicephorum cum Allatio confundendum esse cum Nicephoro Gregora, ad a. 1341. Tum in nota 1. animaduerit, se cum *Baronio* in annal. eccl. tom. X. a. Chr. 890. cum *Phil. Labbeo* in Chronol. historica, part. II. p. 162. et *Io. Bapt. Ricciolo* in

Chronol. reformata, tom. III. p. 21. adserere annum mortis *Antonii* cognomento *Cauleas* a. C. 890. sub imperat. Leone philosopho, contra Bolland. et Henschenium, qui eum d. 12. Febr. a. 895. obiisse contendunt: errasse quoque, monet *Lambecius*, *Marquard. Freherum* in *Chronologia*, Iuri graeco-romano praefixa, et *Ger. Io. Vossium*, in *Historicis graecis*, lib. II. cap. 26. quod S. Antonium decessisse a. C. 901. scripsissent. Ab hoc diuersus est S. *Antonius*, monasteriorum inuentor, de quo v. supra, vol. IX. pag. 261. sqq. et quos benemultos laudavi in nota aa. — *Antonius* patriarcha laudatur a Nicaena synodo. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 100. — add. supra, cap. XXXIX. in hoc vol. de *Vecco* etc. sect. XXXIII. et de *Antonio*, *Heraclensi*, *Alexandrino vicario*, in opere: sancta generalis Florentina synodus, tom. I. p. 555. sqq. (de qua v. infra vol. XI. p. 677. sqq. ed. vet.) et in Sylvestri Sguropuli vera historia vnionis nouae inter

num IV. citat idem Comnenus pag. 356. et 361. et Synodicon de iudiciis pag. 283. praenotionum mystagog.

Antonius Chrysochiras in explanatione Synodici S. Nicephori CPol. id. pag. 220.

Antonius Cuboclesius in explicatione canonum poenitentiae. id. p. 411.

Antonii Lemnii synopsis conciliorum id. p. 216. [add. infra, vol. XI. p. 45. vet. ed.]

Antonius Methonenfis episcopus, oratione II. de poenitentia. id. p. 20.

Antonius Patarenfis oratione de dignitate sacerdotum id. pag. 398. et in ecthesi canonum siue odarum ecclesiae pag. 142. vbi eum fortissimum catholicae fidei athletam adpellat.

Antonius Stephanus, iudex et magister in scholiis ad compendium legum Leonis. id. p. 404. De vniuersis septem hisce, qui graece scripserunt, *Antonius Sanderus* in libris tribus de claris Antoniiis ne γγύ. Euolui illos editos Louanii 1627. 4.

Antonius monachus Simeonis senioris Stylitae a. C. 460. defuncti, cum quo familiariter vixerat, vitam scripsit, quam ex versione Guil. Gratii [P] S. I. latine dedit *Bollandus* in Actis Sanctor. V. Ianuarii, tom. I. pag. 264. Graece, Allatio lecta, necdum edita est. Incipit: ζῆνον καὶ παράδοξον μυσήριον ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Alia latina Simeonis huius vita, quae sub Antonii nomine apud Surium V. Ian. et in Rosweidi vitis patrum lib. I. p. 131. legitur, incipit: *Sanctus Simeon ex uteromatrix suae electus est. Fabr.* Confer supra, vol. X. p. 130. in primis p. 133. ac 324. (vbi plures memorantur *Simeones*,) pag. autem 158. de Antonio Florentino. — p. 197. de *Antonio monacho* atque de *Antonio eremita*, cuius vita exstat quoque *Cantabrig.* in cod. collegii Caio-Gonuilleni. XXIX. f. nr. 719. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. part. 3. Vita

inter Graecos et Latinos etc. ed. Roberti Creyghthon. Hagae Comit. 1660. min. fol. sect. VI. cap. 2. ac de vtroque opere *Baumgarten* in Nachr. von merkwürdig. Büchern tom. VI. p. 425. sqq. speciatim 443. et p. 497. sqq. speciatim p. 508. ac p. 2. de *Antonio Eremita*. — In codd. Coislin. plurium Antoniorum fit mentio: in cod. CVIII. *Antonii* Abbatis paraeneses de quiete adipiscenda, de compunctione, narrationes variae circa fornicationem et aliae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 183. — in cod. CCXXXII. excerpta ex eo, in collectione de vita ascetica. v. *Montfauc.* l. c. p. 294. — ibid. epistola e Theodori Studitae ad eum et ad *Antonium*, abbatem S. Petri, p. 317. ac 313. et p. 147. ad *Antonium praepositum*. ac p. 324. ad *Antonium τῷ Δυβήματι*. — *Antonii*

et aliorum scholia in Isaaci Syri, anachoretae et episcopi Niniues, sermones asceticos, ib. p. 312. in cod. CCLXVIII. — ibid. p. 56. ad *Antonium* episcopum epistola Seueri Antioch. — ibid. p. 102. *Antonius*, haereticus iconomachus, cum aliis condemnatur et deuouetur in epistola Nicaenae synodi etc. graece et lat. ex cod. XXXIV. edita. — ibid. p. 266. *Antonius*, monachus exscripsisse dicitur cod. Coislin. CCV. — Permultorum *Antoniorum* scripta etc. quae MSS. in variis bibliothecis adseruantur, at partim ad nos h. l. non pertinent, enumerata designataque reperies in indice ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. vol. I. p. XXXVI. — De cod. Mosquensi v. paullo ante ad Auton. Cantacuzenum. *Harl.*

Vol. XI.

Dd dd

Vita Simeonis etc. *Parif.* in bibl. publ. cod. DCCLX. nr. 2. — in cod. bibl. *Mazar.* LXVI. eadem; in cod. autem LIX. et LXV. vita *Antonii abbatis.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1306. *E.* et 1314. *D.* — *Mosquae* in cod. synod. CCCLXXXVIII. nr. 18. Antonii monachi paraeneses *περὶ ἡθῶς ἀνθρώπων καὶ χρηστῆς πολιτείας.* v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 244. — De *Antonio Melissa* v. supra, vol. IX. p. 744. sqq. et add. *Lambec.* V. p. 19. seq. ibique Kollar. (qui laudat *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. III. p. 750.) et p. 31. seq. de cod. CCVII. — p. 95. de cod. CCXIV. nr. 20. ac p. 223. de cod. CCXLI. nr. 1. *Harl.*

Antonii Studitae, cognomine *τετράρχης*, oratio habita in Blachernis in laudem b. Virginis ob liberationem vrbis CPol. a Persarum, Scytharum et Agarenorum aliorumque, etiam Christianorum hostium diuersis oppugnationibus. Incipit: *ἡδη σοι καὶ αὐτὸς μετὰ πολλὰς ἐπαινετάς τὸν ὑμνητήριον ἀνακρούομαι.* MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambecium*, (qui eam in supplemento Corporis historiae Byzant. publicare voluit,) III. p. 126. *Fabr.* f. p. 322. seq. ed. Kollar. (cuius not. *A.* conferes.) nr. 10. cod. LXV. adde supra ad vol. X. p. 286. *Harl.*

Aphrodisianus, Persa, qui lingua graeca Orientem descripsit, teste geographo veteri Rauenate II. 12. Citatur in Hippolyti Thebani chronico apud *Lambecium* VIII. pag. 63. [p. 133. ed. Koll. cod. IX. nr. 1. add. ib. p. 404. seq. *Harl.*] *Aphrodisianus*, historicus in fragmento graeco apud Cangium pag. 50. ad Zonaram. Ex *Aphrodisiani* Persae historia Epiphanio presb. et monacho etiam laudata de natiuitate, moribus, forma et vestitu b. Virginis excerptum exstat MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambecium* IV. p. 132. [f. p. 302. sq. Koll.], V. p. 12. [f. p. 30. nr. 24. cod. CCVII.] et 234. seq. [p. 432. seq. Koll. nr. 20. cod. CCLXXXIII. *Parif.* in bibl. publ. cod. DCCCXCVII. nr. 3. secund. catal. MSS. bibl. reg. II. p. 173. *Aphroditiani* (secund. indic. vero h. v. *Aphrodisiani*) philosophi narratio de humana Christi oeconomia. *Harl.*

Apostolus Zigaras in compendio historiarum citatur a Michaële Nau in vera effigie ecclesiae romanae graecaeque p. 283.

Apulium grammaticum laudat Maximus Planudes Centur. 3. prouerborum, apud Nic. Comnenum p. 141.

Arcadius, Constantiae Cypri archiep. scripsit vitam Simeonis Stylitae iunioris Thaumastoritae, qui a. 596. obiit, laudatam a Damasceno et septima synodo, sed nusquam hodie exstantem. Vide Acta sanctor. tom. V. Maii p. 306. [add. supra, vol. X. cap. 325.] Eius *Synodicam* in synodo VI. a. 680. detulit Theodorus Trimithuntis episc. Huius esse existimauit Sirmondus orationem de vita et certaminibus S. Ioannis Chrysostomi, quam acceptam a Sirmondo Combesilius testatur Bigotio se communicasse. *Fabr.* In bibl. *Coislin.* codd. CXLVI. et CCCVI. *Arcadii*, episc. Cypri homilia in S. martyrem Georgium. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 211. 422. (add. supra, vol. X. p. 230. et p. 524.)

524.) — Ad *Arcadium episcopum* epist. Basilii in cod. Coisl. CCXXXVII. v. *Montfauc.* l. c. p. 297. — *Arcadii apologia Oxon.* in cod. Barocc. LXXI. *Harl.*

Arcadium ineditum grammaticum citat *Ex. Spanhemius* ad Plutum Aristophanis v. 138. De illo dixi volum. VII. p. 42. et 51. [p. 336. seq. et 357. vol. VI. n. ed. add. codd. bibl. publ. *Parif.* MMCII. et MMDCIII.]

Archelaus, philosophus, de chymia, περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης διὰ ἰάμβων, ex codice regio laudatur a Cangio. Idem versibus CCCXXII. constans MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* VI. p. 191. [f. p. 431. nr. 32. cod. LI. vbi Kollar. et *Fabric.* infra vol. XII. p. 776. ed. vet. adnotant, huic Archelao plurimum tribuere *Borrichium* in conspectu scriptt. chem. §. II. — *Monac.* in cod. Bauar. CXII. cum notis, in margine positis: sunt in hoc cod. versus 222. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 7. p. 39. seq. — *Florent.* in cod. Laurent. XVI. nr. 52. plut. 86. vbi constat versibus 330. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 359. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. CCXCIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 140. et cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. p. 174. — *Parif.* in bibl. publ. MMCCXLIX. nr. 8. MMCCCXXVII. nr. 22. et MMCCCXXIX. nr. 22. de sacra arte f. de lapide philosophico, carmen iambicum. — *Mediolani* in bibl. Ambros. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 493. C. et 529. D. — ibid. p. 1307. B. ac p. 1324. C. in cod. bibl. *Mazarin.* CXCIX. *Lexicon artis sacrae*, conf. supra ad vol. VI. p. 631. — Excerpta ex illo carmine dedit *Io. Steph. Bernard* post Palladium de febribus, Lugd. Bat. 1745. 8. p. 163. Add. infra, vol. XII. p. 764. Editurus id erat *Allatius* in Συμμετρῶν libr. IX. *Harl.*] De Archelao [P] Caesarensi dixi volum. IX. p. 391. [f. X. p. 695. nou. ed.] De Carrharum Mesopotamiae episcopo vol. V. p. 262. ²²) De Archelao Coloneae presb. Suidas in Basilio Irenopolitano. De aliis Archelais supra, [vol. II. p. 652. seq.] lib. II. c. 24. §. 10.

Archippus, eremita ac prosmonarius, siue custos templi Chonitani, scripsit de adparitione siue miraculo Michaëlis archangeli in vrbe Chonis Phrygiae. Incipit: ἡ ἀρχὴ τῶν θαυμάτων (al. ἱαμάτων) καὶ δωρεῶν. *Lambec.* IV. pag. 129. *Fabr.* f. p. 297. ed. Kollar. nr. 24. cod. CLI. et conf. supra, vol. X. p. 199. seq. quibus addes cat. codd. gr. *Taurin.* p. 218. de cod. CXV. fin. et in cat. MSS. Angliae etc. I. codd. Barocc. CLXXIV. et CLXXX. in cod. autem CXCIX. esse dicitur *Chrysippi* aut *Archippi*, presbyteri Hierosolymit. encomium S. Ioannis, baptistae. *Harl.*

D d d d 2

Arethas

²²) S. vol. VII. p. 275. sqq. §. XXXI. nou. ed. Adde *Photii* narr. de Manichaeis repullulantibus, quam gr. cum versione lat. publicauit *Montfaucon.* ex cod. Coisl. CCLXX. in bibl. Coisl. p. 349. sqq. vbi p. 355. et 358. Archelaus dicitur Manem Manichaeum debellasse et fugere coëgis- se. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMMLXXXIX.

nr. 1. *Archelai*, episcopi catholici, epistola contra Manichaeum, et nr. 2. eadem epist. e cod. olim Bobiensi, nunc Ambrosiano, vna cum variis lectis. — Eadem *Mediolani* in bibl. Ambros. et in bibl. *Cassinenfis* cod. 371. disputatio Archelai et Manichaei. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 226. B. et 509. B. *Harl.*

Arethas Naxius archiep. in fylloge canonum, quæ accuratius contextuit iussu Antonii IV. patriarchæ CPol. (qui ab a. 1388. fuit ad 1396.) citatur a Nic. Comneno p. 158.

Arethæ, Caesariensis archiep. Oratio funebris in Euthymium iuniorem a. 911. defunctum latine exstat apud *Lipomannum* tomo III. Alia de illius scriptis notavi volum. VIII. p. 698. seq. *Fabr.* Add. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. vol. I. p. 49. vbi ex cod. XXIV. plut. 5. publicavit *Arethæ* locum, oræ adscriptum, et *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 244. bis, de catenis in Scrip. S. *Harl.*

Aristorathi chronographi commentitia epistola ad Onesiphorum Primicerium, de Athenarum situ et gestis ibidem apostolorum temporibus, memoratur ab Hilduino in Areopagiticis. [conf. supra, vol. VI. p. 358. nr. 8. *Harl.*]

Arsenius, archiepiscopus Corcyrensis, scripsit laudes S. Andreae apostoli et S. Barbaræ martyrium, memoratum Allatio. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 194. seq. Editurus erat *Allat.* in Συμμίκτων libro VI. *Harl.*

[*Arsenius*, Elafsonis episcopus, qui comitatus est *Jeremiam* II. patriarcham CPolit. Moscoviam profectum, et patriarchatum Moscuensem instituentem. Hoc iter omnesque res eo, quo euenerunt, ordine descripsit, et cuncta, quæ gesta sunt, accuratissime adnotavit, ipsam retulit verba, quibus vsi sunt Theodorus, Russorum rex, et Irene regina, eorumque legati ac patriarcha, eiusque comites. Illam narrationem, sermone graeco profaico, eoque vulgari s. romanico conscriptam, multisque vocc. barbaris scattentem ex cod. *Taurinensis* bibl. regiae CCCXXXVII. primum gr. cum versione lat. euulgarunt confectores cat. codd. gr. Taurin. p. 433. - 469. et adnotarunt, *Marchion. Maffei*, ab imperito codicis scriba, qui fronti codicis latinis verbis praefixit inscriptionem *Arsenii poetica*, deceptum, in epistola ad Zenum scripsisse, inter codd. regios Taurinenses reperiri tractatum postices *Arsenii cuiusdam Monembasiensis* (vt ipse quidem existimauit,) *episcopi* etc. quum tamen ne verbum quidem de poesi in toto codice deprehendatur. Quare non recte designatur ille codex in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1395. A. *Arsenii* iter in Moscouiam, sarmino expressum. *Harl.*]

Arsenii, monachi, (qui Theodosii magni filios litteris instituit,) apophthegmata XLIV. edidit *Cotelerius* tom. I. Monument. pag. 353 - 372. Doctrinam et adhortationem ad monachos *Combesius* auctario nouissimo tom. I. p. 301. 302. graece et latine. Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, πάντος πράγματος ὡς ἂν τις ἐπιχειροῖν. *Fabr.* et lat. in bibl. PP. max. tom. XXVII. p. 180. *Arsenii* sermo, in cod. XXVIII. *Baluzii*, *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1306. B. — ibid. p. 1313. C. in cod. LIX. bibl. *Mazarin.* *Arsenii* et aliorum apophthegmata. Conf. *Bayle* Dictionnaire historique etc. tom. I. p. 354. seq. ed. 1740. fol. vbi quoque de aliis *Arseniis* plura traduntur. — *Cavei*, (qui eum romanum Patricium fuisse scribit,) Hist. litt. SS. eccles. tom. I. pag. 278. seq. *Hambergeri* zuverläss. Nachr. tom. II. p. 881. seq. — *Saxium* in Onom. lit. part.

part. I. p. 452. seq. ad a. 390. qui, „Arsenius, ait, monachus, praeceptor Honorii et Arcadii, mox Augg. cuius sceptro scholastico quantum tribuerit Theodosius Aug. pater, inepte credulis ludimagistris persuadebunt *Cedrenus* in *Histor. compend.* p. m. 269. et *Zonaras*, XIII. Ann. XIX. p. m. 37. *B. C.*“ — *Arsenius monachus Studita*; cuius sermo *de phupertate* exstat *Parisi.* in bibl. publ. cod. MXXXVII. nr. 11. in eod. et eod. MMCCXXI. nr. 7. *capita ascetica*; tum *testimonium de Spiritus S. processione* et *scholia antirrhética*, ib. in codd. MCCLVIII. nr. 3. et MCCCIII. nr. 3. denique *epistola* ad Gregor. Palamam, in cod. MCCXXXVIII. nr. 13. cum Palamae responsione. — Palamae *epist.* ad hunc Arsenium in cod. *Coisl.* XCIX. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 170. *Harl.* f. *Arsenii* doctrina, Exhortatio et Apophthegmata in Gallandi bibl. PP. VII. p. 426. sq. *B.*

Arsenii, episcopi Hypselitarum, *epistola* ad S. Athanasium exstat in huius ad Constantium apologia tom. I. opp. p. 786. Incipit: καὶ ἡμεῖς ἀσπαζόμενοι *Fabr.* MS. in cod. *Vindob.* caef. LVII. nr. 76. v. *Lambec.* III. p. 240. — in bibl. *Scorialt.* regis Hispan. teste *Montfauc.* in *Bibl. biblioth. MSS.* p. 617. *E. Harl.*

Arsenii, chartophylacis, sylloge siue collectio canonum citatur a *Nic. Commeno* pag. 192. et 219. seq. Praenot. *Myrtagog.* et secunda collectio canonum p. 210.

Arsenii, patriarchae CPol. a. 1264. defuncti, *testamentum*, graece et latine editum a *Cotelerio* tom. II. *Monument.* p. 168 - 177. *Synopsis Canonum* tom. II. bibl. canonicae Iustelli p. 749 - 784. *Fabr.* MS. *Venetis* in bibl. Marc. cod. DLXXV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 303. — *Mosquae* in cod. synod. XXXII. *Arsenio patriarchae CPolit.* tribuitur ἐνταλμα 1) πνευματικῆς πατρότητος 2) δίδμενον τοῖς χειροτονουμένοις καὶ ἀγυμένοις 3) δίδμενον τοῖς ἐξάερχοις v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 55. nr. 68. 69. et 70. edit. Mosquens. 1776. fol. in edit. in 8. Lips. 1805. p. 47. tantum nomen Arsenii, patriarchae CPol. ponitur. — ibid. p. 18. ed. min. at p. 5. ed. in fol. in cod. V. est excerptum ex vita S^{cti} Arsenii. — *Testamentum*, in cod. LXXXVII. bibl. *Mazarin.* v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 1307. A. et 1319. B. — *Synopsis canonum*, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCCCLXXI. nr. 5. — *Conf.* supra, vol. VII. p. 654. nr. 3. infra, vol. XI. p. 44. seq. et p. 53. ed. vet. — *Bayle* l. c. 354. — *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. III. p. 230. lqq. ad a. 1250. vbi plura de eo itemque de *Arsenio*, *Monembasiae* archiepiscopo, circa a. 1530. et 1540. claro, eorumque scriptis vberius agitur, et *Caueum* in *Hist. litt. SS. eccl.* tom. II. p. 305. seq. ad a. 1255. *Harl.*

Arsenii, hieromonachi CPol. *epistola* decreto synodali super Calvinianis dogmatibus a. 1642. praefixa, graece et latine apud *Allatium* de consensu p. 1022. *Fabr.* Add. infra, vol. XI. p. 728. ed. vet. — *Arsenius* hieromonachus, et praepositus monasterii S. Sabae Coronae, nominatur in cod. *Coisl.* LIII. v. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. p. 118. et *Arsenii*, Coronae episcopi, *epist.* ad *Crusium*, v. supra vol. VIII. p. 94. *Harl.*

Arsenii, monachi, versio graeca Geomantiae Zanatae, philosophi Persae, versibus politicis composita a. C. 1266. MS. in bibl. caef. Incipit:

Dd dd 3

E^{neq}

[P] Εἴπερ ὁ ποθέμενος ποθῶν τὸ προγινώσκειν
καὶ τῶν μελλόντων ἀκριβῶς εἶδέναι τὰς ἐκβάσεις,
Εἰ βέλει σημειώσασθαι τὰς μοίρας τῶν ἀστέρων etc.

Vide *Lambecium* VII. p. 260. *Fabr.* f. pag. 554. seq. ed. Kollar. in codd. caef. CXL. et CXLI. Conf. supra ad vol. IV. p. 152. Kollar. verò in nota ad *Lambec.* l. c. animaduertit, non *Geomantiam*, sed *ψαμμομαντείαν* adpellari a *Cangio* in addendis ad *Glossar.* p. 212. eamque in cod. Colbertino MMCCII. nequaquam *Zanatae*, sed *Astrampsycho* tribui. V. paullo post ad *Astrampsych.* *Harl.*

Arsenii lexicon ineditum, de quo supra pag. 51. [in vol. VI. p. 631. nou. ed.]

Arsenii, Monembasiae in Peloponneso archiepiscopi, syntagma logicum, MS. in bibl. caesarea: *) De eius scholiis in Euripidem, supra pag. 189. seq. vbi in not. n. plura de hoc *Arsenio* adscripsi. *Harl.*] De apophthegmatis, volum. IX. pag. 757. [et supra ad h. vol. p. 190. not. p.] *Arsenii* collectanea laudata a Rigaktio ad Onofandrum p. 38.

Asclepiodotus philosophus de arte tactica, ex cod. Colbertino MMMMXC. citatur a *Cangio.* *Fabr.* MS. *Leidae* inter codd. Vossianos. v. catal. bibl. Leid. p. 395. nr. 11. — capp. duodecim,

*) In cod. XCV. nr. 4. v. *Lambec.* VII. p. 580. seq. qui primum recenset opuscula, quae continentur toto *Arsenii* syntagmate logico; tum memorat, id prorsus eodem modo graece excusum esse typis Paris. 1540. 12. et similiter ibidem latine, *Iacobo Foscareno* interprete, 1541. 12. — Ibid. in cod. caef. CLXXXVIII. nr. 7. *Arsenii* nostri epigramma in Hieronymum Donatum, praefatum Cretae, vid. *Lambec.* IV. p. 451. Kollar. In bibl. caesar. aliquot adseruantur codd. in quibus sua ipse *Arsenius* manu adnotauit, eos ad suam pertinere bibliothecam, vti *Lambec.* III. p. 126. 341. 491. VIII. p. 623. et alibi obseruauit. — *Florent.* bibl. Laurent. codici II. plut. 6. qui continet euangelia, et quem *Arsenius* dono dederat Clementi VII. P. M., ille praemisit in fronte carmen gr. cum lat. versione, quod in lucem edidit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. tom. I. p. 85. sqq. et in nota de *Arsenio* ipso disseruit. — In ead. bibl. in cod. XXVI. plut. 4. exstat *Arsenii* *Monemb.* *Lexicon philologicum*, s. alphabetica sylloge formularum, sententiarum, praceptorum, prouerborum, apophthegmatum, historiarum ac fabularum, ex graecis historicis, oratoribus, poetis ac philosophis collecta; eique praefixit epistolam nuncupatoriam ad Leonem X.

P. M. quam integram gr. subiecta versione latina, promulgauit *Bandin.* in laudato catal. tom. I. pag. 547. sqq. — Eiusd. epistola ad Rodolphum, cardinalem, de sua paupertate, *Paris.* in bibl. publ. cod. MMCXXXVI. nr. 5. — Add. *Oudin.* l. cit. *Harl.*

[*Arsenius asceta.* v. supra, vol. X. p. 130. — *Arsenius Pergam.* scriba, laudatur in subscriptione codicis caesar. *Vindobon.* CVII. v. *Lambec.* VII. p. 403. — Ad *Arsenium*, monachum in sancta ciuitate scribit *Theodorus Studita*, in cod. *Coislin.* XCIV. nr. 465. et nr. 467. ad *Arsenium* monachum, atque in cod. CCLXIX. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 148. et 319. — it. p. 213. ex *Arsenio* et aliis scholia in Isaaci Syri sermones asceticos, in cod. *Coislin.* CCLXVIII. — it. p. 417. *Arsenius Pegadensis* collegit sermones, in cod. *Coislin.* CCCIII. (conf. supra, vol. VIII. p. 207. seq. nr. 84. et vol. X. p. 329. voc. *Synecleticæ*;) — et p. 76. *Arsenius Tripolitanus episcopus* in cod. *Coisl.* XXV. in catena patrum in Acta apostolorum et epistolas catholicas, ab Andrea presbytero contexta. — De *Arsenio*, *Tornobi episcopo*, siue metropolita, v. supra vol. VIII. p. 92. et 94. *Harl.*

decim, *Parif.* in bibl. publ. codd. MMCDXXXV. nr. 6. MMDXXII. nr. 3. et MMDXXVIII. qui codex ex vetusto aliquo exemplari manu Cl. Salmafii descriptus est. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. IV. nr. 17. plut. 55. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 229. Conf. supra, vol. IV. p. 341. et 210. ac VII. p. 804. *Harl.*

Asclepiadis, Trallium episcopi, epistola et X. Anathematismi contra Petrum Fullonem circa a. 484. scripti, graece et latine exstant tom. IV. concil. Labbei p. 1120. et tom. III. Harduin. p. 851. (Manfi coll. conc. tom. VII. pag. 1133. add. *Walch.* Hist. haer. VII. pag. 254.) [v. infra vol. XI. p. 412. ed. vet. — *Asclepiadis* epist. ad Petrum Fullonem, *Vindobon.* in cod. caes. LVIII. nr. 3. v. *Lambec.* VIII. p. 1037. — *Romae* in cod. bibl. Vaticanae, et in cod. *Coislin.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 3. E. et p. 1128. E. *Harl.*] De alio antiquiore *Asclepiade* Lactantius VII. 4. *Optime igitur Asclepiades noster de providentia summi DEI differens in eo libro, quem scripsit ad me.*

Astrampsychi Astrologia Persica. Vide Cangii glossar. in *Λαξευτήριον*. [adde paullo ante ad *Arsenii* versionem gr. Geomantiae Zanatae.] De *Astrampsychi* versibus iambicis onirocriticis, qui apud Suidam sparsim leguntur, dixi lib. IV. cap. 13. §. II. [cap. 15. in vol. IV. p. 265. nou. ed. add. vol. V. p. 152. et quae ibi adscripsi, *Harl.*] Centum versus cum Hieron. Wolfii, (qui Suidae historica est interpretatus,) latina versione vulgavit Hermannus Germbergius cum XIV. centuriis prouerbiorum collectis e Suida et utraque lingua editis Basil. 1583. 8. Simile Onirocriticon Germani patriarchae CPol. MStum in bibl. caesarea. *Lambec.* V. p. 237. *Fabr.* f. p. 488. seq. ed. Kollar. in cod. caesar. CCLXXXIV. nr. 2. — *Astrampsychus* de somniis in *Th. Gale* cod. CXLII. f. nr. 5976. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. — *Parif.* in bibl. publ. in cod. MMCDXXI. nr. 1. (in quo etiam exstat eiusdem *fiderum contemplatio* et nr. 3. *coelum Pythagoreum*.) tum in cod. MMDCXXII. nr. 1. (et nr. 2. *coelum Pythagoreum*, denique in cod. MMCDXXV. nr. 3. — In bibl. *Guil. Pelliserii Astrampsych.* Ptolemaeo *περί κλήρων* — in cod. *Colbertino* MCCXL. eiusd. Geomantia et ars diuinatoria. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 683. D. 1199. C. et 946. E. *Harl.*

Athanasius, abbas circa annum 1054. cuius epistola ad Nicetam Pectoratum MS. in bibl. caesarea. *Fabr.* in cod. XLV. nr. 56. v. *Lambec.* VIII. p. 941. seq. Ad eum et ad *Athanasium*, praepositum scribit Theodorus Studita: v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 316. 317. 320. — ac p. 145. bis, 147. 149. eiusd. epp. ad Athanasium filium. ac plures ad Athanasium p. 313 - 316. 320. 321 - 323. — De multis aliis *Athanasii* v. ind. ad nostrum Bibl. gr. — *Athanasius*, abbas *Paulloperitii* cum Theodoro Studita et aliis scribit ad Paschalem papam; in cod. *Coislin.* CCLXIX. v. *Montfauc.* l. c. p. 318. — ib. p. 105. in decreto Alexii Comneni circa unionem synodi cum Leone Chalcedonensi etc. in actis synodi cuiusd. CPolit. a *Montfauc.* edito, interfuisse dicitur illi synodo *Athanasius hegumenus* monasterii S. Diomedis. *Harl.*

Athanasius, Cyzici metropolita, cuius epistolam, quam a. 1346. ad Annam [P] imperatricem accusando patriarchae Io. Calecae scripsit, eadem seruat bibliotheca. *Fabr.* in cod. VI. nr. II.

nr. II. v. *Lambec.* VI. part. I. p. 58. fqq. Kollar. — In cod. *Coislin.* XCVIII. init. exstat Gregorii Theſſalon. epiſt. de ſcriptis Acindyni ad Athanaſ. archiepiſcopum Cyzice-
num. v. *Montſauc.* bibl. Coislin. p. 155. — In cod. caſar. CCXXXVIII. nr. 14. ſunt
ex *Athanaſii minoris* ſ. *iunioris* quaſtionibus et reſponſionibus ſacris ſex quaſtiones,
quae, etiam in edd. perperam tribuuntur S. Athanaſio magno. v. *Lambec.* V. p. 208.
ſeq. et VIII. p. 756. add. Lamb. vol. III. p. 579. ac 256. et IV. p. 522. et ſupra ad vol.
VIII. p. 198. ſeq. — Eidem Athanaſio iuniori *Lambec.* in vol. V. p. 232. fqq. et vol.
VIII. p. 766. ſeq. (vbi v. Kollar.) p. 1025. nr. 2. etc. adſcribendam cenſet *narrationem*
de Melchiſedech. Eidem adnumerat *Lambec.* V. p. 154. fqq. et VIII. p. 690. hiſtoriam
miraculi, Beryti per imaginem Chriſti facti, et Kollar. longam tom. V. ſubiecit adno-
tationem. add. vol. VIII. p. 739. fqq. ſupra vol. X. 253. Conf. etiam, vol. VIII. p.
197. ſeq. *Harl.*

Athanaſius, Scholaſticus Emefeſus, de cuius delectu legum infra lib. VI. *Fabr.* MS. *Vin-*
dobon. in cod. II. nr. 4. et cod. VII. nr. 7. it. cod. III. nr. 20. v. *Lambec.* VI. part. I.
p. 26. et 72. atque 44. vbi v. Kollar. — *Parif.* in bibl. publ. MCCCXXXI. Conf.
Suareſii Notit. Baſilicor. §. XXVI. p. 103. ſeq. ed. Pohlſii, huiusque not. *Harl.*

Ex *Athanaſii* Cydonii opusculo de ſeparatione eccleſiae romanae a quatuor reliquis patriar-
chis nonnulla adfert *Allatius* p. 478. de conſenſu, graece et latine.

Athanaſii patriarchae CPol. ab A. 1289. ad 1293. et ab A. 1302. ad 1310. paraeneſes ad epiſco-
pos recedentes, ſive epiſtolae VIII. de neceſſaria epiſcoporum reſidentia leguntur latine
tom. XXV. bibl. patrum Lugd. p. 944. [conf. ſupra, vol. VII. p. 654.] De aliis eius
ſcriptis ineditis dixi volum. VI. p. 582. ſeq. [ſ. vol. VIII. p. 50. fqq. ed. nou. vbi in
nota p. plura adſcripſi. Add. cod. Moſquenf. VI. nr. 26. *Matthaei* notit. etc. p. 332.]

Athanaſius Synadenus citatur ab *Allatio* p. 833. de conſenſu.

[*Athanaſius hieromonachus* ſcriba cod. (an. 1459.) *Vindobon.* CCCXXVI. v. *Lambec.* V. p.
603. Kollar. — *Athanaſii monachi* et *praefeſſi* S. montis orat. in ſextum Daudis pſal-
mum etc. *Taurin.* in cod. reg. CCCXX. v. cat. codd. graec. Taur. p. 401. edita a *Com-*
beſſio in auctario etc. tom. I. p. 907. ſed diuerſo parumper initio. — *Athanaſii, mo-*
nachi in monte Atho, vita, *Moſquae* in cod. ſynod. CCXXIX. v. *Matthaei* Notit.
codd. gr. Moſq. p. 151. Alia illius vita in cod. *Coisl.* v. *Montſauc.* bibl. Coisl. p. 274.
et ſupra in vol. X. p. 201. vbi etiam alii SS. *Athanaſii* memorantur. *Harl.*]

Athenaei medici περὶ ἔργων σύνεψις ἀκριβής. Cangius e codice Colbert. MMMDCXIV.
Fabr. Secund. catal. MSS. *Parif.* bibl. reg. vol. II. in cod. MMCCCXX. nr. 4. add.
infra, vol. XII. p. 779. §. VI. et XIII. p. 93. in Elencho vett. medicor. *Harl.*

Ioannes Athenicius infra in Iohannicio.

Michaël

Mchañi Attaliata ICtus, synopsis legum auctor, de quo et de Attaliata, eius pronepote, nec non de Matthaeo, monacho, qui circa a. 1187. synopsis illam scholiis illustravit, infra in lib. VI. *Fabr.* in vol. XII. p. 469. §. VI. in *Suarefii* Notitia Basilic. quam notis doct. illustratam recudi fecit *D. Christ. Frid. Pohlius* Lips. 1804. 8. qui p. 21. seq. Fabricium, praecipue vol. XII. p. 489. correxit. — Add. supra in hoc vol. p. 193. seq. ubi plura, praesertim de codd. adscripti. *Harl.*

Baphius, iudex Veli, ICtus, de cuius scholiis ad Basilica dicetur lib. VI. *Fabr.* In vol. XII. p. 481. f. in *Suarefii* Notitia citata, ex edit. Pohlil p. 130. seq. *Harl.*

Barfanuphii, monachi et anachoretæ Palaeftini, circa a. C. 550. *Responsiones ad quaestiones asceticas* MStae in variis bibliothecis. Vide *Lambecium* IV. p. 189. et V. p. 100. b) *Labbeum* bibl. noua MSS. p. 92. *Paraenesis ad discipulum*, incipit: *ὑπερ τῆς διτρεῖς*. *Lambec.* IV. p. 136. [p. 312. Koll. in cod. CLII. nr. 11.] De *Barfanuphio* meminere *Euagrius* IV. 32. *Nicephorus* XVII. 22. Martyrolog. Rom. XI. April.

Bartho-

b) Siue vol. IV. p. 419. ed. Kollar. nr. 3. cod. CLXXIX. et vol. V. p. 213. Koll. nr. 1. cod. CCXL. in cod. vol. V. p. 223. Koll. in cod. CCXLI. nr. 1. sunt in Ioannis, patriarchae Antiocheni, eclogis asceticis fragm. *S. Barfanuphii*. — Eiusdem capita (*καφάλαια τῶν αἰνῶν Βαρσανουφίου* inc. *ἅπαν οἱ ἀββῆς Βαρσανουφίου* etc.) *Mosquas* in cod. synod. V. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 17. nr. 14. — *Oxon.* in cod. Barocc. V. in canonum quorundam collectione sparsae sunt sententiae et praeceptiones asceticae ex *Barfanuphio* multisque aliis. — in cod. XIII. et XCI. excerpta ex quaestis ac responsis *Barfanuphii*. — in cod. CCXIII. eiusd. responsa ad quaesita monachi cuiuspiam: inc. *πῶς τις τηρεῖ τὴν*. — ibid. in cod. XCVIII. nr. 12. siue sec. catal. MSS. Angliae etc. vol. I. nr. 277. *Barfanuphii* abbatis et Ioannis discipuli eius doctrina *ψυχοφελῆς*, quam ediderunt propter fratres, ipsos consulentes, per quaestiones et responsiones. — ibid. in cod. CVII. siue nr. 286. citati catal. dicta Sctor. senum, per modum dialogi, ubi quaestiones variae proponuntur per anonymum, quibus respondent *Io. Barfanuphins*, *Arfacius* etc. — In cod. cat. vol. II. nr. 6157. in cod. *Th. Gale* CCCXXIII. excerpta ascetica ex *Barfanuphio* aliisque, in libro de curandis animi adfectibus. — *Parif.* in bibl. publ. codd. DCCCLXXIII. et MMD. eiusdem et Ioannis, discipuli, responsio-

nes ad varias quaestiones asceticas. — in cod. LX. bibl. *Mazarin.* ex *Barfanuphio* aliisque excerpta de precatione. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1313. *D.* — id. p. 1302. *C.* cod. in monasterio S. Trinitatis proxime CPolin adseruatum refert, in quo de silentio mortali *S. patris Barfanuphii* agi, et in fine libri altera manu scriptum esse dicitur, „sciendum est, duos fuisse Dorotheos et duos *Barfanuphios*, quorum alii haeresin Seueri, alii orthodoxam ecclesiam sequuti sunt, deque iis postremis agitur in hoc libro.“ Idem adnotatur in codd. *Coisl.* CXXIII. CCLXXXI. et CCXXXVIII. v. *Montfaucon.* bibl. *Coisl.* p. 199. 393. et 297. — ibid. p. 400. in cod. *Coisl.* CCLXXXIV. interrogationes S. Dorothei ad S. *Barfanuphium*. — p. 312. in cod. CCLXVIII. ex cod. excerpta, in scholiis ad Isaaci Syri sermones asceticos. — ib. p. 393. in cod. CCLXXXI. dialogus *Barfanuphii* cum Ioanne discipulo suo, qui cognominabatur *Propheta*: sequitur *doctrina S. Barfanuphii* sub Aureliano, vel ad Aurelium episcopum Gazae, de Origenis, Euagrii et Didymi sententiis per modum dialogi. Atque *Montfauc.* p. 394. sqq. hoc opusculum responsionum *Barfanuphii* graece, adiecta versione latina, ex illo codice in lucem edidit. In fine tamen plura desunt. [Inde repetitum est in *Galland.* bibl. PP. XI. p. 392. sqq. *B.*] — In aliis codd. ex *Barfanuphii* scriptis loca oc-

Vol. XI.

Ee ee

cur.

Bartholomaei Edesseni confutatio Hagareni, graece et latine edita e codice bibl. Leidensia, legati Scaligerani a *Steph. le Moynes* tom. I. Var. sacr. p. 302 - 428. cum anonymi confutatione Muhamedis p. 429 - 451. *Fabr.* Conf. catal. bibl. Leidens. p. 340. nr. 21. et supra vol. VIII. p. 86. not. *mm.* Plura dabunt *Oudin.* in comm. de SS. eccl. I. pag. 1783. seqq. ad a. 730. et *Caus* in diss. I. ad Hist. litt. SS. eccl. p. 4. seq. qui eius actum certo definire non conatur. *Harl.*

[*Bartholomaeus monachus*, cuius versus iambici de *compunctione* reperiuntur *Parisi.* in bibl. publ. cod. MMDCCCLXXIII. nr. 13. — ibid. in cod. MC. nr. 2. *Bartholomaei*, archiepiscopi *Panormitani*, homilia, qua in clericorum mores inuehitur, gr. et lat. Id opusculum saeculo decimo quarto exaratum videtur confectori cat. MSS. regior. vol. II. p. 215. Huius autem memoriam omisit *Mongitor.* in bibl. Sicula, inter multos, quos enumerat, Bartholomaeos. — A *Bartholomaeo*, nescio, quo, est ordinatio diaconissae, inter Constitutiones circa ordinationem Presbyterorum, diaconorum etc. in cod. *Coisl.* CCXII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 271. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. nr. 3886. cat. codd. Angliae etc. I. est vita *Bartholomaei monachi* et Pharnensis anachoretæ, ut alios Bartholomaeos, quorum mentio passim fit in illo catal. et in *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. (v. indd.) in praesenti omittam. *Harl.*

Bartholomaeus, auctor vitae S. Nili iunioris.

S. *Bartholomaei*, abbatis, Acta citantur a Nic. Commeno.

Basilus, *Δατινέλεγκτης*, hieromonachus Studita, qui contra Latinos scripsit, memoratus Alatio de consensu p. 553. et 624. vide volum. IX. p. 9. seq. ubi multi reperiuntur Basilii.

Basilus Scamandrenus, patriarcha CPol. ab a. 1183. ad 1186. cuius synodicon de iniquitate iudicium citat Nic. Comnenus p. 283.

[P] *Basilii Achrideni*, Thessalonicensis circa a. 1155. episcopi, responsum ad Chartophylacem, id. p. 251. *Fabr.* Conf. supra, vol. IX. ubi a pag. 6. permulti *Basilii* nominantur, et p. 11.

currunt: vid. ibid. p. 111. 186. 191. 198. — *Barfauphii* epistola ad eos, qui eum interrogabant, *Venetis* in bibl. Marc. cod. DIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 265. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. IV. plut. 6. qui continet expositiones sacror. praeceptorum ex patribus eccles. et conciliis, ex *Barfauphii* scriptis multa loca eiusdemque vita occurrunt. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. p. 98. et 100. Add. supra, vol. IX. p. 525. sect. 3. et infra in vol. XIII. p. 847. in recensione graecor. scriptorum ex bibl. *Coisl.* a *Montfauc.* editorum haec, quae huc reduceam, scripserat: „*Barfauphii* — responsiones ad quosdam fratres,

qui ipsum interrogauerant circa scripta Origenis, ac Didymi et circa Hecatontadas Euagrii, quae ibidem vocantur Hecatontades *γρωτικῶν*. Qui omnes dicebant, animas non fuisse creatas cum corporibus, sed malos angelos ad animanda humana corpora damnatos fuisse; itemque fore *restitutionem* omnium in pristinum statum, suppliciumque damnatorum finem habiturum esse. Ex hisce porro quaestionibus palam est, has Origenianas opiniones per monasteria Palaestinae pervasisse; etiamque monachos nonnullos hanc de *restitutione* doctrinam in scriptis Gregorii Nazianzeni se reperisse falso putasse.“ *Harl.*

p. 11. addendus est *Basilii Achridenti* dialogus, in sua ecclesia habitus, cum quodam Latino, (n. Hearico, archiep. Beneuentano,) a romano pontifice misso ad imperat. Manuelem Porphyrogenetam, *Monac.* in codd. Bauar. XXVIII. fin. et LXVI. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 25. et a. 1804. part. 3. p. 30. seq. qui utroque loco comparat eos codd. cum cod. Vindobon. apud *Nessel.* tom I. p. 289. nr. 11. at apud *Lambec.* V. p. 88. a quo omnino differre cod. *Venet.* bibl. Marc. CL. idem tamen utrique esse argumentum, monet cel. *Morell.* in bibl. MSS. gr. et lat. tom. I. p. 90. Add. supra, vol. VII. p. 752. — In cod. *Barocc.* LXXI. est Hadriani, papae rom. epistola ad *Basilium*, archiep. Thessalonicensem, et huius responsio ad illam epistolam. — Num ille *Basilius*, an alius scripserit scholia in Gregorii Nazianz. oratt. sedecim, (quae reperiuntur in codd. Vindobon. XCVIII. XCIX. et C.) disputatur a *Lambec.* III. p. 499. fqq. at negatur a Kollar. add. supra ad vol. VIII. p. 431. seq. — In cod. *Laurent. Medic.* II. nr. 80. plut. 5. sunt quorundam responsiones ad metropolitam *Philippopolis*, *Basilium*, (v. *Leunclau.* ius graeco-roman. libr. III. p. 215.) Conf. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 9. — *Vindobon.* in cod. CLXXXVII. nr. 6. ex vita *S. Basilii iunioris.* v. *Lambec.* IV. p. 442. — *Mosquae* in codd. synod. XV. et XVIII. nr. 3. *Basilii*, episcopi *Enefani* vita Theodori. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 33. et 34. — ib. p. 72. in cod. CXXX. nr. 10. homilia *Basilii Iconensis.* — ibid. p. 154. in codd. CCXXXVI. et CCXXXVII. vita *Basilii iunioris.* — ib. p. 235. in cod. CCCLV. nr. 60. *Basilii* metropolitae *Cortyras* epistola ad papam romanum. — *Basilii*, monachi, praepositi Laureae Mallinorum, capp. paraenetica ad filium suum: eiusd. et aliorum eclogae legum, in codd. *Escorial.* v. *Plüeri* itinerar. per Hispan. p. 161. Conf. indicem ad bibl. nostram de multis *Basilis.* *Harl.*

Bassi vel *Nicomedis* distichon graecum retrogradum in Hippocratem. *Lambec.* VI. p. 140.)

Ἰπποκράτης Φάος ἦν μερόπων, καὶ σώετο λαῶν

Ἐθνεα, καὶ νεκύων ἦν σπάνιος ἐν αἰδῇ.

Ioannis Ducae cognomento *Batatzae* [al. *Vatatzae*] diploma datum a. 1228. *Lambec.* VIII. p. 523. [p. 1091. seq. Kollar. in cod. caes. LXVIII. *Harl.*

Bernicianus Arianus ex S. Athanasii aduersariis. Vide Lucii et Berniciani preces ad Iouianum inrp. tom. II. opp. Athanasii p. 27. seq.

Bestes Canostautus, iudex Veli, ICTus, cuius synopsis nouellarum laudat *Nic. Comnenus* p. 372. praenot. mystagog. *Fabr.* Conf. *Suarezii* Not. Basilic. ed. Pohlui huiusque nota
Ee ee 2 η. p.

c) Siue p. 316. Kollar. nr. 3. cod. XXXIII. vol. IV. p. 466. seq. — De *Cassiano Basso* v. *Idem* epigramma est *Florent.* in cod. Laurent. *Lambec.* comment. VI. part. 2. p. 372. seq. et XXIX. nr. 11. plut. 57. v. *Bandin.* cat. codd. gr. supra, vol. VIII. p. 17. fqq. *Harl.* Laur. I. p. 381. add. in vol. III. p. 111. et supra,

η. p. 139. seq. et *Bachii* histor. iurisprud. rom. libr. IV. cap. V. §. 21. p. 607. ed. quintae. *Harl.*

[*Theodorus Bessa*. v. supra ad vol. X. p. 224. *Harl.*]

Matthaeus Blastares siue *Blastarius*, hieromonachus, circa a. 1335. composuit opus eximium σύνταγμα κατὰ στοιχείων, syntagma alphabeticum rerum, quae in sacris conciliorum patrumque canonibus et imperatorum legibus ^{d)} exstant, digestarum sub certis titulis, litterarum ordine dispositis. Primus illud ex duobus codd. MSS. Bodleiano et Isaaci Vossii graece edidit *Guil. Beueregius*, addita latina versione, de qua ipse in praef. *nor eruditam tantum praefationem siue prothoriam latinam fecimus, ipsum operis corpus à doctis quibusdam viris Oxoniensibus translatum est*; in tomò secundo magni Synodici siue pandectis canonum parte II. p. 1-272. ^{e)} Varia in hoc opere loca emendat *Cotelerius* notis ad monumenta ecclesiae graecae, plura in illo adhuc emendanda superesse professus, vnde *Augias stabulum* adpellat III. p. 670. Operae pretium itaque esset cum *Beueregii* editione conferri codices caesareos gallicosque, de quibus *Lambecius* VIII. p. 471. 478. ^{e)} et *Labbeus* bibl. nou. MSS. pag. 130. 203. 386. In hoc syntagmate pag.

117.

^{d)} Hinc Nomocanonein adpellat *Nic. Comnenus* pag. 138. et *Arcudius* passim. Etiam *Labbeus* pag. 203. bibl. nouae MS. *Cotelerius* et alii.

^{e)} Conf. *Io. Fabric.* histor. bibl. Fabr. tom. II. p. 335. 337. *Harl.*

^{e)} Siue p. 986. seq. ed. *Kollar.* in cod. LI. nr. 10. idem ibid. p. 1000. nr. 1. in cod. LII. — ib. p. 1005. nr. 1. cod. LIII. — ibid. p. 1023. nr. 1. cod. LIV. — ib. p. 1024. nr. 1. cod. LV. in cuius appendice, et p. 1023. nr. 2. cod. LIV. etiam sunt *Ioannis* episcopi *Citri* et alior. scripta quaedam. In illis codd. etiam alia, a *Fabricio* memorata, *Matthaei Blastar.* scripta reperiuntur. — Idem syntagma in cod. caesar. XLVI. nr. 1. cui quoque adhaeret *Donatio Constantini M.* v. *Kollar.* supplem. ad *Lambecii* comment. I. p. 329. sqq. et in cod. LIII. nr. 53. — Syntagma, in bibl. *Bodlei.* cod. *Barocc.* CLVIII. ibid. in cod. CXV. *Thom. Mareschalli*, f. nr. 8677. cat. MSS. Angliae vol. I. Excerpta quaedam ex *Matth. Blastare* et *Iamblich.* — in vol. II. 2128. in cod. *Vossiano* XVII. (f. in cat. bibl. *Leidenf.* p. 592. nr. 2.) — *Venet.* in cod. *Nanian.* CCXXVIII. nr. 5. et in cod. CCXXIX. nr. 2. *Matth. Blastaris* ius canonicum, f. syntagma etc. et in poste-

riore cod. praemittuntur prolegomenis hi duo versus: Ματθαῖος οὐκ ὁρᾷς ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Πάπῃ τῶν ἀγγέλων κρυόνει. v. cat. codd. gr. *Nan.* p. 419. et 424. — *Parif.* in bibl. publ. duodecim codd. v. indic. ad vol. II. dictae bibl. — *Venet.* in cod. bibl. procuratoris *Iustiniani.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 483. C. — *Veronae* ib. p. 490. C. ex *Maffei* Verona illustrata, part. III. p. 242. — *Mediolani* in bibl. *Ambros.* ib. p. 501. A. — in bibl. *Balsii.* ib. p. 1305. B. qui codex manu ipsius *Cotelerii* scriptus est. — in tribus codd. *Mazarin.* ibid. p. 1308. E. et p. 1318. D. atque 1319. D. — In bibl. *Escorial.* v. *Pluer.* itiner. per Hispan. p. 181. — *Mosquae* in bibl. synod. codd. CL. nr. 1. CLI. nr. 1. CCLXIII. CCCLIV. nr. 1. canon, lingua graeca recentiore redditus a *Cunale Critopulo*: praemittitur *Paisii Ligaridae*, metropolitae *Gazae*, prologus. — v. *Matthaei* Not. codd. gr. *Mosq.* p. 82. 89. 166. et 232. — Conf. de *Blastare* *Henr. Wharton.* et *Rob. Gerium* in appendice ad *Cauci* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 34. ad an. Chr. 1335. *Oudin.* in comment. de SS. eccl. tom. III. p. 328. sqq. ad a. 1330. qui etiam *Blastaris* scripta horumque codd. vberius refert. — *Walsh.* in hist. haeref. germanice scripta, tom. X. p. 549. — *Christ. Godefr. Hoffmann.* Histor. iuris libr. III. cap.

117. exstat *Donatio Constantini M.* quam a Blastare versam graece dixi volum. VI. pag. 697. [ibique not. g.] Etiam *Ζητήματα καὶ ὑποθέσεις γαμικάς*. *Quaestiones et causas matrimoniales*, graece et latine ex Io. Leunclauui bibliotheca, editae in *Freheri iure graeco-rom.* lib. VIII. pag. 478 - 518. eadem, quae in syntagmate alphabetico p. 45. seq. tit. γάμος. [v. *Lambec.* VIII. p. 994 seq. nr. 21. cod. LI. et de gradibus cognationis, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCCLV. *Harl.*]

Carmen duplex politicum de officiis magnae ecclesiae et aulae CPol. sub vitioso titulo *ἱερῶν Μοναχῶν Μαρθαίης* vulgavit *Ias. Goarus* graece et latine ad calcem Codini *Parif.* fol. vt dixi volum. VI. p. 479. [f. in vol. VII. p. 798. ed. nou.] sed ex codice [P] caesareo *Lambecius* VIII. p. 469. *) docuit legendum, *οἰκτεῖς μοναχῶν Μαρθαίης θύτης*, hieromonachus est *μοναχὸς θύτης*, vt recte etiam *Goarus* obseruauit. *Fabr.* Item *Vindobon.* in cod. caes. XLVI. nr. 3. vbi quoque, vti in cod. Naniano antea citato, inscriptio recte se habet: *οἰκτεῖς μοναζῶν ταυτὶ Μαρθαίης θύτης*. v. *Kollar.* supplem. ad *Lambec.* comm. I. pag. 331. seq. — *Parif.* in sex cod. bibl. publ. — *Mosquae* in cod. CLII. carmen duplex. v. *Matthaei* Nqtk. cit. p. 84. nr. 5. 8. *Harl.*

Traſſatum de azymis contra Latinos, citat *Allatius* contra *Creyghtonum* pag. 430. 434. Citat iterum *Matthaeum* pag. 24. 331. seq. 335. 337. 575. *Responsionem ad argumenta Latinorum Nic. Comnenus* pag. 306. praenotion. mystagog. Habetur etiam in bibl. *Bodleiana* f) *Matthaei Blastaris* opus *contra Latinos*, et *de usu caldae in eucharistia*, aliisque capitulis cum Latinis controuersis. Vbicunque occasio se offert, libenter carpere Latinos, notauit etiam *Arcudius* pag. 20. concordiae de sacramentis.

Ee ee 3

De

cap. 6. §. 7. vol. I. p. 718. ed. II. — *Io. Mart. Silberrad.* ad *Heineccii* hist. iur. p. 565. edlt. Argentor. (a) — *Saxium* in *Onom.* lit. II. p. 358. ad a. Ch. 1330. — infra in vol. XI. p. 45. 57. seq. et p. 177. seq. vbi ex *Blastaris* prooemio syntagmatis locum, et in vol. XII. p. 566. sqq. ed. vet. locum longiorem ex eodem prooemio recudi *Fabricius* fecit. *Harl.*

*) S. pag. 982. sqq. *Kollar.* de cod. LI. nr. 6. add. p. 1006. seq. nr. 2. et 8. cod. LIII. *Harl.*

f) In cod. *Io. Seldeni* XLIX. f. nr. 3379. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — In cod. cat. vol. II. nr. 5901. f. in cod. *Th. Gale* LXVII. *Math. Blast.* libri quinque *contra Iudaeos*; eiusd. *conciliorum ecclesiasticor. synopsis*; et ex opere *contra Latinos septem oecumenicorum conciliorum*

synopsis. et ibid in cod. XCII. f. nr. 5926. *Matthaei monachi* *synopsis* canonici *Ioannis Ieiunatoris* et alia. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCCLXI. nr. 10. *Matthaei monachi* confutatio errorum, quos Latini tuentur. — in codd. DCCLXXVIII. nr. 2. MCCLXXXIV. nr. 1. cui praemittuntur versus quidam in laudem operis; et MCCXCIII. nr. 4. libri quinque *contra Iudaeos*, atque vltimo praemittuntur quoque sex iambici in auctoris laudem. — *Mosquae* in cod. synod. CL. liber *contra Latinos*; item *de azymo*, et de aliis huiusmodi capp. *contra Latinos*; tum *contra Iudaeos* orat. quinque, et *μακαρισμοί*, qui inc. *μεγαλύνω τὸ μυστήριον* et in cod. CCCXCV. nr. 6. *contra Latinos* *ῥελογος τῆς πλάτης τῶν Ἀντιπ.* inc. *ἔρετι μὲν ἡ τῶ Χριστῶ*. v. *Matthaei* I. c. p. 82. seq. et 252. *Harl.*

*De appositione Colybi, ** *sive colli frumenti in officio pro mortuis.* Incipit: ἡ Θεοειδὴς τῆς καὶ ἡμῶς ἐκκλησίας ἱεραρχίας. MS. in bibl. Bodlei. *Fabr.* in cod. *Barocc.* LXIII. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXCIII. nr. 5. *Harl.*

Synopsis Κανονῶν, sive *Nomocanonis S. Ioannis Nefestas* (de quo supra p. 166. ed. vet.) MS. *Lambec.* VIII. p. 472. 479. et ex *Ioannis Citrii* (de quo supra pag. 332. ed. vet.) *responsis canonicis* ad episcopum Dyrrhacenum Constantinum Cabasilam *capita XXXII.* id. p. 473. 479. *Fabr.* f. p. 988. Kollar. nr. 11. cod. LI. nr. 1. — p. 990. nr. 14. eiusd. cod. (v. supra, p. 269. de Constant. Cabasila;) p. 1000. seq. nr. 1. 3. Matthaei nostri *synagma* iuris canonici; catalogus officior. tum *synopsis nomocanonis*; — nr. 6. ex Ioannis, episcopi Citri, *responsis canonicis*, *capita viginti quatuor*, in cod. LII. — ead. opera, p. 1005. seq. nr. 1. 2. 3. et 6. cod. LIII. — *synopsis Mosquas* in cod. synod. CL. nr. 5. et in cod. VI. typograph. synod. in 8. v. *Matthaei* l. cit. p. 82. et 334. — Excerpta e *responsis* Io. Citri etc. in bibl. Bodlei. cod. *Barocc.* CLVIII. — capp. viginti quatuor ex Io. Citri *responsis.* *Parif.* in bibl. publ. codd. MCCCXXXVII. nr. 5. MCCCXXXIX. nr. 4. et MCCCXLII. nr. 6. et *synopsis* quoque in tribus illis codd. De cod. *Th. Gale* v. paullo ante notata. *Harl.*

Etiam *glossarium iuridicum latino-graecum*, quod incipit ἀδύμνον, κατ' ὄνομα διέχουσα, memoraturque a *Lambecio* p. 477. 481. *) *Matthaeo Blastari* tribuit *Robertus Gerus* adpendice ad *Caueum*.

Rhetoricam MS. memorat *Labeus* p. 109. bibl. nouae MSS. *Fabr.* *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDCCCXXX. nr. 8. de *figuris oratoriis*, opusc. ineditum. *Harl.*

Nicolaus Bulgarus Congraeus, doctus et accuratus vir dicitur a *Nic. Comneno* pag. 178. qui saepe eius *Catechesin sacram* citat atque inter Photianos illi assignat locum, et pag. 398. eum in prima parte S. Liturgiae, vbi de templo, omnia κατὰ λέξιν, dissimulato auctoris nomine, arguit hausisse ex episcopi Crotoniatae, (Nicephori Melissenii Comneni,) libro de ritibus Graecorum, quem paruum et autem libellum vocat pag. 10. Titulus libri Bulgari est: κατήχησις ἱερὰ, ἥτοι τῆς Θείας ἱερᾶς λειτουργίας ἐξηγήσις καὶ ἐξέτασις τῶν χειροτονουμένων. Venet. 1681. 4. *Fabr.* V. censuram libri in *Baumgarten.* Nachricht, von merkwürd. Büchern, tom. III. part. 16. p. 360. sqq. vbi inter alia contra *Fabric.* notatur, auctorem nominandum esse *Nic. Bulgarum Cortyracum*,
non,

g) De colybo hoc praeter *Cangium* in glossar. *Richardus Simon.* p. 265. ad *Gabrielem Philadelph.* *Goarus* pag. 661. ad *Eucholog.* *Nicolaus Comnenus* p. 137. *Praenot. Mystagog.* *Turnefortius* tom. I. itineris, gallice editi p. 51.

h) Siue p. 997. vol. VIII. in cod. LI. nr. 31. vbi *Kollarius* etiam adpellat *Rob. Gerum*, et p.

1002. Koll. nr. 8. cod. LII. — p. 1024. nr. 1. cod. LV. in quibus id *Glossarium* subiectum est nonnullis *Matthaei Blastari* scriptis. Pariter in cod. caesar. XLVII. nr. 2. de quo v. *Kollar.* in supplem. ad *Lambecii* comm. I. p. 331. nec non in codd. *Mosquens.* bibl. synod. CL. nr. 8. et CLI. nr. 2. inscr. *Λατρινῶν λέξιν* inc. *ἀδύμνον* etc. v. *Matthaei* l. c. p. 82. et 84. *Harl.*

non, *Congracium*: Inscriptio enim id declarare videtur: κατήχησις ἱερὰ - - ἐνδοθεν-
τα προστάζει τῷ — Κυρίῳ Χριστῷ δάει· Κερύρας μεγίστη Πρωτοπαπᾶ καὶ προέδρου,
παρὰ δὲ Νικολάου Βέλγαρι τῷ ἀδελφῷ· Κριτὴ τῆς πολιτείας, ἱατρὲς καὶ φιλοσοφοί
etc. *Harl.*

[De *Bulgaro*, Pisano Ictō, v. *Suarezii* Notit. Basilic. §. XXII. p. 86. sqq. ed. Pohlī, huius-
que, qui meliora docet, adnotationes: nec non *Bachii* Hist. iurispud. rom. p. 668.
seq. lib. IV. cap. 3. §. 3. ed. quintae, atque alios, ibi et a *Saxio*, (qui eum nominat
Ict. Bononiensem,) in Onom. lit. II. p. 250. seq. ad a. 1158. ac p. 560. laudatos. —
Bulgarii fragmentum *Romas* in bibl. Vatic. in duobus Alex. Petavii codd. v. *Mont-
fauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 93. *D. Harl.*]

Bulgaria cum Graecis, qui latinam ecclesiam dictis scriptisque infectati sunt, memoratur a
Iosepho Methonenti. Videtur autem intelligi ὁ Βελγαρίας, Bulgariae archiepiscopus,
Theophylactus, quem in Thomae Aquinatis Catena in evangelistas videas nuncupari
Bulgarium, vel *Vulgarium*, vti etiam legitur ex usu illorum temporum in apologia
Augustanae confessionis p. 157. pro Bulgariae episcopo, de [P] cuius scripto contra
Latinos, quod oppugnat Io. Veccus (tom. I. Graeciae Orthod. p. 215. seq.) dixi vo-
lum. VII. p. 597. nr. 13. Apud Arcudium p. 31. vitiose *Burgarias*.

De *Nicolao Cabasila* fusc Allatius diatriba de Nilis, volum. VI. huius bibl. [vol. X. p. 25. sqq.
nou. ed. et v. cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 190. sqq. *Harl.*] De *Constantino
Cabasila* supra p. 269.

Ioannes Caleca, patriarcha CPol. ab a. 1333. ad 1347. de quo *Io. Cantacuzenus* lib. III. hist.
cap. 21. et prooemio antirrheticorum contra Prochorum Cydonium, *Allatius* pag. 87.
de Simeonibus, et ad Nicephorum Gregoram *Io. Boissius* p. 774. Eius homiliae LX.
in euangelia anniuersaria habentur MS. in bibl. Coisliniana, vt testatur *Montfauconius*
p. 402. seq. Homiliae LVI. etiam in bibl. caesarea. *Lambec.* V. p. 187. seq. ¹⁾ et in
codice

5) Siue p. 392. sqq. ed. Kollar. nr. 1. cod.
CCLXIII. vbi *Lambecius*, Labbei chronologiam
histor. part. 3. p. 182. sequutus, Io. Calecam,
tradit, a. C. 1331. studio Io. Cantacuzeni patriar-
cham CPolit. electum esse. — *Florent.* in cod.
Laurent. VIII. nr. 2. tomus II. editus a patriar-
cha et archiepisc. CPolit. et a synodo aduersus
Barlaami falsam opinionem; inferitur relatio ar-
chiepiscoporum ad imperatricem, Annam Palaeo-
loginam contra *Ioannem Calecam*, qui vocatus
est patriarcha. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I.
p. 344. seq. — *Vindobon.* in cod. caes. VI. nr.
11. septem archiepiscopos. orientalium ad impe-

tratric. Annam epistola contra Ioan. Calecam;
nr. 12. synodi CPolit. tomus excommunicationis
Io. Calecae; nr. 13. Io. Cantacuzeni imper. edi-
ctum, quo memoratum tomum confirmauit; et
nr. 15. synodi CPolit. sub Andronico Palaeologo
II. imperat. tomus condemnationis errorum Bar-
laami et Gregorii Acindyni, cui subscripsit Io.
Caleca. v. *Lambec.* part. I. p. 58-67. ibique not.
Kollar. — Secundum *Montfaucon.* Bibl. biblioth.
MSS. p. 157. B. in bibl. *Paris.* Cabasilae et Ca-
lecae opp. add. ind. — *Venetis* in bibl. Marc.
cod. DCIV. homiliae pro singulis dominicis. v.
cat. codd. gr. Marc. p. 313. — Plura de Ioanne
Cale-

codice [CCLXIV. Lamb. ib. p. 400. seqq.] homiliae XXI. id. p. 191. seq. atque iterum duae pag. 297. [p. 624. Koll. nr. 5. cod. CCCXXXIV.] Ex his vix vna et altera edita est graece et latine a *Iacobo Gretsero* tom. II. de cruce, vna Dominica ante crucis exaltationem, [col. 1363. 1372. in biblioth. max. patrum, Lugd. tom. XVIII. p. 570. seq. *Harl.*] incipit: *ἔπεν ὁ Κύριος, ἔδεις ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν.* Altera in adorationem crucis, incipit: *προτυπῶν καὶ περὶ διαγραφῶν.* Sed a *Gretsero* col. 1477. exhibetur sub nomine Philothei CPol. De *Manuele Caleca*, huius *Calecae* propinquo, dictum supra p. 421. (p. 453. sqq. ed. nou.)

Callinicus, patriarcha CPol. (post a. 1680.) citatur a *Nic. Comneno* in praenot. myslagog. *Fabr.* Add. supra, vol. X. p. 228. — *Callinici* martyris supplicium, *Florentias* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 21. plut. 9. et cod. X. nr. 10. plut. 11. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 455. ac 508. — *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 494. B. — ib. p. 700. A. C. in duobus codd. bibl. *Sfortianae.* — ib. p. 1334. A. in cod. *Lerin.* *Harl.*

Callistus Naxius, monachus, in expositione sacrorum officiorum. id. p. 243.

Callistus Angeliculus de spirituali participatione, citatur ab *Allatio* p. 838. de consensu, atque inde tom. I. Graeciae orthod. p. 821.

Andronicus Callistus. Supra in *Andronico.*

[*Callisti* cuiusdam epistola ad *Manuelem Disypatum*, archiepisc. Thessalonicensem de exilio etc. *Iosephi Galefio*tae, patriarchae CPolit. *Vindobon.* in cod. caes. XIV. nr. 3. v. *Lambec.* VI. part. 1. col. 109. seq. *Kollar.* *Harl.*]

Callistus Syropulus meditatione pererudita contra *Palamitas* ad *Euthymium*, patriarcham, citatur a *Nic. Comneno* p. 158. praenot. myslagog.

Callistus Xanthopulus, patriarcha CPol. a. 1395. Synodico de poenis homicidarum. id. pag. 146. 285. 327. *Callisti* et *Ignatii Xanthopulorum*, μέθοδος καὶ κανὼν τῆς αἰγῶγῆς καὶ πολιτείας μοναστικῆς centum capitibus MS. in bibl. Barberina, [et in cod. bibl. *Sfortianae.* v. *Montfaucon.* Bibl. MSS. p. 706. A. item in cod. reg. *Taurin.* CCCLII. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 481. *Harl.*] Laudatur a *Simeone Thessalonicensi*, dialogo contra haereses. Vile *Allatium* de consensu lib. II. cap. 18. §. 13. et de *Simeonibus* pag. 185. *Fabr.* *Rob. Gerium* in adp. ad *Cauci Hist.* litt. SS. eccl. tom. II. p. 84. ad a. 1395. qui *Allatium*, ad a. 1406. *Call. Xanthop.* reponentem castigat; it. *Oudin.* comm. de SS. eccl. III. col. 1230. sqq. ad a. 1390. — De *Callisti* patriarchae CPolit. tribus

Caleca memoriae prodiderunt *Rob. Gerius* in adpend. ad *Cauci hist.* litt. SS. eccl. p. 31. seq. ad a. 1331. et *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. col. 852. sqq. ad a. 1330. vbi alios de Io. *Caleca*

citatur, et ex *Lambec.* VI. et V. longa loca excerpta reddidit; idem memorauit cod. *Vossian.* CXXIX. fin. in bibl. *Leiden.* qui continet *Calecae* ad *Ioannicium epistolas.* *Harl.*

tribus oratt. in cod. caef. *Vindob.* CXI. nr. 13. 14. 15. v. *Lambec.* IV. p. 137. fqq. ibique Kollar. Add. *Kollar.* ad *Lambec.* VIII. p. 131. et p. 410. *Lambec.* ib. p. 1096. seq. de Callisto I. et II. — ib. p. 1072. Gregorii Cypri epistola ad *Callistum diaconum* in cod. caef. LXVII. *Hartl.*

[*Cartanus* quidam *Corcyraeus*, auctor sectae Cartanitarum, *περὶ Καρτανιτῶν αἰρετικῶν* locum longum e cod. *Nanian.* Veneto CXXV. proposuit *Mingarell.* in cat. codd. gr. Nan. p. 274. fqq. *Hartl.*]

Calocyrrus inter legum interpretes haud ignobilis, in nouellas Leonis Synopsi VII. citatur a *Nic. Comneno* p. 345. *Fabr.* *Calocyrrus*, proconsul, alibi Dux, scripsit ad Basilicas constitutiones. v. *Bachii* Hist. iurisprud. rom. libr. IV. cap. 2. §. 2. p. 646. ed. quintae, et alios, qui ibi citantur. *Hartl.*

Caloioannis Comneni nouellae. id. p. 145. [Intell. *Iohannes Comnenus* I., Alexii I. filius, imper. Cpl. a. 1118 - 1143. *B.*]

Canonarcha. Vide infra, *Christophorus Campanas.*

[*C*] *Catinas*, incertum, an graece scripserit, de quo S. Hieronymus in 1. Ezech. *Legi etiam cuiusdam Catinae, quem Syri λεπτὸν, id est, acutum et ingeniosum, (ἢ ἑβραῖς paruus,) vocant, breuiter disputatiunculam, putantis, castrorum ordinem duodecim tribuum describi in solitudine etc.*

[*Charitononymus Hieronymus.* Eius oratio funebris in honorem Catharinae Palaeologinae, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. L. nr. 17. plut. 57. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. II. p. 433. — eiusdem capp. decem demonstratiua, Iesum Christum esse filium dei et verum deum, nec aliter fieri posse, ibid. in cod. XXV. nr. 4. plut. 10. v. *Bandini* l. c. I. pag. 492. — *Charitonynimi Christonynimi* pro diuinitate Christi etc. *Id. Wegelino* editore. *Augustae Viad.* 1611. v. *Reiseri* indic. MSS. bibl. Augustanae p. 144. *Hartl.*]

Christodulus, *Chartophylax*, Photianarum partium scriptor, oratione in Dominicam secundam quadragesimae citatur a *Nic. Comneno* pag. 188.

Christophorus Campanas, Chius, Canonarchae nomine celebratus ob syllogen synodicam et commentarios de canonum vi, de quibus infra lib. VI. [vol. XI. p. 489. ed. vet.] Vixit saeculo decimo sexto.

Christophorus Protosecretis, vir, *Nic. Comneno* p. 397. iudice, si Photianismum demas, dignus Graecia et maioribus haud impar, in libro de sacris iudiciis citatur a *Thoma Diplouatatio.*

Christophorus Angelus, Graecus, Peloponneso patria relicta in Angliam venit a. 1608. atque a. 1619. 4. Cantabrigiae edidit *enchiridion de institutis et ritibus Graecorum et ecclesiae graecae*, saepius deinde recusum cum versione Georgii Fehlauii, etiam cum eius commentariis Lips. 1671. 4. In praefat. ait, se libellum scripsisse *de suis tribulationibus.*

Vol. XI.

F f f f

Eius

Eius *explicationem Symboli* citat *Nic. Comnenus* p. 405. et *explicationem sacrorum mysteriorum* p. 397. Libellum de sacris mysteriis, ex Canonarcha citat idem p. 384. *Encomium Angliae et Anglorum* graece cum anglica versione prodiit Lond. 1619. 4. *De Apostasia ecclesiae et homine peccatore*, graece et lat. ibid. 1614. 4. memorat Hendreichius in pandectis Brandeb. p. 186.

Christophorus, Alexandrinus patriarcha, circa a. C. 836. auctor *parāeneseos asceticae* τὸ ὁμοῖται ὁ βίος ἕτος καὶ εἰς ποῖον τέλος καταφέρει; Incipit: πάντας μὲν ἀγαπητοί. Citatur ab Allatio p. 254. ad Eustathium Antiochenum, et Cotelero tom. II. monument. p. 669. MSt in bibl. caesarea; v. *Nessel.* V. pag. 129. [aut *Lambec.* VIII. p. 771. sqq. nr. 18. cod. XXXIV. vbi Kollar. doctam subiecit adnotationem, vid. quoque *Lambec.* ibid. p. 697. et 703. *Parif.* in bibl. publ. codd. CCCXCV. nr. 14. et MXXXV. nr. 6. — *Romae* in cod. bibl. Ottobon. et *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 188. seq. *E.* ac p. 495. *C.* — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Baroce. CXLVIII. *epistolae*, atque ib. in cod. Th. Roe XXVIII. siue nr. 274. cat. MSS. Angliae vol. I. *Christophori Alexandrini*, Iobi Antioch. et Basilii Hierosol. ad Theophilum imp. de sacris imaginibus: inc. τῷ ἐκ τῶν ἀνωθεν θείας. — In cod. *Mosquensi*, *Christoph.* archiepiscopi *Alex.* oratio: inc. πάντας μὲν, ἀγαπητοί, τὰς κατὰ καιρὸς ἀρχιερεῖς. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 50. — *Monac.* in cod. Banar. CCXIX. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträge etc. a. 1805. part. 4. p. 569. *Harl.*] Sub *Theophili Alex.* nomine dissertatio haec de homine graece et latine edita a Fed. Morello, *Parif.* 1608. 8. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 108. seq. de *Theophilo Alexandr.* et quae adscripti; vol. VIII. p. 84. nr. 3. et vol. IX. p. 717. nr. 24. — *Cauai* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 23. ad a. 836. — *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. II. p. 67. seq. ad a. 830. *Saxium* in onom. lit. part. 2. p. 108. ad a. 834. qui citat quoque *Pagii* Critic. Baron. a. 833. II. p. 180. sed notat, eum, Constantinum Porphyrogenetam sequutum, edidisse *Christophorum Antiochenum*, pro Alexandrino. *Harl.*

Christophorus Patricius Mytilenaeus, auctor *Menologii*, versibus scripti Iambicis, quod citat Meursius in glossario Graeco. MS. in bibl. Vaticana, *Fabr.* *Venetiis* in cod. Nanniano CLXXXII. nr. 3. v. cat. codd. gr. Nan. p. 389. — *Mosquae* in cod. synod. CCCLVI. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 238. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MDLXXVIII. qui complectitur menses septembrem, octobrem, novembrem, decembrem, ianuarium et februarium. Conf. *Cauai* diff. I. ad Hist. litt. S. S. eccl. tom. II. p. 5. seq. qui animaduertit, illud poema olim existisse in bibl. Palatina, dein transiisse in bibl. Vatic. cod. CCCLXXXIII. nr. 7. apud *Possuin.* in adpend. p. 94. *Harl.*

[*Christophorus, martyr.* *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. V. Baroce. S. *Christophori precatio*: — ib. in cod. Guil. Laudi XXII. et cod. XI. siue nr. 674. atque 778. cat. MSS. Angliae etc. I. eius vita. — ib. in cod. Digbaei CXII. f. nr. 1713. catal. eius supplicium: ibid. nr. 1986. versus de S. Christophoro et oratio ad eundem. — Eius vita et martyrion *Parif.* in bibl. publ. codd. MCDLXX. nr. 2. et MDXXXIV. nr. 27. vbi vocatur *Christophorus Cynocephala.* *Harl.*]

[De

[De *Christophoro*, Pharenfis monasterii alumno, in *Lslandi* collectaneis, in bibl. Bodlei. nr. 5105, 51. cat. cit. *Harl.*]

[*Christophori Rufi* epistola gr. ad Cosmum I. Medicem, praefixa libr. Hēsychii Milesii de claris viris, *Florent.* in cod. Laurent. XIV. plut. 70. quam publici iuris fecit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 674. seq. *Harl.*]

[*Chronici* tria opuscula. *Mosquae* in cod. synod. XXXII. nr. 28 - 30. v. *Matthaei* in Not. codd. gr. Mosq. p. 53. ed. in fol. nam in edit. in 8. vbi p. 46. sqq. idem cod. recensetur, mentio illorum opp. siue excerptorum, omittitur. *Harl.*]

[De *Chronio*, Phoenice oriundo, ex Palladii historia Lausiaca, *Oxon.* in bibl. Bodlei., cod. Oliu. Cromwelli XCVIII. nr. 24. siue in cat. MSS. Angliae etc. I. nr. 277. *Harl.*]

[*Chrysanthus Notaras*, patriarcha Hierosol. v. supra ad Procop. §. 39. et Fabric. infra in vol. XIII. p. 479. sqq. Add. *Matthaei* Not. cit. in 8. p. 234. de cod. Mosqu. CCCLV. p. 241. de cod. CCCLXIX. p. 253. de cod. CCCXCVI. et p. 271. de cod. typogr. synod. XIX. *Harl.*]

Antonius Chrysochiras. Supra in Antonio.

Chrysoberges Maximus, in enchiridio exomologeseos citatur a *Nic. Commeno* pag. 414. De aliis eius scriptis supra pag. 384. (nou. ed. p. 397. sq.) et de Luca Chrysoberge p. 338. sq.

[*P*] *Macarius Chrysocephalus*, Philadelpiae archiepiscopus, fortasse idem cum Macario Philadelpiae circa annum 1350. de quo *Cantacuzenus* IV. 37. pag. 859. Diuersus a *Ioanne Chrysocephalo*, de quo meminit Syropulus in hist. concilii Florentini sect. IV. cap. 29. et *Ioanne Chrysocephalo Holobolo*, Hypomnematographo, et ecclesiae CPol. diacono, a quo scriptum saeculo XV. codicem, in quo Catena Nicetae in Lucam continetur, in bibl. Coisliniana adseruari refert *Montfauconus* pag. 251. nec non a *Matthaeo Chrysocephalo*, de quo dixi volum. VIII. pag. 683. quemadmodum et de Macarii Chrysocephali Catenis patrum ineditis in Genesin, Matthaeum, [ibid. p. 645. et 675. seq. 677. seq.] et ea Lucae, quorum Matthaeus non meminit, fusius tradidi ibid. pag. 679. sqq. [vbi v. not. u] Praeterea scripsit breuem, sed adcuratam expositionem in canones apostolorum et conciliorum, quam, dum Chii moraretur, se legisse testatur *Allatius* contra Creyghthonum pag. 680. [Idem scripsit Florilegium: v. supra ad vol. IX. p. 759. et in cod. *Marc.* bibl. CDLII. *Harl.*] Exstant quoque variae eius homiliae adhuc ineditae in bibl. cardinalis, Columnae, et Romae in collegiis Graecorum; plerasque etiam habuit Gerasinus Blachus et Allatius, qui et laudato aduersus Creyghthonum loco et libro de Simeonibus illarum meminit. ^{k)} Harum notitiam adponam ex codice Coisliniano, quem recenset *Montfauconus* pag. 180. seq.

Ff ff 2

i. In

^{k)} Supra in vol. X. in Scriptorum elogiis et vitis liae, et, quae in bibl. Coislin. indicantur, est adpassum citatae sunt Macarii Chrysocephali homi- notatum, e. g. p. 199. bis. p. 237. 241. 243. 247. 251.

1. *In nouem ordines angelorum et in S. Michaelēm; caret initio.* In 14. capita distributus est. Initium sic profertur a Leone Allatio: Ἀρίστη μὲν καὶ ἡ τῶν ὀρωμένων εὐπρέπεια.

2. Fol. 19. *In principes angelorum Michaelēm et Gabrielem.* Init. Ἡδὴ μοι τῷ πρὸς τὸς ἑρανίους. In 15. capita diuifus est.

3. Fol. 40. *In Hyrapantem.* Initium: Φαῖδρα τῆς ἐορτῆς τὰ προπύλαια, καὶ Φρικτά.

4. Fol. 50. *In festum τῆς ἐρδοδοξίας.* init. Τίς ὁ ἦχος τῶν ἐορταζόντων.

5. Fol. 66. verso: *In tertiam ieiuniorum Dominicam, in qua praecipue fit adoratio crucis.* Init. Μεγάλη μὲν ἡ παρεῖσα ἡμέρα, καὶ περιΦ.

6. Fol. 80. verso: *In ramos palmarum.* Init. Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών. κήρυττε.

7. Fol. 93. *In S. Iohannem apostolum et theologum, eiusque theologiam.* Init. Ἀποστολικὴν ἐπιδημίαν εὐφημησάμ προθέμενός.

[P] 8. Fol. 104. verso: *In Natale Sancti Ioannis baptistae.* Initium: Ἰωάννη τῇ Φωνῇ τῷ Λόγῳ τὸς λόγους ἀνατίθημι.

9. Fol. 120. *In decollationem S. Iohannis baptistae.* Init. Πάλιν Ἰωάννης ὁ μέγας, ἡ πρόδρομος τῷ Λόγῳ Φωνή.

10. Fol. 139. *In exaltationem sanctae crucis.* Init. Ἐμοὶ μὲν τὸ χαριέστατον ἀπάντων, καὶ μάλιστα. Editus a Gretsero tom. II. de cruce pag. 1289.

11. Fol. 151. verso. *In transfigurationem domini nostri IESV Christi.* Init. Θεὸς κύριος ἐπ' ὅρας ἐπέφανεν.

12. Fol. 173. verso Ioan. Chrysost. *In adnunciationem deiparae.* Init. Πάλιν χαρὰ εὐαγγέλια. πάλιν ἔλευθ. Haec tenus Macarii Chrysocephali sermones in codice Coisliniano. Postremus vero Chrysostomi fertur. Tres alios memorat Allatius:

In gloriosam Christi resurrectionem. Incipit: χαρὰς ὑπόθεσις ἡ παρεῖσα πανήγυρις.

In

251. bis. 254. fin. 256. 259. 260. et 302. add. infra, vol. XIII. p. 788. — Scd. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 185. *D. Romae* in cod. Ottobon. eiusd. orat. de diuersis, p. 187. *B.* in ead. bibl. eiusdem collectio expositionum in euangelia. — ib. p. 301. *C.* et p. 318. *A. Mediolani* in bibl.

Ambros. eiusd. homiliae CVI. item in exaltationem S. Crucis, ex biblioth. cardinalis Columnae; iterum, homiliae. — Conf. *Cauai* diss. I. ad Hist. litt. SS. eccl. II. p. 12. seq. in primis *Oudin.* comm. de SS. eccl. III. p. 606. sqq. ad a. C. 1290. *Hart.*

In mulieres unguenta ferentes et in Ioseph ab Arimathia, deque Dominica resurrectione, et futura per eam uniuersi hominum generis suscitatione. Incipit: τῆς παρῆσθης ἡμέρας τῆς εὐαγγελίας.

In adscensionem domini deque nostri IESV Christi. Incipit: μεγάλη τῆς ἡμέρας ἡ δύναμις.

Corydaleus, graecus philosophus, circa a. 1630. ad quem Georgii Coressii epistolae. Eius varia in Aristotelem scripta laudat Nic. Comnenus, vt Isagogen ad logicam pag. 322. ethicam p. 339. 385. et oeconomiam pag. 237. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. III. nr. 5. Add. supra, Procopium. — *Theophili Corydalei περὶ ἐπιστολικῶν τύπων τῶν αὐτῶν ἐκθεσις περὶ ψηφορικῆς.* graece. Londin. 1625. 8. et Venet. 1786. 8. cum epistolis variorum in priore libello: — eiusd. commentarii et quaestiones in Logicam Aristotelis, gr. Venet. Glyc. 1729. 4. — introductio in Aristotelis physicam, gr. Venet. Glyc. 1779. 4. vterque tamen liber antea iam typis fuit expressus. *Harl.*

Crispinus Lampfacenus, qui scripsit vitam S. Parthenii Lampfaceni, vt aiunt, episcopi, Constantini M. temporibus. Latine exstat apud Surium et Bollandum 7. Febr. graece MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* VIII. pag. 82. [f. p. 174. seq. Koll.] Incipit: πρῶτον καὶ ἀγάπη κινῶμενος. [add. *Baron.* ann. eccles. tom. III. in actis a. C. 337. nr. 38. et supra vol. X. p. 304. *Harl.*]

Metrophanes Critopulus, Maximi Margunii discipulus, hieromonachus et patriarchalis CPol protosyngelus, deinde patriarcha Alexandrinus, scripsit et doctoribus academiae Helmstadiensis, in qua circa a. 1620. praefens versatus fuerat, dedicauit ὁμολογίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, quam cum latina versione edidit Ioannes Horneius, Conradi F. Helmst. 1661. 4. ¹⁾ Locum ex oratione in eos, qui omnia innouant, graece producit Nic. Comnenus p. 184. vbi Graeco-Lutheranum adpellat, et vehementer in eum inuehitur, quod peccata omnia aequalia esse doceat. Sed magnam ecclesiae nostrae facit iniuriam, quando huiusmodi errores [P] pestilentissimos eum arguit nundinatum longa peregrinatione apud Lutheranos, quibus mox Alexandrinas infulas mercaretur. *Antipanopliam* illius citat pag. 186. *Fabric.* Scripsit quoque de vocibus quibusdam liturgicis epistolam, in programmate scholastico editam a Io. Ieremi. Crudelio, quum Rector esset scholae Iüterbocensis et diaconus etc. Iüterb. 1739. 4. (v. *Adelung* Fortsetzung v. Ergänzung. zu Chr. Gottlieb Ioechers gel. Lexic. tom. II. p. 556. *Dietelmaier* tamen in progr. postea laudando, p. VIII. tradit, illam epistolam editam esse a Crudelio Wittebergae 1740. 4.); Nouum testamentum recentiore sermone gr. translatus; et adscripsit exemplo Io. Meursii Glossarii etc. quod feruatur in bibl. Paullina Lipsiensi, emendat. Atque *Metrophanis Critopuli* Emendationes et animadu-

Ff ff 3

¹⁾ Conf. *Dietelmairi* progr. de nostro p. IX. seq. qui etiam adnotat, cap. XIII. huius confessionis seorsim editum esse notisque doct. illustratum a Chr. Sonntagio in diss. de euchelaco. Alt-

dorf. 1696. 4. et Io. Fabricii Hist. bibl. Fabric. tom. V. p. 193. seq. vbi de illo libro atque Metrophane ipso plura obseruantur. *Harl.*

aduersiones in Io. Meursii Glossarium graeco-barbarum ex autographo primum edidit *Io. Georg. Frider. Franzius*. Stendaliae 1787. 8. isque in praefatione de *Metrophane* illo huiusque scriptis quaedam tradidit. Censor tamen meorum Supplement. in *Introd. in hist. ling. gr.* (vbi p. 279. de illo *Metroph. Critopulo* egi,) in *Leipz. Lit. Zeit.* a. 1806. p. 2109. adnotavit, in bibl. Cizensi esse exemplar Meursiani Glossarii cum adnotatt: *Reinesii*, orae adscriptis, ex quibus non solum errores, in *Franzii* edit. commissi, possint corrigi, sed emendationes quoque, ac vocc. graecor. barbarorum copia queant augeri; praeterea *Reinesii* emendationes atque supplementa paene ad verbum conspirare cum *Critopuli*, (cuius tamen non meminisset *Reinesius*,) emendationibus. At qui deceperit, aut fuerit deceptus, id ignorat censor: *Critopulus* tamen antea, quum *Altdorfii* a. 1625. et seq. litterarum causa verlaretur, orationem graecam palam recitauit, quam latine vertit, et prelo subiecit eius hospes, *Ge. Queccius*: *Oratio gr. panegyrica et dogmatica in natiuitatem Domini dei et Seruatoris nostri I. Chr. habita a Metrophane Critopulo, hieromonacho, latine versa per M. Georgium Queccium, acad. P. P. Altdorphii*, typis Balth. Scherfii Altd. 1626. 4. In fine adiectum est carmen, a *Melchiore Rindero* ex *Petro Lotichio* sumtum mutuum, et graecis hexametris redditum. Illam orationem non ita multo post sequutum est schediasma, inscriptum: *Metrophanis Critopuli responsio ad quaestionem clar. et doct. viri N. N. de dicto apostolico: Spiritu ambulate*, etc. (ad *Galat. V. 16.*) gr. translata in lat. linguam opera extemporanea a *Melchiore Rindero*. Norimb. 1626. Scripsit quoque plures epistolas, quarum altera, de pronuntiatione litterae Θ orationi *Dan. Schwenter* de pronuntiatione litterae θau raphatae, Norimb. 1625. editae, adiecta est; altera ad *Andr. Dinnerum* scripta, in *Georgii Richteri* epistolis p. 729. legitur. Complures alias autographas indicauit *Io. Christ. Wolfius* in conspectu suppell. epist. p. 26. 66. in primis p. 129. De his et reliquis scriptis, et itineribus ^{m)} per Britanniam, Germaniam, Heluetiam, et Italiam factis atque honoribus disputauit *D. Io. Augustin. Dietelmair*, theol. Altdorf. in progr. de *Metrophane Critopulo*, huius (*Altdorfinae*) academiae quondam ciue, tandem patriarcha *Alexandrino*. Altdorf. 1769. 4. vbi p. III. seq. eum valde laudat et vir, ait, haud spernendus erat, linguae graecae purioris dogmatumque sanctiorum, ab orientali imprimis ecclesia receptorum, callentissimus, a singulari non minus pietate, quam facundia et eruditione omnibus commendatus: cuius amplissima elogia a *Matth. Berneggero* effusa, offendes in *Chr. Aug. Heumanni* Poecil. tom. II. p. 236. seq. Idem p. V. commemorat, *Critopulum* Argentorati, vbi in aedibus *Berneggeri* hospitauit, *Grammaticam graeco-barbaram* conscripsisse, (conf. quoque *Heumann.* Poecil. l. c. p. 398.) Venetiis autem iussu Senatus, annuo trecentorum thalerorum stipendio promisso, per vnum annum graecam linguam puriorem docuisse, et iteratis patriarchae litteris, a. 1629. vere ineunte tandem CPolin re-

uertif-

^{m)} Horum itinerum auctor suusque fuit, (vt ait *Dietelmair*,) *Cyrillus Lucaris*, vt in eas se regiones aliquamdiu conferret, in quibus ecclesiae Protestantium florent potissimum: eo quidem consilio, vt earum doctrinam non modo accuratius pernosceret, verum etiam sensim imbiberet, sibi haec dogmata, *Caluiniana* praesertim, in ecclesiam graecam inuecturo, in patriam re-

dux eo fortius opitularetur, quo excellentiores, praeter raram facundiam, ingenii dotes habere, nec immerito, credebatur, quarum beneficio ad detegendam suae ecclesiae superstitionem erroresque, vnitis cum praefule suo viribus, vel notandos vel profigandos, praee aliis videbatur idoneus. *Harl.*

vertisse. Quando autem diem obierit supremum, haud constat. Add. *Gr. Matthias König* biblioth. vetus et noua p. 537. *Harl.*

[*Chrysolanus*, episcopus Mediolanens. Contra eum, processionem Spir. Scti a patre et filio vindicantem, scripsit Ioannes monachus apologiam, quae adseruatur *Mosquae* in cod. bibl. synod. XLVI. nr. 20. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 325. add. ibid. p. 229. de cod. CCCLIII. nr. 4. et 5. *Harl.*]

[*Critopulus Imbrius*. Eius Oratio (εὐχὴ) *Florent.* in cod. Laur. XIII. nr. 28. plut. 59. et nr. 30. *Critopuli Michaelis Imbrii* versus. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. pag. 522. *Harl.*]

Ioannes Cubidius Ictus graecus scripsit de poenis. *Fabr. Vindobon.* in cod. II. nr. 4. ἐκ τῆς Ποινῆς Ἰωάννης Κυβιδίης Ἀρτικένετος in collectione variarum legum ex Iustiniani Institutionibus etc. v. *Lambec.* VI. part. I. p. 26. Conf. *Suarezii* Notit. Basilicor. §. XXVII. p. 104. et §. XLII. et ad utrumque locum not. *Pohl.* *Harl.*

Ioannes Cucuzelus hymnos officii ecclesiastici apud Graecos animauit notis musicis, atque artem tradidit Psalticam, quae MS. in bibl. caesarea. Vide *Nesselium* I. p. 274. IV. p. 110. [v. supra in h. vol. p. 79.] Hic, ut videtur, Ioasaph Cucuzelus dicitur apud *Allatium* p. 100. de libris eccles. Graecorum.

[*Cunalis Critopulus* reddidit *Matthaei Blastaris* canonem lingua graeca recentiore. MS. *Mosquae* in cod. synod. CLI. nr. 1. v. *Matthaei* Not. codd. gr. *Mosq.* p. 83. *Harl.*]

Cyprianum monachum in mystagogia sacrorum ordinum citat *Nic. Comnenus* p. 397.

Cyrillus Lucaris ex Alexandrino patriarcha CPolitanus ab anno 1621. saepius detrusus, et, quum quinta vice restitutus esset, anno post 1638. strangulatus, successore *Cyrillo Berrhoënsi*, quem anno interiecto idem fatum mansit. Vide, quae iam notavi volum. VI. pag. 748. seq. *Fabr.* In hac noua edit. vol. VIII. p. 103. omisi catal. patriarcharum CPol. post captam urbem. v. ibid. not. e. p. 102. *Fabric.* vero in vet. edit. de *Cyrillo Lucari* haec scripserat: „1600. *Cyrill. Lucaris*, Alexandrinus patriarcha, vicario nomine. 1621. *Cyrill. Lucaris*, qui vicario nomine iam functus patriarchatu fuerat, per annum vnum. 1624. *Cyrill. Lucaris* restitutus, annos octo. 1632. idem tertio restitutus, annum vnum et menses duos. 1633. idem quarto restitutus, annum vnum. 1637. idem quintum restitutus, sed post annum vnum strangulatus est.“ — Conf. supra vol. IX. p. 450. vbi a p. 448. plures *Cyrilli* referuntur, et *Saxium* in *Onom. lit.* part. IV. p. 359. seq. qui et alios de eo laudat, et *Cyrillus*, inquit, *Lucaris*, vel *Lucarius*, Cretensis, patriarcha primum Alexandrinus, tum CPolitanus, Lutheranae et Calvinianae doctrinarum christianarum formulae clanculum additus, eo potissimum tempore (circa a. Chr. 1630.) in vexationum laqueos incidit. Is vero, quum adhuc Alexandriae versaretur, codicem venerandae antiquitatis, veteris et noui testamenti libros continentem, ad *Carolus I.* [v. supra, vol. III. p. 687. not. kkk. et *Kuinoel* supra ad vol. IV. p. 835. *H.*] dono misit. Vnde, qui in bibliotheca regia Westmonasterienfi

riensi etiamnum servatur, vulgo cod. Alexandrinus vocari solet. vid. Fabric. l. c. item *Thomas Smithus* in *collectaneis de Cyrillo Lucario CPolitano*, p. 65. sq. *) Natus Cyrill. Luc. 1572. circiter; denatus 1638. instinctu Iesuitarum, a Turcis strangulatus. Add. *Koenigii bibl. vetus et nou.* p. 483. *Io. Mich. Langii* diss. de versione N. T. barbaro graeca etc. Altdorf. 1707. p. 8. sqq. — *Dietelmair* diss. de Metrophane Critop. supra cit. p. IV. et VI. — *The Life of Cyrillus Lucaris* — by *Thom. Smith.* Londin. 1680. 8. — *Georg. Chr. Bohnstedt* diss. de Cyrillo Lucari, eiusque pro re Graecorum emendanda certaminibus, Halae Magdeb. 1724. 4. — *Nic. Comnen. Papadopoli* l. c. tom. II. libr. II. c. 45. p. 292. sqq. *Harl.* Add. *Schroeckh.* Christl. Kircheng. seit d. Reform. tom. V. p. 394. seq. qui etiam p. 404. f. de Cyr. Lucaris successore *Cyrillo Berrhoënsi* agit. B.

Cyrilli Lucaris *Confessio* (ἀνατολική ὁμολογία τῆς χριστιανικῆς πίστεως) latine et anglice; Londini primum anno 1629. 4. deinde etiam graece ab ipso scripta et dictis S. Scripturae additis confirmata graece et latine prodit Genevae 1633. 4. 1645. 8. *) et graece ac gallice in *Iacobi Aymoni* monumentis authenticis de religione Graecorum, Hagae 1708. 4. p. 237. Patrum etiam dictis additis graece et latine recudi curavit *Io. Henr. Hottingerus* in adpendice ad *analecta historica*, Tiguri 1652. 8. pag. 398. seq. Exstat etiam verba germanice, sine loci notatione in 12. Contra hanc confessionem scripsere *Io. Matthaeus Caryophilus* et *Meletius Syrigus*, vt supra p. 416. et 437. (ed. nou. p. 477. et p. 474. sq.) iam notavi. *) Sed et sub Cyrillo Berrhoënsi anno 1639. CPoli, et sub Parthenio CPolitano patriarcha a. 1612. coacta synodus Iasii in Moldavia, in quibus utrisque confessio Cyrilli tamquam Calviniana et abhorrens a graecae ecclesiae dogmatibus fuit condemnata. *Prioris synodi decretum* Laureti a. 1639. in Vindiciis Sylvestri a Petra sancta, S. I. latine editum; graece etiam in Belgio a. 1645. ex MSto Allatii, et in Allatii opere de consensu lib. III. cap. 17. pag. 106r. seq. *Posterioris* vero graece cum praefatione Arsenii, hieromonachi CPol. Iasii Moldaviae a. 1642. in folio expanso, et graece ac latine Parisiis 1643. apud Cramoisius, cui editioni latinam versionem ab Hugone Grotio, additam scribit *Nihusius* programmate ad Abr. Ecchelenis

n) Londini, typis Guil. Bowyeri 1707. 8. in quibus continentur narratio de vita, studiis, gestis et martyrio D. Cyrilli Lucarii, patriarchae CPol.; tum Lettre du Sieur van Haghe, legati Batavi. ad imp. Turcarum; fragmentum vitae D. Cyrilli per D. Antonium Legerum; narratio historica turbarum, quas CPoli mouerunt Iesuitae aduersus Cyrillum patriarcham et alia. v. *Brugemann* a View of the English edd. pag. 454. *Harl.*

o) Amstelod. videtur *Io. Fabricio* in *Histor. bibl. Fabric.* tom. VI. p. 441. qui de nostro Cyrillo, eius fati ultimis et honoribus, illi post interitum praestitis, copiosius disserit, atque praeter Smithum Koenigiumque laudat Narrat. innoc. (germanice scriptas) a. 1709. p. 259. Cyrilli confessioni adiuncta est gemina eiusdem confessionis censura synodalis, altera a Cyrillo

Berrhoënsi, altera a Parthenio. Add. eundem in *Hist.* citata part. III. p. 377. *Harl.*

p) Conf. *Ecclesiae orientalis confessio orthodoxa*, gr. interprete *Laurent. Northanno*, Lips. 1695. Auctor illius est *Petrus Mogilas*, expolitor *Meletius Syrigius*; auctoritatem nata est a synodo hierosolymitana, a. 1672. sub patriarcha Dositheo celebrata. Plura dabit *Io. Fabric.* in *hist.* laudata tom. VI. p. 440. qui iam citauit Acta erudit. Lips. 1695. p. 319. Narrat. innocens a. 1718. p. 810. Hellad. de Statu praesi ecclesiae gr. p. 102. et 108. et *Heinecc.* in delineat. vet. et rec. eccles. gr. part. I. p. 44. et part. II. p. 122. quo teste illam confessionem receperunt Russi atque aliqui Graecorum. Add. *Io. Andr. Schmid.* in *Sagittarianae introductio.* in *histor. eccles.* tom. II. exhibens supplementa tom. I. Ienae 1718. 4. p. 313. seq. *Harl.*

lensis librum pag. 267. Exhibet etiam *Allatius* de consensu pag. 1082. seq. et *Harduinus* tom. ultimo concilior. pag. 171. Ceterum Amstelodami a. 1718. 4. venalis in tabernis librariis comparuit liber hoc titulo: *Lettres anecdotes de [P] Cyrille Lucar, patriarche de Constantinople et sa confession de foi avec des remarques: le Concile de Jerusalem tenu contre lui avec un examen de sa doctrine. Attestations et pieces diuerfes, touchant la creance des Grecs modernes examinées selon les regles de la Theologie et du Droit.* Sed statim obseruatum est, nouo tantum titulo praefixo veterem venditari mercem, volumen nimirum, quod iam anno 1708. Iacobus Aymon Hagae in lucem emiserat, inscripseratque: *Monumens authentiques de la religion des Grecs et de la fausseté de plusieurs confessions de foi des Chrétiens Orientaux etc.* In hoc post editoris prolegomena familiam ducunt *Epistolae XXVII.* Cyrilli Lucaris, scriptae magna Cairo, Aleppone, Alexandria, CPoli, Tenedo, Chio vel Rhodo ad Geneveses, ad Diodatum, ad Georgium Abbatem archiep. Cantuar., ad Antonium Legerum, ad Vtenbogardum pastorem ecclesiae Hagensis, et ad Dauidem le Leu de Wilhelm, consiliarium principis Auriaci: scriptae italice vel latine, additis ab editore gallica versione et observationibus: *) Deinde p. 201. sequitur *Chrysosculi* [s. Chrysocoli] *Logothetae* narratio de molitionibus Iesuitarum aduersus Lucarem anno 1627. et 1628. susceptis. Porro sequuntur graece et gallice cum notis *acta synodi Hierosolymitanae* sub *Dositheo* patriarcha celebratae anno 1672. quorum titulus: *ἀποφάνσεις ὁρθοδοξίας ἡ ἀπολογία καὶ ἐλεγχος πρὸς τὰς διασύροντας τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν αἰρετικῶς φρονῶν ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ καὶ τῶν θεῶν ὡς κακοφρονῶσιν εἰσι αὐτοὶ οἱ Καλδῆνιοι.* *Clypeus orthodoxae fidei, sive apologia et confutatio aduersus eos, qui orientalem ecclesiam calumniantur, ac si de deo rebusque diuinis haeretice, ut sentiunt ipsi scilicet Calviniani, sentiret.* In his actis decretum synodi vtriusque anno 1639. et 1642. aduersus Cyrillum Lucarem habitae, p. 319. et 335. inseritur. Atque ad calcem p. 446. in aes incisae exhibentur subscriptiones episcoporum, quales conspiciuntur in autographo, quod ex bibl. regis Galliae Aymonus acceperat. *) Eadem synodi Hierosolymitanae acta *) cum versione M. F. e congregatione S. Mauri ord. S. Benedicti lucem viderant Parisiis 1676. et emendatius 1678. 8. subiuncta *Dionysii* patriarchae CPol. Synodica de Calvinianorum erroribus, promulgata anno 1672. cum qua etiam recula leguntur tomo ultimo conciliorum Harduini p. 179. In illis actis p. 284 - 297. editionis [P] Aymonianae varia excerpta leguntur ex
Cyrilli

q) In *Monumentis pietatis, et Literariis virorum in re publ. et literaria illustrium, selectis*, (editis a D. Lud. Christi. Mieg.) Francof. ad M. 1702. 4. et quidem in posteriore parte sunt Cyrilli epist. ad Gustau. Adolphum, regem Suecorum, (p. 238. sqq.) et ad Axel. de Oxenstirn, (p. 242. seq.) in qua etiam mentio sit controuersiae Graecorum cum Catholicis de ingressu in templum Bethlehemiticum. v. *Stolle* iu: *Kurze Nachricht von den Büchern* — in der Stollischen Biblioth. part. I. p. 116. Ienae 1733. 4. *Harl.*

r) Vide *Ephemerides* Paris. a. 1709. Mai. pag. 81. Mem. de Treu. 1712. p. 743. Hist. d. Ouvrag. des Sav. 1708. p. 497. Nouv. Rep. d. lettr. 1708. Aout. Illum codicem MS. quem in Belgium Aymonus adtulerat, rex Christianissimus per Marchionem de Torcy repetiit recepitque, a. 1709. Vide *D. Pfaffi* diss. de Eucharistia contra Lud. Rogerium pag. 7.

s) De hac synodo Hierosol. exstat dissertatio doctoris mei *Tho. Ittigii* in adpendice ad librum de haesiarchis pag. 412. seq. [add. infra, vol. XI. p. 729. seq. ed. vet. *Harl.*]

Cyrilli Lucaris *homiliis*, adhuc, quod sciam, ineditis. De Cyrillo praeterea consulenda *Tho. Smithi* vtraque miscellanea Lond. 1686. et 1690. edita in 8. *) et collectanea de Cyrillo Lucario, ibid. 1707. 8. quae scripta, si quis cum *Allatio* p. 1070. seq. de consensu, *Rich. Simonis* lib. de transubstantiatione, **) et Eusebii Renaudoti libro aduersus Aymonum contulerit, miseri Cyrilli fatum dolebit, vtrunque multa videbit exaggerata, a Cyrillo tamen sinceram graecae ecclesiae de dogmatibus sententiam petendam esse non credet, perinde vt nec a professis Cyrilli hostibus.

Cyrillus Chius, qui Parisiis a. 1643. edidit et abbati Philareto in remissionem peccatorum suorum obtulit libellum lingua Graecorum vulgari meditationes in orationem Dominicam complexum hoc titulo: *Ψυχωφελὲς Σαραντάρι, ἤγεν ἐξήγησις Ψυχωφελὲς διὰ σαράντα* (quadraginta) *εἰχῶν εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν, ποιηθὲν παρὰ Κυρίλλου τῷ Χίῳ ιεροδιακόνου τῷ καὶ τὸν μονήρη βίον ἀσπασαμένῳ.* Vide *Cangium* in *Σαραντάρι*. *Fabr.* V. supra, vol. IX. p. 449. *Harl.*

[*Cyrilli, diaconi*, martyrium, *Oxon.* in bibl. Bodl. cod. Barocc. CCXL. Add. supra, vol. X. p. 216. — Ibid. de *Cyrillo Morauorum* etc. apostolo, circ. a. 859. de quo tamen plura enarrantur in opere, cuius praecipua pars perlongae inscriptionis haec est: *Saera Moraviae historia, suae vita SS. Cyrilli et Methudii* — — *meritis Moraviae, Bohemiae, superioris Silesiae* — — *apostolorum*, etc. *Nunc primum illa omnia luci publicae exposita a Io. Georgio Stredowsky* etc. Solisbaci, impensis Ge. Lehmanni, 1710. 4. Libr. II. p. 82. sqq. 262. sqq. Ex quo opere plura excerpit V. quidam doctus in *Baumgartenii* *Nachricht. von merkwürd. Büchern*, tom. IV. p. 309. sqq. — De vtroque vid. quoque *Introd. meam* in *hist. L. G. II. part. 2. pag. 302. seq. Harl.*]

[*Cyrillus, monachus*. Eius *ὑποτύποις βραχέα διαλέξεως πρὸς Λατίνων de azy-mis, Mosquas* in cod. synod. CCCLIII. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 230. nr. 24. — *Cyrilli presbyteri, eremitae montis Carineli*, visio, s. vaticinium, cum interpretatione, *Cantabrigiae* in colleg. Gaio-Gouuilenf. cod. CXLII. f. nr. 1206. cat. MSS. Angliae tom. I. part. 3. *Harl.*]

Damasceci Thessalonicensis Hypodiaconi, Studitae, conciones in festa anni, idiomate Graecorum vulgari Venetiis prodierunt apud Antonium Pinellum 1628. 8. Vide volum. VIII. p. 88. et *Leunclanii* *Pandectem Turcicum* nr. 186. *Cangii* *Glossar.* in *Τιμαρίον*. *Alla-*

*) Conf. *Acta* erudit *Lips.* 1687. m. Febr. p. 95. sqq. et a. 1691. m. Febr. p. 89. *Harl.*

**) Idem *Rich. Simon*, 'sub nomine *de Moni* in *Histoire critique de la creance et des coutumes des Nations*, *Francof.* ad M. 1684. 12. de *Cyrillo Luc.* et contra eum, eiusque confessionem, de eius aduersario *Meletio Syrico* etc.

disputat. v. *Acta* erudit. *Lips.* 1684. m. Nou. p. 490. seq. — Alios iam antea excitani. — *Cyrillus Luc.* scripsit quoque praefat. ad ed. N. T. a Maximo Calliopoli in linguam gr. recentior. translatis, (*Lugd. B. ap. Elzevir.*) 1638. 4. v. *Baumgart.* *Nachricht. von merkwürd. Büchern*, tom. VIII. part. 49. p. 1. seq. et infra de Maximo Calliopoli. *Harl.*

Allatium de consensu p. 838. 1258. 1310. 1343. Orationem XIV. de misericordia dei et virtute bonorum operum laudat *Nic. Comnenus* p. 24. Sermonem XXV. qui est de adoratione vivificae crucis, *Allatius* p. 1358. *Fabr.* *Taurini* in cod. regio CCXLVIII. exstat *Damasceni episcopi Studitas* libellus, in quo collecta sunt ex veterum philosophorum, (Aeliani, Aristotelis, Philae aliorumque,) libris, quaecumque de aëibz et terrestribz atque marinis animalibus ab his dicta fuerunt, et communior interpretatio subditur, capp. XCI. v. catal. codd. gr. Taurin. p. 367. seq. et confector suspicatur, hanc collectionem eandem esse, quam Leo Allatius in prolegg. ad S. Damascenum, editioni Lequien praemissis, memorat numeratque capp. XC. at, sibi non constare, addit, num Damascenus episcop. Studita alius sit a Damasceno monacho, hypodiacono Studita, Thessalonicensi, an vero prorsus idem, qui postea in episcopatum adsumtus ingenium rebus hisce colligendis exercuerit. Add. supra, vol. VIII. p. 88. — In codd. *Nanian.* Venet. LXXXV. nr. 5. et CLX. nr. 9. et 11. sunt ad monachos duae paraeneses *episcopi Damasceni* λυτῆς καὶ ξενδίνης καὶ προέδρου πολιω-
νῆς, sermone vulgari. v. codd. gr. Nan. p. 173. et 361. *Harl.*

Daniel Cuboclesius oratione de SS. apostolis citatur a *Nic. Comneno* p. 401. Oratione IV. de processione Spiritus S. p. 226.

Daniel Cyzizenus, Gregorii Cyprii aduersarius.

Danielis, Nicaeni archiepiscopi, commentarium ad Nouellas laudat *Nic. Comnenus* p. 159.

Daniel Raithenus siue Raithuenensis vitam Io. Climaci scripsit, vt dixi volum. IX. p. 523. *Fabr.* Add. cod. caef. CLXXVII. nr. 4. apud *Lambec.* IV. p. 413. Kollar. in nota *A.* monet, Fabric. etiam in indice errasse, qui Danielelem monachum Raithenum pro gemino haberet, et *Ruthenus* pro *Raithenus* scriberet; atque in cod. caesareo, vitam *Ioannis* confectam esse ὑπὸ Δανιὴλ ταπεινῆ μοναχῆ Ραῖθηνῆ, diserte legitur. — *Mosquae* in cod. synod. CXLVI. *Danielis* monachi βλαδῆ vita *Ioannis* scholastici, praemissa *Io. Climaci* scalae v. *Matthaei* not. codd. gr. p. 78. nr. 2. — De Daniele monacho v. supra vol. VII. p. 697. et de vita *Io. Clim.* supra vol. X. p. 263. *Venet.* in cod. *Naniano* LXV. nr. 2. v. cat. cit. p. 117. *Harl.*

Danielis, abbatis, narratio de puero Hebraeo per ludum a pueris Christianis baptizato. MS. *Lambec.* VIII. p. 352. *Fabr.* p. 744. seq. nr. 19. cod. XXXII. ed. Kollar. qui adnotat, Danielelem hunc abbatem diuersum non videri ab illo, cuius apophthegmata leguntur apud *Coteler.* eccl. gr. monum. tom. I. p. 419. quique ibidem p. 421. abbas *Daniel Pharantus* adpellatur. — add. cod. XLI. nr. 2. et *Lambec.* VIII. p. 839. In poetæ cuiusdam graeci iambis, versu 18. (e cod. bibl. *Naniana*e editis) in *Anecdotis litterariis* ex MSS. codd. erutis, vol. II. Romae (1773.) 8. p. 25. laudantur *Danielis Scetiota*e practica documenta (τὰ πρακτικά) atque editori *Daniel* hicce *Scetiota* videtur esse *Daniel* ille abbas, quem *Fabricius* h. l. memorauit, quod confirmatur cod. Laur. — *Parif.* in bibl. publ. cod. CMXIV. nr. 10. *Dan. abbatis* narratio de *Patricia*, quae *Eunuchi* nomen accepit, et nr. 13. vitae *Dan. abbatis* compendium. — *Florentiae* in bibl. *Laurent.* cod. III. nr. 6. plut. 10. nouus paradisus *Danielis*

G g g g 2

nielis Scetiotas: incip. ἦν τις γέρον ἐν τῇ Σκήτι, ὀνόματι Δανιήλ; (est quoque in codd. *Coisl.* CCXXXII. et CCLXXXIII. in octo capp. quae videntur esse ista *πρακτικά*. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 295. et 399.) — in eod. cod. *Laurent.* nr. 7. de abbate Daniele: inc. ὁ αὐτὸς ἀββᾶς Δανιήλ παυδιόθεν ἀπετάξατο εἰς Σκήτιν — nr. 8. de b. Eulogio Latomo: inc. Γέγονε κατὰ τὴν Θηβαίδα ὁ ἀββᾶς Δανιήλ ὁ πρεσβύτερος τῆς Σκήτεως — et nr. 9. eiusd. abbatis Danielis de *Patricia*, transfigurata in eunuchum. init. ἐννεχός τις ἔμενεν εἰς τὴν ἡρημον τὴν ἐνδοτέραν τῆς Σκήτεως. V. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 471. — eadem narratio de *Patricia* est quoque *Romae* in bibl. *Vatic.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. *MSS.* p. 142. *B.* Add. supra, vol. X. p. 217. *Harl.*

[*Daniel*, metropolita *Ephesi*, cuius διήγησιν et περίοδον τῶν ἁγίων τόπων *Mingarellus* ex cod. *Naniano* CXXVII. nr. 2. graece euulgavit in cat. codd. gr. *Nan.* p. 282 - 297. *Harl.*]

[Ad *Danilem*, *Aeni metropolitam*, epistola Gregorii Palamae, in cod. *Coisl.* XCIX. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 170. — et in cod. CCCLXXVIII. Chrysostomi epist. ad *Danilem presbyterum*, ibid. p. 566. et inedit. 211. — ib. p. 131. *Daniel sacerdos* dicitur accurasse cod. LXXIII. f. Io. Chrysostomi homilias in acta apostol. — ib. p. 421 et 423. a *Daniele Racendyta*, i. e. monacho, a. 1549. et 1552. scripti sunt codd. CCCVI. et CCCVII. *Harl.*]

[*Daniel Stylita*. v. supra, vol. X. p. 217. fin. De variis codd. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. *MSS.* in indice. *Harl.*]

Datianeis, *Δατιανήβες*, Icti liber περὶ ἰδικῶν ἀγωγῶν de actionibus specialibus *MS.* in bibl. caesarea, *Lambec.* VI. pag. 8. *Fabr.* Siue p. 17. ed. Kollar. qui in nota *A.* adfentitur Fabricio nostro, infra in vol. XII. p. 563. haud dubitanti, nomen *Δατιανήβες* esse corruptum, et graecis litteris male expressa verba latina tituli de actionibus. Sic quoque sub falso et commentitio nomine *Διασιανίβες de actionibus specialibus* exstat *Venet.* in bibl. *Marc.* CLXXIII. v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 102. *Harl.*

Davidis monachi δήλωσις περὶ τῆς τῷ Βαβυλαῶν καὶ Ἀκινδύνῃ αἵρεσεως, *Historia haereses Barlaami et Acindyni* (circa a. 1348.) *MS.* in variis bibliothecis, vt caesarea, regis Galliae, Bauarica etc. *) Excerpta ex illa apud *Allatium* p. 838. de consensu, et tom I. Graeciae orthodoxae [P] pag. 820. plura apud Gretserum pag. 928. ad Cantacuzen. Vide et *Lambecium* V. p. 206. *Fabr.* f. p. 426. ed. Kollar. nr. 16. cod. CCLXVI. *Harl.*

David διδύπατος, cuius scripta contra Barlaamum et Acindynum adseruari in bibl. regia cod. DCXCII. testatur Cangius Glossario Latino in *Dissipatus*. Idem fortasse postea inter

*) Sec. *Montfauc.* in Bibl. biblioth. *MSt.* p. 595. *C.* in cod. *August. Viindel.* LXXVIII. (f. in *Reiseri* ind. *MSS.* bibl. *Augustanae* p. 27. nr. 23.) et pag. 774. *C. Parisi* in cod. card. *Radulphi*, in

bibl. regia. — *Mosquae* in cod. syn. CCLXXVII. nr. 1. v. *Matthari* not. codd. gr. *Mosq.* p. 177. add. sequent. *Davidem διδύπατον*. *Harl.*

inter monachos nomen professus est suum, atque adeo cum priore vnus idemque est, vt praestantissimo *Chuseo* etiam placuisse video: *Fabr.* Sec. cat. MSS. bibl. publ. Paris. vol. II. est in cod. MCCXLVII. nr. 1. *Dauidis Διδουπάτης* ad Nic. Cabasilam liber de Barlaami et Acindyni blasphemis, atque *R. Gerio* ad Cauei hist. litter. tom. II. p. 49. seq. vbi agit de *Dauidē monacho*, natione Graeco, quem patria Thessalonicensem fuisse atque claruisse circa a. 1348. suspicatur, eundem cum Dauidē Dishypato, et auctorem eiusdem operis contra Barlaamum etc. esse, videtur verisimillimum. — Sub nomine *Dauidis Διδουπάτης*, *Venet.* in eod. bibl. Marc. CLIII. fin. v. cat. codd. gr. Marc. p. 87. et supra ad cap. XXIX. §. 22. de Barlaamo etc. *Harl.*

[*Dauidis Thessalonicensis philosopho* tribuitur comment. in prolegomena philosophiae, in quinque voces Porphyrii et in decem categorias Aristotelis, in cod. reg. *Taurin.* CVIII, v. cat. codd. gr. Taur. p. 214. seq. et conf. supra, vol. III. p. 209. seq. et p. 485. vbi patriae mentio in codd. citt. deest, atque ad vol. V. p. 736. seq. ac 738. et vol. VII. p. 747. seq. de *Niceta, Dauidē*, philosopho, ibique not. b. — *Augustae Vindel.* in bibl. publ. cod. *Dauidis*, philosophi christiani, interpretatio praedicabilium quinque Porphyrii et decem categoriar. Aristotelis; iterum eiusd. quaestiones cum solutionibus in Aristot. scripta logica; teste *Reisero* in Ind. MSS. August. p. 77. — *Venet.* in bibl. Marc. codd. CCXXXV. *Dauid τῷ Θεοφιλεστάτῃ* in categorias Aristotelis commentarii, et DXCIX. *Dauid* cuiusdam (s. potius, eiusdem,) philosophi prolegg. quinque vocum philosophiae; eiusd. prolegg. in Porphyrii isagogen, et expositio in categorias Aristotelis v. catal. codd. gr. Marc. p. 119. et 312. Atque cl. *Morell.* in bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 124. promittit, se de comm. illis multa ad cod. Marc. DXCIX. esse prolaturum. *Harl.*]

[*Dauidis*, Mitylenensis, *Georgii* et *Symeonis*, confessorum, officium et vita, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXI. nr. 1. et 2. v. *Bandin.* cat. cod. gr. Laur. vol. I. p. 425. *Harl.*]

[*Demetrius, ὁ Χωματινός*, archiepiscopus *Bulgariae* ad Constantinum archiepiscop. *Δυββαχίς*, Cabasilam, responsio, *Mosquae* in cod. synod. XXXII. nr. 72. sic indicatur in *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. ed. in fol. p. 55. sed in ed. in 8. p. 47. nr. 135. ita memoratur: *Δημήτριος — Βεργαρίας* et *Κωνσταντίνος*, ἀρχιεπίσκο. διββαχίς, ὁ Καβασιλας: in cod. CCCXCIII. nr. 7. eiusdem interpretatio Psalmi: *ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ* in ead. Notitia ed. in 8. p. 249. vbi vero ille dicitur ὁ Χωματινός. — *Vindobonae* in cod. caes. XLV. nr. 27. *Demetrii τῷ Χωματινῷ*, *Bulgariae* archiep. circa a. 1204. clari, de cognationum gradibus responsum epistolare. v. *Kollar.* supplem. ad *Lambecii* comm. pag. 328. seq. qui adnotat, id gr. et lat. legi editum in *Leunclauii* Iure graeco-rom. p. 311. sed in ultimo codicis folio cognationum diagramma adhuc exhiberi. — *Monac.* in cod. Bauar. LXII. *Demetrii — τῷ Χωματινῷ*, *πονήματα διάφορα*, opuscula varia, elaborata ab ipso, quum esset eiusdem S. magnae ecclesiae *chartophylax*: primum in capp. CLII. de matrimonio, cognationum gradibus, hereditatibus, testamentis aliisque rebus iuridicis agitur; tum sequuntur *Constantini Cabasilae*, *Dyrrachii* metropolitae, quaestiones et *Demetrii*

Chomatiani responsiones, liturgici potissimum argumenti, quarum nonnullae editae sunt a Leunclauio l. c. p. 316. — dein Stephani Ducae, regis Seruiciorum, quaestiones et *Demetrii* responsiones liturgicae numero XIII. nondum editae: denique quaestiones canonicae ad Demetrium chartophylacem, et responsiones ad easdem nr. XXI. v. cl. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 2. p. 16 - 46. cui p. 45. videtur Fabricius noster, (v. infra, vol. XII. p. 483.) Demetrium Chartophylacem distinguere a Chomatiano, quum tamen ex codicis inscriptione, vnum eundemque esse, clare intelligatur. — *Demetrii Chomatiani* varia opera, (an eadem, quae sunt in cod. Bauarico?) in bibl. *Escorial.* v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 165. Conf. *Pohl* not. a. ad Suaresii notit. Basilicorum, p. 142. et *I. A. Bachii* histor. iurisp. rom. ed. quint. libr. IV. cap. 2. §. 12. p. 653. seq. vbi adnotatur, a *I. Gottfr. Sammeto* in disp. de hypobolo §. VIII. p. 28. Opusc. agi de eius aetate. *Harl.*]

[*Demetrii Melidoni* grammaticalis in Homerum explicatio, *Romae* in cod. *Ottobon.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 187. *A.* vid. supra ad vol. VI. p. 337. et 362. vbi aliorum quoque Demetriorum fit mentio. *Harl.*]

[*Demetrius hierodias*, imperantibus Ioanne et Maria Palaeologis a. C. 1432. scriba codicis *Coisl.* XXXVIII. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 113. — ibid. p. 185. 195. 211. 422. saepius S. *Demetrii* miracula et vltimum supplicium; conf. supra vol. VII. p. 683. nr. 6. et vol. X. p. 218. seq. — In eadem bibl. *Coisl.* p. 516. 517. et 576. *Demetrius* quidam, ad quem scripsit Libanius, et eius fragm. in Maximi operibus: — ib. p. 570. *Demetrius episcopus*, ad quem epistolam misit Chrysostomus, et in edit. ep. 148. — ibid. p. 324. ad *Demetrium Hypatum* ep. Theodori Studitae. — ib. p. 514. in cod. CCCXLVII. memoratur *Demetrius Suniensis*. — *Demetrii Tridenii* Epinoëma s. consideratio, in cod. *Escorial.* v. *Plüer* itiner. per Hispan. p. 165. *Harl.*]

[*D. Demetrii Gemistae* al. *Gemisti*, protonotarii magnae ecclesiae et diaconi, Διόταξις τῶν λειτουργιῶν καὶ χειροτονιῶν. *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossian. v. catal. bibl. *Leid.* p. 402. nr. 15. Eiusdem id. opus, siue ordo liturgiae patriarchalis; item de ordinationibus, quo pacto illae peragantur, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCCCXLII. nr. 8. — ib. in cod. MMCCCXIV. nr. 3. eiusd. hymnus in S. Chrysostomum. — de officio patriarchae, *Romae* in bibl. *Vatic.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. *A.* *Harl.*]

[*Demetrii Lydi* monachi in euangelia, in cod. bibl. *Escorial.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 619. *A.* — et p. 496. *B.* *Demetrii protocenforis* scholia in arithmetica *Nicomedis*, *Mediolani* in bibl. *Ambrosiana.* *Harl.*]

[*Demetrius Taloquidus* Plutarchi vitas in linguam transtulit vulgarem. v. *Montfauc.* l. c. p. 362. *B.* nr. 11. — De multis aliis *Demetriis*, quorum memoriam in bibl. nostra g. passim laudatur, v. indic. atque indic. ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. *Harl.* Qui *Demetrio Cyziceno* tributus est a Combesio Tractatus de rebus Armeniae, cum sub Philippi Solitarii nomine edidit Galland. B. PP. XIV. 266. seq. vbi vid. Prolegg. c. 15. *B.*]

[*Demetrii Tornicii*, nomine Isaaci Angeli Comneni ad quemdam episcopum inedita epistola de processione Spiritus S. *Parisi.* in bibl. publ. cod. MMCCCXXX. nr. 15. inc.

Tör

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον et ibid. in cod. MMCMLXVI. nr. 4. *Demetrii* ad Mousouram epistola. *Harl.*]

Didymus Claudius de analogia Romanorum citatur a Meursio in glossario Graeco, voce *Ἀναρίων* et *Σησίτριον*.

[*Didymi oculatissimi* vita in historia monachorum aegyptiorum, in codd. *Coisl.* LXXXIII. et CCLXXXII. ex historia Lausiaca: — ad eum scribit Seuerus Antioch. in cod. VIII. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 44. 55. 139. et 399. — ibid. p. 137. in cod. LXXX. *Didymi monachi* fragm. in scholiis ad Theodoretum interpretationem Psalmorum. — *Didymus* haereticus condemnatur, in synodo CPolit. et definitionibus fidei orthodoxae, a *Montfauc.* ibid. p. 265. seq. ex cod. CCV. editis. *Harl.*]

Dionysius Acindynus in historia victoriarum Gregorii Acindyni, patris sui, de Palama, citatur *Nic. Commeno* p. 144.

Dionysius, patriarcha CPol. synodico, ut nullus clericus sponte indicetur apud infideles, citatur a *Nic. Commeno* p. 285.

Dionysius Musalimer, patriarcha CPol. a. 1672. auctor decreti contra errores Calvinianos, quod Graece et latine editum ad calcem synodi Hierosolymitanae, illo anno sub Dositheo habitae, supra p. 500. (ed. nou. p. 602.) Idem approbavit confessionem de qua p. 437. ed. vet. Vide *Arnaldum* Apologie pour les Catholiques tom. II. p. 2. p. 151.

Thomas Diplomatatus patricius CPolitani et ICtus sub extremum saeculi XV. celebris, saepeque laudatus a *Nic. Commeno*, qui in Italia scripsisse notat pag. 139. vocatque iuriconsultissimum et sapientissimum p. 403. citans eius *Synopsin iuris graeci* pag. 20. 35. 59. etc. *librum III. de iure Graecorum* pag. 139. *ad Nouellas* pag. 156. in *IV. controuers. Graecorum* pag. 45. 55. *notas ad sententias synodales* pag. 252. *ethesin canonum apostolorum* pag. 242. *explicationem regularum Nicephori CPol.* et *notas ad epistolam orthodoxam Bessarionis*, pag. 325. 332. Scripsisse etiam traditur libros duodecim *de praestantia Doctorum et clarissimis Iurisconsultis*, in quibus diligentissime vir ille et iuris civilis dignitatem explicauit, et auctores eius omnes interpretesque a Phoroneo ducta serie ad sua usque tempora deduxit. Sed hoc opus Baptistae Egnatio et Michaeli Neandro *) celebratum aut perit iam olim, (inquit in Bibl. bibliothecarum Labbeus,) aut alieni ab aliquibus supprimitur, ne in manus multorum veniat. Ad hunc Diplomatatum epistola Al. Gabnardi exstat ad calcem versionis librorum Arriani de rebus gestis Alexandri, compositae a Barth. Facio, editaeque Pisauri 1509. fol. *Fabr.* Plura *Fabrie* collegit infra, in vol. XII. p. 555. sqq. add. *Saxium* in *Onom. lit. part. III. p. 3.* ad a. 1502. (mortuus vero est Th. Diplomat. 1538.) ac p. 576. et quos utroque loco citat: in his *Memorie di Tommaso Diplomatatio*: — *raccolte da Annibale degli Abati Olivieri, in Pesaro 1771. 4. Harl.*

Domi-

*) Vide *Neandri* praefat. ad *crotemata* graecae linguae p. 157.

Dominici Gradenſis patriarchae epiſtola ad Petrum Antiochenum circa a. 1050. edita a *Cetlerio* tom. II. monum. ſupra p. 330. ed. vet. *Fabr.* Epiſtola MS. exſtat *Venet.* in bibl. Marc. cod. XLIX. v. cl. *Morell.* bibl. MSt. I. p. 60. ſq. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXVIII. nr. 3. — De aliis *Dominicis* v. ind. ad *Montſauc.* Bibl. bibl. MSSSt. *Harl.*

Domninus Nomicus Ictus ad nouellas conſtitutiones Iſaaci Comneni citatur a *Nic. Commeno* p. 372. 402. *Fabr.* Conf. *Bachii* Hiſt. iuriſprud. rom. lib. III. cap. IV. §. 9. pag. 546. ed. quintae. — et *Pohl.* not. ad *Suareſii* notit. Baſilicor. §. XLII. p. 136. ſeq. qui etiam adnotat; hunc *Domninum* diſtinguendum eſſe a *Domuino*, qui ante Iuſtiniani tempora floruit, et ad codices Gregorianum, Hermogenianum et Theodoſianum commentatus eſt, laudatque *Reitzii* excuſum XX. ad Theophilum, p. 1235. *Harl.*

[*Domninus*, al. *Domninus*, Lariffaeus philoſophus: eius enchiridion arithmeticae introductionis *Parif.* in cod. Mazarin. CXLV. teſte *Montſauc.* in Bibl. biblioth. MSSSt. p. 1307. C. et 1323. E. et in cat. MSS. bibl. Par. reg. vol. II. (ubi vocatur *Domnus*,) in cod. MMCDIX. nr. 5. at *Domninus* in cod. MMDXXXI. Idem eiſdem libri auctor dicitur *Domnius* in cod. Coiſlin. CLXXIII. teſte *Montſauc.* in bibl. Coiſlin. p. 229. — et in cod. *Venet.* bibl. Marc. CCCXVIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 147. Conf. ſupra, vol. VIII. pag. 129. §. V. fin. ibique not. et vol. VII. p. 444. et 445. de *Domuino*, inter chronographos laudato, ibique not. *. ac vol. III. p. 171. — De *Domnis* medicis v. infra in elencho medicor. vet. in vol. XIII. p. 145. *Harl.*]

[P] *Dorothei*, monachi, ſchol. in compendium legum Leonis et Conſtantini id. p. 408. Scholia in canones concilior. p. 398. *Fabr.* — De *Dorotheo*, viro illuſtri, Quaeflorio, et in ſchola Berytenſi antecellore, eodemque in Digetiſ, inprimisque Inſtitutionibus componendis Tribonian ſocio, qui ſcripſit *commentarios Digetiſtorum*. v. *Bachii* Hiſtor. cit. lib. IV. cap. I. §. 9. p. 602. (et quos ille laudat,) qui tamen, arbitratus, illum quoque confeſſiſſe *Indicem* codicis, refutatur a *Stockmanno* ibid. in not. cui *Inde* iſte nihil aliud fuiſſe videtur, ac ſumma legum, ſ. epitome, vti iam *Suareſius* in Notit. Baſilicor. §. 38. coniecerat. Adſentit quodam modo *Fabric.* noſter infra in vol. XII. p. 428. ſed diſſentit, dum *Suareſius* putabat, fragmentum illius eſſe gloſſas, quas Car. Labbeus edidit *Parif.* 1606. Contra *Pohl.* in not. ad *Suareſ.* locum p. 130. ſubſcribere malit *Aſſemanni* iudicio in bibl. iuriſ orient. lib. II. cap. 20. p. 414. *Indicem* in Baſilicis laudatum habere auctorem *Stephanum* Ictum, quem p. 421. l. c. ad Alexii Comneni tempora refert. Add. *Guil. Otton. Reitz.* in excuſu XX. ad Theophilum p. 1242. — Thaleſiaci, Theodori, Stephani, Cyrilli aliorumque Ictos, graecor. commentaries in titulos Digetiſtorum et codicis de poſtulando — ex cod. MSto bibl. Lugduno-Bat. primum edidit, latine vertit et caſtigauit *Dan. Ruhnken.* Hagae Com. 1752. fol. et in Theſauro iuriſ *Meermanniano*, tom. III. et IV. v. *Saxii* Onom. lit. II. p. 37. ad a. C. 530. — De multis aliis *Dorotheis* v. praeter indic. ad bibl. gr. ſupra in vol. VII. p. 452. ſqq. ibique notas, it. ſupra ad vol. X. p. 221. et in hoc vol. p. 103. ſqq. et quae ibi adieci in notis, ac in h. vol. cap. XXXIX. §. 33. — Auctorem tomi primi *S. generalis florentinae ſynodi*, (excud. Stephan. Paulin.) in 4. aut hitoriae ipſius eſſe *Dorotheum*, metropolitam Mytilen. euincitur in recenſione illius operis, in *Baumgartenii* Nachricht. von merk-

merkwürd. Büch. tom. VI. p. 427. seq. add. ib. p. 446: p. 499. et 507. atque p. 514. de *Dorotheo Trapezuntio* (add. *Morelli* bibl. MSS. I. p. 63. seq.) in rec. *Sguropuli* histor. concil. Florent. ed. Creyghton. Hagae Comit. 1660. min. fol. — De *Dorothei*, metropol. Monembasiae in Peloponneſo (circ. a. 1629) *Chronographia*, vulgari dialecto graeca scripta, opera et studio *Apostoli* cuiusdam cap. II. p. 70. *Cigarae*, Venet. 1637. et 1686. 4. diuersis sub titulis edita, vid. Supplem. in *Saxii* Onom. VII. in ind. p. 330. *Harl.* *Dorothei*, archimandritae, opera post Front. Ducaem *Galland.* in bibl. PP. XII. 369. edidit, vbi vid. Prolegg. c. 18.

Dositheus, monachus, in explicatione Synaxariorum p. 139. et in collectione canonum p. 145.

Dositheus, Chartophylax, in synopsi Canonum p. 142.

Dositheus, patriarcha Hierosol. Nectarii antecessoris sui ἀντιπρόσωπον contra Petrum Franciscanum de imperio papae in ecclesiam, graece vulgavit Iassii in Moldoblachia siue Moldauia a. 1682. fol. minore: *) ipse fortasse auctor operis, iudice Altimura. De eiusdem Dosithei ipsius voluminibus tribus aduersus romanam ecclesiam, quae impugnanda sibi sumsit Aloysius Andruzzi, dixi supra pag. 420. (ed. nou. pag. 452.) Idem Dositheus auctor Canonum synodi Hierosol. a. 1672. de qua supra pag. 500. (ed. nou. pag. 601.) in Cyrillo Lucari. Sed, quod pace lectoris fiat, hunc scriptorum elenchum hoc loco, vbi de Dositheo Hierosolymitano agimus, syllabo duplici episcoporum Hierosolymitanorum dispungamus.

Series chronologica episcoporum Hierosolymitanorum, ex observationibus DAN. PAPEBROCHII S. I. in Actis Sanctorum Tom. III.

Maii et Tom. VII. pag. 696. seq.

1. S. Iacobus, frater domini	8. Matthias vel Matthaeus	} ab a. 111. ad 125.
2. Symeon, qui et Simon, ab a. C. 46. ad 107.	9. Philippus	
3. Iustus, qui et Iudas, 107. ad 111.	10. Seneca	} ab a. 124. ad 133.
4. Zachaeus vel Zacharias	11. Iustus	
5. Tobias	12. Leui	
6. Benjamin	13. Ephrem	
7. Ioannes	14. Ioseph	
	15. Iudas, qui et Quiriac.	} 16. Mar-

x) Sumt. et auctoritate *Dosithei*, ed. ab *Anthimo*, episcopo Remnic. sub titulo Τόμος χαρας etc: Remnic, 1705. fol. v. *Baumgart.* Nachricht. etc. tom. VI. p. 551. sqq. — Idem confecit edititque συναγωγή νόμων ἐν διαφόροις νομίμοις in cod. *Mosquensi* synod. XXXII. quem ab eo ipso Mos-

quam esse missum, idque manu ipsius in eo notatum, animaduertit *Matthaei* in Not. codd. gr. Mosq. p. 46. idemque p. 30. et saepius plures refert codd. quos Dositheus Mosquam iniit et donauit. Add. infra, ad *Alex. Helladium* et supra in h. vol. Procopium §. 19. *Harl.*

16. Marcus, ab a. 135. ad 156.

17. Cassianus

18. Publius

19. Maximus

20. Iulianus

21. Gaianus siue Gaius

22. Symmachus

23. Gaius

24. Iulianus

25. Capiton siue Apion.

26. Maximus

27. Antonius

28. Valens

29. Dolichianus

30. Narcissus

31. Dius

32. Germanion

33. Gordius
iterum Narcissusab a. 156.
ad 185.ab a. 185.
ad 212.

[P] 34. Alexander, martyr ab a. 212. ad 250.

35. Mazabanes ab a. 250. ad 266.

36. Hymenaeus ab a. 266. ad 298.

37. Zabdas ab a. 298. ad 302.

38. Hermon ab a. 302. ad 314.

39. Macarius ab a. 314. ad 333.

40. Maximus III. ab a. 333. ad 348.

41. Cyrillus ab a. 348. deinde per tumultus
Arianorum ter expulsus restitutusque et a.
389. defunctus. Ad episcopatum interim
admoti *Heraclius*, *Eutychius*, *Irenaeus*,
Hilarius siue *Hilario*; alii nominant etiam
Narcissum, *Helladium*, vel, vt Epipha-
nius, alterum *Cyrillum*, Nicephorus *Ar-*
semium, Theodoricus Pauli *Quiriacum*.42. Ioannes primus PATRIARCHA ab a.
389. ad 415.

43. Praylius ab a. 416. ad 418.

44. Iuuenalis ab a. 418. ad 458.

45. Anastasius ab a. 458. ad 478.

46. Martyrius ab a. 478. ad 486.

47. Salustius ab a. 486. ad 493.

48. Elias ab a. 493. ad 518.

49. Ioannes III. ab a. 518. ad 524.

50. Petrus ab a. 524. ad 544.

51. Macario II. ante confirmationem expul-
so, Eustochius ab anno 544. ad 556.52. Macarius II. restitutus ab anno 556. ad
570.

53. Ioannes IV. ab anno 570. ad 592.

54. Amos ab anno 592. ad 599.

55. Isaacius ab anno 599. ad 608.

56. Zacharias ab anno 608. ad 634.

57. Modestus ab a. 634. ad 635.

58. Sophronius ab a. 635. ad 644. *Sub hoc*
a. 637. capta vrbs a Saracenorum principe,
*Omaro siue Humaro.*59. Sergius, episcopus Ioppen-
sis60. Stephanus Dorensis episco-
pusSede vacan-
te locum te-
nentes pa-
triarchae
vsque ad a.
705.

61. Theodorus, presbyter.

62. Ioannes V. ab a. 705. ad 735.

63. Eusebius vel Basilius ab a. 735. ad 742.

64. Theodorus ab a. 742.

65. Basilius vel Eusebius

66. Elias II. ab a. 760. ad a. 797.

Subintrusus a. 767 *Theodorus*.67. Georgius (aliis Gregorius vel Sergius)
ab a. 799. ad 801.

68. Fortunatus ab a. 801. ad 823.

69. Thomas, (Fortunato a Graecis substitu-
tus,) ab a. 801. ad 821.

70. Basilius ab a. 821.

71. Sergius a. 835.

72. Salomon a. 856.

73. Theodosius a. 869. 870.

74. Elias III. circa a. 881.

75. Sergius II.

76. Leontius

77. Anastasius siue Athanasius

78. Christodorus

79. Agathonus

80. Io.

80. Iohannes VII.
 81. Christodorus II.
 82. Thomas II.
 83. Ioseph
 [P] 84. Ieremias seu Orestes circa a. 1006.
 martyr.
 85. Theophilus a. 1009.
 86. Nicephorus
 87. Arsenius
 88. Iordanus circa a. 1033.
 89. Sophronius II.
*Turci expugnantes Hierusalem, Saracenos
 occiderunt a. 1076.*
 90. Euthymius
 91. Simon defunctus a. 1098.
Patriarchae Latini
 92. Daybertus, aliis Daimbertus vel Dago-
 bertus Pisanus episc. a. 1103. intrusus Ebre-
 marus.
 93. Gobelinus defunctus a. 1111.
 94. Arnulfus ab a. 1111. ad 1118.
 95. Gormundus ab a. 1118. ad 1127.
 96. Stephanus ab a. 1127. ad 1130.
 97. Wilhelmus ab a. 1130. ad 1145.
 98. Fulcherius ab a. 1145. ad 1157.
 99. Amalricus ab a. 1157. ad 1180.
 100. Heraclius II. ab a. 1180. ad 1191.
 101. Sulpitius ab a. 1191. ad 1194.
 102. Monachus archiepiscopus Caesariensis
 ab a. 1194. ad 1203.
 pro Michaële a. 1194.
 103. Albertus ab a. 1203. ad 1214.
 104. Rudolfus ab a. 1214. ad 1216.
 105. Lotharius ab a. 1216. ad 1224.
 106. Gerondus siue Giraldu ab a. 1224. ad
 1239.
 107. Robertus ab a. 1240. ad 1255.
 108. Iacobus Pantaleon, postea Vrbanus pa-
 pa IV. ab a. 1255.

109. Guilelmus a. 1263. defunctus
 110. Bartholomaeus de Bragantiis defunctus
 a. 1271.
 111. Thomas de Lentino a. 1276. defunctus
 112. Elias
 113. Nicolaus de Anapiis, ord. praed. ab a.
 1288.

Patriarchae titulares

- Radulfus a. 1294.
 Antonius a. 1305.
 Petrus a. 1314.
 Raymundus a. 1324.
 Petrus de Palude a. 1329.
*Post haec amissa spes Syriae recupe-
 randae.*
 Esaias a. 1434.
*Patriarchae graeci post eictos Latinos,
 et captam iterum 1187. a Saracenis
 Urbem.*

114. Leontius
 115. Dositheus Studita,
 116. Nicodemus
 117. Onufrius
 118. Ioannes
 119. Enochus

Lazarus a. 1338.

- Abraham a. 1468.
 Iacobus a. 1482. defunctus
 Marcus
 Paisius ad a. 1660.
 Nectarius abdicavit se a. 1665.
 Dositheus, qui synodum aduersus Calui-
 nistas celebrauit a. 1672.

[P] *Index alphabeticus episcoporum Hierosolymitanorum.*

- Post 119. Abraham
 79. Agathonus
 103. Albertus
 34. Alexander
 99. Amalricus
 54. Amos
 45. Anastasius
 77. Anastasius II.
 27. Antoninus
 Post 113. Antonius
 25. Appion siue Capiton
 94. Arnulfus
 41. Arsenius
 87. Arsenius II.
 77. Athanasius
 110. Bartholomaeus de Bragantiis.
 63. Basilus et 65. *iterum.*
 70. Basilus II.
 6. Benjamin
 25. Capiton siue Appion
 17. Cassianus
 78. Christodorus
 81. Christodorus II.
 41. Cyrillus
 92. Daybertus, seu Daimbertus, Dagobertus
 31. Dius
 29. Dolichianus
 115. Dositheus Studita
 post 119. Dositheus II.
 48. Elias
 66. Elias II.
 114. Elias III.
 119. Enoch
 13. Ephrem
 post 113. Esaias
 63. Eusebius et 65. *iterum.*
 90. Euthymius
 41. Euty chius
 68. Fortunatus
 98. Fulcherius
 21. Gaianus seu Gaius
 23. Gaius II.
 67. Georgius
 33. Germanion
 106. Geronodus siue Girdadus
 93. Gobelinus
 33. Gordius.
 95. Gormundus
 67. Gregorius
 109. Guilelmus
 41. Helladius
 41. Heraclius.
 100. Heraclius II.
 38. Hermon.
 41. Hilarius siue Hilario
 36. Hymenaeus
 1. Iacobus, frater Domini
 108. Iacobus Pantaleon, postea Urbanus IV. papa.
 post 119. Iacobus III.
 84. Ieremias
 7. Ioannes
 42. Ioannes II. *primus patriarcha.*
 49. Ioannes III.
 53. Ioannes IV.
 62. Ioannes V.
 [P] 80. Ioannes VI.
 118. Iohannes VII.
 88. Iordanus
 14. Ioseph
 83. Ioseph II.
 41. Irenaeus
 55. Isaacius
 3. Iudas
 15. Iudas qui et Quiriacus
 20. Iulianus
 24. Iulianus II.
 3. Iustus
 11. Iustus II.
 44. Iu-

44. Iuuenalis
 post 119. Lazarus
 76. Leontius
 114. Leontius II.
 12. Leui
 105. Lotharius
 39. Macarius
 51. Macarius II.
 16. Marcus
 post 119. Marcus II.
 46. Martyrius
 8. Matthias vel Matthaeus
 19. Maximus
 26. Maximus II.
 40. Maximus III.
 35. Mazabanes
 102. Michaël
 57. Modestus
 102. Monachus, archiep. Caesar.
 30. Narcissus *et post* 33.
 41. Narcissus II.
 86. Nicephorus
 116. Nicodemus
 113. Nicolaus de Anapiis
 117. Onufrius
 84. Orestes
 50. Petrus
 post 113. Petrus II.
 — Petrus de Palude
 9. Philippus
 43. Praylius
 18. Publius

15. Quiriacus
 41. Quiriacus II.
 post 113. Radulfus
 — Raymundus
 107. Robertus
 104. Rodulfus
 47. Salustius
 10. Seneca
 59. Sergius
 67. Sergius II.
 71. Sergius III.
 58. Sophronius
 89. Sophronius II.
 60. Stephanus
 96. Stephanus II.
 101. Sulpitius
 2. Simeon siue Simon
 91. Simon II.
 22. Symmachus
 61. Theodorus presb.
 64. Theodorus idem
 66. Theodorus II. intrusus
 85. Theophilus
 69. Thomas
 82. Thomas II.
 111. Thomas III. de Lentino
 5. Tobias
 28. Valens
 97. Wilhelmus
 37. Zabdas
 4. Zacchaeus siue Zacharias.
 56. Zacharias II.

[P] *Doxopater* Sacellarius ICtus, quem postremum omnium ICtorum Graecorum vocat Nic. Comnenus pag. 372. vbi citat eius scholia in nouellas Isaaci Angeli. y) De aliis

Hh hh 3

Doxo-

y) *Doxopater* inter eos, qui ad Basilica scripserunt, nominatur a *Bachio* in Hist. iurisprud. rom. lib. IV. cap. 2. §. 2. p. 646. ed. quintae; nisi ille diuersus sit a *Doxopatre Sacellario*. Alius quidem, *Doxopater Gregorius*, in Basilicis ali-

quoties memoratur, et hunc fuisse diaconum magnae ecclesiae et Nomophylacem, iussuque Ioannis Comneni iunp. qui ab a. 1118 - 1143. imperauit, *Nomocanonem* edidisse, e cod. bibl. patrum S. Basilii Romae probauit *Montfaucon* in Palaeo-

Doxopatris dixi ad Allatium de Nilis pag. 53. [in h. noua ed. vol. X. p. 19. seq.] quibus addendus *Io. Doxopater rhetor*, inter scholiastas Hermogenis, de quibus lib. IV. *Fabr.* vol. VI. cap. 33. §. 6. p. 76. add. ib. p. 70. fqq. de codd. Matrit. Florent. Laurent. et Vindobon. — Expositio de ideis Hermogenis, *Monac.* in cod. Bauar. LXXXIV. fin. v. *Hardt.* in Aretini Beytrüg. a. 1804. part. 5. p. 23. seq. — *Oxon.* in cod. Barocc. CLXXV. *Ioannis Siculi Doxopatri* commentar. in libros Hermogenis de inuentione, vsque ad cap. IX. libri 4. — *Ioan. Doxopatrae in Aphthonii* progymnasmata homiliae rhetoricae. *Florent.* in cod. Laurent. V. nr. 1. et 2. plut. 57. in quo cod. nr. 3. 4. 6. sunt quoque eiusd. commentarii in Hermogenem. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 339. fqq. — Eiusd. expositio in Hermogenis I - IV. de inuentione et in Aphthonii progymnasmata, in quatuor codd. bibl. *Escorial.* v. *Plüer.* itinerar. per Hispan. p. 177. *Harl.*

Ioannes Ducas supra in Batatze.

Manuelis Ducae epistola ad Germanum II. CPol. supra pag. 166. nr. 6.

Ducas, Michaelis nepos. Volum. VIII. p. 33. seq. Vide etiam de Theodoro Lascari Duca ib. p. 654. et vol. X. p. 342. [conf. *H. Wharton.* ad Cauei hist. litter. SS. eccl. II. p. 1459.]

Eleufus presb. de vita Theodori Siceotae, Anastasiopolitani episcopi, latine ex Zini versione in actis Sanctor. tom. III. April. XXII. pag. 33. Vide *Allatium* de Georgiis infra p. 612. seq. *Fabr.* In cod. bibl. *Sfortianae*, Metaphrastes Decembr. continens supplicia et vitam diuerforum Sctor. in his *Eleufi.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 702. *B. Harl.*

Eliae patriarchae orientis confessio apud *Abrahamum Bzouium* ad a. 1330. nr. 24. *Fabr.* *Eliae* tertii, patriarchae *Antiocheni*, precationes et homiliae in sacra tempora, arabice, *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Golianos, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 603. *A.* — *Eliae patriarchae* sermo in Christi natiuitatem, latine ex arabico in bibl. *Bodlei.* nr. 3817. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — De *Elia*, patriarcha et scriptore saec. VIII. Iacobitarum sectae adscripto, v. *Schroetkh.* hist. eccl. christian. tom. X. p. 378. sq. — De permultis episcopis, patriarchis etc. orientalibus eiusd. nominis passim agit *Assmann.* in bibl. orient. tom. II. et III. v. ind. *Harl.*

Elias

Palaeograph. gr. p. 62. et 303. atque in Diario italico p. 217. adnotante *Pohlio* ad Suaresii notit. Basilicor. §. XLIII. p. 139. Adde *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 196. *B.* vbi plena codicis illius inscriptio refertur, in qua Doxopater etiam nuncupatur patriarchalis notarius, et proto-proœdrus protosyncellorum. — Contra Fabricius

supra in vol. X. p. 20. ad Allatium de Nilis, §. XI. *Nilum Doxopatrum* fuisse parentem ait memorati *Nomocanonis.* De *Nilo Doxopatrio* v. etiam *Saxii* Onom. lit. II. p. 238. ad a. 1143. circa quem annum in Sicilia sub rege Rogerio librum de quinque patriarchalibus sedibus scriptum se dicitur. *Harl.*

Elias, presbyter atque ecclius siue defensor *) ecclesiae, scripsit πηγὴν ναύεσαν siue capita ascetica CCXLIV. graece MS. Lambec. V. p. 67. et 86. **) Ex his capita CXXIII. latine edidit *Iacobus Pontanus* ad calcem Simeonis iunioris, de quo supra p. 300. (ed. nou. p. 302.) recusa in supplemento bibl. patrum Morelliano Paris. 1639. tom. I. pag. 853. seq. atque inde in aliis bibl. patrum edit. Incip. ἔξεσι παντὶ χριστιανῷ τῷ ἐξ ὧς πιστεύσαντι. *Potest unusquisque Christianus. Fabr.* Conf. diss. I. ad *Cauē* Hist. litt. SS. eccles. II. pag. 7. vbi quoque de *Elia monacho* pauca notantur. *Harl.*

Elias Syncellus, cuius carmina in deiparam edere promisit *Allatius* pag. 284. ad *Eustathium Antiochenum*.

Elias monachus, cuius sermonem προοίτιον in Christi natiuitatem et SS. patres memorat *Allatius* p. 101. de Simeonibus. Incipit: Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἐπιλάμψαι μοι. *Fabr.* *Heliae monachi* περὶ τῶν ἐν τοῖς εἴχοις παθῶν, (quod opusc. in multis codd. Paris. tribuitur *Plutarcho*,) in cod. Veneto Marc. v. *Villoison. anecd.* gr. II. p. 85. seq. — De *Elia*, monacho Aegypto, in *Historia monachorum Aegyptiorum*, Hieronymo perperam adscripta, in cod. *Coisl.* LXXXIII. v. *Montfauc. bibl. Coisl.* p. 139. *Harl.*

Elias Cretensis libro de moribus Ethnicorum citatur a *Nic. Commeno* pag. 213. et responsis ad monachos Ascetenfes p. 188. et ad monachos Corinthios pag. 251. Responsione IV. ad monachos solitarios p. 190. 220. De eius commentariis in Nazianzeni orationes *) dixi volum. VIII. pag. 430. seq. et in Ioannem Climacum volum. IX. p. 525. nr. 2. et 524. not. [conf. *Montfauc. bibl. Coisl.* p. 141.] Expositionem in epistolam Nazianzeni ad *Cledonius* laudat idem *Commenus* pag. 258. Responfa ad Dionysium monachum de VII. eius diuersis [P] interrogationibus exstant graece et lat. in libro V. iuris graeco-romani p. 335-341. **) Alius *Elias Cretensis Iudaeus*, de quo *Wolfius* noster bibl. Hebr. tom. I. pag. 148. 168. *Fabr.*

[*Elias*

x) Alius D. defensor, Latinus theologus antiquus, cuius *scintilla* siue loci communes ex S. scriptura et Ambrosio, Anastasio, Augustino, Basilio, Caesario, Clementis libris, collationibus Cassiani, Cypriano, Ephraim, Esaia, Eusebio, Gregorio, Hieronymo, Hilario, Isidoro, Iosepho, Origene et Vitis patrum collectae et sub titulis LXXX. digestae prodierunt Colon. 1556. forma minore.

v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 209. et 317. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. LXIX. capp. 243. — *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCLVIII. nr. 21. capp. 237. — Ad *Elia* presbyt. scripsit Theod. Studita. v. *Montfauc. bibl. Coisl.* pag. 144. *Harl.*

*) Conf. cel. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. pag. 68. *Harl.*

aa) Siue pag. 146. ed. Kollar. nr. 3. cod. CCXXXIV. et p. 186. nr. 1. cod. CCXXXVII. — *Monac.* in cod. Bavar. XXV. capp. 130. v. *Hardt.* in Aretini Beytrag. a. 1803. part. 3. p. 58. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXXII. nr. 9. et in cod. typograph. synod. XXX. nr. 51. capp. 75.

bb) Graece exstat responsio ad Dionysium *Mosquae* in codd. typogr. synod. XXVIII. nr. 6. et XXX. fol. 258. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 286. et 289. — *Eliae*, metropolitae Cretensis, responsum de iis virginibus, quae ante pubertatem semel et iterum desponsatae sunt, *Paris.* in bibl. publ.

[*Elias philosophus*. Sententiae eius quaedam sunt in Florilegio, s. definitionibus variis ex diuersis auctoribus sacris et profanis, in cod. *Veneto* bibl. Marc. CCLVII. v. cel. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 144. seq. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XI. nr. 1. plut. 71. et cod. V. nr. 2. plut. 72. fragmentum prolegomenorum in introductionem (in quinque voces) Porphyrii ab ore Eliae philosophi, et nr. 2. particula expositionis, forte eiusdem Eliae. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. tom. III. p. 7. et 30. Eadem prolegomena, sed longiora, occurrunt in cod. I. nr. 2. plut. 72. at vero sub nomine *Davidis*, teste *Bandin.* I. c. p. 25. add. supra ad vol. V. p. 736. sqq. *Harl.*

[*Elpidius*, episcopus; ad eum scribit Io. Chrysostom. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 567. 569. bis. — ib. p. 184. *Elpidius*, presbyter, ad quem scribit S. Maximus de caritate. *Harl.*]

[*Elphegi* (al. *Alphegi*,) archiepisc. aut episcopi vita et martyrium, in bibl. *Bodlei.* nr. 1640. et 2430. cat. MSS. Angliae etc. I. *Romae* inter codd. Petau. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 75. *A.* et 76. *B.* ac p. 636. *C.* in cod. *Cotton.* Sed vitae martyrum et Sctorum, qui nihil scripsisse videntur, huc non pertinent. *Harl.*]

Emanuel Cretensis a Nic. Comneno citatur. *Fabric.* *Manuel. Cretensis* erotemata grammatica, *Oxon.* in cod. Barocc. XXXV. — in Hesiod. O. et D. ibid. in cod. Th. *Roe.* XV. f. nr. 261. cat. MSS. Angl. vol. I. *Harl.*

Emanuelem Charitopulum in ecclési tropariorum siue in expositione hymnorum ecclesiae graecae laudat idem *Comnenus* p. 397. mystag. praenot.

[*Emanuel Embebens*, Monembasianus, exarauit codicem Bauar. XXX. sua manu, a. 1548. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 34. seq. *Harl.*]

[*Emanuel Georgilla*, Limenita. Versus politici graeco-barbari de pestilentia, quae a. 1498. exorta in insula Rhodo, viginti mensium spatio innumeros paene mortales absumsit, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MMCMIX. nr. 3. — De *Emanuelibus* multis sacri ordinis orientalibus v. indic. ad *Affmanni* bibl. orient. tom. II. et III. *Harl.*]

Emanuelis, patriarchae CPol. (circa a. 1480.) responsum de antimensiis memoratur a Latino Latinio in lucubrationibus et epistolis, editis Romae a. 1659. 4. p. 370. *Emanuel-*
lem

publ. cod. MCCLXXXI. nr. 6. — De *Eliae* Cretensis s. monachi etc. libr. *de variis metris* v. supra ad vol. VI. p. 338. *Eliae* cuiusdam monachi libell. *de metris*, in cod. Sfortiano. v. *Montfauc.* bibl. MSS. p. 500. Distinctus autem est *Elias Cretensis iunior* (circ. a. Chr. 1120.) ab *Elia*, *Cretensi archiepiscopo*, circ. a. 770. vel 780. de quibus copiosius differit *Oudin.* in comment. de

SS. eccl. tom. II. col. 1066. sqq. ad a. 1120. et refutat *Cauem*, qui in Hist. litt. SS. eccl. tom. I. p. 640. ad a. 787. agit de *Elia metropolitae Cretensi*, et p. 534. ad a. 564. scholia in Climaci scalam confundit eum explanationum in Climaci scalam ingenti volumine, quod tamen diuersum esse a scholiis ostendit. *Harl.*

lem philosophum, patriarcham CPol. admonitione ad iudices, et synodico vt nuptiae iudicentur ab episcopo, citat *Nic. Comnenus* p. 285. 287. 340.

Emanuel Palaeologus, Ioannis F. ab a. 1391. Imperator, defunctus a. 1425. scripsit 1. ὑποθήκας βασιλικῆς αἰγωγῆς *praecepta educationis regiae ad filium Ioannem, capita centum.* Cum versione Io. Leunclauuij, ex bibl. Io. Sambuci prodierunt *) Basil. 1578. 8. pag. 12 - 133. Incip. βίαι τοῖς ἀνδράσις διάφοροι. ^{ad}) Praeterea exstant eiusdem:

2. Ora-

cc) Subiuncta sunt graecis Em. Palaeologi scriptis latina Belisarii Aquitani Aragonii, Neritino- rum ducis, de principum libris educandis et de venatione, de aucupio, de re militari et de singulari certamine ad Franciscum Medicum, inagnum Tusciae ducem, et Michaelis Marulli carmen heroicum de principum institutione, *Fabr. Matthaeus* patriarcha CPolit. ab a. 1395. sub Manuele Palaeologo, antea metropolita Cyzicenus, refert Manuelis professionem in Italiam in Testamento s. vltima doctrina, in cod. caesar. LXIX. nr. 1. ex quo plura excerpit *Lambec.* VIII. p. 1093. sqq. et in nota 5. plures excitauit, qui illius itineris mentionem fecerunt. De eius morte, d. 20. Iul. 1425. vide notam in cod. quodam bibl. San-Germanensis, in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1151. C. — Confer praeterea *Henr. Wharton.* et *Robert. Gerium* ad Cauei Hist. litt. SS. eccl. II. p. 79. seq. atque *Saxium* in *Onom. lit. part. II.* p. 593. seq. ad a. 1402. et quae scripsi in *Introd. in hist. L. gr. II. part. 1.* pag. 546. *Harl.*

dd) *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLIII. *Eman. Palaeol.* cum Persa quodam dialogi XXVI. quibus christianae religionis veritas adferitur. — Secund. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. ib. bis, n. vol. II. p. 732. A. nr. 2414. dialogus de religione christian. et pag. 778. E. nr. 49. dialogi XXVI. — Idem, inscripti: *Emm. Palaeol.* imperatoris, ad fratrem suum Theodorum Palaeologum dialogus, quem habuit cum quodam Persa, dignitate Muterizae in Ancyra Galatae: inc. ἡ τοῦ πατρὸς ἐκείνου προῖσταται in cod. *Coisl.* CXXX. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 201. In ead. bibl. apud *Montfauc.* in bibl. MSS. p. 1042. B. inter codd. Sclauiicos. — Sex tantum dialogi in bibl. *Ambros.* Mediol. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth.

Kol. XI.

MSS. pag. 496. B. et 528. E. — *Vindobon.* in cod. caesar. CLXXXIX. nr. 14. capita centum paraenetica ad filium suum Ioan. Palaeolog. v. *Lambec.* IV. p. 455. Kollar. — eadem capp. ibid. in cod. LXXXVIII. nr. 2. cum epistola praefixa: in cod. cod. et cod. LXXXIX. sunt nr. 3. eiusd. *Manuelis orationes septem* ethico-politicae ad eundem fil. suum; — nr. 4. eiusd. *oratiuncula paraenetica ad beneuolos suos subditos*; nr. 5. eiusd. *oratio glorificatoria ad deum cum confessione et gratiarum actione*; nr. 6. *dialogus*, (adhuc ineditus,) *cum matre sua de nuptiis* qui deest in cod. LXXXIX. sed in hoc posteriore cod. exstant praeterea nr. 6. eiusd. *carmen catanycticum* s. compendiorum in sex praecepta Christi; nr. 7. eiusdem *canon paracleticus ad b. Virgin. deiparam de suorum temporum calamitatibus*; (qui canon Manueli quoque tribuitur *Mosquae* in typogr. synod. cod. XIII. v. *Matthaei* Not. paullo post cit. p. 309.) — nr. 8. eiusd. *descriptio imaginis veris*, in textili purpureo; nr. 9. eiusd. *meditamentum rhetoricum*, quibus verbis Temires s. Tamberlaues, Persarum et Scytharum imperator, Baiazetem Turcarum imper. a se victum adloqui potuerit; nr. 10. eiusdem *gratiarum ad deum actio* instar Psalmi ob interitum Baiazetis: de quibus omnibus copiosius disserit *Lambec.* VII. p. 330 - 343. ed. Kollar. cuius notam A. p. 337. consules. — Forsitan quaedam memorata insunt in cod. *Escorial.* quae a *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 621. C. ita indicantur: *Manuelis* aliorumque Graecorum *opuscula*, et *Manuelis filii carmina* varia pro variis argumentis. — *Praecepta ad filium Ioannem, Mosquae* in typograph. synod. cod. XIII. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 309. — *Romae* in cod. bibl. Vatican. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 7. A. *Harl.*

I i i i

2. *Oratio I.* protreptica siue adhortatoria ad eloquentiae studium et de virtute ac bono principe. Incipit: τῷ καλῶς ἐπίστασθαι λέγειν. *ibid.* p. 134 - 173.

3. *Orationum II.* Bonum naturaliter diligere ab omnibus. Incipit: ἐγὼ νομίζω καὶ πάντας οἶμαι τῇ δόξῃ. pag. 174 - 192.

4. *Oratio III.* de electione et voluntario. Incip. δίδεσται μὲν, ὡς ἡγῶμαι. p. 192 - 227.

5. *Oratio IV.* De voluptate, quod eam praestaret ab hac vita prorsus abesse. Incip. ἀλλὰ γὰρ γιγνόμενόν ἐστι προσήκειν. p. 228 - 260.

6. *Oratio V.* Pro voluptate, qua superior oratio refellitur. ταυτὶ μὲν ἐν ταῖς παρὰ τῶν μεμφομένων. p. 260 - 294.

7. *Oratio VI.* Nec desperandum peccanti, nec peccantes odio habendos, sed miserandos. Incip. περὶ ἡδονῆς προδιαλεχθέντες. pag. 294 - 366.

8. *Oratio VII.* De humilitate et delectione. Incip. τῶν κεφαλαίων τὸ ὕστατον. pag. 366 - 419.

[F] 9. *Propitii principis ad benevolos subditos aetatis in flore constitutos brevis admonitio.* Incip. τὸ ὑμῶν συνοῖσεν. p. 420. [v. *Lambec.* VII. p. 333. seq.]

10. *Preces matutinae*, incip. Δόξα τῷ δεῖξαντι τὸ Φῶς. pag. 422 - 437.

11. *Preces aliae breviores* pag. 438. incip. Εὐχαριστῶ σοι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ. p. 438.

12. *Κεφάλαια κατανοητικά. Capita comprehensionis, versibus exposita.* p. 438 - 442. Incip. διὰ τὸ μὴ εἶναι με ἄξιόν σε μετασχεῖν.

13. Ἑρεος εἰκὼν ἐν ὑφαντῷ παραπετάσματι ῥηγνῶ. *Imago Veris in aulaco textili, operis phrygii.* Incip. ἥρες ὥρα καὶ δηλοῖ τὰ ἀνθρ. pag. 442 - 446. [de hoc et antec. opusc. v. *Lambec.* VII. p. 342. 6. et p. 343. nr. 8. *Harl.*]

14. *Ethopoeia Tamerlanis, Persarum Scytharumque ducis, ad Turcorum tyrannum Baiazetem* pag. 446. Incipit: ὡς εἶκε τὸ πρόβωθεν. [v. *Lambec.* l. c. p. 343. nr. 9. *Harl.*]

15. *Psalmus Eucharisticus περὶ κεραυνῷ Ἀγαρηνοῦ, de fulmine Agareno, Baiazete extincto*, pag. 448 - 451. Incipit: ὕψιστος ὁ Κύριος ἐν ἀρχῇ. [v. *Lambec.* l. c. nr. 10. *Harl.*]

16. *Oratio funebris luculenta in fratrem Theodorum Palaeologum despotam.* Incip. ἀλλὰ τί καὶ φθέγγομαι. Graece et latine edidit cum notis *Franciscus Combesius* tom. II. aucto

auctarii noui pag. 1045 - 1214. Paris. 1648. fol. praefixa Man. Palaeologi icones pulchre aere descriptae. Eadem oratio latine ex Combesii versione in tomo XXVI. bibl. patrum Lugd. p. 491. *Fabr.* MS. *Vindobon.* in cod. caes. LXXXVIII. nr. 7. vbi corollarii loco accedunt *Matthaei Chrysocephali* et *Demetrii magistri* epigramm. duo funebria in Theodorum, despotam Laconiae. In indice tamen, codici illi praemisso, quaedam aliae eius partes, quae quidem auctae sunt, in his sex Manuelis opuscul. quae tamen maximam partem in seq. codice deprehenduntur, et a nobis paullo ante ex eo sunt adnotata, commemorantur; sed tamen alia adhuc, quae fuerunt in eo, significantur a Lambecio: n. *Demetrii Chrysolorae* ad Antonium Dialculin dissertatio, quum melius sit, esse quam non esse, cur Christus (ap. Matthaeum cap. 26. v. 24.) de Iuda proditore dixerit, quod bonum esset illi, si non fuisset natus; tum *Antonii Diasculi* de eadem re contradictio ad Demetr. Chrysoloram, et *Manuelis Palaeologi declaratio utriusque opinionis cum propria adsertione*: conf. supra cap. 39. in catalogo Demetriorum de *Demetrio Chrysolora*. — In cod. *Coislin.* CCCXLIII. oratio funebris etc., initio haec habetur nota: *Flavius* (sic) *Manuel Palaeologus* fratri Ioanni successit in imperio orientis: imperare coepit a. salutis 1384. imperauit annos 37. et secundum alios 32. Vixit annos 75. obiit m. Ianuar. a. 1419. Agitur de eo apud Chalcondylam, Phranzen, et Crusium. Habuit hanc orationem paullo antequam expeditionem susciperet aduersus Persas in funere fratris Theodori Palaeologi etc. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* pag. 457. — Eadem in cod. *Estorial.* teste *Plüero* in itinerar. per Hispan. p. 166. — Eadem *Romae* in cod. bibl. *Vaticanae.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS, p. 7. *A. Harl.*

17. Eiusdem *Orationem consolatoriam in mortem fratris Ioannis* citat *Allatius* de synodo Photiana p. 542.

18. *In natiuitatem Christi.* Incipit: ὃ δ' ἂν ἐν ἡμῶν γένοιτο χεῖρον. Meminit *Allatius* de Simeonibus pag. 103. *Fabr.* V. supra, vol. X. p. 239. Exstat *Venet.* in bibl. *Marc.* cod. DV. v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 269. *Harl.*

19. *In dormitionem b. Virginis.* Incipit: ὦ Θεῷ μητέρα, καλὸν γὰρ οἶμαι. id. p. 114. [v. supra, vol. X. p. 284.]

20. *In Mariam Aegyptiacam.* Incipit: ὁ λόγος ἔτος. Vide volum. X. p. 286.

21. *Capita CLVII. de processione Spiritus S. aduersus compendiarium Latini cuiusdam expositionem, in Gallia versanti imperatori oblatam.* Incipit: κρείττον ἀν' ἢ σοι ταῦτ' ὅ σοι πρὸς ἡμᾶς ἔρχεται. Vide *Allatium* de consensu lib. II. cap. 18. §. 3. p. 854. Caput centesimum citat p. 306. 494. *Fabr.* *Romae* in cod. bibl. *Vaticanae*, Latini cuiusdam, qui in suburbanis Parisinis degebat, ad imp. Manuel. Palaeologum, qui tunc in Galliis peregrinabatur, syllogismi circa processionem Spirit. Scti. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 11. D. — De eius commoratione in Francia v. not. in fine cod. *Coislin.* CXXXVII. quam excerptit *Montfauc.* in bibl. *Coisl.* p. 209. *Harl.*

[P] 22. *Laudatio in Gabrielem, episcopum Thessalonicensem,* citatur ab *Allatio* de synodo Photiana p. 542.

23. In *S. Euphemiam martyrem*, id.

24. In *SS. Patres, qui VII. oecumenicis synodis interfuer.* id.

25. In *Davidem, Thessalonicensem episcopum*. id.

[26. *Somniorum interpretandorum ratio: Paris.* in bibl. publ. cod. MMCDXVIII. nr. 21. add. supra, vol. V. p. 268. §. XIII. *Harl.*]

[27. *Adloquutiones* 1) ad summum pontificem, 2) ad Bessarionem Cardin. 3) ad Despotam patrem: *Paris.* in bibl. publ. cod. MMMXLIII. nr. 5 - 7. *Harl.*]

[28. *Sermo apologetic. Manuelis imper.* capp. 156. — eiusdem *epistolae* et alia quaedam. *Romae* in bibl. Vatic. teste *Montfauc.* loco ad nr. 21. citato. — *Man. imp. epistola* in cod. XCIV. *Th. Gale*, f. nr. 5928. cat. MSS. Angliae vol. II. — *epistolae Cydon.* ad *Manuel.* in bibl. *Coisl.* cod. CCCXV. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 429. Alia iam memorati ad nr. 1. et 16. *Harl.*]

[*Emmanuelis Margucii* dialogi, et *Emmanuelis Oueri* de grammatica, in II. codd. bibl. Ambros. *Mediolan.* v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 496. *B. Harl.*]

[*Emmanuelis*, philosophi *Ephefni*, carmina varia pro variis argumentis in cod. *Escorial.* citato a *Plüer*, in itiner. per *Hilp.* p. 167. aliter citantur a *Montfauc.* supra ad nr. 1. fin. memorato. *Harl.*]

[*Emmonili*, monachi, historia barbarorum, qui interfecerunt SS. patres in monte Sina et Raithu, *Taurin.* in cod. reg. CXVI. d. XIV. Ianuar. v. catal. codd. gr. Taur. p. 220. ubi adnotatur, illam histor. exstare gr. et lat. cum notis in *Combesfii* triumphis selectis martyrum, p. 88. ab *Allatio* autem de Simeonum scriptis p. 88. auctorem vocari *Ammonium monachum*. Atqui in codd. bibl. publ. *Paris.* DXIII. nr. 14. et MCLXXIX. nr. 24. adscribitur illa *Ammonio* monacho. *Harl.*]

[*Epiphanius*, archiepiscopus *CPolit.* Eius liber, quomodo et quando Latini a Graecis sint separati, *Monac.* in cod. CXIIX. sec. catal. gr. codd. Bauar. p. 50. In cl. *Hardt* recensione codd. Bauar. numeratur is cod. CCLVI. Conf. infra, vol. XI. p. 424. et 432. ed. vet. *Harl.*]

Emanuelis, rhetoris magnae ecclesiae *CPol.* epistolam ad Franciscum Dominicanum, citant *Allatius* de consensu p. 525. *Altamura* p. 432. etc. Hic est *Emanuel Holobolus*, de quo infra p. 529.

Esaiae Cyprii, de quo p. 383. (ed. nou. 395.) dixi, orationem de *Lipsenomachis* MS. exstare *Romae* in collegio S. I. inter codices *Andreae Eudaemone Ioannis*, testatur *Nic. Comnenus* p. 242. De *Esaia* alio *Ascera* dictum volum. IX. p. 282. seq. *Fabr.* Conf. *Walch.* in histor. haeres. part. X. p. 116. Omissis tamen, quae l. c. a me sunt adscripta, hic per

per lancem quasi saturam pauca addam. De *Esaia*, monacho, ad quem Glycas aliquot epp. scripsit et *Lamius* in *Delic. eruditorum*, Florent. 1739. 8. publicavit, idem *Lamius* in praef. pag. 21. pauca addit: atque accedere malit *Casim. Oudino* opinanti, esse eundem ac *Esaia* illum, cuius epistolam contra *Nicol. Sclegiam*, (de quo supra, cap. 38. §. XI. sub fin.) de processione *Spiritus Scti* producit *Allat.* tom. I. Graeciae orthodoxae et qui a. 1430. probabiliter floruit. V. etiam *H. Wharton.* ad *Cauei* hist. litter. SS. eccl. II. p. 130. ad a. 1430. et *Can.* ibid. in diss. I. p. 7. de *Esaia abbate*. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. V. ex *Esaia* aliisque sententiae et praecepta ascetica; ibid. in cod. *Olin. Cromwelli* LXI. nr. 14. f. in cat. MSS. Angliae, nr. 290. et 299. f. cod. *Cromw.* CXX. *Esaiae abbatis* praecepta. — *Esaia*, episc. *Ναυκρατικῶν*, a. C. 459. subscripsit concilio CPolit. sub *Gennadio* patriarcha. v. *Lambec.* V. p. 893. Koll. ac p. 183. nr. 24. cod. XI. de martyre *Esaia*, et conf. *Act. SS.* stor. d. XVI. Februar. — *Esaia*s scriba cod. *Laurent.* IX. plut. II. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 503. nr. 9. *Harl.*

Eudoxius Nomicus, iudex Veli, cuius synopsis legum citat *Comnenus* p. 402. et scholia ad nouellas *Alexii Comneni* p. 345. *Fabr.*

[*Eudoxius* CPolit. patriarcha, *Arianus*, citatur in catena in Psalterium, *Vindob.* in cod. XV. et excerpta ex eius orat. de incarnatione Dei verbi, ibid. in cod. LXXVII. nr. 77. v. *Lambec.* III. p. 66. et 418. — *Arati* et *Eudoxii* ascetica, in cod. bibl. *Taurin.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1394. D. in indice vocatur *Eudoxius* CPol. patriarcha. *Harl.*]

[*Eudoxius* philosophus citatur in catena in Danielelem et in cantica S. Scripturae, v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* I. p. 21. nr. 7. et p. 92. et in cod. *Coisl.* LXXI. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 138. *Harl.*]

[*Eudoxius martyr.* v. supra vol. X. p. 223. *Bandin.* l. c. I. p. 514. nr. 6. cod. Laur. XX. plut. II. — *Oxon.* in cod. Barocc. CCXXX. et in cod. *Cromwell.* CVI. 7. f. nr. 285. cat. MSS. Angliae vol. I. — *Parif.* in octo codd. bibl. publ. v. cat. MSS. *Par. regg.* vol. II. ind. III. *Harl.*]

[*Eugenii* carmina varia, *Florentiae* in cod. *Laurent.* X. nr. II. 27. et 33 - 39. plut. 5. v. *Bandini* cat. codd. gr. I. p. 21. sqq. vbi totum carmen, in quo describitur planta *Paenormitana*, quam *Nympheron* vocabant, describendum curauit, et collegit, eum fuisse *Paenormitanum* quemdam poetam, ac vixisse saeculo fortasse XII. — In eod. cod. nr. 63. leguntur versus *Eugenii philosophi*, ἀνεψιῦ βασιλεῖς τῷ Ἀμοιῶν ad triumphatorem *Guilielmum*, quem *Bandin.* l. c. p. 27. suspicatur, esse *Guilielmum* II. *Siciliae* regem, qui obiit 1089. et illos versus gr. publici iuris fecit. *Harl.*]

[Ad *Eugenium* quemdam scribit *Chrysostomus*, in edit. epist. 163. et in cod. *Coisl.* CCCLXVIII. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 571. — et p. 179. 212. atque 422. de *Eugenio* martyre: add. supra, vol. X. p. 223. et 224. *Harl.*]

Eugenii, Nomophylacis, synodicon dominica orthodoxiae in ecclesia Thessalonicensi recitare solitum, ex quo nonnulla adfert *Allatius* de Simeonibus p. 186. 187.

Eugenii, episcopi et praepositi montis Sinai, epistolam ad Carolum archiducem Austriae (a. 1569. datam) graece et latine vulgavit *David Chytraeus* cum oratione de statu ecclesiarum in Graecia, Asia et Boemia p. 79. In eodem Chytraei libello exstant et aliae, quae hoc loco referre iuvat ex editione optima Wecheliana Francof. 1583. 8. Praecipue memorabilis *Epistola CPolitanae ecclesiae*, data a. 1451. qua *Pragensis Boëmor* ad unionem inuitat. Subscribunt *Macarius* Nicomediensis, *Ignatius* Tornobi metropolitanus, *Acarius* metropolita, (ὁ Φιλίππος πλὴ Ἰωσήφ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἀκαΐας;) *Syluester Syropulus* magnus ecclesiarcha diaconus, *Theodorus Agallianus*, Dicaeophylax et Hieromnemon diaconus, et *Gennadius* ὁ καθολικὸς τῆς τῶν ὀρθόδοξων ἐκκλησίας διδάσκαλος ταπεινὸς μόναχος Γεννάδιος. Praeterea exstant *Ieremiae* patriarchae CPol. quinque epistolae, una ad Chytraeum data a. 1578. p. 75. duae ad Tubingenses pag. 107. 126. et tres ad Martinum Crusium p. 118. 134. Nec non singulae ad Crusium datae epistolae *Gabrielis Philadelphiensis* a. 1586. p. 153. *Ioannis Zygomatae* a. 1576. p. 122. *Simonis Cabasilae* a. 1578. pag. 86. et binae ad eundem Crusium scriptae a *Theodosio Zygomata* a. 1575. pag. 92. et a. 1580. p. 137. *Tellamonium* quoque, quod a. 1361. impertuit Alberto, comiti de Lewenstein, *Ioachimur Alexandrinus* patriarcha, occurrit pag. 84. et *Gennadii* CPol. confessio a. 1453. exhibita [P] Muhamedi II. pag. 173. Cetera sunt, epistolae ad Chytraeum datae a Wenceslao Budowitz pag. 44. Francisco a Billerbeg pag. 58. Martino Crusio pag. 101. 106. 130. 132. 143. Stephano Gerlachio pag. 69. 73. 112. 116. et ab eodem Gerlachio ad Crusium pag. 158. atque ad Sann. Heilandum pag. 254. Pauli Oderbornii ad Chytraeum de religione Russorum, Tartarorum, Polonorumque pag. 211. Io. Meletii ad G. Sabinum de religione Borussiae pag. 241. De religione Aethiopum pag. 195. Litterae Alepone siue Halepo, (Hierapoli Syriae,) datae pag. 251. et de situ urbis CPolis ex Coelii Aug. Historia Saracenica. pag. 257.

[*Eupsychius*, episcopus Tyanensis. *Vindobonae* in cod. caes. LVI. nr. 1. f. ex *Gelasii Cyziceni*, Caesareae Palaestinae episcopi (a. C. 476.) libro II. historiae actorum concilii primi Nicaeni fragm. continentur illius et aliorum disputationes cum Arianis. v. plura ap. *Lambec.* VIII. p. 1027. seq. *Harl.*]

[*Eustathius*, Clericus magnae ecclesiae, librarius. v. *Lambec.* III. p. 62. seq. ibique Kollar. et ibid. p. 349. sqq. nr. 9. cod. LXXII. nec non in cod. *Mosquensi* synod. III. de *Eustathio*, praeposito monasterii Attalini, urbis Ancyrae in Galatia, et *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 13. — ib. p. 197. nr. 43. cod. *Mosquens.* CCCII. epist. quam Arethas, archiep. Caesariensis scripsit *Eustathio*, τῷ Σίδης ἀρχιερεῖ. De aliis, iisque multis *Eustathii* v. iad. ad bibl. gr. nostram. *Harl.*

Eustratius, metropolita Nicaenus, πρὸς τὰς λέγοντας, ὅτι ἐκ τῶ Πατρὸς καὶ τῆς Υἱῆς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, κατασκευῇ, ὅτι ἐκ τῶ Πατρὸς διὰ τῆς Υἱῆς μόνον, ἐκί καὶ

ἐκ τῆς Τίς. Vide *Allatium* de consensu pag. 522. *Fabr.* Excerpta ex *Eustratii* aliorumque Graecorum opp. contra Latinos de processione Spir. Scti aliisque doctrinis ecclesiasticis, *Vindobon.* in cod. caes. CLVII. nr. 18. v. *Lambec.* IV. p. 339. Koll. — *Eustratii* confessio et reuocatio errorum, quos inseruerat duobus libris suis contra Armenios, ibid. in cod. CCXLVIII. nr. 16. v. *Lambec.* V. p. 292. sqq. et supra ad vol. III. not. p. 264. seq. de Aristotele in huiusque libris *Eustratii* com. vbi etiam plures *Eustratii* memorantur, ac p. 493. vol. X. p. 646. — *Mosquas* in cod. synod. CCCLIII. nr. 2. quatuor oratt. contra Latinos; (quae etiam sunt ibid. in cod. CCCLV. nr. 21 - 24.) nr. 6. de Spiritu Scto; nr. 7. contra episcop. Mediolan. lib. (vid. nr. 4.) de Spiritu Scto; nr. 8. expositio τῆς γρηγορίας διαλέξεως ad Grosolanum, archiep. Mediolan. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 229. et 235. seq. — Ex eiusd. libro, de process. Spir. Scti ad Grosolanum, in cod. *Balufii* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1305. D. — *Eustratii* al. *Eustratii*, metropol. Nicaeni, de incarnatione Domini, *Mediol.* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* l. c. p. 497. C. — In cod. collegii *Etonensis* LVL siue nr. 1854. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. *Eustratii* ethica, lat. — *Confessio* etc. in cod. *Taurin.* regio C. nr. 47. v. catal. codd. graec. Taur. p. 301. — *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossian. *Eustratii* expositio in Aristot. Ethicor. ad Nicomachem lib. I. et II. v. cat. bibl. Leid. p. 391. nr. 12. — in eorundem librum nonum ac decimum *Florent.* in bibl. Laur. cod. nr. 1. 2. plut. 81. et in libr. 1. 2. 3. ac sextum, in cod. I. nr. 18. plut. 85. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 222. vbi quoque de edit. agitur, et p. 241. — ibid. in cod. XXXV. nr. 18. plut. 7. *Eustratii* Nic. de tonitru et fulgure, v. *Bandin.* l. c. tom. I. p. 297. — *Definitio philosophiae*, secundum Platonis mentem, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCXXXVIII. nr. 3. atque in tribus codd. *Parif.* atque cod. CLXI. *Coisl.* bis, (teste *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 220. et 221.) ac multis aliis codd. (v. eundem in ind. ad Bibl. bibl. MSS.) commentarii in Aristot. Ethica ad Nicomach. etc. v. *Sax.* in Onom. lit. P. II. p. 215. seq. qui alios V. V. DD. citat, *Harl.*

[De *Eustratio*, presbytero CPol. v. supra, vol. X. p. 725. add. eius lib. animas, a corporibus seiunctas, operari, in bibl. publ. *Parif.* cod. MLIX. it. in cod. bibl. *Mazarin.* CXXIII. v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 1322. vbi scribitur quidem *Eustrasius*, sed in indic. p. XCIX. sub nomine *Eustratii* citatur opus; — et ex eiusd. forsan libr. de animarum post obitum in coelos adscensu in cod. bibl. *Balufii*. v. *Montfauc.* bibl. cit. p. 1303. *A. Conf. Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. I. col. 1464. sqq. ad a. 580. *Hamberger.* zuverl. Nachricht. part. III. p. 437. seq. et quos ille ac *Saxius* in Onom. lit. part. II. p. 60. citant. — Ad *Eustratium* quemdam, tum ad *Eustratium ἀεργαργόν* et ad *Eustratium Hegumenum* epistolae Theodori Studitae, v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 148. 318. et 323. *Harl.*]

[*Euthymenes* inter eos, qui de Nili adscensu scripserunt, citatur *Florent.* in cod. Laurent. I. nr. 2. plut. 60. et cod. XIX. nr. 6. plut. 60. v. *Bandin.* l. c. II. p. 583. et 610. in ind. tamen tom. III. 506. addit, nisi eundem dicamus cum illo, quem Fabricius (supra in vol. IV. p. 614.) sub nomine *Euthymanis* enuntiat. *Harl.*]

[*Euthymius*, monachus: eius encomium zonae b. Mariae, *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 48. plut. 9. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 457. quo teste, latine ap. Lipo.

Lipomannum tom. VI. p. 217. et Surium XXX. Aug. — encomium in sanctum apostolum Christi Hierotheum, in cod. *Mosquensi* synod. CLXXXI. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 114. nr. 31. *Harl.*]

[*Euthymius* Sardenfis, ad quem plures Theodori epistolae exstant in codd. *Coisl.* quas singulas *Montfauc.* in ind. ad bibl. *Coisl.* enarrat. *Harl.*]

Enfratius Ioannides Zialowsky Ruthenus qui a. 1621. Altdorfii versatus est, breuem delineationem ecclesiae orientalis graecae in gratiam hospitis quondam sui Georgii Mauriti, professoris Altdorfii Classici scripsit latine, quam cum notis et obseruationibus edidit b. Wolfgangus Gundlingius, ecclesiae ad D. Laurentii minister Noriberg. 1681. 8.

Gabriel, Artae archiepiscopus, in exegesi liturgiae citatur a *Nic. Commeno* pag. 397.

[*Gabrielis*, archiepisc. *Achridae*, epistolae, Paris. in bibl. publ. v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 898. *E. Harl.*]

[*Gabriel*, metropolita Pentapolitanus. *Vindobon.* in cod. caef. CCLXX. nr. 2. *Symeonis*; archiep. Thessalonicensis responsiones octoginta quinque ad totidem interrogata *Gabrielis*, metropol. Pentap. v. *Lambec.* V. p. 452. qui citat *Leon. Allatii* diatr. de Symeonum scriptis p. 193. seq. et in bibl. *Bodlei.* in cod. *Cromwell.* CXV. 13. f. nr. 294. cat. MSS. Angliae etc. I. *Harl.*]

[*Gabrielis* tetraſticha, gr. in cod. Io. Mori DCLXI. f. nr. 9847. cat. MSS. Angliae tom. II. *Harl.*]

[*Gabrielis*, Alexandrini, patriarchae Coptitarum Alexandrin. circ. a. Chr. 1411. orationes et benedictiones ad conseruationem omnium altaris instrumentorum, in *Eusebii Renaudoti* collectione liturgiar. orientalium, Paris. 1716. 4. vol. I. p. 52. et Renaudoti notae p. 323 – 332. — Caerimoniae ecclesiae Copt. arab. *Paris.* in bibl. reg. cod. CDXXII. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 714. *B.* — *Gabrielis* concio, arab. *Oxon.* in *Eduard. Pocock.* cod. CXXV. f. nr. 5452. cat. MSS. Angliae I. *Harl.*]

[*Iulius Gabriel*, Eugubinus: de quo *Villoison* ante plures annos, ea quae sequuntur, mihi scripserat: „Il est étonnant que *Adrien Baillet* dans ses *Jugemens des Sauans* et *Saxius* dans son *Onomast.* ne parlent pas de *Iules Gabrielli*, prêtre, né à *Gubio* dans l'*Ombrie*, et mort dans cette même ville le 12. Mai 1579. Ce savant avoit été Secrétaire d'*Hercule de Gonzague*, Cardinal de Mantoue, l'accompagna au concile de Trente, (où il y avoit d'habiles Hellénistes, tel qu' *Amyot*, *Heruet* etc.) et y prononça deux discours imprimés. MS. *Schneider* dit p. XIII. de la préface de son Ed. de la *Cyropédie* de *Xenophon*, *Lips.* 1800. Supereſt, vt, qui in posterum de *Xenophonte* hoc opere bene mereri velint, de comparanda versione latina *Iulii Gabriel.* serio cogitent, quam publicis precibus priuatisque conquirere et corrogare non potui. Eam non solum *Camerarius* mirifice commendat, fero ad se perlatam, sed multi etiam recentiores viri docti laudant ob vsum criticum, quem praestant lectiones, non solum ab eo expressae, sed sensum etiam excerptae, et versioni sub-

subiectae. ") Henri Etienne et Hutchinson se sont servis de cette Ed. que je n'ai jamais vue, Voicy ce que Tiraboschi dit de Jules Gabrielli da Gubio p. 1585. L. 3. tom. VII. de la seconde Ed. de la Storia della Letteratura Italiana, in Modena 1792. 4. a di Giulio Gabrielli da Gubio abbiamo un volume di Orazioni, e di lettere Latine, f) stampate in Venezia nel 1569. e da lui dedicate a Scipione Gonzaga, che fu poi Cardinale, e in queste lettere ei fa ancora menzione di varie traduzione del greco che egli avea fatte; un bell' elogio di Giulio ha inserito ne' commentarii della sua vita il detto Scipione (Gonzaga Cardinale,) il quale narrando, che il Cardinale Ercole Gonzaga, suo zio, gliel diede a compagno e direttore ne' suoi studi, lo dice hominem graecis et latinis litteris adprime imbutum, et qui cum summa vitae innocentia et morum gravitate summam latini sermonis elegantiam coniunctam haberet. Hactenus Villosion. Harl.]

Gabriel monachus in Synaxario S. Methodii id. Comnenus pag. 408.

Gabriel Mormorius, Corinthi archiepiscopus, in Nomocanone p. 398. et de formis templorum atque ecclesiarum p. 399.

Gabriel Seuerus Monembasiotes; id. pag. 178. Philadelpiae metropolita, ad quem Venetiis degentem a. 1580. scripsit Martinus Crusius, ^{es}) ipse vero a. 1586. litteras ad Crusium dedit, ut p. 511. ed. vet. (622. hui. ed.) iam dixi, priuatus episcopus aduenarum in Italia Graecorum, paene dixerim antistes sine iurisdictione, sine solio princeps et praesul tantum ex titulo, si eidem Comneno pag. 55. credimus, qui eum semper tamquam Latinorum aduersarium perstringit. Tertium e coelo Catonem Latinomastiga descendisse, sanctissime putant Photiani, quem propterea cudendum iterum penes transistranos Dacos nuperrime curant pag. 167. Scripsit contra V. concilii Flor. capita, vulgari Graecorum sermone apologiam pro ecclesia orientali Graecorum, et διαφορὰς, de differentiis, quae inter graecam et latinam ecclesiam intercedunt, de quo opere, Venetiis edito, Georgius Corellius epist. 1. ad Corydaleum: ἀνέγνων Σέβνης τὰς διαφορὰς, πολλὰ λέγεις, τὰ πλείω φερούεις, [P] εἰδὲν δ' ἀπεδείκνυσιν. Legi Seueri differentias, multa dicit, pleraque confundit, nihil demonstrat. Ὁ καλὸς ἐγκαλῶ τοῖς Λατίνοις, ἀγνοῶν τὰς ἀνθρώπους κατὰ πάρεσιν. Vir bonus Latinos promocat, nunquam expertus. Differentia secunda est de primatu papae, quarta de purgatorio, quinta de Spiritu S. processione. Libros de sacramentis edidit a. 1600. et quadriennio post libellum περὶ τῶν μυστικῶν de particulis S. Eucharistiae destinatis etiam ante consecrationem venerandis. Vide Arcudium lib. III. cap. 28. p. 265. In opusculis Gabrielis, quae graece cum versione sua et erudit. not. atque observationibus vulgavit Rich. Simon, Par. 1671. 4. ^{hh}) habentur

^{es}) Conf. supra, vol. III. p. 5. Harl.

f) Gabrieli Iulii orationum et epistolarum libri II. Venetiis 1569. 4. in cat. bibl. Pinell. tom. II. p. 195. nr. 3667. Harl.

gg) Conf. paullo ante de Eugenio episcopo et Vol. XI.

paullo post de Alexandro Helladio; supra vol. VIII. p. 91. et 97. et in hoc vol. in Procopii libello. Harl.

hh) Rec. est editio, aut nouo saltem titulo ornata atque inscripta: Fides ecclesiae orientalis, Kk kk. sen

bentur 1) κατὰ τῶν λεγόντων τὰς ὀρθόδοξας τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας οἰκίας etc. *Contra eos, qui dicunt orthodoxos ecclesiae orientalis filios in eo male agere et ultra legem, quod honorent et adorent sancta dona, cum cherubicus hymnus canitur, et sacerdos illa deferens ingreditur in sanctuarium.* pag. 1. 17. 2) περὶ τῶν μερίδων de particulis pag. 18. 22. 3) de solybis siue decoctis leguminibus p. 23. 30. (Confer de horum usu supra p. 494. ed. vet. et nou. ed. p. 589.) 4) Ex opere de sacramentis περὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων, partem illam, quae de sacramentis generatim differit, p. 32. 55. et de sacramento Eucharistiae, περὶ τῆς μυστηρίου τῆς θείας λειτουργίας p. 56. 67. Similiter partem de sacramento poenitentiae graece et latine exhibet Io. Morinus in adpendice ad commentarium historicum de sacramenti poenitentiae administratione p. 142. 150. edit. Antwerp. et edit. Paris. 1651. p. 662. 667. et partem de sacramento ordinis, in commentario de sacris ecclesiae ordinationibus p. 201. 204. edit. Paris. 1655. fol. et edit. Antwerp. p. 163. 166. Simeoni Thessalonicensi multa debere Gabrielem et Nilo, notauit *Commenus* p. 10. et 306. Multis scitere barbarismis et soloecismis eius orationem, *Petrus Arcudius* p. 225. Seueri apologia pro orientali ecclesia cum aliis scriptis Nili, Palamae, Georgii Scholarij, Barlaami, Meletij Pigae, Maximi Margunij et Georgii Corellij recusa etiam graece est Londini 1624. 4. Confer. *Rich. Simonis* bibl. criticam, editam gallice tom. IV. cap. 3. p. 25. seq. De purgatorio citatur ab *Allatio* in libro eiusdem argumenti pag. 74. 97. 149. 215. sqq. De libro eius contra capita quinque concilij Florentini vide *Rich. Simonis* epistolas selectas, gallice editas tom. II. epist. 12. et bibl. selectam

seu Gabrielis, metropolitae Philadelphienfis, nunc primum de Graecis conuersa, cum notis uberioribus Richardi Simonis, et congregatione oratorii. Paris. 1686. 4. Conf. longam censuram in Actis erudit. Lips. a. 1688. m. Mart. pag. 132. sqq. vbi statim ab initio obseruatur, Gabrielis opuscula Venetijs ineunte saeculo XVII. graece antea fuisse edita ab *Antonio Pinello*, sed varie vitata et corrupta, a *Simonio* autem in mem. editione restituta atque emendata. *Simonius* viginti duo *Notationum capita* subiunxit, quorum priora duodecim apologiam, cetera reliquos Gabrielis libellos illustrant: quae singula ordine percensuit censor: in primo autem cap. *Simon. Gabrielis* vitam describit, eumque semper Graecorum schismaticorum partibus addictum fuisse probat, indeque concludit, eundem, non vt *καρνώφρονα* fidem latinae ecclesiae de rebus ecclesiasticis expressisse. — Idem *Simonius* in: La creance de l'Eglise orientale sur la Transubstantiation avec une reponse aux nouvelles objections de Mfr. Smith, Paris. 1687. 12. (v. Act. erud. supplement. tom. I. a. 1692. sect. 2. p. 75. sqq.) et in Histoire critique de la creance et des coutumes des Nations du Levant, Francof. ad M. 1684. 12. (v. acta erudit. m. Nou.

1684. p. 490. sqq.) contendit, Gabrielem non fuisse primum auctorem doctrinae et voc. *transubstantiationis*, et alta de Gabriele tradit. In eisdem supplement. Act. erud. p. 78. dicuntur Gabrielis Apologia Venetijs 1604. esse exscripta, et alia eius opuscula 1600. rursus repetita Paris. 1671. — Io. *Lamius* in Delicijs eruditior. Florent. 1740. 8. p. 24. sqq. edidit *Maximi Margunij* epistolas, in his variae sunt ad *Gabrielem Seuerum*, graece, et p. 113. sqq. latine, interprete Phil. Elnio, Florentino, cum notis: p. 52. sq. est *Gabrielis* epist. ad Max. Margun. Idem *Lamius* libr. cit. a. 1744. in lucem protulit *Gabrielis Seu.* et aliorum Graecorum recentiorum ad illum aliosque epistolas, graece. Pag. 7. dubitabat de genuina Gabrielis subscriptione propter additum voc. *Φιλαδελφίας*, quod ille a. 1547. nondum fuisset archiepiscopus Philadelpiae; sed anno 1577. deinde d. 18. Nouembr. ab Ieremia, patriarcha, archiepiscopus Philadelpiae ordinatus: at in praef. p. XII. seq. retractat quodam modo suam sententiam; vtpote quum *Gabriel Seuerus* Epidaurum, Peloponnesi urbem, Monembasiam deinde adpellatam, haberet patriam. Tamen voc. *Φιλαδελφίας* a recentiore manu inepte adpositum fuisse, opinatur. *Harl.*

etiam tom. II. cap. II. p. 159. seq. Vide etiam eius bibl. criticam tom. III. p. 231. In concilio Hierosol. a. 1672. habito Gabriel Seuerus adpellatur: ὁ ἀπὸ Πελοποννήσου, μητροπολίτης τῶν Ἑπειρῶν ἀδελφῶν. id. tom. IV. pag. 38. *Fabr.*

Leo Garidas (al. *Laridai* vel *Zaridas*) iCtus, iudex Veli in compendio legum Leonis et Constantini, siue synopsis nouellarum p. 400. notis ad nouellas p. 371. *Fabr.* v. *Bachii* Hist. iurispr. rom. IV. cap. 2. §. 3. p. 646. ed. V. — *Georgidii* seu *Georgidis*, monachi, collectio diuersarum sententiarum ex auctoribus sacris et profanis collectarum, *Florent.* in cod. Laur. XV. nr. 3. 4. plut. 7. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 252. ib. II. pag. 307. nr. 1. cod. XIII. plut. 56. Sententiar. eclogae, versf. iambicis. *Harl.*

[*Gergami*, episcopi Artensis, catechismus, cuius summa capita recitantur in Refutatione, Romae 1631. graeco vulgari sermone, ex act. erudit. supplement. I. p. 78. — scripsit aduersus transubstantiationem, sed secundum sententiam Augustanae confessionis, teste de Moni, h. e. Rich. Simon; v. Acta erudit. a. 1684. m. Nou. p. 491. *Harl.*]

Georgius Contares (Κορραῆς) ex vrbe Seruiorum sacerdos anno 1675. Venetiis edidit historiam vrbis Athenarum a Cecrope vsque ad tempora S. Dionysii Arcopagitae. Citat Cangius in glossario. Hic Contares addendus Georgiis, de quibus infra ad Allatii diaatribam.

[Inuat h. l. *Georgiorum* quorundam, quorum numerum haud exiguum index dabit et ad bibl. gr. et ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS., memoriam inserere.

Georgii Alecapini, (alibi *Lecapini*) expositio Epicteti enchir. in cod. Mosq. bibl. typogr. synod. XLVIII. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 327. nr. 13. et supra ad vol. VI. p. 191. seq. — in cod. Mosq. CCCCIII. est *Lecapeni* grammatica. vid. *Matthaei* l. c. p. 199.

Georgius Cappadox, diaconus, subscripsit synodo VIII. v. *Matthaei* l. c. p. 31.

Georgius presbyter *Caesareae* Cappadociae. Sermo in patres Nicaeae in cod. *Mosq.* V. — *homilia*, ib. in cod. CCXXI. v. *Matthaei* l. c. p. 21. et 146. qui edidit homiliam cum homiliis *Gregorii Thessalon.* Mosquae 1776. 8. p. 135. seq. conf. supra, vol. X. p. 296. et vol. XI. vet. ed. p. 359. Nominatur vero alibi *Gregorius*, ac floruit circ. a. Chr. 940. et sub nomine *Gregorii* sermo cit. gr. et lat. in Auctario nouo *Combesfii*, Paris. 1648. tom. II. pag. 547. sub nomine autem *Georgii* etiam *Florent.* in cod. Laurent. XXIII. nr. 2. plut. 70. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 683. seq.

Georgius Calybes, qui a. C. 1522. vrbis Rhodi per Turcas expugnationi interfuit. *Vindobon.* in cod. CCLXXXIX. eius sunt 1) oratio in transfigurationem Christi; 2) quaestiones et responsiones quinquaginta de variis rebus theologicis; 3) epistolae XVII. ad diuersos; 4) excerpta quaedam miscellanea, inter quae praecipuum obtinet locum Constantini M. donatio, Syluestro I. papae facta, v. *Lambec.* V. col. 497. seq.

Georgius ὁ Καροφίλης scripsit ad Gabriel. Seuerum epistolam, editam a *Lamio* in *Delic. eruditor.* a. 1744. p. 23. seq.

Georgio Corinthio Κόμητι scripsit Michael *παρεσάτης*, qui p. 161. 163. seq. apud *Lanivium* late respondit, atque p. 169. seq. ad eundem scribit *Georgius ὁ βαλσαμών*. Ad *Georgium Corinth.* ibid. p. 172. sqq. epistola Paulli Manutii, gr. — Ibid. p. 24. *Georgii Λαμπαδαρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας* epist. ad Gabr. Seuer. In bibl. Vindob. sunt aliquot codd. quos *Georg. Cor.* olim possederat. v. *Lambec.* VIII. p. 623.

Georgii Coreffii, monachi, genere Chii, opera memorat Rich. Simon in *Supplem. actor. erudit.* tom. I. p. 78. bis. — Idem Simon in *Hist. critiq. de la creance* laudat *Georg. Coreffium*, doctissimum graecorum theologorum, eumque probasse, testatur, *Gregorii præsbyteri* synopsis dogmatum eccl. gr. Venet. 1635. v. *Acta erudit.* a. 1684. m. Nou. p. 490. add. paullo post de *Alex. Helladio*. — *Georgii Coreffi* (sic) op. de theologia *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCCCLXIV. nr. 2. in quo etiam nr. 2 - 4. exstant eiusd. opp. de incarnatione, cui multa praemittuntur de provida dei cura; de praeuisione, vbi statuitur etiam, inter illam et providam dei curam discrimen intercedere; et aliud, in quo perpenduntur quaedam, ad sex dies creationis spectantia. — Ibid. in cod. MCCCLXXIII. nr. 2. ad marginem *Matthaei Blastaris* syntagmatis alphabetici etc. coniectum est quoddam *Georgii Coreffii*, Graeci recentioris, scriptum, vbi argumentis, quae ad stabiliendum summi pontificis primatum adferri solent, conatur respondere. — *Georgii Curtesii Scholarii* epistolae XVIII. *Florent.* in cod. Laurent. XIII. nr. 30. plut. 74. de quibus copiosius agit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. III. p. 108. et in indice suspicatur, hunc esse eundem cum *Georgio Scholario*, s. *Gennadio*, patriarcha CPolit. de quo v. plura supra in cap. 29. — Eiusd. de elementis et litteris, de accentibus, et octo partibus orationis, seu potius in *Grammaticam* introductio prima, ibid. in cod. XXVII. nr. 1. plut. 58. v. *Bandin.* l. c. II. p. 470. qui adnotat, idem opus exflare etiam *Mediolan.* in bibl. Ambros. (v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 497. B.) *Romae* in S. Siluestriana et Vallicelliana.

Georgii Mytilenaei oratio de passione Iesu Christi, *Vindob.* in cod. caes. CLXXVI. nr. 5. v. *Lambec.* IV. p. 410. et vol. I. p. 245. seq. vbi ex Allatio adnotatur, eam gr. et lat. editam esse a Iac. *Gretsero*, tom. II. de cruce p. 659. — In eodem I. vol. *Lambec.* p. 303. C. nr. 28. et p. 412. C. nr. 180. memorantur in codd. arab. vita *Georgii martyris*, et hymnus in eum. — eiusd. vita, ter, gr. *Mediolan.* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* l. c. p. 497. B. — De pluribus *Georgiis martyribus*, in his de *Georgio*, episcopo Mytilen. v. supra, vol. X. p. 229. sqq. quibus addes canon. s. cantic. sacrum, d. VII. April. in *Georgium* archiep. Mytilenae in cod. *Vindob.* caes. XII. v. *Lambec.* VIII. p. 209. atque in eod. vol. p. 150. 210. 735. 749. 765. 790. vita S. *Georgii magni* martyris. ib. p. 150. nr. 6. cod. X. *Gregorii Cyprii* orat. in *martyrem Georgium*, vbi *Kollar.* adnotat, illam orat. lucem adspexisse in *Act. Sctor.* tom. III. April. ad 23. April. p. 123. lat., at graec. sub fin. III. tom. p. XXV. ex cod. Vatic. officium *Georgii*, *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 22. plut. 5. eius martyrium, (quod latine legitur in *Act. SS.* tom. III. April. p. 117. et graece ex illo cod. Laur. in calce tom. p. IX.) et in eod. cod. nr. 15. *Georgii* miraculum (quod gr. exstat ad calcem dicti

tom. I

totni Actor. p. XLV.) v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 41. et 495. — ib. p. 425. nr. 1. cod. XXI. plut. 9. [*Georgii*, metropolitae Mityl. *Davidis* et *Symeonis*, confessorum et martyrum officium, ac nr. 2. eorundem vita atque historia. — Ibid. tom. III. p. 403. nr. 4. cod. Laurent. XVII. plut. 87. *Georgii* cuiusdam *Amerutias* schedula, intellectam non esse communem omnium hominum, et quidam existimant, sensisse Aristotelem: in tom. I. p. 254. quidam *Georgius* citatur in florilegio sententiarum.

Georgii metropolitani grammatica, *Mediol.* in bibl. Ambros. in qua etiam *Georgii Guterii* chronographia, et *Georgii monachi* chronicon, teste *Montfaut.* in Bibl. bibl. MSS. p. 619. D. — Ex *Georgio*, monacho, CPolit. chronographo, narratiuncula de virgine quadam, *Venet.* in bibl. Marc. cod. CXXVII. fin. v. eat. codd. gr. Marc. p. 74. ib. p. 85. in cod. CLIII. de *Georgio Moschampart.*

Georgii Moni scholia in diuisionem rhetoricae, *Parif.* in bibl. publ. teste *Montfaut.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 736. D. nr. 2759. — In cat. MSS. bibl. publ. *Parif.*, vol. II. nr. 2. recitatur *Georgii Grammatici* homilia in laudem S. Barbarae.

Georgius Notarius et Sacerdos cognomento *Apotira*, scripsit a. 1399. cod. *Vindob.* caesar. XVI. f. magni Menologii Graecorum mens. Sept. et Octob. v. *Lambec.* VIII. p. 547. nr. 57. et *Kollar.* in Supplem. ad Lambecii comm. I. p. 670. seq. vbi testimonium quoddam, a *Georgio Notario* cod. CXIV. a. post Christi descensum 1571. m. Iunio, CPoli adscriptum, gr. transcripsit et latine vertit.

Georgius rhetor τῆς μητροπόλεως αἰὲς graece reddidit *Richardi* latini librum contra *Mahomed.* et librum contra Saracenos, MS. *Mosquae* in cod. synod. CCCXLVII. nr. 3. et 4. v. *Mutthasi* Not. codd. gr. Mosq. p. 224.

Georgii Siceliotae et Cedreni fragmenta chronica in cod. *Vindobon.* v. *Nessl.* cat. codd. caesar. part. V. tomj II. p. 151.

Georgius, Syracusanus, a Chr. 663. episcop. graecis litteris, quas CPoli accepit, adprime instructus. Scripsit *Troparia*, quae in natiuitate Christi et in Epiphania canuntur: aliquot etiam, in Menaeis graecis obuias, odas edidisse dicitur. v. *Leon. Allat.* de libris eccles. Graecor. nr. 26. p. 87. et *Mongitor.* bibl. Sicul. tom. I. p. 258.

Georgii Xiphilini, patriarchae CPol. sententia synodalis de iuribus territoriorum, promulgata et confirmata a. C. 1197. *Vindob.* in cod. caes. CCLIII. v. *Lambec.* V. p. 334. seq. qui obseruat, eandem sententiam exstare gr. et lat. in Io. Leunclauui et Marquardi *Frœheri* iure graeco-romano, tom. I. p. 283. *Harl.*]

Gerasimus, monachus, explanator acutissimus Balsamonis, Trullanos canones explicans laudatur a *Nic. Comneno* p. 145. praenotionum mystagogic. Eiusdem ecclies canonum apostolicorum, pag. 249. *Fabr.*

[*Gerafinus chronographus*. In Ioannis, patriarchae, eclogis asceticis (*Vindob.* in cod. caef. CCXLI. nr. 2.) citatur notatu dignus locus de incendio montis Vesuvii sub imp. Tito, et de causa ignium subterraneorum secundum opinionem Christianorum, tunc temporis viventium, nec non de inferno Platonico sec. Platonis Phaedonem, s. de immortalitate animorum: cuius initium adtulit *Lambec.* V. p. 224. *Kollar.* *Harl.*]

[*Gerafinus, hieromonachus*, contra quem scripsit *Manuel* rhetor, Peloponnesius; v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 29. de cod. XIII. fol. 79. et p. 202. de cod. CCCXI. nr. 1. *Harl.*]

Gerafinus, Nicaenus archiepiscopus, observationibus ad septem concilia, id. pag. 398. in ecclési canonum p. 192.

Gerafinus protecdicus. id.

Gerafini, patriarchae Alexandrini, epistolam a. 1629. scriptam graece et latine exhibet *Allatius* III. 8. 4. de consensu, p. 1013. seq. *Fabr.* Conf. supra ad *Procopium* p. 742. et 775. edit. vet. et ib. §. 37. de *Gordio.* *Harl.*

Gobidam Logothetam Ictum scholiis ad nouellas Leonis imp. citat *Nic. Comnenus* p. 372. *Fabr.* *Gobidam* et *Cubidium* non eosdem esse, vt *Suarezus* in Notitia Basilicor. §. XLII. putabat, (cui accesserat *Bachius* in Hist. iurisprud. rom. libr. IV. cap. 1. §. 21. p. 607. ed. V.) sed vtique distinguendos, animaduertit *Pohlius* ad *Suarezii* locum p. 136. not. ω, et addit, *Gobidam* Iustiniani aetate inferiorem esse, iam *Rhunkens.* in praefat. commentar. *Thalaelaei*, *Stephani* aliorumque graecorum Ictur. ad tit. π. et C. de postulando et de Procurat. et Defensor. praefixa obseruasse: idem suspicatur, *Gobidam*, scholiastem Basilicorum, et *Ioannem Gobidam*, Logothetam Genici, (cuius scholia ex *Nic. Comneno* memorat *Fabricius*.) non esse diuersos. Denique adnotat, laudari *Gobidam* a *Balsamone* ad *Nomocan.* *Photii* p. 1118. et in *Basilicor.* scholiis tom. II. p. 82. tom. III. p. 182. et 453. tom. V. p. 280. et 448. atque scholia eius quaedam exstare in laudatis Graecor. Ictur. commentariis ad tit. π. et codicis de postulando etc. in *Meermannii* Thesaur. tom. III. et V. editis. *Harl.*

[*Cyri Gregorae* schema, item expositio quorundam in Euclide, in cod. bibl. *August.* *Vindel.* v. *Reiser.* indie. MSS. illius bibl. p. 89. *Harl.*]

Gregorios varios iam retuli in hac bibl. vt *Neocaesariensem* *Thaumaturgum* tom. VII. p. 249. *Nazianzenum* tom. VII. p. 383. *Nyssenum* tom. IX. p. 98. *Gregorium Melisenum* protosyncellum, aduersarium *Marci Ephesii*, hoc ipso volumine p. 813. et 381. (ed. nou. 393.) *Gregorium* Protosyncellum, qui scripsit σύνεψιν τῶν θείων καὶ ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας δογματικῶν p. 382. (ed. nou. 394.) De eadem consulendus *Rich. Simon.* tom. I. bibl. criticae gallica lingua editae cap. 14. p. 186. seq. *Gregorium* *Palamam* p. 454. (ed. nou. 494. sqq.) et *Acindynum* p. 463. (ed. nou. 507.) *Gregorium* *Cyprium* p. 805. (ed. nou. 551.) et tom. VIII. p. 57. De *Gregorio* I. ad *Leonem* *Isaurum* graece et lat. habes ante acta concilii *Nicaeni* secundi tom. III. *Binii* p. 462. et tom. VII. *Labbei* p. 7. et tom. IV. *Hardu-*

Harduin. p. 1. [Mansi collect. ampliss. tom. XII. p. 959. sqq.] De Gregorio presb. Caesar. et Gregorio presb. qui Nazianzeni vitam scripsit, [v. supra vol. X. p. 233.] de Greg. Prusaeo metropolitae, [vol. VIII. p. 94.] Gregorio archid. et referendario, [supra, vol. X. p. 219. et 253.] de Gregorio Mytilenaeo et episcopo Antiocheno, [vol. X. p. 245.] nec non de Gregorio Basilii anachoretæ discipulo vide [vol. VII. p. 683.] His adde *Gregorium Decapolitam* de visione cuiusdam Iudaei in aede sacra S. Gregorii, apud Bollandum 13. Aprilis, ex editione Romana 1642. Vixit sub Iconoclastis, de quo Cangius iubet consulere Menologium Sirleti 20. Novembr. *Fabr.* Multorum quidem Gregoriorum mentio fit supra in vol. X. p. 232. seq. aliorum tamen *Gregoriorum* notitiam subicere iuvat. Sed animaduertendum est, nonnullos interdum vocatos fuisse et *Gregorios* et *Georgios*.

[*Gregorii, f. Grasgerii* (vbi scriptum est nomen in catal. MSS. Angliae, vol. I. nr. 48.) sapientium prophetiae de aduentu et incarnatione Christi, Oxon. in cod. Barocc. XLVII. incip. ἐπὶ τὰ φιλόσοφοι ἐν ἡμῶν τινί.

[*Gregorii, Bulgariae* archiepiscopi, epistolae tres, *Vindobon.* in cod. caes. CCXCII. nr. 3. v. *Lambec.* V. p. 522. Koll. — eiusd. epistola de lege cognationis ad Theodosium, episcop. Pelagoniae et Prillapi, ibidi in cod. III. nr. 25. v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 46. seq. — Theodori Logothetae in *Gregorium* Bulgariae archiep. et Nicephorum Gregoram, in cod. *Escorial.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 624. C.]

[A *Gregorio*, discipulo S. *Basilii iunioris*, ascetae, (circa fin. saeculi noni,) huius vita conscripta est. v. *Lambec.* VIII. p. 760. sqq. nr. 2. cod. caesar. XXXIV. supra, vol. IX. p. 7. et vol. X. p. 206.]

[*Gregorius Chioniades*, sub fin. saeculi XI. et initium proximi saec. cuius epistolae sedecim exstant *Vindob.* in cod. caes. CCXCII. nr. 4. v. *Lambec.* V. p. 522. vbi Kollar. adnotat, et Allatium et Fabricium, (in hoc vol. cap. 39. §. III. fin.) meminisse *Georgii Chionadis*, neminem vero *Gregorii Chionadis*.]

[*Gregorius monachus*, in obitum Georgii Gemisti Plethonis, in cod. Augustan. Vindel. teste *Reisero* in ind. MSS. bibl. August. p. 90. — *Gregorii monachi*, qui cod. caesar. *Vindob.* CLXXIX. manu sua scripsit, apologia s. defensio illius a se exarati codicis, quam integram exhibuit *Lambec.* IV. p. 417. seq. De *Gregorio monacho* vid. quoque Supplem. act. erudit. tom. I. p. 78. de Simon. libro: La créance de l'Eglise orient. sur la Transsubstantiation etc. Paris. 1687. 12. — Sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 185. *D. Romae* in cod. Ottobon. Marci Ephesini apologia *Gregorii*, hieromonachi, protosyncelli, graece. Adferuntur multae eiusd. *Gregorii* epistolae: et p. 187. B. ac p. 190. D. ibid. *Gregorii protosyncelli* apologia contra Marcum *Ephes.* — *Gregorii, monachi*, et praepositi monasterii in Oxia seu Ocea, Propontidis insula, epistolae duae, *Vindob.* in cod. CCLXXXIII. nr. 13. et nr. 14. *Theodori Prodromi* (init. saec. XIV.) epist. ad memoratum *Gregorium*. v. *Lambec.* V. p. 479. seq. ibique Kollar. — *Gregorii Hierosolymitani* contra Vecci dogmata, in cod. *Balufii*. v. *Montfauc.* l. c. p. 1303. D. Contra in cod. *Coisl.* CCLXXXVIII. *Gregorii Cyprii*

prii refutatio contra Veccum et Acindynum. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 406. In pluribus Coisl. codd. varii *Gregorii*, in his quidam, ad quos Theodorus Studita scribit, excitantur. v. ind. p. 785.]

[*Gregorius*, philosophus peripateticus. v. supra vol. III. p. 220. et p. 494. vbi vocatur *Georgius*. — *Florentiae* in cod. Laurent. XX. plut. 58. exstant eiusd. compendia plurimum librorum Aristotelis et eiusd. opusc. de virtute nr. 5. atque nr. 7. de fide ac diuinis virtutibus: ibid. in cod. X. nr. 4. plut. 87. eiusd. synopsis quatuor disciplinar. philosophie., ac nr. 5. eiusd. de quatuor mathematicis artibus (qui lib. in cod. caesar. tribuitur Mich. Psello.) Copiosus est de illis *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 459. seq. et III. p. 389. seq. isque obseruat, *synopsin* illam, siue, vti quoque in eodem cod. nominatur, *philosophiae compendium*, prodidisse sub *Nicephori Blemmydae* nomine latine, Georgio Valla interprete, Basil. 1542. 8. sub *Gregorii* autem *aneponymi* nomine, gr. et lat. cura Io. Wegelini, Augustae Vindel. 1600. 8. cum eiusdem scholiis amplissimis. Atque sub nomine *Gregorii monachi* in cod. Escorial. in *Plüeri* itiner. Hispan. p. 172. citatur. — Idem *Bandin.* ad nr. 6. iudicat, libellum *de quatuor mathematicis artibus* Psello esse omnino adiudicandum.]

[*Gregorius*, inter scholiastas Basilicorum, bis nominatur in cod. *Coisl.* CLII. qui continet librum XI. Basilicorum. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 217. — Ibid. p. 104. in cod. XXXVI. a *Montfauc.* exscripto, citatur *Gregorius* proëdrus Aristeni.]

[*Gregorii Sinaitae* capita VII. ad vitam monasticam pertinentia, *Vindob.* in cod. caes. CCXXXIV. nr. 28. v. *Lambet.* V. p. 156. Koll. — et p. 411. nr. 7. cod. CCLXV. eiusdem capp. XXXV. de quiete ascetica s. monastica. — *Gregorii monachi Sinaitae* methodus de oratione, in cod. *Coisl.* CCCLXXVIII. vid. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 584. — eiusd. varia capp. ascetica, *Oxon.* in cod. Barocc. LIX. — in cod. LXXXI. eiusd. capp. XVI. de tranquillitate, et in cod. CCXIII. eiusd. opus asceticum *περὶ θεῶν ἐνεργειῶν*. — Varia capp. in cod. *Mosquens.* synod. CCCXXXII. nr. 31. et cod. typogr. syn. XLVI. nr. 7. v. *Matthaei* Not. cit. p. 210. et 324.]

[*Gregorius Syracusanus* antistes, s. Siciliae archiepiscopus, vixit circ. a. 845, variaque fata expertus est; scripsit orat. longam in S. Methodium. Plura de eo dedit et collegit *Mongitor.* in bibl. Sicula, tom. I. p. 269. — *Gregorii* ep. *Tauromeniae* Siciliae Caramei, vulgo Theophanis Ceramei, homiliae variae, in cod. *Escorial.* teste *Plüero* l. c. p. 172. conf. supra in h. vol. p. 208. sqq. *Harl.*]

Gregorius Patzo, Logotheta Dromi, atque ICTus inter Graecos vno Harmenopulo minor, iudice *Nic. Comneno* p. 388. qui eius explicationem nouellarum passim laudat, vt Leonis pag. 400. 402. Alexii Comneni pag. 395. et Mich. Ducae pag. 371. *Fabr.* Conf. *Pohl.* ad Suaresii Notit. Basilicor. §. XLIII. p. 141. not. 2. qui adnotat, *Assmannum* studuisse in bibl. iur. orient. libr. II. p. 420. probare, *Patzonem*, siue, vti Suaresius eum vocat, *Patzum* floruisse post a. C. 1680. *Harl.*

Gyrar.

Gyrardi acrostichis in *Staturatium Sebastum* ex cod. Arg. MMDLXVI. citatur a Cangio.

Hagiotheodoretus monachus et ICtus, cuius synopsin nouellarum laudat *Nic. Comnenus* p. 393. et scholia ad nouellas Leonis p. 372. *Fabric.* Pohlius ad *Suarezii* Not. Basilicor. §. XLIII. not. γ. p. 139. *Nicolaus* (quod praenomen ei dedit *Fabric.* infra in vol. XII. p. 483.) *Hagiotheodoretus*, fuit, inquit, vti e Theod. Balsamone ad Photii Nomocan. tit. XIII. cap. 2. p. 1081. colligi potest, metropolita Atheniensis; vixit saec. XII. tempore Lucae, patriarchae CPolitani, imperante Manuele Commeno. Scripsit scholia in Basilica, (et alia a Fabricio memorata.) Epistolam graecam, ab amico *Hagiotheodoro* scriptam, qua obitum eius luget, e cod. Bodleiano descripsit Io. Christph. Wolfius, et *Fabric.* in bibl. Gr. in vol. XII. p. 483. primum edidit. *Harl.*

Heliconii, sophistae Byz. *χερονικήν επιτομήν* ab Adamo vsque ad Theodosium magnum Suidae memoratam seruari adhuc MStam in Italia narrat *Simlerus.* *Fabr.* Conf. supra, vol. V. p. 90. not. i. vol. VII. p. 446. *Harl.*

Alexander Helladius, Thessalus, qui nostra aetate versatus est in Germania, praeter *σαχυολογίαν τεχνολογικήν* siue *spicilegium grammaticum* Noribergae a. 1712. 8. graece et latine editum, de quo dixi volum. VI. pag. 335. vulgavit a. 1714. 8. Latine, et Petro Alexidi, magno Russorum Tzario atque imperatori, dedicauit librum *de statu praesenti ecclesiae graecae*, et quare *Graeci graecobarbara editione noui testamenti uti recusent.* Quum in hoc libro paullo procacius se iactet, insultetque viris praestantissimis Helladius, responsum ipsi est a *Ioanne Matthia Gesnero* in diss. de eruditione Graecorum, qui hodie viuunt, inserta Miscellaneis-Lipsiensibus tomo II. Lipf. 1716. 8. [p. 397. sqq. rec. in eius opusculis minor. varii argumenti, Vratisl. tom. V. 1745. 8. p. 30. sqq. coll. eiusd. praef. ad Basil. Fabri Thefaur. B. *Harl.*] In illo autem libro Helladii p. 6. seq. memorantur libri quidam, graeca lingua vulgari editi Venetiis, *Iustinus* Latinus historicus, *Homerus* versibus politicis cum iconibus, *Aesopi* vita et fabulae, *Bertoldi* facetiae, *Spanus* liber plane, vt ait, impius, quem nonnulli in contumeliam S. Chrysostomi, iussu Eudoxiae Augustae ab Ethaico quodam concinnatum esse existimarunt, *Syntipas*, de quo supra pag. 342. *Scuphi* Corcyrensis rhetorica, arithmetica *Blezuni*, tam sagaci, vt ait, condita ingenio, vt omnes quaestiones, quas mathematici methodo algebraica resoluerent, simplici quadam arte resoluat. Ait etiam, spem esse facillimam de *Concordantiis* graecis V. et N. Testamenti edendis opere triginta annorum reuerendissimi domini *Sugdoris*, doctoris *Iohannensis*. Pag. 9. narrat, in Moldavia impressas *Meletii Alex.* patriarchae " epistolas ad diuersas ecclesias Graecorum, cum Georgii Corellii, Nili et Gabrielis Philadelph. aduersus Latinos. In Walachia: *Mercadam* siue de Mercadae Iudaei filiae et Graeci iuuenis amoribus, versibus politicis, atque eodem versuum genere historiam *Michaelis Bees*, Turcarum flagelli. [P] *Ioannis Comneni* itinera-

ii) V. infra, voc. *Meletius.* *Harl.*

Vol. XI.

LI II

nerarium sancti montis Atho in Macedonia 8. et *Maximi* Peloponnesii enchiridion de quinque differentiis ecclesiarum orientis et occidentis, *Gabrielis Seueri* et *Simeonis Thessalonicensis* et *Dosithei Hierosol.* et *Barlaami* volumen antea omnibus ignotum, quod adpellat opus ad historiam ecclesiasticam illorum temporum percipiendam non solum Graecis, sed et Europaeis maxime necessarium, idque eundem Dositheum patriarcham Hierosol. qui circa a. 1706. anno aetatis centesimo octauo ex hac vita discessit, iamiam moribundum imprimi iussisse. Praeterea *Sebasti Cymineti* Trapezuntii de immaculata conceptione S. Virginis in 4. et de Eucharistia in 4. atque postumum illius Heortologium, quod euolui ipse, excusum Bucaresti a. 1701. 4. in qua Bucarestensi Academia professorem siue διδάσκαλον ille gesserat. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 718. vol. VI. p. 368. et 419. not. c. *Saxii* Onom. lit. part. VI. p. 198. ad a. 1712. et p. 658. et supra *Procop.* §. 33. Nolo hic repetere, quae de Heliadio aliisque in meis suppl. ad Introduct. etc. II. part. 1. p. 267. sqq. in epist. ad me data, Villoison. quondam scripserat lectaque digna sunt. *Harl.*

[*Heraclides* inter Manetis explanatores refertur a Photio in narratione de Manichaeis repullulantibus, quam *Montfaucon.* in bibl. Coisl. p. 349. sqq. ex cod. Coisl. CCLXX. gr. et lat. publicauit, p. 357. biblioth. illius: ibid. p. 282. ex Theopompo libr. XL. citatur *Heraclides*, Syracusanorum praefectus, in Stephani Byzantii fragm. de urbibus, a *Montfaucon.* ex cod. Coisl. CCXXV. edito. — *Heraclides* duo *Syracusani*, antiqui scriptores, quorum scripta, Opfarticum, s. de condiendis obsoniis *Atheneus* passim saepiusque memorat. De utroque plura retulit et variorum VV. DD. iudicia recensuit *Mongitor* in bibl. Sicula, tom. I. p. 269. sqq. *Heraclidis eremitae* liber, qui dicitur, Paradisus: est autem in vitas patrum; s. vitae LX. patrum eccl. *Oxon.* in cod. CXIIX. collegii Mertonensis, f. nr. 585. cat. MSS. Angliae vol. I. part. II. *Mediolani* in bibl. Ambros. bis v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 516. *A.* — ibid. p. 1214. *E.* in bibl. *Gemmeticensi*; ib. p. 1222. *B.* nr. 30. in bibl. S. Albini *Andegauens.* — ib. p. 1239. *E.* in bibl. monasterii S. Audoeni *Rothom.* — ib. p. 1343. *A.* vbi scriptum legitur *Heraclidus* episcop. de vita SS. patrum, in bibl. abbatae *Sauianensis*; ib. p. 1360. *D.* nr. 211. in bibl. monast. S. Michaelis in periculo maris; ib. p. 631. *E.* *Heraclidis* epist. ad Laufum, in bibl. regis Angliae. *Harl.*]

Herennius Modestinus Ictus de excusatione, cum Antonii Augustini commentario Lugd. 1591. 8. Heidelberg. 1594. 8. *Fabr.* De hoc eiusque muneribus et scriptis plura scripserunt in *Io. Christoph. Franckii* Vitis tripartitis Ictorum veterum etc. Halae Magdeb. 1718. 4. p. 150. *I. Bertrand.* de iuris peritis libr. I. cap. 31. — p. 189. seq. *B. Rutilius* in vitis Ictor. c. 75. et p. 175. seq. Guil. Grotius de vitis Ictor. libr. II. c. 12. §. 6. et 7. Add. *Fabr.* bibl. lat. ed. Ernesti, tom. III. p. 500. sq. *Hamberger.* in zuverl. Nachricht. II. p. 546. sq. *Saxium* in Onom. lit. part. I. p. 366. ad a. 244. ac 587. et quos illi laudant; *Bachii* histor. iurispr. rom. lib. III. cap. 2. §. 41. p. 483. sq. vbi inter alia obseruatur, vitam illius habere *Io. van Nispen* disp. ad fragmenta, ex libris different. Modestini, Lugd. Bat. 1750. 4. et in *Oelrichs* Thes. diff. select. Belg. vol. I. Bremae et Lips. 1768. 4. tom. I. p. 1. sqq. — Idem *Bachius* adnotat, illius excusationum libros VI. graece s. potius horum librorum fragmenta, a vulgari interprete neque diligenter, neque eleganter satis versa, melius et elegantius conuersa esse ab A. Augustino libro singulari

lari ad Modestinum de excusationibus, et animaduersis. eruditius illustrata. Consules autem *Ant. Augustini* emendation. et opinion. libr. IV. ed. Lugd. 1559. 8. p. 222 - 293. Hic Augustini liber, (qui primum prodiit Venetiis 1543.) rec. Basil. 1544. in fol. Lugd. 1574. 8. et 1581. 8. et in tom. IV. p. 1425. Thesaur. iur. romani, cum praef. Euerh. Ottonis, tom. IV. p. 1425. *Harl.*

[*Hermaci* cuiusdam monachi epistola, nondum edita, ad abbatem Doulam, qua ipsius consiliis iuuari se postulat, inc. τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCLXXXI. nr. 18. et nr. 19. *Doulae* abbatis ad *Hermacum* responsum, necdum editum, quo ostendit, homini, etsi peccatorum multorum sibi conscio, de salute tamen non esse desperandum: inc. ἐμῷ πατέρι καὶ δεσπότῃ. Eaedem binae epp. *Venet.* in cod. Nanniano CLIV. nr. 24. et 25. (vbi epistola quidem *Dulae* incip. ἐγὼ μὲν χρεῖαν ἔχω. tamen eadem esse videtur.) v. cat. codd. gr. Nan. p. 348. *Harl.*]

[*Hermas*, haereticus, condemnatur in anathematismo tertio, in cod. *Vindob.* caef. LXXVII. nr. 82. v. *Lambet.* III. p. 427. vbi Kollar. adnotat, tres illos anathematismos latine versos esse a *Cotelerio* in monument. eccles. gr. tom. I. p. 737. *Harl.*]

[Ad *Hermodorum* quemdam Theophanes duas scripsit epistolas, editas gr. a *Lamio* in *Deliciis eruditor.* a. 1744. p. 184. sqq.]

[*Georgius Hermonymus*, Spartiata, post expugnatam CPolin., regnante Ludouico XI. in Galliam venit, et in academia Parisiensi litteras graecas professus, inter discipulos habuit Reuchlinum et Gulielm. Budaeum. Manu ipsius exaratus codex, qui continet Liturgiam S. Ioann. Chrysostomi, exstat in bibl. *Balufii*, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1305. B. nr. 13. et alii *Parif.* in bibl. publica custodiuntur, teste eod. *Montfauc.* in *Palaeogr.* gr. p. 99. vbi plures *Georgios*, codd. gr. scribas, enumerat. Conf. *Maittaire* A. T. tom. IV. part. I. p. 23. inprimis *Christi. Frider. Boerner.* de doctis hominibus graecis, litterar. graec. in Italia instauratoribus, p. 192. sqq. vbi contra *Allatium* (de *Georgiis* p. 394.) et *H. Wharton* in adpend. ad *Caue* hist. litter. SS. eccl. vbi p. 181. de *Georgio Hermonymo* ad a. 1460. quaedam prodidit, docet, *Georg. Hermonymum* diuersum esse ab *Charitonymo Hermonymo*, de quo v. supra, voc. *Charit.* et sub cuius nomine exstat in cod. bibl. *August.* *Vindel.* monodia in obitum *Georgii Gemisti.* v. *Reiser.* indic. MSS. bibl. *August.* p. 90. *Harl.*

Hierophilus sophista de alimentis, περὶ τροφῶν κύκλος τὸ ποιοῖς δηλοῖ χρῆσθαι ἐκάστῳ μὲν καὶ ὁποῖοις ἀπέχεσθαι. Ex codice regio citat Cangius. *Fabr.* Editurus est id opus *Willemer*, D. medic. Nanceii, f. Nancy. — *Hierophili sophistae* liber de *diaeta* sec. XII. mentes, *Vindob.* in cod. caef. XXVIII. nr. 7. et nr. 8. eiusd. lib. de facultatibus alimentorum, v. *Lambet.* VI. part. 2. p. 283. seq. ibique Kollar. not. Prior lib. exstat quoque *Venet.* in codd. Nannianis CLXXXII. nr. 23. et CCXLVII. nr. 2. v. cat. codd. gr. Nan. p. 390. seq. et 439. — de alimentorum facultatibus, *Oxon.* in cod. Barocc. CL. nr. 2. *Hierophilus* (sic)

in aphorismos Hippocratis, *Mediol.* in cod. bibl. Ambros. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 498. *E. Harl.*

De *S. Hierothei*, Athenarum, ut volunt, episcopi, ex cuius *Θεολογικαῖς συρραμασίαις* et *ἡρωτικαῖς ὕμνοις* nonnulla profert pseudo-Dionysius Areopagita, eumque veluti magistrum suum laudat, videndus *Petrus Halloix* S. I. in vitis scriptorum orientalium tom. I. pag. 601. seq. *Fabr.* V. supra voc. *Euthymius* monachus. — *Hierothei* metropolitae Monembas. epistola ad Gabriel. Seuerum edita est gr. a *Lamio* in *Deliciis* erudit. a. 1744. p. 43. seqq. *Harl.*

Hierotheus sacellarius in vita Gregorii Palamae citatur a *Nicol. Comneno* pag. 74. Praenot. *Mystagog.* Idem alibi laudat *Hierotheum Chartophylacem*, et *Hierothei* monachi collectionem canonum pag. 188. 241. 262. Isagoge in Io. Climaci scalam paradisi MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* IV. p. 191. *Fabr.* f. p. 423. ed. Kollar. nr. 4. cod. CLXXX. Add. supra, vol. IX. p. 526. — Ibid. vol. VI. part. 1. p. 58. nr. 11. cod. caes. *Vindobon.* VI. nominatur *Hierotheus metropolita Lopadius* inter septem archiepiscopos orientales, qui epistolam miserunt ad Annam imperatricem, imper. Andronici Palaeologi II. viduam, contra Io. Calem, patriarcham CPolitan. de qua epistola multus est *Lambecius*. — *Hierothei*, hieromonachi, sermo contra calumniatores eius, adfirmantes, ipsum geometricis lineis efformasse naturam diuinitatis, et Patrem dixisse Spir. Scti patrem, pariterque Filium eiusdem Spir. Scti patrem; eiusd. aliud opus, Michaeli Comneno Palaeologo nuncupatum, in quo ostendere conatur, ex solo Patre procedere Filium et Spir. Sctum, *Venetis* in bibl. Marc. cod. CLIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 85. seq. — In cod. Marc. LXXXIII. etiam reperiri *Hierothei* monachi *Διάγραμμα*, quo naturam diuinam figuris geometricis explicat, monet *cel. Morell.* in bibl. MSta gr. et latina, tom. I. p. 74. — Diagramma de processione Spirit. Scti memorat *Allatius* de consensu etc. libr. II. cap. 18. p. 871. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIX. nr. 5. plut. 7. exstat *Hierothei* hieromonachi contra Latinos dialogus inter Lucam et Nephonem, s. homilia, speciem dialogi prae se ferens. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 262. qui in not. 2. etiam citat codd. *Vindobon.* Marcianum et Allatii, a nobis modo laudatos, at, non audemus, inquit, adfirmare, quod vnus idemque sit, ac *Hierotheus* monachus, cuius collect. canonum laudat *Nic. Comnenus*, (locis, a *Fabricio* excitatis.) — *Venet.* in cod. *Naniano* CLXXXII. nr. 2. *Philosophi Hierothei* canon *ἐξομολογητικὸς* in Domin. nostrum I. Christum. v. cat. codd. gr. Nan. p. 389. *Harl.*

De *Hierotheo* chymico infra lib. VI. *Fabr.* infra in vol. XII. vet. ed. p. 763. 766. Hic vero *Hierotheus* idem ac modo memoratus *Hierotheus monachus* esse videtur *Lambecio* vol. VI. part. 2. pag. 427. seq. in recensione cod. caesar. LI. nr. 28. vbi legitur *Hierothei methodus faciendi auri*, et *Lambec.* in not. 2. monet, illum Hier. monachum non esse confundendum cum *S. Hierotheo*, ante conuersionem suam philosopho Platónico, qui *S. Dionysii* Areopagitae fuit praeceptor, et deiparae Mariae morti interfuit: qua de re consulere iubet, *S. Dionysii* opp. gr. et lat. edita a *Balthaf. Corderio*, Antwerp. 1634. fol. II. tom. — In eodem cod. caesar. nr. 31. exstat eiusd. *Hierothei philosophi* poema iambicum de arte chemica, versi-

versibus constans ducentis triginta; et *Lambec.* ib. p. 431. adnotat, idem poema exstare in eadem bibl. caesarca MSt. etiam latine, sed oratione prosa. — *Monac.* in cod. Bauar. CXII. de sacra arte. v. *Hardt.* in Aretini Beytrüg. a. 1804. part. 7. p. 45. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. CCXCIX. *Hier. philosophi* iambi CCXXX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 140. et cel. *Morrelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 174. vbi obseruat, excerpta esse ex illo carmine iamb. apud *Bernard.* p. 157. post Palladium de febribus, Lugd. Bat. 1745. et p. 178. de sacra arte in cod. cod. CCXCIX. — Idem carmen versib. iambic. CCXXIII. *Florent.* in cod. Laurent. XVI. nr. 51. plut. 86. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 359. — in cod. *Escorial.* carmina iambica de lapide philosophor. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 172. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCCXLIX. nr. 8. de sacra arte. Add. ind. I. ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSSt. p. CXXV. *Harl.*

[*Hierotheus*, archimandrita Cephaleniensis, cuius opusc. manu ipsius exaratum, f. descriptio terrae motus, qui in Cephalonia insula accidit a. Chr. 1637. d. 30. Sept. exstat *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCDLXXXIX. nr. 6. *Harl.*]

Hyperbius, Chalcedonenfis archiepiscopus, ab eodem Comneno laudatus p. 259.

[*Hyperichii*, presbyteri, capp. paraenetica ad monachos: inc. ἀρχὴ ἀποταγῆς. *Parif.* in bibl. publ. cod. MXCVIII. nr. 6. *Harl.*]

Iacobi monachi epistolae XLIII. ad Irenem Augustam Alexii, πρὸς τὴν πανευτυχῆ τὴν τὴν Σεβαστοκρατορίσαν Εἰρήνην συνεκδημονῆσαν τῷ κυρίῳ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ. Citat Cangius ex codice regio MMIV. *Fabr.* Conf. supra, vol. X. p. 278. 282. et 318. quibus addes *Iac. monachi* homilias in b. Mariam, *Parif.* in cod. MCCVIII. in conceptionem S. Deiparae et alios eius dies festos, in cod. bibl. *Vaticanae*; ibid. eiusd. oratio; et sermo in natiuitatem Mariae Virginis, in cod. bibl. *Sfortianae*. — *Iac. monachi epistolae* 43. ad Irenem Augustam, *Parif.* in bibl. quondam regia, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSSt. p. 12. B. 134. 701. E. et 727. B. — atque p. 1321. D. in cod. Mazarin. eiusd. epp. 48. ad Irenem Augustam, de quibus plura adtulit *Montfauc.* qui, „vixisse, ait, auctorem ante exortam controuersiam de processione Spir. Scti, etiam ex Filio, argumento est, quod crebro loquens de fide. et Theologia, ac Spir. Scti deitatem acerrime vindicat, praefertim in or. seu libro aduersus eius impugnatores, qui exstat ante vltimam epistolam: — auctor eruditus; stilus elegans.“ Numeratur cod. 3039. in cat. MSSSt. *Parif.* bibl. publ. vol. II. p. 600. — Ab illo haud diuersus esse videtur *Kollario* in Supplem. I. ad Lambecii comm. p. 669. *Iacobus*, monachus monasterii ad S. Medenti, postea vero *Bulgariae* archiepiscopus, vti vocatur in cod. *Vindobon.* caesar. CXXII. qui continet illius poemation iambicum de periculis suis et de quibusdam euerfis monasteriis. — *Iacobi monachi* codex in bibl. *Mazarin.* simpliciter citatur in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSSt. p. 1308. D. ibid. *Iacobi Persae* martyrium. — Idem martyrium in bibl. *Coisl.* cod. CV. vid. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 178. *Harl.*

[*Iacobo*, Hierosolymorum episcopo, inscribitur in cod. *Parif.* bibl. publ. CDXXXVI. nr. 1. *Clementis* episcopi romani vita. *Harl.*

[*Iacobi Neobaptistae*, qui praeter sententiam suam lauacrum sacrum susceperat sub Heraclio imperatore et Georgio Carthaginensis vrbis praefecto, doctrina aduersus eos, qui Iudaeorum manu recens baptizati sunt, — vt cognoscant Dominum, quod non oporteat σαββαριζεν post Christi aduentum, et quod ipse sit vere Christus, qui venit, et non alius, in cod. *Coisl.* CCXCIX. (v. *Montfaucon.* bibl. Coisl. p. 415.) et *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 17. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 412. *Harl.*]

[*Iacobus*, ex episcopo Anchiali anachoreta, memoratur in cod. caes. XXVIII. nr. 1. v. *Lambec.* VIII. p. 642. ibique Kollar. *Harl.*]

[*Iacobus*, patriarcha et archiep. CPolit. cuius epistolam gr. edidit *Lamius* in *Delic. erud.* a. 1744. p. 157. seq. *Harl.*]

[In pluribus codd. *Coisl.* varii nominantur *Iacobi*. v. *Montfaucon.* bibl. Coisl. Sic p. 324. ad *Iacobum Solitarium* scribit Theod. Studita, idemque p. 147. 149. 316. 320. ad *Iacobum* quemdam: p. 217. — *Iacob. Rhodius Diaforinus* exarauit a. 1541. cod. CLIII. in quo habentur decem primi libri Basilicor. — p. 111. laudatur *Iacobus*, metropolita Thessalonicae, hypertimus et exarchus totius Thessaliae: — p. 266. condemnatur *Iacobus* Syrus in Definitionibus fidei orthodoxae, a *Montfaucon.* ex cod. Coisl. CCV. editis, etc. *Harl.*]

[*Ibanti* monodia super Isidoro Glaba, metropolita Thessalon. — eiusdem epistola ad Simōnein, sancti montis hieromonachum, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIII. nr. 12. et 23. v. *Bandin.* cat. l. c. III. p. 105. et 107. *Harl.*]

Ieremias, patriarcha CPol., ex metropolita Sophiae in Bulgaria electus patriarcha CPol. post Theoleptum a. 1520. et Tornobi in Bulgaria a. 1544. defunctus. Vide *Crusii* Turco-Graeciam pag. 153. sqq. Tractatus de cognatione, quatenus connubium impedire potest, MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* VIII. p. 477. seq. *Fabr.* f. p. 998. seq. ed. Kollar. nr. 33. cod. LI. Conf. de eo *Lamius* in *Delic. eruditor.* a. 1740. part. 2. p. 268. §. XX. et *Montfaucon.* in bibl. Coisl. p. 129. de cod. Coisl. LXV. *Harl.*

[P] *Ieremias II.* ex metropolita Larissae, patriarcha CPol. a. 1572. atque iterum post Metrophanem restitutum, qui 18. Aug. 1580. (teste Schweickero in hodoeporico,) decessit; atque tertio a. 1587. [et vixisse dicitur vsque ad a. 1594. v. *Lamius* l. paullo modo cit. p. 191.] Huius plures exstant epistolae ad Martinum Crusium et ad theologos Tubingenses, e quibus supra p. 511. (ed. nou. 621.) et vol. VIII. p. 91. 93. 94. 95. seq. dicere me memini. *Ecsthesin* eruditam de moribus Graecorum laudat *Nic. Comnenus* pag. 406. praenot. *myrtagog.* et *ecsthesin* praeceptorum ecclesiae p. 139. *Paraenesin* ad Germanos de Eucharistia. p. 189. *Responsum* XIV. ad varia interrogata. p. 150. *Synodicum* excommunicationis in eos, qui Christianos deferunt Agarenis. p. 284. Prodiit etiam *Francofurti* ad Ode-

Oderam siue Viadrum a. 1590. 4. Ieremiae iudicium de Calendario nouo Gregoriano, vbi iunctim graece exhibentur: 1) ἀντιγραφὴ ἀπὸ τῆ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίῃ Ἱερεμίας καὶ τῆ Ἀλεξανδρείας Κυρ. Σιλβέστρου. 2) Crusii ad Ieremiam. 3) Ieremiae responsum ad Posselini criminationem. 4) Christoph. Pelargi epistola ad Ieremiam, graece scripta. 5) Ieremiae responsum, postquam iam ab exilio redierat. 6) CPolitanae ecclesiae ad Moscouiae Tzarum, quanto desiderio pastorem suum expectauerit. Subscriptiones notatu dignae: Ἐφέσω μητροπολίτης Σωφρόνιος καὶ εὐχέτης τῆς βασιλείας σβ. Ὁ Νικομηδείας Σισίνιος, ὁ Νικαίας Κύριλλος. Θεσσαλονίκης Μητροφάνης. ὁ Ναυπάκτης καὶ Ἀργης Μητροφάνης. Κυζίκης Ἀχίλλιος ὁ περὶ Θεορίας καὶ ζάνθης Φιλήμων. ὁ Πέρσης Νεόφυτος, ὁ μέγας οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἱερεὺς Γεώργιος. ὁ Ἰέραξ, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μεγάλης βασιλείας καὶ δῆλος τῆς αὐτῆς βασιλείας. ὁ μέγας σακελλάριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Σαβατιανὸς, καὶ δῆλος. ὁ μέγας σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ δῆλος τῆς βασιλείας σβ. ὁ μέγας χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ δῆλος τῆς βασιλείας σβ. ὁ μέγας ἐκκλησιαρχὴς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ σακελλὶς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ δικαιοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ πρωτονοτάριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ ῥήτωρ ὁ πρωταποστολάριος. ὁ μέγας πρωτοπαπᾶς. ὁ νομοφύλαξ. ὁ καυσερίσιος. ὁ ρεφερενδάριος. ὁ ἱερομνημῶν. ὁ πρωτοπαπᾶς. ὁ ὑπομηνήσκων. ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων. ὁ ἐπὶ δεξιῶν. ὁ ἐπὶ τῶν σκερῶν. ὁ ὑπομνήματα γράφων. ὁ πρωτοκαθενάρχων. ὁ περιμικύριος καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς καὶ ἀρχόντες τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς γαλαταῖ. 7) Alia epistola, qua pro Ieremia reuocando tota sollicitat ecclesia. Subscribunt: ὁ μέγας οἰκονόμος Γεώργιος ἱερεὺς, et ὁ Ἰέραξ ὁ μέγας λογοθέτης καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί. 8) Ioannis Petri, Voionadae et domini Moldo-Wallachiae ad Ieremiam, vt ad patriarchatum redeat. [P] a. 1589. 9) Sigismundi Poloniae regis ἐξουσία, concessa patriarchae Ieremiae. Notissimum etiam opus Witebergae a. 1584. fol. editum, cui titulus: *Acta et scripta Theologorum Wirtembergensium*, (male Witenbergenforum apud Arcudium p. 8. Concordiae de sacramentis edit. 1674. 4.) et patriarchae CPolitani Ieremiae, quae utrique a. 1576. usque ad a. 1581. de Augustana confessione inter se miserunt, graece et latine ab iisdem theologis edita, cum praefatione apologetica aduersus Socolouium ^{aa)}, Lindanum ^{bb)} et Ficklerum. ^{mm)} 1) Epistolae binae ad Ieremiam missae a D. Iac. Andreae et Martino Crusio. 2) Confessio Augustana, graece versa

a) Stanislaus Socolouius, [f. Sokolowski, v. Ianozki Nachricht von den in der Zaluskich. Biblioth. sich befindenden raren polnisch. Büchern, part. III. p. 60. 61. Harl.] Stephani Poloniae regis theologus, adnotationes ad Ieremiae censuram orientalis ecclesiae de praecipuis nostri saeculi haeticorum dogmatibus, latine redditam edidit Cracou. 1582. fol. recusas Dilingae 1582. 8. et Colon. 1582. 8. et cum notis marginalibus Francisci Feuardenti Paris. 1584. 8. Deinde eiusdem Socolouii responsio ad inuestigatam Witebergenforum theologorum cum antidoto vltimae responsionis eorundem ad censuram patriarchae de articulis confessionis Augustanae lu-

cem vidit Augustae Treuiror. 1586. 8. nec non Io. Gorscii Crusius siue animaduersiones ad Theologos Witenberg. Colon. 1585. 8.

bb) Guil. Lindanus episcopus Ruremondanus in concordia discorde protestantium.

mm) Io. Baptista Fikler, archiepiscopi Salisburgensis consiliarius, ex Socolouio germanice quaedam secus de actis Witebergenforum theologorum cum Ieremia patriarcha scripserat. Atque deinde illis opposuit spongiam aduersus Wirtembergenses protestantes. Ingolstadt. 1585. 8.

versa p. 5 - 53. Interpres Paulus Dolscius, Melanchthonis discipulus, et eadem versio iam a. 1559. edita Basileae apud Oporin. et per Demetrium Mysum, **) diaconum CPol. missa ad Iosaphatum, patriarcham CPol. quemadmodum et compendium theologicum Iac. Herbrandi, theologi Wirtemberg. graece versum a Martino Crusio, quod rogatu Ieremiae patriarchae et Ioannis Zigomalaе versum vidit quoque lucem Witeberg. 1582. 4. vide bibliothecam *Ioh. Fabricii* Helmslad. tom. III. p. 374. Wenceslaus a Budowitz epistola ad Dau. Chytraeum data a. 1579. narrat, Augustanam confessionem graeco impressam Basileae, (cuius exempla complura CPolin. attulerat Steph. Gerlachius,) oblatam vni ex principibus Georgianis, qui in linguam suam Ibericam transferri iussit. 3) Ieremiae responsum primum ad Iac. Andreae et Martinum Crusium a. 1576. p. 54 - 143. 4) Epistola Lucae Osiandri, (nomine Iac. Andreae, qui in Saxonia versabatur,) et Martini Crusii epistola ad Ieremiam cum responso ad eius scriptum pag. 144 - 199. 5) Secundum Ieremiae scriptum datum a. 1577. pag. 200 - 260. 6) Responsum Tubingenium Eberh. Bidenbachii, Iac. Andreae, Io. Magiri, Iac. Herbrandi, Theod. Snepfii, Luc. Osiandri et Martini Crusii ad secundum [P] Ieremiae scriptum a. 1577. pag. 261 - 348. 7) tertium Ieremiae scriptum datum a. 1578. p. 349 - 384. cum binis ad Iac. Herbrandum et Martinum Crusium epistolis p. 385. 386. Confer D. *Christoph. Matthaeum Pfaffum*, cancellarium Tubingensem, de actis scriptisque publicis ecclesiae Wirtembergensis p. 50. seq. et *Io. Vhrici Pregizeri* Sueciam et Wirtembergiam sacram p. 156. seq. nec non collectionem novam rariorum librorum, Halae editam, p. 408. seq. *Heineccium* adpendice operis eruditi de ecclesia graeca pag. 80. et Pontificii hominis *Georgii Schereri* S. I. neue Zeitungen aus Constantinopel von Ieremia, Patriarchen daselbst, was sein und aller Griechischen vnd Orientalischen Kirchen Vrtheil vnd Meinung sey, von allen Articulis der Augspurgischen Confession, [Vindobon. 1583. et] in Schereri operibus iunctim editis germanice Monachii 1614. fol. tom. I. pag. 160 - 168. Denique Ieremiae patriarchae epistola ad Christophorum Pelargum cum Pelargi, ad quam respondet, litteris graece et latine occurrit in *Io. Christophori Beemanni* analectis de vitis professorum academiae Francofurt. ad Oderam siue Viadrum fol. a. 1706. p. 125. *Fabr. Vindobon.* in cod. caes. XXXIII. est primum responsum, quod in actis et scriptis, a Fabricio citatis exstat, sed sub epigrapha ab ea, quae in cod. legitur, diuersa: scil. Κυρίῃ Ἱερεμίου διδασκαλίᾳ καὶ θετικῇ πρὸς τοὺς γερμανοὺς admonitoria doctrina ad Germanos: in eod. cod. nr. 2. est eiusd. Ieremiae epistola ad Tubingenses, quae in memoratis Actis gr. et lat. legitur p. 54. sed eiusdem Ieremiae responso praefixa. v. *Kollar.* Supplem. ad Lambecii comm. tom. I. p. 243. sqq. Vid. quoque paullo ante de *Eugenio* episcopo dicta. — *Lamius*, quia Margunius in ep. ad Gabrielem, ab illo edita in Deliciis erudit. a. 1740. part. 2. p. 158. sqq. Ieremiae patriarchae mentionem fecit, in nota p. 171 - 195. eius vitam, fataque, et controuersias cum Tubingensibus theologis scriptaque latius persequutus, p. 177. sqq. magnam partem repetiit epistolae, quam Mart. Crusius scripsit ad Dau. Chytraeum. Ibid. pag. 299. sqq. Lamius in not. ad versionem suam lat. epistolae Ieremiae archiep. CPolitani ad episcopum Cytherorum continuauit vitae scriptorumque Ieremiae historiam, et p. 98. sqq. edidit primum epistolam, gr. ab Ieremia scriptam, et inscriptam: τῇ Θεοφιλεστάτῃ ἀρχιεπισκόπῳ Κυθήρων ὁ ταπεινὸς ἱερο-

**) *Allat.* de consensu pag. 1008.

ὁ πρῶτος ἐπὶ τῶν ἐπιγράμτων. — Idem *Lamius* in *Delic. erud.* a. 1744. p. 69. seq. publici iuris fecit *epist. gr.* quam p. 72. adnotavit, esse *Ieremiae II.* patriarchae CPol. pariter p. 78. sqq. plures *gr. epp.* ad *Gabrielem Philadelph.* quarum duae priores *Lamio* p. 78. scriptae videntur *Ieremiae II.*, vel a. 1579. quando primum sede deiectus est; vel anno circ. 1584. quando iterum e recepto throno deturbatus est: — tum p. 112. sqq. p. 116. sqq. *epistolas* quasdam *Ieremiae II.* et *Gabrielis Seueri* mutuas. — *Ieremiae* *epistola Romae* in *biblioth. Vaticana*, in *cod. reginae* quondam *Succiae* 904. — eiusd. *admonitio* ad *Germanos*, et *epistola* ad *Iacobum ac Martin. Crusium*, *Parif.* in *bibl. publ. cod. MMII.* et *ibid.* in *bibl. quondam de Montchal*, *archiepisc. Tolofani*, *cod. VII. v. Montfau.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 33. *A.* 727. *C.* 896. *C.* vbi is suspicatur, *Iacobum* theologum esse *Grynaeum*; sed probabilius esse videtur *Iacobus Andreae*. *Conf. de actis et scriptis Theologor. Wirtemberg.* etc. *Baumgarten.* *Nachricht. von einer hallischen Biblioth.* tom. VI. p. 145. sqq. vbi iis, qui de illo opere in *Vogt-caral. libror. rarior.* p. 6. citantur, additur *Saligii* *Historie der augspurgisch. Confession*, tom. IV. cap. 1. §. 19 - 29. part. 1. p. 721 - 737. — De *Ieremiae* iudiciis de liturgiis *Iacobi ac Marci*, et de poenis damnatorum v. censuram operis inscripti: *Fides ecclesiae orientalis*, f. *Gabrielis Philadelph.* opuscula, nunc primum de Graecis conuersa, cum not. vberiorib. *Rich. Simonis*, *Parif.* 1686. 4. in *Actis* erudit. 1688. m. *Mart.* p. 137. et 138. Add. supra, vol. VIII. p. 89. 90. ac p. 94. 95. seq. — Ad *Ieremiam* *dialogus* *Meletii orthodoxus Mosquae* in *cod. synod. CCCXV. nr. 8. v. Matthaei* *Notit. codd. gr. Mosq.* p. 207. *Harl.*

[*Ieremiae* sacerdotis *epist. graeca*, de vita *S. Georgii* secundum traditionem, cum *anglica et latina D. Lloydii* versione *Oxon.* in *bibl. Bodlei.* inter *codd. Ashmolean.* nr. 7412. *cat. MSS. Angliae* etc. vol. I. — De *Ieremia*, *Larissae* *episc. supra*, vol. VIII. p. 94. *Harl.*]

[*Ignatii*, monachi, *narratio* de vita *Tarassii*, patriarchae CPolit. Febr. 26. *Oxon.* in *cod. Barocc. CCXXXVIII.* — add. supra, vol. X. p. 329. et *Causi* *hist. litter. SS. eccl. II.* p. 6. ad a. 810. — *ib.* p. 40. ad a. 847. de *Ignatio*, patriarcha CPol. — *Ignatius*, monachus *Xantopulorum* de institutione vitae monasticae, *Taurin.* in *cod. reg. CCCLII. v. cat. codd. gr. Taur.* p. 481. — De *Ignatio* e *Chio* v. supra, vol. VIII. p. 93. — Ad *Ignatium* *epistolam* *Theophanis* monachi ἐν Χίῳ edidit *Lamius* in *Deliciis* erudit. a. 1744. part. 2. p. 176. sqq. *Permultorum Ignatiorum et scriptorum*, a nonnullis confectorum, mentio passim fit in *Assemauni* *bibl. orient. v. ind. ad tom. II.* p. 532. seq. et in *tom. III.* p. 17. et 297. *Harl.*]

[*Indimus*, *episcop. ἐξηνεπόλεως*, nominatur inter eos, qui *Gennadii* *epistolae encyclicae* subscripserunt. v. *Lambec. VIII.* p. 893. *Harl.*]

[*Ioachim*us, *Alexandrinus* patriarcha. v. supra, de *Eugenio* *episcopo*, et vol. VIII. p. 93. *Cod. Mosquens. synod. V.* qui continet *Praxapostolum*, *Ioachim*, hieromonachus, a. C. 1525. renouavit, (vbi manu sua in fine testatus est, h. e. (quae est suspicio *Matthaei* in *Not. codd. gr. Mosq.* p. 15.) nouo inuolucro exornauit. *Harl.*]

Vol. XL

Mm mm

[Ioan.

[*Ioannis Abramii*, exarchi, epist. ad Georgium Calybam, *Vindobon.* in cod. caes. CCLXXXVIII. nr. 3. v. *Lambec.* V. p. 501. seq. — Enimuero quis omnes *Ioannes*, etiam Graecos, quorum vis paene infinita est, et praecipue quorum nonnisi memoria superest, enumerare potest? et cui bono? Multorum nomina episcoporum etc. reperies inter eos, qui subscripserunt Gennadii epistolae encyclicae in cod. caesar. XLIV. nr. 35. v. *Lambec.* VIII. p. 391. sqq. Consules quoque indices ad bibl. nostram gr. ad *Montfaucon*, bibl. Coislin. et ad Bibl. bibliothecar. MSSSt. — ad *Cauai* Hist. litt. SS. eccl. ad *Assmanni* bibl. oriental. etc. Ne tamen *ἀσύμβητος* discedam, quorundam, licet paucorum, iniciam mentionem. *Harl.*]

[*Ioannis*, abbatis, cognomine *Curti*, apophthegmata quaedam, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXX. nr. 23. — *Ioannis*, abbatis, sententiae moralium in Iob. in bibl. Casinensi. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSSt. p. 219. B. et 225. C. *Harl.*]

[*Ioannis* Calibitae aut Chalybitae vita, *Oxon.* in cod. Barocc. CLXXX. — *Florent.* in cod. bibl. monast. Benedictin. b. Mariae. — *Mediolani* in bibl. Ambros. — *Parif.* in cod. Mazarin. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSSt. p. 414. B. 499. A. 1308. E. et 1314. D. — *Ioannes* quidam, scriba cod. *Mosquens.* typograph. synod. LV. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Molq. p. 330. Sed plures *Ioannes* scribae codd. fuerunt. *Harl.*]

Ioannes, abbas S. Anastasiae, scholiis ad Can. I. Nicaen. citatur a Nic. Comneno pag. 158.

Ioannes, Amaltridis episcopus, amicissimus Theodori Studitae, de cultu sacrarum imaginum orat. II. id. p. 141. seq.

[*Ioannis* Chalcedonis, archiep. CPolitani, qui est Ioann. Hieromnemon urbis Chalcedonis, et sub Alexio Comneno atque Ioanne Porphyrog. patriarchatu CPolit. potitus, expositio euangelii sec. Matthaei, quod legitur dominica Septuages. in cod. *Taurin.* CLXVI. v. cat. codd. gr. Taurin. p. 253. — eiusd. commentarii in XXVIII. euangelia anniuerfaria, ex variis scriptoribus, praesertim ex Chrysostomo collecti, *Parif.* in bibl. publ. cod. CCXIV. et explicatio euangeliorum, quae totius anni decursu in ecclesia graeca recitari solent, e variis scriptoribus collecta, ibid. in cod. CCXXXIV. — Ad *Ioannem* Chalcedonensem scripsit Theodor. Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 148. 149. 317. et 320. — *Ioannis*, Chalcedonenfis metropolitae, quaesita et responsa varia circa res ecclesiastic. collecta e Marco, Alexandrino episcopo et aliis, *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. Thom. Roe XVIII. f. nr. 264. cat. MSSSt. Angliae etc. vol. I. conf. *Cauai* diff. I. ad hist. litt. SS. eccl. II. p. 10. vbi simul ille plures alios *Ioannes* commemorat. *Harl.*]

Ioannes Colossensis citatur a Thoma Diplouatico. id. p. 190. oratione II. contra Marcum Ephesium. id. p. 190. De *Andrae* Colossensis dialogo contra eundem Marcum dixi p. 474. XXVIII.

Ioan-

Ioannis Botoniatae, νομικῆς Cretensis, εἰς τοὶ centum de metro iambico ad Isidorum, diaconum et tabularium τῶν χωρῶν. MS. in bibl. regis Gall. *Fabric.* MSt. quoque *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. II. nr. 1. plut. 58. et sequuntur eiusd. versus iambici X. in salutationem deiparae; versus heroici IV. in idem argumentum; in eiusdem dormitionem tetraastichon; et alii versiculi in crucifixionem, sepulturam ac baptismum I. Chr. atque in SS. Demetrium, Nestorem et Nicolaum. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 439. *Harl.*

[*Ioannes* Camaterus, patriarcha CPolitanus, scripsit 1) ad Innocentium III. epistolam, qua vnam et vniuersalem romanam dici ecclesiam, mirari se testatur; 2) responsa theologica ad quasdam quaestiones; 3) oratt. duas catecheticas, quae exsint *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCCCII. nr. 24 - 26. — *Parisi.* in cod. quondam Radulph. epistola, qua confutat ea, quae a papa missa sibi fuerant. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 775. C. — Ibid. in bibl. publ. codd. MMCDIX. nr. 2. de infantis genesi, in collectione astrologiae iudiciariae, a recentiore aliquo Graeculo confarcinatae, MMCDXXIV. nr. 5. et MMDVI. nr. 2. sunt alius *Ioannis Camateri*, canicleo praefecti, versus iambici de Zodiaco, et aliis, qui in coelo sunt, circulis, ad Manuelem Comnenum. De hoc altero Camatero v. supra, vol. IV. p. 154. seq. vbi add. cod. *Romae* in bibl. quadam. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 201. C. — ib. p. 1323. E. in cod. *Mazarin.* CXLYL. *Harl.*]

Ioannem, hieromonachum Thessalonicensem, in expositione officii orthodoxiae laudat *Nic. Comnenus* p. 227.

Ioannis Ionopuli Chartularii, (qui ante Harmenopulum scripsit) responsum XII. ad Catholicos Iberiae, id. p. 24. Explicationem canonum poenitentialium S. Gregorii thaumaturgi p. 400. Suggestionem ad D. patriarcham de testimonio clericorum, p. 386. *Fabr.* *Ioannes*, chartophylax, *Ionopuli* (Ἰωνοπέλου) filius scribitur in cod. Laurent. et *Mosquensi* XXXII. Breue patriarchale, ab eo expositum, de quodam, qui matris suae conlobrinam duxerat uxorem, deque poenis illi irrogandis; (quod etiam est in cod. *Mosq.* cit. v. *Matthaei* Not. p. 55. nr. 64. ed. in fol. vbi inscribitur Πιττάκιον πατριαρχεικὸν etc.) eiusd. alia ecdosis, seu expositio legalis, *Florent.* in cod. Laurent. XL. nr. 58. et 72. plut. 5. vid. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 78. et 79. quo teste prius exstat in *Leunclauui* iure gr. rom. libr. IV. p. 291. et posterius opusc. ibid. libr. III. p. 204. add. infra, vol. XI. p. 47. ed. vet. *Harl.*

[*Ioannes*, Colobus, scripsit vitam Paisii, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MDXLVII. nr. 2. — ib. in cod. *Mazarin.* LXXIX. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1318. B. — Di-
cta quaedam illius in opere quodam ascetico *Matriti* in cod. reg. XIV. v. *Iriart.* in cat. codd. gr. Matr. p. 43. et in cod. *Coislin.* CCXXX. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 294. — Ibid. p. 104. inter eos, qui subscripserunt synodo sub Alexio Comneno, in decreto p. 103. fqq. a *Montfaucon.* edito occurrunt *Ioan. Taronita*, *protocuiropalata* et super supplicationibus; *Ioann. Synadenus*, *Cuiropalata*, (qui etiam citatur in cod. *Coislin.* LXXXIX. et nominatur imperatoris gener, atque dux exercitus ap. *Montfauc.* l. c. p. 142.) *Ioann. proëdrus* et
Mm mm 2 gram-

grammaticus; *Ioan. Scutariates*, rector; *Ioan. Sides* et *Ioan. Claudiopolis* metropolitae; *Ioan. Carabizyes*; *Ioan. Meftaxas*, notarius; *Ioann.* monachus et cathegumenus monasterii Studii; *Ioan.* monachus et cathegumenus monasterii Polyclei, qui est super caniculum; *Ioann.* cathegumenus monasterii, tropaea gestantis Manganorum. — *Ioan.* metropolita *Claudiopolis* et *Ioan.* patriarcha *Antiochenus* περὶ τῶν ἀζύμων in cod. *Mosquensi* synod. CCCLIII. et CCCLV. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 229. nr. 9. et 14. p. 235. nr. 15. et 16. — Ibid. in cod. CCXC. Vita *Ioan.* τῆς Καλυβήτης v. *Matthaei* l. c. p. 189. nr. 20. et p. 190. nr. 30. epistola *Io.* metropolitae *Claudiae* (Κλαυδίας.) *Io.* metrop. *Claudiae* & azyimis, Venet. in cod. Naniano CCXXVIII. v. cat. codd. gr. Nan. p. 422. nr. 34. *Harl.*]

[*Ioannes Comnenus*, v. supra de Alexandro Helladio. Illius versus anacreontici, quibus peccata deflet, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMMXXV. nr. 4. *Io. Comneni* Sozopolitae versus anacreontici in forma confessionis. *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 10. vid. *Bandin.* l. c. II. p. 530. An idem est cum sequenti *Io. Comn.* — *Ioann. Comnenus*, medicus in Valachia, multo tempore in Atho commoratus, edidit *descriptionem montis Atho*, sermone vulgari, cum figg. a. 1701. quam *Montfauc.* in Palaeographia graeca, ad calcem p. 433. sqq. recudi fecit, latina versione addita, et in longa praefatione haud pauca notatu digna de illo monte observavit. — Ibid. p. 302. 303. et 304. egit idem *Montfauc.* de *Ioan. Comneno*, imperatore, ab a. 1119 - 1143. qui Nomocanonem edi curavit: add. *Bathii* hist. iurispud. rom. libr.-IV. cap. 2. §. 16. p. 621. et §. 22. p. 642. ed. V. *Harl.*]

[*Ioannes ὁ Κομνηνός*, vel presbyter vel episcopus, quoniam ἄγιος nominatur in sua responsione, qua errores nonnulli, ad incarnationis mysterium spectantes, anathemate feriuntur, in cod. MCCLIX. nr. 2. *Parif.* bibl. publ. (in adpend. ad catal. MSS. bibl. *Parif.* p. 619.) — in eod. cod. nr. 1. est *Abraami* epist. inedita ad eundem Ioannem de loco quodam S. Basilii. — Ibid. in cod. MDLV. nr. 16. in adp. p. 622. *Ioannis* episc. *CPolit.* enarratio in parabolas euangelicas. *Harl.*]

[*Ioannes* Curopalata, siue potius *Io. Scylitzes* cognomento *Curopalates*, v. supra, vol. VII. p. 722. sqq. Scripsit suggestionem ad nouellam Alexii Comneni, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCECLI. nr. 38. cum Alexii responsione, (atque Notoria et consultatio de spon- salibus discidendis, ad imp. Alex. Comnen. est in *Leunclauii* iure graeco-rom. libr. II. pag. 132.) et synopsis historiarum, ibid. in cod. MDCCXXI. — In priore cod. nr. 13. est quoque *Ioannis* nouella de commercio captiuorum: In posteriore vocatur *Ioannes Scylitzes Comnenus*, et confector catalogi II. p. 393. adnotat, istam synopsis in libris editis totam tribui Georgio Cedreno, excepta illa parte, quae Isaaci Comneni et reliquorum principum res gestas complectatur, et sola *Ioan. Curopalatae* nomen praeferat; praefationem autem nondum prodixisse, nisi quatenus eam quoque Cedrenus in usus suos conuerterit. — Eadem synopsis est *Neapoli* in bibl. Carbon. (v. supra vol. V. p. 796. nr. 14.) et in cod. *Coisl.* CXXXVI. quam, *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 206. animaduertit, esse ipsissimam historiam Cedreni paruo discrimine; in MSto tamen non pauca notatu digna haberi, quae in edito praetermittantur. In inscriptione vocatur *Io. Curopalata Scylitze* et *magnus Drungarius* τῆς βι-
γλας

γλας, h. e. vigiliae f. excubiarum: in eod. cod. occurrit *Ioann. Lydus*, monachus, qui historiam conscripsit. — Ibid. recenset *Montfaut.* cod. CXXXV. qui eiusd. *Ioannis* historiam continet, et, post Georgium, is ait, Cedrenum, (Parif. 1647.) exstant excerpta ex Breuiario historico Ioannis Curopalatae, quae historiam excipiunt, vbi Cedrenus desinit, sed toto coelo differunt ab hoc Io. Curopalatae opere, non modo, quod ad seriem et verba, sed etiam quod ad res ipsas adtinet, etc. (conf. supra, vol. VII. p. 464. seq.) pag. autem 207. seq. ex illo codice edidit gr. latineque vertit *Io. Curopalatae* praefationem, historiae suae praemissam, quae non pauca de scriptoribus historiae Byzantinae noua notatuque digna continet. — Sec. *Montfaut.* in Bibl. biblioth. MSS. exstat quoque *synopsis*, p. 8. *A. Romae* in bibl. Vaticana; et p. 117. *A.* ibid. item p. 198. *A.* ib. in bibl. patrum S. Basilii; p. 499. *C. Mediolani* in bibl. Ambros. p. 28. *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. reginae Sueciae *Historia* a morte Nicephori ad Isaac. Comnenum; — p. 186. *A.* inter codd. *Ottobon. Curopalates* de officiis C. P. — *Monac.* in cod. Bauar. CLVI. de officialibus palatii CPolit. et de officiis magnae ecclesiae. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. II. p. 17. qui adnotat, editum quidem esse librum inter scriptor. Byzantin. sed quaedam differre in codice. Conf. *Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. II. qui col. 745 - 750. multus est de illo, aliosque de eo citat scriptores, *Caus* in hist. litt. de SS. eccl. II. p. 155. seq. *Hamberger.* in zuverläss. Nachricht. tom. III. p. 783. seq. *Saxium* in Onom. lit. part. 2. p. 194. ad a. 1081. et p. 555. et quos ille laudat. *Harl.*]

[*Ioannes* Cyzicenus scripsit vitam Chalcondylae. *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCCCLXXIX. *Harl.*]

[*Ioannis Eleemonis* vita in cod. *Mosquensi* synod. V. v. *Matthaei* Not. cit. p. 18. nr. 29. et supra vol. IX. p. 716. *Harl.*]

[*Ioannis Gregoropuli* Cretensis epigramma in cod. *Mosquensi* CCLXXXIV. v. *Matthaei* Not. cit. p. 185. nr. 3. *Harl.*]

[*Ioannis Heracleensis* epistolae, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMMXL. praefixa est eius vita. — ibid. in cod. MMMX. nr. 24. *Ioannis Gabrae* or. inedita in ingressum b. Virginis in sancta sanctorum. *Harl.*]

[Ex *Ioanne Hesychaste* excerpta in Niconis collectione, in cod. *Coisl.* XXXVII. et ex vita *Io. Hesychastae* Hagiosabitaie in opere Antiochi ascetico, in cod. CXVII. v. *Montfaut.* bibl. Coisl. p. 111. et 191. Eius vita citatur in expositione sacrorum praeceptor. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 100. *Harl.*]

[*Ioannis Hydruntini*, regii Grammatici, discipuli Nicolai Hydruntini, in Parmam subiugata a Friderico imperatore versus iambici, *Florent.* in cod. Laurent. X. nr. 43. plut. 5. v. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 25. vbi is illos versus gr. exscribi fecit. — Ibid. in cod. XV. nr. 6. plut. 86. eiusdem solutio cuiusdam quaestionis, aduersus quosdam, qui

Mm mm 3

dicunt,

162. De iure Graeco et Latino p. 220. Collectaneis siue excerptis iuris graeci p. 320. (vbi Tipucito pleraque debere adnotat,) et 322. 410. In Nili synopsin canonum pag. 138. explanatione canonum apostolicorum p. 253. notis ad Synodales sententias pag. 251. explanatione regularum Nicephori CPol. pag. 139. 210. 273. expositione liturgiae ad diptycha pag. 55. notis ad prochiron Harmenopuli pag. 282. De LXX. interpretibus pag. 199. Epistola critica de moria Erasmi, id. pag. 195. Praenot. Mystagog. Fabr. De hoc *Lascares*, Ludouici XII. regis Gallorum ad Senatum Venetum legato, et mortuo a. 1515. Fabric. infra in vol. XI. p. 48. ed. vet. ea, quae sequuntur, adiecerat, quae huc reducam: „de quo consules *Iouium* p. 59. elog. *Lambecium* VI. p. 279. *Isaac. Bullartium* Acad. des sciences tom. I. p. 282. *Varillasum* anecd. Florentin. libr. IV. p. 182. *Paul. Freher.* theatri viror. erudit. p. 1430. *Tho. Popeblount* in censura scriptor. p. 348. *Iac. Gaddium* de scriptorib. non ecclesiasticis tom. I. p. 285.“ quibus addi debent *Bayle* Dictionaire etc. vol. III. p. 56. sqq. ed. 1740. voc. *Lascares*, vbi plura, notatu digna, reperies; *Nic. Comnenus Papadopulus* in Histor. gymnasii Patauii, tom. II. libr. 2. cap. 13. n. LI. p. 187. *Saxius* in Onom. lit. II. p. 513. in primis *Humphred. Hodius* de Graecis illustrib. lib. II. cap. 5. p. 247. - 275. *Christi. Frid. Boerner.* de doctis hominibus graecis, litterar. graec. in Italia instauratoribus p. 199. seq. vbi libros editos et ineditos *Lascares* recenset, et p. 218. in not. **. animaduertit, Fabric. nostrum in bibl. gr. vol. XI. p. 47. sqq. *Ioannis Lascares iunioris* scripta nostro adtribuuisse *Iano*, qui etiam diuersus est a *Constantino Lascares*, de quo idem *Boerner.* p. 170. sqq. diligenter agit. Conf. quoque supra, vol. IV. p. 438 sq. et 329. — *A Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. memorantur p. 18. *Romae* in bibl. Ottobon. et p. 304. *B. Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXXIII. plut. 31. ^{oo}) *Lascares Rhyndaceni* epist. ad Petrum Mediceum, cusa Florent. 1494. — p. 34. *D. Romae* in bibl. Vaticana, nr. 967. codd. reginae Sueciae, *Iani Lascares* selecta ex moralibus eclogis Stobaei. — p. 55. *A. ibid.* nr. 1864. *Aphthonii Progymnasmatum, Iano Lascares* interprete. — p. 91. *C. ibid.* in bibl. *Petauii*, *Iani Lascares, Rhindacensis*, epigrammatum expositio: — *Florent.* in bibl. Laur. cod. XXXVIII. plut. 57. *Homericæ Iliadis* interpres peruetustus, graece impress. in Gymnasio collis Quirinalis in domo Angeli Colotii, Romae 1517. fol. in membr. in cuius auersa pagina bina *Lascares* epigrammata graeca maiusculis litteris adfixa sunt, quae *Bandin.* l. c. II. p. 397. formulis typograph. describenda curauit. — *Iani Lascares* epigrammata, *Parisi.* in bibl. publ. codd. MMCCXLVII. fin. MMCCXLVIII. nr. 3. et MMDCCCLXXIX. et *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossian. gr. et lat. *Parisi.* 1544. tum scripta eiusd. epigrammatum ad verbum expositio. v. cat. bibl. *Leidens.* p. 383. add. p. 398. n. 57. — *Venetis*, in cod. Naniano CXV. nr. 2. *Ioannis Lascares* (an nostri?) epistolae duae ad Arsenium, v. cat. codd. gr. Nan. p. 233. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XVII. nr. 29. plut. 59. est *Lascares Mitylenes filii* expositio noua, quomodo scribit nunc CPolitanus patriarcha papae, et reliquis patriarchis et archiepiscopis, atque etiam metropolitanis, ac saeculares magistratus administrantibus. v. *Bandin.* l. c. II. p.

534.

^{oo}) De hoc cod. Laur. qui continet *Anthologiam diuersorum epigrammatum*, Florent. per Laur. Franciscum de A'opa Venetum, III. Id. Augusti, 1494. fusius disseruit ex eoque *Lascares*

epigr. gr. et epistolam lat. ad Petrum Medicem publicauit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. II. p. 105. sqq.

534. — Ibid. in cod. IX. plut. 7. continente incerti auctoris interpretationem in Apocalypsin Ioannis, est de *Ioan. Maiistro Aeglyrae*, haeretico, locus, cuius partem excerpfit *Bandin.* l. c. I. p. 216. *Harl.*

Ioannis Logothetae synopsis iuris sacri laudat idem (Comnenus) p. 210.

Ioannis, monachi, discipuli S. Basilii et filii obedientiae nuncupati, canonarium siue poenitentiale memorat *Allatius* p. 1307. de consensu. Vide, quae de hoc supra p. III. [ibique not. *kk.* et *ll.*] Nescio, sitne ab hoc diuersus Ioannes monachus, cuius epitome legum citatur a *Nic. Comneno* p. 282. et consideratio canonum p. 410. *Ecthesis* canonum Trullanorum p. 210. *Fabr.* Canones poenitentiales, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCLII. nr. 2. Plures autem fuere *Ioannes*, *monachi*, v. ind. ad nostram bibl. gr. et ad *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. atque ad bibl. Coisl. — *Io. monachi Gani* (πρώτος τῆ ἑκκλ. τῆ γέν. ἀντι-θροῦν) *μερίκη* in epistolam episcopi Mediol. *Venet.* in cod. Namian. CCXXVIII. nr. 3. v. cat. codd. gr. Nan. p. 422. — *Io. monachi* hypomnema prophetae Eliae, *Taurini* in cod. reg. LXX. lat. apud Surium d. 20. Iul. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. etc. add. infra, *Ioannes Phuruer.* *Harl.*

Ioannes Nathanaël, presbyter et magnus oeconomus Cretae, sub extremum seculi XVI. graece scripsit responsa ad quaesita Gasparis Viuijani, Vrbinatis, Anagninae praesulis, quae citantur ab *Arcudio* lib. II. de sacramentis cap. 12. et p. 446. 449. 466. et *Allatio* de consensu p. 1260. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. p. 730. vet. ed. — *Io. Nathanaëlis* epist. ad Georg. Calybam, *Vindob.* in cod. caes. CCLXXXIX. ar. 3 v. *Lambec.* V. p. 501. seq. — *Io. sacerdos ὁ Ναθαναήλ*, ad Gabrielem Seuerum epistola, Romae αφοβ. d. 20. Oct. scripta, edita legitur in *Lami* Delic. erudit. a. 1744. part. 2. p. 18. seq. *Harl.*

[*Ioannes Naupacti* metropolita in cod. *Mosquensi* CCCLV. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 234. nr. 2. — ex eius epistola excerptum de aëre, *Vindob.* in cod. caes. XLII. nr. 14. v. *Lambec.* VII. p. 177. *Harl.*]

Ioannes Pediafimus, siue Aequanimus, a planitie *πεδίς*, idem etiam *Ioannes Galenus* a γαληνότητι, siue serenitate mentis adpellatus, saeculo XIV. primae Iustinianae et totius Bulgariae Chartophylax, ὑπαὶτος φιλοσόφων et diaconus. Vide *Lambecium* VII. p. 55. 187. 232. et 234. *pp*) Scripsit in Hesiodum scholia, de quibus dixi lib. II. cap. 8. §. 13. et 16. [supra,

pp) Siue in ed. Kollarii p. 119. nr. 2. cod. XXI. ubi exstat *Io. Pediafimi* expositio in *Theocriti* syringem? — p. 397. sqq. nr. 1. cod. CV. (et conf. supra, vol. IV. p. 210.) eiusd. synopsis geometrica, seu potius geodaetica, de dimensione et partitione terrae; atque *Lambec.* corrigit Iac. Frisii et Ger. Io. Vossii narrat. de illo opere; p. 499. sqq. nr. 2.

sqq. cod. CXXVIII. eiusd. scholia in *Hesiodi* scutum, nr. 5. allegoria anagogica in quatuor primos libri IV. Iliad. Hom. versus. — nr. 6. triplex modus allegoriae etc. — nr. 9. allegoriae in Hesiodi theogoniam: p. 579. nr. 3. cod. CXLIV. eiusd. poematia duo, ab Holstenio edita. *Hart.*

[supra, vol. I. p. 582. et p. 588. seq. ibique notis.]. De eius scholiis ad Theocriti syrinxem, lib. III. c. 16. §. 3. [supra, vol. III. p. 774.] Eius Γεωμετρίας καὶ σύντομος περὶ μετρήσεως καὶ μερισμῶν γῆς (ex Herone) et duodecim labores Herculis, [v. supra, vol. III. p. 557. et VI. p. 54.] et allegoria anagogica in quatuor primos versus libri quarti Iliados et brevis dissertatio de triplici ratione allegoriae fabularum poëticarum, physica, ethica et theologica, MS. in bibl. caesarea, [v. in nota citatum cod. CXXVIII. et Lambec. VII. p. 499. sqq. add. supra, vol. I. p. 406.] Eiusdem πῶτος, siue iambos de muliere mala et bona, graece et latine vulgavit *Holsternius* cum Demophili et Democratis sententiis Romae 1638. 12. et *Tho. Galeus* in opusculis mythologicis, ethicis et physicis; Cantabrig. 1671. 8. Sed in editione eorundem opusculorum Amst. 1688. 8. desiderantur. Scholia in Cleomedem adhuc inedita, in variis occurrunt bibliothecis, quemadmodum et liber de nuptiis, Gessnero teste in bibl. Vaticana, et de cubo duplicando atque in priora Aristotelis analytica. Vide *Montfauconi* bibl. Coisl. pag. 444. seq. *Fabric.* Vbi Montfauc. obseruat, in cod. Coisl. CCCXXIII. scholia in Aristotelis priorum analyticor. lib. tribui *Io. Pediasmo*, quae alibi adscribuntur *Ioanni Ital.* In eod. cod. sunt duo *Io. Pedias.* opusc. in Aristotelem, et de cubo duplicando. — Conf. supra in vol. VI. p. 371. a Fabricio et a me iam scripta, ac supra, vol. IV. p. 40. seq. III. p. 654. V. p. 593. not. in fin. et vol. V. p. 648. atque in vol. XIII. p. 576. *Fabric.* edidit *Io. Pedias.* versus, de muliere mala et bona πῶτος — s. desiderium, gr. ac lat. — *Mosquae* in cod. bibl. synod. CCXCVIII. de laboribus Herculis. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 193. nr. 3. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. CLXXIV. et alios iam citavi ad vol. VI. p. 371. quibus adnumerandi sunt cod. CCCCLXIV. in quo exstant *Io. Pedias.* allegoria anagogica etc. et allegoria Tantali ac Sphingis; et CDLXXX. quo continetur Hesiodi scutum Herculis cum scholiis *Io. Pediasmi.* Vid. de illis Marc. codd. cat. codd. gr. Marc. p. 102. 148. 153. 246. 252. 263. 277. et 311. — In codd. *Escorial.* expositio particularis in ea, quae apud Cleomedem explicatione indigent et de 7. stellis; synopsis de dimensione et partitione terrae; — carmina, teste *Plügero* in itiner. per Hispan. p. 177. — *Monac.* in cod. Bauar. C. in quaedam Cleomedis et opusc. de VII. planetis. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 6. p. 25. seq. — Praeter alibi memoratos secundum *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 108. *A. Romae* in bibl. Vatic. expositio in Cleomedem; p. 1200. C. in bibl. *Guil. Pelliserii* in Cleomed. περὶ κυκλικῆς θεωρίας. — p. 11. B. et p. 12. B. *Romae* in bibl. Vatic. de nuptiis; — p. 9. D. ibid. in Aristotelem; p. 7. C. et pag. 137. A. epistolae et alia; — p. 488. E. Geometriae etc. *Patauii* in museo Nic. Triuifani; — p. 557. A. *Vindobon.* in cod. caes. XV. — p. 590. C. *Monac.* in cod. Bauar. CLXXVII; (ab *Hardt.* numeratur cod. CCC.) — p. 594. B. *Augustae* Vindel. cod. CIV. (conf. *Reiser.* indic. MSS. bibl. August. p. 75.) — p. 668. E. *Oxon.* in colleg. Magdal. cod. XII. f. nr. 2137. cat. MSS. Angliae etc. I. part. 2. et II. nr. 2139. inter codd. *Vossian.* Sphaera Cleomedis cum *Io. Pediasmi* commentario, vt praeterrittam codd. in ind. excitatos, s. scholia in Hesiodum, Homerum, Theocritum etc. iam in nota et alibi suo quaeque loco adductos. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIX. nr. 135. plut. 32. sunt Man. Philae versus 20. ad quemdam *Pothum* dictum, quem *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 162. *Io. Pediasmum*, propter iambos I. Πῶτος de muliere mala et bona forte sic cognominatum, intelligendum esse arbitratur: add. eiusd. not. ad tom. II. p. 95. *Harl.*

Vol. XI.

Na na

Ioan-

[P] *Ioannes Peganius* in notis ad Theodorum Prodrimum (illum, qui canones ecclesiasticos illustravit) citatur a *Nic. Comueno* pag. 398. praenot. mysiagog. [conf. infra, vol. XI. p. 48. vet. ed.]

[*Ioannis Philae*, qui (vt ait *Lambec.* in indice I. ad vol. V. p. 719.) saeculo post Christum XIV. sub imper. Ioanne Cantacuzeno, vt ipse *Cantacuz.* historiae suae lib. IV. c. 32. p. 839. testatur, potissimum floruit, *Tetraſtica in Psalterium Dauidicum* exstant in cod. *Vindobon.* caesareo CCXLVI. nr. 15. In contextu autem siue recensione cod. diſci p. 247. Koll. sic citantur, *Tetraſtica τῷ Φιλῷ*, quorum principium: *τῷ Κιθαρῳδῷ μὴ παρόντες ἐνθάδε.* Conf. autem supra ad vol. VIII. p. 618. not. t. *Harl.*]

Iohannes Phobenus [al. Probenus] Ictus scripsit scholia ad Nouellas imperatorum, Constantini et Leonis, id. p. 394.

Ioannes Phurnes, praecipuus in Gano monte monachus et abbas theologus, inter Latinorum aduersarios memoratur a *Ioanne Vecco* tom. II. Graeciae orthodoxae Allatii p. 8. Idem hic argumenta quaedam illius oppugnanda sibi sumit tom. I. p. 179. seq. Epistolam de ritibus immutatis in sacra communione citat *Allatius* de consensu pag. 1232. et 1141. vbi dubitat, an Phurnes sit auctor. Integram adponit pag. 1153. graece et latine. Eiusdem orationem quartam de Spiritu S. citat *Nic. Comnenus* pag. 356. Quaestiones liturgicas ad diptycha pag. 24. Epistola ad Gregorium Antigonitam monachum, MS. in bibl. caesarea. *Fabr.* in cod. LIII. nr. 34. v. *Lambec.* VIII. p. 1020. — excerpta ex eo aliisque contra Latinos de processione Spir. Scti etc. in cod. caes. CLVII. nr. 18. v. *Lambec.* IV. p. 339. — *Mosquas* in cod. synod. CCCLIII. apologia contra archiep. Mediol. de process. Spir. Scti. — ibid. in cod. CCCLV. eiusd. apologia, nec non *διάλεξις* cum archiep. Mediol. Petro eorum Alexio Comneno, imper. et synodo de process. Spir. Scti, (ex quo cod. cognoscimus, eum cognomen τῷ Φεβῶν a monte habuisse, et in cod. typograph. synod. XLVI. apologia contra episc. Mediol. *Chrysolanum*: v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 229. nr. 5. (vbi dicitur *πεῶτες τῷ γάβῃ, τῷ Φεβῶν* et p. 235. nr. 13. et 14. ac p. 325. nr. 20. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCLXXXIV. nr. 30 - 54. multae homiliae de assumptione etc. in cod. MCCLXIII. nr. 2. expositio mysteriorum missae, et in cod. MCCCLVI. nr. 17. de quadragesimalibus diebus, ad Gregorium Antagonitam. Add. supra ad *Ioannem monachum Gani.* *Harl.*

[*Ioannes Presbyter.* Quae *Fabricius* infra, in vol. XIII. p. 787. de Io. Christoph. Wolfii *Analectis graecis* nondum editis disputans, de *Io. Presbytero* scripserat, huc reducam: „Wolfius exhibebit *Ioan.* cuiusdam *presbyteri* canonem paschalem ad Nicol. episcopum, quoq. decima tertia *) magna periodus DXXXII. annorum ab a. M. 6385. ad 6916. (Chri-

*) Periodi priores vndecim notantur a S. Maximo in computo ecclesiastico. Ita autem se habent:

(Christi 877. ad 1408.) exponitur, ex cod. Lindenbrogiano.⁴ Sed alii *Ioannes presbyter*. diversi fuisse videntur. — Timothei, presbyteri CPolit. ad *Io. Presbyt.* CPol. et Sceuphy-lac. S. Deiparae ἐν τοῖς χαλκογραφείοις *Mosquae* in cod. typograph. synod. XXXII. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 294. nr. 38. — *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. Alex. Petavi *Io. Presbyteri* epistola ad gubernatores, et ibid. in bibl. Vatic. eiusd. epist. ad Emanuelem Romeum gubernatorem; v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 66. C. et p. 101. A. nr. 1058. et p. 123. C. nr. 1058. citantur *Io. Presb.* opuscula. — p. 99. E. in MSt. Vatican. S. *Ioanni Presbytero* inscribitur homilia Gregorii in Dominicam X. qui sit villicus etc. — In bibl. *Bodlei.* nr. 2308. cat. MSS. Angliae etc. I. litterae presbyteri Ioan. ad Fridericum imp. rom. in quibus regionem suam, et quae in ea sunt, fuisse describit. *Harl.*]

Ioannes metropolita Russiae in epistola ad Clementem (VIII. qui ab a. 1593. ad 1605. papatum tenuit,) citatur ab *Allatio* de consensu p. 474. *Fabr.* MSS. *Vindobon.* in cod. caef. CCLXXXII. nr. 1. v. *Lambet.* V. p. 469. qui citat in not. 3. *Sigismundi L. B.* in *Herberstein* commentar. rerum Moscoviticarum, Basil. typis I. Oporini, 1551. fol. p. 30. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. CLXXX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 104. et cel. *Morell.* bibl. MSS. gr. et lat. I. p. 105. cui videtur epistola scripta de differentia fidei Russos inter et Latinos: — *Parisi.* in bibl. publ. codd. CDLXXVIII. nr. 6. CMLXVIII. nr. 16. et MCCCXLIII. nr. 1. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. LXXVI. *Harl.*

Ioannis Protodici, *Ioannis Protosyncelli*, *Ioannis Studitarum coenobio propofiti*, *Ioannis Scylitzae* iunioris, a Thraceseo historiarum scriptore, (de quo vol. p. VII. p. 722. sqq. [et supra, *Io. Curepalata*,]) diversi, qui a Nic. Comneno inter graecos scriptores laudantur, nullas lucubrationes vidi, vti nec *Ioannis Stauracii* scholia ad canones synodorum, quae laudat pag. 398. *Fabr.* *Ioan.* monachus et *syncellus* memoratur in cod. Mosquensi XIV. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 32. — De *Io. Stauracio* vid. supra, vol. X. p. 219. infra, vol. X. p. 48. ed. vet. add. cod. reginae Sueciae *Romae* in bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 33. D. nr. 904. et *Causi* diff. I. ad histor. litt. SS. eccl. II. p. 11. *Harl.*

N n n n 2

Ioan-

I.	definit in anno	Enos	197.	Mundi	532.
II.	-	Iared	190.	-	1064.
III.	-	Lamech	142.	-	1596.
IV.	-	Noë	486.	-	2128.
V.	-	Heber	23.	-	2660.
VI.	-	Nachor	29.	-	3192.
VII.	-	Aram	58.	-	3734.
VIII.	-	Philistaeorum	6.	-	4256.
IX.	-	Ezechiae	70.	-	4788.
X.	-	Philometoris	16.	-	5320.
XI.	-	imperii Constantini	24.	-	5852.
XII.	-	Basilii Macedonis	10.	-	6584.

Ioannes Claudiae metropolitanus de azymis et suffocatis, inter editos scriptores graecos memoratus a Cangio, Nicolai Hydruntini exscriptor et auctor nugax, si Allatio p. 871. de consensu credimus. [v. supra, ad *Io. Colobum*, et *Caus. diff. I. ad histor. litt. S. S. eccl. II. p. 11. nr. VII.*]

Ioannes Caryophilus Logotheta magnae ecclesiae, ob scripta, Caluini dogmatibus similia, CPoli sententia synodica Callinici patriarchae CPol. damnatus a. 1691. quam Dositheus Hierosolymitanus excudi graece curauit Iassii a. 1694. Latine vulgavit *Nic. Commenus Papadopolis* responsione ad Io. Hockstonum, Venet. 1703. denique graece ac latine *Renandotus* ad calcem homiliae Gennadii pag. 189. 195. Paris. 1709. A. *Fabr.* Conf. supra de *Ioanne Colobo*, et *Protopium. Harl.*

De *Ioanne Aëtuario* medico, infra libro VI.

Ioannis Caloidae, Canon paschalis a. 1429. compositus ab a. 1430. ad 1492. MS. in bibl. caesarea, vide *Lambecium* VII. pag. 244. seq. *Fabr.* f. p. 523. ed. Kollar. nr. 1. cod. CXXXIII. ac nr. 24. eiusd. cod. est eiusdem *Ioannis* inscriptio gr. qua indicat, se illum cod. scripsisse a. mundi 6939. siue a. Chr. 1431. teste *Lambec.* ibid. p. 534. *Harl.*

De *Ioanne Canabuzio* cuius libri III. cap. 31. §. 4. [vol. IV. p. 393. seq.] feci mentionem, confer *Petri Morini* opuscula pag. 406. 407. 408. [et quae ego ad vol. IV. l. c. adscripsi. — *Romae* inter codd. hospitii congregat. S. Mauri sunt *Io. Canabucensis miscellaneae* etc. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 201. D. *Harl.*

[P] *Ioannis de Capistrano* ord. fratrum minorum a. 1456. defuncti explicatio graeca oraculi de fati CPoleos, MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambecium* VI. pag. 167. *Fabr.* f. p. 379. Kollar. nr. 3. cod. L. add. *Fabric.* bibl. mediae et inf. latin. I. p. 331. ed. Mansi, et *H. Wharton.* adpend. ad *Caus. hist. litt. SS. eccl. II. p. 152.* ad a. 1440. ibiq. not. in ed. Basil. *Harl.*

Ioannes Cubidius et *Ioannes Cucuzela*, supra p. 499. [et de *Cubidio Lambec.* VI. part. 1. p. 26. nr. 4. cod. II. *Harl.*]

[*Ioannes* Grammaticus, s. notarius, diuersus a. Io. Grammatico Philopono. Ab illo scriptus est a. G. 924. Hieroclis comm. in Pythag. C. A. in cod. caesar. LXXVII. nr. 5. v. *Lambec.* VII. p. 282. sqq. de illo Ioanne eiusque munere. Ad Ioannem Grammatic. scripsit Theodorus Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 324. *Harl.*]

Ioannes Italus, Mich. Pselli discipulus, *Stoicos* philosophorum, cuius responsa ad quaestiones XCIII. Mich. Ducae eiusque fratris Andronici, nec non dialecticae et rhetoricae synopsis et expositio in lib. II. III. et IV. Topicorum Aristotelis MS. in bibl. caes. vide *Lambec.* VII. pag. 148. et 257. [p. 317. sqq. et 500. Koll. Plura dixi supra de *Ioanne Hypato. Harl.*]

Ioan-

Ioannes Eugenius, Nomophylax, Marci Ephesii frater, in antirrhethico aduersus synodum Florentinam MS. in bibl. Bauar. Loca ex illo adfert *Allatius* de purgatorio pag. 61. 140. 220. 241. *Fabr.* Alia eius scripta custodiuntur *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIII. nr. 29. plut. 59. 1) preces in S. Triadem; 2) oratt. in Ies. Christum, in Spiritum Sctum; in vnuin trishypostatatum deum; in S. Deiparam et in S. Chrysostomum. — v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. 522. — ibid. in cod. VIII. nr. 16. sqq. plut. 86. 1) vbi vocatur *nomophylax Ioannes diaconus Eugenius*, in imaginem magni Chrysostomi carmen iambicum; 2) epitaphion Palaeologinae, sed praeter primum voc. *Θωμάς* nihil aliud legitur, pagina ad illud exscribendum vacua relicta; 3) in Panagiarium tetrastichon iambicum; 4) praefatio in Aethiopica Heliodori, quae omnia, praeter nr. 2. *Bandin.* l. c. tom. III. p. 322. seq. graece publicauit. *Io. Eugenicus*, diaconi et nomophylaxis, officium ad celebrandam Marci Ephesini memoriam, *Parif.* in bibl. publ. MCCXCV. nr. 31. — aduersus concilii Florentini definitionem: accedunt scholia amplissima, ibid. in cod. MCCXVIII. nr. 13. — carmina in varios SSctos, epistolae duae ad Gennadium monachum. — epistola ad Georgium Cyprium, patriarcham CPolitan. — Oratio paraenetica ad Theodor. Porphyrogenetum, de vitae emendatione, et aliae orationes; — monodia in Mariam reginam; — descriptio Imbri insulae; — epistolae variae; — quomodo, coorta procella, singulari dei beneficio incolumis euaserit; — ad Lucam Notaram; — ad mulieres, nimis comtas. — et Iob. ibid. in cod. MMLXXV. nr. 2. 5. 6. 14–18. 21–24. 34. et 35. — Add. *H. Wharton.* ad Cauei hist. litt. SS. eccl. tom. II. ad a. 1438. p. 141. *Mosquae* in cod. typograph. synod. XXIV. *παράμυθητικὸν* 1) ad imperatorem, 2) ad imperatricem; tum *Κώμης ἐκφράσις*, et aliud opusc. inc. *ἐνεθυμήθη πολλὰς συνυπόμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει*. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 314. nr. 5. 6. 7. et 9. *Harl.*

[*Ioannis Cyprii* epist. ad Gabrielem Seuerum, edita a *Lamio* in *Deliciis erudit.* a. 1744. p. 28. seq. in fine scriptum est, *ἐκ Παταβίæ*. Sequitur alia ad eundem Gabrielem epistola, in cuius fine subscriptum est nomen: *Ἰωάννης ὁ Βοναφούς*. *Harl.*]

Ioannis Gazensis liber *περὶ ἀρχαῖολογίας* laudatur a *Cangio* ad Zonaram p. 16. De illius *ἐκφράσει* tabellae vniuersi, dixi volum. VIII. p. 610. seq.

Ioannes Chameta, Chartophylax Chii et Archimandrita magnae ecclesiae, infra pag. 676.

Ioannes, episcopus Prisdryanorum, *Πριςδρυανῶν*, cuius *περὶ ἔξων διάγνωσις καὶ πραγματεία ἀρίστη* in codice reg. *Parif.* MMMCCCCXCVII. diuersus a Ioanne Actuario, qui itidem de urinis scripsit, et a *Ioanne Archiatro*, cuius iatrotophium in cod. reg. *Parif.* MMCXLVII. MMCCLXXV. et in cod. * CXXVI. *λόγikai καὶ παῖημα πάντων τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀδῶν τὰς θεραπέας πρὸς ἐν ἑκάστω τὴν τάξιν*. *Fabr.* *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCLXXXVI. nr. 13. *Ioannis*, *Prisdryanorum* (sic nomen exaratum est in catal. MSS. *Parif.* II. p. 476.) *episcopi* opus ineditum *de urinis*, ex antiquiorum medicorum scriptis collectum; nr. 14. eiusd. *de intestinis* collectanea, ex Archelai, Palladii, Stephani Alexandrini

veterumque medicorum scriptis; nr. 15. eiusd. collectanea *de excrementis*. — *Ioannis* autem *archiatri* op. *de urinis*, Hippocratis quaedam et alia, ad rem medicam pertinentia, *Romas* in bibl. Vatic. inter codd. reginae Sueciae, nr. 939. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 34. D. — eiusdem opus therapeuticum, ineditum; oratione intercisa breuibus commentis, et veluti modulata scriptum: capita 39. bipertito comprehensa, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCCXXIV. nr. 12. et in cod. MMCCXXXVI. nr. 1. eiusdem compendium totius medicinae, in capp. 260. diuisum. — add. *Ph. Labbei* nou. bibl. MSS. libr. p. 124. — *Ioannis* cuiusdam *archiatri*, et discipuli Aristotelis, liber medicinalis, capp. continens 39. de morborum omnium, etiam occultorum curatione in compendio. *Florent.* in cod. Laur. X. nr. 3. plat. 75. v. *Bonidin.* l. c. III. p. 157. — Idem diuersus est a *Ioanne Antiocheno*, cuius *Iatrofophium* exstat in codd. bibl. *Parif.* MMCCCXV. nr. 4. MMCCCXVI. nr. 4. — *Ioannis Presdrianorum* (πρεσδιάνων) episcopi liber *de urinis*, *Vindobon.* in cod. caesar. XIX. nr. 20. v. *Lambec.* VI. part. 2. p. 244. *Harl.*

Ioannis Eugenici, a superius memorato diuersi et antiquioris, rhetoris et diaconi CPol. vita Iosephi Hymnographi, a. 883. denati, graece e MS. Vaticano et Siculo ad calcem Act. Sanctorum tom. I. Aprilis p. XXXIV. et latine interprete Auguflino Florito S. I. p. 269 - 276. Incipit: καὶ ἅπας μὲν βίος τῶν ἐναγέτων. Eiusdem in S. Iacobum Persam, thauumaturgum et martyrem, MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* V. p. 275. Incipit: Ἐστὶ πεπονηκὼς μὲν τις καὶ καμνων. *Fabr.* siue p. 576. seq. in cod. CCCXI. — *Eugenici*, diaconi, carmen in honorem S. Gregorii Nazianzeni *Parif.* in bibl. publ. cod. DLIV. nr. 1. *Harl.*

Ioannes Nomophylax, ad quem scripsit Simon Cretensis circa a. 1350. supra p. 334.

Ioannis diaconi CPol. τίς ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ τῆς πρώτης τῆ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ τῆς δευτέρας ἀναπλάσεως διὰ τῆ υἱοῦ τῆ Θεοῦ, citat *Allatius* de Psellis cap. XXX. *Fabr.* Conf. *Oudin.* comm. de SS. eccl. col. 335. seq. supra, vol. X. p. 264. — de alio infra, vol. XI. p. 419. ed. vet. — *Ioann. diaconi* epist. ad Georgium Trapezuntium; eiusd. scholia in Hesiodum; it. allegoriae, anagogiae, dictum Homeri, *dii autem prope caruam sunt*, *Mesiodolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 449. seq. vbi plurium *Ioan.* scripti libri recitantur. — *Io. diaconus* in sphaeram Theodosii, inter codd. graecos *de Mesime*. v. *Montfauc.* l. c. p. 1326. B. — *Io. diaconi* scholia in Hesiodi theogoniam, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDCCVIII. nr. 6. Sed hic est *Io. diaconus Galenus*, i. *Io. Pediafimus*, i. *Io. Hypatus*, de quo iam antea adfatim disputatum est; et confer supra, vol. I. p. 588. ibique not. ss. — *Ioan. S. R. E. diaconi* in vetus testamentum, in cod. monasterii S. Germani a Pratis. v. *Montfauc.* l. c. p. 1124. E. *Harl.*

[P] *Ioannis Πικατόρου* (Peccatoris) Rithymnensis (in Creta) poema graeco-barbarum de inferno, MSS. in bibl. caesarea. *Lambec.* V. p. 263. [p. 553. seq. Kollar. nr. 26. cod. CCXCVII.] Incipit: ὡς περικείμενός με χολὴν διατί ποδὶ ἐγέρπεν.

Ioan.

Ioannes Chila, metropolita Ephesius, ad imperatorem Andronicum Palaeologum seniore[m] scripsit de processione Spiritus S. ex quo locum adfert *Allatius* de consensu II. p. 513. *Fabr. Epistolae*, imperatoris Andronici tempore scriptae, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMXXII. nr. 6. v. cat. MSS. regg. *Parif.* II. p. 433. — *Io. Ephesini* metropolitae, qui acerrimum aduersarium Gregorio Cyprio patriarchae CPolit. se praestitit, sermo, compositus e diuersis canonibus apostolicis et synodicis aliisque auctoritatibus SS. litterarum, de vnione ecclesiarum contra schismaticos, *Florent.* in cod. Laurent. XVII. nr. 8. plut. 8. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 359. — Idem liber *Vindobon.* in cod. caes. CCLXXXIII. nr. 1. v. *Lambec.* V. p. 473. Koll. — *Ioannis*, episcopi Ephesini, epistola ad sororem Olympiadem, *Patauii* in bibl. cathedrali. v. *Iac. Phil. Thomafini* biblioth. Patau. Vtini 1639. 4. p. 7. Conf. *Oudin.* comm. de SS. eccl. III. col. 546. seq. ad a. 1280. et *Caus* hist. litt. SS. eccl. II. p. 329. ad a. 1284. sub Andronico Palaeologo. *Harl.*

Ioannes Saita, Cydoniates Cretenfis, cuius de sacramento et azymo MS. bibl. Bodleian. cod. DCCXX. n. 7. et dialogi duo contra Iudaeos, opus eximium MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambecium* V. p. 257. *) Ab hoc longe diuersus est *Ioannes Baptista* ex Iudaeis, qui latine contra Iudaeos scripsit librum in tres partes tributum editumque Argentor. 1500. 4. quod propter *Lambecium* noto, hac de re addubitantem.

[*Ioannes Sagomala*, Nauplienfis, scripsit compendium grammaticae graecae; confectum 1544. vti in fine ex latina epistola Io. Foresti ad Fed. Badoarium cognoscitur; *Taurin.* in bibl. regia, cod. CCCXXI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 402. seq. *Harl.*]

[*Ioannes*, episcopus *Sardenfis.* Scripsit vitam Artemii, martyris, *Parif.* in bibl. publ. codd. MDX. nr. 13. et MDXLVI. nr. 18. (vbi in cat. MSS. *Parif.* II. p. 345. et p. 359. dicitur *monachus*, in indice autem *Sardium episcopus*.) — Vitae Nicephori martyris metaphrasis, ibid. in cod. MCDLII. nr. 13. vbi vocatur *Sardium episcopus*; — eiusd. martyrium S. Barbarae, ibid. in cod. MCDLVIII. nr. 8. — *Io. Σαρόδων* commentarius in catena in Pfalterium, in cod. *Coisl.* CLXXXVIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 244. — Ibid. p. 146. 316. 323. epist. Theodori Studitae ad Ioannem, *episc. Sardensem.* *Harl.*]

[*Ioannes Tapi*, monachus, collectionem compendiarum dogmatum theologicorum et philosophicorum nuncupauit *Ioanni Laodiceae*, episcopo. Graece *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXXVII. nr. 6. — *Io. Tarchaniotes*, librarius cod. *Vindobon.* XXXVI. eiusque subscriptionem protulit *Kollar.* ad *Lambecii* comment. III. p. 154. — In eod. vol. p. 99. *Kollar.* plene exscripsit subscriptionem *Ioan. Methonenfis*, qui cod. caesar. XXI. a. Chr. 1509. manu sua descripsit: *Lambec.* autem ibid. fol. 107. subscriptionem *Ioann. diaconi Methymnenfis*, in insula Lesbo, qui cod. LI. sub Manuel. Comneno, ab a. C. 1143 - 1180. imperante, manu sua exarauit. *Harl.*]

[*Ioan-*

99) Siue p. 541. *Kollar.* cod. CCXCV. *Harl.*

[*Ioannes Taronita*, protocucupalata et super supplicationibus, et *Io. Taronita*, *Sebastus*, interfuerunt synodo, habitae sub Alexio Comneno de imaginibus, ac nominantur in decreto, ab imp. Alexio edito, atque a *Montfauc.* ex cod. *Coisl.* XXXVI. publicato in bibl. *Coisl.* p. 103. seq. *Harl.*]

[*Ioannes Τσανεπόλεως* subscripsit a. C. 459. concilio CPolit. sub Gennadio patriarcha. v. *Lambec.* VIII. p. 893. *Harl.*]

[*Ioannis Tzumifce* Typicum: Τυπικὸν τῆ εὐσεβὺς βασιλέως Ἰωάννης τῆ Τζεμισκη, *Mosquae* in cod. synod. CCCLXXXIV. v. *Matthaei* Not. codd. gr. *Molq.* p. 245. nr. 10. *Harl.*]

Ioannes, Hierosolymitanus patriarcha, Photianis temporibus iunior, cuius disputatio siue λόγος διαλεκτικὸς cum philosopho latino de azymis MS. in eadem bibl. *Lambec.* III. pag. 65. ") Incipit: τὸν πολὺ πᾶν φασὶν τὸ παράπαν μὴ χαίρειν τῷ πόντῳ τῆ βορρᾶ, ἐχθρὰ δ' ἡγεῖσθαι τὰ κῆ. *Allatius*, qui ex hac profert quaedam pag. 74. et 97. contra *Hottinger.* idem pag. 526. testatur, legisse se aliam eiusdem de processione Spiritus S. cuius principium: γέγονεν ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν ὑπατείαν Φλαβίου Θεοδοσίου, et colloquium item cum Latino de azymis, quod incipit ab interrogatione Latini: παρὰ τοῖς παρ' ὑμῶν Εὐαγγελίοις ὃ ἔλαβεν ὁ χριστὸς εἰς θυσίαν τῆ πάσχας. Et alia quoque aduersus Latinos scripsisse ipse

or) Siue p. 178. ed. Kollar. nr. 6. cod. caef. XLVI. vbi Kollar. in not. *A.* „scriptorem inquit, hunc claruisse dicit *Cauens*, (in Hist. litt. SS. eccl. II. p. 29.) circa a. Chr. 842. *Fabricius* vero post medium saec. X. *Oudin.* autem in comment. de SS. eccl. tom. III. p. 2566. sub saeculi XV. initium (circ. a. 1450.) quae opinio vero mihi videtur esse simillima. Idem tamen contra *Oudinum* negat, opusc. de azymis in mæn. cod. caesareo exilare integrum. Add. quae supra ad vol. X. p. 525. in nota s. scripsi, ac p. 261. fin. et supra vol. IX. p. 686. seq. ibique not. e. — ibid. p. 299. seq. etc. Plures enim fuerunt eiusd. nominis munerisque. — Plenum de azymis opus exstat *Venetis* in bibl. Marc. cod. CLIV. et quidem ter de illis recitatur in cat. codd. gr. Marc. p. 87. 1) quod inc. ἔσα μὲν ἀνηγμένα κατὰ τὰ πραγματικά. 2) init. πάλαι γὰρ τινες. 3) init (vbi in cod. Vindobon.) τὸν πολὺ πᾶν φασι. Haec tria opuscula edita esse a *Dositheo*, patriarcha Hierosolymitano, in tomo *Agiasis*, impresso Iassii in Moldavia, a. 1698. adducit cl. *Morell* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. p. 91. — In bibl. Marc. Venet. cod. CLXVI.

est *Ioannis*, patriarchae CPol. epistola ad Constantinianum papam. v. catal. cit. p. 94. vbi adpellatur *Combesf.* ad calcem Historiae Monothelitarum. — *Ioann.* patriarchae Hierosol. opusc. de azymis, quod inc. τὸν πολὺ πᾶν φασὶ τὸ παράπαν μὴ χαίρειν τῷ πόντῳ, MS. *Florent* in cod. *Laurent.* XXXVI. nr. 11. plut. 5. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 62. — ibid. in cod. XXIV. plut. 9. *Io. Hierosol.* epist. ad Ioannem CPolitan. citatur in Thef. orth. fidei. v. *Bandin.* l. c. p. 433. — Ibid. in cod. XL. nr. 53. plut. 5. est *Ioan*, patr. CPolitani, diiudicatio synodica de rebus, quae ad monasteria pertinent; quam constitutionem integram graece in lucem protulit *Bandin.* l. c. I. p. 76. seq. et p. 79. nr. 71. eiusdem codic. memoratur ex *Ioannis* eiusd. Synodico. — *Io. Hierosolymit.* expositio in quatuor euangelia, MS. in bibl. S. Theodoricae. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1233. E. et p. 1235. B. vt mittam *Ioan. diaconum Hierosolym.* qui scripsit librum de SS. patribus Aegypti, quos ipse visitauit: MS. in bibl. *Basileensi*, et sextum librum vitae patrum interpretatus est, MS. in bibl. *Gemeticensi*: v. *Montfauc.* l. c. p. 608. C. et p. 1213. E. *Harl.*

ipse testatur disp. de asynia: *μετὰ γὰρ τὰς αἰῶνες καὶ τὰς πρὸς ἑαυτὸν λόγους, ὅς συντά-
ξαμεν ἀνταδέν, ἡ ποικίλη προσηλθὼν ἡμεῶν.*

Ioannes Hagiopolita scripsit laudationem Macarii Aegyptii. Incipit: *Μικρὸ Μα-
κάριος διέφυγε ὁ Αἰγυπτίος.* Citat *Allatius* p. 734. libri de purgatorio.

Ioannis, Nicomediensis presbyteri, ut aiunt, circa a. 324. Acta S. Basilei post Li-
pomannum et Surium dedit latine ex Sirleti versione Henschenius in actis Sanctor. 26. April.
tom. III. p. 417. et graece ex MS. Cryptae ferratae, hodie Vaticano, in adpendice p. L.

Ioannes Neretensis, cuius MS. a. 1136. Graece quaedam Georgii Corcyrensis opus-
cula memorat *Allatius* de consensu p. 664.

Ioannes Malaxus, in libro gallico Morlierii, cui titulus: *Essais de litterature pour
la connoissance des livres*, Hagae 1703. 12. tom. I. pag. 115. traditur graecos scripsisse histo-
riam patriarcharum CPolitanorum, quam Labbeus corpori historiae Byz. inferuerit. Sed
historiam [P] illam manu sua descripsit, non ipse composuit *Emanuel*, (non Ioannes,) *Malaxus*,
defunctus a. 1580. De illa dixi volum. VIII. p. 89. seq. ") Nusquam autem in
corpore Byzantino Labbei exstat: sed in Martini Crusii Turco-Graecia, in cuius libro se-
cundo occurrit graece et latine p. 106 - 184. digna lectu, licet Graecis, quorum contentiones
et vitia narrat, parum honorifica.

[*Ioannis*, qui postea *Iobus* vocatus est, versus heroici in Chrysostomum. *Venetis*
in cod. Naniano CCCV. nr. 20. v. catal. codd. gr. Nan. p. 517. *Harl.*]

Ioannes Irenisus propter errores scriptis sparlos cum Ioanne Corcyrensi, Demetrio
Lampeno et Constantino Bulgariae condemnatus in synodo CPol. a. 1166. de qua *Allatius* II.
12. de Consensu §. 4. pag. 689.

Ioannicius, Cassandrenus archiepiscopus in meditationibus ad Ioannem Athenicium
de legibus caesarum, citatur a *Nis. Comneno* pag. 182. praenot. myslagog.

Ioannisium Cretensem laudat idem pag. 191. e Thoma Diplouatio. *Fabr.* *Ioanni-
cius* quidam *προφητικώτατος*, prophético spiritu plenissimus, in epist. synodi Nicaenae etc.
edita a *Montfaucon*. in bibl. Coisl. p. 96. sqq. ex cod. Coisl. XXXIV. laudatur p. 100.
Harl.

Ioan-

ss) Ac p. 88. seq. de *Theodosio Zygomala* et
p. 90. p. 92. seq. et 95. de *Ioanne Zygomala*:
De utroque Zygomala, supra in h. vol. ad *Euge-
nium*, et de *Ioanne Zygom.* etiam ibid. ad *Iere-
miam*. etc. — *Ioannis Zygomalae*, Nauplii et
ecclesiae CPol. rhetoris, atque *Ioannis Malaxi*,

Nauplii subscriptiones, quibus testantur, Nice-
tae historiam, (in epd. *Vindob.* CXIV.) a Ni-
ceta ipso manu sua esse conscriptam adtulit, gr.
ac lat. suamque coniecturam addidit *Kollar.* in
Supplem. ad Lambecii comm. I. p. 671. sqq.
Harl.

Ioannicius Cartanus, hieromonachus et protosyncellus Cercyrorum circa a. 1540. de cuius libro, qui *ἄνθος* siue *Florilegium* inscribitur, dixi volum. VIII. pag. 90. citat *Allatius* infra pag. 633. et 229. seq. Symmict. et *sermones* eius (cum Damasceno Studita editos Venet. 1628.) pag. 1342. et 1346. de consensu, et *expositionem diuini officij* pag. 1310. 1340. *Fabr.* Add. infra vol. XIII. p. 300. seq. in elencho medicor. vett. — *Ioannicii hieromonachi* et primi in S. monte expensis exscriptus est cod. Coisl. CCXXIII. qui continet Synaxarium pro mensibus Martio, Aprili et Maio. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 274. — ib. p. 105. occurrit inter eos, qui subscripserunt decreto Alexii Comneni, edito a *Montfauc.* ex cod. Coisl. XXXVI. *Ioannicius*, cathegumenus monasterii Hodegorum: inter illos etiam comparent tres *Ioannes cathegumeni*, diuersorum monasteriorum. *Harl.*

[*Ioasaph*, ὁ δορυανὸς hieromonachus scripsit Cretae ad Gabriel. Seuerum Philadelph. epistolam, quam gr. inseruit *Lamius* Deliciis erudit. a. 1744. p. 99. sqq. Alius *Ioasaph*, metropolita Hemasiae, inter eos, qui subscripserunt synodo octauae, in cod. *Mosquensi* synod. XIII. v. *Matthasi* Notit. cit. p. 31. *Harl.*

[*Ioasaph*, hieromonachus, sub quo nomine etiam latet *Ioannes Cantacuzenus*, (de quo v. supra, vol. VII. p. 787. sqq.) Eius explicatio in illud, Παναγία Τειχὺς, exstat in cod. *Laurent.* XIII. nr. 20. plut. 74. V. *Bandin.* cat. codd. gr. III. p. 106. qui praeterea, „cuiusdam, ait, etiam *Ioasaphi hieromonachi* iudicium de charactere orationis funebris imper. Manuel. Palaeologi in fratrem suum natu minorem, Theodorum despotam Laconiae, memoratur bibl. caesareae catal. Nessel. part. IV. p. 55. §. VII. Vtri tamen ipsorum adiudicanda sit ἐξηγήσις ista, prorsus ignoramus.“ De aliis *Ioasaphis* consules indicem. *Harl.*

[*Ioasaphi hierarchae* et protosyncelli responsiones ad quaestiones Georgii Drazini, *Venet.* in bibl. Marc. cod. DLVI. v. cat. codd. gr. Marc. p. 194. *Harl.*]

Iobus Iasites, hieromonachus, quem in tomo aduersus Latinos componendo iuuit Georgius Pachymeres, vt ipse narrat libro quinto Hist. Factum hoc, quum imperator esset Michael Palaeologus, et patriarcha CPol. Iosephus Galefota circa a. 1270. Tomus ille siue apologia iussu Iosephi, cuius discipulum Iobus se vocat, scripta lucem nec dum vidit, quod sciam, MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambetium* V. p. 227. seq. “) *Allatium* de consensu pag. 781. Incipit: κατίστε, θεόσεπτε, θεοκυβέρνητε, θεοδόξατε, ἅγιε Δεσπότη μὲ καὶ Βασιλεῦ.

Iobi, antiqui monachi, cognomento peccatoris, liber de septem sacramentis ad Phocaenses, τῶν ἐπὶ ταῖς μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας ἐξηγηματικὴ θεωρία καὶ διασάφησης πρὸς Φωκαεῖς

ff) S. pag. 468. Kollar. de cod. CCLXXXI. vbi *Lambec.* in not. 3. scribit, Iosephum Galefotam esse electum patriarcham CPolit. ex abbate monasterii in monte Galefio d. 28. Dec. a. 1267. et Kal. Ianuar. a. 1268. sollempniter inauguratum; obuisse autem a. 1283. incunte m. Martio. Add.

supra in hoc vol. p. 479. §. XXXIV. — *Apologia* exstat quoque *Monac.* in cod. Bauar. LXVIII. de quo multus est cel. *Hardt* in Aretini Beyträge etc. a. 1804. part. 4. p. 11. sqq. Add. *Causi* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 316. ad a. 1270. et supra in hoc vol. p. 473. de alio *Ioasapho*. *Harl.*

Quarta frequenter citatur ab Arcudio in concordia de sacramentis p. 6. 14. 47. 77. 121. 122. 446. 448. 449. 476. 479. 498. Allatio de consensu p. 1260. et Cangio in glossar. qui inter editos scriptores memorat. *) Nescio, an idem Iobus monachus, cuius Scholia ad canones Caesarienses citat *Nic. Comnenus* pag. 398. — Alius *Iobius monachus*, quem Iouium malit adpellari *Valesius* p. 39. ad Eusebium, de eo dixi volum. X. p. 747. seq. ad Photii cod. CCXXII. *Fabr.* Ad *Iobi*, patriarchae *Alexandrini*, Christophori Antiocheni et Basilii Hierosolym. epistolam synodalem ad imp. Theophil. iconomachum pro cultu sacrarum imaginum et testimonium de b. Mariae imagine, quam S. Lucas pinxisse dicitur, prouocauit locumque exscripsit *Lambec.* VIII. p. 697. 708. et 709. ac p. 710. animaduertit, a Combesio, (quem is acriter culpat,) in Originum rerumque CPolit. manipulo, Paris. 1664. 4. illam epist. synodalem gr. cum vers. lat. esse editam. *Harl.*

[P] *Iosephus Bryennius*, monachus CPolitanus eloquentissimus sua aetate (circa a. 1400.) [mortuus est intra annos 1431. et 1438.] concionator in Graecia; *oratione XXXVIII. de fide et Spiritu S.* citatur a *Nic. Comneno* p. 206. *Orationum XVIII. de S. Trinitate* initia videri possunt apud *Allatium* de consensu pag. 863. seq. Vide et p. 494. 515. 560. 609. 757. 769. et de synodo Photiana p. 164. seq. et contra Hottinger. p. 315. 318. *Ex orationibus duabus de futuro iudicio et sempiterna beatitudine* idem de libris eccles. Graecor. p. 136. 143. 237. seq. 311. 339. seq. et lib. de purgatorio p. 79. 141. 231. 713. *Ex gratiarum actione in S. Virginem*, de consensu p. 529. *Orationem XI. quae est contra Iudas* laudat *Nic. Comnenus* p. 106. *Orationem de transfiguratione Domini Allatius* de consensu p. 837. *Orationem de Domini crucifixione* id. de libris eccles. Gr. p. 311. Exstant et inediti eius dialogi de processione Spiritus S. disp. de orthodoxa ecclesia, et de diuina operatione et de lumine in monte Thabor, vt homilias duas praeteream in adnunciationem b. Virginis, aliamque in deiparam, itemque orationem in illud, *stabat iuxta crucem. Fabr.* *Taurini* in cod. reg. CCCXXIX. *Ios. Bryennii* epistolae XVI. ad varios, inter quos etiam nominatur *Ioannes Olobolus*, chartophylax scilicet ecclesiae et archidiaconus CPolit. Illae epistolae, a Fabricio aliisque praetermissae, recensentur, et singularum initium ponitur in cat. codd. gr. *Taur.* p. 410. sqq. — *Epistolae, Romae* in quadam bibl. teste *Montfau.* Bibl. biblioth. MSS. p. 201. *D.* — ib. p. 483. *B. Venet.* in cod. bibl. Iustinian. *Ios. Bryennii homilias.* — Eiusd. opuscula, *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCCXXVII. scil. nr. 21. differt. de diuina operatione, et de lumine in monte Thabor viso: inc. αὐτίκα τοῖνυν ὁ Δαμασκὸς δὲν ἀνατέλλας Ἰωάννης. — nr. 22. disputat. deum esse simplicem, et omnis compositionis expertem; nr. 23. de aduersis et cur eueniant; — nr. 24. de processione Spir. S. inc. ἐν ἑν ὁδοῖ: — nr. 25. oratio de Domino, cruce adfixo; — nr. 26. de idololatria: (conf. *Phil. Labbei* non. biblioth. MSS. libror. part. II. p. 87.) — In codd. bibl. *Escorial.* de diuina efficacia, et de luce in Thabor visa; — de grauib. praeceptis, nobis impositis, et quisnam sit horum scopus; — de

O o o o 2

proces-

uu) *Iobi peccatoris* theoria moralis in sanctas voces prophetae Davidis; s. commentar. in quind. decim dumtaxat Psalmos priores, *Taurini* in cod. reg. CLXXVIII. v. catal. codd. gr. *Taurin.*

p. 265. seq. vbi prooemium, initio praemissum, gr. cum versione lat. ex illo cod. excerptum legitur, *Harl.*

processione Spir. Scti; — de figura cruci adfixi; et de idololatria in operibus v. *Phil.* itinerar. per Hispan. p. 178. — Editio graeca est inscripta: *Ἰωάννης πραιχρῆ τῷ Βρυέννι τὰ ἐκδοθέντα δι' ἐπιμελείας Εὐγενίῃ; Διακόνε τῆς Βελγαρείας, ἥδη τὸ πρῶτον τῷ πόντῳ ἐκδοθέντα*, voll. III. Lipsiae, in officina Breitkopfiae, 1768 - 1784. 8. *Eugenius* in praefat. de Ios. Bryennii vita, doctrina et scriptis diligenter differit. Codex, quod *Eugenius* vsus est, quadraginta septem scripta continebat, quorum viginti I. tanto, reliqua vero altero exhibentur: quorum notitiam atque argumenta dedit censor duorum priorum tomorum in Novis actis erudit. a. 1769. m. Ianuar. p. 7. sqq. et eorum ostendit utilitatem in arte critica sacra, in cognoscendis patrum scriptis et historia illorum, quibus vixit, temporum ecclesiastica; atque ad discrimen inter nostrae graecaeque eccles. formulam perspicendum. Neque, pro ratione illorum temporum, Bryennius caret virtutibus orationis atque eloquentiae. — Add. censuras in *I. Aug. Ernesti* nova biblioth. theol. tom. IX. part. 3. nr. 2. p. 209-220. et in *Klotz* act. litter. vol. V. part. 2. p. 221. — CPoli quoque MSS. Bryennii adseruantur, vti ex Gerlachii epistola notat *Crasus* in Turco-Graecia, libr. VII. p. 498. et supra in vol. VIII. p. 96. Supra in vol. X. cap. 29. in Elogiis et vitis Sctior. *Bryennii* orationes quaedam citantur, p. 204. 245. 276. 280. et 282. Conf. de *Bryennio* H. Wharton. in adpend. ad Cauei hist. litt. SS. eccl. II. p. 121. seq. ad a. 1420. et *Oudin.* comm. de SS. eccl. III. col. 2252. sqq. ad a. 1410. qui memorat quoque, in cod. *Mediolan.* bibl. Ambros. *) exstare *Bryennii* dialogos tres de process. Spir. S. disputat. de orthodoxa ecclesia atque alia de fide, idemque longum de illo eiusque orationibus locum ex *Leon. Allatii* libro II. de ecclesiae occident. et oriental. perpetua consensione. cap. 18. §. 14. excerptum reddidit: — *Schroetkh.* in hist. eccles. christ. part. XXXIV. p. 430. seq. atque *Saxius* in Onom. lit. part. 2. p. 394. ad a. 1404. *Harl.*

[*Duo Iosephi*, Monembasiae archiepiscopi, praedicantur in *Rescripto* (quod continet episcoporum Monembasiae seriem, ex synodico S. metropoleos *Monembasiae* gratiarum actionis, quae singulis annis ad deum fieri debet, die dominico orthodoxiae, quod ex cod. reg. Taurin. CCCXXXV. de origine rebusque vrbis *Monembasiae*, olim *Epidauri* *Limera*, postea *Monembasiae*, hodie *Malussia*, vulgo *Napoli di Maluasia*, memorabili, gr. typis expressum est in cat. eodd. gr. Taurin. p. 421. sqq. ex quo cod. etiam plura, antea inedita, in lucem prolata sunt. *Harl.*]

[*Iosephi* cuiusdam *Cretensis* Florilegium seu Hortus, MS. *Augustae* Vindel. v. *Reiser.* ind. MSS. bibl. August. p. 40. *Harl.*]

[*Iosephus*, metropolita Gani, inter septem archiepiscopos orientales, qui epistolam dederunt ad Annam imperatric. contra Io. Calécam, patriarcham CPolit. numeratur, in cod. *Vindob.* caef. VI. nr. 11. v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 58. seq. *Harl.*]

[*Iose-*

*) Conf. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 500. D. vbi vocatur tantum *monachus*, et ei praeter memoratos libr. adscribuntur canones

XX. de Trinitate, et de adnuntiatione b. virginis Mariae,

[*Iosephus*, monachus, presbyter et Sceuophylax. Eius homiliae in S. Bartholomaeum, apostolum, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXIX. nr. 1. et 2. — *Iosephi* etiusdā enarratio in martyrium SS. Machabaeorum, in II. codd. bibl. Ambros. *Mediol.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 500. C. Ibid. p. 475. C. *Iosephi*, quod ratio moderatrix sit adfectuum *Venet.* in bibl. Marc. qui lib. in ind. I. ad *Montfauc.* CXLII. citatur *Ioseph. monachus de rhetorica. Harl.*]

Irenes Ducaenae, imp. Alexii Comneni coniugis, typicum monasterii deiparae τῆς παρθενότητος MS. in cod. regio *Parif.* MMDCXXX. citat *Cangius* in glossario graeco. *Fabr.* MS. *Parif.* in bibl. publ. de quo *Montfaucon*, in Bibl. biblioth. MSS. vol. II. p. 737. C. ea; quae sequuntur, scripsit. „*Typicum Irenes*, Augustae, coniugis Alex. Comneni in cod. regio MMMXIX. membranaceo ipsius Augustae iussu descriptum, eiusque manu propria signatum in Cinnabari, ut solebant imperatores et imperatrices: estque regula, quam Sanctimonialibus, a se institutis, praescripsit, et quam edidi in *Analectis graecis*, a. 1688.“ — In cod. *Mazarin.* CXX. sunt *Iacobi* monachi epistolae 48. ad *Irenem Augustam*: de quo cod. eiusque argumento fusius disputavit *Montfauc.* l. c. p. 1321. D. *Harl.*

[*Ioviniani* imper. epistola ad *Athanasium*, *Parif.* in bibl. publ. cod. CDLXXIV. nr. 35. *Harl.*]

[S. *Isaacus*, ὁ ἐργασίας, τὸ δεύον, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. *Mosquae* in cod. synod. V. vid. *Matthaei* Not. codd. gr. *Mosq.* p. 13. nr. 24. — Inter epistolas Gregorii Cyprii est epistola ad *Isaacum*, Proëdram Ephesi, in cod. caes. LXVII. v. *Lambec.* VIII. pag. 1070. — De multis aliis *Isaacis* v. supra, in h. vol. p. 114. fqq. et ind. ad nostram bibl. gr. atque ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. I. p. CXLIII. *Harl.*]

Isidorum Logothetam Dromi, ICTum, in *nouellas Alexandri Comneni* laudat Nic. Comnenus p. 403. in *librum XVIII. Basilicon* id. p. 372. *Fabr.* *Isidorus*, antecessor, edidit interpretationem Digestorum et codicis. v. *Bachii* histor. iurispr. rom. libr. IV. cap. 1. §. 13. p. 604. ed. V. — *Isidorus*, metropolita *Cybi*, compareret inter subscriptores synodi octavae, *Mosquae* in cod. synod. XIII. v. *Matthaei* Not. cit. p. 31. — De aliis *Isidoris* v. supra, vol. X. p. 494. fqq. vbi de *Isidoro Alexandrino*; add. supra, vol. X. p. 265. et *Lambec.* VIII. p. 171. seq. ibique not. *Kollarii*; et de *Isidoro*, patriarcha CPol. *Lambec.* ibid. p. 1097. *Harl.*

Iustinus Decadion in eccllesi canonum S. Basilii, epistola ad *Amphilochium* comprehensorum id. p. 400. *Fabr.* *Parif.* in bibl. publ. MCCCLXXIII. nr. 12. *Iustini Decadio*, Graeci recentioris, epistola ad *Timotheum*, qua ipsum hortatur, ne ecclesiae graecae dogmata deferat. — *Iustini Decadii* epistola ad *Manuelem* rhetorem, *Mediol.* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 500. B. *Harl.*

Iustini Siruli episcopi epistola ad *Petrum Fullonem* circa a. C. 484. scripta legitur graece et latine in conciliis Labbei tom. IV. p. 1103. et *Hardulni* tom. II. p. 840. [v. infra; vol. X. p. 413. ed. vet.] Haec *Iustino H. Dodwellus* tribuebat responsiones ad Orthodoxos,

quae inter Iuliani martyris opera leguntur; sed eas Diodoro Tarlensi vindicare mauult vir eruditissimus M. V. la Crose. [conf. supra, vol. IX. p. 278. not. i.]

Iuuenalis Hierosolymitani, qui conciliis Ephesino [a. 431. dein in latrocinio Ephesino, a. 449.] et Chalcedon. a. 451. interfuit, nihil exstat praeter *epistolam synodicam ad presbyteros*, lat. tom. IV. conc. Labbei p. 889. et tom. II. Harduin. p. 689. [Mansi collect. ampl. tom. VII. p. 520.] Incipit: *cum summus et primus apostolorum Petrus. Niceph. XV. 14.* de Iuuenali narrationi, qua adfuntionem b. Virginiis, et Areopagitica quidam conati sunt tueri, fidem detrahit *Edmundus Albertinus* libro de sacramento Eucharistiae pag. 262. *Fabr. Conf. Lambec. VIII. p. 346. seq. et p. 398. seq. ac vol. IV. p. 338. supra, vol. X. p. 282. — Tillemont. Mem. eccl. vol. XV. ad vitam Iuuenalis; — Cauei hist. litt. SS. eccl. I. p. 419. ad a. 431. ed. Bas. Fabric. bibl. med. et infim. latin. tom. IV. p. 212. ed. Mansi, et Oudin. comm. de SS. eccl. I. col. 1270. fqq. vbi etiam longum locum Lambecii IV. l. c. repetiit, idemque, quoniam concilii Chalcedon. temporibus nihil umquam de adfuntione b. Mariae auditum fuisset, mirum esse, iudicat, eo de argumento conscribi potuisse ab Iuuenali ad imperatorem Marcianum homilias; atque Fabric. l. c. istam orat. ap. Nicephorum spuriam esse et longe iunioris scriptoris, contendit, ac praeter Albertinum laudat *Riuetum* tom. III. opp. p. 366. *Harl.**

[P] *Angelus Lascaris*, Rhyndacenus, cui parentis sui, Iani Lascaris, epigrammata graeca et latina dicauit Iacobus Tufanus. *Fabr. Conf. Boerner. de doctis hominibus graecis litterarum graec. in Italia instauratoribus* pag. 207. seq. not. ****. et p. 110. seq. ibique notas. Idem *Boerner.* in libro laudato p. 171. fqq. *Lascaris Constantini*; p. 199. fqq. *Iani Lascaris Rhyndaceni*, et p. 200. in nota *Ioann. Lascaris*, Iani ex sorore nepotis, vitam scriptaque docte persequitur. *Harl.*

Constantinus Lascaris, de quo dixi volum. VI. pag. 329. fqq.

Ioannes, siue *Ianus*, Gesnero *Andreas Ioannes, Lascaris*, Rhyndacenus, de quo supra p. 519. seq. (ed. nou. p. 646. seq.) Eius librum de veris graecarum litterarum formis et causis apud antiquos memorauimus vol. VI. p. 334. — [et p. 332.] Latina versio Polybii de castrametatione, et epigrammata graeca atque latina prodierunt Basil. 1537. 8.

[*Lascaris Mitylen.* v. supra ad Ioannem Lascarem. *Harl.*]

Theodorus Lascaris, imp. ab a. 1205. ad 1222. de cuius scriptis dixi vol. X. p. 399.

Theodorus Duca Lascaris, iunior, imp. ab a. 1255-1259. cuius libri primus et tertius vsque ad septimum de *theologia christiana*, MS. graece in bibl. Bodlei. codice Barocc. XCVII. *Octo theologicas orationes. Allatius* p. 720. de consensu memorat, idem fortasse opus denotans, in quibus ait, eum tractare de vno et Deitate, vnum esse tria, de diuinis nominibus, de sanctissima Triade, de incarnatione Christi, et in duabus postremis integris de processione Spiritus S. contra Latinos. Ex tractatu longo de *processione Spiritus Sancti aduersus Latinos* exordium publicauit *Caueus* in hist. literaria script. eccles. ad a.

1255.

1255. ^{ww)} *Canon* siue *salutatio* odis nouem et tropariis ac *εὐχῆς* ad sanctiss. deiparam, ex versione Ludouici Maraccii latine apud *Theoph. Raynaudum* tom. VII. opp. p. 368 - 370. Graece legitur sub finem Paracletici. Vide *Cangium* in *Παρεκκλητική*, vbi etiam libros VI. huius Theodori philosophicos de *communicatione naturali* memorat, interprete *Claudio Auberio* latine editos Basileae a. 1571. qui graece habentur in cod. regio Paris. MMMMMMMMDLXVIII. Vide etiam *Cangii* notas ad *Zonaram* p. 147. et *Labbeum* p. 96. bibl. nouae MSS. qui testatur, in bibl. regis christianissimi exstare etiam huius Lascaris de *virtute*, de *ieiunio*, *Ethicorum epitomen*, *sapientiae encomium*, *orationem in S. Euthymium*, aliamque in SS. *Anargyros Cosmam et Damianum*. *Fabr.* Secund. catal. MSS. *Paris.* bibl. vol. II. sunt in cod. MCXCIII. 1) homilia de Scitissima Triade; 2) gratiarum actio pro recuperata salute; 3) homilia in laudem S. Euthymii; 4) homil. in laudem Sctorum Anargyrorum; 5) hom. de virtute; 6) hom. de sapientia; 7) hom. de ieiunio; 8) ethicorum epitome in XII. sectiones tributa; 9) apologetica hom. ad quosdam maleuolos: — in cod. MMMXLVIII. continentur Theod. Ducae Lascar. 1) epist. ad magnum logothetam Georg. Acropolitam; 2) oratio in laudem Io. Ducae imper. 3) orat. in laudem vrbis Nicaeae; 4) or. funebris in Fredericum, Germanorum regem; 5) or. in laudem Georgii Acropolitae; 6) apologia ad amicos, qui ipsum hortabantur, vt uxorem duceret; 7) orat. ad Georgium *μουσαλένα*, quo pacto domini erga famulos, et famuli erga dominos se gerere debeant; 8) encomium veris; 9) satira in paedagogum suum; 10) lusus ad quendam; — in cod. MMIV. sunt eiusd. de *communicatione physica*, libri VI. graece nondum editi. — *Florentiae* in cod. Laurent. XI. plut. 55. et cod. II. nr. 2. plut. 58. sunt modo memorati libri VI. de naturali *communicatione*; v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 274. et 439. — ibid. in cod. XXXV. nr. 2. plut. 59. exstant CXXXI. epistolae, quas Theodor. Lasc. ad diuersos scripsit et quas singulas recenset *Bandin.* l. c. pag. 556. sqq. — *Theod. Lascaris* contra Latinos, gr. in cod. XC. *Georg. Wheeler.* f. nr. 9121. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. — eiusd. physica et orationes, *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 505. A. — ibid. p. 415. A. epistolae quaedam, *Florent.* in cod. monasterii Benedictin. b. Mariae: — ibid. p. 92. A. *Theod. Ducae*, Lasc. Ioannis Ducae patris encomium, gr. *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. Alex. Petau. quod edidit Io. Boiuinius. v. supra, vol. VII. p. 654. et indic. ad nostram bibl. gr. — Conf. *Hodius* de graecis illustrib. L. Gr. instauratoribus p. 274. qui p. 275. „in indice, ait, MSS. codd. bibl. Venetae Baroccianae, a Lac. Phil. Tomasino edito, occurrit *grammatica Theodori Lascaris* ad reginam Augustam. Quis iste fuerit Theodorus Lascaris, vtrum idem cum imperatore, necne, in ambiguo est. Inter codd. Baroccianos, qui in bibl. Oxoniensem Bodleianam translati sunt, nullum talem inuenio.“ At in catal. MSS. Angliae vol. I. p. 26. occurrit in cod. Barocc. CXCIV. *Theodori Lascaris grammatica ad Augustam*: inc. *Καθὰ πρὸς τὸ ἀνδρώπινον*. — Idem *Hodius* l. c. „*Francisci*, ait, *Lascaris*, viri graece docti, Ioannis nostri, (Constantini filii,) vel filii, ni fallor, vel ex filio Angelo nepotis, mentionem inuenio in catal. bibliothecae Nic. Heinsii, vbi de exemplari Heliodori gr. ed. Basil.

1534.

^{ww)} Pag. 303. sq. vbi plurius disputatur de *Theodoro Lascari*, et in edit. Basil. in not. quaedam de scriptis illius adnotantur. Add. supra vol. X. p. 399. *Harl.*

1534. monetur, fuisse istud *Francisci Lascais*, cuius manu in margine non pauca videntur addita. Harl.

[*Laurentius*, metropolita vniuersae Alaniae et Soteriopoleos, tempore Annae, imperatricis CPolitanae. v. *Lambec. VI. part. 1. p. 58. Kollar. Harl.*]

Lazarus, monachus Sinaita, libro de variis delictis et eorum poena citatur a Nic. Comneno p. 182. et tractatus eiusdem de legibus p. 157. *Fabr. Lazari monachi* ad Larissae metropolitam: inc. ἀπόλωλεν ἄρα παρ' ὑμῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι. *Matrit.* in cod. regio LXXVII. fol. 307. v. *Iriart.* cat. codd. gr. *Matrit.* p. 284. seq. cui id opusculum idem esse videtur, quod in cat. codd. graec. *Parif. bibl. cod. DCCCXVII. nr. 10.* memoratur, ita inscriptum: *Lazari monachi ad Larissae metropolitam προερεπτικὸν aduersus Latinos*; quod quidem nondum in lucem emissum, suspicatur *Iriart.* — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCXCI. nr. 14. iterum idem in cat. memor. II. p. 246. ita citatur: *Lazari monachi* ad Larissae metropolitam epistola inedita, qua illum hortatur, vt fortiter Latinis aduersetur. — In cod. bibl. *Sfortianae* Gregorii patriarchae narratio de vita *S. Lazari*, monachi in Galestimonte: v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 701. B. — ibid. p. 907. D. ac p. 1286. C. *vita Lazari*, in bibl. *Parif.* quondam regiae cod. CCXXXVIII. et in cod. bibl. *Diuisio-Benignianae. Harl.*

Lazarus Lemnius, S. Niconis discipulus, in explicatione hymnorum. id. p. 142. praenot. mystagog.

Leo Acridenus, Bulgariae episcopus, de quo v. vol. VII. p. 715. [et iis, quae ibi adscripti, add. — *Venetis* in cod. Naniano CCXXVIII. nr. 25. epistola secunda ex tribus epp. Leonis, archiep. Bulgariae: inc. εὐλαγητὸς ὁ Θεός. v. cat. codd. gr. Nan. p. 421. — *Vindobon.* in cod. caes. CCXIV. nr. 3. eiusd. capp. 50. de tentationibus et afflictionibus involuntariis, earumque vtilitate. v. *Lambec. V. p. 90.* ibique *Kollar.* add. *Hardt.* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1804. part. 1. p. 36. seq. et *Oudin.* comm. de SS. eccl. II. col. 602. seq. ad a. 1040. — *Caue* hist. litt. SS. eccl. II. p. 138. ad a. 1051. *Harl.*

[P] *Leo Acrotatus* inter scriptores graecos a Nic. Comneno laudatus.

Leo Aegyptius, Clementi Alex. et aliis praeis scriptoribus laudatus, de quo vol. VI. pag. 380.²²) et *Wilhelmus Worthus* in notis ad Tatianum pag. 96.

[*Leonis*

22x) Siue in hac noua edit. vol. VII. pag. 719. vbi non solum plures *Leones* a Fabricio et a me excitantur; sed etiam de *Leone Aegyptio* quaedam addenda sunt. *Augustinus* quoque de ciuitate dei c. 5. probabiliter intelligit *Leonem Africanum*. Tum, indice continere in *lea. allgem.*

L. Z. a. 1806. nr. 229. pag. 608. scripta, a scholiaste Apollonii IV. 262. citata, probabilius tribuenda sunt *Leoni Byzantio*. Eodem censore teste, *Leo Aegyptius* citatur ab Africano in praepar. euangel. (v. supra, vol. VII. pag. 354.) — Inter codd. *Vossian.* (v. catal. bibl. *Leidenf.* pag. 338.

[*Leonis Baptistae Alberti* vita, et ipsius opus de pictura, *Venet.* in cod. Naniano CCLXXX. nr. 6. v. cat. gr. codd. Nan. p. 458. sq. *Harl.*]

[*Leo* quidam, qui cod. *Vindob.* XXXVII. a. C. 1331. scripsit, v. *Lambec.* III. p. 157. ibique not. Kollar. — plures *Leones* scribae, n. *Leo Cinnamus*, clericus Aegyptius; *Padiatus* tabularius, *Raulis* filius; passim nominantur a *Montfauc.* in *Palaeographia graec.* v. indic. ad illam: quibus addes *Leonem Lesborem*, qui a Chr. 1315. scripsit cod. Laurent. XXXI. plut. 36. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. p. 376. *Harl.*]

Leo Bizūns episcopus tempore Alexii Comneni. Vide *Montfauc.* bibl. Coislinae. p. 104.

Leo Chalcedonen metropolita, eiusdem Alexii Comneni tempore, cuius synod. cam de cultu imaginum graece et latine editum a laudato *Montfauc.* p. 103-110.

[*Leo diaconus*, v. supra, vol. VII. p. 716. inprimis p. 685. not. *Harl.*]

Leo Garidas (al. *Laridas* siue *Zaridas*) ICTus, de quo supra p. 514. ed. vet. (638. nou.

Leo grammaticus, de quo inter scriptores hist. Byzantinae dixi vol. VII. p. 114.

Leo Magentinus, ex monacho metropolita Mytilenaeus, de cuius scriptis dixi vol. VII. p. 717. sq. [vbi in not. iam iam adtuli, quae Fabric. h. l. suppleuerat.]

[P] *Leonis monachi*, qui Leone Isauro imperitante vixit, orationem de martyribus idem Comnenus laudat p. 141.

Leonis Numodotae eccliesin Canonum id. p. 220. 310. Scholia ad *Balsamonem* p. 525. et orationem de S. Tarasio p. 319.

Leonis philosophi et medici synopseon iatricae seu medicinae libri VII. graece MS. in bibl. regis christianissimi. Citat Cangius in glossar. *Fabr.* *Parif.* n. cod. bibl. publ. MMDCLXXI. n. 3. MS. ineditum: init. *ἔχ' ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ δις, ἀλλὰ καὶ καὶ πάλιν.* Coniectae sunt ad marginem notae nonnullae. — Eadem synopsis est *Moshae* in cod. synod. CCCII. nr. 1. est *Matthaei* in Not. codd. gr. Mosq. p. 194. et in cod. bil. *Escorial.* v. *Plüner* itinerar. per Hispan. p. 179. add. infra, vol. XII. p. 781. *Harl.*

[*Leo,*

388. nr. 53.) *Io. Leonis Africani* (diuersi probabiliter ab Leone Africano superiore,) viri illustres Arabes, qui incipiunt ab Mesuah Chalipha medico ad Haron filium Senton; ex archetypo descriptum mat. a. 1527. Idem opus *Florent.* in bibl. Laurent. Medic. cod. XXXV. plut. 36. a

Montfauc. in Bibl. bibliot. MSS. pag. 315. A. sic indicatur: *Io. Leonis Africani* de viris quibusdam illustribus ad Arabes, ex arabico in latinum traduct. et per Ser. ex archetypo descript. — De *Leone*, *Haranitarum* episcopo. *Affemans.* biblioth. oriental. tom. II. p. 95 sq. *Harl.*

[*Leo*, despota; v. supra vol. VII. p. 716. et add. eius versus anacreontii de iudicio, ordine alphabetico in cod. bibl. *Sfortianae*, et in cod. bibl. publ. *Parif.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 696. *E.* et p. 900. *C.* — Orationum, recitandarum in singulis Psalterii cathismatibus, ultima esse dicitur *Leonis Despotae, Venetiis* in cod. Naniano CLXVII. nr. 2. v. cat. codd. gr. Nan. p. 576. *Harl.*]

Leo philosophus, aliis Theophilus, de regno et principibus liber astrologiae iudicariae. Citat idem Cangius ex codice reg. et Colbert. De Leonis sapientis imp. scriptis et aliorum Leonum dixi vol. VII. p. 693. sqq. et 713. sqq.

[*Leonis* protosecretarii oratio ad imp. Andronicum Palaeologum iuniorem; *Vindob.* incod. caef. CCCXXXII. nr. 21. v. *Lambec.* V. p. 617. Kollar. *Harl.*]

[*Leo*, *Rossiae* metropolita, de azymis contra Latinos, *Mosquae*, in codd. synod. CCCLIII. nr. 19. et CCCLV. nr. 35. (in utroque sunt quaedam scripta *Leonis*, archiep. *Iulgariae*.) v. *Matthaei* Not. citat. p. 230. et 236. sq. Item *Venetiis* in cod. Nanian. CLIV. r. 41. v. cat. cit. p. 350. *Harl.*]

Leo Rhyndacenus.

Leonis Sebasteni, monachi Icti, canonum interpretis Balamone iunioris, *eltheis* Canonum citatur a *Nic. Commeno* p. 143. 216. 219. 249. 278. et *Compendium legum* p. 250.

Leonis Stipiotae, qui patriarcha CPol. fuit ab A. 1134. ad 1143. decreta laudantur ab eodem *Commeno* p. 145. 283. 317. 340.

Leo, metropolitae Synnadenfis, quaedam habentur graece MSt. in bibl. Coisliniana p. 82. quorum tit. *ζωὴ καὶ θάνατος ὡς ἡμέραι καὶ νύξ.*

Leo Anthopulus in explicatione Canonum Nicaenorum citatur a *Nic. Commeno* pag. 195.

Leonardus Aretini (mort. 1443.) πολιτεία Φλωρεντίνων descriptio reip. *Florentinae*, quam libro tertio immixtionem edere voluit *Alatiis*, adhuc inedita exstat Vpsaliae in bibl. publica ex dono illius viri Io. Gabrielis Sparuensfeldii. Citat etiam Cangius in glossario graeco ex cod. reg. *hMMIL. Fabr.* In catal. MSS. *Paris* regg. vol. II. in codd. MCXCI. nr. 2. et MDCCXXXI. nr. 12. — *Florentiae* in cod. Laurent. XVI. nr. 9. plut. 60. *Leonardi Aretini* ad Georg. Amuzan de rep. Florent. inc. ἐπειδὴ ἐπιθυμῶν εἰδέναι; v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. tom. II. 1. 606. sq. — *Venetiis* in bibl. Marc. codd. CCCCVI. et DXCIV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 38. ac p. 311. in primis cel. *Morell.* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 274. qui, Philibertus quoque de la Mare, inquit, cum versione lat. Io. Baptistae Lantini, senatoris Diuionensis, proferre solebat, (*Niceron* Memoir. tom. XXV. p. 292.) Tandem ante paucos annos, absque ulla nota, graece et lat. in 8. typis prodiit: et graecus quidem textus ex bibliotheca Laurentiana sumus est; versio autem a Benedicto Moneto, Florentino, Icto, absque nomine suo, adiecta; neque, nisi post eius obitum, libellus vulgatus fuit. — Idem opus

opus *Monac.* in cod. Bauar. XLVIII. v. cl. *Hardt.* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1803. part. 6. p. 18. sq. — Mittam *Aretini* versiones librorum *Aristotel.* aliorumque, aliaque scripta lat. quae huc non pertinent, et quorum magna copia exstat, et codd. variar. bibliothec. enumerantur in indicibus ad cat. MSS. Angliae, et *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. — Conf. de eo *Boernær.* de doctis hominibus graecis — — instauratoribus p. II. inprimis *Fabric.* in bibl. med. et inf. latinitat. tom. I. p. 290. sqq. ed. *Mansii*, qui multa suppleuit; — *Henr. Wharton* ad *Cauai* hist. litt. SS. eccl. II. p. 122. sq. ibique notas in ed. *Basil.* — *Casim. Oudin.* in comm. de SS. eccl. tom. III. p. 2386. — *Hamberger* in *zuverläss. Nachrichten* etc. part. IV. p. 716-726. — *Apost. Zeno* Dissertat. Vossianae, part. I. p. 82. — *Saxium* in *Onom. lit.* part. II. p. 395. sq. et 573. qui, et *Hambergerus*, multos alios, qui de illo egerunt, viros doctos laudant: ad quos lectores ablegare iuuat. *Harl.*

[*Leontii eremitae*, aduersus eos, qui simulate synodum Chalcedon. amplectentes, Nestorii errorem sectantur, scil. aduersus Theodorum haeticum, cod. LXXXVII. bibl. *Mazarin.* v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. p. 1308. C. ac p. 1319. D. *Harl.*]

[*Leontii* hieromonachi epistolam ad Gabrielem Philadelph. gr. edidit *Lamius* in *Deliciis eruditor.* a. 1744. p. 90. sq. *Harl.*]

[Ad *Leontium* scribit *Libanius*; et ad *Leontium* chartularium *Seuerus* Antiochen. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 517. et 56. ac 77. *Harl.*]

[*Londanus inπότης.* Duas eius litteras ad Gabrielem, gr. publicauit *Lamius*, (quem vide,) l. cit. p. 122-125. *Harl.*]

[*Lucas*, monachi et presbyteri, oratio paraenetica ad virgines: inc. 'Ο τῶν ὅλων Δεσπότης καὶ κύριος' *Vindobon.* in cod. caef. CCXXXIX. nr. 10. v. *Lambec.* V. p. 206. sq. *Kollar.* — *Lucas* monachi enarratio in euangelium, in cod. bibl. *Bononiens.* in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 432. B. — *Lucas*, τῷ ἐν τῇ ἐλλάδι (sic) κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν πρὸς τὸν ἅγιον ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου τέτομα Μιχαήλ. *Mosquae* in cod. typogr. syn. VI. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 301. sq. nr. 9. — Ex vita S. *Lucas* τῷ ἐν Ἑλλάδι, in *Asceticis variis*, in cod. *Coislin.* CXVIII. v. *Montf.* bibl. *Coisl.* p. 192. *Harl.*]

[*Lucas*, Antiocheni patriarchae, ad Ioann. episcop. Heracleae, epistola dogmatica, vbi de incarnationis mysterio potissimum differitur; *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCX. in append. ad cat. MSS. *Parif.* vol. II. p. 622. *Harl.*]

[*Lucas*, cathegumenus monasterii S. Phocae, interfuit synodo, sub imp. Alexio Comneno. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 105. *Harl.*]

[*Lucas* patriarchae CPol. excerptum quoddam ad ius canonic. pertinens *Vindob.* in cod. caef. VII. nr. 16. v. *Kollar.* not. A. nr. 5. ad *Lambecii* commentar. VI. part. I. p. 68. *Harl.*

[*Machetas* cuiusdam oratio ad Paullum κατώτικον in laudem vini. *Oxon.* in cod. Barocc. CXXXI. inc. ὁ οἶνος τῷ ἰώτῳ παρὰ ζεθέντος. *Harl.*]

[*Manuelis Cretenfis* erotemata grammatica, *Oxon.* in cod. Barocc. XXXV. — in Hefiodi O. et D. ibid. in cod. Thomae Roë cod. XV. f. nr. 261. cat. MSS. Angliae. vol. I. Conf. supra, vol. VI. p. 323. sq. — Idem et *Man. Caludes*, scribae codd. Paris. [v. *Montfau.* Palaeograph. gr. p. 103. *Harl.*]

[*Manuelis*, patriarchae CPolit. litterae, datae tribus monachis, Marco, Nectario, et Isaacio, qui ad ipsum ex Calabria venerunt, petitori, ut sibi liceret, sacerdotale officium, quod per triennium interdictum fuerat, iterum exercere, *Vindob.* in cod. caes. XLVIII. nr. 12. v. *Lambec.* VIII. p. 964. qui in not. se nondum scire, profitetur, vtrum hic intelligendus sit primus eius nominis patriarcha, cognomine philosophus, ab a. 1216–1222. an Manuel secundus, patriarcha ab a. 1240–1254. — *Manuelis*, archiep. CPolit. epistola ad Innocentium papam: inc. ἔκ. ἐστὶν ἐδὲν εἰρήνης. *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXXXI. Conf. de Man. hoc Charitopulo *Camei* hist. litt. SS. eccl. II. p. 297. vbi v. not. ad a. 1240. quo ei videtur patriarchatum CPolitan. tenuisse, et obiisse, saltem sede submotus ante a. 1254. — *Leunclau.* Iure gr. rom. lib. 3. p. 238. exstant *Man.* solutiones quarundam quaestionum; et p. 240. decretum de translatione episcoporum. ac 242. decretum de iure patronatus. — *Oudin.* l. c. III. p. 177. *Harl.*]

[*Manuelis*, chartophylacis magnae ecclesiae, expositio de matrimoniis prohibitis etc. et ἐκδοθεῖσα ὀρισμῶ patriarchae Ieremiae: inc. ἡ συγγένεια διαφεῖται εἰς πέντε. *Venet.* in cod. Naniano CCXXIX. v. cat. codd. gr. Nan. p. 423. nr. 1. — *Manuel*, Xanthicus Chartophylax magnae ecclesiae, hierodiasconus, qui cognominatus est *Maximus Monachus*, laudatur in cod. *Coislin.* CCXXIV. v. *Montfau.* bibl. *Coislin.* p. 276. *Harl.*]

[*Manuelis Ducatae* encomium Eliae, in cod. *Barocc.* CXCVIII. fin. *Harl.*]

[P] *Manuel Malaxus* ex Nauplio Peloponnesi, vergente saeculo XVI. vixit, cuius manu descriptam patriarcharum CPol. post captam a Turcis urbem historiam edidit Crusius libro secundo Turco-Graeciae, ut dixi vol. VIII. p. 89. sq. [v. *Montfau.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1010. A. cod. MMMDCCLXXXVII.] Eius memorias rerum Peloponnesiacarum citat *Nicolaus Comnenus* pag. 387. *Chronicon* ineditum *Cangius* ex codicibus Colbertinis hoc titulo: Βιβλίον χειρογραφοῦν περιέχον ὡς ἐν συντόμῳ τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως καὶ τῆς βασιλείας τῶν Σελτῶν Μωράτη, συλλεχθὲν καὶ διορθωθὲν παρὰ τῶν λογιωτάτων κυρῶ, Μανηλ τῶ Μαλαξῶ. *Canonarium* siue liber poenitentialis a. 1572. scriptus Thebis cinatur ab *Allatio* p. 1307. seq. de consensu. *Nomocanon* ab eodem, de Georgiis infra pag. 659. et a *Nic. Comueno* pag. 61. 188. 192. 220. etc. qui diligentissimum Photianum vocat pag. 403. et libellum de vitiis Ecclesiasticorum in calce Nomocanonis subiunctum p. 320. testatur. Idem scholia ad *Canones poenitentiales Basilii* laudat p. 206. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. p. 48. et 50. vet. ed. — *Manuelis Notarii Malaxi* collectio canonum: tit. βιβλίον γράμκων — ἐκ πολλῶν βιβλίων συλλελεγμένον εἰς περὶ ἡν φράσιν inc. Θεσσαυρὸς κεκρυμμένος καὶ πηγὴ ἰσφρα-

ἐκφραγισμένη Venet. in cod. Naniano CCLXXXII. nr. 9. Plura vid. in cat. codd. gr. Nan. p. 427. — Eiusd. excerpta e canonibus apostolorum, et synodorum et ex SS. patribus, lingua vulgari, Oxon. in bibl. Bodlei. cod. I. Th. Roë, f. nr. 247. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — ibid. nr. 3388. in cod. LVIII. 3. Io. Selden. *Nicolai Malaxae σχηρὰ ἰδιώματα*, et nr. I. *Metrophanis*, archiep. CPol. officium, quod composuit *Nicolaus Malaxas*, protopapas Napolienfis. Harl.

Manuelis Christonymi μὲν᾽ ἁδία ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως, lamentatio super insperata expugnatione CPoleos. MS. Vpſaliae inter libros academiae dono datos ab illustri Sparuensfeldio.

Manuelis Holoboli, magni rhetoris, siue rhetoris rhetorum versus politicos in Michaelēlem Palaeologum citat Cangius in glossario. Eius apologiam ad erotemata Francisci ord. praedicatorum monachi, sed extrema parte mutilam graece et latine vulgavit *Steph. le Moynes* t. I. var. sacrorum pag. 268-293. Lugd. Bat. 1685. et 1694. 4. Confer supra in Einanuele: [et Manuel. Rhetore.] *Fabr.* *Emanuel Holoboli* carmina epitymbia ad Comnenum Andronicum, tornicem cum Moschopulo, in cod. bibl. *Escorial.* v. *Plur.* itinēt. per Hispan. p. 166. — *Man. Holoboli*, protosyngeli, scholia gr. in aram Dosiadae, quae iste ex antiqua membrana vet. desumpsisse videtur, *Lud. Casp. Valchenaer* ex cod. Vossiano descripsit, edidit, doctisque obleruat. illustravit in Diatriba, subiuncta eius editioni Euripidis Hippolyt, cap. XII. p. 128. sqq. — *Manuelis rhetoris* versus politici XXV. de vanitate omnium rerum huius vitae, Oxon. in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXXV. — Fratris *Francisci* conclusiones theologicae et orthodoxae decem, quas per litteras misit ad *Manuelem*, magnū *rhetorem* magnae ecclesiae, cum eiusd. *Manuelis* responso, ibid. in cod. *Olu. Cromwell.* CXV. 3. f. nr. 294. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. (et in cod. Mosquensi CCCXI. 3. mox citando;) — ib. in cod. *Io. Selden.* XLVII. 6. f. nr. 3377. dicti cat. *Manuel* magnus rhetor contra fratrem Franciscum, gr. — Ad fratrem Franciscum, ordinis praedicatorum epistola, a. 1523. scripta, in qua tria Latinorum dogmata reprehendit: primum de S. Spiritus processione; alterum de azymis, et tertium de primatu rom. pontificis, *Vindobon.* in cod. caef. CXXXVI. nr. 3. v. *Kollar.* supplem. I. ad Lambecii commentar. p. 767. — *Man. Peloponnesi* diss. ad Gerasimum, hieromonachum et hieropsalten, de cantico in honorem b. Virginis deiparae, ibid. in cod. caef. CCCXXXIII. 1. v. *Lambec.* V. p. 618. sq. — *Man. rhetor Peloponnesius*; ad Gerasimum, contra duo syllogismos Latin. de processione Spir. Scti, *Mosquae* in codd. synod. XIII. et CCCXCIII. 14. diss. ad Gerasimum, *περὶ τῆς θαλασσινῆς νεύματος* ⁹⁹⁾ et *πότε τεθίσται ἡ τῆς κυρίας σάρεξ*, ibid. in cod. CCCXI. — *Man. rhetor*, magnae ecclesiae *κατὰ τῆς Πληθωνικῆς συγγράμματος*, οὗ ἡ ἀρχὴ τὸ ὑπὲρ Λατίνων βιβλίον, τὸ ἡμᾶς ἤκον. — eiusd. de *Marco Ephes.* et synodo Florentina et contra Gemistum ac Bessarionem, ibid. in cod. CCCXCIII. nr. 12. et 13. vid. *Matthasi* Not. codd. gr. Mosq. p. 29. 202. et 250. Conf. *H. Wharton* ad Cauei Hist. litter. SS. eccl. tom. II. p. 224. ad a. 1500. quo calamus contra Latinos strinxit. Harl.

Pp pp 3

[Manue-

99) In cod. Vindob. modo citato legitur: *περὶ τῆς θαλασσινῆς νεύματος*.

[*Manuelis*, τῷ σαμβατῷ, (seu σαββάτῳ,) τροπάρια ψαλλόμενα εἰς τὴν θεοτόκον. *Mosquae* in cod. Mosq. synod. CCCXXVI. nr. 1. v. *Matthaei* l. c. p. 218. *Harl.*]

[*Manuel Spandowides* et *Manuel Tzycondyle*, a. 1359. memorantur in cod. *Mosquens* synod. LVII. v. *Matthaei* l. c. p. 56. Add. *Montfauc.* Palaeograph. gr. p. 102. sq. vbi plures *Manuelis*, scribae codd. Paris. reg. nominantur, *Harl.*]

[*Manuelis Straboromani* carmina iambica, ex persona imper. Alexii Comneni ad S. Demetrium, et eiusd. versus epitaphii (iambici) ex persona cuiusdam matris ad filium, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. LII. nr. 14. et 15. plut. 32. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. II. p. 212. Vocatur alias et *Manuel* et *Michael*. Sic in bibl. *Coislin.* cod. CXXXVI. sub fin. fol. 243. *Michaelis Straboromani* opusc. ἀνέφωλον ad Alexium Comnenum, vbi agitur de vi astrorum, quae dicuntur esse dei litterae, quas ignari et rustici nesciunt, viri autem docti legunt; et earum adminiculo non modo varias mundi plagas distinguunt et agnoscunt, sed etiam futura prospiciunt: fol. 246. verso, *Manuelis Straboromani* ad eundem imperatorem: fol. 247. Alexii Comneni imp. responsio ad *Manuel. Straboromanum*: ibid. *Manuel. Straboromani* opusculum imperfectum. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 207. — Ibid. p. 573. nominatur *Manuel Limenus*, calligraphus, a. 1475. *Harl.*]

[*Manuel, Gregoropulus*, scriptor cod. Vindob. LXII. a. 1506. v. *Lambec.* VIII. p. 1061. — Ibid. p. 1067. et 1071. ad *Manuelem Neocaesarensensem*, protosecretarium, tres epistolae Gregorii Cyprii, et p. 1077. eiusd. Gregorii epistola ad *Manuelem τὸν ἐπὶ τῶν δεήσεων. Man. Gregorop.* scriba cod. Paris. reg. MMDCXX. a. 1503. in *Montfauc.* Palaeographia gr. p. 103. *Harl.*]

[*Marciani* vita. *Oxon.* in cod. Barocc. CLXXXIII. et *Dublin.* in colleg. S. Trinit. CDLXXXVI. 4. siue nr. 626. cat. MSS, Angliae, vol. II. part. 2. Add. supra, vol. X. p. 275. *Harl.*]

MARCUS Eugenicus, Ioannis Eugeni, de quo supra p. 522. ed. vet. (ed. nou. p. 653.) frater, *Ephesi* metropolita, Latinorum in concilio, cui non subscripsit, Florentino a. 1439. atque deinceps ad obitum vsque aduersarius acerrimus, vnionisque, quam cum illis componere Ioannes Palaeologus imp. instituebat, magna remora: nouus ideo Photius dictus Horatio Iustiniano in actis concilii Flor. Idem a. 1447. morti vicinus Georgio Scholario tuenda graecae ecclesiae dogmata et vnionem fugiendam grauissimis verbis commendauit: Georgius etiam, deo, angelis et hominibus in testimonium aduocatis, hoc se obseruaturum sancte iurauit, obseruauitque deinde diligentissime, et Marcum doctorem suum defunctum pro funere laudauit. Vide supra p. 375. et 349. seq. ²²) ed. vet. (ed. nou.

p.

²²) Conf. *Oudin.* comm. de S. S. eccl. tom. III. col. 2343. sqq. ad a. 1430. vbi quoque col. 2346. sq. de *Ioan. Eugenio*, diacono magnae eccl. CPol., fratre *Marci Eugeni*, eiusque opusc.

et editis et MSS. agitur: — *H. Wharton.* et *Rob. Gerium* in adpend. ad *Cauci* hist. litt. SS. eccl. II. pag. 136. sqq. ad a. 1436. quo circ. *Ephesino* archiepiscopatu est donatus, et a. 1438. a *Ioan-*

p. 371. et 355. sq.) Scripta eius oppugnarunt Graeci λατινὸφρονης Iosephus Methonensis, Gregorius hieromonachus protosyncellus, Bessarion et qui latine scripsit, Andreas Colossensis. Eius scripta haec mihi innotuere:

[P] 1. *Epistola ad Ioannem Palaeologum*, incipit: δῶρόν τοι τῷτο μικρόν. Citatur ab Allatio de synodo VIII. pag. 545. Fabr. *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIII. ad Ioann. Palaeologum, ἀπορήσαντα πρὸ τῷ λατινισμῷ· inc. σὺ μὲν, ὦ θεότατε βασιλεῦ· — sequitur eiusdem explicatio τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας· init. ἴδω μὲν κατὰ τὴν κελεύσαν. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 249. nr. 1. 2. *Parisi* in bibl. publ. nouem codd. existant *Marci Eugenici* epistolae. v. indic. ad vol. II. cat. MSS. *Parisi* regg. Singulorum enim codd. commemoratio molesta foret. — Addam quorumdam aliorum *Ephesii* libr. minus dilucide indicatorum notitiam: *Venetis* in bibl. Iustinian. Marci Ephesini opera varia, teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 483. D. — ibid. p. 772. E. *Parisi* in cod. cardin. Radulphi, quaedam Marci Ephesii. — ibid. p. 1326. D. in bibl. de *Mesme* Ephesii scholia, — *Mosquae* in cod. synod. CCCLV. nr. 1. eiusd. διάλεξις μετὰ τῶν πρέσβεων τῷ πάπῃ· caret initio: et nr. 12. συλλογὴ χρήσιμων γραφικῶν γεγονυῖα παρὰ τῷ Εφῆσῳ, de processione Spiritus Scti ex solo patre: inc. ἐπειδὴ μετὰ τῆς τῷ κόσμῳ· v. *Matthaei* l. c. p. 234. et 235. *Harl.*

2. *Orationes duae de purgatorio*, Ferrariae scriptae et adhuc ineditae. Vide *Allatium* de purgatorio pag. 241. et *Rich. Simonem* tom. IV. bibl. criticae pag. 24. Infra, nr. 16. Fabr. *Mediolani* in bibl. Ambrosi. quae sunt opp. eiusd. ita a *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 501. D. memorantur: Marci archiepiscopi Ephesini, alias monachi et abbatis congregationis Cassinensis S. Iustinae de Padua, opera, i. e. oratio habita de purgatorio in synodo; — responsio ad propositas dubitationes; — confessio edita in concilio Florentino; — capita quaedam contra Latinos; — apologia dicta, in eius morte; — epistola ad Scholarium; — responsio ad quasdam dubitationes; — canones astronomici; — opuscul. de consecratione altarium. — *Marci Eugenici* speculationes in numerum talentorum et parabolas euangelii (conf. ad nr. 7.) — *Parisi* in bibl. publ. cod. MCCXVIII. continentur plura, quae huc pertinent, opera, breuitatis studio simul memoranda: scil. nr. 1. anonymi oratio funebris in laudem *Marci Eugenici*; — 2) huius homilia prima de purgatorio, Ferrariae habita coram summo pontifice, cardinalibus et aliis ecclesiae lat. doctoribus: inc. ἐπειδὴ μετὰ ἀγάπης· — 3) eiusd. homilia secunda de eodem argumento: inc. πολλῶν μὲν

Ioanne imperat. ad concilium Ferrariense ductus. Ibid. et eius scripta, et horum codd. commemorantur. — Postrema eius verba ad Georgium Scholar. *Parisi* in bibl. publ. cod. MCCXVIII. nr. 23. quae una cum Scholarii responsione gr. et lat. edidit *Renaudot* ex cod. *Parisi*. olim MMCLXIII. ad Scholarii homilias de Eucharistia p. 70. sqq. add. *Allat.* de Georgiis pag. 396. Seta generalis Florentina synodus. tom. I. excud.

Stephan. Paulinas in 4. p. 43. sq. 60. sqq. et *Sylvestri Sguropuli* narratio concilii Florentini exactissima, gr. in sermonem lat. transtulit notasque adiecit *Rob. Creighton*. Hagae Com. 1660. min. fol. atque de utroque opere *Baumgart.* in *Nachrichten* tom. VI. pag. 425. sqq. et 494. sqq. — ac supra, vol. IX. pag. 266. ib. sq. ibique not. et infra vol. XI. p. 677. sqq. ed. vet. *Harl.*

μὲν ὡς ἀληθῶς. — 4) eius responsio ad obiectiones, quibus sua de igne purgatorio sententia, cum a Cardinalibus tum ab ecclesiae lat. theologis oppugnata fuerat: inc. ἐπειδὴ σαφέστερον. — nr. 9. est secund. ordinem Fabric. nr. 13. — nr. 10. apud Fabric. etiam nr. 10. — nr. 11. solutiones dubiorum quorundam, ipsi propositorum: init. ὁ θεὸς σχῆμα ἐκ ἑχέ. — 12. de additione a Latinis symbolo inserta: acc. ad marginem scholia amplissima: inc. θαυμάζω, πῶς ἡμῶν (v. ad nr. 5. notatum:). — nr. 26. 27. et 28. citantur ad Fabricio nr. 7, 5. et 14. — Ibid. in cod. MCCLXI. nr. 1. responsio duplex de igne purgatorio — in cod. MCCCLXXXVI. nr. 1. est apud Fabric. nr. 7. — nr. 8. *Marci Ephesini*, Iuliani, Andreae Rhodii, Bessarionis et aliorum disputat. habitae in concilio Florentino; — nr. 10. apud Fabric. est nr. 6. — nr. 12. opus aduersus Latinos, ubi de Spiritus S. processione, de azymis, de sabbati ieiunio, de igne purgatorio, de beatitate, de baptismi verbis et nuptiis sacerdotum; de quartae diei et parasceues ieiuniis, et de tribus quadragesimis: inc. παρακλητὴ κύριε; — nr. 19. v. infra nr. 28. nr. 20. et 21. sunt ap. Fabric. nr. 16. — Ibid. in cod. MCCCXXVII. nr. 31. epist. encyclica de synodo Florentina non suscipienda, (forsan nr. 5. apud Fabricium,) nr. 32. epistola ad Georgium Scholarium contra ritus et sacrificia romanae ecclesiae; — nr. 33. ad eundem epistola gratulatoria, quod a Latinis descuerit; — nr. 34. est ap. Fabric. nr. 17. — nr. 35. ad Latinos responsio de igne purgatorio. — Ibid. in cod. MCCCLXXII. nr. 3. Marci Eugenici, qui concilio Florentino interfuit, opus de igne purgatorio, aduersus Latinos, ineditum; nr. 4. expositio, apud Fabric. nr. 14. — Ibid. in cod. MCCCLXXXIX. nr. 3. orat. duae de igne purgatorio, eadem, quae nr. 16. ap. Fabr. et nr. 3. expositio in sacram liturgiam. — In cod. Coislin. CCLXXXIX. homilia dicta Ferrariae ad cardinales et reliquos Latinorum doctores περὶ τῆς δοξαμένης παρ' αὐτοῖς καθαρῆς πυρός. (est apud Fabr. nr. 16. prior responsio.) V. *Montf. bibl. Coisl.* p. 406. — Sec. *Montf.* in *Bibl. biblioth. MSS.* p. 1332. exstant in cod. *Mazar.* CXXIV. nr. 1. oratio Ferrariae habita ad Card. aliosque Latinos de igne purgatorio; — nr. 2. responsiones ad obiectiones ei factas, — nr. 6. quod idem est, ac Fabric. nr. 13. citat; — nr. 7. *Ioannis Eugenici* aduersus definitionem concilii Florentini; — nr. 13. synodi praesentium CPoli episcoporum apologia, quod Florentinam synodum non receperint; — nr. 15. *Marci Ephesii* aduersus Scholarium; — nr. 16. aduersus Latinos, capita syllogistica; (add. nr. 7. ap. Fabric.) — apologia pro vnione, citra eius sententiam Florentiae habitae; et nr. 19. eiusd. confessio, in synodo Florentina edita Barlaam monachi, procedere Spiritum S. ex solo patre. Conf. supra in h. vol. p. 468. XXII. et de igne purgatorio etc. — in *Baumgarten. Nachricht. von merkwürdig. Büchern*, tom. VI. p. 431. ibique not. i. *Harl.*

3. *Responsiones ad quaestiones cardinalium*, MS. in codice regio Paris. CCL. [MCCXVIII. in bibl. publ. nr. 4. et v. ad nr. 2. *Leidae* inter cod. Vossian. v. catal. bibl. Leid. p. 397. nr. 37. *Harl.*]

4. *Solutio duarum quaestionum παρὰ τῷ βασιλεὺς ab imperatore* (Ioanne Palaeologo) *propositarum*. In codice regio MMXVI. teste *Labbeo* pag. 88. bibl. nouae MSS. [Conf. cod. Mosquens. CCCLIII. 41. et in cod. *Escorial.* mox citando exstat. *Harl.*]

5. *Epi-*

5. *Epistola encyclica ad omnes Christianos* de synodo Florentina non suscipienda, quae cum Iosephi Methonensis responsione legitur post acta concilii Flor. tom. XIII. Labbei pag. 677. et tom. IX. Harduin. pag. 549. Incipit: ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιταγὴν καὶ τὴν χρεῖαν. Graece et latine cum versione Io. Matthaei Caryophili. Fabr. *Matriti* in cod. regio LXXVII. fol. 309. sequuntur eiusd. professio fidei, ap. Fabric. nr. 17. — excerptum breue ex eius capp. syllogisticis, (nr. 7. ap. Fabric.) — tum opusculum, quod est ap. Fabr. nr. 13. — dein opusc. culus rarissime fit mentio de *terminis vitae*: (est tamen in cod. *Escorial.* et in cod. *Mosquensi* CCCXCIV. nr. 12. v. *Matthaei* l. c. p. 252.) inc. οὐτ' αὐτὸς ἠπόρευς, ὃ μακάριε δέσποτα, τῷ ζητῶμένῳ τὴν λύσιν ἐξευρεῖν τε καὶ ἀποδῆναι. — epistola ad Georgium, (nr. 11. ap. Fabric.) — alia ad eundem et eadem esse videtur, quae est ap. Fabr. nr. 10. et quam Cangius in Glossar. gr. vol. II. col. 1281. velut ineditam memorat, prouocatque ad cod. bibl. Paris. regiae MMMCXVIII. qui in catal. MSS. bibl. publ. Paris. numeratur MCCXVIII. vbi locum occupat decimum. De his omnibus plura disputat *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 285. seq. — In codd. *Escorialensibus*, in quibus sunt quaedam a Fabricio non obseruata, (v. *Plüeri* itinerar. per Hispan. p. 180.) adseruantur *Marci Eugenici* epistola ad orthodoxos Christianos, vbique gentium et insularum degentes; — de resurrectione; — de terminis vitae ad Isidorum; — ad imp. Ioann. Palaeologum, dubitantem de Latinorum ritu, sermones duo; — homilia in dormitionem S. Macharii coronae; (conf. ad nr. 7.) — interrogationes ad quemdam dubitantem; — confessio rectae fidei Florentiae facta, secundum synodum Latinorum cum Chrysostomo; — Marci epistolae duae ad praepositum in S. monte habitationis, Batopedium I. — ad quemdam Scholarium philosophum; altera. — *Monac.* in cod. Bauar. CXLV. fol. 188. vbi sequuntur *Profectio*, (apud Fabric. nr. 10.) tum altera epist. encyclica, (ib. nr. 6.) — dialogus Graeci et Latini, seu *de additione in symbolo*: incip. θαυμάζω πῶς ἡμῖν ἐγκαλεῖται in fine notatur, scriptum esse m. April. a. 6951. seu aera nostra 1443. indict. VI. Hunc dialogum etiam omittit Fabricius, nisi sit, opinante Hardtio, excerptum capitum syllogist. *) — Posthac, Marci Ephes. metrop. ad omnes vbique terrarum et insularum orthodoxos christianos: cuius quidem epistolae initium est: τοῖς ἀπανταχῇ τῆς γῆς illam epistolam excipit apologia *Gregorii* hieromonachi et protosyncelli, postea patriarchae, Romae sepulti, in *Ephesini* epistolam e variis sanctis: init. τὸ μὲν προοίμιον τῷ αἰδεσίμῳ. — ibid. in cod. LIV. ead. epistola cum apologia etc. Conf. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 10. pag. 19. sqq. et part. I. p. 23. seq. — Eadem epistola cum Gregorii apologia in cod. *Mosquensi* synod. CCCLII. nr. 5. v. *Matthaei* not. cit. p. 228. seq. atque p. 252: nr. 22. cod. CCCXCIV. epistola encyclica. — *Florentiae* in bibl. monasterii Benedictinorum b. Mariae, *Iosephi*, episcopi Methones, apologia ad libellum Marci Ephesini. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 415. C. et ad nr. 7. *Harl.*

7. *Epi-*

*) Idem tamen opusc. cum eodem principio extare etiam in cod. bibl. publ. Paris. MCCXVIII. nr. 12. iam supra animaduertimus, ad nr. 2.

6. *Epistola encyclica ad omnes ubique terrarum degentes*, de eodem argumento, quae cum responsione Gregorii Protosyncelli exstat tom. XIII. concil. Labbei pag. 740. et tom. IX. Harduin. p. 601. incipit: *οἱ τὴν κακὴν ἡμᾶς αἰχμαλωσίαν αἰχμαλωτεύσαντες*. Graece et latine cum versione Caryophyli. p. 640. *Fabr.* MS. *Mosquae* in codd. synod. XIII. et CCCLIV. nr. 3. v. *Matthaei* notit. cit. p. 30. et 232. — *Mediolani* in bibl. Ambros. est liber anonymi aduersus argumentum, quo in primis uti solebat aduersus Catholicos Marcus, Ephesiorum antistes. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 519. C. — Add. supra ad nr. 2. et 5. et *Schroeskh* hist. eccles. christian. part. 34. p. 391 - 417. — *Iosephi Methonen-* *sis* et *Gregorii Hierom.* responsiones ad ep. Marci Ephesii, lat. in sanctae generalia Florentinae synodi tom. II. p. 271. sqq. v. *Baumgarten* cit. Nachrichten tom. VI. p. 452. *Harl.*

7. *Capita syllogistica contra Latinos de processione Spiritus S.* κεφάλαια συλλογιστικά, quae vsque ad caput XVII. Gregorius Protosyncellus, cetera Bessario confutauit. Incipit: *ἐρώμεθα τὰς Λατίνους*. [*Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 14. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 484.] De eodem argumento alia Marci Ephesini capita syllogistica memorat *Lambecius* VII. p. 111. *) *Τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς*. Aliud item scriptum V. pag. 227. Incip. *καὶ τίς ἐστιν ὡς ἀληθῶς*. Adde eundem V. p. 256. *Fabr.* S. p. 467. Kollar. cod. CCLXXX. — ib. p. 540. nr. 6. cod. CCXCIV. *Marci* fragmentum schismaticum contra Latinos de processione Spir. S. init. *εἰ δὲ καὶ τὸν μέγαν Κύριον συναγορεῖν αὐταῖς λέγουσιν Ἰταλοί*. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIV. nr. 1. eadem capp. cum responsione Gregorii Scholarii; — nr. 3. *Marci Eugenici* in numerum talentorum in euangel. parabola *Θραῖα*. inc. *ὁ τὰ πέντε τάλαντα*. (conf. ad nr. 2.) — nr. 4. eiusd. *ἀπορία μετὰ λύσεως*. init. *εἰ καὶ ἡ μικροτάτη πίσις*. — nr. 9. *Gregorii*, patriarchae CPol. apologia contra Ephesini homologiam; — nr. 15. *Marci Eugenici* homilia in dormitionem S. Macarii τῷ Κορωνᾷ. inc. *ὁδὸν τινὶ ἔοικεν*. (conf. ad nr. 5.) — nr. 16. eiusd. *περὶ τῶν ἐμ-Φερεμένων τῇ Θεῷ εὐχῇ ῥημάτων*, ἤγεν τῷ, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τῷ Θεῷ, ἐλέησον. inc. *ὅση μὲν ἡ τῆς εὐχῆς*. — nr. 20. eiusd. *ἐπιτελείται ὁμιλία παρῆσης τῆς τῶν ἐρροδόζων συναγωγῆς* etc. init. *βέλομαι πλατύτερον τὴν ἐμὴν*. (conf. ad nr. 17.) et nr. 21. *Scholarii* ἐπι-καδεῖος μοναχία ἐπὶ τῇ κοιμήσει S. *Marci*, archiep. Ephesi. ἀνεγνώσθη ἐπὶ τῷ ἐντῷ λεψάνῃ ναῶ. inc. *Φεῦ νῦν, ὦ παρόντες*. v. *Matth.* notit. cit. p. 250. sqq. — *Par.* in bibl. publ. codd. MCCXVIII. MCCLXI. *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. LXXVIII. 8. sqq. Guil. Laudi, f. nr. 720. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. *Marci Eugen.* relatio de synodo Florentina; — epist. ad Georgium quemdam presbyterum in Methonem missa; — epistola ad Scholarium; confes-sio extemporaria, sub mortem facta; ad Scholarium archontem, huiusque responsio; syl-logisini contra Latinos de processione Spir. S. cum responsione *Gennadii Scholarii*. — *Vene-* *tiis* in cod. Naniano CXXVII. nr. 4. syllogistica capp. inc. *τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον*. — nr. 5. *Theoria* in parabola euangelicae numerum talentorum. — nr. 6. de anima brutorum quae-sitio et responsio. Conf. cat. codd. gr. Nan. p. 280. — *Monac.* in cod. Bauar. XXVII. *Marci Eug.* capp. syllogistica cum Georgii Scholarii confutationibus priorum capp. XVII. et

*) S. pag. 239. Kollar. nr. 6. cod. LXVIII. *Harl.*

et Bessarionis confutat. a cap. XVIII. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 12. seq. et supra in hoc vol. p. 372. sect. 3. et p. 394. sect. 4. — Secundum cat. codd. graec. Bauar. p. 50. sq. in cod. CXIIX. (ab Hardtio numeratur CCLVI. sed illam libri: Aretini Beyträge etc. partem, in qua ille cod. recensetur, nondum habeo in manibus,) sunt *Marci Ephesi* ad Georgium presbyterum, quando Latini defecerint a recta fide; eiusd. syllogistica capp. contra Latinos et varia opuscula contra Latinos. add. ad nr. 2. *Harl.*

8. *Apologia de fuga sua.* Citatur a *Nic. Commeno* pag. 325. praenotionum myragog.

9. *Contra encyclicam Bessarionis* id. p. 172.

10. *Epistola ad Gregorium Scholarium*, qua eum reprehendit, quod ad Latinos deflexerit. Vide infra p. 778. seq. *Fabr.* V. ad nr. 2. 5. et 7. supra in hoc vol. p. 372. sect. 3. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCXVIII. (in quo cod. plura esse Marci Eugen. opuscula, iam antea obseruauimus,) nr. 10. — *Florentiae* in cod. Laurent. XIII. nr. 43. et nr. 42. est eiusd. *ὑπόμνημα*, oratio: inc. *Ἐθαυμάσωμαι ἡ γνώσις σε ἐξ ἐμῆ.* V. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 110. — *Taurin.* in cod. reg. CLXI. epist. ad Georg. Scholar. v. cat. codd. gr. Taur. p. 245. seq. Inc. *Ἔσπες ἡμῶς ἐν ἐπλησας ἡδονῆς.* Eadem est in cod. *Mosquensi* typogr. synod. XXIV. nr. 11. ad philosoph. quemdam Scholarium; v. *Matthaei* l. c. p. 314. *Harl.*

11. *Epistola ad Georgium presbyterum* (Scholarium) *contra ritus et sacrificia romanae ecclesiae*, incipit: *τὴν γραφὴν σε δεξιόμενος.* Hanc oppugnavit Andreas Colossensis in dialogo ad ciues Methonentes, teste *Allatio* p. 162. contra Creyghtonum et de consensu p. 935. *Fabr.* Vid. ad nr. 7. et *Gerium* ad Cauei hist. litt. SS. EE. l. c. p. 138. *Harl.*

12. *Antirheticum contra Andream Colossensem.* Citatur a *Nic. Commeno* p. 42. 356. 420.

[P] 13. *Ὅτι ἡ μόνον ἀπὸ Φωνῆς τῶν δεσποτικῶν ξημάτων ἀγιαζόντων τὰ θεῖα δῶρα.* Quod diuinorum donorum consecratio non solum fit verbis dominicis, sed etiam a Spiritu S. per preces et benedictionem sacerdotis. Incipit: *ἡμεῖς ἐκ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων.* Graece ad calcem liturgiarum S. Iacobi, Basilii et Chrysostomi, p. 138 - 144. *Parif.* 1560. fol. et latine in Liturgicis Claudii de Sainctes, Antwerp. 1562. 8. pag. 82. *Fabr.* V. ad nr. 2. — *Parif.* in bibl. publ. codd. MCCLXI. nr. 2. et MCCXVIII. nr. 9. — in cod. *Coisl.* CCXC. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 406. *Harl.*

14. *Expositio τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας* edita graece ad calcem operum Simeonis Thessalonicensis, lassii in Moldavia 1683. fol. *Fabr.* v. ad nr. 1. 2. *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIII. nr. 2. v. *Matthaei* l. c. p. 249. *Parif.* in bibl. publ. codd. MCCXVIII. et MCCLXI. — Conf. supra in h. vol. p. 80. — *Gerius* l. c. suspicatur, hanc expositionem non differre a Marci Eug. paraphrasi in Pentecostagium. *Harl.*

15. *Paraphrasis in Pentacostarum.* Allat. diff. II. pag. 280. de libris eccles. graecorum.

16. *Responsio duplex ad Latinos de purgatorio.* MS. in bibl. caesarea. Incipit: ἐπειδὴ μετὰ ἀγάπης. Et ἐπειδὴ σαφέστερον ἡμᾶς ἀπαυτῆτε. Lambec. VII. pag. 110. seq. [p. 237. seq. Koll. nr. 3. et 4. cod. LXVIII.] Supra nr. 2. Etiam libellus de purgatorio editus sub Nili nomine, Marco nostro a quibusdam vindicatur. Fabr. In cod. Mosquensi synod. CCCXCIV. sunt tres responsiones ad Latin. nr. 6. inc. ἐπειδὴ μετὰ ἀγάπης nr. 7. inc. πολλῆς μὲν ὡς ἀληθῶς nr. 8. inc. ἐπειδὴ σαφέστερον v. Matthaei l. c. p. 251. — In cat. MSS. Angliae etc. vol. II. p. 61. nr. 2253. de cod. Vossiano CXLII, haec nota Vossii adducitur. „Marci archiepisc. Ephesini orat. de Latinor. purgatorio, ac de iis, quae tractata fuere in synodo Florentina. Ex his colligo, anonymi orationem de purgatorio, a Salmasio operi de Primatu subnexam, Marci Ephesini non esse, vt nuper scripsi in obseruatt. sacris et in bibliotheca selecta. Quaerendum itaque, cuius haec oratio sit auctoris. Alii sane Nicolaο Cabasilae, alii Nilo Thessalonicensi eam tribuunt.“ Harl.

17. *Professio fidei* in concilio Florentino pridem scripta, sed demum paullo ante obitum edita, incipit: Ἐγὼ τῇ τῷ Θεῷ χάριτι δόγμασιν ἐντραφεῖς εὐσεβέειν. Oppugnauit Gregorius Protosyncellus. Vide Allatium de consensu pag. 934. 935. et 280. 285. 309. Fabr. Mosquae in codd. synod. XIII. et CCCLIV. nr. 2. v. Matthaei l. c. p. 29. et 232. vbi bis memoratur: nempe nr. 2. Marci — Eugenici καὶ νέου θεολόγου, τῷ ἀνατρέψαντος τὴν αἵρεσιν ἐν Φλωρεντία συνέδριον, ὁμολογία πίστεως ἔγω τῇ τῷ Θεῷ χάριτι ac nr. 4. τῷ αὐτῷ ἑτέρᾳ ὁμολογία πίστεως ἔγω τῇ τῷ Θεῷ χάριτι. In posteriore cod. est quoque nr. 14. Marci Eugen. διαθήκη inc. βέλομαι πλατυτέραν τὴν ἐμὴν γνώμην. (conf. ad nr. 7.) — Oxonii in bibl. Bodlei. cod. Barocc. CXIV. — ibid. in cod. Io. Selden. XLVII. 5. siue nr. 3377. cat. MSS. Angliae vol. I. et p. 268. nr. 14. et 15. in Aduersariis Ger. Langbaeni. Add. ad nr. 5. et supra, in h. vol. p. 394. seq. 4. Paris. in bibl. publ. in quinque codd. partim memoratis, n. MCCXVIII. MCCLIX. MCCCXXVII. MMLXXV. et MMMCIV. Harl.

18. *Ephrasis animam agentis.* Citat Allatius de synodo octaua pag. 544. [v. Bandin. cat. cit. III. p. 105. et nr. 27. cit.]

19. *Vltima verba ad Gennadium Scholarium.* Vide supra pag. 356. [et not. supra ad initium, et ad nr. 7.] Meminit Gennadius ipse supra p. 367.

20. *Quaestiones theologiae* MS. in bibl. caesarea, incip. ἡ τῷ Τίῳ προσηγορία δὲ ταῦτα σημαίνει. Lambec. VII. p. 111. [p. 239. Koll. nr. 5. cod. LXVIII. et Bandin. cat. cit. III. p. 106. nr. 21. cod. XIII. plut. 74.]

21. *Capita LXVIII. contra haeresin Acindynistarum* MSta in bibl. caesarea, incip. Κεφ. α'. εἰ ταῦτον ἐστὶ Θεὸς ἐξία καὶ ἐνέργεια. Lambec. V. pag. 226. [p. 466. Kollar. nr. 1. cod. CCLXXVIII. Marci archiep. Ephesi contra haereticos Vchet. in bibl. Marc. fec. Montfauc. Bibl. biblioth. MSSt. p. 469. E. — In cod. Coislin. CCLXXXVIII. Marci monachi aduersus

versus Barlaam et Acindynum opusc. quod gr. et lat. edidit *Montfaucon*. in bibl. Coislin. p. 404. sqq. Conf. supra, in h. vol. p. 507. *Harl.*

22. *Canones octo in S. Virginem Deiparam et duo cantica in S. Trinitatem*, MS. in bibl. caesarea, incip. ἀρχόμενος σήμερον τῇ τελευταίᾳ. *Lambec.* V. p. 284. [p. 599. seq. Koll. cod. CCCXXIV. *Parif.* in bibl. publ. MMLXXV. plura sunt, quae summam indicabo: nr. 25. *Marci Ephesini* epistola ad summum pontificem; — nr. 26. professio fidei; — nr. 27. carmina varia ad Euthymium patriarcham; — nr. 28. expositio symboli; nr. 29. hymni in deiparam; — nr. 30. homilia in orationem dominicam. In eod. cod. multa *Joannis Eugenici* opusc. deprehenduntur.

Versus eis τῶν τῶν διδασκάλων κυρῶν Ἰωσήφ τῷ Βρυεννίᾳ inc. εἰδέν τι καινόν· in cod. *Mosquensi* synod. CCXCVII. nr. 2. v. *Matthaei* l. c. p. 192. *Harl.*

23. *Sermo in S. Eliae festo in officio legendus*, incip. Ἐὰν μὲν ἀληθῶς ἡμῖν ἐρανοδρόμος τῷ λόγῳ συνεπαρθεῖναι. Citat Gregorius protosyncellus apologia contra Marcum Ephes. tom. XIII. concil. Labbei p. 802. et rogantibus Cretae incolis scriptum ab eo testatur.

24. *De hominis imbecillitate tractatus*. MS. in bibl. Augustana. [v. *Reiseri* ind. MSS. bibl. Auguft. p. 89. *Harl.*]

25. *In orationem Dominicam* MS. in bibl. caesarea, teste Nesselio. *Fabr.* part. IV. p. 110. nr. 13. cod. CXCV. add. ad nr. 22. *Harl.*

[26. *Imago dormitionis S. Ephraim Syri*: inc. καὶ νεκρὸν ἐστὶν ἐνταῦθα ἰδεῖν· item:

[27. *Imago, martyres coronati*: init. χαρίεν μὲν ἰδεῖν καὶ ἀγωνιζομένους· *Florentinae* in cod. Laurent. XXI. nr. 1. et 2. plut. 4. v. *Bandini* cat. cit. vol. I. p. 543. seq. — Prior imago est quoque ibid. in cod. XIII. nr. 14. plut. 75. v. *Bandin.* l. c. III. p. 105. vbi opinatur, illam esse forte, quae a Fabricio nostro loco nr. 18. sub titulo, *Ephraim animam agentis* recensetur. *Harl.*]

[28. *Epilogus aduersus Latinos*: inc. τὸ τοῦ σύμβολον· *Parif.* in bibl. publ. codd. MCCLXXXVI. nr. 19. et MCCXCV. nr. 9. In utroque codice alia *Marci Eug.* opuscula reperiuntur, et quaedam, a Fabricio omissa, ad nr. 7. et passim indicaui. — *De terminis vitae* v. ad nr. 5. *Harl.*

Marcus Gazensis circa a. 440. Vide volum. IX. p. 138. [f. vol. X. p. 316. ed. nou. sed ibi *Marcus* occurrit.]

Marci, Hydruntini episcopi, qui circa a. 750. vixit, Hymnus brevis acrostichus in magnum Sabbatum e graeco versus latine exstat in bibliothecis patrum. *Fabr.* Eius hymnus τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ cum quorundam patrum hymnis, edit. saec. XV. ut videtur, sine villa anni et loci nota, *Florent.* in bibl. Laurent. compactus est liber cum Pindari carmini.

minibus in Olympionicas epinicias XIV. f. cod. XLIV. plut. 32. v. *Basidm.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 204. — Inter *Poetas Christianos*, ed. Ald. Venet. 1501. 4. v. supra de Cosma, et Serie dell' edizioni Aldine, ed. II. p. 12. seq. *Harl.*

[P] *Marci Lima* S. I. Sylloge diuerforum miraculorum vernaculo Graecorum sermone, citatur a *Nic. Commeno* p. 243.

Marcus monachus de mysteriis ecclesiae id. p. 398. *Marci hieromonachi* declaratio dubiorum in Typico occurrentium diuisa in capita XCV. exstat in Typico Graecorum Venet. 1643. fol. — [Conf. supra in hoc vol. p. 80. — vbi quoque de alio *Marco*, monacho vid. — *Vindob.* in cod. CCCXXVI. v. *Lambet.* V. p. 602. *Parif.* in bibl. publ. cod. CCLXXXVIII. nr. 1. Typicon monasterii S. Sabae, et nr. 2. *Marci hieromonachi* dubiorum quorundam, vel saltem difficiliorum huiusce typici locorum explicatio. id. in cod. Coisl. CCXV. et CCXVI. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 273. *Harl.*] Vita Gregorii Agri- gentini scripta a Marco monacho et hegumeno S. Sabae. Vide volum. X. pag. 232. *Fabr.* *Marci hieromonachi* epistola ad metropolitam Russiae, *Romae* in bibl. Vaticana, teste *Mont- fauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 7. C. — Multa *Marci monachi* opp. in pluribus *Parif.* bibl. publ. codd. indicantur in ind. ad cat. vol. II. Vita Eliae. Vid. vol. X. p. 222. add. de Marco Eugenico ad nr. 21. — *Marci* alicuius monachi preces ad deum. MS. *Augustae* Vindel. v. *Reiseri* Indic. cit. p. 38. conf. supra ad vol. IX. p. 266. not. *kk.* — et de alio *Marco mona- cho*, eiusque sermonibus asceticis, ib. ad p. 268. not. *qq.* de quibus cel. *Morell.* in bibl. MSt. graeca et lat. tom. I. p. 82. ea, quae sequuntur, adnotauit: „S. *Marci* monachi sermones duo, alter contra Melchisedechitas, Balthasaris M. Remondinii Zacynthi et Cephaleniae episcopi opera, a. 1748. Romae typis editi sunt, in bibl. patrum Gallandii denuo excusi, [Vol. VIII. p. 3. sq.] Sermones (de iis, qui putant, se ex operibus iustificari, et de lege spirituali capp. CC.) cum epistola ad Nicolaum, ex cod. quodam MSto in collectione, inscripta *Φιλο- καλία τῶν ἱερῶν νηπτικῶν* Venetiis a. 1782. impressi sunt.“ — Idem V. C. ibid. p. 144. ob- seruat, in cod. bibl. Marc. CCLVII. reperiri quoque *Definitiones varias* ex diuersis sacris et profanis, s. Florilegium, in eoque etiam esse *Marci Ascetae* sententias. *Marci* monachi versus iambici in Pfalterium. *Vindob.* in cod. CCCXXI. nr. 2. v. *Lambet.* V. p. 595. — ib. p. 524. nr. 5. cod. CCXCII. *Marci* cuiusdam, (quem vero *Kollar.* in not. A. *Martum Ephesum* esse suspicatur, epist. ad patriarch. CPolit. de constantia aduersus persecutionem Orthodoxae fidei. — Add. de *Marco*, hieromon. monasterii S. Sabae praeposito *Cauai* diss. ad hist. litt. S. S. eccl. II. p. 13. atque indic. ad nostram bibl. gr. et ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. eiusdemque bibl. Coisl. ac Bünaui. bibl. catal. tom. III. vol. II. p. 867. seq. de *Mar- cis* monachis aliisque Marcis. *Harl.*

[*Marci* abbatis *ἀντιζυγὰ* virtutum et vitiorum, MS. *Augustae* Vindel. v. *Reiser.* indic. cit. p. 34. *Harl.*]

[*Marci*, Atheniensis ascetae, vita *Mosquae* in codd. bibl. synod. CCCXIV. nr. 2. et CCCLI. nr. 28. n. *Matthaei* Notit. cit. p. 206. ac 227. — in Actis SS. Antwerp. Mart. tom. III. p. 778. sqq. et graece, ibid. in adpend. p. 40. *Harl.*]

[*Mar-*

[*Marcus ὁ Μυραΐνης*, sacerdos, duas dedit ad Dionysium τὸν Κατηλιανὸν epistolas, quas gr. publicavit *Lamius* in *Deliciis eruditior.* 1740. 8. p. 100. et 102. *Harl.*]

Mariani monachi et archimandritae monasterii bibl. Dalmatii libellus in synodo CPol. sub Mena a. 536. ad Iustinianum imp. tom. II. concilior. Harduin. p. 1193.

[*Martiniani* monachi precatio aliqua, MS. in bibl. *August. Vindel.* v. *Reiser.* indic. mem. p. 38. *Harl.*]

[*Martyrius Antiochenus*: exstant eius oratio in laudem S. Ioannis Chrysostomi, cum Variis lectt. *Parif.* in bibl. publ. cod. MMMC. nr. 3. et epistola CPoli data de haereticorum recipiendorum ratione; ibid. in cod. MCCCLV. nr. 28. — Epistola ad *Martyrium*, episc. Antiochen. in cod. *Coisl.* CCXI. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 269. — S. *Martyrii* vita, MS. *Mediolani* in bibl. Ambros. et in bibl. Mazarin. cod. LXVII. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 501. A. et 1315. C. — S. *Martyrii*, Notarii, et S. *Marciani* martyrium, in codd. *Coisl.* CXLV. et CCCVI. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 211. et 422. — et in eisd. enco-mium, in vitis Sctor. d. 25. Octobr. ibid. in cod. CX. et *Montfauc.* l. c. p. 185. *Harl.*]

[*Mathusalae* monachi epist. ad Georgium Calybam, *Vindob.* in cod. CCLXXXIX. v. *Lambee.* V. p. 501. seq. nr. 3. add. vol. VII. p. 150. 172. 182. etc. — eiusd. epigramma in Ioann. Geometram, in cod. *Mosquensi synod.* CCXLVII. nr. 11. v. *Matthaei* not. cit. p. 160. eiusd. versus inscribendi tumulo Georgii Critopuli, *Par.* in bibl. publ. cod. MMCCCLXXXVII. nr. 12. *Mathusalae*, cognomine *Machiris*, monachi S. montis Sinai, obseruat. duae physicae de principiis naturalibus: inc. αἱ διαφοραὶ τῶν ἀρχῶν τῆ ἀποκρίσεως. *Vindobon.* in cod. caesar. XLII. nr. 3. ibid. nr. 5. notatur, Themistianae paraphrasi in libr. I. IV. VI. VII. et VIII. (in eod. cod.) adscripta esse in margine etiam Simplicii scholia in eosdem physico-rum libros ex eius integris amplissimisque commentariis a *Mathusala* monacho excerpta. — In eod. cod. quem totum *Mathusala* sua manu ad proprium vsum scripsit, sunt nr. 6. *Mathusalae* excerpta quaedam de fato ex Alexandri Aphrodisiensis libro secundo de anima; item de S. Trinitate ex Hermete Trismegisto, Platone, Aristotele et Eunomio; nr. 7. ex *Themistii* paraphrasi in Aristot. libros III. de anima, in margine adscripta sunt Alexandri Aphrodisiensis scholia, ex libris eius duobus de anima, a *Mathusala* excerpta, vna cum propriis quibusdam eiusd. *Mathusalae* adnotationibus. — nr. 9. Aristotelis lib. de sensu et sensilibus etc. cum *Mathusalae* adnotatt. graecis sparsim adiectis; — nr. 10. *Mathusalae* adnotatio medico-physica, cur septimestres et nouimestres partus vitales sint: octimestres autem minime. V. *Lambecium* VII. p. 173. fqq. et Kollar. ad vol. III. p. 52. seq. vbi epistol. *Mathusalae* adfert. in not. B. In vol. VII. plures, manu *Mathusalae* exarati, codices recensentur. v. indic. III. ad vol. VII. sub eius nomine. — Ibid. in cod. LXIV. nr. 6. Aristotelis liber de interpreta-tione, cum *Mathusalae* adnotatt. marginalibus et interlinearibus. v. *Lambee.* VII. p. 228. — ac p. 240. fqq. nr. 8. cod. LXVIII. ex Theophrasti libro IV. contra Iudaeos excerpta *Ma-thusalae* de profectione Spiritus S. ex solo patre; — nr. 10. eiusd. excerpta ex Macarii, me-tropolitae Ancyranı opere contra Latinos, et nr. 11. eiusd. collectanea varia, scripta a Chr. 1348. Add. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 288. nr. 6. cod. XXVII. plut. 7. *Harl.*

Matthae-

Matthaeus Μέττη Cyprius, archidiaconus CPol. *ισράν κατήχησιν* edidit Hafniae 1638. 8. quam habeo excusam graeco sermone vulgari.

Matthaei Quaestoris Ἀγγέλος τῷ Παναρέτῳ ἀντιθέσιν contra Thomam Aquinatem et alia contra Latinos scripta MSS. bibl. in caesarea, de quibus *Lambec.* V. p. 176. seq. *) Hic est Panaretus *Allatio* memoratus p. 843. cap. 17. §. 5. de consensu, et Ioanne Plusiadeno tom. I. Graeciae orthodox. pag. 635. Arcudio p. 31.

Matthaeus Caleca monachus libro centum Erotematum citatur a *Nic. Commeno* pag. 49. vbi ait, Bellarminum crebro laboribus illius vsum, Andrea Eudemone Ioanne dicenda et scribenda parante, cuius MSta graeca in bibliotheca collegii Rom. S. I. Librum primum de erroribus Graecorum citat pag. 216. Suspicio, Matthaeum a Commeno vocari, qui est Manuel Caleca, de quo dixi supra p. 453. sqq.

Matthaeus, chronographus, est Matthaeus Cicala, (alii Kigala vel Zigala aut Tze-gala *) denique) Cyprius, cuius synopsis historiarum edita Venetiis 1637. 4. (vt alias editiones omittam,) sermone vernaculo Graecorum. Eius *συνταγματικὸν κανόνα τε καὶ εὐχὰς ἐκτενέας* laudat *Alex. Helladius* de statu ecclesiae graecae pag. 8.

Matthaeus monachus ICTus, qui Attalatae synopsis legum scholiis illustravit, de quo infra libro VL [v. supra in h. vol. p. 193. seq.]

De *Matthaeo Blastare* pag. 493. ed. vet. (ed. nou. p. 586. sq.)

Mat-

*) Siue pag. 370. sqq. ed. Kollar. in cod. caef. CCLVIII. nr. 1-9. atque *Lambec.* ducibus *Georg. Pachymere* libr. V. hist. Byzant. c. 17. et 21 *Petroque Possino* in observatt. chronolog. ad libri III. historiae Ge. Pachymeris de imper. Mich. Palaeol. caput sextum p. 518. refert, eum a. C. 1273. (non, a. C. 1247. vt *Allat.* scripsit,) ab imp. Mich. Palaeol. vna cum aliis quatuor legatis concordiae ecclesiasticae causa missum esse Romam ad pontif. Gregorium Xum, et in itinere cum vno ex legationis suae collegis, magno interprete Berrhoeota, apud Maleam, Peloponnesi promontorium naufragio periisse. — In cod. caef. CCLIX. sunt ex *Matthaei Quaestoris* opusc. in superiore codice comprehensis priora quatuor. v. *Lambec.* l. c. p. 375. sq. — *Oxen.* in bibl. Bodl. cod. XLVIII. Io. Seldeni, f. nr. 3348. cat. MSS. Angliae, vol. I. et vol. II. part. 2. nr. 274. *Dublino* in cod. CXXXIV. collegii S. Trinit. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIV. nr. 17. *Thomas philosophi* disp. περί ανδραγωγίας et contra illam *Marcii Quaestoris* ἀντι-

θέσις v. *Matthaei* Not. cit. p. 252. — Vingt opuscula contra Thom. Aquinatem et Latinos alios, *Venetiis* in cod. Naniano CXXX. eaque vberius recenset (*Mingarellius*) in cat. codd. gr. Nanian. p. 299-305. eaque inedita esse nec vero digna, quae edantur, arbitratur, p. tamen 300. sq. edidit *Matthaei* Quaest. scholium. — Eiusd. septem opusc. contra Latinos, ibid. in bibl. *Marc.* cod. CLIII. eaque recensentur in cat. codd. gr. *Marc.* p. 86. sq. — Ibid. p. 269. memoratur *Matthaei* . . . patriarchae instructio ad eos, qui ad sacerdotium promouentur, et ad sacerdotes ἐπὶ αὐτῶν μαρτυρήσαντες, in cod. *Marc.* DV. — Conf. *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. III. p. 522. sqq. ad a. 1370. *Harl.*

c) *Mosquensis* cod. synod. CCXXXI. continet *Matthaei Tzigalae Cyprii* collectionem canonum et precum, et incipit ab epistola ad Athanasium τῶν κατὰ λαόν, teste *Matthaei* in Notit. codd. gr. *Mosq.* p. 152. add. paulo post de *Matthaeo monacho.* *Harl.*

Matthaei Ioniae et Asiatidis episcopi epistola ad magnum Chartophylacem CPol. MS. in bibl. caesarea. *Fabr.* in cod. CCCXXXII. nr. 14. v. *Lambec.* V. pag. 615. *Kollar. Harl.*

[*Matthaei* monachi libellus contra Latinos, *Mosquas* in cod. synod. LXXI. nr. 6. inc. ἀγρί μὲν ἡ τῆ Χρῆστ· v. *Matthaei* l. c. p. 61. — *Matthaei* monachi quaestiones et causae matrimoniales, *Vindobon.* in cod. caef. CCLIII. nr. 4. v. *Lambec.* V. p. 335. quo teste exstant illae gr. et lat. in *Io. Leunclauui* et *Marq. Freheri* iure gr. romano, tom. I. p. 478. v. supra 493. ed. vet. (p. 588. sq. ed. nou.) de *Matthaeo Blastare.* — de sacris synodorum canonibus, in cod. *Escorial.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 621. *E.* — conf. paullo ante de *Matthaeo Caleca.* — contra Iudaeos, *Oxon.* in cod. Barocc. XXXIII. — *Matthaei* monachi et presbyteri *Thessalonitensis* de diuina gratia et lumine aduersus eos, qui rem creatam dixere, MS. *Augustae Vindel.* v. *Reiser.* indic. cit. p. 27. et in cod. *Mosquensi* CCLXXVII. nr. 12. v. *Matthaei* l. c. p. 178. — In eod. *Reiseri* Indice etc. p. 42. sic memoratur MS. bibl. *August.* *Vindel.* „incerti synopsis rhetorica, quae videtur esse *Matthaei* cuiusdam *Kamariotheus*, qui praeceptor fuisse dicitur *Gennadii.*“ — *Matthaeus* monachus de Spiritus S. processione, *Parisi.* in bibl. publ. cod. MCXV. nr. 6. init. εὐ δὲ πνεύματι καὶ λόγῳ. Plures autem iique diuersi *Matthaei monachi* fuerunt, aut diuerso modo cognominati fuisse videntur. — *Matthaeus* hieromonachus in sacros canones et de paschate, *Romae* in bibl. Vaticana. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 8. *B. Harl.*]

[*Matthaei*, patriarchae CPolitani, (antea metropolitae Cyziceni,) Testamentum, siue vltima voluntas et doctrina: script. a. C. 1408. — et Hypotyposis s. informatio ad se ipsum, et ad episcopos sibi subiectos et ad clerum magnae ecclesiae CPolit. a. C. 1398. *Vindob.* in cod. caef. LXIX. nr. 1. 2. v. *Lambec.* VIII. col. 1093 - 1098. qui mutus est de illo *Matthaeo* eiusque memoratis libris, ibique conf. not. *Kollar.* Plura de eo dabunt *Oudin:* comment. de SS. eccl. tomo III. p. 2209. sqq. ad a. 1400, et *Rob. Gerius* ad *Cauei* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 84. ad a. 1395. *Harl.*

[*Matthaei*, Myrensiū (in vetere prouincia Lycia,) metropolitae, officium (ἀπολογία) d. 20. Nou. in honorem S. Gregorii Decapolitani a Valachis, graeco ritui adiectis, celebrari solitum; — et eiusd. commentarius, (ὑπόμνημα,) quam qb. causam superius officium fuerit conscriptum; *Vindobon.* in cod. caesar. XL. nr. 1. et 2. de quo copiose agit *Kollar.* in supplem. ad *Lambecii* comm. tom. I. p. 289. sqq. *Harl.*]

[*Matthaei Corcyrensis* epistola ad Rodulphum cardinalem, *Parisi.* in bibl. publ. cod. in bibl. publ. cod. MMDCLVIII. nr. 1. — ibid. in cod. MMCMXCI. nr. 19. (in adpend. ad cat. MSS. *Parisi.* II. p. 625.) *Matthaei, Ephesini* metropolitae, preces variae. *Harl.*]

Ioh. Nicolaus Alexander Maurocordatus Voiuoda, Vngaro-Walachiae princeps, superiore anno elegantem librum edidit περὶ τῶν καθήκοντων de officiis, ex recensione Georgii Trapezuntii, Didascali Bucaresteni [P] excusum Bucarestiae a. 1719. 4. Vide acta erud. Vol. XI. Rr rr 1720.

1720. p. 385. In *Clerici* bibl. veterem et nouam gallice editam tom. XIII. p. 459 et tomo XIV. nec non diarium Amstelodamense Belgica lingua vulgatum a. 1720. [supra, in *Protopii* libr. §. 69.]

Mauroleonis catechesin confitentium peccata citat *Nic. Comnenus* pag. 399.

MAXIMVS PLANVDES, monachus CPol., inter eruditissimos suae aetatis, apud Andronicum Palaeologum seniore gratiosus, ab eodem ad Venetos a. 1327. ablegatus est cum Leone Orphanotropho, ut ex Pachymeris libro IX. histor. *Allatius* de consensu libr. II. cap. 17. §. 4. pag. 841. adnotauit. Vixit adhuc a. 1353. *) Scripta eius haec mihi innotuere:

Versa in graecam linguam.

I. *Ciceronis Somnium Scipionis*. Vide *Lambecium* V. pag. 153. nec non *Macrobi* in idem somnium *commentarii*. MS. in bibl. regis christianissimi, in Segueriana siue Coisliniana. *Labbe* pag. 280. Bibl. nouae MSS. et *Montfaucon*. p. 520. bibl. Coislinianae. *Fabr.* In eod. nempe *Coislin.* CCCLV. Somnium Scipionis, a Cicerone scriptum, explanatum a Macrobio Ambrosio, gr. versum a *Max. Planude*: inc. 'Ηνίκα ἐπὶ τὴν Ἀφρικὴν ἀφικόμενος' sequitur *Macrobi Ambrosii* explanatio in somnium Scipionis, graece versa a *Max. Planude*: inc. Μεταξὺ τὴν τῷ Πλάτωνος καὶ Κικέρωνος. — *Parif.* in bibl. publ. sex codd. v. indic. ad vol. II. catal. MSS. bibl. publ. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXXIII. nr. 5. plut. 57. Cicer. somnium Scipionis, a *Planude* gr. versum; v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 387. ibique nr. II. exstat *Cic. de memoria artificiali*, gr. interprete forsan *Maximo Planude*, uti suspicatur *Bandin.* l. cit. — *Ibid.* in eod. XIV. nr. I. plut. 80. *Planudis* versio gr. *Macrobi* comment. in idem somnium. v. *Bandin.* libro cit. tom. III. p. 213. sq. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. DVIII. Ciceronis somnium Scipionis cum expositione *Macrobi*: omnia cum versione graeca *Max. Planudis*. v. catal. codd. gr. Marc. p. 273. — Fragmentum f. pars tertii et quarti cap. *Macrobi* comment. in somnium Scipionis, a *Planude* gr. versi *Vindob.* in

d) De *Maximo Planude* confer *Vossium* de poetis graecis, cap. 9. pag. 83. sq. et de scient. mathem. cap. L. §. 9. pag. 311. *Montfaucon* in *Palaeogr. graeca* pag. 38. qui ait, Planudem sub initium saeculi decimi quarti floruisse, notatque *Posseuin.* adfirmantem, eum saeculo XV. scripsisse. — A. C. 1502. manu sua scriptam esse CPoli in monasterio cognomento τοῦ ἀκαταλάντα metaphrasin euangelii S. Ioannis, in cod. bibl. Marc. Venet. CDLXXXI. ipse profitetur in fine. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 253. — *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. III. pag. 760. sqq. ad a. 1320. vbi multos codd. MSS. in quibus Planudae opera adferuntur, enumerat; — *Henr. Wharton* in adpend. ad *Cauci* hist. litter. SS. eccl. tom. II. pag.

38. ad a. 1340. — *Hamberger* in zuverlässigen Nachricht. part. IV. p. 566. sqq. *Saxium* in *Onomast. lit.* part. II. p. 354. sqq. ad a. 1327. qui profitetur, quando Planudes naturae debitum persolverit, sibi non constare, et, si *Dornille* in *Obst. miscell.* vol. II. tom. III. pag. 429. scribit, *Maximum Planudem ab omnibus obisse tradi* MCCCLIII. locupletem sane eius famae auctorem requirit, notatque *Io. Iac. Reiskium*, in praefat. ad *Anthol.* gr. p. XVII. arbitrantem, Planudem saeculi XIII. hominem esse: *Schroeckh.* in *histor. christ. eccl.* tom. XXX. pag. 500. Add. si lubet, quae scripsi in *Introd.* in *histor. L. G.* tom. II. part. I. p. 530. sqq. et in *Supplement.* tom. II. p. 60. *Harl.*

in cod. caef. LXXXVII. nr. 18. vti pluribus docuit *Kollar*. in Supplem. ad Lambecii comment. tom. I. p. 559. sqq. — Ibid. in cod. XXXIII. sunt excerpta quaedam ex Planudis operibus philosophicis, non magni momenti, iudice *Kollar*io ad Lambec. VII. p. 156. *Harl.*

2. *Caesaris commentarii de bello Gallico*, de qua versione dixi in bibl. latina lib. 1. cap. 10. [§. II. tom. I. p. 250. sq. ed. Ernesti. *Harl.*]

3. *Ovidii metamorphoseon libri graeca prosa reddit*, cuius metaphraseos meminit Volaterranus libro XVII. commentar. vrbano. Loca quaedam ex illa produxit *Nicolaus Heinſius* notis ad Ovidium. Etiam *Heroides* Ovidii graece versas a Planude, memorat post Simlerum *Huetius* de claris interpretibus. *Fabr.* p. 217. sq. ed. Stadae 1680. 8. vbi agit de Max. Planudis versionibus graecis — *Metamorphoseon versio Romae* in bibl. Vaticana, et *Venet.* in bibl. Marci v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. C. et p. 476. B. — *Epistolarum ac Metamorphos.* versio, *Romae* in ead. bibl. ibid. p. 34. D. et C. ibid. p. 501. B. in bibl. Ambros. *Mediolani*, sunt plura Max. Planudis opp. n. de constructione verborum, bis; — de metris; *Metamorphos.* Ovidii; — de indissolubilibus contradictionibus; — de pedibus oratorum; — dialogi; — epistolae; — anthologia epigrammatum et Catonis sententiae; ac p. 502. E. in ead. bibliotheca Ovidii *metamorphoses* et *heroides*, in graecum a Max. Planude translatae, cum scholiis, bis. — Ibid. p. 622. in bibl. *Estorial.* regis Hispan. Ovidii *epistolas*, per Planudem gr. versae. — ibid. p. 632. B. in bibl. regis Angliae, Ovidii *metamorph.* a Planude graece conuersae. — *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDCCCXLVIII. Ovidii *metam.* libri octo priores, e lingua lat. in graecam conuersi a Max. Planude; et in cod. MMDCCCXLVIII. eorundem librorum quindecim priorum, atque *Heroid.* Ovidii metaphrasis, auctore Max. Planude. *Harl.*

4. *Catonis Disticha moralia* graecis expressa versibus, de quibus in bibl. latina lib. 4. cap. 1. §. 8. *) Adnotationes graecae marginales et interlineares, quae MStae sunt in bibl. caesarea, *Lambec.* V. p. 215. non viderunt lucem. *Fabr.* *Lamb.* V. p. 442. sqq. ed. *Kollar.* nr. 34. cod. CCLXVII. — in eod. vol. p. 617. nr. 20. cod. CCCXXXII. — in vol. VII. p. 535. in cod. CXXXIII. nr. 27. cum adnotatt. graecis marginalibus atque interlinearibus, — *Parif.* in bibl. publ. vndecim codd. (v. ind. ad cat. MSS. *Parif.* bibl. reg. vol. II. sub voc. *Maximus Planudes*.) — *Oxon.* in cod. Barocc. LXIV. — *Venetis* in bibl. Marc. cod. LXXXIII. fin. v. cat. codd. gr. Marc. p. 60. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XII. nr. 2. plut. 32. — cod. VII. nr. 16. plut. 55. — cod. XXIII. nr. 8. plut. 56. cum glossis interlinearibus; et scholiis marginalibus. — cod. XLIV. nr. 15. plut. 59. — cod. XVI. nr. 6. plut. 60. cum permultis glossis interlinearibus instar perpetuae paraphraseos et scholiis subiectis; — in cod. XIII. nr. 12. plut. 80. — in cod. XXVI. nr. 1. plut. 80. cum uberrimis glossis interlinearibus; et in cod. XXIII. nr. 2. plut. 81. v. *Blandin.* cat. codd. gr. Laurent. II. p. 135. 259.

Rr rr 2

327.

e) P. 259. tom. III. ed. Ernesti: ego autem in Breuiore notit. litteraturae rom. pag. 698. sq. egi de edit. Catonis per Matthiam Garbicum, (qui Planudis disticha e Catone correxit ac suppleuit.) Tubing. 1545. 8. — de edit. Antwerp. 1568. cum Planudis versione gr. — de edit. Amstel. 1759. 8. cuius tomo II. praemissa est Planudis metaphra-

sis gr. cum castigatt. Ios. Scaligeri; tum in Breuiore notitia in vsum scholarum p. 208. de Catonis sententiis gr. per Planud. in vol. inscripto: *ἑρμηνεία τῶν ἠθικῶν διττῶν τοῦ Κατῶντος*. Florent. 1513. et 1516. 8. Add. supra, vol. I. p. 723. sq. ac p. 597. Ald. Manut. praef. ad Hesiod. 1495. *Harl.*

327. 575. 606. et vol. III. p. 203. 215. atque 236. — *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossianos, in duobus codd. v. catal. bibl. Leidenf. p. 396. nr. 23. ac p. 398. nr. 52. — *Mosquae* in cod. synod. CCXLVII. nr. 2. cum scholiis, in margine adiectis et cod. CCXLVIII. nr. 1. vid. *Matthaei* Notitiam cit. p. 160. — *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. reginae Sueciae, nr. 653. *Catonis* sententiae et *Boëthius* de consolatione philosophiae, a Planude gr. versus, atque eiusdem epitaphium, auctore quodam Gregorio: ibid. nr. 651. *Diophanti* arithmetica, in cuius calce quaedam ex *Maximo Planude* adiunguntur. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 28. *D.* — ibid. p. 593. *E.* Cato *Planudis*, in cod. *August.* Vindel. LXV. *Harl.*

5. *Boëthii de consolatione philosophiae*, eius graeca versione MS. in bibl. regis christianissimi, vsus in sua Boëthii editione Renatus Vallinus. Ex MS. caesareo quaedam producit *Lambecius* VII. p. 145. sq. [p. 310. sqq. ed. Kollar.] Alius pulcherrimus codex graecolatinus a. 1478. a Petro Montaguana donatur monasterio S. Iustinae; exstat in bibl. Seguieriana siue Coislina. Vide *Montfauconum* p. 140. In caesareo codice leguntur etiam prolegomena graeca et adaotationes marginales. *Fabr.* *Parif.* in bibl. publ. codd. *de consolatione philosophiae*, cum scholiis, MCMXCII. tum MMXCIV. et tribus sequentibus, in quorum ultimo ad calcem epilogus, ubi de Boëthio quaedam minus obuia occurrere dicuntur, et MMDLXXI. nr. 3. — ibid. *Boëthius de dialectica*, interprete *Planude* in cod. MMXCIV. 2. ubi tamen una tantum pagina superest: acc. quoque scholia; — in cod. MMCIIF. nr. 2. et MMDCCCXXX. nr. 6. cum scholiis ad marginem coniectis. conf. *Montfauc.* *Palaeogr.* gr. p. 83. — *Mosquae* in codd. synod. CCXLVII. nr. 3. cum scholiis, et CCCXIII. nr. 1. *Planudae* interpretatio libr. Boëthii de consolatione philosophiae; v. *Matthaei* Not. cit. p. 160. et 205. — Eadem, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 7. *B. C.* item *Planudis* dialogi *de Grammatica*; *de Syntaxi*, et opera plurima, *Romae* in bibl. Vaticana. — p. 494. *A.* Boëthius de consol. philos. cum scholiis, a *Planude* gr. versus, item de Trinitate, bis, *Mediolani* in bibl. Ambros. — in bibl. *Escorial.* v. *Plueri* itiner. per Hispan. p. 160. *Boëthius* etc. latine, et cum graeca *Planudis* versione, atque commentariis latinis, in cod. *Coisl.* LXXXIV. v. *Montfauc.* l. cit. p. 140. *Harl.*

6. *S. Augustini de trinitate libri XV.* MSi in bibl. caesarea. Vide *Lambec.* IV. p. 159. 160. f) Etiam illa, ubi de processione Spiritus S. ex Patre Filioque tractatur, fideliter vertisse, notat *Bessarion* apud Allatium [P] de consensu p. 842. Locum ex ea versione graece editum Romae a. 1630. notat *Whartonus*, [ad Cauei Hist. litter. cit. II. p. 38.] Graece et latine cum *Io. Leunclauui* versione prodit ad calcem *Leontii de sectis Basil.* 1578. p. 584-599. et in auctario bibl. Patrum *Ducacano* *Parif.* 1624. tom. I.

7. Etiam

f) Siue p. 356. ed. Kollar. cuius notam conferes, nr. 1. cod. CLXI. et p. 560. in cod. CLXH. — *Mönac.* in cod. Bauar. LIV. v. plura apud *el. Hardt.* in *Aretini* *Beyträgen* etc. a. 1804. part. 1. p. 22. — *Flotent.* in bibl. Dominicanorum S. Marci. v. *Franc. Anton. Zachariae* iter litte-

rar. per Italiam, Venet. 1762. 4. p. 54. — *Parif.* in bibl. publ. codd. DCCCXXVIII. nr. 1. et DCCCXXIX. — *Romae* in bibl. Vaticana, addita alia eiusdem operis a *Demetrio Cydope* facta versio, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 12. *C. Harl.*

7. Etiam *fibros Augustini de Civitate dei* a Planude graece versos tradit Gesnerus in bibl. p. 509.

8. Volaterranus libro XVII. Commentar. Vrbano. et ex eo Gesnerus ac Simlerus scribunt, *Macrobiani Saturnalia* a Planude graece versa esse; quod aegre mihi persuadeo, et commentarios in Somnium intelligendos esse suspicor. *Fabr.* In inscriptione cod. XXXIV. nr. 1. plut. 80. *Florent.* in bibl. Laurent. Σκηπτιανὸς ὄνειρος etc. *Scipionis somnium, conscriptum quidem a M. T. Cicerone, expositum vero a Macrobio Ambrosio, et in graec. linguam translatum a sapientissimo inter monachos Maximo Planude. v. Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. col. 213. sq. Add. *Lambec.* IV. p. 125. sq. et de codd. *Coisl.* aliisque supra, ad nr. 1. *Hartl.*

[*Thomae Aquinatis* primae partis Summae quaestiones 49. Priores translatae per *Maximum Planudem.* *Oxon.* in cod. Barocc. LXV. ad quem confector MSS. Angliae etc. vol. I. p. 7. — „Liber ipse, ait, ἀνεπιγναφός. Planudi tamen tribuitur in catalogo impresso; nescio, quo auctore. Nam Demetrium Cydonium vertisse librum Aquinatis, testatur Possuinus.“ — *Florentiae* in cod. Laurent. XVIII. nr. 4. plut. 4. Prooemium anonymi in versionem gr. alicuius operis S. Thomae Aquinatis, quod, *Bandinius* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 513. „forte est, inquit, *Maximi Planudis*, aut alterius Graeci viri Latinis insensu; illos enim in hoc prooemio valde carpit. Consule Echardum in Historia scriptorum ordinis Praedicatorum, tom. I. p. 346.“ — Simpliciter vero a *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 505. E. *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. esse dicitur S. Thomae Aquinatis expositio orthodoxae fidei, graece, interprete *Maximo Planude.* *Hartl.*]

9. *Donati grammatica parua*, MS. in bibl. Bodleiana cod. Barocc. LXXI. *Fabr.*

[*Maximo Planudi* a *Montfaucon.* l. c. p. 645. C. tribuitur versio gnomarum *Platonis*, *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. Barocc. nr. 194. sed nescio, an id culpa Montfauc. aut alius vitiose scriptum sit; in cat. quidem MSS. Angliae etc. vol. I. p. 27. in illo cod. Barocc. inesse traditur *Maximi Planudis* versio gnomarum *Catonis*. Ita quoque erravit *Oudin.* l. c. col. 762. quum scriberet, in cod. *Norfolk.* DXXIX. f. nr. 3428. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. exstare *Disficha Platonis* per *Planudem*; nam in cat. dicto p. 84. diserte rectiusque editum est: *Catonis disficha* per *Planudem.* *Hartl.*

Graece scripta.

Romanae initio fidei fauisse Planudem, *) eamque ob rem ab imperatore CPol. multa passum, in custodiamque tandem coniectum et contra sentire coactum fuisse tribus editis contra romanam ecclesiam argumentationibus refert Volaterranus.

Rr rr 3

10. Capita

g) *Planudes vir elegantissimae sapientiae atque infinitae eruditionis, quem sibi adserunt nequicquam Photiani, ut alibi (in testimonio Graeciae) ostendimus, aequandus sane cuilibet Latinorum sapientissimo, quippe mira felicitate et elegantia, difficillima quaeque proponens et ardua dissolvens, infinitis operibus Graeciam, imo literariam remp. universam auxit.* Haec *Nic. Commenus* pag. 190. praenot. mystagog.

10. *Capita eius tria de processione Spiritus S. cum Bessarionis et Georgii Metochitae responsione, graece et latine edidit Petrus Arcudius in opusculis aureis, Rom. 1630. 1671. 4. Nesselius I. p. 22. etiam quantum Planudis caput commemorat, quod incipit: ὅτι καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς ἔσιν ἡ τριάς θεωρεῖται. et p. 345. λόγον περὶ πίστεως diuisum in capita XX. Incip. πάσης ἀγαθῆς πράξεως. Fabr. Secundum Lambec. commentar. IV. p. 359. ed. Kollar. in cod. caesar. CLXI. nr. 4. de processione Spir. Scti argumentationes tres contra Latinos: inc. Ἐρωτητέον· πότερον ἡ ἐκ πατρὸς καὶ υἱὸς τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἐκπύρουσι ἄλλη καὶ ἄλλη ἐστίν· et nr. 6. argumentatio, (quae est quarta,) contra Latinos de process. Spir. Scti: init. Ὅτι καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς ἔσιν ἡ τριάς θεωρεῖται. — Ibid. vol. V. p. 446. in cod. CCLXIX. nr. 1. λόγος περὶ πίστεως, siue liber contra Latinos de process. Spir. Scti ex solo patre, in capp. viginti diuisus, et Lambec. adpellat *Leon. Allat.* lib. II. de eccles. occid. et orient. perpetua consensione, cap. 17. §. 4. — Tres argumentationes, *Venetii* in bibl. Marc. codd. CLIII. et DVI. v. cat. codd. gr. Marc. p. 85. et 271. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIV. nr. 6. plut. 10. de process. Spir. S. contra Latinos, syllogismi quatuor cum Bessarionis responsionibus. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 483. — *Parif.* in bibl. publ. cod. DCCCXXVIII. nr. 2. capita quatuor de process. Sp. S. cum Bessarionis et Demetrii Cydonii responsione, et cod. MCCLXX. nr. 6. capita de eadem; et capitibus singulis subiectae sunt Bessarionis et Dem. Cydonii responsiones. *Harl.**

11. *Sylloge canonum* adhuc inedita, quam eloquentissimam vocat *Nic. Comnenus* p. 4. *Nomocanonem* citat p. 363. Titulum *περὶ χειροτονίας* p. 70. 74. 190. 220. 274.

12. *Orationes II. de viribus precum*, ex quarum posteriore locum a Suario expressum, dissimulato nomine, notat id. p. 6.

13. *Orationem de veritate* laudat id. p. 345.

14. *Oratio in apostolorum principes Petrum et Paulum* sub Gregorii Nysseni nomine edita Ingolstadt. 1620. 4. a *Greifero*, ab *Allatio* p. 87. [P] de Simeon. et p. 294. et 295. de consensu, et a *Lambecio* IV. p. 57. [p. 119. sqq. Koll. nr. 12. cod. CIX.] et VIII. p. 70. sq. ^{h)} Planudi vindicatur. Incipit: ἐδόκει μοι λέγειν τι περὶ τῶν Ἀποστόλων.

15. *Oratio*

^{h)} Siue pag. 148. sq. ed. Kollar. cod. X. nr. 4. est *Planudis* orat. in sepulturam Christi etc. ac nr. 5. eidem in cod. diserte tribuitur orat. in SS. apostolos Petrum et Paulum. In vol. IV. l. cit. p. 123. duo alios codd. caesar. Lambec. memorat in quibus orat. in Petrum et Paulum vna cum altera, integra adseruatur, et ex quibus orat. illa suppleri possit. Add. de vtraque supra in vol. X. pag. 249. et 310. — Vtraque est quoque *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXII. nr. 2. et 3.

plut. 56. v. *Bandin.* l. c. II. pag. 327. — *Mosquae* in cod. synod. CCLXXIX. nr. 4. et 5. et cod. CCCII. nr. 78. et 79. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 180. et 198. — orat. in Petrum et Paulum, *Taurini* in cod. reg. CCCLIV. fin. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 482. — Eadem *Parif.* in bibl. publ. codd. MCLXXXV. nr. 14. (in appendice cat. MSS. regg.) MCLXXXVII. MCCXI. nr. 8. et vtraque in cod. MMMX. nr. 30. et 21. *Harl.*

15. *Oratio in sepulturam Christi et b. Virginis planctum funebrem: εἰς τὴν Θεοσωμον¹) ταφὴν καὶ εἰς τὸν ἐπιτάφιον θρήνον* etc. Incipit: αὐτὸς μὲν ἄν τις εὐχάσῃ τεκμήριον. Graece prodiit Paris. 1557. apud Andream Wechelum: Latine ex Ioachimi Axonii Grauian, versione exstat in supplemento bibl. Patrum Colonienſi a. 1622. et Morelliano Paris. 1639. tom. I. p. 836. et in bibl. Patrum edit. Lugd. tom. XXVII. *Fabr.* et Paris. 1644. fol. p. 836. V. ad nr. 14. Eadem *Paris.* l. c. codd. MCLXXXVII. nr. 1. MCCXX. nr. 10. MCCXLVIII. nr. 8. et MMMX. nr. 20. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXXV. nr. 24. plut. 59. v. *Baudin.* l. c. II. p. 566. *Harl.*

16. *Laudatio S. Diomedis Martyris* citatur ab *Allatio* p. 202. contra Hottingerum. *Fabr.* MS. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXI. nr. 5. et MMMX. nr. 22. — *Mosquae* in cod. synod. CCCII. nr. 80. v. *Matthaei* l. c. p. 198. — *Lambec.* IV. p. 124. — *Florent.* in cod. Laurent. XXII. nr. 4. plut. 56. v. *Baudin.* l. c. II. p. 327. *Harl.*

17. *Vita Arsenii patriarchae CPol. a Nic. Comneno* pag. 74.

18. *Tria epigrammata historica in templum S. Andreae* confessoris imaginum a Theodora Augusta instauratum, quae graece edidit *Cangius* ad Zonaram p. 35. seq. et emendauit *Io. Boiuinus* notis ad Nicephorum Gregoram p. 854. De templo illo idem *Cangius* libro IV. CPolis Christianae p. 112.

19. *Aliud in templum SS. Marci et Martyrii.* *Cangius* ad Zonaram pag. 44. *Fabr.* Versus varii et precatiuncula, *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXI. nr. 6. — *Monac.* in cod. Bauar. XLIX. Versus, hymnum habentes secundi aduentus: In Christum; in supplicium, et in omnes SSctos; tum versus XXI, in humanum quemdam nobilem elegiaci; dein versus in crucem, quam tulit, et in refixionem atque in S. Mariam; porro versus heroico-elegiaci in portam monasterii; alii versus; denique versus sex in adnuntiationem angelicam, totidem in resurrectionem et quatuor in S. Constantinum. Plurima illa breuia carmina gr. edidit cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 6. p. 38. 45. sqq. — *Matriti* in cod. regio LXXII. Laus Ptolemaei geographi, versus heroici 47. quos et seq. tristichon hexam. in eumd. gr. publicauit. *Iriart.* in cat. codd. graec. Matrit. p. 265. ibid. carm. in nobilem etc. *Florentiae* in cod. Laurent. VII. nr. 13. plut. 55. Sententiae et epigrammata externorum sapientum, ex iis, quae collecta sunt a Max. Planude, cum scholiis et glossis interlinear. de quo multus est *Bandin.* l. c. II. p. 256. — ibid. p. 368. sq. epigrammata duo moralia, nr. 7. cod. XXIV. plut. 57. — nr. 14. tetrastichon elegiacum in nouercam; — nr. 15. vita S. Mariae Aegyptiacae, versibus heroicis XX. conscripta; nr. 16. et 17. eiusd. forte Planudis duo epigrammata iambica anepigrapha, alterum versibus XII. alterum versibus XIII. — Versus heroici in Geographiam Ptolemaei, in cod. Coisl. CCCLV. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 520. Iidem et alii in cod. *Monac.* Bauar. C. v. *Hardt* l. c. a. 1804. part. 6. p. 29. vbi adnotat, illos versus falso adtribui Manueli Moschopulo, et gr. prodiisse in *Iriart.* cat. (l. c.), tres autem ultimos etiam in ed. Basileensi. *Harl.*

20. *Enar-*

i) Ita lege pro Θεοσωμον, in Casaubonianis pag. 39.

20. *Enarratio de Dominicis thematibus Hierosolymis.* Meminit Gesnerus in bibl.

21. *Epistolae CXXII.* MStae in bibl. caesarea, vna cum eius homiliis supra memoratis in Petrum et Paullum apostolos, martyremque Diomedem. Vide *Lambecium* IV. p. 56. *Nesselium* IV. p. 138. *Fabr.* *Lambec.* IV. p. 122. 124. ed. Kollar. vbi cod. quemdam, qui in bibl. Vindob. custoditur, laudat, et in nota, „prima, inquit, illarum centum viginti duarum epistolarum scripta est ad imp. Ioannem Palaeologum, imp. Andronici iunioris filium, qui coepit imperare a. 1347. et a. 1384. obiit; secunda autem ad Manuelem, fratrem memorati Ioannis natu minorem:“ — Id. in vol. VII. p. 524. nr. 3. cod. CXXIII. in quo exstat Planudis epistola, cuius principium est: ἐγὼ μὲν ποτὲ κατὰ δίκαιοις. (v. nr. 35.) — Elenchum s. indicem epistolarum Planudis, centum et viginti, vti in codice caesareo exhibetur, *Dorville* in *Miscellan.* obseruat. in auctores etc. vol. II. tom. III. Amstel. 1733. 8. p. 448. sqq. edidit, et p. 446. sq. ex illo cod. epistolam quintam et octogesimam Planudis ad Manuelem Philen, graece cum lat. versione euulgauit. — *Monaci* in cod. Bauar. L. sunt 118. epistolae ad diuersos; sed si versus s. carmina inserta, et a me ad nr. 19. relata, etiam epistolae habentur, CXXII. epp. numerari possunt. Singularum vero epistolarum initium et finem, et nomina eorum, ad quos scriptae sunt, nisi nomen exesum est, vberius reposuit *Hardt* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1803. part. 6. p. 27-45. — *Matriti* in cod. reg. LXXII. 114. sqq. vndecim Planudis epistolae, quas recenset *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 260. — *Taurini* in bibl. reg. cod. CCCLIV. viginti *Planudae* epistolae. v. cat. codd. gr. Taur. p. 482. — *Florent.* in cod. bibl. Laurent. XVI. nr. 16. plut. 32. ex Planudae epistolis excerpta; in cod. III. nr. 22. plut. 56. epistolae XXIII. n. a nona vsque ad tricesimam primam, in cod. XXII. nr. 1. plut. 56. in quo sunt CXXI. epistolae. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 142. 299. inprimis p. 320. sqq. vbi ille primum initia singularum, seruat ordine, quo positae sunt in isto cod. dein per alphabetum digesta principia exhibuit. — Ibid. in cod. XXX. nr. 6. plut. 59. Planudis epistola ad Philanthropenum, quae est serie epistolarum in cod. memor. XXII. ordine XLVIII. et anepigrapha. v. *Bandin.* l. c. p. 551. *Harl.*

22. *Comparatio hiemis et veris* in eodem codice caesareo. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. L. v. *Hardt* l. c. a. 1803. part. 6. p. 47. — *Florentiae* in cod. Laurent. XXII. nr. 5. plut. 56. laudatio hiemis. inc. οἶμαί καὶ πρὸς μόνην τὴν αἰώνην. v. *Bandin.* l. c. II. p. 327. — *Hiemis et veris comparatio Paris.* in bibl. publ. codd. MCLXXXVII. nr. 3. MDCXXXVIII. nr. 7. MMMX. nr. 23. et sec. *Montfaut.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 925. *E.* in cod. *Colbert.* *Harl.*

23. *De Planudis grammatica, dialogo de quaestionibus grammaticis*, qui inscribitur *Neophron et Palaetimus*, nec non de *Syntaxi* dictum a me est volum. VI. p. 348. [ibique not.] *Epimerisnata* eius memorat Gesneri bibl. *Fabr.* Adde in not. memor. citatis codd. *Matriti* in cod. reg. XCIX. *Planudae* dialogus de Grammatica, qui inscribitur *Neophron et Palaetimus*; — eiusd. de *syntaxi* octo partium orationis, et de *syntaxi* verborum transitiuorum et intransitiuorum. — ibid. in cod. XCV. *Planudae* de verborum *syntaxi*, de *transitiuis* et *intransitiuis*, ordine alphabetico; tum de *syntaxeos* speciebus, quae *syntaxis* ex integro

regro mſſo, ſ. Grammatica, (quae etiam exſtat *Florent.* in bibl. monaſt. bibl. Mariae Benedictinorum, teſte *Montſauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 416. *B.* et in Palaeogr. gr. p. 70.) excerpta videtur: quos codd. plenius recenſet *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 387. ſqq. (vbi quoque alios codd. in aliis bibliothecis adſeruatos laudat.) p. 391. et p. 371. ſq. — *Venetius* in cod. Naniano OCCIV. de verborum ſyntaxi, de tranſitiuis et intransitiuis etc. v. cat. codd. gr. Nan. p. 509. ſeq. nr. 5. 6. 7. — Secundum *Montſauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 6. *A.* p. 7. *C.* p. 8. *C.* p. 35. *A.* p. 91. *A.* ter. *Romae* in codd. bibl. Vaticanae, *Max. Plan.* de grammatica graeca, de ſyntaxi, etc. — ib. p. 501. *B.* *Mediolani* in bibl. Ambroſ. (v. ſupra ad nr. 3.) — ibid. p. 1200. *B.* in bibl. *Guil. Pelliferii*, de ſyntaxi. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. X. nr. 13. plut. 81. inter codd. Gaddianos ex Technologia Planud. excerpta: inc. ἐν τέρηκεν ἀντὶ τῆ ἐγκάθηςται v. Bandini cat. codd. gr. Laur. II. col. 429. ſeq. — In cod. *Coisl.* CXCH. quaedam ex Max. Planude, et eiſd. Quaelliones grammaticae, ſ. dialogus Neophr. et Palaetimi. v. *Montſauc.* bibl. Coisl. p. 245. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXIV. nr. 12. plut. 57. *Planudis epimerismata*; (ἐπιμερισμοί,) opus valde longum, cuius inſcriptio arcanis litteris eſt exarata: inc. Φωνὴν ἢ Σύνεσιν, καὶ Φωνὴν ὁ Σύνεσιν, καὶ Φωνὴν δὲ Σύνεσιν, καὶ Φωνὴν τὸ μοναδικὸν ὄντων vid. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 368. *Harl.*

24. *De vita Aesopi fabulisque Aesopis*, Maximi Planudis filio digestis dixi lib. II. cap. 9. §. 2. et 5. *Fabr.* vol. I. p. 619. ſeq. et 624. ſqq. — Aesopi vita et fabulae per *Max. Planudem*, *Mediolani* in bibl. Ambroſ. v. *Montſauc.* diar. ital. p. 16. — *Parisi.* in bibl. publ. codd. MDCCLXXIII. nr. 23. MMDCCLXXIX. nr. 1. MMDCCLXXIX. MMCM. et ſeq. Aesopi vita. *Harl.*

25. *De Anthologia epigrammatum graecorum* a Planude recenſita, lib. III. cap. 32. *Fabr.* vol. IV. p. 429. ſeqq. §. IV. vbi quoque de Planudae aetate agitur, ac §. V. de codd. MSS. atque p. 438. ſqq. de edit. it. §. VI. p. 451. ſqq. Vt alia, quae alio tempore ſupplebo, in praefenti omittam, ad p. 456. de *Boschii* memorata edit. h. l. adicere iuvat: *Anthologia graeca* cum verſione latina Hugonis Grotii, edita ab *Hieron. de Bosch.* Ultraiekti ad Rhem. 1795. mai. 4. Textus eſt Wecheliani, hinc inde emendatus. conf. ephemer. litter. Gotting. 1795. plag. 196. p. 1963. ſqq. — tom. II. ibid. 1797. continet libr. II. et III. Anthol. Planudae. Bosch non probat Brunckii mutationes, quarum multas ope correctae edit. Aldinae, 1521. reiicit. conf. Gotting. ephemer. litter. 1797. nr. 152. p. 1517. ſqq. — tom. III. ibid. 1798. complectitur reliquam partem Anthol. Planudae cum verſione H. Grotii: conf. Ien. Allgem. L. Z. a. 1799. nr. 306. et 307. De tomo IV. nihil certi dicere poſſum. — *Anthologia minor*, ſive Florilegium epigrammatum graecor. ex Anthologia Planudae et Brunckii aualectis ſelectorum, adiectis verſionibus latinis Hugon. Grotii, auctore Io. Arnoldo Kanne. Halis Sax. 1799. 8. Continet 815. epigramm. ſine notis. Conf. *Frid. Jacobs* Antholog. graecam, (cuius I. tomus prodiit Lipſiae 1794. 8.) inprimis prolegomena ad tom. VI. ſive Animaduerſſ. in epigramm. anthol. graecae, vol. I. part. I. Lipſ. 1798. 8. §. VII. p. LXXX. ſqq. de Anthologia Max. Planudis; §. VIII. p. CX. ſqq. de Planudae Anth. editoribus atque interpretibus; §. IX. p. CXXXIII. ſqq. de Cl. Salmalii in Anthologiam curis; §. X. p. CXXXIX. ſeqq.

Vol. XI.

Ss ss

ſeqq.

seqq. de Luca Langerimanno; §. XI. p. CXL. sqq. de apographis libri Vaticani; §. XII. p. CLII. sqq. de iis, qui post Salmasium de Anthologia bene meruerunt; §. XIII. p. CLXV. sqq. de editione Brunckii, ac §. XIV. p. CLXXXI. sqq. de iis, qui post Brunckium Anthologiam adtulerunt. — Tom. V. (Lips. 1795.) complectitur indices in epigrammata, et quidem 1) indicem alphabeticum; initia epigrammatum, quae in Brunckii analectis, in Anthologia Planudea, in Miscell. Lipsiensibus et in Anthol. Reiskiana reperiuntur, et 2. (p. 161. sqq.) Antholog. Planudis in VII. libros distributa, etc. De cod. *Mediolan.* v. supra ad nr. 3. De cod. *Guelpherbytano* conf. *Lessing* zur Geschichte vnd Litteratur, aus den Schätzen der herzogl. Biblioth. zu Wolfenbüttel, Brunswic. part. I. 1773. 8. p. 137. seqq. imprimis p. 421. sqq. ubi problema quoddam arithmeticum cum scholio et alia edidit atque illustravit. *Harl.*

26. *De scholiis ad libros priores duos arithmeticae Diophanti*, libr. IV. *Fabr.* in hac edit. cap. 27. §. 9. vol. V. p. 641. sqq. add. paullo ante ad nr. 4. *Maximi Planudis* scholia in arithmetica Diophanti et alia quaedam, *Romae* in bibl. Vaticana. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 7. A. — ibid. p. 28. D. Diophant. arithmetica: in cuius calce quaedam ex *Max. Planude* adiunguntur: *Romae* ibid. in cod. reginae Sueciae, nr. 651. — ibid. p. 619. D. Dioph. arithmet. cum expositione Planudis, in pluribus codd. bibl. *Scorial.* regis Hispan. — ibid. p. 650. D. in bibl. *Bodlei.* nr. 720. *Max. Planudis* arithmetica. *Harl.*

27. *Ψηφογραφία κατ' Ἰνδοίς, ἡ λεγομένη μεγάλη. Calculataria secundum Indos, magna adpellata*, MS. in bibl. Vaticana, et teste Cangio in bibl. regis Gall. cod. MCCCIV. *) Primum fuisse Planudem e Graecis, [P] qui Zifris vsus Indicis siue Arabicis in numerando fuerit,

h) Secundum catal. MSS. regg. *Parif.* vol. II. in codd. MMCCCLXXXI. nr. 1. MMCCCLXXXII. et MMDIX. nr. 6. *Max. Planudae* calculataria, secundum Indos, magna adpellata; — in cod. MMCDXXVIII. nr. 6. *Max. Planudae* et *Nicolai Smyrnaei, Artabafdi Rhabdae*, opusculum commune arithmeticum, de ratione numerandi apud Indos vsurpata, siue de numerorum arabicorum vsu; opus ineditum. — *Planudae* calculataria etc. *Monac.* in cod. Bauar. CIV. fin. v. *Hardt* in Aretini Beyerträgen etc. a. 1804. part. 7. pag. 10. et part. 6. p. 28. sq. in cod. C. *Plan.* 1) calculataria; inc. *οἱ τῶν ἀρρομένων φιλοσοφώτεροι*. 2) de subtractione aut eiectione numerorum; alia methodus probationis, ex additione Nicolai Rhabdae et de multiplicato. Atque tria adhuc contineri in ipsius calculataria, colligit ex eo, quod finitis his omnibus legitur: *τέλος ψηφογραφίας τῆ Πλανυδῆ* idemque ex his ipsis se perspexisse profectur, Planudem zifris arabicis in numerando vsu

esse, sic: *ἀγιν 18.* et *1. ἀφαιρῶ ἀπὸ τῶν 11. π. τ. λ.* — *Plan.* et *Nic. Rhabdae* phrasis artis magnae computandi apud Indos, in cod. *Esfor.* teste *Plüer.* in itin. per Hisp. p. 181. — *Romae* in bibl. Vaticanae cod. Ottobon. anonymi *ψηφογραφία κατ' Ἰνδοίς ἡ λεγομένη μεγάλη* init. *Εἰκωμεν δὲ πρὸς περὶ τῶν ψήφων τῆς ἀρρονομίας*, etc. Plura v. in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 187. C. Sed auctorem illius operis esse Planudem, patet ex cod. *Marc.* Venet. CCCIII. qui eandem habet inscriptionem idemque initium: de quo et altero cod. *Marc.* CCCXXIII. curatius, quam confector catal. codd. gr. *Marc.* pag. 143. et 148. fecerat, differit cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. qui de priore cod. p. 185. „est, ait, vberior tractatio haec, quam alia Planudi nomine inscripta, in cod. CCCXXIII. exarata, et non pauca ad astronomicas potissimum supputationes vtilia praeterea continet, iisdem licet doctrinis ac interdum iisdem quoque verbis adhibit.

fuerit, notat *Papebrochius* in tractatu praeliminari ad tom. III. Act. sanctorum Maii pag. LVI. ex Athanasii Kircheri Arithmologia, Romae anno 1665. edita part. I. c. vlt. et *Stephanus le Moigne* notis ad varia sacra p. 797. *Fabr.* Villoison, qui l. c. p. 152. sqq. multus est de origine et antiquitate notarum illarum, variorumque diuersa recenset examinatque iudicia; negat, minuscultas nostras numerales notas, vulgo *Cifras Arabicas*, a Persis primum, seu ab Indis ad Arabes, ab istis ad Africae Mauros, ab hisce demum ad Hispanos et deinceps ad vniuersam Europam transmigrasse: contra euincere studet, iam Romanos suis haud caruisse notis numeralibus minusculis et cursiuis, et ab his nostras, quae immerito vocentur arabicae, ita deriuatas esse, vt ab antiquo cursiuo caractere minusculo ille defluxisset, qui Longobardicus vulgo dicitur. Sed vberior illius quaestionis inuestigatio longe abest ab instituto nostro: et praestat, quosdam libros, ex quibus cupidus illius rei plura haurire possit, tantum paucis commemorare. Haud inutiliter igitur conferri possunt *Christi. Guil. Büttneri*, prof. quondam Gottingensis, Vergleichungs-Tafeln der Schriftarten verschiedener Voelker etc. part. I. Gottingae et Gothae 1771. 4. tab. II. eiusque Breuis expositio alphabetorum omnium populorum et adfinitatum, quibus illa inter se coniuncta sunt, §. 2. in Nou. commentar. societatis regiae scientiarum Gottingensis, tom. VII. Gottingae 1777. 4. p. 109. et *Heilbronner*, a Morellio iam laudatus, qui p. 741. vulgarem sententiam, Europaeos accepisse characteres indicos ab Hispanis, hos a Mauris, et hos ab Arabibus, hos autem non ipsos, sed Indos figuralem numerandi rationem excogitasse et alia a Wallisio prolata, nec non contrarias sententias *Wallisii* ac *Io. Frid. Weidleri*, qui in dissert. de charact. numerorum vulgaribus et eorum aetatibus, Viteberg. 1727. arbitratur, characteres numerorum, arabicis similes, iam Boethio, a Chr. 524. mortuo, (adeoque ante Planudem,) fuisse cognitos, aliorumque vberius refert. Sed illorum aliorumque opiniones copiose recitantur et partim oppugnantur in opere inscripto: Neues Lehrgebäude der Diplomatie, welches in Frankreich von einigen Benedictinern — verfertigt worden. Aus dem Französischen übersetzt, tom. V. Erfurt 1767. 4. lib. II. cap. 4. sect. 9. artic. 2. p. 76. sqq. Add. *Io. Christoph. Gatterer's* Abriss der Diplomatie. Götting. 1798. 8. pag. 29. sqq. *Harl.*

S s s s 2

28. Pro-

tis. Differentiam non animaduerit *Villoison*, qui de codice utroque scripsit, ac si vnum idemque opus inesset; et numerorum figuras aere expressas ex utroque dedit *Anecd.* tom. II. pag. 153. — De posteriore cod. qui incipit *οἱ τῶν ἀσπορόμων φιλοσοφῶντες, ἐν δὲ μὲν ἀριθμῶς ἔχον τὸ ἀναγορ*, pag. 204. „Operis, inquit, titulum ac initium post Kircherum corruptis verbis dedere *Steph. le Moigne*, (iam citatus a Fabricio,) et *Papebrochius* tom. III. p. LIX. Maii Bolland. ed. Venetae. Vtrumque accuratissime ex cod. hoc *Villoison*, exhibet *Anecd.* tom. II. pag. 153. cum figg. ipsis numerorum, parum admodum differentibus ab iis quas *Heilbronner* habet *Hist. matheseos*. p. 739. Ad opus Planudis hoc ipso codice, a se

a. 1788. inspecto, exaratum prouocat *Ioann. Andres* in epistolis tom. III. pag. 63. vt numerorum notas, quibus utimur, ab Arabibus ad nostrates deriuasse tueatur: qua de re multa his etiam temporibus disputata sunt. — Haecenus cl. Morell. *Andres* autem laudatus paullo vberius de illo codice et numerorum notis in epistola III. in qua multa notatu digna de bibliotheca Marciana narrat fratri suo, differit in libro docto: *Don Juan Andres Reise durch verschiedene Städte Italiens*, in den Jahren 1785. v. 1788. in vertrauten Briefen an seinen Bruder Don Carlos Andres. Aus dem Spanischen ueberfetzt von *E. A. Schmidt*, tom. II. Weimar 1792. 8. p. 42. sq. *Harl.*

28. *Problematum Volumen*, memorat Gesnerus in bibl. e Volaterrano.
29. *Commentarios in rhetoricam Hermogenis*. id. Planudis ad Hermogenem de Statibus MS. in bibl. caesarea, ad calcem Ioannis Siculi ad Hermogenem *περὶ ἰδεῶν*. Fabric. Planudis scholia in Hermogenem, *Mediolani* in bibl. Ambros. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 501. B. — Rhetoricae prolegomena inedita. *Parisi*. in bibl. publ. cod. MMCMXX. nr. 1. in quo etiam sunt nr. 3. *Hermogenis ars rhetorica*, de partitione statuum et quaestionum oratoriarum, adiunctis prolegomenis atque commentariis; nr. 4. eiusd. de formis oratorii libri IV. adiunctis prolegomm. et commentariis. — *Plan.* rhetorices prolegomena et Hermogenis libri, *Taurini* in cod. reg. LXXVII. v. cat. codd. gr. Taur. p. 171. — An huc etiam pertinent aut ad scripta grammatic. *Plan. notationes variae?* MSS. exstant *Romae* in bibl. Vatic. v. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 187. C. Harl.
30. *In Theophrasti characteres*. Gesnerus.
31. *Eclogam*, quomodo adpellentur animalia tum terrestria, tum aquatilia. id.
32. *Figuras de Sole et Luna*. id.
33. *Διάγνωσιν ὑελίων τῆ ἕρῃ*. De colorum in urinis cognitione, et de sanguine phlebotomiae, carmine politico ex codice regio DCCCCLVII. vsus est Cangius in glossario graeco. Exstat etiam in bibl. caesarea. Lambec. V. pag. 218. Fabr. Siue pag. 450. Kollar. nr. 9. cod. CCLXIX. inc. τῶν ἀσθενῶν ὑέλια μάδε τρεῖςκαίδεκα. Hoc autem carmen in codd. caesar. XX. nr. 2. XLII. nr. 2. et XL. nr. 5. et alibi tribuitur Nicephoro Blemmidae. v. Lambec. VI. part. 2. p. 250. 355. et 359. nr. 2. add. supra ad vol. VII. p. 672. seq. infra vol. XII. p. 779. et indic. ad nostram bibl. gr. voc. Nicephorus Blemmidas. — Planudae tamen adscribitur prius carmen, et vocatur de urinis omnium morborum humanorum, *Monac.* in codd. Bauar. LXX. et LXXII. addito de sanguine phlebotomiae: inscr. de coloribus urinae in omnibus hominum morbis: v. Hardt. in Aretini Beyträge etc. a. 1804. part. 4. pag. 25. et 35. — *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossian. Planudis aliquid de urinis: v. cat. bibl. Leid. p. 402. nr. 18. in cat. autem MSS. Angl. II. nr. 2301. inter codd. Vossian. inscribitur: Max. Plan. prognostica de urinis. — Diudicatio vitrearum urinarum et de coloribus ac sedimentis earumdem, in catal. MSS. Zenonis Pistoriens. v. Lannii Delicias erudit. a. 1743. p. 107. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIX. nr. 57. Plan. *περὶ πάντων τῶν αἱμάτων τῆς φλεβοτομίας* init. μάδε καὶ τὰ αἷματα. v. Matthaei not. cit. p. 259. Harl.
34. *Aristotelem de Plantis ex lingua Punica*, (imo ex Latino, interprete ¹) Galli, nescio cuius, qui ex Arabico verterat,) in graecam retraxisse Planudem, notat Simlerus.
35. *Aenigma* MS. in bibl. caesarea, incip. ἐξήμην πότε διασθéis. Fabr. in cod. CCXCVI. nr. 5. V. Lambec. V. p. 544. Koll. add. ad nr. 21. Harl.

36. *Ada-*

¹) Vide, quae notavi lib. III. cap. 5. §. 19. [vol. III. p. 244.]

36. *Adagiorum Centurias tres*, saepe a Nic. Commeno citantur.
37. *Additiones ad bibliothecam Photii*. id. p. 16. 21. etc.
38. *Phylologia de historia Diityos et Troico bello*. id. p. 387. praenot. mystagog.

[Βασιλικός, in cod. *Mosquensi* synod. CCCII. nr. 81. inc. πολλάκις μοι λογισά-
σθαι. vid. *Matthaei* Notit. cit. p. 199. — ibid. p. 252. in cod. CCCXCIV. nr. 14. incip.
opuscul. quoddam Planudae, ἐρωτητήριον πρότερον. *Harl.*]

[Τεχνολογία καὶ μερισμοὶ — *Technologiae et particulares quaedam expositiones in
Philostrati imagines*: incip. Τὸ ἀσπάζεσθαι καὶ τὸ φιλεῖν etc. *Florent.* in cod. Laurent. VII.
nr. 6. plut. 55. sine nomine quidem auctoris; quod tamen adnotante *Bandin.* in cat. cit. II.
p. 246. Fabric. (supra, vol. V. p. 550. §. V.) Max. Planudae adtribuere videtur. — Ibid.
in eod. cod. nr. 8. *Philostrati Heroica*, translata ab Italoꝝ dialecto in graecam linguam a
Max. Planude, in dialogi formam: interloquuntur autem Vinitor et Phoenix, cum scho-
liis quibusd. et glossis interlinearibus. v. *Bandin.* l. c. p. 247. et supra vol. V. p. 543. et p.
546. seq. et 549. seq. de edit. Venet. ap. Ald. 1503. 1522. Florent. ap. Iuntas; Ven. 1550. 8.
ubi et in ed. Morrell. p. 631-729. atque in ed. Olear. p. 660. sqq. ille dialogus prodit. —
Romae in bibl. Vaticanae cod. *Plan.* in Philostratum. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p.
8. C. *Harl.*]

[*Excerpta e Theonis enarratione in Arati phaenomena, digesta a Max. Planude, Flo-
rent.* in cod. Laurent. XLIV. nr. 5. plut. 28. v. *Bandin.* in cat. cit. II. p. 67. qui adnotat,
eadem esse cum scholiis ad Arati phaenomena, auctoris nomine destitutis, in cod. Laur.
XXXVII. nr. 4. plut. 28. ap. *Bandin.* l. c. p. 63. *Harl.*]

MARGVNIVS, Cretensis, saeculo XVI. vergente celeberrimus, et Romae, Venetiis, Pi-
sis, Patavii [ubi, circiter XXV. annos natus; per quatuor annos philosophiam et linguam
lat. didicit,] sed et Parisiis et CPoli versatus: primumque *Manuelis* vsus nomine, neque a
probandis *Latinorum dogmatibus* m) alienus: [P] deinde acris illorum aduersarius, et ex quo

S s s s 3

Cythe-

m) Constat hoc ex Manuelis Margunii epistola,
data Patavii 1573. ad Gabrielem Philadelphien-
sem, quam graeco et latine, vulgavit vir illustris
Scipio Maffei in epistola ad reu. abbatem, Bac-
chinium tom. XXVI. Diarii Venetii (*Giornale
de letterati d'Italia*) pag. 125. [Eam repetiit *La-
mus* in deliciis etc. a. 1740. p. 4. sqq. gr. et pag.
122. lat. cum notis.] Ab eodem eruditissimo viro
didici, eundem esse Manuelem et Maximum
Margunium, qui ex more Graecorum, quando

ad episcopatum euehantur, nomen suum alio no-
mine, quod ab eadem littera incipit, permutas-
tium, pro Manuele Maximus dici voluit. Ad
Manuelem Margunium, [Martini Crusii epistola
pag. 527. Turco-Graeciae. [v. supra, vol. VIII.
p. 98.] A Cangio, accuratissimo viro, perperam
traditur Margunius vixisse a. 1500. et a Maximo,
Cytherensi episcopo, qui a. 1600. scripserit, di-
stinguitur. *Fabr.* Plura de *Margunio* dici pos-
sunt; sed otium nobis fecit *Lamus*, qui in *Deliciis*

Cytherorum in insula Cypro [immò potius, Cytherorum, insulae Maleae adiacentis, ut ex eius epitaphio Lamius p. 30. a. tom. I. 1739. contra Fabric. docuit,] episcopatum post a. 1574. suscepit, *Maximi Margunii* nomine notior, varia scripsit graeco, graeco-barbaro et latino sermone, quae prout mihi innotuerunt, hic commemorabo.

1) *Latine* vertit, nondum episcopus, Ioannis Cantacuzeni Panegyricum in S. Basilium. Meminit *Nic. Comnenus* p. 399.

2) *Graecobarbaro sermone vitas Sanctorum* ex Graecorum Synaxariis metaphrastisque et aliorum laudationibus. Venetiis apud Anton. Pinellum 1621. 1630. 4.

Notae Margunii ad Metaphrastae vitas, citantur a *Nic. Commeno* p. 14. 25. etc. qui etiam *Néon* eius *Λεμωνάριον* citat p. 37.

3) *Canones apostolorum, conciliorum et patrum, cum scholiis* id. p. 10. 16. et passim.

4) *Ioannis Climaci scalam* scholiis illustratam, Venet. 1590. 4.

5) Scripsit praeterea *Antirrheticos II. contra Andream Colossensem pro Marco Epheso*. Antirrheticum secundum laudat *Nic. Comnenus Papadopoli* pag. 253. praenotionum mystagogicarum, quo in toto opere multus est in Margunio oppugnando et exagitando, defendendisque contra eius obiectiones Latinis.

6) *Li-*

cius eruditor. vol. IV. et V. siue in praefat. in tom. I. a. 1739. edit. pag. XXIV. sqq. de aetate scriptisque Margunii copiose disseruit et in praefat. ad tom. a. 1740. editum pag. XXX. sqq. quaedam retractauit et curatius exposuit atque illustravit, priore loco p. XXVI. corrigit Fabricium nostrum, quod scripsisset, Margunium post a. 1574. Cytherorum episcopum sedisse, quin post 1584. h. e. sequenti, dicere debuisset; ideinque notat *Iac. Bruckerum*, in diss. epistol. de meritis in rem litterariam, praecipue graecam, David. Hoeschelii, Fabricii vestigiis insistentem. Ex ipsius Margunii epistolis docet *Lamius*, cum a. 1575. nondum monachi habitum induisse; at a. 1578. iam fuisse monachum; intra annos igitur 1573. et 1578. monachum professum esse; anno autem 1585. fuisse Cytherorum episcopum. Hinc etiam erroris arguit *Nicol. Comnenum Papadopolum*, in Historia Gymnasii Patauini (tom. II. libr. II. cap. 38. p. 264. sq.) scribentem, Maximum nostrum a. 1539. Cytherorum episcopum

creatum fuisse. Tum de vrbibus, in quibus commemoratus est, agit. Obiit Margunius in patria Creta, quo senex secesserat, a. 1602. prope octogenarius, conditusque in templo Deiparae Trimartyros, vbi eius tumulus sex versibus iambicis, quos Lamius reddidit cum versione latina, notabatur. Vir fuit graece et lat. doctus prosa et versu valens, scripturae sacrae et historiae ecclesiasticae peritus. v. supra, Procopium de eo. Ego vero, quae iam scripseram in supplem. ad Introduc. etc. tom. II. pag. 260. sqq. vbi quoque locum longum de Margunio aliisque ex *Villoisonii* epistola, mihi quondam missa, excerptum dedi, nolo hic repetere. Pauca de eo narrarunt *Bayle* in dictionaire histor. et crit. tom. III. pag. 327. ed. 1740. voc. *Margunius* (*Maximus*,) (vbi tradit, Marg. mortuum esse Venetis sub fin. mensis Iunii 1602. citatque *Velserum*, epist. XX. ad Scaligerum,) atque *Saxius* in Onom. lit. part. IV. p. 22. sq. ad a. 1589. quo is praesertim tempore clarus fuisse videtur. *Harl.*

6) *Libellum de traditionibus ecclesiae*, quem eleganter scriptum a iuvene [forte quum Patauii primum esset, tunc temporis annos XXV. circiter natus, suspicante *Lamio*, p. XXVII. tomi a. 1739. editi. *Harl.*] citat idem p. 27.

7) *De ecclesiasticis dogmatibus*. Idem *Comnenus* p. 42.

8) *Dialogus Graeci cum Latino de processione Spiritus S.* editus Londini 1624. 4. eum aliis aliorum scriptis, de quibus infra p. 784. Oppugnat *Allatius* de consensu pag. 589. 600. 608. 611. 620. seq. etc. et in libro, quem vulgari Graecorum sermone de processione Spiritus S. composuit p. 252. ubi negat, esse Margunii, et in libro contra Creyghthonum pag. 194. *Auctor schismaticus dialogi de processione Spiritus S. et aliis Latinorum erroribus*, typis Londinensibus sub nomine *Maximi Margunii* editus est. *Scriptoris nomen incertum latet in MSis adeo antiquo charactere exaratis, ut aetate ipsa Margunii multo vetustior sit, cui ipse Margunius epistolam Venetiis a. 1587. datam praefixit, qua delusi typothetae dialogum uniuersum Margunio supposuere.* Adde *Allatium* p. 369. *Fabr. Augustae Vind.* in bibl. publ. cod. *Max. Margunii* de processione Spir. S. ad *Dau. Hoefchel.* v. *Reiser.* ind. MSS. illius bibl. p. 41. — *Venetiis* in bibl. Marc. cod. CL. dialogus inter Latinum et Graecum de processione Spiritus S., de azymis, aliisque capitibus, inter vtrumque controuersis; inc. *Λατίνος. Διὰ τὴν ἀποσχίζεσθαι τὸν ἡμῶν, καὶ ἐν συγκοινωνίᾳ ἐδαμῶς*, cuius nulla fit mentio in cat. codd. gr. Marc. p. 83. seq. de isto codice: at *cel. Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 89. eum memorans, „Schismatici, ait, auctoris opus, velut *Maximi Margunii*, quod vel codex hic vnus falsum ostendit, a. 1624. Londini typis prodit, cum *Gennadii Scholarii* aduersus Latinos syntagmatē. *Barlaamo Calabro* *Allatius* adiudicat in *Confutatione* fabulae de *Ioanna papissa* p. 47. qui saepe et eum refutat locis a *Fabricio*, (nostro loco,) adlatis.“ — *Mosquae* in cod. synod. CCCXLIII. nr. 4. exstant *Maximi Margunii* ἑτέρα βιβλία δύο πρὸς τοῖς τρεῖσι, περὶ τῆς τῆ παναγίης πνεύματος ἐκπορεύσεως, τῷ θεοσεβεστάτῳ — Ἰωάννῃ Πέτρῳ βοηθῶν πάσης οὐγγροβλαχίας inc. τὸ τῆς θεολογίας μέγα. Scriptus est hic libellus a *Max. Margunio*, ut fol. 31. in fine epistolae traditur, ἐκ τῆς σεβασμίας μονῆς, τῆς χρυσοπηγῆς, τῆς Γαλατῆς, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, θαρσηλιῶνος πέμπτη ἐπὶ δέκα, ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκους οἰκονομίας αὐτοῦ. (1584.) animaduertente *Matthaei* in Not. codd. gr. Mosquens. p. 249. De Margunii doctrina ipsa conf. *Lamium* in *Deliciis* a. 1739. p. XXIV. et XXIX. atque a. 1740. p. XXX. et XXXIII. seq. praefat. et in posteriore tomo p. 117. et saepius in notis. *Harl.*

9) *Disputationem contra Georgium Metochitam*. Nic. *Comnenus* pag. 232.

10) *Adagia antiqua* id. p. 55.

11) *Synodicam historiam*. id. p. 302.

[P] 12) *Hymni Anacreontici nouem*, quos graece ediderat *David Hoefchelius* Lugd. Bat. 1592. 8. Graece et latine leguntur in corpore poetarum graecorum tragicorum, comicorum

corum et lyricorum, Geneu. 1614. fol. tom. II. pag. 139. - 208. *Fabr.* Ab *Hoeschelio* Lugd. Bat. 1592. illos hymnos editos fuisse, negatur in *Baumgartenii* Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. VII. vbi p. 502. seq. recensetur editio, inscripta: *Μαξιμῶν — Μαξίμου Μαργουνίου*, episcopi Cytherorum, Hymni Anacreontici. Cum interpretatione latina *Conradi Rittershusii*. Augustae ex offic. typogr. Io. Praetorii. a. 1601. 8. cum praefat. *Rittershusii* ad Dau. *Hoeschel.* Atque in *Reiseri* indic. MSS. bibl. August. p. 136. illa tantum *Rittershusii* editio, at cum nota a. 1603. nominatur. Sed exemplar in cat. bibl. *Pinellianae* tom. II. nr. 4455. habet quoque notam a. 1601. in 12. — A *Lamio* l. c. p. XXXIV. ex *Comneno* etiam citantur: *Margunii Hymni Anacreontici* LX. praeter editos ab *Hoeschelio*, (vt ait,) aliaque poemata iambica et heroica: item *liber aduersus Iesuitas*; — *liber aduersus Franciscanos*; — *liber de moribus barbarorum, et orientalis ecclesiae orthodoxia*; — atque *Epierises seu iudicia in Nomocanones*. — *Marg.* tria carmina, subiuncta sunt *S. Gregorii Nazianz.* Arcanis ab *Hoeschel.* ed. Lugd. Bat. 1598. 8. et tertium s. metaphrasin *Psalmi CXXXII.* *Fabric.* infra in vol. XIII. p. 543. seq. cum versione *Henr. L. B.* ab *Heiuel* lat. metrica recudi fecit. add. p. 538. sqq. *Harl.*

13) *Sermones Quadragesimales.* *Fabr.* *Lamius* l. c. p. XXXIV. hos Sermones quadragesimales arbitratur, eosdem esse, cum *Homiliis* multis vernacula lingua graeca scriptis, habitisque in Creta et Constantinopoli, a *Comneno* memoratis. *Harl.*

14) *Variae epistolae*, graece a *Margunio* scriptae, sunt vulgatae ab *Hoeschelio* variis in locis, *) vt ante bibliothecam *Photii*, et cum *Nic. Cabasilae* oratione contra foeneratores: et ante *Gregorii Nysseni* opuscula quinque: nec non ab *Henrico Sauilio* in notis ad *Chrysostomum* tom. VIII. p. 114. Alias XVI. epistolas seruat *Scipio Maffei*, a quo iam notauimus editam illius vnam, datam ad *Gabrielem Philadelphiensem.* *Fabr.* *Lamius* l. c. p. XXX. seq. inter *Margunii* epistolas XVI. quarum, ait, XIII. nunc edimus: Eae scriptae sunt *Gabrieli Seuero*, archiepiscopo Philadelphiae I. *Hadriano Sperae* nr. 2. *Meletio Blaſto* nr. 3 - 13. *Philippo Siminelo*, nr. 14. *Ieremine II. patriarchae CPolitano* est nr. 15. Eidem et synodo *CPolitanae*, nr. 16. Tum, *epistolae* inquit, XIX. comprehensis etiam epistola vna *Gabrieli Seueri*, et altera *Dionysii Cateliani* monachi, qui post *Margunium* Cytherorum episcopus fuisse videtur, et *Hippolyti* episcopi alia, ad *Margunium*, quae apud me MSS. exstant, olim publici iuris faciendae. Eae scriptae sunt omnes *Gabrieli Seuero*, hieromonacho, sex; Archiepiscopo Philadelphiae, aliae decem. — Tum laudat operam *Scipionis Maffei*, quem Roma redeuntem et Florent. pertranseuntem, praedicat, codicem MS. epistolarum graecarum, a neotericis Graecis scriptarum, sibi adtulisse, cui et XIX. *Margunii* epistolae insertae erant. Atque tredecim priores *Lamius* in eodem tomo pag. 292 - 318. graece in lucem protulit. In praefat. denique p. XXXVII. seq. commemorat, quae *Margunius Hoeschelio* aliisque viris doctis graeca sua aliorumque monumenta suppeditauit. In tomo autem *Deliciarum* etc. a. 1740. edito, et continente *Max. Margunii, Dionysii Cateliani, Antonii Eparchi* et *Arsenii Monembasiensis* epistolas, ceteras, quae apud ipsum erant, *Margunii* et

*) V. infra vol. XIII. p. 538. sqq. *Harl.*

et aliorum ad illum scriptas epistolas gr. edidit, partim ex cod. memorato, partim a pag. 24. ex alia, sibi quoque a Maffei commutato, sed posteriores ita digessit, ut ratio temporis haberetur. Illa iusta aetatis epistolarum series in omnibus distinctius servata est, in interpretatione latina, a Philippo Elmio facta, et p. 113. sqq. subiuncta, cum *Elmii*, praecipue *Io. Lamii* scholiis interdum longis et criticis et vero litterariis atque historicis. In praefat. cum duo codices, ex quibus descriptae sunt epistolae, vberius recensuit, tum de ipso Margunio passim locis p. XXXIII. praef. citatis plura dixit. — *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 491. *A.* ex Maffei Verona illustrata memorat Maffei cod. epistolarum recentiorum Graecorum, in his vnam Margunii non publicatam: sed v. *Lamium* l. c. p. XXII. — *Margunii* epistola edita est in cat. codd. gr. Taurin. ut mox videbimus. De edit. quarundam Margun. epp. v. supra ad vol. VIII. p. 98. add. infra vol. XIII. p. 538. sqq. *Harl.*

15. *Epigrammata varia*, ut quod Danielis Furlani commentario in Aristotelem de partibus animalium praemittitur, et cuius initium apud Crusium pag. 538. Turco - Graeciae. *Fabr.* *Maximi Margunii* epigramma in librum quemdam, et *Meletii Blasi* epigr. in coecum quemdam *Lamius* in praef. ad Delic. erudit. a. 1740. p. XX. ex cod. Maffei. gr. in lucem protulit. *Harl.*

[16. *Laurentii*, ex ordine fratrum Cappucinatorum, de sacris mysticis numeris in S. scriptura occurrentibus disquisitio, quam *Max. Margunius* hortatu Gabrielis Seueri ex latina in graecam linguam translulit, *Taurin.* in cod. regio CCXCI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 386. sq. vbi *Margunii* *epist.* ad Gabriel Seuerum praefixa, et Venetiis d. 16. Febr. 1586. scripta, gr. et lat. in lucem prodit. *Harl.*]

[17. *Enchiridion*, *Venetiis* in bibl. Procuratoris Iustiniani, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 483. C. et in cod. *Harleiano*. v. supra ad vol. IX. p. 679. *Harl.*]

Maximus e Callipoli Peloponnesiacus hieromonachus (a Margunio utique diuersus atque adeo distinguendus) in gratiam Cornelii Hagae, *) Belgici ad Turcarum imperatorem legati

*) Confer *Rich. Simon* lib. II. hist. critic. N. T. cap. 20. *Fabr.* Prior ed. 1638. 4. curatius recensetur, et Langii error de inscriptione castigatur in *Baumgartenii* Nachrichten von merkwürd. Büchern, tom. VIII. pag. 1. sq. et contra *Frid. Gotth. Freytag* in *Analectis litterar.* de libris rarioribus p. 953. aliosque *Io. Mich. Langii* in philologiae barbaro - gr. part. I. in meletemate de origine, progressu et variis fati L. Gr. §. XXII. iudicium probatur, id N. T. nou. Geneuae, sed *Lugduni Batav.* ex officina produsse Elzeviriana:

posterior autem ed. Londini 1703. 12. in *Baumgartenii* Nachricht. von einer Hallischen Biblioth. tom. III. p. 474. sqq. et caussae, cur ed. illa sit combusta, referuntur, atque *Io. Georg. Schelhorn* diss. prima de libris, publica auctoritate combustis, in eius *Amoenitatibus litterar.* tom. VIII. §. 11. p. 488. sq. citatur. Add. supra, vol. IV. pag. 854. et pag. 868. vbi tamen nomen *Margunii* est delendum, uti iam in supplem. ad *Introd.* II. p. 267. in nota animaduerti. *Harl.*

legati *graeco-barbaro sermone* tranſtulit *Novum Teſtamentum*, editum cum Lucaris praef. graecis ex aduerſo poſitis Geneu. 1638. 4. typis maioribus nitidisque. Deinde illa verſio interpolata a *Seraphino* hieromonacho Mytileneniſi prodiit Lond. 1703. 12. qua me ipſe donauit, quum Hamburgi verſaretur. Hanc 1704. poſt anathema Vulcano traditam in medio aulae patriarchae CPolitani narrat *Alexander Helladius* de ſtatu praefenti eccleſiae graecae cap. XV. pag. 247. qui Margunii interpretationem reprehendit pag. 292. ſeq. nec minus pag. 322. ſeq. inuehitur in editionem Hallenſem 1710. 12. (repetitam in Nouo Teſt. quadrilingui Chriſtiani Reineccii, Lipſ. 1713. fol.) quam recenſuit *Anaſtaſius*, Macedo Nauſenſis, cum notulis et interpolationibus Itali hominis *Liberii Colleti*, licet Athenienſem ſe vendider. Specimen novae verſionis ſuae exhibet Helladius p. 302. *Fabr.* Plura in hanc ſententiam et de hoc Maximo *Villoſon* in epiſt. ad me quondam data ſcripſerat, et ego locum, huc pertinentem, longiorem, quam vt cum h. l. repeterem, exſcribendum feci et in nota quaedam obſervavi, in ſupplem. ad Introducſt. in hiſt. L. Gr. II. p. 266. *Harl.*

Maximi Mazari, monachi, canones alphabetici ex codice Colbertino MMMMCCCXLIII. citantur a Cangio. De aliis *Maximis* dixi vol. VIII. p. 676. ſeqq. et X. p. 716.

Bafilii Megalomitris aenigmata circiter XVIII. MSta ſeruat. bibl. Bodleiana in codicibus Baroccianis LXXI. et CXI. vna cum aenigmatibus [P] Michaelis *Pſelli* ad Michaellem Ducam, *) nec non *Georgii* cognomento *αφύας* et *Euthymii*, quae cum S. Artemii oraculis exſtant cod. LXXVI. Habeo et ipſe aenigmata *Pſelli* ſcripta verſibus politicis, e quibus nonnulla ſpeciminis vice infra adſcribam. Aenigmata veterum poëtarum graecorum latino-rumque collegit *Conradus Rittershuſus* ad calcem Phaedri Lugd. Bat. 1598. 8. Exſtat et inſignis libellus *Libii Gregorii Gyraldi*, quo aenigmata pleraque antiquorum explicantur, ad Io. Thomam Picum, Mirandulae principem, tom. II. opp. p. 613. vt Nic. Reuſneri, Iac. Maſenii aliorumque in hoc genere ſtudio omittam. De Synpoſii et Aldhelmi aenigmatibus dixi in nouo ſupplemento bibliothecae latinae, vbi etiam a viri docti diſceſſi ſuſpicionem, cui ſub Synpoſii aenigmatibus viſum eſt latere memoratum Hieronymi Lactantii ſympoſium. *) Sed ecce tibi tria priora *Pſelli* aenigmata:

T8

*) Conf. ſupra, vol. X. p. 77. *Harl.*

o) Conf. *Fabric.* bibl. lat. tom. III. pag. 253. ed. Erneſti, inprimis *Io. Chriſti. Wernsdorf* in Poetis latinis minor. tomi VI. part. prior. vbi in prooemio ad Synpoſii aenigmata pag. 410. ſqq.

virorum doctorum in vtramque partem diſputantium iudicia de auctore vberius exponit, Fabricio noſtro p. 426. adſentitur, et p. 473. ſqq. ſub *Caelii Synpoſii* nomine aenigmata centum et vnum edidit doctisque illuſtrauit animaduerſionibus. *Harl.*

Τῷ σοφωτάτῃ ΨΕΛΛΟΥΤῃ πρὸς τὸν βασιλέα
 ΜΙΧΑΗΛ τὸν ΔΟΥΚΑΝ ἀντίγραμμα.
 εἶχοι πολιτικοὶ ἥρωελεγεῖοι ἱαμβικῇ
 νῆς ἢ ἄγγελος.

Ἐστὶ τι ζῶον λογικόν, δέσποτα σεφηφόρε,
 Ὅρῶν ἐκ ἔχον ὀφθαλμοὺς, ἐκτὸς ποδῶν βαδίζον,
 Ἐσερημένον κεφαλῆς, ἀκεραῖον τὰς φρένας,
 Πνεύμονος ἄτερ καὶ λοβῶν, καρδίας καὶ κοιλίας,
 Ἐσερημένον τῷ παντός, τινὸς δὲ λειψιμμένον.
 Τί τῆτο; φράσον, λέξον, ἔξαιρε, δήλωσον, γράψον,
 Ὡς συνετὸς, ὡς νενεχῆς, ὡς ὑπερφέρων πάντων.

Οὐρανός.

Σφαῖρά τις ὑπερθεῖν τῆς γῆς πετάλοις σκεπομένη
 Ὑψίσις ὑπανάκειται ὕδατος πεπλησμένη,
 Καὶρῷ προσφέρει λάμπυσσα, πάλιν μαραινομένη,
 Ἀλέαν ἀποτίκτεσσα, σβεννύσσα τὴν ζέσιν.
 Τοῖς εὐπαθεῖσι πρόφορος, τοῖς δυσπαθεῖσι πλέον.
 Νοσήματα γεννητικῇ, κυτήριον τῆς νόσου.
 Τίς αὕτη, πορφυρέβλαστε; τῆς λύσεως τίς λόγος;
 Ἐνιαυτός.

Εἶδον ἀρξήτοις ὄμμασι, δέσποτα σεφηφόρε,
 Νέον πρεσβύτην ἐν ταυτῷ τέλειον, λειψιμμένον.
 [P] Ὑψιπετῇ καὶ χθαμαλὸν, κλονέμενον, ἐδραῖον,
 Φωτίζοντα, σκοτίζοντα, τέμνοντα, συναλῶντα.
 Τὸς μὲν ἐκ γῆς ἀνάγοντα, τοὺς δὲ πρὸς γῆν κρατῶντα
 Καὶ σώζοντα καὶ τῇ φθορᾷ τῆς ὕλης συμπηγνύντα.

Melanii Cocini excerpta iatrica de febris ardente, ἐρμηνεία πάντῃ ἀφέλιμος εἰς τὸν πυρετὸν, γράφεται δὲ ἔτιω μεταὶ Μελανίου Κοκίνου. Citatur a Cangio ex cod. reg. MCCLXI. [conf. infra, vol. XII. p. 781.]

[*Meletius*, patriarcha Alexandrinus. v. supra, *Alexander Helladius*. *Mosquae* in cod. synod. CCCXV. sunt Meletii illius 1) *Enchiridion*, incipit ab epistola, ad Ieremiam,

Tt tt 2

patriar-

patriarcham CPolit. scripta 1683. — 2) epist. ad Siluestrum papam, et tria alia opusc. *ἀνεκτίγητα*. — 3) epist. ad Gabrielem Philadelph. — 4) brevis dissert. de grammatica, dialectica, et rhetorica; 5) dialogus orthodoxus, ad Ieremiam patriarch. CPolit. scriptus a Meletio, adhuc hieromonacho. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 206. sq. — Melet. aliam epist. ad Gabrielem graece edidit *Lamius* in *Deliciis* erudit. a. 1744. p. 150. sq. — et p. 152. *Dionysii Cateliani*, (vti suspicatur Lamius,) epist. ad Meletium, hieromonachum. — De aliis *Meletiis* v. supra, vol. IX. p. 304. sqq. et indic. ad bibl. gr. *Harl.*

Metrophanes Smyrnaeus, Photii aequalis, cuius expositio in epistolam catholicam Iohannis citatur a *Ioanne Vecco* tom. II. Graeciae orthodoxae pag. 605. seq. Epistola ad Manuelem Patricium, qua res in causa Photiana ab a. 858. ad 870. narrat, latine apud *Baron.* ad a. 870. n. 453. et graece ac latine tom. VIII. concil. Labbei pag. 1385. et tom. V. *Harduin.* pag. 1111. Primus utraque lingua cum actis concilii CPol. IV. a. 870. habiti ediderat *Matthaeus Raderus* Ingolstadt. 1604. 4. Photiana quaedam huic tribui *Metrophani*, notat *Allatius* de consensu pag. 575. libr. II. c. 6. nr. 4. *Fabr.* Conf. supra, vol. VIII. p. 34. et in hoc vol. p. 81. infra, vol. XI. p. 539. ed. vet. *Cauai* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 51. ad a. 858. *Oudin.* comm. de SS. eccl. II. col. 231. sq. ad a. 860. Hi praeter ea adnotant, *Antonium Posseuinum* p. 81. ad calcem *Adparatus sacri* testari, in cod. CCXVI. gr. biblioth. quondam Heidelberg. Palatinae, *) nunc Vatic. exstare sub eiusdem *Metrophanis* Smyrnen-
sis archiepiscopi nomine libros quatuor gr. inscriptos:

1. *De recens exorta Manichaeorum haeresi, brevis et luculenta narratio;*
2. *Ex eiusdem diuersis contra eosd. Manichaeos homiliis excerpta;*
3. *Contra Manichaeorum recens prognatum errorem, secunda editio ad Antonium, metropolitam Cyzicenum.*

4. *Liber de Spiritu S. Mystagogia, et quod, quemadmodum Filius e solo Patre genitus dicitur sacris oraculis; sic etiam Spiritus S. ex eadem causa theologica procedere dicatur, quia consubstantialis illi sit, et per eum mittatur.* Sed *Oudinus* docet, illorum librorum inscriptionem *Metrophani*, qui Photii hostis ad mortem usque mansisset, nec Photium, contra Latinos altercantem, adiuturus fuisset, falsam esse factam, et Photii foetus esse genuinos. Atque *Montfaucon* in bibl. Coislin. p. 349. sqq. ex cod. Coisl. CCLXX. in lucem protulit Photii, (cuius nomen praefixum est,) *narrationem in epitome de Manichaeis repulsantibus*, gr. cum versione lat. et contulit cod. Colbertin. CCCXLIV. (in cat. bibl. publ. Paris. vol. II. cod. MCCXXVIII. nr. 3. in quo cod. etiam est sub Photii nomine liber de Spiritu S. disciplina arcana, s. mystagogia.) Sub *Metrophanis* nomine est fragm. *de processione Spir. S. a solo patre*, *Vindobon.* in cod. caef. CCXLIX. nr. 8. teste *Nesselio* in cat. MSS. caef. part. I.

p. 353.

*) Conf. *Frid. Sylburgii* catal. MSS. gr. in strum selectis. Francof. ad M. 1701. 4. part. I. bibl. Palatina electorali, in Monumentis pietatis p. 63. sq. et literariis virorum in re publ. et literaria illu.

p. 353. — et in codd. bibl. canonicor. regular. *Bononiae Metrophanis in Spiritum S. sec. Montfauc.* in Bibl. bibliothecar. MSS. p. 432. B. — *Metrophanis Smyrnenfis expositio fidei, Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCLXXXVII. nr. 7. — Idem dicitur ab *Allatio* de libris eccles. p. 67. auctor esse *Canonum Triadisorum*, qui reperiuntur *Venet.* in cod. Marc. XIV. teste cl. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. tom. I. p. 28. — Loca *Metrophanis* adferuntur in *Marci monachi collect.* locorum contra Barlaam et Acindynum, in cod. *Coisl.* CCLXXXVIII. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 404. sq. *Harl.*

Metrophanes Ephesus metropolita a Nic. Comneno citatur. De *Metrophane Critopulo* supra p. 498. seq. ed. vet. (ed. nou. p. 597. sq.) *Metrophanes* CPolitani episcopi tres, de quibus vol. VI. p. 760. *Fabr.* Sed ego in vol. VIII. (vbi v. not. p. 101.) omisi catalogum patriarcharum CPolitan. ad quem hic prouocauit *Fabric.* Ibi autem numerauerat *Metrophanem* ab an. 307–317. *Metrophanem Cyzicenum* a. 1439–1445. et *Metrophanem Caesareae metropol.* post a. 1560. ac 1581. inter patriarchas CPolit. *Harl.*

[*Metrophanes Rhodi* metropolita, scripsit, *epistolam* ad Hilarionem, in cod. bibl. publ. *Parif.* MMDCCCLXXXI. nr. 4. *Harl.*]

[*Metrophanes* hieromonachus, scripsit epistolas ad Gabrielem Philadelphens. quas publici iuris fecit *Lamius* in *Deliciis erudit.* 1744. p. 75. 119. 121. et *Theophanes*, ad eum, ibid. p. 179. 181. — atque ibid. p. 200. sqq. edita est *Metrophanis ἀρχιερέως Μονεμβασίας παρὰκλήσις πρὸς τὸν λαόν.* *Harl.*]

[*Michael Andreopulus*; de quo v. supra in hoc vol. p. 343. *Harl.*]

[*Michaelis*, metropolitae *Atheniensis*, Protheoria; inc. *Φιλολόγος ὁ τῆ βιβλίας*. — eiusdem epistolae quinque iterumque aliae; — oratio habita Athenis, inc. *τὸν μὲν δὴ προσήκοντα*; — catechesis prima. init. *τὰς τὰς*. — eiusdem vt videtur ex mentione *Adyephi*, cuius in superioribus epistolis meminerat, lamentatio demortui *Adyephi*: init. *ἀκέφαλος*. — *Michaelis Anchiali* oratio in imperat. Manuel. Comnenum inc. *ἔτα ὁ μὲν ὄρεται ὁ αἰτός*. quae omnia cum multis aliis existant in bibl. *Bodlei.* cod. Barocc. CXXXI. *Harl.*]

[*Michaelis diaconi*, magnae ecclesiae Referendarii, narratio miraculi, facti per imaginem *Soteris*, *Beryti*: inc. *οὐρανὸν μὲν κόσμος ἀστέρων*. ibid. in cod. Barocc. CXCVI. *Harl.*]

[*Michaelis Lygizi* ἐξήγησις κατὰ πλάτος εἰς τὸν Θεκυδικὴν κατὰ λέξιν καὶ κατὰ νόον, παρὰ τῆ ἐντίμης κυρίας Γεωργίας τῆ Βερκινίας. *Dublin.* in cod. collegii S. Trinitatis DCXLVIII. f. nr. 788. cat. MSS. Angliae etc. vol. II. part. 2. *Harl.*]

[*Michael Oxita*, patriarcha CPolit., cuius institutio de ieiunio, sexta die seruari solito, exstat *Parif.* in bibl. publ. cod. MDCX. nr. 4. (v. adpend. ad cat. MSS. *Parif.* regg. II. p. 622.) et *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1031. D. vbi inter codd. bibl. *Parif.* dicitur *Catechefs.* *Harl.*]

Tt tt 3

[*Michael*

[*Michael παρασώτης* eius epistolas ad Georgium Corinthium Cometam e cod. gr. eruit *Lamius* in Delic. erudit. a. 1744. p. 167. sq. et p. 163. sqq. — Ibid. p. 188. sqq. edita est Theophrasti epistola, scripta *Μιχαήλῳ ἢ Εγμώδωρ τῷ ἀρχιῳ* et p. 195. epist. ad *Michaëlem Sophianum*, de quo v. quoque supra, vol. VIII. p. 90. cuius epigramma Crusius commemorat. — Eiusd. *Michaëlis Sophiani* in Topica Aristotelis; epistolae in laudem ipsius, et epigrammata varia sunt *Mediolani* in cod. bibl. Ambrosianae: v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. B. *Harl.*]

[*Michaëlis Thessalonicensis*, magistri rhetorum, doctoris euangeliorum, et magnae ecclesiae CPolitanae Protoecdici, *Confessio*, quam morti proximus edidit, circa ea, in quibus errauerat, et ob quae fuerat depositus, *Parif.* in bibl. publ. cod. CCXXVIII. nr. 5. — *Michael*, nomophylax Chumnus, olim metropolita Thessalonicensis, de gradibus cognationis; ibid. in cod. MCCCLV. nr. 30. et cod. MCCCLXXII. nr. 31. quod opus ab eo quod exstat in Iure graeco-romano *Leunclauii* et *Marquardi Freheri* tom. I. p. 478. siue ed. Leuncl. libr. VIII. p. 519. diuersum esse dicitur in cat. MSS. *Parif.* regg. II. p. 310. — De *Mich. Thessalonicensi* v. *Cauai* Hist. litter. SS. eccl. II. p. 235. ad a. 1160. vbi eius *Confessio* breuis exstare dicitur apud *Allatium* de Consensu lib. II. cap. 12. §. vlt. et citatur *Montfauc.* Palaeogr. gr. p. 333. — atque *Cau.* ibid. p. 310. de *Michaële Chumno*, nomophylace, postea metropolita Thessalonicensi, a superiore diuerso, ad a. 1258. vbi *Cau.* eius opus *de gradibus cognationis* memorat; et verum, ait, *Vindobon.* iurid. XIII. nr. 8. in fine adiuncta est appendix quaedam de nuptiis prohibitis, quae ita incip. *τρεῖς τάξεις εἰσὶν τῶν κεκαλυμμένων πρὸς γάμους κοινωνίας. Μία μὲν καὶ πρώτη, ἡ ἐκ τῆ σωτηριάδος καὶ ἀγίας βαπτίσματος.* v. *Nessel.* catal. part. 2. p. 30. (secundum *Lambeo.* V. p. 335. ed. Kollar. in cod. caesar. CCCLIII. nr. 5.) *Harl.*]

Michaelis Cortacii λόγος ἐπιδεικτικὸς περὶ τῆ ἀξιώματος τῆς ιερωσύνης. *Veact.* 1642. 4. Alii *Michaëles* supra pag. 221. seq. (ed. vet. p. 188. sq. hui. ed.)

Modestinus Nomophylax ICtus, Logotheta Dromi, in Chrysobullum Nicephori Botaniatae de incestis nuptiis et sponsalibus citatur a Nic. Commeno p. 394. Eiusdem scholia ad Nouellas Constantini et Leonis p. 371. 402. [v. supra, *Herennius Modestinus.*]

Georgius Moschamper a Io. Vecce oppugnatus. Vide infra, p. 677. [et supra ad *Georg.* Notar.]

[*Mofis*, abbas, ad abbatem Poemena, capp. de virtutibus, *Parif.* in bibl. publ. cod. DCCCLXXIII. nr. 11. — capp. septem ascetica ad eundem, et capp. duodecim de virtutibus, ibid. in cod. CMXIV. nr. 6. et 7. — eiusd. capp. septem ascetica; — lamentationes; — eiusd. orationes, neminem esse vituperandum; — de submissione animi; — de perpeffionibus; — de operatione noui hominis; de vitae solitariae tranquillitate; — de gaudio animi, qui deo obedire incipit, et de septem fratribus, qui Macarium abbatem adierunt, ibid. in cod. CMXVI. nr. 6-14. — In cod. sequenti nr. 4. et 5. eiusd. capp. septem et capita XII. de virtute, et in cod. MDXCVIII. nr. 4. capp. septem. *Harl.*]

Natha-

Nathanael Canopi, Cyrilli Lucaris syncellus, qui institutiones theologicas Ioannis Caluini graece vertere instituit. Vide *Allatium* de consensu pag. 1020. seq.

Nathanael Chummus monachus, qui CPoli ante annos 400. vixit. Eius oratio ad Thessalonicenses missa et variae epistolae MSS. in bibl. regis christianiss. e quibus adparet, illum alterum fuisse Iacobum, cui tot aduersa contigerunt, ut dici vix queat. Eius scripta vel ob summam pietatem digna lectu iudicabat *Jf. Casaubonus* in Casaubonianis pag. 21. *) De aliis Chumnis, Georgio, Michaële et Nicephoro, infra pag. 670. quibus adde Demetrium Chumnum, Thessalonicensem archiep. [P] cuius exstat epistola ad Barlaamum monachum, Gyraensem episcopum. *Fabr.*

[*Nathanaelis Berti* (μπερτε,) hieromonachi, opusc. quod incip. ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου Venetiis in cod. Naniano CIX. nr. 31. v. cat. codd. gr. Nan. p. 217. — Ibid. in cod. CXII. sunt tredecim illius sermones, quos recenset (Mingarellius) in cat. bibl. cit. p. 225. et ex sermone XIII. docet, auctorem floruisse post CPolin a Turcis captam. *Harl.*]

[Quae *Fabricius* h. l. in vetere ed. de nonnullis *Nestariis* scripserat, ea iam supra in vol. IV. p. 310. sq. adtuli, et locupletavi, quibus addantur:

Nestarius, archiepisc. CPolit. ex cuius oratione excerpta sunt *Dublino* in cod. collegii S. Trinitat. CCLXXXVIII. f. nr. 428. cat. MSS. Angliae etc. II. part. 2. De *Nestario*, qui ex Catechumeno a. Ch. 381. patriarcha CPolit. electus fuit, et mortuus a. 397. eiusque narratione de S. Theodor. etc. multus est *Iof. Simon. Assmannus* in biblioth. iuris oriental. can. et civil. tom. III. Romae 1763. 4. cap. I. p. 2-17. — Add. quae ex epistola *Villoisoni* reddidi in Supplem. ad Introd. in hist. L. Gr. II. p. 278. supra vol. X. p. 335. et in hoc vol. p. 475. atque in lib. Procopii, p. 527. *Harl.*]

[De *Neophyto* monacho, (conf. supra vol. VI. p. 345.) supra in hoc vol. II. p. 544. De *Neophyto Rhodino* quae h. l. narrauerat *Fabric.* ea supra in hoc vol. p. 340. sq. iis, quae ille de aliis *Neophytis* tradiderat, commodius subiunxi, et plura adieci. *Neophytus Philaretas*, metropolita Hadrianopolis, nominatur in codd. *Mosquens.* synod. CCCLIV. et CCCLV. v. *Matthaei* Not. cit. p. 232. et 234. add. supra, vol. VIII. p. 94. *Harl.*]

[*Nephonis*, qui sanctus vocatur, μερική κεφάλαια, in cod. *Mosquens.* synod. CCCXXVII. et in cod. CX. laudatur *Nephon*, patriarcha oecumenicus. v. *Matthaei* l. c. p. 216. et 67. *Harl.*]

[*Nica-*

p) *Nathan.* opuscula philosophica et theologica, *Mediol.* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. D. et 528. D. Add. *Rhodi et insularum Cyclad.* v. *Matthaei* Notit. supra, vol. I. pag. 703. — In cod. *Mosquens.* synod. XIII. inter eos, qui subscripserunt synodo octavae, nominatur *Nathanael*, metropolita *Rhodi et insularum Cyclad.* v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 51. *Harl.*

[*Nicasus*, diaconus, monachus Pantocratorita, Emmanuelle Comneni tempor. aequalis, remque aetate sua gestam consignavit. Composuit *Demetrii Thessalonicensis* translationis historiam, quae cum *Diogenis Paramonacii*, Nobilis Lacedaem. exsodalis collegii Graecorum S. Athanasii de vrbe, theol. doctoris, Graeciae praefectus, latina versione exstat *Matriti* in cod. reg. XI. quem copiose recenset *Iriart.* in cat. codd. graec. *Matrit.* p. 28. sqq. *Harl.*]

Nicaeus Ictus nomophylax in explicatione Nouellarum citatur ab eodem *Commeno* p. 371.

[*Nicephori*, hierodiaconi, epistolae II. ad Gabriel. Senerum, gr. editae sunt a *Lamio* in *Deliciis eruditor.* a. 1744. p. 31. sqq. vbi adpellatur *ὁ παράσχης*, et p. 95. sqq. vbi cognominatur *ὁ χαρτοφύλαξ.* *Harl.*]

[*Nicephori τῷ ἐνῆ* (sic) in iuuenem philosophum (mortuum) *Florentiae* in cod. Laurent. X. nr. 59. plut. 5. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 28. De multis aliis *Nicephoris* v. indic. ad nostram bibl. gr. *Harl.*]

[*Nicetas* philosophus in *Daphin*, in cod. Laurent. cit. nr. 70. v. *Bandin.* I. cit. et *Kollar.* notas ad *Lambec.* IV. p. 84. VIII. p. 782. et 783. ac supra, vol. VII. p. 757. vbi a p. 746. multi *Nicetae* enumerantur, at de *Niceta* Byzantino adde, quae *Villoison.* in *Anecd.* gr. p. 253. de cod. Veneto bibl. Marc. adnotavit; et *Nicetae* Byzant. philosophi *capita*: init. *ποικίλη μὲν καὶ πολυσχιδής*, in cod. *Mosquensi* synod. CCCLV. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 235. nr. 10. *Harl.*]

[*Nicolas*, Andidorum episcopus: eius expositio mysteriorum missae, ad *Basilium*, Phytiae episcopum, inedita. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCLXIII. nr. 1. incipit: *πολλοὶ τῶν ἱερῶν καὶ ἡζιωμένων* et in cod. MCCCXVI. nr. 18. *Harl.*]

[*Nicolai Hydruntini* dialogus cum Iudaeo: v. supra, vol. VI. p. 749. nr. 65. in cod. autem bibl. publ. *Parif.* MCCLV. nr. 1. sec. cat. MSS. *Parif.* regg. vol. II. — et ibid. in cod. MCCCXXI. nr. 9. eiusd. ad orientales epistola, qua nonnullis quaestionibus, ipsi propositis, respondet. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. CCCLV. nr. 6. est, iudice *Matthaei* in Not. cit. p. 324. *Nic. Hydruntini*, synopsis eorum, quae de processione Spir. S. contra Latinos dicta sunt: inc. *ὁμοῦσιος καὶ συναΐδιος*. Factus quoque est, adnotante eodem, hic libellus latinus, hortante *Benedicto* cardinali, qui ab *Innocentio III.* illuc (Mosquam) missus fuerat. Sequuntur in cod. cod. nr. 7. eiusd. *Nicolai* περὶ τῆς θείας κοινωνίας et de azy-mis: inc. *Κοινωνικὸν μὲν ζῶον ὁ ἄνθρωπος*, et nr. 8. eiusd. tertium syntagma de Latino-rum ieiunio in sabbato: init. *ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη*. Conf. supra in h. vol. p. 288. (sic corrigendus numerus pag. loco vitiosi 287.) seq. et p. 291. atque a p. 286. magna *Nicolarum* copia producitur: sed alii sunt praeterea memorandi. *Harl.*]

[*Nicolaus Rhodius*, sacerdos, cuius epistolam ad *Gabrielem Philadelph.* archiepiscopum edidit *Lamius* gr. in *Delic. erudit.* a. 1744. p. 72. sqq. — et p. 140. *Nicolai Marini* episto-

epistolam ad eundem. — nec non p. 8. sqq. *Nicolai Protonotarii Choniatae* duas epist. ac p. 13. sq. *Nicolai Zeberni* epistolam ad eundem. *Harl.*

[De *Nicolao Secundino* supra p. 294. seq. in h. vol. dictis adde, a *cel. Morellio* in bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 212. sqq. in lucem primum gr. cum versione lat. prolatam esse *Besfarionis* epistolam ad illum *Nicolaum*; quae Gemisti laudes eximias continet: idem V. D. ibid. p. 215. tradit, oraculum Apollinis de Isthmo Corinthiaco variisque eius perfoffionem adgressis ante *Nicolaum Perottum* latine redditum esse a *Nicolao Sagundino* Euboico, „cuius, ait, interpretationem cum epistola ad Petrum Bembum, senatorem Venetum, qua rem explicat atque enarrat, apud me est in cod. MSto, quo Sagundini varia continentur, ab Apostolo Zeno in Dissertatt. Vossian. relato, tom. I. p. 344.“ — Oxon. in cod. Barocc. CXXV. est *Nicolai Secundini* ad Andronicum Callisti epistola. *Harl.*]

[*Nicolaus Scyura* de fabricatione navis, lingua gr. vulgari, Oxon. in bibl. Bodlei. cod. Guil. Laudi XLV. siue nr. 697. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. Permultorum diuersorumque *Nicolaorum* scripta MSS. referuntur in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. v. indic. *Harl.*]

[De *Pachomio* vid. quae dicta sunt supra ad vol. VI. p. 347. seq. ad vol. IX. p. 312. seq. et in hoc vol. p. 478. seq. add. *Pachomius*, ὁ ἡγούμενος (τῆς μονῆς) τῆ ἀγίας Παύλας, monachus monasterii S. Paulli, qui subscripsit synodo octauae, *Mosquae* in cod. synod. XIII. v. *Matthaei* Not. cod. gr. Mosq. p. 32. — ibid. p. 160. nr. 5. cod. CCXLVII. *Pachonii* epigrammata in S. Ioannem Iberum: inc. Παχωμίου τὰ δ' ἄξυγος μελισμάτα. — De *Pachomio*, Lesbio, laico homine, cognomento *Batista*, qui, expulso Ieremia, a. 1584. solum patriarchicum inuasit, v. *Lamium* in Deliciis erudit. 1740. p. 191. seq. et 198. Diuersus est a *Pachomio* Zichnarum metropol. qui patriarcha CPolit. fuit a 1500. *Harl.*]

Palaestrius monachus ab eodem Comneno citatus.

[*Pambo*, abbas Aegyptiacus, de Tropariis s. canticis sacris, in cod. *Vindobon.* caef. XIX. v. *Lambec.* III. p. 89. seq. vbi Kollar. in not. docet, esse apophthegmata, siue doctrinam asceticam S. *Pambonis*, ex Gerontico fortasse quodam exscriptam. v. supra ad vol. X. p. 302. *Harl.*]

[*Pamphilus*, monachus. Versus heroici X. cum versu XI. qui iambus est, in laudem, vt videntur, martyris, cuius vita subiicitur, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXVI. nr. 23. plus 7. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 284. seq. qui versus illos gr. primum in lucem protulit et versionem adiecit latinam: sequitur nr. 24. *Pamphili* monachi, presbyteri S. civitatis, in Sctam *Soteridam* *) encomium. — *Pamphili martyris* expositio capitum Sctorum apostolorum, praemissa illis et epistolis catholicis cum catena patrum eccles. in cod. *Cois-*

q) *Bandin.* l. c. p. 285. coniecit, esse S. *Soderam*, III. id. Iun. de qua v. Martyrolog. Floren. tini a. 645. *Harl.*

Coislin. XXV. eamque exscripsit ac publicavit gr. cum versione lat. *Montfaucon.* in bibl. Coisl. p. 78. seq. *Harl.*]

[*P*] *Panaretus*, de quo supra in Matthaeo Quaestore.

Parthenii patriarchae CPol. fuere plures saeculo XVII. vide volum. VI. p. 760. *) Ex his illum, qui a. 1644. et post, dignitatem illam gessit, Calvinismo addictum arguit *Allatus* de consensu p. 1021. 1061. 1076. 1082. etc. Ante hunc Parthenius a. 1642. decretum synodale Cyrilli Lucaris et Caluini dogmatibus aduersum promulgauerat, de quo supra pag. 499. ed. vet. (ed. nou. p. 599. sqq.)

Patricius Ararfus. Πατρικίῳ Ἀραρσίῳ τῷ μακάροϋ ἐκ τῷ λόγῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ ὠκεανῶ, de haeresi Arii fragmentum apud auctorem Synodici a b. D. Ioanne Pappo editi cap. 32.

[*P*] *Patricii* philosophi, monachi, graeca e lingua syriaca Isaaci Syri sermonum asceticorum interpretatio, *Parif.* in bibl. publ. codd. DCCCLXXIV. nr. 1. MLXXV. 1. MLXXVI. 2. et MCLXI. Sed socium habuit *Abrahamium*, monachum. Conf. supra in h. vol. p. 119. sqq. — Eiusdem *Patricii* vel potius *Pelagii Patricii*, Homericus centones: ibid. in cod. MMDCCLV. nr. 16. conf. supra vol. I. p. 553. tum not. ad p. 554. — et p. 555. ac vol. VIII. p. 636. In *Plüeri* itinerar. per Hispan. p. 186. inter codd. *Escorial.* sic citantur: *Patricii sacerdotis* Homero-centra, ab Eudoxia imperatrice recte disposita, siue correcta et eiusdem prologo carmine heroico — elegiaco. *Harl.*]

[*P*] *Patricius*, Procli pater. v. *Lambec.* VII. p. 96. *Harl.*]

[*P*] *Paulli* cuiusdam, latinae ecclesiae episcopi, epistola, quaestiones quasdam dogmaticas continens, ad imper. Io. Cantacuzenum, propter diuinum et angelicum habitum Ioasaph dictum: sequitur epistola, per compendium manifestans, quam opinionem habeat apud nos ecclesia de propositis a *Paullo* quaestionibus, scripta a *Theophane*, Nicaeno episcopo, tamquam ex persona imperatoris: *Taurini* in cod. reg. CCCXVI. v. cat. codd. graec. Taur. 396. *Harl.*]

De

*) Nim. prima edit. sed in hac noua edit. omisi indicem patriarchar. CPol. (v. ad vol. VIII. p. 101.) In illo autem indice nominantur *Parthenius* Adrianopoleos, a. 1639. *Parthen.* Adrianop. iunior, a. 1644. et 1648. *Parthenius*, Chii episcopus, a. 1656. atque *Parthenius Cumcumis*, Prusae metrop. a. 1657. et 1661. et 1670. ac post 1671. et post 1675. — De *Parthenio*, cognomento Chrysocenteta, Adrianopoleos metropoli, postea CPolitano patriarcha, plura tradidit *Kollarus* in Supplem. ad *Lambecii* comment. I. col. 332. sqq. de cod. caef. XLVI. cuius possessorem se ipse Parthen. declarauit, et in calce quae-

dam de se narrauit. — *Parthenii*, patriarchae CPolit. epistola ad Cephaleuios, *Oxoniae* in bibl. Bodl. in Henr. Sauilii cod. VI. f. nr. 6553. cat. MSS. Angliae etc. volum. I. — Ad *Parthenium* quendam epistolas scripsit Theodorus Studita. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 146. 149. 316. et 321. — *S. Parthenii*, episcopi urbis Lampfaceni, qui sub imp. Constantino M. floruit, vita, a *Crispino Lampfaceno*, ipsius discipulo, conscripta, *Viudobon.* in cod. caef. XI. nr. 14. v. *Lambec.* VIII. p. 174. seq. *Kollar.* et conf. *Baronii* *Annal. eccl.* tom. III. in actis a. Chr. 337. nr. 38. ac supra vol. X. p. 304. *Harl.*

De Paulo Aegineta et aliis Paulis infra libro VI.

[*Petrus* ὁ ἀρεκέδης scripsit epistolam ad Gabriel. Philadelph. quam edidit *Lamius* in *Deliciis* erudit. a. 1744. p. 128. seq. *Harl.*]

Legi, inquit *Allatius* aduersus *Creyghtonum* pag. 692. ad *Phacrasem* ὅντα λογοθέτην τῶν ἀγκλῶν, epistolas plurimas *Maximi Planudae*, et ad *Iohannem Phacrasem* epistolam *Georgii* siue *Gregorii Cyprii*, patriarchae CPol.

Georgii Phacraffae, equitum ducis, meminit *Io. Cantacuzenus* hist. III. 23. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. CCCXXIV. nr. 9. Φακρασῆ, τῷ πρωτοσεράτορος, ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατόν διήγησις, παρόντος καὶ αὐτῆς γεγενημένης τῆς ἐπὶ τῷ παλατίῳ ἐνώπιον τῆς βασιλέως γενεμένης διαλέξεως τῆς θεσσαλονίκης κυρ Γρηγορίου καὶ Γρηγορίου φιλοσόφου inc. ὁρισθεὶς παρὰ τῷ ἁγίῳ. v. *Matthaei* Notit. cit. p. 213. *Harl.*

Μανθῆλ Καντακουζηνὸς ὁ Φακρασῆς, Syropul. lect. 8. c. 3.

Phacrafer, qui interfuit concilio CPol contra *Mediensem* et *Ancyranum* episcopos. *Allat.* p. 702.

Ad *Matthaeum Phacrassem* Serrarum episcopum legitur epistola *Isidori* archiep. Thessal. in cod. Vaticano *) MS. Graeco DCCL. p. 236. *Allat.* p. 704. *Fabric.* *Fabricius* h. l. inseruerat ex *Allatio* adu. *Creyghton.* de concilio Florent. p. 702. *Emman. Philes* iambos sepulcrales in *Phaerafen*. Id vero epitaphium in fine mutilum, quoniam *Gottlieb Wernsdorf* in edit. sua *Manuelis Philae* carminum graecorum, Lips. 1768. 8. pag. 326. sqq. ex *Fabricio*, emendatius recudi fecit, addita latina versione, et subiectis notis criticis atque exegeticis, h. l. omittere satius esse duxi, praesertim quum illud plenius et forsan integrum exstet *Florentiae* in cod. Laurent. XIX. nr. 205. plut. 32. *Bandin.* quidem in cat. codd. gr. Laur. II. p. 168. ex hoc, inquit, codice suppleri possit totum carmen, cuius reliqua pars, versus continens XXIV. ita inc. πρὸς πᾶν ἁγιάζον, ὃ τελευτῆς ὁλβίας· definit: ἔα, τὰ γὰρ σὰ τῷ παρόντος δεύτερα. *Wernsdorf.* autem in nota p. 326. obseruat, et in praefat. §. VII. vberius docet, *Phacrasem*, in quem scriptum est epitaphium, non esse *Georgium Phacrasen*, qui imperante *Cantacuzeno* circa 1344. Protostratoris dignitate functus est, sed *Ioannem Phacrasen*, logothetam, h. e. scribam rationum, ad quem *Planudes* et *Gregorius Cyprius*, *) homines sub *Andronico* seniore clari, epistolas scripserunt, et a *Michaële* seniore *Palaeologo* magnum *Logothetam*, h. e. quasi *Cancellarium* aulae, fuisse creatum; floruisse igitur sub *Michaële* seniore, atque carmen forsan a. 1302. esse scriptum. — Ad *Phacrasen*, magnum *Primicerium*, epistola *Demetrii Cydone* in cod. *Caislin.* CCCXV. v. *Montfauc.* bibl. Caisl. p. 429. nr. 21. *Harl.*

V v v v 2

[*Phaedo*

*) *Ottobon.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 133. *A. Harl.*

*) *Vindobonae* in cod. LXVII. inter epistolas

Gregorii Cyprii est epistola 102. ad *Ioann. Phacrasem*: v. *Lambec.* VIII. p. 1076. et p. 1066. seq. de actate *Gregorii Cyprii* agit, add. supra, vol. VIII. p. 57. sqq. *Harl.*

[*Phaedo*, philosophus Arianus. Eius disputatio, cum orthodoxis in concilio Nicaeno primo a. Chr. 325. habita, exstat in cod. *Vindobon.* caef. LVI. nr. 2. in fragmento ex Gelasii Cyziceni libro II. historiae actorum concilii Nicaeni primi. v. *Lambec.* VIII. p. 1027. Koll. *Harl.*]

[*Franciscus Philelphus*, Tolentinus, Ioannis Chrysolorae, Manuelis Chrysolorae necessarii, gener, ab illoque graecarum litterarum doctrina Constantinopoli eruditus, orator, grammaticus et poeta, utriusque linguae peritus: docuit litteras elegantiores Bononiae, Romae, Mediolani, Florentiae, Patavii et Mantuae; pluresque graecorum vett. auctorum libros in linguam lat. transtulit: natus 1398. et mortuus 1481. cuius vitam, scripta, ab eo confecta, atque eruditionem multi VV. DD. persequuti sunt et laudarunt: a Constantino tamen Lascare, quod nimium se iactaret de graecae lingua peritia, valde culpatus est. Vid. *Fabricij* nostri biblioth. med. et infimae latinitatis, libr. XV. tom. V. p. 288. seq. ed. Mansi, *Christi. Frid. Boerner.* de doctis hominibus graecis, p. 18. seq. et 180. et multos alios, a Saxio in Onomast. liter. II. p. 451. seq. et 591. excitatos. Huc pertinent eius *epigrammata* VII. *ἔργων* in quamdam Dorotheam, *Florentiae* in cod. Laurent. II. plut. 57. quae gr. edidit *Bandin.* in cat. codd. gr. II. p. 335. — in cod. XV. plut. 58. eiusd. varia carmina elegiaco ac Sapphico metro, ad diuersos aetatis suae egregios viros et principes conscripta, quibus inscriptionem *Psychagogiae* addidit: liber I. sexdecim carmina; liber secundus 14. carmin. et totidem liber tertius continent: quae singula recenset, et priora duo speciminis loco, primum f. elegiam ad Alphonsum regem, alterumque ad Bessarionem cardinalem Nicaenum, odam sapphicam, graece in medium protulit *Bandin.* l. c. p. 450. sqq. — Carmina, (num graeca, an latina sint, non additur,) *Neapoli* in bibl. monasterii S. Seuerini, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 238. B. — Glossae, f. dictiones quaedam diuersorum populorum: in fine depicta sunt signa, f. notae, quibus ab astronomis denotantur sol, luna, et reliqui planetae, nec non duodecim Zodiaci signa, cum vnus cuiusque explicatione, omnia manu Francisci Philelphi exarata, *Florent.* in cod. Laurent. XIX. nr. 8. plut. 58. v. *Bandin.* l. c. p. 458. — In bibl. monasterii Benediclinor. S. Mariae, glossarium graeco-latinum, in cuius fronte legitur brevis gr. epistola *Franc. Philelphi*, quam edidit *Montfauc.* in bibl. citata, p. 414. E. addita lat. versione. — Ibid. p. 514. B. in cod. bibl. Ambros. *Mediolan.* *Philelphi* in apophthegmata Plutarchi de regimine magistratus; de ventorum origine; carmina, volumina sex; orationes; epistolae; in totum volumina XX. — Multi variarum bibliothecarum codd. qui continent Philelphi versiones latine factas aliaque eius opp. lat. indicantur a *Montfauc.* in eadem Bibl. biblioth. MSS. v. indic. I. ad illam p. CXCI. seq. *Harl.*

[P] *Philippus*, Cyprius Protonotarius CPolitanus, post a. 1639. scripsit Chronicon ecclesiae graecae, siue successionis patriarcharum CPol. cum notitia episcopatum patriarchae CPol. subiectorum. Primus graece et latine edidit *Nic. Blancardus* Franekerus 1679. 4. addito Christophori Angeli de statu, dogmatis et ritibus hodiernorum Graecorum libello cum Georgii Fehlauii versione. Postea hoc Philippi scriptum latine ex Blancardi versione cum *Henrici Hilarii*, rectoris Cellerfeldensis, commentario lucem vidit Lipsiae 1687. 8. Denique graece et latine legitur in *Anselmi Bandurii* imperio orientali tom. I. pag. 218. seq. Paris. 1711. fol. vt dixi vol. VIII. p. 45. nr. 5. [conf. supra in h. vol. p. 360.]

[*Phil.*

[*Philippi Abucaras* commentar. ad *Hephaestionis* Alexandrini enchiridion, cum hoc ipso, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMDCLXXIV. nr. 1. vbi tamen, ut ait confector cat. MSS. *Parif.* regg. vol. II. p. 539. nihil occurrit, quod ab editis discrepet. conf. supra, vol. VI. p. 299. sqq. *Harl.*]

[Ad *Philippum*, diaconum, scripsit *Theodorus Studita*, idemque ad *Philippum*, monachum. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 147. 313. et 317. — Ibid. p. 566. ad *Philippum* presbyterum scripsit *Io. Chrysostomus.* *Harl.*]

[De *Philippi Studitae* historia graeca, in bibl. *Bodlei.* inter *Aduersaria Ger. Langbaeni.* v. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. p. 269, nr. 8. *Harl.*]

[*Philonis* monachi meditatio ascetica contra pulcritudinem mulierum, in prolegomenis variis in Pfalterium Daudicum, *Vindobon.* in cod. caef. CCXLVI. nr. 15. v. *Lambec.* V. p. 248. Kollar. — Ex *Philone* episcopo fragm. in cat. in Pentateuchum etc. *Venetis* in bibl. Iustiniani, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 483. A. — De multis *Philonibus* consules indic. ad nostram bibl. gr. *Harl.*]

[*Pinnae* presbyteri pro S. Athanasio epistola ad Ioannem quemdam, ipsius calumniatorem, *Vindob.* in cod. caef. LVII. nr. 74. v. *Lambec.* III. p. 240. et *Athanasii* opp. ed. *Parif.* tom. I. p. 784. *Harl.*]

[P] *Phocas*, Drungarius Viglae, ICrus, cuius scholia ad leges et pandectas citat *Nic. Comnenus* pag. 372. 402. De alio *Iohanne Phoca* vide vol. VIII. pag. 99. nr. 1.

Phytaeus de processione Spiritus S. citatur ab *Allatio* p. 419. libri contra *Hottingerum*.

Polyeusti ab a. 956. a 970. patriarchae CPol. Synodicon de sanguine et suffocato citat *Nic. Comnenus* p. 145.

[*Potamii* epistola ad *Athanasium* ab *Arianis*, postquam in concilio *Ariminensi* subscripserunt, *Oxon.* in bibl. *Bodlei.* nr. 1918. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. — ead. in bibl. *San-German.* nr. 724. et bibl. monasterii *Fiscanensis.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1136. E. et 1142. B. *Harl.*]

Prochorus Cydones, *Demetrii Cydones*, (de quo supra pag. 398.) frater, hieromonachus aduersus quem *Ioannes Cantacuzenus* scripsit *avriççnœis* de lumine *Thaborio*.

Procopium chartophylacem in eclogis hymnorum et scriptorum *Samonae Gazensis* laudat *Nic. Comnenus* pag. 397. De aliis huius et aliorum *Procopiorum* scriptis dixi Vol. VII. pag. 562. sqq.

Francisci Prosalentis e *Corcyra* insula liber *Oxoniae* scriptus et in *Belgio* deinde editus aduersus *Benjaminum Woodrosium*, praeceptorem in *Anglia* suum, pro traditioni-

bus Graecorum vindicandis. *Fabr.* De *Prosalente* eiusque libro aduersus Woodrosum multa olim scripserat ad me *Villoison*. At quoniam in Supplem. ad Introduct. in hist. L. Gr. tom. II. p. 274 - 279. longam doctamque eius narrationem iam in lucem protuli, nolo eam h. l. repetere. *Harl.*

Rhafoxeftes de sacris officiis citatur ab eodem Comneno p. 407. vbi Photianis iunioribus eum adnumerat.

Rhetorius de XII. signis citatur a Cangio ex cod. reg. *Rhetorii* excerpta ex Antiochi astrologi thesauris apotelesmatum MS. in bibl. caesarea. *Fabr.* V. supra vol. IV. p. 161. vbi add. excerpta ex Antiochi thesauris capp. XLIV. de astrologia iudiciaria, quae in cod. *Vindobon.* cael. XLVII. nr. 5. sine collectoris nomine occurrunt, etiam a *Rhetorio* esse confecta, adnotante *Kollario* ad Lambec. VII. p. 192. idque constare adfirmante ex cod. cael. CXXXVI. nr. 1. in eod. vol. p. 549. et ad vtrumque locum conf. Lambec. De cod. *Bauar.* CV. conf. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 7. p. 11. qui in illo cod. numeravit capp. XXI. contra codex, quem describit Lambecius, continet capp. XLIV. et qui in bibl. Vatic. exstat, capp. CVII. — *Parif.* in bibl. publ. codd. MCMXCI. nr. 10. et MMCDXVI. *Harl.*

Romani Nicephori, Thessalonicensis, qui saeculo XVII. in Gallia vixit ex ordine Capucinorum; grammatica linguae graecae vulgaris, communis omnibus Graecis, ex qua alia artificialis, peculiaris eruditus et studiosis tantum. Laudat idem *Cangius* ex codice Colbertheo MMMDCLXIII.

De Romani I. et II. legibus et constitutionibus, et de Romano Cubiculari, qui medica scripsit, infra libro VI.

Ex *Rufo* leges militares in iure Graeco-Romano *Freheri* tom. II. pag. 249 - 255. *Fabr.* *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. Th. Roe, XVIII. f. nr. 264. cat. MSS. Angliae etc. vol. I. de poenis militaribus ex libris Digestor. et *Rufi* Tacticis, capp. 53. — *Vindobonae* in cod. cael. II. nr. 6. Leges militares de poenis militum ex *Rufo* et Tacticis collectae, et in capita XV. diuisae, et alia eiusdem argumenti, anonymo auctore. v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 30. Koll. *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCLVII. 59. et *Florent.* in cod. Laurent. VI. nr. 5. plut. 75. poenalis lex militaris ex *Rufi* Tacticis et Basilicis in capp. XLVIII. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. III. p. 149. — *Rufus* quidam citatur in violar. compos. v. *Bandin.* l. c. I. p. 549. add. infra, vol. XII. p. 490. *Harl.*

[*Rogerii* Hydruntini versus iambici ad Eugenium, praefectum, *Florent.* in cod. Laurent. X. nr. 28. plut. 5. v. *Bandini* cat. cit. I. p. 24. *Harl.*]

[*Rogerii*, regis Siciliae, diploma, a. 1130. ex apographo apud patres S. Basilii Romae, gr. cum versione latina edidit *Montfaucon.* in Palaeographia gr. libr. VI. p. 397. fqq. et vid. eundem p. 382. et 397. de eiusd. binis aureis bullis. De aliis *Rogeriis* v. cat. bibl. publ. *Leidenf.* p. 123. seq. et ind. ad *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. *Harl.*]

[*Sabae*

[*Sabae* cuiusdam, viri eloquentissimi, epistola ad Blemmydam, *Florent.* in cod. Laurent. XVI. nr. 14. plut. 87. v. *Bandin.* l. c. III. p. 398. — *ibid.* I. p. 502. nr. 3. et 4. 507. nr. 2. et 508. nr. 2. *S. Sabae* vita, et p. 100. citatur in expositione diuinor. praeceptor. add. codd. *Parif.* bibl. DXLVIII. et MDXIX. *Harl.*]

[*Sabini*, episcopi Constantiae in insula Cypro, epistola ad *Polybium* episcop. ciuitatis Rhinocorurion, et huius epistola ad Sabinum. *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 7. plut. II. v. *Bandin.* l. c. I. p. 503. *Harl.*]

[*Salomon*, Basilicorum interpres. v. *Pohl.* ad Suaresii Notit. Basilic. p. 142. *Harl.*]

Santabarenus, in quem tamquam scelestissimum inuehitur *Nic. Comnenus* pag. 410.

[*Sebastinus* presbyter; ad eum scripsit Io. Chrysostomus. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 566. *Harl.*]

Sergium Hagiopolitem explanatione epistolae I. ad Corinthios laudat idem p. 398. *Fabr.* — Addatur *Sergius* Manichaeus, de quo pauca traduntur supra vol. VII. p. 318. Sed plura in Photii narratione in epitome de Manichaeis repullulantibus, quam ex cod. *Coisl.* CCLXX. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 349. sqq. primum euulgauit, de eo commemorantur p. 350. seq. 366. sqq. 371. 373. et 374. — *Ibid.* p. 44. 55. 56. et 57. bis de *Sergio*, et de *Sergio* patriarcha p. 68. ad quos scripsit Seuerus Antiochenus: de posteriore etiam p. 67. 248. et 266. — tum p. 104. de *Sergio*, episc. Corinthi, qui synodo cuidam interfuit; nec non p. 147. 148. 316. et p. 319. de *Sergio* Hypato, atque p. 147. ac 316. de *Sergio* Notario, ad quos scripsit Theodorus Studita. — *Ibid.* p. 597. *Sergius* iunior inter poetas nominatur in Collectione diuersorum interpretum in Aphthonii progymnasmata, quam *Montfauc.* ex cod. Coislin. CCCLXXXVII. a p. 590. gr., addita versione latina, primum publici iuris fecit. — *Sergii*, patriarchae CPolit. hymni in laudem b. V. Mariae de graeco in latinum translati per Constant. Lascarem, in bibl. Cassinensis cod. CDXVIII. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 227. A. — *Ibid.* p. 520. B. de cod. bibl. Ambros. *Mediolan.* haec notitia datur: S. Macarii sententiae; vita ex *Sergio*, Theophilo et * Aeschino tradita: — De *Sergio* martyre v. *ibid.* p. 459. D. ac 504. E. in ead. bibl. et saepius, ac supra vol. X. p. 323. *Harl.*

Syluester [sive *Siluester*] *Syropulus*, quem *Sguropulum* Creyghthonus adpellat, magnus ecclesiarcha, *) qui concilio Florentino a. 1439. interfuit, eiusque [P] historiam scripsit, ab vnione cum ecclesia romana longe alienus, quam per vim et fraudem Graecis obtrusam docet. Hanc ex codicis bibl. regiae Paris. *) apographo cum versione edidit et Carolo

t) Pag. 59. Histor. concil. Florentin. 'Ο μέγας ἐκκλησιάρχης, ὁ καὶ τῶν παρόντων συγγραφεύς. *Fabr.* In cod. *Mosque* si synod. XIII. inter eos, qui subscripserunt synodo VIII. ita vocatur: ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης καὶ δικαιοφύλαξ, διάκονος οὐλοβερτος, ὁ ευσεπύλος. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. *Mosq.* p. 31. Add. paullo post de nota in cod. *Coislin.* *Harl.*

u) In cat. MSS. *Parif.* regg. vol. II. numeratur cod. CDXXVII. *Harl.*

Carolo H. Angliae regi inscripsit *Robertus Creyghthon* siue *Critonius* *) D. et S. Burianae decanus, Hagae 1660. fol. eamque cum Theodori Xanthopuli historia atque actis Horatii Iustiniani conferri, omnino est operae pretium, licet *Allatius* in exercitationibus Rom. 1674. 4. contra Creyghthonum editis, fidem omnem ei detrudere laboret. **) Diuersae ab editis concilii Florentini historiae graece scriptae mentio in epistola IX. Rob. Huntingtoni ad Ioannem Lascarem, archiepiscopum montis Sinai. Idem Huntingtonus Theodori Xanthopuli historiam Georgio Scholario tribuit.

Sicidites, idem cum Michaelē Glyca. supra p. 199. sqq. *Fabr.* Sed Fabricium cum Boiuiuo, arbitrato, Glycam nominatum esse *Siciditem*, et pro *Σικελιώτῃ* legendum *Σικυδιώτῃ* siue *Σικυδιτῃ*, quod illius nomen apud Nicetam occurrat, adeoque Glycam fuisse Byzantinum, errasse, contendit docetque et copiose illustrat vitam, aetatem patriamque Glycae *Lamius* in praefat. ad Delicias eruditor. a. 1739. tom. I. p. XII. A Niceta enim Choniata, (Lamio obseruante,) qui a. 1204. florebat, Glycas qui serius vixerat, memorari non potuit, et, quae Nicetas libro II. et IV. de *Michaelē Sicydite*, Mago et facinoroso homine, habet, ea minime de *Michaelē Glyca*, homine pio, et sacrarum litterarum diuinorumque patrum admodum studiofo, intelligi possunt. *Harl.*

[*Simeonis*, metropolitae Euchait. epistola ad Ioannem monachum, *Mosquae* in cod. synod. CCXII. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 205. nr. 3. et *Simeonis* iunioris versus, ibid. in cod. CCXLVI. et alia in cod. CCCXXII. v. *Matthaei* l. c. p. 159. et 208. ac supra in h. vol. p. 302. sq. vbi a pag. 298. permulti *Simeones*, aut *Symeones* enumerantur. — Duae *Simeonis* epistolae ad Gabrielem Philadelph. gr. editae sunt a *Lamio* in *Delic. erudit.* a. 1744. p. 50. et 160. *Harl.*]

Sifinnii, ab a. 969. [995.] ad 999. patriarchae CPol. synodicon, vt iudices vtramque partem audiant, citat *Nic. Comnenus* pag. 283. Aliud, ne duobus fratribus liceat ducere duas

v) *Critoniam* vocat *Nic. Heinsius* pag. 202. Poëm.

w) Longa doctaque recensio huius operis reperitur in *Baumgartenii* Nachrichten von merkwürd. Büchern, part. VI. p. 497. sqq. Auctor illius censurae p. 499. obseruat, a Creyghthonio nomen *Συρόπικλος* mutatum esse in *Συρόπικλον*, quoniam hoc nomen loco prioris in noua L. Gr. sit vsitatum, et prius errore librarii ortum; sed in nota idem comparare iubet *Richard. Simon.* in Critique de la bibliotheque de Msr. Du-Piu, part. I. p. 489. et 468. Add. ibid. p. 425. sqq. vbi de opere inscripto: 'H ἁγία - - σύνοδος. Sancta generalis Florentina synodus, tom. I. II. exc. Stephanus Paulinus, 4. agitur, et Fabricium nostrum in hoc vol. p. 388. et infra, vol. XI. p.

682. seq. — Historia concilii Florentini, auctore *Syluestro Sguropulo* vel *Syropulo*, in cod. *Coisl.* XXXIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 85. — Ibid. p. 173. sqq. copiose recensetur cod. CI. qui continet *Philothei* patriarchae CPolit. opera aduersus Gregoram philosophum, et maximam partem scriptus est manu *Syluestri Syropuli*, ita semet ipsum nominantis in nota, in fine sic scripta: *Ἐτελεύτησεν τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς τοῦ μεγάλου ἐκκλησιαρχῆς τῆς ἁγιωτάτης τῆς Θεῆς μεγάλης ἐκκλησίας διακόνου Σιλβίστρου τοῦ Συροπέλου*. anno (mundi) 6953. (Christi 1445.) Conf. *Th. Smith* Miscell. 1690. p. 63. *H. Wharton.* ad Cavei hist. litt. SS. eccl. II. p. 143. ad a. 1458. ed. Basil. et *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. III. col. 2418. — 2422. ad a. C. 1440. *Harl.*

duas consobrinas, exstat in *Freheri iure graeco-rom.* lib. 3. pag. 197. [MSt. *Florentiae* in codd. Laurent. II. nr. 78. plut. 5. — XXII. nr. 37. plut. 5. et XL. nr. 66. eiusd. plutei: v. *Bandis.* cat. codd. gr. Laur. p. 9. 48. et 79. — In cod. bibl. *Estorial.* v. *Pluer* itinerarium per Hispan. p. 189. ubi sic citatur: *Sisinnii* patriarch. CPol. synodica sententia, prohibens ob caedem nuptiar. prohibitam iam pridem, illicitas nuptias s. sanguinis mixtionem. — *synodicon etc. Paris.* in bibl. publ. codd. MCCCXV. nr. 3. — MCCCXIX. nr. 32. ubi est tantummodo excerptum; — cum scholiis in codd. MCCCLVII. nr. 6. in adpendice ad vol. II. cat. MSS. Paris. regg. p. 620. — MCCCLXIX. nr. 31. et excerptum in cod. MCCCLXX. nr. 24. — ibid. in cod. MCCCXXI. nr. 20. est *Sisinnii* et metropolitaram *de gradibus cognationis* constitutio. — In cod. *Coisl.* XXXIV. ex tomo synodico, qui a. m. 6505. (Christi 997.) mense Februar. indictione decima editus in nota gr. dicitur, epitome decreti, quod ad matrimonium spectat, profertur: in eodem cod. est epistola synodi Nicaenae ad Alexandrinam ecclesiam, quam varia subsequuntur, in quibus etiam *Sisinnius* inter orthodoxos et sanctissimos episcopos nominatur. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 87. qui eum *archiepiscopum* CPolit. vocat. *Sisinnius* tamen inter *patriarchas* orthodox. laudatur ibid. p. 200. in Epistola Nicaenae synodi ad eccl. Alexandrinorum edita gr. et lat. a p. 96. sqq. e cod. Coisl. XXXIV. et ibid. p. 114. in cod. XXXIX. in quo exstat *Sisinnii πατριάρχης* de cohabitatione, siue de nuptiis et de consanguinitate. — *Sisinnii* de nuptiis a synodo interdictis, *Oxon.* in bibl. Bodl. codd. Barocc. CLXXIII. et CCV. — canones, ibid. in cod. Th. Roe, XVIII. f. nr. 264. cat. MSS. Angl. vol. I. *Sisinnii* constitutiones in cod. Norfolc. bibl. CDXXIV. f. nr. 3423. dicti catal. tom. II. — eiusd. de illegitimis nuptiis: item de iisdem nuptiis inconcessis, ex institutionibus, *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 504. B. — Fragmenta duo ex synodico s. decisione synodali *Vindobon.* in cod. caes. XIII. nr. 7. v. *Lambec.* VI. part. 1. col. 103. sq. — ibid. in cod. LIII. nr. 22. tomus synodalis, ne duo fratres ducant duas consobrinas: v. *Lambec.* VIII. col. 1010. sq. qui scribit, *Sisinnium* electum esse patriarcham CPolitan. a. C. 995. et a. 999. obiisse, additque, ex sola inscriptione et principio cod. adparere differentiam ab edit. Leunclau. *Freheriana.* — idem *Venetis* in bibl. *Marc.* cod. CLXXIII. in quo etiam est *Nicolai scribae* sermo antirrheticus contra *Sisinnii* constitutionem illam. v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 102. — Add. infra, vol. XI. p. 184. §. VII. fin. vet. ed. — Tum expositiones quorundam canonum *Sisinnii* et metropolitaram atque archiepiscoporum, ei subditorum: *Florent.* in cod. Laurent. XL. nr. 67. plut. 5. vid. *Bandin.* l. c. I. p. 79. — Eiusdem *Sisinnii* oratio de miraculo S. Michaelis Chonis patrato, *Paris.* in bibl. publ. codd. CXXXVII. nr. 6. et DCCLX. nr. 5. (conf. supra, vol. X. p. 200.) — Eiusd. oratio in laudem Ceryci et Iulittae, martyrum, ibid. in cod. DI. nr. 10. — Eiusd. decretum de modo, quo recipiendi Iudaei, qui christianam fidem amplectuntur, ibid. in cod. MCCCXV. nr. 11. — *Sisinnius* grammaticus: dialogus, in quo Christianus et Saracenus disputantes inducuntur, *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. v. *Montfauc.* l. c. p. 504. B. — Conf. *Causi* Hist. litterar. SS. eccles. tom. II. p. 114. ad a. 994. quo vel sequente anno *Sisinnium* factum esse patriarcham CPolitan. is scribit. *Harl.*] — De *Sisinnio* antiquiore, Novatianorum CPoli episcopo, eiusque libro de poenitentia, quo Ioh. Chrysostomi dictum: *millies peccasti, millies poenitentiam age*, exagitauerat, videndi *Socrates* V. 10. 11. VI. 1. 21. 22. *Sozomenus* VII. 12. VIII. 1. De synodico eius aduersus *Massalianos* Photius cod. LII. Meminit etiam *Nicpho-*

cephorus Gregoras p. 582. hist. Confer Boiuni notas ad Gregoram p. 793. et vol. X. huius bibl. p. 696. *Fabr.* — *Sifinnius* quidam, discipulus Manetis, cuius impiae doctrinae dignitatem excepsisse iste in Photii narratione de Manichaeis repullulantibus, edita ex cod. *Coisl.* CCLXX. a *Montfaucon* in bibl. *Coisl.* p. 349. sqq. arguitur p. 357. *Harl.*

Sixtus siue *Sextus*, Ictus Nomophylax adnotationibus ad Nouellas citatur a *Nic. Commeno* pag. 371.

Soliti, archidiaconi, epistolam ad Maioranum, Molphetae episcopum, in qua de sacerdotibus Graecorum orientalium habitibus distincte agit, laudat Dominicus Macri in Hiero-lexico, voce *Epigonation*. Sed epistola illa italice scripta est. Ibidem nonnulla adfert ex glossario Cabasilae.

[*Sophianus* de syntaxi: inc. εὐθεῖα μετοχικὴ εἰς πρῶτον πρόσωπον. *Venet.* in cod. Marciano CDXCII. v. catal. codd. gr. bibl. Marc. p. 257. *Sophiani* Graeci liber de re militari et militaribus instrumentis ad Lellium de Valle, quem librum, quum ipse sine titulo reperisset, et pluribus locis deficientem, e Graeco in Latinum vertit, ut ipse in praefatione fatetur: sic scriptum alia manu in bibl. *Laurent.* Medic. cod. XVIII. plut. 45. teste *Montfaucon*. in Bibl. biblioth. MSS. p. 351. *B.* — ibid. p. 632. *E.* *Nicolai Sophiani* de praeparatione et usu astrolabii in bibl. regis Angliae. — ibid. p. 1289. *D.* id. de astrolabio, in cod. DXL. abbatiae S. Remigii Rhemensis. — it. *Parif.* in bibl. publ. codd. MMCDXCIX. — MMDCCLXXXII. in adpend. cat. vol. II. — ibid. in cod. MCCCLX. eiusd. epist. ad archiep. Philadelph. — ibid. in cod. MMDXLII. et *Romae* in cod. Ottobon. eiusdem Grammatica. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 187. *B.* add. supra ad hoc vol. p. 295. *Harl.*]

[*Michaelis Sophiani* in Topica Aristotelis; epistolae in laudem ipsius; epigrammata varia: *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. p. 502. *B.* add. supra, vol. VIII. p. 90. *Harl.*]

Sophonias Paraphrasis graeca in libros Aristotelis de anima MS. in bibl. Caesarea. *) Nescio, idemne *Sophonias*, ad quem Simon CPolitanus saeculo XIV. scripsit, ut dixi pag. 334. §. XIII.

De Sorano medico utroque infra lib. VI. [et indic. ad hanc Bibl. Gr.]

[*Sofisa-*

*) Conf. supra ad vol. III. p. 236. vbi addendum, *Florent.* in cod. bibl. Laurent. VII. nr. 19. plut. 7. *Sophonias* paraphrasin perperam tribui Simplicio. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 267. — De cod. *Bavar.* v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. p. 19. — *Aristotelis* praedicamentorum paraphrasis, sine nomine auctoris; *Venetis* in bibl. Marc. cod. CCXVIII. quae, ut ait cel. *Morell.* in bibl. MSt. graeca et

lat. tom. I. p. 128. *Sophonias* monacho tribui solet, prout etiam erat in codd. LXXVIII. et CCLI. collegii Claromontani fecit. Iesu, relatis in catalogo a. 1764. Parisiis impresso. — *Sophonias* monachi declamatio: Paulus Athenis concionem habens ad populum: inc. εὖ ἢ ἔγωγε πρῶτος ἐκὶ δὲ κατῆγον ἀναβιβήκα. *Venet.* in bibl. Marc. cod. CCLXVI. v. cat. codd. gr. Marc. p. 131. *Harl.*

[*Sofspatri*, Graeci recentioris cuiusdam, epistola ad Antiochum, de morte contemnenda, *Parif.* in bibl. publ. cod. MCCCCLXXIII. nr. II. *Harl.*]

[*Soterici*, diaconi ecclesiae CPolitanae, ad Michaëlem patriarcham op. de generatione aeterna Filii Dei, et pro defensione verbi, quo usus est b. Basilius, qui carnem Domini vocavit Theophoron, *Mediolani* in cod. bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 706. D. — Ad *Soterichum* scripsit Seuerus. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 45. et 55. *Harl.*]

[*P*] *Soterius Panteugenus*, vir eruditus, sed ob haeresin in exilium pulsus impetrante Man. Comneno: vide *Allatii* praefationem ad excerpta rhetorum, et lib. de consensu pag. 691.

Spachanis epistolam ad Meletium monachum ex editione Rudolphi Gualtheri, citat *Cangius* in graeco glossario.

Splenii philosophi ἐξήγησις καὶ ἐξηγησία περὶ γενέσεως ἀνθρώπου scriptum breue de generatione hominis, MS. in bibl. caesarea et Vaticana. Incip. τὸ σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ καταβαλλόμενον ἐν μὲν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλοιῶται ὡς αἷμα.

De *Stephano* Atheniensi medico aliisque *Stephanis* infra, libro VI. *Fabr.*

[*Stephani* τῷ Σαχλήκῃ versus politici graeco-barbari, quibus debacchatur in meretrices. Prauis enim artibus vnus ex illa caterua in carcerem coniectus, acerbissima quaeque perpeffus erat: — eiusdem monita ad filium, versibus politicis scripta, quibus tenerum illius animum aduersus ludum et mulieres munire studet, *Parif.* in bibl. publ. cod. MMCMIX, nr. 5. et 6. *Harl.*]

[*Stephanus*, Syncellus et Nicomediensis metropolita, de triplici animae diuisione: inc. ὅτι τρεῖς μέρη· *Parif.* in bibl. publ. codd. MCLXII. nr. 2. et MDIV. nr. 13. *Harl.*]

[*Stephani*, archiepiscopi S. ciuitatis, sermo de mundi consummatione, *Florent.* in cod. Laurent. XXVI. nr. 41. plut. 7. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 286. qui animaduertit, se tantummodo apud *Le Quien* Orient. christian. tom. III. p. 280. memoratum reperisse *Stephanum*, qui post Sophronii mortem vsque ad synodum VI. generalem, ad tempus, ecclesiam hierosolymitanam vicaria potestate administrarit. — Apud *Bandin.* ibid. I. p. 100. *S. Stephani* iunioris vita citatur in expositione sacrorum praeceptorum: y) p. 434. *Stephanus*, magnus Drungarius, citatur a Niceta Choniata in Thesauro orthodoxae fidei. *Harl.*]

[*Stephanus*, quidam monachus, de sacris mysteriis tempestiua, (τὰ καίρια) inc. ὁ Θεὸς λόγος ἐν τῇ ἰδίᾳ ὑποτάσσει τὴν ἡμετέραν προσλαβόμενος φύσιν· *Florent.* in bibl. cod. Laurent. XIX. nr. 16. plut. 7. v. *Bandin.* l. c. I. p. 263. — In eiusdem bibl. cod. XVI.

X x x 2

nr.

y) Adde *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 192. 193. p. 479. 480. et 605. v. supra vol. X. p. 528. eiusd. vita in codd. caesar. apud *Lambec.* VIII. *Harl.*

nr. 14. plut. 9. *S. Stephani* Thebani, (qui forsan cum superiore monacho idem est,) regula (διάταξις) ad omnes monachos: inc. *πρὸ πάντων χρῆζομεν τῆς ταπεινοφροσύνης.* v. *Bandin.* l. c. I. p. 414. — De *Stephano*, monacho, monotheleta v. supra, in hoc vol. p. 149. et 152. *Harl.*]

[Ad *Stephanum* Lectorem epistolae *S. Theodori Studitae* fragmentum de ordinatione. *Vindobon.* in cod. caesar. LIII. nr. 28. v. *Lambec.* VIII. p. 1013. (et in cod. *Coisl.* v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 313. vbi plures alii *Stephani* occurrunt. v. indic. ad illam.) — Ibid. ap. *Lambec.* p. 891. 892. *Stephanus*, episcopus metropolis *ἱεραπόλεως Εὐφρατησίας*, et *Stephanus*, episcopus *Προυσάων* subscripserunt a. C. 459. concilio CPolit. sub Gennadio patriarcha. *Harl.*]

[Inter *Arethae*, archiepiscopi Caesar., libellos epistolae leguntur: in ood. *Mosquens* synod. CCCII. nr. 24. *Stephano* τῷ ἐπὶ τῇ Κανικλίσ (aut Κανικλείς) παραμυθητικός ἐπὶ τελευτῇ μητρὸς nr. 40. eidem: inc. ἡ βιβλος, εἰ μὲν Βαβυλῶνος — nr. 29. *Stephano* patriarchae, τῷ ἐν νούλῳ. — nr. 41. et 42. *Stephano* Ephes. — nr. 53. *Stephano* secretario regio, ὑπογραφεὶ βασιλέως τῶν ἀπορόρητων v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 195. sqq. — Ad *Stephanum* a Secretis epistolae *Theodori Studitae* in cod. *Coisl.* CCLXIX. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 312. et 323. vbi quoque eiusd. epistola ad *Stephanum magistrum* memoratur. — *Leidae* in bibl. publ. inter codd. Vossian. est MS. quod in cat. bibl. Leid. p. 394. nr. 61. sic citatur: Βιβλίον τρίτον ἀπὸ Φωνῆς τῇ Στεφάνῳ, quod finit, ἐν οἷς ἡ πράξις σὺν Θεῷ πληρῆται. deinde, rubrica alia, ἀρχὴ τῇ τρίτῃ τμήματος, et est alia manus: finit δὲ δὴ ἐν ἀρετῇ καὶ πρὸ ταύτης εὐσεβείας. ἐκάστηρον ἐκατέρῃ χωρὶς ἔδεν ἢ μικρὸν ὤνησεν. *Harl.*]

Sticharas hieromonachus a praeposito *Laurae* in monte *Atho* ob haeresin percussus anathemate, saeculo XVII.

[*Stilbae*, *Cyziceni*, brevis in *Habacuc* prophetam expositionis fragmentum. *Florent.* in cod. *Laurent.* XIX. nr. 17. plut. 7. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 263. *Harl.*]

[*Gregorii Strongylae* monachi *Antirrheticus* contra Latinos. init. ἐγὼ μὲν ἄρα. *Venet.* in bibl. *Marc.* cod. DCXX. v. cat. codd. graec. *Marc.* p. 317. *Harl.*]

Styliani Mappae, *Neocaesariensis* episcopi in *Euphratesia* ac metropolitae, qui *Photii* aduersarius concilio CPol. a. 870. subscripsit, lucubrationem breuem de *S. Trinitate* edidit graece et latine *Montfauconus* *Parif.* 1715. in bibl. *Coisliniana* pag. 88-90. Incip. εἰ καὶ λόγος τυχεῖν. Eius epistolae duae ad *Stephanum VI.* papam in causa *Photiana*, exstant graece et lat. tom. VIII. concil. *Labbei* p. 1397. et 1410. et tom. V. *Harduin.* p. 1122. 1130. Vide et *Baron.* ad a. 886. n. 17. Sacris interdictum ab *Antonio Caulea*, qui patriarcha CPol. fuit ab a. 893. ad 895. notat *Nic. Comnenus* pag. 410. *Fabr.* Conf. *Cauai* hist. litter. SS. eccl. II. p. 55. sq. ad a. 870. qui addit, epistolas II. ad *Stephanum* antea gr. et lat. editas fuisse a *Radero* una cum actis concilii octavi, *Ingolstad.* 1604. 4. *Harl.*

[*Thai-*

[*Thaidis* epistolae II. altera ad Thessalam, altera ad Euthydemum, *Florent.* in bibl. Laurent. cod. II. nr. 29. plut. 55. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 217. *Harl.*]

Thalestae iunioris, antecessoris ICTi, syntagma nouellarum omnium et scholia ad nouellas Basilii Macedonis citat *Nic. Comnenus* p. 345. et 403. *Fabr.* Conf. infra, vol. XII. p. 358. et 366. inprimis *Suarezium* in Notitia Basilicor. §. XIX. ibique longam doctrinamque *Pohl*i not. p. 66. sqq. ubi probat Fabricii nostri sententiam, ab *Henr. Mylio* etiam in *Hist. Theophili* cap. III. §. 7. atque *Ios. Sim. Assermann*o in bibl. iuris orient. canon. et ciuil. libr. II. cap. 20. p. 245. adoptatam, duo fuisse Thalelaeos, et coniecturam *Assermanni* l. c. p. 425. probabilem esse censet, *Thalelaeum iuniorem* paullo ante Theodori Balsamonis tempora floruisse. Idem contra *Suarezium* negat cum *Hofmanno* in *Hist. iuris* libr. III. cap. 1. §. 3. not. c. p. 629. *Rittero* ad Heineccii *hist. iuris* lib. I. cap. 4. §. 302. et *Reitzio* Exc. III. ad *Theophil.* not. 20. p. 1053. Digesta a Thalelaeo graece esse reddita: contra subscribit communi sententiae, Thalelaeum commentarios in Digesta edidisse, et codicem ac nouellas exposuisse. Atque fragm. quaedam commentarii in titulos Digestorum et Codicis de aduocatis; siue de postulando et de procuratoribus et defensoribus edita sunt ex cod. Leidensi cum lat. interpretatione atque obseruat. a *Dau. Rhunkenio*, Hagae Com. 1752. fol. et in *Meermann*i Thes. iur. tom. III. init. et V. p. 105. Add. eumd. *Suarez.* §. XLI. p. 133. *Bachii* *hist. iurispr. rom.* lib. IV. cap. 1. §. 7. p. 600. sq. ed. quintae, et *Saxii* *Onom. lit.* II. p. 37. ad a. 530. et p. 534. *Harl.*

[*Thecarae*, monachi, hymnus triadicus, cuius inscriptio declarat ritum et nomen: Ὕμνος τριδικός· σὺν εὐχῇ εἰς τὸν μεσονυκτικόν· λέγεται δὲ, εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ τὸ εἶπαι τὸν τρισάγιον. Ἐκ τῶν δογμάτων τῆ ἀγίης Διονυσίᾳ τῆ ἀρεσπαγίτης ἐκλογὴ καὶ σύνταξις, Θηκαρεῶ μονάχης. *Venetis* in codd. Nanianis CLI. nr. 9. et CCVII. nr. 2. v. cat. codd. gr. Nan. p. 344. ac 405. — *Thecarae* monachi idem opus s. Horologium, *Parif.* in bibl. publ. codd. CCCLI. nr. 2. (ubi, vt confector cat. MSS. *Parif.* regg. II. p. 49. sq. ait, de hymnis, precibus, et tropariis in officio Graecorum ecclesiastico viurpatis, multo vberius, quam in Dionysii organo differitur,) et CCCLXII. nr. 1. — it. in cod. *Mazarin.* CCV. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 1325. E. — *Mosquae* in codd. synod. CCLVI. et CCCXXI. *Thecarae* collectio hymnorum et precum, s. horologium. v. *Matthaei* *Not.* codd. gr. Mosq. p. 164. et 208. v. etiam ad *Theodulum.* *Harl.*]

[*Theodori* patricii et πρωτοαρχιεπισκοπῆς laudatio Barbarae martyris, *Venet.* in cod. Naniano CCCVIII. nr. 28. v. cat. cit. p. 522. sq. De permultis aliis Theodori v. supra, vol. X. p. 372. sqq. et 475. sqq. atque in h. vol. p. 83. *Harl.*]

Theodulus monachus *) idem cum Thoma magistro, de quo dixi lib. 4. c. 36. §. 10. [vol. VI. p. 181. sqq.] Alius *Theodulus* presbyter in Coelefryria a. 492. defunctus, cuius

Xx xx 3

*) Plura de eo eiusque scriptis collegit *Rob. Gerius* in adpend. ad *Cauci* *hist. litt. SS. eccl.* II. p. 15. ad a. 1311. *Harl.*

cuius *librum de consonantia divinae scripturae contra antiquos haereticos* laudat Gennadius c. 91. de script. eccles. ex et eo Honorius lib. 2. c. 90. qui Theodorum vocat. De *Commentario in epistolam ad Romanos*, quem ex Io. Loniceri versione latine exhibent Orthodoxographi, alibi dixi, [v. supra, vol. X. p. 477. et cat. bibl. Leid. p. 73.] Oecumenio eum deberi.^{aa)} Denique *Theoduli* inferiorum temporum latini poetae Leonini *Eclogam*, de qua Sigebertus cap. 134. habeo exaratam in membrana, quae incipit: *Aethiopum terras cum feruida torruit aestas*. Hunc Theodulum male cum Gennadiano eundem faciunt Trithemius cap. 185. de scriptor. eccles. Posseuinus, alique. Recte distinguit Caveus.

Theolepti, Philadelphae episcopi ac metropolitani circa a. 1310. clari Canones siue hymni ecclesiastici catanyctici et paracletici quatuor, [P] et vnus ad animam suam de resurrectione et iudicio extremo exstant latine ex *Iacobi Pontani* S. I. versione, ad calcem *Simeonis* S. Mamantis, Ingolstad. 1603. 4. atque inde in supplemento bibliothecae Patrum Morelliano tom. I. p. 862. et in bibliotheca Patrum edit. Colon. tom. XI. et Lugd. tom. XXII. *Fabr.* Sec. cat. bibl. publ. *Leidenf.* p. 73. *Theolepti* canticum, Colon. Agrip. 1618. in bibl. patrum vol. XII. part. 1. p. 872. fol. — MS. *Vindobon.* in cod. caes. LXXXVI. nr. 9. v. *Lambet.* III. col. 376. sq. — eiusd. sermo absconditum in Christo lucrum manifestans, breuiterque monasticae promissionis scopum comprehendens: inc. τὸ μοναδικὸν ἐπαγγελμα δένδρον ἐστὶ ὁ ψυχομὸν. *Taurini* in cod. reg. CCCLII. v. cat. codd. gr. Taur. p. 481. et conf. *Rob. Gerium* in adpend. ad *Cauci* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 14. qui *precationes tres* ad b. Virginem deiparam, et alteram ad S. angelum custodem, quae in eod. cod. caes. sine auctoris nomine subsequuntur (ap. *Nessel.* in cod. CCXXXI. part. 1. p. 328. sq.) etiam *Theolepti* meditationes esse, a verisimilitudine non abhorre, existimat. Contra *Lambet.* l. c. p. 377. sqq. vbi v. *Kollarii* notas, primam precationem ad b. Virg. deiparam *Symeoni Metaphrastae* tribuit, sequutus *Leon. Allat.* de *Symeonum* scriptis p. 131. tertiam ad eandem a *Nicephoro Callisto Xanthopulo* compositam primum enuntiabat, dein in additam. in medio relinquit, vtrum *Nicephorus Callisti*, an *Callistus patriarcha CPolitan.* sit intelligendus: de reliquis, cui adscribendae videantur, fileat. *Harl.*

[*Theophanis* monachi epistola ad *Ignatium*; alia ad *Metrophanem*; et alia ad *Hermodorum*, editae a *Lamio* in *Delic. erudit.* a. 1744. p. 176. sqq. 179. sqq. et 188. sqq. *Harl.*]

[*Theophanis*, melodi, qui frater fuit *Theodori Studitae*, canon paracleticus ad b. Mariam, deiparam, v. supra in h. vol. p. 84. ibique not. d. ac p. 220. vbi plures enumerantur *Theophanes*; et addatur: eiusd. *Theophanis* hymnus in adnuntiationem b. Mariae, typis

aa) *Theodulus* de hymnis: inc. δὸς ἡμῖν ἀρετὴν — γεφυρὴν παρὰ δυνάμει. *Venet.* in cod. *Naniano* CCVII. nr. 1. Subiunguntur patrum ac scriptorum testimonia, quae ad sacros hymnos pertinere possunt; in illis sunt testimonia *Theoduli*, *Thecarae* (τῆ θηκαρά) et aliorum. v. cat. codd. gr. *Nan.* p. 405. — Ad *Theodulum* diaco-

num scripsit *Io. Chrysostomus*. v. *Montfauc.* bibl. *Coislin.* p. 566. — ibid. p. 312. ad *Theodulum Kioritum* scr. *Theodor. Studita*, idemque plures dedit epistolas. v. ind. ad illam bibl. — ibid. p. 140. *Theodulus* episcopus *Thessalonicensis* cuiusdam interfuit synodo. *Harl.*

typis expressus saec. XV. sine vlla loci et anni nota: compactus cum eod. *Laurent.* XLIV. plut. 32. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* II. p. 204. — *ibid.* vol. I. p. 522. de eod. *Laur.* IV. nr. 41. plut. 4. qui continet vitam et laudem *Theophanis Sigrianensis.* conf. supra, vol. X. p. 338. — *Theophanes* quidam citatur in violat. compos. v. *Bandin.* l. c. p. 549. *Harl.*]

Theophilites Nomicus Ictus, cuius eclogen *Novellarum* citat *Nic. Comnenus* p. 15. et epitomen *Basilicon* p. 372. scholia siue ecthesin ad epitomen *Legum Leonis* p. 400. *Fabr.* v. *Pohl.* ad *Suarezii* notit. *Basilic.* §. XLIII. p. 140. qui adnotat, cum, secundum coniecturam *Affemanni* in bibl. iuris orient. etc. lib. II. cap. 20. p. 428. vixisse sub *Comnenis* imp. *Harl.*

Theophronius Cappadox, Eunomii discipulus, de cuius haeresi *Nicetas* lib. V. *Theaurii* orthodoxae fidei c. 36. *Fabr.* Conf. supra, vol. III. inter Peripateticos, p. 510. — *Vindobon.* in cod. caef. LVII. nr. 93. Eusebianorum diuersae septem confessiones, inter quas vna *Theophronii, episcopi Tyanensis.* v. *Lambec.* III. p. 246. et inter *Athanasii* Opp. edit. *Parisi.* tom. I. p. 894. *Harl.*

[*Theffalonici* Mesopotamitae cuiusdam versus iambici in librum, quem legerat, quos e cod. bibl. *Laurent.* XXIV. nr. 3. plut. 9. gr. cum versione lat. edidit *Bandin.* in cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 434. sq. *Harl.*]

Theosteristus, Medicienfis in Bithynia monachus, de vita magistri sui *Nicetae* confessoris, (circa a. 830. scripta) latine ex *Sirleti* versione apud *Lipomannum* et *Surium* 3. April. graece vero ex MS. Vaticano ad calcem tom. I. Act. Sanctior. Aprilis pag. XXII. et latine p. 254. [conf. *Cauai* Hist. litt. SS. eccl. II. p. 19. add. ad an. 828.

Thomas Diplouatacius. Supra in *Diplouatacio.*

[*Thomae Anchini*, philosophi, sermo περί καθαρτηρίσ, καὶ πρὸς τὸν ἀντιθέσις Ματθαίς Κοιάσωρος, τὴ παρανήτε· *Mosquae* in cod. CCCXCIV. nr. 17. — in eod. cod. nr. 19. *Demetrii Cydon.* κατὰ τῶν συγγραμμάτων τὴ Καβάσιλα, ἐν οἷς ἐκείνος ἐπελάβετο τὴ μακαρίτε Θωμᾶ, τὴ Ἀγχίνε· inc. ἡ μὲν κατὰ λατίνων· v. *Matthaei* Not. codd. gr. *Mosq.* p. 252. *Harl.*]

[*Thomas Eleaburgus Notaras.* Διαίρεσις μετὰ συλλογισμῶν θεολογικῶν κατὰ τὴν θεοπαράδοτον ἡμῶν θεοσοφίαν τῆς πίστεως, καθὼς περ οἱ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας πνευματοφόροι διδάσκαλοι παρέδωκαν, συντεθέντα παρὰ Θωμᾶ ἐλεαβεργε· *Mosquae* in cod. synod. CCCXCIII. nr. 3. v. *Matthaei* l. cit. p. 249. *Harl.*]

[*Thomae Israelitae* (sed pseudepigraphi) liber de infantia Christi, at mutilus, *Vindob.* in cod. caef. CXLIV. nr. 4. de quo libro fabuloso et supposititio copiose differit *Lambec.* VII. p. 580. sqq. add. *Kollarii* not. *Harl.*]

[*Thomas*, patriarcha Hierosolymitanus, misit ad Armeniae haereticos epistolam de fide in Christum orthodoxa, ab Abucara arabice dictatam, graece redditam a Michaele presbytero et syncello ecclesiae Hierosolymit. *Vindobon.* in cod. caef. LXXVII. v. *Kollar.* ad *Lambecii* commentar. vol. VII. p. 292. sq. qui, eam, obseruat, pleniorē occurrere in *Gretseriana* edit. *Ingolstadt.* 1606. 8. Conf. supra, vol. X. p. 366. sq. — Ad *Thomam*, patriarcham Hierosolymorum et ad *Thomam* chartularium scripsit epp. *Theodorus Studita.* v. *Mont-*

Montfauc. bibl. Coisl. p. 324. in qua etiam alii varii eiusd. nominis occurrunt. v. indic. ad illam. *Hartl.*]

Thomam magistrum Ictum de dignitatibus romanis citat *Nic. Comnenus* pag. 156. Alterius *Thomae* magistri, monachi, v. *Socratis* laudat pag. 281. De huius, qui *Theoduli* deinde adsciuit nomen, aliis scriptis editis et ineditis dixi lib. 4. cap. 36. §. 10. [vol. VI. p. 181. sqq.]

Thomas Selvinae episcopus scholiis in canones poenitentiales S. Basilii citatur a *Nic. Comneno* pag. 243.

Timothei, patriarchae Alexandrini, responsa ad quaesita canonica citantur a *Cangio*: responsum quartum a *Nic. Comneno* p. 267. praenotion. mystagog. *Fabr.* Responso canonica cum commentario Balsamonis, in cod. *Escorial.* v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 193. in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 624. *E.* cod. *Escorial.* haec legitur notitia: *Timothei* et *Basilii* responsiones canonicae in Trullana synodo, de prima cathedra, de poenitentia, de seruis et monachis, de mosaica lege, contra haereticos. — Responsa ad quaesita canonica, *Parif.* in bibl. publ. codd. duodecim. v. ind. ad cat. MSS. *Par.* regg. p. XXXIX. — can. XV. *Monac.* in cod. *Bauar.* CXXII. v. *Hardt.* in *Aretini* Beyträgen etc. a. 1804. part. 8. p. 32. nr. 25. — Responsa canonica ad varias quaestiones ab episcopis et clericis propositas, *Vindob.* in codd. caef. CCCXXXVII. nr. 13. (in cuius inscriptione gr. additur, eum vnum fuisse trecentorum quinquaginta SS. patrum concilii CPolitani primi s. oecumenici secundi) et XLIV. nr. 31. v. *Lambert.* V. p. 637. sq. et VIII. p. 885. et ad utrumque locum *Kollarii* notas. (vbi vol. V. p. 639. *Timotheus* a. 412. decessisse creditur,) ad posteriorem cod. adnotat *Lambec.* *Timotheum* interfuisse illi concilio a. C. 381. et a. 385. obiisse. — *Ibid.* in cod. caef. XII. nr. 16. et cod. XLV. nr. 18. v. *Kollarii* Supplem. ad *Lambecii* comment. vol. I. p. 114. sq. et p. 319. qui animaduertit, scholia, quae in *Beueregi*ano exemplo *Balsamoni* adscribuntur, in hoc cod. *Zonarae* tribui. — *Florent.* in bibl. *Laurent.* codd. XXII. nr. 29. plut. 5. — XL. nr. 41. plut. 5. (vbi sunt 18.) — VIII. nr. 36. loco XVII. plut. 9. et I. nr. 12. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laur.* I. p. 47. 75. 400. et 468. — *Taurini* in bibl. regiae cod. CV. v. cat. codd. gr. *Taur.* p. 197. — In cod. *Coisl.* CCXII. v. *Montfauc.* bibl. *Coisl.* p. 271. — et p. 564. in cod. CCCLXIV. — *Sec. Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 197. *A. B.* nr. 26. et 42. *Romae* in bibl. patrum S. Basilii; — p. 687. *A.* in bibl. *Io. Mori*, episcopi Noruicenf. — p. 896. *D.* epistolae canonicae, *Parif.* in bibl. regia, inter codd. *Caroli de Montchal.* — p. 1313. *B.* canonica responsa, in cod. L. bibl. *Mazar.* — p. 1331. *A.* responsiones canonicae 12. in bibl. monasterii S. Trinitatis proxime CPolin, in insula nomine *χαλκή*. *Mosquae* in cod. synod. XXXII. nr. 8. v. *Matthaei* notit. codd. gr. *Mosq.* p. 52. ed. in fol. sed in ed. in 8. nulla fit earum mentio. — *Conf.* infra, vol. XI. p. 56. et p. 386. ed. vet. — Eiusd. *Timothei* de miraculis S. martyris *Menae* Aegyptii; miraculorum sunt capp. XIII. *Florent.* in cod. *Laurent.* LX. nr. 8. plut. 11. v. *Bandin.* l. c. I. p. 503. (et p. 100. citatur *Timotheus* in expositione sacror. praeceptorum) — eadem miracula *Taurini* in bibl. reg. CXXXV. fin. v. cat. cit. p. 233. — in cod. bibl. *Sfortianae*, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 702. *D.* — *Parif.* in bibl. publ. cod. MCDLIV.

MCDLIV. nr. 24. Conf. supra, vol. X. p. 138, et 293. — Sec. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 111. et 191. ac 198. sunt in Niconis collectione, loca Timothei, in codd. XXXVII. et CXVII. atque CXXII. — Conf. *Tillemont* memor. eccles. vol. VI. haeref. Arian. art. 137. et vol. V. ad vitam Petri Alex. not. 4. — *Du Pin* Hist. eccles. vol. II. p. 195. Plura dabit *Causus* in Hist. litter. SS. eccl. tom. I. p. 274. seq. ad a. 380. ac p. 504. de alio *Timotheo*, tertio huius nominis ap. Alexandrinos episcopo, ad a. 519. eiusque fragmentis. *Harl.*

[*Timothei* presbyteri, σκευοφύλακος ἐν χαλκοπερατείσι de diuersis, qui ad fidem decesserunt: init. τρεῖς τάξεις εὐρίσκομεν τῶν· *Romas* in cod. Ottobon. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 184. *A.* et in cod. *Coisl.* XXXVII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 112. *Harl.*]

[De *Timotheo*, chronographo, ab Malala passim laudato, qui etiam meminit *Timothei* cuiusdam gente Persae, v. *Cauci* dissert. I. ad histor. litter. SS. eccl. II. p. 19. — Illo chronographo forsan vsus est Hesychius ex sermone in Christi ortum, vbi chronographiam ab orbe condito repetit, ad computationem suam; conf. *Montfaucon*, in Bibl. biblioth. MSS. p. 1150. *D.* ex chronicis bibliothecae Colbertinae. *Harl.*]

[*Timotheus*, episcopus Δολιχῆς, subscripsit a. C. 459. concilio CPolitano sub Genadio patriarcha. v. *Lambec.* VIII. p. 893. 894. *Harl.*]

[*Timothei* Thracis et *Marci* dialogus de natura daemonum et de phantasticis eorum formis, in cod. *Coisl.* CCXXVIII. at mutilo. v. *Montfaucon*. bibl. Coisl. p. 280. — ibid. p. 350. de *Timotheo* quodam Manichaeo, qui antea vocabatur *Gegnaesius*. ibid. p. 415. in cod. CCXCIX. dialogus Christiani, nomine *Timothei*, cum Iudaeo, nomine *Aquila*, habitus Alexandriae, tempore Cyrilli archiep. Alexandr. init. τῆς ἐπιφανείας τῆ σωτῆρος ἡμῶν. *Harl.*]

Tiputius ICtus frequenter ab eodem Comneno laudatur, Harmenopulo antiquior, ex quo pleraque suppresso nomine Diplouatacius et Io. Lascares, vt p. 320. notat, Alciatus etiam multa, si eidem Comneno p. 338. credimus. Eius eccliesin in pandectas citat passim, vt pag. 192. 205. 235. In codicem p. 196. In Basilica p. 388. 398. 400. etc.

[*Tremii* carmina heroica εἰς τὴν μετάστασιν τῆς Παρθένου· *Venet.* in cod. Naniano CCLXXXVIII. in quo plura alia exstant opusc. ab docto quodam homine, saeculo XVI. scripta: quae ab eod. Tremio scripta suspicatur Mingarell. in cat. codd. graec. Nan. p. 484. sqq. *Harl.*]

[*Tryphonis* martyris exorcismus insectorum aliorumque animalium, quae hortis, vineis et agris noxam ac perniciem inferunt. *Vindobon.* in codd. caef. CXXXIII. nr. 10. et XI. nr. 3. v. *Lambec.* VH. p. 526. sqq. et VIII. p. 154. Ad priorem locum *Lambec.* adsentitur *Iac. Goar*, qui illum exorcismum in Euchologio f. Rituali Graecor. Paris. 1647. fol. gr. et lat. p. 697. seq. edidit, sed supposititium, adulterinum et reprobandum omnino hominis ignoti nominis et notissimae rusticitatis foetum esse, pluribus demonstrat: *Lambecius* quoque de eius Tryphonis vita ac martyrio aliisque historiis differit: adde *Kollarii* notam et supra in vol. X. p. 342. *Harl.*]

[*Vesti*, grammatici et *Constantini* versus in laudem Dioptrae huiusque auctoris, *Philippi*, *Vindobon.* in codd. caes. CCXIII. nr. 6. et CCXV. nr. 2. v. *Lambec.* V. p. 84. et 97. *Harl.*]

[*Vrbicii*, incertae aetatis scriptoris, *Tactica strategica*, siue ordinationes militares, libris XII. comprehensae, *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. IV. plut. 55. v. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 219. seqq. qui singulorum librorum capita recensuit, et indicem vocabulorum nonnullorum extraneorum, ac formularum barbararum, quae in istis *Vrbicii* libris occurrunt, alphabeticum subiecit. — *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montf.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. *D.* vbi scriptum legitur *Orbicii* *Tactica*, s. de re militari. — *Parisi.* in bibl. publ. cod. MMCCCXLV. nr. 4. commentum, quod castrum mobile adpellatur. ibid. *Tactica* in codd. MMCDXLVI. nr. 5. et MMDXXIX. ac MMMCVII. Conf. supra vol. IV. p. 210. ibique not. *Harl.*]

Georgius Hieronymus Vlachus Cretensis, cui *Menaeorum* editionem debemus *Venet.* 1634. sex in fol. Voluminibus.

Zacharias Gerganus, episcopus Artae, ad Lutherana nostra quandoque, interdum etiam ad Caluini dogmata visus inclinare, vnde *Nic. Comnenus* pag. 283. *Gerganus*, vel quisquis ille fuit, qui graeco sub nomine multa e coeno Caluinianorum contra liberum arbitrium hominis, *Graciae* proposuit in expositione fidei. At p. 184. criminatur Critopuluin cum Gergano nundinatum (circa a. 1602.) longa peregrinatione, pestilentissima dogmata penes Lutheranos. Eius *Catechesis* oppugnata a Io. Matthaeo Caryophilo, vt dixi supra pag. 417. et vol. X. pag. 637. [vbi multi alii *Zachariae* nominantur.]

In bibl. caesarea seruantur *Claudii Guisii* cardinalis Lotharingiae ἐρωτήσεις siue interrogationes XII. de fide pro Latinis ad Graecos, et totidem ἀνταποκρίσεις siue responsiones *Zachariae* Cretensis, sacerdotis, pro Graecis. Vide *Nesselium* part. 1. p. 443. *Fabr.* In *Lambecii* comment. vol. V. p. 491. cum Koll. notis. Add. supra vol. X. p. 637. et infra, vol. XIII. p. 809. — Eiusdem *Zachariae*, metropolitani, interrogationes cum responsionibus cardinalis Lotharing. quomodo separatus sit romanus pontifex a quatuor patriarchis: de tempore, *Mediolani* in bibl. Ambros. teste *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 505. *B.* — *Claudii* cardinalis interrogationes quibus acced. responsa *Zachariae* Cretensis de variis fidei capp. *Parisi.* in bibl. publ. cod. CMXLIX. nr. 4. — *Venetiis* in bibl. Marc. cod. CCLVIII. opuscul. de tempore quod continet V. breuissima capp. quibus ostenditur, tempus non moueri, tribuitur *Zachariae* cuidam metropolitae Chalcedonensi. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 128. *Harl.*]

Zacharias Scordilius Maraphara, vicarius patriarchae CPol. *Est apud me*, inquit *Nicolaus Comnenus* pag. 256. praenot. mystagog. syllogis conciliorum *Ioannis Tislii*, quam *Zacharias Maraphara*, *Photianus*, accuratissimis notulis ad marginem conscribillaui. [v. supra, vol. X. p. 637.]

[*Zanatq.* v. supra in hoc vol. p. 582. *Harl.*]

[*Zaranes* manichaeus. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 357. *Harl.*]

[*Zari-*

[*Zaridas* (*Andronici*) epistolae et ad *Zaridam* epp. *Georgii Lecapeni* multae in cod. *Coislin.* v. *Montfauc.* l. c. p. 454. seq. — Eorundem epp. mutuae numero triginta duae, *Taurini* in cod. bibl. reg. CCLXXIV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 379. — Totidem sunt epp. *Monac.* in cod. *Bauar.* L. fol. 216. — in eod. cod. fol. 141. est epist. *Maximi Planudae* ad *Zaridam* Ioann. v. *Hardt* in *Aretini Beyträgen* etc. a. 1803. part. 6. p. 32. et 47. sq. — *Zaridae* et *Lecapeni* epp. *Romae* in bibl. *Vatic.* et *ibid.* *Zaridas* epistola ad *Lecapenum* contra *Andronicum*: *Lecapeni* ad *Zariden*: *ibid.* *Andronici Zaridas* epist. ad *Nicephorum Gregoram.* vid. *Montfauc.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 3. B. p. 7. C. p. 8. B. et 146. D. Add. supra vol. I. p. 703. et vol. VII. p. 655. — Inter sex epistolas *Nicephori Gregorae* in cod. *Mosquensi* synod. CCCIII. (p. 200. Not. codd. gr. *Mosq.*) esse videtur epistola, quam *Matthaei* in indice ad *Notit.* cit. p. 352. eum *Zaridas* misisse scripsit. — *Vindobonae* in cod. caes. CXXVII. nr. 2. sunt variae sententiae ethico-politicae, quas *Lambec.* VII. p. 495. putarat esse ex diuersis antiquis gr. auctoribus collectas; sed *Kollarius* in not. A. ostendit, omnes illas vel *Zaridae* cuidam tribui, vel *Gregorio Nazianzeno*, et *Zaridae* esse partim octosticha, partim polysticha epigrammata quinque, quatuor iambica; quintum autem metris heroicis scriptum. *Harl.*

Eustratius Ioannides Zialowski, *Ruthenus*, supra p. 512. ed. vet. (ed. nou. p. 624.)

Zenonis, imp. ἐνωτικὸν a. C. 482. de quo vide *Sirmondum* tom. II. pag. 815. *Tillemontium* tom. XVI. p. 327. 367. 632. *Natalem Alex.* saec. V. pag. 96. et 269. etc. Graece exhibet *Eugrius* III. 14. *Hist.*, latine *Facundus* XII. 4. et *Liberatus* c. 18. *Fabr. Vennetiis* in bibl. *Marc.* cod. CLXXIX. *Zenonis* constitutio de nouis operibus aedificandis. v. cat. codd. gr. *Marc.* p. 103. — Eadem *Florent.* in cod. *Laurent.* VIII. nr. 61. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. *Laurent.* I. p. 403. qui adnotat, illam constitutionem gr. editam esse ab *Henr. Scrimgero* (ex cod. *Marciano*) cum nouellis *Iustiniani*, *Par. ap. H. Steph.* 1558. fol. graece vero et lat. interprete *H. Agylaeo* post *Constitutiones Leonis philosophi*, in *Corpore iur. ciuil.* ed. *Amstel.* 1663. fol. tom. II. sed aliquantum ab ea, quae exstat in codice, diuersam. Postea tamen emendatiorem cum versione lat. et adnotatt. eandem dedisse *Andream Federicum*, *Neapoli* 1765. ^{bb)} et cum italica interpretatione aliisque adnotationibus, quae tum iurisprudentiam, tum architecturam spectant, protulisse *Nicolaum Carletti*, *Neapoli*, 1783. docet cel. *Morell.* in bibl. *MSta* gr. et lat. tom. I. p. 104. seq. — Constitutio *Zenonis* imper. cum nouellis quibusdam in cod. DXXII. abbatiae *S. Remigii Rhemensis*; v. *Montf.* *Bibl. biblioth. MSS.* p. 1289. E. Conf. infra, vol. XII. p. 344. ed. vet. — *Bachii* *hist. iurispr. rom. libr.* III. cap. 4. §. 7. p. 525. ed. *V^{l^{ae}}*. *Saxium* in *Onom. lit.* II. p. 3. seq. ad a. 482. qui citat *Pagi Crit. Baron.* 482. XXI. XXII. p. 407. seq. tom. VIII. — *Io. Guil. Bergeri* *Henotica orientis*, *Witteberg.* 1723. 4. *Harl.*

Zosimas abbatis colloquia, digna lectu, graece et latine edita a *Petro Possino S. I.* in thesauro ascetico *Parisi.* 1684. 4. nr. 11. p. 278. 199. Eundem esse putat *Zosimam Possinus*, de quo in *vita Mariae Aegyptiacae*, obseruatque, *Ioannem Moschum* multa ex eo ad verbum

^{bb)} *Saxius* tamen l. cit. illam ed. *Neapoli* 1770. prodiisse tradit. *Zenonis* edicta, post *Leonis* imper. Nouellas latine, *Henr. Agylaeo* interprete, exc. *H. Stephau.* 1560. 8. in *Pinellii bibl.* tom. I. p. 169. nr. 972. *Harl.*

verbum repetiisse. *Fabr.* *Zofimas* colloquia, *Parif.* bibl. publ. codd. MXXXVII. nr. 10. MXCI. nr. 6. et *Zozimi* (sic enim quoque nomen scriptum est,) oratio ascetica, in cod. MMCCXXI. nr. 5. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. CCXC. nr. 14. *Zofimi*, monachi, διήγησης de patribus: inc. κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν. ibid. in cod. CCCL. (secund. indic.,) et in cod. CCCXCVIII. nr. 11. abbat. *Zofimas* orat. inc. ἀρχόμενος ὁ μακάριος. v. *Matthaei* Not. codd. gr. Mosq. p. 189. 225. et 255. — Excerptae sententiae asceticae, *Oxon.* in bibl. Bodl. cod. Barocc. V. et *Zozimi* abbat. monita quaedam et exempla ascetica, ibid. in cod. CCXIII. — dicta, *Romae* in bibl. Vaticana. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 11. D. et p. 123. A. — ibid. p. 1306. B. eiusd. sermo in cod. bibl. *Baluf.* ac 1321. C. in cod. CXI. *Mazarin.* — Ibid. p. 41. D. nr. 1280. et p. 148. B. nr. 1522. in bibl. *Vaticana*, ac p. 1274. B. nr. 134. in bibl. S. *Gatiani* Turonensis, vita *Zozimi*: eadem arabice, p. 714. D. nr. 445. in bibl. *Parif.* publ. Conf. supra, vol. VIII. p. 73. et *Cauci* diss. I. ad Hist. litter. SS. eccles. II. p. 19. — Praecipuos Ascetas scriptores recensuit incertus graecus poeta, in *Iambis in sermones Sctōr. patrum* seu de scriptoribus asceticis, quos ex cod. Naniano gr. edidit, lat. vertit notisque litterar. illustravit *Amadutius* in *Anecdot. litter.* vol. II. *Romae* (1774.) 8. p. 23. sqq. et in epist. nuncupat. p. 20. laudat *Nicol. Antonelli*, card. diss. de Ascetis, insertam eius edit. *Sermonum Armenorum* S. Iacobi, episc. Nisibeni Rom. 1756. post serm. V. p. 107. sqq. *Harl.*

Ioannes Zygomala, [*Nauplius*] ex rhetore interpres patriarchii ecclesiae CPol. circa a. 1570. cuius varia apud Crusium in Turco-Graecia, ut dixi vol. VIII. p. 91. 93. 94. 95. idem opinor, cuius orationem in laudem *Lucas Michaëlis*, *Cydoniae ducis*, una cum *Hermodori Laestarchi* adnotationibus in *Demosthenem* MSS. ex Oriente secum a. 1598. adtulit *Georgius Doufa*.

Theodosius Zygomala, *Ieremiae* patriarchae CPol. protonotarius circa a. 1578. *) in gratiam *Stephani Gerlachii* scripsit de montibus *Sina* et *Atho* et de statu ecclesiarum orientis, nec non itinerarium, quibus ex bibl. illustris viri *Vlrici Obrechtii* usus est *Cangius* in *Glossario*. De eodem crebra in *Crusii* *Turco-Graecia* mentio, qui eius epistolas quasdam edidit, ut notavi vol. VIII. pag. 88. seq. 92. seq. 94. 95. Etiam epistolas quasdam veriusque *Zygomalae* a b. *Chytraeo* vulgatas dixi supra hoc ipso vol. p. 511. ed. vet. (nou. ed. p. 622.) de *Eugenio*, episcopo.

cc) Hunc familiariter sibi cognitum describit pluribus locis tamquam vanissimum et improbissimum Graeculum *Steph. Gerlach* in: *Türkischen Tagebuch.* v. indic. ad h. librum. *Heum.* — De *Ioanne Zygomala* adhuc addam, *Vindob.* in cod. caesareo CXIV. continente *Nicetae Acominati* *Choniatae* annales rerum Byzantinorum. (v. supra ad vol. VII. p. 737. et 739.) eius ultimi folii priori paginae adscripta sunt *Georgii Notarii*, *Ioannis Zygomalae* et *Malaxii* testimonia, illud opus historicum a *Niceta Choniata* sua manu

esse conscriptum, h. e. ipsius manu compositum, ut interpretatus est *Kollarus* in *supplem.* ad *Lambec.* comm. I. p. 671. seq. ubi et codice vberius recensuit, et tria illa testimonia gr. ac lat. exscripta dedit. *Zygomala* autem semet ipse vocat *Nauplium*, et *magnae ecclesiae CPolit. rhetorem*; atque fidem facit et sic testatur, *illum librum esse conscriptum propria manu auctoris eiusdem, Domini (Κυρῆ) Nicetae Choniatae, ut auditione et traditione accepimus. Harl.*

JAN 9 1976

